

သုတ္တန်ပိဋကေ ခုဒ္ဒကနိကာယေ
ဓမ္မပဒပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓယောသတ္ထေရေန ကတာ

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ

(ခုတိယော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ အာသနိကပ္ပဗုဒ္ဓာန
ဗုဒ္ဓကယန္တာလယေ ဗုဒ္ဓါဝိတာ

၂၀၈၁၃

သုတ္တန္တိဋ္ဌကေ ခုဒ္ဒကနိကာယေ
ဓမ္မပဒပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ) ထက္ခာဆေး - ရန်ကုန်

မရဗ္ဗရဋ္ဌေ သာသနိကဗုဒ္ဓာနာန
ဗုဒ္ဓဏယန္တရဗေ ဗုဒ္ဓါဝိတာ

ဓမ္မပဒအာဠကထာ

(ဒုတိယဘာဂ)

၁။ စတင်ရိုက်နှိပ်ခြင်း	၁၉၅၈-ခု
၂။ ပဌမအကြိမ်(ပြန်လည်) ရိုက်နှိပ်ခြင်း	၁၉၆၉-ခု
ဒုတိယအကြိမ် (ပြန်လည်)ရိုက်နှိပ်ခြင်း				၁၉၉၂

ပ.မ. သ-၈ - ၅၉/ ၁၃-၁၂ - ၉၂ - (၃၀၀၀) လစ်အို "

ရန်ကင်းမြို့၊ ကမ္ဘာစအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
 လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးထွန်း
 (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ

ဒုတိယအာဂ

မာတိကာ		ပိဋကံ
	၉-ပါပဝဂ္ဂ	
၁-စူဠေကသာဓုကမြာဟ္မဏဝတ္ထု	၁
၂-သေယျသကတ္ထေရဝတ္ထု	၄
၃-လာဇဒေဝဓိတာဝတ္ထု	၅
၄-အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိဝတ္ထု	၇
၅-အသညတပရိက္ခာရဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၀
၆-ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိဝတ္ထု	၁၁
၇-မဟာဓနဝါဏီဝတ္ထု	၁၄
၈-ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တနေသာဒဝတ္ထု	၁၅
၉-ကောကသုနခလုဒ္ဓကဝတ္ထု	၂၀
၁၀-မဏိကာရကုလူပကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၂၂
၁၁-တယောဇနဝတ္ထု	၂၄
၁၂-သုဗ္ဗဗုဒ္ဓသကျဝတ္ထု	၂၈
	၁၀-ဒဏ္ဍဝဂ္ဂ	
၁-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၀
၂-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၂
၃-သမ္မဟုလကုမာရကဝတ္ထု	၃၃
၄-ကောဏ္ဍဓာနတ္ထေရဝတ္ထု	၃၃
၅-ဥပေါသထိကဇုတ္တိနံ ဝတ္ထု	၃၇
၆-အဇဂရပေတဝတ္ထု	၃၉
၇-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဝတ္ထု	၄၁
၈-ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခုဝတ္ထု	၄၅

[၁]

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဝ

မာတိကာ			ပိဋကံ
၉-သန္တတိမဟာမတ္တဝတ္ထု	၄၉
၁၀-ပိလောတိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၅၃
၁၁-သုခဿာမဏေရဝတ္ထု	၅၅
၁၁-ဇရာဝဂ္ဂ			
၁-ဝိသာခါယ သဟာယိကာနံ ဝတ္ထု	၆၄
၂-သိရိမာဝတ္ထု	၆၆
၃-ဥတ္တရာထေရီဝတ္ထု	၇၀
၄-သမ္ပဟုလအဓိမာနိကဘိက္ခုဝတ္ထု	၇၁
၅-ဇနပဒကလျာဏီ ရူပနန္ဒာထေရီဝတ္ထု	၇၂
၆-မလ္လိကာဒေဝီဝတ္ထု	၇၅
၇-လာဠုဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု	၇၇
၈-ဥဒါနပတ္ထု	၈၀
၉-မဟာဓနသေဠိပုတ္တဝတ္ထု	၈၁
၁၂-အတ္တဝဂ္ဂ			
၁-ဗောဓိရာဇကုမာရဝတ္ထု	၈၅
၂-ဥပနန္ဒသကျပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၈၈
၃-ပဓာနိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၉၀
၄-ကုမာရကဿပမာတုထေရီဝတ္ထု	၉၂
၅-မဟာကာလဥပါသကဝတ္ထု	၉၅
၆-ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု	၉၇
၇-သံဃဘေဒပရိသက္ကနဝတ္ထု	၉၈
၈-ကာလာတ္ထေရဝတ္ထု	၉၉
၉-စူဠကာလဥပါသကဝတ္ထု	၁၀၁
၁၀-အတ္တဒတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၁၀၂
၁၃-လောကဝဂ္ဂ			
၁-ဒဟရဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၀၄
၂-သုဒ္ဓေါဒနဝတ္ထု	၁၀၅

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဂ

[၈]

မာတိကာ			ပိဋကံ
၃-ပဉ္စသတဝိပဿကဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၀၇
၄-အဘယရာဇကုမာရဝတ္ထု	၁၀၈
၅-သမ္ပဇ္ဇနတ္ထေရဝတ္ထု	၁၀၉
၆-အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဝတ္ထု	၁၁၀
၇-ပေသကာရိတိတာဝတ္ထု	၁၁၁
၈-တိသဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၁၅
၉-စိဉ္စမာဏဝိကာဝတ္ထု	၁၁၆
၁၀-အသဒိသဒါနဝတ္ထု	၁၁၉
၁၁-အနာထပိဏ္ဍိကပုတ္တကာလဝတ္ထု	၁၂၃
၁၄-ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂ			
၁-မာရိတိရဝတ္ထု	၁၂၆
၂-ဒေဝေါရောဟဏဝတ္ထု	၁၃၀
၃-ဧရကပတ္တနာဂရာဇဝတ္ထု	၁၄၉
၄-အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု	၁၅၃
၅-အနဘိရတဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၅၅
၆-အဂ္ဂိဒတ္တဗြာဟ္မဏဝတ္ထု	၁၅၆
၇-အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု	၁၆၁
၈-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၆၂
၉-ကဿပဒသဗလဿ သုဝဏ္ဏစေတီယဝတ္ထု	၁၆၃
၁၅-သုခဝဂ္ဂ			
၁-ဣတိကလဟရူပသမနဝတ္ထု	၁၆၅
၂-မာရဝတ္ထု	၁၆၇
၃-ကောသလရညော ပရာဇယဝတ္ထု	၁၆၈
၄-အညတရကုလဒါရိကာဝတ္ထု	၁၆၈
၅-ဧကဥပါသကဝတ္ထု	၁၆၉
၆-ပသေနဒိကောသလဝတ္ထု	၁၇၁
၇-တိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၁၇၃
၈-သက္ကဝတ္ထု	၁၇၅

[သ]

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဝ

မာတိကာ			ပိဋက
	၁၆-ဝိယဝဂ္ဂ		
၁-တယောဇနပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု	၁၇၉
၂-အညတရကုဋုမ္ဘိကဝတ္ထု	၁၈၀
၃-ဝိသာခါဝတ္ထု	၁၈၁
၄-လိစ္ဆဝိဝတ္ထု	၁၈၂
၅-အနိတ္ထိဝန္ဓကုမာရဝတ္ထု	၁၈၃
၆-အညတရမြာဟူဏဝတ္ထု	၁၈၅
၇-ပဉ္စသတဒါရကဝတ္ထု	၁၈၇
၈-ဧကအနာဂါမိတ္ထေရဝတ္ထု	၁၈၈
၉-နန္ဒိယဝတ္ထု	၁၈၉
	၁၇-ကောဓဝဂ္ဂ		
၁-ရောဟိနီခတ္တိယကညာဝတ္ထု	၁၉၂
၂-အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၉၄
၃-ဥတ္တရာဥပါသိကာဝတ္ထု	၁၉၆
၄-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု	၂၀၃
၅-ဗုဒ္ဓပိတုမြာဟူဏဝတ္ထု	၂၀၄
၆-ပုဏ္ဏဒါသိဝတ္ထု	၂၀၆
၇-အတုလဥပါသကဝတ္ထု	၂၀၉
၈-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထု	၂၁၁
	၁၈-မလဝဂ္ဂ		
၁-ဂေါဃာတကပုတ္တဝတ္ထု	၂၁၃
၂-အညတရမြာဟူဏဝတ္ထု	၂၁၇
၃-တိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၂၁၈
၄-လာလုဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု	၂၂၀
၅-အညတရကုလပုတ္တဝတ္ထု	၂၂၂
၆-စူဠသာရိဝတ္ထု	၂၂၄
၇-ပဉ္စဥပါသကဝတ္ထု	၂၂၆

မဒုတိကာ

ပိဋက

၈-တိဿဒဟရဝတ္ထု	၂၂၇
၉-ပဉ္စဥပါသကဝတ္ထု	၂၂၉
၁၀-မေဏှကသေဋ္ဌိဝတ္ထု	၂၃၂
၁၁-ဥဇ္ဈာနသညိတ္ထေရဝတ္ထု	၂၃၉
၁၂-သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု	၂၃၉

၁၉-ဓမ္မန္ဒဝဂ္ဂ

၁-ပိနိစ္ဆယမဟာမတ္တဝတ္ထု	၂၄၁
၂-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထု	၂၄၂
၃-ဧကုဒါနတ္ထေရဒီဏာသဝဝတ္ထု	၂၄၃
၄-လကုဏှကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု	၂၄၄
၅-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု	၂၄၆
၆-ဟတ္ထကဝတ္ထု	၂၄၇
၇-အညတရဗြာဟ္မဏဝတ္ထု	၂၄၈
၈-တိတ္ထိယဝတ္ထု	၂၄၉
၉-ဗာလိသိကဝတ္ထု	၂၅၀
၁၀-သမ္ပဟုလသီလာဒိသမ္ပန္နဘိက္ခုဝတ္ထု	၂၅၁

၂၀-မဂ္ဂဝဂ္ဂ

၁-ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု	၂၅၃
၂-အနိစ္စလက္ခဏဝတ္ထု	၂၅၅
၃-ဒုက္ခလက္ခဏဝတ္ထု	၂၅၅
၄-အနတ္တလက္ခဏဝတ္ထု	၂၅၆
၅-ပဓာနကမ္မိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၂၅၆
၆-သူကရပေတဝတ္ထု	၂၅၈
၇-ပေါဋ္ဌိလတ္ထေရဝတ္ထု	၂၆၂
၈-ပဉ္စမဟလ္လကတ္ထေရဝတ္ထု	၂၆၄
၉-သုဝဏှကာရတ္ထေရဝတ္ထု	၂၆၆

[၈]

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဝ

၁၀-မဟာနေဝါဏိဇဝတ္ထု	၂၆၈
၁၁-ကိသာဂေါတမီဝတ္ထု	၂၇၀
၁၂-ပဋ္ဌာစာရာဝတ္ထု	၂၇၁

၂၁-ပဏိဏ္ဍကဝဂ္ဂ

၁-အတ္တနောပုဗ္ဗကမ္မဝတ္ထု	၂၇၃
၂-ကုက္ကုဒ္ဓအဏ္ဏခါဒိကာဝတ္ထု	၂၈၀
၃-ဘဒ္ဒိယဘိက္ခုဝတ္ထု	၂၈၂
၄-လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရာဝတ္ထု	၂၈၃
၅-ဒါရုသာကဋိကပုတ္တဝတ္ထု	၂၈၄
၆-ဝဇ္ဇိပုတ္တကဘိက္ခုဝတ္ထု	၂၈၇
၇-စိတ္တဂဟပတိဝတ္ထု	၂၈၉
၈-ပုဋ္ဌသုဘဒ္ဒါဝတ္ထု	၂၉၀
၉-ဧကဓိဟာရိတ္ထေရာဝတ္ထု	၂၉၄

၂၂-နိရယဝဂ္ဂ

၁-သုန္ဒရီပရိဗ္ဗာဇိကာဝတ္ထု	၂၉၆
၂-ဒုစ္စရိတဖလဝိဋ္ဌိတဝတ္ထု	၂၉၈
၃-ဝဂ္ဂမုဒါတိရိယဘိက္ခုဝတ္ထု	၂၉၉
၄-ခေမကသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု	၃၀၀
၅-ဒုဗ္ဗစဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၀၁
၆-ဣဿာပကတိတ္ထိဝတ္ထု	၃၀၃
၇-သမ္ဗဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၀၄
၈-နိဂဏ္ဌဝတ္ထု	၃၀၅
၉-တိတ္ထိယသာဝကဝတ္ထု	၃၀၆

၂၃-နာဂဝဂ္ဂ

၁-အတ္တဒဏ္ဍဝတ္ထု	၃၀၈
၂-ဟတ္ထာစရိယပုဗ္ဗကဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၁၀
၃-ပရိဇိဏ္ဍမြာဟုဏပုတ္တဝတ္ထု	၃၁၁

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဝ

[ဆ]

မာတိကာ

ပိဋကံ

၄-ပသေနဒိကောသလဝတ္ထု	၃၁၅
၅-သ္မာနုသာမဏေရဝတ္ထု	၃၁၆
၆-ပါဝေယျကဟတ္ထိဝတ္ထု	၃၂၀
၇-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၂၁
၈-မာရဝတ္ထု	၃၂၄

၂၄-တဏှာဝဂ္ဂ

၁-ကပိလမစ္ဆဝတ္ထု	၃၂၇
၂-သူကရပေါတိကာဝတ္ထု	၃၃၁
၃-ဝိဗ္ဗန္တဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၃၅
၄-ဗန္ဓနာဂါရဝတ္ထု	၃၃၇
၅-ခေမာထေရီဝတ္ထု	၃၃၉
၆-ဥဂ္ဂသေနဝတ္ထု	၃၄၀
၇-စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတဝတ္ထု	၃၄၅
၈-မာရဝတ္ထု	၃၄၈
၉-ဥပကာဇီဝကဝတ္ထု	၃၄၉
၁၀-သက္ကပဋ္ဌဝတ္ထု	၃၅၀
၁၁-အပုတ္တကသေဋ္ဌိဝတ္ထု	၃၅၃
၁၂-အင်္ဂုရဝတ္ထု	၃၅၅

၂၅-ဘိက္ခုဝဂ္ဂ

၁-ပဉ္စဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၅၈
၂-ဟံသဃာတကဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၆၀
၃-ကောကာလိကဝတ္ထု	၃၆၃
၄-ဓမ္မာရာမတ္ထေရဝတ္ထု	၃၆၄
၅-ဝိပက္ခသေဝကဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၆၆
၆-ပဉ္စဂ္ဂဒါယကမြာဟုဏဝတ္ထု	၃၆၇
၇-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၆၉

[၉]

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဝ

မာတိကာ			ပိဋကံ
၈-ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၇၇
၉-သန္တကုသယတ္ထေရဝတ္ထု	၃၇၇
၁၀-နဂ်လကုလဗေတ္တေရဝတ္ထု	၃၇၈
၁၁-ဝက္ကလိတ္ထေရဝတ္ထု	၃၈၀
၁၂-သုမနသာမဏေရဝတ္ထု	၃၈၂

၂၆-မြာဟုဏဝဂ္ဂ

၁-ပသာဒဗဟုလမြာဟုဏဝတ္ထု	၃၉၃
၂-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၉၄
၃-မာရဝတ္ထု	၃၉၄
၄-အညတရမြာဟုဏဝတ္ထု	၃၉၅
၅-အာနန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု	၃၉၆
၆-အညတရမြာဟုဏပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု	၃၉၇
၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၃၉၈
၈-မဟာပဇာပတိဂေါတမီဝတ္ထု	၄၀၀
၉-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၄၀၁
၁၀-ဇဋိလမြာဟုဏဝတ္ထု	၄၀၁
၁၁-ကုဟကမြာဟုဏဝတ္ထု	၄၀၂
၁၂-ကိသာဂေါတမီဝတ္ထု	၄၀၄
၁၃-ကေမြာဟုဏဝတ္ထု	၇၀၅
၁၄-ဥဂ္ဂသေနသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု	၄၀၆
၁၅-ဒွေမြာဟုဏဝတ္ထု	၄၀၆
၁၆-အက္ခောသကဘာရဒ္ဒါဝတ္ထု	၄၀၇
၁၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၄၀၉
၁၈-ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီဝတ္ထု	၄၁၀
၁၉-အညတရမြာဟုဏဝတ္ထု	၄၁၁
၂၀-ခေမာဘိက္ခုနီဝတ္ထု	၄၁၁
၂၁-ပဗ္ဗာရဝါသိတိယတ္ထေရဝတ္ထု	၄၁၂

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ ဒုတိယဘာဝ

[၅]

မာတိကာ			ပိုဒ်
၂၂-အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု	၄၁၅
၂၃-သာမဏေရာနံ ဝတ္ထု	၄၁၆
၂၄-မဟာပန္နကတ္ထေရဝတ္ထု	၄၁၉
၂၅-ပိလိန္ဒဝစ္ဆတ္ထေရဝတ္ထု	၄၁၉
၂၆-အညတရတ္ထေရဝတ္ထု	၄၂၀
၂၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၄၂၁
၂၈-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဝတ္ထု	၄၂၂
၂၉-ရေဝတတ္ထေရဝတ္ထု	၄၂၃
၃၀-စန္ဒာဘတ္ထေရဝတ္ထု	၄၂၃
၃၁-သီဝလိတ္ထေရဝတ္ထု	၄၂၆
၃၂-သုန္ဒရသမုဒ္ဒတ္ထေရဝတ္ထု	၄၂၈
၃၃-ဇဋိလတ္ထေရဝတ္ထု	၄၃၁
၃၄-ဇောတိကတ္ထေရဝတ္ထု	၄၄၆
၃၅-နဋပုတ္တကတ္ထေရဝတ္ထု	၄၄၇
၃၆-နဋပုတ္တကတ္ထေရဝတ္ထု	၄၄၈
၃၇-ဝင်္ဂီသတ္ထေရဝတ္ထု	၄၄၉
၃၈-ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရိဝတ္ထု	၄၅၁
၃၉-အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဝတ္ထု	၄၅၂
၄၀-ဒေဝဟိတမြာဟ္မဏဝတ္ထု	၄၅၃
နိဂမနကထာ	၄၅၅

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဝေ မာတိကာ၂ နိဋ္ဌိတာ။

ခုဒ္ဒကနိကာယ

ဓမ္မပဒေသနာ

(ဒုတိယော ဘာဂေါ)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၉-ပါပဝဂ္ဂ

၁-စူဠကသာဓုကမြာဟ္မဏဝတ္ထု

အဘိတ္ထရေထ ကလျာဏေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စူဠကသာဓုကမြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဝိပဿိဒသဗလဿ ကာလသ္မိဂ္ဂိ မဟာဧကသာဓုကမြာဟ္မဏော နာမ အဟောသိ၊ အယံ ပန ဧတရဟိ သာဝတ္ထိယံ စူဠကသာဓုကော နာမ။ တဿ ဟိ ဧကော နိဝါသနသာဓုကော အဟောသိ၊ မြာဟ္မဏိယာပိ ဧကော။ ဥဘိန္ဒမ္ပိ ဧကမေဝ ပါရုပနံ၊ ဗဟိ ဂမနကာလေ မြာဟ္မဏော ဝါ မြာဟ္မဏီ ဝါ တံ ပါရုပတိ။ အထေကဒိဝသံ ဝိဟာရေ ဓမ္မဿဝနေ ဘောသိတေ မြာဟ္မဏော အာဟ “ဘောတိ ဓမ္မဿဝနံ ဘောသိတံ၊ ကိံ ဒိဝါ ဓမ္မဿဝနံ ဂမိဿသိ”၊ ဥဒါဟု ရတ္ထိံ။ ပါရုပနဿ ဟိ အဘာဝေန န သက္ကာ အမှေဟိ ဧကတော ဂန္တု”န္တိ။ မြာဟ္မဏီ “သမိ အဟံ ဒိဝါ ဂမိဿာမီ”တိ သာဓုကံ ပါရုပိတွာ အဂမာသိ။ မြာဟ္မဏော ဒိဝသဘာဂံ ဂေဟေ ဝိတိနာမေတွာ ရတ္ထိံ ဂန္တော သတ္ထု ပုရတော နိသိန္နောဝ ဓမ္မံ အသောသိ။ အထဿ သရီရံ ဖရမာနာ ပဉ္စဝဏ္ဏာ ပီတိ ဥပ္ပဇိ။ သော သတ္တာရံ ပူဇိတုကာမော ဟုတွာ “သစေ ဣမံ

၁-ဓမ္မသဝနာယ ဂစ္ဆသိ (သိ)

သာဓုကံ ဒဿာမိ၊ နေဝ မြာဟ္မဏိယာ၊ န မယံ ပါရုပနံ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ အထဿ မစ္ဆေရစိတ္တာနံ သဟဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပုနေကံ သဒ္ဓါစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တံ အဘိဘဝိတွာ ပုန မစ္ဆေရသဟဿံ^၁ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဣတိဿ ဗလဝမစ္ဆေရံ ဗန္ဓိတွာ ဂဏှန္တံ ဝိယ သဒ္ဓါစိတ္တံ ပဋိဗာဟတိယေဝ။ တဿ “ဒဿာမိ၊ န ဒဿာမိ”တိ စိန္တေန္တဿေဝ ပဌမယာမော အပဂတော၊ မဇ္ဈိမယာမော သမ္ပတ္တော။ တသ္မိမ္ပိ ဒါတုံ နာသက္ခိ။ ပစ္ဆိမယာမေ သမ္ပတ္တေ သော စိန္တေသိ “မမ သဒ္ဓါစိတ္တေန မစ္ဆေရစိတ္တေန စ သဒ္ဓိံ^၂ ယုဇ္ဈန္တဿေဝ ဒွေ ယာမာ ဝိတိဝတ္တာ၊ ဣဒံ မမ ဧတ္တကံ မစ္ဆေရစိတ္တံ ဝဗုမာနံ စတုဟိ အပါယေဟိ သီသံ ဥက္ခိပိတုံ န ဒဿတိ၊ ဒဿာမိ န”န္တိ။ သော မစ္ဆေရသဟဿံ အဘိဘဝိတွာ သဒ္ဓါစိတ္တံ ပုရေစာရိကံ ကတွာ သာဓုကံ အာဒါယ သတ္ထု ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ဇိတံ မေ၊ ဇိတံ မေ”တိ တိက္ခတ္တံ မဟာသဒ္ဓမကာသိ။

ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ဓမ္မံ သုဏန္တော တံ သဒ္ဓိံ သုတွာ “ပုစ္ဆထ နံ၊ ကိံ ကိရ၂ တေန ဇိတ”န္တိ အာဟ။ သော ရာဇပုရိသေဟိ ပုစ္ဆိတော တမတ္တံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ “ဒုက္ကရံ ကတံ မြာဟ္မဏေန၊ သင်္ဂဟမဿ ကရိဿာမိ”တိ ဧကံ သာဓုကယုဂံ ဒါပေသိ။ သော တမ္ပိ တထာဂတဿေဝ အဒါသိ။ ပုန ရာဇာ ဒွေ စတ္တာရိ အဋ္ဌ သောဋ္ဌသာတိ ဒွိဂုဏံ ကတွာ ဒါပေသိ။ သော တာနိပိ တထာဂတဿေဝ အဒါသိ။ အထဿ ရာဇာ ဒုတ္တိံသ ယုဂါနိ ဒါပေသိ။ မြာဟ္မဏော “အတ္တနော အဂ္ဂဟေတွာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဝိဿဇ္ဇေသိ-ယေဝါ”တိ ဝါဒမောစနတ္တံ တတော ဧကံ ယုဂံ အတ္တနော၊ ဧကံ မြာဟ္မဏိယာတိ ဒွေ ယုဂါနိ ဂဟေတွာ တိံသ ယုဂါနိ တထာဂတဿေဝ အဒါသိ။ ရာဇာ ပန တသ္မိံ သတ္တက္ခတ္တမ္ပိ^၃ ဒဒန္တေ ပုန ဒါတုကာမောယေဝ အဟောသိ။ ပုဗ္ဗေ မဟာဧကသာဓုကော စတုသဋ္ဌိယာ သာဓုကယုဂေသု ဒွေ အဂ္ဂဟေသိ၊ အယံ ပန ဒုတ္တိံသာယ လဒ္ဓကာလေ^၄ ဒွေ အဂ္ဂဟေသိ။ ရာဇာ ပုရိသေ အာဏာပေသိ “ဒုက္ကရံ ဘဏေ မြာဟ္မဏေန ကတံ၊ အန္တေပုရေ မမ ဒွေ ကမ္မလာနိ အာဟာရာ-ပေယျာထာ”တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ ရာဇာ သတသဟဿဂ္ဂနကေ ဒွေ ကမ္မလေ ဒါပေသိ။ မြာဟ္မဏော “န ဣမေ မမ သရီရေ ဥပယောဂံ အရဟန္တိ၊ ဗုဒ္ဓသာသနဿေဝ ဧတေ အနုစ္စဝိကာ”တိ ဧကံ ကမ္မလံ အန္တောဂန္ဓကုဋိယံ သတ္ထု သယနဿ ဥပရိ ဝိတာနံ ကတွာ ဗန္ဓိ၊ ဧကံ အတ္တနော သရေ နိဗဒ္ဓိံ^၅ ဘုဉ္ဇန္တဿ ဘိက္ခုနော ဘတ္တကိစ္စဋ္ဌာနေ ဝိတာနံ ကတွာ ဗန္ဓိ။ ရာဇာ

၁-တံ အဘိဘဝမာနံ ပုန မစ္ဆေရစိတ္တံ (သီ)၊ တမ္ပိ အဘိဘဝန္တံ ပုန မစ္ဆေရသဟဿံ (သျှာ)
 ၂-ယံ ကိဉ္စိ ကိရ (သီ)၊ ကိဉ္စိ ကိရ (က) ၃-သတက္ခတ္တမ္ပိ (သီ) ၄-ဒုတ္တိံသယုဂလဒ္ဓကာလေ (သျှာ)

သာယနသမယေ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာတံ ကမ္မလံ သဉ္စာနိတွာ “ဘန္တေ ကေန ပူဇာ ကဟာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧကသာသနကေနာ”တိ ပုတ္တေ “မြာဟူဏော မမ ပသာဒဋ္ဌာနေယေဝ ပသီဒတိ”တိ ဝဘွာ “စတ္တာရော ဟတ္ထိ စတ္တာရော အသေ စတ္တာရိ ကဟာပဏသဟဿာနိ စတသေယ ဣတ္ထိယော စတသေယ ဒါသိယော စတ္တာရော ပုရိသေ စတုရော ဂါမဝရေ”တိ ဧဝံ ယာဝ သဗ္ဗသတာ^၁ စတ္တာရိ စတ္တာရိ ကတွာ သဗ္ဗစတုက္ကံ နာမ အဿ ဒါပေသိ။

ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဟော အစ္ဆရိယံ စူဠက- သာသနဿ ကမ္မံ၊ တံမုဟုတ္တမေဝ သဗ္ဗစတုက္ကံ လဘိ၊ ဣဒါနိ ကတေန^၂ ကလျာဏကမ္မေန အဇ္ဇမေဝ ဝိဝါဏော ဒိန္နော”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကဘာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ သစာယံ ဧကသာသနော ပဌမယာမေ မယံ ဒါတုံ အသက္ခိဿ၊ သဗ္ဗသောဋ္ဌသကံ အလဘိဿ။ သစေ မဇ္ဈိမယာမေ အသက္ခိဿ၊ သဗ္ဗဋ္ဌကံ အလဘိဿ။ ဗလဝပစ္ဆိမယာမေ^၃ ဒိန္နတ္တာ ပနေသ သဗ္ဗစတုက္ကံ လဘိ။ ကလျာဏကမ္မံ ကရောန္တေန ဟိ ဥပ္ပန္နံ စိတ္တံ အဟာပေတွာ တံဇ္ဇာဏညေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဒန္နံ ကတံ ကုသလဉ္စိ သဗ္ဗတ္ထိ ဒဒမာနံ ဒန္နမေဝ ဒဒါတိ၊ တသ္မာ စိတ္တုပ္ပါဒသမနန္တရမေဝ ကလျာဏကမ္မံ ကာတဗ္ဗ”^၄န္တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိ^၅ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၆။ “အဘိတ္ထရေထ ကလျာဏေ၊ ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ။
ဒန္နံ ဟိ ကရောတော ပုညံ၊ ပါပံသ္မိ^၆ ရမတိ မနော”တိ။

တတ္ထ အဘိတ္ထရေထာတိ တုရိတတုရိတံ သိသသိသံ ကရေယျာတိ အတ္ထော။ ဂိဟိနာ ဝါ ဟိ “သလကဘတ္တဒါနာဒိသု ကိဉ္စိဒေဝ^၇ ကုသလံ ကရိဿာမိ”တိ စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ ယထာ အသေ ဩကာသံ နုလသန္တိ၊ ဧဝံ “အဟံ ပုရေ၊ အဟံ ပုရေ”တိ တုရိတတုရိတမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိနိ ကရောန္တေန အညဿ ဩကာသံ အဒတွာ “အဟံ ပုရေ၊ အဟံ ပုရေ”တိ တုရိတတုရိတမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ပါပါ စိတ္တန္တိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိပါပကမ္မတော ဝါ အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒတော ဝါ သဗ္ဗထာမေန^၈ စိတ္တံ နိဝါရယေ။ ဒန္နံ ဟိ ကရော- တောတိ ယော ပန “ဒဿာမိ၊ န ဒဿာမိ၊ သမ္ပဇ္ဇိဿတိ န ခေါ မေ၊ နော”တိ ဧဝံ စိက္ခလ္လမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ဒန္နံ ပုညံ ကရေတိ၊ တဿ ဧကသာသနဿ

၁-ယာဝတာ (သိ)၊ ယာဝ သတ္တ (က) ၂-ဣဒါနေဝ ခေတ္တဋ္ဌာနေ (သျှာ) ၃-ဗလဝပစ္စုသေ (သျှာ)
၄-သလကဘတ္တဒါနာဒိ ယံ ကိဉ္စိဒေဝ (သိ) ၅-သဗ္ဗဋ္ဌာနေ (သျှာ)

ဝိယ မစ္ဆေရသဟဿံ ပါပံ ဩကာသံ လဘတိ။ အထဿ ပါပန္နိံ ရမတိ
မနော၊ ကုသလကမ္မကရဏကာလေယေဝ ဟိ စိတ္တံ ကုသလေ ရမတိ၊ တတော
မုစ္စိတွာ ပါပနိန္ဒမေဝ ဟောတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
စူဠေကသာဠကမြာဟ္မဏဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-သေယျသကတ္ထေရဝတ္ထု

ပါပဉ္စေ ပုရိသောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
သေယျသကတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ဟိ လာဠုဒါယိတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော၊ အတ္တနော အနဘိရတိံ
တဿ အာရောစေတွာ တေန ပဌမသံဃာဒိသေသကမ္မေ သမာဒပိတော
ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာယ အနဘိရတိယာ တံ ကမ္မမကာသိ။ သတ္တာ တဿ ကိရိယံ
သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဧဝံ ကိရ တံ ကရောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ
ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကသ္မာ ဘာရိယံ ကမ္မံ အကာသိ၊ အနနုစ္ဆဝိကံ မောဃပုရိ-
သာ”တိ နာနပ္ပကာရတော ဂရဟိတွာ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတွာ “ဧဝရူပံ ဟိ
ကမ္မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မေပိ သမ္ပရာယေပိ ဒုက္ခသံဝတ္တနိကမေဝ ဟောတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ
ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၇။ “ပါပဉ္စေ ပုရိသော ကယိရာ၊ န နံ ကယိရာ ပုနပ္ပုနံ။
န တမ္ပိ ဆန္တံ ကယိရာထ၊ ဒုက္ခော ပါပဿ ဥစ္စယော”တိ။

တဿတ္ထော—သစေ ပုရိသော သကိံ ပါပကမ္မံ ကရေယျ၊ တင်္ခဏေ-
ယေဝ ပစ္စဝေက္ခိတွာ “ဣဒံ အပ္ပတိရူပံ ဩဠာရိက”န္တိ န နံ ကယိရာ ပုနပ္ပုနံ။
ယောပိ တမ္ပိ ဆန္တော ဝါ ရုစိ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တမ္ပိ ဝိနောဒေတွာ န ကယိရာ-
ထေဝ။ ကိံ ကာရဏာ? ဒုက္ခော ပါပဿ ဥစ္စယော။ ပါပဿ ဟိ ဥစ္စယော
ဝုခိ ဣဓလောကေပိ သမ္ပရာယေပိ ဒုက္ခမေဝ အာဝဟတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
သေယျသကတ္ထေရဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၁-ဝိ ၁-၁၅၁-ပိဋေ ဝိတ္ထာရော။

၃-လာဇဒေဝစိတာဝတ္ထု

ပုညဇ္ဇေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လာဇဒေဝစိတရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ရာဇဂဟေ သမုဋ္ဌိတံ။

အာယသ္မာ ဟိ မဟာကဿပေါ ပိပ္ပလိဂုဟာယံ ဝိဟရန္တော ဈာနံ သမာ-
ပဇ္ဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဝုဋ္ဌာယ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဘိက္ခာစာရဋ္ဌာနံ ဩလော-
ကေန္တော ဧကံ သာလိခေတ္တပါလိကံ ဣတ္ထိံ သာလိသီသာနိ ဂဟေတွာ လာဇေ
ကုရုမာနံ ဒိသ္မာ “သဒ္ဓါ န ခေါ၊ အဿဒ္ဓါ”တိ ဝိမံသိတွာ “သဒ္ဓါ”တိ ဥတွာ
“သက္ခိဿတိ န ခေါမေ သင်္ဂဟံ ကာတုံ၊ နော”တိ ဥပဓာရေန္တော “ဝိသာရဒါ
ကုလစိတာ မမ သင်္ဂဟံ ကရိဿတိ၊ ကတွာ စ ပန မဟာသမ္ပတ္တိံ လဘိဿတိ”တိ
ဥတွာ စိဝရံ ပါရုပိတွာ ပတ္တမာဒါယ သာလိခေတ္တသမိပေယေဝ အဋ္ဌာသိ။
ကုလစိတာ ထေရံ ဒိသ္မာဝပသန္တစိတ္တာ ပဉ္စဝဏ္ဏာယ ပီတိယာ ဖုဋ္ဌသရိရာ “တိဋ္ဌထ
ဘန္တေ”တိ ဝတွာ လာဇေ အာဒါယ ဝေဂေန ဂန္တော ထေရဿ ပတ္တေ အာ-
ကိရိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿ ဘာဂိနိ အဿ”န္တိ
ပတ္တနံ အကာသိ။ ထေရော “ဧဝံ ဟောတူ”တိ အနုမောဒနမဇာသိ။ သာပိ ထေရံ
ဝဋ္ဌိတွာ အတ္တနာ ဒိန္နဒါနံ အာဝဇ္ဇမာနာ နိဝတ္တိ။ တာယ စ ပန ကေဒါရ-
မရိယာဒါယ ဂမနမဂ္ဂေ ကေသ္မိံ ဗိလေ ဘောရဝိသော သပ္ပေါ နိပဇ္ဇိ။ သော
ထေရဿ ကာသာယပဋိစ္ဆန္တံ ဇဗံ ခံသိတုံ နာသက္ခိ။ ဣတရာ ဒါနံ အာဝဇ္ဇ-
မာနာ နိဝတ္တန္တိ တံ ပဒေသံ ပါပုဏိ။ သပ္ပေါ ဗိလာ နိက္ခမိတွာ တံ ခံသိတွာ
တတ္ထေဝ ပါတေသိ။ သာ ပသန္တစိတ္တေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံ သဘဝနေ
တိံ သယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓါ ဝိယ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိ-
တေန တိဂါဝုတေန အတ္တဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တိ။ သာ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဧကံ
ဒိဗ္ဗဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ အတ္တရာသဟဿပရိဝုတာ ပုဗ္ဗကမ္မ-
ပကာသနတ္ထာယ သုဝဏ္ဏလာဇဘရိတေန ဩလမ္မကေန သုဝဏ္ဏသရကေန
ပဋိမဏ္ဍိတေ ဝိမာနဒွါရေ ဌိတာ အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ “ကိံ န
ခေါ မေ ကတွာ အယံ သမ္ပတ္တိံ လဒ္ဓါ”တိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဥပဓာရေန္တိ “အယျဿ
မေ မဟာကဿပတ္ထေရဿ ဒိန္နလာဇနိဿန္တေန သာ လဒ္ဓါ”တိ အညာသိ။

သာ ဧဝံ ပရိတ္တကေန ကမ္မေန ဝေရူပံ သမ္ပတ္တိံ လဘိတွာ “န ဒါနိ မယာ
ပမဇ္ဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အယျဿ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ထာဝရံ ကရိဿာ-
မိ”တိ စိန္တေတွာ ပါတောဝ ကနကမယံ သမ္ပဇ္ဇနိဇ္ဇေဝ ကစဝရဆူနကဉ္စ

ပစ္စိ အာဒါယ ဂန္ဓာ^၁ ထေရဿ ပရိဝေဏံ သမ္ပဇ္ဇိတွာ ပါနိယပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ ထေရော တံ ဒိဋ္ဌာ “ကေနစိ ဒဟရေန ဝါ သာမဏေရေန ဝါ ဝတ္တံ ကတံ ဘဝိဿတိ”တိ သလ္လက္ခေသိ။ သာ ဒုတိယဒိဝသေပိ တထေဝ အကာသိ၊ ထေရောပိ တထေဝ သလ္လက္ခေသိ။ တတိယဒိဝသေ ပန ထေရော တဿာ သမ္ပဇ္ဇနိသဒ္ဓံ သုတွာ တာလက္ခိဒ္ဓါဒိဟိ စ ပဝိဋ္ဌံ သရိရောဘာသံ ဒိသ္မာ ဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ “ကော ဒေ သမ္ပဇ္ဇတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာယိကာ လာဇဒေဝဓိတာတိ။ နန မယံ^၂ ဧဝံနာမိကာ ဥပဋ္ဌာယိကာ နာမ နတ္ထိတိ။ “အဟံ ဘန္တေ သာလိခေတ္တံ ရက္ခမာနာ လာဇေ ဒတွာ ပသန္တစိတ္တာ နိဝတ္တန္တိ သပ္ပေန ဒဋ္ဌာ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာ၊ မယာ အယံ နိဿာယ အယံ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ၊ ဣဒါနိပိ တုမှာကံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ သမ္ပတ္တိံ ထာဝရံ ကရိဿာမိ”တိ အာဂတာမိ ဘန္တေတိ။ ဟိယျောပိ ပရေပိ တယာဝေတံ ဌာနံ သမ္ပဇ္ဇိတံ၊ တယာဝ ပါနိယဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပိ- တန္တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ အပေဟိ ဒေဝဓိတေ၊ တယာ ကတံ ဝတ္တံ ကတံဝ ဟောတု၊ ဣတောပဋ္ဌာယ ဣမံ ဌာနံ မာ အာဂမိတိ။ ဘန္တေ မာ မံ နာသေထ၊ တုမှာကံ ဝတ္တံ ကတွာ သမ္ပတ္တိံ မေ ထိရံ ကာတုံ ဒေထာတိ။ အပေဟိ ဒေဝ- ဓိတေ၊ မာ မံ အနာဂတေ ဗိဟ္မဗိဇနိံ ဂဟေတွာ နိသိန္ဓေဟိ ဓမ္မကထိကေဟိ “မဟာကဿပတ္ထေရဿ ကိရ ကော ဒေဝဓိတာ အာဂန္ဓာ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ ပါနိယပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌာပေသိ”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ ကရိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣမ မာ အာဂမိ၊ ပဋိက္ကမာတိ။ သာ “မာ မံ ဘန္တေ နာသေထာ”တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယေဝ။ ထေရော “နာယံ မမ ဝစနံ သုဏာတိ”တိ စိန္တေတွာ “တုဝံ ပမာဏံ န ဇာနာ- သိ”တိ အတ္ထရံ ပဟရိ။ သာ တတ္ထ သဏ္ဍာတုံ အသက္ကောန္တိ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂယ “ဘန္တေ မယာ လဒ္ဓသမ္ပတ္တိံ^၃ မာ နာသေထ၊ ထာဝရံ ကာတုံ ဒေထာ”တိ ရောဒန္တိ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။

သတ္တာ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ တဿာ ရောဒိတသဒ္ဓံ သုတွာ သြဘာသံ ဖရိတွာ ဒေဝဓိတာယ သမ္ပုခေ နိသိဒိတွာ ကထေန္တော ဝိယ “ဒေဝဓိတေ မမ ပုတ္တဿ ကဿပဿ သံဝရကရဏမေဝ ဘာရော၊ ပုညတ္ထိကာနံ ပန ‘အယံ နော အက္ခော’တိ^၄ သလ္လက္ခေတွာ ပုညကရဏမေဝ ဘာရော။ ပုညကရဏံ ဟိ ဣမ စေဝ သမ္ပရာယေ စ သုခမေဝါ”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ သုဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-အာဂန္ဓာ (သိ)
 ၃-လဒ္ဓသမ္ပဒံ (သိ)

၂-အတ္ထိတိ (သိ)
 ၄-အယံ အယံ အက္ခောတိ (သိ)

၁၁၈။ “ပုညဇ္ဇေ ပုရိသော ကယိရာ၊ ကယိရာ နံ ပုနပ္ပုနံ။
တမ္ပိ ဆန္တံ ကယိရာထ၊ သုခေါ ပုညဿ ဥစ္စယော”တိ။

တဿတ္ထော—သစေ ပုရိသော ပုညံ ကရေယျ၊ “ကေဝါရံ မေ ပုညံ ကတံ၊ အလံ ဧတ္တာဝတာ”တိ အနောရမိတွာ ပုနပ္ပုနံ ကရောထေဝ။ တဿ အကရဏ- က္ခဏေပိ တမ္ပိ ပုညေ ဆန္တံ ရူပိံ ဥဿာဟံ ကရောထေဝ။ ကိံ ကာရဏာ? သုခေါ ပုညဿ ဥစ္စယော။ ပုညဿ ဟိ ဥစ္စယော ပုရိ ဣဇေလောကပရလောက- သုခါဝဟနတော သုခေါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဒေဝဓိတာ ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇနမတ္ထကေ ဌိဘာဝ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏီတိ။

လာဇဒေဝဓိတာဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိဝတ္ထု

ပါပေါပိ ပဿတိ ဘဒြန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

အနာထပိဏ္ဍိကော ဟိ ဝိဟာရမေဝ ဥဒ္ဓိဿ စတုပဏ္ဍာသကောဋီဇနံ ဗုဒ္ဓ- သာသနေ ဝိကိရိတွာ သတ္ထရိ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တေ ဒေဝသိကံ တီဏိ မဟာ- ဥပဋ္ဌာနာနိ ဂစ္ဆတိ၊ ဂစ္ဆန္တော စ “ကိံ” န ခေါ အာဒါယ အာဂတောတိ သာမဏေရာ ဝါ ဒဟရာ ဝါ ဟတ္ထမ္ပိ မေ ဩလောကေယျ”န္တိ တုစ္ဆဟတ္ထော နာမ န ဂတပုဗ္ဗော။ ပါတောဝ ဂစ္ဆန္တော ယာဂုံ ဂါဟာပေတွာဝ ဂစ္ဆတိ၊ ကတပါတရာသော သပ္ပိနဝနိတာဒိနိ ဘေသဇ္ဇာနိ။ သာယန္တသမယေ မာလာ- ဂန္ဓဝိလေပနဝတ္ထာဒိနိ ဂါဟာပေတွာ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ နိစ္စကာလမေဝ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒါနံ ဒတွာ သီလံ ရက္ခတိ။ အပရဘာဂေ ဓနံ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆတိ။ ဝေါဟာရူပဇိဝိနောပိဿ ဟတ္ထတော အဋ္ဌာရသကောဋီဇနံ ဣဏံ ဂဏှိံသု၊ ကုလသန္တကာပိဿ အဋ္ဌာရသဟိရညကောဋီဇယော၊ နဒိတိရေ နိဒဟိတွာ ဌပိတာ ဥဒကေန ကုလေ ဘိန္တေ မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသိံသု။ ဧဝံမဿ အနုပုဗ္ဗေန ဓနံ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ။ သော ဧဝံဘူတောပိ သံဃဿ ဒါနံ ဒေတိယေဝ၊ ပဏီတံ ပန ကတွာ ဒါတုံ န သက္ကောတိ။

သော ကေဒိဝသံ သတ္တာရာ “ဒိယတိ ပန တေ ဂဟပတိ ကုလေ ဒါန”န္တိ ပုတ္တေ “ဒိယတိ ဘန္တေ၊ တဉ္စ ခေါ ကဏာဇကံဗိလင်္ဂဒုတိယ”န္တိ အာဟ။ အထ

နံ သတ္တာ “ဂဟပတိ ‘လူခံ ဒါနံ ဒေမီ’တိ မာ စိန္တယိ။ စိတ္တသ္မိံ ဟိ ပဏီတေ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဒိန္နဒါနံ လူခံ နာမ နတ္ထိ၊ အပိစ တံ အဋ္ဌန္တံ အရိယပုဂ္ဂလာနံ ဒါနံ ဒေသိ၊ အဟံ ပန ဝေလာမကာလေ သကလဇမ္ပုဒီပံ ဥန္တင်္ဂလံ ကတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယမာနောပိ တိသရဏဂတမ္ပိ ကဉ္စ နာလတ္ထံ၊ ဒက္ခိဏေယျာ နာမ ဧဝံ ဒုလ္လဘာ။ တသ္မာ ‘လူခံ မေ ဒါန’န္တိ မာ စိန္တယိ”တိ ဝတွာ ဝေလာမ- သုတ္တမဿ ကထေသိ။ အထဿ ဒွါရကောဋ္ဌကေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ သတ္တရိ စေဝ သတ္တုသာဝကေသု စ ဂေဟံ ပဝိသန္တေသု တေသံ တေဇေန သဏ္ဍာတုံ အသက္ကောန္တိ “ယထာ ဣမေ ဣမံ ဂေဟံ န ပဝိသန္တိ၊ တထာ ဂဟပတိ ပရိ- တိန္ဒိဿာမီ”တိ တံ ဝတ္တုကာမာပိ ဣဿရကာလေ ကိဉ္စ ဝတ္တု နာသက္ခိ၊ ဣဒါနိ “ပနာယံ ဒုဂ္ဂတော ဂဏှိဿတိ မေ ဝစန”န္တိ ရတ္တိဘာဂေ သေဋ္ဌိဿ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ အထ သေဋ္ဌိ နံ ဒိသ္မာ “ကော ဧသော”တိ အာဟ။ အဟံ တေ မဟာသေဋ္ဌိစတုတ္ထဒွါရကောဋ္ဌကေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ၊ တုယံ ဩဝါဒဒါနတ္ထာယ အာဂတာတိ။ တေန ဟိ ဩဝဒေဟီတိ။ မဟာသေဋ္ဌိ တယာ ပစ္စိမကာလံ အနောလောကေတွံာဝ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာသနေ ဗဟံ ဓနံ ဝိပုကိဏှံ၊ ဣဒါနိ ဒုဂ္ဂတော ဟုတွာပိ တံ န မုဉ္ဇသိယေဝ၊ ဧဝံ ဝတ္တမာနော ကတိပါဟေနေဝ ဃာသစ္စာဒနမတ္တမ္ပိ န လတိဿသိ၊ ကိံ တေ သမဏေန ဂေါတမေန၊ အတိပရိစ္စာဂတော ဩရ- မိတွာ ကမ္ပန္တေ ပယောဇေန္တော ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဍာပေဟီတိ။ အယံ မေ တယာ ဒိန္နုဩဝါဒေါတိ။ အာမ သေဋ္ဌိတိ။ ဂစ္ဆ၊ နာဟံ တာဒိသိနံ သတေနပိ သဟဿေနပိ သတသဟဿေနပိ သက္ကာ ကမ္ပေတုံ၊ အယုတ္တံ တေ ဝုတ္တံ၊ ကိံ တယာ မမ ဂေဟေ ဝသမာနာယ၊ သိဃံ သိဃံ မေ ဃရာ နိက္ခမာဟီတိ။ သာ သောတာပန္နဿ အရိယသာဝကဿ ဝစနံ သုတွာ ဌာတုံ အသက္ကောန္တိ ဒါရကေ အာဒါယ နိက္ခမိ၊ နိက္ခမိတွာ စ ပန အညတ္ထ ဝသနဋ္ဌာနံ အလဘမာနာ “သေဋ္ဌိံ ခမာပေတွာ တတ္ထေဝ ဝသိဿာမီ”တိ နဂရပရိဂ္ဂါဟကံ ဒေဝပုတ္တံ ဥပ- သင်္ကမိတွာ အတ္တနာ ကတာပရာဓံ အာစိက္ခိတွာ “ဧဟိ၊ မံ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ နေတွာ ခမာပေတွာ ဝသနဋ္ဌာနံ ဒါပေဟိ”တိ အာဟ။ သော “အယုတ္တံ တယာ ဝုတ္တံ၊ နာဟံ တဿ သန္တိကံ ဂန္တု ဥဿဟာမီ”တိ၊ တံ ပဋိက္ခိပိ။ သာ စတုန္တံ မဟာရာဇာနံ သန္တိကံ ဂန္တော တေဟိပိ ပဋိက္ခိတ္တာ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ “အဟံ ဒေဝ ဝသနဋ္ဌာနံ အလဘမာနာ

၁-အံ ၃-၁၉၅-ဝိဇ္ဇေ။
 ၃-ဟရာပေတုံ (သီ)

၂-န မုဉ္ဇေသိယေဝ (သီ)
 ၄-ဥဿဟိဿာမီတိ (သီ)

ဒါရကေ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အနာထာ ဝိစရာမိ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ မေ ဒါပေဟိ”တိ သုဋ္ဌုတရံ ယာစိ။

အထ နံ သော “အဟမ္ဘိ တဝ ကာရဏာ သေဋ္ဌိံ ဝတ္ထုံ န သက္ခိယာမိ၊ ဧကံ ပန တေ ဥပါယံ ကထေဿာမိ”တိ အာဟ။ သာဓု ဒေဝ၊ ကထေဟိတိ။ ဂစ္ဆ၊ သေဋ္ဌိနော အာယုတ္တကဝေသံ ဂဟေတွာ သေဋ္ဌိဿ ဟတ္ထတော ပဏ္ဍိ အာရောပေတွာ^၁ ဝေါဟာရူပဇိဝိဟိ ဂဟိတံ အဋ္ဌာရသ- ကောဋီဇနံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန သောဓေတွာ တုစ္ဆဂဗ္ဗေ ပူရေတွာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌံ အဋ္ဌာရသကောဋီဇနံ အတ္ထိ၊ အညမ္ဘိ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ အဿာမိကံ အဋ္ဌာရသကောဋီဇနံ အတ္ထိ၊ တံ သဗ္ဗံ သံဟရိတွာ တဿ တုစ္ဆ- ဂဗ္ဗေ ပူရေတွာ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတွာ ခမာပေဟိတိ။ သာ “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တ- နယေနေဝတံ သဗ္ဗံ ကတွာ ပုန တဿ သိရိဂစ္ဆံ ဩဘာသယမာနာ အာကာသေ ဌတွာ “ကော ဒေသော”တိ ဝုတ္တေ အဟံ တေ စတုတ္ထဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ အဓိဝတ္ထာ အန္ဓဗာလဒေဝတာ၊ မယာ အန္ဓဗာလတာယ ယံ တုမှာကံ သန္တိကေ ကထိတံ၊ တံ မေ ခမထ။ သက္ကဿ ဟိ မေ ဝစနေန စတုပဏ္ဍာသကောဋီဇနံ သံဟရိတွာ တုစ္ဆဂဗ္ဗပူရဏံ^၂ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကတံ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ အလဘမာနာ ကိလမာမိတိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော စိန္တေသိ “အယံ ဒေဝတာ ‘ဒဏ္ဍကမ္မဉ္စ မေ ကတ’န္တိ ဝဒတိ၊ အတ္တနော စ ဒေါသံ ပဋိဇာနာတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ နံ ဒေဿေဿာမိ”တိ။ သော တံ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ တာယ ကတကမ္မံ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ ဒေဝတာ သတ္ထု ပါဒေသု သိရသာ နိပတိတွာ “ဘန္တေ ယံ မယာ အန္ဓဗာလ- တာယ တုမှာကံ ဂုဏေ အဇာနိတွာ ပါပကံ ဝစနံ ဝုတ္တံ၊ တံ မေ ခမထာ”တိ သတ္ထာရံ ခမာပေတွာ မဟာသေဋ္ဌိံ ခမာပေသိ။ သတ္ထာ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကဝသေန သေဋ္ဌိဇ္ဇေဝ ဒေဝတဉ္စ ဩဝဒန္တော “ဣဓ ဂဟပတိ ပါပပုဂ္ဂလောပိ ယာဝ ပါပံ န ပစ္စတိ၊ တာဝ ဘဒြိမ္ဘိ ပဿတိ။ ယဒါ ပနဿ ပါပံ ပစ္စတိ၊ တဒါ ပါပမေဝ ပဿတိ။ ဘဒြိပုဂ္ဂလောပိ ယာဝ ဘဒြိ န ပစ္စတိ၊ တာဝ ပါပါနိ ပဿတိ။ ယဒါ ပနဿ ဘဒြိ ပစ္စတိ၊ တဒါ ဘဒြိမေဝ ပဿတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၁၉။ “ပါပေါပိ ပဿတိ ဘဒြိ၊ ယာဝ ပါပံ န ပစ္စတိ။
ယဒါ စ ပစ္စတိ ပါပံ၊ အထ ပါပေါ ပါပါနိ ပဿတိ။

၁၂၀။ ဘဒြောပိ ပဿတိ ပါပံ၊ ယာဝ ဘဒြိ န ပစ္စတိ။
ယဒါ စ ပစ္စတိ ဘဒြိ၊ အထ ဘဒြော ဘဒြာနိ ပဿတိ”တိ။

၁-အာဟရာပေတွာ (သျှာ) ၂-တုစ္ဆဂဗ္ဗပူရဏေန (သျှာ)

တတ္ထ ပါပေါတိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနာ ပါပကမ္မေန ယုတ္တပုဂ္ဂလော။ သောပိ
 ဟိ ပုရိမသုစရိတာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တံ သုခံ အနုဘဝမာနော ဘဒြိန္ဒိ ပဿတိ။
 ယာဝ ပါပံ န ပစ္စတိတိ ယာဝဿ တံ ပါပကမ္မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဝါ သမ္ပရာယေ ဝါ
 ဝိပါကံ န ဒေတိ။ ယဒါ ပနဿ တံ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဝါ သမ္ပရာယေ ဝါ ဝိပါကံ
 ဒေတိ၊ အထ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ၊ သမ္ပရာယေ စ အပါယဒုက္ခံ အနု-
 ဘောန္တော သော ပါပေါပါပါနိယေဝ ပဿတိ။ ဒုတိယဂါထာယပိ ကာယ-
 သုစရိတာဒိနာ ဘဒြိကမ္မေန ယုတ္တော ဘဒြော။ သောပိ ဟိ ပုရိမဒုစ္စရိတာ-
 နုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တံ ဒုက္ခံ အနုဘဝမာနော ပါပံ ပဿတိ။ ယာဝ ဘဒြိ န
 ပစ္စတိတိ ယာဝဿ တံ ဘဒြိ ကမ္မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဝါ သမ္ပရာယေ ဝါ ဝိပါကံ န
 ဒေတိ။ ယဒါ ပန တံ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ အထ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ လာဘသက္ကာရာဒိသုခံ၊
 သမ္ပရာယေ စ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိသုခံ အနုဘဝမာနော သော ဘဒြော ဘဒြာနိယေဝ
 ပဿတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သာ ဒေဝတာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တ-
 ပရိသာယပိ သဒ္ဓတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

အနာထပိဏ္ဍိကသေဋ္ဌိဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-အသညတပရိက္ခာရဘိက္ခုဝတ္ထု

မာဝမညေထ ပါပဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတပနေ ဝိဟရန္တော
 ဧကံ အသညတပရိက္ခာရံ ဘိက္ခု အာရဟ္မ ကထေသိ။

သော ကိရ ယံ ကိဉ္စိ မဇ္ဇပိဋ္ဌာဒိဘေဒံ ပရိက္ခာရံ ဗဟိ ပရိဘုဉ္စိတွာ တတ္ထေဝ
 ဆဇ္ဇေတိ။ ပရိက္ခာရော ဝဿေနပိ အာတပေနပိ ဥပစိကာဒိဟိပိ ဝိနဿတိ။
 သော ဘိက္ခုဟိ “နန အာဂုသော ပရိက္ခာရော နာမ ပဋိသာမိတဗျော”တိ ဝုတ္တေ
 “အပ္ပကံ မယာ ကတံ အာဂုသော ဧတံ၊ န တေဿ စိတ္တံ အတ္ထိ၊ န ပိတ္တ”န္တိ ဝတွာ
 တထေဝ ကရောတိ။ ဘိက္ခု တဿ ကိရိယံ သတ္ထု အာရောစေသံ။ သတ္တာ တံ
 ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဧဝံ ကရောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော သတ္တာရာ
 ပုစ္ဆိတောပိ “ကိ” ဧတံ ၂ ဘဂဝါ အပ္ပကံ မယာ ကတံ၊ န တဿ စိတ္တံ အတ္ထိ၊
 နာဿ ပိတ္တ”န္တိ တထေဝ အဝမညန္တော အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “ဘိက္ခုဟိ ဧဝံ
 ကာတံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ပါပကမ္မံ နာမ ‘အပ္ပကံ’န္တိ န အဝမညိတမ္ပံ။ အဇ္ဈောကာသေ
 ဌပိတံ ဟိ ဝိဝဋ္ဌမုခံ အာဇနံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ကိဉ္စာပိ ဧကမိန္ဒုနာ န ပူရတိ။

ပုနပျန် ဝဿန္တေ ပန ပူရတေဝ၊ ဧဝမေဝံ ပါပံ ကရောန္တော ပုဂ္ဂလော
အနုပုဗ္ဗေန မဟန္တံ ပါပရာသိံ ကရောတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၁။ “မာဝမညေထ ပါပဿ၊ န မန္တံ အာဂမိဿတိ။
ဥဒဗိန္ဒုနိပါတေန၊ ဥဒကုမ္ဘောပိ ပူရတိ။
ဗာလော ပူရတိ ပါပဿ၊ ထောကံ ထောကမ္ပိ အာစိန”န္တိ။

ကတ္ထ မာဝမညေထာတိ န အဝဇာနေယျ။ ပါပဿာတိ ပါပံ။ န မန္တံ
အာဂမိဿတိတိ “အပ္ပမတ္တကံ မေ ပါပကံ ကတံ၊ ကဒါ ဧတံ ဝိပစ္စိဿတိ”တိ
ဧဝံ ပါပံ နာဝဇာနေယျာတိ အတ္ထော။ ဥဒကုမ္ဘောပီတိ ဒေဝေ ဝဿန္တေ မုခံ
ဝိဝရိတွာ ဌပိတံ ယံ ကိဉ္စိ ကုလာလဘာဇနံ ယထာ တံ ဧကေကဿာပိ
ဥဒကဗိန္ဒုနော နိပါတေန အနုပုဗ္ဗေန ပူရတိ။ ဧဝံ ဗာလပုဂ္ဂလော ထောကံ
ထောကမ္ပိ ပါပံ အာစိနန္တော ကရောန္တော ဝဓေန္တော ပါပဿ ပူရတိယေဝါတိ
အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသု။ သတ္ထာပိ
“အဇ္ဈောကာသေ သေယျံ သန္တရိတွာ ပဋိပါကတိကံ အကရောန္တော” ဣမံ
နာမ အာပတ္တိမာပဇ္ဇတိ”တိ သိက္ခာပဒံ ပညာပေသိတိ။

အသညတပရိက္ခာရဘိက္ခုဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိဝတ္ထု

မာဝမညေထ ပုညဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟ-
ရန္တော ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဝဂ္ဂဗန္ဓနေန ပုဒ္ဒပ္ပမုခဿ ဘိက္ခု-
သံဃဿ ဒါနံ ဒေန္တိ။ အထေကဒိဝသံ သတ္ထာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော
ဧဝမာဟ—

ဥပါသကာ ဣဧကေစ္စော အတ္တနာဝ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပရံ န
သမာဒပေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဌာနေ ဘောဂသမ္ပဒံ လဘတိ၊ နော
ပရိဝါရသမ္ပဒံ။ ဧကေစ္စော အတ္တနာ ဒါနံ န ဒေတိ၊ ပရံ သမာဒပေတိ။

၁-အကရောတော(သျှာ၊က) ၂-ဝိ ၂-၅၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိံ(သျှာ၊က)

သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ပရိဝါရသမ္ပဒံ လဘတိ၊ နော ဘောဂ-
 သမ္ပဒံ။ ဧကစ္စော အတ္တနာ စ န ဒေတိ၊ ပရဉ္စ န သမာဒပေတိ။
 သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ နေဝ ဘောဂသမ္ပဒံ လဘတိ၊ န
 ပရိဝါရသမ္ပဒံ၊ ဝိဿာသာဒေါ ဟုတွာ ဝိစရတိ။ ဧကစ္စော အတ္တနာ
 စ ဒေတိ၊ ပရဉ္စ သမာဒပေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဘောဂ-
 သမ္ပဒဉ္စေဝ လဘတိ၊ ပရိဝါရသမ္ပဒဉ္စာတိ။

အထေကော ပဏ္ဍိတပုရိသော တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ “အဟော အစ္စရိယမိဒံ
 ကာရဏံ၊ အဟံ ဒါနိ ဥဘယသမ္ပတ္တိသံဝတ္တနိကံ ကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ
 သတ္တာရံ ဥဋ္ဌာယ ဂမနကာလေ အာဟ “ဘန္တေ သွေ အမှာကံ ဘိက္ခံ
 ဂဏှထာ”တိ။ ကိတ္တကေဟိ ပန တေ ဘိက္ခူဟိ အတ္ထောတိ။ သဗ္ဗဘိက္ခူဟိ
 ဘန္တေတိ။ သတ္တာ အဓိဝါသေသိ။ သောပိ ဂါမံ ပဝိသိတွာ “အမ္မတာတာ
 မယာ သွာတနာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံဃော နိမန္တိတော၊ ယော ယတ္တကာနံ
 ဘိက္ခူနံ သက္ကောတိ၊ သော တတ္တကာနံ ယာဂုအာဒိနံ အတ္ထာယ တဏှုလာဒိနိ
 ဒေတု၊ ဧကသ္မိံ ဋ္ဌာနေ ပစာပေတွာ ဒါနံ ဒဿာမာ”တိ ဥဋ္ဌေါသေန္တော ဝိစရိ။

အထ နံ ဧကော သေဋ္ဌိ အတ္တနော အာပဏဒ္ဓါရံ သမ္ပတ္တံ ဒိသ္မာ “အယံ
 အတ္တနော ပဟောနကေ ဘိက္ခူ အနိမန္တေတွာ ပန သကလဂါမံ သမာ-
 ဒပေန္တော ဝိစရတိ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ “တယာ ဂဟိတဘာဇနံ အာဟရာ”တိ
 တိဟိ အင်္ဂုလီဟိ ဂဟေတွာ ထောကေ တဏှုလေ အဒါသိ၊ တထာ မုဂ္ဂေ၊
 တထာ မာသေတိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဗိဋ္ဌာလပါဒကသေဋ္ဌိ နာမ
 ဇာတော၊ သပ္ပိဖာဏိတာဒိနိ ဒေန္တောပိ ကရဏံ ကုဋေ ပက္ခိပိတွာ ဧကတော
 ကောဏံ ကတွာ ဗိန္ဒု၊ ဗိန္ဒု၊ ပုဂ္ဂရာယန္တော ထောကထောကမေဝ အဒါသိ။
 ဥပါသကော အဝသေသေဟိ ဒိန္တံ ဧကတော ကတွာ ဣမိနာ ဒိန္တံ ဝိသုယေဝ
 အဂ္ဂဟေသိ။ သော သေဋ္ဌိ တဿ ကိရိယံ ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ သေ မယာ ဒိန္တံ
 ဝိသု ဂဏှာတိ”တိ စိန္တေတွာ တဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဧကံ စူဠပဋ္ဌာကံ
 ပဟိဏိ “ဂစ္ဆ၊ ယံ သေ ကရောတိ၊ တံ ဇာနာဟိ”တိ။ သော ဂန္တော “သေဋ္ဌိဿ
 မဟပ္ပလံ ဟောတူ”တိ ယာဂုဘတ္တပူဝါနံ အတ္ထာယ ဧကံ ဒွေ တဏှုလေ ပက္ခိ-
 ပိတွာ မုဂ္ဂမာသေပိ တေလဖာဏိတာဒိဗိန္ဒုနိပိ သဗ္ဗဘာဇနေသု ပက္ခိပိ။
 စူဠပဋ္ဌာကော ဂန္တော သေဋ္ဌိဿ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ သေဋ္ဌိ စိန္တေသိ
 “သစေ မေ သော ပရိသမဇ္ဈေ အဝဏ္ဏံ ဘာသိဿတိ၊ မမ နာမေ ဂဟိတ-
 မတ္တေယေဝ နံ ပဟရိတွာ မာရေဿာမီ”တိ နိဝါသနန္တရေ ဆုရိကံ ဗန္ဓိတွာ
 ပုနဒိဝသေ ဂန္တော ဘတ္တဂ္ဂေ အဋ္ဌာသိ။ သော ပုရိသော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ

ပရိဝိသိတွာ ဘဂဝန္တံ အာဟာ “ဘန္တေ မယာ မဟာဇနံ သမာဒပေတွာ ဣမံ ဒါနံ ဒိန္နံ၊ တတ္ထ သမာဒပိတမနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ဗလေန ဗဟူနိပိ ထောကာနိပိ တဏှုလာဒိနိ အဒံသု၊ တေသံ သဗ္ဗေသံ မဟပ္ပလံ ဟောတူ”တိ။ တံ သုတွာ သော သေဋ္ဌိ စိန္တေသိ “အဟံ ‘အသုကေန နာမ အစ္စရာယ ဂဏှိတွာ တဏှုလာဒိနိ ဒိန္နာနိတိ မမ နာမေ ဂဟိတမတ္ထေ ဣမံ မာရေဿာမိ’တိ အာဂတော၊ အယံ ပန သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကံ ကတွာ ‘ယေဟိပိ နာဠိအာဒိဟိ မိနိတွာ ဒိန္နံ၊ ယေဟိပိ အစ္စရာယ ဂဟေတွာ ဒိန္နံ၊ သဗ္ဗေသံ မဟပ္ပလံ ဟောတူ’တိ ဝဒတိ။ သစာဟံ ဧဝရူပံ န ခမာပေဿာမိ၊ ဒေဝဒဏှော မမ မတ္ထကေ ပတိဿတိ”တိ။ သော တဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ခမာဟိ မေ သာမိ”တိ အာဟာ။ “ကိံ ဣဒ”န္တိ စ တေန ဝုဠေ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ သတ္တာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ဒါနဝေယျာ-ဝဂ္ဂိကံ ပုစ္ဆိ။ သော အတိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ အယ နံ သတ္တာ “ဧဝံ ကိရ သေဋ္ဌိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဥပါ-သက ပုညံ နာမ ‘အပ္ပက’န္တိ န အဝမညိတဗ္ဗံ၊ မာဒိသဿ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ တိက္ခသံဃဿ ဒါနံ ဒတွာ ‘အပ္ပက’န္တိ န အဝမညိတဗ္ဗံ။ ပဏှိတမနုဿာ ဟိ ပုညံ ကရောန္တာ ဝိဝဋ္ဌဘာဇနံ ဝိယ ဥဒကေန အနုက္ကမေန ပုညေန ပူရန္တိ-ယေဝါ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၂။ “မာဝမညေထ ပုညဿ၊ န မန္တံ အာဂမိဿတိ။
 ဥဒဗိန္ဒုနိပါတေန၊ ဥဒကုမ္ဘောပိ ပူရတိ။
 ဝိရော ပူရတိ ပုညဿ၊ ထောကံ ထောကမ္ပိ အာစိန”န္တိ။

တဿတ္ထော—ပဏှိတမနုဿော ပုညံ ကတွာ “အပ္ပကမတ္တံ မယာ ကတံ၊ န မန္တံ ဝိပါကဝသေန အာဂမိဿတိ၊ ဧဝံ ပရိတ္တကံ ကမ္ပံ ကဟံမံ ဒက္ခိဿတိ၊ အဟံ ဝါ တံ ကဟံ ဒက္ခိဿာမိ၊ ကဒါ ဧတံ ဝိပစ္စိဿတိ”တိ ဧဝံ ပုညံ မာဝ-မညေထ န အဝဇာနေယျ။ ယထာ ဟိ နိရန္တရံ ဥဒဗိန္ဒုနိပါတေန ဝိဝရိတွာ ဌပိတံ ကုလာလဘာဇနံ ပူရတိ၊ ဧဝံ ဝိရော ပဏှိတပုရိသော ထောကံ ထောကမ္ပိ ပုညံ အာစိနန္တော ပုညဿ ပူရတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော သေဋ္ဌိ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏှိ၊ သမ္ပတ္တပရိ-သာယပိ သာက္ခိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိဝတ္ထု ဆဋ္ဌိ။

၁-ပုညာနိ ပရိပူရန္တိယေဝါတိ (သိ) ၂-ရက္ခိဿတိ (က)

၇-မဟာနေဝါဏိဇဝတ္ထု

ဝါဏိဇောဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာ-
နေဝါဏိဇံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

တဿ ကိရဝါဏိဇဿ ဂေဟေ ပဉ္စသတာ စောရာ ဩတာရံ ဝဝေသမာနာ
ဩတာရံ န လဘိံ သု။ အပရေန သမယေန ဝါဏိဇော ပဉ္စ သကဋသတာနိ
ဘဏ္ဍဿ ပူရေတွာ ဘိက္ခုနံ အာရေစာပေသိ “အဟံ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ
ဝါဏိဇတ္ထာယ ဂစ္ဆာမိ၊ ယေ အယျာ တံ ဌာနံ ၂ ဂန္ဓကမာ၊ တေ နိက္ခမန္တု၊
မဂ္ဂေ ဘိက္ခာယ န ကိလမိဿန္တိ” တိ။ တံ သုတွာ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု တေန သဗ္ဗိ
မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံ သု။ တေပိ စောရာ “သော ကိရ ဝါဏိဇော နိက္ခန္တော” တိ ဂန္ဓာ
အဋ္ဌဝိယံ အဋ္ဌသု။ ဝါဏိဇောပိ ဂန္ဓာ အဋ္ဌဝိမုခေ ဧကသ္မိံ ဝါမေ ဝါသံ
ကတွာ ဒွေ တယောပိ ဒိဝသေ ဂေါဏသကဋာဒီနိ သံဝိဒဟိ၊ တေသံ
ပန ဘိက္ခုနံ နိဗဒ္ဓံ ဘိက္ခံ ဒေတိယေဝ။ စောရာ တသ္မိံ အတိစိရာယန္တေ “ဂစ္ဆ၊
တဿ နိက္ခမနဒိဝသံ ဥတွာ ဧဟိ” တိ ဧကံ ပုရိသံ ပဟိဏိံ သု။ သော
တံ ဝါမံ ဂန္ဓာ ဧကံ သဟာယကံ ပုစ္ဆိ “ကဒါ ဝါဏိဇော နိက္ခမိဿတိ” တိ။
သော “ဒွိဟတိဟုစ္စယေနာ” တိ ဝတွာ “ကိမတ္ထံ ပန ပုစ္ဆသိ” တိ အာဟ။
အထဿ သော “မယံ ပဉ္စသတာ စောရာ ဧတဿတ္ထာယ အဋ္ဌဝိယံ ဌိတာ” တိ
အာစိက္ခိ။ ဣတရော “တေန ဟိ ဂစ္ဆ၊ သိသံ နိက္ခမိဿတိ” တိ တံ ဥယျောဇေတွာ
“ကိံ န ခေါ စောရေ ဝါရေမိ၊ ဥဒါဟု ဝါဏိဇ” န္တိ စိန္တေတွာ “ကိံ မေ စောရေဟိ၊
ဝါဏိဇံ နိဿာယ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု ဇိဝန္တိ၊ ဝါဏိဇဿ သညံ ဒဿာမိ” တိ
သော တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကဒါ ဂမိဿထာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “တတိယဒိဝသေ” တိ
ဝုတ္တေ မယံ ဝစနံ ကရောထ၊ အဋ္ဌဝိယံ ကိရ တုမှာကံ အတ္ထာယ ပဉ္စသတာ
စောရာ ဌိတာ၊ မာ တာဝ ဂမိတ္တာတိ။ တံ ကထံ ဇာနာသိတိ။ တေသံ
အန္တရေ မမ သဟာယော အတ္ထိ၊ တဿ မေ ကထာယ ဉ္ဗတန္တိ။ “တေန ဟိ
‘ကိံ မေ ဧတ္ထော ဂတေနာ’ ကိံ နိဝတ္ထိတွာ ဂေဟမေဝ ဂမိဿာမိ” တိ အာဟ။
တသ္မိံ စိရာယန္တေ ပန တေဟိ စောရေဟိ ပေသိတော ပုရိသော အာဂန္ဓာ
တံ သဟာယကံ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “နိဝတ္ထိတွာ ဂေဟမေဝ ကိရ
ဂမိဿတိ” တိ ဂန္ဓာ စောရာနံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ စောရာ တတော
နိက္ခမိတွာ ဣတရသ္မိံ မဂ္ဂေ အဋ္ဌသု၊ တသ္မိံ စိရာယန္တေ ပုနပိ တေ စောရာ
တဿ သန္တိကံ ပုရိသံ ပေသေသံ။ သော တေသံ တတ္ထ ဌိတာဘာဝံ ဥတွာ
ပန ဝါဏိဇဿ အာရောစေသိ။ ဝါဏိဇော “ဣဇာပိ မေ ဝေကလ္လံ နတ္ထိ၊ ဧဝံ

၁-ဩကာသံ (က) ၂-တတ္ထ (က) ၃-ဝါဏိဇာယ (ဘိ)

သန္တေ နေဝ ဧတ္ထော ဂမိဿာမိ၊ န ဣတော၊ ဣဓေဝ ဘဝိဿာမီ”တိ ဘိက္ခုနံ သန္တိကံ ဂန္တာ အာဟ “ဘန္တေ စောရာ ကိရ မံ ဝိလုမ္ပိတုကာမာ မဂ္ဂေ ဌိတာ”၊ ‘ပုန နိဝတ္တိဿတိ’တိ သုတွာ ဣတရသ္မိံ မဂ္ဂေ ဌိတာ၊ အဟံ ဧတ္ထော ဝါ ဣတော ဝါ အဂန္တာ ထောက် ဣဓေဝ ဘဝိဿာမိ၊ ဘဒန္တာ ဣဓေဝ ဝသိတုကာမာ ဝသန္တ၊ ဂန္တာကာမာ အတ္တနော ရုစိံ’ ဣရောန္တ”တိ။ ဘိက္ခု “ဧဝံ သန္တေ မယံ နိဝတ္တိဿာမာ”တိ ဝါဏိဇံ အာပုစ္ဆိတွာ ပုနဒေဝ သာဝတ္ထိံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ နိသိဒိံ သု။ သတ္တာ “ကိံ ဘိက္ခဝေ မဟာနေဝါဏိဇေန သဒ္ဓိံ န ဂမိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ၊ မဟာနေဝါဏိဇဿ ဝိလုမ္ပနတ္တာယ ဒ္ဓိသုပိ မဂ္ဂေသု စောရာ ပရိယုဋ္ဌိံ သု၊ တေန သော တတ္ထေဝ ဌိတော၊ မယံ ပန တံ အာပုစ္ဆိတွာ အာဂတာ”တိ ဝုတ္ထေ “ဘိက္ခဝေ မဟာနေဝါဏိဇော စောရာနံ အတ္ထိတာယ မဂ္ဂံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ဇီဝိတုကာမော ဝိယ ပရိသော ဟလာဟလံ ဝိသံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ဘိက္ခုနာပိ ‘တယော ဘဝါ စောရေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတမဂ္ဂသဒိသာ’တိ ဥ ယှာ ပါပံ ပရံဝဇ္ဇေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၃။ “ဝါဏိဇောဝ ဘယံ မဂ္ဂံ၊ အပ္ပသတ္ထော မဟဒ္ဓနော။
ဝိသံ ဇီဝိတုကာမောဝ၊ ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေယေ”တိ။

တတ္ထ ဘယန္တိ ဘာယိတဗ္ဗံ၊ စောရေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတတ္တာ သပ္ပဋိဘယန္တိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ မဟာနေဝါဏိဇော အပ္ပသတ္ထော သပ္ပဋိ-ဘယံ မဂ္ဂံ၊ ယထာ စ ဇီဝိတုကာမော ဟလာဟလံ ဝိသံ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ဧဝံ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု အပ္ပမတ္တကာနိပိ ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေယျာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ သု၊ ယမ္ပတ္တမဟာဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

မဟာနေဝါဏိဇဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-ကုက္ကုဒုမိတ္တနေသာဒဝတ္ထု

ပါဏိမိ ဝေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ကုက္ကုဒုမိတ္တံ နာမ နေသာဒံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

၁-ဌတွာ (သီ၊ သျာ)

၂-ရုစိယာ (သျာ)

၃-ဘဒန္တာ ဣဓေဝ ဝသိတုကာမာ အတ္တနော ရုစိံ ဣရောန္တ”တိ (သီ)

ရာဇဂဟေ ကိရ ဧကော သေဋ္ဌိဓိတာ ဝယပ္ပတ္တာ သတ္တဘူမိကပါသာဒဿ ဥပရိ သိရိဂစ္ဆေ အာရက္ခဏတ္ထာယ ဧကံ ပရိစာရိကံ ဒတွာ မာတာပိတူဟိ ဝါသိယမာနာ^၁ ဧကဒိဝသံ သာယန္တသမယေ ဝါတပါနေန အန္တရီထိ^၂ ဩလောကေန္တိ ပဉ္စ ပါသသတာနိ ပဉ္စ သူလသတာနိ အာဒါယ မိဂေ ဝမိတွာ ဇီဝမာနံ ဧကံ ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တံ နာမ နေသာဒံ ပဉ္စ မိဂသတာနိ ဝမိတွာ တေသံ မံသေန မဟာသကဋံ ပူရေတွာ သကဋုရေ နိသီဒိတွာ မံသဝိက္ခိဏနတ္ထာယ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဒိသွာ တသ္မိ^၃ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ^၂ ပရိစာရိကာယ ဟတ္ထေ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ “ဂစ္ဆ၊ ဧတဿ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ ဂမနကာလံ ဥတွာ ဧဟိ”တိ ပေသေသိ။ သာ ဂန္ဓာ တဿ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ ပုစ္ဆိ “ကဒါ ဂမိဿသိ”တိ။ သော “အဇ္ဇ မံသံ ဝိက္ခိဏိတွာ ပါတောဝ အသုကဒ္ဓါရေန နာမ နိက္ခမိတွာ ဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ သာ တေန ကထိတကထံ သုတွာ အာဂန္ဓာ တဿာ အာရောစေသိ။ သေဋ္ဌိဓိတာ အတ္တနာ ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဝတ္ထာဘရဏဇာတံ^၃ သံဝိဒဟိတွာ ပါတောဝ မလိနဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ ကုဋံ အာဒါယ ဒါသိဟိ သဒ္ဓိ^၄ ဥဒကတိတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ ဝိယ နိက္ခမိတွာ တံ ဌာနံ ဂန္ဓာ တဿာဂမနံ ဩလောကေန္တိ အဋ္ဌာသိ။ သောပိ ပါတောဝ သကဋံ ပါဇေန္တော နိက္ခမိ။ သာ တဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ပါယာသိ။ သော တံ ဒိသွာ “အဟံ^၄ တံ ‘အသုကဿ နာမ ဓိတာ’တိ န ဇာနာမိ၊ မာ မံ အနုဗန္ဓိ အမ္မာ”တိ အာဟ။ န မံ တံ ပက္ခောသသိ၊ အဟံ အတ္တနော ဓမ္မတာယ အာဂစ္ဆာမိ၊ တံ တုဏှိ ဟုတွာ အတ္တနော သကဋံ ပါဇေဟိတိ။ သော ပုနပ္ပုနံ တံ နိဝါရေတိယေဝ။ အထ နံ သာ အာဟ “သမိ သိရိနာမ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ^၅ နိဝါရေတံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တဿာ နိဿံသယေန အာဂမနကာရဏံ ဥတွာ တံ သကဋံ အာရောပေတွာ အဂမာသိ။ တဿာ မာတာပိတရော ဣတော စိတော စ ပရိယေသာပေတွာ အပဿန္တာ “မတာ ဘဝိဿတိ”တိ မတကဘတ္တံ ကရိံသု။ သာပိ တေန သဒ္ဓိ^၄ သံဝါသမန္ဓာယ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ပုတ္တေ ဝိဇာယိတွာ တေ ဝယပ္ပတ္တေ သရဗန္ဓနေန ဗန္ဓိ။

အထေကဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တံ သပုတ္တံ သသုဏိသံ အတ္တနော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ ဒိသွာ “ကိံ န ခေါဇေ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော တေသံ ပန္နရသန္ဓမ္မိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဥပနိဿယံ ဒိသွာ ပါတောဝ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ တဿ ပါသဋ္ဌာနံ

၁-ပေါသိယမာနာ (သီ၊က) ၂-ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ (က) ၃-ဝတ္ထာဘရဏဇာတရူပံ (က)
 ၄-ဒိသွာ ဘဒ္ဒေ တံ ကဿ ဓိတာတိ ပုစ္ဆိ၊ အဟံ (က)
 ၅-သိရိ နာမ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ (သျှာ)

သန္တိကံ အာနန္ဒာတိ။ ပါဏာတိပါတကမ္မဿ ဝေါ ဘန္တေ အကာရကော ကတောတိ။ အာမာနန္တ၊ သော အတ္တပဉ္စဒသမော အစလသဒ္ဓါယ ပတိဋ္ဌာယ တီသု ရတနေသု နိက္ကဓေါ ဟုတွာ ပါဏာတိပါတကမ္မဿ အကာရကော ဇာတောတိ။ ဘိက္ခု အာဟံသု “နန ဘန္တေ ဘရိယာပိဿ အတ္ထိ”တိ။ အာမ ဘိက္ခဝေ၊ သာ ကုလဂေဟေ ကုမာရိကာ ဟုတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာတိ။ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တဿ ကိရ ဘရိယာ ကုမာရိကာလေ ဧဝ သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ တဿ ဂေဟံ ဂန္ဓာ သတ္တ ပုတ္တေ လဘိ၊ သာ ဧတ္တကံ ကာလံ သာမိကေန ‘ခနံ အာဟရ၊ သရေ အာဟရ၊ သတ္ထိ’ အာဟရ၊ သူလံ အာဟရ၊ ဇာလံ အာဟရ’တိ ဝုစ္စမာနာ တာနိ အဒါသိ။ သောပိ တာယ ဒိန္နာနိ အာဒါယ ဂန္ဓာ ပါဏာတိပါတံ ကရောတိ၊ ကိံ န ခေါ သောတာပန္နာပိ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သောတာပန္နာ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တိ၊ သာ ပန ‘သာမိကဿ ဝစနံ ကရောမိ’တိ တထာ အကာသိ။ ‘ဣဒံ ဂဟေတွာ ဧသ ဂန္ဓာ ပါဏာတိပါတံ ကရောတူ’တိ တဿာ စိတ္တံ နတ္ထိ။ ပါဏိတလသ္မိံ ဟိ ဝဏေ အသတိ ဝိသံ ဂဏှန္တဿ တံ ဝိသံ အနုဉ္စဟိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝံ အကုသလစေတနာယ အဘာဝေန ပါပံ အကရောန္တဿ ဓနုအာဒိနိ နိဟရိတွာ ဒေဒေတောပိ ပါပံ နာမ န ဟောတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ သုဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၄။ “ပါဏိမိ စေ ဝဏော နာဿ၊ ဟရေယျ ပါဏိနာ ဝိသံ။
 နာဗ္ဗဏံ ဝိသမန္တေတိ၊ နတ္ထိ ပါပံ အကုဗ္ဗတော”တိ။

တတ္ထ နာဿာတိ န ဘဝေယျ။ ဟရေယျာတိ ဟရိတုံ သက္ကုဏေယျ။ ကိံ ကာရဏာ? ယသ္မာ နာဗ္ဗဏံ ဝိသမန္တေတိ အဝဏံ ဟိ ပါဏိံ ဝိသံ အန္တေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝ ဓနုအာဒိနိ နိဟရိတွာ ဒေန္တဿာပိ အကုသလစေတနာယ အဘာဝေန ပါပံ အကုဗ္ဗတော ပါပံ နာမ နတ္ထိ၊ အဝဏံ ပါဏိံ ဝိသံ ဝိယ နာဿ စိတ္တံ ပါပံ အနုဂစ္ဆတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

အပရေန သမယေန ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ကော န ခေါ ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တဿ သပုတ္တဿ သသုဏိသဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿူပနိဿယော၊ ကေန ဝာသရဏေန နေသာဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ

ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုစ္ဆေ ဘိက္ခဝေ အတိတေ ကဿပဒသဗလဿ ဓာတုစေတိယံ သံဝိဒဟန္တာ ဝေမာဟံသု “ကိံ န ခေါ ဣမဿ စေတိယဿ မတ္တိကာ ဘဝိဿတိ၊ ကိံ ဥဒက”န္တိ။ အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ “ဟရိတာလမနောသိလာ မတ္တိကာ ဘဝိဿတိ၊ တိလတေလံ ဥဒက”န္တိ။ တေ ဟရိတာလမနောသိလာ ကောဇ္ဇေတွာ တိလတေလေန သံသန္ဓိတွာ ဣဋ္ဌကာယ ဃဇ္ဇေတွာ သုဝဏ္ဏေန ခစိတွာ အန္တောစိနိံသု၊ ဗဟိမုခေ ပန ဧကဋ္ဌနသုဝဏ္ဏဣဋ္ဌကာဝ အဟေသုံ။ ဧကေကာ သတသဟဿဋ္ဌနိကာ အဟောသိ။ တေ ယာဝ ဓာတုနိဓာနာ စေတိယေ နိဋ္ဌိတေ စိန္တယိံသု “ဓာတုနိဓာနကာလေ ဗဟုနာ ဓနေန အတ္ထော၊ ကံ န ခေါ ဇေဋ္ဌကံ ကရောမာ”တိ။

အထေကော ဂါမဝါသိကော သေဋ္ဌိ “အဟံ ဇေဋ္ဌကော ဘဝိဿာမိ”တိ ဓာတုနိဓာနေ ဧကံ ဟိရညကောဋီ ပက္ခိပိ။ တံ ဒိသွာ ရဋ္ဌဝါသိနော “အယံ နဂရသေဋ္ဌိ ဓနမေဝ သံဟရတိ၊ ဧဝရူပေ စေတိယေ ဇေဋ္ဌကော ဘဝိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဂါမဝါသိ ပန ကောဋီဓနံ ပက္ခိပိတွာ ဇေဋ္ဌကော ဇာတော”တိ ဥဇ္ဈာယိံသု။ သော တေသံ ကထံ သုတွာ “အဟံ ဒွေ ကောဋီယော ဒတွာ ဇေဋ္ဌကော ဘဝိဿာမိ”တိ ဒွေ ကောဋီယော အဒါသိ။ ဣတရော “အဟမေဝ ဇေဋ္ဌကော ဘဝိဿာမိ”တိ တိသော ကောဋီယော အဒါသိ။ ဧဝံ ဝမေတွာ ဝမေတွာ နဂရဝါသိ အဋ္ဌ ကောဋီယော အဒါသိ။ ဂါမဝါသိနော ပန ဂေဟေနဝကောဋီဓနမေဝ အတ္ထိ၊ နဂရဝါသိနော စတ္တာလိသကောဋီဓနံ။ တသ္မာ ဂါမဝါသိ စိန္တေသိ “သစာဟံ နဝ ကောဋီယော ဒဿာမိ၊ အယံ ‘ဒသ ကောဋီယော ဒဿာမိ’တိ ဝက္ခတိ၊ အထ မေ နိဒ္ဒနဘာဝေါ ပညာယိဿတိ”တိ။ သော ဧဝမာဟ “အဟံ ဧတ္တကဉ္စ ဓနံ ဒဿာမိ၊ သပုတ္တဒါရော စ စေတိယဿ ဒါသော ဘဝိဿာမိ”တိ သတ္တ ပုစ္ဆေ သတ္တ သုဏိသာယော ဘရိယဉ္စ ဂဟေတွာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ စေတိယဿ နိယျာဒေသိ။ ရဋ္ဌဝါသိနော “ဓနံ နာမ သက္ကာ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ အယံ ပန သပုတ္တဒါရော အတ္တာနံ နိယျာဒေသိ၊ အယမေဝ ဇေဋ္ဌကော ဟောတူ”တိ တံ ဇေဋ္ဌကံ ကရိံသု။ ဣတိ တေ သောဋ္ဌသပိ ဇနာ စေတိယဿ ဒါသာ အဟေသုံ။ ရဋ္ဌဝါသိနော ပန တေ ဘုဇိဿေ အကံသု။ ဧဝံ သန္တေပိ စေတိယမေဝ ပဋိဇဉ်တွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ တတော စုတာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေသု ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒေဝလောကေ ဝသန္တေသု ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဘရိယာ တတော စဝိတွာ

၁-သန္တေတွာ ဣဋ္ဌကာ ဆိန္ဒိတွာ (သိ)

ရာဇဂဟေ သေဋ္ဌိနော ဝိတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သာ ကုမာရိကာဝ ဟုတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ။ အဒိဋ္ဌသစ္စဿ ပန ပဋိသန္ဓိ နာမ ဘာရိယာတိ တဿာ သာမိကော သမ္ပရိဝတ္တမာနော ဂန္ဓာ နေသာဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ သဟ ဒဿနေနေဝ သေဋ္ဌိမိတရံ ပုဗ္ဗသိနေဟော အဇ္ဈောတ္တရိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ပုဗ္ဗေဝ သန္ဓိဝါသေန၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေန ဝါ။
ဧဝံ တံ ဇာယတေ ပေမံ၊ ဥပ္ပလံဝ ယထောဒကေ”တိ။

သာ ပုဗ္ဗသိနေဟေနေဝ နေသာဒကုလံ အဂမာသိ။ ပုတ္တာပိဿာ ဒေဝ-
လောကာ စဝိတွာ တဿာ ဧဝ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိံ သု၊ သုဏှိသာယော-
ပိဿာ တတ္ထ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တာ တေသံယေဝ ဂေဟံ အဂမံသု။ ဧဝံ
တေ သဗ္ဗေပိ တဒါ စေတိယံ ပဋိဇဉ်တော တဿ ကမ္မဿာနဘာဝေန သောတာ-
ပတ္တိဖလံ ပတ္တာတိ။

ကုက္ကုဒ္ဓမိတ္တနေသာဒဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-ကောကသုနခလုဒ္ဒကဝတ္ထု

ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကောကံ နာမ သုနခလုဒ္ဒကံ အာရဟ္မ ကထေသိ။

သော ကိရ ဧကဒိဝသံ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ဓနံ အာဒါယ သုနခပရိဝုတော
အရညံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ ပိဏှာယ ပဝိသန္တံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္မာ ကုဇ္ဈိတွာ
“ကာဠကဏှိ မေ ဒိဋ္ဌော၊ အဇ္ဇေ ကိဉ္စိ န လဘိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ပတ္တာမိ။
ထေရောပိ ဂါမေ ပိဏှာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ပုန ဝိဟာရံ ပါယာသိ။
ဣတရောပိ အရညေ ၂ ဝိစရိတွာ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ ပစ္စာဂစ္ဆန္တော ပုန ထေရံ
ဒိသ္မာ “အဇ္ဇာဟံ ဣမံ ကာဠကဏှိံ ဒိသ္မာ အရညံ ဂတော ကိဉ္စိ န လဘိံ၊
ဣဒါနိ မေ ပုနပိ အဘိမုခေါ ဇာတော၊ သုနခေဟိ နံ ခါဒါပေဿာမီ”တိ
သညံ ဒတွာ သုနခေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ထေရောပိ “မာ ဧဝံ ကရိ ဥပါသကာ”တိ
ယာစိ။ သော “အဇ္ဇာဟံ တဝ သမ္ပုဒိဘူတတ္တာ ကိဉ္စိ နာလတ္ထံ၊ ပုနပိ မေ သမ္ပုဒိ-
ဘာဝမာဂတောသိ၊ ခါဒါပေဿာမေဝ တ”န္တိ ဝတွာ သုနခေ ဥယျောဇေသိ။
ထေရော ဝေဂေန ဧကံ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ပုရိသပ္ပမာဏေ ဌာနေ နိသီဒိ။

၁-ခု ၅-၆၆-ပိဋကေ။ ၂-အရညံ (သိ၊က)

သုနခါ ရုက္ခံ ပရိဝါရေသုံ။ လုဒ္ဒကော ဂန္ဒာ “ရုက္ခံ အဘိရုဟတောပိ တေ
 မောက္ခော နတ္ထိ”တိ တံ သရတုဏ္ဍေန ပါဒတလေ ဝိဇ္ဇိ။ ထေရော “မာ ဧဝံ
 ကရောဟိ”တိ တံ ယာစိယေဝ။ ဣတရော တဿ ယာစနံ အနာဒိယိတွာ ပုနပ္ပုနံ
 ဝိဇ္ဇိယေဝ။ ထေရော ဧကသ္မိံ ပါဒတလေ ဝိဇ္ဇိယမာနေ တံ ဥက္ခိပိတွာ ဒုတိယံ
 ပါဒံ ဩလမ္ဘိတွာ တသ္မိံ ဝိဇ္ဇိယမာနေ တမ္ပိ ဥက္ခိပတိ။ ဧဝမဿ သော ယာစနံ
 အနာဒိယိတွာဝ ဒွေပိ ပါဒတလာနိ ဝိဇ္ဇိယေဝ။ ထေရဿ သရိရံ ဥက္ကာဟိ
 အာဒိတ္တံ ဝိယ အဟောသိ။ သော ဝေဒနာနုဝတ္ထိကော ဟုတွာ သတိံ ပစ္စု-
 ပဋ္ဌာပေတုံ နာသက္ခိ။ ပါရုတစိဝရံ ဘဿန္တမ္ပိ န သလ္လက္ခေသိ။ တံ ပတမာနံ
 ကောကံ သိသတော ပဋ္ဌာယ ပရိက္ခိပန္တမေဝ ပတိ။ သုနခါ “ထေရော ပတိ-
 တော”တိ သညာယ စိဝရန္တရံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော သာမိကံ လုဉ္စိတွာ ခါဒန္တာ
 အဋ္ဌိမတ္တာဝသေသံ ကရိံသု။ သုနခါ စိဝရန္တရတော နိက္ခမိတွာ ဗဟိ အဋ္ဌံသု။

အထ နေသံ ထေရော ဧကံ သုက္ခဒဏ္ဍကံ ဘဉ္စိတွာ ဒိပိ။ သုနခါ ထေရံ
 ဒိသ္မာ “သာမိကောဝ အမေဟိ ခါဒိတော”တိ ဥတွာ အရညံ ပဝိသိံသု။ ထေရော
 ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပါဒေသိ “မမ စိဝရန္တရံ ပဝိသိတွာ သေ နဋ္ဌော၊ အရောဂံ န ခေါ မေ
 သီလ”န္တိ။ သော ရုက္ခာ ဩတရိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဒာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ
 သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ မမစိဝရံ နိဿာယ သော ဥပါသကော
 နဋ္ဌော၊ ကစ္စိ မေ အရောဂံ သီလံ၊ အတ္ထိ မေ သမဏဘာဝေါ”တိ ပုစ္ဆိ။
 သတ္တာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “ဘိက္ခု အရောဂံ တေ သီလံ၊ အတ္ထိ တေ
 သမဏဘာဝေါ။ သော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ ပဒုသိတွာ ဝိနာသံ ပတ္တော၊ န ကေဝလဉ္စ
 ဣဒါနေဝ၊ အတိတေပိ အပ္ပဒုဋ္ဌာနံ ပဒုသိတွာ ဝိနာသံ ပတ္တောယေဝါ”တိ
 ဝတွာ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ကိရေကော ဝေဇ္ဇော ဝေဇ္ဇကမ္မတ္တာယ ဂါမံ ဝိစရိတွာ ကိဉ္စိ ကမ္မံ
 အလဘိတွာ ဆာတဇ္ဈတ္တော နိက္ခမိတွာ ဂါမဒ္ဓါရေ သမ္ပဟုလေ ကုမာရကေ
 ကိဋ္ဌန္တေ ဒိသ္မာ “ဣမေ သပ္ပေန ခံသာပေတွာ တိကိစ္စိတွာ အာဟာရံ လဘိ-
 သာမိ”တိ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမိလေ သိသံ နိဟရိတွာ နိပန္နံ သပ္ပံ ဒသေတွာ “အမ္ဘော
 ကုမာရကာဧသော သာဠိကပေါတကော၊ ဂဏှထ န”န္တိ အာဟ။ အထေကော
 ကုမာရကော သပ္ပံ ဂိဝါယံ ဒဋ္ဌံ ဂဟေတွာ နိဟရိတွာ တဿ သပ္ပဘာဝံ ဥတွာ
 ဝိရာဇန္တော အဝိဒူရေ ဌိတဿ ဝေဇ္ဇဿ မတ္တကေ ဒိပိ။ သပ္ပေါ ဝေဇ္ဇဿ ခန္တုဋ္ဌိကံ
 ပရိက္ခိပိတွာ ဒဋ္ဌံ ခံသိတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ ဧဝမေသ ကောကော
 သုနခလုဒ္ဒကော ပုဗ္ဗေပိ အပ္ပဒုဋ္ဌဿ ပဒုသိတွာ ဝိနာသံ ပတ္တောယေဝါတိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ အနုသန္ဓိံ သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၅။ “ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ နရဿ ဒုဿတိ၊
သုဒ္ဓဿ ပေါသဿ အနင်္ဂဏဿ။
တမေဝ ဗာလံ ပစ္စေတိ ပါပံ၊
သုခုမော ရဇော ပဋိဝါတံဝ ခိတ္တော”တိ။

တတ္ထ အပ္ပဒုဋ္ဌဿာတိ အတ္တနော ဝါ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဝါ အဒုဋ္ဌဿ။ နရဿာတိ သတ္တဿ။ ဒုဿတိတိ အပရဇ္ဈတိ။ သုဒ္ဓဿာတိ နိရပရာဓသေဝ။ ပေါသဿာတိဣဒမ္ပိ အပရေနာကာရေန သတ္တာမိဝစနမေဝ။ အနင်္ဂဏဿာတိ နိက္ခိလေသဿ။ ပစ္စေတိတိ ပတိဇေတိ။ ပဋိဝါတန္တိ ယထာ ဧကေန ပုရိသေန ပဋိဝါတေ ဌိတံ ပဟရိတုကာမတာယ ခိတ္တော သုခုမော ရဇော တမေဝ ပုရိသံ ပစ္စေတိ၊ တဿေဝ ဥပရိ ပတတိ၊ ဧဝမေဝ ယော ပုဂ္ဂလော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ ပုရိသဿ ပါဏိပ္ပဟရာဒိနိ ဒေန္တော ပဒုဿတိ၊ တမေဝ ဗာလံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သမ္ပရာယေ ဝါ နိရယာဒိသု ဝိပစ္စမာနံ တံ ပါပံ ဝိပါကဒုက္ခဝသေန ပစ္စေတိတိ အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ကောကသုနခလုဒ္ဓကဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-မဏိကာရကုလူပက တိဿတ္ထေရဝတ္ထု၊

ဂစ္ဆမေကေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဏိကာရ- ကုလူပကံ တိဿတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ ထေရော ဧကဿ မဏိကာရဿ ကုလေ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဘုဉ္ဇိ။ တသ္မိံ ကုလေ ဇယမ္ပတိကာ မာတာပိတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ ထေရံ ပဋိဇက္ခိံသု။ အထေကဒိဝသံ သော မဏိကာရော ထေရဿ ပုရတော မံသံ ဆိန္ဒုန္တော နိဿိန္တော ဟောတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇော ပသေနဒိ ကောသလော ဧကံ မဏိရတနံ “ဣမံ ခောဝိတွာ ဝိဇ္ဈိတွာ ပဟိဏတူ”တိ ပေသေသိ။ မဏိကာရော

၁-မာတာပိတုဋ္ဌာနေ (သိ)။

သလောဟိတေနော ဟတ္ထေန တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ပေဋ္ဌာယ ဥပရိ ဌပေတွာ ဟတ္ထဓောဝနတ္ထံ အန္တော ပါဝိသိ။ တသ္မိံ ပန ဂေဟေ ပေါသာဝနိယကောဉ္ဇသကုဏော အတ္ထိ။ သော လောဟိတဂန္ဓေန မံသသညာယ တံ မဏိံ ထေရဿ ပဿန္တဿေဝ ဂိလိ။ မဏိကာရော အာဂန္တာ မဏိံ အပဿန္တော “မဏိ ကေန ဂဟိတော” တိ ဘရိယဉ္ဇ ပုတ္တကေ စ ပဋိပါဋိယာ ပုစ္ဆိတွာ တေဟိ “န ဂဏှာမာ” တိ ဝုတ္ထေ “ထေရေန ဂဟိတော ဘဝိဿတိ” တိ စိန္တေတွာ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ မန္တေသိ “ထေရေန မဏိ ဂဟိတော ဘဝိဿတိ” တိ။ သာ သာမိ မာ ဧဝံ အဝစ၊ ဧတ္ထကံ ကာလံ မယာ ထေရဿ န ကိဉ္စိဝဇ္ဇံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ န သော မဏိံ ဂဏှာတိတိ။ မဏိကာရော ထေရံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ မဏိရတနံ တုမေဟိ ဂဟိတ” န္တိ။ န ဂဏှာမိ ဥပါသကာတိ။ ဘန္တေ န ဣဓ အညော အတ္ထိ၊ တုမေဟိယေဝ ဂဟိတော ဘဝိဿတိ၊ ဒေထ မေ မဏိရတနန္တိ။ သော တသ္မိံ အသမ္ပုဋိစ္ဆန္တေ ပုန ဘရိယံ အာဟ “ထေရေနော မဏိ ဂဟိတော၊ ပိဋေတွာ နံ ပုစ္ဆိဿာမိ” တိ။ သာ သာမိ မာ နော နာသယိ၊ ဝရံ အမေဟိ ဒါသဗျံ ဥပဂန္တံ၊ န စ ထေရံ ဧဂရူပံ ဝတ္တန္တိ။ သော “သဗ္ဗေဝ မယံ ဒါသတ္ထံ ဥပဂစ္ဆန္တာ မဏိမူလံ န အဂ္ဂါမာ” တိ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ထေရဿ သီသံ ဝေဋ္ဌေတွာ ဒဏှေန ဃန္တေသိ။ ထေရဿ သီသကော စ ကဏှနာသာဟိ စ လောဟိတံ ပဋ္ဌရိ၊ အက္ခိနိ နိက္ခမနာကာရပ္ပတ္တာနိ အဟေသုံ၊ သော ဝေဒနာပမတ္ထော၊ ဘူမိယံ ပတိ။ ကောဉ္ဇော လောဟိတဂန္ဓေနာဂန္တာ လောဟိတံ ပိဝိ။ အထ နံ မဏိကာရော ထေရေ ဥပ္ပန္နကောဓဝေဂေန “တွံ ကိံ ကရောသိ” တိ ပါဒေန ပဟရိတွာ ခိပိ။ သော ဧကပ္ပဟာရေနော မရိတွာ ဥတ္တာနော၊ အဟောသိ။

ထေရော တံ ဒိသ္မာ ဥပါသက သီသေ ဝေဋ္ဌနံ တာဝ မေ သိထိလံ ကတွာ ဣမံ ကောဉ္ဇံ ဩလောကေဟိ “မတော ဝါ၊ နော ဝါ” တိ။ အထ နံ သော အာဟ “ဧသော ဝိယ တွမ္ပိ မရိဿသိ” တိ။ ဥပါသက ဣမိနာ သော မဏိ ဂိလိတော၊ သစေ အယံ န အမရိဿာ၊ န တေ အဟံ မရန္တောပိ မဏိံ အာစိက္ခိဿန္တိ။ သော တဿ ဥဒရံ ဖာလေတွာ မဏိံ ဒိသ္မာ ပဝေဓေန္တော သံဝိဂ္ဂမာနသော ထေရဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ခမထ မေ ဘန္တေ၊ အဇာနန္တေန မယာ ကတ” န္တိ အာဟ။ ဥပါသက နေဝ တုယံ ဒေါသော အတ္ထိ၊ န မယံ၊ ဝဇ္ဇဿေဝေသ ဒေါသော၊ ခမာမိ တေတိ။ ဘန္တေ သစေ မေ ခမထ၊ ပကတိနိယာမေနော မေ ဂေဟေ နိသိဒိတွာ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ။ “ဥပါသက န ဒါနာဟံ ဣတော ပဋ္ဌာယ

၁-အသမ္ပုဋိစ္ဆိတေ (သိ) ၂-နာသေဟိ (သျှာ) ၃-ဒဏှကေန ယန္တေသိ (သိ)
 ၄-ဝေဒနာပမတ္ထော (သျှာ) ၅-ပရိဝတ္တမာနော (သျှာ)

ပရေသံ ဂေဟဿ အန္တောဆဒနံ ပဝိသိဿာမိ။ အန္တောဂေဟပဝေသနဿေဝ
ဟိ အယံ ဒေါသော၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပါဒေသု အာဝဟန္တေသု ဂေဟဒ္ဓါရေ
ဋ္ဌိတောဝဘိက္ခံ ဂဏှိဿာမိ”တိ ဝတော ဝုတင်္ဂံ သမာဒါယ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ပစ္စတိ မုနိနော ဘတ္တံ၊ ထောကံ ထောကံ ကုလေ ကုလေ။
ပိဏှိကာယ စရိဿာမိ၊ အတ္ထိ ဇဗ္ဗံဗလံ မမာ”တိ—

ဣဒဉ္စ ပန ဝတော ထေရော တေနေဝ ဗျာဓိနာ န စိရဿေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ။
ကောဉ္ဇော မဏိကာရဿ ဘရိယာယ ကုန္တိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ မဏိ-
ကာရော ကာလံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ မဏိကာရဿ ဘရိယာ ထေရေ မုဒု-
စိတ္တတာယ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဘိက္ခု သတ္တာရံ တေသံ
အဘိသမ္ပရာယံ ပုန္တိံသု။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ဣဓေကစ္စေ ဂဗ္ဘေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဧကစ္စေ
ပါပကာရိနော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဧကစ္စေ ကတကလျာဏာ ဒေဝလောကေ
နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ အနာသဝါ ပန ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ”တိ ဝတော အနုသန္ဓိံ သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၆။ “ဂဗ္ဘမေကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ နိရယံ ပါပကမ္မိနော။
သဂ္ဂံ သုဂတိနော ယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗန္တိ အနာသဝါ”တိ။

တတ္ထ ဂဗ္ဘန္တိ ဣဓ မနုဿဂဗ္ဘောဝ အဓိပ္ပေတော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာ-
နတ္ထမေဝ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏှိံသုတိ။
မဏိကာရကုလူပကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-တယောဇနဝတ္ထု

န အန္တလိက္ခေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တယော
ဇနေ အာရုပ္ပ ကထေသိ။

သတ္ထရိ ကိရ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တေ သမ္ပဟုလာ ဘိက္ခု သတ္ထု ဒဿနတ္ထာယ
အာဂစ္ဆန္တာ ဧကံ ဂါမံ ပိဏှာယ ပဝိသိံသု။ ဂါမဝါသိနော တေ သမ္ပတ္တေ
အာဒါယ အာသနသာလာယ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဒတွာ ပိဏှပါတ-
ဝေလံ အာဂမယမာနာ ဓမ္မံ သုဏန္တာ နိသီဒိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဘတ္တံ

၁-ခု ၂-၂၆၆-ပိဋေထေရဂါထာယံ။ ၂-တေသံ ပတ္ထေ(သျှာ၊က)

ပစိတွာ သူပဗျန္ဓနံ ရူပယမာနာယ^၁ ကေိဿာ ဣတ္ထိယာ ဘာဇနတော^၂
 အဂ္ဂိဇာလာ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဆဒနံ ဂဏိ။ တတော ကေံ တိဏကရဋ္ဌံ ဥဋ္ဌဟိတွာ
 ဇလမာနံ အာကာသံ^၃ ပက္ခန္ဓိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော ကာကော အာကာသေန
 ဂစ္ဆန္တော တတ္ထ ဂိဝံ ပဝေသေတွာ တိဏဝလ္လိဝေဌိတော ဈာယိတွာ ဂါမမဇ္ဈေ
 ပတိ။ ဘိက္ခု။ တံ ဒိသ္မာ “အဟော ဘာရိယံ ကမ္ပံ၊ ပဿထာရုသော ကာကေန
 ပတ္တံ ဝိပွကာရံ၊ ဣမိနာ^၄ ကတကမ္ပံ အညတြိ သတ္တာရာ ကော ဇာနိဿတိ၊
 သတ္တာရမဿ ကမ္ပံ ပုစ္ဆိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ပက္ကမိံသု။

အပရေသမ္ပိဘိက္ခုနံ သတ္ထု ဒဿနတ္ထာယ နာဝံ အဘိရုယ ဂစ္ဆန္တာနံ နာဝါ
 သမုဒ္ဒေ နိစ္စလာ အဋ္ဌာသိ။ မနုဿာ “ကာဠကဏ္ဍိနာ ဧတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ
 သလာကံ ဝိစာရေသုံ။ နာဝိကဿ စ ဘရိယာ ပဌမဝယေ ဌိတာ ဒဿနိယာ
 ပါသာဒိကာ၊ သလာကာ တဿာ ပါပုဏိ။ “သလာကံ ပုန ဝိစာရေထာ”တိ
 ဝတွာ ယာဝတတိယံ ဝိစာရေသုံ၊ တိက္ခတ္ထုမ္ပိ တဿာ ဧဝ ပါပုဏိ။ မနုဿာ
 “ကိံ သာမီ”တိ နာဝိကဿ မုခံ ဩလောကေသုံ။ နာဝိကော “န သက္ကာ
 ကေိဿာ အတ္ထာယ မဟာဇနံ နာသေတုံ၊ ဥဒကေ နံ ဒိပထာ”တိ အာဟ။
 သာ ဂဟေတွာ ဥဒကေ ဒိပိယမာနာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ဝိရဝံ အကာသိ^၅။
 တံ သုံတွာ နာဝိကော ကော အတ္ထော ဣမိဿာ အာဘရဏေဟိ နဋ္ဌေဟိ၊
 သဗ္ဗာဘရဏာနိ ဩမုဋ္ဌိတွာ ကေံ ပိလောတိကံ နိဝါသာပေတွာ ဆဇ္ဇေထ နံ၊
 အဟံ ပနေတံ ဥဒကပိဋ္ဌေ ပ္လဝမာနံ ဒဋ္ဌံ န သက္ခိဿာမိ၊ တသ္မာ ယထာ နံ
 အဟံ န ပဿာမိ၊ တထာ ကေံ ဝါလုကကုဋ် ဂိဝါယ မန္တိတွာ သမုဒ္ဒေ ဒိပထာတိ။
 တေ တထာ ကရိံသု။ တမ္ပိ ပတိတဋ္ဌာနေယေဝ မစ္ဆကစ္ဆပါ ဝိလုမ္ပိံသု။ ဘိက္ခု။
 တံ ပဝတ္ထိံ ဥတွာ “ဌပေတွာ သတ္တာရံ ကော အညော ဧတိဿာ ဣတ္ထိယာ
 ကံတကမ္ပံ ဇာနိဿတိ၊ သတ္တာရံ တဿာ ကမ္ပံ ပုစ္ဆိဿာမာ”တိ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ
 ပတွာ နာဝါတော ဩရုယ ပက္ကမိံသု။

အပရေပိ သတ္ထ ဘိက္ခု သတ္ထု ဒဿနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တာ သာယံ ကေံ ဝိဟာရံ
 ပဝိသိတွာ ဝသနဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိံသု။ ကေသ္မိံ စ လေဏေ သတ္တ မဉ္ဇာ ဟောန္တိ။
 တေသံ တဒေဝ လဘိတွာ တတ္ထ နိပဋ္ဌာနံ ရတ္တိဘာဂေ ကုဋ္ဌာဂါရမတ္ထော
 ပါသာဏော ပဝဋ္ဌမာနော အာဂန္တော လေဏဒွါရံ ပိဒဟိ။ နေဝါသိကာ ဘိက္ခု။
 “မယံ ဣမံ လေဏံ အာဂန္တုကဘိက္ခုနံ ပါပယိမှာ၊ အယဉ္ဇ မဟာပါသာဏော
 လေဏဒွါရံ ပိဒဟန္တော အဋ္ဌာသိ၊ အပနေဿာမ န”န္တိ သမန္တာ သတ္တဟိ

၁-ပမာနာယ (သျှာ)	၂-ဥဒ္ဒနတော (သျှာ)	၃-အာကာသေ (က)
၄-ဣမဿ (က)	၅-ပိဿရံအကာသိ (သိ)၊ မဟာဝိရဝမကာသိ (သျှာ)	

ဂါမေဟိ မနုဿေ သန္နိပါတေတွာ ဝါယမန္တာပိ ဌာနာ စာလေတုံ နာသက္ခိံ သု။ အန္တော ပဝိဋ္ဌဘိက္ခုပိ ဝါယမိံ သုယေဝ။ ဧဝံ သန္တေပိ သတ္တာဟံ ပါသာဏံ စာလေတုံ နာသက္ခိံ သု။ အာဂန္တုကာ သတ္တာဟံ ဆာတဇ္ဈတ္တာ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိံ သု။ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပါသာဏော သယမေဝ ပဝဋ္ဌိတွာ အပဂတော။ ဘိက္ခု နိက္ခမိတွာ “အမှာကံ ဣမံ ပါပံ အညတြိ သတ္တာရာ ကော ဇာနိဿတိ၊ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိဿာမာ” တိ စိန္တေတွာ ပက္ကမိံ သု။ တေ ပုရိမေဟိ သဒ္ဓိံ အန္တရာမဂ္ဂေ သမာဂန္တာ သဗ္ဗေ ဧကတောဝ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တနိသိန္တာ သတ္တာရာ ကတပဋိသန္တာရာ အတ္တနာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌာနုဘူတာနိ ကာရဏာနိ ပဋိပါဋိယာ ပုစ္ဆိံ သု။

သတ္တာပိ တေသံ ပဋိပါဋိယာ ဧဝံ ဗျာကာသိ—ဘိက္ခဝေ သော တာဝကာကော အတ္တနာ ကတကမ္မမေဝ အနုဘောသိ။ အတိတကာလေ ဟိ ဗာရာဏသိယံ ဧကော ကဿကော အတ္တနော ဂေါဏံ ဒမေန္တော ဒမေတုံ နာသက္ခိံ။ သော ဟိဿ ဂေါဏော ထောကံ ဂန္တာ နိပဇ္ဇိ၊ ပေါထေတွာ ဥဋ္ဌာပိတောပိ ထောကံ ဂန္တာ ပုနပိ တထေဝ နိပဇ္ဇိ။ သော ဝါယမိတွာ တံ ဒမေတုံ အသက္ကောန္တော ကောဓာဘိဘူတော ဟုတွာ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ သုခံ နိပဇ္ဇိဿသိ” တိ ပလာလပိဏ္ဍံ ဝိယ ကရောန္တော ပလာလေန တဿ ဂိဝံ ပလိဝေဋ္ဌေတွာ အဂ္ဂိမဒါသိ၊ ဂေါဏော တထေဝ ဈာယိတွာ မတော။ တဒါ ဘိက္ခဝေ တေန ကာကေန တံ ပါပကမ္မံ ကတံ။ သော တဿ ဝိပါကေန ဒီဃရတ္တံ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန သတ္တက္ခတ္တံ ကာကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧဝမေဝ အာကာသေ ဈာယိတွာဝ မတောတိ။

သာပိ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ အတ္တနာ ကတကမ္မမေဝ အနုဘောသိ။ သာ ဟိ အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဧကဿ ဂဟပတိကဿ ဘရိယာ ဥဒကဟရဏကောဋ္ဌနပစနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ သဟတ္ထေနေဝ အကာသိ။ တဿာ ဧကော သုနခေါ တံ ဂေဟေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကုရမာနံ ဩလောကေန္တောဝ နိသိဒတိ။ ခေတ္တေ ဘတ္တံ ဟရန္တိယာ ဒါရုပဏ္ဍာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ အရညံ ဂစ္ဆန္တိယာ တာယ သဒ္ဓိံ ယေဝ ဂစ္ဆတိ။ တံ ဒိသွာ ဒဟရမနုဿာ “အဟော နိက္ခန္တော သုနခလုဒ္ဓကော၊ အဇ္ဇ မယံ မံသေန ဘုဋ္ဌိဿာမာ” တိ ဥပ္ပဏ္ဍေန္တိ။ သာ တေသံ ကထာယ မင်္ဂံ ဟုတွာ သုနခံ လေဇျဒဏ္ဍာဒီဟိ ပဟရိတွာ ပလာပေတိ၊ သုနခေါ နိဝတ္တိတွာ ပုန အနုဗန္ဓတိ။ သော ကိရဿာ တတိယေ အတ္တဘာဝေ ဘတ္တာ အဟောသိ၊ တသ္မာ သိနေဟံ ဆိန္နိတုံ န သက္ကောတိ။ ကိဉ္ဇာပိ ဟိ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ဇာယာ ဝါ ပတိ ဝါ အဘူတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ၊ အဝိဒူရေ ပန အတ္တဘာဝေ ဉ္ဇတကေသု အဓိမတ္တော

သိနေဟော ဟောတိ၊ တဿ သော သုနခေါ တံ ဝိဇဟိတုံ န သက္ကောတိ။ သာ တဿ ကုဗ္ဗိတွာ ခေတ္တံ သာမိကဿ ယာဂုံ ဟရမာနာ ရဇ္ဇံ ဥစ္ဆင်္ဂေ ဌပေတွာ အဂမာသိ၊ သုနခေါတာယေဝ သဒ္ဓိံ ဂတော။ သာ သာမိကဿ ယာဂုံ ဒတွာ တုစ္ဆကုဋံ အာဒါယ ဧကံ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ကုဋံ ဝါလုကာယ ပူရေတွာ သမိပေ ဩလောကေတွာ ဌိတဿ သုနခဿ သဒ္ဓမကာသိ။ သုနခေါ “စိရဿံ ဝတ မေ အဇ္ဇ မဓုရကထာ လဒ္ဓါ”တိ နဂံဋံ စာလေန္တော တံ ဥပသင်္ကမိ။ သာ တံ ဂိဝါယံ ဒဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ဧကာယ ရဇ္ဇုကောဋိယာ ကုဋံ ဗန္ဓိတွာ ဧကံ ရဇ္ဇုကောဋိံ သုနခဿ ဂိဝါယံ ဗန္ဓိတွာ ကုဋံ ဥဒကာဘိမုခံ ပဝဇ္ဇေသိ။ သုနခေါ ကုဋံ အနုဗန္ဓန္တော ဥဒကေ ပတိတွာ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ သာ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန ဒီဃရတ္တံ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန အတ္တဘာဝသတေ ဝါလုကကုဋံ ဂိဝါယံ ဗန္ဓိတွာ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တာ ကာလမကာသိတိ။

တုမှေဟိပိ ဘိက္ခဝေ အတ္တနာ ကတကမ္မမေဝ အနုဘူတံ။ အတိတသ္မိံ ဟိ ဗာရာဏသိဝါသိနော သတ္တ ဂေါပါလကဒါရကာ ဧကသ္မိံ အဋ္ဌပိပဒေသေ သတ္တာဟဝါရေန ဂါဝိယော ဝိစရန္တာ ဧကဒိဝသံ ဂါဝိယော ဝိစာရေတွာ အာဂစ္ဆန္တာ ဧကံ မဟာဂေါဓံ ဒိသ္မာ အနုဗန္ဓိံသု။ ဂေါဓာ ပလာယိတွာ ဧကံ ဝမ္ဗိကံ ပါဝိသိ။ တဿ ပန ဝမ္ဗိကဿ သတ္တ ဆိဒ္ဓါနိ၊ ဒါရကာ “မယံ ဒါနိ ဂဟေတုံ န သက္ခိဿာမ၊ သွေ အာဂန္ဓာ ဂဏှိဿာမာ”တိ ဧကေကော ဧကေကံ သာခဘင်္ဂမုဋ္ဌိံ အာဒါယ သတ္တပိ ဇနာ သတ္တ ဆိဒ္ဓါနိ ပိဒဟိတွာ ပက္ခမိံသု။ တေ ပုနဒိဝသေ တံ ဂေါဓံ အမနသိကတွာ အညသ္မိံ ပဒေသေ ဂါဝိယော ဝိစာရေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဂါဝိယော အာဒါယ ဂစ္ဆန္တာ တံ ဝမ္ဗိကံ ဒိသ္မာ သတိံ ပဋိလဘိက္ခာ “ကာ န ခေါ တဿာ ဂေါဓာယ ပဝတ္တိ”တိ အတ္တနာ အတ္တနာ ပိဒဟိတာနိ ဆိဒ္ဓါနိ ဝိဝရိံသု။ ဂေါဓာ ဇီဝိတေ နိရာလယာ ဟုတွာ အဋ္ဌိစမ္မာဝသေသာ ပဝေဓမာနာ နိက္ခမိ။ တေ တံ ဒိသ္မာ အနုကမ္ပံ ကတွာ “မာ နံ မာရေထ၊ သတ္တာဟံ ဆိန္ဒဘတ္တာ ဇာတာ”တိ တဿာ ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇိတွာ “သုခေန ဂစ္ဆာဟိ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ တေ ဂေါဓာယ အမာရိတတ္တာ နိရယေ တာဝ န ပစ္စိံသု။ တေ ပန သတ္တ ဇနာ ဧကတော ဟုတွာ စုဒ္ဓသသု အတ္တဘာဝေသု သတ္တ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဆိန္ဒဘတ္တာ အဟေသုံ။ တဒါ ဘိက္ခဝေ တုမှေဟိ သတ္တဟိ ဂေါပါလကေဟိ ဟုတွာ တံ ကမ္ပံ ကတန္တိ။ ဧဝံ သတ္တာ တေဟိ ပုဋ္ဌပုဋ္ဌံ ပဉ္စံ ဗျာကာသိ။

အထေကော ဘိက္ခု သတ္တာရံ အာဟ “ကိ” ပန ဘန္တေ ပါပကမ္မံ ကတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတဿပိ သမုဒ္ဓံ ပက္ခန္ဓဿာပိ ပဗ္ဗတန္တရံ ပဝိဋ္ဌဿာပိ မောက္ခော နတ္ထိ”တိ။ သတ္တာ “ဝေမေတံ ဘိက္ခဝေ၊ အာကာသာဒိသုပိ ဧကပဒေသောပိ နတ္ထိ၊ ယတ္ထ ဌိတော ပါပကမ္မတော မုစ္စေယျာ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၇။ “န အန္တလိက္ခေ န သမုဒ္ဓမဇ္ဈေ၊
န ပဗ္ဗတာနံ ဝိဝရံ ပဝိဿ။
န ဝိဇ္ဇတိ သော ဇဂတိပဒေသော၊
ယတ္ထဌိတော မုစ္စေယျ ပါပကမ္မာ”တိ။

တဿတ္ထော—သစေ ဟိ ကောစိ “ဣမိနာ ဥပါယေန ပါပကမ္မတော မုစ္စိဿာမိ”တိ အန္တလိက္ခေ ဝါ နိသိဒေယျ၊ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿ-
ဂန္တိရံ မဟာသမုဒ္ဓံ ဝါ ပဝိသေယျ၊ ပဗ္ဗတန္တရေ ဝါ နိသိဒေယျ၊ နေဝ ပါပ-
ကမ္မတော မုစ္စေယျ။ ပုရတ္ထိမာဒိသု ဇဂတိပဒေသေသု ပထဝီဘာဂေသု န သော
ဝါလဂ္ဂမတ္ထောပိ ဩကာသော အတ္ထိ၊ ယတ္ထ ဌိတော ပါပကမ္မတော မုစ္စိတုံ
သက္ကုဏေယျာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု၊ သမ္ပတ္တ-
မဟာဇနဿာပိ သတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

တယောဇနဝတ္ထု ကောဒသမံ။

၁၂-သုပ္ပဗုဒ္ဓသကျဝတ္ထု

န အန္တလိက္ခေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော
သုပ္ပဗုဒ္ဓံ သက္ကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ “အယံ မမ ဝိတရံ ဆဇေတွာ နိက္ခန္တော စ၊ မမ ပုတ္တံ ပဗ္ဗာ-
ဇေတွာ တဿ ဝေရိဋ္ဌာနေ ဌိတော စာ”တိ ဣမေဟိ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ သတ္ထရိ
အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ ဧကဒိဝသံ “န ဒါနိဿ နိမန္တနဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ဘုဒ္ဓိတုံ ဒဿာ-
မိ”တိ ဂမနမဂ္ဂံ ပိဒဟိတွာ အန္တရဝိထိယံ သုရံ ပိဝန္တော နိသိဒိ။ အထဿ
သတ္ထရိ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတေ တံ ဌာနံ အာဂတေ “သတ္တာ အာဂတော”တိ

အာရောစေသို့။ သော အာဟ “ပုရတော” ဝ ဂစ္ဆာတိ တဿ ဝဒေထ၊ နာယံ မယာ မဟလ္လကတရော၊ နာဿ မဂ္ဂံ ဒဿာမီ” တိ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနောပိ တထေဝ ဝတွာ နိသီဒိ။ သတ္တာ မာတုလဿ သန္တိကာ မဂ္ဂံ အလဘိတွာ တတော နိဝတ္တိ။ သောပိ ဧကံ စရပုရိသံ ပေသေသိ “ဂစ္ဆ၊ တဿ ကထံ သုတွာ ဧဟိ” တိ။ သတ္တာပိ နိဝတ္တန္တော သိတံ ကတွာ အာနန္ဒတ္ထေရေန “ကော န ခေါ ဘန္တေ သိတဿ ပါတုကမ္မဿ ပစ္စယော” တိ ပုဋ္ဌော အာဟ “ပဿသိ အာနန္ဒ သုပ္ပဗုဒ္ဓ” န္တိ။ ပဿာမိ ဘန္တေတိ။ ဘာရိယံ တေန ကမ္မံ ကတံ မာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ မဂ္ဂံ အဒေန္တေန၊ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ သောပါနပါဒမူလေ ပထဝိ° ပရိသိဿတိတိ။ စရပုရိသော တံ ကထံ သုတွာ သုပ္ပဗုဒ္ဓဿ သန္တိကံ ဂန္တော “ကိ° မမ ဘာဂိနေယျေန နိဝတ္တန္တေန ဝုတ္တ” န္တိ ပုဋ္ဌော ယထာသုတံ အာရောစေသိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “န ဒါနိ မမ ဘာဂိ- နေယျဿ ကထာယ ဒေါသော အတ္ထိ၊ အဒ္ဓါ ယံ သော ဝဒတိ၊ တံ တထေဝ ဟောတိ။ ဧဝံသန္တေပိ နံ ဣဒါနိ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏိဿာမိ။ သော ဟိမံ ‘သတ္တမေ ဒိဝသေ ပထဝိ° ပရိသိဿတိ’ တိ အနိယမေန အဝတွာ ‘ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ သောပါနပါဒမူလေ ပထဝိ° ပရိသိဿတိ’ တိ” အာဟ။ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယာဟံ တံ ဌာနံ န ဂမိဿာမိ၊ အထ နံ တသ္မိ° ဌာနေ ပထဝိ° အပရိသိတွာ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏိဿာမီ” တိ အတ္တနော ၂ ဥပဘောဂ- ဇာတံ သဗ္ဗံ သတ္တဘူမိကပါသာဒဿ ဥပရိ အာရောပေတွာ သောပါနံ ဟရာပေတွာ ဒွါရံ ပိဒဟာပေတွာ ဧကေကသ္မိ° ဒွါရေ ဒွေ ဒွေ မလ္လေ ဌပေတွာ “သစာဟံ ပမာဒေန ဟေဋ္ဌာ ဩရောဟိတုကာမော? ဟောမိ၊ နိဝါရေယျာထ မ” န္တိ ဝတွာ သတ္တမေ ပါသာဒတလေ သိရိဂဗ္ဘေ နိသီဒိ။ သတ္တာ တံ ပဝတ္ထိ° သုတွာ “ဘိက္ခဝေ သုပ္ပဗုဒ္ဓေါ န ကေဝလံ ပါသာဒတလေ? ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေ ဝါ နိသီဒတု၊ နာဝါယ ဝါ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္တတု၊ ပဗ္ဗတန္တရံ ဝါ ပရိသတု၊ ဗုဒ္ဓါနံ ကထာယ ဒ္ဓိဓာဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ၊ မယာ ဝုတ္တဋ္ဌာနေယေဝ သော ပထဝိ° ပရိသိဿတိ” တိ ဝတွာ အနုသန္တိ° ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၀။ “န အန္တလိက္ခေ န သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ၊
 န ပဗ္ဗတာနံ ဝိဝရံ ပရိဿ။
 န ပိဇ္ဇတိ သော ဇဂတိပ္ပဒေသော၊
 ယတ္ထဋ္ဌိတံ နပ္ပသဟေယျ မစ္စူ” တိ။

၁-ယရတော (လိ) ၂-သော အတ္တနော (သဗ္ဗတ္ထ) ၃-ဩရောဟိတုကာမော (သိ) ၄-ပါသာဒတလံ (သိ)

တတ္ထ ယတ္ထ ဌိတံ နပ္ပသဟေယျ မစ္စူတိ ယသ္မိံ ပဒေသေ ဌိတံ မရဏံ နပ္ပသဟေယျ နာဘိဘဝေယျ၊ ကေသဂ္ဂမက္ခောပိ ပထဝိပ္ပဒေသော နတ္ထိ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သတ္တမေ ဒိဝသေ သတ္ထု ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂဿ နိရုဒ္ဓဝေလာယ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ သုပ္ပဗုဒ္ဓဿ မင်္ဂလသော ဥဒ္ဓါမော ဟုတွာ တံ တံ ဘိတ္တိံ ပဟရိ။ သော ဥပရိ နိသိန္ဓောဝဿ သဒ္ဓိံ သုတွာ “ကိမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ မင်္ဂလသော ဥဒ္ဓါမောတိ။ သော ပနသော သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ဒိသ္မာဝ သန္ဓိသီဒတိ။ အထ နံ သော ဂဏှိတုကာမော ဟုတွာ နိသိန္ဓုဋ္ဌာနာ ဥဋ္ဌာယ ဒွါရာဘိမုခေါ အဟောသိ၊ ဒွါရာနိ သယမေဝ ဝိဝဋ္ဌာနိ၊ သောပါနံ သကဋ္ဌာနေယေဝ ဌိတံ။ ဒွါရေ ဌိတာ မလ္လာ တံ ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာဘိမုခံ ဒိပိံ သု။ ဧတေန- ပါယေန သတ္ထသုပိ တလေသု ဒွါရာနိ သယမေဝ ဝိဝဋ္ဌာနိ၊ သောပါနာနိ ယထာဋ္ဌာနေ ဌိတာနိ။ တတ္ထ တတ္ထ မလ္လာ တံ ဂိဝါယမေဝ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာဘိ- မုခံ ဒိပိံ သု။ အထ နံ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ သောပါနပါဒမူလံ သမ္ပတ္တမေဝ မဟာ- ပထဝီ ဝိဝရမာနာ ဘိဇ္ဇိတွာ သမ္ပဋိန္တိ၊ သော ဂန္ဓာ အဝိစိမိ နိဗ္ဗတ္တိတိ။

သုပ္ပဗုဒ္ဓသကျဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

ပါပဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နဝမော ဝဂ္ဂေါ။

၁၀-ဒဏ္ဍဝဂ္ဂ

၁-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဘိက္ခုဝတ္ထု

သဗ္ဗေ တသန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု။ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ကေသိံ ဟိ သမယေ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေဟိ သေနာသနေ ပဋိဇဉ်တေ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု။ “နိက္ခမထ၊ မယံ မဟလ္လကတရာ၊ အမှာကံ ဧတံ ပါပုဏာတိ”တိ ဝတွာ တေဟိ “န မယံ ဒဿာမ၊ အမှေဟိ ပဌမံ ပဋိဇဉ်တ”န္တိ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု။ ပဟရိံသု။ သတ္တရသဝဂ္ဂိယာ မရဏ၊ ဘယတဇ္ဇိတာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိံသု။ သတ္တာ တေသံ သဒ္ဓိ သုတွာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒံ နာမာ”တိ အာရောစိတေ “န ဘိက္ခဝေ ဣတော ပဌာယ ဘိက္ခုနာ နာမ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ယော ကရောတိ၊ သော ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇကိ”တိ ပဟာရဒါနသိက္ခာပဒံ ပညာပေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ‘ယထာ အဟံ၊ တထေဝ အညေဝိ ဒဏ္ဍဿ တသန္တိ၊ မစ္စုနော ဘာယန္တိ’တိ ဥတွာ ပရော န ပဟရိတဗ္ဗော၊ န ဃာတေတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၂၉။ “သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ၊ သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနောံ။ အတ္တာနံ ဥပမံ ကတွာ၊ န ဟနေယျ န ဃာတယေ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေ တသန္တိတိ သဗ္ဗေဝိ သတ္တာ အတ္တနိ ဒဏ္ဍေ ပတန္တေ တဿ ဒဏ္ဍဿ တသန္တိ။ မစ္စုနောတိ မရဏဿာပိ ဘာယန္တိယေဝ။ ဣမိဿာ စ ဒေသနာယ ဗျဉ္ဇနံ နိရဝသေသံ၊ အတ္ထော ပန သာဝသေသော။ ယထာ ဟိ ရညာ “သဗ္ဗေ သန္တိပတန္တိ”တိ ဘေရိယာ စရာပိတာယပိ ရာဇမဟာမတ္တေ ဌပေတွာ သေသာ သန္တိပတန္တိ၊ ဧဝမိဓ ၂ “သဗ္ဗေ တသန္တိ”တိ ဝုတ္တေပိ ဟတ္ထာ-ဇာနေယျော အဿာဇာနေယျော ဥသဘာဇာနေယျော ဒီဏာသဝေတိ ဣမေ စတ္တာရော ဌပေတွာ အဝသေသာဝ တသန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣမေသု ဟိ ဒီဏာသဝေတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ပဟိနတ္တာ မရဏကသတ္တံ? အပဿန္တော န ဘာယတိ၊ ဣတရေ တယော သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဗလဝတ္တာ အတ္တနော ပဋိပက္ခ-ဘူတံ သတ္တံ အပဿန္တော န ဘာယန္တိတိ။ န ဟနေယျ န ဃာတယေတိ ယထာ

အဟံ၊ ဧဝံ အညေပိ သတ္တာတိ နေဝ ပရံ ပဟရေယျ န ပဟရာပေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဘိက္ခုဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဘိက္ခုဝတ္ထု

သဗ္ဗေ တသန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တေယေဝ ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ တေနေဝ ကာရဏေန ပုရိမသိက္ခာပဒေ သတ္တရသဝဂ္ဂိယေ ပဟရိံ သု။ တေနေဝ ကာရဏေန တေသံ တလသတ္တိကံ ဥဂ္ဂိရိံ သု။ ဣဓာပိ သတ္တာ တေသံ သဒ္ဓံ သုတွာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒံ နာမာ”တိ အာရောပိတေ “န ဘိက္ခဝေ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနာ နာမ ဧဝံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ယော ကရောတိ၊ သော ဣမံ နာမ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ”တိ တလသတ္တိကသိက္ခာပဒံ ပညာပေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ‘ယထာ အဟံ၊ တထေဝ အညေပိ ဒဏှဿ တသန္တိ၊ ယထာ စ မယံ၊ တထေဝ နေသံ ဇီဝိတံ ပိယ’န္တိ ဥတွာ ပရော န ပဟရိတဗ္ဗော န သာဇ္ဇေတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၀။ “သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏှဿ၊ သဗ္ဗေသံ ဇီဝိတံ ပိယံ။
အတ္တာနံ ဥပမံ ကတွာ၊ န ဟနေယျ န သာတယေ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေသံ ဇီဝိတံ ပိယန္တိ ဒိဏာသဝံ ဌပေတွာ သေသသတ္တာနံ ဇီဝိတံ ပိယံ မဓုရံ၊ ဒိဏာသဝေါ ပန ဇီဝိတေ ဝါ မရဏေ ဝါ ဥပေက္ခကောဝ ဟောတိ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဘိက္ခုဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-သမ္ပဟုလကုမာရကဝတ္ထု

သုခကာမာနိ ဘူတာနီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော သမ္ပဟုလေ ကုမာရကေ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ဟိ သမယေ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ သမ္ပဟုလေ ကုမာရကေ ဧကံ သရသပ္ပဇာတိကံ အဟိံ ဒဏ္ဍကေန ပဟရန္တေ ဒိသ္မာ “ကုမာရကာ ကိံ ကရောထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အဟိံ ဘန္တေ ဒဏ္ဍကေန ပဟရာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ ကာရဏာ”တိ ပုန ပုစ္ဆိတွာ “သံသနဘယေန ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “တုမေ ‘အတ္တနော သုခံ ကရိဿာမာ’တိ ဣမံ ပဟရန္တာ ဝိ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ သုခလာဘိနော န ဘဝိဿထ။ အတ္တနော သုခံ ပတ္ထေန္တေန ဟိ ပရံ ပဟရိတုံ န ဝန္တေ”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၁။ “သုခကာမာနိ ဘူတာနိ၊ ယော ဒဏ္ဍေန ပိဟိံသတိ။
အတ္တနော သုခမေသာနော၊ ပေစ္စ သော န လဘတေ သုခံ။

၁၃၂။ သုခကာမာနိ ဘူတာနိ၊ ယော ဒဏ္ဍေန န ဟိံသတိ။
အတ္တနော သုခမေသာနော၊ ပေစ္စ သော လဘတေ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ ယော ဒဏ္ဍေနာတိ ယော ပုဂ္ဂလော ဒဏ္ဍေန ဝါ လေဉ္စ၊ အာဒိဟိ ဝါ ပိဟေဋ္ဌတိ။ ပေစ္စ သော န လဘတေ သုခန္တိ သော ပုဂ္ဂလော ပရလောကေ မနုဿသုခံ ဝါ ဒိဗ္ဗသုခံ ဝါ ပရမတ္ထဘူတံ ဝါ နိဗ္ဗာနသုခံ န လဘတိ။ ဒုတိယဂါထာယ ပေစ္စ သော လဘတေတိ သော ပုဂ္ဂလော ပရလောကေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ တိဝိဓမ္မိ သုခံ လဘတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာပိ တေ ကုမာရကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသုတိ။

သမ္ပဟုလကုမာရကဝတ္ထု တတိယံ။

၄-ကောဏ္ဍောနတ္ထေရဝတ္ထု

မာဝေါစ ဖရသံ ကန္ဓိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ကာဏ္ဍောနတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

၁-ဟနန္တာ (သိ)

တဿ ကိရ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဧကံ ဣတ္ထိရူပံ ထေရေန သဒ္ဓိံယေဝ
ဝိစရတိ။ တံ ထေရော န ပဿတိ၊ မဟာဇနော ပန ပဿတိ။ အန္တောဂါမိ
ပိဏှာယ စရတောပိဿ မနုဿာ ဧကံ ဘိက္ခံ ဒတ္တာ “ဘန္တေ အယံ တုမှာကံ
ဟောတု၊ အယံ ပန တုမှာကံ သဟာယိကာယာ”တိ ဝတ္တာ ဒုတိယမ္ပိ ဒဒန္တိ။

ကို တဿ ပုဗ္ဗကမ္ပန္တိ။ ကဿပသမ္မာသမ္ပုဒ္ဓကာလေ ကိရ ဒွေ သဟာယကာ
ဘိက္ခူ၊ ဧကမာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တသဒိသာ အတိဝိယ သမဂ္ဂါ အဟေသုံ။ ဒီဃာ-
ယုကဗုဒ္ဓကာလေ စ အနုသံဝစ္ဆရံ ဝါ အနုဆမာသံ ဝါ ဘိက္ခူ ဥပေါသထတ္ထာယ
သန္နိပတန္တိ။ တသ္မာ တေပိ “ဥပေါသထဂ္ဂံ ဂမိဿာမာ”တိ ဝသနဋ္ဌာနာ
နိက္ခမိံသု။ တေ ဧကော တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ ဒိသ္မာ “ဣမေ
ဘိက္ခူ၊ အတိဝိယ သမဂ္ဂါ၊ သက္ကာ န ခေါဣမေ ဘိက္ခူ”န္တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော၊
ဗာလတာယ စိန္တိတသမနန္တရမေဝ အာဂန္တာ၊ တေသု ဧကေန “အာဝုသော
မဟုတ္တံ အာဂမေဟိ၊ သရိရကိစ္စေနမိ အတ္ထိကော”တိ ဝုတ္တေ သာ ဒေဝတာ
ဧကံ မနုဿိတ္ထိဝဏှံ၊ မာပေတွာ ထေရဿ ဂစ္ဆန္တရံ ပဝိသိတွာ နိက္ခမန-
ကာလေ ဧကေန ဟတ္ထေန ကေသကလာပံ၊ ဧကေန နိဝါသနံ သဏ္ဍာပယ-
မာနာ တဿ ပိဋ္ဌိတော နိက္ခမိ။ သော တံ န ပဿတိ၊ တမာဂမယမာနော
ပန ပုရတော ဌိတဘိက္ခူ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကယမာနော တံ တထာ
ကတွာ နိက္ခမန္တိ ပဿိ။ သာ တေန ဒိဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ အန္တရဓာယိ။ ဣတရော
တံ ဘိက္ခူ၊ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတကာလေ အာဟ “အာဝုသော
သီလံ တေ ဘိက္ခူ”န္တိ။ နတ္ထာဝုသော မယံ ဧဝရူပန္တိ။ ဣဒါနေဝ တေ မယာ
ပစ္ဆတော နိက္ခမမာနာ တရုဏဣတ္ထိ ဣဒံ နာမ ကရောန္တိ ဒိဋ္ဌာ၊ တံ “နတ္ထိ
မယံ ဧဝရူပ”န္တိ ကိံ ဝဒေသိတိ။ သော အသနိယာ မတ္ထကေ အဝတ္ထဋ္ဌော ဝိယ
မာ မံ အာဝုသော နာသေဟိ၊ နတ္ထိ မယံ ဧဝရူပန္တိ။ ဣတရော “မယာ သာမံ
အက္ခိဟိ ဒိဋ္ဌံ၊ ကိံ တဝ သဒ္ဓဟိဿာမိ”တိ ဒဏှကော ဝိယံ ဘိဇ္ဇိတွာ ပက္ကာမိ၊
ဥပေါသထဂ္ဂေပိ “နာဟံ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ ကရိဿာမိ”တိ နိသိဒိ။
ဣတရော “မယံ ဘန္တေ သီလေ အဏုမတ္တမ္ပိ ကာဠံ နတ္ထိ”တိ ဘိက္ခူနံ ကထေသိ။
သောပိ “မယာ သာမံ ဒိဋ္ဌ”န္တိ အာဟ။ ဒေဝတာ တံ တေန သဒ္ဓိံ ဥပေါသထံ
ကာတုံ အနိစ္စန္တိ ဒိသ္မာ “ဘာရိယံ မယာ ကမ္မံ ကတ”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘန္တေ မယံ
အယုဿ သီလဘေဒေါ နတ္ထိ၊ မယာ ပန ဝိမံသနဝသေနေတံ ကတံ၊ ကရောထ

၁-ဒုတိယကဘိက္ခုမ္ပိ ဒဒန္တိ (သီ) ၂-အတ္တနာ (က) ၃-စိန္တိတမတ္တမေဝ ကတွာ (သီ)
၄-မနုဿိတ္ထိရူပံ (က) ၅-ဧဝရူပန္တိ ဝဒေသိတိ (သျှာ) ၆-ဒဏှကောဝိယံ (သီ၊ က)
၇-အဏုမတ္တမ္ပိ ကလင်္ဂံ (သီ)၊ တိလမတ္တမ္ပိ ကာဠကံ (သျှာ)

တေန သဒ္ဓိံ ဥပေါသထ”န္တိ အာဟ။ သော တဿာ အာကာသေ ဌတွာ ကထေန္တိယာ သဒ္ဓဟိတွာ ဥပေါသထံ အကာသိ၊ န ပန ထေရေ ပုဗ္ဗေ ဝိယ မုဒုစိတ္တော အဟောသိ။ ဧတ္တကံ ဒေဝတာယ ပုဗ္ဗကမ္ပံ။

အာယုပရိယောသာနေ ပန တေ ထေရာ ယထာသုခံ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံ သု။ ဒေဝတာ အဝိစိမ္မိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ တတ္ထ ပစ္စိတွာ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ သာဝတ္တိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝုဒ္ဓိမန္တာယ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပဒံ လဘိ။ တဿ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တံ ဣတ္ထိရူပံ တထေဝ ပညာယိ။ တေနေဝဿ ကောဏ္ဍဓာနတ္ထေရောတိ နာမံ ကရိံ သု။ တံ တထာဝိစရန္တံ ဒိသွာ ဘိက္ခု။ အနာထပိဏ္ဍိကံ အာဟံ သု “မဟာသေဋ္ဌိ ဣမံ ဒုဿီလံ တဝ ဝိဟာရာ နိဟရ။ ဣမံ ဟိ နိဿာယ သေသဘိက္ခုနံ အယသော ဥပ္ပုဇ္ဇိဿတိ” တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ သတ္တာ ဝိဟာရေ နတ္တိတိ။ အတ္ထိ ဥပါသကာတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ သတ္တာဝ ဇာနိဿတိတိ။ ဘိက္ခု။ ဂန္တာ ဝိသာခါယပိ တထေဝ ကထေသုံ။ သာပိ နေသံ တထေဝ ပဋိဝစနံ အဒါသိ။

ဘိက္ခုပိ တေဟိ အသမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိတဝစနာ ရညော အာရောစေသုံ “မဟာရာဇ ကောဏ္ဍဓာနတ္ထေရော ၂ ဧကံ ဣတ္ထိံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော သဗ္ဗေသံ အယသံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ တံ တုမှာကံ ဝိဇိတာ နိဟရထာ” တိ။ ကဟံ ပန သော ဘန္တေတိ။ ဝိဟာရေ မဟာရာဇာတိ။ ကတရသ္မိံ သေနာသနေ ဝိဟရတိတိ။ အသုကသ္မိံ နာမာတိ။ “တေန ဟိ ဂစ္ဆထ၊ အဟံ တံ ဂဏှိဿာမီ” တိ သော သာယနသမယေ ဝိဟာရံ ဂန္တာ တံ သေနာသနံ ပုရိသေဟိ ပရိက္ခိပါပေတွာ ထေရဿ ဝသန- ဌာနာဘိမုခေါ အဂမာသိ။ ထေရော မဟာသဒ္ဓိံ သုတွာ ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ ပမုခေ အဋ္ဌာသိ။ တမ္ပိဿ ဣတ္ထိရူပံ ပိဋ္ဌိပဿေ ဌိတံ ရာဇာ အဒ္ဓသ။ ထေရော ရညော အာဂမနံ ဥတွာ ဝိဟာရံ အဘိရုဟိတွာ နိသီဒိ။ ရာဇာ ထေရံ န ဝန္တိ၊ တမ္ပိ ဣတ္ထိံ နာဒ္ဓသ။ သော ဒွါရန္တရေပိ ဟေဋ္ဌာမဇ္ဇေပိ ဩလောကေန္တော အဒိသွာဝ ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဧကံ ဣတ္ထိံ အဒ္ဓသံ၊ ကဟံ သာ” တိ။ န ပဿာမိ မဟာရာဇာတိ။ “ဣဒါနိ မယာ တုမှာကံ ပိဋ္ဌိပဿေ ဌိတာ ဒိဋ္ဌာ” တိ ဝုတ္တေပိ “အဟံ န ပဿာမိ” စ္စေဝါဟ။ ရာဇာ “ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘန္တေ ဣတော တာဝ နိက္ခမထာ” တိ အာဟာ ၇။ ထေရေ နိက္ခမိတွာ ပမုခေ ဌိတေ ပုန သာ ထေရဿ ပိဋ္ဌိပဿေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ ပုန ဥပရိတလံ အဘိရုဟိ၊ တဿ အာဂတဘာဝံ ဥတွာ ထေရော နိသီဒိ။ ပုန ရာဇာ တံ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု ဩလောကေန္တောပိ အဒိသွာ “ဘန္တေ ကဟံ သာ ဣတ္ထိ” တိ ပုန

၁-ကောဏ္ဍဓာနောတိ (သီ၊ သျာ) ၂-ကောဏ္ဍဓာနော ဘိက္ခု (သီ၊ သျာ) ၃-တိဋ္ဌထာတိ အာဟ (သီ)

ထေရံ ပုစ္ဆိ။ နာဟံ ပဿာမိ မဟာရာဇာတိ။ “ကိံ ကထေထံ ဘန္တေ၊ မယာ ဣဒါနေဝ တုမှာကံ ပိဋ္ဌိပဿေ ဌိတာ ဒိဋ္ဌာ”တိ အာဟ။ အာမ မဟာရာဇ၊ မဟာဇနောပိ “မေ ပစ္စတော ပစ္စတော ဣတ္ထိ ဝိစရတိ”တိ ဝဒတိ။ အဟံ ပန န ပဿာမိတိ။ ရာဇာ “ပဋိရူပကေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ သလ္လင်္ကေတွာ ပုန ထေရံ “ဘန္တေ ဣတော တာဝ ဩတရထာ”တိ ၂ ဝတွာ ထေရေ ဩတရိတွာ ပမုခေ ဌိတေ ပုန တံ တဿ ပိဋ္ဌိပဿေ ဌိတံ ဒိသ္မာ ဥပရိတလံ အဘိရုဟိ။ ပုန နာဒ္ဒဿ။ သော ပုန ထေရံ ပုစ္ဆိတွာ တေန “န ပဿာမိ”စ္စေဝ ဝုတ္တေ “ပဋိရူပ- ကမေဝေတ”န္တိ နိဋ္ဌံ ဂန္တော ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ ဧဝရူပေ သံကိလေသေ တုမှာကံ ပိဋ္ဌိတော ဝိစရန္တေ အညော ကောစိ တုမှာကံ ဘိက္ခံ န ဒဿတိ။ နိဗဒ္ဓံ မမ ဂေဟံ ပဝိသထ။ အဟမေဝ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ”တိ ထေရံ နိမန္တေတွာ ပက္ကာမိ။

ဘိက္ခု။ “ပဿထာဝုသော ရညော ပါပကိရိယံ ၃၊ ‘ဧတံ ဝိဟာရတော နိဟရာ’တိ ဝုတ္တေ အာဂန္တော စတူဟိ ပစ္စယေဟိ နိမန္တေတွာ ဂတော”တိ ဥဇ္ဈာယိံ သူ။ တမ္ပိ ထေရံ အာဟံ သု “အမ္ဘော ဒုဿီလ ဣဒါနိသိ ရာဇကောဏှော ဇာတော”တိ။ သောပိ ပုဗ္ဗေ ဘိက္ခု။ ကိဉ္စိ ဝတ္တံ အသက္ကောန္တော “တုမေ ဒုဿီလာ၊ တုမေ ကောဏှာ၊ တုမေ ဣတ္ထိံ ဂဟေတွာ ဝိစရထာ”တိ အာဟ။ တေ ဂန္တော သတ္ထု အာရောစေသုံ “ဘန္တေ ကောဏှဓာနတ္ထေရော အမေဟိ ဝုတ္တော အမေ ‘ဒုဿီလာ’တိအာဒိနိ ဝတွာ အက္ကောသတိ”တိ။ သတ္ထာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေသိ”တိ။ သစ္စံ ဘန္တေတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ မယာ သဒ္ဓိံ ကထိတကာရဏာတိ။ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ကသ္မာ ကထေထာတိ။ ဣမဿ ပစ္စတော ဣတ္ထိံ ဝိစရန္တိံ ဒိသ္မာ ဘန္တေတိ။ ဣမေ ကိရ တယာ သဒ္ဓိံ ဣတ္ထိံ ဝိစရန္တိံ ဒိသ္မာ ဝဒန္တိ။ တံ ကသ္မာ ကထေသိ။ ဧတေ တာဝ ဒိသ္မာ ကထေန္တိ။ တံ အဒိသ္မာဝ ဣမေဟိ သဒ္ဓိံ ကသ္မာ ကထေသိ။ နန ပုဗ္ဗေ တဝေဝ ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိံ နိဿာယ ဣဒံ ဇာတံ၊ ဣဒါနိ ကသ္မာ ပုန ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာသိတိ။ ဘိက္ခု။ “ကိံ ပန ဘန္တေ ဣမိနာ ပုဗ္ဗေ ကတ”န္တိ ပုစ္ဆိံ သူ။ အထ နေသံ သတ္ထာ တဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ ကထေတွာ “ဘိက္ခု ဣဒံ ပါပကမ္ပံ နိဿာယ တံ ဣမံ ဝိပုကာရံ ပတ္တော၊ ဣဒါနိ တေ ပုန တထာရူပံ ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိံ ဂဟေတုံ န ယုတ္တံ၊ မာ ပုန ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ကိဉ္စိ ကထေဟိ၊ နိဿဒ္ဓေါ မုခဝဋီယံ ဆိန္ဒု- ကံသထာလသဒိသော ၄ ဟောဟိ။ ဧဝံ ကရောန္တော နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော နာမ

၁-ကထေထ (သိ၊ သျာ)

၃-ပါပရညော ကိရိယံ (သျာ)

၂-ဥဋ္ဌဟထာတိ (သိ၊ က)

၄-ဆိန္ဒုကံသထာလသဒိသော (သျာ)

ဘဝိဿတီ”တိ ဝတ္တာ အနုသန္ဓိ° ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၃။ “မာဝေါစ ဖရသံ ကဉ္စိ၊ ဝုတ္တာ ပဋိဝဒေယျ၊ တံ။
ဒုက္ခာ ဟိ သာရမ္ဘကထာ၊ ပဋိဒဏ္ဍာ ဖုသေယျ၊ တံ။

၁၃၄။ သစေ နေရေသိ အတ္တာနံ၊ ကံသော ဥပဟတော ယထာ။
သေ ပတ္တောသိ နိဗ္ဗာနံ၊ သာရမ္ဘော တေ န ဝိဇ္ဇတီ”တိ။

တတ္ထ မာဝေါစ ဖရသံ ကဉ္စိတိ ကဉ္စိ ဧကပုဂ္ဂလမ္ပိ ဖရသံ မာ အဝစ။
ဝုတ္တာတိ တယာ ပရေ “ဒုဿီလာ”တိ ဝုတ္တာ၊ တမ္ပိ တထေဝ ပဋိဝဒေယျ။
သာရမ္ဘကထာတိ သော ကရဏုတ္တရာ ယုဂဂ္ဂါဟကထာ နာမ ဒုက္ခာ။ ပဋိ-
ဒဏ္ဍာတိ ကာယဒဏ္ဍာဒီဟိ ပရံ ပဟရန္တဿိ° တာဒိသာ ပဋိဒဏ္ဍာ စ တဝ
မတ္ထကေ ပတေယျ။ သစေ နေရေသီတိ သစေ အတ္တာနံ နိစ္စလံ ကာတုံ
သက္ခိဿသိ။ ကံသော ဥပဟတော ယထာတိ မုခဝဋ္ဋိယံ ဆိန္ဒိတွာ တလမတ္တံ
ကတွာ ဌပိတကံသထာလံ ဝိယ။ တံ ဟိ ဟတ္ထပါဒေဟိ ဝါ ဒဏ္ဍကေန ဝါ
ပဟဋ္ဌမ္ပိ သဒ္ဓံ န ကရောတိ၊ သေ ပတ္တောသီတိ သစေ ဧဝရူပေါ ဘဝိတုံ
သက္ခိဿသိ၊ ဣမံ ပဋိပဒံ ပူရယမာနော ဣဒါနိ အပ္ပတ္တောပိ ဧသော နိဗ္ဗာန-
ပ္ပတ္တော နာမ။ သာရမ္ဘော တေ န ဝိဇ္ဇတီတိ ဧဝံ သန္တေ စ ပန “တွံ ဒုဿီ-
လော၊ တုမေ ဒုဿီလာ”တိဧဝမာဒိကော ဥတ္တရကရဏဝါစာလက္ခဏော
သာရမ္ဘောပိ တေ န ဝိဇ္ဇတိ၊ န ဘဝိဿတိယေဝါတိ အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီ°သု၊ ကောဏ္ဍ-
ဓာနတ္ထေရောပိ သတ္တာရာ ဒိန္နုဩဝါဒေ ဌတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏီ၊ န စိရ-
သေဝ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ပဌမံ သလာကံ ဂဏ္ဍိတိ။

ကောဏ္ဍဓာနတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ဥပေါသထိကဇ္ဇိနံ ဝတ္ထု

ယထာ ဒဏ္ဍေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တော
ဝိသာခါဒိနံ ဥပါသိကာနံ ဥပေါသထကမ္ပံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဧကသ္မိံ မဟာဥပေါသထဒိဝသေ ပဉ္စသတမတ္တာ ဣတ္ထိယော ဥပေါသထိကာ ဟုတွာ ဝိဟာရံ အဂမိံသု။ ဝိသာခါ တာသု မဟလ္လကိတ္ထိယော ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗာ ကိမတ္ထံ ဥပေါသထိကာ ဇာတတ္တာ”တိ။ တာဟိ “ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေတွာ”တိ ဝုတ္တေ မဇ္ဈိမိတ္ထိယော ပုစ္ဆိ။ တာဟိ “သပတ္တိဝါသာ မုစ္စနတ္တာယာ”တိ ဝုတ္တေ တရုဏိတ္ထိယော ပုစ္ဆိ။ တာဟိ “ပဋ္ဌမဂဗ္ဘေ ပုတ္တပဋိလာဘတ္တာယာ”တိ ဝုတ္တေ ကုမာရိကာယော ပုစ္ဆိ။ တာဟိ “တရုဏဘာဝေယေဝ ပတိကုလဂမနတ္တာယာ”တိ ဝုတ္တေ တံ သဗ္ဗမ္ပိ တာသံ ကထံ သုတွာ တာ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပဋိပါဋိယာ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “ဝိသာခေ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇာတိအာဒယော နာမ ဒဏှဟတ္ထကဂေါပါလကသဒိသာ၊ ဇာတိ ဇရာယ သန္တိကံ၊ ဇရာ ဗျာဓိနော သန္တိကံ၊ ဗျာဓိ မရဏဿ သန္တိကံ ပေသေတွာ မရဏံ ကုဋ္ဌာရိယာ ဆိန္ဒန္တာ ဝိယ ဇိဝိတံ ဆိန္ဒတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဝိဝဋံ ပတ္ထေန္တာ နာမ နတ္ထိ။ ဝဇ္ဇမေဝ ပန ပတ္ထေန္တိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၅။ “ယထာ ဒဏှေန ဂေါပါလော၊ ဂါဝေါ ပါဇေတိ” ဂေါစရံ။
 ဧဝံ ဇရာ စ မစ္စ၊ စ၊ အာယံ ပါဇေန္တိ ပါဏိန”န္တိ။

တတ္ထ ပါဇေတိတိ ဆေကော ဂေါပါလော ကေဒါရန္တရံ ပဝိသန္တိယော ဂါဝေါ ဒဏှေန နိဝါရေတွာ တေနေဝ ပေါထေန္တော သုလဘတိဏောဒကံ ဂေါစရံ နေတိ။ အာယံ ပါဇေန္တိတိ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ဆိန္ဒန္တိ ခေပေန္တိ။ ဂေါပါလကော ဝိယ ဟိ ဇရာ စ မစ္စ၊ စ၊ ဂေါဂဏော ဝိယ၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဂေါစရဘူမိ ဝိယ မရဏံ။ တတ္ထ ဇာတိ တာဝ သတ္တာနံ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ဇရာယ သန္တိကံ ပေသေသိ။ ဇရာ ဗျာဓိနော သန္တိကံ၊ ဗျာဓိ မရဏဿ သန္တိကံ။ တမေဝ မရဏံ ကုဋ္ဌာရိယာ ဆေဒံ ဝိယ ဆိန္ဒိတွာ? ဂစ္ဆတိတိ ဣဒမေတ္ထ ဩပမ္မသမ္ပုဋိပါဒနံ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
 ဥပေါသထိကဣတ္ထိနံ ဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၁-ပါဇေတိ (သီ) ၂-ဂေါဏေ ဝိယ (သီ) ၃-ကုဋ္ဌာရိန္ဒေဒံ ဆိန္ဒိတွာ (သီ)

၆-အဇဂရပေတဝတ္ထု

အထ ပါပါနိ ကမ္မာနိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အဇဂရပေတံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော လက္ခဏတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ ဂိဇ္ဈကုဋတော ဩတရန္တော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပဉ္စဝိသတိယောဇနိကံ အဇဂရပေတံ နာမ အဒ္ဓသ။ တဿ သီသတော အဂ္ဂိဇာလာ ဥဠဟိတွာ ပရိယန္တံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပရိယန္တတော ဥဠဟိတွာ သီသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဘယတော ဥဠဟိတွာ မဇ္ဈေ ဩတရန္တိ။ ထေရော တံ ဒိသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသိ။ လက္ခဏတ္ထေရေန သိတကာရဏံ ပုဋ္ဌော “အကာလော အာဂုသော ဣမဿ ပဉ္စဿ ဝေယျာ-ကရဏာယ၊ သတ္ထု သန္တိကေ မံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝတွာ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂတကာလေ လက္ခဏတ္ထေရေန ပုဋ္ဌော အာဟ “တတြာဟံ အာဂုသော ဧကံ ပေတံ အဒ္ဓသံ၊ တဿ ဧဝရူပေါ နာမ အတ္တဘာဝေါ၊ အဟံ တံ ဒိသ္မာ ‘န ဝတ မေ ဧဝရူပေါ အတ္တဘာဝေါ ဒိဠပုဗ္ဗော’တိ သိတံ ပါတွာကာသိ”န္တိ။ သတ္ထာ “စက္ခုဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ”တိအာဒိနိ^၁ ဝဒန္တော ထေရဿ ကထံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ “မယာပိ ဧသော ဘိက္ခဝေ ပေတော ဗောဓိမဇ္ဈေယေဝ ဒိဋ္ဌော၊ ‘ယေ စ ပန မေ ဝစနံ န သဒ္ဓဟေယျ၊ တေသံ တံ အဟိတာယ အဿာ’တိ န ကထေသိ၊ ဣဒါနိ မောဂ္ဂလ္လာနံ သက္ခိံ လဘိတွာ ကထေမိ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခုဟိ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ—

ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ သုမင်္ဂလသေဋ္ဌိ နာမ သုဝဏ္ဏိဋ္ဌကာဟိ ဘူမိံ သန္တရိတွာ ဝိသတိဥသဘဋ္ဌာနေ တတ္ထကေနေဝ ဓနေန ဝိဟာရံ ကာရေတွာ တာဝတ္ထကေနေဝ ဝိဟာရမဟံ ကာရေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ သတ္ထု သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တော နဂရဒ္ဓါရေဧကိဿာ သာလာယ ကာသာဝံ^၂ သသီသံ ပါရူပိတွာ ကလလမက္ခိတေဟိ ပါဒေဟိ နိပန္နံ ဧကံ စောရံ ဒိသ္မာ “အယံ ကလလမက္ခိတပါဒေါ ရတ္ထိံ ဝိစရိတွာ ဒိဝါ နိပန္နမနံသော ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ စောရော မုခံ ဝိဝရိတွာ သေဋ္ဌိံ ဒိသ္မာ “ဟောတု၊ ဇာနိဿာမိ တေ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ သတ္တကုတ္တု ခေတ္တံ ဖျာပေသိ၊ သတ္တကုတ္တု ဝဇေ ဂုန္နံ ပါဒေ သိန္တိ၊ သတ္တကုတ္တု ဂေဟံ ဖျာပေသိ၊ သော ဧတ္ထကေနာပိ ကောပံ နိဗ္ဗာပေတုံ အသက္ကောန္တော တဿ စူဠပဋ္ဌာကေန သဒ္ဓိံ မိတ္တသန္တံ ကတွာ

၁-ဝိ ၁-၁၄၅၊ သံ ၁-၄၄၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ကာသာဝေန (သျှာ)

“ကိံ တေ သေဋ္ဌိနော ပိယ” နှိ ပုဋ္ဌော “ဂန္ဓကုဋ်တော အညံ တဿ ပိယတရံ နတ္ထိ” တိ သုတွာ “ဟောတု၊ ဂန္ဓကုဋ် ဈာပေတွာ ကောပံ နိဗ္ဗာပေဿာမိ” တိ သတ္ထရိ ပိဏှာယ ပဝိဋ္ဌေ ပါနိယပရိဘောဇနိယဃဇ္ဇေ ဘိန္ဒိတွာ ဂန္ဓကုဋ်ယံ အဂ္ဂိံ အဒါသိ။ သေဋ္ဌိ “ဂန္ဓကုဋ် ကိရ ဈာယတိ” တိ သုတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဈာမကာလေ အာဂန္တော ဂန္ဓကုဋ် ဈာမံ ဩလောကေန္တော ဝါလဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဒေါမနဿံ အကတွာ ဝါမဗာဟံ^၁ သမဋ္ဌိတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန မဟာ- အပ္ပေါဋ္ဌနံ အပ္ပေါဋ္ဌေသိ။^၂ အထ နံ သမိပေ ဌိတာ ပုစ္ဆိံသု “ကဿွာ သာမိ ဧတ္တကံ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကတဂန္ဓကုဋ်ယာ ဈာမကာလေ အပ္ပေါဋ္ဌေသိ” တိ။ သော အာဟ “ဧတ္တကံ မေ တာတာ အဂ္ဂိအာဒိဟိ အသာဓာရဏေ ပုဒ္ဒဿ သာသနေ ဓနံ နိဒဟိတုံ လဒ္ဓံ၊ “ပုနပိ ဧတ္တကံ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ သတ္ထု ဂန္ဓကုဋ် ကာတုံ လဘိဿာမိ” တိ တုဋ္ဌမာနသော အပ္ပေါဋ္ဌေသိ” နှိ။ သော ပုန တတ္တကံ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဂန္ဓကုဋ် ကာရေတွာ ဝိသတိသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရဿ သတ္ထုနော ဒါနံ အဒါသိ။ တံ ဒိဿွာ စောရော စိန္တေသိ “အဟံ ဣမံ အမာရေတွာ မင်္ဂ- ကာတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဟောတု၊ မာရေဿာမိ န” နှိ နိဝါသနန္တရေ ဆုရိကံ ဗန္ဓိတွာ သတ္တာဟံ ဝိဟာရေ ဝိစရန္တောပိ ဩကာသံ န လဘိ။ မဟာသေဋ္ဌိပိ သတ္ထု ဒိဝသာနိ ပုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ အာဟ “ဘန္တေ မမ ဧကေန ပုရိသေန သတ္တက္ခတ္တံ ခေတ္တံ ဈာပိတံ၊ သတ္တက္ခတ္တံ ဝဇေ ဂုန္တံ ပါဒါ ဆိန္နာ၊ သတ္တက္ခတ္တံ ဂေဟံ ဈာပိတံ၊ ဣဒါနိ ဂန္ဓကုဋ်ပိ တေနေဝ ဈာပိတာ ဘဝိဿတိ၊ အဟံ ဣမသ္မိံ ဒါနေ ပဌမံ ပတ္တိံ တဿ ဒမ္ပိ” တိ။

တံ သုတွာ စောရော “ဘာရိယံ ဝတ မေ ကမ္မံ ကတံ၊ ဧဝံ အပရာဓကာရကေ မယိ ဣမဿ ကောပမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ၊ ဣမသ္မိမ္ပိ ဒါနေ မယုမေဝ ပဌမံ ပတ္တိံ ဒေတိ၊ အဟံ ဣမသ္မိံ ဒုဗ္ဘာမိ၊ ဧဝရူပံ မေ ပုရိသံ အခမာပေန္တဿ ဒေဝဒဏှောပိ မေ မတ္တကေ ပတေယျာ” တိ ဂန္တော သေဋ္ဌိဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ခမာဟိ မေ သာမိ” တိ ဝတွာ “ကိံ ဣဒ” နှိ ဝုတ္တေ “သာမိ ဧဝံ အယုတ္တကံ၊ ကမ္မံ မယာ ကတံ၊ တဿ မေ ခမာဟိ” တိ အာဟ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ “တယာ မေ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ ကတ” နှိ သဗ္ဗံ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ မယာ ကတ” နှိ ဝုတ္တေ “တံ မယာ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ကဿွာ မေ ကုဇ္ဈိတွာ ဧဝမကာသိ” တိ ပုစ္ဆိ။ သော ကေဒိဝသံ နဂရာ နိက္ခန္တေန တေန ဝုတ္တဝစနံ သာရေတွာ “ဣမိနာ မေ ကာရဏေန ကောပေါ ဥပ္ပါဒိတော” တိ အာဟ။ သေဋ္ဌိ အတ္တနာ ဝုတ္တံ^၄ သရိတွာ “အာမ တာတ၊ ဝုတ္တံ

၁-ဝါမဗာဟံ (သီ)

၃-သာမိ ဧတံ ဧတ္တကံ (သျှာ)

၂-မဟာအပ္ပေါဋ္ဌိတံ အပ္ပေါဋ္ဌေတိ (သီ)

၄-ဝုတ္တဘာဝံ (သီ၊ သျှာ)

မယာ၊ တံ မေ ခမာဟိ”တိ စောရံ ခမာပေတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ တာတ၊ ခမာမိ တေ၊ ဂစ္ဆ တာတာ”တိ အာဟ။ သစေ မေ သာမိ ခမသိ၊ သပုတ္တဒါရံ မံ ဂေဟေ ဒါသံ ကရေဟိတိ။ တာတ တံ မယာ ဧတ္တကေ ကထိတေ ဧဝရူပံ ဆေဒနံ အကာသိ၊ ဂေဟေ ဝသန္တေန ပန သဒ္ဓိံ န သက္ကာ ကိဉ္စိ ကထေတုံ၊ န မေ တယာ ဂေဟေ ဝသန္တေန ကိစ္စံ အတ္ထိ၊ ခမာမိ တေ၊ ဂစ္ဆ တာတာတိ။ စောရော တံ ကမ္မံ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ အဝိစိမိ နိဗ္ဗတ္တော ဒိဃရတ္တံ တတ္ထ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန ဣဒါနိ ဂိဇ္ဈကူဇေ ပဗ္ဗတေ ပစ္စတိတိ။

ဧဝံ သတ္တာ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ကထေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဗာလာ နာမ ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တာ န ဗုဇ္ဈန္တိ၊ ပစ္ဆာ ပန အတ္တနာ ကတကမ္မေဟိ ဥယုမာနာ အတ္တနာဝ အတ္တနော ဒါဝဂ္ဂိသဒိသာဝ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၃၆။ “အထ ပါပါနိ ကမ္မာနိ၊ ကရံ ဗာလော န ဗုဇ္ဈတိ။
 သေဟိ ကမ္မေဟိ ဒုဗ္ဗေဓော၊ အဂ္ဂိဉ္စေဝံ တပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ အထ ပါပါနိတိ န ကေဝလံ ဗာလော ကောဓဝသေန ပါပါနိ ကရေတိ၊ ကရောန္တာပိ ပန န ဗုဇ္ဈတိတိ အတ္ထော။ ပါပံ ကရောန္တာ ဝ “ပါပံ ကရေမိ”တိ အဗုဇ္ဈနကော နာမ နတ္ထိ။ “ဣမဿ ကမ္မဿ ဧဝရူပေါနာမ ဝိပါကော”တိ အဇာနနတာယ ဝ “န ဗုဇ္ဈတိ”တိ ဝတ္ထံ။ သေဟိတိ သော တေဟိ အတ္တနော သန္တကေဟိ ကမ္မေဟိ ဒုဗ္ဗေဓော နိပ္ပညော ပုဂ္ဂလော နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အဂ္ဂိဉ္စေဝံ တပ္ပတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 အဇဂရပေတဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဝတ္ထု

ယော ဒဏ္ဍေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာ-
 မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ တိတ္ထိယာ သန္နိပတိတွာ မန္တေသုံ၊ “ဇာနာထာဝုသော
 ‘ကေန ကာရဏေန သမဏဿ ဂေါတမဿ လံဘသက္ကာရော မဟာ ဟုတွာ

၁-အဇာနန္တော(သီ) ၂-စိန္တေသုံ(သျှာ၊က)

နိဗ္ဗတ္တော'တိ။ မယံ န ဇာနာမ၊ တုမေ ပန ဇာနာထာတိ။ အာမ ဇာနာမ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ ဧကံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော။ သော ဟိ ဒေဝလောကံ ဂန္ဓာ ဒေဝတာဟိ ကတကမ္ပံ ပုစ္ဆိတွာ အာဂန္ဓာ မနုဿာနံ ကထေတိ 'ဣဒံ နာမ ကတွာ ဧဝရူပံ သမ္ပတ္တိံ လဘန္တိ'တိ။ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာနမ္ပိ ကမ္ပံ ပုစ္ဆိတွာ အာဂန္ဓာ မနုဿာနံ ကထေတိ 'ဣဒံ နာမ ကတွာ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အနဘဝန္တိ'တိ။ မနုဿာ တဿ ကထံ သုတွာ မဟန္တံ လာဘသက္ကာရံ အဘိဟရန္တိ၊ သစေ တံ မာရေတုံ သက္ခိဿာမ၊ သော လာဘသက္ကာရော အမှာကံ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ"တိ။ တေ "အတ္ထေကော" ဥပါယော"တိ သဗ္ဗေ ဧကန္တန္တာ ဟုတွာ "ယံကိဉ္စိ ကတွာ တံ မာရာပေဿာမာ"တိ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကေ သမာဒပေတွာ ကဟာပဏသဟဿံ လဘိတွာ ပုရိသဃာတကမ္ပံ ကတွာ စရန္တေ စောရေ ပက္ခောသာပေတွာ "မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော နာမ ကာဠသိလာယံ ဝသတိ၊ တတ္ထ ဂန္ဓာ တံ မာရေထာ"တိ တေသံ ကဟာပဏေ အဒံသု။ စောရာ ဓနလောဘောန သမ္ပုဋ္ဌိတွာ "ထေရံ မာရေဿာမာ"တိ ဂန္ဓာ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပရိဝါရေသုံ။ ထေရော တေဟိ ပရိက္ခိတ္တဘာဝံ ဥတွာ ကုဉ္စိကန္တိဒ္ဓေန နိက္ခမိတွာ ပက္ကာမိ။ တေ စောရာ တံ ဒိဝသံ ထေရံ အဒိသွာ ပုနေကဒိဝသံ ဂန္ဓာ ပရိက္ခိပိ"သု။ ထေရော ဥတွာ ကဏ္ဍိကာမဏ္ဍလံ ဘိဒ္ဓိတွာ အာကာသံ ပက္ခန္တိ။ ဧဝံ တေ ပဌမမာသေပိ မဇ္ဈိမမာသေပိ ထေရံ ဂဟေတုံ နာသက္ခိ"သု။ ပစ္ဆိမ-မာသေပန သမ္ပတ္တေ ထေရော အတ္တနာ ကတကမ္ပဿ အာကဗုနဘာဝံ ဥတွာ န အပဂန္တိ။ စောရာ ဂန္ဓာ ထေရံ ဂဟေတွာ တဏှုလကဏမတ္တာနိဿ အဋ္ဌိနိ ကရောန္တာ ဘိဒ္ဓိ"သု။ အထ နံ "မတော"တိ သညာယ ဧကသ္မိံ ဂုဗ္ဗပိဋ္ဌေ ဒိပိတွာ ပက္ခိပိ"သု။

ထေရော "သတ္တာရံ ပဿိတွာဝ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ"တိ အတ္တဘာဝံ ဈာန-ဝေဋ္ဌနေန ဝေဋ္ဌေတွာ ထိရံကတွာ အာကာသေန သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ "ဘန္တေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ"တိ အာဟ။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿသိ မောဂ္ဂလ္လာ-နာတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကတ္ထ ဂန္ဓာတိ။ ကာဠသိလာပဒေသံ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ မောဂ္ဂလ္လာန မယံ ဓမ္မံ ကထေတွာ ယာဟိ။ တာဒိသဿ ဟိ မေ သာဝကဿ ဣဒါနိ ဒဿနံ နတ္တိတိ။ သော "ဧဝံ ကရိဿာမိ ဘန္တေ"တိ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ အာကာသံ ဥပ္ပတိတွာ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဝိယ နာနပ္ပကာရာ ဣဒ္ဓိယော ကတွာ ဓမ္မံ ကထေတွာ သတ္တာရံ

၁-အတ္ထေသော (သျှ၊က) ၂-အာကရိတဘာဝံ (က)

ဝဋ်တွာ ကာဠသိလာဠဝံ^၁ ဂန္ဓာ ပရိနိဗ္ဗာယံ။ “ထေရံ ကိရ စောရာ မာရေ-
 သု”န္တိ အယမ္ဗိ ကဏာ သကလဇမ္ပုဒိပေ ပတ္တရိ။ ရာဇာ အဇာတသတ္တု
 စောရေ ပရိယေသနတ္ထာယ စရပုရိသေ ပယောဇေသိ။ တေသုပိ စောရေသု
 သုရာပါနေ သုရံ ပိဝန္တေသု ဧကော ဧကဿ ပိဋ္ဌိ^၂ ပဟရိတွာ ပါတေသိ။ သော
 တံ သန္တေဇေတွာ “အဟော ဒုဗ္ဗိနိတ တံ ကသ္မာ မေ ပိဋ္ဌိ^၃ ပါတေသိ”တိ
 အာဟ။ ကိ^၄ ပန ဟရေ ဒုဋ္ဌစောရ တယာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပဌမံ
 ပဟဠောတိ။ ကိ^၅ ပန မယာ ပဟဠဘာဝံ တံ န ဇာနာသိတိ။ ဣတိ နေသံ “မယာ
 ပဟဠော၊ မယာ ပဟဠော”တိ ဝဒန္တာနံ ဝစနံ သုတွာ တေ စရပုရိသာ တေ သဗ္ဗေ
 စောရေ ဂဟေတွာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ စောရေ ပက္ခောသာ-
 ပေတွာ ပုစ္ဆိ “တုမေဟိ ထေရော မာရိတော”တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ ဧကေန တုမေ
 ဥယျောဇိတာတိ။ နဂ္ဂသမဏကေဟိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ ပဉ္စသတေ နဂ္ဂသမဏကေ
 ဂါဟာပေတွာ ပဉ္စသတေဟိ စောရေဟိ သဒ္ဓိ^၆ ရာဇင်္ဂဏေ နာဘိပ္ပမာဏေသု
 အာဝါဠေသု နိခဏာပေတွာ ပလာလေဟိ ပဋိစ္ဆာဒါပေတွာ အဂ္ဂိ^၇ ဒါပေသိ။
 အထ နေသံ ဈာမဘာဝံ ဥတွာ အယနင်္ဂလေဟိ ကသာပေတွာ သဗ္ဗေ ခဏ္ဍာ-
 ခဏ္ဍိကံ ကာရာပေသိ။

ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော
 အတ္တနော အနနုရူပမေဝ မရဏံ ပတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ
 “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခုဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ
 နာမာ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခုဝေ မောဂ္ဂလ္လာနော ဣမသေဝံ အတ္တဘာဝဿ
 အနနုရူပံ မရဏံ ပတ္တော၊ ပုဗ္ဗေ ပန တေန ကတဿ ကမ္မဿ အနုရူပမေဝ
 မရဏံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ “ကိ^၈ ပနဿ ဘန္တေ ပုဗ္ဗကမ္မ”န္တိ ပုဋ္ဌော ဝိတ္တာရေတွာ
 ကထေသိ—

အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိဝါသိ ဧကော ကုလပုတ္တော သယမေဝ ကောဠန-
 ပစနာဒိနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တော မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိ။ အထဿ မာတာ-
 ပိတရော နံ “တာတ တံ ဧကကောဝံ ဂေဟေ စ အရညေ စ ကမ္မံ ကရောန္တော
 ကိလမသိ၊ ဧကံ တေ ကုမာရိကံ အာနေဿာမာ”တိ ဝတွာ “အမ္မတာတာ န
 မယံ ဧဝရူပါယတ္ထော^၉၊ အဟံ ယာဝံ တုမေ ဇီဝထ၊ တာဝံ ဝေါ သဟတ္တာ
 ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ တေန ပဋိက္ခိတ္တာ ပုနပ္ပုနံ တံ ယာစိတွာ ကုမာရိကံ
 အာနယိံသု။ သာ ကတိပါဟမေဝ တေ ဥပဋ္ဌဟိတွာ ပစ္ဆာ တေသံ ဒဿနမ္ပိ
 အနိစ္ဆန္တိ “န သက္ကာ တဝံ မာတာပိတူဟိ သဒ္ဓိ^{၁၀} ဧကဋ္ဌာနေဝသိတု”န္တိ ဥဇျာယိတွာ

၁-ကာဠသိလာယံ အဠဝံ (သျှာ) ၂-ဝိတ္တံ (သိ) ၃-ဧဝရူပေန အတ္ထော (သိ)

တသ္မိံ အတ္တနော ကထံ အဂ္ဂဏှန္တေ တဿ ဗဟိဂတကာလေ မကစိဝါက-
 ခဏှာနိ စ ယာဂုဖေဏဉ္စ ဂဟေတွာ တတ္ထ တတ္ထ အာကိရိတွာ တေနာဂန္တော
 “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုဋ္ဌာ အာဟ “ဣမေသံ အန္ဓမဟလ္လကာနံ ဧတံ ကမ္ပံ၊ သဗ္ဗံ ဂေဟံ
 ကိလိဋ္ဌံ ကရောန္တာ ဝိစရန္တိ၊ န သက္ကာ ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေ ဝသိတု”န္တိ။
 ဧဝံ တာယ နံ ပုနပ္ပုနံ ကထယမာနာယ ဧဝရူပေါပိ ပူရိတပါရမီ သတ္ထော
 မာတာပိတူဟိ သဒ္ဓိံ ဘိဇ္ဇိံ။ သော “ဟောတု၊ ဇာနိဿာမိ နေသံ
 ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ တေ ဘောဇေတွာ “အမ္မတာတာ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ တုမှာကံ
 ဉ္ဇတကာ အာဂမနံ ပစ္စာသီသန္တိ၊ တတ္ထ ဂမိဿာမာ”တိ တေ ယာနကံ၊
 အာရောပေတွာ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော အဋ္ဌဝိမဇ္ဈံ ပတ္တကာလေ “တာတ ရသ္မိယော
 ဂဏှာထ၊ ဂါဝေါပတောဒသညာယ ၃ ဂမိဿန္တိ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ စောရာ ဝသန္တိ၊
 အဟံ ဩတရာမီ”တိ ပိတု ဟတ္ထေ ရသ္မိယော ဒတွာ ဩတရိတွာ ဂစ္ဆန္တော သဒ္ဓိံ
 ပရိဝတ္ထေတွာ စောရာနံ ဥဋ္ဌိတသဒ္ဓမကာသိ။ မာတာပိတရော သဒ္ဓိံ သုတွာ
 “စောရာ ဥဋ္ဌိတာ”တိ သညာယ “တာတ မယံ မဟလ္လကာ၊ တံ အတ္တာနမေဝ
 ရက္ခာဟိ”တိ အာဟံသု။ သော မာတာပိတရော တထာပိရဝန္တေပိ စောရသဒ္ဓိံ
 ကရောန္တော ကောဇေတွာ မာရေတွာ အဋ္ဌဝိယံ ခိပိတွာ ပစ္စာဂမိ။

သတ္တာ ဣဒံ တဿပုဗ္ဗကမ္ပံ ကထေတွာ “ဘိက္ခဝေ မောဂ္ဂလ္လာနော ဧတ္တကံ ကမ္ပံ
 ကတွာ အနေကဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန
 အတ္တဘာဝသတေ ဧဝမေဝ ကောဇေတွာ သံစုဏှိတော မရဏံ ပတ္ထော။ ဧဝံ
 မောဂ္ဂလ္လာနေန အတ္တနော ကမ္မာနုရူပမေဝ မရဏံ လဒ္ဓံ၊ ပဉ္စဟိ စောရသတေဟိ
 သဒ္ဓိံ ပဉ္စ တိတ္ထိယသတာနိပိ မံမ ပုတ္တေ အပ္ပဒုဋ္ဌေ ၄ ပဒုဿိတွာ အနုရူပမေဝ
 မရဏံ လဘိံသု။ အပ္ပဒုဋ္ဌေသု ၅ ဟိ ပဒုဿန္တော ဒသဟိ ကာရဏေဟိ
 အနယဗျသနံ ပါပုဏာတိယေဝါ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
 ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃၇။ “ယော ဒဏှေန အဒဏှေသု၊ အပ္ပဒုဋ္ဌေသု ဒုဿတိ။
 ဒသန္တမညတရံ ဌာနံ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဂစ္ဆတိ။

၂၃၈။ ဝေဒနံ ဖရသံ ဇာနိံ၊ သရိရဿ ဝဇိ ဘောဒနံ။
 ဂရဏံ ဝါပိ အာဗာဓံ၊ စိတ္တက္ခေပံ ဝ ပါပုဏေ။

၁-သဒ္ဓိံ ဓိတ္တဘာဝံ ဘိဇ္ဇိ (က) ၂-ယာနကေ (က) ၃-ဂေါဏာ ပဒသညာယ (သီ)
 ၄-ပုတ္တဿ အပ္ပဒုဋ္ဌဿ (သျှာ) ၅-အပ္ပဒုဋ္ဌဿ (သျှာ) ၆ - (---)

၁၃၉။ ရာဇတော ဝါ ဥပသင်္ဂံ၊ အပ္ပက္ခာနံ ဝ ဒါရုဏံ။
ပရိက္ခယံ ဝ ဉ္ဇတိနံ၊ ဘောဂါနံ ဝ ပဘင်္ဂရံ။

၁၄၀။ အထ ဝါဿ အဂါရာနိ၊ အဂ္ဂိ ဥဟတိ ပါဝကော။
ကာယဿ ဘေဒါ ဒုပ္ပညော၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ အဒဏ္ဍေသုတိ ကာယဒဏ္ဍာဒိရဟိတေသု ဒိဏာသဝေသု။ အပ္ပ-
ဒုဋ္ဌေသုတိပရေသု ဝါ အတ္တနိဝါ နိရပရာဓေသု။ ဒသန္တမညတရံ ဌာနန္တိ ဒသသု
ဒုက္ခကာရဏေသု အညတရံ ကာရဏံ။ ဝေဒနန္တိ သီသရောဂါဒိဘေဒံ ဖရသံ
ဝေဒနံ။ ဇာနိန္တိ ကိစ္ဆာဓိဂတဿ ဓနဿ ဇာနိံ။ ဘေဒနန္တိ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိကံ
သရိရဘေဒနံ။ ဂရုကန္တိ ပက္ခဟတကေစက္ခကပိဋ္ဌသပ္ပိကုဏီဘာဝကုဋ္ဌ-
ရောဂါဒိဘေဒံ ဂရုကာဗာဓံ ဝါ။ ဝိတ္တက္ခေပန္တိ ဥမ္မာဒံ။ ဥပသဂ္ဂန္တိ ယသဝိလောပ-
သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိအတ္ထိန္ဒနာဒိကံ ရာဇတော ဥပသင်္ဂံ ဝါ။ အပ္ပက္ခာနန္တိ အဒိဋ္ဌ-
အသုတအစိန္တိတပုဗ္ဗံ “ဣဒံ သန္တိစ္ဆေဒါဒိကမ္ပံ၊ ဣဒံ ဝါ” ရာဇာပရာဓိတကမ္ပံ တယာ
ကတ”န္တိ ဝေရူပံ ဒါရုဏံ အပ္ပက္ခာနံ ဝါ။ ပရိက္ခယံ ဝ ဉ္ဇတိနန္တိ အတ္တနော အဝ-
ဿယော ဘဝိတုံ သမတ္တာနံ ဉ္ဇတိနံ ပရိက္ခယံ ဝါ။ ပဘင်္ဂရန္တိ ပဘင်္ဂဘာဝံ ပုတိ-
ဘာဝံ။ ယံဟိဿ ဂေဟေ ဓညံ၊ တံ ပုတိဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ၊ သုဝဏ္ဏံ အင်္ဂါရဘာဝံ၊
မုတ္တာ ကပ္ပါသဋ္ဌိဘာဝံ၊ ကဟာပဏံ ကပါလခဏ္ဍာဒိဘာဝံ၊ ဒွိပဒစတုပ္ပဒါ
ကာဏကုဏာဒိဘာဝန္တိ အတ္ထော။ အဂ္ဂိ ဥဟတိတိ ကေသံဝစ္ဆရေ ဒုတ္တိက္ခတ္တံ၊
အညသ္မိံ ဥာဟကေ အဝိဇ္ဇမာနေပိ အသနိအဂ္ဂိ ဝါ ပတိတွာ ဥဟတိ၊ အတ္တနောဝ
ဓမ္မတာယ ဥဋ္ဌိတော ပါဝကော ဝါ ဥဟတိယေဝ။ နိရယန္တိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ
ဣမေသံ ဒသန္တံ ဌာနာနံ အညတရံ ပတွာပိ ကေသေန သမ္မရာယေ ပတ္တဗ္ဗံ
ဒသေတုံ “နိရယံ သောပပဇ္ဇတိ”တိ ဝုတ္တံ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီ”သုတိ။
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခုဝတ္ထု

န နဂ္ဂစရိယာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဗဟု-
ဘဏ္ဍိကံ ဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိဝါသီ ကိရေကော ကုဠုမ္ဗိကော ဘရိယာယ ကာလကတာယ ပဗ္ဗဇိ။
 သော ပဗ္ဗဇန္တော အတ္တနော ပရိဝေဏန္တု အဂ္ဂိသာလဉ္စ ဘဏ္ဍဂဗ္ဘန္တု ကာရေတွာ
 သဗ္ဗမိ ဘဏ္ဍဂဗ္ဘံ သပ္ပိမရုတေသာဒီဟိ ပူရေတွာ ပဗ္ဗဇိ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန
 အတ္တနော ဒါသေ ပက္ခောသာပေတွာ ယထာရူစိကံ အာဟာရံ ပစာပေတွာ
 ဘုဉ္ဇတိ။ ဗဟုဘဏ္ဍော စ ဗဟုပရိက္ခာရော စ အဟောသိ။ ရတ္တိံ အညံ နိဝါ-
 သနပါရူပနံ ဟောတိ၊ ဒိဝါ အညံ နိဝါသနပါရူပနံ ဟောတိ၊ ဒိဝါ အညံ
 ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ ဝသတိ။ တဿေကဒိဝသံ စိဝရပစ္စတ္တရဏာနိ သုက္ခာပေန္တဿ
 သေနာသနစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာ ဘိက္ခူ၊ ပဿိတွာ “ကဿိမာနိ အာဝု-
 သော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မယျ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာဝုသော ဘဂဝတော တိစိဝရာနိ
 အနုညာတာနိ၊ တွဉ္စ ပန ဧဝံ အပ္ပိစ္ဆဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧဝံ
 ဗဟုပရိက္ခာရော ဇာတော”တိ တံ သတ္ထု၊ သန္တိကံ နေတွာ “ဘန္တေ အယံ ဘိက္ခူ၊
 အတိဗဟုဘဏ္ဍော”တိ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခူ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ အာဟ “ကသ္မာ ပန တံ ဘိက္ခူ၊ မယာ အပ္ပိစ္ဆတယ
 ဓမ္မေ ဒေသိတေ ဧဝံ ဗဟုဘဏ္ဍော ဇာတော”တိ။ သော တာဝတ္ထကေနေဝ
 ကုပိတော “ဣမိနာ ဒါနိ နိဟာရေန စရိဿာမီ”တိ ပါရူပနံ ဆဇ္ဇေတွာ ပရိသ-
 မဇ္ဈေ ဧကစိဝရော အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ ဥပတ္တပ္ပိယမာနော နနု တံ
 ဘိက္ခူ၊ ပုဗ္ဗေ ဟိရောတ္တပ္ပဂဝေသကော ဒကရက္ခာသကာလေပိ ဟိရောတ္တပ္ပံ
 ဂဝေသမာနော ဒွါဒေသ ဝဿာနိ ဝိဟာသိ၊ ကသ္မာ ဣဒါနိ ဧဝံ ဂရုကေ ဗုဒ္ဓ-
 သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ပါရူပနံ ဆဇ္ဇေတွာ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပဟာယ
 ဌိတောသိတိ။ သော သတ္ထု၊ ဝစနံ သုတွာ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ တံ စိဝရံ
 ပါရူပိတွာ သတ္ထာရံ ဝဉ္စိတွာ ဒကမန္တံ နိဿိဒီ။ ဘိက္ခူ၊ တဿ အတ္တဿ
 အာဝိဘာဝတ္ထံ ဘဂဝန္တံ ယာစိံ သု။ ဘဂဝါ အတိတံ အာဟရိတွာ ကထေသိ—

အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ဗောဓိ-
 သတ္တော ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ တဿ နာမဂ္ဂဟဏာဒိဝေသေ^၁ မဟိံသကုမာရေတိ၊
 နာမံ ကရိံသု။ တဿ ကနိဋ္ဌဘာတာ စန္ဒကုမာရော နာမ အဟောသိ။
 တေသံ မာတရိ ကာလကတာယ ရာဇော အညံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။
 သာပိ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ သူရိယကုမာရေတိဿ နာမံ ကရိံသု။ တံ ဒိသွာ ရာဇော
 တုဋ္ဌော “ပုတ္တဿ တေ ဝရံ ဒဗ္ဗိ”တိ အာဟ။ သာပိ ခေါ “ဒေဝ ဣန္ဒြိတ-
 ကာလေ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝတွာ ပုတ္တဿ ဝယပုတ္တကာလေ ရာဇာနံ အာဟ
 “ဒေဝေန မယံ ပုတ္တဿ ဇာတကာလေ ဝရော ဒိန္တော၊ ဣဒါနိ မေ ပုတ္တဿ ရဇံ”

၁-နာမကရဏဒိဝေသေ (သီ) ၂-မဟိံသာသကုမာရေတိဿ (သျှာ)

ဒေဟီ”တိ။ ရာဇာ “မမ ဒွေ ပုတ္တာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ ဝိယ ဇလန္တာ ဝိစရန္တိ၊ န သက္ကာ တဿ ရဇ္ဇံ ဒါတု”န္တိ ပဋိက္ခိပိတုာပိ တံ ပုနပ္ပုနံ ယာစမာနမေဝ ဒိသ္မာ “အယံ မေ ပုတ္တာနံ အနတ္ထမ္ပိ ကရေယျာ”တိ ပုတ္တေ ပက္ခောသံပေတွာ “တာတာ အဟံ သူရိယကုမာရဿ ဇာတကာလေ ဝရံ အဒါသိံ၊ ဣဒါနိဿ မာတာ ရဇ္ဇံ ယာစတိ၊ အဟံ တဿ န ဒါတုကာမော၊ တဿ မာတာ တုမှာကံ အနတ္ထမ္ပိ ကရေယျ၊ ဂစ္ဆထ တုမေ၊ အရညေ ဝသိတွာ မမစ္စယေနာ- ဂန္ဓာ ရဇ္ဇံ ဂဏှထာ”တိ ဥယျောဇေသိ။ တေ ပိတရံ ဝန္တိတွာ ပါသာဒါ ဩတ- ရန္တေ ရာဇင်္ဂဏေ ကိဋ္ဌမာနော သူရိယကုမာရော ဒိသ္မာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိ။ တေသံ ဟိမဝန္တံ ပဝိဋ္ဌကာလေ ဗောဓိသတ္တော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္ပ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိတွာ သူရိယကုမာရံ အာဟ “တာတ ဧတံ သရံ ဂန္ဓာ နှတွာ စ ပိဝိတွာ စ အမှာကမ္ပိ ပဒုမိနိပဏ္ဍေဟိ ဥဒကံ အာဟရာ”တိ။ သော ပန သရော ဝေဿဝဏဿ သန္တိကာ ဧကေန ဒကရက္ခသေန လဒ္ဓေါ ဟောတိ။ ဝေဿဝဏော စ တံ အာဟ “ဌပေတွာ ဒေဝဓမ္မဇာနနကေ ယေ စ အညေ ဣမံ သရံ ဩတရန္တိ၊ တေ ခါဒိတုံ လဘ- သီ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သော တံ သရံ ဩတိဏ္ဍောတိဏ္ဍေ ဒေဝဓမ္မေ ပုစ္ဆိတွာ အဇာနန္တေ ခါဒတိ၊ သူရိယကုမာရောပိ တံ သရံ အဝိမံသိတွာဝ ဩတရိ၊ တေန စ “ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသီ”တိ ပုစ္ဆိတော “ဒေဝဓမ္မာ နာမ စန္ဒိမသူရိယာ”တိ အာဟ။ အထ နံ “တုံ ဒေဝဓမ္မေ န ဇာနာသီ”တိ ဥဒကံ ပဝေသေတွာ အတ္တနော ဘဝနေ ဌပေသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တံ စိရာယန္တံ ဒိသ္မာ စန္ဒကုမာရံ ပေသေသိ။ သောပိ တေန “ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသီ”တိ ပုစ္ဆိတော “ဒေဝဓမ္မာ နာမ စတဿော ဒိသာ”တိ အာဟ။ ဒကရက္ခသော တမ္ပိ ဥဒကံ ပဝေသေတွာ တတ္ထေဝ ဌပေသိ။

ဗောဓိသတ္တော တသ္မိမ္ပိ စိရာယန္တေ “အန္တရာယေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ သယံ ဂန္ဓာ ဒ္ဓိန္တမ္ပိ ဩတရဏပဒံယေဝ ဒိသ္မာ “အယံ သရော ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတော”တိ ဥတွာ ခဂ္ဂံ သန္ဓယိတွာ ဓနံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရက္ခသော တံ အနောတရန္တံ ဒိသ္မာ ဝနကမ္ပိကပုရိသဝေသေနာဂန္ဓာ အာဟ “ဘော ပုရိသ တုံ မဂ္ဂကိလန္တော၊ ကသ္မာ ဣမံ သရံ ဩတရိတွာ နှတွာ စ ပိဝိတွာ စ ဘိသမုလလံ ခါဒိတွာ ပုပ္ဖါနိ ပိလန္တိတွာ န ဂစ္ဆသီ”တိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဒိသ္မာဝ “ဧသ သော ယက္ခော”တိ ဥတွာ “တယာ မေ ဘာတရော ဂဟိတာ”တိ အာဟ။ အာမ မယာ ဂဟိတာတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အဟံ ဣမံ သရံ ဩတိဏ္ဍောတိဏ္ဍေ

လဘာမီတိ။ ကိံ ပန သဗ္ဗေဝ လဘာသီတိ။ ဒေဝဓမ္မဇာနနကေ ဌပေတွာ အဝသေသေ လဘာမီတိ။ အတ္ထိ ပန တေ ဒေဝဓမ္မေဟိ အတ္ထောတိ။ အာမ အတ္ထိတိ။ အဟံ ကထေဿာမီတိ။ တေန ဟိ ကထေဟိတိ။ န သက္ကာ ကိလိဋ္ဌေန ဂတ္တေန ကထေတုန္တိ။ ယက္ခော ဗောဓိသတ္တံ နှာပေတွာ ပါနိယံ ပါယေတွာ အလင်္ကရိတွာ အလင်္ကတမဏှပမဇ္ဈေ ပလ္လင်္ဂံ အာရောပေတွာ သယမဿ ပါဒမူလေ နိသီဒိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္ထော “သက္ကစ္စံ သုဏာဟိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာ၊ သုက္ကဓမ္မသမာဟိတာ။
 သန္တော သပ္ပုရိသာ လောကေ၊ ဒေဝဓမ္မာတိ ဝုစ္စရေ”တိ။

ယက္ခော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္တော ဗောဓိသတ္တံ အာဟ “ပဏှိတ အဟံ တေ ပသန္တော၊ ဧကံ ဘာတရံ ဒမ္မိ၊ ကတရံ အာနေမိ”တိ။ ကနိဋ္ဌံ အာနေဟိတိ။ ပဏှိတ တံ ကေဝလံ ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသိယေဝ၊ န ပန တေသု ဝတ္တသီတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ယသ္မာ ဇေဋ္ဌံ ဌပေတွာ ကနိဋ္ဌံ အာဟရာပေန္တော ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္မံ န ကရောသီတိ။ ဒေဝဓမ္မေ စာဟံ ယက္ခ ဇာနာမိ၊ တေသု စ ဝတ္တာမိ။ မယဉ္စိ ဧတံ နိဿာယ ဣမံ အရညံ ပဝိဋ္ဌာ။ ဧတဿ ဟိ အတ္ထာယ အမှာကံ ပိတရံ ဧတဿ မာတာ ရဇ္ဇံ ယာစိ၊ အမှာကံ ပန ပိတာ တံ ဝရံ အဒတွာ အမှာကံ အနုရက္ခဏတ္ထာယ အရညေ ဝါသံ အနုဇာနိ၊ သော ကုမာရော အနိဝတ္တိတွာ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂတော။ “တံ အရညေ ဧကော ယက္ခော ခါဒိ”တိ ဝုတ္တေပိ န ကောစိ သဒ္ဓဟိဿတိ။ တေနာဟံ ဂရဟဘယဘိတော တမေဝါဟရာပေမီတိ။ ယက္ခော ဗောဓိသတ္တဿ ပသီဒိတွာ “သာရ ပဏှိတ၊ တုမေဝ ဒေဝဓမ္မေ ဇာနာသိ၊ ဒေဝဓမ္မေသု စ ဝတ္တသီ”တိ ဒွေ ဘာတရော အာနေတွာ အဒါသိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္ထော ယက္ခဘာဝေ အာဒီနဝံ ကထေတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော တေန သုသံဝိဟိတာရက္ခော တသ္မိံ အရညေ ဝသိတွာ ပိတရိ ကာလကတေ ယက္ခံ အာဒါယ ဗာရာဏသိံ ဂန္တော ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ စန္ဒကုမာရဿ ဥပရဇ္ဇံ၊ သူရိယကုမာရဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒတွာ ယက္ခဿ ရမဏီယေ ဌာနေ အာယတနံ ကာရာပေက္ခာ ယထာ သော လာဘဂ္ဂပ္ပတ္ထော ဟောတိ၊ တထာ အကာသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရက္ခသော ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခု အဟောသိ၊ သူရိယကုမာရော အာနန္ဒော၊ စန္ဒကုမာရော သာရိပုတ္တော၊ မဟိံသကုမာရော ပန အဟမေဝါ”တိ။ ဧဝံ သတ္တာ ဇာတကံ ကထေတွာ “ဧဝံ တံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ ဒေဝဓမ္မေ ဂဝေသမာနော ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နော ဝိစရိတွာ ဣဒါနိ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဣမိနာ နိဟာရေန ဌတွာ မမ ပုရတော ‘အပ္ပိစ္ဆောဒ္ဓိ’တိ ဝဒန္တော အယုတ္တံ အကာသိ။ န ဟိ သာဠက-ပဋိက္ခေပါဒိမတ္တေန သမဏော နာမ ဟောတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၁။ “န နဂ္ဂစရိယာ န ဇဠာ န ပင်္ကာ၊
 နာနာသကာ ထဏ္ဍိလသာယိကာ ဝါ။
 ရဇောဇလ္လံ ဥက္ကဋ္ဌိကပ္ပဓာနံ၊
 သောဓေန္တိ မစ္စံ အဝိတိဏ္ဏကင်္ခံ”န္တိ။

တတ္ထ နာနာသကာတိ န အနုသကာ၊ ဘတ္ထပဋိက္ခေပကာတိ အတ္ထော။ ထဏ္ဍိလသာယိကာတိ ဘူမိသယနာ^၁။ ရဇောဇလ္လန္တိ ကဒ္ဒမလေပနာကာရေန^၂ သရိရေ သန္တိဟိတရဇော^၃။ ဥက္ကဋ္ဌိကပ္ပဓာနန္တိ ဥက္ကဋ္ဌိကဘာဝေန အာရဒ္ဒ-ဝီရိယံ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ယော ဟိ မစ္စော “ဧဝံ အဟံ လောကနိဿ-ရဏသင်္ခါတံ သုဒ္ဓိံ ပါပုဏိဿာမီ”တိ ဣမေသု နဂ္ဂစရိယာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ သမာဒါယ ဝတ္တေယျ၊ သော ကေဝလံ မိစ္ဆာဒဿနဇ္ဇေဝ ဝဇေယျ၊ ကိလမထဿ စ ဘာဂီ အဿ။ န ဟိ ဧတာနိ သုသမာဒိန္နာနိပိ အဠဝတ္ထုကာယ ကင်္ခါယ အဝိတိဏ္ဏဘာဝေန အဝိတိဏ္ဏကင်္ခံ မစ္စံ သောဓေန္တိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခုဝတ္ထု အဠမံ။

၉-သန္တတိမဟာမတ္တဝတ္ထု

အလင်္ကတော ဝေပီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သန္တတိမဟာမတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ဟိ ဧကသ္မိံ ကာလေ ရညော ပသေနဒိကောသလဿ ပစ္စန္တံ ကုပိတံ စူပသမေတွာ အာဂတော။ အထဿ ရာဇော တုဠော သတ္တ ဒိဝသာနိ ရဇံ ဒတွာ

၁-ဘူမိသယနံ သယိကာ ဝါ(က) ၂-ကဒ္ဒမလိမ္မနာကာရေန (သီ) ၃-သန္တိဟိတရဇော (သီ၊ သျာ)

ဧကံ နစ္စဂီတကုသလံ ဣတ္ထိံ အဒါသိ။ သော သတ္တ ဒိဝသာနိ သုရာမဒမတ္တော ဟုတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော နှာနတိတ္ထံ ဂစ္ဆန္တော သတ္တာရံ ပိဏ္ဏာယ ပဝိသန္တံ ဒွါရန္တရေ ဒိသ္မာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတောဝ သိသံ စာလေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ပက္ကာမိ။ သတ္တာ သိတံ ဣတွာ “ကော နု ခေါ ဘန္တေ သိတပါတုကရဏေ ဟေတူ”တိ အာနန္ဒတ္ထေရေန ပုဋ္ဌော သိတကာရဏံ အာစိက္ခန္တော^၁ အာဟ “ပဿာနန္တ^၂ သန္တတိမဟာမတ္တံ၊ အဇ္ဇေ သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတောဝ မမ သန္တိကံ အာဂန္တော စတုပ္ပဒိကဂါထာဝသာနေ အရဟတ္တံ ပတွာ သတ္တတာလမတ္တေ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ”တိ။ မဟာဇနော ထေရေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တဿ သတ္ထု ဝစနံ အသောသိ။ တတ္ထ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ စိန္တယိံသု “ပဿထ သမဏဿ ဂေါတမဿ ကိရိယံ၊ မုခပ္ပတ္တမေဝ ဘာသတိ၊ အဇ္ဇေ ကိရ ဇေ ဧဝံ သုရာမဒမတ္တော ယထာလင်္ကာတောဝ ဧတဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အဇ္ဇေဝ တံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏိဿာမာ”တိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ စိန္တေသု “အဟော ဗုဒ္ဓါနံ မဟာနုဘာဝတာ^၃၊ အဇ္ဇေ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌေဉ္စေ သန္တတိမဟာမတ္တလိဋ္ဌေ ဝဋ္ဌံ လဘိဿာမာ”တိ။

သန္တတိမဟာမတ္တောပိ နှာနတိတ္ထေ ဒိဝသာဘာဂံ ဥဒကကီဠံ ကိဋ္ဌိတွာ ဥယျာနံ ဂန္တော အာပါနဘူမိယံ နိသီဒိ။ သာပိ ဣတ္ထိ ရင်္ဂမဇ္ဈံ ဩတရိတွာ နစ္စဂီတံ ဒသေတုံ အာရဘိ။ တဿာ သရီရလိဋ္ဌာယ ဒဿနတ္ထံ သတ္တာဟံ အပ္ပါဟာရတာယ တံ ဒိဝသံ နစ္စဂီတံ ဒဿယမာနာယ အန္တောကုစ္ဆိယံ သတ္တကဝါတာ သမုဋ္ဌာယ ဟဒယမံသံ ကန္တိတွာ အဂမံသု။ သာ တင်္ဂဏညေဝ မုခေန စေဝ အက္ခိဟိ စ ပိဝဋ္ဌေဟိ ကာလမကာသိ။ သန္တတိမဟာမတ္တော “ဥပစာရေထ န”န္တိဝတွာ “နိရုဒ္ဓါသာမိ”တိ စ ဝုတ္တမတ္တေယေဝ ဗလဝသောကေန အဘိဘူတော တင်္ဂဏညေဝဿ သတ္တာဟံ ပီတသုရာ ဟတ္တကပ္ပါလေ ဥဒကမိန္ဒု၊ ဝိယ ပရိက္ခယံ အဂမာသိ။ သော “န မေ ဣမံ သောကံ အညေ နိဗ္ဗာပေတုံ သက္ခိဿန္တိ အညတြ တထာဂတေနာ”တိ ဗလကာယပရိဝုတော သာယနသမယေ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော ဝဋ္ဌိတွာ ဧဝမာဟ “ဘန္တေ ‘ဧဝမူပေါ မေ သောကော ဥပ္ပန္နော၊ တံ မေ ဟုမေ နိဗ္ဗာပေတုံ သက္ခိဿထာ’တိ အာဂတောမ္ပိ၊ ပဋိသရဏံ မေ ဟောထာ”တိ။ အထ နံ သတ္တာ “သောကံ နိဗ္ဗာပေတုံ သမတ္တသေဝ သန္တိကံ အာဂတောသိ။ ဣမိဿာ ဟိ ဣတ္ထိယာ ဣမိနာဝ အာကာရေန

၁-အာဝိကံရောန္တော (သိ) ၂-ပဿထာနန္တ (သိ) ၃-မဟာနုဘာဝေါ (သျှ၊က)

မတကာလေ တဝ ရောဒန္တဿ ပဋ္ဌရိတအဿုနိ စဟုန္တံ မဟာသမုဒ္ဒါနံ ဥဒကတော အတိရေကတရာနိ”တိ ဝဟော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ၊ ပစ္စာ ဟေ မာဟု ကိဉ္စနံ။
မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ၊ ဥပသန္တော စရိဿသိ”တိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ သန္တတိမဟာမတ္တော အရဟတ္တံ ပတွာ အတ္တနော အာယုသင်္ခါရံ ဩလောကေန္တော တဿ အပ္ပဝတ္တနသာဝံ ဥတွာ သတ္တာရံ အာဟ “ဘန္တေ ပရိနိဗ္ဗာနံ မေ အနုဇာနာယာ”တိ။ သတ္တာ တေန ကတကမ္မံ ဇာနန္တောပိ “မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏှနတ္ထံ သန္တိပတိတာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဩကာသံ န လဘိဿန္တိ၊ ‘ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌဉ္စေဝ သန္တတိမဟာမတ္တလိဋ္ဌဉ္စ ပဿိဿာမာ’တိ သန္တိပတိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ ဣမိနာ ကတကမ္မံ သုတွာ ပုညေသု အာဒရံ ကရိဿန္တိ”တိ သလ္လက္ခေဟာ “တေန ဟိ တယာ ကတကမ္မံ မယံ ကထေဟိ၊ ကထေန္တော စ ဘူမိယံ ဌိတော အကထေတွာ သတ္တတာလမတ္တေ အာကာသေ ဌိတော ကထေဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာရ ဘန္တေ”တိ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကတာလပုမာဏံ ဥဂ္ဂမ္ပ ဩရောဟိတွာ ပုန သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဥဂ္ဂမ္ပန္တော ပဂ္ဂိပါဂ္ဂိယာ သတ္တတာလပုမာဏေ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိတွာ “သုဏာထ မေ ဘန္တေ ပုဗ္ဗကမ္မ”န္တိ ဝတွာ အာဟ—

ဣတော ဧကနဂုတိကပ္ပေ ဝိပဿိသမ္မာသမ္ပုဒ္ဓကာလေ အဟံ ဗန္ဓုမတိနဂရေ ဧကသ္မိံ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ စိန္တေသိံ “ကိံ န ခေါ ပရေသံ ဆေဒိံ ဝါ ဝိဋ္ဌံ ဝါ အကရဏကမ္မ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော ဓမ္မဗောသကကမ္မံ ဒိသ္မာ တတော ပဋ္ဌာယ တံ ကမ္မံ ကရောန္တော မဟာဇနံ သမာဒပေတွာ “ပုညာနိ ကရောထ၊ ဥပေါသထဒိဝသေသု ဥပေါသထံ သမာဒိယထ၊ ဒါနံ ဒေထ၊ ဓမ္မံ သုဏာထ၊ ဗုဒ္ဓရတနာဒိဟိ သဒိသံ အညံ နာမ နတ္ထိ၊ တိဏ္ဍံ ရတနာနံ သက္ကာရံ ကရောထာ”တိ ဥဒ္ဓေါသေန္တော ဝိစရာမိ။ တဿ မယံ သဒ္ဓံ သုတွာ ဗုဒ္ဓပိတာ ဗန္ဓုမတိမဟာရာဇာ မံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ ကိံ ကရောန္တော ဝိစရသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဒေဝ တိဏ္ဍံ ရတနာနံ ဂုဏံ ပကာသေတွာ မဟာဇနံ ပုညကမ္မေသု သမာဒပေန္တော ဝိစရာမိ”တိ ဝုတ္တေ “ကတ္တ နိသိန္တော ဝိစရသိ”တိ မံ ပုစ္ဆိတွာ “ပဒသာဝ ဒေဝါ”တိ မယာ ဝုတ္တေ “တာတ န တံ ဧဝံ ဝိစရိတုံ အရဟသိ၊ ဣမံ ပုပ္ဖဒါမံ ပိလန္တိတွာ အဿပိဋ္ဌေ နိသိန္တောဝ ဝိစရာ”တိ မယံ မုတ္တာဒါမသဒိသံ ပုပ္ဖဒါမံ ဒတွာ ဒန္တံ အဿံ အဒါသိ။ အထ မံ ရညာ ဒိန္နပရိဟာရေန တထေဝ

ဥဒ္ဓေါသေတွာ ဝိစရန္တံ ပုန ရာဇာ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ ကိံ ကရောန္တော ဝိစရသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “တဒေဝ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ “တာတ အသေသံပိ တေ နာနုစ္ဆဝိကော၊ ဣမ နိသိဒိတွာ ဝိစရာ”တိ စတုသိန္ဓဝယုတ္တရထံ အဒါသိ။ တတိယဝါရေပိ မေ ရာဇာ သဒ္ဓိံ သုတွာ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ ကိံ ကရောန္တော ဝိစရသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “တဒေဝ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ “တာတ ရဇောပိ တေ နာနုစ္ဆဝိကော”တိ မယံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ မဟာပသာဓနဉ္စ ဒေတွာ ဧကဉ္စ ဟတ္ထိံ အဒါသိ။ သွာဟံ သဗ္ဗဘရဏပဋိမဏ္ဍိတော ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသိန္ဓော အသိတိ ဝဿသဟဿာနိ ဓမ္မဗောသကကမ္ပံ အကာသိံ၊ တဿ မေ ဧတ္တကံ ကာလံ ကာယတော စန္ဒနဂန္ဓော ဝါယတိ၊ မုခတော ဥပ္ပလဂန္ဓော ဝါယတိ။ ဣဒံ မယာ ကတကမ္ပန္တိ။

ဧဝံ သော အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္ပံ ကထေတွာ အာကာသေ နိသိန္ဓောဝ တေဇောဓာတုံ သမာပဋိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သရိရေ အဂ္ဂိဇာလာ ဥဋ္ဌဟိတွာ မံသလောဟိတံ ဈာမေသိ၊ သုမနပုပ္ဖါနိ ဝိယံ ဓာတုယော အဝသိသိံသု။ သတ္တာ သုဒ္ဓဝတ္ထံ ပသာရေသိ၊ ဓာတုယော တတ္ထ ပတိံသု။ တာ ပတ္တေ ပက္ခိပိတွာ စတုမဟာပထေ ထူပံ ကာရေသိ “မဟာဇနော ဝဋ္ဌိတွာ ပုညဘာဂိ ဘဝိဿတိ”တိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော သန္တတိ- မဟာမတ္တော ဂါထာဝသာနေ အရဟတ္ထံ ပတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တောယေဝ အာကာသေ နိသိဒိတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ကိံ န ခေါ ဧတံ ‘သမဏော’တိ ဝတ္ထု ဝဋ္ဌတိ ဥဒါဟု မြာဟ္မဏော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တံ ‘သမဏော’တိပိ ဝတ္ထု ဝဋ္ဌတိ၊ ‘မြာဟ္မဏော’တိပိ ဝတ္ထု ဝဋ္ဌတိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၂။ “အလင်္ကတော စေပိ သမံ စရေယျ၊
 သန္တော ဒန္တော နိယတော မြဟ္မစာရိ။
 သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏှံ၊
 သော မြာဟ္မဏော သော သမဏော သ ဘိက္ခု”တိ။

တတ္ထ အလင်္ကတောတိ ဝတ္ထာဘရဏေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော။ တဿတ္ထော— ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒိဟိ အလင်္ကတော စေပိ ပုဂ္ဂလော ကာယာဒိဟိ သမံ စရေယျ၊ ရာဂါဒိဂူပသမေန သန္တော ဣန္ဒြိယဒမနေန ဒန္တော စတုမဂ္ဂနိယမေန နိယတော

၁-သုဏှပုပ္ဖါနိ ဝိယံ (က)

သေဋ္ဌစရိယာယ မြဟ္မစာရိ ကာယဒဏ္ဍာဒိနံ ဩရောပိတတာယ သဗ္ဗေသု
ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ^၁။ သော ဝေရူပေါ ဗာဟိတပါပတ္တာ မြာဟ္မဏောတိပိ
သမိတပါပတ္တာ သမဏောတိပိ ဘိန္ဒုကိလေသတ္တာ ဘိက္ခုတိပိ ဝတ္ထဗ္ဗောယေ-
ဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟု သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သန္တတိမဟာမတ္တဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-ပိလောတိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု

ဟိရိနိသေဇောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော
ပိလောတိကတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ အာနန္ဒတ္ထေရော ဧကံ ပိလောတိကဒဏ္ဍနိဝတ္ထံ
ကပါလံ အာဒါယ ဘိက္ခာယ စရန္တံ ဒါရကံ ဒိသ္မာ “ကိံ တေ ဧဝံ
ပိစရိတွာ ဇီဝနတော^၂ ပဗ္ဗဇော န ဥတ္တရိတရာ”တိ ဝတွာ “ဘန္တေ ကော
မံ ပဗ္ဗာဇေဿတိ”တိ ဝုတ္ထေ “အဟံ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ”တိ တံ အာဒါယ
ဂန္တော သဟတ္တာ နှာပေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တဗ္ဗု^၃ ပန နိဝတ္ထ-
ပိလောတိကဒဏ္ဍံ ပသာရေတွာ ဩလောကေန္တော ပရိဿာဝနကရဏမတ္တဗ္ဗိ
ဂယျုပဂံ ကဗ္ဗိ ပဒေသံ အဒိသ္မာ ကပါလေန သဒ္ဓိံ ဧကိဿာ ရုက္ခသာခါယ
ဋ္ဌပေသိ။ သော ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပန္နလာဘသက္ကာရံ ပရိ-
ဘုဉ္ဇမာနော မဟဋ္ဌါနိ စိဝရာနိ အစ္စာဒေတွာ ပိစရန္တော ထူလသရိရော
ဟုတွာ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ “ကိံ မေ ဇနဿ သဒ္ဓါဒေယျံ နိဝါသေတွာ ပိစရဏေန၊
အတ္တနော ပိလောတိကမေဝ နိဝါသေဿာမီ”တိ တံ ဋ္ဌာနံ ဂန္တော ပိလောတိကံ
ဂဟေတွာ “အဟိရိက နိလ္လဇ ဝေရူပါနံ ဝတ္တာနံ အစ္စာဒနဋ္ဌာနံ ပဟာယ ဣမံ
ပိလောတိကဒဏ္ဍံ နိဝါသေတွာ ကပါလဟတ္ထော ဘိက္ခာယ စရိတုံ ဂစ္ဆသိ”တိ
တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဩဝဒိ၊ ဩဝဒန္တဿေဝ ပနဿ
စိတ္တံ သန္ဓိသိဒိ^၄။ သော တံ ပိလောတိကံ တတ္ထေဝ ပဋိသာမေတွာ နိဝတ္တိတွာ
ပိဟာရမေဝ ဂတော။ သော ကတိပါဟစ္စယေန ပုနပိ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ တထေဝ
ဝတွာ နိဝတ္တိ၊ ပုနပိ ထထေဝါတိ။ တံ ဧဝံ အပရာပရံ ပိစရန္တံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု

၁-နိဟိတဒဏ္ဍော (သီ)
၃-တေန (သျှာ)

၂-ဇီဝိတတော (သျှာ၊ က)
၄-ပသိဒိ (သျှာ)

“ကဟံ အာရုဿော ဂစ္ဆသီ”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ သော “အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ-
 ရုဿော”တိ ဝတွာ ဧတေနေဝ နိဟာရေန အတ္တနော ပိလောတိကဒဏှမေဝ
 အာရမ္မဏံ ကတွာ အတ္တာနံ နိသေဓေတွာ ကတိပါဟေနေဝ အရဟတ္တံ
 ပါပုဏိ။ ဘိက္ခု။ အာဟံသု “ကိံ အာရုဿော န ဒါနိ အာစရိယဿ သန္တိကံ
 ဂစ္ဆသီ၊ နန အယံ တေ ဝိစရဏမဂ္ဂေါ”တိ။ အာရုဿော အာစရိယေန သဒ္ဓိံ
 သံသဂ္ဂေ သတိ ဂတောမ္ပိ၊ ဣဒါနိ ပန မေ ဆိန္ဓော သံသဂ္ဂေါ၊ တေနဿ
 သန္တိကံ န ဂစ္ဆာမိတိ။ ဘိက္ခု။ တထာဂတဿ အာရောဓေသံ “ဘန္တေ
 ပိလောတိကတ္ထေရော အညံ ဗျာကရောတိ”တိ။ ကိမာဟ ဘိက္ခဝေတိ။ ဣဒံ နာမ
 ဘန္တေတိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ မမ ပုတ္တော သံသဂ္ဂေ သတိ
 အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂတော၊ ဣဒါနိ ပနဿ သံသဂ္ဂေါ ဆိန္ဓော၊ အတ္တနာဝ
 အတ္တာနံ နိသေဓေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၄၃။ “ဟိဒါနိသေဓော ပုရိသော၊ ကောစိ လောကသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိ။
 ယော နိဒ္ဒံ အပဗောဓေတိ၊ အဿော ဘဒြော ကသာမိဝ။

၁၄၄။ အဿော ယထာ ဘဒြော ကသာနိဝိဇ္ဇော၊
 အာတာပိနော သံဂေဂိနော ဘဝါယ။
 သဒ္ဓါယ သီလေန စ ဝိရိယေန စ၊
 သမာဓိနာ ဓမ္မဝိနိစ္ဆယေန စ။
 သမ္ပန္နဝိဇ္ဇာစရဏာ ပတိဿတာ၊
 ဇဟိဿထ ဒုက္ခမိဒံ အနပ္ပက”န္တိ။

တတ္ထ အန္တော ဥပ္ပန္နံ အကုသလဝိတက္ကံ ဟိရိယာ နိသေဓေတိတိ **ဟိရိ-**
နိသေဓော။ ကောစိ လောကသ္မိန္တိ ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော၊ ကောစိဒေဝ
 လောကသ္မိံ ဝိဇ္ဇတိ။ ယော နိဒ္ဒန္တိ အပ္ပမတ္တော သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော
 အတ္တနော ဥပ္ပန္နံ နိဒ္ဒံ အပဟာရန္တော ပုဇ္ဈတိတိ **အပဗောဓေတိ**။ **ကသာမိဝါ**တိ
 ယထာ ဘဒြော **အဿော** အတ္တနိ ပတမာနံ ကသံ အပဟာရတိ၊ အတ္တနိ ပတိတုံ
 န ဒေတိ။ ယော ဧဝံ နိဒ္ဒံ အပဗောဓေတိ၊ သော ဒုလ္လဘောတိ အတ္တော။

ဒုတိယဂါထာယ အယံ သင်္ခေပတ္တော—“ဘိက္ခဝေ ယထာ ဘဒြော အဿော
 ပမာဒမာဂမ္ပ ကသာယ နိဝိဇ္ဇော၊ အဟမ္ပိ နာမ ကသာယ ပဟဂ္ဂော”တိ
 အပရဘာဂေ အာတပုံ ကရောတိ၊ ဧဝံ တုမ္ပေပိ အာတာပိနော သံဂေဂိနော

ဘဝထ၊ ဧဝံဘူတာ လောကိယလောကုတ္တရာယ ဒုဝိဓာယ သဒ္ဓါယ စ စတု-
 ပါရိသုဒ္ဓိသီလေန စ ကာယိကစေတသိကဝီရိယေန စ အဋ္ဌသမာပတ္တိသမာဓိနာ
 စ ကာရဏာကာရဏဇာနနလက္ခဏေန ဓမ္မဝိနိစ္ဆယေန စ သမန္တာဂတာ
 ဟုတွာ ကိဿန္တံ ဝါ အဋ္ဌန္တံ ဝါ ဝိဇ္ဇာနံ၊ ပဉ္စသန္တု စရဏာနံ သမ္ပတ္တိယာ
 သမ္ပန္နဝိဇ္ဇာစရဏာ။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာယ ပတိဿတာ ဟုတွာ ဣဒံ အနပ္ပကံ
 ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ပဇဟိဿထာတ်။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလောဒိနိ ပါပုဏ်သုတိ။
 ပိလောတိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-သုခသာမဏေရဝတ္ထု

ဥဒကံ ဟိ နယန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သက္ကာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 သုခသာမဏေရံ ဒောရဗ္ဗ ကထေသိ။

အင်္ဂုတသ္မိံ ဟိ ဗာရာဏသိယေဋ္ဌိနော ဂန္ဓကုမာရော နာမ ပုတ္တော
 အဟောသိ။ ရာဇာ တဿ ပိတရိ ကာလကတေ တံ ပက္ခောသာပေတွာ
 သမဿာသေတွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန တဿေဂ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။
 သော တတော ပဋ္ဌာယ ဂန္ဓသေဋ္ဌိတိ ပညာယိ။ အထဿ ဘဏ္ဍာဂါရိကော
 နေဂဗ္ဗဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ “သမိ ဣဒံ တေ ဧတ္တကံ ပိတု ဓနံ၊ ဧတ္တကံ ပိတု-
 မဟာဒီန”န္တိ နိဟရိတွာ ဒေသေသိ။ သော တံ ဓနရာသိံ ဩလောကေတွာ အာဟ
 “ကိံ ပန တေ ဣမံ ဓနံ ဂဟေတွာ န ဂမိံသု”တိ။ သမိ ဓနံ ဂဟေတွာ
 ဂတာ နာမ နတ္ထိ။ အတ္တနာ ကတံ ကုသလာကုသလမေဝ ဟိ အာဒါယ သက္ကာ
 ဂစ္ဆန္တိတိ။ သော စိန္တေသိ “တေ ဗာလတာယ ဓနံ သက္ကာပေတွာ ပဟာယ
 ဂတာ၊ အဟံ ပနေဟံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမိ”တိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေန္တော
 “ဒါနံ ဝါ ဒဿာမိ၊ ပူဇံ ဝါ ကရိဿာမိ”တိ အစိန္တေတွာ “ဣဒံ သဗ္ဗံ ခါဒိတွာ
 ဂမိဿာမိ”တိ စိန္တေသိ။ သော သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဖလိကမယံ
 နှာနကောဋ္ဌကံ ကာရေသိ၊ သတသဟဿံ ဒတွာ ဖလိကမယမေဝ နှာနဖလကံ၊
 သတသဟဿံ ဒတွာ နိသီဒနပလ္လကံ၊ သတသဟဿံ ဒတွာ ဘောဇနပါတိံ၊
 သတသဟဿမေဝ ဒတွာ ဘောဇနဋ္ဌာနေ မဏ္ဍပံ ကာရာပေသိ၊ သတသဟဿံ
 ဒတွာ ဘောဇနပါတိယာ အာသိတ္တကူပဓာနံ ကာရေသိ၊ သတသဟဿေနေဝ

ဂေဟေ သီဟပဉ္စရံ သဏ္ဌာပေသိ၊ အတ္တနော ပံတရာသတ္ထာယ သဟဿံ အဒါသိ၊ သာယမာသတ္ထာယပိ သဟဿမေ။ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပန ဘောဇနတ္ထာယ သတသဟဿံ ဒါပေသိ၊ တံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇနဒိဝသေ သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နဂရံ အလင်္ကရိတွာ ဘေရိံ စရာပေသိ “ဂန္ဓသေဋ္ဌိဿ ကိရ ဘတ္တဘုဉ္ဇနာကာရံ ဩလောကေန္တူ”တိ။

မဟာဇနော မဇ္ဇာတိမဉ္ဇေ ဗန္ဓိတွာ သန္ဓိပတိ။ သောပိ သတသဟဿဉ္ဇ-
 နကေ နှာနကောဋ္ဌကေ သတသဟဿဉ္ဇနကေ ဖလကေ နိသိဒိတွာ သောဋ္ဌသဟိ
 ဂန္ဓောဒကဿဇ္ဇေဟိ နှတွာ တံ သီဟပဉ္စရံ ဝိဝရိတွာ တသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ နိသိဒိ။
 အထဿ တသ္မိံ အာသိတ္တကူပဓာနေ တံ ပါတိံ ဌပေတွာ သတသဟဿဉ္ဇ-
 နကံ ဘောဇနံ ဝဇေသုံ။ သော နာဋကပရိဝုတော ဧဝရူပါယ သမ္ပတ္တိယာ တံ
 ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ။ အပရေန သမယေန ဧကော ဂါမိကမနုဿော အတ္တနော
 ပရိဗ္ဗယာဟရဏတ္ထံ ဒါရုအုဒ္ဓိနိ ယာနကေ ပက္ခိပိတွာ နဂရံ ဂန္ဓာ သဟာယ-
 ကဿ ဂေဟေ နိဝါသံ ဂဏိ။ တဒါ ပန ပုဏ္ဏမဒိဝသော ဟောတိ။ “ဂန္ဓ-
 သေဋ္ဌိနော ဘုဉ္ဇနလိဋ္ဌံ ဩလောကေန္တူ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ။ အထ
 နံ သဟာယကော အာဟ “သမ္ပ ဂန္ဓသေဋ္ဌိနော တေ ဘုဉ္ဇနလိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ”န္တိ။
 န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ သမ္မာတိ။ “တေန ဟိ ဧဟိ ဂစ္ဆာမ၊ အယံ နဂရေ ဘေရိံ စရတိ၊
 ဧတဿ မဟာသမ္ပတ္တိံ ပဿာမာ”တိ နဂရဝါသီ ဇနပဒဝါသိံ ဂဟေတွာ
 အဂမာသိ။ မဟာဇနောပိ မဇ္ဇာတိမဉ္ဇေ အဘိရုဟိတွာ ပဿတိ။ ဂါမဝါသီ
 ဘတ္တဂန္ဓံ ဃာယိတွာဝ နဂရဝါသိံ အာဟ “မယံ ဧတာယ ပါတိယာ ဘတ္တ-
 ပိဏ္ဍေ ပိပါသာ ဇာတာ”တိ။ သမ္ပ မာ ဧတံ ပတ္ထယိ၊ န သက္ကာ လဒ္ဓန္တိ။ သမ္ပ
 အလဘန္တော န ဇီဝိဿာမိတိ။ သော တံ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ကောန္တော ပရိသ-
 ပရိယန္တေ ဌတွာ “ပဏမာမိ တေ သာမိ”တိ တိက္ခတ္တံ မဟာသဒ္ဓံ နိစ္ဆာရေတွာ
 “ကော ဧသော”တိ ဝုတ္တေ အဟံ သာမိတိ။ ကိမေတန္တိ။ အယံ ဧကော
 ဂါမဝါသီ တုမှာကံ ပါတိယံ ဘတ္တပိဏ္ဍေ ပိပါသံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဧကံ ဘတ္တပိဏ္ဍံ
 ဒါပေထာတိ။ န သက္ကာ လဒ္ဓန္တိ။ ကိံ သမ္ပ သုတံ တေတိ။ သုတံ မေ၊ အပိစ
 လဘန္တော ဇီဝိဿာမိ၊ အလဘန္တဿ မေ မရဏံ ဘဝိဿတိတိ။ သော ပုနပိ
 ဝိရဝိ “အယံ ကိရ သာမိ အလဘန္တော မရိဿတိ၊ ဇီဝိတမဿ ဒေထာ”တိ။
 အမ္ဘော ဘတ္တပိဏ္ဍော နာမ သတမ္ပိ အဂ္ဂတိ၊ သတဒ္ဓယမ္ပိ အဂ္ဂတိ။ ယော ယော
 ယာစတိ၊ တဿ တဿ ဒဒမာနေ အဟံ ကိံ ဘုဉ္ဇိဿာမိတိ။ သာမိ အယံ
 အလဘန္တော မရိဿတိ၊ ဇီဝိတမဿ ဒေထာတိ။ န သက္ကာဝ မုဓာ လဒ္ဓံ၊ ယဒိ

၁-ဩလောကေတူတိ(သီ၊က) ၂-ဘေရိံ စရာပေတိ(ယု၊က)

ပန အလဘန္တော န ဇီဝတိ၊ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ မမ ဂေဟေ ဘတိံ
 ကရောတု၊ ဝေမဿ ဘတ္တပါတိံ ဒါပေဿာမီတိ။ ဂါမဝါသီ တံ သုတွာ “ဧဝံ
 ဟောတု သမ္ဗော” ကိ သဟာယကံ ဝတွာ ပုတ္တဒါရံ ပဟာယ “ဘတ္တပါတိ-
 အတ္ထာယ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဘတိံ ကရိဿာမီ” တိ သေဋ္ဌိဿ ဂေဟံ ပါဝိသိ။
 သော ဘတိံ ကရောန္တော သဗ္ဗကိစ္စာနိ သက္ကဓုံ အကာသိ။ ဂေဟေ ဝါ
 အရညေ ဝါရတ္ထိံ ဝါဒိဝါဝါ သဗ္ဗာနိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မာနိ ကတာနေဝ ပညာယိံ သု။
 “ဘတ္တဘတိကော” တိ စ ပုတ္တေ သကလနဂရေပိ ပညာယိ။ အထဿ ဒိဝသေ
 ပရိပုဏ္ဏေ ဘတ္တဝေယျာဝဋ်ကော “ဘတ္တဘတိကဿ သာမိ ဒိဝသော ပုဏ္ဏော၊
 ဒုက္ကရံ တေန ကတံ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဘတိံ ကရောန္တေန၊ ဧကမ္ပိ ကမ္ပံ န
 ကောပိတပုဗ္ဗ” န္တိ အာဟ။

အထဿ သေဋ္ဌိ အတ္တနော သာယပါတရာသတ္ထာယ ဒွေ သဟဿာနိ၊
 တဿ ပါတရာသတ္ထာယ သဟဿန္တိ တိဏိ သဟဿာနိ ဒါပေတွာ အာဟ။
 “အဇ္ဇ မယံ ကတ္တဗ္ဗံ ပရိဟာရံ တဿေဝ ကရောထာ” တိ။ ဝတွာ စ ပန
 ဌပေတွာ ဧကံ စိန္တာမဏိံ နာမ ပိယဘရိယံ အဝသေသဇနမ္ပိ “အဇ္ဇ တမေဝ
 ပရိဝါရေထာ” တိ ဝတွာ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ တဿ နိယျာဒေသိ။ သော သေဋ္ဌိနော
 နာနောဒကေန တဿေဝ ကောဋ္ဌကေ တသ္မိံ ဖလကေ နိသိန္တော နတွာ
 တဿေဝ နိဝါသနသာဋကေ နိဝါသေတွာ တဿေဝ ပလ္လကေ နိသိဒိ။ သေဋ္ဌိပိ
 နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ “ဘတ္တဘတိကော ဂန္ဓသေဋ္ဌိဿ ဂေဟေ တိဏိ
 သံဝစ္ဆရာနိ ဘတိံ ကတွာ ပါတိံ လဘိ၊ တဿ ဘုဉ္ဇနသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေန္တ။” တိ။
 မဟာဇနော မဗ္ဗာတိမဇ္ဇေ အဘိရုဟိတွာ ပဿတိ၊ ဂါမဝါသိဿ ဩလောကိ-
 ဘောလောကိတဋ္ဌာနံ ကမ္မနာကာရပုတ္တံ အဟောသိ။ နာဋကော ပရိဝါရေတွာ
 အဋ္ဌံ သု၊ တဿ ပုရတော ဘတ္တပါတိံ ဝနေတွာ ဌပယိံ သု။ အထဿ ဟတ္ထ-
 ဒေဝနဝေလာယ ဂန္ဓမာဒနေ ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သတ္တမေ ဒိဝသေ သမာ-
 ပတ္တိတော ပုဋ္ဌာယ “ကတ္ထ န ခေါ အဇ္ဇ ဘိက္ခာစာရတ္ထာယ ဂစ္ဆာမီ” တိ
 ဥပဓာရေန္တော ဘတ္တဘတိကံ အဒ္ဓသ။ အထ သော? “အယံ တိဏိ
 သံဝစ္ဆရာနိ ဘတိံ ကတွာ ဘတ္တပါတိံ လဘိ၊ အတ္ထိ န ခေါ တေဿ သဒ္ဓါ၊
 နတ္ထိ” တိ ဥပဓာရေန္တော “အတ္ထိ” တိ ဥတွာ “သဒ္ဓါပိ ဧကေစ္စေ သင်္ဂဟံ ကာတုံ
 န သက္ကောန္တိ၊ သက္ခိဿတိ န ခေါ မေ သင်္ဂဟံ ကာတု” န္တိ စိန္တေတွာ
 “သက္ခိဿတိ စေဝ မမ စ သင်္ဂဟကရဏံ နိဿာယ မဟာသမ္ပတ္တိံ”

၁-ဒိဝါဝါရတ္ထိံ ဝါ (သိ) ၂-တက္ကေဝ (သု) ၃-အထဿ တေဒဟောသိ (သိ၊ က)

လဘိဿတိ”တိ ဥတွာ စိဝရံ ပါရုပိဘွာ ပတ္တမာဒါယ ဝေဟာသံ အပ္ပဂ္ဂန္တာ ပရိသန္တရေန ဂန္တာ တဿ ပုရတော ဌိတမေဝ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။

သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အဟံ ပုဗ္ဗေ အဒိန္နဘာဝေန ဧကိဿာ ဘတ္တပါတိယာ အတ္တာယ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ပရဂေဟေ ဘတိံ အကာသိ။ ဣဒါနိ မေ ဣဒံ ဘတ္တံ ဧကံ ရတ္ထိန္ဒိဝံ ရက္ခေယျ၊ သစေ ပန နံ အယျဿ ဒဿာမိ၊ အနေကာနိပိ ကပ္ပကောဋီသဟဿာနိ ရက္ခိဿတိ၊ အယျဿေဝ နံ ဒဿာမိ”တိ။ သော တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဘတိံ ကတွာ လဒ္ဓဘတ္တပါတိတော ဧကပိဏှမ္ပိ မုခေ အဋ္ဌပေတွာ တဏှံ ပိနောဒေတွာ သယမေဝ ပါတိံ ဥက္ခိပိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ပါတိံ အညဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ ပါတိံ ဝါမဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန တဿ ပတ္ထေ ဘတ္တံ အာကိရိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘတ္တဿ ဥပဗုဒ္ဓေသကာလေ ပတ္တံ ဟတ္ထေန ပိဒဟိ။ အထ နံ သော အာဟ “ဘန္တေ ဧကောဝ ပဋိဝိသော န သက္ကာ ဒ္ဓိဓာ ကာတုံ၊ မာ မံ ဣဓလောကေန^၁ သင်္ဂဏှထ၊ ပရလောကေန^၂ သင်္ဂဟမေဝ ကရောထ၊ သာဝသေသံ အကတွာ နိရဝသေသမေဝ ဒဿာမိ”တိ။ အတ္တနောဟိ ထောကမ္ပိ အနဝသေသေတွာ ဒိန္နံ နိရဝသေသဒါနံ နာမ၊ တံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ။ သော တထာ ကရောန္တော သဗ္ဗံ ဒတွာ ပုန ဝန္တိတွာ အာဟ “ဘန္တေ ဧကံ ဘတ္တ-ပါတိံ နိဿာယ တိဏိ သံဝစ္ဆရာနိ မေ ပရဂေဟေ ဘတိံ ကရောန္တေန ဒုက္ခံ အနဘူတံ၊ ဣဒါနိ မေ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ သုခမေဝ ဟောတု၊ တုဗ္ဗေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿေဝ ဘာဂိ အဿ”န္တိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ “ဧဝံ ဟောတု၊ စိန္တာမဏိ ဝိယ တေ သဗ္ဗကာမဒဒေါ မနောသင်္ဂပ္ပါ^၃ ပုဏှစန္ဒော ဝိယ ပူရေန္တ။”တိ အနုမောဒနံ ကရောန္တော—

“ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ ဟုယံ၊ သဗ္ဗမေဝ သမိဇ္ဈတု။
သဗ္ဗေ ပူရေန္တ၊ သင်္ဂပ္ပါ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ^၄။
ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိကံ ဟုယံ၊ ဒိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။
သဗ္ဗေ ပူရေန္တ၊ သင်္ဂပ္ပါ၊ မဏိ ဇောတိရသော ယထာ”တိ—

ဝတွာ “အယံ မဟာဇနော ယာဝ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတဂမနာ မံ ပဿန္တော တိဋ္ဌတူ”တိ အဓိဋ္ဌာယ အာကာသေန ဂန္ဓမာဒနံ အဂမာသိ။

၁-ဣဓလောကေ (သျှ၊က) ၂-ပရလောကေ (သျှ၊က)
၃-သဗ္ဗကာမေ ဒဒမာနာ သင်္ဂပ္ပါ (သျှ) ၄-ဒိ-ဋ္ဌ ၂-ဂ ၂၊ အံ-ဋ္ဌ ၁-၁၄၆၊ ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၁-၁ ၂၇-ပိဋ္ဌေသုပိ။

မဟာဇနောပိ နံ ပဿန္တောံ အဋ္ဌာသိ။ သော တတ္ထ ဂန္တော တံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဉ္စသတာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဝိဘဇိတွာ အဒါသိ။ သဗ္ဗေ အတ္တနော ပဟောနကံ ဂဏှိံသု။ “အပ္ပေါ ပိဏ္ဍပါတော ကထံ ပဟောသိ”တိ န စိန္တေတဗ္ဗံ။ စတ္တာရိ ဟိ အစိန္တေယျာနိံ ဝုတ္တာနိ၊ တကြာယံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဝိသယောတိ။ မဟာဇနော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပိဏ္ဍပါတံ ဝိဘဇိတွာ ဒိယျမာနံ ဒိသ္မာ သာဓုကာရသဟဿာနိ ပဝတ္ထေသိ၊ အသနိသတနိပါကသဒ္ဓေါ ဝိယ၊ အဟောသိ။ တံ သုတွာ ဂန္တသေဋ္ဌိ စိန္တေသိ “ဘတ္တဘတိကော မယာ ဒိန္တသမ္ပတ္တိံ” ဓာရေတုံ နာသက္ခိ မံညေ၊ တေနာယံ မဟာဇနော ပရိဟာသံ ကရောန္တော သန္တိပတိတော နဒတိ”တိ။ သော တပ္ပဝတ္တိဇာနနတ္ထံ မနုဿေ ပေသေသိ။ တေ အာဂန္တော “သမ္ပတ္တိဓာရကာ နာမ သာမိ ဧဝံ ဟောန္တ။”တိ၊ ဝတ္တာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသံ။ သေဋ္ဌိ တံ သုတွာပ ပဉ္စဝဏ္ဏာယ ဝိတိယာ ဗုဒ္ဓသရိရော ဟုတွာ “အဟော ဒုက္ခရံ တေန ကတံ၊ အဟံ ဧတ္ထကံ ကာလံ ဧဝရူပါယ သမ္ပတ္တိယာ ဌိတော ကိဉ္စိဒါတုံ နာသက္ခိ”န္တိ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တယာ ဣဒံ နာမ ကတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ သာမိ”တိ ဝုတ္ထေ “ဟန္တ သဟဿံ ဂဟေတွာ တဝ ဒါနေ မယုမ္မိ ပတ္တိံ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။ သေဋ္ဌိပိဿ သဗ္ဗံ အတ္တနော သန္တကံ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ အဒါသိ။

စတသော ဟိ သမ္ပဒါ နာမ ဝတ္ထုသမ္ပဒါ ပစ္စယသမ္ပဒါ စေတနာ- သမ္ပဒါ ဂုဏာတိရေကသမ္ပဒါတိ။ တတ္ထ နိရောဓသမာပတ္တိရဟော၊ အရဟာ ဝါ အနာဂါမိ ဝါ ဒက္ခိဏေယျော ဝတ္ထုသမ္ပဒါ နာမ။ ပစ္စယာနံ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပတ္တိ ပစ္စယသမ္ပဒါ နာမ။ ဒါနတော ပုဗ္ဗေ ဒါနကာလေ ပစ္စာ ဘာဂေတိ တီသု ကာလေသု စေတနာယ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပ- ယုတ္တဘာဝေါ စေတနာသမ္ပဒါ နာမ။ ဒက္ခိဏေယျဿ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဘာဝေါ ဂုဏာတိရေကသမ္ပဒါ နာမတိ။ ဣမဿ စ ဒိဏာသဝေါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဒက္ခိဏေယျော၊ ဘတိံ ကတွာ လဒ္ဓဘာဝေန ပစ္စယော ဓမ္မတော ဥပ္ပန္နော၊ တီသု ကာလေသု ပရိသုဒ္ဓါ စေတနာ၊ သမာပတ္တိ- တော ဝုဋ္ဌိတမတ္ထော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဂုဏာတိရေကောတိ စတသောပိ သမ္ပဒါ နိပ္ပန္နာ။ တောသံ အာနုဘာဝေန ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ မဟာသမ္ပတ္တိံ ပါပုဏန္တိ။ တသ္မာ သော သေဋ္ဌိနော သန္တိကာ သမ္ပတ္တိံ လတိ။

၁-အံ ၁-၃၉ ၂-ပိဋေ၊ ၂-အသနိပါတသဒ္ဓေါ ဝိယ (သျှာ)
 ၃-သမ္ပတ္တိဓာရကော နာမ သာမိ ဧဝံဟောတိတိ (သျှာ)
 ၄-နိရောဓသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတော (သီ၊က) ၅-ပါပုဏာတိ (သျှာ၊က)

အပရဘာဂေ စ ရာဇာပိ ဣမိနာ ကတကမ္ပံ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ သဟဿံ ဒတွာ ပတ္တိံ ဂဟေတွာ တုဋ္ဌမာနသော မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္တံ ဒတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ အဒါယိ။ ဘတ္တဘတိကသေဋ္ဌိတိဿ နာမံ အကာယိ။ သော ဂန္ဓသေဋ္ဌိနာ သဒ္ဓိံ သဟာယော ဟုတွာ ဧကတော ခါဒန္တော ပိဝန္တော ယာဝတာယုကံ ဌတွာ တတော စုတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ သာဝတ္ထိယံ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿူ- ပဋ္ဌာကကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ အထဿ မာတာ လဒ္ဓဂဟ္တပရိဟာရာ ကတိပါ- ဟစ္စယေန “အဟော ဝတာဟံ ပဉ္စသတေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သတရသဘောဇနံ ဒတွာ ကာသာယဝတ္ထနိဝတ္ထာ သုဝဏ္ဏသရကံ အာဒါယ အာသနပရိယန္တေ နိသိန္ဓာ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဥစ္စိဋ္ဌာဝသေသကံ ပရိဘုဇ္ဇေယျ”န္တိ ဒေါဟဋ္ဌိနိ ဟုတွာ တထေဝ ကတွာ ဒေါဟဋ္ဌံ ပဋိဝိနောဒေသိ။ သာ သေသမင်္ဂ- လေသုပိ တထာရူပမေဝ ဒါနံ ဒတွာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “ပုတ္တဿ မေ ဘန္တေ သိက္ခာပဒါနိ ဒေထာ”တိ ထေရံ အာဟ။ ထေရော “ကိမဿ နာမ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “ဘန္တေ ပုတ္တဿ မေ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ကဿစိ ဒုက္ခံ နာမ န ဘူတပုဗ္ဗံ၊ တေနေဝဿ သုခကုမာရောတိ နာမံ ဘဝိ- သတိ”တိ ပုတ္တေ တဒေဝဿ နာမံ ဂဟေတွာ သိက္ခာပဒါနိ အဒါယိ။

တဒါ ဝေဉ္ဇဿ မာတု “နာဟံ မမ ပုတ္တဿ အဇ္ဈာသယံ ဘိန္ဒိဿာမိ”တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သာ တဿ ကဏ္ဍဝိဇ္ဈနမင်္ဂလာဒိသုပိ ကထေဝ ဒါနံ အဒါယိ။ ကုမာရောပိ သတ္တဝသိကကာလေ “ဣစ္ဆာမဟံ အဗ္ဗထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ အာဟ။ သာ “သာဓု တာတ, နာဟံ တဝ အဇ္ဈာသယံ ဘိန္ဒိဿာမိ”တိ ထေရံ နိမန္တေတွာ ဘောဇေတွာ “ဘန္တေ ပုတ္တော မေ ပဗ္ဗဇိတု ဣစ္ဆတိ၊ ဣမံဟံ သာယနသမယေ ဝိဟာရံ အာနေဿာမိ”တိ ထေရံ ဥယျောဇေတွာ ဉ္ဇတကေ သန္တိပါတေတွာ “ပုတ္တဿ မေ ဂိဟိကာလေ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ အဇ္ဇေဝ ကရိဿာမာ”တိ ဝတွာ ပုတ္တံ အလင်္ကရိတွာ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန ဝိဟာရံ နေတွာ ထေရဿ နိယျာဒေသိ။ ထေရောပိ တံ “တာတ ပဗ္ဗဇော နာမ ဒုက္ကရာ၊ သက္ခိဿသိ အဘိရ- မိတု”န္တိ ဝတွာ “ကရိဿာမိ ဝေါ ဘန္တေ ဩဝါဒ”န္တိ ပုတ္တေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ မာတာပိတရောပိဿ ပဗ္ဗဇောယ သက္ကာရံ ကရေန္တာ အန္တော- ဝိဟာရေယေဝ သက္ကာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သတရသဘောဇနံ ဒတွာ သာယံ အတ္တနောဂေဟံ အဂမံသု။ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဘိက္ခု- သံဃေ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌေ ဝိဟာရေ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ သာမဏေရံ ပတ္တစိဝရံ

ဂါဟာပေတွာ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါရိသိ။ သာမဏေရော အန္တရာမဂ္ဂေ မာတိကာ-
 ဒိနိ ဒိသွာ ပဏ္ဍိတသာမဏေရော ဝိယ ပုစ္ဆိ။ ထေရေပိ တဿ တထေဝ
 ဗျာကာသိ။ သာမဏေရော တာနိ ကာရဏာနိ သူတွာ “သစေ တုမေ အတ္တနော
 ပတ္တစီဝရံ ဂဏေယျာထ၊ အဟံ နိဝတ္တေယျ” န္တိ ဝတွာ ထေရေန တဿ
 အဇ္ဈာသယံ အဘိန္ဒိတွာ “သာမဏေရ ဒေဟိ မမ ပတ္တစီဝရ” န္တိ ပတ္တစီဝရေ
 ဂဟိတေ ထေရံ ဝန္တိတွာ နိဝတ္တမာနော “ဘန္တေ မယံ အာဟာရံ အာဟာရမာနော
 သတရသဘောဇနံ အာဟာရေယျာထာ” တိ အာဟ။ ကုတော တံ လဘိဿာဇီတိ။
 အတ္တနော ပုညေန အလဘန္တော မမ ပုညေန လဘိဿထ ဘန္တေတိ။ အထဿ
 တေရော ကုဉ္ဇိကံ ဒတွာ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါရိသိ။ သောပိ ဝိဟာရံ အာဂန္တာ
 ထေရဿ ဂစ္ဆံ ဝိဝရိတွာ ပရိသိတွာ ဒွါရံ ဝိဓာယ အတ္တနော ကာယေ ဉ္ဇဏံ
 ဩတာရေတွာ နိသိဒိ။

တဿ ဂုဏတေဇေန သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကာ
 “ကိံ နု ခေါ တေ” န္တိ ဩလောကေန္တော သာမဏေရံ ဒိသွာ “သုခသာမဏေ-
 ရော အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ ‘သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ’ တိ
 နိဝတ္တော၊ မယာ တတ္ထ ဂန္တံ ဝနေတိ” တိ စိန္တေတွာ စတ္တာရော မဟာရာဇေ
 ပက္ကောသာပေတွာ “ဂစ္ဆထ တာတာ၊ ဝိဟာရဿူပဝနေ ဒုဿဒ္ဒကေ” သကုဏေ
 ပလာပေထာ” တိ ဥပယောဇေသိ။ တေ တထာ ကတွာ သာမန္တာ အာရက္ခံ
 ဂဏှိံ သူ။ စန္ဒိမသုရိယေ? “အတ္တနော ဝိမာနာနိ ဂဟေတွာ တိဇ္ဇထာ” တိ
 အာဏာပေသိ။ တေပိ တထာ ကရိံ သူ။ သယမ္ပိ အာဝိဉ္ဇနဋ္ဌာနေ အာရက္ခံ ဂဏှိ။
 ဝိဟာရော? သန္ဓိသိန္ဓော နိရဝေါ အဟောသိ။ သာမဏေရော ဧကဂ္ဂစိတ္တေန
 ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ တိဏှိ မဂ္ဂဖလာနိ ပါပုဏှိ။ ထေရေ “သာမဏေရေန ‘သတ-
 ရသဘောဇနံ အာဟာရေယျာထာ’ တိ ဝုတ္တံ၊ ကဿ နု ခေါ ခရေ သက္ကာ လဒ္ဓူ” န္တိ
 ဩလောကေန္တော ဧကံ အဇ္ဈာသယသမ္ပန္နံ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဒိသွာ တတ္ထ ဂန္တော
 “ဘန္တေ သာဓု ဝေါကတံ အဇ္ဇဇ္ဇဓာဂစ္ဆန္တေဟိ” တိ တေဟိ တုဋ္ဌမာနသေဟိ ပတ္တံ
 ဂဟေတွာ နိသိဒါပေတွာ ယာဂုဇဇကံ ဒတွာ ယာဝ ဘတ္တကာလံ ဓမ္မကထံ
 ယာစိတော တေသံ သာရဏီယဓမ္မကထံ ကထေတွာ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ
 ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ အထဿ သတရသဘောဇနံ ဒတွာ တံ အာဒါယ ဂန္တုကာမံ
 ထေရံ ဒိသွာ “ဘုဉ္ဇထ ဘန္တေ၊ အပရမ္ပိ တေ ဒဿာမာ” တိ ထေရံ ဘောဇေတွာ
 ပုန ပတ္တပူရံ အဒံ သူ။ ထေရေ တံ အာဒါယ “သာမဏေရော မေ ဆာတော” တိ

၁-ဒုဿဒ္ဒ (က)	၂-သမန္တာ (သိ)
၃-စန္ဒိမသုရိယာ (သိ)	၄-ဝိဟာရေ (သိ၊ က)

တုရိတကုရိတော ဝိဟာရံ ပါယာသိ။ တံ ဒိဂသံ သတ္ထာ ပါတောဝ နိက္ခမိတွာ
 ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ အာဝဇ္ဇေသိ “အဇ္ဇ သုခသာမဏေရော ဥပဇ္ဈာယသ
 ပတ္တစိဝရံ ဒတွာ ‘သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ’တိ နိဝတ္တော၊ နိပ္ပန္နံ န ခေါ တဿ
 ကိစ္စ”န္တိ။ သော တိဏ္ဍိယေဝ မဂ္ဂဖလာနံ ပတ္တဘာဝံ ဒိသ္မာ ဥတ္တရိပိ ဥပဓာရေန္တော
 “သက္ခိဿတာယံ အဇ္ဇ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ၊ သာရိပုတ္တော ပန ‘သာမဏေရော
 မေ ဆာတော’တိ ဝေဂေန ဘတ္တံ အာဒါယ နိက္ခမတိ၊ သစေ ဣမသ္မိံ အရဟတ္တံ
 အပ္ပတ္တေ ဘတ္တံ အာဟရိဿတိ၊ ဣမဿ အန္တရာယော ဘဝိဿတိ၊ မယာ ဂန္ဓာ
 ဒွါရကောဋ္ဌကေ အာရက္ခံ ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ
 ဒွါရကောဋ္ဌကေ ဌတွာ အာရက္ခံ ဂဏှိ။

ထေရောပိ ဘတ္တံ အာဟရိ။ အထ နံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ စတ္တာရော
 ပဉ္စေ ပုစ္ဆိ။ ပဉ္စဝိဿဇ္ဇနာဝသာနေ သာမဏေရော အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သတ္ထာ
 ထေရံ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆ သာရိပုတ္တ၊ သာမဏေရဿ တေ ဘတ္တံ ဒေဟိ”တိ
 အာဟ။ ထေရော ဂန္ဓာ ဒွါရံ အာကောဋေသိ။ သာမဏေရောပိ နိက္ခမိတွာ
 ဥပဇ္ဈာယသ ဝတ္တံ ကတွာ “ဘတ္တကိစ္စံ ကရောဟိ”တိ ဝုတ္တေ ထေရဿ ဘတ္တေန
 အနတ္တိကဘာဝံ ဥတွာ သတ္တဝသိကကုမာရော တင်္ဂဏညေဝ အရဟတ္တံ
 ပတ္တော နိစာသနဋ္ဌာနံ ပစ္စဝေက္ခန္တော ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ပတ္တံ ဓောဝိ။ တသ္မိံ
 ကာလေ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော အာရက္ခံ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ စန္ဒိမသုရိယာပိ
 ဝိမာနာနိ မုဉ္ဇိံသု။ သက္ကောပိ အာဝိဉ္ဇနဋ္ဌာနေ အာရက္ခံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သူရိယော
 နာဘမဇ္ဈံ အတိက္ကန္တောယေဝ ပညာယိ။ ဘိက္ခု။ “သာယနော ပညာယတိ၊
 သာမဏေရေန စ ဣဒါနေဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကတံ၊ ကိံ န ခေါ အဇ္ဇ ပုဗ္ဗဏှော
 ဗလဝါ ဇာတော၊ သာယနော မန္တော”တိ ဝဒိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္ဓာ “ကာယ
 နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ
 အဇ္ဇ ပုဗ္ဗဏှော ဗလဝါ ဇာတော၊ သာယနော မန္တော၊ သာမဏေရေန
 စ ဣဒါနေဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကတံ၊ အထ စ ပန သူရိယော နာဘမဇ္ဈံ
 အတိက္ကန္တောယေဝ ပညာယတိ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ဧဝမေဝံ ဟောတိ
 ပုညဝန္တာနံ သမဏဓမ္မကရဏကာလေ။ အဇ္ဇ ဟိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော
 သာမန္တာ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု၊ စန္ဒိမသုရိယာ ဝိမာနာနိ ဂဟေတွာ အဋ္ဌံသု၊
 သက္ကော အာဝိဉ္ဇနကေ အာရက္ခံ ဂဏှိ၊ အဟမ္ပိ ဒွါရကောဋ္ဌကေ အာရက္ခံ ဂဏှိ။
 အဇ္ဇ သုခသာမဏေရော မာတိကာယ ဥဒကံ ဟရန္တေ၊ ဥသုကာရေ ဥသုံ ဥဇုံ

ကရောန္တေ၊ တစ္ဆကေ စက္ကာဒီနိ ကရောန္တေ ဒိသွာ အတ္တာနံ ဒမေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၅။ “ဥဒကံ ဟိ နယန္တိ နေတ္တိကာ၊ ဥသုကာရာ နမယန္တိ တေဇနံ။
ဒါရုံ နမယန္တိ တစ္ဆကာ၊ အတ္တာနံ ဒမယန္တိ သုဗ္ဗတာ”တိ။

တတ္ထ သုဗ္ဗတာတိ သုဝဒါ၊ သုခေန ဩဝဒိတဗ္ဗာ အနုသာသိတဗ္ဗာတိ
အတ္တော။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

. သုခသာမဏေရဝတ္ထု၊ ဧကောဒသမံ။

ဒဏှဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌတာ။

ဒသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁၁-ဇရာဝဂ္ဂ

၁-ဝိသာခါယ သဟာယိကာနံ ဝတ္ထု

ဧကော နု ဟာသော ကိမာနန္ဒောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟာရန္တော ဝိသာခါယ သဟာယိကာယော အာရဟန္တ ကဏေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရပဉ္စသတာ ကုလပုတ္တာ “ဧဝံ ဣမာ အပ္ပမာဒဝိတောရိနိယော
ဘဝိဿန္တိ”တိ အတ္တနော အတ္တနော ဘရိယာယော ဝိသာခံ မဟာဥပါသိကံ
သမ္ပုဋ္ဌာပေသုံ။ တာ ဥယျာနံ ဝါ ဝိဟာရံ ဝါ ဂစ္ဆန္တိယော တာယ သဒ္ဓိယေဝ
ဂစ္ဆန္တိ။ တာ ဧကသ္မိ ကာလေ “သတ္တာဟံ သုရာဆဏော ဘဝိဿတိ”တိ
ဆဏေ သံဃုဋ္ဌေ အတ္တနော အတ္တနော သာမိကာနံ သုရံ ပဋိယာဒေသုံ။ တေ
သတ္တာဟံ သုရာဆဏံ ကိဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ကမ္မန္တဘေရိယာ နိက္ခန္ဓာယ
ကမ္မန္တေ အဂမံသု။ တာပိ ဣတ္ထိယော “မယံ သာမိကာနံ သမ္မုခါ သုရံ ပါတုံ န
လဘိမှာ၊ အဝသေသာ သုရာ စ အတ္ထိ၊ ဣဒံ ယထာ တေ န ဇာနန္တိ၊ တထာ
ပိဝိဿာမာ”တိ ဝိသာခါယ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဣစ္ဆာမ အယျေ ဥယျာနံ ဒဋ္ဌ”န္တိ
ဝတွာ “သာရ အမ္မာ၊ တေန ဟိ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနိ ကတွာ နိက္ခမထာ”တိ
ဝုတ္တေ တာယ သဒ္ဓိ ဂန္ဓာ ပဋိစ္ဆန္ဓာကာရေန သုရံ နိဟရာပေတွာ ဥယျာနေ
ဝိဝိတွာ မတ္တာ ဝိစရိသု။ ဝိသာခါပိ “အယုတ္တံ ဣမာဟိ ကတံ၊ ဣဒါနိ ဇံ
‘သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝိကာ ဝိသာခါ သုရံ ဝိဝိတွာ ဝိစရတိ’တိ တိတ္ထိ-
ယာပိ ဂရဟိဿန္တိ”တိ စိန္တေတွာ တာ ဣတ္ထိယော အာဟ “အမ္မာ အယုတ္တံ ဝေါ
ကတံ၊ မမပိ အယသော ဥပ္ပါဒိတော၊ သာမိကာပိ ဝေါ ကုဇ္ဈိဿန္တိ၊ ဣဒါနိ
ကိံ ကရိဿထာ”တိ။ ဂိလာနာလယံ ဒဿယိဿာမ အယျေတိ။ တေန ဟိ
ပညာယိဿထ သကေန ကမ္ပေနာတိ။ တာ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဂိလာနာလယံ ကရိံသု။
အထ တာသံ သာမိကာ “ဣတ္ထန္ဓာမာ စ ဣတ္ထန္ဓာမာ စ ကဟ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဂိလာနာ”တိ သုတွာ “အဒ္ဓါ ဧတာဟိ အဝသေသသုရာ ဝိတာ ဘဝိဿန္တိ”တိ
သလ္လက္ခေတွာ တာ ပေါထေတွာ အနယဗျသနံ ပါပေသုံ။ တာ အပရသ္မိမ္ပိ
ဆဏဝါရေ တထေဝ သုရံ ပိဝိတုကာမာ ဝိသာခံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အယျေ
ဥယျာနံ နော နေဟိ”တိ ဝတွာ “ပုဗ္ဗေပိ မေ တုမေဟိ အယသော ဥပ္ပါဒိတော၊
ဂစ္ဆထ၊ န ဝေါ အဟံ နေဿာမိ”တိ တာယ ပဋိက္ခိတ္တာ “ဣဒါနိ ဧဝံ န
ကရိဿာမာ”တိ သမ္ပန္နယိတွာ၊ ပုန တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟံသု

၁-ကမ္မန္တကိရိယာယ နိက္ခန္ဓာ အဂမံသု (သျှာ)

၂-သမဿာသေတွာ (သျှာ၊ က)

“အယျေ ဗုဒ္ဓပူဇံ ကာတုကာမာမှာ၊ ဝိဟာရံ နော နေဟီ”တိ။ ဣဒါနိ အဗ္ဗာ ယုဇ္ဇတိ၊ ဂစ္ဆထ၊ ပရိဝစ္ဆံ ကရောထာတ်။ တာ စင်္ကောဂ္ဂကေဟိ ဂန္ဓမာလာဒီနိ ဂါဟာပေတွာ သုရာပုဏ္ဏေ မုဠိဝါရကေ ဟတ္ထေဟိ ဩလမ္ပေတွာ မဟာပဋေ ပါရုပိတွာ ဝိသာခံ ဥပသင်္ကမိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ ပဝိသမာနာ ဧကမန္တံ ဂန္ဓာ^၁ မုဠိဝါရကေဟေဝ သုရံ ပိဝိတွာ ဝါရကေ ဆဇ္ဇေတွာ ဓမ္မသဘာယံ သတ္ထု ပုရတော နိသီဒိံသု။

ဝိသာခါ “ဣမာသံ ဘန္တေ ဓမ္မံ ကထေထာ”တိ အာဟ။ တာပိ မဒဝေဂေန ကမ္မမာနသရီရာ “နစ္စာမ၊ဂါယာမာ”တိ^၂ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသုံ။ အထေကာ မာရကာယိကာ ဒေဝတာ “ဣမာသံ သရီရေ? အဓိမုစ္စိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပုရတော ဝိပုကာရံ ဒဿေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တာသံ သရီရေ? အဓိမုစ္စိ။ တာသု ဧကစ္စာ သတ္ထု ပုရတော ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဟသိတုံ၊ ဧကစ္စာ နစ္စိတုံ အာရဘိံသု။ သတ္ထာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဥတွာ “န ဣဒါနိ မာရကာယိကာနံ ဩတာရံ^၃ လဘိတုံ ဒဿာမိ။ န ဟိ မယာ ဧတ္ထကံ ကာလံ ပါရမိယော ပူရေန္တေန မာရကာယိကာနံ ဩတာရလာဘတ္ထာယ ပူရိတာ”တိ တာ သံဝေဇေတုံ ဘမုကလောမတော ရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ တာဝဒေဝ အန္ဓကာရတိမိသာ^၄ အဟောသိ။ တာ ဘိတာ အဟေသုံ မရဏဘယတဠိတာ။ တေန တာသံ ကုစ္ဆိယံ သုရာ ဇီရိ။ သတ္ထာ နိသိန္နပလ္လင်္ဂေ အန္ဓရဟိတော သိနေရုမုဒ္ဒနိ ဌတွာ ဥဏ္ဍာလောမတော^၆ ရသ္မိံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ တင်္ဂဏံယေဝ စန္ဒသဟဿဂ္ဂမနံ ဝိယ အဟောသိ။ အထ သတ္ထာ တာ ဣတ္ထိယော အာမန္တေတွာ “တုမေဟိ မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆမာနာဟိ ပမတ္တာဟိ အာဂန္တံ န ဝဇ္ဇတိ။ တုမှာကံ ဟိ ပမာဒေနေဝ မာရကာယိကာ ဒေဝတာ ဩတာရံ လဘိတွာ တုမေ ဟသာဒီနံ အကရဏဋ္ဌာနေ ဟသာဒီနိ? ကာဏုယသိ၊ ဣဒါနိ တုမေဟိ ရာဂါဒီနံ အဂ္ဂိနံ နိဗ္ဗာပနတ္ထာယ ဥဿာဟံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၆။ “ကော နု ဟာသော ကိမာနန္ဓော၊ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတေ သတိ။
အန္ဓကာရေန ဩနဒ္ဓါ၊ ပဒီပံ န ဂဝေသထာ”တိ။

တတ္ထ အာနန္ဒောတိ တုဋ္ဌိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣမသ္မိံ လောကသန္ဓိဝါသေ ရာဂါဒီဟိ ကောဒသဟိ အဂ္ဂိဟိ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတေ သတိ ကော နု တုမှာကံ ဟာသော

၁-နိသီဒိတွာ (က) ၂-နစ္စိဿာမ ဂါယိဿာမာတိ (သိ၊ သျာ) ၃-သရီရေသု (သျာ၊ က)
၄-ဩကာသံ (က) ၅-အန္ဓကာရတိမိရာ (က) ၆-ဥဏ္ဍာလောမတော (သိ) ၇-ဟသာဒီနိ (သိ)

ဝါ တုဋ္ဌိ ဝါ? နနု ဒေသ အကတ္တဗ္ဗရူပေါယေဝ။ အဋ္ဌဝတ္ထုကေန ဟိ အဝိဇ္ဇာန္ဓ-
ကာရေန ဩနဒ္ဓါ တုမှေ တဿေဝ အန္ဓကာရဿ ဝိမေနတ္ထာယ ကိံ ကာရဏာ
ဉာဏပုဒိပံ န ဝေသထ န ကရောထာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာပိ တာ ဣတ္ထိယော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိံသု။

သတ္တာ တာသံ အစလသဒ္ဓါယ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ သိနေရမတ္ထကာ
ဩတရိတွာ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ အထ နံ ဝိသာခါ အာဟ “ဘန္တေ သုရာ
နာမေသာ ပါပိကာ။ ဧဝရူပါ ဟိ နာမ ဣမာ ဣတ္ထိယော တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ
ပုရတော နိသီဒိတွာ ဣရိယာပထမတ္ထမ္ဗိ သဏ္ဍာပေတုံ အသက္ကောန္တိယော
ဥဋ္ဌာယ ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဟသနဂိတနစ္စာဒိနိ အာရဘိံသု”တိ။ သတ္တာ
“အာမ ဝိသာခေ, ပါပိကာ ဧဝ သော သုရာ နာမ။ ဧတဉ္စိ နိဿာယ အနေကေ
သတ္တာ အနယဗျသနံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ “ကဒါ ပနေသာ ဘန္တေ ဥပ္ပန္နာ”တိ
ဝုတ္တေ တဿာ ဥပ္ပတ္တိံ ဝိတ္တာရေန ကထေတုံ အတိတံ အာဟရိတွာ ကုန္တ-
ဇာတကံ ဝ ကထေသိတိ။

ဝိသာခါယ သဟာယိကာနံ ဝတ္ထု ပဋ္ဌမံ။

၂-သိရိမာဝတ္ထု

ပဿ စိတ္တကတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သိရိမံ
အာရဟ္မ ကထေသိ။

သာ ကိရ ရာဇဂဟေ အဘိရူပါ ဂဏိကာ။ ဧကသ္မိံ ပန အန္တောဝဿေ
သုမနသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဘရိယာယ ပုဏ္ဏကသေဋ္ဌိဿ စိတာယ ဥတ္တရာယ နာမ
ဥပါသိကာယ အပရဇ္ဈိတွာ တံ ပသာဒေတုကာမာ တဿာ ဂေဟေ ဘိက္ခု-
သံဃေန သဒ္ဓိံ ကတဘတ္တကိစ္စံ သတ္တာရံ ခမာပေတွာ တံ ဒိဝသံ ဒသဗလဿ
ဘတ္တာနုမောဒနံ သုတွာ—

“အက္ကောဓေန ဇိနေ ကောဓံ၊ အသာဓုံ သာဓုနာ ဇိနေ။
ဇိနေ ကဒရိယံ ဒါနေန၊ သစ္စေနာ’လိကဝါဒိန”န္တိ ၂—

၁-ခု ၅-၃၆၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၅-၃၆၊ ၃၁-၄၆-ပိဋ္ဌေသု။

ဂါထာပရိယောသာနေ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊
 ဝိတ္တာရကထာ ပန ကောဓဝဂ္ဂေ အနုမောဒနဂါထာဝဏ္ဏနာယမေဝ အာဝိ-
 ဘဝိဿတိ။ ဧဝံ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ ပန သိရိမာ ဒသဗလံ နိမန္တေတွာ^၁
 ပုနဒိဝသေ မဟာဒါနံ ဒတွာ သံဃဿ အဋ္ဌကဘတ္တံ^၂ နိဗ္ဗံ ဒါပေသိ^၃။
 အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နိဗ္ဗံ အဋ္ဌ ဘိက္ခု။ ဂေဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ “သပ္ပိ^၄ ဂဏှထ၊ ဒိရံ
 ဂဏှထာ”တိ အာဒိနိ ဝတွာ တေသံ ပတ္တေ ပူရေတိ။ ဧကေန လဒ္ဓံ တိဏှမ္ပိ
 စတုန္ဒမ္ပိ ပဟောတိ။ ဒေဝသိကံ သောဋ္ဌသကဟာပဏပရိဗ္ဗယေန ပိဏှပါတော
 ဒီယတိ။ အထေကဒိဝသံ ဧကော ဘိက္ခု၊ တဿာ ဂေဟေ အဋ္ဌကဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိတွာ
 တိယောဇနမတ္ထကေ ဧကံ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ အထ နံ သာယံ ထေရုပဋ္ဌာနေ
 နိသိန္တံ ပုစ္ဆိံသု “အာရုသော ကဟံ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ အာဂတောသိ”တိ။
 သိရိမာယ အဋ္ဌကဘတ္တံ မေ ဘုတ္တန္တိ။ မနာပံ ကတွာ ဒေတိ အာရုသောတိ။ “န
 သက္ကာ တဿာ ဘတ္တံ ဝဏှေတုံ၊ အတိဝိယ ပဏိတံ ကတွာ ဒေတိ၊ ဧကေန
 လဒ္ဓံ တိဏှမ္ပိ စတုန္ဒမ္ပိ ပဟောတိ၊ တဿာ ပန ဒေယျဓမ္မတောပိ ဒဿနမေဝ
 ဥတ္တရိတရံ။ သာ ဟိ ဣတ္ထိ ဧဝရူပါ စ ဧဝရူပါ စာ”တိ တဿာ ဂုဏေ ဝဏှေသိ။

အထေကော ဘိက္ခု၊ တဿာ ဂုဏကထံ သုတွာ အဒဿနေနေဝ သိနေဟံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ “မယာ ဂန္ဓာ တံ ဒဋ္ဌံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အတ္တနော ဝဿဂ္ဂံ ကထေတွာ
 တံ ဘိက္ခု၊ ဌိတိကံ ပုစ္ဆိတွာ “သွေ အာရုသော တသ္မိံ ဂေဟေ တံ သံဃတ္ထေရော
 ဟုတွာ အဋ္ဌကဘတ္တံ လဘိဿသိ”တိ သုတွာ တံဇ်ဏညေဝ ပတ္တဝိဝရံ
 အာဒါယ ပက္ကန္တောပိ ပါတောဝ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ သလာကဂ္ဂံ ပဝိသိတွာ
 ဌိတော သံဃတ္ထေရော ဟုတွာ တဿာ ဂေဟေ အဋ္ဌကဘတ္တံ လဘိ။ ယော ပန
 ဘိက္ခု၊ ဟိယျော ဘုဒ္ဓိတွာ ပက္ကာမိ၊ တဿ ဂတဂေလာယမေဝ အဿာ
 သရိရေ ရောဂေါဥပ္ပဇ္ဇိ။ တသ္မာ သာ အာဘရဏာနိ ဩမှဒိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထဿာ
 ဒါသိယော အဋ္ဌကဘတ္တံ လဘိတွာ အာဂတေ ဘိက္ခု။ ဒသ္မာ အာရောစေသုံ။
 သာ သဟတ္တာ ပတ္တေ ဂဟေတွာ နိသိဒါပေတုံ ဝါ ပရိဝိသိတုံ ဝါ အသက္ကောန္တိ
 ဒါသိယော အာဏာပေသိ “အမ္မာ ပတ္တေ ဂဟေတွာ အယျေ နိသိဒါပေတွာ
 ယာဂုံ ပါယေတွာ ခဇ္ဇကံ ဒတွာ ဘတ္တဝေလာယ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဒေထာ”တိ။
 တာ “သာရ အယျေ”တိ ဘိက္ခု။ ပဝေသေတွာ ယာဂုံ ပါယေတွာ ခဇ္ဇကံ ဒတွာ
 ဘတ္တဝေလာယ ဘတ္တဿ ပတ္တေ ပူရေတွာ တဿာ အာရောစယိံ သု။ သာ “မံ
 ပရိဂ္ဂဟေတွာ နေထ၊ အယျေ ဝဋ္ဌိဿာမီ”တိ ဝတွာ တာဟိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ
 ဘိက္ခုနံ သန္တိကံ နိတာ ဝေဓမာနေန သရိရေန ဘိက္ခု၊ ဝဋ္ဌိ။ သော ဘိက္ခု တံ

၁-တွာ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ (က) ၂-အဋ္ဌသလာကဘတ္တံ (သိ) ၃-ဋ္ဌပေသိ (သျှာ)

ဩလောကေတွာ စိန္တေသိ “ဂိလာနာယ တာဝ ဧဝရူပါ အယံ ဧတိဿာ ရူပသောဘာ၊ အရောဂကာလေ ပန သဗ္ဗဘရဏပဋိမဏ္ဍိတာယ ဣမိဿာ ကိဒိသိ ရူပသမ္ပတ္တိ” တိ။ အထဿ အနေကဝဿကောဋီသန္တိစိတော ကိလေသော သမုဒါစရိ၊ သော အညာဏီ^၁ ဟုတွာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတုံ အသက္ကောန္တော ပတ္တမာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ပတ္တံ^၂ ပိဓာယ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ စိဝရံ^၂ ပတ္တရိတွာ နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ ဧကော သဟာယကော ဘိက္ခု ယာစန္တောပိ ဘောဇေတုံ နာသက္ခိ။ သော ဆိန္ဒဘက္ကော အဟောသိ။ တံ ဒိဝသမေဝ သာယနသမယေ သိရိမာ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ သတ္ထု သာသနံ ပေသေသိ “ဘန္တေ ဇိဝကဿ ကနိဋ္ဌဘဂိနိ သိရိမာ ကာလမကာသိ” တိ။ သတ္ထာ တံ သုတွာ ရညော သာသနံ ပဟိဏီ “သိရိမာယ ဈာပနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အာမကသုသာနေ တံ ယထာ ကာကသုနခါဒယော န ခါဒန္တိ၊ တထာ နိပဇ္ဇာပေတွာ ရက္ခာပေထာ” တိ။ ရာဇာပိ တထာ အကာသိ။ ပဋိပါဋိယာ တယော ဒိဝသာ အတိက္ကန္တာ၊ စတုတ္ထေ ဒိဝသေ သရိရံ ဥဒ္ဓါမာယိ၊ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ ပုဠဝါ ပဋ္ဌရိ^၃ သု၊ သကလသရိရံ ဘိန္တံ သာလိဘတ္တစာဋီ ဝိယ အဟောသိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိ^၄ စရာပေသိ “ဌပေတွာ ဂေဟရက္ခကေ ဒါရကေ သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ အနာဂစ္ဆန္တာနံ အဋ္ဌ ကဟာပဏာနိ ဒဏ္ဍော” တိ။ သတ္ထု သန္တိကဉ္စ ပေသေသိ “ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ ကိရ ဘိက္ခုသံဃော သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ အာဂစ္ဆတူ” တိ။ သတ္ထာ ဘိက္ခုနံ အာရောစေသိ “သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ ဂမိဿာမာ” တိ။ သောပိ ဒဟရဘိက္ခု စတ္တာရော ဒိဝသေ ကဿစိ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ ဆိန္ဒဘက္ကောဝ နိပဇ္ဇိ။ ပတ္ထေ ဘတ္တံ ပူတိကံ ဇာတံ၊ ပတ္ထေ မလံ ဥဋ္ဌဟိ။ အထ နံ သော သဟာယကော ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ “အာဝုသော သတ္ထာ သိရိမာယ ဒဿနတ္ထံ ဂစ္ဆတိ” တိ အာဟ။ သော တထာ ဆာတဇ္ဈတ္ထောပိ^၅ “သိရိမာ” တိ ဝုတ္တပဒေယေဝ သဟာသာ ဥဋ္ဌဟိတွာ “ကိ^၆ ဘဏသိ” တိ အာဟ။ “သတ္ထာ သိရိမံ ဒဠု ဂစ္ဆတိ၊ တွမ္ပိ ဂမိဿသိ” တိ ဝုတ္ထေ “အာမ ဂမိဿာမိ” တိ ဘတ္တံ ဆဇ္ဇေတွာ ပတ္တံ ဓောဝိတွာ ထဝိကာယ ပက္ခိပိတွာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ^၇ အဂမာသိ။ သတ္ထာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဧကပသေ အဋ္ဌာသိ၊ ဘိက္ခုနိသံဃောပိ ရာဇပရိသာပိ ဥပါသကပရိသာပိ ဥပါသိကာပရိသာပိ ဧကေကပသေ အဋ္ဌံသု။

သတ္ထာ ရာဇာနံ ပုစ္ဆိ “ကာ သော မဟာရာဇာ” တိ။ ဘန္တေ ဇိဝကဿ ဘဂိနိ သိရိမာ နာမာံတိ။ သိရိမာ သောတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။

၁-အနညမနော (သျှာ) ၂-စိဝရကဏ္ဍိ (သိ၊ က) ၃-နိပဇ္ဇန္တောပိ (သိ)

ဟိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေဟိ “သဟဿံ ဒတွာ သိရိမံ ဂဏှန္တူ”တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ ဧကောပိ ‘ဟ’န္တိ ဝါ ‘ဟု’န္တိ ဝါ ဝဒန္တော နာမ နာဟောသိ။ ရာဇာ သတ္ထု အာရောစေသိ “န ဂဏှန္တိ ဘန္တေ”တိ။ တေန ဟိ မဟာရာဇ အပ္ပံ ဩဟာရေဟိတိ။ ရာဇာ “ပဉ္စသတာနိ ဒတွာ ဂဏှန္တူ”တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ ကဉ္စိ ဂဏှနကံ အဒိသွာ “အမုတေယျာနိ သတာနိ၊ ဒွေ သတာနိ၊ သတံ၊ ပဏ္ဍာသံ၊ ပဉ္စဝိသတိ ကဟာပဏေ၊ ဒသ ကဟာပဏေ၊ ပဉ္စ ကဟာပဏေ၊ ဧကံ ကဟာပဏံ၊ အမုံ၊ ပါဒံ၊ မာသကံ၊ ကာကဏိကံ ဒတွာ သိရိမံ ဂဏှန္တူ”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ ကောစိ တံ န ဣတ္ထိ။ “မုခာပိ ဂဏှန္တူ”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ ‘ဟ’န္တိ ဝါ ‘ဟု’န္တိ ဝါ ဝဒန္တော နာမ နာဟောသိ။ ရာဇာ “မုခာပိ ဘန္တေ ဂဏှန္တော နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ “ပဿထ ဘိက္ခဝေ မဟာဇနဿ ပိယံ မာတုဂါမံ၊ ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ သဟဿံ ဒတွာ ပုဗ္ဗေ ဧကဒိဝသံ လဘိံသု၊ ဣဒါနိ မုခာ ဂဏှန္တောပိ နတ္ထိ၊ ဧဝရူပံ နာမ ရူပံ ခယ-ဝယပ္ပတ္တံ၊ ပဿထ ဘိက္ခဝေ အာတုရံ အတ္တဘာဝ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၇။ “ပဿ စိတ္တကတံ ဗိမ္ဗံ၊ အရုကာယံ သမုဿိတံ။
အာတုရံ ဗဟုသင်္ကပ္ပံ၊ ယဿ နတ္ထိ ဓုဝံ ဌိတိ”တိ။

တတ္ထ စိတ္တကတန္တိ ကတစိတ္တံ၊ ဝတ္ထာဘရဏမာလာလတ္တကာဒိဟိ ဝိစိတ္တန္တိ၊ အတ္ထော။ ဗိမ္ဗန္တိ ဒိဃာဒိယုတ္တဋ္ဌာနေသု ဒိဃာဒိဟိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ သဏ္ဍိတံ အတ္တဘာဝံ။ အရုကာယန္တိ နဝန္တံ ဝဏမုခါနံ ဝသေန အရဘူတံ ကာယံ။ သမုဿိတန္တိ တိဟိ အဋ္ဌသတေဟိ သမုဿိတံ။ အာတုရန္တိ သဗ္ဗကာလံ ဣရိယာ-ပထာဒိဟိ ပရိဟရိတဗ္ဗတာယ နိစ္စဂိလာနံ။ ဗဟုသင်္ကပ္ပန္တိ မဟာဇနေန ဗဟုခာ သင်္ကပ္ပိတံ။ ယဿ နတ္ထိ ဓုဝံ ဌိတိတိ ယဿ ဓုဝဘာဝေါ ဝါ ဌိတိဘာဝေါ ဝါ နတ္ထိ၊ ဧကန္တေန ဘေဒနပိကိရဏာဝိဒ္ဓံသနဓမ္မမေဝေတံ၊ ဣမံ ပဿထာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ၊ သောပိ ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

သိရိမာဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၁-အဟန္တိ ဝါ အဟန္တိ ဝါ (သျှာ) ၂-ဝတ္ထာဘရဏမာလာလင်္ကာရာဒိဟိ စိတ္တကတန္တိ (သျှာ၊ က)

၃-ဗုဒ္ဓရာထေရိဝတ္ထု

ပရိဇိဏ္ဏမိဒန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥတ္တရာထေရိံ နာမ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ထေရီ ကိရ ဝိသဝဿသတိကာ ဇာတိယာ ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ လဒ္ဓပိဏ္ဏပါတာ အန္တရဝိထိယံ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဒိသ္မာ ပိဏ္ဏပါတေန အာပုစ္ဆိတွာ တဿ အပဋိက္ခိပိတွာ ဂဏန္တဿ သဗ္ဗံ ဒတွာ နိရာဟာရာ အဟောသိ။ ဧဝံ ဒုတိယေပိ တတိယေပိ ဒိဝသေ တဿေဝ ဘိက္ခုနော တသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဘတ္တံ ဒတွာ နိရာဟာရာ အဟောသိ။ စတုတ္ထေ ဒိဝသေ ပန ပိဏ္ဏာယ စရန္တိ ဧကသ္မိံ သမ္မာဓဌာနေ သတ္ထာရံ ဒိသ္မာ ပဋိက္ခမန္တိ ဩလမ္ပန္တံ အတ္တနော စိဝရကဏ္ဍံ အက္ခမိတွာ သဏ္ဍာတုံ အသက္ကောန္တိ ပရိဝတ္တိတွာ ပတိ။ သတ္ထာ တဿာ သန္တိကံ ဂန္တော “ဘဂိနိ ပရိဇိဏ္ဏော တေ အတ္တဘာဝေါ န စိရဿေဝ ဘိဇ္ဇေသတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၇။ “ပရိဇိဏ္ဏမိဒံ ရူပံ၊ ရောဂနိဋ္ဌံ ပဘင်္ဂရံ။
ဘိဇ္ဇတိ ပူတိသန္ဓေဟော၊ မရဏန္တံ ဟိ ဇိဝိတ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ဘဂိနိ ဣဒံ တဝ သရိရသင်္ခါတံ ရူပံ မဟလ္လကဘာဝေန ပရိဇိဏ္ဏံ၊ တဉ္စ ခေါ သဗ္ဗရောဂါနံ နိဝါသဌာနဌေန ရောဂနိဋ္ဌံ၊ ယထာ ခေါ ပန တရုဏောပိ သိင်္ဂါလော “ဇရသိင်္ဂါလော”တိ ဝုစ္စတိ၊ တရုဏာပိ ဂဌောစိလတာ “ပူတိလတာ”တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ တဒဟုဇာတံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမ္ပိ သမာနံ နိစ္စံ ပဋ္ဌရဏဌေန ပူတိတာယ ပဘင်္ဂရံ၊ သော ဧသ ပူတိကော သမာနော တဝ ဒေဟော ဘိဇ္ဇတိ၊ န စိရဿေဝ ဘိဇ္ဇေသတိတိ ဝေဒိတဗျော။ ကိံ ကာရဏာ? မရဏန္တံ ဟိ ဇိဝိတံ ယသ္မာ? သဗ္ဗသတ္တာနံ ဇိဝိတံ မရဏပရိယောသာနမေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သာ ထေရီ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ၊ မဟာဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဥတ္တရာထေရိဝတ္ထု တတိယံ။

၁-ရောဂနိဋ္ဌံ (သိ)၊ ရောဂနိဋ္ဌံ (သျှာ) ၂-ပဘင်္ဂရံ (သျှာ) ၃-တသ္မာ (သိ၊ က)

၄-သမ္မဟုလအဓိမာနိကဘိက္ခုဝတ္ထု

ယာနိမာနိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္မဟုလေ အဓိမာနိကေ ဘိက္ခု။ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ပဉ္စသတာ ကိရ ဘိက္ခု။ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဘဒ္ဒန္တော ဝါယမန္တာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ “ကိလေသာနံ အသမုဒါ- စာရေန ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ နော နိပ္ပန္နံ” ၊ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ သတ္ထု အာရောစေ- သာမာ”တိ အာဂမိံ သု။ သတ္ထာ တေသံ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကံ ပတ္တကာလေယေဝ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာဟ “အာနန္ဒ ဧတေသံ ဘိက္ခုနံ ပဝိသိတွာ မယာ ၂ ဒိဋ္ဌေန ကမ္မံ နတ္ထိ။ အာမကသုသာနံ ဂန္တာ တတော အာဂန္တာ မံ ပဿန္တူ” တိ။ ထေရော ဂန္တာ တေသံ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တေ “ကိံ အမှာကံ အာမကသုသာနေ- နာ” တိ အဝတွာဝ “ဒိဃဒဿိနာ ဗုဒ္ဓေန ကာရဏံ ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ” တိ အာမက- သုသာနံ ဂန္တာ တတ္ထ ကုဏပါနိ ပဿန္တာ ဧကာဟဒ္ဓိဟပတိတေသု ကုဏပေသု အာသာတံ ပဋိလဘိတွာ တံ ခဏံ ပတိတေသု အလ္လသရီရေသု ရာဂံ ဥပ္ပါဒယိံ သု၊ တသ္မိံ ခဏေ အတ္တနော သကိလေသဘာဝံ ဇာနိံ သု။ သတ္ထာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ ဩဘာသံ ဖရိတွာ တေသံ ဘိက္ခုနံ သမ္မုခေ ကထေန္တော ဝိယ “နပ္ပတိရူပံ န ခေါ? ဘိက္ခဝေ တုမှာကံ ဧဝရူပံ အဋ္ဌိသဃံာတံ ဒိသ္မာ ရာဂရတိံ ဥပ္ပါဒေတု” န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၄၉။ “ယာနိမာနိ အပတ္တာနိ၊ အလာဗူနေဝ သာရဒေ။
ကာပေါတကာနိ အဋ္ဌိနိ၊ တာနိ ဒိသ္မာန ကာ ရတိ” တိ။

တတ္ထ အပတ္တာနိတိ၊ ဆဒ္ဓိတာနိ။ သာရဒေတိ သရဒကာလေ ဝါတာတပ- ပဟတာနိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပ္ပကိဏ္ဏအလာဗူနိ ဝိယ။ ကာပေါတကာနိတိ ကာပေါတကဝဏ္ဏာနိ။ တာနိ ဒိသ္မာနာတိ တာနိ ဧဝရူပါနိ အဋ္ဌိနိ ဒိသ္မာ တုမှာကံ ကာ ရတိ၊ နန အပ္ပမတ္တကမ္မိ ကာမရတိံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိယေဝါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ ယထာဋ္ဌိတာဝ အရဟတ္တံ ပတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိတ္ထဝမာနာ အာဂန္တာ ဝဋ္ဌိံ သူတိ။

သမ္မဟုလအဓိမာနိကဘိက္ခုဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၁-နိပ္ပန္နန္တိ မညမာနာ (သျှာ) ၂-မံ (က) ၃-ပတိရူပံ န ခေါ (သျှာ၊ က) ၄-အပတ္တာနိတိ (က)

၅-ဇနပဒကလျာဏီ ရူပနန္ဒာထေရီဝတ္ထု

အဋ္ဌိနံ နဂရံ ကတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဇနပဒကလျာဏီ ရူပနန္ဒာထေရီ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သာ ကိရ ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ “မယံ ဇေဋ္ဌဘာတိကော ရဇ္ဇသိရိ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေါ ဇာတော၊ ပုတ္တောပိဿ ရာဟုလကုမာရော ပဗ္ဗဇိတော၊ ဘတ္တာပိ မေ ပဗ္ဗဇိတော၊ မာတာပိ မေ ပဗ္ဗဇိတော၊ အဟမ္ဘိ ဧတ္တကေ ဉ္ဇတိဇနေ ပဗ္ဗဇိတေ ဂေဟေ ကိံ ကရိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ သာ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဂန္တော ပဗ္ဗဇိ ဉ္ဇတိသိနေဟေနေဝ၊ နော သဒ္ဓါယ၊ အဘိရူပတာယ ပန ရူပနန္ဒာတိ ပညာယိ။ “သတ္တာ ကိရ ‘ရူပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သမိဗ္ဗေ၊ နိညာဏံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ’တိ ဝဒေတိ”တိ သုတွာ သာ ဧဝံ ဒဿနိယေ ပါသာဒိကေ မမပိ ရူပေ ဒေါသံ ကထေယျာတိ သတ္ထု သမ္ပုဒါဘာဝံ န ဂန္တေတိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ပါတောဝ ဒါနံ ဒတွာ သမာဒိန္ဒုပေါသထာ သုဒ္ဓုတ္တရာသင်္ဂါ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္တာ သာယနသမယေ ဇေတဝနေ သန္တိပတိတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တိ။ ဘိက္ခုနိသံဃောပိ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနာယ ဥပ္ပန္နစ္ဆန္တော ဝိဟာရံ ဂန္တော ဓမ္မံ သုဏာတိ။ ဓမ္မံ သုတွာ နဂရံ ပဝိသန္တော သတ္ထု ဂုဏကထံ ကထေန္တောဝ ပဝိသတိ။

စတုပ္ပမာဏိကေ ဟိ လောကသန္တိဝါသေ အပ္ပကာဝ တေ သတ္တာ၊ ယေသံ တထာဂတံ ပဿန္တာနံ ပသာဒေါ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ရူပပုမာဏိကာပိ ဟိ တထာဂတဿ လက္ခဏာနုဗျူနပဋိမဏ္ဍိတံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရိရံ ဒိသွာ ပသီဒန္တိ၊ ဝေသာသပုမာဏိကာပိ အနေကာနိ ဇာကိသတာနိ နိဿာယ ပဝတ္တံ သတ္ထု ဂုဏသောသဉ္ဇေဝ အဋ္ဌင်္ဂသမန္တာဂတံ ဓမ္မဒေသနာသောသဉ္ဇ သုတွာ ပသီဒန္တိ၊ လူခပုမာဏိကာပိဿ စိဝရာဒိလူခတံ ပဋိစ္စ ပသီဒန္တိ၊ ဓမ္မပုမာဏိကာပိ “ဧဝရူပံ ဒသဗလဿ သီလံ၊ ဧဝရူပေါ သမာမိ၊ ဧဝရူပေါ ပညာ၊ ဘဂဝါ သီလာဒိဟိ ဂုဏေဟိ အသမော အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော”တိ ပသီဒန္တိ။ တေသံ တထာဂတဿ ဂုဏံ ကထေန္တာနံ မုခံ နပ္ပဟောတိ။ ရူပနန္ဒာ ဘိက္ခုနိနဉ္ဇေဝ ဥပါသိကာနဉ္ဇ သန္တိကာ တထာဂတဿ ဂုဏကထံ သုတွာ စိန္တေသိ “အတိဝိယ မေ ဘာတိကဿ ဝုဏ္ဏံ ကထေန္တိယေဝ။ ဧကဒိဝသမ္ဘိ မေ ရူပေ ဒေါသံ ကထေန္တော ကိတ္တကံ ကထေဿတိ။ ယံနုနာဟံ ဘိက္ခုနိဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တော အတ္တာနံ အဒဿေတွာဝ တထာဂတံ ပသိက္ခာ ဓမ္မဿ သုဏိတွာ အာဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ သာ “အဟမ္ဘိ အဇ္ဇ ဓမ္မဿဝနံ ဂမိဿာမိ”တိ ဘိက္ခုနိနံ အာရောစေသိ။

ဘိက္ခုနီယော “စိရဿံ ဝတ ရူပနန္ဒာယ သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တုကာမတာ ဥပ္ပန္နာ၊ အဇ္ဇ သတ္တာ ဣမံ နိဿာယ ဝိစိတြဓမ္မဒေသနံ နာနာနယံ ဒေသေသမ္မာတီ”တိ တုဋ္ဌမာနသာ တံ အာဒါယ နိက္ခမိံ သု။ သာ နိက္ခန္တကာလတော ပဋ္ဌာယ “အဟံ အတ္တာနံ နေဝ ဒေသေသမ္မာမီ”တိ စိန္တေသိ။ သတ္တာ “အဇ္ဇ ရူပနန္ဒာ မယံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမိဿတိ၊ ကီဒိသီ န ခေါ တဿာ ဓမ္မဒေသနာ သပ္ပါယာ”တိ စိန္တေတွာ “ရူပဂရုကာ ဧသာ အတ္တဘာဝေ ဗလဝသိနေဟာ၊ ကဏှကေန ကဏှကုဒ္ဒရဏံ ဝိယ ရူပေနေဝဿာ ရူပမဒနိဗ္ဗဒနံ သပ္ပါယ”န္တိ သန္ဓိဋ္ဌာနံ ကတွာ တဿာ ဝိဟာရံ ပဝိသနသမယေ ဧကံ ပန အဘိရူပံ ဣတ္ထိံ သောဋ္ဌသဝသုဒ္ဓေဒါကံ ရတ္ထဝတ္ထနိဝတ္ထံ သဗ္ဗဘာရဏပဋိမဏှိတံ ဗီဇနိံ ဂဟေတွာ အတ္တနော သန္တိကေ ဋ္ဌတွာ ဗီဇယမာနံ ဣဒ္ဓိဗလေန အဘိနိဗ္ဗိနိ။ တံ ခေါ ပန ဣတ္ထိံ သတ္တာ စေဝ ပဿတိ ရူပနန္ဒာ စ။ သာ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ဘိက္ခုနီနံ ပိဋ္ဌိပသေ ဋ္ဌတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန သတ္တာရံ ဝနိတွာ ဘိက္ခုနီနံ အန္တရေ နိသိန္ဒာ ပါဒန္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တာရံ သြလောကေန္တိ လက္ခဏဝိစိတ္တံ အနုဗျဉ္စနသမုဇ္ဇလံ ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခိတ္တံ သတ္ထု သရီရံ ဒိသ္မာ ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကံ မုခံ သြလောကေန္တိ သမိပေ ဋ္ဌိတံ ဣတ္ထိရူပံ အဒ္ဓသ။ သာ တံ သြလောကေတွာ အတ္တဘာဝံ သြလောကေန္တိ သုဝဏ္ဏရာဇဟံသိယာ ပုရတော ကာကီသဒိသံ အတ္တာနံ အဝမညိ။ ဣဒ္ဓိမယရူပံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယေဝ ဟိ တဿာ အက္ခိနိ ဘမိံ သု။ သာ “အဟော ဣမိဿာ ကေသာ သောဘနာ၊ အဟော နလာဂ္ဂံ သောဘန”န္တိ သဗ္ဗေသံ သာရီရပုဒေသာနံ ဝိ ရူပသီရိယာ သမာကခိုတစိတ္တာ တသ္မိံ ရူပေ ဗလဝသိနေဟာ အဟောသိ။

သတ္တာ တဿာ တတ္ထ အဘိရတိံ ဥတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တောဝ တံ ရူပံ သောဋ္ဌသဝသုဒ္ဓေသိကဘာဝံ အတိက္ကမိတွာ ဝိသတိဝသုဒ္ဓေသိကံ ကတွာ ဒေသေသိ။ ရူပနန္ဒာ သြလောကေတွာ “န ဝတိဒံ^၁ ရူပံ ပုရိမသဒိသ”န္တိ ထောက် ဝိရတ္တစိတ္တာ အဟောသိ။ သတ္တာ အနုက္ကမေနေဝ တဿာ ဣတ္ထိယာ သကိံ ဝိဇာတဝဏ္ဏံ မဇ္ဈိမိတ္ထိဝဏ္ဏံ ဇရာဇိဏ္ဏမဟလ္လိကိတ္ထိဝဏ္ဏဉ္စ ဒေသေသိ။ သာပိ အနုပုဗ္ဗေနေဝ “ဣဒမ္မိ အန္တရဟိတံ၊ ဣဒမ္မိ အန္တရဟိတ”န္တိ ဇရာဇိဏ္ဏကာလေ တံ ဝိရဇ္ဇမာနာ ခဏှဒန္တိ ပလိတသိရံ သြဘဂ္ဂံ ဂေါပါနသိဝကံ^၂ ဒဏှပရာယဏံ ပဝေမောနံ ဒိသ္မာ အတိဝိယ ဝိရဇ္ဇိ။ အထ သတ္တာ တံ ဗျာမိနာ အဘိဘူတံ ကတွာ ဒေသေသိ။ သာ တဒ်ဏညေဝ ဒဏှဉ္စ တာလဝဏှဉ္စ ဆဉ္စေတွာ

၁-ဣဒ္ဓိမယရူပသ (သီ) ၂-လလာဂ္ဂံ (သျှာ) ၃-သရီရပုဒေသာနံ (သျှာ၊က)
 ၄-သမာကခိုတစိတ္တာဘာယ (သီ) ၅-နေဝိဒံ (က)

မဟာဝိရဝံ ဝိရဝမာနာ ဘူမိယံ ပတိတွာ သကေ မုတ္တကရိသေ နိမုဂ္ဂါ အပရာပရံ ပရိဝတ္တိ။ ရူပနန္ဒာ တမ္ပိ ဒိသွာ အတိဝိယ ဝိရဇ္ဇိ။ သတ္တာပိ တဿာ ဣတ္ထိယာ မရဏံ ဒဿေသိ။ သာ တံခံဏံယေဝ ဥဒ္ဓါမာတကဘာဝံ အာပဇ္ဇိ၊ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ ပုဗ္ဗဝဋ္ဋိယော စေဝ ပုဋ္ဌဝါ စ ပဋ္ဌရိသု၊ ကာကာဒယော သန္ဓိပတိတွာ ဝိလုမ္ပိသု။ ရူပနန္ဒာပိ တံ ဩလောကေတွာ “အယံ ဣတ္ထိ ဣမသ္မိယေဝ ဌာနေ ဇရံ ပတ္တာ၊ ဗျာဓိံ ပတ္တာ၊ မရဏံ ပတ္တာ၊ ဣမဿာပိ မေ အတ္တဘာဝဿ ဧဝမေဝ ဇရာဗျာဓိမရဏာနိ အာဂမိဿန္တိ”တိ အတ္တဘာဝံ အနိစ္စတော ပဿိ။ အနိစ္စတော ဒိဋ္ဌတ္တာ ဧဝ ပန ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဒိဋ္ဌောယေဝ ဟောတိ။ အထဿာ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဂေဟာ ဝိယ ဂိဝါယ ဗဒ္ဓကုဏပံ ဝိယ စ ဥပဋ္ဌဟိသု၊ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ စိတ္တံ ပက္ခန္တိ။ သတ္တာ တာယ အနိစ္စတော ဒိဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ “သက္ခိဿတိ န ခေါ သယမေဝ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကာတု”န္တိ ဩလောကေန္တော “န သက္ခိဿတိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ပစ္စယံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ တဿာ သပ္ပါယဝသေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ—

“အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ၊ ပဿ နန္ဒေ သမုဿယံ။
 ဥဒ္ဓါရန္တံ ပဋ္ဌရန္တံ၊ ဗာလာနံ အဘိပတ္တိတံ။
 ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ၊ ယထာ ဧတံ တထာ ဣဒံ။
 ဓာတုတော သုညတော ပဿ၊ မာ လောကံ ပုနရာဂမိ။
 ဘဝေ ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ၊ ဥပသန္တော စရိဿတိ”တိ။

ဣတ္ထံ သုဒံ ၂ ဘဂဝါနန္တံ ဘိက္ခုနိံ အာရမ္ဘ ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိတ္တာတိ။ နန္ဒာ ဒေသနာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏီ။ အထဿာ ဥပရိ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂဖလာနံ ဝိပဿနာပရိဝါသတ္တာယ သုညတာ- ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတုံ “နန္ဒေ မာ ‘ဣမသ္မိ’ သရိရေ သာရော အတ္ထိ”တိ သညံ ကရိ။ အပ္ပမတ္တကောပိ ဟိ ဧတ္ထ သာရော နတ္ထိ၊ တိဏီ အဋ္ဌိသတာနိ ဥဿာပေတွာ ကတံ အဋ္ဌိနဂရမေတ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၀။ “အဋ္ဌိနံ နဂရံ ကတံ၊ မံသလောဟိတလေပနံ။
 ယတ္ထ ဇရာ စ မစ္စ၊ စ၊ မာနော မက္ခော စ ဩဟိတော”တိ။

တဿတ္ထော—ယထေဝ ဟိ ပုဗ္ဗဏ္ဍာပရဏ္ဍာဒီနံ ဩဒဟနတ္တာယ ကဋ္ဌာနိ ဥဿာပေတွာ ဝလ္လီဟိ ဗန္ဓိတွာ မတ္တိကာယ ဝိလိမ္ပေတွာ နဂရသင်္ခါတံ ဗဟိဒ္ဓါ

၁-ဓာတုယော (သျာ) ၂-ဣဒံ သုတ္တံ (က)

ဂေဟံ ကရောန္တိ၊ ဝေမိဒံ အဇ္ဈတ္တိကမ္ပိ တိဏိ အဋ္ဌိသတာနိ ဥဿာပေတွာ
 နှာရုဝိနဒ္ဓံ မံသလောဟိတလေပနံ တစပဋိစ္ဆန္တံ ဇီရဏလက္ခဏာယ ဇရာယ
 မရဏလက္ခဏာယ မစ္စုနော အာရောဟသမ္ပဒါဒိနိ ပဋိစ္စ မညနလက္ခဏာယ
 မာနဿ သုကတကာရဏဝိနာသနလက္ခဏာယ မက္ခဿ စ ဩဒဟနတ္ထာယ
 နဂရံ ကတံ။ ဝေရူပေါ ဝေ ဟိ ဧတ္ထ ကာယိကစေတသိကော အာဗာဓော
 ဩဟိတော၊ ဣတော ဥဒ္ဓံ ကိဉ္စ ဂယုပံ နတ္ထိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သာ ယေရိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ မဟာဇနဿာပိ
 သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဇနပဒကလျာဏိ ရူပနန္ဒာယေရိဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-မလ္လိကာဒေဝီဝတ္ထု

ဇီရန္တိ ဝေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မလ္လိကံ ဒေဝီ
 အာရဗ္ဘ ကယေသိ။

သာ ကိရ ဧကဒိဝသံ နှာနကောဋ္ဌကံ ပဝိဋ္ဌာ မုခံ ဓောဝိတွာ ဩနတသရိဏံ
 ဇယံ ဓောဝိတုံ အာရတိ။ တာယ စ သဒ္ဓိယေဝ ပဝိဋ္ဌော ဧကော ဝလ္လဘ-
 သုနခေါ အတ္ထိ။ သော တံ တထာ ဩနတံ ဒိသ္မာ အသဒ္ဓမ္မသန္တဝံ ကာတုံ
 အာရတိ။ သာ ဖဿံ သာဒိယန္တိ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာပိ ဥပရိပါသာဒေ ဝါတ-
 ပါနေန ဩလောကေန္တော တံ ဒိသ္မာ တတော အာဂတကာလေ “နဿ ဝသလိ၊
 ကသ္မာ ဝေရူပမကာသိ”တိ အာဟ။ ကိံ မယာ ကတံ ဒေဝါတိ။ သုနခေန
 သဒ္ဓိံ သန္တဝေတိ။ နတ္ထေတံ ဒေဝါတိ။ မယာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ၊ နာဟံ တဝ သဒ္ဓ-
 ဟိဿာမိ၊ နဿ ဝသလိတိ။ “မဟာရာဇ ယော ကောစိ ဣမံ ကောဋ္ဌကံ ပဝိဋ္ဌော
 ဣမိနာ ဝါတပါနေန ဩလောကေန္တဿ ဧကောဝ ဒ္ဓိဓာ ပညာယတိ”တိ အဘူတံ
 ကယေသိ။ ဒေဝ သစေ မေ န သဒ္ဓဟသိ၊ ဧတံ ကောဋ္ဌကံ ပဝိသ၊ အဟံ တံ
 ဣမိနာ ဝါတပါနေန ဩလောကေဿာမီတိ။ ရာဇာ မူဠဓာတုကော ၂ တဿာ
 ဝစနံ သဒ္ဓဟိတွာ ကောဋ္ဌကံ ပါဝိသိ။ သာပိ ခေါ ဒေဝီ ဝါတပါနေ ဌတွာ
 ဩလောကေန္တိ “အန္ဓဗာလ မဟာရာဇ ကိံ နာမေတံ၊ အဇိကာယ သဒ္ဓိံ သန္တဝံ
 ကရောသိ”တိ အာဟ။ “နာဟံ ဘဒ္ဒေ ဝေရူပံ ကရောမီ”တိ စ ဝုတ္တေပိ
 “မယာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ၊ နာဟံ တဝ သဒ္ဓဟိဿာမီ”တိ အာဟ။

၁-မဇ္ဇနလက္ခဏာယ (သျှာ) ၂-မန္တဓာတုကော (သျှာ)

တံ သုတွာ ရာဇာ “အဒ္ဓါ ဣမံ ကောဋ္ဌကံ ပဝိဋ္ဌော ကောဝံ ဒွိဓာ ပညာယတိ”တိ သဒ္ဓဟိ။ မလ္လိကာ စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ အန္ဓဗာလတာယ မယာ ဝဋ္ဌိတော၊ ပါပံ မေ ကတံ၊ အယဉ္ဇ မေ အဘူတေန အပ္ပာစိက္ခိတော၊ ဣဒံ မေ ကမ္မံ သတ္တာပိ ဇာနိဿတိ၊ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာပိ အသီတိ မဟာ- သာဝကာပိ ဇာနိဿန္တိ၊ အဟော ဝတ မေ ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတ”န္တိ။ အယံ ကိရ ရညော အသဒိသဒါနေ သဟာယိကာ အဟောသိ။ တတ္ထ စ ကေဒိဝသံ ကတပရိစ္စာဂေါ ခနဿ စုဒ္ဓသကောဋိအဂ္ဂနကော အဟောသိ။ တထာဂတဿ သေတစ္ဆတ္တံ နိသီဒနပလ္လင်္ကာ အာဓာရကော ပါဒပိဋ္ဌန္တိ ဣမာနိ ပန စတ္တာရိ အနုဋ္ဌါနေဝ အဟောသုံ။ သာ မရဏကာလေ ဝေရူပံ မဟာပရိစ္စာဂံ နာနုဿ- ရိတွာ တဒေဝ ပါပကမ္မံ အနုဿရန္တိ ကာလံ ကတွာ အဝီစိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ရညော ပန သာ အတိဝိယ ပိယာ အဟောသိ။ သော ဗလဝသောကာဘိဘူတော တဿာ သရီရကိစ္စံ ကာရေတွာ “နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနမဿာ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။ သတ္တာ ယထာ သော အာဂတကာရဏံ န သရတိ၊ တထာ အကာသိ။ သော သတ္ထု သန္တိကေ သာရဏီယဓမ္မကထံ သုတွာ ဂေဟံ ပဝိဋ္ဌကာလေ သရိတွာ “အဟံ ဘဏေ မလ္လိကာယ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပမုဋ္ဌော၊ သွေ ပုန ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ ပုနဒိဝသေပိ အဂမာသိ။ သတ္တာပိ ပဋိပါဋိယာ သတ္တ ဒိဝသာနိ ယထာ သော န သရတိ၊ တထာ အကာသိ။ သာပိ သတ္တာဟ- မေဝ နိရယေ ပစ္စိတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ တတော စုတာ တုသိတဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကသ္မာ ပနဿ သတ္တာ အသရဏဘာဝံ အကာသီတိ? သာ ကိရ တဿ အတိဝိယ ပိယာ အဟောသိ မနာပါ၊ တသ္မာ တဿာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ သုတွာ “သစေ ဝေရူပါ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဒါနံ ဒတွာ ကိံ ကရိဿာမီ”တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ဂေဟေ ပဝတ္တံ နိစ္စဘတ္တံ ဟရာပေတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ တေနဿ သတ္တာ သတ္တာဟံ အသရဏဘာဝံ ကတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော သယမေဝ ရာဇကုလဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။

ရာဇာ “သတ္တာ အာဂတော”တိ သုတွာ နိက္ခမိတွာ ပတ္တံ အာဒါယ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတုံ အာရဘိ။ သတ္တာ ပန ရထသာလာယ နိသီဒိတုံ အာကာရံ ဒသေသိ။ ရာဇာ သတ္တာရံ တတ္ထေဝ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကေန ပဋိမာနေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ နိသီဇ္ဇောဝ အဟံ ဘန္တေ မလ္လိကာယ ဒေဝိယာ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ဂန္ဓာ ပမုဋ္ဌော၊ ကတ္ထ န ခေါ သာ ဘန္တေ နိဗ္ဗတ္တာတိ။ တုသိတဘဝနေ မဟာရာဇာတိ၊ ဘန္တေ တာယ တုသိတဘဝနေ အနိဗ္ဗတ္တန္တိယာ^၁ ကော အညော

၁-အနိဗ္ဗတ္တိယာ (သျှာ၊ က)

နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊ ဘန္တေ နတ္ထိ တာယ သဒိသာ ဣတ္ထိ။ တဿာ ဟိ နိသိန္ဒဋ္ဌာနာဒိသု
 “သ္မေ တထာဂတဿ ဣဒံ ဒဿာမိ၊ ဣဒံ ကရိဿာမီ”တိ ဒါနသံဝိဓာနံ ဌပေတွာ
 အညံ ကိစ္စမေဝ နတ္ထိ၊ ဘန္တေ တဿာ ပရလောကံ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ
 သရီရံ မေ န ဝဟတိတိ။ အထ နံ သတ္တာ “မာ စိန္တယိ မဟာရာဇ၊ သဗ္ဗေသံ
 ဓုဝဓမ္မော အယ”န္တိ ဝတွာ “အယံ မဟာရာဇ ရထော ကဿာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တံ
 သုတွာ ရာဇာ သိရသ္မိံ အဉ္ဇလိံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ “ပိတာမဟဿ မေ ဘန္တေ”တိ
 အာဟ။ အယံ ကဿာတိ။ ပိတု မေ ဘန္တေတိ။ အယံ ပန ရထော ကဿာတိ။ မမ
 ဘန္တေတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သတ္တာ “မဟာရာဇ တဝ ပိတာမဟဿ ရထော
 တေနောကာရေန ၂ တဝ ပိတု ရထံ န ပါပုဏိ၊ တဝ ပိတု ရထော တဝ ရထံ
 န ပါပုဏိ၊ ဧဝရူပဿ နာမ ကဋ္ဌကလိင်္ဂရဿာပိ ဇရာ အာဂစ္ဆတိ၊ ကိမင်္ဂံ
 ပန အတ္တဘာဝဿ။ မဟာရာဇ သပ္ပုရိသဓမ္မဿေဝ ဟိ ဇရာ နတ္ထိ၊ သတ္တာ
 ပန အဇီရကာ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၁။ “ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ၊
 အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ ဥပေတိ။
 သတဉ္ဇ ဓမ္မော န ဇရံ ဥပေတိ၊
 သန္တော ဟဝေ သဒ္ဓိ ပဝေဒယန္တိ”တိ။

တတ္ထ ဝေတိ နိပါတော။ သုစိတ္တာတိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ အပရေဟိ စ
 ရထာလင်္ကာရေဟိ သုဠု စိတ္တိတာ၊ ရာဇုနံ ရထာပိ ဇီရန္တိ။ သရီရမ္ပိတိ န ကေဝလံ
 ရထာ ဧဝ၊ ဣဒံ သုပ္ပဋိဇဂ္ဂိတံ သရီရမ္ပိ ခဏ္ဍိစွာဒိနိ ပါပုဏန္တိ၊ ဇရံ ဥပေတိ။
 သတဉ္ဇာတိ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ပန သန္တာနံ နဝဝိဓော လောကုတ္တရဓမ္မော စ ကိပ္ပိ
 ဥပဿာတံ န ဥပေတိတိ၊ န ဇရံ ဥပေတိ နာမ။ ပဝေဒယန္တိတိ ဧဝံ သန္တော
 ဗုဒ္ဓါဒယော သဒ္ဓိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 မလ္လိကာဒေဝိဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-လာဠုဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု

အပ္ပဿုတာယန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လာဠု-
 ဒါယိတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

၁-သရီရမေဝ န ဘဝတိတိ(သီ) ၂-ကေန ကာရဏေန (သျှာ၊က) ၃-စိတ္တာ (သျှာ)၊ စိတ္တကာ (က)
 ၄-ပါပုဏာတိ (သျှာ၊က) ၅-န ကရောတိ (သျှာ၊က)

သော ကိရ မင်္ဂလံ ကရောန္တာနံ ဂေဟံ ဂန္ဓာ “တိရောကုဋေသုတိဋ္ဌန္တိ”တိ-
 အာဒိနာ နယေန အဝမင်္ဂလံ ကထေတိ၊ အဝမင်္ဂလံ ကရောန္တာနံ ဂေဟံ
 ဂန္ဓာ တိရောကုဋေသု ကထေတဗ္ဗေသု “ဒါနဉ္စ ဓမ္မစရိယာ စာ”တိအာဒိနာ၊
 နယေန မင်္ဂလဂါထာ ဝါ “ယံ ကိဉ္စိဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ”တိ ရတနသုတ္တံ၊ ဝါ
 ကထေတိ။ ဧဝံ တေသု တေသု ဌာနေသု “အညံ ကထေဿာမီ”တိ အညံ
 ကထေန္တောပိ “အညံ ကထေမီ”တိ န ဇာနာတိ။ ဘိက္ခု တဿ ကထံ သုတွာ
 သတ္ထု အာရောစေသုံ “ကိ” ဘန္တေ လာဠုဒါယိဿ မင်္ဂလာမင်္ဂလဌာနေသု
 ဂမနေန၊ အညသ္မိံ ကထေတဗ္ဗေ အညမေဝ ကထေတိ”တိ။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ
 ဣဒါနေဝေသ ဧဝံ ကထေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အညသ္မိံ ကထေတဗ္ဗေ အညမေဝ
 ကထေသီ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ အဂ္ဂိဒတ္ထဿ နာမ မြာဟ္မဏဿ ပုတ္တော သောမ-
 ဒတ္ထကုမာရော နာမ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိ။ သော ရညာ ပိယော အဟောသိ မနာပေ။
 မြာဟ္မဏော ပန ကသိကမ္ပံ နိဿာယ ဇီဝတိ။ တဿ ဒွေယေဝ ဂေါဏာ အဟေသုံ။
 တေသု ဧကော မတော။ မြာဟ္မဏော ပုတ္တံ အာဟ “တာတ သောမဒတ္ထ ရာဇာနံ
 မေ ယာစိတွာ ဧကံ ဂေါဏံ အာဟရ”တိ။ သောမဒတ္တော “သစာဟံ ရာဇာနံ
 ယာစိဿာမိ၊ လဟုဘာဝေါ မေ ပညာယိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “တုမေယေဝ
 တာတ ရာဇာနံ ယာစထာ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိ တာတ မံ ဂဟေတွာ ယာဟိ”တိ
 ဝုတ္တော စိန္တေသိ “အယံ မြာဟ္မဏော ဒန္ဓပညော အဘိက္ကမာဒိဝစနမတ္တမ္ပိ
 န ဇာနာတိ၊ အညသ္မိံ ဝတ္တဗ္ဗေ အညမေဝ ဝဒတိ၊ သိက္ခာပေတွာ ပန နံ
 နေဿာမီ”တိ။ သော တံ အာဒါယ ဝိရဏတ္ထမ္ဘကံ နာမ သုသာနံ ဂန္ဓာ
 တိဏကလာပေ ဗန္ဓိတွာ “အယံ ရာဇာ၊ အယံ ဥပရာဇာ၊ အယံ သေနာပတိ”တိ
 နာမာနိ ကတွာ ပဋိပင်္ဂါယာ ပိတု ဒဿေတွာ “တုမေဟိ ရာဇကုလံ ဂန္ဓာ ဧဝံ
 အဘိက္ကမိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပဋိပုပ္ဖိတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ နာမ ရာဇာ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဧဝံ နာမ
 ဥပရာဇာ၊ ရာဇာနံ ပန ဥပသင်္ကမိတွာ ‘ဇယတု ဘဝံ မဟာရာဇာ’တိ ဝတွာ
 ဧဝံ ဌတွာ ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ဂေါဏံ ယာစေယျာထာ”တိ ဂါထံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ—

“ဒွေ မေ ဝေါဏာ မဟာရာဇ၊ ယေဟိ ခေတ္တံ ကသာမသေ။
 တေသု ဧကော မတော ဒေဝ၊ ဒုတိယံ ဒေဟိ ခတ္တိယာ”တိ။

သော ဟိ သံဝစ္ဆရမတ္တေန တံ ဂါထံ ပဂုဏံ ကတွာ ပဂုဏဘာဝံ ပုတ္တဿ
 အာရောစေတွာ “တေန ဟိ တာတ ကဉ္စိဒေဝ ပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ အာဂစ္ဆထ၊

၁-ခု ၁-ဂ၊ ၃ ၂-၁ ၂၉-ပိဋေသု။ ၂-ခု ၁-၄-၃၁၉-ပိဋေသု။ ၃-ခု ၁-၅-၃၁ ၂-ပိဋေသု။

အဟံ ပုရိမတရံ ဂန္ဓာ ရညော သန္တိကေ ဌဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု တာတာ”တိ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ သောမဒတ္တဿ ရညော သန္တိကေ ဌိတ-
ကာလေ ဥဿာဟပုတ္တော ရာဇကုလံ ဂန္ဓာ ရညော တုဠာစိတ္တေန ကတပဋိ-
သမ္မောဒနော “တာတ စိရဿံ ဝတ အာဂတတ္ထ၊ ဣဒမာသနံ နိသီဒိတွာ
ဝဒထ၊ ယေနတ္ထော”တိ ဝုတ္တေ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဒွေ မေ ဂေါဏာ မဟာရာဇ၊ ယေဟိ ခေတ္တံ ကသာမသေ။
တေသု ဧကော မတော ဒေဝ၊ ဒုတိယံ ဂဏှ ခတ္ထိယာ”တိ။

ရညော “ကိံ ဝဒေသိ တာတ၊ ပုန ဝဒေဟီ”တိ ဝုတ္တေပိ တမေဝ ဂါထံ
အာဟ။ ရာဇာ တေန ဝိရဇ္ဈိတွာ ကထိတဘာဝံ ဥတွာ သိတံ ကတွာ
“သောမဒတ္တတုမှာကံ ဂေဟေ ဗဟူ မညေ ဂေါဏာ”တိ ဝတွာ “တုမေဟိ ဒိန္နာ
ဗဟူ ဘဝိဿန္တိ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ ဗောဓိသတ္တဿ တုဿိတွာ မြာဟ္မဏဿ
သောဠသ ဂေါဏေ အလင်္ကာရဘဏ္ဍကံ နိဝါသဂါမဉ္ဇဿ မြဟ္မဒေယျံ ဒတွာ
မဟန္တေန ယသေန မြာဟ္မဏံ ဥယျောဇေသီတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ၊
မြာဟ္မဏော လာဠာဒါယိ၊ သောမဒတ္ထော ပန အဟမေဝါ”တိ ဇာတကံ
သမောဓာနေတွာ “နဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ အတ္တနော အပ္ပဿုတတာယ
အညသ္မိံ ဝတ္တဗ္ဗေ အညမေဝ ဝဒတိ။ အပ္ပဿုတပုရိသော ဟိ ဗလိဗဒ္ဒသဒိသော
နာမ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၂။ “အပ္ပဿုတာယံ ပုရိသော၊ ဗလိဗဒ္ဒေါ ဇီရတိ။
မံသာနိ တဿ ဝခုန္တိ၊ ပညာ တဿ န ဝခုတိ”တိ။

တတ္ထ အပ္ပဿုတာယန္တိ ဧကဿ ဝါ ဒွိန္ဒံ ဝါ ပဏ္ဏာသကာနံ။ အထ ဝါ ပန
ဝဂ္ဂါနံ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ဧကဿ ဝါ ဒွိန္ဒံ ဝါ သုတ္တန္တာနံ ဝါပိ
အဘာဝေန အပ္ပဿုတော အယံ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပန ဥဂ္ဂဟေတွာ အနုယုဉ္ဇန္တော
ဗဟုဿုတောဝ။ ဗလိဗဒ္ဒေါ ဇီရတိတိ ယထာ ဟိ ဗလိဗဒ္ဒေါ ဇီရမာနော
ဝခုမာနော နေဝ မာတု၊ န ပိတု၊ န သေသညတကာနံ အတ္ထာယ ဝခုတိ၊ အထ
ခေါ နိရတ္တကမေဝ ဇီရတိ၊ ဧဝမေဝံ အယမ္ပိ န ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ ကရေတိ၊ န
အာစရိယဝတ္တံ၊ န အာဂန္တုကဝတ္တာဒီနိ၊ န ဘာဝနာရာမတံ၊ အနုယုဉ္ဇတိ၊
နိရတ္တကမေဝ ဇီရတိ၊ မံသာနိ တဿ ဝခုန္တိတိ ယထာ ဗလိဗဒ္ဒဿ “ယုဂနဂ်-
လာဒီနိ ဝဟိတံ အသမတ္ထော ဒေသော”တိ အရညေ ဝိဿဠဿ တတ္ထေဝ

၁-သုတ္တဝဂ္ဂါနံ (သျှာ)၊ ပနုရသတ္တဝါနံ (က) ၂-သုတ္တန္တာနံ (သျှာ) ၃-ဘာဝနာမတ္တံ (က)

ဝိစရန္တဿ ခါဒန္တဿ ပိဝန္တဿ မံသာနိ ဝဗုန္တိ၊ ဧဝမေဝ ဣမဿာပိ ဥပဇ္ဈာ-
 ယာဒီဟိ ဝိဿဋ္ဌဿ သဗ္ဗံ နိဿာယ စတ္တာရော ပစ္စယေ လဘိတွာ ဥဒ္ဓဝိရေ-
 စနာဒီနိ ကတွာ ကာယံ ပေါသေန္တဿ မံသာနိ ဝဗုန္တိ၊ ထူလသရီရော ဟုတွာ
 ဝိစရတိ။ ပညာ တဿာတိ လောကိယလောကုတ္တရာ ပနဿ ပညာ ဧကင်္ဂလ-
 မတ္တာပိ န ဝဗုတိ၊ အရညေ ပန ဂစ္ဆလတာဒီနိ ဝိယ ဆ ဒွါရာနိ နိဿာယ
 တဏှာ စေဝ နဝဝိမောနော စ ဝဗုတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ မဟာဇနော သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏီတိ။
 လာဠုဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တမံ။

၈-ဥဒါနဝတ္ထု

အနေကဇာတိသံသာရန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဗောဓိရုက္ခမူလေ
 နိဿိန္နော ဥဒါနဝသေန ဥဒါနေတွာ အပရဘာဂေ အာနန္ဒတ္ထေရေန ပုဋ္ဌော
 ကထေသိ။

သော ဟိ ဗောဓိရုက္ခမူလေ နိဿိန္နော သူရိယေ အနတ္တင်္ဂတေယေဝ
 မာရဗလံ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ပဋ္ဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိစ္ဆာဒကံ တမံ ပဒါလေတွာ
 မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခါ ဝိသောဓေတွာ ပစ္ဆိမယာမေ သတ္ထေသု ကာရညတံ
 ပဋိစ္စ ပစ္စယာကာရေ ဉာဏံ ဩတာရေတွာ တံ အနုလောမပဋိလောမဝသေန
 သမ္ပသန္တော အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိတွာ အနေ-
 ကေဟိ ဗုဒ္ဓသတသဟဿေဟိ အဝိဇဟိတံ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဣမာ ဂါထာ
 အဘာသိ—

၁၅၃။ “အနေကဇာတိသံသာရံ၊ သန္တာဝိဿံ အနိဗ္ဗိသံ။
 ဂဟကာရံ ဂဝေသန္တော၊ ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနံ။

၁၅၄။ ဂဟကာရက ဒိဋ္ဌောသိ၊ ပုန ဂေဟံ န ကာဟသိ။
 သဗ္ဗာ တေ ဇာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ ဂဟကူဋံ ဝိသင်္ခတံ။
 ဝိသင်္ခါရဂတံ စိတ္တံ၊ တဏှာနံ ခယမဇ္ဈဂါ”တိ။

တတ္ထ ဂဟကာရံ ဂဝေသန္တောတိ အဟံ ဣမဿ အတ္တဘာဝသင်္ခါတဿ
 ဂေဟဿ ကာရကံ တဏှာဝဗုဒ္ဓိံ ဂဝေသန္တော ယေန ဉာဏေန သက္ကာ တံ၂

၁-ဇာတ် (က) ၂-သော (သျှာ၊ က)

ဒဋ္ဌံ၊ တဿ ဗောဓိဉာဏဿတ္တာယ ဒီပင်္ကရပါဒမူလေ ကတာဘိနိဟာရော
 ဧတ္ထကံ ကာလံ အနေကဇာတိသံသာရံ အနေကဇာတိသတသဟဿသင်္ခါတံ
 ဣမံ သံသာရဝဋ် အနိဗ္ဗိသံ တံ ဉာဏံ အဝိနန္ဒန္တော အလဘန္တောယေဝ သန္ဓာဝိသံ
 သံသရိံ၊ အပရာပရံ အနုဝိစရိန္တိ အတ္ထော။ ဒုက္ခာ ဇာတိ ပုနပ္ပုနန္တိ ဣဒံ
 ဂဟကာရကဝေသနဿ ကရဏဝစနံ။ ယသ္မာ ဇရာဗျာဓိမရဏ-
 မိဿိတာယ ဇာတိ နာမေသာ ပုနပ္ပုနံ ဥပဂန္တံ ဒုက္ခာ၊ န စ သာ တသ္မိံ
 အဒိဋ္ဌေ နိဝတ္တတိ။ တသ္မာ တံ ဂဝေသန္တော သန္ဓာဝိသန္တိ အတ္ထော။
 ဒိဋ္ဌောသီတိ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တေန မယာ ဣဒါနိ ဒိဋ္ဌောသိ။ ပုန
 ဂေဟန္တိ ပုန ဣမသ္မိံ သံသာရဝဋ် အတ္တဘာဝသင်္ခါတံ မမ ဂေဟံ န ကာဟသိ။
 သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါတိ တဝ သဗ္ဗာ အဝေသသာ ကိလေသဖာသုကာ
 မယာ ဘဂ္ဂါ။ ဂဟကုဋ် ဝိသင်္ခတန္တိ ဣမဿ တယာ ကတဿ အတ္တဘာဝ-
 ဂေဟဿ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတံ ကဏ္ဍိကမဏ္ဍလမ္ပိ မယာ ဝိဒ္ဓံသိတံ။ ဝိသင်္ခါရဂတံ
 ဝိတ္တန္တိ ဣဒါနိ မမ စိတ္တံ ဝိသင်္ခါရံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏကရဏဝေသန ဂတံ အနုပဝိဋ္ဌံ။
 တဏှာနံ ခယမဇ္ဈဂါတိ တဏှာနံ ခယသင်္ခါတံ အရဟတ္တံ အဓိဂတောသ္မိတိ။

ဥဒါနဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-မဟာဓနသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု

အစရိတွာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ ဝိဟရန္တော
 မဟာဓနသေဋ္ဌိပုတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ဗာရာဏသိယံ အသီတိကောဋိဝိဘဝေ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿ
 မာတာပိတရော စိန္တေသုံ “အမှာကံ ကုလေ မဟာဘောဂက္ခန္ဓော၊ ပုတ္တဿ
 နော ဟတ္ထေ ဌပေတွာ ယထာသုခံ ပရိဘောဂံ ကရိဿာမ၊ အညေန ကမ္မေန
 ကိစ္စံ နတ္ထိ”တိ။ တံ နစ္စဂီတဝါဒိတမတ္တမေဝ သိက္ခာပေသုံ။ တသ္မိံယေဝ
 နဂရေ အညသ္မိံ အသီတိကောဋိဝိဘဝေ ကုလေ ဧကော ဝိတာပိ နိဗ္ဗတ္တိ။
 တဿာပိ မာတာပိတရော တထေဝ စိန္တေတွာ တံ နစ္စဂီတဝါဒိတမတ္တမေဝ
 သိက္ခာပေသုံ။ တေသံ ဝယပုတ္တာနံ အာဝါဟဝိဝါဟော အဟောသိ။ အထ
 နေသံ အပရဘာဂေ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ ဒွေအသီတိကောဋိဓနံ
 ဧကသ္မိံယေဝ ဂေဟေ အဟောသိ။ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တံ

၁-ဂဟကာရကံ ဂဝေသန္တဿ ပုနပ္ပုနဇနနံ စဝနံ ဒုက္ခံ (သိ)

ရညော ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ အထ တသ္မိံ နဂရေ ဓုတ္တာ စိန္တေသုံ
 “သစာယံ သေဋ္ဌိပုတ္တော သုရာသောဏ္ဍော ဘဝိဿတိ၊ အမှာကံ ဖာသုကံ
 ဘဝိဿတိ၊ ဥဂ္ဂဏှာပေမ နံ သုရာသောဏ္ဍဘာဝ”န္တိ။ တေ သုရံ အာဒါယ
 ခဇ္ဇကမံသေ^၁ စေဝ လောဏသက္ခရာ စ ဒုဿန္တေ၊ ဗန္ဓိတွာမူလကန္တေ ဂဟေတွာ
 တဿ ရာဇကုလတော အာဂစ္ဆန္တဿ မဂ္ဂံ ဩလောကယမာနာ နိသီဒိတွာ
 တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ သုရံ ပိဝိတွာ လောဏသက္ခရံ မုခေ ဒိပိတွာ မူလကန္တံ
 ခုံသိတွာ “ဝဿသတံ ဇီဝ သာမိ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တံ တံ နိဿာယ မယံ ခါဒနပိဝန-
 သမတ္တာ ဘဝေယျာမာ”တိ အာဟံသု။ သော တေသံ ဝစနံ သုတွာ ပစ္ဆတော
 အာဂစ္ဆန္တံ စူဠပဋ္ဌာကံ ပုစ္ဆိ “ကိံ ဧတေ ပိဝန္တိ”တိ။ ဧကံ ပါနကံ သာမိတိ။
 မနာပဇာတိကံ ဧတန္တိ။ သာမိ ဣမသ္မိံ ဇီဝလောကေ ဣမိနာ သဒိသံ ပါတဗ္ဗ-
 ယုတ္တကံ နာမ နတ္ထိတိ။ သော “ဧဝံ သန္တေ မယာပိ ပါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ယောကံ
 ယောကံ အာဟရာပေတွာ ပိဝတိ။ အထဿ န စိရဿေဝ တေ ဓုတ္တာ ပိဝနဘာဝံ
 ဥတွာ တံ ပရိဝါရယိံသု။ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ပရိဝါရော မဟာ အဟောသိ။
 သော ‘သတေနပိ သတဒ္ဓယေနပိ သုရံ အာဟရာပေတွာ ပိဝန္တော ဣမိနာ
 အနုက္ကမေနေဝ နိသိန္ဒဋ္ဌာနာဒိသု ကဟာပဏရာသိံ ဋ္ဌပေတွာ သုရံ ပိဝန္တော
 “ဣမိနာ မာလာ အာဟရထ၊ ဣမိနာ ဂန္တေ၊ အယံ ဇနော ဇုတေ ဆေကော၊
 အယံ နစ္စေ၊ အယံ ဂိတေ၊ အယံ ဝါဒိတေ။ ဣမဿ သဟဿံ ဒေထ၊
 ဣမဿ ဒွေ သဟဿာနိ”တိ ဧဝံ ပိကိရန္တော န စိရဿေဝ အတ္တနော
 သန္တကံ အသိတိကောဋီဇနံ ခေပေတွာ “ဒိဏံ တေ သာမိ ဓန”န္တိ ဝုတ္တေ
 ကိံ ဘရိယာယ မေ သန္တကံ နတ္ထိတိ။ အတ္ထိ သာမိတိ။ တေန ဟိ တံ အာဟရ-
 ထာတိ။ တမ္ပိ တထေဝ ခေပေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ခေတ္တအာရာမုယျာနယောဂ္ဂါဒိ-
 ကမ္ပိ အန္တမသော ဘာဇနဘဏ္ဍကမ္ပိ အတ္တရဏပါဝုရဏနိသီဒနမ္ပိ သဗ္ဗံ
 အတ္တနော သန္တကံ ပိတ္တိဏိတွာ ခါဒိ။ အထ နံ မဟလ္လကကာလေ ယေဟိဿ
 ကုလသန္တကံ ဂေဟံ ပိတ္တိဏိတွာ ဂဟိတံ၊ တေ တံ ဂေဟာ နိဟရိံသု။ သော
 ဘရိယံ အာဒါယ ပရဇနဿ ဂေဟဘိတ္တိံ နိဿာယ ဝသန္တော ကပါလခဏ္ဍံ
 အာဒါယ ဘိက္ခာယ စရိတွာ ဇနဿ ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ဘုဋ္ဌိတုံ အာရဘိ။

အထ နံ ဧကဒိဝသံ အာသနသာလာယ ဒွါရေ ဋ္ဌတွာ ဒဟရသာမဏေရေဟိ
 ဒိယျမာနံ ဥစ္ဆိဋ္ဌကဘောဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တံ ဒိသ္မာ သတ္တာ သိတံ ပါတွာကာသိ။
 အထ နံ အာနန္ဒတ္ထေရော သိတကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ သိတကာရဏံ
 ကထေန္တော “ပဿာနန္တ ဣမံ မဟာဓနသေဋ္ဌိပုတ္တံ ဣမသ္မိံ ယေဝ နဂရေ

၁-ဘဋိတမံသေ(သိ)၊ ခဇ္ဇမံသေ(သျှာ) ၂-ဒဿန္တေ(သိ)

ဒွေအသီတိကောဋီဓနံ ခေပေတွာ ဘရိယံ အာဒါယ ဘိက္ခာယ စရန္တံ။ သစေ ဟိ အယံ ပဌမဝယေ ဘောဂေ အခေပေတွာ ကမ္မန္တေ ပယောဇယိဿ။ ဣမသ္မိ-
 ယေဝ နဂရေ အဂ္ဂသေဋ္ဌိ အဘဝိဿ။ သစေ ပန နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿ။ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿ။ ဘရိယာပိဿ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿ။ သစေ မဇ္ဈိမဝယေ ဘောဂေ အခေပေတွာ ကမ္မန္တေ ပယောဇယိဿ။ ဒုတိယသေဋ္ဌိ အဘဝိဿ။ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇန္တော အနာဂါမိ အဘဝိဿ။ ဘရိယာပိဿ သကဒါဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿ။ သစေ ပစ္ဆိမဝယေ ဘောဂေ အခေပေတွာ ကမ္မန္တေ ပယောဇယိဿ။ တတိယသေဋ္ဌိ အဘဝိဿ။ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇန္တောပိ သကဒါဂါမိ အဘဝိဿ။ ဘရိယာပိဿ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿ။ ဣဒါနိ ပဓနသ ဂိဟိဘောဂတောပိ ပရိဟိနော သာမညဇောပိ။ ပရိဟာယိတွာ စ ပန သုက္ခပလ္လလေ ကောဉ္ဇသကုဏော ဝိယ ဇာတော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၅၅။ “အစရိတွာ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အလဒ္ဓါ ယောဗ္ဗနေ ဓနံ။
 ဇိဏ္ဏကောဉ္ဇာဝ ဈာယန္တိ၊ ဒီဏမစ္ဆေဝ ပလ္လလေ။

၁၅၆။ အစရိတွာ ဗြဟ္မစရိယံ၊ အလဒ္ဓါ ယောဗ္ဗနေ ဓနံ။
 သေန္တိ စာပါတိဒီဏာဝ၊ ပုရာဏာနိ အနုတ္တရန္တိ။

တတ္ထ အစရိတွာတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ အဝသိတွာ။ ယောဗ္ဗနေတိ အနုပုန္ဓေ ဝါ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတုံ ဥပ္ပန္ဓေ ဝါ ဘောဂေ ရက္ခိတုံ သမတ္ထကာလေ ဓနမ္ပိ အလဘိတွာ။ ဒီဏမစ္ဆေတိ တေ ဧဝရူပါ ဗာလာ ဥဒကဿ အဘာဝါ ဒီဏမစ္ဆေ ပလ္လလေ ပရိက္ခိဏပတ္တာ ဇိဏ္ဏကောဉ္ဇာ ဝိယ အဝဈာယန္တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ပလ္လလေ ဥဒကဿ အဘာဝေါ ဝိယ ဟိ ဣမေသံ ဝသနဋ္ဌာနဿ အဘာဝေါ၊ မစ္ဆာနံ ဒီဏဘာဝေါ ဝိယ ဣမေသံ ဘောဂါနံ အဘာဝေါ၊ ဒီဏပတ္တာနံ ကောဉ္ဇာနံ ဥပ္ပတိတွာ ဂမနာဘာဝေါ ဝိယ ဣမေသံ ဣဒါနိ ဇလထလပထာဒီဟိ ဘောဂေ သဏ္ဍာပေတုံ အသမတ္တဘာဝေါ။ တသ္မာ တေ ဒီဏပတ္တာ ကောဉ္ဇာ ဝိယ မစ္ဆေဝ ဗဇ္ဈိတွာ အဝဈာယန္တိတိ။ စာပါတိ-
 ဒီဏာဝါတိ စာပတော အတိဒီဏာ”၊ စာပါ ဝိနိမုတ္တာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ စာပါ ဝိနိမုတ္တာ သရာ ယထာဝေဂံ ဂန္ဓာ ပတိတာ၊ တံ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပန္တေ အသတိ တတ္ထေဝ ဥပစိကာနံ ဘတ္တံ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ဣမေပိ

၁-စာပါတိဒီဏာ ဝါတိ စာပါတော အတိဒီဏာ (သိ)

တယော ဝယေ အတိက္ကန္တာ ဣဒါနိ၊ အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရိတုံ အသမတ္ထတာယ မရဏံ ဥပဂမိဿန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “သေန္တိ စာပါတိဒိဏာဝါ”တိ။ ပုရာဏာနိ အနုတ္တုနန္တိ “ဣတိ အမေဟိ ခါဒိတံ ဣတိ ပိတ”န္တိ ပုဗ္ဗေ ကတာနိ ခါဒိတ- ပိပိတနစ္စဂီတဝါဒိတာဒိနိ အနုတ္တုနန္တာ သောစန္တာ အနုသောစန္တာ သေန္တိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။

မဟာနေသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု နဝမံ။

ဇရာဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကောဒသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁၂-အတ္တဝါ

၁-ဗောဓိရာဇကုမာရဝတ္ထု

အတ္တာနုဇ္ဈေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဘောသကဋ္ဌာဝနေ ဝိဟရန္တော ဗောဓိရာဇကုမာရံ အာရဟ္မ ကထေသိ။

သော ကိရ ပထဝီတလေ အညေဟိ ပါသာဒေဟိ အသဒိသရူပံ အာကာသေ ဥပ္ပတမာနံ ဝိယ ကောကနဒံ^၁ နာမ ပါသာဒံ ကာရေတွာ ဝနုကိ^၂ ပုစ္ဆိ “ကိ^၃ တယာ အညတ္တာပိ ဝေရူပေါ ပါသာဒေါ ကတပုဗ္ဗော၊ ဥဒါဟု ပဌမသိပ္ပမေဝ တေ ဣဒ”န္တိ။ “ပဌမသိပ္ပမေဝ ဒေဝါ”တိ စ ဝုတ္တေ စိန္တေသိ “သစေ အယံ အညဿပိ ဝေရူပံ ပါသာဒံ ကရိဿတိ၊ အယံ ပါသာဒေါ အနန္တရိယော ဘဝိဿတိ။ ဣမံ မယာ မာရေတုံ ဝါ ဟတ္ထပါဒေ ဝါဿ ဆိန္ဒိတုံ အက္ခိနိ ဝါ ဥပ္ပါဋေတုံ ဝနုတိ၊ ဧဝံ အညဿ ပါသာဒံ န ကရိဿတိ”တိ။ သော တမတ္ထံ အတ္တနော ဝိယသဟာယကဿ သဒ္ဓိဝကပုတ္တဿ^၂ နာမ မာဏဝကဿ ကထေသိ။ သော စိန္တေသိ “နိဿံသယံ သေ ဝနုကိ^၃ နာသေဿတိ၊ အနုဋ္ဌေါ သိပ္ပိ၊ သော^၃ မယံ ပဿန္တေ မာ နဿတု၊ သညမဿ ဒဿာမီ”တိ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ပါသာဒေ တေ ကမ္မံ နိဋ္ဌိတံ၊ နော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နိဋ္ဌိတ”န္တိ ဝုတ္တေ “ရာဇကုမာရော တံ နာသေတုကာမော အတ္တာနံ ရက္ခေယျာသိ”တိ အာဟ။ ဝနုကိပိ “ဘဒ္ဒကံ တေ သာမိ ကတံ မမ အာရောစေန္တေန၊ အဟမေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကိ^၃ သမ္မ အမှာကံ ပါသာဒေ ကမ္မံ နိဋ္ဌိတ”န္တိ ရာဇကုမာရေန ပုဋ္ဌော “န တာဝ ဒေဝ နိဋ္ဌိတံ၊ ဗဟု အဝသိဋ္ဌ”န္တိ အာဟ။ ကိ^၃ ကမ္မံ နာမ အဝသိဋ္ဌန္တိ။ ပစ္ဆာ ဒေဝ အာစိက္ခိဿာမိ၊ ဒါရူနိ တာဝ အာဟရာပေထာတိ။ ကိ^၃ ဒါရူနိ နာမာတိ။ နိဿာရာနိ သုက္ခဒါရူနိ ဒေဝါတိ။ သော အာဟရာပေတွာ အဒါသိ။ အထ နံ အာဟ “ဒေဝ တေ ဣတော ပဋ္ဌာယ မမ သန္တိကံ နာဂန္တဗ္ဗံ။ ကိ^၃ ကာရဏာ? သုခုမကမ္မံ ကရောန္တဿ ဟိ အညေဟိ သဒ္ဓိ^၃ သလ္လပန္တဿ မေ^၄ ကမ္မဝိက္ခေပေါ ဟောတိ၊ အာဟာရဝေလာယံ ပန မေ ဘရိယာဝ အာဟာရံ အာဟရိဿတိ”တိ။ ရာဇကုမာရောပိ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိ။ သောပိ ဧကသ္မိ^၅ ဂစ္ဆေ နိသီဒိတွာ တာနိ ဒါရူနိ တစ္ဆေတွာ အတ္တနော ပုတ္တဒါရဿ အန္တော နိသီဒနယောဂံ ဂရုဋ္ဌသကုဏံ ကတွာ အာဟာရ-ဝေလာယ ပန ဘရိယံ အာဟ “ဂေဟေ ဝိဇ္ဇမာနကံ သဗ္ဗံ ဝိက္ခိဏိတွာ

၁-ကောကနဒံ (သိ၊ သျာ)	၂-သဒ္ဓိကာပုတ္တဿ (သိ)
၃-သိပ္ပိယော (သျာ၊ က)	၄-သလ္လာပေ သတိ (သျာ၊ က)

ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဂဏှာဟိ”တိ။ ရာဇကုမာရောပိ ဝဇုကိဿ အနိက္ခမနတ္ထာယ ဂေဟံ ပရိက္ခိပိတွာ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ ဝဇုကိပိ သကုဏဿ နိဋ္ဌိတကာလေ “အဇ္ဇ သဗ္ဗေပိ ဒါရကေ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ဘရိယံ ဝတွာ ဘုတ္တ- ပါတရာသော ပုတ္တဒါရံ သကုဏဿ ကုစ္ဆိယံ နိသီဒါပေတွာ ဝါတပါနေန နိက္ခမိတွာ ပလာယိ။ သော တေသံ “ဒေဝ ဝဇုကိ ပလာယတိ”တိ ကန္ဒန္တာနံ- ယေဝ ဂန္ဒာ ဟိမဝန္တေ ဩတရိတွာ ဧကံ နဂရံ မာပေတွာ ကဋ္ဌဝါဟနရာဇာ နာမ ဇာတော။

ရာဇကုမာရောပိ “ပါသာဒမဟံ ကရိဿာမီ”တိ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ ပါသာဒေ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓေဟိ ပရိဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ပဌမဥမ္မာရတော ပဋ္ဌာယ စေလပဋိကံ^၁ ပတ္တရိ။ သော ကိရ အပုတ္တကော၊ တသ္မာ “သစာဟံ ပုတ္တံ ဝါ ဓိတရံ ဝါ လစ္ဆာမိ၊ သတ္တာ ဣမံ အက္ကမိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ ပတ္တရိ။ သော သတ္တရိ အာဂတေ သတ္တာရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ “ပဝိသထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ သတ္တာ န ပါဝိသိ၊ သော ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ယာစိ။ သတ္တာ အပဝိသိက္ခာဝ အာနန္ဒတ္ထေရံ ဩလောကေသိ။ ထေရော ဩလောကိတ- သညာယေဝ ဝတ္တာနံ အနက္ကမနဘာဝံ ဥတွာ တံ “သံဟရတု ရာဇကုမာရ ဒုဿာနိ၊ န ဘဂဝါ စေလပဋိကံ အက္ကမိဿတိ၊ ပစ္စိမဇနတံ တထာဂတော ဩလောကေတိ”တိ ဒုဿာနိ သံဟရာပေသိ။ သော ဒုဿာနိ သံဟရိတွာ သတ္တာရံ အန္တောနိဝေသနံ ပဝေသေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကေန သမ္မာနေတွာ ဧကမန္တံ နိသီန္တော ဝန္တိတွာ အာဟ “ဘန္တေ အဟံ တုမှာကံ ဥပကာရကော တိက္ခတ္ထု၊ သရဏံ ဂတော၊ ကုစ္ဆိဂတော စ ကိရမိ ဧကဝါရံ သရဏံ ဂတော၊ ဒုတိယံ တရုဏဒါရ- ကကာလေ၊ တတိယံ ဝိညုဘာဝံ ပတ္တကာလေ။ တဿ မေ ကသ္မာ စေလ- ပဋိကံ န အက္ကမိဿာ”တိ။ ကိံ ပန တံ ကုမာရ စိန္တေတွာ စေလာနိ အတ္တရိတိ။ “သစေ ပုတ္တံ ဝါ ဓိတရံ ဝါ လစ္ဆာမိ၊ သတ္တာ မေ စေလပဋိကံ အက္ကမိဿတိ”တိ ဣဒံ စိန္တေတွာ ဘန္တေတိ။ တေနေဝါဟံ တံ န အက္ကမိန္တိ။ ကိံ ပနာဟံ ဘန္တေ ပုတ္တံ ဝါ ဓိတရံ ဝါ နေဝ လစ္ဆာမိတိ။ အာမ ကုမာရာတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ပုရိမကအတ္တဘာဝေ ဇာယာယ သဒ္ဓိံ ပမာဒံ အာပန္နတ္တာတိ။ ကသ္မိံ ကာလေ ဘန္တေတိ။ အထဿ သတ္တာ အတိတံ အာဟရိတွာ ဒေသေသိ ၂—

အတိတေ ကိရ အနေကသတာ မနုဿာ မဟတိယာ နာဝါယ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္တိံသု။ နာဝါ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဘိဇ္ဇိ။ ဒွေ ဇယမ္ပတိကာ ဧကံ ဖလကံ ဂဟေတွာ အန္တရဒီပကံ ပဝိသိံသု၊ သေသာ သဗ္ဗေ တတ္ထေဝ မရိံသု။ တသ္မိံ ခေါ ပန

၁-စေလပတ္တိကံ (သီ) ၂-ဒေသေသိ (က)

ဒီပကေ မဟာသကုဏသံဃော ဝသတိ။ တေ အညံ ခါဒိတဗ္ဗကံ အဒိသွာ
 ဆာတဇ္ဈတ္တာ သကုဏအဏ္ဍာနိ အင်္ဂါရေသု ပစိတွာ ခါဒိံသု၊ တေသု အပ္ပ-
 ဟောန္တေသု သကုဏန္တာပေ ဂဟေတွာ ခါဒိံသု။ ဧဝံ ပဌမဝယေပိ မဇ္ဈိမဝယေပိ
 ပစ္ဆိမဝယေပိ ခါဒိံသုယေဝ။ ဧကသ္မိမ္ပိ ဝယေ အပ္ပမာဒံ နာပဇ္ဇိံသု၊ ဧကောပိ
 စ နေသံ အပ္ပမာဒံ နာပဇ္ဇိံ။

သတ္တာ ဣဒံ တဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ ဒဿေတွာ “သစေ ဟိ တံ ကုမာရ တဒါ
 ဧကသ္မိမ္ပိ ဝယေ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ” အပ္ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿ၊ ဧကသ္မိမ္ပိ ဝယေ
 ပုတ္တော ဝါ ဓိတာ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ သစေ ပန ဝေါ ဧကောပိ အပ္ပမတ္တော
 အဘဝိဿ၊ တံ ပဋိစ္စ ပုတ္တော ဝါ ဓိတာ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿ။ ကုမာရ အတ္တာနံ ဟိ
 ပိယံ မညမာနေန တီသုပိ ဝယေသု အပ္ပမတ္တေန အတ္တာ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ ဧဝံ
 အသက္ကောန္တေန ဧကဝယေပိ ရက္ခိတဗ္ဗောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၇။ “အတ္တာနုဇ္ဈေ ပိယံ ဇညာ၊ ရက္ခေယျ နံ သုရက္ခိတံ။
 တိဏ္ဍံ အညတရံ ယာမံ၊ ပဋိဇဂ္ဂေယျ ပဏ္ဍိတော”တိ။

တတ္ထ ယာမန္တိ သတ္တာ အတ္တနော ဓမ္မိဿရတာယ ဒေသနာကုသလတာယ
 စ ဣဓ တိဏ္ဍံ ဝယာနံ အညတရံ ဝယံ ယာမန္တိ ကတွာ ဒေသေသိ၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ
 အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သစေ အတ္တာနံ ပိယံ ဇာနေယျ၊ ရက္ခေယျ နံ သုရက္ခိတံ
 ယထာ သော သုရက္ခိတော ဟောတိ၊ ဧဝံ နံ ရက္ခေယျ။ တတ္ထ သစေ ဂိဟိ
 သမာနော “အတ္တာနံ ရက္ခိဿာမီ”တိ ဥပရိပါသာဒတလေ သုသံဝုတံ ဂမ္ဘံ
 ပဝိသိတွာ သမ္ပန္နာရက္ခော ဟုပွာ ဝသန္တောပိ၊ ပဗ္ဗဇိတော ဟုတွာ သုသံဝုတေ
 ပိဟိတဒ္ဓါရဝါတပါနေ လေဏေ ပိဟရန္တောပိ အတ္တာနံ န ရက္ခတိယေဝ။
 ဂိဟိ ပန သမာနော ယထာဗလံ ဒါနသီလာဒီနိ ပုညာနိ ကရောန္တော၊
 ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ပန ဝတ္ထပဋိဝတ္ထပရိယတ္တိမနသိကာရေသု ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တော
 အတ္တာနံ ရက္ခတိ နာမ။ ဧဝံ တီသု ဝယေသု အသက္ကောန္တော အညတရသ္မိမ္ပိ
 ဝယေ ပဏ္ဍိတပုရိသော အတ္တာနံ ပဋိဇဂ္ဂတိယေဝ။ သစေ ဟိ ဂိဟိဘူတော
 ပဌမဝယေ ဒိဋ္ဌာပသုတတာယ ကုသလံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ မဇ္ဈိမဝယေ
 အပ္ပမတ္တေန ဟုတွာ ကုသလံ ကာတမ္ပံ။ သစေ မဇ္ဈိမဝယေ ပုတ္တဒါရံ
 ပေါသေန္တော ကုသလံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ပစ္ဆိမဝယေ ကာတဗ္ဗမေဝ။
 ဧဝံပိ ကရောန္တေန အတ္တာ ပဋိဇဂ္ဂိတောဝ ဟောတိ။ ဧဝံ အကရောန္တဿ ပန
 အတ္တာ ပိယော နာမ န ဟောတိ၊ အပါယပရာယဏမေဝ နံ ကရောတိ။ သစေ

ပန ပဗ္ဗဇိတော ပဌမဝယေ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တော ဓာရေန္တော ဝါစေန္တော
 ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရောန္တော ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ၊ မဇ္ဈိမဝယေ အပ္ပမတ္တေန
 သမဏဓမ္မော ကာတဗ္ဗော" သစေ ပဌမဝယေ ဥဂ္ဂဟိတပရိယတ္တိယာ အဋ္ဌကထံ
 ဝိနိစ္ဆယံ ကာရဏာကာရဏဉ္စ ပုစ္ဆန္တော မဇ္ဈိမဝယေ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ၊
 ပစ္ဆိမဝယေ အပ္ပမတ္တေန သမဏဓမ္မော ကာတဗ္ဗောယေဝ။ ဧဝမ္ပိ ကရောန္တေန
 အတ္တာ ပဋိဇဂ္ဂိလောဝ ဟောတိ။ ဧဝံ အကရောန္တဿ ပန အတ္တာ ပိယော
 နာမ န ဟောတိ၊ ပစ္ဆာနုတာပေနေဝ နံ တာပေတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗောဓိရာဇကုမာရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊
 သမ္ပတ္တပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဗောဓိရာဇကုမာရဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ဥပနန္ဒသကျပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

အတ္တာနမေဝ ပဌမန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 ဥပနန္ဒံ သကျပုတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ ကေရော ဓမ္မကထံ ကထေတုံ ဆေကော။ တဿ အပ္ပိစ္ဆတဒိ-
 ပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဗဟူ ဘိက္ခု။ တံ တိစိဝရေဟိ ပူဇေတွာ ဓုတင်္ဂါနိ
 သမာဒိယိံသု။ တေဟိ ဝိဿဋ္ဌပရိက္ခာရေ သောယေဝ ဂဏှိ။ သော ဧကသ္မိံ
 အန္တောဝဿေ ဥပကဋ္ဌေ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ အထ နံ ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ
 ဒဟရသာမဏေရာ ဓမ္မကထိကပေမေန "ဘန္တေ ဣဓ ဝဿံ ဥပေထာ"တိ
 ဝဒိံသု။ "ဣဓ ကိတ္တကံ ဝဿာဝါသိကံ လဗ္ဘတိ"တိ ပုစ္ဆိတွာ တေဟိ "ဧကေကော
 သာဠကော"တိ ဝုတ္တေ တတ္ထ ဥပါဟနာ ဌပေတွာ အညံ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။
 ဒုတိယံ ဝိဟာရံ ဂန္တော "ဣဓ ကိံ လဗ္ဘတိ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဒွေ သာဠကော"တိ
 ဝုတ္တေ ကတ္တရယဋ္ဌိံ ဌပေသိ။ တတိယံ ဝိဟာရံ ဂန္တော "ဣဓ ကိံ လဗ္ဘတိ"တိ
 ပုစ္ဆိတွာ "တယော သာဠကော"တိ ဝုတ္တေ တတ္ထ ဥဒကတုမ္ပံ ဌပေသိ။ စတုတ္ထံ
 ဝိဟာရံ ဂန္တော "ဣဓ ကိံ လဗ္ဘတိ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "စတ္တာရော သာဠကော"တိ
 ဝုတ္တေ "သာဓု ဣဓ ဝသိဿာမိ"တိ တတ္ထ ဝဿံ ဥပဂန္တော ဂဟဋ္ဌာနဉ္စေဝ ဘိက္ခု။-
 နဉ္စ ဓမ္မကထံ ကထေသိ။ တေ နံ ဗဟူဟိ ဝတ္ထေဟိ စေဝ စိဝရေဟိ စ ပူဇေသုံ။
 သော ဝုဋ္ဌဝဿော ဣတရေသုပိ ဝိဟာရေသု သာသနံ ပေသေတွာ "မယာ
 ပရိက္ခာရဿ ဌဂိတတ္တာ ဝဿာဝါသိကံ လဒ္ဓဗ္ဗံ၊ တံ မေ ပဟိဏန္တူ"တိ သဗ္ဗံ
 အာဟရာပေတွာ ယာနကံ ပူရေတွာ ပါယာသိ။

အထေကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဒွေ ဒဟရဘိက္ခု။ ဒွေ သာဠကေ ကေဉ္စ ကမ္ဗလံ လဘိတွာ “တုယံ သာဠကော ဟောန္တ၊ မယံ ကမ္ဗလော”တိ ဘာဇေတုံ အသက္ကောန္တာ မဂ္ဂသမိပေ နိသီဒိတွာ ဝိဝဒန္တိ။ တေ တံ ထေရံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသွာ “ဘန္တေ တုမေ နော ဘာဇေတွာ ဒေထာ”တိ ဝဒိံသု။ တုမေယေဝ ဘာဇေထာတိ။ န သက္ကောမ ဘန္တေ၊ တုမေယေဝ နော ဘာဇေတွာ ဒေထာတိ။ တေန ဟိ မမ ဝစနေ ဌဿထာတိ။ အာမ ဌဿာမာတိ။ “တေန ဟိ သာဓူ”တိ တေသံ ဒွေ သာဠကေ ဒတွာ “အယံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တာနံ အမှာကံ ပါရုပနာရဟော”တိ မဟာဂ္ဂံ ကမ္ဗလံ အာဒါယ ပက္ကာမိ။ ဒဟရဘိက္ခု။ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟုတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ တုမှာကံ သန္တိကံ ဂဟေတွာ တုမေ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ကရောတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတသ္မိံ အနုတိရစာရိ စ ဂမ္ဘီရစာရိ စာတိ ဒွေ ဥဒ္ဓါ မဟန္တံ ရောဟိ- တမစ္ဆံ လဘိတွာ “မယံ သီသံ ဟောတု၊ တဝ နဂံဠ”န္တိ ဝိဝါဒါပန္နာ ဘာဇေတုံ အသက္ကောန္တာ ဧကံ သိင်္ဂါလံ ဒိသွာ အာဟံသု “မာတုလ ဣမံ နော ဘာဇေတွာ ဒေဟိ”တိ။ အဟံ ရညာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနေ ဌပိတော၊ တတ္ထ စိရံ နိသီဒိတွာ ဇော်ဝိဟာရတ္ထာယ အာဂတောမိ၊ ဣဒါနိ မေ ဩကာသော နတ္ထိတိ။ မာတုလ မာ ဧဝံ ကရောထ၊ ဘာဇေတွာ ဧဝ နော ဒေထာတိ။ မမ ဝစနေ ဌဿထာတိ။ ဌဿာမ မာတုလာတိ။ “တေန ဟိ သာဓူ”တိ သော သီသံ ဆိန္ဒိတွာ ဧကမန္တေ အကာသိ၊ နဂံဠံ ဧကမန္တေ။ ကတွာ စ ပန “တာတာ ယေန ဝေါ အနုတိရေ စရိတံ၊ သော နဂံဠံ ဂဏှာတု။ ယေန ဂမ္ဘီရေ စရိတံ၊ တဿ သီသံ ဟောတု။ အယံ ပန မဇ္ဈိမော ခဏှော မမ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မေ ဌိတဿ ဘဝိဿတိ”တိ တေ သညာပေန္တော—

“အနုတိရစာရိ နဂံဠံ၊ သီသံ ဂမ္ဘီရစာရိနော။
အစွာယံ^၁ မဇ္ဈိမော ခဏှော၊ ဓမ္မဌဿ ဘဝိဿတိ”တိ ၂—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ မဇ္ဈိမဓဏှံ အာဒါယ ပက္ကာမိ။ တေပိ ဝိပ္ပဋိသာရိနော တံ ဩလောကေတွာ အဋ္ဌံသု။

သတ္ထာ ဣမံ အတိတံ ဒသေတွာ “ဧဝမေသ အတိတေပိ တုမေ ဝိပ္ပဋိ- သာရိနော အကာသိယေဝါ”တိ တေ ဘိက္ခု။ သညာပေတွာ ဥပနန္တံ ဂရဟန္တော

၁-အထာယံ (သီ၊ သျာ) ၂-၃ ၅-၁၅၉-ဝိဇ္ဇေ ဇာတကေ။

“ဘိက္ခဝေ ပရံ ဩဝဒန္တေန နာမ ပဌမမေဝ အတ္တာ ပတိရူပေ ပတိဋ္ဌာပေ-
တဗ္ဗော”တိ ဝတ္တာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၀။ “အတ္တာနမေဝ ပဌမံ၊ ပတိရူပေ နိဝေသယေ။
အထညမနုသာသေယျ၊ န ကိလိဿေယျ ပဏ္ဍိတော”တိ။

တတ္ထ ပတိရူပေ နိဝေသယေတိ အနုစ္ဆရိကေ ဂုဏေ ပတိဋ္ဌာပေယျ။ ဣဒံ
ဂုတ္တံ ဟောတိ—ယော အပ္ပိစ္ဆတဒိဂုဏေဟိ ဝါအရိယဝံသပဋိပဒါဒိဟိ ဝါ ပရံ
အနုသာသိတုကာမော၊ သော အတ္တာနမေဝ ပဌမံ တသ္မိံ ဂုဏေ ပတိဋ္ဌာပေယျ။
ဧဝံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ အထညံ တေဟိ ဂုဏေဟိ အနုသာသေယျ။ အတ္တာနံ ဟိ
တတ္ထ အနိဝေသေတွာ ကေဝလံ ပရမေဝ အနုသာသမာနော ပရတော နိန္ဒ
လဘိတွာ ကိလိဿတိ နာမ၊ တတ္ထ အတ္တာနံ နိဝေသေတွာ အနုသာသမာနော
ပရတော ပသံသံ လဘတိ၊ တသ္မာ န ကိလိဿတိ နာမ။ ဧဝံ ကရောန္တော
ပဏ္ဍိတော န ကိလိဿေယျာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံ သု၊ မဟာ-
ဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဥပနန္ဒသကျပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ပဓာနိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု

အတ္တာနန္တေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဓာနိက-
တိဿတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ပဉ္စသတေ ဘိက္ခု။
အာဒါယ အရညေ ဝဿံ ဥပဂန္တော “အာဂုသော ဓရမာနကဿ ဗုဒ္ဓဿ
သန္တိကေ ဝေါ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟိတံ၊ အပ္ပမတ္တာဝ သမဏဓမ္မံ ကရောထာ”တိ
ဩဝဒိတွာ သယံ ဂန္တော နိပဇ္ဇိတွာ သုပတိ။ တေ ဘိက္ခု။ ပဌမယာမေ စက်မိတွာ
မဇ္ဈိမယာမေ ဝိဟာရံ ပဝိသန္တိ။ သော နိဒ္ဒါယိတွာ ပဗုဒ္ဓကာလေ တေသံ
သန္တိကံ ဂန္တော “ကိံ တုမေ ‘နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယိသာမာ’တိ အာဂတာ၊ သီဃံ
နိက္ခမိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောထာ”တိ ဝတ္တာ သယံ ဂန္တော တထေဝ သုပတိ။
ဣတရေ မဇ္ဈိမယာမေ ဗဟိ စက်မိတွာ ပစ္ဆိမယာမေ ဝိဟာရံ ပဝိသန္တိ။ သော
ပုနပိ ပဗုဒ္ဓိတွာ ဧဝံ သန္တိကံ ဂန္တော တေ ဝိဟာရာ နိဟရိတွာ သယံ ပုန ဂန္တော
တထေဝ သုပတိ။ တသ္မိံ နိစ္စကာလံ ဧဝံ ကရောန္တေ တေ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗာယံ ဝါ

ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝါ မနသိကာတုံ နာသက္ခိံသု၊ စိတ္တံ အညထတ္တံ အဂမာသိ။ တေ
 “အမှာကံ အာစရိယော အတိဝိယ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ ပရိဂ္ဂဏှိဿာမ န”န္တိ
 ပရိဂ္ဂဏှန္တာ တဿ ကိရိယံ ဒိသ္မာ “နဋ္ဌမှာ အာဂုသော၊ အာစရိယော
 နော တုစ္ဆရဝံ ရဝတိ”တိ ဝဒိံသု။ တေသံ အတိဝိယ နိဒ္ဓါယ ကိလမန္တာနံ
 ဧကဘိက္ခုပိ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိံ။ တေ ဝုဋ္ဌဝဿာ သတ္ထု သန္တိကံ
 ဂန္တာ သတ္တာရာ ကတပဋိသန္တာရာ “ကိ” ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တာ ဟုတွာ သမဏ-
 ဓမ္မံ ကရိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ
 ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ တုမှာကံ အန္တရာယမကာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ
 ယာစိတော—

“အမာတာပိတရသံဝဇော”၊ အနာစေရကုလေ ဝသံ။

နာယံ ကာလံ အကာလံ ဝါ၊ အဘိဇာနာတိ ကုက္ကုဋ္ဌော”တိ ၂—

ဣမံ အကာလရာဇိကုက္ကုဋ္ဌဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိ။ “တဒါ ဟိ သော
 ကုက္ကုဋ္ဌော အယံ ပခာနိကတိဿတ္ထေရော အဟောသိ၊ ဣမေ ပဉ္စ သတာ ဘိက္ခု။
 တေ မာဏဝါ အဟေသုံ၊ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အဟမေဝါ”တိ
 သတ္တာ ဣမံ ဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ “ဘိက္ခဝေ ပရံ ဩဝဒန္တေန နာမ အတ္တာ
 သုဒန္တော ကာတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဩဝဒန္တော ဟိ သုဒန္တော ဟုတွာ ဒမေတိ
 နာမာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅၉။ “အတ္တာနဉ္စေ တထာ ကယိရာ၊ ယထာညမနုသာသတိ။
 သုဒန္တော ဝတ ဒမေထ၊ အတ္တာ ဟိ ကိရ ဒုဒ္ဓမော”တိ။

တဿတ္ထော—ယော? ဟိ ဘိက္ခု “ပဌမယာမာဒိသု စက်မိတဗ္ဗ”န္တိ
 ဝတွာ ပရံ ဩဝဒတိ၊ သယံ စက်မနာဒိနိ အဓိဋ္ဌဟန္တော အတ္တာနဉ္စေ တထာ
 ကယိရာ၊ ယထာညမနုသာသတိ၊ ဧဝံ သန္တေ သုဒန္တော ဝတ ဒမေထာတိ
 ယေန ဂုဏေန ပရံ အနုသာသတိ၊ တေန အတ္တာနာ သုဒန္တော ဟုတွာ ဒမေယျ။
 အတ္တာ ဟိ ကိရ ဒုဒ္ဓမောတိ အယံ ဟိ အတ္တာ နာမ ဒုဒ္ဓမော။ တသ္မာ ယထာ
 သော သုဒန္တော ဟောတိ၊ တထာ ဒမေတဗ္ဗောတိ။

ဒေသနာဝဿာနေ ပဉ္စ သတာပိ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသုတိ။
 ပခာနိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု တတိယံ။

၁-အမာတာပိတုသံဝဇော (သီ၊ သျာ၊ က)

၂-၃ ၅-၂၀-ပိဋေ ဇာတကော။

၃-ယထာ (သီ၊ သျာ၊ က)

၄-ကုမာရကဿပမာတုထေရိဝတ္ထု

အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နာထောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကုမာရကဿပတ္ထေရဿ မာတရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာ ကိရ ရာဇဂဟနဂရေ သေဋ္ဌိမိတာ ဝိညုတံ ပတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ပဗ္ဗဇံ ယာစိ။ အထ သာ ပုနပ္ပုနံ ယာစမာနာပိ မာတာပိတုနံ သန္တိကာ ပဗ္ဗဇံ အလဘိတွာ ဝယပ္ပတ္တာ ပတိကုလံ ဂန္ဓာ ပတိဒေဝတာ ဟုတွာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိ။ အထဿာ နစိရသေဝ ကုန္တိသ္မိံ ဂဟော ပတိဋ္ဌဟိ။ သာ ဂဟဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ အဇာနိတွာဝ သာမိကံ အာရာဓေတွာ ပဗ္ဗဇံ ယာစိ။ အထ နံ သော မဟန္တေန သက္ကာရေန ဘိက္ခုနုပဿယံ နေတွာ အဇာနန္တော ဒေဝဒတ္တပက္ခိကာနံ ဘိက္ခုနိနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေသိ။ အပရေန သမယေန ဘိက္ခုနိယော တဿာ ဂဟိနိဘာဝံ ဥတွာ တာဟိ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုတ္တာ နာဟံ အယျေ ဇာနာမိ “ကိမေတံ” သီလံ ဝတ မေ အရောဂမေဝါတိ။ ဘိက္ခုနိယော တံ ဒေဝဒတ္တဿ သန္တိကံ နေတွာ “အယံ ဘိက္ခုနိ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတာ၊ ဣမိဿာ မယံ ဂဟဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဇာနာမ၊ ကာလံ န ဇာနာမ၊ ကိံ ဒါနိ ကရောမာ”တိ ပုန္တိံသု။ ဒေဝဒတ္တော “မာ မယံ ဩဝါဒကာရိကာနံ ဘိက္ခုနိနံ အယသော ဥပ္ပဇတူ”တိ ဧတ္တကမေဝ စိန္တေတွာ “ဥပ္ပဗ္ဗာဇေထ န”န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ သာ ဒဟရာ မာ မံ အယျေ နာသေထ၊ နာဟံ ဒေဝဒတ္တံ ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဧထ၊ မံ သတ္တု သန္တိကံ ဇေတဝနံ နေထာတိ။ တာ တံ အာဒါယ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “တဿာ ဂိဟိကာလေ ဂဟော ပတိဋ္ဌိတော”တိ ဇာနန္တောပိ ပရဝါဒမောစနတ္တံ ရာဇာနံ ပသေနဒိကောသလံ မဟာအနာထပိဏ္ဍိကံ စူဠအနာထပိဏ္ဍိကံ ဝိသာခါဥပါသိကံ အညာနိ စ မဟာကုလာနိ ပက္ခောသာပေတွာ ဥပါလိတ္ထေရံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ၊ ဣမိဿာ ဒဟရာယ ဘိက္ခုနိယာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ကမ္မံ ပရိသောဓေဟိ”တိ။ ထေရော ရညော ပုရတော ဝိသာခံ ပက္ခောသာပေတွာ တံ အဓိကရဏံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ သာ သာဏိပါကာရံ ပရိက္ခိပါပေတွာ အန္တောသာဏိယံ တဿာ ဟတ္ထပါဒနာဘိဥဒရပရိယောသာနာနိ ဩလောကေတွာ မာသဒိဝသေ သမာနေတွာ “ဂိဟိဘာဝေ ဣမာယ ဂဟော လဒ္ဓေါ”တိ ဥတွာ ထေရဿ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထဿာ ထေရော ပရိသမဇ္ဈေ ပရိသုဒ္ဓဘာဝံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သာ အပရေန သမယေန ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ ပတ္တိတပတ္တနံ မဟာနုဘာဝံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဘိက္ခုနုပဿယသမိပေန ဂစ္ဆန္တော ဒါရကသဒ္ဓံ သုတွာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဒေဝ ဧကိဿာ ဘိက္ခုနိယာ ပုတ္တော ဇာတော၊ တဿေသ သဒ္ဓေါ”တိ ပုတ္တေ တံ ကုမာရံ အတ္တနော သရံ နေတွာ ဓာတီနံ အဒါသိ။ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ စဿ ကဿပေါတိ နာမံ ကတွာ ကုမာရပရိ- ဟာရေန ဝစိတတ္တာ ကုမာရကဿပေါတိ သဉ္ဇာနိံသု။ သော ကိဋ္ဌာမဏ္ဍလေ ဒါရကေ ပဟရိတွာ “နိဗ္ဗာတာပိတိကေနမှာ ပဟဋ္ဌာ”တိ ပုတ္တေ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ မံ ‘နိဗ္ဗာတာပိတိကော’တိ ဝဒန္တိ၊ မာတရံ မေ အာစိက္ခ- ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ရညာ ဓာတိယော ဒဿေတွာ “ဣမာ တေ မာတရော”တိ ပုတ္တေ “န ဧတ္တိကာ မေ မာတရော၊ ဧကာယ မေ မာတရာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တံ မေ အာစိက္ခထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “န သက္ကာ ဣမံ ဝဇ္ဇေတု”န္တိ စိန္တေတွာ တာတ တဝ မာတာ ဘိက္ခုနိ၊ တံ မယာ ဘိက္ခုနုပဿယာ အာနိတောတိ။ သော တာဝတကေနေဝ သမုပ္ပန္နသံဝေဂေါ ဟုတွာ “တာတပဗ္ဗာဇေထ မ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာဓု တာတာ”တိ တံ မဟန္တေန သက္ကာရေန သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗာ- ဇေသိ။ သော လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ ကုမာရကဿပတ္ထေရောတိ ပညာယိ။ သော သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဝါယမိတွာ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတံ အသက္ကာန္တော “ပုန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိသေသေတွာ ဂဟေဿာမိ”တိ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော အန္ဓဝနေ ဝိဟာသိ။

အထ နံ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဧကတော သမဏဓမ္မံ ကတွာ အနာဂါမိဖလံ ပတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တဘိက္ခု ဗြဟ္မလောကတော အာဂန္တော ပန္နရသ ပဉ္စေ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမေ ပဉ္စေ ဌပေတွာ သတ္တာရံ အညော ဗျာကာတံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆ၊ သတ္ထု သန္တိကေ ဣမေသံ အတ္ထံ ဥဂ္ဂဏှာ”တိ ဥပယျာဇေသိ။ သော တထာ ကတွာ ပဉ္စဝိသဇ္ဇနာဝသာနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တဿ ပန နိက္ခန္တဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဒွါဒသ ဝဿာနိ မာတုဘိက္ခုနိယာ အက္ခိဟိ အဿုနိ ပဝတ္တိံသု။ သာ ပုတ္တဝိယောဂဒုက္ခိတာ အဿုတိန္တေနေဝ မုခေန ဘိက္ခယ စရမာနာ အန္တရဝိထိယံ ထေရံ ဒိသ္မာဝ “ပုတ္တ ပုတ္တာ”တိ ဝိရဝန္တိ တံ ဂဏှိတံ ဥပဓာဝမာနာ ပရိဝတ္တိတွာ ပတိ။ သာ ထနေဟိ ဒီရံ မုဉ္ဇန္တေဟိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အလ္လစိဝရာ ဂန္တော ထေရံ ဂဏှိ။ သော စိန္တေသိ “သစာယံ မမ သန္တိကာ မဓုရဝစနံ လဘိဿတိ၊ ဝိနဿိဿတိ။ ထဒ္ဓမေဝ ကတွာ ဣမာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပိဿာမိ”တိ။ အထ နံ အာဟ “ကိံ ကရောန္တိ ဝိစရသိ၊ သိနေဟမတ္တမ္ပိ ဆိန္ဒိတံ န သက္ကာသိ”တိ။ သာ “အဟော ကက္ခဋ္ဌာ

ထေရဿ ကထာ”တိ စိန္တေတွာ “ကိံ ဝဒေသိ တာတာ”တိ ဝတွာ ပုနပိ တေန တထေဝ ပုတ္တာ စိန္တေသိ “အဟံ ဣမဿ ကာရဏာ ဒွါဒသ ဝဿာနိ အဿူနိ သန္ဓာရေတုံ” န သက္ကောမိ၊ အယံ ပနေဝံ ထဒ္ဒဟဒယော၊ ကိံ မေ ဣမိနာ”တိ ပုတ္တသိနေဟံ ဆိန္ဒိတွာ တံဒိဝသမေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

အပရေန သမယေန ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဒေဝဒတ္တေန” ဧဝံ ဥပနိဿယသမ္ပန္နော ကုမာရကဿပေါ စ ဝေရီစ နာသိတာ၊ သတ္တာ ပန တေသံ ပတိဋ္ဌာ ဇာတော၊ အဟော ပုဒ္ဓါ နာမ လောကာနု- ကမ္မကာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ အဟံ ဣမေသံ ပစ္စယော ပတိဋ္ဌာ ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေပိ နေသံ အဟံ ပတိဋ္ဌာ အဟောသိယေဝါ”တိ ဝတွာ—

“နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျ၊ န သာခမုပသံဝသေ။
နိဂြောဓသ္မိံ မတံ သေယျော၊ ယဇ္ဇေ သာခသ္မိံ ဇီဝိတ”န္တိ—

ဣမံ နိဂြောဓဇာတကံ ဝိတ္တာရေန ကထေတွာ “တဒါ သာခမိဂေါ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ ပရိသာပိဿ ဒေဝဒတ္တပရိသာ၊ ဝါရပ္ပတ္တာ မိဂဓေန ထေရီ အဟောသိ၊ ပုတ္တော ကုမာရကဿပေါ၊ ဂမ္ဘိနိမိဂိယာ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ဂတော နိဂြောဓမိဂရာဇာ ပန အဟမေဝါ”တိ ဇာတကံ သမောဓာနေတွာ ပုတ္တသိနေဟံ ဆိန္ဒိတွာ ထေရိယာ အတ္တနာဝ အတ္တနော ပတိဋ္ဌာနကတဘာဝံ ပကာသေန္တော “ဘိက္ခဝေ ယသ္မာ ပရဿ အတ္တနိ ဌိတေန သဂ္ဂပရာယဏေန ဝါ မဂ္ဂပရာယဏေန ဝါ ဘဝိတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ အတ္တာဝ အတ္တနော နာထော၊ ပရော ကိံ ကရိဿတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၀။ “အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နာထော၊ ကော ဟိ နာထော ပရော သိယာ။
အတ္တနာ ဟိ သုဒန္တေန၊ နာထံ လဘတိ ဒုလ္လဘ”န္တိ။

တတ္ထ နာထောတိ ပတိဋ္ဌာ။ ဣဒံ ပုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မာ အတ္တနိ ဌိတေန အတ္တသမ္ပန္နေန^၇ ကုသလံ ကတွာ သဂ္ဂံ ဝါ ပါပုဏိတုံ၊ မဂ္ဂံ ဝါ ဘာဝေတုံ၊ ဖလံ ဝါ သမ္ဘိကာတုံ သက္ကာ။ တသ္မာ ဟိ အတ္တာဝ အတ္တနော ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ၊ ပရော ကော နာမ ကဿ ပတိဋ္ဌာ သိယာ။ အတ္တနာ ဧဝ ဟိ သုဒန္တေန

၁-နိဝါရေတုံ (သျှာ) ၂-မနံ ဝတ ဒေဝဒတ္တေန (သိ)
၃-၃ ၅-၄-၂၁ ၂-၆၅၅ သု ဇာတကေ။ ၄-အတ္တနာ သမ္ပန္နေန (သျှာ)

နိဗ္ဗိသေဝနေန အရဟတ္တဖလသင်္ခါတံ ဒုလ္လဘံ နာထံ လဘတိ။ အရဟတ္တဗြိ သန္ဓာယ ဣမ “နာထံ လဘတိ ဒုလ္လဘ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိ°သူတိ။

ကုမာရကဿပမာတုထေရိဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-မဟာကာလဥပါသကဝတ္ထု

အတ္တနာ ဟိ ကတံ ပါပန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော ဧကံ မဟာကာလံ နာမ သောတာပန္နဥပါသကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ မာသဿ အဋ္ဌဒိဝသေသု° ဥပေါသထိကော ဟုတွာ ဝိဟာရေ သဗ္ဗရတ္တိ° ဓမ္မကထံ သုဏာတိ။ အထ ရတ္တိ° စောရာ ဧကသ္မိ° ဂေဟေ သန္တိ° ဆိန္ဒိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ဂဟေတွာ လောဟဘာဇနသဒ္ဓေန ပဗုဒ္ဓေဟိ သာမိကေဟိ အနုဗဒ္ဓါ ဂဟိတဘဏ္ဍိ ဆဒ္ဓေတွာ ပလာယိ°သု။ သာမိကာပိ တေ အနုဗဒ္ဓိ° သု-ယေဝ၊ တေ ဒိသာ ပက္ခန္တိ° သု။ ဧကော ပန ဝိဟာရမဂ္ဂံ ဂဟေတွာ မဟာ-ကာလဿ ရတ္တိ° ဓမ္မကထံ သုတွာ ပါတောဝ ပေါက္ခရဏိတိရေ မုခံ ဓောဝန္တ-ဿ ပုရတော ဘဏ္ဍိကံ ဆဒ္ဓေတွာ ပလာယိ။ စောရေ အနုဗဒ္ဓိတွာ အာဂတ-မနုဿာ ဘဏ္ဍိကံ ဒိသ္မာ “တွံ နော ဂေဟသန္တိ°” ဆိန္ဒိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ဟရိတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တော° ဝိယ ဝိစရသိ”တိ တံ ဂဟေတွာ ပေါထေတွာ မာရေတွာ ဆဒ္ဓေတွာ အဂမိ° သု။ အထ နံ ပါတောဝ ပါနိယသဋ္ဌံ အာဒါယ ဂတာ ဒဟရ-သာမဏေရာ ဒိသ္မာ “ဝိဟာရေ ဓမ္မကထံ သုတွာ သယိတဥပါသကော အယုတ္တံ မရဏံ လဘတိ”တိ ဝတွာ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ ဣမသ္မိ° အတ္တဘာဝေ ကာလေန အပ္ပတိရူပံ မရဏံ လဒ္ဓံ၊ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မဿ ပန တေန ယုတ္တမေဝ လဒ္ဓ”န္တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ကထေသိ—

အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိရညော ဝိဇိတေ ဧကဿ ပစ္စန္နဂါမဿ အဋ္ဌဝိမုခေ စောရာ ပဟရန္တိ° ၇။ ရာဇာ အဋ္ဌဝိမုခေ ဧကံ ရာဇဘဋ္ဌံ ဌပေသိ၊ သော ဘတိ° ဂဟေတွာ မနုဿေ ဩရတော ပါရံ နေတိ၊ ပါရတော ဩရံ အာနေတိ။ အထေကော မနုဿော အဘိရူပံ အတ္တနော ဘရိယံ စူဠယာနကံ

၁-အဋ္ဌ ဒိဝသေ (သျှာ) ၂-ဂေဟေ သန္တိ° (သျှာ)
၃-ကရောန္တော (သိ) ၄-ဝိဟရန္တိ (သျှာ)

အတ္တသန္တံ ပါပံ ဒုဗ္ဗေခံ နိပ္ပညံ ပုဂ္ဂလံ စတုသု အပါယေသု အဘိမတ္တတိ
ကန္တတိ ဝိဒ္ဓိသေတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သမ္ပတ္တဘိက္ခု။ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိ°သုတိ။
မဟာကာလဥပါသကဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု

ယဿ အစ္စန္တဒုဿီလျန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
ဒေဝဒတ္တံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိ° ဟိ ဒိဝသေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဠာပေသုံ “အာဝုသော
ဒေဝဒတ္တော ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော ဒုဿီလျကာရဏေန” ဝရိတာယ တဏှာယ
အဇာတသတ္တု သင်္ဂဏိတွာ မဟန္တံ လာဘသက္ကာရံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဇာတသတ္တု
ပိတုဝဓေ သမာဒပေတွာ တေန သဒ္ဓိ° ဧကတော ဟုတွာ နာနပ္ပကာရေန
တထာဂဗာဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကတိ” တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဒာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော နာနပ္ပကာရေန မယံ ဝဓာယ
ပရိသက္ကတိ” တိ ဝတွာ ကုရုန်မိဂဇာတကာဒိနိ၂ ကထေတွာ “ဘိက္ခဝေ
အစ္စန္တဒုဿီလပုဂ္ဂလံ နာမ ဒုဿီလျကာရဏာ ဥပ္ပန္နာ တဏှာ မာလုဝါ ဝိယ
သာလံ ပရိယောနန္တိတွာ သမ္ပန္နမာနာ နိရယာဒိသု ပက္ခိပတိ” တိ ဝတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၁၆၂။ “ယဿ အစ္စန္တဒုဿီလျံ၊ မာလုဝါ သာလမိဝေါတ္တတံ။
ကရောတိ သော တထတ္တာနံ၊ ယထာ နံ ဣစ္ဆတိ ဒိသော” တိ။

တတ္ထ အစ္စန္တဒုဿီလျန္တိ ဧကန္တဒုဿီလဘာဝေါ။ ဂိဟိ ဝါ ဇာတိတော
ပဠာယ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ ကရောန္တော၊ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဥပသမ္ပန္နဒိဝ-
သတော ပဠာယ ဂရုကာပတ္တိ° အာပဇ္ဇမာနော အစ္စန္တဒုဿီလော နာမ။ ဣဓ
ပန ယော ဒ္ဓိသု တိသု အတ္တဘာဝေသု ဒုဿီလော၊ ဧတဿ ဂတိယာ အာဂတံ
ဒုဿီလဘာဝံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဒုဿီလဘာဝေါတိ စေတ္ထ ဒုဿီလဿ

၁-ဒုဿီလျကာရဏေနဝ (သျာ) ၂-၃ ၅-၅၅-ဝိဇ္ဇေ၊
ဓမ္မပဒ-၄ ၂-၇

ဆဒ္ဒါရာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နာ တဏှာ ဝေဒိတဗျာ။ မာလုဝါ သာလဗိဝေါတ္တတန္တိ
ယဿ ပုဂ္ဂလဿ တံ တဏှာသင်္ခါတံ ဒုဿီလျံ ယထာ နာမ မာလုဝါ သာလံ
ဩတ္တရန္တိ^၁ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ပတ္တေဟိ ဥဒကံ သမ္ပုဋိစ္စိတွာ သမ္ပန္နနဝသေန
သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ပရိယောနန္တတိ။ ဧဝံ အတ္တဘာဝံ ဩတ္တတံ ပရိယောနန္တိတွာ
ဋီတံ။ သော မာလုဝါယ သမ္ပုဋိတွာ ဘူမိယံ ပါတိယမာနော ရုက္ခောဝိယ တာယ
ဒုဿီလျသင်္ခါတာယ တဏှာယ သမ္ပုဋိတွာ အပါယေသု ပါတိယမာနော၊
ယထာ နံ အနတ္ထကာမော ဒိသော ဣစ္ဆတိ။ တထာ အတ္တာနံ ကရောတိ
နာမာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-သံဃဘေဒပရိသက္ကနဝတ္ထု

သုကရာနိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သံဃဘေဒ-
ပရိသက္ကနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ကေဒိဝသဉ္စိ ဒေဝဒတ္တော သံဃဘေဒါယ ပရိသက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ
ပိဏ္ဍာယ စရန္တံ ဒိသ္မာ အတ္တနော အဓိပ္ပါယ် အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ
ထေရော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဘဂဝန္တံ ဟေဒဝေါစ “ဣဓာဟံ ဘန္တေ ပုဗ္ဗဏှ-
သမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ”။ အဒ္ဓသာ
ခေါ မံ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တံ။ ဒိသ္မာ ယေနာဟံ
တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ တေဒဝေါစ ‘အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနာဟံ အာဝုသော
အာနန္တ အညတြေဝ ဘဂဝတာ အညတြ ဘိက္ခုသံဃေန’ ဥပေါသထံ
ကရိဿာမိ သံဃကမ္မဇ္ဇာ’တိ။ အဇ္ဇ ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တော သံဃံ ဘိန္ဒိဿတိ၊
ဥပေါသထဉ္စ ကရိဿတိ သံဃကမ္မာနိ စာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သတ္တာ—

“သုကရံ သာရနာ သာရ၊ သာရိ ပါပေန ဒုက္ကရံ။
ပါပံ ပါပေန သုကရံ၊ ပါပမရိယေဟိ ဒုက္ကရ”န္တိ^၄—

၁-ဩတ္တတံ (သျှာ၊က)
၃-သာရံ၊ သာရံ (က)

၂-ဘိက္ခုသံဃာ (သိ)
၄-ခု ၁-၁၅၀-ပိဋေ ဥဒါနေ။

ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ “အာနန္ဒ အတ္တနော အဟိတကမ္မံ နာမ သုကရံ၊
ဟိတကမ္မမေဝ ဒုက္ကရ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၃။ “သုကရာနိ အသာရုနိ၊ အတ္တနော အဟိတာနိ စ။
ယံ ဝေ ဟိတဉ္စ သာရုဉ္စ၊ တံ ဝေ ပရမဒုက္ကရ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယာနိ ကမ္မာနိ အသာရုနိ သာဝဇ္ဇာနိ အပါယသံဝတ္တ-
နိကတ္တာယေဝ^၁ အတ္တနော အဟိတာနိ စ ဟောန္တိ၊ တာနိ သုကရာနိ။
ယံ ပန သုဂတိသံဝတ္တနိကတ္တာ အတ္တနော ဟိတဉ္စ အနဝဇ္ဇတ္ထေန သာရုဉ္စ သုဂတိ-
သံဝတ္တနိကဉ္စေဝ နိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကဉ္စ ကမ္မံ၊ တံ ပါစိနနိန္ဒာယ ဂင်္ဂါယ ဥဗ္ဗတ္တေတွာ
ပစ္ဆာမုခကရဏံ ဝိယ အတိဒုက္ကရန္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
သံဃဘေဒပရိသက္ကနဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-ကာလတ္တေရဝတ္ထု

ယော သာသနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကာလတ္တေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကာ ဣတ္ထိ မာတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ တံ ဇေရံ ဥပဋ္ဌဟိ။ တဿာ
ပဋိဝိဿကဂေဟေ မနုဿာ သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ အာဂန္တာ “အဟော
ဗုဒ္ဓါ နာမ အစ္ဆရိယာ၊ အဟော ဓမ္မဒေသနာ မရရာ”တိ ပသံသန္တိ။ သာ ဣတ္ထိ
တေသံ ကထံ သုတွာ “ဘန္တေ အဟမ္ပိ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သောတုကာမာ”တိ
တဿ အာရောစေသိ။ သော “တတ္ထ မာဂမီ”တိ တံ နိဝါရေသိ။ သာ ပုနဒိဝသေ
ပုနဒိဝသေပီတိ^၂ ယာဝတတိယံ တေန နိဝါရိယမာနာပိ သောတုကာမာဝ
အဟောသိ။ ကသ္မာ သော ပနေတံ နိဝါရေသိတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ
“သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ မယိဘိဇ္ဇိဿတိ”တိ။ သာ ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ
ဘုတ္တပါတရာသာ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ “အဗ္ဗ သာရုကံ အယျံ
ပရိဝိသေယျာသိ”တိ ဓိတရံ အာဏာပေတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ ဓိတာပိဿာ
တံ ဘိက္ခု အာဂတကာလေ ပရိဝိသိတွာ “ကုဟိံ မဟာဥပါသိကာ”တိ ဓုတ္တာ

၁-အပါယသံဝတ္တနိကာနိ ကတတ္တာယေဝ (သု၊က) ၂-သာ ပုနဒိဝသေပိ ယာစမာနာ (သု၊)

“ဓမ္မဿဝနာယ ဝိဟာရံ ဂတာ”တိ အာဟ။ သော တံ သုတွာဝ ကုစ္ဆိယံ ဥဋ္ဌိတေန
 သုဟေန^၁ သန္တပ္ပမာနော “ဣဒါနိ သာ မယိ ဘိန္နာ”တိ ဝေဂေန ဂန္တာ သတ္ထု
 သန္တိကေ ဓမ္မံ သုဏမာနံ ဒိသွာ သတ္တာရံ အာဟ “ဘန္တေ အယံ ဣတ္ထိ ဒန္တာ
 သုခုမံ ဓမ္မကထံ န ဇာနာတိ၊ ဣမိဿာ ခန္ဓာဒိပဋိသံယုတ္တံ သုခုမံ ဓမ္မကထံ
 အကထေတွာ ဒါနကထံ ဝါ သီလကထံ ဝါ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သတ္တာ
 တဿဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ “တွံ ဒုပ္ပညော ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိ နိဿာယ ဗုဒ္ဓါနံ
 သာသနံ ပဋိက္ခောသသိ။ အတ္တဗာတာယေဝ^၂ ဝါယမသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၁၆၄။ “ယော သာသနံ အရဟတံ၊ အရိယာနံ ဓမ္မဇိဝိနံ။
 ပဋိက္ခောသတိ ဒုဓမ္မဓော၊ ဒိဋ္ဌိ နိဿာယ ပါပိကံ။
 ဖလာနိ ကဋ္ဌကဿေဝ၊ အတ္တဗာတာယ ဖလ္လတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယော ဒုဓမ္မဓော ပုဂ္ဂလော အတ္တနော သက္ကာရဟာနိဘယေန
 ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိ နိဿာယ “ဓမ္မံ ဝါ သောဿာမ၊ ဒါနံ၊ ဝါ ဒဿာမာ”တိ ဝဒန္တေ
 ပဋိက္ခောသန္တော အရဟတံ အရိယာနံ ဓမ္မဇိဝိနံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ ပဋိက္ခောသတိ၊
 တဿ တံ ပဋိက္ခောသနံ သာ စ ပါပိကာ ဒိဋ္ဌိ ဝေဠုသင်္ခါတဿ ကဋ္ဌကဿ
 ဖလာနိ ဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ ယထာ ကဋ္ဌကော ဖလာနိ ဂဏှန္တော
 အတ္တဗာတာယ^၃ ဖလ္လတိ၊ အတ္တနော ဗာတတ္ထမေဝ ဖလတိ၊ ဧဝံ သောပိ
 အတ္တဗာတာယ ဖလ္လတိတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ဖလံ ဝေ ကဒလိံ ဟန္တိ၊ ဖလံ ဝေဠုံ ဖလံ နဠံ။
 သက္ကာရော ကာပုရိသံ ဟန္တိ၊ ဂဗ္ဘော အဿတရိံ ယထာ”တိ^၄။

ဒေသနာဝသာနေ ဥပါသိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တ-
 ပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ကာလတ္ထေရဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၁-ဒေါသေန (က)	၂-အတ္တဗညာယေဝ (သိ)
၃-အတ္တဗညာယ (သိ၊ သျာ)	၄-ဝိ ၄-၃၄၆၊ အံ ၁-၃၀၅-ပိဋေသု။

၉-စူဠကောလဥပါသကဝတ္ထု

အတ္တနာ ဟိ ကတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စူဠ-
ကောလံ ဥပါသကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ကေဒိဝသဉ္စိ မဟာကာလဝတ္ထုသ္မိံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဥမင်္ဂစောရာ သာမိကေဟိ
အနုဗဒ္ဓါ ရတ္တိံ ဝိဟာရေ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပါတောဝ ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ
သာဝတ္ထိံ အာဂစ္ဆန္တဿ တဿ ဥပါသကဿ ပုရတော ဘဏ္ဍိကံ ဆဇေတွာ
ပလာယိံသု။ မနုဿာ တံ ဒိသ္မာ “အယံ ရတ္တိံ စောရကမ္ပံ ကတွာ ဓမ္မ
သုဏန္တော ဝိယ စရတိ၊ ဂဏှထ န”န္တိ တံ ပေါထယိံသု။ ကုမ္ဘဒါသိယော
ဥဒကတိတ္ထံ ဂစ္ဆမာနာ တံ ဒိသ္မာ “အပေထ သာမိ၊ နာယံ ဝေရူပံ ကရော-
တိ”တိ တံ မောစေသုံ။ သော ဝိဟာရံ ဂန္တော “ဘန္တေ အဟမိ မနုဿေဟိ
နာသိတော၊ ကုမ္ဘဒါသိယော မေ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ ဘိက္ခုနံ
အာရောစေသိ။ ဘိက္ခု တထာဂတဿ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တေသံ
ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ စူဠကောလဥပါသကော ကုမ္ဘဒါသိယော စေဝ
နိဿာယ၊ အတ္တနော စ အကရဏဘာဝေန ဇီဝိတံ လဘိ။ ဣမေ ဟိ နာမ
သတ္တာ အတ္တနာ ပါပကမ္ပံ ကတွာ နိရယာဒိသု အတ္တနာဝ ကိလိဿန္တိ၊
ကုသလံ ကတွာ ပန သုဂတိဇ္ဇေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဂစ္ဆန္တော အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈန္တိ”တိ
ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၅။ “အတ္တနာ ဟိ” ကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာ သံကိလိဿတိ။
အတ္တနာ အကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈတိ။
သုဒ္ဓိ အသုဒ္ဓိ ပစ္စတ္တံ၊ နာညော အညံ ဝိသောဓယေ”တိ။

တဿတ္ထော—ယေန အတ္တနာ အကုသလကမ္ပံ ကတံ ဟောတိ၊ သော
စတုသု အပါယေသု ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တော အတ္တနာဝ သံကိလိဿတိ။ ယေန
ပန အတ္တနာ အကတံ ပါပံ၊ သော သုဂတိဇ္ဇေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဂစ္ဆန္တော အတ္တနာဝ
ဝိသုဇ္ဈတိ။ ကုသလကမ္ပသင်္ခါတာ သုဒ္ဓိ အကုသလကမ္ပသင်္ခါတာ စ အသုဒ္ဓိ ပစ္စတ္တံ
ကာရကသတ္တာနံ အတ္တနိယေဝ ဝိပုစ္စတိ။ အညော ပုဂ္ဂလော အညံ ပုဂ္ဂလံ န
ဝိသောဓယေ နေဝ ဝိသောဓေတိ၊ န ကိလေသေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ စူဠကာလော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တ-
ပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

စူဠကာလဥပါသကဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-အတ္တဒတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

အတ္တဒတ္တန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတ္တ-
ဒတ္တတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သတ္တာရာ ဟိ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ “ဘိက္ခဝေ အဟံ ဣတော စတုမာသစ္စယေန
ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ ဥပ္ပန္နသံဝေဂါ သတ္တသတာ ပုထုဇ္ဇနာ ဘိက္ခု။
သတ္ထု သန္တိကံ အဝိဇဟိတွာ “ကိ” န ခေါ အာဝုသော ကရိဿာမာ”တိ
သမ္ပန္နယမာနာ ဝိစရန္တိ။ အတ္တဒတ္တတ္ထေရော ပန စိန္တေသိ “သတ္တာ ကိရ စတုမာ-
သစ္စယေန ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အဟန္တုမိ အဝိတရာဂေါ၊ သတ္ထရိ ရေမာနေယေဝ
အရဟတ္တတ္ထာယ ဝါယမိဿာမိ”တိ။ သော ဘိက္ခုနံ သန္တိကံ န ဂစ္ဆတိ။ အထ
နံ ဘိက္ခု။ “ကသ္မာ အာဝုသော တံ နေဝ အမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆသိ၊ န
ကိဉ္စိ မန္တေသိ”တိ ဝတွာ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ “အယံ ဘန္တေ ဧဝံ နာမ
ကရောတိ”တိ အာရောစယိံသု။ သော သတ္တာရာပိ “ကသ္မာ ဧဝံ ကရောသိ”တိ
ဝုတ္တေ “တုမေ ကိရ ဘန္တေ စတုမာသစ္စယေန ပရိနိဗ္ဗာယိဿထ၊ အဟံ တုမေသု
ရေန္တေသုယေဝ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ ဝါယမိဿာမိ”တိ။ သတ္တာ တဿ
သာဓုကာရံ ဒတွာ “ဘိက္ခဝေ ယဿ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ၊ တေန အတ္တ-
ဒတ္တေန ဝိယ ဘဝိတံ ဝဋ္ဋတိ။ န ဟိ ဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇေန္တော မံ ပူဇေန္တိ၊
ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ပန မံ ပူဇေန္တိ။ တသ္မာ အညေနပိ အတ္တဒတ္တသဒိသေနေဝ
ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၆။ “အတ္တဒတ္တံ ပရတ္ထေန၊ ဗဟုနာပိ န ဟာပယေ။
အတ္တဒတ္တမဘိညာယ၊ သဒတ္တပသုတော သိယာ”တိ။

တဿတ္ထော—ဂိဟိဘူတော တာဝ ကာကဏိကမတ္တမ္ပိ အတ္တနော အတ္တံ
သဟဿမတ္ထေနာပိ ပရဿ အတ္ထေန န ဟာပယေ။ ကာကဏိကမတ္ထေနာပိ
ဟိဿ အတ္တဒတ္ထောဝ ခါဒနိယံ ဝါ ဘောဇနိယံ ဝါ နိပ္ပူဂါယေယျ၊ န ပရတ္ထော။

၁-ကာကဏိကမတ္ထောပိ (သျှာ၊က)

ဣဒံ ပန ဧဝံ အကထေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနသီသေန ကထိတံ၊ တသ္မာ “အတ္တဒတ္တံ န ဟာပေမီ”တိ ဘိက္ခုနာ နာမ သံဃဿ ဥပ္ပန္နံ စေတိယပဋိသင်္ခရဏာဒိကိစ္စံ ဝါ ဥပဇ္ဈာယာဒိဝတ္တံ ဝါ န ဟာပေတဗ္ဗံ။ အာဘိသမာစာရိကဝတ္တဋ္ဌိ ပူရေန္တော-ယေဝ အရိယဖလာဒိနိ သန္တိကရေတိ၊ တသ္မာ အယမ္ပိ အတ္တဒတ္တောဝ။ ယော ပန အစွာရဒ္ဓဝိပဿကော “အဇ္ဇ ဝါ သုဝေ ဝါ”တိ^၁ ပဋိဝေဓံ ပတ္တယမာနော ဝိစရတိ၊ တေန ဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိနိပိ ဟာပေတွာ အတ္တနော ကိစ္စမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဝေရူပံ ဟိ အတ္တဒတ္တမဘိညာယ “အယံ မေ အတ္တနော အတ္တော”တိ သလ္လက္ခေတွာ၊ သဒတ္တပသုတော သိယာတိ တသ္မိံ^၂ သကေ အတ္ထေ ဥယျုတ္တ-ပယုတ္တော ဘဝေယျာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော ထေရော အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တဘိက္ခုနမ္ပိ ဉာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

အတ္တဒတ္တတ္ထေရဝတ္ထု ဒသမံ။

အတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒွါဒသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁-အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝါတိ(သီ၊ သျာ)

၁၃-လောကဝဂ္ဂ

၁-ဒဟရဘိက္ခုဝတ္ထု

ဟိန် ဓမ္မန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဒဟရဘိက္ခု အာရပ္ပ ကထေသိ။

အညတရော ကိရ ထေရော ဒဟရဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ပါတောဝ ဝိသာခါယ ဂေဟံ အဂမာသိ။ ဝိသာခါယ ဂေဟေ ပဉ္စသတာနံ ဘိက္ခုနံ ဓုဝယာရ နိစ္စ- ပညတ္တာ ဟောတိ။ ထေရော တတ္ထ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ဒဟရဘိက္ခု နိသီဒါ- ပေတွာ သယံ အညံ ဂေဟံ အဂမာသိ။ တေန စ သမယေန ဝိသာခါယံ ပုတ္တဿ ဝိတာ အယျိကာယ ဌာနေ ဌတွာ ဘိက္ခုနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရေတိ။ သာ တဿ ဒဟရဿ ဥဒကံ ပရိဿာဝေန္တိ စာဋိယံ အတ္တနော မုခနိမိတ္တံ ဒိသ္မာ ဟသိ။ ဒဟရောပိ တံ ဩလောကေတွာ ဟသိ။ သာ တံ ဟသမာနံ ဒိသ္မာ “ဆိန္နသီသော ဟသတိ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဒဟရော “တွံ ဆိန္နသီသာ၊ မာတာပိတရောပိ တေ ဆိန္နသီသာ”တိ အက္ခောသိ။ သာ ရောဒမာနာ မဟာနသေ အယျိကာယ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိံ ဣဒံ အမ္မာ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သာ ဒဟရဿ သန္တိကံ အာဂန္ဓာ “ဘန္တေ မာ ကုဇ္ဈိ၊ န ဇတံ ဆိန္နကေသနဓဿ ဆိန္နနိဝါသနပါရပနဿ မဇ္ဈေ ဆိန္နကပါလံ အာဒါယ ဘိက္ခာယ စရန္တဿ အယျဿ အဂရက”န္တိ အာဟ။ ဒဟရော အာမ ဥပါသိကေ တွံ မမ ဆိန္နကေသာဒိဘာဝံ ဇာနာသိ။ ဣမိဿာ မံ “ဆိန္နသီသော”တိ ကတွာ အက္ခောသိတုံ ဝဋ္ဋိဿတိတိ။ ဝိသာခါ နေဝ ဒဟရံ သညာပေတုံ အသက္ခိ၊ နပိ ဒါရိကံ။ တသ္မိံ ခဏေ ထေရော အာဂန္ဓာ “ကိမိဒံ ဥပါသိကေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ ဒဟရံ ဩဝဒန္တော အာဟ “အပေဟိ အာဝုသော၊ နာယံ ဆိန္န- ကေသနဓဝတ္တဿ မဇ္ဈေ ဆိန္နကပါလံ အာဒါယ ဘိက္ခာယ စရန္တဿ အက္ခော- သော၊ တုဏှိ ဟောဟိ”တိ။ အာမ ဘန္တေ ကိံ တုမေ အတ္တနော ဥပဌာယိကံ အတဇ္ဇေတွာ မံ တဇ္ဇေထ၊ မံ “ဆိန္နသီသော”တိ အက္ခောသိတုံ ဝဋ္ဋိဿတိတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကိံ ဣဒံ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဝိသာခါ အာဒိတော ပဌာယ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ တဿ ဒဟရဿ သောတာပတ္တိဖလူပ- နိဿယံ ဒိသ္မာ “မယာ ဣမံ ဒဟရံ အနုဝတ္ထိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ ဝိသာခံ အာဟ “ကိံ ပန ဝိသာခေ တဝ ဒါရိကာယ ဆိန္နကေသာဒိမတ္တကေနေဝ မမ

သာဝကေ ဆိန္ဒသီသေ ကတွာ အက္ကောသိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ ဒဟရော တာဝဒေဝ ဥဋ္ဌာယ အဗ္ဗလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ “ဘန္တေ ဧတံ ပဉ္စိ တုမ္ပေဝ သုဋ္ဌါ ဇာနာယ၊ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော စ ဥပါသိကာ စ သုဋ္ဌါ န ဇာနန္တိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ ဒဟရဿ အတ္တနော အနုကုလဘာဝံ ဥတွာ “ကာမဂုဏံ အာရပ္ပ ဟသန- ဘာဝေါ နာမ ဟိနော ဓမ္မော၊ ဟိနဉ္စ နာမ ဓမ္မံ သေဝိတုံ ပမာဒေန သဒ္ဓိံ သံဝသိတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆၇။ “ဟိနံ ဓမ္မံ န သေဝေယျ၊ ပမာဒေန န သံဝသေ။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ န သေဝေယျ၊ န သိယာ လောကဝုနော”တိ။

တတ္ထ ဟိနံ ဓမ္မန္တိ ‘ပဉ္စကာမဂုဏံ ဓမ္မံ။ သော ဟိ ဟိနော ဓမ္မော န အန္တမသော’ ဩဋ္ဌဂေါဏာဒီဟိပိ ပဋိသေဝိတဗ္ဗော။ ဟိနေသု စ နိရယာဒီသု ဌာနေသု နိဗ္ဗတ္တာပေတိတိ ဟိနော နာမ၊ တံ န သေဝေယျ။ ပမာဒေနာတိ သတိဝေါဿဂ္ဂလက္ခဏေန ပမာဒေနာပိ န သံဝသေ။ န သေဝေယျာတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမ္ပိ န ဂဏှေယျ။ လောကဝုနောတိ ယော ဟိ ဧဝံ ကရောတိ၊ သော လောကဝုနော နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧဝံ အကရဏေန န သိယာ လောကဝုနောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဒဟရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဒဟရဘိက္ခုဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-သုဒ္ဓေါဒနဝတ္ထု

ဥတ္တိန္ဒေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော ဝိတရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ဟိ သမယေ သတ္တာ ပဌမဂမနေန ကပိလပုရံ ဂန္တော ဉ္ဇတိဟိ ကတပစ္စုဂ္ဂမနော နိဂြောဓာရာမံ ပတွာ ဉ္ဇတိနံ မာနဘိန္ဒနတ္ထာယ အာကာသေ ရတနစက်မံ မာပေတွာ တတ္ထ စက်မန္တော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဉ္ဇတိ ပသန္တစိတ္တာ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ ဝဋ္ဋံသု။ တသ္မိံ ဉ္ဇတိသမာဂမေ ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿိ။ တံ အာရပ္ပ မဟာဇနေန

၁-သော ဟိ ဟိနေန အန္တမသော (သျှ၊က)

ကထာယ သမုဋ္ဌာပိတာယ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ မယံ ဉ္ဇတိသမာဂမေ ပေါက္ခရာဝသံ ဝသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဝေသန္တရဇာတကံ^၁ ကထေသိ။ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပက္ကမန္တေသု ဉ္ဇတိသု ဧကောပိ သတ္တာရံ န နိမန္တေသိ။ ရာဇာပိ “မယံ ပုတ္တော မမ ဂေဟံ အနာဂန္တာ ကဟံ ဂမိဿတိ”တိ အနိမန္တေတွာဝ အဂမာသိ။ ဂန္တာ စ ပန ဂေဟေ ဝိသတိယာ ဘိက္ခုသဟဿာနံ ယာဂုအာဒိနိ ပဋိယာဒါပေတွာ အာသနာနိ ပညာပေသိ။ ပုနဒိဝသေ သတ္တာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော “ကိံ န ခေါ အတိတဗုဒ္ဓါ ပိတု နဂရံ ပတွာ ဥဇုကမေဝ ဉ္ဇတိကုလံ ပဝိသိံသု၊ ဥဒါဟု ပဋိပါဋိယာ ပိဏ္ဍာယ စရိံသု”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “ပဋိပါဋိယာံ စရိံသု”တိ ဒိသွာ ပဌမဂေဟတော ပဌာယ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ပါယာသိ။ ရာဟုလမာတာ ပါသာဒတလေ နိသိန္နာဝ ဒိသွာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ သာဠကံ သဏ္ဍာပေန္တော^၂ ဝေဂေန နိက္ခမိတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပုတ္တ ကသွာ မံ နာသေသိ၊ အတိဝိယ တေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တေန လဇ္ဇာ ဥပ္ပါဒိတာ၊ ယုတ္တံ နာမ ဝေါ? ဣမသ္မိံယေဝ နဂရေ သုဝဏ္ဏသိဝိကာဒိဟိ ဝိစရိတွာ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ၊ ကိံ မံ လဇ္ဇာပေသိတိ။ နာဟံ တံ မဟာရာဇ လဇ္ဇာပေမိ၊ အတ္တနော ပန ကုလဝံသံ အနုဝတ္တာမိတိ။ ကိံ ပန တာတ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဇီဝနဝံသော မမ ဝံသောတိ^၃။ “နေသော မဟာရာဇ တဝ ဝံသော၊ မမ ပနေသော ဝံသော။ အနေကာနိ ဟိ ဗုဒ္ဓသဟဿာနိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာဝ ဇီဝိံသု”တိ ဝတွာ ဓမ္မဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၆၈။ “ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ ဓမ္မံ သုစရိတံ စရေ။
ဓမ္မစာရိ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိ စ။

၁၆၉။ ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ၊ န နံ ဒုစ္စရိတံ စရေ။
ဓမ္မစာရိ သုခံ သေတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိ စာ”တိ။

တတ္ထ ဥတ္တိဋ္ဌေတိ ဥဋ္ဌဟိတွာ^၆ ပရေသံ ဃရဒ္ဓါရေ ဌတွာ ဂဟေတဗ္ဗပိဏ္ဍေ။ နပ္ပမဇ္ဇေယျာတိ ပိဏ္ဍစာရိကဝတ္တံ ဟိ ဟာပေတွာ ပဏိတဘောဇနာနိ ပရိယေသန္တော ဥတ္တိဋ္ဌေ ပမဇ္ဇတိ နာမ၊ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ပန န ပမဇ္ဇတိ နာမ။ ဧဝံ ကရောန္တော ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။ ဓမ္မန္တိ အနေသနံ

၁-ခု ၆-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အသဏ္ဍာပေန္တော (က) ဝိ-ဋ္ဌ ၃-၂၀၉-ပိဋ္ဌေ ပန ပသိတဗ္ဗံ။
 ၃-အယုတ္တံ နာမ တေ ကတံ၊ (သျှာ) ၄-စရိတုံ ဝန္တိ (သျှာ)
 ၅-ဇီဝနံ မမ ဝံသောတိ (သျှာ) ၆-ဥတ္တိဋ္ဌ (သိ)၊ ဥဋ္ဌပေတွာ (က)

ပဟာယ သပဒါနံ စရန္တော တမေဝ ဘိက္ခာစရိယဓမ္မံ သုစရိတံ စရေ။
 သုခံ သေတီတိ ဒေသနာမတ္တမေတံ၊ ဧဝံ ပနေတံ ဘိက္ခာစရိယဓမ္မံ စရန္တော
 ဓမ္မစာရီ ဣဓ လောကေ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ သုခံ ဝိဟာရတီတိ အတ္ထော။
 န နံ ဒုစ္စရိတန္တိ ဝေသိယာဒိဘောဒေ အဂေါစရေ စရန္တော ဘိက္ခာစရိယဓမ္မံ
 ဒုစ္စရိတံ စရတိနာမ။ ဧဝံ အစရိတွာ ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ၊ န နံ ဒုစ္စရိတံ စရေ။
 သေသံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဒေသနာဝသာနေ ရာဇာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ
 သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

သုဒ္ဓေါဒနဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ပဉ္စသတဝိပဿကဘိက္ခုဝတ္ထု

ယထာ ပုဗ္ဗုဋ္ဌကန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော
 ပဉ္စသတေ ဝိပဿကေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ထေ ကိရ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ
 ဆဋ္ဌန္တော ဝါယမန္တာ အပ္ပတ္တဝိသေသာ “ဝိသေသေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေ-
 သာမာ”တိ သတ္ထု သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ မရိစိကမ္မဋ္ဌာနံ
 ဘာဝေန္တာဝ အာဂမိံသု။ တေသံ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌက္ခဏေယေဝ ဒေဝေါ
 ဝသိ။ တေ တတ္ထ တတ္ထ ပမုခေသု ဌတွာ ဓာရာဝေဂေန ၂ ဥဋ္ဌဟိတွာ
 ဘိဇ္ဇန္တေ ပုဗ္ဗုဋ္ဌကေ ဒိသ္မာ “အယမ္ပိ အတ္တဘာဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဘိဇ္ဇနတ္ထေန
 ပုဗ္ဗုဋ္ဌကသဒိသောယေဝါ”တိ အာရမ္မဏံ ဂဏှိံသု။ သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိယံ
 နိသိန္ဓောဝ တေ ဘိက္ခု။ ဩလောကေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တော ဝိယ
 ဩဘာသံ ဖရိတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၀။ “ယထာ ပုဗ္ဗုဋ္ဌကံ ပသေ၊ ယထာ ပသေ မရိစိကံ။
 ဧဝံ လောကံ အဝေက္ခန္တိ၊ မစ္စုရာဇာ န ပဿတိ”တိ။

တတ္ထ မရိစိကန္တိ မယူခံ။ တေ ဟိ? ဒုရတောဝ ဂေဟသဏ္ဍာနာဒိဝသေန
 ဥပဋ္ဌိတာပိ ဥပဂစ္ဆန္တာနံ အဂယုပဂါ ရိတ္တကာ တုစ္ဆကာဝ။ တသ္မာ ယထာ

၁-မရိစိံ ဒိသ္မာ မရိစိကမ္မဋ္ဌာနံ (သျှာ) ၂-ဝါတဝေဂေန (က)
 ၃-မရိစိကန္တိ မာယံ၊ မာယာ ဟိ (သျှာ၊ က)

ဥပ္ပဇိတော ဘိဇ္ဇနတ္ထေန ပုပ္ဖုဒ္ဓကံ ရိတ္တတုစ္ဆာဒိဘာဝေနော ပဿေယျ၊ ဧဝံ ခန္ဓာဒိလောကံ အဝေက္ခန္တိ မစ္စ၊ ရာဇာ န ပဿတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခူ ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏ်သုတိ။
ပဉ္စသတဝိပဿကဘိက္ခုဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အဘယရာဇကုမာရဝတ္ထု

ဧထ ပဿထိမံ လောကန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အဘယရာဇကုမာရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

တဿ ကိရ ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတွာ အာဂတဿ ဝိတာ ဗိမ္ဗိသာရော တုဿိတွာ ဧကံ နစ္စဂိတကုဿလံ နာဠကိတ္ထိံ ဒတွာ သတ္တာဟံ ရဇမဒါသိ။ သော သတ္တာဟံ ဂေဟာ ဗဟိ အနိက္ခန္တောဝ ရဇသိရိံ အနဘဝိတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ နဒိတိတ္ထံ ဂန္ဓာ နှတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ သန္တတိမဟာမတ္ထော ဝိယ တဿာ ဣတ္ထိယာ နစ္စဂိတံ ပဿန္တော နိသိဒိ။ သာပိ တန်ဏညေဝ သန္တတိမဟာမတ္တဿ နာဠကိတ္ထိ ဝိယ သတ္တကဝါတာနံ ဝသေန ကာလမကာသိ။ ကုမာရော တဿာ ကာလကိရိယာယ ဥပ္ပန္နသောကော “န မေ ဣမံ သောကံ ဌပေတွာ သတ္တာရံ အညော နိဗ္ဗာပေတုံ သက္ခိဿတိ”တိ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ သောကံ မေ နိဗ္ဗာပေထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ တံ သမဿာသေတွာ “တယာ ဟိ ကုမာရ ဣမိဿာ ဣတ္ထိယာ ဧဝမေဝ မတကာလေ ရောဒန္တေန ပဝတ္တိတာနံ အဿုနံ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ပမာဏံ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ တာယ ဒေသနာယ သောကဿ တနဘာဝံ ဥတွာ “ကုမာရ မာ သောစိ၊ ဗာလဇနာနံ သံသိဒနဋ္ဌာနမေတ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၁။ “ဧထ ပဿထိမံ လောကံ၊ စိတ္တံ ရာဇရထူပမံ။
ယတ္ထ ဗာလာ ဝိသိဒန္တိ၊ နတ္ထိ သင်္ဂေါ ဝိဇာနတ”န္တိ။

တတ္ထ ဧထ ပဿထာတိ ရာဇကုမာရမေဝ သန္ဓာယာဟ။ ဣမံ လောကန္တိ ဣမံ ခန္ဓလောကာဒိသင်္ခါတံ အတ္တဘာဝံ။ စိတ္တန္တိ သတ္တရတနာဒိဝိစိတ္တံ ရာဇရထံ ဝိယံ ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒိစိတ္တိတံ။ ယတ္ထ ဗာလာတိ ယသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဗာလာ

၁-ဒိဿာ တဗ္ဗ သတ္တာဟံ (သိ) ၂-ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒိစိတ္တံ (သာ)

ဝေံ ဝိသီဒန္တိ။ ဝိဇာနတန္တိ ဝိဇာနန္တာနံ ပဏ္ဍိတာနံ ဧတ္ထ ရာဂသင်္ဂါဒိသု
ဧကောပိ သင်္ခေါ နက္ခိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ရာဇကုမာရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာ-
နမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အဘယရာဇကုမာရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

သေသနာဝေသက္ခေတ္တိကောသြိဝ္ဋာရေဦးစီးဌာန

ဦးစီးဌာန

၅-သမ္မဇနက္ခေတ္တရဝတ္ထု

ထက္ခာဝေသးရန်ကုန်။

ယော စ ပုဗ္ဗေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္မဇ-
နက္ခေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ ပါတော ဝါ သာယံ ဝါတိ ဝေလံ ပမာဏံ^၁ အကတွာ အဘိက္ခဏံ
သမ္မဇန္တောဝ ဝိစရတိ။ သော ဧကဒိဝသံ သမ္မဇနိံ ဂဟေတွာ ဒိဝါဋ္ဌာနေ
နိသိန္ဓဿ ရေဝတတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “အယံ မဟာကုသိတော ဇနဿ
သဒ္ဓါဒေယျံ ဘုဂ္ဂိတွာ အာဂန္ဓာ နိသီဒတိ၊ ကိံ နာမေတဿ သမ္မဇနိံ ဂဟေတွာ
ဧကံ ဌာနံ သမ္မဇိတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ ထေရော “ဩဝါဒမဿ ဒဿာမီ”တိ
စိန္တေတွာ ဧဟာဝုသောတိ။ ကိံ ဘန္တေတိ။ ဂစ္ဆ နှတွာ ဧဟိတိ။ သော တထာ
အကာသိ။ အထ နံ ထေရော ဧကမန္တံ နိသီဒါပေတွာ ဩဝဒန္တော အာဟ
“အာဝုသော ဘိက္ခုနာ နာမ န သဗ္ဗကာလံ သမ္မဇန္တေန ဝိစရိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊
ပါတော ဧဂ ပန သမ္မဇိတွာ ဝိဏ္ဏာယ စရိတွာ ဝိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တေန အာဂန္ဓာ
ရတ္ထိဋ္ဌာနေ ဝါ ဒိဝါဋ္ဌာနေ ဝါ နိသိန္ဓေန ဒုတ္တိံသာကာရံ သဇ္ဈာယိတွာ အတ္တ-
ဘာဝေ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတွာ သာယနေ ဥဋ္ဌာယ သမ္မဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ နိစ္စကာလံ
အသမ္မဇိတွာ အတ္တနောပိ နာမ ဩကာသော ကာတဗ္ဗော”တိ။ သော ထေရဿ
ဩဝါဒေ ဌတွာ န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တံ တံ ဌာနံ ဥက္ကာပံ
အဟောသိ။ အထ နံ ဘိက္ခု။ အာဟံသု “အာဝုသော သမ္မဇနက္ခေရ တံ တံ ဌာနံ
ဥက္ကာပံ ကသ္မာ န သမ္မဇသိ”တိ။ ဘန္တေ မယာ ပမာဒကာလေ ဧဝံ ကတံ၊
ဣဒါနာမိ အပ္ပမတ္ထောတိ။ ဘိက္ခု။ “အယံ ထေရော အညံ ဗျာကရောတိ”တိ သတ္ထု
အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ မမ ပုတ္တော ပုဗ္ဗေ ပမာဒကာလေ
သမ္မဇန္တော ဝိစရိ၊ ဣဒါနိ ပန မဂ္ဂဖလသုခေန ဝီတိနာမေန္တော န သမ္မဇတိ”တိ
ဧတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-ဝေလာယ ပမာဏံ တတ္ထ (သိ)

၁၇၂။ “ယော စ ပုဗ္ဗေ ပမဇ္ဇိတွာ၊ ပစ္စာ သော နပ္ပမဇ္ဇတိ။
သော’မံ လောကံ ပဘာသေတိ၊ အပ္ပာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ”တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုဂ္ဂလော ပုဗ္ဗေ ဝတ္တပဋိဝတ္တကရဏေန ဝါ သဇ္ဈာ-
ယာဒိဟိ ဝါ ပမဇ္ဇိတွာ ပစ္စာ မဂ္ဂဖလသုခေန ဝီတိနာမေန္တော နပ္ပမဇ္ဇတိ။ သော
အပ္ပာဒိဟိ မုတ္တော စန္ဒောဝ ဩကာသလောကံ မဂ္ဂဉာဏေန ဣမံ ခန္ဓာဒိလောကံ
ဩဘာသေတိ။ ဧကာလောကံ ကရေတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
သမ္မဇ္ဇနတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဝတ္ထု

ယဿ ပါပန္နိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အင်္ဂုလိမာ-
လတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု အင်္ဂုလိမာလသုတ္တန္တဝသေနေဝ’ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ထေရော ပန သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ။ အထ ခေါ
အာယသ္မာ အင်္ဂုလိမာလော ရဟောဂတော ပဋိသလ္လိနော ဝိမုတ္တိသုခပဋိ-
သံဝေဒိ။ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ယော စ ပုဗ္ဗေ ပမဇ္ဇိတွာ၊ ပစ္စာ သော နပ္ပမဇ္ဇတိ။
သော’မံ လောကံ ပဘာသေတိ၊ အပ္ပာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ”တိ—

အာဒိနံ နယေန ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ
ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဘိက္ခု။ “ကဟံ န ခေါ အာဝုသော ထေရော ဥပ္ပန္နော”တိ ဓမ္မ-
သဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေ-
ရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဿ နိဗ္ဗတ္တ-
ဋ္ဌာနကထာယာ” ဟိ ဝုတ္တေ ပရိနိဗ္ဗုတော စ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တောတိ။ ဘန္တေ
တ္ထေကေ မနုဿေ မာရေတွာ ပရိနိဗ္ဗုတောတိ။ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ သော
ပုဗ္ဗေ ဧကံ ကလျာဏမိတ္တံ အလဘိတွာ ဧတ္တကံ ပါပမကာသိ၊ ပစ္စာ ပန
ကလျာဏမိတ္တပစ္စယံ လဘိတွာ အပ္ပမတ္တော အဟောသိ။ တေနဿ တံ
ပါပကမ္မံ ကုသလေန ဝိဟိတ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၃။ “ယဿ ပါပံ ကတံ ကမ္ပံ၊ ကုသလေန ပိဓိယတိ။
သော’မံ လောကံ ပဘာသေတိ၊ အဟ္တာ မုတ္တောဝ ဖန္ဒိမာ”တိ။

တတ္ထ ကုသလေနာတိ အရဟတ္တမဂ္ဂံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထ-
မေဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီ’သုတိ။
အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ပေသကာရမိတာဝတ္ထု

အန္တဘူတောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ အဂ္ဂါဠဝေ စေတိယေ ဝိဟရန္တော
ဧကံ ပေသကာရမိတရံ အာရပ္ပံ ကထေသိ။

ဧကဒိဝသံ ဟိ အာဠဝါသိနော သတ္ထရိ အာဠဝိ’ သမ္ပတ္တေ နိမန္တေတွာ
ဒါနံ အဒံသု။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ အနုမောဒနံ ကရောန္တော “အဒ္ဓါဝံ
မေ ဇိဝိတံ၊ ခုဝံ မေ မရဏံ၊ အဝသံ မယာ မရိတဗ္ဗမေဝ၊ မရဏပရိယောသာနံ
မေ ဇိဝိတံ၊ ဇိဝိတမေဝ အနိယတံ၊ မရဏံ နိယတန္တိ ဧဝံ မရဏဿတိ’
ဘာဝေက။ ယေသံ ဟိ မရဏဿတိ အဘာဝိတာ၊ တေ ပစ္စိမေ ကာလေ
အာသိဝိသံ ဒိသ္မာ ဘိတအဒဏ္ဍပုရိသော ဝိယ သန္တာသပ္ပတ္တာ ဘေရဝရဝံ
ရဝန္တာ ကာလံကရောန္တိ။ ယေသံ ပန မရဏဿတိ ဘာဝိတာ၊ တေ ဒူရတောဝ
အာသိဝိသံ ဒိသ္မာ ဒဏ္ဍကေန ဂဟေတွာ ဆဋ္ဌေတွာ ဌိတပုရိသော ဝိယ
ပစ္စိမေ ကာလေ န သန္တသန္တိ၊ တသ္မာ မရဏဿတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ”တိ အာဟ။
တံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ အဝသေသဇနာ သကိစ္စပုသုတာဝ အဟေသု။ ဧကာ
ပန သောဠသဝသုဒ္ဓေသိကာ ပေသကာရမိတာ “အဟော ဗုဒ္ဓါနံ ကထာ
နာမ အစ္စရိယာ၊ မယာပန မရဏဿတိ’ ဘာဝေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ရတ္တိန္ဒိဝံ
မရဏဿတိမေဝ ဘာဝေသိ။ သတ္တာပိ တတော နိက္ခမိတွာ ဇေတဝနံ
အဂမာသိ။ သာပိ ကုမာရိကာ တိဏီ ဝဿာနိ မရဏဿတိ’ ဘာဝေသိယေဝ။

အထေကဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော တံ
ကုမာရိကံ အတ္တနော ဉ္ဇုဏဇာလဿ အန္တောပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ “ဂီ’ န ခေါ
ဘဝိဿတိ”တိ ဥပဓာရေန္တော “ဣမာယ ကုမာရိကာယ မမ ဓမ္မဒေသနာယ
သုတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တိဏီ ဝဿာနိ မရဏဿတိ ဘာဝိတာ၊
ဣဒါနာဟံ တတ္ထ ဂန္တာ ဣမံ ကုမာရိကံ စတ္တာရော ပဋ္ဌေ ပုစ္စိတွာ တာယ

ဝိဿဇ္ဇေန္တိယာ^၁ စတုသုဋ္ဌာနေသုသာမုကာရံ ဒတ္တာ ဣမံ ဂါထံ ဘာသိဿာမိ။ သာ ဂါထာဝသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ။ တံ နိဿာယ မဟာဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ ပဉ္စသတ-
 ဘိက္ခုပရိဝါရော ဇေတဝနာ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန အဂ္ဂါဋ္ဌဝဝိဟာရံ အဂမာသိ။ အာဠာဝိဝါသိနော “သတ္တာ အာဂတော”တိ သုတွာ တံ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ နိမန္တယိ^၂ သု။ တဒါ သာပိ ကုမာရိကာ သတ္ထု အာဂမနံ သုတွာ “အာဂတော ကိရ မယံ ပိတာ သာမိ အာစရိယော ပုဏ္ဏစန္ဒမုခေါ မဟာဂေါတမဗုဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌမာနသာ “ဣတော မေ တိဏ္ဏံ သံဝစ္ဆရာနံ မတ္ထကေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော သတ္တာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ဣဒါနိဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရိရံ ဒဋ္ဌံ မရုရောဇဉ္စ ဝရဓမ္မံ^၂ သောတုံ လဘိဿာမိ”တိ စိန္တေသိ။ ပိတာ ပနဿာ သာလံ ဂစ္ဆန္တော အာဟ “အဗ္ဗ ပရသန္တကော မေ သာဠကော အာရောပိတော၊ တဿ ဝိဒတ္ထိမတ္ထံ အနိဋ္ဌိတံ၊ တံ အဇ္ဇ နိဋ္ဌာပေဿာမိ၊ သီဃံမေ တသရံ ဝဋ္ဋေတွာ^၃ အာဟရေယျာသိ”တိ။ သာ စိန္တေသိ “အဟံ သတ္ထု ဓမ္မံ သောတုကာမာ၊ ပိတာ စ မံ ဧဝံ အာဟ။ ကိ^၄ န ခေါ သတ္ထု ဓမ္မံ သုဏာမိ၊ ဥဒါဟု ပိတု စာသရံ ဝဋ္ဋေတွာ ဟရာမိ”တိ။ အထဿာ ဧတဒဟောသိ “ဂိတာ မံ တသရေ အနာဟရိယမာနေ ပေါထေ-
 ယျပိ ပဟရေယျပိ၊ တသ္မာ တသရံ ဝဋ္ဋေတွာ တဿ ဒတ္တာ ပစ္ဆာ ဓမ္မံ သောဿာမိ”တိ ပိဋ္ဌကေ နိသီဒိတွာ တသရံ ဝဋ္ဋေသိ။

အာဠာဝိဝါသိနောပိ သတ္တာရံ ပရိဝိသိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အနုမောဒနတ္ထာယ အဋ္ဌံသု။ သတ္တာ “ယမဟံ ကုလဓိတရံ နိဿာယ တိ^၅ သယောဇနမဂ္ဂံ အာဂတော၊ သာ အနု^၆ ဝိ ဩကာသံ န လဘတိ။ တာယ ဩကာသေ လဒ္ဓေ အနုမောဒနံ ကင်္ဂဿာမံ တိ တုဏှိဘူတော အဟောသိ။ ဧဝံ တုဏှိဘူတမ္ပိ သတ္တာရံ သဒေ-
 ပကေ လောကေ ကောစိ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု န ဝိသဟတိ။ သာပိ ခေါ ကုမာရိကာ တသရံ ဝဋ္ဋေတွာ ပစ္ဆိယံ ဌပေတွာ ပိတု သန္တိကံ ဂစ္ဆမာနာ ပရိသပ သန္တေ ဌတွာ သတ္တာရံ ဩမလောကယမာနာဝံ အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာပိ ဂိဝံ ဥက္ခိပိတွာ တံ ဩလောကေသိ။ သာ ဩလောကိတာကာရေနေဝ^၇ အညာသိ “သတ္တာ ဧဝရူပါယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာဝံ မံ ဩလောကေန္တော မမာဂမနံ ပစ္စာသိသတိ၊ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂမနမေဝ ပစ္စာသိသတိ”တိ။ သာ တသရပစ္ဆိ^၈ ဌပေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။ ကသ္မာ ပန န သတ္တာ ဩလောကေသိတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “ဧသာ ဧတ္ထောဝံ ဂစ္ဆမာနာ

၁-ဝိဿဇ္ဇိတာယ (သီ) ၂-ဩဝါဒဓမ္မံ (သျှ၊က)
 ၃-ဝဋ္ဋေတွာ (သီ) ၄-ဩလောကိတာကာရဏေန (က)

ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယံ ကတွာ အနိယတဂတိကာ ဘဝိဿတိ၊ မမ သန္တိကံ အာဂန္တာ ဂစ္ဆမာနာ သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ နိယတဂတိကာ ဟုတွာ တုသိတဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ”တိ။ တဿာ ကိရ တံ ဒိဝသံ မရဏတော မုတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ သာ ဩလောကိတသညာဏေနေဝ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသီနံ အန္တရံ ပဝိသိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တထာ- ရူပါယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ တုဏှိဘူတံ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဌိတက္ခဏေယေဝ တံ အာဟ “ကုမာရိဏေ ကုတော အာဂစ္ဆသီ”တိ။ န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ ကတ္ထ ဂမိဿသီတိ။ န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ န ဇာနာ- သီတိ။ ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ ဇာနာသီတိ။ န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ ဣတိ နံ သတ္တာ စတ္တာရော ပဉ္စေ ပုစ္ဆိ။ မဟာဇနော ဥဇ္ဈာယိ “အပ္ပော ပဿထ၊ အယံ ပေသကာရဓိတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ ကထေသိ၊ နန နာမ ဣမာယ ‘ကုတော အာဂစ္ဆသီ’တိ ဝုတ္တေ ‘ပေသကာရဂေဟတော’တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ‘ကဟံ ဂစ္ဆသီ’တိ ဝုတ္တေ ‘ပေသကာရသာလ’န္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ”တိ။

သတ္တာ မဟာဇနံ နိဿဒ္ဓိံ ကတွာ “ကုမာရိဏေ တံ ကုတော အာဂစ္ဆသီ”တိ ဝုတ္တေ “ကသ္မာ န ဇာနာမိတိ ဝဒေသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ တုမေ မမ ပေသကာရဂေဟတော အာဂတဘာဝံ ဇာနာထ၊ “ကုတော အာဂတာ- သီ”တိ ပုစ္ဆန္တာ ပန “ကုတော အာဂန္တာ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တာသီ”တိ ပုစ္ဆထ။ အဟံ ပန န ဇာနာမိ “ကုတော စ အာဂန္တာ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တာမိ”တိ။ အထဿာ သတ္တာ “သာဓု သာဓု ကုမာရိဏေ၊ မယာ ပုစ္ဆိတပဉ္စောဝ တယာ ဝိဿဇ္ဇိ- တော”တိ ပဌမံ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ပုစ္ဆိ “ကတ္ထ ဂမိဿသီတိ ပုန ပုဋ္ဌာ ကသ္မာ ‘န ဇာနာမိ’တိ ဝဒေသီ”တိ။ ဘန္တေ တုမေ မံ တသရပုစ္ဆိ ဂဟေတွာ ပေသကာရသာလံ ဂစ္ဆန္တိ” ဇာနာထ၊ “ဣတော ဂန္တာ ကတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိ- သသီ”တိ ပုစ္ဆထ။ အဟဉ္စ ဣတော စုတာ န ဇာနာမိ “ကတ္ထ ဂန္တာ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ”တိ။ အထဿာ သတ္တာ “မယာ ပုစ္ဆိတပဉ္စောယေဝ တယာ ဝိဿဇ္ဇိတော”တိ ဒုတိယံ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ပုစ္ဆိ “အထ ကသ္မာ ‘န ဇာနာသီ’တိ ပုဋ္ဌာ ‘ဇာနာမိ’တိ ဝဒေသီ”တိ။ မရဏဘာဝံ ဇာနာမိ ဘန္တေ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမိတိ။ အထဿာ သတ္တာ “မယာ ပုစ္ဆိတပဉ္စောယေဝ တယာ ဝိဿဇ္ဇိတော”တိ တတိယံ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ပုစ္ဆိ “အထ ကသ္မာ ‘ဇာနာသီ’တိ ပုဋ္ဌာ ‘န ဇာနာမိ’တိ ဝဒေသီ”တိ။ မမ မရဏဘာဝမေဝ အဟံ ဇာနာမိ ဘန္တေ၊ “ရတ္တိန္ဒိဝပုဗ္ဗဏှာဒီသု ပန အသုကကာလေ နာမ မရိဿာမိ”တိ

၁-ဂစ္ဆတိ(သီ)၊ ဂစ္ဆိဿတိ(က)

န ဇာနာမိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမီတိ။ အထဿာ သတ္ထာ “မယာ ပုစ္ဆိတပဋ္ဌော-
ယေဝ တယာဝိဿဇ္ဇိတော” တိ စတုတ္ထံ သာဓုကာရံဒတွာ ပရိသံ အာမန္တေတွာ
“တ္ထေကံ နာမ တုမေ ဣမာယ ကထိတံ န ဇာနာထ၊ ကေဝလံ
ဥဇ္ဈာယထေဝ။ ယေသဋ္ဌိ ပညာစက္ခု နတ္ထိ၊ တေ အန္ဓာ ဧဝ။ ယေသံ ပညာ-
စက္ခု အတ္ထိ၊ တေ ဧဝ စက္ခုမန္တော” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၄။ “အန္ဓဘူတော အယံ လောကော၊ တနုကေ’တ္ထ ဝိပဿတိ။
သကုဏော ဇာလမုတ္တောဝ၊ အပ္ပေါ သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆတိ” တိ။

တတ္ထ အန္ဓဘူတော အယံ လောကောတိ အယံ လောကီယမဟာဇနော
ပညာစက္ခုနော အဘာဝေန အန္ဓဘူတော။ တနုကေ’တ္တာတိ တနုကော ဧတ္ထ၊ န
ဗဟုဇနော အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿတိ။ ဇာလမုတ္တောဝါတိ ယထာ ဆေကေန
သာကုဏိကေန ဇာလေန ဩတ္ထရိတွာ ဂယုမာနေသု ဝဋ္ဌကေသု ကောစိဒေဝ
ဇာလတော မုစ္ဆတိ၊ သေသာ အန္တောဇာလမေဝ ပဝိသန္တိ၊ တထာ မရဏ-
ဇာလေန ဩတ္ထဋ္ဌေသု သတ္တေသု ဗဟု အပါယဂါမိနော ဟောန္တိ၊ အပ္ပေါ
ကောစိဒေဝ သတ္တော သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆတိ၊ သုဂတိံ ဝါ နိဗ္ဗာန် ဝါ ပါပုဏာတိတိ
အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ ကုမာရိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ မဟာဇန-
ဿာပိ သတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

သာပိ တသရပတ္တိံ ဂဟေတွာ ပိတု သန္တိကံ အဂမာသိ၊ သောပိ
နိသိန္နကောဝ နိဒ္ဒါယိ။ တဿာ အသလ္လက္ခေတွာဝ တသရပတ္တိံ ဥပနာမေ-
န္တိယာ တသရပတ္တိ ဝေမကောဋီယံ ပဋိဟညိတွာ သဒ္ဓံ ကုရုမာနာ ပတိ။ သော
ပဗုဇ္ဈိတွာ ဂဟိတနိမိတ္တေနေဝ ဝေမကောဋီ အာကမိ။ ဝေမကောဋီ ဂန္ဓာ
တံ ကုမာရိကံ ဥရေ ပဟရိ၊ သာ တတ္ထေဝ ကာလံ ကတွာ တုသိတ-
ဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿာ ပိတာ တံ ဩလောကေန္တော သကလသရိ-
ရေန လောဟိတမက္ခိတေန ပတိတွာ မတံ အဒ္ဓသ။ အထဿ မဟာသောကော
ဥပ္ပုဇ္ဈိ။ သော “န မမ သောကံ အညော နိဗ္ဗာပေတုံ သက္ခိဿတိ” တိ ရောဒန္တော
သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ သောကံ မေ နိဗ္ဗာ-
ပေထာ” တိ အာဟ။ သတ္ထာ တံ သမဿာသေတွာ “မာ သောစိ ဥပါသက။
အနမတဂ္ဂသ္မိံ ဟိ သံသာရေ တဝ ဧဝမေဝ ဝိတု မရဏကာလေ ပဋ္ဌရိတအဿု
စတုန္တံ မဟာသမုဒ္ဒါနံ ဥဒကတော အတိရေကတရ” န္တိ ဝတွာ အနမတဂ္ဂကထံ

၁-မာရဇာလေန (သီ၊ သျှာ) ၂-ကာလံ ကတွာ ယတာ (သီ)

ကထေသိ။ သော တနုဘူတသောကော သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ လဒ္ဓူပ-
သမ္ပဒေါ န စိရသေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏီတိ။

ပေသကာရဓိတာဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-တိံသဘိက္ခုဝတ္ထု

ဟံသာ'ဒိစ္စပထေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
တိံသ ဘိက္ခု။ အာရဟ္တ ကထေသိ။

ကေသိံ ဟိ ဒိဝသေ တိံသမတ္တာ ဒိသာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ သတ္တာရံ ဥပ-
သင်္ကမိံသု။ အာနန္ဒတ္ထေရော သတ္ထု ဝတ္တကရဏဝေလောယ အာဂန္တာ တေ
ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ “သတ္တာရာ ဣမေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရေ ကတေ ဝတ္တံ ကရိဿာ-
မိ”တိ ဒွါရကောဋ္ဌကေ အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာပိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ
တေသံ သာရဏီယဓမ္မံ ကထေသိ။ တံ သုတွာ တေ သဗ္ဗေပိ အရဟတ္တံ ပတွာ
ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေန အဂမိံသု။ အာနန္ဒတ္ထေရော တေသု စိရာယန္တေသု
သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ဣဒါနေဝံ တိံသမတ္တာ ဘိက္ခု။ အာဂတာ၊
တေ ကုဟိ”န္တိ၊ ပုစ္ဆိ။ ဂတာ အာနန္ဒာတိ။ ကတရေန မဂ္ဂေန ဘန္တေတိ။
အာကာသေနာနန္ဒာတိ။ ကိံ ပန တေ ဘန္တေ ဒီဏာသဝါတိ။ အာမာနန္ဒ၊ မမ
သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တာတိ။ တသ္မိံ ပန ခဏေ အာကာသေန
ဟံသာ အာဂမိံသု။ သတ္တာ “ယဿ ခေါ ပနာနန္ဒ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ
သုဘာဝိတာ၊ သော ဟံသာ ဝိယ အာကာသေန ဂစ္ဆတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၁၇၅။ ဟံသာ' ဒိစ္စပထေ ယန္တိ၊ အာကာသေ ယန္တိ ဣဒ္ဓိယာ။
နိယန္တိ စိရာ လောကမှာ၊ ဇေတွာ မာရံ သဝါဟိနိ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ဣမေ ဟံသာ အာဒိစ္စပထေ အာကာသေ ဂစ္ဆန္တိ။ ယေသံ
ဣဒ္ဓိပါဒါ သုဘာဝိတာ၊ တေပိ အာကာသေ ယန္တိ ဣဒ္ဓိယာ။ စိရာ ပဏ္ဍိတာ
သဝါဟိနိံ မာရံ ဇေတွာ ဣမမှာ ဝဋ္ဋလောကာ နိယန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏန္တိတိ
အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလဒီနိ ပါပုဏီံ သူတိ။
တိံသဘိက္ခုဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-စိဉ္ဇမာဏဝိကာဝတ္ထု

ဧကံ ဓမ္မန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စိဉ္ဇမာဏဝိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ပဌမဗောဓိယဉ္စိ ဒသဗလဿ ပုထုဘူတေသု သာဝကေသု အပ္ပမာဏေသု ဒေဝမနုဿေသု အရိယဘူမိံ ဩက္ကန္တေသု ပတ္ထဋ္ဌေ ဂုဏာဓာမုဒယေ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥဒပါဒိ။ တိတ္ထိယာ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပနကသဒိသာ အဟေသုံ ဟတလာဘသက္ကာရာ။ တေ အန္တရဝိထိယံ ဌတွာ “ကိံ သမဏော ဂေါတမောဝ ဗုဒ္ဓေါ၊ မယမ္ဗိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကိံ တဿေဝ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ၊ အမှာကမ္ဘိ ဒိန္နံ မဟပ္ပလမေဝ၊ အမှာကမ္ဘိ ဒေထ သက္ကရေထာ”တိ ဧဝံ မနုဿေ ဝိညာပေန္တာပိ လာဘသက္ကာရံ အလဘိတွာ ရဟော သန္နိပတိတွာ “ကေန န ခေါ ဥပါယေန သမဏဿ ဂေါတမဿ မနုဿာနံ အန္တရေ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေယျာမာ”တိ စိန္တယိံသု။

တဒါ သာဝတ္ထိယံ စိဉ္ဇမာဏဝိကာ နာမေကာ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဥတ္တမရူပဓရာ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဒေဝစ္ဆရာ ဝိယ။ အဿာ သရီရတော ရသ္မိယော နိစ္ဆရန္တိ။ အထေကော ခရမန္တိ ဧဝမာဟ “စိဉ္ဇမာဏဝိကံ ပဋိစ္စ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေဿာမာ”တိ။ တေ “အတ္ထေကော ဥပါယော”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိံသု။ အထ သာ တိတ္ထိယာရာမံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဋိတွာ အဋ္ဌာသိ၊ တိတ္ထိယာ တာယ သဒ္ဓိံ န ကထေသုံ။ သာ “ကော န ခေါ မေ ဒေါသော”တိ ယာဝတတိယံ “ဝန္ဓာမိ အယျာ”တိ ဝတွာ “အယျာ ကော န ခေါ မေ ဒေါသော၊ ကိံ မယာ သဒ္ဓိံ န ကထေထာ”တိ အာဟ။ ဘဂိနိ သမဏံ ဂေါတမံ အမှေ ဝိဟေဌယန္တံ ဟတလာဘသက္ကာရေ ကတွာ ဝိစရန္တံ န ဇာနာသိတိ။ န ဇာနာမိ အယျာ ကိံ ပနေတ္ထ မယာ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။ သစေ တံ ဘဂိနိ အမှာကံ သုခမိစ္ဆသိ၊ အတ္တာနံ ပဋိစ္စ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေဟိတိ။

သာ “သာရ အယျာ၊ မယံဝေသော ဘာရော၊ မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ ဝတွာ ပက္ကမိတွာ ဣတ္ထိမာယာသု ကုသလတာယ တတော ပဋ္ဌာယ သာဝတ္ထိဝါသိနံ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဇေတဝနာ နိက္ခမနသမယေ ဣန္ဒဂေါပကဝဏ္ဏံ ပဋံ ပါရုပိတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္တာ ဇေတဝနာဘိမုဒိ ဂစ္ဆတိ။ “ဣမာယ ဝေလာယ ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ တုမှာကံ မမ ဂမနဋ္ဌာနေနာ”တိ ဝတွာ ဇေတဝနသမိပေ တိတ္ထိယာရာမေ ဝသိတွာ ပါတောဝ “အဂ္ဂဝန္ဓနံ ဝဋ္ဋိဿာမာ”တိ နဂရာ နိက္ခမန္တေ

ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရမဒါသိ၊ အဝိစိတော အဂ္ဂိဇာလာ ဥဋ္ဌဟိ။ သာ ကုလဒတ္တိယံ ကမ္မလံ ပါရူပမာနာ ဝိယ ဂန္ဓာ အဝိစိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။ အညတိတ္ထိယာနံ လာဘ- သက္ကာရော ပရိဟာယိ၊ ဒသဗလဿ ဘိယျောသော မတ္တာယ ဝနိ။ ပုနဒိဝသေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော စိဉ္စမာဏဝိကာ ဧဝံ ဥဋ္ဌာရဂုဏံ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘူတေန အက္ခောသိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေသာ မံ အဘူတေန အက္ခောသိတွာ ဝိနာသံ ပတ္တာယေဝါ”တိ ဝတွာ—

“နာ’ဒဋ္ဌာ ပရကော ဒေါသံ၊ အဏုံ ထုလာနိ သဗ္ဗသော။
ဣဿရော ပဏယေ ဒဏ္ဍံ၊ သာမံ အပ္ပဋိဝေက္ခိယာ”တိ—

ဣမံ ဒွါဒသနိပါတေ မဟာပဒုမဇာတကံ^၁ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိ—

တဒါ ကိရေသာ မဟာပဒုမကုမာရဿ ဗောဓိသတ္တဿ မာတု သပတ္တိ ရညော အဂ္ဂမဟေသိ ဟုတွာ မဟာသတ္တံ အသဒ္ဓမ္မေန နိမန္တေတွာ တဿ မနံ အလဘိတွာ အတ္တနာဝ အတ္တနိ ဝိပုကာရံ ကတွာ ဂိလာနာလယံ ဒေသေတွာ “တဝ ပုတ္တော မံ အနိစ္ဆန္တိ ဣမံ ဝိပုကာရံ ပါပေသိ”တိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ကုဒ္ဓေါ မဟာသတ္တံ စောရပပါတေ ဒိပိ။ အထ နံ ပဗ္ဗတကုစ္ဆိယံ အဓိဝတ္တာ ဒေဝတာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ နာဂရာဇဿ ဖဏဂဗ္ဗေ ပတိဋ္ဌပေသိ။ နာဂရာဇာ တံ နာဂဘဝနံ နေတွာ ဥပမုရဇ္ဇေန သမ္မာနေသိ။ သော တတ္ထ သံဝစ္ဆရံ ဝသိတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟိမဝန္တပုဒေသံ ပတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ အထ နံ ဧကော ဝနစရကော ဒိသွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကတပဋိသန္တာရော သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ မဟာသတ္တံ ရဇ္ဇေန နိမန္တေတွာ တေန “မယံ ရဇ္ဇေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တံ ပန ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေဟိ”တိ ဩဝဒိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ရောဒိတွာ နဂရံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ “အဟံ ကံ နိဿာယ ဧဝံ အာစာရသမ္ပန္နေန ပုတ္တေန ဝိယောဂံ ပတ္တော”တိ။ အဂ္ဂမဟေသိ နိဿာယ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တံ ဥဒ္ဓံပါဒိ ဂဟေတွာ စောရပပါတေ ဒိပါပေတွာ နဂရံပဝိသိတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇိ ကာရေသိ။ တဒါ မဟာပဒုမကုမာရော သတ္တာ^၂ အဟောသိ၊ မာတု သပတ္တိ စိဉ္စမာဏ- ဝိကာတိ။

၁-ခု ၅-၂၅၃-ပိဋေ။

၂-မဟာသတ္တာ (သိ၊ သျာ)

သတ္တာ ဣမမတ္ထံ ပကာသေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဧကံ ဓမ္မံ ဟိ သစ္စဝစနံ ပဟာယ မုသာဝါဒေ ပတိဋ္ဌိတာနံ ဝိဿဋ္ဌပရလောကာနံ အကတ္တဗ္ဗပါပကမ္မံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၆။ “ဧကံ ဓမ္မံ အတိတဿ၊ မုသာဝါဒိဿ ဇန္တုနော။
ဝိတိဏ္ဏပရလောကဿ၊ နတ္ထိ ပါပံ အကာရိယ”န္တိ။

တတ္ထ ဧကံ ဓမ္မန္တိ သစ္စံ။ မုသာဝါဒိဿာတိ ယဿ ဒသသု ဝစနေသု ဧကမ္ပိ သစ္စံ နတ္ထိ၊ ဧဝရူပဿ မုသာဝါဒိနော။ ဝိတိဏ္ဏပရလောကဿာတိ ဝိဿဋ္ဌ- ပရလောကဿ။ ဧဝရူပေ.ပါဟိ မနုဿသမ္ပတ္တိံ ဒေဝသမ္ပတ္တိံ အဝသာနေ နိဗ္ဗာန- သမ္ပတ္တိန္တိ ဣမာ တိဿောပိ သမ္ပတ္တိယော န ပဿတိ။ နတ္ထိ ပါပန္တိ တဿ ဧဝရူပဿ ဣဒံ နာမ ပါပံ အကတ္တဗ္ဗန္တိ နတ္ထိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသူတိ။

စိဇ္ဇမာဏဝိကာဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-အသဒိသဒါနဝတ္ထု

န ဝေ ကဒရိယာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အသဒိသဒါနံ အာရဟ္မ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ သတ္တာ စာရိကံ စရိတွာ ပဉ္စသတဘိက္ခုပရိဝါရော ဇေတဝနံ ပါဝိသိ။ ရာဇာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ အာဂန္တုကဒါနံ သဇ္ဇေတွာ “ဒါနံ မေ ပဿန္တူ”တိ နာဂရေ ပက္ကောသိ။ နာဂရာ အာဂန္တော ရညော ဒါနံ ဒိသ္မာ ပုနဒိဝသေ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ ဒါနံ သဇ္ဇေတွာ “အမှာကမ္ပိ ဒါနံ ဒေဝေါ ပဿတူ”တိ ရညော ပဟိဏိံသူ။ ရာဇာ တေသံ ဒါနံ ဒိသ္မာ “ဣမေဟိ မမ ဒါနတော ဥတ္တရိတရံ ကတံ၊ ပုန ဒါနံ ကရိဿာမိ”တိ ပုနဒိဝသေပိ ဒါနံ သဇ္ဇေသိ။ နာဂရာပိ တံ ဒိသ္မာ ပုနဒိဝသေ သဇ္ဇေယိံသူ။ ဧဝံ နေဝ ရာဇာ နာဂရေ ပရာဇေတုံ သက္ကောတိ၊ န နာဂရာ ရာဇာနံ။ အထ ဆဋ္ဌေ ဝါရေ နာဂရာ သတဂုဏံ သဟဿဂုဏံ ဝခေတွာ ယထာ န သက္ကာ ဟောတိ “ဣဒံ နာမ ဣမေသံ ဒါနေ နတ္ထိ”တိ ဝတ္ထု၊ ဧဝံ ဒါနံ သဇ္ဇေယိံသူ။ ရာဇာ တံ ဒိသ္မာ “သစာဟံ ဣမေသံ ဒါနတော ဥတ္တရိတရံ ကာတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ကိံ မေ ဇီဝိတေနာ”တိ ဥပါယံ စိန္တေန္တော နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ

မလ္လိကာ ဒေဝီ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကသ္မာ မဟာရာဇ ဧဝံ နိပဇ္ဇာသိ၊ ကေန တေ ဣန္ဒြိယာနိ ကိလန္တာနိ ဝိယာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ အာဟ “န ဒါနိ တွံ ဒေဝီ ဇာနာသိ”တိ။ န ဇာနာမိ ဒေဝါတိ။ သော တဿာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။

အထ နံ မလ္လိကာ အာဟ “ဒေဝ မာ စိန္တယိ၊ ကဟံ တယာ ပထဝိဿရော ရာဇာ နာဂရေဟိ ပရာဇိယမာနော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော ဝါ သုတပုဗ္ဗော ဝါ၊ အဟံ တေ ဒါနံ သံဝိဒဟိဿာမိ”တိ။ ဣတိဿ အသဒိသဒါနံ သံဝိဒဟိတုကာမတာယ ဧဝံ ဝတွာ မဟာရာဇ သာလကလျာဏိပဒရေဟိ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ အန္တော အာပဇ္ဇေ နိသိဒနမဏ္ဍပံ ကာရေဟိ၊ သေသာ ဗဟိအာဝဇ္ဇေ နိသိဒိဿန္တိ။ ပဉ္စ သေတစ္ဆတ္တသတာနိ ကာရေဟိ၊ တာနိ ဂဟေတွာ ပဉ္စသတာ ဟတ္ထိ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ မတ္ထကေ ဓာရယမာနာ ဌဿန္တိ။ အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ရတ္တ- သုဝဏ္ဏနာဝါယော ကာရေဟိ၊ တာ မဏ္ဍပမဇ္ဈေ ဘဝိဿန္တိ။ ဒြိန္ဒံ ဒြိန္ဒံ ဘိက္ခုနံ အန္တရေ ဧကေကာ ခတ္ထိယဓိတာ နိသိဒိတွာ ဂန္ဓေ ပိသိဿတိ၊ ဧကေကာ ခတ္ထိယဓိတာ ဗီဇနိံ အာဒါယ ဒွေ ဒွေ ဘိက္ခု ဗီဇမာနာ ဌဿတိ၊ သေသာ ခတ္ထိယဓိတရော ပိသေ ပိသေ ဂန္ဓေ ဟရိတွာ သုဝဏ္ဏနာဝါသု ပက္ခိပိဿန္တိ၊ တာသု ဧကစ္စာ ခတ္ထိယဓိတရော နိလုပ္ပလကလာပေ ဂဟေတွာ သုဝဏ္ဏနာဝါသု ပက္ခိတ္တဂန္ဓေ အာလောဋ္ဌေတွာ ဝါသံ ဂါဟာပေဿန္တိ။ နာဂရာနဉ္စိ နေဝ ခတ္ထိယဓိတရော အတ္ထိ၊ န သေတစ္ဆတ္တာနိ၊ န ဟတ္ထိဇနာ စ။ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ နာဂရာ ပရာဇိဿန္တိ၊ ဧဝံ ကရေဟိ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ “သာဓု ဒေဝီ၊ ကလျာဏံ တေ ကထိတ”န္တိ တာယ ကထိတနိယာမေန သဗ္ဗံ ကာရေသိ။ ဧကဿ ပန ဘိက္ခုနော ဧကော ဟတ္ထိ နပုဟောသိ။ အထ ရာဇာ မလ္လိကံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဧကော ဟတ္ထိ နပုဟောတိ၊ ကိံ ကရိဿာ- မာ”တိ။ ကိံ ဒေဝ ပဉ္စ ဟတ္ထိသတာနိ နတ္ထိတိ။ အတ္ထိ ဒေဝီ၊ အဝသေသာ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိနော၊ တေ ဘိက္ခု၊ ဒိသ္မာဝ ဝေရမ္ဘဝါတာဝိယ စဏ္ဍာ ဟောန္တိတိ။ ဒေဝ အဟံ ဧကဿ ဒုဋ္ဌဟတ္ထိပေါတကဿ ဆတ္တံ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌနဋ္ဌာနံ ဇာနာမိတိ။ ကတ္ထ နံ ဌပေဿာမာတိ။ အယျဿ အင်္ဂုလိမာလဿ သန္တိကေတိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ ဟတ္ထိပေါတကော ဝါလမိံ အန္တရသတ္ထိမိ ပက္ခိပိတွာ ဥဘော ကဏ္ဍေ ပါတေတွာ အက္ခိနိ နိမိလေတွာ အဋ္ဌာသိ။ မဟာဇနော “ဧဝရူပဿ နာမ စဏ္ဍဟတ္ထိနော အယမာကာရော”တိ ဟတ္ထိမေဝ ဩလောကေသိ။

ရာဇာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံသံ ပရိဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ယံ ဣမသ္မိံ ဒါနဂ္ဂေ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝါ အကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ တုမှာကမေဝ ဒမ္မိ”တိ

အာဟ။ တသ္မိံ ပန ဒါနေ ကေဒိဝသေနေဝံ^၁ ပရိစ္ဆတ္တံ စုဒ္ဒသကောဋီဓနံ ဟောတိ။ သတ္ထု ပန သေတစ္ဆတ္တံ နိဿိဒနပလ္လင်္ကော အာဓာရကော ပါဒပိဋကတိ၊ စတ္တာရိ အနုဋ္ဌါနေဝ။ ပုန ဝေရူပံ ကဟွာ မုဒ္ဒါနံ ဒါနံ နာမ ဒါတံ သမတ္ထော နာဟောသိ၊ တေနေဝ တံ “အသဒိသဒါန”န္တိ ပညာယိ။ တံ ကိရ သဗ္ဗမုဒ္ဒါနံ ကေဝါရံ ဟောတိယေဝ၊ သဗ္ဗေသံ ပန^၂ ဣတ္ထိယေဝ သံဝိဒဟတိ။ ရညော ပန ကာဠော စ ဇုဏှော စာတိ ဒွေ အမစ္စာ အဟောသုံ။ တေသု ကာဠော စိန္တေသိ “အဟော ရာဇကုလဿ ပရိဟာနိ၊ ကေဒိဝသေနေဝ စုဒ္ဒသကောဋီဓနံ ခယံ ဂစ္ဆတိ၊ ဣမေ ဣမံ ဒါနံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဂန္ဒာ နိပန္နာ နိဒ္ဒါယိဿန္တိ၊ အဟော နဋ္ဌိ ရာဇကုလ”န္တိ။ ဇုဏှော စိန္တေသိ “အဟော ရညော ဒါနံ သုဒိန္နံ။ န ဟိ သက္ကာ ရာဇဘာဝေ အဋ္ဌိတေန ဝေရူပံ ဒါနံ ဒါတံ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ ပတ္တိံ အဒေန္တော နာမ နတ္ထိ၊ အဟံ ပနိဒံ ဒါနံ အနုမောဒါမိ”တိ။

သတ္ထု ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ရာဇာ အနုမောဒနတ္ထာယ ပတ္တံ ဂဏှိ။ သတ္ထာ စိန္တေသိ “ရညာ မဟောသံ ပဝတ္ထေန္တေန ဝိယ မဟာဒါနံ ဒိန္နံ၊ အသက္ခိ န ခေါ မဟာဇနော စိတ္တံ ပသာဒေတုံ၊ ဥဒါဟု နော”တိ။ သော တေသံ အမစ္စာနံ စိတ္တာစာရံ ဥတွာ “သစေ ရညော ဒါနာနုစ္ဆရိကံ အနုမောဒနံ ကရိဿာမိ၊ ကာဠဿ မုဒ္ဒါ သတ္တဓာ ဖလိဿတိ၊ ဇုဏှော သောတာပတ္တိ- ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ”တိ ဥတွာ ကာဠေ အနုကမ္ပံ ပဋိစ္စ ဝေရူပံ ဒါနံ ဒတွာ ဋ္ဌိတဿ ရညော စတုပ္ပဒိကံ ဂါထမေဝ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ဂတော။ ဘိက္ခု။ အင်္ဂုလိမာလံ ပုစ္ဆိံသု “န ကိ” န ခေါ အာဝုသော ဒုဋ္ဌဟတ္ထိံ ဆတ္တံ ဓာရေတွာ ဋ္ဌိတံ ဒိသွာ ဘာယိ”တိ။ န ဘာယိံ အာဝုသောတိ။ တေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟံသု “အင်္ဂုလိမာလော ဘန္တေ အညံ ဗျာကရောသိ”တိ။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ အင်္ဂုလိမာလော ဘာယတိ။ ဒိဏာသဝဉ္ဇသဘာနဋ္ဌိ အန္တရေ ဇေဋ္ဌကဉ္ဇသဘာ မမ ပုတ္တသဒိသာ ဘိက္ခု။ န ဘာယန္တိ”တိ ဝတွာ မြာဟ္မဏဝဂ္ဂေ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဥသဘံ ပဝရံ ဝိရံ၊ မဟေသိံ ဝိဇိတာဝိနံ။
အနေဇံ နှာဝါကံ မုဒ္ဒါ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ ၄။

ရာဇာပိ ဒေါမနဿပုတ္ထော “ဝေရူပါယ နာမ ပရိသာယ ဒါနံ ဒတွာ ဋ္ဌိတဿ မယံ အနုစ္ဆရိကံ အနုမောဒနံ အကတွာ ဂါထမေဝ ဝတွာ သတ္တာ ဥဋ္ဌာယာ- သနာ ဂတော၊ မယာ သတ္ထု အနုစ္ဆရိကံ ဒါနံ အကတွာ အနုစ္ဆရိကံ ကတံ

၁-ကေဒိဝသေယေဝ (သီ) ၂-ပါဒပိဋကောတိ (သျှာ)
၃-သတ္ထု စ သဗ္ဗေသံ စ (သျှာ) ၄-ခု ၁-၇၄-၃၇၀-ပိဋေသု။

ဘဝိဿတိ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒတွာ အကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝါ ဒိန္နံ ဘဝိဿတိ၊ သတ္တာရာ မေ ကုပိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧတဉ္စိ အသဒိသဒါနံ နာမံ၊ ဒါနာနုရူပံ အနုမောဒနံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ တေဒဝေါစ “ကိံ န ခေါ မေ ဘန္တေ ဒါတဗ္ဗယုတ္တကံ ဒါနံ န ဒိန္နံ၊ ဥဒါဟု ဒါနာနုရူပံ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ အဒတွာ အကပ္ပိယဘဏ္ဍာမေဝ ဒိန္နံ”န္တိ။ ကိမေတံ မဟာရာဇာတိ။ န မေ တုမေဟိ ဒါနာနုရူပိကာ အနုမောဒနာ ကတာတိ။ မဟာရာဇ အနုရူပိကမေဝ တေ ဒါနံ ဒိန္နံ။ ဧတဉ္စိ အသဒိသဒါနံ နာမံ၊ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဿ ဧကဝါရမေဝ သက္ကာ ဒါတုံ၊ ပုန ဝေရူပံ နာမံ ဒါနံ ဒုဒ္ဓဒန္တိ။ အထ ကသျှာ ဘန္တေ မေ ဒါနာနုရူပံ အနုမောဒနံ န ကရိတ္တာတိ။ ပရိသာယ အသုဒ္ဓတ္တာ မဟာရာဇာတိ။ ဧကံ န ခေါ ဘန္တေ ပရိသာယ ဒေါသောတိ။ အထဿ သတ္တာ ဒိန္နမ္ပိ အမစ္စာနံ စိတ္တာစာရံ အာရောစေတွာ ကာဠေ အနုကမ္ပံ ပဋိစ္စ အနုမောဒနာယ အကတဘာဝံ အာစိန္တိ။ ရာဇာ “သစ္စံ ကိရ တေ ကာဠေ ဧဝံ စိန္တိတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ “တဝ သန္တကံ အဂ္ဂဟေတွာ မမ ပုတ္တဒါရေဟိ သဒ္ဓိံ မယိ အတ္တနော သန္တကံ ဒေန္တေ တုယံ ကာ ပိဠာ၊ ဂစ္ဆ ဘော၊ ယံ တေ မယာ ဒိန္နံ၊ တံ ဒိန္နမေဝ ဟောတု၊ ရဋ္ဌတော ပန မေ နိက္ခမာ”တိ တံ ရဋ္ဌာ နိဘရိတွာ ဇုဏှံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တေ ဧဝံ စိန္တိတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ “သာဓု မာတုလ၊ ပသန္ဓောသ္မိ၊ တံ မမ ပရိဇနံ ဂဟေတွာ မယာ ဒိန္နနိယာမေနေဝ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဒါနံ ဒေဟိ”တိ သတ္တာဟံ ရဇံ နိယျာဒေတွာ သတ္တာရံ အာဟ “ပဿထ ဘန္တေ ဗာလဿ ကရဏံ၊ မယာ ဧဝံ ဒိန္နဒါနေ ပဟာရမဒါသိ”တိ။ သတ္တာ “အာမ မဟာရာဇ၊ ဗာလာ နာမ ပရဿ ဒါနံ အနဘိနန္တိတွာ ဒုဂ္ဂတိပရာယဏာ ဟောန္တိ၊ မိရာ ပန ပရေသမ္ပိ ဒါနံ အနုမောဒိတွာ သဂ္ဂပရာယဏာ ဧဝ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၇။ “န ဝေ ကဒရိယာ ဒေဝလောကံ ဝဇ္ဇန္တိ၊
 ဗာလာ ဟဝေ နပ္ပသံသန္တိ ဒါနံ။
 မိရော စ ဒါနံ အနုမောဒမာနော၊
 တေနေဝ သော ဟောတိ သုဒ္ဓိ ပရတ္တာ”တိ။

တတ္ထ ကဒရိယာတိ ထဒ္ဓမစ္စရိနော။ ဗာလာတိ ဣဓလောကပရလောကံ အဇာနနကာ။ မိရောတိ ပဏှိတော။ သုဒ္ဓိ ပရတ္တာတိ တေနေဝ သော ဒါနာနုမောဒနပုညေန ပရလောကေ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနော သုဒ္ဓိ ဟောတိတိ။

၁-ယဿ ကဿမိ နာမ (သိ၊ သျှာ)

ဒေသနာဝသာနေ ဇုဏှော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တ-
ပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိ၊ ဇုဏှောပိ သောတာပန္နော
ဟုတွာ သတ္တာဟံ ရညာ ဒိန္နနိယာမေနေဝ ဒါနံ အဒါသိတိ။

အသဒိသဒါနဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-အနာထပိဏ္ဍိကပုတ္တကာလဝတ္ထု

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကာလံ နာမ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ပုတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ တထာဝိဓဿ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဿ သေဋ္ဌိနော ပုတ္တော ဟုတွာ နေဝ
သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တံ၊ န ဂေဟံ အာဂတကာလေ ဒဋ္ဌံ၊ န ဓမ္မံ သောတုံ၊ န
သံဃဿ ဝေယျာဝစ္စံ ကာတုံ ဣစ္ဆတိ။ ပိတရာ “မာ ဧဝံ တာတ ကရိ”တိ
ပုတ္တောပိ တဿ ဝစနံ န သုဏာတိ။ အထဿ ပိတာ စိန္တေသိ “အယံ ဧဝရူပံ
ဒိဋ္ဌိ” ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော အဝိစိပရာယဏော ဘဝိဿတိ၊ န ခေါ ပနေတံ
ပတိရူပံ၊ ယံ မယိ ပဿန္တေ မမ ပုတ္တော နိရယံ ဂစ္ဆေယျ။ ဣမသ္မိံ ခေါ ပန
လောကေ ဓနဒါနေန အဘိဇ္ဇနကသတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဓနေန နံ ဘိန္ဒိဿာ-
မိ”တိ။ အထ နံ အာဟ “တာတ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တော
ဓမ္မံ သုတွာ ဧဟိ၊ ကဟာပဏသတံ တေ ဒဿာမိ”တိ။ ဒဿထ တာတာတိ။
ဒဿာမိ ပုတ္တာတိ။ သော ယာဝတတိယံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဥပေါသထိကော
ဟုတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ ဓမ္မဿဝနေန ပနဿ ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ယထာဖာသု-
ကဋ္ဌာနေ သယိတွာ ပါတောဝ ဂေဟံ အဂမာသိ။ အထဿ ပိတာ “ပုတ္တော
မေ ဥပေါသထိကော အဟောသိ၊ သိဃမဿ ယာဂုအာဒိနိ အာဟရထာ”တိ
ဝတွာ ဒါပေသိ။ သော “ကဟာပဏေ အဂ္ဂဟေတွာ န ဘုဒ္ဓိဿာမိ”တိ
အာဟဋ္ဌာဟဋ္ဌံ ပဋိက္ခိပိ။ အထဿ ပိတာ ပိဋံ အသဟန္တော ကဟာပဏဘဏ္ဍီ
ဒါပေသိ။ သော တံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာဝ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိ။

အထ နံ ပုနဒိဝသေ သေဋ္ဌိ “တာတ ကဟာပဏသဟဿံ တေ ဒဿာမိ၊
သတ္ထု ပုရတော ဌတွာ ဧကံ ဓမ္မပဒံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ ပေသေသိ။
သောပိ ဝိဟာရံ ဂန္တော သတ္ထု ပုရတော ဌတွာဝ ဧကမေဝ ပဒံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ
ပလာယိတုကာမော အဟောသိ။ အထဿ သတ္တာ အသလ္လက္ခဏာကာရံ
အကာသိ။ သော တံ ပဒံ အသလ္လက္ခေတွာ ဥပရိပဒံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမိတိ ဌတွာ

အသောသိယေဝ။ ဥဂ္ဂဏိဿာမီတိ သုဏန္ဒောဝ ကိရ သက္ကစ္စံ သုဏာတိ နာမံ။ ဝေဉ္စ ကိရ သုဏန္ဒာနံ ဓမ္မော သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒယော ဒေတိ။ သောပိ ဥဂ္ဂဏိဿာမီတိ သုဏာတိ၊ သတ္ထာပိဿ အသလ္လက္ခဏာကာရံ ကရေတိ။ သော “ဥပရိပဒံ ဥဂ္ဂဏိဿာမီ”တိ ဌတော သုဏန္ဒောဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။

သော ပုနဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေန ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိယေဝ သာဝတ္ထိံ ပါရိသိ။ မဟာသေဋ္ဌိ တံ ဒိသော “အဇ္ဇ မမ ပုတ္တဿ အာကာရော ရုစ္စတိ”တိ စိန္တေသိ။ တဿပိ တေဒဟောသိ “အဟော ဝတ မေ ပိတာ အဇ္ဇ သတ္ထု သန္တိကေ ကဟာပဏေ န ဒဒေယျ၊ ကဟာပဏကာရဏာ မယံ ဥပေါသထိကဘာဝံ ပဋိစ္ဆာဒေယျာ”တိ။ သတ္ထာ ပနဿ ဟိယျောဝ ကဟာပဏဿ ကာရဏာ ဥပေါသထိကဘာဝံ အညာသိ။ မဟာသေဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ယာဂံ ဒါပေတွာ ပုတ္တဿပိ ဒါပေသိ။ သော နိသိဒိတွာ တုဏှိဘူတောဝ ယာဂံ ပိဝိ၊ ခါဒနိယံ ခါဒိ၊ ဘတ္တံ ဘုဋ္ဌိ။ မဟာသေဋ္ဌိ သတ္ထု ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ပုတ္တဿ ပုရတော သဟဿဘဏှိကံ ဌပါပေတွာ “တာတ မယာ တေ ‘သဟဿံ ဒဿာမီ’တိ ဝတွာ ဥပေါသထံ သမာဒါပေတွာ ပိဟာရံ ပဟိတော။ ဣဒံ တေ သဟဿ”န္တိ အာဟ။ သော သတ္ထု ပုရတော ကဟာပဏေ ဒိယျမာနေ ဒိသော လဇ္ဇန္တော “အလံ မေ ကဟာပဏေဟိ”တိ ဝတွာ “ဂဏှ တာတာ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ န ဂဏှိ။ အထဿ ပိတာ သတ္ထာရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ အဇ္ဇ မေ ပုတ္တဿ အာကာရော ရုစ္စတိ”တိ ဝတွာ “ကိံ မဟာသေဋ္ဌိ”တိ ဝုတ္တေ “မယာ သေ ပုရိမဒိဝသေ ‘ကဟာပဏသတံ တေ ဒဿာမီ’တိ ဝတွာ ပိဟာရံ ပေသိတော၊ ပုနဒိဝသေ ကဟာပဏေ အဂ္ဂဟေတွာ ဘုဋ္ဌိတုံ န ဣစ္စိ၊ အဇ္ဇ ပန ဒိယျမာနေပိ ကဟာပဏေ န ဣစ္စတိ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ “အာမ မဟာသေဋ္ဌိ အဇ္ဇ တဝ ပုတ္တဿ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိတောပိ ဒေဝလောကဗြဟ္မလောကသမ္ပတ္တိဟိပိ သောတာပတ္တိဖလမေဝ ဝရ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၇၈။ “ပထဗျာ ကေရဇ္ဇေန၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါ။
သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန၊ သောတာပတ္တိဖလံ ဝရ”န္တိ။

တတ္ထ ပထဗျာ ကေရဇ္ဇေနာတိ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇေန။ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါတိ ဆဗ္ဗိသတိဝိဝေဿ သဂ္ဂဿ အဓိဂမနေန။ သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေနာတိ န ကေသျိံ

၁-သုဏန္ဒောဝ ကိရ သက္ကစ္စံ သုဏန္တိ နာမ (သျှာ)

တ္ထကေ လောကေ^၁ နာဂသုပဏ္ဏဝေမာနိကပေတေဟိ သဒ္ဓိံ၊ သဗ္ဗသ္မိံ
 လောကေ အာဓိပစ္စေန။ သောတာပတ္တိဖလံ ဝရန္တိ ယသ္မာ တ္ထကေ ဌာနေ
 ရဇ္ဇံ ကာရေတွာပိ နိရယာဒီဟိ အမုတ္တောဝ ဟောတိ၊ သောတာပန္နော ပန
 ပိဟိတာပါယဒ္ဓါရော ဟုတွာ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလောပိ အဋ္ဌမေ ဘဝေ န နိဗ္ဗတ္တတိ၊
 တသ္မာ သောတာပတ္တိဖလမေဝ ဝရံ ဥတ္တမန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသူတိ။
 အနာထပိဏ္ဍကပုတ္တကာလဝတ္ထု ကောဒသမံ။

လောကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တေရသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁-တေသ္မိံ တ္ထကေ လောကေ (သျှာ၊က)

၁၄-ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂ

၁-မာရဒီတရဝတ္ထု

ယဿ ဇိတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဗောဓိမဇ္ဈော ဝိဟရန္တော မာရ-
ဒီတရော အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဒေသနံ ပန သာဝတ္ထိယံ သမုဋ္ဌာပေတွာ ပုန
ကုရုရဋ္ဌေ မာဂဏ္ဍိယမြာဟ္မဏဿ ကထေသိ။

ကုရုရဋ္ဌေ ကိရ မာဂဏ္ဍိယမြာဟ္မဏဿ ဇိတာ မာဂဏ္ဍိယာယေဝ နာမ
အဟောသိ ဥတ္တမရူပရော။ တံ ပတ္တယမာနာ အနေကမြာဟ္မဏမဟာသာလာ
စေဝ ခတ္တိယမဟာသာလာ စ “ဇိတရံ နော ဒေတူ” တိ မာဂဏ္ဍိယဿ ပဟိဏိံ သူ။
သောပိ “န တုမေ မယံ ဇိတု အနုစ္ဆရိကာ” တိ သဗ္ဗေ ပဋိက္ခိပတေဝ။ အထေက-
ဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အတ္တနော
ဉ္ဇုဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ မာဂဏ္ဍိယမြာဟ္မဏံ ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ ဘဝိဿ-
တိ” တိ ဥပဓာရေန္တော မြာဟ္မဏဿ စ မြာဟ္မဏိယာ စ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂဖလာနံ
ဥပနိဿယံ အဒ္ဓသ။ မြာဟ္မဏောပိ ဗဟိဂါမေ နိဗဒ္ဓံ အဂ္ဂိံ ပရိစရတိ။ သတ္တာ
ပါတောဝ ပတ္တစိဝရမာဒါယ တံ ဌာနံ အဂမာသိ။ မြာဟ္မဏော သတ္ထု ရူပ-
သိရိံ ဩလောကေန္တော “ဣမသ္မိံ လောကေ ဣမိနာ သဒိသော ပုရိသော
နာမ နတ္ထိ၊ အယံ မယံ ဇိတု အနုစ္ဆရိကော၊ ဣမဿ မေ ဇိတရံ ဒဿာမာ” တိ
စိန္တေတွာ သတ္တာရံ အာဟ “သမဏ မမ ဧကာ ဇိတာ အတ္ထိ၊ အဟံ တဿာ
အနုစ္ဆရိကံ ပုရိသံ အပဿန္တော တံ န ကဿစိ အဒါသိံ၊ တံ ပနဿာ
အနုစ္ဆရိကော၊ အဟံ တေ ဇိတရံ ပါဒပရိစာရိကံ ကတွာ ဒါတုကာမော၊ ယာဝ
နံ အာနေမိ၊ တာဝ ဣဓေဝ တိဌာဟိ” တိ။ သတ္တာ တဿ ကထံ သုတွာ
နေဝ အဘိနန္ဒိ၊ န ပဋိက္ခောသိ။

မြာဟ္မဏောပိ ဂေဟံ ဂန္ဓာ မြာဟ္မဏိံ အာဟ “ဘောတိ အဇ္ဇ မေ ဇိတု
အနုစ္ဆရိကော ပုရိသော ဒိဌော၊ တဿ နံ ဒဿာမာ” တိ ဇိတရံ အလင်္ကာရာ-
ပေတွာ အာဒါယ မြာဟ္မဏိယာ သဒ္ဓိံ တံ ဌာနံ အဂမာသိ။ မဟာဇနောပိ
ကုတုဟလဇာတော နိက္ခမိ။ သတ္တာ မြာဟ္မဏေန ဝုတ္တဋ္ဌာနေ အဋ္ဌတွာ တတ္ထ
ပဒစေတိယံ ဒဿေတွာ အညသ္မိံ ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ကိရ ပဒစေတိယံ
“ဣဒံ အသုကော နာမ ပဿတူ” တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ အက္ကန္တဋ္ဌာနေယေဝ
ပညာယတိ၊ သေသဋ္ဌာနေ တံ ပဿန္တော နာမ နတ္ထိ။ မြာဟ္မဏော အတ္တနာ

သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆမာနာယ ပြာဟ္မဏိယာ “ကဟံ သော”တိ ပုဋ္ဌော “ဣမသ္မိံ ဌာနေ တိဋ္ဌာဟိတိံ တံ အဝစ”န္တိ ဩလောကေန္တော ပဒဝလဉ္စံ ဒိသ္မာ “ဣဒမဿ ပဒ”န္တိ ဒသေသိ။ သာ လက္ခဏမန္တကုသလတာယ “န ဣဒံ ပြာဟ္မဏ ကာမဘောဂိနော ပဒ”န္တိ ဝတော ပြာဟ္မဏေန “ဘောတိ တံ ဥဒကပါတိမိ သုသုမာရံ ပဿသိ၊ မယာ သော သမဏော ဒိဋ္ဌော ‘စိတရံ တေ ဒဿာမီ’တိ ဝုတ္တော၊ တေနာပိ အဓိဝါသိတ”န္တိ ဝုတ္တေ “ပြာဟ္မဏ ကိဉ္ဇာပိ တံ ဧဝံ ဝဒေသိ၊ ဣဒံ ပန နိက္ခိ- လေသသေဝ ပဒ”န္တိ ဝတော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ရတ္တဿ ဟိ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ ပဒံ ဘဝေ၊
ဒုဋ္ဌဿ ဟောတိ သဟသာနုပိဋ္ဌိတံ။
မူဋ္ဌဿ ဟောတိ အဝကနိတံ ပဒံ၊
ဝိဝနန္တဒဿ ဣဒမီဒိသံ ပဒ”န္တိ။”

အထ နံ ပြာဟ္မဏော “ဘောတိ မာ ဝိရဝိ၊ တုဏှိဘူတာဝ ဧဟိ”တိ ဂစ္ဆန္တော သတ္တာရံ ဒိသ္မာ “အယံ သော ပုရိသော”တိ တဿာ ဒသေသော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သမဏ စိတရံ တေ ဒဿာမီ”တိ အာဟံ။ သတ္တာ “န မေ တဝ စိတာယ အတ္ထော”တိ အဝတွာ “ပြာဟ္မဏ ဧကံ တေ ကာရဏံ ကထေ- သာမိ၊ သုဏိဿသိ”တိ ဝတွာ “ကထေဟိ ဘော သမဏ သုဏိဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ အဘိနိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ အတိတံ အာဟရိတွာ ဒသေသိ။

တကြာယံ သင်္ခေပကထာ—မဟာသတ္တော ရဇ္ဇသိရိံ ပဟာယ ကဏှကံ၂ အာရုယု ဆန္ဒသဟာယော အဘိနိက္ခမန္တော နဂရဒ္ဓါရေ ဌိတေန မာရေန “သိဒ္ဓတ္ထ နိဝတ္တ၊ ဣတော တေ သတ္တမေ ဒိဝသေ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝိဿတိ”တိ ဝုတ္တေ “အဟမေတံ မာရ ဇာနာမိ၊ န မေ တေနတ္ထော”တိ အာဟ။ အထ ကိမတ္ထာယ နိက္ခမသိတိ။ သဗ္ဗညုတညာဏတ္ထာယာတိ။ “တေန ဟိ သစေ အဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ ဧကမ္ပိ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေသသိ၊ ဇာနိဿာမိ တေ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ အာဟ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဩတာရာ- ပေက္ခော သတ္တ ဝဿာနိ မဟာသတ္တံ အနုဗန္တိ။

သတ္တာပိ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ကရကာရိကံ စရိတွာ ပစ္စတ္တပုရိသကာရံ နိသာယ ဗောဓိမူလေ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဝိမုတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒယမာနော ပဉ္စမသတ္တာဟေ အဇပါလနိဂြောဓမူလေ နိသိဒိ။ တသ္မိံ သမယေ မာရော

၁-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၀၁၊ အံ-ဋ ၁-၃၃၅၊ ဓမ္မပဒ-ဋ ၁-၁၂၉-ပိဋ္ဌေသုပိ၊ ၂-ကန္တကံ (သိ၊ သျာ)

“အဟံ ဣတ္ထကံ ကာလံ အနုဗန္ဓိတွာ ဩတာရာပေက္ခောပိ ဣမဿ ကိဉ္စိ ခလိတံ နာဒ္ဒသံ၊ အတိက္ကန္တော ဣဒါနိ ဒေဝ မမ ဝိသယ”န္တိ ဒေါမနဿပုတ္တော မဟာမဂ္ဂေ နိသိဒိ။ အထဿ တဏှာ အရတိ ရဂါတိ ဣမာ တိဿော ဓိတရော “ဝိတာ နော န ပညာယတိ၊ ကဟံ န ခေါ တေရဟိ”တိ ဩလောကယမာနာ တံ တထာ နိသိန္တံ ဒိသ္မာ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကဿှာ တာတ ဒုက္ခိ ဒုမ္မနောသိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော တာသံ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ တာ အာဟံသု “တာတ မာ စိန္တယိ၊ မယံ တံ အတ္တနော ဝသေ ကတွာ အာနေဿာမာ”တိ။ န သက္ကာ အဗ္ဗာ ဒေဝ ကေနစိ ဝသေ ကာတုန္တိ။ “တာတ မယံ ဣတ္ထိယော နာမ ဣဒါနေဝ နံ ရာဂပါသာဒီဟိ ဗန္ဓိတွာ အာနေဿာမ၊ တုမေ မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ သတ္တာရံဥပသင်္ကမိတွာ “ပါဒေ တေ သမဏ ပရိစာရေမာ”တိ အာဟံသု။ သတ္တာ နေဝ တာသံ ဝစနံ မနသာကာသိ၊ န အက္ခိနိ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဩလောကေသိ။

ပုန မာရဓိတရော “ဥစ္စာဝစာ ခေါ ပုရိသာနံ အဓိပ္ပာယာ၊ ကေသဉ္စိ ကုမာရိကာသု ပေမံ ဟောတိ၊ ကေသဉ္စိ ပဋ္ဌမဝယေ ဌိတာသု၊ ကေသဉ္စိ မဇ္ဈိမဝယေ ဌိတာသု၊ ကေသဉ္စိ ပစ္ဆိမဝယေ ဌိတာသု၊ နာနပ္ပကာရေဟိ တံ ပလောဘောဿာမာ”တိ ဧကေကာ ကုမာရိကဝဏ္ဏာဒိဝသေန သတံ သတံ အတ္တဘာဝေ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ ကုမာရိယော၊ အဝိဇာတာ၊ သင်္ကိံ ဝိဇာတာ၊ ဒုဝိဇာတာ၊ မဇ္ဈိမိတ္ထိယော၊ မဟလ္လကိတ္ထိယော စ ဟုတွာ ဆက္ခတ္တံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ပါဒေ တေ သမဏ ပရိစာရေမာ”တိ အာဟံသု။ တမ္ပိ ဘဂဝါ န မနသာကာသိ ယထာ တံ အနုတ္တရေ ဥပဓိသင်္ခယေ ဝိမုတ္တောတိ။ အထ သတ္တာ ဣတ္ထကေနပိ တာ အနုဂစ္ဆန္တိယော ၂ “အပေထ၊ ကိံ ဒိသ္မာ ဧဝံ ဝါယမထ၊ ဧဝရူပံ နာမ ဝိတရာဂါနံ ပုရတော ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ။ တထာဂတဿ ပန ရာဂါဒယော ပဟိနာ။ ကေန တံ ကာရဏေန အတ္တနော ဝသံ နေဿထာ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၇၉။ “ယဿ ဇိတံ နာဝဇိယတိ၊
 ဇိတံ ယဿိ နော'ယာတိ ကောစိ လောကေ။
 တံ ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ၊
 အပဒံ ကေန ပဒေန နေဿထ။

၁-သတ္တကုတ္တံ (က) ၂-အနုဂစ္ဆန္တိယော (သိ) ၃-ဇိတမဿ (သိ၊ သျာ၊ က)

၁၀၀။ ယဿ ဇာလိနိ ဝိသတ္တိကာ၊
 တဏှာ နတ္ထိ ကုဟိန္ဒိ နေတဝေ။
 တံ ဗုဒ္ဓမနန္တဂေါစရံ၊
 အပဒံ ကေန ပဒေန နေဿထာ”တိ။

တတ္ထ ယဿ ဇိတံ နာဝဇိယတိတိ ယဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေန တေန မဂ္ဂေန ဇိတံ ရာဂါဒိကိလေသဇာတံ ပုန အသမုဒါစရဏတော နာဝဇိယတိ၊ ဒုဇ္ဇိတံ နာမ န ဟောတိ။ နော’ယာတိတိ န ဥယျာတိ၊ ယဿ ဇိတံ ကိလေသဇာတံ ရာဂါဒိသု ကောစိ ဧကော ကိလေသောပိ လောကေ ပစ္စတော ဝတ္တိနာမ န ဟောတိ၊ နာနုဗန္ဓတိတိ အတ္ထော။ အနန္တဂေါစရန္တိ အနန္တာရမ္ဗဏဿ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ဝသေန အပရိယန္တဂေါစရံ။ ကေန ပဒေနာတိ ယဿ ဟိ ရာဂပဒါဒိသု ဧကပဒမ္ပိ အတ္ထိ၊ တံ တုမေ ကေန ပဒေန နေဿထ။ ဗုဒ္ဓဿ ပန ဧကပဒမ္ပိ နတ္ထိ၊ တံ အပဒံ ဗုဒ္ဓံ တုမေ ကေန ပဒေန နေဿထ။

ဒုတိယဂါထာယ တဏှာ နာမေသာ သံသိဗ္ဗိတပရိယောနန္ဒနဋ္ဌေန^၁ ဇာလမဿာ အတ္ထိတိပိ ဇာလကာရိကာတိပိ ဇာလူပမာတိပိ ဇာလိနိ၊ ရူပါဒိသု အာရမ္ဗဏေသု ဝိသတ္တတာယ^၂ ဝိသတ္တမနတာယ ဝိသာဟရတာယ ဝိသပုပ္ဖတာယ ဝိသဖလတာယ ဝိသပရိဘောဂတာယ ဝိသတ္တိကာ။ သာ ဧဝရူပါ တဏှာ ယဿ ကုဟိန္ဒိ ဘဝေ နေတံ နတ္ထိ၊ တံ တုမေ အပဒံ ဗုဒ္ဓံ ကေန ပဒေန နေဿထာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။
 မာရဓိတရောပိ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိံသု။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “မာဂဏ္ဍိယ အဟံ ပုဗ္ဗေ ဣမာ တိဿော မာရဓိတရော အဒ္ဓသံ သေမှာဒိဟိ အပလိဗုဒ္ဓေန သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓသဒိသေန အတ္တဘာဝေန သမန္ဓာဂတာ၊ တဒါပိ မေထုနသ္မိံ ဆန္ဓော နာဟောသိယေဝ။ တဝ ဓိတု သရိရံ ဒုတ္တိံ သာကာရကုဏပပရိပူရံ ဗဟိဝိစိတ္တော ဝိယ အသုစိသဇော။ သစေ ဟိ မမ ပါဒေါ အသုစိမက္ခိတော ဘဝေယျ၊ အယဉ္ဇ ဥမ္မာရဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌေယျ၊ တထာပိဿာ သရိရေ အဟံ ပါဒေ န ဖုသေယျ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-သံသိဗ္ဗိတပရိသံသိဗ္ဗိတပရိယောနန္ဒနဋ္ဌေန (သီ) ၂-ဝိသတ္တတာယ ဝိသတ္တိကာ။ သာ ပန (သီ၊ က)
 * ၉၅၀-၅ ၂-၉

“ဒိသ္မာန တဏှံ အရတိ° ရဂဉ္စ၊
 နာဟောသိ ဆန္ဒော အပိ မေထုနသ္မိ°။
 ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရိသပုဏ္ဏံ၊
 ပါဒါပိ နံ သမ္မုသိတုံ န ဣစ္ဆေ”တိ°။

ဒေသနာဝသာနေ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ° သူတိ။

မာရဓိတရဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ဒေဝေါရောဟဏဝတ္ထု

ယေ ဈာနပသုတာ ဒီရတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သင်္ဂဟံ နရဒ္ဓါရေ
 ဗဟူ ဒေဝမနုဿေ အာရဟန္တ ကထေသိ။ ဒေသနာ ပန ရာဇဂါယေ ဣတိ။

ကေသ္မိ° ဟိ သမယေ နာဇဂဟသေဋ္ဌိ ပရိဿယမောစနတ္ထဉ္စေဝ ပမာဒေန
 ဂလိတာနံ အာဘရဏာဒံနံ ရက္ခဏတ္ထု ဇာလကရဏ္ဍကံ ပရိက္ခိပါပေတွာ
 ဂင်္ဂါယ ဥဒကကိဋ္ဌိ ကိဋ္ဌိ။ အထေကော ရတ္တစန္ဒနရက္ခော ဂင်္ဂါယ ဥပရိတီရေ
 ဇာတော ဂင်္ဂါဒကေန ဓောတမူလော ပတိတွာ တတ္ထ တတ္ထ ပါသာဏေသု
 သံဘဇ္ဇမာနော၂ ဝိပုကိရိ။ တတော ဧကာ ဃဋ္ဌပမာဏာ ဃဋ္ဌိကာပါသာဏေဟိ
 ဃံသိယမာနာ ဥဒကဋ္ဌိမိဟိ ပေါထိယမာနာ မဋ္ဌာ ဟုတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝုယုမာနာ
 သေဝါလပရိယောနဒ္ဓါ အာဂန္တာ တဿ ဇာလေ လဂ္ဂိ။ သေဋ္ဌိ “ကိမေတ”န္တိ
 ဝတွာ “ရက္ခဃဋ္ဌိကာ”တိ သုတွာ ငံ အာဟရာပေတွာ “ကိ° နာမေတ”န္တိ
 ဥပဓာရဏတ္ထံ ဝါသိကဏ္ဍေန တစ္ဆာပေသိ။ တာဝဒေဝ အလတ္တကဝဏ္ဏံ
 ရတ္တစန္ဒနံ ပညာယိ။ သေဋ္ဌိ ပန နေဝ သမ္မာဒိဋ္ဌိ န မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မဇ္ဈတ္တဓာတု-
 ကော။ သော စိန္တေသိ “မယံ ဂေဟေ ရတ္တစန္ဒနံ ဗဟု၊ ကိ° န ခေါ ဣမိနာ
 ကရိဿာမိ”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမသ္မိ° လောကေ ‘မယံ အရဟန္တာ
 မယံ အရဟန္တာ’တိ ဝတ္တာရော ဗဟု၊ အဟံ ဧကံ အရဟန္တမ္ပိ န ပဿာမိ”။
 ဂေဟေ ဘမံ ယောဇေတွာ ပတ္တံ လိခါပေတွာ သိက္ခာယဋ္ဌပေတွာ ဝေဠုပရမ္ပရာယ
 သဋ္ဌိဟတ္ထမတ္တေ အာကာသေ ဩလမ္မာပေတွာ ‘သစေ အရဟာ အတ္ထိ၊ ဣမံ
 အာကာသေနာဂန္တာ ဂဏှာတူ’တိ ဝက္ခာမိ။ ယော တံ ဂဟေဿတိ၊ တံ
 သပုတ္တဒါရော သရဏံ ဂမိဿာမိ”တိ။ သော စိန္တိတနိယာမေနေဝ ပတ္တံ လိခါ-
 ပေတွာ ဝေဠုပရမ္ပရာယ ဥဿာပေတွာ “ယော ဣမသ္မိ° လောကေ အရဟာ၊
 သော အာကာသေနာဂန္တာ ဣမံ ပတ္တံ ဂဏှာတူ”တိ အာဟ။

၁-ခု ၁-၄၀၉၊ ၃ ၇-၁၄၀-ပဋ္ဌေသု။ ၂-သံဘဇ္ဇမာနော (သျှာ၊ က) ၃-န ဇာနာမိ (သီ၊ သျှာ)

ဆ သတ္တာရော “အမှာကံ ဒေဝ အနုစ္ဆရိကော၊ အမှာကမေဝ နံ ဒေဟိ”တိ
 ဝဒိံသု။ သော “အာကာသေနာဂန္ဓာ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ အထ ဆဋ္ဌေ
 ဒိဝသေ နိဂဏှော နာဋပုတ္တော အန္တေဝါသိကေ ပေသေသိ “ဂစ္ဆထ၊ သေဋ္ဌိံ
 ဧဝံ ဝဒေထ ‘အမှာကံ အာစရိယသေဝ အနုစ္ဆရိကောယံ၊ မာ အပ္ပမတ္တကဿ
 ကာရဏာ အာကာသေနာဂမနံ ကရိ၊ ဒေဟိ ကိရ မေ တံ ပတ္တ’န္တိ”။ တေ ဂန္ဓာ
 သေဋ္ဌိံ တထာ ဝဒိံသု။ သေဋ္ဌိ “အာကာသေနာဂန္ဓာ ဂဏှိတုံ သမတ္ထောဝ
 ဂဏှာတူ”တိ အာဟ။ နာဋပုတ္တော သယံ ဂန္ဓုကာမော အန္တေဝါသိကာနံ သညံ
 အဒါသိ “အဟံ ဧကံ ဟတ္ထဉ္စ ပါဒဉ္စ ဥက္ခိပိတွာ ဥပ္ပတိတုကာမော ဝိယ ဘဝိဿာမိ၊
 တုမှေ မံ ‘အာစရိယ ကိံ ကရေထ၊ ဒါရုမယပတ္တဿ ကာရဏာ ပဋိစ္စန္ဓံ
 အရဟတ္တဂုဏံ မဟာဇနဿ မာ ဒဿယိတ္တာ’တိ ဝတွာ မံ ဟတ္ထေသု စ ပါဒေသု
 စ ဂဟေတွာ အာကမုန္တာ ဘူမိယံ ပါတေယျာထာ”တိ။ သော တတ္ထ
 ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိံ အာဟ “မဟာသေဋ္ဌိ မယံ အယံ ပတ္တော အနုစ္ဆရိကော၊
 အညေသံ နာနုစ္ဆရိကော၊ မာ တေ အပ္ပမတ္တကဿ ကာရဏာ မမ အာကာသေ
 ဥပ္ပတနံ ရုစ္စိ၊ ဒေဟိ မေ ပတ္တ’န္တိ။ ဘန္တေ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာဝ ဂဏှ-
 ထာတိ။ တတော နာဋပုတ္တော “တေန ဟိ အပေထ အပေထာ”တိ အန္တေ-
 ဝါသိကေ အပနေတွာ “အာကာသေ ဥပ္ပတိဿာမိ”တိ ဧကံ ဟတ္ထဉ္စ ပါဒဉ္စ
 ဥက္ခိပိ။ အထ နံ အန္တေဝါသိကာ “အာစရိယ ကိံ နာမေတံ ကရေထ၊
 ဆဝဿ လာမကဿ ဒါရုမယပတ္တဿ ကာရဏာ ပဋိစ္စန္ဓဂုဏေန မဟာ-
 ဇနဿ ဒဿိတေန ၂ ကော အတ္ထော”တိ တံ ဟတ္ထပါဒေသု ဂဟေတွာ
 အာကမုတ္တာ ဘူမိယံ ပါတေသုံ။ သော သေဋ္ဌိံ အာဟ “ဣမေ မဟာသေဋ္ဌိ
 ဥပ္ပတိတုံ န ဒေန္တိ၊ ဒေဟိ မေ ပတ္တ’န္တိ။ ဥပ္ပတိတွာ ဂဏှထ ဘန္တေတိ။ ဧဝံ
 တိတ္ထိယာ ဆ ဒိဝသာနိ ဝါယမိတွာပိ တံ ပတ္တံ န လဘိံ ငုယေဝ။

သတ္တမေ ဒိဝသေ အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ စ အာယသ္မတော
 ပိဏှောလဘာရဒ္ဒါဇဿ စ “ရာဇဂဟေ ပိဏှာယ စရိဿာမာ”တိ ဂန္ဓာ
 ကေသိံ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဌတွာ စိဝရံ ပါရုပနကာလေ ဓုတ္တကာ ကထံ သမု-
 ဋ္ဌာပေသုံ “အမ္ဘော ပုဗ္ဗေ ဆ သတ္တာရော လောကေ ‘မယံ အရဟန္တမှာ’တိ
 ပိစရိံသု၊ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိနော ပန အဇ္ဇ သတ္တမော ဒိဝသော ပတ္တံ ဥဿာ-
 ပေတွာ ‘သစေ အရဟာ အတ္ထိ၊ အာကာသေနာဂန္ဓာ ဂဏှာတူ’တိ
 ဝဒန္တဿ၊ ဧကောပိ ‘အဟံ အရဟာ’တိ အာကာသေ ဥပ္ပတန္တော နတ္ထိ။ အဇ္ဇ
 နော လောကေ အရဟန္တာနံ နတ္ထိဘာဝေါ ဣတော”တိ။ တံ ကထံ သုတွာ

၁-ဂဏှိတုကာမော (သိ) ၂-ပဋိစ္စန္ဓဂုဏေ တုမှေဟိ မဟာဇနဿ ဒဿိတေ (သိ)

အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော အာယသ္မန္တံ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇံ အာဟ
 “ယုတံ တေ အာဝုသော ဘာရဒ္ဒါဇ ဣမေသံ ဝစနံ၊ ဣမေ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ ပရိဂ္ဂ-
 က္ဋန္တာ ပိယ ဝဒန္တိ။ တုဗ္ဗမဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ၊ ဂစ္ဆ တံ ပတ္တံ အာကာသေန
 ဂန္ဓာ ဂဏှာဟိ”တိ။ အာဝုသော မဟာမောဂ္ဂလ္လာန တံ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ အဂ္ဂေါ၊ တံ
 ဧတံ ဂဏှာဟိ၊ တယိ ပန အဂ္ဂဏှန္တေ အဟံ ဂဏှိဿာမီတိ။ “ဂဏှာဝုသော”တိ
 ဝုတ္တေ အာယသ္မာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇော အဘိညာပါဒကံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ
 သမာပဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌာယ တိဂါဝုတံ ပိဋ္ဌိပါသာဏံ ပါဒန္တေန ပဋိစ္ဆာဒေန္တော
 တုလဒီဝု ဝိယ အာကာသေ ဥဋ္ဌာပေတွာ ရာဇဂဟနဂရဿ ဥပရိ သတ္တက္ခတ္တံ၊
 အနုပရိယာယိ။ သော တိဂါဝုတပမာဏဿ နဂရဿ ပိဓာနံ ဝိယ ပညာယိ။
 နဂရဝါသိနော “ပါသာဏော နော အဝတ္ထရိတွာ ဂဏှာဟိ”တိ ဘိတာ သုပ္ပါဒိနိ
 မတ္တကေ ကတွာ တတ္ထ တတ္ထ နိလီယိံသု။ သတ္တမေ ဝါရေ ဧကရာ ပိဋ္ဌိ-
 ပါသာဏံ ဘိန္ဒိတွာ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ မဟာဇနော ထေရံ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ
 ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇ တဝ ပါသာဏံ ဒဋ္ဌိ၂ ကတွာ ဂဏှာ မာ နော သဗ္ဗေ
 နာသယိ”တိ။ ထေရောပါသာဏံပါဒန္တေန ဒိပိတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော ဂန္ဓာ
 ယထာဋ္ဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌာသိ။ ထေရော သေဋ္ဌိဿ ဂေဟမတ္တကေ အဋ္ဌာသိ။
 တံ ဒိသ္မာ သေဋ္ဌိ ဥရေန နိပဇ္ဇိတွာ “ဩတရထ သာမီ”တိ ဝတွာ အာကာသ-
 တော ဩတိဏှံ ထေရံ နိသီဒါပေတွာ ပတ္တံ ဩတာရာပေတွာ စတုမရပုဏှံ
 ကတွာ ထေရဿ အဒါသိ။ ထေရော ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရာဘိမုခေါ
 ပါယာသိ။ အထဿ ယေ အရညဂတာ ဝါ သုညာဂါရဂတာ ဝါ တံ ပါဋိ-
 ဟာရိယံ နာဒ္ဒသံသု။ တေ သန္ဓိပတိတွာ “ဘန္တေ အမှာကမ္ပိ ပါဋိဟာရိယံ
 ဒဿေဟိ”တိ ထေရံ အနုဗန္ဓိံသု။ သော တေသံ တေသံ ပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတွာ
 ဝိဟာရံ အဂမာသိ။

သတ္တာ တံ အနုဗန္ဓိတွာ ဥန္တာဒေန္တဿ မဟာဇနဿ သဒ္ဓိ သုတွာ “အာနန္ဒ
 ကဿေသော သဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇေန အာကာ-
 သေ ဥပ္ပတိတွာ စန္ဒနပတ္တော ဂဟိတော၊ တဿ သန္ဓိကေ ဧသော သဒ္ဓေါ”တိ
 သုတွာ ဘာရဒ္ဒါဇံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တယာ ဧဝံ ကတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကဿာ တေ ဘာရဒ္ဒါဇ ဧဝံ ကတ”န္တိ ထေရံ ဂရ-
 ဟိတွာ တံ ပတ္တံ ခဏှာခဏှံ ဘေဒါပေတွာ ဘိက္ခုနံ အဗ္ဗနပိသနတ္ထာယ
 ဒါပေတွာ ပါဋိဟာရိယဿ အကရဏတ္ထာယ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ
 ပညာပေသိ။

၁-ပရိစ္ဆိန္ဒန္တော (သီ) ၂-ဂါဠု (သီ) ၃-နဿိ (သီ) ၄-ဝိ ၄-၂၄၇-ဝိဇ္ဇေ။

တိတ္ထိယာ “သမဏော ကိရ ဂေါတမော တံ ပတ္တံ ဘေဒါပေတွာ ပါဠိ-
 ဟာရိယဿ အကရဏတ္ထာယ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေသိ”တိ သုတွာ
 “သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ ဇီဝိတဟေတုပိနာတိက္က-
 မန္တိ၊ သမဏောပိ ဂေါတမော တံ ရက္ခိဿတေဝ။ ဣဒါနိ အမှေဟိ ဩကာသော
 လဒ္ဓေါ”တိ နဂရဝိထီသု အာရောစေန္ဒာ ဝိစရိံသု “မယံ အတ္တနော ဂုဏံ
 ရက္ခန္တာ ပုဗ္ဗေ ဒါရုမယပတ္တဿ ကာရဏာ အတ္တနော ဂုဏံ မဟာဇနဿ
 န ဒဿယိမှာ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ ပတ္တကမတ္တဿ ကာရဏာ
 အတ္တနော ဂုဏံ မဟာဇနဿ ဒဿေသုံ။ သမဏော ဂေါတမော အတ္တနော
 ပဏ္ဍိတတာယ ပတ္တံ ဘေဒါပေတွာ သိက္ခာပဒံ ပညာပေသိ၊ ဣဒါနိ မယံ တေနေဝ
 သဒ္ဓိံ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမာ”တိ။

ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော တံ ကထံ သုတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ “တုမှေဟိ ကိရ
 ဘန္တေ ပါဠိဟာရိယဿ အကရဏတ္ထာယ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တ”န္တိ။
 အာမ မဟာရာဇာတိ။ ဣဒါနိ တိတ္ထိယာ “တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာ-
 မာ”တိ ဝဒန္တိ၊ ကိံ ဣဒါနိ ကရိဿထာတိ။ တေသု ကရောန္တေသု ကရိဿာမိ
 မဟာရာဇာတိ။ နန တုမှေဟိ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တန္တိ။ နာဟံ မဟာရာဇ အတ္တနော
 သိက္ခာပဒံ ပညာပေသိံ၊ တံ မမေဇ သာဝကာနံ ပညတ္တန္တိ။ တုမှေ ဌပေတွာ
 အညတ္တ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ နာမ ဟောတိ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ မဟာရာဇ
 တမေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆာမိ၊ အတ္ထိ ပန တေ မဟာရာဇ ဝိဇိတေ ဥယျာနန္တိ။ အတ္ထိ
 ဘန္တေတိ။ သစေ တေ မဟာရာဇ ဥယျာနေ မဟာဇနော အမ္မာဒိနိ ခါဒေယျ၊
 ကိမဿ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။ ဒဏ္ဍော ဘန္တေတိ။ တံ ပန ခါဒိတုံ လဘသိတိ။ အာမ ဘန္တေ
 မယံ ဒဏ္ဍော နတ္ထိ၊ အဟံ အတ္တနော သန္တကံ ခါဒိတုံ လဘာမိတိ။ မဟာရာဇ
 ယထာ တဝ တိယောဇနသတိကေ ရဇ္ဇေ အာဏာ ပဝတ္တတိ၊ အတ္တနော
 ဥယျာနေ အမ္မာဒိနိ ခါဒန္တဿ ဒဏ္ဍော နတ္ထိ၊ အညေသံ အတ္ထိ၊ ဧဝံ မပိ
 စက္ကဝါဠကောဋိသတသဟဿေ အာဏာ ပဝတ္တတိ၊ အတ္တနော သိက္ခာပဒ-
 ပညတ္တိယာ အတိက္ကမော နာမ နတ္ထိ၊ အညေသံ ပန အတ္ထိ၊ ကရိဿာမဟံ
 ပါဠိဟာရိယန္တိ။ တိတ္ထိယာ တံ ကထံ သုတွာ “ဣဒါနမှာ နဋ္ဌာ၊ သမဏေန ကိရ
 ဂေါတမေန သာဝကာနံယေဝ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ၊ န အတ္တနော။ သယမေဝ
 ကိရ ပါဠိဟာရိယံ ကတ္ထုကာမော၊ ကိံ န ခေါ ကရောမာ”တိ မန္တယိံသု။

ရာဇာ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ကဒါ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿထာ”တိ။ ဣတော
 စတုမာသစ္စယေန အာသာဠိပုဏ္ဏမာယံ^၁ မဟာရာဇာတိ။ ကတ္ထ ကရိဿထ

၁-အာသာဠိပုဏ္ဏမာသိယံ (သိ)

ဘန္တေတိ။ သာဝတ္ထိံ နိဿာယ မဟာရာဇာတိ။ ကဿာ ပန သတ္တာ ဧဝံ ခူရဋ္ဌာနံ အပဒိသိတိ? ယသ္မာ တံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ မဟာပါဠိဟာရိယကရဏဋ္ဌာနံ၊ အဝိစ မဟာဇနဿ သန္ဓိပါတနတ္ထာယပိ ခူရဋ္ဌာနမေဝ အပဒိသိတိ။ တိတ္ထိယာတံ ကထံ သုတွာ “ဣတော ကိရ စတုန္ဓံ မာသာနံ အစ္စယေန သမဏော ဂေါတမော သာဝတ္ထိယံ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿတိ၊ ဗုဒ္ဓါနိ တံ အမုဋ္ဌိတွာဝ အနုဗန္ဓိဿာမ၊ မဟာဇနော အမှေ ဒိသ္မာ ‘ကိ’ ဣဒ’န္တိ ပုစ္ဆိဿတိ။ အထဿ ဝက္ခာမ ‘မယံ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမာ’တိ ဝဒိမှာ။ သော ပလာယတိ၊ မယမဿ ပလာယိတုံ အဒတွာ အနုဗန္ဓာမာ”တိ။ သတ္တာ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ နိက္ခမိ။ တိတ္ထိယာပိဿ ပစ္ဆတောဝ နိက္ခမိပွာ ဘတ္တကိစ္စဋ္ဌာနေ ဝသန္တိ။ ဝသိတဋ္ဌာနေ ပုနဒိဝသေ ပါတရာသံ ကရောန္တိ။ တေ မနုဿေဟိ “ကိမိဒ”န္တိ ပုစ္ဆိတာ ဟေဋ္ဌာ စိန္တိတနိယာမေနေဝ အာရောစေသုံ။ မဟာဇနောပိ “ပါဠိဟာရိယံ ပဿိဿာမာ”တိ အနုဗန္ဓိ။

သတ္တာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ပါပုဏိ။ တိတ္ထိယာပိ တေန သဒ္ဓိံယေဝ ဂန္ဓာ ဥပဋ္ဌာကေ သမာဒပေတွာ သတသဟသံ လဘိတွာ ခဒိရထမ္ဘေဟိ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ နိလုပ္ပလေဟိ ဆာဒါပေတွာ “ဣစ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမာ”တိ နိသိဒိံသု။ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ တိတ္ထိယေဟိ မဏ္ဍပေါ ကာရိတော၊ အဟမ္ဘိ တုမှာကံ မဏ္ဍပံ ကရိဿာမိ”တိ။ အလံ မဟာရာဇ အတ္ထိ မယံ မဏ္ဍပကာရကောတိ။ ဘန္တေ မံ ဌပေတွာ ကော အညော ကာတုံ သက္ခိဿတိတိ။ သက္ခော ဒေဝရာဇာတိ။ ကဟံ ပန ဘန္တေ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿထာတိ။ ကဏ္ဍမ္ဘရက္ခမူလေ မဟာရာဇာတိ။ တိတ္ထိယာ “အမ္ဘရက္ခမူလေ ကိရ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿတိ”တိ သုတွာ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကာနံ အာရောစေတွာ ယောဇနဗ္ဗန္တရေ ဌာနေ အန္တမသော တဒဟုဇာတမ္ဘိ အမ္ဘပေါတကံ ဥပ္ပါဋေတွာ အရညေ ဒိပါပေသုံ။

သတ္တာ အာသာဠိပုဏ္ဏမဒိဝသေ အန္တောနဂရံ ပါဝိသိ။ ရညောပိ ဥယျာန-ပါလော ကဏ္ဍော နာမ ဧကံ ပိင်္ဂလကိပိလိကေဟိ ကတပတ္တပုဋ္ဌဿ အန္တရေ မဟန္တံ အမ္ဘပက္ကံ ဒိသ္မာ တဿ ဂန္ဓရသလောဘေန သမ္ဘကန္တေ ဝါယသေ ပလာပေတွာ ရညော ခါဒနတ္ထာယ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “ရာဇာ ဣမံ အမ္ဘံ ခါဒိတွာ မယံ အဋ္ဌ ဝါ သောဋ္ဌဿ ဝါ ကဟာပဏေ ဒဒေယျ၊ တံ မေ ဧကတ္တဘာဝေပိ ဇီဝိတပုတ္တိယာ နာလံ။ သစေ ပနာဟံ သတ္ထု ဣမံ ဒဿာမိ၊ အဝဿံ တံ မေ ဒိဃကာလံ ဟိတာဝဟံ ဘဝိဿ-တိ”တိ။ သော တံ အမ္ဘပက္ကံ သတ္ထု ဥပနာမေသိ။ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ

ဩပေါကေသိ။ အထဿ ထေရော စတုမဟာရာဇဒတ္တိယံ ပတ္တံ နိဟရိတွာ
 ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သတ္တာ ပတ္တံ ဥပနာတော အမ္ပပက္ကံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ
 တတ္ထေဝ နိသီဒနာကာရံ ဒဿေသိ။ ထေရော စိဝရံ ပညာပေတွာ အာဂမိ။
 အထဿ တသ္မိံ နိသိန္ဓေ ထေရော ပါနီယံ ပရိဿာဝေတွာ အမ္ပပက္ကံ မဒ္ဒိတွာ
 ပါနကံ ကတွာ အဒါသိ။ သတ္တာ အမ္ပပါနကံ ဝိဝိတွာ ကဏ္ဍံ အာဟ “ဣမံ
 အမ္ပဋ္ဌိံ ဣဓေဝ ပံသုံ ဝိယူဟိတွာ ရောပေဟိ”တိ။ သော တထာ အကာသိ။
 သတ္တာ တဿ ဥပရိ ဟတ္ထံ ဓောဝိ။ ဟတ္ထေ ဓောဝိတမတ္ထေယေဝ နဂ်လသီသ-
 မတ္တက္ခန္ဓော ဟုတွာ ဥဗ္ဗေဓေန ပဏ္ဏာသဟတ္ထော အမ္ပရက္ခော ဥဋ္ဌဟိ။ စတုသု
 ဒိသာသု ဧကေကာ, ဥဒ္ဓံ ဧကောတိ ပဉ္စမဟာသာခါ ပဏ္ဏာသဟတ္တာ အဟေသုံ။
 သော တာဝဒေဝ ပုပ္ဖလသဉ္စန္ဓော ဟုတွာ ဧကေကသ္မိံ ဌာနေ ပရိပက္ကအမ္ပပိဏ္ဍိ-
 ဓရော အဟောသိ။ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တာ ဘိက္ခု။ အမ္ပပက္ကာနိ ခါဒန္တာ ဧဝ
 အာဂမိံ သု။ ရာဇာ “ဧဝရူပေါ ကိရ အမ္ပရက္ခော ဥဋ္ဌိတော”တိ သုတွာ “မာ
 နံ ကောစိ ဆိန္ဒိ”တိ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ သော ပန ကဏ္ဍေန ရောပိတတ္တာ
 ကဏ္ဍမ္ပရက္ခောတွေဝ ပညာယိ။ ဓုတ္တကာပိ အမ္ပပက္ကာနိ ခါဒိတွာ “ဟရေ
 ဒုဋ္ဌတိတ္ထိယာ ‘သမဏော ကိရ ဂေါတမော ကဏ္ဍမ္ပရက္ခမူလေ ပါဋိဟာရိယံ
 ကရိဿတိ’တိ တုမှေဟိ ယောဇနဗ္ဗန္တရေ တဒဟုဇာတာပိ အမ္ပပေါတကာ
 ဥပ္ပါဋ္ဌာပိတာ၊ ကဏ္ဍမ္ပော နာမ အယ”န္တိ ဝတွာ တေ ဥစ္ဆိဋ္ဌအမ္ပဋ္ဌိဟိ ပဟရိံ သု။

သက္ခော ဝါတဝလာဟကံ ဒေဝပုတ္တံ အာဏာပေသိ “တိတ္ထိယာနံ မဏ္ဍပံ
 ဝါတေဟိ ဥပ္ပါဋ္ဌေတွာ ဥက္ကာရဘူမိယံ ခိပါပေဟိ”တိ။ သော တထာ အကာသိ။
 သူရိယမ္ပိ ဒေဝပုတ္တံ အာဏာပေသိ “သူရိယမဏ္ဍလံ နိကခုန္တော^၁ တာပေဟိ”တိ။
 သော တထာ အကာသိ။ ပုန ဝါတဝလာဟကံ အာဏာပေသိ “ဝါတမဏ္ဍလံ
 ဥဌာပေန္တော ယာဟိ”တိ။ သော တထာ ကရောန္တော တိတ္ထိယာနံ ပုဂ္ဂရိတ-
 သေဒသရိရေ ရဇောဝဋီယာ ဩကိရိ။ တေ တမ္ပမတ္တိကသဒိသာ^၂ အဟေသုံ။
 ဝဿဝလာဟကမ္ပိ အာဏာပေသိ “မဟန္တာနိ ဗိန္ဒုနိ ပါတေဟိ”တိ။ သော
 တထာ အကာသိ။ အထ နေသံ ကာယော ကဗရဂါဝိသဒိသော အဟောသိ။
 တေ နိဂဏ္ဏာ လဇ္ဇမာနာ ဟုတွာ သမ္ပုခသမ္ပုခဌာနေနေဝ ပလာယိံ သု။
 ဧဝံ ပလာယန္တေသု ပုရာဏကဿပဿ ဥပဌာကော ဧကော ကဿကော
 “ဣဒါနိ မေ အယျာနံ ပါဋိဟာရိယကရဏဝေလာ၊ ဂန္တော ပါဋိဟာရိယံ
 ပဿိဿာမိ”တိ ဂေါဏေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပါတောဝ အာဘတံ ယာဂုကုဋ္ဌေဝ
 ယောတ္တကမ္မ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆန္တော ပုရာဏံ တထာ ပလာယန္တံ ဒိသ္မာ

၁-နိဂ္ဂဏန္တော (သီ၊ သျာ) ၂-တမ္ပဝမ္ပိကာသဒိသာ (သီ၊ သျာ)

“ဘန္တေ အဇ္ဇေ ‘အယျာနံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ပဿိဿာမီ’တိ အာဂစ္ဆာမိ၊ တုမေ ကဟံ ဂစ္ဆထာ”တိ။ ကိံ တေ ပါဂ္ဂိဟာရိယေန၊ ဣမံ ကုဋ္ဌဉ္စ ယောတ္တဉ္စ ဒေဟီတိ။ သော တေန ဒိန္နံ ကုဋ္ဌဉ္စ ယောတ္တဉ္စ အာဒါယ နဒိတီရံ ဂန္ဓာ ကုဋ္ဌိ ယောတ္တေန အတ္တနော ဂီဝါယ ဗဒ္ဓိတွာ လဇ္ဇန္တော ကိဉ္စိ အကထေတွာ ရဟဒေ ပတိတွာ ဥဒကပုဗ္ဗုဇ္ဇေ ဥဋ္ဌာပေန္တော ကာလံ ကတွာ အဝိစိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။

သက္ကော^၁ အာကာသေ ရုတနစက်မံ မာပေသိ။ တဿ ဧကာ ကောဂ္ဂိ ပါစိနစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ အဟောသိ၊ ဧကာ ပစ္စိမစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ။ သတ္တာ သန္ဓိပတိတာယ ဆတ္တိံသယောဇနိကာယ ပရိသာယ ဝဗုမာနကစ္ဆာယာယ “ဣဒါနိ ပါဂ္ဂိဟာရိယကရဏဝေလာ”တိ ဂန္ဓကုဋ္ဌိတော နိက္ခမိတွာ ပမုခေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဃရဏီ နာမ ဣဒ္ဓိမန္တိ ဧကာ အနာဂါမိဥပါသိကာ ဥပသက်-မိတွာ “ဘန္တေ မာဒိသာယ ဝိတရိဝိဇ္ဇမာနာယ တုမှာကံ ကိလမနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အဟံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ကရိဿာမီ”တိ အာဟ။ ကထံ တံ ကရိဿသိ ဃရဏီတိ။ ဘန္တေ ဧကသ္မိံ စက္ကဝါဠဂဗ္ဘေ မဟာပထဝိံ ဥဒကံ ကတွာ ဥဒကသကုဏိကာ ဝိယ နိမုဇ္ဇိတွာ ပါစိနစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ အတ္တာနံ ဒဿေဿာမိ၊ တထာ ပစ္စိမဥတ္တရ-ဒက္ခိဏစက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ တထာမဇ္ဈေ။ မဟာဇနော မံ ဒိသ္မာ “ကာ သော”တိ ဝုတ္တေဝက္ခတိ “ဃရဏီ နာမေသာ၊ အယံ တာဝဧကိဿာဣတ္ထိယာ အာနဘာဝေါ၊ ဗုဒ္ဓါနဘာဝေါ ပန ကိဒိသော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဧဝံ တိတ္ထိယာ တုမေ အဒိသ္မာဝ ပလာယိဿန္တိတိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဇာနာမိ တေ ဃရဏီ ဧဝရူပံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ကာတုံ သမတ္တဘာဝံ၊ န ပနာယံ တဝတ္ထာယ ဗဒ္ဓေါ မာလာပုဋ္ဌော”တိ ဝတွာ ပဋိက္ခိပိ။ သာ “န မေသတ္တာ အနုဇာနာတိ၊ အဒ္ဓါမယာ ဥတ္တရိတရံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ကာတုံ သမတ္ထော အညော အတ္ထိ”တိ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာပိ “ဧဝမေဝ တေသံ ဝုဏော ပါကဋ္ဌော ဘဝိဿတိတိ ဧဝံ ဆတ္တိံ သယောဇနိကာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေသီဟနာဒံ နဒိဿတိ”တိ မညမာနော အပရေပိ ပုစ္ဆိ “တုမေ ကထံ ပါဂ္ဂိ-ဟာရိယံ ကရိဿထာ”တိ။ တေ “ဧဝဉ္စ ဧဝဉ္စ ကရိဿာမ ဘန္တေ”တိ သတ္တု ပုရ-တောဋ္ဌိတာဝသီဟနာဒံ နဒိံ သု။ တေသု ကိရ ဣဋ္ဌအနာထပိဏ္ဍိကော “မာဒိသေ အနာဂါမိဥပါသကေ ပုတ္တေ ဝိဇ္ဇမာနေ သတ္တု ကိလမနကိစ္စံ နတ္ထိ”တိ စိန္တေတွာ “အဟံ ဘန္တေ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကထံ ကရိဿသိ”တိ ပုဋ္ဌော အဟံ ဘန္တေ ဒ္ဓါဒသယောဇနိကံ ဗြဟ္မတ္တဘာဝံ နိဗ္ဗိနိတွာ ဣမိဿာ ပရိသာယ မဇ္ဈေ မဟာမေဃဂဇ္ဇိတသဒိသေန သဒ္ဓေန ဗြဟ္မအပ္ပေါဋ္ဌနံ နာမ အပ္ပေါဋ္ဌေဿာမီတိ။ မဟာဇနော “ကိံ နာမေသော သဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣဋ္ဌအနာထပိဏ္ဍိကဿ

၁-သတ္တာ (သျာ)

ကိရ မြဟ္မအပ္ပေါဋ္ဌနသဒ္ဓေါ နာမာ”တိ ဝက္ခတိ။ တိတ္ထိယာ “ဂဟပတိကဿ ကိရ တာဝ ဒေသော အာနုဘာဝေါ၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေါ ကိဒိသော ဘဝိဿတိ”တိ တုမှေ အဒိသ္မာဝ ပလာယိဿန္တိတိ။ သတ္တာ “ဇာနာမိ တေ အာနုဘာဝ”န္တိ တဿပိ တထေဝ ဝတွာ ပါဠိဟာရိယကရဏံ နာနုဇာနိ။

အထေကာ ပဋိသမ္ဘိဒပ္ပတ္တာ သတ္တဝသိကာ စီရသာမဏေရိ ကိရ နာမ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “အဟံ ဘန္တေ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမီ”တိ အာဟ။ ကထံ ကရိဿသိ စီရေတိ။ ဘန္တေ သိနေရုဗ္ဗ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတဉ္စ ဟိမဝန္တဉ္စ အာဟရိတွာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပဋိပါဠိယာဌပေတွာ အဟံ ဟံသသကုဏီ ဝိယ တတော တတော နိက္ခမိတွာ အသဇ္ဇမာနာ ဂမိဿာမိ၊ မဟာဇနော မံ ဒိသ္မာ “ကာ ဒေသ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “စီရသာမဏေရိ”တိ ဝက္ခတိ။ တိတ္ထိယာ “သတ္တဝသိကာယ တာဝ သာမဏေရိယာ အယမာနုဘာဝေါ၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေါ ကိဒိသော ဘဝိဿတိ”တိ တုမှေ အဒိသ္မာဝ ပလာယိဿန္တိတိ။ ဣတော ပရံ ဝေရူပါနိ ဝစနာနိ ပုတ္တာနု- သာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တဿာပိ ဘဂဝါ “ဇာနာမိ တေ အာနုဘာဝ”န္တိ ဝတွာ ပါဠိဟာရိယကရဏံ နာနုဇာနိ။ အထေကော ပဋိသမ္ဘိဒပ္ပတ္တော ဒိဏာ- သဝေါ ဗုဒ္ဓသာမဏေရော နာမ ဇာတိယာ သတ္တဝသိကော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “အဟံ ဘဂဝါ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကထံ ကရိဿ- သိ”တိ ပုဋ္ဌော အာဟ “အဟံ ဘန္တေ ဇမ္ပုဒိပဿ ဓဇဘူတံ မဟာဇမ္ပုရက္ခံ ခန္တေ ဂဟေတွာ စာလေတွာ မဟာဇမ္ပုပေသိယော အာဟရိတွာ ဣမံ ပရိသံ ခါဒါ- ပေဿာမိ၊ ပါရိစ္ဆတ္တကကုသုမာနိ စ အာဟရိတွာ တုမှေ ဝန္တိဿာမီ”တိ။ သတ္တာ “ဇာနာမိ တေ အာနုဘာဝ”န္တိ တဿ ပါဠိဟာရိယကရဏံ ပဋိက္ခိပိ။

အထ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ထေရိ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “အဟံ ဘန္တေ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကထံ ကရိဿသိ”တိ ပုဋ္ဌော အာဟ “အဟံ ဘန္တေ သမန္တာ ဒွါဒသယောဇနိကံ ပရိသံ ဒေသေတွာ အာဝဋ္ဋတော ဆတ္ထိံသ- ယောဇနာယ ပရိသာယ ပရိဝုတော စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဟုတွာ အာဂန္တာ တုမှေ ဝန္တိဿာမီ”တိ။ သတ္တာ “ဇာနာမိ တေ အာနုဘာဝ”န္တိ တဿာပိ ပါဠိဟာရိယ- ကရဏံ ပဋိက္ခိပိ။ အထ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ “အဟံ ဘန္တေ ပါဠိဟာရိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကထံ ကရိဿသိ”တိ ပုဋ္ဌော အာဟ “အဟံ ဘန္တေ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာနံ ဒန္တန္တရေ ဌပေတွာ မာသသာ- သပဗိဇံ ဝိယ ခါဒိဿာမီ”တိ။ အညံ ကိံ ကရိဿသိတိ။ ဣမံ မဟာပထဝီ ကဋ္ဌသာရကံ ဝိယ သံဝေလ္လိတွာ အင်္ဂုလန္တရေ နိက္ခိပိဿာမီတိ။ အညံ ကိံ ကရိဿသိတိ။ မဟာပထဝီ ကုလာလစက္ကံ ဝိယ ပရိဝတ္တေတွာ မဟာဇနံ

ပထဝေါဇံ ခါဒါပေဿာမီတိ။ အညံ ကိံ ကရိဿသီတိ။ ဝါမဟတ္ထေ ပထဝီ
 ကတွာ ဣမေ သတ္ထေ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန အညသ္မိံ ဒီပေ ဌပေဿာမီတိ။ အညံ
 ကိံ ကရိဿသီတိ။ သိနေရုံ ဆတ္တဒဏ္ဍံ ဝိယ ကတွာ မဟာပထဝီ ဥက္ခိပိတွာ
 တဿုပရိ ဌပေတွာ ဆတ္တဟတ္ထော ဘိက္ခု ဝိယ ဧကဟတ္ထေနာဒါယ အာကာသေ
 စက်မိဿာမီတိ။ သတ္တာ “ဇာနာမိ တေ အာနဘာဝ”န္တိ တဿပိ ပါဠိဟာရိယ-
 ကရဏံ နာနုဇာနိ။ သော “ဇာနာတိ မညေ သတ္တာ မယာ ဥတ္တရိတရံ
 ပါဠိဟာရိယံ ကာတုံ သမတ္ထ”န္တိ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ သတ္တာ “နာယံ မောဂ္ဂလ္လာန တဝတ္ထာယ ဗဒ္ဓေါ မာလာပုဇ္ဇော။
 အဟံ ဟိ အသမဓုရော၊ မမ ဓရံ အညော ဝဟိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။
 အနန္တရိယမေတံ၊ ယံ ဣဒါနိ မမ ဓရံ ဝဟိတုံ သမတ္ထော နာမ ဘဝေယျ။
 အဟေတုကတိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလေပိ မမ ဓရံ အညော ဝဟိတုံ
 သမတ္ထော နာမ နာဟောသိယေဝါ”တိ ဝတွာ “ကဒါ ပန ဘန္တေ”တိ ထေရေန
 ပုဋ္ဌော အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ယတော ယတော ဂရု ဓရံ၊ ယတော ဂမ္ဘီရဝတ္တနီ။
 တဒါဿု ကဏှံ ယုဇ္ဇန္တိ၊ သွာဿု တံ ဝဟတေ ဓရ”န္တိ—

ဣဒံ ကဏှဉ္စသဘဇာတကံ^၁ ဝိတ္တာရေတွာ ပုန တမေဝ ဝတ္ထုံ ဝိသေသေတွာ
 ဒသေန္တော—

“မနုညမေဝ ဘာသေယျ၊ နာမနုညံ^၂ ကုဒါစနံ။
 မနုညံ ဘာသမာနဿ၊ ဂရုံ ဘာရံ ဉဒဒ္ဓရိ။
 ဓနဉ္စ နံ အလာဘေသိ၊ တေန စ’တ္ထမနေော အဟူ”တိ—

ဣဒံ နန္ဒိဝိသာလဇာတကံ^၃ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိ။ ကထေတွာ စ ပန
 သတ္တာ ရတနစက်မံ အဘိရုဟိ၊ ပုရတော ဒွါဒသယောဇနိကာ ပရိသာ
 အဟောသိ တထာ ပစ္ဆတော စ ဥတ္တရတော စ ဒက္ခိဏတော စ။ ဥဇုကံ ပန
 စတုဝိသတိယောဇနိကာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ ဘဂဝါ ယမကပါဠိဟာရိယံ
 အကာသိ။

တံ ပါဠိတော တာဝ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗိ^၃—ကတမံ တထာဂတဿ ယမက-
 ပါဠိဟာရိယေ ဉာဏံ? ဣဓ တထာဂတော ယမကပါဠိဟာရိယံ ကရောတိ
 အသာဓာရဏံ သာဝကေဟိ၊ ဥပရိမကာယတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။

၁-ခု ၅-၇-ပိဋက။ ၂-မနာပမေဝ ဘာသေယျ၊ နာမနာပံ (သီ၊ သျာ) ဝိ ၂-ဂ-ပိဋက စ။
 ၃-ခု ၉-၁၂၀-ပိဋက ပဋိသန္တိဒါမဂ္ဂေ။

ဟေဋ္ဌိမကာယတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ။ ဟေဋ္ဌိမကာယတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ ဥပရိမကာယတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ။ ပုရတ္ထိမကာယတော၊ ပစ္စိမကာယတော။ ပစ္စိမကာယတော၊ ပုရတ္ထိမကာယတော။ ဒက္ခိဏ- အက္ခိတော၊ ဝါမအက္ခိတော။ ဝါမအက္ခိတော၊ ဒက္ခိဏအက္ခိတော။ ဒက္ခိဏ- ကဏ္ဍသောတတော၊ ဝါမကဏ္ဍသောတတော။ ဝါမကဏ္ဍသောတတော၊ ဒက္ခိဏကဏ္ဍသောတတော။ ဒက္ခိဏနာသိကာသောတတော၊ ဝါမနာသိ- ကာသောတတော။ ဝါမနာသိကာသောတတော၊ ဒက္ခိဏနာသိကာသောတ- တော။ ဒက္ခိဏအံသကုဋတော၊ ဝါမအံသကုဋတော။ ဝါမအံသကုဋတော၊ ဒက္ခိဏအံသကုဋတော။ ဒက္ခိဏဟတ္ထတော၊ ဝါမဟတ္ထတော။ ဝါမဟတ္ထတော၊ ဒက္ခိဏဟတ္ထတော။ ဒက္ခိဏပဿတော၊ ဝါမပဿတော။ ဝါမပဿတော၊ ဒက္ခိဏပဿတော။ ဒက္ခိဏပါဒတော၊ ဝါမပါဒတော။ ဝါမပါဒတော၊ ဒက္ခိဏပါဒတော။ အင်္ဂုလင်္ဂလေဟိ၊ အင်္ဂုလန္တရိကာဟိ။ အင်္ဂုလန္တရိကာဟိ၊ အင်္ဂုလင်္ဂလေဟိ။ ဧကေကလောမကူပတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ ဧကေက- လောမတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ။ ဧကေကလောမတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ ဧကေကလောမကူပတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ ဆန္ဒံ ဝဏ္ဏာနံ နီလာနံ ဝီတကာနံ လောဟိတကာနံ ဩဒါတာနံ မဇ္ဈေဋ္ဌာနံ ပဘဿရာနံ။ ဘဂဝါ စက်မတိ။ ဗုဒ္ဓနိမ္မိတော တိဋ္ဌတိ ဝါ နိဿိဒတိ ဝါ သေယျံ ဝါ ကပ္ပေတိ။ ပ။ နိမ္မိတော သေယျံ ကပ္ပေတိ။ ဘဂဝါ စက်မတိ ဝါ တိဋ္ဌတိ ဝါ နိဿိဒတိ ဝါ။ ဣဒံ တထာဂတဿ ယမကပါဋိဟာရိယေ ဉာဏန္တိ။

ဣဒံ ပန ပါဋိဟာရိယံ ဘဂဝါ တသ္မိံ စက်မေ စက်မိတွာ အကာသိ။ တဿ တေဇောကသိဏသမာပတ္တိဝသေန ဥပရိမကာယတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ အာပေါကသိဏသမာပတ္တိဝသေန ဟေဋ္ဌိမကာယတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ။ န ပန ဥဒကဓာရာယ ပဝတ္တနဋ္ဌာနတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓဿ ပဝတ္တနဋ္ဌာနတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိတိ၊ ဒသေတုံ “ဟေဋ္ဌိမကာယတော ဥပရိမကာယတော”တိ ဝုတ္တံ။ ဒေဝေ နယော သဗ္ဗပဒေသု။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပနေတ္ထ ဥဒကဓာရာယ အသမ္ဘိဿော အဟောသိ။ တထာ ဥဒကဓာရာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓေန။ ဥဘယမ္ဘိ ကိရ စေတံ ယာဝ မြဟ္မလောကာ ဥဂ္ဂန္တာ စက္ကဝါဠ- မုခဝဋီယံ ပတတိ။ “ဆန္ဒံ ဝဏ္ဏာနံ”န္တိ ဝုတ္တာ ပနဿ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော သဇ္ဇေဟိ အာသိဉ္စမာနံ ဝိလိနသုဝဏ္ဏံ ဝိယ ယန္တနာလိကတော နိက္ခန္တသုဝဏ္ဏ- ရသဓာရာ ဝိယ စ ဧကစက္ကဝါဠဂဗ္ဘတော ဥဂ္ဂန္တာ မြဟ္မလောကံ အာဟစ္စ

၁-အဂ္ဂိက္ခန္ဓဿ ပဝတ္တိ (သိ)

၂-ဥဒကဓာရာယ ပဝတ္တိ (သိ)

ပဋိနိဝတ္တိတွာ စက္ကဝါဠမုဒဝဋ္ဋိမေဝ ဂဏှိံ သု။ ဧကစက္ကဝါဠဂ ဗ္ဗံ ဝဏ်ဂေါပါနသိကံ
ဝိယ^၁ ဗောဓိဃရံ အဟောသိ ဧကာလောကံ။

တံဒိဝသံ သတ္တာ စက်မိတွာ ပါဠိဟာရိယံ ကရောန္တော အန္တရန္တရာ
မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ကထေသိ။ ကထေန္တော စ ဇနံ နိရဿာသံ အကတွာ တဿ
အဿာသဝါရံ ဒေတိ^၂။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာဇနော သာဓုကာရံ ပဝတ္ထေသိ။
တဿ သာဓုကာရပဝတ္တနကာလေ သတ္တာ တာဝမဟတိယာ ပရိသာယ စိတ္တံ
ဩလောကေန္တော ဧကေကဿ သောဠသန္ဓံ အာကာရာနံ ဝသေန စိတ္တာစာရံ
အညာသိ။ ဧဝံ လဟုကပရိဝတ္တံ ဗုဒ္ဓါနံ စိတ္တံ။ ယော ယော ယသ္မိံ စ ဓမ္မေ
ယသ္မိံ စ ပါဠိဟိရေ ပသန္တော၊ တဿ တဿ အဇ္ဈာသယဝသေနော ဓမ္မဉ္စ
ကထေသိ၊ ပါဠိဟိရဉ္စ အကာသိ။ ဧဝံ ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ ပါဠိဟိရေ စ
ကရိယမာနေ မဟာဇနဿ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ သတ္တာ ပန တသ္မိံ
သမာဂမေ အတ္တနော မနံ ဂဟေတွာ အညံ ပဉ္စ ပုစ္ဆိတုံ သမတ္ထံ အဒိသ္ဗာ
နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ မာပေသိ။ တေန ပုစ္ဆိတံ ပဉ္စ သတ္တာ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ သတ္တာရာ ပုစ္ဆိတံ
သော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဘဂဝတော စက်မနကာလေ နိမ္မိတော ဌာနာဒိသု
အညတရံ ကပ္ပေသိ၊ နိမ္မိတဿ စက်မနကာလေ ဘဂဝါ ဌာနာဒိသု အညတရံ
ကပ္ပေသိ။ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ “နိမ္မိတော စက်မတိ ဝါ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ
ကရောန္တဿ သတ္တာ ပါဠိဟာရိယံ ဒိသ္ဗာ ဓမ္မကထံ သုတွာ တသ္မိံ သမာဂမေ
ဝိသတိယာ ပါဏကောဋီနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။

သတ္တာ ပါဠိဟိရံ ကရောန္တောဝ “ကတ္ထ န ခေါ အတိတဗုဒ္ဓါ ဣဒံ ပါဠိဟိရံ
ကတွာ ဝဿံ ဥပေန္တိ”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ “တာဝတိံသဘဝနေ ဝဿံ ဥပဂန္တာ
မာတု အဘိဓမ္မပိဋကံ ဒေသေန္တိ”တိ ဒိသ္ဗာ ဒက္ခိဏပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ ယုဂန္ဓရ-
မတ္ထကေ ဌပေတွာ ဣကရံ ပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ သိနေရမတ္ထကေ ဌပေသိ။ ဧဝံ
အဠသဋ္ဌိယောဇနသတသဟဿဠာနေ တယော ပဒဝါရာ အဟောသုံ၊ ဒွေ ပါဒ-
ဆိဒ္ဓါနိ။ သတ္တာ ပါဒံ ပသာရေတွာ အက္ကမိတိ န သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ တဿ ဟိ
ပါဒုက္ခိပနကာလေယေဝ ပဗ္ဗတာ ပါဒမူလံ အာဂန္တာ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိယံ။ သတ္တာရာ
အက္ကမနကာလေ တေ ပဗ္ဗတာ ဥဠာယ သကဠာနေယေဝ အဠသု။ သက္ကာ
သတ္တာရံ ဒိသ္ဗာ စိန္တေသိ “ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာယ မညေ သတ္တာ ဣမံ ဝဿာဝါသံ
ဥပေသတိ၊ ဗဟုနဉ္စ ဒေဝတာနံ ဥပကာရော ဘဝိဿတိ၊ သတ္တရိ ပနေတ္ထ
ဝဿာဝါသံ ဥပဂတေ အညာ ဒေဝတာ ဟတ္ထမ္ပိ ဌပေတုံ န သက္ခိယန္တိ။ အယံ

၁-ဧကဂေါပါနသိကံ ဝိယ (သိ)၊ ဝဏ်ဂေါပါနသိဝိနဒ္ဓံ ဝိယ (သျှာ)
၂-နိရဿာဟံ အကတွာ တဿ အဿာသဝါသံ ဒေတိ (က)

ခေါ ပန ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာ ဒိဃတော သဗ္ဗိယောဇနာ၊ ဝိတ္တာရတော ပဏ္ဍာ-
 သယောဇနာ၊ ပုထုလတော ပန္နရသယောဇနာ၊ သတ္တရိ နိသိန္ဓေပိ တုစ္ဆံ
 ဘဝိဿတိ”တိ။ သတ္တာ တဿ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ အတ္တနော သံဃာဋီ
 သိလာသနံ ပဋိစ္ဆာဒယမာနံ ဝိပိ။ သက္ကော စိန္တေသိ “စိဝရံ တာဝ ပဋိစ္ဆာ-
 ဒယမာနံ ဝိပိ၊ သယံ ပန ပရိတ္တကေ ဌာနေ နိသိဒိဿတိ”တိ။ သတ္တာ တဿ
 အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ နိစပိဌကံ မဟာပံသုကူလိကော ဝိယ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလံ
 အန္တောစိဝရဘောဂေယေဝ ကတွာ နိသိဒိ။ မဟာဇနောပိ တံခဏညေဝ
 သတ္တာရံ ဩလောကေန္တော နာဒ္ဒသ၊ စန္ဒဿ အတ္တင်္ဂမိတကာလော ဝိယ
 သူရိယဿ စ အတ္တင်္ဂမိတကာလော ဝိယ အဟောသိ။ မဟာဇနော—

“ဂတော န စိတ္တကုဋံ ဝါ၊ ကေလာသံ ဝါ ယုဂန္ဓရံ။
 န နော ဒက္ခေမု သမ္ပုဒ္ဓံ၊ လောကဇေဋ္ဌံ နရာသဘ”န္တိ—

ဣမံ ဂါထံ ဝဒန္တော ပရိဒေဝိ။ အပရေ “သတ္တာ နာမ ပဝိဝေကရတော၊
 သော ‘ဝေရူပါယ မေ ပရိသာယ ဝေရူပံ ပါဋိဟိရံ ကတ’န္တိ လဇ္ဇာယ အညံ
 ရဋ္ဌံ ဝါ ဇနပဒံ ဝါ ဂတော ဘဝိဿတိ၊ န ဒါနိ တံ ဒက္ခိဿာမာ”တိ
 ပရိဒေဝန္တော ဣမံ ဂါထမာဟံသု—

“ပဝိဝေကရတော ဒိရော၊ နိမံ လောကံ ပုနေဟိတိ။
 န နော ဒက္ခေမု သမ္ပုဒ္ဓံ၊ လောကဇေဋ္ဌံ နရာသဘ”န္တိ။

တေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ ပုစ္ဆိံသု “ကဟံ ဘန္တေ သတ္တာ”တိ။ သော သယံ
 ဇာနန္တောပိ “ပရေသမ္ပိ ဂုဏာ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တု။”တိ အဇ္ဈာသယေန “အနုရုဋ္ဌံ
 ပုစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ တေ ထေရံ တထာ ပုစ္ဆိံသု “ကဟံ ဘန္တေ သတ္တာ”တိ။
 တာဝတိံသဘဝနေ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာယံ ဝဿံ ဥပဂန္တာ မာတု အဘိ-
 ဓမ္မပိဋကံ ဒေသေတုံ ဂတောတိ။ ကဒါ အာဂမိဿတိ ဘန္တေတိ။ တယော
 မာသေ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဒေသေတွာ မဟာပဝါရဏဒိဝသေတိ။ တေ “သတ္တာရံ
 အဒိသ္ဗာ န ဂမိဿာမာ”တိ တတ္ထေဝ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိံသု။ အာကာသမေဝ
 ကိရ နေသံ ဆဒနံ အဟောသိ။ တာယ စ မဟတိယာ ပရိသာယ သရီရနိဗံ-
 သော နာမ န ပညာယိ၊ ပထဝီ ဝိဝရံ အဒါသိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပရိသုဒ္ဓမေဝ ဘူမိတလံ
 အဟောသိ။

သတ္တာ ပဌမမေဝ မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အဝေါစ “မောဂ္ဂလ္လာန တံ ဧတိဿာယ
 ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေယျာသိ၊ စူဠအနာထပိဏ္ဍိကော အာဟာရံ ဒဿတိ”တိ။

၁-နန ဒါနိ တံ ဒက္ခိဿာမာတိ (သိ)၊ နန ဣဒါနိ နော ဒက္ခိဿာမာတိ (က)

တသ္မာ တံ တေမာသံ စူဠအနာထပိဏ္ဍိကောဝ တဿာ ပရိသာယ ယာပနံ^၁
 ယာဂုဘတ္တံ ခါဒနီယံ တမ္ပုလတေလဂန္ဓမာလာပိလန္ဓနာနိ စ အဒါသိ။ မဟာ-
 မောဂ္ဂလ္လာနော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပါဠိဟာရိယဒဿနတ္ထံ အာဂတာဂတေဟိ
 ပုဋ္ဌပဉ္ဇေ စ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သတ္တာရမ္ပိ မာတု အဘိဓမ္မဒေသနတ္ထံ ပဏ္ဍုကမ္ပလ-
 သိလာယံ ဝဿံ ဥပဂတံ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ ပရိဝါရယိံသု။
 တေန ဝုတ္တံ—

“တာဝတိံသေ ယဒါ ဗုဒ္ဓေါ၊ သိလာယံ ပဏ္ဍုကမ္ပလေ။
 ပါရိစ္ဆတ္တကမူလမ္ပိ၊ ဝိဟာသိ ပုရိသုတ္တမော။

ဒသသု လောကဓာတုသု၊ သန္ဓိပတိတွာန ဒေဝတာ။
 ပယိရူပါသန္တိ သမ္ပုဒ္ဓံ၊ ဝသန္တိ နဂမုဒ္ဓနိ။

န ကောစိ ဒေဝေါ ဝဏ္ဏေန၊ သမ္ပုဒ္ဓဿ ဝိရောစတိ။
 သဗ္ဗေ ဒေဝေ အတိက္ကမ္ပ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါဝ ဝိရောစတိ”တိ။^၂

ဧဝံ သဗ္ဗာ ဒေဝတာ အတ္တနော သရိရပ္ပဘာယ အဘိဘဝိတွာ နိသိန္ဓဿ
 ပနဿ မာတာ တုသိတဝိမာနဘော အာဂန္ဓာ ဒက္ခိဏပဿေ နိသိဒိ။ ဣန္ဒ-
 ကောပိ ဒေဝပုတ္တော အာဂန္ဓာ ဒက္ခိဏပဿေယေဝ နိသိဒိ။ အင်္ဂုရော
 ဝါမပဿေ နိသိဒိ။ သော မဟေသက္ခာသု ဒေဝတာသု သန္ဓိပတိန္တိသု
 အပဂန္ဓာ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဌာနေ ဩကာသံ လဘိ။ ဣန္ဒကော တတ္ထေဝ
 နိသိဒိ။ သတ္တာ တေ ဥဘောပိ ဩလောကေတွာ အတ္တနော သာသ-
 နေ ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂလာနံ ဒိန္ဓဒါနဿ မဟပ္ပလဘာဝံ ဉ္ဇပေဟုကာမော
 ဧဝမာဟ “အင်္ဂုရ တယာ ဒိဃမန္တရေ ဒသဝဿသဟဿပရိမာဏ ဘာလေ
 ဒွါဒသယောဇနိကံ ဥဒ္ဓနပန္တိ” ကတွာ မဟာဒါနံ ဒိန္ဓံ၊ ဣဒါနိ မမ သမာဂမံ
 အာဂန္ဓာ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဌာနေ ဩကာသံ လဘိ။ ကိံ န ခေါ ဧတ္ထ
 ကာရဏ”န္တိ။ ဝုတ္တမ္ပံ ခစယံ—

“ဩလောကေတွာန သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ အင်္ဂုရဉ္စာပိ ဣန္ဒကံ။
 ဒက္ခိဏေယျံ သမ္ဘာဝေန္တော၊ ဣဒံ ဝစနမမြဝိ။

၁-သာယပိတံ သဗ္ဗကာလေ (သျှာ)၊ ပါတရာသကာလေ (က)
 ၂-ခု ၂-၁၅၉-၁၆၀-ပိဋကပေတဝတ္ထုမ္ပိ။ ၃-ဝိဘာဝေန္တော (သိ)၊ ဟာဘာဝေန္တော (သျှာ)

မဟာဒါနံ တယာ ဒိန္နံ၊ အင်္ဂုရ ဒိဿမန္တရေ။
အတိဒ္ဓရေ နိဿိန္နောသိ၊ အာဂစ္ဆိ^၁ မမ သန္တိကေ”တိ။

သော သဒ္ဓေါ ပထဝီတလံ ပါပုဏိ။ သဗ္ဗာပိ နံ သာ ပရိသာ အသောသိ။
ဧဝံ ဝုတ္တေ—

စောဒိတော ဘာဝိတတ္ထေန၊ အင်္ဂုရော တေမမြဝိ။
“ကိ” မယံ တေန ဒါနေန၊ ဒက္ခိဏေယျေန သုညတံ။
အယံ သော ဣန္ဒကော ယက္ခော၊ ဒဇ္ဇော ဒါနံ ပရိတ္တကံ။
အတိရောစတိ အမှေဟိ၊ စန္ဒော တာရာဂဏေ ယထာ”တိ။

တတ္ထ ဒဇ္ဇောတိ ဒတွာ?။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သတ္တာ ဣန္ဒကံ အာဟ “ဣန္ဒက တံ မမ
ဒက္ခိဏပဿေ နိဿိန္နော၊ ကသ္မာ အနပဂန္တာဝ နိဿိဒသိ”တိ။ သော “အဟံ
ဘန္တေ သုခေတ္တေ အပ္ပကမိဇံ ဝပနကဿကော ဝိယ ဒက္ခိဏေယျသမ္ပဒံ
အလတ္ထ”န္တိ ဒက္ခိဏေယျံ ပဘာဝေန္တော အာဟ—

“ဥဇ္ဇင်္ဂလေ ယထာ ခေတ္တေ၊ ဗိဇံ ဗဟုမ္ပိ ရောပိတံ။
န ဖလံ ဝိပုလံ ဟောတိ၊ နပိ တောသေတိ ကဿကံ။
တထေဝ ဒါနံ ဗဟုကံ၊ ဒုဿီလေသု ပတိဋ္ဌိတံ။
န ဖလံ ဝိပုလံ ဟောတိ၊ နပိ တောသေတိ ဒါယကံ။
ယထာပိ ဘဒ္ဒကေ ခေတ္တေ၊ ဗိဇံ အပ္ပမ္ပိ ရောပိတံ။
သမ္မာ ဓာရံ ပဝေစ္ဆန္တေ၊ ဖလံ တောသေတိ ကဿကံ။
တထေဝ သီလဝန္တေသု၊ ဂုဏဝန္တေသု တာဒိသု။
အပ္ပကမ္ပိ ကတံ ကာရံ၊ ပုညံ ဟောတိ မဟပ္ပလ”န္တိ။

ကိံ ပနေတဿ ပုဗ္ဗကမ္ပန္တိ? သော ကိရ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ အန္တောဂါမံ
ဝိဏ္ဏာယ ပဝိဋ္ဌဿ အတ္တနော အာဘတံ ကဋ္ဌတ္တုတိက္ခံ ဒါပေသိ။ တဒါ တဿ
ပုညံ အင်္ဂုရေန ဒသဝဿသဟဿာနိ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဥဒ္ဓနပန္တိ^၂ ကတွာ
ဒိန္နဒါနတော မဟပ္ပလတရံ ဇာတံ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သတ္တာ “အင်္ဂုရ ဒါနံ နာမ ဝိစေယျ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ တံ
သုခေတ္တေသု ဝုတ္တဗိဇံ ဝိယ မဟပ္ပလံ ဟောတိ။ တံ ပန န တထာ အကာသိ၊
တေန တေ ဒါနံ မဟပ္ပလံ န ဇာတ”န္တိ ဣမမတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော—

၁-အာဂန္တာ (သိ)၊ အာဂစ္ဆိ (သျှာ) ၂-ခု ၂-၁၆၀-ပိဋေ ပေတဝတ္ထုမြို့၊ ၃-အတ္ထ (သိ)

“ဝိစေယျ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။ပ။
 ဝိစေယျ ဒါနံ သုဂတပ္ပသတ္တံ၊
 ယေ ဒက္ခိဏေယျာ ဣမ ဇီဝလောကေ။
 ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ပလာနိ၊
 ဗီဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယတာ သုခေတ္ထေ”တိ—

ဝတ္တာ ဥတ္တရိမ္ပိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ရာဂဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိတရာဂေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
 တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဒေါသဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိတဒေါသေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
 တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ မောဟဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိတမောဟေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
 တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဣစ္ဆာဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိဂတိစ္ဆေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလ”န္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ အင်္ဂုရော စ ဣန္ဒကော စ သောတာပက္ခိဖလေ ပတိ-
 ဋ္ဌဟိံသု၊ မဟာဇနဿာပိ သတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိင်္ဂိ။

အထ သတ္တာ ဒေဝပရိသာယ မဇ္ဈေ နိဿိန္နော မာတရံ အာရဗ္ဘ “ကုသလာ
 ဓမ္မာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ အဗျာကတာ ဓမ္မာ”တိ အဘိဓမ္မပိဋကံ ပဋ္ဌပေသိ။
 ဧဝံ တယော မာသေ နိရန္တရံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ကထေသိ။ ကထေန္တော ပန
 ဘိက္ခာစာရဝေလာယ “ယာဝ မမာဂမနာ ဧတ္တကံ နာမ ဓမ္မံ ဒေသေတူ”တိ
 နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ မာပေတွာ ဟိမဝန္တံ ဂန္ဓာ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ အနော-
 တတ္ထဒဟေ မုခံ ဇောဝိတွာ ဥတ္တရကုရုတော ပိဏ္ဍပါတံ အာဟရိတွာ မဟာ-
 သာလမာဋ္ဌကေ နိဿိန္နော ဘက္ကကိစ္စံ အကာသိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော တတ္ထ
 ဂန္ဓာ သတ္ထု ဝတ္တံ ကဏေတံ။ သတ္တာ ဘက္ကကိစ္စပရိယောသာနေ “သာရိပုတ္တ
 အဇ္ဇ မယာ ဧတ္တကော နာမ ဓမ္မော ဘာသိတော၊ တံ အတ္တနော အန္တေဝါသိ-
 ကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝါစေဟိ”တိ ထေရဿ ကထေသိ။ ယမကပါဋိဟိရေ ကိရ
 ပသိဒိတွာ ပဉ္စသတာ ကုလပုတ္တာ ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ တေ သန္ဓာယ

ထေရ် ဧဝမာဟ။ ဝတွာ စ ပန ဒေဝလောကံ ဂန္ဓာ နိမ္မိတဗုဒ္ဓေန ဒေသိတ-
ဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ သယံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ထေရောပိ ဂန္ဓာ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မံ
ဒေသေသိ။ တေ သတ္ထရိ ဒေဝလောကေ ဝိဟရန္တေယေဝ သတ္တပကရဏိကာ
အဟေသုံ။

တေ ကိရ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ခုဒ္ဒကဝဂ္ဂုလိယော ဟုတွာ ဧကသ္မိံ ပဗ္ဗာရေ
ဩလမ္ပန္နာ ဒွိန္ဒံ ထေရာနံ စက်မိတွာ အဘိဓမ္မံ သဇ္ဈာယန္တာနံ သဒ္ဓံ သုတွာ
သရေ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသုံ။ တေ “ဣမေ ခန္ဓာ နာမ၊ ဣမာ ဓာတုယော နာမာ” တိ
အဇာနိတွာ သရေ နိမိတ္တဂဟဏမတ္တေနေဝ တတော စုတာ ဒေဝလောကေ
နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ တတော စဝိတွာ သာဝတ္ထိယံ
ကုလသရေသု နိဗ္ဗတ္တာ။ ယမကပါဂ္ဂိဟိရေ ဥပ္ပန္နပသာဒါ ယေရဿ သန္တိကေ
ပဗ္ဗဇိတွာ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ သတ္တပကရဏိကာ အဟေသုံ။ သတ္တာပိ တေနေဝ
နိဟာရေန တံ တေမာသံ အဘိဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာဝသာနေ အသီတိ-
ကောဋိသဟဿာနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ၊ မဟာမာယာပိ
သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။

သာပိ ခေါ ဆတ္တိံ သယောဇနပရိမဏ္ဍလာ ပရိသာ “ဣဒါနိ သတ္တမေ ဒိဝသေ
မဟာပဝါရဏာ ဘဝိဿတိ” တိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ
“ဘန္တေ သတ္ထု ဩရောဟဏဒိဝသံ သညာတုံ ဝဇ္ဇဟိ။ န ဟိ မယံ သတ္တာရံ
အဒိသွာ ဂမိဿာမာ” တိ။ အာယသွာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တံ ကထံ သုတွာ
“သာဓာဝုသော” တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ ပထဝိယံ နိမုဂ္ဂေါ သိနေရုပါဒံ ဂန္ဓာ “မံ
အဘိရုဟန္တံ ပရိသာ ပဿတူ” တိ အဓိဋ္ဌာယ မဏိရတနေန အာဝုတံ ပဏ္ဍု-
ကမ္မလသုတ္တံ ဝိယ ပညာယမာနရူပေါဝ သိနေရုမဇ္ဈေန အဘိရုဟိ။ မနုဿာပိ နံ
“ဧကယောဇနံ အဘိရုဋ္ဌော၊ ဒွိယောဇနံ အဘိရုဋ္ဌော” တိ ဩလောကယိံ သု။
ထေရောပိ သတ္ထု ပါဒေ သီသေန ဥက္ခိပန္တော ဝိယ အဘိရုဟိတွာ ဝန္တိတွာ
ဧဝမာဟ “ဘန္တေ ပရိသာ တုမေ ဒိသွာဝ ဂန္တုကာမာ၊ ကဒါ ဩရောဟိဿ-
ထာ” တိ။ ကဟံ ပန တေ မောဂ္ဂလ္လာန ဇေဋ္ဌဘာတိကော သာရိပုတ္တောတိ။
ဘန္တေ သင်္ကဿနဂရေ ဝဿံ ဥပဂတောတိ။ မောဂ္ဂလ္လာန အဟံ ဣတော သတ္တမေ
ဒိဝသေ မဟာပဝါရဏာယ သင်္ကဿနဂရဒွါရေ ဩတရိဿာမိ၊ မံ ဒဋ္ဌုကာမာ
တတ္ထ အာဂစ္ဆန္တု။ သာဝတ္ထိတော သင်္ကဿနဂရဒွါရံ တိံ သယောဇနာနိ၊
တ္ထေကေ မဂ္ဂေ ကဿမိ ပါထေယျကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဥပေါသထိကာ ဟုတွာ မုရဝိဟာရံ

၁-မဏိရတနေ အာဝုတံ (သျှာ)၊ မဏိရတနာဝုတ (သီ)

ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တာ ဝိယ အာဂစ္ဆေယျာထာတိ တေသံ အာရောစေယျာ-
သီတိ။ ထေရော “သာဓု ဘန္တေ”တိ ဂန္တာ တထာ အာရောစေသိ။

သတ္တာ ဝုဋ္ဌဝသော ပဝါရေတွာ သက္ကဿ အာရောစေသိ “မကောရာဇ
မနုဿပထံ ဂမိဿာမီ”တိ။ သက္ကော သုဝဏ္ဏမယံ မဏိမယံ ရဇတမယန္တံ တိဏိ
သောပါနာနိ မာပေသိ။ တေသံ ပါဒါ သင်္ကဿနဂရဒ္ဓါရေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊
သီသာနိ သိနေရုမုဒ္ဒနိ။ တေသု ဒက္ခိဏပသေ သုဝဏ္ဏမယံ သောပါနံ ဒေဝတာနံ
အဟောသိ၊ ဝါမပသေ ရဇတမယံ သောပါနံ မဟာဗြဟ္မာနံ အဟောသိ၊
မဇ္ဈေ မဏိမယံ သောပါနံ တထာဂတဿ အဟောသိ။ သတ္တာပိ သိနေရုမုဒ္ဒနိ
ဋ္ဌတွာ ဒေဝေါရောဟဏသမယေ ယမကပါဠိဟာရိယံ^၁ ကတွာ ဥဒ္ဓံ ဩလော-
ကေသိ၊ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ^၂ ကေကံဏာ အဟောသုံ။ အဓော ဩလောကေသိ၊
ယာဝ အဝိစိတော ကေကံဏံ အဟောသိ။ ဒိသာဝိဒိသာ ဩလောကေသိ၊
အနေကာနိ စက္ကဝါဋ္ဌသတသဟဿာနိ ကေကံဏာနိ အဟောသုံ။ ဒေဝါ မနုဿေ
ပဿိံသု၊ မနုဿာပိ ဒေဝေ ပဿိံသု၊ သဗ္ဗေ သမ္မုခါဝ ပဿိံသု။

ဘဂဝါ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တံ ဒိဝသံ ဗုဒ္ဓသိရိံ ဩလောကေတွာ
ဆတ္တိံသယောဇနပရိမဏ္ဍလာယ ပရိသာယ ဧကောပိ ဗုဒ္ဓဘာဝံ အပတ္ထေန္တော
နာမ နတ္ထိ။ သုဝဏ္ဏသောပါနေန ဒေဝါ ဩတရိံသု၊ ရဇတသောပါနေန
မဟာဗြဟ္မာနော ဩတရိံသု၊ မဏိသောပါနေန သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါဩတရိ။ ပဉ္စသိ-
ခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဗေလုဝပဏ္ဍာဝိဏံ အာဒါယ ဒက္ခိဏပသေ ဋ္ဌတွာ သတ္တာ
ဂန္ဓဗ္ဗမရဒိဗ္ဗဝိဏာယ သဒ္ဓေန ပူဇံ ကရောန္တော ဩတရိ၊ မာတလိ သင်္ဂါဟကော
ဝါမပသေ ဋ္ဌတွာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ နမဿမာနော ပူဇံ ကတွာ
ဩတရိ၊ မဟာဗြဟ္မာ ဆတ္တံ ဓာရေသိ၊ သုယာမော ဝါလဗီဇနိံ ဓာရေသိ။
သတ္တာ ဣဒိနာ ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ ဩတရိတွာ သင်္ကဿနဂရဒ္ဓါရေ ပတိဋ္ဌဟိ။
သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ အာဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ယသ္မာ သာရိပုတ္တတ္ထေရေန
တထာရူပါယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ဩတရန္တော သတ္တာ ဣတော ပုဗ္ဗေ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊
တသ္မာ—

“န မေ ဒိဋ္ဌော ဣတော ပုဗ္ဗေ၊ န သုတော ဥဒ ကဿမိ။
ဧဝံ ဝဂ္ဂုဝဒေါ^၃ သတ္တာ၊ တုသိတာ ဂဏိမာဂတော”တိ^၄—

၁-ဒေဝေါရောဟဏယမကပါဠိဟိရံ (သိ)၊ ဒေဝေါရောဟဏေ ယမကပါဠိဟိရံ (သျှာ)
၂-နဝေဝ ဗြဟ္မလောကာ (သိ) ၃-ဝဂ္ဂုဝဒေါ (သျှာ)၊ ဝဂ္ဂုဝတော (က)
၄-ခု ၁-၄၂၆၊ ခု ၇-၃၅၂-ပိဋ္ဌေသျှ။

အာဒိတိ အတ္တနော တုဋ္ဌိံ ပကာသေတွာ “ဘန္တေ အဇ္ဇေ သဗ္ဗေပိ ဒေဝ-
မနုဿာ တုမှာကံ ပိဟယန္တိ၊ ပတ္ထေန္တိ” တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “သာရိပုတ္တ
ဝေရူပေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္ဓာဂတာ ဗုဒ္ဓါ ဒေဝမနုဿာနံ ပိယာ ဟောန္တိ-
ယေဝါ” တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၁။ “ယေ ဈာနပသုတာ ဝိရာ၊ နေက္ခမ္မုပသမေ ရတာ။
ဒေဝါပိ တေသံ ပိဟယန္တိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓါနံ သတိမတ”န္တိ။

တတ္ထ ယေ ဈာနပသုတာတိ လက္ခဏပနိဇ္ဈာနံ အာရမ္မဏပနိဇ္ဈာနန္တိ
ဣမေသု ဒွိသု ဈာနေသု အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇနအဓိဋ္ဌာနဝုဋ္ဌာနပစ္စဝေက္ခဏေဟိ
ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ။ နေက္ခမ္မုပသမေ ရတာတိ ဧတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇော နေက္ခမ္မန္တိ န ဂဟေတဗ္ဗာ၊
ကိလေသဝူပသမနိဗ္ဗာနရတိံ ပန သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဒေဝါပိတိ ဒေဝါပိ
မနုဿာပိ တေသံ ပိဟယန္တိ ပတ္ထေန္တိ။ သတိမတန္တိ ဝေရူပဂုဏာနံ တေသံ
သတိယာ သမန္ဓာဂတာနံ သမ္ဗုဒ္ဓါနံ။ “အဟော ဝတ မယံ ဗုဒ္ဓါဘဝေယျာမာ” တိ
ဗုဒ္ဓဘာဝံ ဣစ္ဆမာနာ ပိဟယန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တိံသမတ္တာနံ ပါဏကောဋီနံ ဓမ္မာဘိသမယော
အဟောသိ၊ ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ပဉ္စသတဘိက္ခု။ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌ-
ဟိံသု။

သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ကိရ အဝိဇ္ဇဟိတမေဝ ယမကပါဋိဟိရံ ကတွာ ဒေဝလောကေ
ဝဿံ ဝသိတွာ သင်္ကဿနဂရဒ္ဓါရေ ဩတရဏံ။ တတ္ထ ပန ဒက္ခိဏပါဒဿ
ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ အစလစေတိယဋ္ဌာနံ နာမ ဟောတိ။ သတ္တာ တတ္ထ ဌတွာ
ပုထုဇ္ဇနာဒီနံ ဝိသယေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ၊ ပုထုဇ္ဇနာ အတ္တနော ဝိသယေ ပဉ္စေ
ဝိဿဇ္ဇေတွာ သောတာပန္နဝိသယေ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ နာသက္ခိံသု။ တထာ
သကဒါဂါမိအာဒီနံ ဝိသယေ သောတာပန္နာဒယော၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဝိသယေ
သေသမဟာသာဝကာ၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဝိသယေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော၊
ဗုဒ္ဓဝိသယေ စ သာရိပုတ္တောပိ ဝိဿဇ္ဇေတုံ နာသက္ခိယေဝ။ သော ပါစိနဒိသံ
အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗဒိသာ ဩလောကေသိ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဧကင်္ဂဏမေဝ အဟောသိ။
အဋ္ဌသု ဒိသာသု ဒေဝမနုဿာ ဥဒ္ဓံ ယာဝ မြဟ္မလောကာ၊ ဟေဋ္ဌာ ဘူမဋ္ဌာ စ
ယက္ခနာဂသုပဏ္ဏာ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ “ဘန္တေ ဣမ တဿ ပဉ္စဿ
ဝိဿဇ္ဇေတာ? နတ္ထိ၊ ဧတ္ထေဝ ဥပဓာရေထာ” တိ အာဟံသု။ သတ္တာ
“သာရိပုတ္တော ကိလမတိ။ ကိဉ္စာပိ ဟေသ—

၁-ပိဟေန္တိ (သိ) ၂-နဝမြဟ္မလောကာ (သိ) ၃-ဝိဿဇ္ဇေန္တော (သျာ၊ က)

‘ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ၊ ယေ စ သေခါ ပုထု ဣဓေ။
တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗြူဟိ မာရိသာ’တိ—

ဣမံ ဗုဒ္ဓဝိသယေ ပုဋ္ဌပဉ္စံ သုတွာ ‘သတ္တာ မံ သေခါသေခါနံ အာဂမနပဋိပဒံ ပုစ္ဆတိ’တိ ပဉ္စေ နိက္ကဓေါ၊ ခန္ဓာဒီသု ပန ကတရေန န ခေါ မုခေန ဣမံ ပဋိပဒံ ကထေန္တော ‘အဟံ သတ္ထု အဇ္ဈာသယံ ဂဏှိတုံ န သက္ခိဿာမိ’တိ မမ အဇ္ဈာသယေ ကင်္ခတိ၊ သော မယာ နယေ အဒိန္ဓေ ကထေတုံ န သက္ခိဿတိ၊ နယမဿ ဒဿာမိ”တိ နယံ ဒသေန္တော “ဘူတမိဒံ သာရိပုတ္တ သမနုပဿသိ”တိ အာဟ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သာရိပုတ္တော မမ အဇ္ဈာသယံ ဂဟေတွာ ကထေန္တော ခန္ဓဝသေန ကထေဿတိ”တိ။ ထေရဿ သဟ နယဒါနေန သော ပဉ္စော နယသတေန နယသဟဿေန နယသတသဟဿေန ဥပဋ္ဌာသိ။ သောသတ္တာရာ ဒိန္ဓနယေ ဌတွာ တံ ပဉ္စံ ကထေသိ။ ဌပေတွာ ကိရ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အညော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ပညံပါပုဏှိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ တေနေဝ ကိရ ထေရော သတ္ထု ပုရတော ဌတွာ သီဟနာဒံ နဒိ ‘‘အဟံ ဘန္တေ သကလကပ္ပမ္ပိ ဒေဝေ ဝုဋ္ဌေ ဧတ္တကာနိ ဗိန္ဒုန္တိ မဟာသမုဒ္ဒေ ပတိတာနိ၊ ဧတ္တကာနိ ဘူမိယံ၊ ဧတ္တကာနိ ပဗ္ဗတေ’တိ ဂဏေတွာ လေခံ၂ အာရောပေတုံ သမတ္ထော”တိ။ သတ္တာပိ နံ “ဇာနာမိ သာရိပုတ္တ ဂဏေတုံ သမတ္တဘာဝ”န္တိ အာဟ။ တဿ အာယသ္မတော ပညာယ ဥပမာ နာမ နတ္ထိ။ တေနေဝါဟ—

“ဂင်္ဂါယ ဝါလုကာ ဒီယေ၊ ဥဒကံ ဒီယေ မဟဏ္ဏဝေ။
မဟိယာ မတ္တိကာ ဒီယေ၊ န ဒီယေ? မမ ဗုဒ္ဓိယာ”တိ။

ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သစေ ဟိ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္န လောကနာထ မယာ ကေသ္မိံ ပဉ္စေ ဝိဿဇ္ဇိတေ ဧကံ ဝါ ဝါလုကံ ဧကံ ဝါ ဥဒကမိန္ဒု ဧကံ ဝါ ပံသုခဏှံ အဒိပိတွာ၊ ပဉ္စာနံ သတေန ဝါ သဟဿေန ဝါ သတသဟဿေန ဝါ ဝိဿဇ္ဇိတေ ဂင်္ဂါယ ဝါလုကာဒီသု ဧကေကံ ဧကမန္တေ ဒိပေယျ၊ ဒိပ္ပတံရံ ဂင်္ဂါဒီသု ဝါလုကာဒယော ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆေယျ၊ န တွေဝ မမ ပဉ္စာနံ ဝိဿဇ္ဇနန္တိ။ ဧဝံ မဟာပညောပိ ဟိ ဘိက္ခု၊ ဗုဒ္ဓဝိသယေ ပဉ္စဿ အန္တံ ဝါ ကောဋီ ဝါ အဒိသွာ သတ္တာရာ ဒိန္ဓနယေ ဌတွာဝ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု၊ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ယံ ပဉ္စံ ပုဋ္ဌော သဗ္ဗောပိ ဇေနော ကထေတုံ န သက္ခိ၊ တံ ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တော ဧကကောဝ ကထေသိ”တိ။ သတ္တာ တံ ကထံ သုတွာ “န ဣဒါနေဝ သာရိပုတ္တော ယံ ပဉ္စံ မဟာဇေနော ဝိဿဇ္ဇေတုံ

၁-၃ ၁-၄၃၄၊ ၃ ၈-၃၄-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-လကံ (သီ၊ သျာ)
၃-လက္ခေန (သီ၊ သျာ) ၄-ပက္ခိပိတွာ (သျာ၊ က)

နာသက္ခိ၊ တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အနေန ဝိဿဇ္ဇိတောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိတုံ—

“ပရောသဟဿမ္ပိ သမာဂတာနံ၊
ကနေယျံ တေ ဝဿသတံ အပညာ။
ဧကောဝ သေယျော ပုရိသော သပညော၊
ယော ဘာသိတဿ ဝိဇာနာတိ အတ္ထ”န္တိ—

ဣမံ ဇာတကံ^၁ ဝိတ္တာရေန ကထေသိတိ။

ဒေဝေါရောဟဏဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ရေကပတ္တနာဂရာဇဝတ္ထု

ကိစ္ဆော မနုဿပဋိလာဘောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဗာရာဏသိယံ ဥပနိဿာယ သက္ကသိရိသကရုက္ခမူလေ ဝိဟရန္တော ရေကပတ္တံ နာမ နာဂရာဇံ အာရတ္တ ကထေသိ။

သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ကဿပဗုဒ္ဓသာသနေ ဒဟရဘိက္ခု ဟုတွာ ဂင်္ဂါယ နာဝံ အဘိရုပ္ပ ဂစ္ဆန္တော ဧကသ္မိံ ရေကဂုဗ္ဗေ ရေကပတ္တံ ဂဟေတွာ နာဝါယ ဝေဂသာ ဂစ္ဆမာနာယပိ န မုဋ္ဌိ၊ ရေကပတ္တံ ဆိဇ္ဇိတွာ ဂတံ။ သော “အပ္ပမတ္တကံ တေ”န္တိ အာပတ္တိံ အဒေသေတွာ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ အရညေ သမဏဓမ္မံ ကတွာပိ မရဏကာလေ ရေကပတ္တေန ဂိဝါယ ဂဟိတော ဝိယ အာပတ္တိံ ဒေသေတုကာမောပိ အညံ ဘိက္ခု အပဿမာနော “အပရိသုဒ္ဓိ မေ သီလ”န္တိ ဥပ္ပန္နဝိပ္ပဋိသာရော တတော စဝိတွာ ဧကရုက္ခဒေါဏိကနာဝပ္ပမာဏော^၂ နာဂရာဇာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ရေကပတ္တောတွေဝဿ နာမံ အဟောသိ။ သော နိဗ္ဗတ္တက္ခဏေယေဝ အတ္တဘာဝံ ဩလောကေတွာ “တ္ထေကံ နာမ ကာလံ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အဟေတုကယောနိယံ မဏ္ဍုကဘက္ခဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တောမ္ပိ”တိ ဝိပ္ပဋိသာရိ အဟောသိ။ သော အပရဘာဂေ ဧကံ ဓိတရံ လဘိတွာ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ ဥဒကပိဋေ မဟန္တံ ဖဏံ ဥက္ခိပိတွာ ဓိတရံ တသ္မိံ ဌပေတွာ နစ္စာပေတွာ ဂါယာပေသိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “အဒ္ဓါ အဟံ ဣမ ဣမိနာ ဥပါယေန ဗုဒ္ဓေ ဥပ္ပန္နေ တဿ ဥပ္ပန္နဘာဝံ သုဏိဿာမိ”တိ။ ယော မေ ဂီတဿ ပဋိဂီတံ

၁-၃ ၅-၂၃-ပိဋေ၊ ၂-ရေကရုက္ခိကနာဝပ္ပမာဏော (သီ)၊ ဧကဒေါဏိကနာဝပ္ပမာဏော (သျှာ)

အာဟရတိ၊ တဿ မဟန္တေန နာဂဘဝနေန သဒ္ဓိံ ဓိတရံ ဒဿာပီတိ အနုဗု-
မာသံ ဥပေါသထဒိဝသေ တံ ဓိတရံ ဖဏေ ဌပေသိ။ သာ တတ္ထ ဌိတာ
နစ္စန္တိ—

“ကိံသု အဓိပ္ပတိ ရာဇော၊ ကိံသု ရာဇော ရဇ္ဇိဿရော။
ကထံသု ဝိရဇော ဟောတိ၊ ကထံ ဗာလောတိ ဝုစ္စတိ”တိ—

ဣမံ ဂိတံ ဂါယတိ။

သကလဇမ္ပဒီပဝါသိနော “နာဂမာဏဝိကံ ဂဏှိဿာမာ”တိ ဂန္ဓာ
အတ္တနော အတ္တနော ပညာဗလေန ပဋိဂိတံ ကတွာ ဂါယန္တိ။ သာ တံ ပဋိက္ခိပတိ။
တဿာ အနုဗုမာသံ ဖဏေ ဌတွာ ဧဝံ ဂါယန္တိယာဝ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဝိတိဝတ္တံ။
အထ အမှာကံ သတ္တာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ဧကဒိဝသံ ပစ္စုသကာလေ
လောကံ ဝေါလောကေန္တော ရေကပတ္တံ အာဒိံ ကတွာ ဥတ္တရမာဏဝံ
နာပ အတ္တနော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌဒိသွာ “ကိံ န ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ
အာဝဇ္ဇေန္တော “အဇ္ဇ ရေကပတ္တဿ ဓိတရံ ဖဏေ ဌပေတွာ နစ္စာပနဒိဝသော၊
အယံ ဥတ္တရမာဏဝေါ မယာ ဒိန္နံ ပဋိဂိတံ ဂဏှန္တောဝ သောတာပန္တော
ဟုတွာ တံ အာဒါယ နာဂရာဇဿ သန္တိကံ ဂမိဿတိ၊ သော တံ သုတွာ ‘ဗုဒ္ဓေါ
ဥပ္ပန္နော’တိ ဥတွာ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿတိ၊ အဟံ တသ္မိံ အာဂတေ
မဟာသမာဂမေ ဂါထံ ကထေဿာမိ၊ ဂါထာပရိယောသာနေ စတုရာသီတိယံ
ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတိ”တိ အဒ္ဓသ။ သော တတ္ထ
ဂန္ဓာ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ သတ္တ သိရိသကရက္ခာ အတ္ထိ၊ တေသု
ဧကဿ မူလေ နိသိဒိ။ ဇမ္ပဒီပဝါသိနော ဂိတပဋိဂိတံ အာဒါယ သန္တိပတိံသု။
သတ္တာ အဝိဒူရေ ဌာနေ ဂစ္ဆန္တံ ဥတ္တရမာဏဝံ ဒိသွာ “ဧဟိ ဥတ္တရ”တိ
အာဟ။ ကိံ ဘန္တေတိ။ ဣတော တာဝ ဧဟိတိ။ အထ နံ အာဂန္ဓာ ဝဋ္ဋိတွာ
နိသိန္နံ အာဟ “ကဟံ ဂစ္ဆသိ”တိ။ ရေကပတ္တဿ ဓိတု ဂါယနဋ္ဌာနန္တိ။
ဇာနာသိ ပန ဂိဘပဋိဂိတန္တိ။ ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ ဝဒေဟိ တာဝ နန္တိ။ အထ
နံ အတ္တနော ဇာနနနိယာမေနေဝ ဝဒန္တံ “န ဥတ္တရ ဧတံ ပဋိဂိတံ၊ အဟံ တေ
ပဋိဂိတံ ဒဿာမိ၊ အာဒါယ နံ ဂမိဿသိ”တိ။ သာဓု ဘန္တေတိ။ အထ နံ
သတ္တာ “ဥတ္တရ တံ နာဂမာဏဝိကာယ ဂိတကာလေ—

‘ဆဒ္ဓါရာဓိပ္ပတိ ရာဇော၊ ရဇ္ဇမာနော ရဇ္ဇိဿရော။
အရဇ္ဇံ ဝိရဇော ဟောတိ၊ ရဇ္ဇံ ဗာလောတိ ဝုစ္စတိ’တိ—

ဣမံ ပဋိဂိတံ ဂါယေယျာသိ”တိ အာဟ။

မာဏဝိကာယ ဂိတဿ အတ္ထော—**ကိံသု အဓိပ္ပတိ ရာဇာတိ ကိံ အဓိပ္ပတိ ရာဇာ နာမ ဟောတိ။ ကိံသု ရာဇာ ရန္တိဿရောတိ ကထံ ပန ရာဇာ ရန္တိဿရော နာမ ဟောတိ။ ကထံသု ဝိရဇော ဟောတိတိ ကထံ န ခေါ သော ရာဇာ ဝိရဇော နာမ ဟောတိတိ။**

ပဋိဂိတဿ ပန အတ္ထော—**ဆဒ္ဓါရာဓိပ္ပတိ ရာဇာတိ ယော ဆန္ဒံ ဌါရာနံ အဓိပ္ပတိ၊ ကေဒ္ဓါရေပိ ရူပါဒိဟိ အနဘိဘူတော၊ အယံ ရာဇာ နာမ။ ရဇ္ဇမာနော ရန္တိဿရောတိ ယော ပန ဘေသု အာရမ္မဏေသု ရဇ္ဇတိ၊ သော ရဇ္ဇမာနော ရန္တိဿရော နာမ။ အရဇ္ဇန္တိ အရဇ္ဇမာနော ပန ဝိရဇော နာမ ဟောတိ။ ရဇ္ဇန္တိ ရဇ္ဇမာနော ဗာလောတိ ဝုစ္စတိတိ။**

ဝေမဿ သတ္ထာ ပဋိဂိတံ ဒတွာ “ဥတ္တရ တယာ ဣမသ္မိံ ဂိတေ ဂါယိတေ ဣမဿ ဂိတဿ ဣမံ ပဋိဂိတံ ဂါယိဿတိ—

‘ကေနဿု ဝုယုတိ ဗာလော၊ ကထံ နဒတိ ပဏ္ဍိတော။
ယောဂက္ခေမိ ကထံ ဟောတိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော’တိ။

အထဿ တံ ဣမံ ပဋိဂိတံ ဂါယေယျာသိ—

‘ဩဇေန ဝုယုတိ ဗာလော၊ ယောဂါ နဒတိ ပဏ္ဍိတော။
သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္ထော၊ ယောဂက္ခေမိတိ ဝုစ္စတိ’တိ”။

တဿတ္ထော—**ကာမောဃာဒိနာ စတုဗ္ဗိဓေန ဩဇေန ဗာလော ဝုယုတိ၊ တံ ဩဇံ ပဏ္ဍိတော သမ္ပပ္ပဒာနသင်္ခါတေန ယောဂေန နဒတိ။ သော သဗ္ဗေဟိ ကာမယောဂါဒိဟိ ဝိသံယုတ္ထော ယောဂက္ခေမိ နာမ ဝုစ္စတိတိ။**

ဥတ္တရော ဣမံ ပဋိဂိတံ ဂဏှန္တောဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သော သောတာပန္နော ဟုတွာ ကံ ဂါထံ အာဒါယ ဂန္တော “အဟော မယာ ဂိတပဋိဂိတံ အာဟဋံ၊ ဩကာသံ မေ ဒေယာ”တိ ဝတွာ နိရန္တရံ ဌိတဿ မဟာဇနဿ ဇဏ္ဍနာ^၁ အက္ခမန္တော အဂမာသိ။ နာဂမာဏဝိကာ ပိတု ဖဏေ ဌတွာ နဗ္ဗမာနာ “ကိံသု အဓိပ္ပတိ ရာဇာ”တိ ဂိတံ ဂါယတိ။ ဥတ္တရော “ဆဒ္ဓါရာဓိပ္ပတိ ရာဇာ”တိ ပဋိဂိတံ ဂါယိ။ ပုန နာဂမာဏဝိကာ “ကေနဿု ဝုယုတိ”တိ တဿ ဂိတံ ဂါယတိ။ အထဿာ ပဋိဂိတံ ဂါယန္တော ဥတ္တရော “ဩဇေန ဝုယုတိ”တိ ဣမံ ဂါထမာဟ။ နာဂရာဇာ တံသုတွာဝ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပန္နဘာဝံ ဥတွာ “မယာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဧဝရူပံ ပဒံ”^၂ နာမ န သုတပုဗ္ဗံ၊ ဥပ္ပန္နော ဝတ ဘော

၁-ဇတ္တနာဝ (သိ)၊ ဇန္တနာဝ (သျာ)

၂-ဝေရူပဿ သဒ္ဓံ (က)

လောကေ ဗုဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌမာနသော နဂုံဋ္ဌေန ဥဒကံ ပဟရိ၊ မဟာဝီရိယော ဥဋ္ဌဟိံသု၊ ဥဘော တိရုနိ ဘိဇ္ဇိံသု။ ဣတော စိတော စ ဥသဘမတ္တေ ဌာနေ မနုဿာ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိံသု။ သော ဧတ္တကံ မဟာဇနံ ဖဏေ ဌပေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ထလေ ပတိဋ္ဌပေသိ။ သော ဥတ္တရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကဟံ သာမိ သတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္ဓော မဟာရာဇာတိ။ သော “ဧဟိ သာမိ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဥတ္တရေန သဒ္ဓိံ အဂမာသိ။ မဟာဇနောပိ တေန သဒ္ဓိံ- ယေဝ ဂတော။ နာဂရာဇာ ဂန္ဓာ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိနံ အန္တရံ ပဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ “ကိံ ဣဒံ မဟာ- ရာဇာ”တိ။ အဟံ ဘန္တေ တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော ဟုတွာ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မံ အကာသိံ၊ သောပိ မံ သမဏဓမ္မော နိဒ္ဒါရေတုံ နာသက္ခိ။ အပ္ပမတ္တကံ ဧရကပတ္တဆိန္ဒနမတ္တံ နိဿာယ အဟေတုကပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဥရေန ပရိသက္ကနဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တောသ္မိ၊ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ နေဝ မနုဿတ္တံ လဘာမိ၊ န သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ န တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ ဒဿန”န္တိ သတ္တာ တဿ ကထံ သုတွာ “မဟာရာဇ မနုဿတ္တံ နာမ ဒုလ္လဘမေဝ၊ တထာ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ တထာ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ၊ ဣဒံ ကိစ္ဆေန ကသိရေန လဗ္ဘတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၂။ “ကိစ္ဆော မနုဿပဋိလာဘော၊ ကိစ္ဆံ မစ္စာန ဇိဝိတံ။
 ကိစ္ဆံ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ ကိစ္ဆော ဗုဒ္ဓါနုပ္ပါဒေါ”တိ။

ကဿတ္ထော—မဟန္တေန ဟိ ဝါယာမေန မဟန္တေန ကုသလေန လဒ္ဓတ္တာ မနုဿတ္တပဋိလာဘော နာမ ကိစ္ဆော ဒုလ္လဘော။ နိရန္တရံ ကသိကမ္မာဒိနိ ကတွာ ဇိဝိတဂုတ္တိံ ဃဋ္ဌနတောပိ ပရိတ္တဋ္ဌာယိတာယပိ မစ္စာနံ ဇိဝိတံ ကိစ္ဆံ။ အနေကေသုပိ ကပ္ပေသု ဓမ္မဒေသကဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒုလ္လဘတာယ သဒ္ဓမ္မဿ- ဝနမ္ပိ ကိစ္ဆံ။ မဟန္တေန ဝါယာမေန အဘိနိဟာရဿ သမိဇ္ဈနတော သမိဒ္ဓါဘိ- နိဟာရဿ စ အနေကေဟိပိ ကပ္ပကောဋိသဟဿေဟိ ဒုလ္လဘုပ္ပါဒတော ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါပိ ကိစ္ဆောယေဝ၊ အတိဝိယ ဒုလ္လဘောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ နာဂရာဇာပိ တံဒိဝသံ သောတာပတ္တိဖလံ လဘေယျ၊ တိရစ္ဆာန- ဂတတ္တာ ပန နာလတ္ထ။ သော ယေသု ပဋိသန္ဓိဂဟဏတစဟနဝိဿဋ္ဌ- နိဒ္ဒေါက္ကမနသဇာတိယာမေထုနသေဝနစုတိသင်္ခါတေသု ပဉ္စသု ဌာနေသု

၁-ပရိတ္တတာယပိ (သျှာ)

နာဂသရီရမေဝ ဂဟေတွာ ကိလမန္တိ၊ တေသု အကိလမနဘာဝံ ပတွာ
'မာဏာဝရူပေနေဝ ဝိစရိတုံ လဘတိတိ။

ရေကပတ္တနာဂရာဇဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု

သဗ္ဗပါပဿ အကရဏန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အာနန္ဒတ္ထေရဿ ပဉ္စံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ထေရော ကိရ ဒိဝါဠာနေ နိသိန္ဓော စိန္တေသိ “သတ္တာရာ သတ္တန္တံ ဗုဒ္ဓါနံ
မာတာပိတရော အာယုပရိစ္ဆေဒေါ ဗောဓိ သဗ္ဗဝကသန္တိပါတော အဂ္ဂသာဝက-
သန္တိပါတော အဂ္ဂသာဝကဥပဋ္ဌာကောတိ ဣဒံ သဗ္ဗံ ကထိတံ၊ ဥပေါသထော
ပန အကထိတော၊ ကိံ န ခေါ တေသမ္ပိ အယမေဝ ဥပေါသထော, အညော”တိ။
သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ ယသ္မာ ပန တေသံ ဗုဒ္ဓါနံ
ကာလဘေဒေါ အဟောသိ၊ န ကထာဘေဒေါ။ ဝိပဿီ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟိ
သတ္တမေ သတ္တမေ သံဝစ္ဆရေ ဥပေါသထံ အကာသိ၊ ဧကဒိဝသံ ဒိန္ဓော-
ဝါဒေါယေဝ ဟိဿ သတ္တန္တံ သံဝစ္ဆရာနံ အလံ ဟောတိ။ သိဒ္ဓိ စေဝ ဝေဿဘူ
စ ဆဋ္ဌေ ဆဋ္ဌေ သံဝစ္ဆရေ ဥပေါသထံ ကရိံသု၊ ကကုသန္တော ကောဏာဂမနော၊
စ သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ။ ကဿပဒသဗလော ဆဋ္ဌေ ဆဋ္ဌေ မာသေ ဥပေါသထံ
အကာသိ။ ဧကဒိဝသံ ဒိန္ဓောဝါဒေါ ဧဝ ဟိဿ ဆန္တံ မာသာနံ အလံ အဟောသိ။
တသ္မာ သတ္တာ တေသံ ဣမံ ကာလဘေဒံ အာရောစေတွာ “ဩဝါဒဂါထာ ပန
နေသံ ဣမာယေဝါ”တိ ဝတွာ သဗ္ဗေသံ ဧကမေဝ ဥပေါသထံ အာဝိ
ကရောန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၃။ “သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ။

၁၀၄။ ခန္တိ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ၊
နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။
န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဿာတိ၊
န သမဏော ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဋ္ဌယန္တော။

၁၈၅။ အနူပဝါဒေါ အနူပသာတော၊ ပါတိမောက္ခေ စ သံဝရော။
 မတ္တညုတာ စ ဘတ္တသ္မိံ၊ ပန္နန္တ သယနာသနံ။
 အဓိစိတ္တေ စ အာယောဂေါ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသန”န္တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗပါပသာတိ သဗ္ဗဿ အကုသလကမ္မဿ။ ဥပသမ္ပဒါတိ အဘိ-
 နိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ကုသလဿ ဥပ္ပါဒနံ စေဝ
 ဥပ္ပါဒိတဿ စ ဘာဝနာ။ သစိတ္တပရိယောဒပနန္တိ ပဉ္စဟိ နိဝရဏေဟိ
 အတ္တနော စိတ္တဿ ဝေါဒါပနံ။ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနန္တိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ
 အယမနုသိဋ္ဌိ။

ခန္တိတိ ယာ သော တိတိက္ခာသင်္ခါတာ ခန္တိ နာမ၊ ဣဒံ ဣမသ္မိံ သာသနေ
 ပရမံ ဥတ္တမံ တပေါ။ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါတိ ဗုဒ္ဓါ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
 စ အနုဗုဒ္ဓါ စာကိ ဣမေ တယော ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗာနံ ဥတ္တမန္တိ ဝဒန္တိ။ န ဟိ
 ပဗ္ဗဇိတောတိ ပါဏိအာဒိဟိ ပရံ ဥပဟနန္တော ဝိဟေဋ္ဌေန္တော ပရူပသာတိ
 ပဗ္ဗဇိကော နာမ န ဟောတိ။ န သမဏောတိ ဝုတ္တနယေနေဝ ပရံ ဝိဟေဋ္ဌ-
 ယန္တော သမဏောပိ န ဟောကိယေဝ။

အနူပဝါဒေါတိ အနူပဝါဒနဉ္စေဝ အနူပဝါဒါပနဉ္စ။ အနူပသာတောတိ
 အနူပသာတာနဉ္စေဝ အနူပသာတာပနဉ္စ။ ပါတိမောက္ခေဟိ ဇေဋ္ဌကသီလေ။
 သံဝရောဟိ ဝိဒဟနံ။ မတ္တညုတာတိ မတ္တညုဘာဝေါ ပမာဏဇာနနံ။ ပန္နန္တိ
 ဝိပိတ္တံ။ အဓိစိတ္တေတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိသင်္ခါတေ အဓိစိတ္တေ။ အာယောဂေါတိ
 ပယောဂကရဏံ။ ဧတန္တိ ဧတံ သဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနံ။ ဧတ္တ ဟိ အနူပဝါဒေန
 ဝါစသိကံ သီလံ ကထိတံ၊ အနူပသာတေန ကာယိကသီလံ၊ “ပါတိမောက္ခေ စ
 သံဝရော”တိ ဣဒိနာ ပါတိမောက္ခသီလဉ္စေဝ ဣန္ဒြိယသံဝရဉ္စ၊ မတ္တညုတာယ
 အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ စေဝ ပစ္စယသန္နိသိတသီလဉ္စ၊ ပန္နသေနာသနေန သပ္ပါယ-
 သေနာသနံ၊ အဓိစိတ္တေန အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော။ ဧဝံ ဣမာယ ဂါထာယ
 တိဿောပိ သိက္ခာ ကထိတာ ဧဝ ဟောန္တိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-အနဘိရတဘိက္ခုဝတ္ထု

န ကဟာပဏဝသေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဧကံ အနဘိရတဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ “အသုကဋ္ဌာနံ နာမ
ဂန္တာ ဥဒ္ဓေသံ ဥဂ္ဂဏှာဟိ”တိ ဥပဇ္ဈာယေန ပေသိတော တတ္ထ အဂမာသိ။
အထဿ ဝိဟုနော ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ပုတ္တံ ဒဋ္ဌကာမော ဟုတွာ တံ
ပက္ခောသိတုံ သမတ္ထံ ကဗ္ဗိ အလဘိတွာ ပုတ္တသောကေန ဝိပ္ပလပန္နောယေဝ
အာသန္ဓမရဏော ဟုတွာ “ဣဒံ မေ ပုတ္တဿ ပတ္တစိဝရမူလံ ကရေယျာသိ”တိ
ကဟာပဏသတံ ကနိဋ္ဌဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ကာလမကာသိ။ သော ဒဟရဿ
အာဂတကာလေ ပါဒမူလေ နိပတိတွာ ပဝဋ္ဌေန္တော ရောဒိတွာ “ဘန္တေ
ပိတာ ဧတ ဝိပ္ပလပန္နောဝ ကာလကတော၊ မယံ ပန တေန ကဟာပဏ-
သတံ ဟတ္ထေ ဌပိတံ၊ တေန ကိံ ကရောမိ”တိ အာဟ။ ဒဟရော “န မေ
ကဟာပဏေဟိ အတ္ထော”တိ ပဋိက္ခိပိတွာ အပရဘာဂေ စိန္တေသိ “ကိံ မေ
ပရကုလေသု ပိဏှာယ စရိတွာ ဇီဝိတေန၊ သက္ကာ တံ ကဟာပဏသတံ နိဿာယ
ဇီဝိတုံ၊ ဝိဗ္ဗမိဿာမိ”တိ။ သော အနဘိရတိယာ ပိဋိတော ဝိဿဋ္ဌသဇ္ဈာယန-
ကမ္မဋ္ဌာနော ပဏှုရောဂီ ဝိယ အဟောသိ။ အထ နံ ဒဟရသာမဏေရာ
“ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဥက္ကဏှိတောမိ”တိ ဝုတ္တေ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ
အာစိက္ခိံသု။ အထ နံ တေ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ သတ္ထု ဒသေသုံ။ သတ္ထာ
“သန္တိ ကိရ တံ ဥက္ကဏှိတော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကဿွာ
ဝေမကာသိ၊ အတ္ထိ ပန တေ ကောစိ ဇီဝိတပဋ္ဌယော”တိ အာဟ။ အာမ
ဘန္တေတိ။ ကိံ တေ အတ္ထိတိ။ ကဟာပဏသတံ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ ကတ္တစိ
တာဝ သက္ခရာ အာဟရ၊ ဂဏေတွာ ဇာနိဿာမ “သက္ကာ ဝါ တာဝတ္တကေန
ဇီဝိတုံ၊ နော ဝါ”တိ။ သော သက္ခရာ အာဟရိ။ အထ နံ သတ္ထာ အာဟ
“ပရိဘောဂတ္ထာယ တာဝ ပဏှာသံ ဌပေဟိ၊ ဒွိန္ဒံ ဂေါဏာနံ အတ္ထာယ စတု-
ဝိသဟိ၊ ဧတ္တကံ နာမ ဇီဇတ္ထာယ၊ ယုဂနင်္ဂလတ္ထာယ၊ ကုဒ္ဒါလဝါသိဖရသု-
အတ္ထာယာ”တိ ဧဝံ ဂဏိယမာနေ တံ ကဟာပဏသတံ နပ္ပဟောတိ။ အထ နံ
သတ္ထာ “ဘိက္ခု တဝ ကဟာပဏာ အပ္ပကာ၊ ကထံ ဧတေ နိဿာယ တဏှံ
ပူရေဿသိ၊ အတိတေ ကိရ စက္ကဝတ္ထိရဇံ ကာရေတွာ အပ္ပေါဋ္ဌိတမတ္တေန
ဒွါဒသယောဇနဋ္ဌာနေ ကဋ္ဌိပ္ပမာဏေန ရတနဝဿံ ဝဿာပေတုံ သမတ္ထော
ယာဝ ဆတ္ထိံသ သက္ကာ စဝန္တိ၊ ဧတ္တကံ ကာလံ ဒေဝရဇံ ကာရေတွာပိ

မရဏကာလေ တဏှံ အပူရေတွာဝ ကာလမကာသီ”ဟိ ဝတွာ တေန ယာစိကော အတိတံ အာဟရိတွာ မန္ဓာတုဇာတကံ” ဝိတ္ထာရေတွာ—

“ယာဝတာ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဟရန္တိ၊ ဒိသာ ဘန္တိ ဝိရောစနာ။ သဗ္ဗေဝ ဒါသာ မန္ဓာတု၊ ယေ ပါဏာ ပထဝိဿိတာ”ဟိ—

ဣမိဿာ ဂါထာယ အနန္တရာ ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၈၆။ “န ကဟာပဏဝဿေန၊ တိတ္ထိ ကာမေသု ဝိဇ္ဇတိ။ အပ္ပဿာဒါ ဒုခါ ကာမာ၊ ဣတိ ဝိညာယ ပဏှိတော။

၁၈၇။ အပိ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု၊ ရတိံ သော နာဓိဂစ္ဆတိ။ တဏှက္ခယရတော•ဟောတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာဝကော”ဟိ။

တတ္ထ ကဟာပဏဝဿေနာတိ ယံ သော အပ္ပေဂါဠေတွာ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿာပေသိ၊ တံ ဣဓ ကဟာပဏဝဿန္တိ ဝုတ္တံ။ တေနပိ ဟိ ဝတ္ထုကာမ- ကိလေသကာမေသု တိတ္ထိ နာမ နတ္ထိ။ ဧဝံ ဒုပ္ပုရာ သော တဏှာ။ အပ္ပ- သာဒါတိ သုပိနသဒိသတာယ ပရိတ္တသုခါ။ ဒုခါတိ ဒုက္ခက္ခန္ဓာဒီသု အာဂတဒုက္ခဝဿေန ပန ဗဟုဒုက္ခာဝ။ ဣတိ ဝိညာယာတိ ဧဝမေတေ ကာမေ ဇာနိတွာ။ အပိ ဒိဗ္ဗေသုတိ သစေ ဟိ ဒေဝါနံ ဥပကပ္ပနကကာမေဟိ နိမန္တေယျာပိ အာယသ္မာ သမိဒ္ဓိ ဝိယ ဧဝမ္ပိ တေသု ကာမေသု ရတိံ န ဝိန္ဒတိယေဝ။ တဏှက္ခယရတောတိ အရဟတ္တေ စေဝ နိဗ္ဗာနေ စ အဘိရတော ဟောတိ၊ တံ ပတ္ထယမာနော ဝိဟရတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာဝကောတိ သမ္မာ- သမ္ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတဿ ဓမ္မဿ သဝနေန ဇာတော ယောဂါဝစရဘိက္ခုတိ။

ဒေသနာဂသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တ- ပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အနဘိရတဘိက္ခုဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-အဂ္ဂိဒတ္တမြာဟုဏဝတ္ထု

ဗဟံ ဝေ သရဏံ ယန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝါလိကရာသိဒ္ဓိ နိသိန္တံ အဂ္ဂိဒတ္တံ နာမ ကောသလရညော ပုရောဟိတံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ မဟာကောသလဿ ပုရောဟိတော အဟောသိ။ အထ နံ ပိတရိ
 ကာလကတေ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော “ပိတု မေ ပုရောဟိတော”တိ
 ဂါရဝေန တသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဌပေတွာ တဿ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတ-
 ကာလေ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောတိ။ “အာစရိယ ဣမ နိဿိဒထာ”တိ သမာနာသနံ
 ဒါပေသိ။ သော စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ မယိ အတိဝိယ ဂါရဝံ ကရောတိ။
 န ခေါ ပန ရာဇုနံ နိစ္စကာလမေဝ သက္ကာ စိတ္တံ ဂဟေတုံ။ သမာနဝယေနဝ
 ဟိ သဒ္ဓိံ ရဇ္ဇသုခံ နာမ သုခံ ဟောတိ။ အဟဉ္စမိ မဟလ္လကော၊ ပဗ္ဗဇိတုံ မေ
 ယုတ္တ”န္တိ။ သော ရာဇာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ
 သတ္တာဟေန သဗ္ဗံ အတ္တနော နေံ ဒါနမုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇ္ဇံ
 ပဗ္ဗဇိ။ တံ နိဿာယ ဒသ ပုရိသသဟဿာနိ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ သော တေဟိ
 သဒ္ဓိံ အင်္ဂမဂဓာနံ စ-ကုရုရဋ္ဌဿ စ အန္တရေ ဝါသံ ကပ္ပေတွာ ဣမံ ဩဝါဒံ
 ဒေတိ “တာတာ ယဿ ကာမဝိတက္ကာဒယော ဥပ္ပုဇ္ဇန္တိ၊ သော နဒိတော”
 ဧကေကံ ပါလုကပုဋ် ဥဒ္ဓရိတွာ ဣမသ္မိံ ဩကိရတူ”တိ။ တေ “သာရ”တိ
 ပဋိသုဏိတွာ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ ဥပ္ပန္နကာလေ တထာ ကရိံသု။ အပရေန
 သမယေန မဟာဝါလုကရာသိ အဟောသိ။ တံ အဟိဆတ္တော နာမ နာဂရာဇာ
 ပဋိဂ္ဂဟေသိ။ အင်္ဂမဂဓဝါသိနော စေဝ ကုရုရဋ္ဌဝါသိနော စ မာသေ မာသေ
 တေသံ မဟန္တံ သက္ကာရံ အဘိဟရိတွာ ဒါနံ ဒေန္တိ။ အထ နေသံ အဂ္ဂိဒတ္တော
 ဣမံ ဩဝါဒံ အဒါသိ “ပဗ္ဗတံ သရဏံ ယာထ၊ ဝနံ သရဏံ ယာထ၊ အာရာမံ
 သရဏံ ယာထ၊ ရုက္ခံ သရဏံ ယာထ၊ ဧဝံ သဗ္ဗဒုက္ခတော မုစ္စိဿထာ”တိ။
 အတ္တနော အန္တေဝါသိကေပိ ဣမိနာ ဩဝါဒေန ဩဝါဒိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ကတာဘိနိက္ခမနော သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတွာ တသ္မိံ
 သမယေ သာဝတ္ထိံ နိဿာယ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပစ္စုသကာလေ လောကံ
 ဝေါလောကေန္တော အဂ္ဂိဒတ္တဗြာဟ္မဏံ သဒ္ဓိံ အန္တေဝါသိကေဟိ အတ္တနော
 ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ “သဗ္ဗေပိ ဣမေ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယ-
 သမ္ဗန္ဓာ”တိ ဥတွာ သံယနသမယေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အာဟ
 “မောဂ္ဂလ္လာန ကိံ ပဿသိအဂ္ဂိဒတ္တဗြာဟ္မဏံ မဟာဇနံ အတိတ္ထေ ပက္ခန္ဓာပေန္တံ၊
 ဂစ္ဆ တေသံ ဩဝါဒံ ဒေဟိ”တိ။ ဘန္တေ ဗဟူ ဧတေ၊ ဧကကဿ မယံ အဝိ-
 သယှာ။ သစေ တုမ္ပေပိ အာဂမိဿထ၊ ဝိသယှာ ဘဝိဿန္တိတိ။ မောဂ္ဂလ္လာန
 အဟဉ္စိ အာဂမိဿာမိ၊ တံ ပုရတော ယာဟိတိ။ ထေရော ပုရတော ဂစ္ဆန္တောဝ
 စိန္တေသိ “ဒေတေ ဗလဝန္တော စေဝ ဗဟူ စ။ သစေ သဗ္ဗေသံ သမာဂမဋ္ဌာနေ

ကိန္တိ ကထေဿာမိ၊ သဗ္ဗေပိ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂေန ဥဋ္ဌဟေယျ။” န္တိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ထူလဖုသိတကံ ဒေဝံ ဝုဋ္ဌာပေသိ။ တေ ထူလဖုသိတကေသု ပတန္နေသု ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဍသာလံ ပဝိသိံသု။ ထေရော အဂ္ဂိဒတ္တဿ မြာဟ္မဏဿ ပဏ္ဍသာလဒ္ဓါရေ ဌတွာ “အဂ္ဂိဒတ္တာ” တိ အာဟ။ သော ထေရဿ သဒ္ဓိံ သုတွာ “မံ ဣမသ္မိံ” လောကေ နာမေန အာလပိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ကော န ခေါ မံ နာမေန အာလပတိ” တိ မာနထဒ္ဓတာယ “ကော ဧသော” တိ အာဟ။ အဟံ မြာဟ္မဏာတိ။ ကိံ ဝဒေသိတိ။ အဇ္ဇေ မေ ကေရတ္ထိံ ဣဓ ဝသနဋ္ဌာနံ တံ အာစိက္ခာဟိတိ။ ဣဓ ဝသနဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ ကေဿ ကောဝ ပဏ္ဍသာလာတိ။ အဂ္ဂိဒတ္တ မနဿာ နာမ မနဿာနံ၊ ဂါဝေါ ဂုန္တံ၊ ပဗ္ဗဇိတော ပဗ္ဗဇိတာနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တိ^၁၊ မာ ဧဝံ ကရိ၊ ဒေဟိ မေ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ။ ကိံ ပန တံ ပဗ္ဗဇိတောတိ။ အာမ ပဗ္ဗဇိတောမိတိ။ သစေ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကဟံ တေ ခါရိဘဏ္ဍိ၊ ကော ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရောတိ။ အတ္ထိ မေ ပရိက္ခာရော၊ ဝိသုံ ပန နံ ဂဟေတွာ ဝိစရိတုံ ဒုက္ခန္တိ အတ္တန္တရေနေဝ နံ ဂဟေတွာ ဝိစရာမိ မြာဟ္မဏာတိ။ သော “တံ ဂဟေတွာ ဝိစရိဿသိ” တိ^၂ ထေရဿ ကုဇ္ဈိ။ အထ နံ သော အာဟ “အမေ အဂ္ဂိဒတ္တ မာ ကုဇ္ဈိ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ မေ အာစိက္ခာဟိ” တိ။ နတ္ထိ ဧတ္ထ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ။ တေသ္မိံ ပန ဝါလုကရာသိမိ ကော ဝသတိတိ။ ဧကော နာဂရာဇာတိ။ ဧတံ မေ ဒေဟိတိ။ န သက္ကာ ဒါတုံ၊ ဘာရိယံ ဧတဿ ကမ္မန္တိ။ ဟောတု၊ ဒေဟိ မေတိ။ ကေန ဟိ တံ ဧဝ ဇာနာဟိတိ။

ထေရော ဝါလုကရာသိအဘိမုခေါ ပါယာသိ။ နာဂရာဇာ တံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ “အယံ သမဏော ဣတော အာဂစ္ဆတိ၊ န ဇာနာတိ မညေ မမ အတ္ထိဘာဝံ၊ ဣမာယိတွာ နံ မာရေဿာမိ” တိ ဣမာယိ။ ထေရော “အယံ နာဂရာဇာ ‘အဟမေဝ ဣမာယိတုံ သက္ကောမိ၊ အညေ န သက္ကောန္တိ’ တိ မညေ သလ္လက္ခေတိ” တိ သယမ္ပိ ဣမာယိ။ ဒွိန္ဒုမ္ပိ သရိရတော ဥဂ္ဂတာ ဣမာ ယာဝ မြဟ္မလောကာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ ဥဘောပိ ဣမာ ထေရံ အဗာဓေတွာ နာဂရာဇာနမေဝ ဗာဓေန္တိ။ နာဂရာဇာ ဣမဝေဂံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော ပဇ္ဇလိ။ ထေရောပိ တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတွာ တေန သဒ္ဓိံယေဝ ပဇ္ဇလိ။ အဂ္ဂိဇာလာ ယာဝ မြဟ္မလောကာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ ဥဘောပိ ထေရံ အဗာဓေတွာ နာဂရာဇာနမေဝ ဗာဓယိံသု။ အထဿ သကလသရိရံ ဥက္ကာဟိ ပဒိတ္တံ^၃ ဝိယ အဟောသိ။ ဣသိဂဏော ဩလောကေတွာ စိန္တေသိ “နာဂရာဇာ သမဏံ ဈာပေတိ၊ ဘဒ္ဒကော ဝတ သမဏော အမှာကံ ဝစနံ အသုတွာ နဋ္ဌော” တိ။ ထေရော

၁-အာဂစ္ဆန္တိ (သိ) ၂-သော တံ န ဂဟေတွာ ဝိစရိဿသိတိ (သိ) ၃-ပဒိပိတံ (သိ)၊ ပရိဒုယံတံ (က)

နာဂရာဇာနံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ဝါလုကရာသိမ္မိ နိသီဒိ။ နာဂရာဇာ ဝါလုကရာသိံ ဘောဂေဟိ ပရိက္ခိပိဟွာ ကုဋ္ဌာဂါရကုစ္ဆိပမာဏံ ဖဏံ မာပေတွာ ထေရဿ ဥပရိ ဓာရေသိ။

ဣသိဂဏာ ပါတောဝ “သမဏဿ မတဘာဝံ ဝါ အမတဘာဝံ ဝါ ဇာနိဿာမာ”တိ ထေရဿ သံန္တိကံ ဂန္ဓာ တံ ဝါလုကရာသိမတ္ထကေ နိသီန္တိ ဒိသွာ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယု အဘိတ္ထဝန္တာ အာဟံသု “သမဏ ကစ္စိ နာဂရာဇေန န ဗာမိတော”တိ။ ကိံ န ပဿထ မမ ဥပရိဖဏံ ဓာရေတွာ ဌိတန္တိ။ တေ “အစ္စရိယံ ဝတ ဘော၊ သမဏဿ ဧဝရူပေါ နာမ နာဂရာဇာ ဒမိတော”တိ ထေရံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ အဒုဂတော။ ထေရော သတ္တာရံ ဒိသွာ ဥဋ္ဌာယ ဝန္တိ။ အထ နံ ဣသယော အာဟံသု “အယမ္မိ တဿာ မဟန္တတရော”တိ။ ဒေသော ဘဂဝါ သတ္တာ၊ အဟံ ဣမဿ သာဝကောတိ။ သတ္တာ ဝါလုကရာသိမတ္ထကေ နိသီဒိ၊ ဣသိဂဏော “အယံ တာဝ သာဝကဿ အာနုဘာဝေါ၊ ဣမဿ ပန အာနုဘာဝေါ ကိဒိသော ဘဝိဿတိ”တိ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယု သတ္တာရံ အဘိတ္ထဝိ။ သတ္တာ အဂ္ဂိဒတ္တံ အာမန္တေတွာ အာဟ “အဂ္ဂိဒတ္တ တံ တဝ သာဝကာနဉ္စ ဥပဋ္ဌာကာနဉ္စ သြဝါဒံ ဒဒမာနော ကိန္တိ ဝတွာ ဒေသိ”တိ။ “ဧတံ ပဗ္ဗတံ သရဏံ ဂစ္ဆထ၊ ဝနံ အာရာမံ ရုက္ခံ သရဏံ ဂစ္ဆထ။ ဧတာနိ ဟိ သရဏံ ဂတော သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ ဧဝံ တေသံ သြဝါဒံ ဒမ္မိတိ။ သတ္တာ “န ခေါ အဂ္ဂိဒတ္တ ဧတာနိ သရဏံ ဂတော သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ၊ ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သံဃံ ပန သရဏံ ဂန္ဓာ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၁၇၇။ “ဗဟုံ ဝေ သရဏံ ယန္တိ၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။
အာရာမရုက္ခစေတျာနိ၊ မနုဿာ ဘယတဇ္ဇိတာ။
- ၁၇၉။ နေတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ နေတံ သရဏမုတ္တမံ။
နေတံ သရဏမာဂမ္ပ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ။
- ၁၉၀။ ယော စ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သံဃဉ္စ သရဏံ ဂတော။
စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ၊ သမ္ပပ္ပညာယ ပဿတိ။
- ၁၉၁။ ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယံ စဋ္ဌဂိုကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခပသမဂါမိနံ။

၁၉၂။ ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ ဧတံ သရဏမုတ္တမံ။
ဧတံ သရဏမာဂမ္မာ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ ဗဟုန္တိ ဗဟု။ ပဗ္ဗတနီတိ တတ္ထ တတ္ထ ဣသိဂိလိဝေပုလ္လဝေဘာရာ-
ဒိကေ ပဗ္ဗတေ စ မဟာဝနဂေါသိဂ်သာလဝနာဒိနိ ဝနာနိ စ ဝေဠုဝနဇိဝကမ္မ-
ဝနာဒယော အာရာမေ စ ဥဒေနစေတိယဂေါတမံစေတိယာဒိနိ ရုက္ခစေတျာနိ စ
တေ တေ မနုဿာ တေန တေန ဘယေန တဇ္ဇိတာ ဘယတော မုစ္စိတုကာမာ
ပုတ္တလာဘာဒိနိ ဝါ ပတ္တယမာနာ သရဏံ ယန္တိတိ အတ္ထော။ နေတံ သရဏန္တိ
ဧတံ သဗ္ဗမ္ပိ သရဏံ နေဝ ခေမံ န ဥတ္တမံ၊ န စ ဧတံ ပဋိစ္စ ဇာတိအာဒိဓမ္မေသု
သတ္တေသု ဧကောပိ ဇာတိအာဒိတော သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ယော စာတိ ဣဒံ အခေမံ အနုတ္တမံ သရဏံ ဒဿေတွာ ခေမံ ဥတ္တမံ
သရဏံ ဒဿနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ။ တဿတ္ထော—ယော စ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော
ဝါ “ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိအာဒိကံ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃာ-
နုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ နိဿာယ သေဋ္ဌဝသေန ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ သရဏံ ဂတော၊
တဿပိ တံ သရဏဂမနံ အညတိတ္ထိယဝန္တနာဒိဟိ ကုပ္ပတိ စလတိ။ တဿ ပန
အစလဘာဝံ ဒဿေတုံ မဂ္ဂေန အာဂတသရဏမေဝ ပကာသန္တော စတ္တာရိ
အရိယသစ္စာနိ သမ္ပပ္ပညာယ ပဿတိတိ အာဟ။ ယော ဟိ ဧတေသံ သစ္စာနံ
ဒဿနဝသေန ဧတာနိ သရဏံ ဂတော၊ ဧတဿ ဧတံ သရဏံ ခေမဉ္စ
ဥတ္တမဉ္စ၊ သော စ ပုဂ္ဂလော ဧတံ သရဏံ ပဋိစ္စ သကလသ္မာပိ ဝနုဒုက္ခာ
ပမုစ္စတိ၊ တသ္မာ ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမန္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ဒေသနာဝသာနေ သဗ္ဗေပိ တေ ဣသယော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ
ပတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိံသု။ သတ္တာပိ စိဝရဂဗ္ဘတော ဟတ္ထံ
ပသာရေတွာ “ဧထ ဘိက္ခဝေါ၊ စရထ မြဟ္မစရိယ”န္တိ အာဟ။ တေ
တံဇ်ဏေယေဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရာ ဝဿသဋ္ဌိကထေရာ ဝိယ အဟေသုံ။ သော
စ သဗ္ဗေသမ္ပိ အင်္ဂမဂဓကုရုရဋ္ဌဝါသိနံ သက္ကာရံ အာဒါယ အာဂမနဒိဝသော
အဟောသိ။ တေ သက္ကာရံ အာဒါယ အာဂတာ သဗ္ဗေပိ တေ ဣသယော
ပဗ္ဗဇိတေ ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ အမှာကံ အဂ္ဂိဒတ္တဗြာဟ္မဏော မဟာ၊ ဥဒါဟု
သမဏော ဂေါတမော”တိ စိန္တေတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ အာဂတတ္တာ
“အဂ္ဂိဒတ္ထောဝ မဟာ”တိ မညိံသု။ သတ္တာ တေသံ အဇ္ဈာသယံ သြလော-
ကေတွာ “အဂ္ဂိဒတ္တ ပရိသာယ ကံဇံ ဆိန္ဒာ”တိ အာဟ။ သော “အဟမ္ပိ

၃-ဝဿသတိကတ္ထေရာ (သိ၊ သျာ)

တ္ထကမေဝ ပစ္စာသီသာမီ”တိ ဣဒ္ဓိဗလေန သတ္တကုတ္တံ ဝေဟာသံ အပ္ပဂန္ဓာ ပုနပ္ပုနံ ဩရုယု သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ “သတ္တာ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ သာဝကော-ဟမသ္မိ”တိ ဝတွာ သာဝကတ္ထံ ပကာသေသီတိ။

အဂ္ဂိဒတ္တဗြာဟ္မဏဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု

ဒုလ္လဘောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ပဉ္စံ အာရဟန္တ ကထေသီ။

ထေရော ဟိ ဧကဒိဝသံ ဒိဝါဠာနေ နိသိန္ဓော စိန္တေသိ ‘ဟတ္ထာဇာနိယော ဆဒ္ဒန္တကုလေ ဝါ ဥပေါသထကုလေ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဿာဇာနိယော သိန္ဓဝကုလေ ဝါ ဝလာဟကဿရာဇကုလေ ဝါ၊ ဥသဘော ဂေါအာဇာနိယော ဒက္ခိဏပထေတိအာဒိနိ ဝဒန္တေန သတ္တာရာ ဟတ္ထိအာဇာနိယာဒိနံ ဥပ္ပတ္တိ-ဠာနာဒိနိ ကထိတာနိ၊ ပုရိသာဇာနိယော ပန ကဟံ န ခေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိတွာ တေမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “အာနန္ဒ ပုရိသာဇာနိယော နာမ သဗ္ဗတ္ထ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဇုကတော ပန တိယောဇနသတယာမေ ဝိတ္တာရတော အမုတေယျသတေ အာဝဇ္ဇတော နဝယောဇနသတပုမာဏေ မဇ္ဈိမပဒေသဠာနေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တော စ ပန န ယသ္မိ ဝါ တသ္မိ ဝါ ကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ခတ္ထိယမဟာသာလဗြာဟ္မဏမဟာ-သာလကုလာနံ ပန အညတရသ္မိ ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၉၃။ “ဒုလ္လဘော ပုရိသာဇေညော၊ န သော သဗ္ဗတ္ထ ဇောယတိ။
ယတ္ထ သော ဇောယတိ ဝီရော၊ တံ ကုလံ သုခမေဓတိ”တိ။

တတ္ထ ဒုလ္လဘောတိ ပုရိသာဇေညော ဟိ ပုလ္လဘော၊ န ဟတ္ထိအာဇာနိ-ယာဒယော ဝိယ သုလဘော၊ သော သဗ္ဗတ္ထ ပစ္စန္ဒဒေသေ ဝါ နိစကုလေ ဝါ န ဇောယတိ၊ မဇ္ဈိမဒေသေပိ မဟာဇနဿ အဘိဝါဒနာဒိသက္ကာရကရဏ-ဠာနေ ခတ္ထိယဗြာဟ္မဏကုလာနံ အညတရသ္မိ ကုလေ ဇောယတိ။ ဧဝံ ဇောယ-မာနော ယတ္ထ သော ဇောယတိ ဝီရော ဥတ္တမပညော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တံ ကုလံ သုခမေဓတိတိ သုခပ္ပတ္တမေဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု

သုခေါ ဗုဒ္ဓါနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော သမ္ပ-
ဟုလာနံ ဘိက္ခုနံ ကထံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေဒိဝသံ ဟိ ပဉ္စသတဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ နိသိန္ဓာ “အာရုသော
ကိံ န ခေါ ဣမသ္မိံ လောကေ သုခ”န္တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ တတ္ထ ကေဓိ
“ရဇ္ဇသုခသဒိသံ သုခံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟံသု။ ကေဓိ ကာမသုခသဒိသံ၊
ကေဓိ “သာလိမံသဘောဇနာဒိသဒိသံ သုခံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟံသု။ သတ္တာ
တေသံ နိသိန္ဓဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခုဝေ ဇေတရဟိ ကထာယ
သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခုဝေ ကိံ ကထေထ။
ဣဒဉ္စိ သဗ္ဗမ္ပိ သုခံ ဝဇ္ဇဒုက္ခပရိယာပန္ဓမေဝ၊ ဣမသ္မိံ လောကေ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေါ
ဓမ္မဿဝနံ၊ သံဃဿမဂ္ဂိ၊ သမ္မောဒမာနဘာဝေါတိ ဣဒမေဝ သုခ”န္တိ ဝတွာ
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၉၄။ “သုခေါ ဗုဒ္ဓါနမုပ္ပါဒေါ၊ သုခေါ သဒ္ဓမ္မဒေသနာ။
သုခေါ သံဃဿ သာမဂ္ဂိ၊ သမဂ္ဂါနံ တပေါ သုခေါ”တိ။

တတ္ထ ဗုဒ္ဓါနမုပ္ပါဒေါတိ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ မဟာဇနံ ရာဂ-
ကန္တာရာဒိဟိ တာရေန္တိ၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါ သုခေါ ဥတ္တမော။ ယသ္မာ
သဒ္ဓမ္မဒေသနံ အာဂမ္မ ဇာတိအာဒိဓမ္မာ သတ္တာ ဇာတိအာဒိဟိ မုစ္စန္တိ၊
တသ္မာ သဒ္ဓမ္မဒေသနာ သုခေါ။ သာမဂ္ဂိတိ သမစိတ္တတာ၊ သာပိ သုခေါ ဧဝ။
သမဂ္ဂါနံ ပန ကေဓိတ္တာနံ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဝါ ဥဂ္ဂဏိတုံ ဓုတင်္ဂါနိ ဝါ ပရိဟရိတုံ
သမဏဓမ္မံ ဝါ ကာတုံ သတ္တာ၊ တသ္မာ သမဂ္ဂါနံ တပေါ သုခေါတိ ဝုတ္တံ။ တေနေ-
ဝါဟ “ယာဝကိဝဉ္စ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခု။ သမဂ္ဂါ သန္ဓိပတိဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌကိ-
ဿန္တိ၊ သမဂ္ဂါ သံဃကရဏိယာနိ ကရိဿန္တိ၊ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခုဝေ ဘိက္ခုနံ
ပါဂ္ဂိကင်္ခါ၊ နော ပရိဟာနိ”တိ။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံ သု၊ မဟာဇနဿာပိ
သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-ကဿပဒသဗလဿ သုဝဏ္ဏစေတီယဝတ္ထု

ပူဇာရဟေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ စာရိကံ စရမာနော ကဿပဒသ-
ဗလဿ သုဝဏ္ဏစေတီယံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

တထာဂတော သာဝတ္ထိတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသီ^၁ ဂစ္ဆန္တော
အန္တရာမဂ္ဂေ တောဒေယျဂါမဿ သမိပေ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော အညတရံ
ဒေဝဋ္ဌာနံ သမ္မာပုဏိ။ တတြ နိသိန္ဓော သုဂတော ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကံ ပေသေတွာ
အဝိဒူရေ ကသိကမ္ပံ ကရောန္တံ မြာဟ္မဏံ ပက္ခောသာပေသိ။ သော မြာဟ္မဏော
အာဂန္တော တထာဂတံ အနဘိဝဋ္ဌိတွာ တမေဝ ဒေဝဋ္ဌာနံ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။
သုဂတောပိ “ဣမံ ပဒေသံ ကိန္တိ မညသိ မြာဟ္မဏာ”တိ အာဟ။ အမှာကံ
ပဝေဏိယာ အာဂတစေတီယဋ္ဌာနန္တိ ဝန္တာမိ ဘော ဂေါတမာတိ။ “ဣမံ ဌာနံ
ဝန္တန္တေန တယာ သာဓု ကတံ မြာဟ္မဏာ”တိ သုဂတော တံ သမ္ပဟံသေသိ။
တံ သုတွာ ဘိက္ခု။ “ကေန န ခေါ ကာရဏေန ဘဂဝါ ဧဝံ သမ္ပဟံ-
သေသိ”တိ သံသယံ သဉ္စနေသုံ။ တတော တထာဂတော တေသံ သံသယမပ-
နေတုံ မဇ္ဈိမနိကာယေ ဗဒ္ဓိကာရသုတ္တန္တံ^၂ ဝတွာ ဣဒ္ဓါနဘာဝေန ကဿပဒသ-
ဗလဿ ယောဇနဗ္ဗေဓံ ကနကစေတီယံ အပရဉ္စ ကနကစေတီယံ အာကာသေ
နိဋ္ဌိနိတွာ မဟာဇနံ ဒသေတွာ “မြာဟ္မဏ ဧဝံဝိဓာနံ ပူဇာရဟာနံ ပူဇာ
ယုတ္တတရာဝါ”တိ ဝတွာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တေ^၂ ဒသိတနယေနေဝ ဗုဒ္ဓါဒိကေ
စတ္တာရော ထူပါရဟေ ပကာသေတွာ သရီရစေတီယံ ဥဒ္ဓိဿစေတီယံ ပရိ-
ဘောဂစေတီယန္တိ တိဏိ စေတီယာနိ ဝိသေသတော ပရိဒီပေတွာ ဣမာ
ဂါထာ အဘာသိ—

၁၉၅။ “ပူဇာရဟေ ပူဇယတော၊ ဗုဒ္ဓေ ယဒိ ဝ သာဝကေ။
ပပဉ္စသမတိက္ကန္တေ၊ တိဏ္ဏသောကပရိဒ္ဓဝေ။

၁၉၆။ တေ တာဒိသေ ပူဇယတော၊ နိဗ္ဗုတေ ဣကုပ္ပဟာဘယေ။
န သက္ကာ ပုညံ သင်္ခါတုံ၊ ဣမေတ္တမပိ ကေနစိ”တိ^၃။

တတ္ထ ပူဇိတုံ အရဟာ ပူဇာရဟာ၊ ပူဇိတုံ ယုတ္တာတိ အတ္ထော။ ပူဇာရဟေ
ပူဇယတောတိ အဘိဝါဒနာဒိဟိ စ စတူဟိ စ ပစ္စယေဟိ ပူဇေန္တဿ။ ပူဇာရဟေ
ဒသေတိ ဗုဒ္ဓေတိအာဒိနာ။ ဗုဒ္ဓေတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ။ ယဒိတိ ယဒိ ဝါ၊ အထ
ဝါတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေတိ ကထိတံ ဟောတိ၊ သာဝကေ စ။ ပပဉ္စ-
သမတိက္ကန္တေတိ သမတိက္ကန္တတဏှာဒိဋ္ဌိမာနပပဉ္စေ။ တိဏ္ဏသောကပရိဒ္ဓဝေတိ

၁-မ ၂-၂၃၆-ပိဋေ၊ ၂-ဒိ ၂-၁၁၇-ပိဋေ၊ ၃-၃ ၃-၁၄၇-ပိဋေ အပဒါနေဝိ။

အတိက္ကန္တသောကပရိဒ္ဓဝေ၊ ဣမေ ဒွေ အတိက္ကန္တေတိ အတ္ထော။ ဧတေဟိ ပူဇာရဟတ္တံ ဒဿိတံ။

တေတိ ဗုဒ္ဓါဒယော။ တာဒိသေတိ ပုတ္တဂဟဏဝသေန။ နိဗ္ဗုတေတိ ရာဂါဒိနိဗ္ဗုတိယာ။ နတ္ထိ ကုတောစိ ဘဝတော ဝါ အာရမ္မဏတော ဝါ ဧတေသံ ဘယန္တိ အကုတောဘယာ၊ တေ အကုတောဘယေ။ န သက္ကာ ပုညံ သင်္ခါတုန္တိ ပုညံ ဂဏေတုံ န သက္ကာ။ ကထန္တိ စေ? ဣမေတ္ထမပိ ကေနစိတံ ဣမံ ဧတ္တကံ၊ ဣမံ ဧတ္တကန္တိ ကေနစိတံ အပိသဒ္ဓေါ ဣမ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗော၊ ကေနစိ ပုဂ္ဂလေန မာနေန ဝါ။ တတ္ထ ပုဂ္ဂလေနာတိ တေန ဗြဟ္မာဒိနာ။ မာနေနာတိ တိဝိဓေန မာနေန တိရဏေန ဓာရဏေန ပူရဏေန ဝါ။ တိရဏံ နာမ ဣဒံ ဧတ္တကန္တိ နယတော တိရဏံ။ ဓာရဏန္တိ တုလာယ ဓာရဏံ။ ပူရဏံ နာမ အမုပသတ- ပတ္တနာဠိကာဒိဝသေန ပူရဏံ။ ကေနစိ ပုဂ္ဂလေန ဣမေဟိ မာနေဟိ ဗုဒ္ဓါဒိကေ ပူဇယတော ပုညံ ဝိပါကဝသေန ဂဏေတုံ န သက္ကာ ပရိယန္တရ- ဟိတတောတိ ဒွိသု ဌာနေသု ပူဇယတော ကိံ ဒါနံ ပဌမံ ဓရမာနေ ဗုဒ္ဓါဒိ ပူဇယတော န သက္ကာ ပုညံ သင်္ခါတုံ၊ ပုန တေ တာဒိသေ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန- နိမိတ္တေန ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတေပိ ပူဇယတော န သက္ကာ သင်္ခါတုန္တိ ဘေဒါ ယုဇန္တိ။ တေန ဟိ ဝိမာနဝတ္ထုမိ—

“တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေ စာပိ၊ သမေ စိတ္တေ သမံ ဖလံ။
စေတောပဏိမိဟေတု ဟိ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိ”န္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဗြာဟ္မဏော သောတာပန္နော အဟောသီတိ။ ယောဇနိကံ ကနကစေတိယံ သတ္တာဟမာကာသေဝ အဋ္ဌာသိ၊ မဟန္တေန သမာ- ဂမော စာဟောသိ၊ သတ္တာဟံ စေတိယံ နာနပ္ပကာရေန ပူဇေသုံ။ တတော ဘိန္နု- လဒ္ဓိကာနံ လဒ္ဓိဘေဒေါ ဇာတော၊ ဗုဒ္ဓါနဘာဝေန တံ စေတိယံ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတံ၊ တတ္ထေဝ တံခဏေ မဟန္တံ ပါသာဏစေတိယံ အဟောသိ။ တသ္မိံ သမာ- ဂမေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသီတိ ။

ကဿပဒသဗလဿ သုဝဏ္ဏစေတိယဝတ္ထု နဝမံ။

ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စုဒ္ဓသမော ဝဂ္ဂေါ။

ပဌမဘာဏဝါရံ နိဋ္ဌိတံ။

၁-ခု ၂-၆၆-ပိဋကေ ဝိတဝိမာနဝတ္ထုမိ။ ၂-ဣဒံ ဝတ္ထု သီပေါဏ္ဍကေယေဝ ဒိဿကိ။

၁၅-သုခဝဂ္ဂ

၁-ဉာတိကလဟဂူပသမနဝတ္ထု

သုသုခံ ဝတတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သက္ကေသု ဝိဟရန္တော
ကလဟဂူပသမနတ္ထံ ဉာတကေ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာကိယကောလိယာ ကိရ ကပိလဝတ္ထုနဂရဿ စ ကောလိယနဂရဿ စ
အန္တရေ ရောဟိဏိံ နာမ နဒိံ ဧကေနဝ အာဝရဏေန ဗန္ဓာပေတွာ သဿာနိ
ကရောန္တိ။ အထ ဇေဋ္ဌမူလမာသေ သဿေသု မိလာယန္တေသု ဥဘယနဂရ-
ဝါသိကာနမ္ပိ ကမ္မကာရာ သန္ဓိပတိံသု။ တတ္ထ ကောလိယနဂရဝါသိနော
အာဟံသု “ဣဒံ ဥဒကံ ဥဘယတော ဟရိယမာနံ နေဝ တုမှာကံ၊ န အမှာကံ
ပဟောဿတိ၊ အမှာကံ ပန သဿံ ဧကဥဒကေနဝ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဣဒံ
ဥဒကံ အမှာကံ ဒေထာ”တိ။ ဣတရေပိ အာဟံသု “တုမှေသု ကောဋ္ဌကေ
ပူရေတွာ ဌိတေသု မယံ ရတ္တသုဝဏ္ဏနီလမဏိကာဋ္ဌကဟာပဏေံ စ ဂဟေတွာ
ပစ္စိပသိဗ္ဗကာဒိဟတ္တာ န သက္ခိဿာမ တုမှာကံ သရဒ္ဓါရေ ဝိစရိတုံ၊ အမှာကမ္ပိ
သဿံ ဧကဥဒကေနဝ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ ဣဒံ ဥဒကံ အမှာကံ ဒေထာ”တိ။ န မယံ
ဒဿာမာတိ။ မယမ္ပိ န ဒဿာမာတိ ဧဝံ ကထံ ဝဇေတွာ ဧကော ဥဋ္ဌာယ
ဧကဿ ပဟာရံ အဒါသိ၊ သောပိ အညဿာတိ ဧဝံ အညမညံ ပဟရိတွာ
ရာဇကုလာနံ ဇာတိံ သဋ္ဌေတွာ ကလဟံ ဝဗုယိံသု။

ကောလိယကမ္မကာရာ ဝဒန္တိ “တုမှေ ကပိလဝတ္ထုဝါသိကေ၊ ဂဟေတွာ
ဂဇ္ဇထ၊ ယေ သောဏသိင်္ဂါလာဒယောဝိယ အတ္တနော ဘဂိနိဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသိ-
သု၊ ဧဇောသံ ဟတ္ထိနော စေဝ အဿာ စ ဖလကာဝုဓာနိ စ အမှာကံ ကိံ
ကရိဿန္တိ”တိ။ သာကိယကမ္မကာရာပိ ဝဒန္တိ “တုမှေ ဣဒါနိ ကုဋ္ဌိနော
ဒါရကေ ဂဟေတွာ ဂဇ္ဇထ၊ ယေ အနာထာ နိဂ္ဂတိကာ တိရစ္ဆာနာ ဝိယ
ကောလရုက္ခေ ဝသိံသု၊ ဧတေသံ ဟတ္ထိနော စ အဿာ စ ဖလကာဝုဓာနိ စ
အမှာကံ ကိံ ကရိဿန္တိ”တိ။ တေ ဂန္ဓာ တသ္မိံ ကမ္မေ နိယုတ္တာနံ အမစ္စာနံ
ကထယိံသု၊ အမစ္စာ ရာဇကုလာနံ ကထေသုံ။ တတော သာကိယာ “ဘဂိနိဟိ
သဒ္ဓိံ သံဝသိတကာနံ ထာမဇ္ဇ ဗလဇ္ဇ ဒဿေဿာမာ”တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ
နိက္ခမိံသု။ ကောလိယာပိ “ကောလရုက္ခဝါသိနံ ထာမဇ္ဇ ဗလဇ္ဇ ဒဿေဿာ-
မာ”တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ နိက္ခမိံသု။

၁-ရတ္တသုဝဏ္ဏနီလမဏိံ ကာဋ္ဌကဟာပဏေ (သိ) ၂-ကပိလဝတ္ထုဝါသိနော ဒါရကေ (သု၊ က)

သတ္တာပိ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဉ္ဇတကေ ဒိသ္မာ “မယိ အဂစ္ဆန္တေ ဣမေ နဿိဿန္တိ၊ မယာ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ကေ-
 ကောဝ အာကာသေန ဂန္တော ရောဟိဏိနဒိယာ မဇ္ဈေ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန
 နိသီဒိ။ ဉ္ဇတကာ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ အာဝုဓာနိ ဆဇ္ဇေတွာ ဝဇ္ဇိံသု။ အထ နေ
 သတ္တာ အာဟ “ကိံ ကလဟော နာမေသ မဟာရာဇာ”တိ။ န ဇာနာမ
 ဘန္တေတိ။ ကော ဒါနိ ဇာနိဿတိတိ။ တေ “ဥပရာဇာ ဇာနိဿတိ၊ သေနာပတိ
 ဇာနိဿတိ”တိ ဣမိနာ ဥပါယေန ယာဝ ဒါသကမ္မကရေ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ
 ဥဒကကလဟော”တိ အာဟံသု။ ဥဒကံ ကိံ အဂ္ဂဟိ မဟာရာဇာတိ။ အပ္ပုဋ္ဌံ
 ဘန္တေတိ။ ခတ္တိယာ ကိံ အဂ္ဂန္တိ မဟာရာဇာတိ။ ခတ္တိယာ နာမ အနဂ္ဂါ
 ဘန္တေတိ။ အယုတ္တံ ဝုမှာကံ အပ္ပမတ္တတံ ဥဒကံ နိဿာယ အနဂ္ဂေ ခတ္တိယေ
 နာသေတုန္တိ။ တေ တုဏှိ အဟေသံ။ အထ တေ သတ္တာ အာမန္တေတွာ
 “ကသ္မာ မဟာရာဇာ ဧဝရူပံ ကရောထ၊ မယိ အသန္တေ အဇ္ဇေ လောဟိတနဒိ
 ပဝတ္တိဿတိ၊ အယုတ္တံ ဝေါ ကတံ၊ တုမေ ပဉ္စဟိ ဝေရေဟိ သဝေရာ ဝိဟရထ၊
 အဟံ အဝေရာ ဝိဟရာမိ။ တုမေ ကိလေသာတုရာ ဟုတွာ ဝိဟရထ၊ အဟံ
 အနာတုရော။ တုမေ ကာမဂုဏပရိယေသနုဿုက္ကာ ဟုတွာ ဝိဟရထ၊ အဟံ
 အနုဿုက္ကာ ဝိဟရာမိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၉၇။ “သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ဝေရိနေသု အဝေရိနော၊
 ဝေရိနေသု မနုဿေသု၊ ဝိဟရာမ အဝေရိနော။

၁၉၈။ သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ အာတုရေသု အနာတုရာ။
 အာတုရေသု မနုဿေသု၊ ဝိဟရာမ အနာတုရာ။

၁၉၉။ သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ဥဿုကေသု အနုဿုကာ။
 ဥဿုကေသု မနုဿေသု၊ ဝိဟရာမ အနုဿုကာ”တိ။

တတ္ထ သုသုခန္တိ သုဠု သုခံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယေ ဂိဟိနော သန္ဓိစ္ဆေဒါ-
 ဒိဝသေန၊ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ ပန ဝေဇ္ဇကမ္ဘာဒိဝသေန ဇီဝိတဝုတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတွာ
 “သုခေန ဇီဝါမာ”တိ ဝဒန္တိ၊ တေဟိ မယမေဝ သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေ မယံ ပဉ္စဟိ
 ဝေရိဟိ ဝေရိနေသု မနုဿေသု အဝေရိနော၊ ကိလေသာတုရေသု မနုဿေသု
 နိတ္တိလေသတာယ အနာတုရာ၊ ပဉ္စကာမဂုဏပရိယေသနေ ဥဿုကေသု တာယ
 ပရိယေသနာယ အဘာဝေန အနုဿုကာတိ။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 ဉ္ဇတိကလဟာဝုပသမနဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-မာရဝတ္ထု

သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ပဉ္စသာလာယ မြာဟ္မဏ-
ဂါမေ ဝိဟရန္တော မာရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ဧကဒိဝသံ ဟိ သတ္တာ ပဉ္စသတာနံ ကုမာရိကာနံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿုပ-
နိဿယံ ဒိသ္မာ တံ ဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟာသိ။ တာပိ ကုမာရိကာယော
ဧကသ္မိံ နက္ခတ္တဒိဝသေ နဒိံ ဂန္ဓာ နှတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာ ဂါမာဘိ-
မုခိယော ပါယိံသု။ သတ္တာပိ တံ ဂါမံ ပဝိသိတွာ ပိဏ္ဍာယ စရတိ။ အထ
မာရော သကလဂါမဝါသိနံ သရိရေ အဓိမုစ္စိတွာ ယထာ သတ္တာ ကဋ္ဌန္တု-
ဘတ္တမတ္တမ္ပိ န လဘတိ။ ဧဝံ ကတွာ ယထာဓောတေန ပတ္တေန နိက္ခမန္တံ
သတ္တာရံ ဂါမဒ္ဓါရေ ဌတွာ အာဟ “အပိ သမဏ ပိဏ္ဍပါတံ လဘိတ္တာ”တိ။
ကိံ ပန တံ ပါပိမ တထာ အကာသိ၊ ယထာဟံ ပိဏ္ဍံ န လဘေယျန္တိ။ တေန
ဟိ ဘန္တေ ပုန ပဝိသထာတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သစေ ပုန ပဝိ-
သတိ၊ သဗ္ဗေသံ သရိရေ အဓိမုစ္စိတွာ ဣမဿ ပုရတော ပါဏိံ ပဟရိတွာ
ဟဿကေဋ္ဌိံ^၂ ကရိဿာမိ”တိ။ တသ္မိံ ခဏေ တာ ကုမာရိကာယော
ဂါမဒ္ဓါရံ ပတွာ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ မာရောပိ သတ္တာရံ
အာဟ “အပိ ဘန္တေ ပိဏ္ဍံ အလဘမာနာ ဇိဃန္တုဒုက္ခေန ပိဋိတတ္တာ”တိ။
သတ္တာ “အဇ္ဇ မယံ ပါပိမ ကိဉ္စိ အလဘိတွာပိ အာဘဿရလောကေ မဟာ-
မြဟ္မာနော ဝိယ ဝီတိသုခေနေဝ ဝီတိနာမေဿာမာ”တိ ဝတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၂၀၀။ “သုသုခံ ဝတ ဇီဝါမ၊ ယေသံ နော နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ။
ဝီတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမ၊ ဒေဝါ အာဘဿရာ ယထာ”တိ။

တတ္ထ ယေသံ နောတိ ယေသံ အမှာကံ ပလိဗုဇ္ဈနတ္ထေန ရာဂါဒိသု ကိဉ္ဇ-
နေသု ဧကမ္ပိ ကိဉ္ဇနံ နတ္ထိ။ ဝီတိဘက္ခာတိ ယထာ အာဘဿရာ ဒေဝါ ဝီတိ-
ဘက္ခာ ဟုတွာ ဝီတိသုခေနေဝ ဝီတိနာမေန္တိ။ ဧဝံ မယမ္ပိ ပါပိမ ကိဉ္ဇိ
အလဘိတွာ ဝီတိဘက္ခာ ဘဝိဿာမာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာပိ ကုမာရိကာယော သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိံသုတိ။

မာရဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၁-ပဝိသိသတိ (သိ) ၂-ဟဿနကေဋ္ဌိံ (သျှာ၊ က)

၃-ကောသလရညော ပရာဇယဝတ္ထု

ဇယံ ဝေရန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလ-
ရညော ပရာဇယံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ ကာသိကဂါမံ နိဿာယ ဘာဂိနေယျေန အဇာတသတ္တုနာ သဗ္ဗိံ
ယုဇ္ဈန္တော တေန တယော ဝါရေ ပရာဇိတော တတိယဝါရေ စိန္တေသိ
“အဟံ ဒီရမုခမ္ဘိ ဒါရကံ ပရာဇေတုံ နာသက္ခိံ၊ ကိံ မေ ဇိဝိတေနာ”တိ။ သော
အာဟာရူပစ္ဆေဒံ ကတွာ မဇ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ သာ ပဝတ္တိ သကလ-
နဂရံ ပတ္ထရိ။ ဘိက္ခု တထာဂတဿ အာရောဇေသုံ “ယန္တေ ရာဇာ ကိရ
ကာသိကဂါမကံ နိဿာယ တယော ဝါရေ ပရာဇိတော၊ သော ဣဒါနိ
ပရာဇိတွာ အာဂတော ‘ဒီရမုခမ္ဘိ ဒါရကံ ပရာဇေတုံ နာသက္ခိံ၊ ကိံ မေ ဇိဝိတေ-
နာ’တိ အာဟာရူပစ္ဆေဒံ ကတွာ မဇ္ဇကေ နိပဇ္ဇော”တိ။ သတ္တာ တေသံ ကထံ
သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ဇိနန္တောပိ ဝေရံ ပသဝတိ၊ ပရာဇိတော ပန ဒုက္ခံ သေတိ-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀၁။ “ဇယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ ဒုက္ခံ သေတိ ပရာဇိတော။
ဥပသန္တော သုခံ သေတိ၊ ဟိတွာ ဇယပရာဇယ”န္တိ။

တတ္ထ ဇယန္တိ ပရံ ဇိနန္တော ဝေရံ ပဋိလဘတိ။ ပရာဇိတောတိ ပရေန
ပရာဇိတော “ကဒါ န ခေါ ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋိံ ဒဋ္ဌံ သက္ခိယာမိ”တိ ဒုက္ခံ
သေတိ သဗ္ဗိရိယာပထေသု ဒုက္ခမေဝ ဝိဟရတိတိ အတ္ထော။ ဥပသန္တောတိ
အပ္ပန္နရေ ဥပသန္တရာဂါဒိကိလေသော ဒိဏာသဝေါ ဇယဉ္စ ပရာဇယဉ္စ ဟိတွာ
သုခံ သေတိ၊ သဗ္ဗိရိယာပထေသု သုခမေဝ ဝိဟရတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ကောသလရညော ပရာဇယဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အညတရကုလဒါရိကာဝတ္ထု

နတ္ထိ ရာဂသမောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အညတရံ ကုလဒါရိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

၁-သကလဝိဟာရံ နဂရဉ္စ (သီ၊က)

တဿာ ကိရ မာတာပိတရော အာဝါဟံ ကတွာ မင်္ဂလဒိဝသေ သတ္ထာရံ နိမန္တယိံသု။ သတ္ထာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္ဓာ နိသီဒိ။ သာပိ ခေါ ဝဇုကာ ဘိက္ခုသံဃဿ ဥဒကပရိဿာဝနာဒီနိ ကရောန္တ အပရာပရံ သဇ္ဇရတိ။ သာမိကောပိဿာ တံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ တဿ ရာဂဝသေန ဩလောကေန္တဿ အန္တော ကိလေသော သမုဒါစရိ။ သော အညာဏာဘိ- ဘူတော နေဝ ဗုဒ္ဓံ ဥပဋ္ဌဟိ၊ န အသီတိ မဟာထေရေ။ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “တံဝဇုကံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ပန စိတ္တံ အကာသိ။ သတ္ထာ တဿဇ္ဈာသယံ ဩလောကေတွာ ယထာ တံ ဣတ္ထိံ န ပဿတိ၊ ဧဝမကာသိ။ သော အဒိသွာ သတ္ထာရံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ သတ္ထာ တဿ ဩလောကေတွာ ဌိတ- ကာလေ “ကုမာရက န ဟိ ရာဂဂ္ဂိနာ သဒိသော အဂ္ဂိနာမ၊ ဒေါသကလိနာ သဒိသော ကလိ နာမ၊ ခန္ဓပရိဟရဏဒုက္ခေန သဒိသံ ဒုက္ခံ နာမ အတ္ထိ၊ နိဗ္ဗာနသုခသဒိသံ သုခမ္ပိ နတ္ထိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀၂။ “နတ္ထိ ရာဂသမော အဂ္ဂိ၊ နတ္ထိ ဒေါသသမော ကလိ။
 နတ္ထိ ခန္ဓသမာ ဒုက္ခာ၊ နတ္ထိ သန္တိပရံ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ နတ္ထိ ရာဂသမောတိ ဓူမံ ဝါ ဇာလံ ဝါ အင်္ဂါရံ ဝါ အဒဿေတွာ အန္တောယေဝ ဈာပေတွာ ဘဒ္ဒမုဋ္ဌိံ ကာတုံ သမတ္ထော ရာဂေန သမော အညော အဂ္ဂိ နာမ နတ္ထိ။ ကလိတိ ဒေါသေန သမော အပရာဇောပိ နတ္ထိ။ ခန္ဓသမောတိ ခန္ဓေဟိ သမာ။ ယထာ ပရိဟရိယမာနာ ခန္ဓာ ဒုက္ခာ၊ ဧဝံ အညံ ဒုက္ခံ နာမ နတ္ထိ။ သန္တိပရန္တိ နိဗ္ဗာနတော ဥတ္တရိံ အညံ သုခမ္ပိ နတ္ထိ။ အညံ ဟိ သုခံ သုခမေဝ၊ နိဗ္ဗာနံ ပရမသုခန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ကုမာရိကာ စ ကုမာရကော စ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တသ္မိံ သမယေ ဘဂဝါ တေသံ အညမညံ ဒဿနာကာရံ အကာသီတိ။

အညတရကုလဒါရိကာဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ကေဥပါသကဝတ္ထု

ဇိဃန္တာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ အာဠာပိယံ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥပါသကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ဟိ ဒိဝသေ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝပစ္စုသကာလေ
 လောကံ ဝေါလောကေန္တော အာဠာရိယံ ဧကံ ဒုဂ္ဂတမနုဿံ ဒိသ္မာ တဿူ-
 ပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ဥတုာ ပဉ္စသတဘိက္ခုပရိဝါရော အာဠာရိံ အဂမာသိ။
 အာဠာရိဝါသိနော သတ္တာရံ နိမန္တယိံသု။ သောပိ ဒုဂ္ဂတမနုဿော “သတ္တာ
 ကိရ အာဂတော”တိ သုတုာ “သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သောဿာမီ”တိ မနံ
 အကာသိ။ တံဒိဝသမေဝ စဿ ဧကော ဂေါဏော ပလာယိ။ သော “ကိံ
 နု ခေါ ဂေါဏံ ပရိယေသိဿာမိ၊ ဥဒါဟု ဓမ္မံ သုဏာမီ”တိ စိန္တေတွာ
 “ဂေါဏံ ပရိယေသိတွာ ပစ္စာ ဓမ္မံ သောဿာမီ”တိ ပါတောဝ ဂေဟာ နိက္ခမိ။
 အာဠာရိဝါသိနောပိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိသိဒါပေတွာ ပရိဝိသိတွာ အနု-
 မောဒနတ္ထာယပတ္တံ ဂဏှိံသု။ သတ္တာ “ယံ နိဿာယ အဟံ တိံသယောဇနမဂ္ဂံ
 အာဂတော၊ သော ဂေါဏံ ပရိယေသိတုံ အရညံ ပဝိဋ္ဌော၊ တသ္မိံ အာဂတေ-
 ယေဝ ဓမ္မံ ဒေသောဿာမီ”တိ တုဏှိ အဟောသိ။

သောပိ မနုဿော ဒိဝါ ဂေါဏံ ဒိသ္မာ ဂေါဂဏေ ပက္ခိပိတွာ “သစေပိ အညံ
 နတ္ထိ၊ သတ္ထု ဝန္တနမတ္တမ္ပိ ကရိဿာမီ”တိ ဇိဗန္ဓာပိဋ္ဌိတောပိ ဂေဟံ ဂမနာယ
 မနံ အကတွာ ဝေဂေန သတ္ထု သန္တိကံ အာဂန္တော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ
 အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ တဿ ဌိတကာလေ ဒါနဝေယျာဝဂ္ဂိကံ အာဟာ “အတ္ထိ ကိဉ္ဇိ
 ဘိက္ခုသံဃဿ အတိရိတ္တဘတ္တ”န္တိ။ ဘန္တေ သဗ္ဗံ အတ္ထိတိ။ တေန ဟိ ဣမံ ပရိဝိသာ-
 ဟိတိ။ သော သတ္တာရာ ဝုတ္တဋ္ဌာနေယေဝံ တံ နိသိဒါပေတွာ ယာဂုခါဒနိယ-
 ဘောဇနိယေဟိ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိ။ သော ဘုတ္တဘတ္တော မုခံ ဝိက္ခာလေသိ။ ဌပေတွာ
 ကိရ ဣမံ ဌာနံ တီသု ဝိဋ္ဌကေသု အညတ္တ ဂတာဂတဿ ဘတ္တဝိစာရဏံ
 နာမ နတ္ထိ။ တဿ ပဿဒ္ဓဒရထဿ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ အဟောသိ။ အထဿ သတ္တာ
 အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ။ သော ဒေသနာဝသာနေ
 သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္တာပိ အနုမောဒနံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
 ပက္ကာမိ။ မဟာဇနော သတ္တာရံ အနုဂန္တော နိဝတ္တိ။

ဘိက္ခု သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တယေဝ ဥဇျာယိံသု “ပဿထာဂုသော သတ္ထု
 ကမ္ပံ၊ အညေသု ဒိဝသေသု ဧဝရူပံ နတ္ထိ၊ အဇ္ဇ ပနေကံ မနုဿံ ဒိသ္မာဝ
 ယာဂုအာဒိနိ ဝိစာရေတွာ ဒါပေသိ”တိ။ သတ္တာ နိဝတ္တိတွာ ဌိတကောဝ “ကိံ
 ကထေထ ဘိက္ခဝေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္တံ သုတုာ “အာမ ဘိက္ခဝေ အဟံ
 တိံသယောဇနံ ကန္တာရံ အာဂစ္ဆန္တော တဿ ဥပါသကဿူပနိဿယံ ဒိသ္မာ
 အာဂတော၊ သော အတိဝိယ ဇိဗန္တိတော၊ ပါတောဝ ပဋ္ဌာယ ဂေါဏံ

ပရိယေသန္တော အရညေ ဝိစရိ။ ‘ဇိဗန္ဓဒုက္ခေန ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေပိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န သက္ခိယတိ’တိ စိန္တေတွာ ဧဝံ အကာသိ၊ ဇိဗန္ဓာရောဂသဒိသော ရောဂေါ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀၃။ “ဇိဗန္ဓာပရမာ ရောဂါ၊ သင်္ခါရပရမာ ဒုခါ။
ဧတံ ဥတွာ ယထာဘူတံ၊ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ ဇိဗန္ဓာပရမာ ရောဂါတိ ယသ္မာ အညော ရောဂေါ သက္ခိ တိကိစ္ဆိတော ဝိနဿတိ ဝါ တဒဂံဝသေန ဝါ ပဟိယတိ၊ ဇိဗန္ဓာ ပန နိစ္စကာလံ၊ တိကိစ္ဆိတဗ္ဗာယေဝါတိ သေသရောဂါနံ အယံ ပရမာ နာမ။ သင်္ခါရာတိ ပဉ္စ ခန္ဓာ။ ဧတံ ဥတွာတိ ဇိဗန္ဓာသမော ရောဂေါ နတ္ထိ၊ ခန္ဓပရိဟရဏသမံ ဒုက္ခံ နာမ နတ္ထိတိ ဧတမတ္ထံ ယထာဘူတံ ဥတွာ ပဏ္ဍိတော နိဗ္ဗာနံ သန္တိ ကရောတိ။ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခန္တိ တံ ဟိ သဗ္ဗသုခါနံ ပရမံ ဥတ္တမံ သုခန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

ဧကဥပါသကဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ပသေနဒိကောသလဝတ္ထု

အာရောဂျပရမာ လာဘာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာ ရန္တော ရာဇာနံ ပသေနဒိကောသလံ အာရဟ္မ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ ရာဇာ တဏှုလဒေါဏဿ ဩဒနံ တဒုပိယေန သူပဗျဉ္ဇနေန ဘုဉ္ဇတိ။ ဧကဒိဝသံ ဘုတ္တပါတရာသော ဘတ္တသမ္ပဒံ အဝိနော- ဒေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကိလန္တရူပေါ ဣတော စိတော စ သမ္ပရိဝတ္တတိ၊ နိဒ္ဒါယ အဘိဘူယမာနောပိ ဥဇုကံ နိပဇ္ဇိတုံ ‘အသက္ခောန္တော ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ ‘ကိံ မဟာရာဇ အဝိဿမိတွာဝ အာဂတောသိ’တိ။ အာမ ဘန္တေ ဘုတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ မေ မဟာဒုက္ခံ ဟောတိတိ။ အထ နံ သတ္တာ ‘မဟာရာဇ အတိဗဟုဘောဇနံ ဧဝံ ဒုက္ခံ ဟောတိ’တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-တဒနုစ္စဝိကေန (သိ)၊ တဒနုဇ္ဈိယေန (က)

“မိစ္ဆိ ယဒါ ဟောတိ မဟဂ္ဂသော စ၊
 နိဒ္ဒါယိတာ သမ္ပရိဝတ္တသာယီ။
 မဟာဝရာဟောဝ နိဝါပပုဋ္ဌော၊
 ပုနပ္ပုနံ ဂဗ္ဘမုပေတိ မန္တော”တိ ၁။

ဣမာယ ဂါထာယ ဩဝဒိတွာ “မဟာရာဇ ဘောဇနံ နာမ မတ္တာယ ဘုဒ္ဓိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ မတ္တဘောဇိနော ဟိ သုခံ ဟောတိ”တိ ဥတ္တရိ ဩဝဒန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“မနုဇဿ သဒါ သတိမတော၊
 မတ္တံ ဇာနတော လဒ္ဒဘောဇနေ။
 တနုကဿ ဘဝန္တိ ဝေဒနာ၊
 သဏိကံ ဇီရတိ အာယုပါလယ”န္တိ ၂။

ရာဇာ ဂါထံ ဥဂ္ဂဏှိတုံ နာသက္ခိ၊ သမိပေ ဌိတံ ပန ဘာဂိနေယျံ သုဒဿနံ နာမ မာဏဝံ “ဣမံ ဂါထံ ဥဂ္ဂဏှ တာတာ”တိ အာဟ။ သော တံ ဂါထံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ “ကိံ ကရောမိ ဘန္တေ”တိ သတ္ထာရံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္ထာ အာဟ “ရညော ဘုဒ္ဓန္တဿ ဩသာနပိဏ္ဏကာလေ ဣမံ ဂါထံ ဝဒေယျာသိ၊ ရာဇာ အတ္ထံ သလ္လက္ခေတွာ ယံ ပိဏ္ဏံ ဆဉ္ဇေဿတိ၊ တသ္မိံ ပိဏ္ဏေ သိတ္ထဂဏနာယ ရညော ဘတ္ထပစနကာလေ တတ္ထကေ တဏှာလေ ဟရေယျာသိ”တိ။ သော “သာဒု ဘန္တေ”တိ သာယမ္ပိ ပါဟောပိ ရညော ဘုဒ္ဓန္တဿ ဩသာနပိဏ္ဏကာလေ တံ ဂါထံ ဥဒါဟရိတွာ ဟေန ဆဒ္ဓိတပိဏ္ဏေ သိတ္ထဂဏနာယ တဏှာလေ ဟာပေသိ?။ ရာဇာပိ တဿ ဂါထံ သုတွာ သဟဿံ သဟဿံ ဒါပေသိ။ သော အပရေန သမယေန နာဠိကောဒနပရမတာယ သဏှဟိတွာ သုခပ္ပတ္တော တနုသရီရော အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဌိတွာ အာဟ “ဘန္တေ ဣဒါနိ မေ သုခံ ဇာတံ၊ ဒိဂမ္ပိ အဿမ္ပိ အနုဗန္ဓိတွာ ဂဏှနသမတ္တော ဇာတောမ္ပိ။ ပုဗ္ဗေ မေ ဘာဂိနေယျေန သဒ္ဓိံ ယုဒ္ဓမေဝ ဟောတိ၊ ဣဒါနိ ဝဇီရကုမာရိံ နာမ ဝိတရံ ဘာဂိနေယျဿ ဒတွာ သော ဂါမော တဿာယေဝ နာနစုဏှမူလံ ကတွာ ဒိန္တော၊ တေန သဒ္ဓိံ ပိဂ္ဂဟော ဝူပသန္တော၊ ဣမိနာပိ မေ ကာရဏေန သုခမေဝ ဇာတံ။ ကုလသန္တကံ ရာဇမဏိရတနံ ၇ နော ဂေဟ

၁-ခု ၁-၅၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-ဂ ၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဟာရေသိ (သီ၊ သျာ)
 ၄-ကုသရာဇကာလိကံ မဏိရတနမ္ပိ (သီ)၊ ကုသရာဇသန္တကံ မဏိရတနမ္ပိ (သျာ)

ပုရိမဒိဝသေ နဋံ၊ တမ္ပိ ဣဒါနိ ဟတ္ထပတ္တံ အာဂတံ၊ ဣမိနာပိ မေ ကာရဏေန သုခမေဝ ဇာတံ။ တုမှာကံ သာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ဣစ္ဆန္တေန ဉ္ဇတိမိတာပိ နော ဂေဟေ ကတာ၊ ဣမိနာပိ မေ ကာရဏေန သုခမေဝ ဇာတံ”န္တိ။ သတ္တာ “အာရောဂျံ နာမ မဟာရာဇ ပရမော လာဘော၊ ယထာလဒ္ဓေန သန္တုဋ္ဌဘာဝသဒိသမ္ပိ ၂ ခနံ၊ ဝိဿာသသဒိသော စ ပရမာ ဉ္ဇတိ၊ နိဗ္ဗာနသဒိသဉ္စ သုခံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀၄။ “အာရောဂျပရမာ လာဘာ၊ သန္တုဋ္ဌိပရမံ ခနံ။
ဝိဿာသပရမာ ဉ္ဇတိ၊ နိဗ္ဗာနပရမံ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ အာရောဂျပရမာ လာဘာတိ အရောဂဘာဝပရမာ လာဘာ။ ရောဂိနော ဟိ ဝိဇ္ဇမာနာပိ လာဘာ အလာဘာယေဝ၊ တသ္မာ အရောဂဿ သဗ္ဗလာဘာ အာဂတာဝ ဟောန္တိ။ တေနတံ ဝုတ္တံ “အာရောဂျပရမာ လာဘာ”တိ။ သန္တုဋ္ဌိပရမံ ခနန္တိ ဂိဟိနော ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ယံ အတ္တနာ လဒ္ဓံ အတ္တနော သန္တကံ၊ တေနော တုဿနဘာဝေါ သန္တုဋ္ဌိ နာမ သေသဓနေဟိ ပရမံ ခနံ။ ဝိဿာသပရမာ ဉ္ဇတိတိ မာတာ ဝါ ဟောတု ဝိတွာ ဝါ၊ ယေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နတ္ထိ၊ သော အညာတကောဝ။ ယေန အညာတကေန ပန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော အတ္ထိ၊ သော အသမ္ဗန္ဓောပိ ပရမော ဉ္ဇတ္တမော ဉ္ဇတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝိဿာသပရမာ ဉ္ဇတိ”တိ။ နိဗ္ဗာနသဒိသံ ပန သုခံ နာမ နတ္ထိ၊ တေနောဟိ နိဗ္ဗာနပရမံ သုခန္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ပသေနဒိကောသလဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-တိဿတ္ထေရဝတ္ထု

ပဝိဝေကရသန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေသာလိယံ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သတ္တာရာ ဟိ “ဘိက္ခုဝေ အဟံ ဣတော စတူဟိ မာသေဟိ ပရိနိဗ္ဗာယိ-
ဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ သတ္ထု သန္တိကေ သတ္တ ဘိက္ခုသတာနိ သန္တာသံ အာပဇ္ဇိံ သု၊

၁-ပရမာ လာဘာ (သိ၊ သျာ) ၂-သန္တုဋ္ဌဘာဝသဒိသံ ဟိ (သိ)

ဒီဏာသဝါနံ ဓမ္မသံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ပုထုဇ္ဇနာ အဿုနိ သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိံ သူ။
 ဘိက္ခု ၀ဂ္ဂါ ၀ဂ္ဂါ ဟုတွာ “ကိံ န ခေါ ကရိဿာမာ”တိ မန္တေန္တာ ဝိစရန္တိ။
 အထေကော တိဿတ္ထေရော နာမ ဘိက္ခု “သတ္တာ ကိရ စတုမာသစ္စယေန
 ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အဟန္တမ္ပိ အဝီတရာဂေါ၊ သတ္တရိ ခရမာနေယေဝ မယာ
 အရဟတ္တံ ဂဏှိတုံ ဝဇ္ဇတီ”တိ စတူသု ဣရိယာပထေသု ဧကကောဝ ဝိဟာသိ။
 ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ ဂမနံ ဝါ ကေနစိ သဒ္ဓိံ ကထာသလ္လာပေါ ဝါ နတ္ထိ။ အထ နံ
 ဘိက္ခု အာဟံသု “အာဂုသော တိဿ ကဿာ ဧဝံ ကရောသီ”တိ။ သော
 တေသံ ကထံ န သုဏာတိ။ တေ တဿ ပဝတ္ထိံ သတ္ထု အာရောစေတွာ
 “ဘန္တေ တုမှေသု တိဿတ္ထေရဿ သိနေဟော နတ္ထိ”တိ အာဟံသု။ သတ္တာ
 တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ကဿာ တိဿ ဧဝံ အကာသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန
 အတ္တနော အဓိပ္ပါယေ အာရောစိတေ “သာဓု တိဿာ”တိ သာဓုကာရံ ဒတွာ
 “ဘိက္ခဝေ မယိ သိနေဟော တိဿသဒိသောဝ ဟောတု။ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ
 ပူဇံ ကရောန္တာပိ နေဝ မံ ပူဇေန္တိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇမာနာယေဝ ပန မံ
 ပူဇေန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀၅။ “ပဝိဝေကရသံ ပိတွာ၊ ရသံ ဥပသမဿ စ။
 နိဒ္ဒရော ဟောတိ နိပ္ပါပေါ၊ ဓမ္မပီတိရသံ ပိဝ”န္တိ။

တတ္ထ ပဝိဝေကရသန္တိ ပဝိဝေကတော ဥပ္ပန္နံ ရသံ၊ ဧကိဘာဝသုခန္တိ
 အတ္ထော။ ပိတွာတိ ဒုက္ခပရိညာဒီနိ ကရောန္တော အာရမ္မဏတော သစ္စိ-
 ကိရိယာဝသေန ပိဝိတွာ။ ဥပသမဿ စာတိ ကိလေသုပသမနိဗ္ဗာနဿ စ
 ရသံ ပိတွာ။ နိဒ္ဒရော ဟောတီတိ တေန ဥဘယရသပါနေန ဒီဏာသဝေါ
 ဘိက္ခု အပ္ပန္တရေ ရာဂဒရထာဒီနံ အဘာဝေန နိဒ္ဒရော စေဝ နိပ္ပါပေါ စ
 ဟောတိ။ ရသံ ပိဇန္တိ နဝဝိဓမ္မေလောကုတ္တရဓမ္မဝသေန ဥပ္ပန္နံ ပီတိရသံ ပိဝန္တောပိ
 နိဒ္ဒရော နိပ္ပါပေါ စ ဟောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ကိဿတ္ထေရော အရဟတ္တံ ပါပုဏှိ၊ မဟာဇနဿာပိ
 သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

တိဿတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-သက္ကဝတ္ထု

သာယာ ဘဿနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝိဟရန္တော သက္ကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တထာဂတဿ ဟိ အာယုသင်္ခါရေ ဝိဿဋ္ဌေ လောဟိတပက္ခန္တိကာဗာဓဿ ဥပ္ပန္နဘာဝံ ဥတွာ သက္ကော ဒေဝရာဇော “မယာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇိ။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ “ကော ဧသော”တိ။ အဟံ ဘန္တေ သက္ကောတိ။ ကသ္မာ အာဂတောသီတိ။ တုမှေ ဂိလာနေ ဥပဋ္ဌဟိတုံ ဘန္တေတိ။ သက္က ဒေဝါနံ မနုဿဂန္တော ယောဇန- သတတော ပဋ္ဌာယ ဂလေ ဗဒ္ဒကုဏပံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဂစ္ဆ တံ၊ အတ္ထိ မေ ဂိလာ- နုပဋ္ဌကာ ဘိက္ခုတိ။ “ဘန္တေ စတုရာသီတိယောဇနသဟဿမတ္ထကေ ဌိတော တုမှာကံ သီလဂန္ဓံ ဃာယိတွာ အာဂတော၊ အဟမေဝ ဥပဋ္ဌဟိသဘာမိ”တိ သော သတ္ထု သရီရဝဋ္ဌဉ္စနဘာဇနံ အညဿ ဟတ္ထေနာပိ ဖုသိတုံ အဒတွာ သီသေယေဝ ဌပေတွာ နိဟရန္တော မုခသင်္ကောစနမတ္တမ္ပိ န အကာသိ၊ ဂန္ဓ- ဘာဇနံ ပရိဟရန္တော ဝိယ အဟောသိ။ ဧဝံ သတ္တာရံ ပဋိဇဉ်တွာ သတ္ထု ဖာသုကကာလေယေဝ အဂမာသိ။

ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဟော သတ္ထရိ သက္ကဿ သိနေဟော၊ ဧဝရူပံ နာမ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ မုခသင်္ကောစနမတ္တမ္ပိ အကတွာ ဂန္ဓဘာဇနံ နိဟရန္တော ဝိယ သတ္ထု သရီရဝဋ္ဌဉ္စနဘာဇနံ သီသေန နိဟရန္တော ဥပဋ္ဌာန- မကာသိ”တိ။ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ “ကိ” ဝဒေထ ဘိက္ခဝေ၊ အနစ္စရိယံ ဧတံ၊ ယံ သက္ကော ဒေဝရာဇော မယိ သိနေဟံ ကရောတိ။ အယံ သက္ကောဟိ ဒေဝရာဇော မံ နိဿာယ ဇရသက္ကဘာဝံဝိဇဟိတွာ သောတာပန္နော ဟုတွာ တရုဏသက္ကဿ ဘာဝံ ပတ္တော၊ အဟံ ဟိဿ မရဏဘယတဇ္ဇိတဿ၊ ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ ပုရတော ကတွာ အာဂတကာလေ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ ဒေဝပရိသာယ မဇ္ဈေ နိသိန္ဓဿ—

‘ပုစ္ဆ ဝါသဝ မံ ပဉ္စ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္စသိ။
တဿ တဿေဝ ပဉ္စဿ၊ အဟံ အန္တံ ကရောမိ တေ’တိ’—

ဝတ္တာ တဿ ကင်္ခံ ဝိနောဒေန္တော ဓမ္မံ ဒေသေသိံ။ ဒေသနာဝသာနေ စုဒ္ဓသန္တံ ပါဏကောဋီနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ၊ သက္ကောပိ ယထာနိသိန္နောဝ သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ တရုဏသက္ကော ဇာတော။ ဧဝမဿာဟံ ဗဟူပကာရော။ တဿ မယိ သိနေဟော နာမ အနစ္စရိယော။ ဘိက္ခဝေ အရိယာနဋ္ဌိ ဒဿနဋ္ဌိ သုခံ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေ သန္ဓိဝါသောပိ သုခေါ။ ဗာလေဟိ သဒ္ဓိံ ပန သဗ္ဗမေတံ ဒုက္ခ”န္တိ ဝတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၀၆။ “သာဟု ဒဿနမရိယာနံ၊ သန္ဓိဝါသော သဒါ သုခေါ။
အဒဿနေန ဗာလာနံ၊ နိစ္စမေဝ သုခိ သိယာ။

၂၀၇။ ဗာလသင်္ဂတစာရိ ဟိ၊ ဒိဿမဒ္ဓါန သောစတိ။
ဒုက္ခော ဗာလေဟိ သံဝါသော၊ အမိတ္ထေနောဝ သဗ္ဗဒါ။
ဓိရော စ သုခသံဝါသော၊ ဉှတိနံဝ သမာဂမော။

တသ္မာ ဟိ—

၂၀၈။ ဓိရဉ္စ ပညဉ္စ ဗဟုဿုတဉ္စ၊
ဓောရယုသီလံ ဝတဝန္တမရိယံ။
တံ တာဒိသံ သပ္ပုရိသံ သုမေဓံ၊
ဘဇေထ နက္ခတ္တပသံ ဝ စန္ဒိမာ”တိ။

တတ္ထ သာဟူတိ သုန္ဒရံ ဘဒ္ဒကံ။ သန္ဓိဝါသောတိ န ကေဝလဉ္စ တေသံ ဒဿနမေဝ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေ နိသိဒနာဒိဘာဝေါပိ တေသံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကာတုံ လဘနဘာဝေါပိ သာဓုယေဝ။ ဗာလသင်္ဂတစာရိဟိတိ ယော ဗာလေန သဟာဂါ။ ဒိဿမဒ္ဓါနန္တိ သော ဗာလသဟာယေန “ဧဟိ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိနိ ကရောမာ”တိ ဝုစ္စမာနေ တေန သဒ္ဓိံ ဧကစ္စန္တော ဟုတွာ တာနိ ကရောန္တော ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိနံ ပတွာ ဒိဿမဒ္ဓါနံ သောစတိ။ သဗ္ဗဒါတိ ယထာ အသိဟတ္ထေန ဝါ အမိတ္ထေန ဒာသိဝိသုဒ္ဓိဟိ ဝါ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝါသော နာမ နိစ္စံ ဒုက္ခော၊ တဇေ ဗာလေဟိ သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ ဓိရော စ သုခသံဝါသောတိ ဧတ္ထ သုခေါ သံဝါသော ဧတေနာတိ သုခသံဝါသော၊ ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေ သံဝါသော သုခေါတိ အတ္ထော။ ကယံ? ဉှတိနံဝ သမာဂမောတိ ယထာပိ ဉှတိနံ သမာဂမော သုခေါ၊ ဧဝံ သုခေါ။

တသ္မာ ဟိတိ ယသ္မာ ဗာလေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသော ဒုက္ခော၊ ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ သုခေါ၊ တသ္မာ ဟိ ဓိတိသမ္ပန္တံ ဓိရဉ္စ၊ လောကီယလောကုတ္တရပညာသမ္ပန္တံ

ပညဉ္ဇ, အာဂမာဓိဂမသမ္ပန္နံ ဗဟုဿုတဉ္ဇ, အရဟတ္တပါပနကသင်္ခါတာယ ဓရဝဟ-
 နသီလတာယ ဓောရယုသီလံ, သီလဝတေန စေဝ ဓုတင်္ဂဝတေန စ ဝတဝန္တံ,
 ကိလေသေဟိ အာရကတာယ အရိယံ, တထာရူပံ သပ္ပုရိသံ သောဘနပဉ္စ
 ယထာ နိဗ္ဗလံ နက္ခတ္တပထသင်္ခါတံ အာကာသံ စန္ဒိမာ ဘဇတိ၊ ဧဝံ ဘဇေထ
 ပယိရူပါသေထာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိ°သူတိ။

သက္ကဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

သုခဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပန္နရသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁၆-ပိယဝဂ္ဂ

၁-တယောဇနပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု

အယောဂေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တယော ပဗ္ဗဇိတေ အာရဟ္မ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ဧကသ္မိံ ကုလေ မာတာပိတုနံ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ ပိယော မနာပေါ။ သော ဧကဒိဝသံ ဂေဟေ နိမန္တိတာနံ ဘိက္ခုနံ အနုမောဒနံ ကရောန္တာနံ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ မာတာပိတရော ပဗ္ဗဇိ ယာစိ။ တေ နာနုဇာနိံ သု။ တဿ ဧတဒဟောသိ “အဟံ မာတာပိတုနံ အပဿန္တာနံယေဝ ဗဟိ ဂန္တာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။ အထဿ ပိတာ ဗဟိ နိက္ခမန္တော “ဣမံ ရက္ခေယျာသိ”တိ မာတရံ ပဋိစ္စာပေသိ၊ မာတာ ဗဟိ နိက္ခမန္တိ ပိတရံ ပဋိစ္စာပေသိ။ အထဿ ဧကဒိဝသံ ပိတရိ ဗဟိ ဂတေ မာတာ “ပုတ္တံ ရက္ခိဿာမိ”တိ ဧကံ ဒွါရဗာဟံ နိဿာယ ဧကံ ပါဒေဟိ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ ဆမာယ နိသိန္တာ သုတ္တံ ကန္တတိ။ သော “ဣမံ ဝဇ္ဇေတွာ ဂမိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “အဗ္ဗ ထောကံ တာဝ အပေဟိ၊ သရီရဝလဉ္စ ကရိဿာမိ”တိ ဝတွာ တာယ ပါဒေ သမိဉ္စိတေ နိက္ခမိတွာ ဝေဂေန ဝိဟာရံ ဂန္တာ ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ “ပဗ္ဗာဇေထ မံ ဘန္တေ”တိ ယာစိတွာ တေသံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။

အထဿ ပိတာ အာဂန္တာ မာတရံ ပုစ္ဆိ “ကဟံ မေ ပုတ္တော”တိ။ သာမိ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ အဟောသိတိ။ သော “ကဟံ န ခေါ မေ ပုတ္တော”တိ ဩလောကေန္တောတံ အဒိသ္မာ “ဝိဟာရံ ဂတော ဘဝိဿတိ”တိ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ပုတ္တံ ပဗ္ဗဇိတံ ဒိသ္မာ ကန္တိတွာ ရောဒိတွာ “တာတ ကိံ မံ နာသေသိ”တိ ဝတွာ “မမ ပုတ္တေ ပဗ္ဗဇိတေ အဟံ ဣဒါနိ ဂေဟေ ကိံ ကရိဿာမိ”တိ သယမ္ပိ ဘိက္ခု ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇိ။ အထဿ မာတာပိ “ကိံ န ခေါ မေ ပုတ္တော စ ပတိ စ စိရာယန္တိ၊ ကစ္စိ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ပဗ္ဗဇိတာ”တိ တေ ဩလောကေန္တိ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ဥဘောပိ ပဗ္ဗဇိတေ ဒိသ္မာ “ဣမေသံ ပဗ္ဗဇိတကာလေ မမ ဂေဟေန ကော အတ္ထော”တိ သယမ္ပိ ဘိက္ခုနိဥပဿယံ ဂန္တာ ပဗ္ဗဇိ။ တေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ဝိနာ ဘဝိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဝိဟာရေပိ ဘိက္ခုနိဥပဿယေပိ ဧကတောဝ နိသိဒိတွာ သလ္လပန္တာ ဒိဝသံ ဝိတိနာမေန္တိ။ တေန ဘိက္ခုပိ ဘိက္ခုနိယောပိ ဥဗ္ဗာဠာ ဟောန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ နေသံ ကိရိယံ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ တေ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တုမှေ ဧဝံ ကရောထာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ” န္တိ ဝုတ္တေ “ကသ္မာ ဧဝံ ကရောထ။ န ဟိ ဧသ ပဗ္ဗဇိတနံယောဂေါ” တိ။ ဘန္တေ ဝိနာ ဘဝိတုံ န သက္ခောမာတိ။ “ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ကရဏံ အယုတ္တံ။ ပိယာနံ ဟိ အဒဿနံ၊ အပ္ပိယာနန္တ ဒဿနံ ဒုက္ခမေဝ။ တသ္မာ သတ္တေသု စ သင်္ခါရေသု စ ကဉ္စိ ပိယံ ဝါ အပ္ပိယံ ဝါ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ” တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၂၀၉။ “အယောဂေ ယုဇ္ဇ’မတ္တာနံ၊ ယောဂသ္မိဉ္စ အယောဇယံ။
အတ္ထံ ဟိတွာ ပိယဂ္ဂါဟိ၊ ပိဟေတ’တ္တာနုယောဂိနံ။
- ၂၁၀။ မာ ပိယေဟိ သမာဂဉ္စိ၊ အပ္ပိယေဟိ ကုဒါစနံ။
ပိယာနံ အဒဿနံ ဒုက္ခံ၊ အပ္ပိယာနန္တ ဒဿနံ။
- ၂၁၁။ တသ္မာ ပိယံ န ကယိရာထ၊ ပိယာပါယော ဟိ ပါပကော။
ဂန္ဓာ တေသံ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ယေသံ နတ္ထိ ပိယာပ္ပိယ” န္တိ။

တတ္ထ အယောဂေတိ အယုဉ္စိတဗ္ဗေ အယောနိသောမနသိကာရေ။ ဝေသိယာဂေါစရာဒိဘေဒဿ ဟိ ဆဗ္ဗိဓဿ အဂေါစရဿ သေဝနံ ဣမ အယောနိသောမနသိကာရော နာမ၊ တသ္မိံ အယောနိသောမနသိကာရေ အတ္တာနံ ယုဇ္ဇန္တောတိ အတ္ထော။ ယောဂသ္မိဉ္စိ တဗ္ဗိပရိတေ စ ယောနိသောမနသိကာရေ အယုဇ္ဇန္တောတိ အတ္ထော။ အတ္ထံ ဟိတွာတိ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အဓိသိလာဒိသိက္ခတ္တယံ အတ္ထော နာမ၊ တံ အတ္ထံ ဟိတွာ။ ပိယဂ္ဂါဟိတိ ပဉ္စကာမဂုဏသင်္ခါတံ ပိယမေဝ ဂဏှန္တော။ ပိဟေတ’တ္တာနုယောဂိနံ တာယ ပဋိပတ္တိယာ သာသနတော စုတော ဂိဟိဘာဝံ ပတွာ ပစ္ဆာ ယေ အတ္တာနုယောဂံ အနုယုတ္တာ သိလာဒိနိ သမ္ဗာဒေတွာ ဒေဝမနုဿာနံ သန္တိကာ သက္ကာရံ လဘန္တိ၊ တေသံ ပိဟေတိ၊ “အဟော ဝတာဟမ္ပိ ဧဝရူပေါ အဿ” န္တိ ဣစ္ဆတိတိ အတ္ထော။

မာ ပိယေဟိတိ ပိယေဟိ သတ္တေဟိ ဝါ သင်္ခါရေဟိ ဝါ ကုဒါစနံ ကေက္ခဏေပိ န သမာဂစ္ဆေယျ၊ တထာ အပ္ပိယေဟိ။ ကိံ ကာရဏာ? ပိယာနုပ္ပိ ပိယောဂဝသေန အဒဿနံ အပ္ပိယာနန္တ ဥပသင်္ကမနဝသေန ဒဿနံ နာမ ဒုက္ခံ။ တဗ္ဗာတိ ယသ္မာ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ၊ တသ္မာ ကဉ္စိ သတ္ထံ ဝါ သင်္ခါရံ ဝါ ပိယံ နာမ န ကရေယျ။ ပိယာပါယော ဟိတိ ပိယေဟိ အပါယော

ဝိယောဂေါ။ ပါပကောတိ လာမကော။ ဂန္ဓာ တေသံ န ဝိဇ္ဇန္တိတိ ယေသံ ပိယံ နတ္ထိ၊ တေသံ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဓော ပဟိယတိ။ ယေသံ အပ္ပိယံ နတ္ထိ၊ တေသံ ဗျာပါဒေါ ကာယဂန္ဓော။ တေသု ပန ဒွိသု ပဟိနေသု သေသဂန္ဓော ပဟိနာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ပိယံ ဝါ အပ္ပိယံ ဝါ န ကတ္တဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီ°သူတိ။ တေ ပန တယော ဇနာ “မယံ ဝိနာ ဘဝိတုံ န သက္ကောမာ”တိ ဝိဟ္မိတော ဂေဟမေဝ အဂမိ°သူတိ။

တယောဇနပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-အညတရကုဋုဒ္ဓိကဝတ္ထု

ပိယတော ဇာယတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော အညတရံ ကုဋုဒ္ဓိကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ဟိ အတ္တနော ပုတ္တေ ကာလကတေ ပုတ္တသောကာဘိဘူတော အာဠာ-ဟနံ ဂန္ဓာ ရောဒတိ၊ ပုတ္တသောကံ သန္ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ။ သတ္တာ ပစ္စုသ-ကာလေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော တဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿူပနိဿယံ ဒိသ္မာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဧကံ ပစ္စာသမဏံ ဂဟေတွာ တဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သော သတ္ထု အာဂတဘာဝံ သုတွာ “မယာ သဒ္ဓိ° ပဋိသန္ဓာရံ ကာတုကာမော ဘဝိဿတိ”တိ သတ္တာရံ ပဝေသေတွာ ဂေဟမဇ္ဈေ အာသနံ ပညာပေတွာ သတ္တရိ နိဿိန္ဓေ အာဂန္ဓာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိ° န ခေါ ဥပါသက ဒုက္ခိတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန ပုတ္တဝိယောဂဒုက္ခေ အာရောစိတေ “ဥပါသက မာ စိန္တယိ၊ ဣဒံ မရဏံ နာမ န ဧကသ္မိ°ယေဝ ဌာနေ၊ န စ ဧကဿေဝ ဟောတိ၊ ယာဝတာ ပန ဘဂုပ္ပတ္တိ နာမ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဟောတိယေဝ။ ဧကသင်္ခါရောပိ နိစ္စော နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ ‘မရဏဓမ္မံ မတံ၊ ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ ဘိန္ဒ’န္တိ ယောနိသော ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ၊ န သောစိတဗ္ဗံ။ ပေါရာဏပဏ္ဍိတာပိ ဟိ ပုတ္တဿ မတကာလေ ‘မရဏဓမ္မံ မတံ၊ ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ ဘိန္ဒ’န္တိ သောကံ အကတွာ မရဏဿတိမေဝ ဘာဝယိ°သူ”တိ ဝတွာ “ဘန္တေ ဧက ဝေမကံသု၊ ကဒါ စ အကံသု၊ အာစိက္ခယ မေ”တိ ယာစိတော တဿတ္ထဿ ပကာသနတ္ထံ အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ဥရဂေါဝ တစ် ဇိဏ္ဏံ၊ ဟိတွာ ဂစ္ဆတိ သံ တနံ။
ဧဝံ သရီရေ နိဗ္ဗောဂေ၊ ပေတေ ကာလကတေ သတိ။

ဥယျမာနော န ဇာနာတိ၊ ဣတိနံ ပရိဒေဝိတံ။
တသ္မာ ဧတံ န သောစာမိ၊ ဂတော သော တဿ ယာ ဂတိ”တိ—

ဣမံ ပဉ္စကနိပါတေ ဥရဂဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ “ဧဝံ ပုဗ္ဗေ ပဏ္ဍိတာ ပိယ-
ပုတ္တေ ကာလကတေ ယထာ ဧတရဟိ တံ ကမ္မန္တေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နိရာဟာရော
ရောဒန္တော ဝိစရသိ၊ တထာ အဝိစရိတွာ မရဏဿတိဘာဝနာဗလေန သောကံ
အကတွာ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္စိ” သု၊ ကမ္မန္တန္တ အဓိဋ္ဌဟိ” သု။ တသ္မာ ‘ပိယပုတ္တော မေ
ကာလကတော’တိ မာ စိန္တယိ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဟိ သောကော ဝါ ဘယံ ဝါ
ပိယမေဝ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၂။ “ပိယတော ဇာယတီ သောကော၊ ပိယတော ဇာယတီ ဘယံ။
ပိယတော ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊ နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ပိယတောတိ ဝဋ္ဋမူလကော ဟိ သောကော ဝါ ဘယံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ
ပိယမေဝ သတ္တံ ဝါ သင်္ခါရံ ဝါ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတော ပန ဝိပ္ပမုတ္တဿ
ဥဘယမေတံ နတ္ထိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ကုဋုမ္ပိကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ
သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

အညတရကုဋုမ္ပိကဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ဝိသာခါဝတ္ထု

ပေမတော ဇာယတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဝိသာခံ ဥပါသိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သာ ကိရ ပုတ္တဿ ဓိတရံ သုဒတ္တံ၂ နာမ ကုမာရိကံ အတ္တနော ဌာနေ
ဌာပေတွာ ဂေဟေ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝေယျာဝစ္စံ ကာရေသိ။ သာ အပရေန
သမယေန ကာလမကာသိ။ သာ တဿာ သရီရနိက္ခေပံ ကာရေတွာ သောကံ
သန္တာရေတုံ အသက္ကောန္တိ ဒုက္ခိနိ ဒုမ္မနာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော ဝဋ္ဋိတွာ

၁-ခု ၅-၁၂၂-ပိဋက၊ ၂-ဒန္တံ (သီ)၊ သုဒတ္တိ (သျှာ)

ကေမန္တံ နိဿိဒိ။ အထ နံ သတ္ထာ “ကိံ န ခေါ တံ ဝိသာခေ ဒုက္ခိနိ ဒုမ္မနာ အဿုမုခါ ရောဒမာနာ နိဿိန္ဒာ”တိ အာဟ။ သာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဝိယာ မေ ဘန္တေ သာ ကုမာရိကာ ဝတ္တသမ္ပန္နာ၊ ဣဒါနိ တထာရူပံ န ပဿာမိ”တိ အာဟ။ ကိတ္တကာ ပန ဝိသာခေ သာဝတ္ထိယံ မနုဿာတိ။ ဘန္တေ တုမှေဟိယေဝ မေ ကထိတံ သတ္တ ဇနကောဋီယောတိ။ သစေ ပနာယံ ဧတ္ထ- ကော ဇနော တဝ နတ္တာယံ သဒိသော ဘဝေယျ၊ ဣစ္ဆေယျာသိ နန္တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကတိ ပန ဇနာ သာဝတ္ထိယံ ဒေဝသိကံ ကာလံ ကရောန္တိတိ။ ဗဟူ ဘန္တေတိ။ နန ဧဝံ သန္တေ တဝ အသောစနကာလော န ဘဝေယျ၊ ရတ္ထိန္ဒိဝံ ရောဒန္တိယေဝ ဝိစရေယျာသိတိ။ ဟောတု ဘန္တေ၊ ဣတံ မယာတိ။ အထ နံ သတ္ထာ “တေန ဟိ မာ သောစိ၊ သောကော ဝါ ဘယံ ဝါ ပေမတောဝ ဇာယတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၃။ “ပေမတော ဇာယတိ သောကော၊ ပေမတော ဇာယတိ ဘယံ။
 ပေမတော ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊ နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ ပေမတောတိ ပုတ္တဂိတာဒိသု ကတံ ပေမမေဝ နိဿာယ သောကော ဇာယတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသူတိ။
 ဝိသာခါဝတ္ထု တတိယံ။

၄-လိစ္ဆဝိဝတ္ထု

ရတိယာ ဇာယတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဝေသာလိံ နိဿာယ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တော လိစ္ဆဝိ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

တေ ကိရ ကေသ္မိံ ဆဏဒိဝသေ အညမညံ အသဒိသေဟိ အလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကာရိတွာ ဥယျာနဂမနတ္တာယ နဂရာ နိက္ခမိံသု။ သတ္ထာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော တေ ဒိသွာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ပဿထ ဘိက္ခဝေ လိစ္ဆဝယော၊ ယေဟိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ တေ ဣမေ ဩလောကေန္တု”တိ ဝတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ တေပိ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော ဧကံ နဂရသောဘိနိံ ဣတ္ထိံ အာဒါယ ဂန္တော တံ နိဿာယ ဣဿာဘိဘူတာ အညမညံ ပဟရိတွာ

လောဟိတံ နဒိ° ဝိယ ပဝတ္ထိယိ° သု°။ အထ နေ မဉ္ဇေနာဒါယ ဥက္ခိပိတွာ အာဂ-
မံသု။ သတ္တာပိ ကတဘတ္တကိစ္စော နဂရာ နိက္ခမိ။ ဘိက္ခုပိ လိစ္ဆဝယော တထာ
နိယမာနေ ဒိသ္မာ သတ္တာရံ အာဟံသု “ဘန္တေ လိစ္ဆဝိရာဇာနော ပါတောဝ
အလင်္ကတပဋိယတ္တာ ဒေဝါ ဝိယ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဣဒါနိ ဧကံ ဣတ္ထိ° နိဿာယ
ဣမံ ဗျသနံ ပတ္တာ” တိ။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ သောကော ဝါ ဘယံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ
ရတိ° နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝါ” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၄။ “ရတိယာ ဇာယတီ သောကော၊ ရတိယာ ဇာယတီ ဘယံ။
ရတိယာ ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊ နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယ” န္တိ။

တတ္ထ ရတိယာတိ ပဉ္စကာမဂုဏရတိတော၊ တံ နိဿာယာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိ° သူတိ။

လိစ္ဆဝိဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရဝတ္ထု

ကာမတောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနိတ္ထိ-
ဂန္ဓကုမာရံ နာမ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ မြဟ္မလောကာ စုတသတ္ထော သာဝတ္ထိယံ မဟာဘောဂကုလေ
နိဗ္ဗတ္တော ဇာတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဣတ္ထိသမိပံ ဥပဂန္တံ န ဣစ္ဆတိ၊ ဣတ္ထိယာ
ဂယုမာနော ရောဒတိ။ ဝတ္ထုစုမ္ပူဇကေန ၂ နံ ဂဟေတွာ ထညံ ပါယေန္တိ။ သော
ဝယပ္ပတ္တော မာတာပိတူဟိ “တာတ အာဝါဟံ တေ ကရိဿာမာ” တိ ဝုတ္တေ
“န မေ ဣတ္ထိယာ အတ္ထော” တိ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနော ပဉ္စသတေ
သုဝဏ္ဏကာရေ ပက္ခောသာပေတွာ ရတ္တသုဝဏ္ဏနိက္ခသဟဿံ? ဒါပေတွာ
အတိဝိယ ပါသာဒိကံ ဃနကောဋိမံ ဣတ္ထိရူပံ ကာရေတွာ ပုန မာတာပိတူဟိ
“တာတ တယိ အာဝါဟံ အကရောန္တေ ကုလဝံသော န ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊
ကုမာရိကံ တေ အာနေဿာမာ” တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ သစေ မေ ဧဝရူပံ
ကုမာရိကံ အာနေဿထ၊ ကရိဿာမိ ဝေါ ဝစန” န္တိ တံ သုဝဏ္ဏရူပကံ
ဒဿေတိ။ အထဿ မာတာပိတရော အဘိညာတေ မြာဟ္မဏေ ပက္ခော-
သာပေတွာ “အမှာကံ ပုတ္တော မဟာပုညော၊ အဝဿံ ဣမိနာ သဒ္ဓိ°

၁-လောဟိတနဒိ ဝိယ ပဝတ္ထိ° သု (သိ)၊ လောဟိတာ နဒိ ဝိယ ပဝတ္ထိ° သု (က)

၂-ဝတ္ထုစုမ္ပူဇကေန (သျှာ)၊ ဝတ္ထုစုမ္ပူဇကေန (က)

၃-တတ္ထ သုဝဏ္ဏဿ နိက္ခသဟဿံ (သိ)

ကတပုညာ ကုမာရိကာ ဘဝိဿတိ၊ ဂစ္ဆထ ဣမံ သုဝဏ္ဏရူပကံ ဂဟေတွာ ဧဝရူပံ ကုမာရိကံ အာဟရထာ”တိ ပဟိဏိံသု။ တေ “သာရူ”တိ စာရိကံ စရန္တာ မဒ္ဒရဋ္ဌေ သာဂလနဂရံ ဂတာ။ တသ္မိံ စ နဂရေ ဧကာ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကာ အဘိရူပါ ကုမာရိကာ အဟောသိ၊ တံ မာတာပိတရော သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿူပရိမတလေ ပရိဝါသေသုံ။ တေပိ ခေါ ပြာဟ္မဏာ “သစေ ဣဓ ဧဝရူပါကုမာရိကာ ဘဝိဿတိ၊ ဣမံ ဒိသ္မာ ‘အယံ အသုကဿ ကုလဿ ဓိတာ ဝိယ အဘိရူပါ’တိ ဝက္ခန္တိ”တိ တံ သုဝဏ္ဏရူပကံ တိတ္ထမဂ္ဂေ ဌပေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိံသု။

အထဿာ ကုမာရိကာယ ဓာတိ တံ ကမာရိကံ နှာပေတွာ သယမ္ဗိ နှာယိတုကာမာ ဟုတွာ တိတ္ထံ^၁ အာဂတာ တံ ရူပကံ ဒိသ္မာ “ဓိတာ မေ”တိ သညာယ “ဒုဗ္ဗိနိတာသိ၊ ဣဒါနေဝါဟံ နှာပေတွာ နိက္ခန္တာ၊ တံ မယာ ပုရေတရံ ဣဓာဂတာသိ”တိ ဟတ္ထေန ပဟရိတွာ ထဒ္ဒဘာဝဉ္ဇေ နိဗ္ဗိကာရတဉ္စ ဥတွာ “အဟံ မေ ဓိတာတိ သညမကာသိ၊ ကိံ နှာမေတ”န္တိ အာဟ။ အထ နံ တေ ပြာဟ္မဏာ “ဝေရူပါ တေ အမ္မ ဓိတာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အယံ မမ ဓိတု သန္တိကေ ကိံ အဂ္ဂတိတိ။ တေန ဟိ တေ ဓိတရံ အမှာကံ ဒဿေဟိတိ။ သာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂေဟံ ဂန္တာ သာမိကာနံ အာရောစေသိ။ တေ ပြာဟ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ ကတပဋိသမ္မောဒနာ ဓိတရံ ဩတာရေတွာ ဟေဠာပါသာဒေ သုဝဏ္ဏရူပကဿ သန္တိကေ ဌပေသုံ။ သုဝဏ္ဏရူပကံ နိပ္ပဘံ အဟောသိ၊ ကုမာရိကာ သပ္ပဘာ အဟောသိ။ ပြာဟ္မဏာ တံ တေသံ ဒတွာ ကုမာရိကံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ဂန္တာ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရဿ မာတာပိတူနံ အာရောစယိံသု။ တေ တုဠမာနသာ “ဂစ္ဆထ၊ နံ သိဃံ အာနေထာ”တိ မဟန္တေန သက္ကာရေန ပဟိဏိံသု။

ကုမာရောပိ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “ကဉ္စနရူပတောပိ ကိရ အဘိရူပတရာ ဒါရိကာ အတ္ထိ”တိ သဝနဝသေနေဝ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ “သိဃံ အာနေန္တူ”တိ အာဟ။ သာပိ ခေါ ယာနံ အာရောပေတွာ အာနိယမာနာ အတိသုခုမာလတာယ ယာနုဠါတေန သမုပ္ပါဒိတဝါတရောဂါ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ ကာလမကာသိ။ ကုမာရောပိ “အာဂတာ”တိ^၂ နိရန္တရံ ပုစ္ဆတိ၊ တဿ အတိသိနေဟေန ပုစ္ဆန္တဿ သဟသာဝ အနာရောစေတွာ ကတိပါဟံ ဝိက္ခေပံ ကတွာ တမတ္ထံ အာရောစယိံသု။ သော “တထာရူပါယ နာမ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သမာဂမံ နာလတ္ထ”န္တိ ဥပ္ပန္နဒေါမနဿော ပဗ္ဗတေန ဝိယ သောကဒုက္ခေန

၁-တတ္ထ (သိ)

၂-အာဂတာဂတံ(သိ)

အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌော အဟောသိ။ သတ္တာ တဿုပနိဿယံ ဒိသွာ ပိဏ္ဏာယ စရန္တော တံ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ အထံဿ မာတာပိတရော သတ္တာရံ အန္တောဂေဟံ ပဝေသေတွာ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိံ သု။ သတ္တာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ “ကဟံ အနိတ္ထိ- ဂန္ဓကုမာရော” တိ ပုစ္ဆိ။ ဧသော ဘန္တေ အာဟာရူပစ္စေဒံ ကတွာ အန္တောဂဗ္ဗေ နိသိန္ဓောတိ။ ပက္ခောသထ နန္တိ။ သော အာဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။ သတ္တာ “ကိံ န ခေါ ကုမာရ ဗလဝသောကော ဥပ္ပန္နော” တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘန္တေ ‘ဝေရူပါ နာမ ဣတ္ထိ အန္တရာမဂ္ဂေ ကာလကတာ’ တိ သုတွာ ဗလဝ- သောကော ဥပ္ပန္နော၊ ဘတ္တမ္ပိ မေ နန္တောဒေတိ” တိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဇာနာသိ ပန တံ ကုမာရ ကိံ တေ နိဿာယ သောကော ဥပ္ပန္နော” တိ။ န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ “ကာမံ နိဿာယ ကုမာရ ဗလဝသောကော ဥပ္ပန္နော၊ သောကော ဝါ ဘယံ ဝါ ကာမံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇေတိ” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၅။ “ကာမတော ဇာယတီ သောကော၊ ကာမတော ဇာယတီ ဘယံ။
ကာမတော ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊ နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယ” န္တိ။

တတ္ထ ကာမတောတိ ဝတ္ထု၊ ကာမကိလေသကာမတော၊ ဒုဝိဓမ္မေတံ ကာမံ နိဿာယာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။
အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-အညတရမြာဟူဏဝတ္ထု

တဏှာယ ဇာယတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော အညတရံ မြာဟူဏံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဧကဒိဝသံ နဒီတီရံ ဂန္တော ခေတ္တံ သောဓေတိ။ သတ္တာ တဿ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော သတ္တာရံ ဒိသွာပိ သာမိစိကမ္ပံ အကတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ အထ နံ သတ္တာ ပုရေတရံ အာလပိတွာ “မြာဟူဏ ကိံ ကရောသိ” တိ အာဟ။ ခေတ္တံ ဘော ဂေါတမ သောဓေမိတိ။ သတ္တာ ဧတ္တကမေဝ ဝတွာ ဂတော။ ပုနဒိဝသေပိ တဿ ခေတ္တံ ကသိတုံ အာဂတဿ သန္တိကံ ဂန္တော “မြာဟူဏ ကိံ ကရောသိ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ခေတ္တံ ကသာမိ ဘော ဂေါတမာ” တိ သုတွာ ပက္ကာမိ။ ပုနဒိဝ- သာဒိသုပိ တထေဝ ဂန္တော ပုစ္ဆိတွာ “ဘော ဂေါတမ ခေတ္တံ ဝပါမိ နိဒ္ဒေမိ

ရက္ခာမီ”တိ သုဘွာ ပက္ကာမိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ ပြာဟ္မဏော အာဟ “ဘော ဂေါတမ တံ မမ ခေတ္တသောဓနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အာဂတော။ သစေ မေ သဿံ သမ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တုယုမ္ပိ သံဝိဘာဂံ ကရိဿာမိ၊ တုယံ အဒတွာ သယံ န ခါဒိဿာမိ၊ ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ တံ မမ သဟာယော”တိ။

အထဿ အပရေန သမယေန သဿံ သမ္ပဇ္ဇိ၊ တဿ “သမ္ပန္နံ မေ သဿံ၊ သွေ ဒါနိ လာယာပေဿာမီ”တိ လာယနတ္ထံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စဿ ရတ္ထိံ မဟာမေသော ဝဿိတွာ သဗ္ဗံ သဿံ ဟရိ၊ ခေတ္တံ တစ္ဆေတွာ ဌပိတသဒိသံ အဟောသိ။ သတ္တာ ပန ပဋ္ဌမဒိဝသံယေဝ “တံ သဿံ န သမ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ အညာသိ။ ပြာဟ္မဏော ပါတောဝ “ခေတ္တံ ဩလောကေဿာမီ”တိ ဂတော တုန္တံ ခေတ္တံ ဒိဿာ ဥပ္ပန္နမလဝသောကော စိန္တေသိ “သမဏော ဂေါတမော မမ ခေတ္တ- သောဓနကာလတော ပဋ္ဌာယ အာဂတော၊ အဟမ္ပိ နံ ‘ဣမသ္မိ’ သဿေ နိပ္ပန္နေ တုယုမ္ပိ သံဝိဘာဂံ ကရိဿာမိ၊ တုယံ အဒတွာ သယံ န ခါဒိဿာမိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဒါနိ တံ မမ သဟာယော’တိ အဝစံ။ သောပိ မေ မနောရထော မတ္တကံ န ပါပုဏီ”တိ အာဟာရူပစ္ဆေဒံ ကတွာ မဇ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ သတ္တာ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သော သတ္ထု၊ အာဂမနံ သုတွာ “သဟာယံ မေ အာနေတွာ ဣဓ နိသီဒါပေထာ”တိ အာဟ။ ပရိဇနော တထာ အကာသိ။ သတ္တာ နိသီဒိတွာ “ကဟံ ပြာဟ္မဏော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဂဗ္ဘေ နိပန္နော”တိ ဝုတ္တေ “ပက္ခောသထ န”န္တိ ပက္ခောသာပေတွာ အာဂန္တော ကေမန္တံ နိသိန္တံ အာဟ “ကိံ ပြာဟ္မဏာ”တိ။ ဘော ဂေါတမ တုမေ မမ ခေတ္တသောဓန- ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အာဂတော၊ အဟမ္ပိ “သဿေ နိပ္ပန္နေ တုမှာကံ သံဝိဘာဂံ ကရိဿာမီ”တိ အဝစံ။ သော မေ မနောရထော အနိပ္ပန္နော၊ တေန . မေ သောကော ဥပ္ပန္နော၊ ဘတ္တမ္ပိ မေ နန္ဒာဒေတိတိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဇာနာသိ ပန ပြာဟ္မဏ၊ ကိံ တေ နိဿာယ သောကော ဥပ္ပန္နော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “န ဇာနာမိ ဘော ဂေါတမ၊ တံ ပန ဇာနာသိ”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ပြာဟ္မဏ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သောကော ဝါ ဘယံ ဝါ တဏှံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၆။ “တဏှာယ ဇာယတိ သောကော၊ တဏှာယ ဇာယတိ ဘယံ။
တဏှာယ ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊ နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ တဏှာယာတိ ဆဒ္ဓါရိကာယ တဏှာယ၊ ဧတံ တဏှံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။
အညတရပြာဟ္မဏဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဉ္စသတဒါရကဝတ္ထု

သီလဒဿနသမ္ပန္နန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ပဉ္စသတဒါရကေ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေဒိဝသဉ္စိ သတ္ထာ အသီတိမဟာထေရေဟိ သဒ္ဓိံ ပဉ္စသတဘိက္ခုပရိဝါရော ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော ကေသ္မိံ ဆဏဒိဝသေ ပဉ္စသတေ ဒါရကေ ပူဝပစ္စိယော ဥက္ခိပါပေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တေ အဒ္ဓသ။ တေပိ သတ္ထာရံ ဝဉ္စိတွာ ပက္ခမိံသု၊ တေ ဧကံ ဘိက္ခုမ္ပိ “ပူဝံ ဂဏှထာ”တိ န ဝဒိံသု။ သတ္ထာ တေသံ ဂတကာလေ ဘိက္ခု အာဟ “ခါဒိဿထ ဘိက္ခဝေ ပူဝေ”တိ။ ကဟံ ဘန္တေ ပူဝါတိ။ ကိံ န ပဿထ တေ ဒါရကေ ပူဝပစ္စိယော ဥက္ခိပါပေတွာ အတိက္ကန္တေတိ။ ဘန္တေ ဝေရူပါနာမဒါရကာ ကဿစိ ပူဝံ န ဒေန္တိတိ။ ဘိက္ခဝေ ကိဉ္စာပိ ဧတေ မံ ဝါ တုမေ ဝါ ပူဝေဟိ န နိမန္တယိံသု၊ ပူဝသာမိကော ပန ဘိက္ခု ပစ္စတော အာဂစ္ဆတိ၊ ပူဝေ ခါဒိတွာဝ ဂန္တံ ဝဉ္စတိတိ။ ဗုဒ္ဓါနဉ္စိ ကေ- ပုဂ္ဂလေပိ ဣဿာ ဝါ ဒေါသော ဝါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဣမံ ဝတွာ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒါယ ကေသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဆာယာယ နိသိဒိ။ ဒါရကာ မဟာကဿပတ္ထေရံ ပစ္စတော အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဥပ္ပန္နသိနေဟာ ပီတိဝေဂေန ပရိပုဏ္ဏသရိရာ ဟုတွာ ပစ္စိယော ဩတာရေတွာ ထေရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဉ္စိတွာ ပူဝေ ပစ္စိဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဥက္ခိပိတွာ “ဂဏှထ ဘန္တေ”တိ ထေရံ ဝဒိံသု။ အထ နေ ထေရော အာဟ “ဧသ သတ္ထာ ဘိက္ခုသံဃံ ဂဟေတွာ ရုက္ခမူလေ နိသိန္တော၊ တုမှာကံ ဒေယျဓမ္မံ အာဒါယ ဂန္တော ဘိက္ခုသံဃဿ သံဝိဘာဂံ ကရောထာ”တိ။ တေ “သာဓု ဘန္တေ”တိ နိဝတ္တိတွာ ထေရေန သဒ္ဓိံယေဝ ဂန္တော ပူဝေ ဒတွာ ဩလောကယမာနာ ကေမန္တေ ဌတွာ ပရိဘောဂါဝသာနေ ဥဒကံ အဒံသု။ ဘိက္ခု ဥဇျာယိံသု “ဒါရကေဟိ မုခေါလောကနေန ဘိက္ခာ ဒိန္နာ၊ သမ္မာ- သမ္မုဒ္ဓံ ဝါ မဟာထေရေ ဝါ ပူဝေဟိ အနာပုစ္စိတွာ မဟာကဿပတ္ထေရံ ဒိသ္မာ ပစ္စိဟိ သဒ္ဓိံယေဝ အာဒါယ အာဂမိံသု”တိ။ သတ္ထာ တေသံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တေန မဟာကဿပေန သဒိသော ဘိက္ခု ဒေဝမနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ၊ တေ စ တဿ စတုပစ္စယေန ပူဇံ ကရေန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၇။ “သီလဒဿနသမ္ပန္နံ၊ ဓမ္မဋ္ဌံ သစ္စဝေဒိနံ။
အတ္တနော ကမ္မ ကုဗ္ဗာနံ၊ တံ ဇနော ကုရုတေ ပိယ”န္တိ။

တတ္ထ သီလဒဿနသမ္ပန္နန္တိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန စေဝ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တေန စ သမ္မာဒဿနေန သမ္ပန္နံ။ ဓမ္မဋ္ဌန္တိ နဝရိခလောကုတ္တရဓမ္မေ ဌိတံ၊ သစ္စိကတလောကုတ္တရဓမ္မန္တိ အတ္ထော။ သစ္စဝေဒိနန္တိ စတုန္နံ သစ္စာနံ သောဌသဟာကာရေဟိ သစ္စိကတတ္တာ သစ္စဉာဏေန သစ္စဝေဒိနံ။ အတ္တနော ကမ္မ ကုဗ္ဗာနန္တိ အတ္တနော ကမ္မံ နာမ တိဿော သိက္ခာ၊ တာ ပူရယမာနန္တိ အတ္ထော။ တံ ဇနောတိ တံ ပုဂ္ဂလံ လောကီယမဟာဇနော ပိယံ ကရောတိ၊ ဒဋ္ဌကမော ဝဋ္ဌိတုကမော ပစ္စယေန ပူဇေတုကမော ဟောတိယေဝါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သဗ္ဗေပိ တေ ဒါရကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံ သူတိ။

ပဉ္စသတဒါရကဝတ္ထု သတ္တမံ။

၈-ကေအနာဂါမိတ္ထေရဝတ္ထု၊

ဆန္ဒဇာတောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အနာဂါမိတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေဒိဝသဉ္စိ တံ ထေရံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ပုစ္ဆိံသု “အတ္ထိ ပန ဝေါ ဘန္တေ ဝိသေသာဓိဂမော”တိ။ ထေရော “အနာဂါမိဖလံ နာမ ဂဟဋ္ဌာပိ ပါပုဏန္တိ၊ အရဟတ္တံ ပတ္တာကာလေယေဝ တေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေသာမီ”တိ ဟရာယမာနော ကိဉ္စိ အကထေတွာဝ ကာလကတော သုဒ္ဓါဝါသဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ရောဒန္တာဝ ကေမန္တံ နိသိဒိံသု။ အထ နေ သတ္တာ “ကိံ ဘိက္ခဝေ ရောဒထာ”တိ အာဟ။ ဥပဇ္ဈာယော နော ဘန္တေ ကာလကတောတိ။ ဟောတု ဘိက္ခဝေ၊ မာ စိန္တယိတ္ထု၊ ဝုပဇ္ဈော နာမေသောတိ။ အာမ ဘန္တေ၊ မယမ္ဗိ ဇာနာမ၊ အပိစ မယံ ဥပဇ္ဈာယံ ဝိသေသာဓိဂမံ ပုစ္ဆိမှာ၊ သော ကိဉ္စိ အကထေတွာဝ ကာလကတော၊ တေနမှ ဒုက္ခိကာတိ။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ မာ စိန္တယိတ္ထု၊ ဥပဇ္ဈာယေန ဝေါ အနာဂါမိဖလံ ပတ္တံ၊ သော ‘ဂိဟီပေတံ ပါပုဏန္တိ၊ အရဟတ္တံ ပတ္တာဝ နေသံ ကထေသာမီ’တိ ဟရာယန္တော တုမှာကံ ကိဉ္စိ အကထေတွာ ကာလံ ကတွာ သုဒ္ဓါဝါသေ နိဗ္ဗတ္တော၊ အဿာသထ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပဇ္ဈာယော ဝေါ ကာမေသု အပ္ပုဋ္ဌိဗဒ္ဓစိတ္တတံ ပတ္ထော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၁၀။ “ဆန္ဒဇာတော အနက္ခာတေ၊ မနသာ စ ဖုဇ္ဇော သိယာ။
ကာမေသု စ အပ္ပုဋ်ဗဒ္ဓစိတ္တော၊ ဥဒ္ဓိသောတော ဝိပုစ္ဆတိ” တိ။

တတ္ထ ဆန္ဒဇာတောတိ ကတ္ထုကာမတာဝသေန ဇာတဆန္ဒော ဥဿာဟ-
ပတ္တော။ အနက္ခာတေတိ နိဗ္ဗာနေ။ တဗ္ဗိ “အသုကေန ကတံ ဝါ နိလာဒိသု၊
ဝေရူပံ ဝါ” တိ အဝတ္ထုဗ္ဗတာယ အနက္ခာတံ နာမ။ မနသာ စ ဖုဇ္ဇော သိယာတိ
ဟေဋ္ဌိမေဟိ တိဟိ မဂ္ဂဖလစိတ္တေဟိ ဖုဇ္ဇော ပုရိတော ဘဝေယျ။ အပ္ပုဋ်ဗဒ္ဓ-
စိတ္တောတိ အနာဂါမိမဂ္ဂဝသေန ကာမေသု အပ္ပုဋ်ဗဒ္ဓစိတ္တော။ ဥဒ္ဓိသော-
တောတိ ဝေရူပေါ ဘိက္ခု အဝိဟေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ပဋိသန္ဓိ-
ဝသေန အကနိဋ္ဌံ ဂစ္ဆန္တော ဥဒ္ဓိသောတောတိ ဝုစ္ဆတိ၊ တာဒိသော ဝေါ
ဥပဇ္ဈာယောတိ အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ မဟာဇန-
ဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဧကအနာဂါမိတ္ထေရဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-နန္ဒိယဝတ္ထု

စိရပ္ပဝါသိန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဣသိပတနေ ဝိဟရန္တော နန္ဒိယံ
အာရမ္ဘ ကထေသိ။

ဗာရာဏသိယံ ကိရ သဒ္ဓါသမ္ပန္နဿ ကုလဿ နန္ဒိယော နာမ ပုတ္တော
အဟောသိ၊ သော မာတာပိတုနံ အနုရူပေါ သဒ္ဓါသမ္ပန္နော သံဃူပဋ္ဌာကော
အဟောသိ။ အထဿ မာတာပိတရော ဝယပ္ပတ္တကာလေ သမ္မုခဂေဟတော
မာတုလမိတရံ ရေဝတိံ နာမ အာနေတုကာမာ အဟေသုံ။ သာ ပန အဿဒ္ဓါ
အဒါနသီလာ၊ နန္ဒိယော တံ န ဣစ္ဆိ။ အထဿ မာတာ ရေဝတိံ အာဟ “အဗ္ဗ
တံ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဘိက္ခုသံဃဿ နိသဇ္ဇနဋ္ဌာနံ ဥပလိမ္ပိတွာ အာသနာနိ
ပညာပေဟိ၊ အာဓာရကေ ဌပေဟိ၊ ဘိက္ခုနံ အာဂတကာလေ ပတ္တံ ဂဟေတွာ
နိသီဒါပေတွာ ဓမ္မကရဏေန ပါနိယံ ပရိဿာဝေတွာ ဘုတ္တကာလေ ပတ္တေ
ဓောဝ၊ ဧဝံ မေ ပုတ္တဿ အာရာမိတာ ဘဝိဿသိ” တိ။ သာ တထာ အကာသိ။
အထ နံ “ဩဝါဒက္ခမာ ဇာတာ” တိ ပုတ္တဿ အာရောစေတွာ တေန သာမူတိ
သမ္ပုဋ်ဗဒ္ဓိတေ ဒိဝသံ ဌပေတွာ အာဝါဟံ ကရိံသု။

အထ နံ နန္ဒိယော အာဟ “သစေ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ မာတာပိတရော စ မေ ဥပဋ္ဌဟိဿသိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဝသိတုံ” လာဘိဿသိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ”တိ။ သာ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ ကတိပါဟံ သဒ္ဓါ ဝိယ ဟုတွာ ဘတ္တာရံ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဒွေ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ။ နန္ဒိယဿာပိ မာတာပိတရော ကာလမကံသု၊ ဂေဟေ သဗ္ဗိဿရိယံ တဿာယေဝ အဟောသိ။ နန္ဒိယောပိ မာတာပိတုနံ ကာလကိရိယတော ပဋ္ဌာယ မဟာဒါနပတိ ဟုတွာ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ကပဏဒ္ဓိကာဒိနမ္ပိ ဂေဟဒ္ဓါရေ ပါကဝတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော အပရဘာဂေ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ အာဝါသဒါနေ အာနိသံသံ သလ္လက္ခေတွာ ဣသိပတနေ မဟာဝိဟာရေ စတူဟိ ဂဗ္ဘေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတံ စတုသာလံ ကာရေတွာ မဇ္ဇပိဋ္ဌာဒိနိ အတ္ထရာပေတွာ တံ အာဝါသံ နိယျာဒေန္တော၊ ပုဒ္ဒပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒတွာ တထာဂတဿ ဒက္ခိဏောဒကံ အဒါသိ။ သတ္ထု ဟတ္ထေ ဒက္ခိဏောဒကပတိဋ္ဌာနေန သဒ္ဓိယေဝ တာဝတိံသဒေဝလောကေ သဗ္ဗဒိသာသု ဒွါဒဿယောဇနိကော ဥဒ္ဓံ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော သတ္တရတနမယော နာရိဂဏသမ္ပန္နော ဒိဗ္ဗပါသာဒေါ ဥဂ္ဂန္တိ။

အထေကဒိဝသေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဒေဝစာရိကံ ဂန္ဓာ တဿ ပါသာဒဿ အဝိဒူရေ ဌိတော အတ္တနော သန္တိကေ အာဂတေ ဒေဝပုတ္တေ ပုစ္ဆိ “ကဿေသော အတ္တရာဂဏပရိဝုတော ဒိဗ္ဗပါသာဒေါ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ အထဿ ဒေဝပုတ္တာ ဝိမာနသာမိကံ အာစိက္ခန္ဓာ အာဟံသု “ဘန္တေ ယေန နန္ဒိယေန နာမ ဂဟပတိပုတ္တေန ဣသိပတနေ သတ္ထု ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ဒိန္တော၊ တဿတ္ထာယ ဧတံ ဝိမာနံ နိဗ္ဗတ္တ”န္တိ။ အတ္တရာသံဃောပိ နံ ဒိဿာ ပါသာဒတော ဩရောဟိတွာ အာဟ “ဘန္တေ မယံ ‘နန္ဒိယဿ ပရိစာရိကာ ဘဝိဿာမာ’တိ ဣမ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တံ ပန အပဿန္တိ အတိဝိယ ဥက္ကဏ္ဍိတမှာ၊ မတ္တိကပါတိံ ဘိန္ဒိတွာ သုဝဏ္ဏပါတိဂဟဏံ ဝိယ၊ မနုဿသမ္ပတ္တိံ ဇဟိတွာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိဂဟဏံ၊ ဣဓာဂမနတ္ထာယ နံ ဝဒေယျာထာ”တိ။ ထေရော တတော အာဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “နိဗ္ဗတ္တတိ န ခေါ ဘန္တေ မနုဿလောကေ ဌိတာနိယေဝ ကတကလျာဏာနံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ”တိ။ မောဂ္ဂလ္လာနနန ကေ ဒေဝလောကေ နန္ဒိယဿ နိဗ္ဗတ္တာ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ သာမံ ဒိဋ္ဌာ၊ ကဿာမံ ပုစ္ဆသိတိ။ ဧဝံ ဘန္တေ နိဗ္ဗတ္တတိတိ။

အထ နံ သတ္တာ “မောဂ္ဂလ္လာန ကိံ နာမေတံ ကထေသိ။ ယထာ ဟိ စိရပ္ပဝုဋ္ဌံ ပုတ္တံ ဝါ ဘာတရံ ဝါ ဝိပွဝါသတော အာဂန္တန္တံ ဂါမဒ္ဓါရေ ဌိတော

၁-ဝတ္ထု (သီ၊ သျာ) ၂-နိဗ္ဗါဒေန္တော (က) ၃-သုဝဏ္ဏပါတိဂ္ဂဟဏသံဒိသံ ဟိ (သီ)

ကောစိဒေဝ ဒိသွာ ဝေဂေန ဂေဟံ အာဂန္ဓာ 'အသုကော နာမ အာဂတော'တိ
 အာရောစေယျ။ အထဿ ဉ္ဇတကာ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာ ဝေဂေန နိက္ခမိတွာ
 'အာဂတောသိ တာတ, အရောဂေါသိ တာတာ'တိ^၁ တံ အဘိနန္ဒေယျ။ ဝေမေဝ
 ဣဓ ကတကလျာဏံ ဣတ္ထိ^၂ ဝါ ပုရိသံ ဝါ ဣမံ လောကံ ဇဟိတွာ ပရလောကံ ဂတံ
 ဒသဝိဓံ ဒိဗ္ဗပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ 'အဟံ ပုရတော, အဟံ ပုရတော'တိ ပစ္စုဂန္ဓာ
 ဒေဝတာ အဘိနန္ဒန္တိ"တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၁၉။ “စိရပ္ပဝါသိ^၁ ပုရိသံ၊ ဒုရတော သောတ္ထိမာဂတံ။
 ဉ္ဇတိမိတ္တာ သုဟဇ္ဇာ စ၊ အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတံ။

၂၂၀။ တထေဝ ကတပုညမ္ပိ၊ အသွာ လောကာ ပရံ ဂတံ။
 ပုညာနိ ပဋိဂဏ္ဍန္တိ၊ ဝိယံ ဉ္ဇတိဝ အာဂတ"န္တိ။

တတ္ထ စိရပ္ပဝါသိန္တိ စိရပ္ပပုဋ္ဌံ။ ဒုရတော သောတ္ထိမာဂတန္တိ ဝဏိဇံ ဝါ
 ရာဇပေါရိသံ ဝါ ကတွာ လဒ္ဓလာဘံ နိပ္ပန္နသမ္ပတ္တိ^၂ အနုပဒ္ဒဝေန ဒုရဋ္ဌာနတော
 အာဂတံ။ ဉ္ဇတိမိတ္တာ သုဟဇ္ဇာ စာတိ ကုလသမ္ပန္နဝသေန ဉ္ဇတိ စ သန္တိဋ္ဌာဒိ-
 ဘာဝေန မိတ္တာ စ သုဟဒယဘာဝေန သုဟဇ္ဇာ စ။ အဘိနန္ဒန္တိ အာဂတန္တိ
 နံ ဒိသွာ အာဂတန္တိ ဝစနမတ္တေန ဝါ အဗ္ဗလိကရဏမတ္တေန ဝါ ဂေဟသမ္ပတ္တိ
 ပန နာနပ္ပကာရပဏ္ဏာကာရာဘိဟရဏဝသေန အဘိနန္ဒန္တိ။ တထေဝါတိ
 တေနောကာရေန ကတပုညမ္ပိ ပုဂ္ဂလံ ဣမသွာ လောကာ ပရလောကံ ဂတံ
 ဒိဗ္ဗံ အာယုဝဏ္ဏသုခယသအာဓိပတေယျံ၊ ဒိဗ္ဗံ ရူပသဒ္ဓဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗန္တိ ဣမံ
 ဒသဝိဓံ ပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ မာတာပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတာနိ ပုညာနိ အဘိ-
 နန္ဒန္တာနိ^၂ ပဋိဂဏ္ဍန္တိ။ ဝိယံ ဉ္ဇတိဝါတိ ဣဓလောကေ ဝိယဉ္ဇတကံ အာဂတံ
 သေသဉ္ဇတကာ ဝိယာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိ^၁သုတိ။
 နန္ဒိယဝတ္ထု နဝမံ။

ဝိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သောဋ္ဌသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁-အာဂတောသိ တာတ အာဂတောသိ တာတာတိ (သိ၊ သျာ)
 ၂-အဘိနန္ဒထာတိ (သိ)၊ အဘိနန္ဒန္တာ (က)

၁၇-ကောဓဝဂ္ဂ

၁-ရောဟိနိခတ္တိယကဗျာဝတ္ထု

ကောဓံ ဇမ္ဗေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော
 ရောဟိနိ နာမ ခတ္တိယကဗျံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေသို့ ကိရ သမယေ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ပဗ္ဗသတေဟိ ဘိက္ခုဟိ
 သဒ္ဓိံ ကပိလဝတ္ထု အဂမာသိ။ အထဿ ဣတကာ “ထေရော အာဂတော”တိ
 သုတွာ ထေရဿ သန္တိကံ အဂမံသု ဌပေတွာ ရောဟိနိ နာမ ထေရဿ ဘဂိနိ။
 ထေရော ဣတကေ ပုစ္ဆိ “ကဟံ ရောဟိနိ”တိ။ ဂေဟေ ဘန္တေတိ။ ကသ္မာ
 ဣဓ နာဂတာတိ။ သရိရေ တဿာ ဆဝိရောဂေါ ဥပ္ပန္နောတိ လဇ္ဇာယ နာဂတာ
 ဘန္တေတိ။ ထေရော “ပက္ခောသထ န”န္တိ ပက္ခောသာပေတွာ ပဋကဉ္စုကံ^၁
 ပဋိမုဋ္ဌိတွာ အာဂတံ ဧဝမာဟ “ရောဟိနိ ကသ္မာ နာဂတာသိ”တိ။ သရိရေ မေ
 ဘန္တေ ဆဝိရောဂေါ ဥပ္ပန္နော၊ တသ္မာ လဇ္ဇာယ နာဂတာမ္ပိတိ။ ကိံ ပန တေ ပုညံ
 ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိတိ။ ကိံ ကရောမိ ဘန္တေတိ။ အာသနသာလံ ကာရေဟိတိ။ ကိံ
 ဂဟေတွာတိ။ ကိံ တေ ပသာဓနဘဏ္ဍကံ^၂ နတ္ထိတိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ ကိံ မူလန္တိ။
 ဒဿဟဿမူလံ ဘဝိဿတိတိ။ တေန ဟိ တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အာသနသာလံ
 ကာရေဟိတိ။ ကော မေ ဘန္တေ ကာရေဿတိတိ။ ထေရော သမိပေ ဌိတ-
 ဣတကေ ဩလောကေတွာ “တုမှာကံ ဘာရော ဟောတူ”တိ အာဟ။ တုမှေ ပန
 ဘန္တေ ကိံ ကရိဿထာတိ။ အဟမ္ဘိ ဣဓေ ဘဝိဿာမိတိ။ တေန ဟိ ဧတိဿာ
 ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ အာဟရထာတိ။ တေ “သာရ ဘန္တေ”တိ အာဟရိံသု။ နေ။

ထေရော အာသနသာလံ သံဝိဒဟန္တော ရောဟိနိ အာဟ “ဒွိဘူမိကံ
 အာသနသာလံ ကာရေတွာ ဥပရိ ပဒရာနံ ဒိန္နကာလတော ပဠာယ
 ဟေဋ္ဌာသလံ နိဗဒ္ဓိံ သမ္မုဇ္ဇိတွာ အာသနာနိ ပညာပေဟိ၊ နိဗဒ္ဓိံ ပါနိယဗုဒ္ဓေ
 ဥပဋ္ဌာပေဟိ”တိ။ သာ “သာရ ဘန္တေ”တိ ပသာဓနဘဏ္ဍကံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
 ဒွိဘူမိကအာသနသာလံ ကာရေတွာ ဥပရိ ပဒရာနံ ဒိန္နကာလတော ပဠာယ
 ဟေဋ္ဌာသလံ သမ္မုဇ္ဇနာဒီနိ^၃ အကာသိ။ နိဗဒ္ဓိံ ဘိက္ခု နိသိဒန္တိ။ အထဿာ
 အာသနသာလံ သမ္မုဇ္ဇန္တိယာဝ^၄ ဆဝိရောဂေါ မိလာယိ။ သာ အာသနသာလာယ
 နိဋ္ဌိတာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ အာသနသာလံ ပူရေတွာ နိသိန္နဿ

၁-ကတကဉ္စုကံ (သိ)	၂-ပသာဓနဘဏ္ဍိကံ (က)
၃-ဟေဋ္ဌာ ဩပုဋ္ဌနာဒီနိ (သိ)	၄-ဩပုဋ္ဌန္တိယာဝ (သိ)

ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ အဒါသိ။ သတ္ထာ ကတဘတ္တကိစ္စော “ကဿေတံ ဒါန”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဘဂိနိယာ မေ ဘန္တေ ရောဟိ-
 နိယာတိ။ သာ ပန ကဟန္တိ။ ဂေဟေ ဘန္တေတိ။ ပက္ခောသထ နန္တိ။ သာ
 အာဂန္တံ န ဣစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္ထာ အနိစ္စမာနမ္ပိ ပက္ခောသာပေသိယေဝ။
 အာဂန္တော စ ပန ဝန္တိတွာ နိသိန္တံ အာဟ “ရောဟိနိ ကဿာ နာဂမိတ္တာ”တိ။
 သရီရေ မေ ဘန္တေ ဆဝိရောဂေါ အတ္ထိ၊ တေန လဇ္ဇမာနာ နာဂတာမ္ပိတိ။
 ဇာနာသိ ပန ကိံ တေ နိဿာယ သေ ဥပ္ပန္နောတိ။ န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။
 တဝ ကောဓံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော ဒေသောတိ။ ကိံ ပန မေ ဘန္တေ ကတန္တိ။
 တေန ဟိ သုဏာဟိတိ။ အထဿာ သတ္ထာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိရညော အဂ္ဂမဟေသိ ဧကိဿာ ရညော နာဂကိတ္ထိယာ
 အာဃာတံ ဗန္တိတွာ “ဒုက္ခမဿာ ဥပ္ပါဒေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ မဟာကစ္ဆု-
 ဖလာနိ အာဟရာပေတွာ တံ နာဂကိတ္ထိံ အတ္တနော သန္တိကံ ပက္ခောသာပေတွာ
 ယထာ သာ န ဇာနာတိ၊ ဧဝမဿာ သယနေ စေဝ ပါဝါရကောဇဝါဒီနဉ္စ
 အန္တရေသု ကစ္ဆုစုဏ္ဍာနိ ဌပါပေသိ၊ ကေဠိံ ကုရုမာနာ ဝိယ တဿာ
 သရီရေပိ ဩကိရိ။ တံ ခဏံယေဝ တဿာ သရီရံ ဥပ္ပက္ကပ္ပက္ကံ ဂဏ္ဍာဂဏ္ဍဇာတံ
 အဟောသိ။ သာ ကဏ္ဍဝန္တိ ဂန္တော သယနေ နိပဇ္ဇိ၊ တတြာပိဿာ ကစ္ဆု-
 စုဏ္ဍေဟိ ခါဒိယမာနာယ ခရတရာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တဒါ အဂ္ဂမဟေသိ
 ရောဟိနိ အဟောသိတိ။

သတ္ထာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ “ရောဟိနိ တဒါ တယာဝေတံ ကမ္မံ
 ကတံ။ အပ္ပမတ္တကောပိ ဟိ ကောဓော ဝါ ဣဿာ ဝါ ကာတုံ န ယုတ္တရူပေါ
 ဧဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၂၁။ “ကောဓံ ဇဟေ ဝိပ္ပဇဟေယျ မာနံ၊
 သံယောဇနံ သဗ္ဗမတိက္ကမေယျ။
 တံ နာမရူပသ္မိမသဇ္ဇမာနံ၊
 အကိဉ္စနံ နာနုပတန္တိ ဒုက္ခာ”တိ။

တတ္ထ ကောဇန္တိ သဗ္ဗာကာရမ္ပိ ကောဓံ နဝရိဓမ္ပိ မာနံ ဇဟေယျ။
 သံယောဇနန္တိ ကာမရာဂသံယောဇနာဒိကံ ဒသဝိဓမ္ပိ သဗ္ဗသံယောဇနံ
 အတိက္ကမေယျ။ အသဇ္ဇမာနန္တိ အလဂ္ဂမာနံ။ ယောဟိ “မမ ရူပံ မမ ဝေဒနာ”တိ-
 အာဒိနာ နယေန နာမရူပံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ တသ္မိံ စ ဘိဇ္ဇမာနေ သောစတိ

၁-သယနိယေ စ (သိ) ၂-ဆုပါပေသိ (သိ)
 ဓမ္မပဒ-၄ ၂-၁၃

ဝိဟညတိ၊ အယံ နာမရူပသ္မိံ သဇ္ဇတိ နာမ။ ဧဝံ အဂ္ဂဏှန္တော အဝိဟညန္တော န သဇ္ဇတိ နာမ။ တံ ပုဂ္ဂလံ ဧဝံ အသဇ္ဇမာနံ ရာဂါဒိနံ အဘာဝေန အင်္ဂိဉ္ဇနံ ဒုက္ခာ နာမ နာနုပတန္တိတိ အတ္ထော။ ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိ-
 ဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။ ရောဟိနိပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တံဇ်ဏ-
 ညေဝဿာ သရီရံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ အဟောသိ။

သာ တတော စုတာ တာဝတိံ သဘဝနေ စတုန္တံ ဒေဝပုတ္တာနံ သီမန္တရေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပါသာဒိကာ ရူပသောဘဂ္ဂပုတ္တာ အဟောသိ။ စတ္တာရောပိ ဒေဝပုတ္တာ တံ ဒိဿာ ဥပ္ပန္နသိနေဟော ဟုတွာ “မမ သီမာယ အန္တော နိဗ္ဗတ္တာ၊ မမ သီမာယ အန္တော နိဗ္ဗတ္တာ” တိ ဝိဝဒန္တော သက္ကဿ ဒေဝရညော သန္တိကံ ဂန္တော “ဒေဝ ဣမံ နော နိဿာယ အန္တော ဥပ္ပန္တော၊ တံ ဝိနိစ္ဆိနာထာ” တိ အာဟံသု။ သက္ကောပိ တံ ဩလောကေတွာဝ ဥပ္ပန္နသိနေဟော ဟုတွာ ဧဝမာဟ “ဣမာယ ဝေါ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ကထံ စိတ္တာနိ ဥပ္ပန္နာနိ” တိ။ အထေကော အာဟ “မမ တာဝ ဥပ္ပန္နစိတ္တံ သင်္ဂါမဘေရိ ဝိယ သန္တိသိဒိတုံ နာသက္ခိ” တိ။ ဒုတိယော “မမ စိတ္တံ ပဗ္ဗတနဒိ ဝိယ သိဃံ ပဝတ္တတိယေဝါ” တိ။ တတိယော “မမ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ကက္ကဋ္ဌဿ ဝိယ အက္ခိနိ နိက္ခမိံ သူ” တိ။ စတုတ္ထော “မမ စိတ္တံ စေတိယေ ဥဿာပိတဇဇော ဝိယ နိစ္စလံ ဌာတုံ နာသက္ခိ” တိ။ အထ နေ သက္ကော အာဟ “တာတာ တုမှာကံ တာဝ စိတ္တာနိ ပသယုရူပါနိ၊ အဟံ ပန ဣမံ လဘန္တော ဇီဝိဿာမိ၊ အလဘန္တဿ မေ မရဏံ ဘဝိဿကိ” တိ။ ဒေဝပုတ္တာ “မဟာရာဇ တုမှာကံ မရဏေန အတ္ထော နတ္ထိ” တိ တံ သက္ကဿ ဝိဿဇေတွာ ပက္ကမိံ သု။ သာ သက္ကဿ ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ “အသုကကိဋ္ဌံ နာမ ဂစ္ဆာမာ” တိ ဝုတ္တေ သက္ကော တဿာ ဝစနံ ပဋိက္ခိပိတုံ နာသက္ခိတိ။

ရောဟိနိခတ္တိယကညာဝတ္ထု ပဋ္ဌမံ။

၂-အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု

ယော ဝေ ဥပ္ပတိတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ အဂ္ဂါဋ္ဌဝေ စေတိယေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။

၁-ပစ္ဆိန္နထာတိ (သီ)၊ နိစ္ဆထာတိ (က)

သတ္တာရာ ဟိ ဘိက္ခုသံဃဿ သေနာသနေ အနညာတေ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိ-
 အာဒီဟိ သေနာသနေသု ကရိယမာနေသု ဧကော အာဠဝိကော ဘိက္ခု
 အတ္တနော သေနာသနံ ကရောန္တော ဧကံ မနာပရက္ခံ ဒိသ္မာ ဆိန္ဒိတုံ အာရဘိ။
 တဏှ ပန နိဗ္ဗတ္တာ ဧကော တရုဏပုတ္တာ ဒေဝတာ ပုတ္တံ အင်္ဂေနာဒါယ
 ဋ္ဌိတာ ယာစိ “မာ မေ သာမိ ဝိမာနံ ဆိန္ဒိ၊ န သက္ခိယာမိ ပုတ္တံ အာဒါယ
 အနာဝါသာ ဝိစရိတု”န္တိ။ သော “အဟံ အညတြ ဤဒိသံ ရက္ခံ န လဘိယာမိ”တိ
 တဿာ ဝစနံ နာဒိယိ။ သာ “ဣမမ္ပိ တာဝ ဒါရကံ ဩလောကေတွာ
 ဩရမိဿတိ”တိ ပုတ္တံ ရက္ခသဘာဝါယ ဌပေသိ။ သောပိ ဘိက္ခု ဥက္ခိပိတံ ဖရသုံ
 သန္တာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဒါရကဿ ဗာဟုံ ဆိန္ဒိ၊ ဒေဝတာ ဥပ္ပန္နဗလဝ-
 ကောဓာ “ပဟရိတွာ နံ မာရေဿာမိ”တိ ဥဘော ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိတွာ ဧဝံ
 တာဝစိန္တေသိ “အယံ ဘိက္ခု သီလဝါ။ သစာဟံ ဣမံ မာရေဿာမိ၊ နိရယဂါမိနိ
 ဘဝိယာမိ။ သေသဒေဝတာပိ အတ္တနော ရက္ခံ ဆိန္ဒန္တေ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ
 ‘အသုကဒေဝတာယ ဧဝံ နာမ မာရိတော ဘိက္ခု’တိ မံ ပမာဏံ ကတွာ ဘိက္ခု။
 မာရေဿန္တိ။ အယဉ္စ သသာမိကော ဘိက္ခု၊ သာမိကဿေဝ နံ ကထေဿာမိ”တိ
 ဥက္ခိတ္တဟတ္ထေ အပနေတွာ ရောဒမာနာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ
 အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိံ ဒေဝတေ”တိ အာဟ။ သာ “ဘန္တေ တုမှာကံ
 မေ သာဝကေန ဣဒံ နာမ ကတံ၊ အဟမ္ပိ နံ မာရေတုကာမာ ဟုတွာ ဣဒံ နာမ
 စိန္တေတွာ အမာရေတွာဝ ဣဓာဂတာ”တိ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ ဝိတ္တာရတော
 အာရောစေသိ။

သတ္တာ တံ သုတွာ “သာဓု သာဓု ဒေဝတေ၊ သာဓု ဟေ ကတံ
 ဧဝံ ဥဂ္ဂတံ ကောပံ ဘန္တံ ရထံ ဝိယ နိဂ္ဂဏှမာနာယာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထ-
 မာဟ—

၂၂၂။ “ယော ဝေ ဥပ္ပတိတံ ကောဓံ၊ ရထံ ဘန္တံ ဝါရယေ”။
 တမဟံ သာရထိံ ဗြူမိ၊ ရသ္မိဂ္ဂါဟော ဣတရော ဇနော”တိ။

တတ္ထ ဥပ္ပတိတန္တိ ဥပ္ပန္တံ။ ရထံ ဘန္တံ ဝါတိ ယထာ နာမ ဆေကော သာရထိ
 အတိဝေဂေန ဓာဝန္တံ ရထံ နိဂ္ဂဏှိတွာ ယထိစ္ဆကံ ဌပေတိ၊ ဧဝံ ယော
 ပုဂ္ဂလော ဥပ္ပန္တံကောဓံ ဝါရယေ နိဂ္ဂဏှိတုံ သက္ကောတိ။ တမဟန္တိ တံ အဟံ
 သာရထိံ ဗြူမိ။ ဣတရော ဇနောတိ ဣတရော ပန ရာဇဥပရာဇာဒိနံ ရထ-
 သာရထိဇနော ရသ္မိဂ္ဂါဟော နာမ ဟောတိ၊ န ဥတ္တမသာရထိတိ။

၁-ဓာရယေ (သီ၊ သျာ) ၂-ယဒိစ္ဆကံ ပေသေတိ (သီ)၊ ယထာဋ္ဌိတံ ဌပေသိ (က)

ဒေသနာဝသာနေ ဒေဝတာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တပရိသာ-
ယပိ သာတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ဒေဝတာ ပန သောတာပနာ ဟုတွာပိ ရောဒမာနာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ
သတ္တာ “ကိံ ဒေဝတေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ ဝိမာနံ မေ နဋ္ဌံ၊ ဣဒါနိ ကိံ
ကရိယာမိ”တိ ပုစ္ဆေ “အလံ ဒေဝတေ၊ မာ စိန္တယိ၊ အဟံ တေ ဝိမာနံ
ဒဿာမိ”တိ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိသမိပေ ပုရိမဒိဝသေ စုတဒေဝတံ ဧကံ ရုက္ခံ
အပဒိသန္တော “အမုကသ္မိံ ဩကာသေ ရုက္ခော ဝိဝိတ္ထော၊ တတ္ထ ဥပဂစ္ဆာ”တိ
အာဟ။ သာ တတ္ထ ဥပဂဋ္ဌိ။ တတော ပဋ္ဌာယ “ဗုဒ္ဓဒတ္တိယံ ဣမိသာ ဝိမာန”န္တိ
မဟေသက္ခဒေဝတာပိ အာဂန္တော တံ စာလေတုံ နာသက္ခိံသု။ သတ္တာ တံ
အတ္ထုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဘိက္ခုနံ ဘူတဂါမသိက္ခာပဒံ ပညာပေသီတိ။

အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ဥတ္တရာဥပါသိကာဝတ္ထု

အက္ခောဓေန ဇိနေ ကောဓန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟ-
ရန္တော ဥတ္တရာယ ဂေဟေ ကတဘတ္တကိစ္စော ဥတ္တရံ ဥပါသိကံ အာရဗ္ဗ
ကထေသိ။

တတြာယမနုပုဗ္ဗိ ကထာ—ရာဇဂဟေ ကိရ သုမနသေဋ္ဌိံ နိဿာယ ပုဏ္ဏော
နာမ ဒလိဒ္ဒေါ ဘတိံ ကတွာ ဇိဝတိ။ တဿ ဘရိယာ စ ဥတ္တရာ နာမ
မိတာ စာတိ ဒွေယေဝ ဂေဟမာနုသကာ။ အထေကဒိဝသံ “သတ္တာဟံ
နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိတဗ္ဗ”န္တိ ရာဇဂဟေ ဘောသနံ ကရိံသု။ တံ သုတွာ သုမနသေဋ္ဌိ
ပါတောဝ အာဂတံ ပုဏ္ဏံ အာမန္တေတွာ “တာတ အမှာကံ ပရိဇနော နက္ခတ္တံ
ကိဋ္ဌိတုကာမော၊ တံ ကိံ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိယသိ၊ ဥဒါဟု ဘတိံ ကရိယသိ”တိ
အာဟ။ သာမိ နက္ခတ္တံ နာမ သနောနံ ဟောတိ၊ မမ ပန ဂေဟေ သွာတနာယ
သာဂုတဏ္ဍုလမ္ပိ နတ္ထိ၊ ကိံ မေ နက္ခတ္တေန၊ ဂေါဏေ လဘန္တော ကသိတုံ
ဂမိယာမိ”တိ။ တေန ဟိ ဂေါဏေ ဂဏှာဟိတိ။ သော ဗလဝဂေါဏေ စ
နဂ်လဉ္စ ဂဟေတွာ “ဘဒ္ဒေ နာဂရာ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌန္တိ၊ အဟံ ဒလိဒ္ဒတာယ ဘတိံ
ကာတုံ ဂမိယာမိ၊ မယုမ္ပိ တာဝ အဇ္ဇ ခွိဂုဏ် နိဝါပံ ပစိတွာ ဘတ္တံ
အာဟရေယျာသိ”တိ ဘရိယံ ဝတွာ ခေတ္တံ အဂမာသိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိသတ္တာဟံနိရောသေမာပန္နောတံဒိဝသံဂုဋ္ဌာယ “ကဿ နု ခေါ အဇ္ဇ မယာ သင်္ဂဟံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ ဩလောကေန္တော ပုဏ္ဏံ အတ္တနော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ “သဒ္ဓေါ နု ခေါ ဒေ၊ သက္ခိဿတိ ဝါ မေ သင်္ဂဟံ ကာတု” န္တိ ဩလောကေန္တော တဿ သဒ္ဓဘာဝဉ္စ သင်္ဂဟံ ကာတုံ သမတ္တ- ဘာဝဉ္စ တပ္ပစ္စယာ စဿ မဟာသမ္ပတ္တိပဋိလာဘဉ္စ ဥတုာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ တဿ ကသနဋ္ဌာနံ ဂန္တော အာဝါဠတီရေ ဧကံ ဂုမ္မံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။

ပုဏ္ဏော ထေရံ ဒိသ္မာဝ ကဿံ ဌပေတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ထေရံ ဝန္တိတွာ “ဒန္တကဋ္ဌေန အတ္ထော ဘဝိဿတိ” တိ ဒန္တကဋ္ဌံ ကပ္ပိယံ က.တွာ အဒါသိ။ အထဿ ထေရော ပတ္တဉ္စ ပရိဿာဝနဉ္စ နိဟရိတွာ အဒါသိ။ သော “ပါနိယေန အတ္ထော ဘဝိဿတိ” တိ တံ အာဒါယ ပါနိယံ ပရိဿာဝေတွာ အဒါသိ။ ထေရော စိန္တေသိ “အယံ ပရေသံ ပစ္ဆိမဂေဟေ ဝသတိ။ သစဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ ဂမိဿာမိ၊ ဣမဿ ဘရိယာ မံ ဒဋ္ဌါန လဘိဿတိ။ ယာဝဿာ ဘတ္တံ အာဒါယ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ တာဝ ဣဓေ ဘဝိဿာမိ” တိ။ သော တတ္ထေဝ ထောကံ ဝီတိနာမေတွာ တဿ မဂ္ဂါရုဋ္ဌဘာဝံ ဥတုာ အန္တောနဂရာဘိမုခေါ ပါယာသိ။

သာ အန္တရာမဂ္ဂေ ထေရံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “အပ္ပေကဒါဟံ ဒေယျဓမ္မေ သတိ အယျံ န ပဿာမိ၊ အပ္ပေကဒါ မေ အယျံ ပဿန္တိယာ ဒေယျဓမ္မော န ဟောတိ။ အဇ္ဇ ပန မေ အယျော စ ဒိဋ္ဌော၊ ဒေယျဓမ္မော စာယံ အတ္ထိ၊ ကရိဿတိ နု ခေါမေ သင်္ဂဟ” န္တိ။ သာ ဘတ္တဘာဇနံ ဩရောပေဟွာ ထေရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ဣဒံ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါတိ အစိန္တေတွာ ဒါသဿ ဝေါသင်္ဂဟံ ကရောထာ” တိ အာဟ။ ထေရော ပတ္တံ ဥပနာမေတွာ တာယ ဧကေန ဟတ္ထေန ဘာဇနံ ဓာရေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန တတော ဘတ္တ ဒဒမာနာယ ဥပခုဘတ္ထေ ဒိန္တေ “အလ” န္တိ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ။ သာ “ဘန္တေ ဧကောဝ ပဋိဝိသော၊ န သက္ကာ ဒ္ဓိဓာ ကာတုံ။ တုမှာကံ ဒါသဿ ဣဓလော- ကသင်္ဂဟံ အကတွာ ပရလောကသင်္ဂဟံ ကရောထ၊ နိရဝသေသမေဝ ဒါတု- ကာမမှိ” တိ ဝတွာ သဗ္ဗမေဝ ထေရဿ ပတ္ထေ ပတိဋ္ဌပေတွာ “တုမေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿေဝ ဘာဂီ အဿ” န္တိ ပတ္တနံ အကာသိ။ ထေရော “ဧဝံ ဟောတု” တိ ဝတွာ ဌိတကောဝ အနုမောဒနံ ကရိတွာ ဧကသ္မိံ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စမကာသိ။ သာပိ နိဝတ္တိတွာ တဏှာလေ ပရိယေသိတွာ ဘတ္တံ ပစိ။ ပုဏ္ဏောပိ အခုကရိသမတ္တဋ္ဌာနံ ကသိတွာ ဇိဆန္တံ သဟိတုံ အသက္ကာန္တော ဂေါဏေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဧကရုက္ခန္ဓာယံ ပဝိသိတွာ မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော နိသီဒိ။

အထဿ ဘရိယာ ဘတ္တံ အာဒါယ ဂစ္ဆမာနာ တံ ဒိသ္မာဝံ “ဧသ ဇိဃန္တိယာယ ဝိဋ္ဌိတော မံ ဩလောကေန္တော နိဿိန္တော။ သစေ မံ ‘အတိဝိယ ဇေ စိရာယီ’တိ တဇ္ဇေတွာ ပတောဒလဋ္ဌိယာ မံ ပဟံရိဿတိ၊ မယာ ကတကမ္ပံ နိရတ္ထကံ ဘဝိဿတိ။ ပဋိကဇ္ဇေဝဿ အာရောစေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဝေမာဟ “သာမိ အဇ္ဇေကဒိဝသံ စိတ္တံ ပသာဒေဟိ၊ မာ မယာ ကတကမ္ပံ နိရတ္ထကံ ကရိ။ အဟဋ္ဌိ ပါတောဝ တေ ဘတ္တံ အာဟရန္တိ အန္တရာမဂ္ဂေ ဓမ္မသေနာပတိ” ဒိသ္မာ တဝ ဘတ္တံ တဿ ဒတွာ ပုန ဂန္တော ဘတ္တံ ပစိဘွာ အာဂတာ၊ ပသာဒေဟိ သာမိ စိတ္တ”န္တိ။ သော “ကိ” ဝဒေသိ ဘဒ္ဒေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပုန တမတ္ထံ သုတွာ “ဘဒ္ဒေ သာရ ဝတ တေ ဣတံ မမ ဘတ္တံ အယျဿ ဒဒမာနာယ၊ မယာပိဿ အဇ္ဇ ပါတောဝ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ မုခေါဒကဋ္ဌ ဒိန္တ”န္တိ ပသန္ဓမာနသော တံ ဝစနံ အဘိနန္ဒိန္တော ဥဿုရေ လဒ္ဒဘတ္တတာယ ကိလန္တကာယော တဿာ အင်္ဂေ သိသံ ကတွာ နိဒ္ဒိ ဩက္ကမိ။

အထဿပါတောဝ ကသိတဋ္ဌာနံ ပံသုစုဏ္ဏံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗံ ရတ္တသုဝဏ္ဏံ ကဏိကာရပုပ္ဖရာသိ ဝိယ သောဘမာနံ အဋ္ဌာသိ။ သော ပဗုဒ္ဓေါ ဩလောကေဘွာ ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဧတံ ကသိတဋ္ဌာနံ သဗ္ဗံ မမ သုဝဏ္ဏံ ဟုတွာ ပညာယတိ၊ ကိ” န ခေါ မေ အတိဥဿုရေ လဒ္ဒဘတ္တတာယ အင်္ဂီနိ ဘမန္တိ”တိ။ သာမိ မယုဗ္ဗိ ဝေမေဝ ပညာယတိတိ။ သော ဥဋ္ဌာယ တတ္ထ ဂန္တော ကေပိဏ္ဏံ ဂဟေတွာ နင်္ဂလသိသေ ပဟရိတွာ သုဝဏ္ဏဘာဝံ ဥတွာ “အဟော အယျဿ ဓမ္မသေနာပတိဿ မေ ဒိန္တဒါနေန အဇ္ဇေဝ ဝိပါကော ဒဿိတော၊ န ခေါ ပန သက္ကာ ဧတ္ထကံ ဓနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပရိဘုဋ္ဌိတု”န္တိ ဘရိယာယ အာဘတံ ဘတ္တပါတိ” သုဝဏ္ဏဿ ပူရေတွာ ရာဇကုလံ ဂန္တော ရညာ ကတောကာသော ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ အဘိဝါဒေတွာ “ကိ” တာတာ”တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ အဇ္ဇ မယာ ကသိတဋ္ဌာနံ သဗ္ဗံ သုဝဏ္ဏဘရိတမေဝ ဟုတွာ ဋ္ဌိတံ၊ ဣဒံ သုဝဏ္ဏံ အာဟရာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ ကောသိ တုန္တိ။ ပုဏ္ဏော နာမ အဟန္တိ။ ကိ” ပန တေ အဇ္ဇ ကတန္တိ။ ဓမ္မသေနာပတိဿ မေ အဇ္ဇ ပါတောဝ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ မုခေါဒကဋ္ဌ ဒိန္တ၊ ဘရိယာယပိ မေ မယံ အာဟရဏဘတ္တံ တဿေဝ ဒိန္တန္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “အဇ္ဇေဝ ကိရ ဘော ဓမ္မသေနာပတိဿ ဒိန္တဒါနေန ဝိပါကော ဒဿိတော”တိ ဝတွာ “တာတ ကိ” ကရောမီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗဟူနိ သကဋ္ဌသဟဿာနိ ပဟိဏိတွာ သုဝဏ္ဏံ အာဟရာပေထာတိ။ ရာဇာ သကဋ္ဌာနိ ပဟိဏိ။ ရာဇပုရိသေသု “ရညော သန္တက”န္တိ ဂဏှန္တေသု ဂဟိတဂဟိတံ မတ္တိကာဝ ဟောတိ။ တေ ဂန္တော ရညော အာရောစေတွာ “တုမှေဟိ

ကိန္တိ ဝတွာ ဂဟိတ”န္တိ ပုဋ္ဌာ “တုမှာကံ သန္တက”န္တိ အာဟံသု။ န မယံ တာတာ သန္တကံ၊ ဂစ္ဆထ ပုဏ္ဏဿ သန္တက”န္တိ ဝတွာ ဂဏှထာတိ။ တေ တထာ ကရိံသု၊ ဂဟိတဂဟိတံ သုဝဏ္ဏမေဝ အဟောသိ။ သဗ္ဗမ္ပိ အာဟရိတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ရာသိမကံသု၊ အသိတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ရာသိ အဟောသိ။ ရာဇာ နာဂရေ သန္တိပါတေတွာ “ဣမသ္မိံ” နဂရေ အတ္ထိ ကဿစိ ဧတ္တကံ သုဝဏ္ဏ”န္တိ။ နတ္ထိ ဒေဝါတိ။ ကိံ ပနဿ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ သေဋ္ဌိဆတ္တံ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ “ဗဟုဓနသေဋ္ဌိ နာမ ဟောတူ”တိ မဟန္တေန ဘောဂေန သဒ္ဓိံ တဿ သေဋ္ဌိဆတ္တမဒါသိ။ အထ နံ သော အာဟ “မယံ ဒေဝ ဧတ္တကံ ကာလံ ပရကုလေ ဝသိမှာ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ နော ဒေထာ”တိ။ “တေန ဟိ ပဿ၊ သေ ဂုမ္မော ပညာယတိ၊ ဧတံ ဟရာပေတွာ ဂေဟံ ကာရေဟိ”တိ ပုရာဏသေဋ္ဌိဿ ဂေဟဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိ။ သော တသ္မိံ ဌာနေ ကတိပါဟေနေဝ ()^၁ ဂေဟံ ကာရာပေတွာ ဂေဟပုဝေသနမင်္ဂလဉ္စ ဆတ္တမင်္ဂလဉ္စ ဧကတောဝ ကရောန္တော သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ အဒါသိ။ အထဿ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော အနုပုဋ္ဌိံ ကထံ ကထေသိ။ ဓမ္မကထာ-ဝသာနေ ပုဏ္ဏသေဋ္ဌိ စ ဘရိယာ စဿ ဝိတာ စ ဥတ္တရာတိ တယော ဇနာ သောတာပန္နာ အဟေသုံ။

အပရဘာဂေ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိ ပုဏ္ဏသေဋ္ဌိနော ဝိတရံ အတ္တနော ပုတ္တဿ ဝါရေသိ။ သော “နာဟံ ဒဿာမိ”တိ ဝတွာ “မာ ဧဝံ ကရောတု၊ ဧတ္တကံ ကာလံ အမေ နိဿာယ ဝသန္တေနေဝ တေ သဗ္ဗတ္ထိ လဒ္ဓါ၊ ဒေတု မေ ပုတ္တဿ ဝိတရ”န္တိ ပုတ္တေ “သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ မမ ဝိတာ တိဟိ ရတနေဟိ ဝိနာ ဝတ္ထိတုံ န သက္ကောတိ၊ နေဝဿ ဝိတရံ ဒဿာမိ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဗဟု သေဋ္ဌိဂဏာဒယော^၂ ကုလပုတ္တာ “မာ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ဘိန္ဒိ၊ ဒေဟိဿ ဝိတရ”န္တိ ယာစိံသု။ သော တေသံ ဝစနံ သဗ္ဗုဒ္ဓိန္နိတွာ အာသာဋ္ဌိပုဏ္ဏမာယံ ဝိတရံ အဒါသိ။ သာ ပတိကုလံ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတုံ ဒါနံ ဝါ ဒါတုံ ဓမ္မံ ဝါ သောတုံ နာလတ္ထ။ ဧဝံ အမုတိယေသု မာသေသု ဝိတိဝတ္တေသု သန္တိကေ ဌိတံ ပရိစာရိကံ ပုစ္ဆိ “ဣဒါနိ ကိတ္တကံ အန္တောဝဿဿ အဝသိဋ္ဌ”န္တိ။ အမုမာသော အယျေတိ။ သာ ပိတု သာသနံ ပဟိဏိ “ကသ္မာ မံ ဧဝရူပေ ဗန္ဓနာဂါရေ ပက္ခိပိံ”သု၊ ဝရံ မေ လက္ခဏာဟတံ

၁-(ဝတ္ထုသောဓာပေတွာ စာဠေန စာဠံ နိမိကုမ္ဘံ ပဋိဟေသိ။ နိမိကုမ္ဘံ နိဟရိတွာ ရာဇာနံ ဇာနာပေသိ။ “ဒေဝ နိမိကုမ္ဘံ ဂဏှာဟိ”တိ။ တဝ ပုညလဒ္ဓံ ဂဏှာဟိတိ။ ဗဟုနေ လာဘိတွာ) (က)
 ၂-သေဋ္ဌိဂဏာဒယော (သိ)၊ သေဋ္ဌိဂဟပတိကာဒယော (သျာ)

ကတွာ ပရေသံ ဒါယိံ သာဝေတုံ။ ဧဝရူပဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကုလဿ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုဒဿနာဒိသု ဧကမ္ပိ ပုညံ ကာတုံ န လဘာမိ”တိ။

အထဿာ ပိတာ “ဒုက္ခိတာ ဂတ မေ မိတာ”တိ အနတ္တမနတံ ပဝေဒေတွာ ပဉ္စဒသ ကဟာပဏသဟဿာနိ ပေသေသိ “ဣမသ္မိံ နဂရေ သိရိမာ နာမ ဂဏိကာ အတ္ထိ၊ ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဂဏှာတိ။ ဣမေဟိ ကဟာ- ပဏေဟိ တံ အာနေတွာ သာမိကဿ ပါဒပရိစာရိကံ ကတွာ သယံ ပုညာနိ ကရောတူ”တိ။ သာ သိရိမံ ပက္ခောသာပေတွာ “သဟာယိကေ ဣမေ ကဟာ- ပဏေ ဂဟေတွာ ဣမံ အမုမာသံ တဝ သဟာယကံ ပရိစရာဟိ”တိ အာဟ။ သာ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိ။ သာ တံ အာဒါယ သာမိကဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တေန သိရိမံ ဒိသွာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ဝုတ္တေ “သာမိ ဣမံ အမုမာသံ မမ သဟာယိကာ တုမေ ပရိစရတု၊ အဟံ ပန ဣမံ အမုမာသံ ဒါနဉ္စေဝ ဒါတု- ကာမာ ဓမ္မေ သောတုကာမာ”တိ အာဟ။ သော တံ အဘိရူပံ ဣတ္ထိံ ဒိသွာ ဥပ္ပန္နသိနေဟော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။

ဥတ္တရာပိ ခေါ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ “ဘန္တေ ဣမံ အမုမာသံ အညတ္တ အဂန္ဓာ ဣဓေဝ ဘိက္ခာ ဂဟေတဗ္ဗာ”တိ သတ္ထု ပဋိညံ ဂဟေတွာ “ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ ယာဝ မဟာပဝါရဏာ၊ တာဝ သတ္တာရံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဓမ္မေ သောတုံ လဘိဿာမိ”တိ တုဋ္ဌမာနသာ “ဧဝံ ယာဂုံ ပစထ၊ ဧဝံ ပူဝေ ပစထာ”တိ မဟာနသေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ သံဝိဒဟန္တိ ဝိစရတိ။ အထဿာ သာမိကော “သွေ ပဝါရဏာ ဘဝိဿတိ”တိ မဟာနသာဘိမုခေါ ဝါတပါနေ ဌတွာ “ကိံ န ခေါ ကရောန္တိ သာ အန္ဓဗာလာ ဝိစရတိ”တိ ဩလောကေန္တော တံ သေဋ္ဌိမိတရံ သေဒကိလိန္တံ ဆာရိကာယ ဩကိဏ္ဍံ အင်္ဂါရမသိမက္ခိတံ တထာ သံဝိဒဟိတွာ ဝိစရမာနံ ဒိသွာ “အဟော အန္ဓဗာလာ ဧဝရူပေ ဌာနေ ဣမံ သိရိသမ္ပတ္တိံ နာနဘဝတိ၊ ‘မုဏ္ဍကသမဏေ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ’တိ တုဋ္ဌမိတ္တာ ဝိစရတိ”တိ ဟသိတွာ အပဂဋ္ဌိ။

တသ္မိံ အပဂတေ တဿ သန္တိကေ ဌိတာ သိရိမာ “ကိံ န ခေါ ဩလောကေတွာ သေ ဟသိ”တိ တေနေဝ ဝါတပါနေန ဩလောကေန္တိ ဥတ္တရံ ဒိသွာ “ဣမံ ဩလောကေတွာ ဣမိနာ ဟသိတံ၊ အဒ္ဓါ ဣမဿ ဧတာယ သဒ္ဓိံ သန္တဝေါ အတ္ထိ”တိ စိန္တေသိ။ သာ ကိရ အမုမာသံ တသ္မိံ ဂေဟေ ဗာဟိရကဣတ္ထိ ဟုတွာ ဝသမာနာပိ တံ သမ္ပတ္တိံ အနဘဝမာနာ အတ္တနော ဗာဟိရကဣတ္ထိဘာဝံ အဇာနိတွာ “အဟံ သရသာမိနိ”တိ သညမကာသိ။

သာ ဥတ္တရာယ အာသာတံ ဗန္ဓိတွာ “ဒုက္ခမဿာ ဥပ္ပါဒေဿာဓိ”တိ ပါသာဒါ ဩရုယ မဟာနသံ ပဝိသိတွာ ပူဝပစနဋ္ဌာနေ ပက္ကယိတံ သပ္ပိံ ကဋ္ဌန္တုနာ အာဒါယ ဥတ္တရာဘိမုခံ ပါယာသိ။ ဥတ္တရာ တံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ “မမ သဟာယိကာယ မယံ ဥပကာရော ကတော၊ စက္ကဝါဠိ အတိသမ္ဗာခံ၊ မြဟ္မလောကော အတိနိစကော၊ မမ သဟာယိကာယ ဂုဏောဝ မဟန္တော။ အဟပ္ပိ ဧတံ နိဿာယ ဒါနဉ္စ ဒါတုံ ဓမ္မဉ္စ သောတုံ လဘိံ။ သစေ မမ ဧတိဿာ ဥပရိ ကောပေါ အတ္ထိ၊ ဣဒံ သပ္ပိ မံ ဒဟတု။ သစေ နတ္ထိ၊ မာ ဒဟတု”တိ တံ မေတ္တာယ ဖရိ။ တာယ တဿာ မတ္တကေ အာသိတ္တံ ပက္ကယိတ- သပ္ပိ သိတုဒကံ ဝိယ အဟောသိ။

အထ နံ “ဣဒံ သိတလံ ဘဝိဿတိ”တိ ကဋ္ဌန္တု ပူရေတွာ အာဒါယ အာဂစ္ဆန္တိ ဥတ္တရာယ ဒါသိယော ဒိသ္မာ “အပေဟိ ဒုပ္ပိနိတေ၊ န တံ အမှာကံ အယျာယ ပက္ကယိတံ သပ္ပိံ အာသိဉ္စိတုံ အနုစ္ဆဝိကာ”တိ သန္တဇ္ဇေန္တိယော ဣတော စိတော စ ဥဋ္ဌာယ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပေါဇေတွာ ဘူမိယံ ပါတေသုံ။ ဥတ္တရာ ဝါရေန္တိပိ ဝါရေတုံ နာသက္ခိ။ အထဿာ ဥပရိဋ္ဌိတာ သမ္ဗာ ဒါသိယော ပဋိဗာဟိတွာ “ကိဿ တေ ဧဝရူပံ ဘာရိယံ ကတ”န္တိ သိရိမံ ဩဝဒိတွာ ဥဏှောဒကေန နှာပေတွာ သတပါကတေလေန အပ္ပန္နိ။ တသ္မိံ ခဏေ သာ အတ္တနော ဗာဟိရကိတ္ထိဘာဝံ ဥတွာ စိန္တေသိ “မယာ ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ သာဒိကဿ ဟသနမတ္တကာရဏာ ဣမိဿာ ဥပရိ ပက္ကယိတံ သပ္ပိံ အာ- သိဉ္စန္တိယာ၊ အယံ ‘ဂဏှထ န’န္တိ ဒါသိယော န အာဏာပေသိ။ မံ ဝိဟေဋ္ဌန- ကာလေပိ သမ္ဗဒါသိယော ပဋိဗာဟိတွာ မယံ ကတ္တဗ္ဗမေဝ အကာသိ။ သစာဟံ ဣမံ န ခမာပေဿာမိ၊ မုဒ္ဒါ မေ သတ္တဓာ ဖလေယျာ”တိ တဿာ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “အယျေ ခမာဟိ မေ”တိ အာဟ။ အဟံ သပိတိကာ ဓိတာ၊ ပိတရိ ခမန္တေ ခမာမိတိ။ ဟောတု အယျေ၊ ပိတရံ တေ ပုဏ္ဏသေဋ္ဌိံ ခမာ- ပေဿာမိတိ။ ပုဏ္ဏော မမ ဝဋ္ဋဇနကပိတာ၊ ဝိဝဋ္ဋဇနကေ ပိတရိ ခမန္တေ ပနာဟံ ခမိဿာမိတိ။ ကော ပန တေ ဝိဝဋ္ဋဇနကပိတာတိ။ သမ္ဗာ- သမ္ဗုဒ္ဓေတိ။ မယံ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နတ္ထိတိ။ အဟံ ကရိဿာမိ၊ သတ္တာ သွေ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒါယ ဣဓာဂမိဿတိ၊ တံ ယထာလဒ္ဓံ သက္ကာရံ ဂဟေ- တွာ ဣဓေဝ အာဂန္တော တံ ခမာပေဟိတိ။ သာ “သင်္ခရ အယျေ”တိ ဥဋ္ဌာယ အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တော ပဉ္စသတာ ပရိဝါရိတ္ထိယော အာဏာပေတွာ နာနာ ဝိဓာနိ ခါဒနိယာနိ စေဝ သူပေယျာနိ စ သမ္ဗာဒေတွာ ပုနဒိဝေသ တံ သက္ကာရံ

အာဒါယ ဥတ္တရာယ ဂေဟံ အာဂန္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ပတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေတုံ အဝိသဟန္တိ အဋ္ဌာသိ။ တံ သဗ္ဗံ ဂဟေတွာ ဥတ္တရာဝ သံဝိဒဟိ။ သိရိမာပိ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သဒ္ဓိံ ပရိဝါရေန သတ္ထု ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ သတ္ထာ ပုစ္ဆိ “ကော တေ အပရာဓော”တိ။ ဘန္တေ မယာ ဟိယျော ဣဒံ နာမ ကတံ၊ အထ မေ သဟာယိကာ မံ ဝိဟေဋ္ဌယမာနာ ဒါသိယော နိဝါရေတွာ မယံ ဥပကာရမေဝ အကာသိ။ သာဟံ ဣမိဿာ ဂုဏံ ဇာနိတွာ ဣမံ ခမာပေသိံ၊ အထ မံ ဧသာ “တုမှေသု ခမန္တေသု ခမိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဧဝံ ကိရ ဥတ္တရေတိ။ အာမ ဘန္တေ၊ သီသေ မေ သဟာယိကာယ ပက္ကုထိတသပ္ပိ အာသိတ္တန္တိ။ အထ တယာ ကိံ စိန္တိတန္တိ။ “စက္ကဝါဠံ အတိသမ္မာဓံ၊ ပြဟ္မလောကော အတိနိစကော၊ မမ သဟာယိကာယ ဂုဏောဝ မဟန္တော။ အဟပ္ပိ ဧတံ နိဿာယ ဒါနဉ္စ ဒါတုံ ဓမ္မဉ္စ သောတုံ အလတ္ထိ၊ သစေ မေ ဣမိဿာ ဥပရိ ကောပေါ အတ္ထိ၊ ဣဒံ မံ ဒဟတု။ နော စေ၊ မာ ဒဟတု”တိ ဧဝံ စိန္တေတွာ ဣမံ မေတ္တာယ ဖရိံ ဘန္တေတိ။ သတ္ထာ “သာဓု သာဓု ဥတ္တရေ၊ ဧဝံ ကောဓံ ဇိနိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ကောဓော ဟိ နာမ အက္ခောဓေန၊ အက္ခောသကပရိဘာသကော အနက္ခောသန္တေန အပရိဘာသန္တေန၊ ထဒ္ဓမစ္ဆရီ အတ္တနော သန္တကဿ ဒါနေန၊ မုသာဝါဒီ သစ္စဝစနေန ဇိနိတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ —

၂၂၃။ “အက္ခောဓေန ဇိနေ ကောဓံ၊ အသာဓုံ သာဓုနာ ဇိနေ။
ဇိနေ ကဒရိယံ ဒါနေန၊ သစ္စေနာလိကဝါဒိန”န္တိ။

တတ္ထ အက္ခောဓေနာတိ ကောဓနော ဟိ ပုဂ္ဂလော အက္ခောဓေန ဟုတွာ ဇိနိတဗ္ဗော။ အသာဓုန္တိ အဘဒ္ဒကော ဘဒ္ဒကေန ဟုတွာ ဇိနိတဗ္ဗော။ ကဒရိယန္တိ ထဒ္ဓမစ္ဆရီ အတ္တနော သန္တကဿ စာဂစိတ္တေန ဇိနိတဗ္ဗော။ အလိကဝါဒီ သစ္စဝစနေန ဇိနိတဗ္ဗော။ တသ္မာ ဧဝမာဟ “အက္ခောဓေန ဇိနေ ကောဓံ။ ပ။ သစ္စေနာလိကဝါဒိန”န္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ သိရိမာ သဒ္ဓိံ ပဉ္စသတာဟိ ဣတ္ထိဟိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ဥတ္တရာဥပါသိကာဝတ္ထု တတိယံ။

၄-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု

သစ္စံ အဏေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာ-
မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ပဉ္စံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ကေသိ ဟိ သမယေ ထေရော ဒေဝစာရိကံ ဂန္ဓာ မဟေသက္ခာယ ဒေဝ-
တာယ ဝိမာနဒ္ဓါရေ ဌတွာ တံ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂန္ဓာ ဝဉ္စိတွာ ဌိတံ
ဝေမာဟ “ဒေဝတေ မဟတိ တေ သမ္ပတ္တိ၊ ကိံကမ္မံ ကတွာ ဣမံ အလတ္တာ”တိ။
မာ မံ ဘန္တေ ပုစ္ဆထာတိ။ ဒေဝတာ ကိရ အတ္တနော ပရိတ္တကမ္ပေန လဇ္ဇမာနာ၊
ဧဝံ ဝဒတိ။ သာ ပန ထေရေန “ကထေဟိယေဝါ”တိ ဝုစ္စမာနာ အာဟ “ဘန္တေ
မယာ နေဝ ဒါနံ ဒိန္နံ၊ န ပူဇာ ကတာ၊ န ဓမ္မော သုတော၊ ကေဝလံ သစ္စမတ္တံ
ရက္ခိတ”န္တိ။ ထေရော အညာနိ ဝိမာနဒ္ဓါရာနိ ဂန္ဓာ အာဂတာဂတာ အပရာပိ
ဒေဝဓိတရော ပုစ္ဆိ။ တာသုပိ တထေဝ နိဂုဟိတွာ ထေရံ ပဋိဗာဟိတုံ
အသက္ကောန္တိသု ကော တာဝ အာဟ “ဘန္တေ မယာ နေဝ ဒါနာဒိသု
ကတံ နာမ အတ္တိ” ၊ အဟံ ပန ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ပရဿ ဒါသိ အဟောသိ။
တဿာ မေ သာမိကော အတိဝိယ စဏ္ဍော ဖရသော၊ ဂဟိတဂ္ဂဟိတေနေဝ
ကဋ္ဌေန ဝါ ကလိင်္ဂရေန ဝါ သိသံ ဘိန္ဒတိ။ သာဟံ ဥပ္ပန္နေ ကောပေ ‘ဧသ
တဝ သာမိကောလက္ခဏာဟတံ’ ဝါ ကာတုံ နာသာဒိနိ ဝါ ဆိန္ဒိတုံ ဣဿရော၊
မာ ကုဇ္ဈိ’တိ အတ္တာနမေဝ ပရိဘာသေတွာ ကောပံ နာမ န အကာသိ။
တေန မေ အယံ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ”တိ။ အပရာ အာဟ “အဟံ ဘန္တေ ဥစ္ဆုခေတ္တံ
ရက္ခမာနာ ကေဿ ဘိက္ခုနော ဥစ္ဆုယဋ္ဌိံ အဒါသိ”။ အပရာ ဧကံ တိမ္မရသကံ
အဒါသိ။ အပရာ ဧကံ ဋ္ဌောလုကံ အဒါသိ။ အပရာ ဧကံ ဖာရသကံ အဒါသိ။
အပရာ ဧကံ မူလမုဋ္ဌိံ။ အပရာ “နိမ္မမုဋ္ဌိ”န္တိ အာဒိနာ နယေန အတ္တနာ အတ္တနာ
ကတံ ပရိတ္တဒါနံ အာရောစေတွာ “ဣမိနာ ဣမိနာ ကာရဏေန အမေဟိ အယံ
သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ”တိ အာဟံသု။

ထေရော တာဟိ ကတကမ္မံ သုတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “သက္ကာ
န ခေါ ဘန္တေ သစ္စကထနမတ္တေန၊ ကောပနိဗ္ဗာပနမတ္တေန၊ အတိပရိတ္တကေန
ဟိမ္မရသကာဒိဒါနမတ္တေန ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ လဒ္ဓါ”န္တိ။ ကသ္မာ မံ မောဂ္ဂလ္လာန
ပုစ္ဆာ၊ နန တေ ဒေဝတာဟိ အယံ အတ္ထော ကထိတောတိ။ အာမ
ဘန္တေ၊ လတ္တတိ မညေ ဧတ္တကေန ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိတိ။ အထ နံ သတ္တာ
“မောဂ္ဂလ္လာန သစ္စမတ္တံ ကထေတွာပိ ကောပမတ္တံ ဇဟိတွာပိ ပရိတ္တကံ ဒါနံ
ဒတွာပိ ဒေဝလောကံ ဂစ္ဆတိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-မယာ ဒါနာဒိသု ကတံ နာမ နတ္ထိ (သီ၊ သျာ) ၂-ပက္ခာဟတံ (သီ)

၂၂၄။ “သစ္စံ ဘဏေ န ကုဇ္ဈေယျ၊ ဒဇ္ဇော အပ္ပမ္ဘိ ယာစိတော။
ဧတေဟိ တိဟိ ဌာနေဟိ၊ ဂစ္ဆေ ဒေဝါန သန္တိကေ”တိ။

တတ္ထ သစ္စံ ဘဏေတိ သစ္စံ ဒီပေယျ ဝေါဟရေယျ၊ သစ္စေ ပတိဋ္ဌဟေယျာတိ အတ္ထော။ န ကုဇ္ဈေယျာတိ ပရဿ န ကုဇ္ဈေယျ။ ယာစိတောတိ ယာစကာ နာမ သီလဝန္တော ပဗ္ဗဇိတာ။ တေ ဟိ ကိဉ္ဇာပိ “ဒေထာ”တိ အယာစိတွာဝ ဃရဒ္ဓါရေ တိဋ္ဌန္တိ၊ အတ္ထတော ပန ယာစန္တိယေဝ နာမ။ ဧဝံ သီလဝန္တေဟိ ယာစိတော အပ္ပသ္မိံ ဒေယျဓမ္မေ ဝိဇ္ဇမာနေ အပ္ပမတ္တကမ္ဘိ ဒဒေယျ။ ဧတေဟိ တိဟိတိ ဧတေသု တိသု ဧကေနာပိ ကာရဏေန ဒေဝလောကံ ဂစ္ဆေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသုတိ။
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရပဉ္စဝတ္ထု စတုတ္ထိ။

၅-ဗုဒ္ဓပိတုဗြာဟ္မဏဝတ္ထု

အဟိံသကာ ယေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာကေတံ နိဿာယ အဇ္ဇနဝနေ ဝိဟရန္တော ဘိက္ခုဟိ ပုဋ္ဌပဉ္စံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

ဘဂဝတော ကိရ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတဿ သာကေတံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန-
ကာလေ ဧကော သာကေတဝါသီ မဟလ္လကဗြာဟ္မဏော နဂရတော နိက္ခ-
မန္တော အန္တရဃရဒ္ဓါရေ ဒသဗလံ ဒိသ္မာ ပါဒေသု နိပတိတွာ ဂေါပုကေသု ဒဋ္ဌိ
ဂဟေတွာ “တာတ နန နာမ ပုတ္တေဟိ ဇိဏ္ဏကာလေ မာတာပိတရော
ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာ၊ ကဿ ဧတ္တကံ ကာလံ အမှာကံ အတ္တာနံ န ဒေသေသိ။ မယာ
တာဝ ဒိဋ္ဌေသိ၊ မာတရမ္ဘိ ပဿိတုံ ဧဟိ”တိ သတ္တာရံ ဂဟေတွာ အတ္တနော
ဂေဟံ အဂမာသိ။ သတ္တာ တတ္ထ ဂန္တော ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ သဒ္ဓိံ
ဘိက္ခုသံဃေန။ ဗြာဟ္မဏီပိ အာဂန္တော သတ္ထု ပါဒေသု နိပတိတွာ “တာတ
ဧတ္တကံ ကာလံ ကုဟိံ ဂတေသိ၊ နန နာမ မာတာပိတရော မဟလ္လက-
ကာလေ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗာ”တိ ဝတွာ ပုတ္တဓိတရော “ဧထ ဘာတရံ ဝန္တထာ”တိ
ဝန္တာပေသိ။ တေ ဥဘောပိ တုဋ္ဌမာနသာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိတွာ
“ဘန္တေ ဣဓေဝ နိဗဒ္ဓံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ “ဗုဒ္ဓါ နာမ ဧကဋ္ဌာနေယေဝ
နိဗဒ္ဓံ ဘိက္ခံ န ဂဏှန္တိ”တိ ဝတ္တေ “တေန ဟိ ဘန္တေ ယေ ဝေါ နိမန္တေတုံ
အာဂစ္ဆန္တိ၊ တေ အမှာကံ သန္တိကံ ပဟိဏေယျာထာ”တိ အာဟံသု။ သတ္တာ

တတော ပဋ္ဌာယ နိမန္တေတုံ အာဂတေ “ဂန္ဓာ မြာဟုဏဿ အာရောစေယျာ-
 ထာ”တိ ပေသေသိ။ တေ ဂန္ဓာ “မယံ သွာတနာယ သတ္တာရံ နိမန္တေမာ”တိ
 မြာဟုဏံ ဝဒန္တိ။ မြာဟုဏော ပုနဒိဝသေ အတ္တနော ဂေဟတော ဘတ္တဘာဇန-
 သူပေယျဘာဇနာနိ အာဒါယ သတ္ထု နိသီဒနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ အညတြ ပန
 နိမန္တေန အသတိ သတ္တာ မြာဟုဏဿေဝ ဂေဟေ ဘတ္တကိစ္စံ ကရေတိ။ တေ
 ဥဘောပိ အတ္တနော ဒေယျဓမ္မံ နိစ္စကာလံ တထာဂတဿ ဒေန္တာ ဓမ္မကထံ
 သုဏန္တာ အနာဂါမိဖလံ ပါပုဏီသု။

ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော မြာဟုဏော
 ‘တထာဂတဿ သုဒ္ဓေါဒနော ပိတာ၊ မဟာမာယာ မာတာ’တိ ဇာနာတိ၊
 ဇာနန္တောဝ သဒ္ဓိံ မြာဟုဏိယာ တထာဂတံ ‘အမှာကံ ပုတ္တော’တိ ဝဒတိ၊
 သတ္တာပိ တထေဝ အဓိဝါသေတိ။ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ။ သတ္တာ တေသံ
 ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ဥဘောပိ တေ အတ္တနော ပုတ္တမေဝ ပုတ္တောတိ
 ဝဒန္တိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ဘိက္ခဝေ အယံ မြာဟုဏော နိရန္တရံ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မယုံ
 ပိတာ အဟောသိ၊ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ စူဠပိတာ၊ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မဟာ-
 ပိလာ။ သာပိ မေ မြာဟုဏီ နိရန္တရမေဝ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မာတာ အဟောသိ၊
 ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ စူဠမာတာ၊ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မဟာမာတာ။ ဧဝါဟံ
 ဒိယဗုဇာတိသဟဿံ မြာဟုဏဿ ဟတ္ထေ သံဝဇော၊ ဒိယဗုဇာတိသဟဿံ
 မြာဟုဏိယာ ဟတ္ထေတိ တိဏိ ဇာတိသဟဿာနိ တေသံ ပုတ္တဘာဝံ ဒသေတွာ
 ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“ယသ္မိံ မနော နိဝိသတိ၊ စိတ္တဉ္စာပိ ပသီဒတိ။
 အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗကေ ပေါသေ၊ ကာမံ တသ္မိမ္ပိ ဝိဿသေ”။
 ပုဗ္ဗေဝ သန္ဓိဝါသေန၊ ပစ္စုပ္ပန္တဟိတေန ဝါ။
 ဧဝံ တံ ဇာယတေ ပေမံ၊ ဥပ္ပလံဝ ယထောဒကေ”တိ။

သတ္တာ တေမာသမေဝ တံ ကုလံ နိဿာယ ဝိဟာသိ။ တေ ဥဘောပိ
 အရဟတ္တံ သန္တိကတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိံသု။ အထ နေသံ မဟာသက္ကာရံ ကံတွာ
 ဥဘောပိ ဧကကုဋ္ဌာဂါရမေဝ အာရောပေတွာ နိဟရိံသု။ သတ္တာပိ ပဉ္စသတ-
 ဘိက္ခုပရိဝါရော တေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ အာဠာဟနံ အဂမာသိ။ “ဗုဒ္ဓါနံ ကိရ
 မာတာပိတရော”တိ မဟာဇနော နိက္ခမိ။ သတ္တာပိ အာဠာဟနသမိပေ ဧကံ

၁-၃ ၅-၁၆-ပိဋကေ။ ၂-၃ ၅-၆၆-ပိဋကေ ဇာတကေ။

သာလံ ပဝိသိတွာ အဋ္ဌာသိ။ မနုဿာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တေ ဌတွာ “ဘန္တေ ‘မာတာပိတရော ဝေါ ကာလကတာ’တိ မာ စိန္တယိတ္တာ”တိ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကရောန္တိ။ သတ္တာ တေ “မာ ဧဝံ အဝစုတ္တာ”တိ အပုဋိ- ကြိပိတွာ ပရိသာယ အာသယံ ဩလောကေတွာ တံဏာနုရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော—

“အပ္ပံ ဝတ ဇီဝိတံ ဣဒံ၊
ဩရံ ဝဿသတာပိ မိယျတိ။
ယော စေပိ အတိစ္စ ဇီဝတိ၊
အထ သော ဇရသာပိ မိယျတိ”တိ—

ဣဒံ ဇရာသုတ္တံ ကထေသိ။ ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဘိက္ခု မြာဟ္မဏဿ စမြာဟ္မဏိယာ စ ပရိနိဗ္ဗုတ- ဘာဝံ အဇာနန္တာ “ဘန္တေ တေသံ ကော အဘိသမ္ပရာယော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ဧဝရူပါနံ အသေခမုနီနံ အဘိသမ္ပရာယော နာမ နတ္ထိ။ ဧဝရူပါ ဟိ အစ္စုတံ အမတံ မဟာနိဗ္ဗာနမေဝ ပါပုဏန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၂၅။ “အဟိံသကာ ယေ မုနယော၊ နိစ္စံ ကာယေန သံဝုတာ။
တေ ယန္တိ အစ္စုတံ ဌာနံ၊ ယတ္ထ ဂန္တာ န သောစရေ”တိ။

တတ္ထ မုနယောတိ မောနေယျပဋိပဒါယ မဂ္ဂဖလပတ္တာ အသေခမုနယော။ ကာယေနာတိ ဒေသနာမတ္ထမေဝေတံ၊ တီဟိပိ ဒွါရေဟိ သုသံဝုတာတိ အတ္ထော။ အစ္စုတန္တိ သဿတံ။ ဌာနန္တိ အကုပ္ပဋ္ဌာနံ ဓုဝဋ္ဌာနံ။ ယတ္ထာတိ ယသ္မိံ နိဗ္ဗာနေ ဂန္တာ န သောစရေ န သောစန္တိ န ဝိဟညန္တိ၊ တံ ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသုတိ။
ဗုဒ္ဓပိတုမြာဟ္မဏဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ပုဏ္ဏဒါသိဝတ္ထု

သဒါ ဇာဂရမာနာနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဂိဇ္ဈကုဋေ ဝိဟရန္တော ပုဏ္ဏံ နာမ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိနော ဒါသိံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

တဿာ ကိရ ကောဒိဝသံ ကောဇ္ဇနတ္ထာယ ဗဟုဝီဟိံ အဒိသု။ သာ ရတ္ထိဗ္ဗိ ဒီပံ ဇာလေတွာ ဝီဟိံ ကောဇ္ဇန္တိ ဝိဿမနတ္ထာယ သေဒတိန္တေန ဂတ္ထေန ဗဟိ-
ဝါတေ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ သမယေ ဒဗ္ဗော မလ္လပုတ္တော ဘိက္ခုနံ သေနာသနပညာ-
ပကော အဟောသိ။ သော ဓမ္မဿဝနံ သုတွာ အတ္တနော အတ္တနော သေနာ-
သနံ ဂစ္ဆန္တာနံ ဘိက္ခုနံ အင်္ဂလိံ ဇာလေတွာ ပုရတော ပုရတော မဂ္ဂဒေသ-
နတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော ဘိက္ခုနံ အာလောကံ နိဗ္ဗိနိ။ ပုဏ္ဏာ တေနာလောကေန
ပဗ္ဗတေ’ ဝိစရန္တေ ဘိက္ခု။ ဒိသွာ “အဟံ တာဝ အတ္တနော ဒုက္ခေန ဥပဗ္ဗု-
တာ ဣမာယပိ ဝေလာယ နိဒ္ဓံ န ဥပေမိ၊ ဘဒ္ဒန္တာ ကိံ ကာရဏာ န နိဒ္ဓါ-
ယန္တိ”တိ စိန္တေတွာ “အဒ္ဓါ ကဿစိ ဘိက္ခုနော အဖာသုကံ ဝါ ဘဝိဿတိ၊
ဒီဃဇာတိကေန ဝါ ဥပဒ္ဓဝေါ ဘဝိဿတိ”တိ သညံ ကတွာ ပါတောဝ
ကုဏ္ဍကံ အာဒါယ ဥဒကေန တေမေတွာ ဟတ္ထတလေ ပူဝံ ကတွာ အင်္ဂါရေသု
ပစိတွာ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကတွာ တိတ္ထမဂ္ဂေ ခါဒိဿာဓိတိ သဋ္ဌံ အာဒါယ တိတ္ထာဘိ-
မုဒိ ပါယာသိ။ သတ္ထာပိ ဂါမံ ဝိဏ္ဏာယ ပဝိသိတုံ တမေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

သာ သတ္ထာရံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “အညေသု ဒိဝသေသု သတ္ထရိ ဒိဋ္ဌေပိ မမ
ဒေယျဓမ္မော န ဟောတိ၊ ဒေယျဓမ္မေ သတိ သတ္ထာရံ န ပဿာမိ၊ ဣဒါနိ မေ
ဒေယျဓမ္မော စ အတ္ထိ၊ သတ္ထာ စ သမ္ပုဒါဘူတော။ သစေ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါတိ
အစိန္တေတွာ ဂဏှေယျ၊ ဒဒေယျာဟံ ဣမံ ပူဝံ”န္တိ သဋ္ဌံ ကေမန္တေ နိက္ခိပိတွာ
သတ္ထာရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ဣမံ လူခံ ဒါနံ ပဋိဂ္ဂဏန္တာ မဲမ သင်္ဂဟံ
ကရောထာ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ အာနန္ဒတ္ထေရံ ဩလောကေတွာ တေန
နိဟရိတွာ ဒိန္တံ မဟာရာဇတ္ထိယံ ပတ္တံ ဥပနာမေတွာ ပူဝံ ဂဏှိ။ ပုဏ္ဏာပိ တံ
သတ္ထု ပတ္တေ ပတိဋ္ဌပေတွာဝ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ တုမှေဟိ
ဒိဋ္ဌဓမ္မောယေဝ မေ သမိဇ္ဈတူ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ
ဋ္ဌိတကောဝ အနုမောဒနံ အကာသိ။

ပုဏ္ဏာပိ စိန္တေသိ “ကိဉ္ဇာပိ မေ သတ္ထာ သင်္ဂဟံ ကရောန္တော ပူဝံ ဂဏှိ၊ န
ပနိဒံ ခါဒိဿတိ။ အဒ္ဓါ ပုရတော ကာကဿ ဝါ သုနခဿ ဝါ ဒတွာ ရညော
ဝါ ရာဇပုတ္တဿ ဝါ ဂေဟံ ဂန္တာ ပဏီတဘောဇနံ ဘုဒ္ဓိဿတိ”တိ။ သတ္ထာပိ
“ကိံ န ခေါ သော စိန္တေသိ”တိ^၂ တဿာ စိတ္တာစာရံ ဥတွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ
ဩလောကေတွာ နိသီဒနာကာရံ ဒဿေသိ။ ထေရော စိဝရံ ပညာပေတွာ
အဒါသိ။ သတ္ထာ ဗဟိနဂရေယေဝ နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ အကာသိ။ ဒေဝတာ
သကလစက္ကဝါဠဂစ္ဆေ ဒေဝမနုဿာနံ ဥပကပ္ပနကံ ဩဇံ မရပဋုလံ ဝိယ

၁-သဗ္ဗေတ(က) ၂-သတ္ထာပိ န ခေါ ဝေမေသာ စိန္တေသိတိ(သိ)

ပီဠေတွာ တတ္ထ ပက္ခိပိံသု။ ပုဏ္ဏာ စ ဩလောကေန္တိ အဋ္ဌာသိ။ ဘတ္တကိစ္စာ-
 ဝသာနေ ထေရော ဥဒကံ အဒါသိ။ သတ္တာ ကတဘတ္တကိစ္စော ပုဏ္ဏံ
 အာမန္တေတွာ “ကသ္မာ တံ ပုဏ္ဏေ မမ သာဝကေ ပရိဘဝသိ”တိ အာဟ။ န
 ပရိဘဝါမိ ဘန္တေတိ။ အထ တယာ မမ သာဝကေ ဩလောကေတွာ ကိံ
 ကထိတန္တိ။ “အဟံ တာဝ ဣမိနာ ဒုက္ခပဒ္ဒဝေန နိဒ္ဒံ န ဥပေမိ၊ ဘဒ္ဒန္တာ ကိမတ္ထံ
 နိဒ္ဒံ န ဥပေန္တိ၊ အဒ္ဓါ ကဿစိ အဖာသုကံ ဝါ ဘဝိဿတိ၊ ဒီဃဇာတိကေန
 ဝါ ဥပဒ္ဒဝေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဧတ္တကံ မယာ ဘန္တေ စိန္တိတန္တိ။ သတ္တာ
 တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ပုဏ္ဏေ တံ န တာဝ ဒုက္ခပဒ္ဒဝေန နိဒ္ဓါယသိ၊ မမ
 သာဝကာ သဒါ ဇာဂရိယမနုယုတ္တတာယ န နိဒ္ဓါယန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၂၂၆။ “သဒါ ဇာဂရမာနာနံ၊ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနံ။
 နိဗ္ဗာနံ အဓိမုတ္တာနံ၊ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ အာသဝါ”တိ။

တတ္ထ အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနန္တိ ဒိဝါ စ ရတ္တိံ စ တိဿော သိက္ခာ
 သိက္ခမာနာနံ။ နိဗ္ဗာနံ အဓိမုတ္တာနန္တိ နိဗ္ဗာနဇ္ဈာသယာနံ။ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိတိ
 ဝေရူပါနံ သဗ္ဗေပိ အာသဝါ အတ္ထံ ဝိနာသံ နတ္ထိဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ယထာဋ္ဌိတာ ပုဏ္ဏာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊
 သမ္ပတ္တပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

သတ္တာ ကုဏ္ဍကအင်္ဂါရပူဝေန ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ ဘိက္ခု။
 ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ဒုက္ကရံ အာဝုသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ကတံ
 ပုဏ္ဏာယ ဒိန္နေန ကုဏ္ဍကအင်္ဂါရပူဝေန ဘတ္တကိစ္စံ ကရောန္တေနာ”တိ။ သတ္တာ
 အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ မယာ ဣမာယ
 ဒိန္နကုဏ္ဍကံ ပရိဘုတ္တမေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ဘုတွာ တိဏပရိဃာသံ၊ ဘုတွာ အာစာမကုဏ္ဍကံ။
 ဧတံ တေ ဘောဇနံ အာသိ၊ ကသ္မာ ဒါနိ န ဘုဇ္ဇသိ။

ယတ္ထ ပေါသံ န ဇာနန္တိ၊ ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါ။
 ဗဟုံ တတ္ထ မဟာဗြဟ္မေ၊ အပိ အာစာမကုဏ္ဍကံ။

တွဉ္ဇ ခေါ် မံ ပဇာနာသိ၊ ယာဒိသာယံ ဟယုတ္တမော။
ဇာနန္တော ဇာနမာဂမ္မ၊ န တေ ဘက္ခာမိ ကုဏ္ဍက”န္တိ—

ဣမံ ကုဏ္ဍကသိန္ဓဝပေါတကဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိ။

ပုဏ္ဏဒါသိဝတ္ထု၊ ဆဋ္ဌံ။

၇-အတုလဥပါသကဝတ္ထု

ပေါရာဏမေတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတုလံ
နာမ ဥပါသကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သော ဟိ သာဝတ္ထိဝါသီ ဥပါသကော ပဉ္စသတဥပါသကပရိဝါရော
ဧကဒိဝသံ တေ ဥပါသကေ အာဒါယ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဝိဟာရံ ဂန္တော
ရေဝတတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သောတုကာမော ဟုတွာ ရေဝတတ္ထေရံ ဝန္တိတွာ
နိသီဒိ။ သော ပနာယသ္မာ ပဋိသလ္လာနာရာမော သီဟော ဝိယ ဧကစာရော၊
တသ္မာ တေန သဒ္ဓိံ န ကိဉ္စိ ကထေသိ။ သော “အယံ ထေရော န ကိဉ္စိ
ကထေသိ”တိ ကုဒ္ဒေါ ဥဋ္ဌာယ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တော ဧကမန္တိ
ဌိတော ထေရေန “ကေနတ္ထေန အာဂတတ္တာ”တိ ဝုတ္တေ “အဟံ ဘန္တေ ဣမေ
ဥပါသကေ အာဒါယ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ရေဝတတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိံ၊ တဿ မေ
ထေရော န ကိဉ္စိ ကထေသိ၊ သွာဟံ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ ဣဓာဂတော၊ ဓမ္မံ မေ
ကထေထာ”တိ အာဟ။ အထ ထေရော “တေန ဟိ ဥပါသကာ နိသီဒထာ”တိ
ဝတွာ ဗဟုကံ ကတွာ အဘိဓမ္မကထံ ကထေသိ။ ဥပါသကောပိ “အဘိဓမ္မကထာ
နာမ အတိသဏှာ၊ ထေရော ဗဟုံ အဘိဓမ္မမေဝ ကထေသိ၊ အမှာကံ ဣမိနာ
ကော အတ္ထော”တိ ကုဇ္ဈိတွာ ပရိသံ အာဒါယ အာနန္ဒတ္ထေရဿ သန္တိကံ
အဂမာသိ။

ထေရေနာပိ “ကိံ ဥပါသကာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ မယံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ
ရေဝတတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိမှာ၊ တဿ သန္တိကေ အာလာပသလ္လာပမတ္တမ္ပိ
အလဘိတွာ ကုဒ္ဒေါ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သန္တိကံ အဂမိမှာ၊ သောပိ နော
အတိသဏှံ ဗဟုံ အဘိဓမ္မမေဝ ကထေသိ၊ ‘ဣမိနာ အမှာကံ ကော အတ္ထော’တိ
ဧတဿာပိ ကုဇ္ဈိတွာ ဣဓာဂမိမှာ၊ ကထေဟိ နော ဘန္တေ ဓမ္မကထ”န္တိ။
တေန ဟိ နိသီဒိတွာ သုဏာထာတိ ထေရော တေသံ သုဝိညေယျံ ကတွာ

၁-၃ ၅-၇၂-ပိဋကေ။

အပ္ပကမေဝ ဓမ္မံ ကထေသိ။ တေ ထေရဿပိ ကုဇ္ဈိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော
 ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု၊ အထ နေ သတ္ထာ အာဟ “ကုသ္မာ ဥပါသကာ
 အာဂတတ္ထာ”တိ။ ဓမ္မဿဝနာယ ဘန္တေတိ။ သုတော ပန ဝေါ ဓမ္မောတိ။
 ဘန္တေ မယံ အာဒိတော ရေဝဘတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိမှာ၊ သော အမှေဟိ သဒ္ဓိံ န
 ကိဋ္ဌိ ကထေသိ၊ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိမှာ၊ တေန နော
 ဗဟု အဘိဓမ္မေခ ကထိတော၊ တံ အသလ္လက္ခေတွာ ကုဇ္ဈိတွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ
 ဥပသင်္ကမိမှာ၊ တေန နော အပ္ပမတ္တကောဝ ဓမ္မော ကထိတော၊ တဿပိ
 ကုဇ္ဈိတွာ ဣဓာဂတမှာတိ။

သတ္ထာ တဿ ကထံ သုဟ္မာ “အတုလ” ပေါရာဏတော ပဋ္ဌာယ
 အာစိဏ္ဏမေဝေတံ၊ တုဏှိဘူတမ္ပိ ဗဟုကထမ္ပိ မန္တကထမ္ပိ ဂရဟန္တိယေဝ။
 ဧကန္တံ ဂရဟိတဗျောယေဝ ဝါ ဟိ ပသံသိတဗျောယေဝ ဝါ နန္တိ ဣဇာနောပိ
 ဧကစ္စေ နိန္ဒန္တိ၊ ဧကစ္စေ ပသံသန္တိ။ မဟာပထဝိမ္ပိ စန္ဒိမသုရိယေပိ အာကာသာ-
 ဒယောပိ စတုပရိသမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ကထေန္တမ္ပိ သမ္မာသမ္ပုဋ္ဌံ ဧကစ္စေ
 ဂရဟန္တိ၊ ဧကစ္စေ ပသံသန္တိ။ အန္ဓဗာလာနဋ္ဌိ နိန္ဒာ ဝါ ပသံသာ ဝါ အပ္ပ-
 မာဏာ၊ ပဏှိတေန ပန မေဓာဝိနာ နိန္ဒိတော နိန္ဒိတော နာမ၊ ပသံသိတော
 စ ပသံသိတော နာမ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၂၂၇။ “ပေါရာဏမေတံ အတုလ၊ နေတံ အဇ္ဇတနာမိဝ။
 နိန္ဒန္တိ တုဏှိမာသိနံ၊ နိန္ဒန္တိ ဗဟုဘာဏိနံ။
 မိတဘာဏိမ္ပိ နိန္ဒန္တိ၊ နတ္ထိ လောကေ အနိန္ဒိတော။
- ၂၂၈။ န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ၊ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ။
 ဧကန္တံ နိန္ဒိတော ပေါသော၊ ဧကန္တံ ဝါ ပသံသိတော။
- ၂၂၉။ ယံ စေ ဝိညူ ပသံသန္တိ၊ အနုဝိစ္စ သုဝေ သုဝေ။
 အစ္စိဒ္ဓဝုတ္တိံ မေဓာဝိံ၊ ပညာသီလသမာဟိတံ။
- ၂၃၀။ နိက္ခံ၂ ဇမ္မောနဒသေဝ၊ ကော တံ နိန္ဒိတုမရဟတိ။
 ဒေဝါပိ နံ ပသံသန္တိ၊ မြဟ္မာနာပိ ပသံသိတော”တိ။

တတ္ထ ပေါရာဏမေတန္တိ ပုရာဏကံ ဧတံ။ အတုလာတိ တံ ဥပါသကံ
 နာမေန အာလပတိ။ နေတံ အဇ္ဇတနာမိဝါတိ ဣဒံ နိန္ဒနံ ဝါ ပသံသနံ ဝါ

အဇ္ဈတန် အဓုနာ ဥပ္ပန္နံ ဝိယ န ဟောတိ။ တုဏှိမာသိနန္တိ ကိံ ဒေသော မူဂေါ ဝိယ ဗရိရော ဝိယ ကိဉ္ဇိ အဇာနန္တော ဝိယ တုဏှိ ဟုတွာ နိသိန္တောတိ နိန္ဒန္တိ။ ဗဟုဘာဏိနန္တိ ကိံ ဒေဝါတာဟတတာလပဏှံ ဝိယ တဠတဠာယတိ။ ဣမဿ ကထာပရိယန္တောယေဝ နတ္ထိတိ နိန္ဒန္တိ။ ဓိတဘာဏိဗ္ဗိတိ ကိံ ဒေသုဝဏှဟိရညံ ဝိယ အတ္တနော ဝစနံ မညမာနော ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဝတွာ တုဏှိ အဟောသိတိ နိန္ဒန္တိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတာပိ ဣမသ္မိံ လောကေ အနိန္ဒိတော နာမ နတ္ထိတိ အတ္ထော။ န စာဟူတိ အတိတေပိ နာဟောသိ၊ အနာဂတေပိ န ဘဝိဿတိ။

ယံ စေ ဝိညူတိ ဗာလာနံ နိန္ဒာ ဝါ ပသံသာ ဝါ အပ္ပမာဏာ၊ ယံ ပန ပဏှိတာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အနုဝိစ္စ နိန္ဒကာရဏံ ဝါ ပသံသကာရဏံ ဝါ ဇာနိတွာ ပသံသန္တိ၊ အစ္စိဒ္ဓါယ ဝါ သိက္ခာယ အစ္စိဒ္ဓါယ ဝါ ဇီဝိတဂုတ္တိယာ သမန္ဓာဂတတ္တာ အစ္စိဒ္ဓဂုတ္တိံ မေဗ္ဗာဇပညာယ သမန္ဓာဂတတ္တာ မေဓာဝိံ လောကိယလောကုတ္တရပညာယ စေဝ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန စ သမန္ဓာဂတတ္တာ ပညာသီလသမာဟိတံ ပသံသန္တိ၊ တံ သုဝဏှဒေါသဝိရဟိတံ သန္ဓနမဇ္ဇနက္ခမံ ဇမ္ဗောနဒနိက္ခံ ဝိယ ကော နိန္ဒိတုမရဟတိတိ အတ္ထော။ ဒေဝါပီတိ ဒေဝတာပိ ပဏှိတမနုဿာပိ တံ ဘိက္ခုံ ဥပဋ္ဌာယ^၁ ထောမေန္တိ ပသံသန္တိ။ မြဟ္မုနာပီတိ န ကေဝလံ ဒေဝမနုဿေဟိ၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ မဟာမြဟ္မုနာပိ ဒေဝ ပသံသိတောယေဝါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာပိ ဥပါသကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသုတိ။

အတုလဥပါသကဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-ဆဗ္ဗဂိုဏ်းဝတ္ထု

ကာယပ္ပကောပန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဆဗ္ဗဂိုဏေ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကဒိဝသံ ဟိ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော တေသံ ဆဗ္ဗဂိုဏာနံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ယဋ္ဌိယော ဂဟေတွာ ကဋ္ဌပါဒုကာ အာရုယု ပိဋ္ဌိပါသာဏေ စက်မန္တာနံ ခဋ္ဌခဋ္ဌာတိသဒ္ဓိံ^၂ သုတွာ “အာနန္ဒ ကိံ သဒ္ဓေါ နာမေသော”တိ

၁-ဥဋ္ဌာယ (သျှာ) ၂-ခဋ္ဌခဋ္ဌာယသဒ္ဓိံ (သိ)

ပုစ္ဆိတွာ “ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာနံ ပါဒုကာ အာရုယ ဝက်မန္တာနံ ခဋ္ဌခဋ္ဌသဒ္ဓေါ”တိ သုတွာ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတွာ “ဘိက္ခုနံ နာမ ကာယာဒိနိ ရက္ခိဟံ ငဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၃၁။ “ကာယပုကောပံ ရက္ခေယျ၊ ကာယေန သံဝုတော သိယာ။
ကာယဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ၊ ကာယေန သုစရိတံ စရေ။

၂၃၂။ ဝဇီပကောပံ ရက္ခေယျ၊ ဝါစာယ သံဝုတော သိယာ။
ဝဇီဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ၊ ဝါစာယ သုစရိတံ စရေ။

၂၃၃။ မနောပကောပံ ရက္ခေယျ၊ မနသာ သံဝုတော သိယာ။
မနောဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ၊ မနသာ သုစရိတံ စရေ။

၂၃၄။ ကာယေန သံဝုတာ ဓီရာ၊ အထော ဝါစာယ သံဝုတာ။
မနသာ သံဝုတာ ဓီရာ၊ တေ ဝေ သုပရိသံဝုတာ”ဟိ။

တတ္ထ ကာယပုကောပန္တိ တိဝိဓံ ကာယဒုစ္စရိတံ ရက္ခေယျ။ ကာယေန သံဝုတောတိ ကာယဒ္ဓါရေ၊ ဒုစ္စရိတပဝေသနံ နိပါရေဟွာ သံဝုတော ပိဟိတဒ္ဓါရော သိယာ။ ယသ္မာ ပန ကာယဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ ကာယသုစရိတံ စရန္တော ဥဘယဓမ္မတံ ကရေတိ၊ တသ္မာ ကာယဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ၊ ကာယေန သုစရိတံ စရေတိ ဝုတ္တိ။ အနန္တရဂါထာသုပိ ဒေသေ နယော။ ကာယေန သံဝုတာ ဓီရာတိ ယေ ပဏ္ဍိတာ ပါဏာတိပါတာဒိနိ အကရောန္တာ ကာယေန၊ မုသာဝါဒါဒိနိ အကရောန္တာ ဝါစာယ၊ အဘိဇ္ဈာဒိနိ အသမုဋ္ဌပေန္တာ မနသာ သံဝုတာ၊ တေ ဣမ လောကသ္မိံ သုသံဝုတာ သုရက္ခိတာ သုဂေါပိတာ သုပိဟိတဒ္ဓါရတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

ကောဓဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တရသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁၈-မလဝဂ္ဂ

၁-ဂေါဃာတကပုတ္တဝတ္ထု

ပဏ္ဍိတပလာသောဝ ဒါနိသီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော ဧကံ ဂေါဃာတကပုတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ဂေါဃာတကော ဂါဝေါ ဝဓိတွာ ဝရမံသာနိ
ဂဟေတွာ ပစာပေတွာ ပုတ္တဒါရေဟိ သဒ္ဓိံ နိသီဒိတွာ မံသဉ္စ ခါဒတိ၊ မူလေန စ
ဝိတ္တိဏိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧဝံ ပဉ္စပဏ္ဍာသ ဝဿာနိ ဂေါဃာတကကမ္မံ
ကရောမန္တာ ဓုရဝိဟာရေ ဝိဟရန္တဿ သတ္ထု ဧကဒိဝသမ္ပိ ကဋ္ဌန္တုမတ္တမ္ပိ
ယာဂုံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ န အဒါသိ။ သော စ ဝိနာ မံသေန ဘတ္တံ န ဘုဉ္ဇတိ။
သော ဧကဒိဝသံ ဒိဝသဘာဂေ မံသံ ဝိတ္တိဏိတွာ အတ္တနော အတ္တာယ ပစိတုံ
ဧကံ မံသခဏ္ဍံ ဘရိယာယ ဒတွာ နှာယိတုံ အဂမာသိ။ အထဿ သဟာယ-
ကော ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဘရိယံ အာဟ “ထောကံ မေ ဝိတ္တိဏိယမံသံ ဒေဟိ၊
ဂေဟံ မေ ပါဟုနကော” အာဂတော” တိ။ နတ္ထိ ဝိတ္တိဏိယမံသံ၊ သဟာယကော
တေ မံသံ ဝိတ္တိဏိတွာ ဣဒါနိ နှာယိတုံ ဂတောတိ။ ၆၂ ဧဝံ ကရိ၊ သစေ
မံသခဏ္ဍံ အတ္ထိ၊ ဒေဟိတိ။ သဟာယကဿ တေ နိက္ခိတ္တမံသံ ဌပေတွာ အညံ
နတ္ထိတိ။ သော “သဟာယကဿ မေ အတ္တာယ ဌပိတမံသတော အညံ မံသံ
နတ္ထိ၊ သော စ ဝိနာ မံသေန န ဘုဉ္ဇတိ၊ နှာယံ ဒဿတိ” တိ သာမံယေဝ တံ
မံသံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။

ဂေါဃာတကောပိ နတွာ အာဂတော တာယ အတ္တနော ပက္ခပဏ္ဍေန
သဒ္ဓိံ ဝဇေတွာ ဘတ္တေ ဥပနိတေ အာဟ “ကဟံ မံသ” န္တိ။
နတ္ထိ သာမိတိ။ နနု အဟံ ပစနတ္ထာယ မံသံ ၂ ဒတွာ ဂတောတိ။ ဟဝ
သဟာယကော အာဂန္ဓာ “ပါဟုနကော” မေ အာဂတော၊ ဝိတ္တိဏိယမံသံ
ဒေဟိ” တိ ဝတွာ မယာ “သဟာယကဿ တေ ဌပိတမံသတော အညံ မံသံ
နတ္ထိ၊ သော စ ဝိနာ မံသေန န ဘုဉ္ဇတိ” တိ ဝုတ္တေပိ ဗလက္ကာရေန တံ မံသံ
သာမံယေဝ ဂဟေတွာ ဂတောတိ။ အဟံ ဝိနာ မံသေန ဘတ္တံ န ဘုဉ္ဇာမိ၊
ဟရာဟိ နန္တိ။ ကိံ သက္ကာ ကာတုံ၊ ဘုဉ္ဇ သာမိတိ။ သော “နှာဟံ ဘုဉ္ဇာမိ” တိ
တံ ဘတ္တံ ဟရာပေတွာ သတ္တံ အာဒါယ ပစ္စာဂေဟေ ဌိတော ဂေါဏော အတ္ထိ၊
တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ မုခေ ဟတ္ထံ ပက္ခိပိတွာ ဇိဝံ နိဟရိတွာ သတ္ထေန

မူလေ ဆိန္ဒိတွာ အာဒါယ ဂန္ဓာ အင်္ဂါရေသု ပစာပေတွာ ဘတ္တမတ္တကေ
 ဌပေတွာ နိသိန္ဓော ဧကံ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဧကံ မံသခဏ္ဍံ မုခေ ဌပေသိ။
 တင်္ခဏညေဝဿ ဇိဝှါ ဆိန္ဒိတွာ ဘတ္တပါတိယံ ပတိ။ တင်္ခဏညေဝ ကမ္မသရိက္ခကံ
 ဝိပါကံ လဘိ။ သောပိ ခေါ ဂေါဏော ဝိယ လောဟိတဓာရာယ မုခတော
 ပဋ္ဌရန္တိယာ အန္ဓောဂေဟံ ပဝိသိတွာ ဇဏ္ဍကေဟိ ဝိစရန္တော ဝိရဝိ။

တသ္မိံ သမယေ ဂေါဓာတကဿ ပုတ္တော ဝိတရံ ဩလောကေန္တော
 သမိပေ ဌိတော ဟောတိ။ အထ နံ မာတာ အာဟ “ပဿ ပုတ္တ ဣမံ ဂေါဓာ-
 တကံ ဂေါဏံ ဝိယ ဂေဟမဇ္ဈေ ဇဏ္ဍကေဟိ ဝိစရိတွာ ဝိရဝန္တံ၊ ဣဒံ ဒုက္ခံ
 တဝ မတ္တကေ ပတိဿတိ၊ မမမ္ပိ အနောလောကေတွာ အတ္တနော သောတ္ထိံ
 ကရောန္တော ပလာယဿူ”တိ။ သော မရဏဘယတဇ္ဇိတော မာတရံ ဝန္တိတွာ
 ပလာယိ၊ ပလာယိတွာ စ ပန တက္ကသိလံ အဂမာသိ။ ဂေါဓာတကောပိ
 ဂေါဏော ဝိယ ဂေဟမဇ္ဈေ ဝိရဝန္တော ဝိစရိတွာ ကာလကတော အဝီစိဒ္ဓိ
 နိဗ္ဗတ္တိ။ ဂေါဏောပိ ကာလမကာသိ။ ဂေါဓာတကပုတ္တောပိ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ
 သုဝဏ္ဏကာရကမ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိ။ အထဿာစရိယော ဂါမံ ဂစ္ဆန္တော “ဝေရူပံ နာမ
 အလင်္ကာရံ ကရေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သောပိ တထာရူပံ အလင်္ကာရံ
 အကာသိ။ အထဿာစရိယော အာဂန္ဓာ အလင်္ကာရံ ဒိသ္မာ “အယံ ယတ္ထ
 ကတ္ထစိ ဂန္ဓာ ဇိဝိတုံ သမတ္ထော”တိ ဝယပုတ္တံ အတ္တနော ဖိတရံ အဒါသိ။
 သော ပုတ္တဓိတောဟိ ဝဓိ။

အထဿ ပုတ္တာ ဝယပုတ္တာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အပရဘာဝေ သာဝတ္ထိယံ
 ဂန္ဓာ တတ္ထ ဃရာဝါသံ သဏ္ဍပေတွာ ဝသန္တာ သဒ္ဓါ ပသန္တာ အဟေသုံ။
 ပိတာပိ နေသံ တက္ကသိလာယံ ကိဉ္စိ ကုသလံ အကတွာဝ ဇရံ ပါပုဏ်။
 အထဿ ပုတ္တာ “ပိတာ နော မဟလ္လကော”တိ အတ္တနော သန္တိကံ
 ပက္ခောသာပေတွာ “ပိတု အတ္တာယ ဒါနံ ဒဿာမာ”တိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ
 နိမန္တယိံသု။ တေ ပုနဒိဝသေ အန္ဓောဂေဟေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိသိဒါ-
 ပေတွာ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သတ္တာရံ အာဟံသု “ဘန္တေ
 အမှေဟိ ဣဒံ ပိတု ဇိဝဘတ္တံ ဒိန္နံ၊ ပိတု နော အနုမောဒနံ ကရောထာ”တိ။
 သတ္တာ တံ အာမန္တေတွာ “ဥပါသက တံ မဟလ္လကော ပရိပက္ကသရိရော
 ပဏ္ဍုပလာသသဒိသော၊ တဝ ပရလောကဂမနာယ ကုသလပါထေယျံ နတ္ထိ၊
 အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကရေဟိ၊ ပဏ္ဍိတော ဘဝ၊ မာ ဗာလော”တိ အနုမောဒနံ
 ကရောန္တော ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၃၅။ “ပဏ္ဍုပလာသောဝ ဒါနိသိ၊
 ယမပုရိသာပိ စ တေ ဥပဋ္ဌိတာ။
 ဥယျောဂမုခေ စ တိဋ္ဌသိ၊
 ပါထေယျမ္ပိ စ တေ န ဝိဇ္ဇတိ။”

၂၃၆။ သော ကရောဟိ ဒီပမတ္တနော၊
 ခိပ္ပံ ဝါယမ ပဏ္ဍိတော ဘဝ။
 နိဒ္ဒန္တမလော အနင်္ဂဏော၊
 ဒိဗ္ဗံ အရိယဘူမိံ ဥပေဟိသိ”တိ။

တတ္ထ ပဏ္ဍုပလာသောဝ ဒါနိသိတိ ဥပါသက တံ ဣဒါနိ ဆိဇ္ဇိတွာ ဘူမိယံ ပတိတပဏ္ဍုပလာသော ဝိယ အဟောသိ။ ယမပုရိသာတိ ယမဒူတာ ဝုစ္ဆန္တိ၊ ဣဒံ ပန မရဏမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ မရဏံ တေ ပဏ္ဍုပဋ္ဌိတန္တိ အတ္ထော။ ဥယျောဂမုခေတိ ပရိဟာနိမုခေ၊ အဝုခိမုခေ စ ဋ္ဌိတောသိတိ အတ္ထော။ ပါထေယျန္တိ ဂမိကဿ တဏှုလာဒိပါထေယျံ ဝိယ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တဿ တဝ ကုသလပါထေယျမ္ပိ နတ္ထိတိ အတ္ထော။ သော ကရောဟိတိ သော တံ သမုဒ္ဒေ နာဝါယ ဘိန္နာယ ဒီပသင်္ဂါတံ ပတိဋ္ဌံ ဝိယ အတ္တနော ကုသလပတိဋ္ဌံ ကရောဟိ။ ကရောန္တော စ ခိပ္ပံ ဝါယမ၊ သိဃံ သိဃံ ဝိရိယံ အာရဘ၊ အတ္တနော ကုသလကမ္မပတိဋ္ဌကရဏေန ပဏ္ဍိတော ဘဝ။ ယော ဟိ မရဏမုခံ အပ္ပတွာ ကာတံ သမတ္တကာလေဝ ကုသလံ ကရောဟိ၊ သေ ပဏ္ဍိတော နာမ၊ တာဒိသော ဘဝ၊ မာ အန္ဓဗာလောတိ အတ္ထော။ ဒိဗ္ဗံ အရိယဘူမိန္တိ ဧဝံ ဝိရိယံ ကရောန္တော ရာဂါဒိနံ မလာနံ နိဟဋ္ဌတာယ နိဒ္ဒန္တမလော အင်္ဂဏာဘာဝေန အနင်္ဂဏော နိက္ကိလေသော ဟုတွာ ပဉ္စဝိဓံ သုဒ္ဓါဝါသဘူမိံ ပါပုဏိဿသိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

တေ ပုနဒိဝသတ္တာယပိ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ ဒါနံ ဒတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ သတ္တာရံ အနုမောဒနကာလေ အာဟံသု “ဘန္တေ ဣဒမ္ပိ အမှာကံ ပိတု ဇီဝဘတ္တမေဝ၊ ဣမဿေဝ အနုမောဒနံ ကရောထာ”တိ။ သတ္တာ တဿ အနုမောဒနံ ကရောန္တော ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၁-အရိယဘူမိမေဟိသိတိ (သိ၊ သျာ)

၂၃၇။ “ဥပနိတဝယော စ ဒါနိသိ။
 သမ္ပယာတောသိ ယမဿ သန္တိကံ”။
 ဝါသော၂ တေ နတ္ထိ အန္တရာ၊
 ပါထေယျမ္ပိ စ တေ န ဝိဇ္ဇတိ။

၂၃၈။ သော ကရောဟိ ဒီပမတ္တနော၊
 ခိပ္ပံ ဝါယမ ပဏ္ဍိတော ဘဝ။
 နိဒ္ဒန္တမလော အနင်္ဂဏော၊
 န ပုန ဇာတိဇရံ ဥပေဟိသီ”တိ။

တတ္ထ ဥပနိတဝယောတိ ဥပါတိ နိပါတမတ္တံ၊ နိတဝယောတိ ဝိဂတဝယော၊
 အတိက္ကန္တဝယော၊ တုဉ္ဇသိဒါနိ တယော ဝယေ အတိက္ကမိတွာ မရဏမုခေ
 ဌိတောတိ အတ္ထော။ သမ္ပယာတောသိ ယမဿ သန္တိကန္တိ မရဏမုခံ ဂန္တံ
 သဇ္ဇော ၄ ဟုတွာ ဌိတောသိတိ အတ္ထော။ ဝါသော တေ နတ္ထိ အန္တရာတိ
 ယထာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ ကရောန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝသန္တိ၊
 န ဧဝံ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တာ။ န ဟိ သက္ကာ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တေန “အဓိ-
 ဝါသေထ ကတိပါဟံ၊ ဒါနံ တာဝ ဒေမိ၊ ဓမ္မံ တာဝ သုဏာမီ”တိအာဒိနိ ဝတ္ထု။
 ဣတော ပန စဝိတွာ ပရလောကေ နိဗ္ဗတ္တောဝ ဟောတိ။ ဣမမတ္တံ သန္ဓာယေတံ
 ဝုတ္တံ။ ပါထေယျန္တိ ဣဒံ ကိဉ္ဇာပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ၊ ဥပါသကဿ ပန ပုနပျုနံ
 ဒဠိကရဏတ္ထံ ဣဓာပိ သတ္တာရာ ကထိတံ။ ဇာတိဇရန္တိ ဧတ္ထ ဗျာဓိမရဏာနိပိ
 ဂဟိတာနေဝ ဟောန္တိ။ ဟေဋ္ဌမဂါထာဟိ စ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ကထိတော၊
 ဣဓ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ကထိတော။ ဧဝံ သန္တေပိ ယထာ နာမ ရညာ အတ္တနော
 မုခပမာဏေန ကဗဠိ ဝဇေတွာ ပုတ္တဿ ဥပနိတေ သော ကုမာရော အတ္တနော
 မုခပမာဏေန ဝဏှာတိ၊ ဧဝမေဝ သတ္တာရာ ဥပရိမဂ္ဂဝသေန ဓမ္မေ ဒေသိတေပိ
 ဥပါသကော အတ္တနော ဥပနိသယဝသေန ဟေဋ္ဌာ သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ
 ဣမိဿံ အနုမောဒနာယ အဝသာနေ အနာဂါမိဖလံ ပတ္တော။ သေသပရိ-
 သာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဂေါဃာတကပုတ္တဝတ္ထု ပဌမံ။

၁-သန္တိကေ (က)	၂-ဝါသောပိ စ (သိ၊ သျာ၊ က)
၃-နိတဝယော ဝတဝယော (သိ၊ သျာ)	၄-သဠိတော (သိ)

၂-အညတရမြာဟူဏဝတ္ထု

အနုပုဗ္ဗေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရ-
မြာဟူဏံ အာရဟ္မ ကထေသိ။

သော ကိရ ဧကဒိဝသံ ပါတောဝ နိက္ခမိတွာ ဘိက္ခုနံ စိဝရပါရူပနဌာနေ
ဘိက္ခု စိဝရံ ပါရူပန္တေ ဩလောကေန္တော အဌာသိ။ တံ ပန ဌာနံ ဝိရူဠတိဏံ
ဟောတိ။ အထေကဿ ဘိက္ခုနော စိဝရံ ပါရူပန္တဿ စိဝရကဏ္ဍော တိဏေသု
ပဝဇ္ဇေန္တော ဥဿာဝဗိန္ဒူဟိ တေမိ။ မြာဟူဏော “ဣမံ ဌာနံ အပ္ပဟရိတံ
ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ ပုနဒိဝသေ ကုဒ္ဒါလံ အာဒါယ ဂန္တော တံ ဌာနံ တစ္ဆေတွာ
ခလမဏ္ဍလသဒိသံ အကာသိ။ ပုနဒိဝသေပိ တံ ဌာနံ အာဂန္တော ဘိက္ခုသု စိဝရံ
ပါရူပန္တေသု ဧကဿ စိဝရကဏ္ဍံ ဘူမိယံ ပတိတွာ ပံသုမိ ပဝဇ္ဇမာနံ ဒိသ္မာ
“ဣဓ ဝါလုကံ ဩကိရိတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ စိန္တေတွာ ဝါလုကံ အာဟရိတွာ ဩကိရိ။

အထေကဒိဝသံ ပုရောဘတ္တံ စဏ္ဍော အာတပေါ အဟောသိ၊ တဒါပိ ဘိက္ခုနံ
စိဝရံ ပါရူပန္တာနံ ဂတ္တတော သေဒေ မုစ္စန္တေ ဒိသ္မာ “ဣဓ မယာ မဏ္ဍပံ
ကာရေတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ စိန္တေတွာ မဏ္ဍပံ ကာရေသိ။ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ
ဝဿံ ဝဿိ၊ ဝဒ္ဓလိကံ အဟောသိ။ တဒါပိ မြာဟူဏော ဘိက္ခု ဩလောကေ-
န္တောဝ ဌိတော တိန္တစိဝရကေ ဘိက္ခု ဒိသ္မာ “ဧတ္ထ မယာ သာလံ ကာရေတုံ
ဝဇ္ဇတိ” တိ သာလံ ကာရေတွာ “ဣဒါနိ သာလမဟံ ကရိဿာမိ” တိ စိန္တေတွာ
ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ အန္တော စ ဗဟိ စ ဘိက္ခု နိသီဒါပေတွာ
ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ အနုမောဒနတ္ထာယ သတ္တု ပတ္တံ ဂဟေတွာ “ဘန္တေ အဟံ
ဘိက္ခုနံ စိဝရပါရူပနကာလေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဩလောကေန္တော ဌိတော
ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒိသ္မာ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကာရေသိ” န္တိ အာဒိတော ပဌာယ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ
အာရောစေသိ။ သတ္တာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “မြာဟူဏ ပဏ္ဍိတာ နာမ ခဏေ
ခဏေ ထောက် ထောက် ကုသလံ ကရေန္တော အနုပုဗ္ဗေန အတ္တနော အကု-
သလမလံ နိဟရန္တိယေဝါ” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၃၉။ “အနုပုဗ္ဗေန မေဓာဝီ၊ ထောက် ထောက် ခဏေ ခဏေ။
ကမ္မာရော ရဇတဿေဝ၊ နိဒ္ဒမေ မလမတ္တနော” တိ။

တတ္ထ အနုပုဗ္ဗေနာတိ အနုပဋိပါဋိယာ။ မေဓာဝီတိ ဓမ္မောဇပညာယ
သမန္နာဂတော။ ခဏေ ခဏေတိ ဩကာသေ ဩကာသေ ကုသလံ ကရေန္တော။
ကမ္မာရော ရဇတဿေဝါတိ ယထာ သုဝဏ္ဏကာရော ဧကဝါရမေဝ သုဝဏ္ဏံ
တာပေတွာ ကောဇ္ဇေတွာ မလံ နိဟရိတွာ ပိလန္ဒနဝိကတိံ ကာတုံ န

သက္ကောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ တာပေန္တော ကောဇ္ဇေန္တော ပန မလံ နိဟရတိ၊ တတော အနေကဝိဓံ ပိလန္ဓနပိကဟိ° ကရောတိ၊ ဝေမေဝ ပုနပ္ပုနံ ကုသလံ ကရောန္တော ပဏ္ဍိတော အတ္တနော ရာဂါဒိမလံ နိဒ္ဒမေယျ၊ ဧဝံ နိဒ္ဒန္တမလော နိက္ခိလေ-
သောဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ မဟာ-
ဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အညတရပြာဟ္မဏဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-တိဿတ္ထေရဝတ္ထု

အယသာဝ မလန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တိဿ-
တ္ထေရံ နာမ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ တိဿ-
တ္ထေရောတိ ပညာသိ။ သော အပရဘာဂေ ဇနပဒဝိဟာရေ ဝဿူပဂတော
အဋ္ဌဟတ္ထကံ ထူလသာဠကံ လဘိတွာ ဝုတ္ထဝသော ပဝါရေတွာ တံ အာဒါယ
ဂန္ဓာ ဘဂိနိယာ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သာ “န မေ ဧသော သာဠကော ဘာတု
အနုစ္ဆရိကော”တိ တံ တိခိဏာယဝါသိယာ ဆိန္ဒိတွာ ဟိရဟိရံ ကတွာ ဥဒုက္ခလေ
ကောဇ္ဇေတွာ ပဝိသေတွာ° ပေါထေတွာ ဝဇ္ဇေတွာ သုခုမသုတ္တံ ကန္တိတွာ သာဠကံ
ဝါယာပေသိ။ ထေရောပိ သုတ္တဉ္စေဝ သူဖိယော စ သံဝိဒဟိတွာ စိဝရကာရကေ
ဒဟရသာမဏေရေ သန္တိပါတေတွာ ဘဂိနိယာ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “တံ မေ သာဠကံ
ဒေထ၊ စိဝရံ ကာရေဿာမိ”တိ အာဟ။ သာ နဝဟတ္ထံ သာဠကံ နိဟရိတွာ
ကနိဋ္ဌဘာတိကဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သော တံ ဂဟေတွာ ဝိတ္တာရေတွာ၂
ဩလောကေတွာ “မမ သာဠကော ထူလော အဋ္ဌဟတ္ထော၊ အယံ သုခုမော
နဝဟတ္ထော။ နာယံ မမ သာဠကော တုမှာကံ ဒေ၊ န မေ ဣမိနာ အတ္ထော၊
တမေဝ မေ ဒေထာ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ တုမှာကမေဝ ဧသော၊ ဂဏှထ နန္တိ။
သော နေဝ ဣစ္စိ။ အထဿ အတ္တနာ ကတကိစ္စံ သဗ္ဗံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ
တုမှာကမေဝေထ၊ ဂဏှထ န”န္တိ အဒါသိ။ သော တံ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ
စိဝရကမ္ပံ ပဋ္ဌပေသိ။

၁-ပိဋ္ဌေတွာ (သိ)၊ ဝိဇ္ဇေတွာ (သျှာ) ၂-ဝိစာရေတွာ (သျှာ)

အထဿ ဘဂိနိ စိဝရကာရာနံ အတ္ထာယ ယာဂုဘတ္တာဒိနိ သမ္မာဒေသိ။
 စိဝရဿ နိဠိတဒိဝသေ ပန အတိရေကသက္ကာရံ ကာရေသိ။ သော စိဝရံ ဩလော-
 ကေတွာ တသ္မိံ ဥပ္ပန္နသိနေဟော “သွေ ဒါနိ နံ ပါရုပိဿာမိ”တိ သံဟရိတွာ
 စိဝရဝံသေ ဌပေတွာ တံ ရတ္ထိံ ဘုတ္တာဟာရံ ဇိရာပေတုံ အသက္ကောန္တော ကာလံ
 ကတွာ တသ္မိံ ယေဝ စိဝရေ ဥိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဘဂိနိပိဿ ကာလကိရိယံ
 သုတွာ ဘိက္ခုနံ ပါဒေသု ပဝတ္တမာနာ ရောဒိ။ ဘိက္ခု ဟဿ သရိရကိစ္စံ ကတွာ
 ဂိလာနုပဋ္ဌာကဿ အဘာဝေန သံဃသေဝ တံ ပါပုဏာတိ။ “ဘာဇေဿာမ
 န”န္တိ တံ စိဝရံ နိဟရာပေသုံ။ သာ ဥိကာ “ဣမေ မမ သန္တကံ ပိလုမ္မန္တိ”တိ ပိရဝန္တိ
 ဣတော စိတော စ သန္ဓာဝိ။ သတ္တာ ဂန္တကုဋိယံ နိသိန္တောဝ ဒိဗ္ဗာယ သောတ-
 ဓာတုယာ တံ သဒ္ဓိ သုတွာ “အာနန္တ တိဿဿ စိဝရံ အဘာဇေတွာ သတ္တာဟံ
 နိက္ခိပိတုံ ဝဒေဟိ”တိ အာဟ။ ထေရော တယာ ကာရေသိ။ သာပိ သတ္တမေ ဒိဝသေ
 ကာလံ ကတွာ တုသိတဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သတ္တာ “အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ တိဿဿ
 စိဝရံ ဘာဇေတွာ ဂဏှထာ”တိ အာဏာပေသိ။ ဘိက္ခု တထာ ကရိံ သူ။

ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ကဿ နု ခေါသတ္တာ ကိဿဿ
 စိဝရံ သတ္တ ဒိဝသေ ဌပါပေတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ဂဏှိတုံ အနုဇာနိ”တိ။ သတ္တာ
 အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကယာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ တိဿော အတ္တနော စိဝရေ ဥိကာ ဟုတွာ
 နိဗ္ဗတ္တော၊ တုမှေဟိ တသ္မိံ ဘာဇိယမာနေ ဣမေ မမ သန္တကံ ပိလုမ္မန္တိ”တိ ပိရဝန္တိ
 ဣတော စိတော စ ဓာဝိ။ သာ တုမှေဟိ စိဝရေ ဂယုမာနေ တုမှေသု မနံ
 ပဒုဿိတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တေယျ။ တေန စာဟံ စိဝရံ နိက္ခိပါပေသိ။ ဣဒါနိ ပန
 သာ တုသိတဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တေန ဝေါ မယာ စိဝရဂဟဏံ အနုညာတ”န္တိ
 ဝတွာ ပုန ဟေဟိ “ဘာရိယာ ဝတ အယံ ဘန္တေ တဏှာ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ
 “အာမ ဘိက္ခဝေ ဣမေသံ သတ္တာနံ တဏှာ နာမ ဘာရိယာ။ ယထာ အယတော
 မလံ ဥဋ္ဌဟိတွာ အယမေဝ ခါဒတိ ဝိနာသေတိ အပရိဘောဂံ ကရောတိ၊
 ဧဝမေဝါယံ တဏှာ ဣမေသံ သတ္တာနံ အပ္ပန္နရေ ဥပ္ပဇိတွာ တေ သတ္တေ
 နိရယာဒိသု နိဗ္ဗတ္တာပေတိ၊ ဝိနာသံ ပါပေတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၄၀။ “အယသာဝ မလံ သမုဋ္ဌိတံ ၂၊
 တတုဋ္ဌာယာ ကမေဝ ခါဒတိ။
 ဧဝံ အတိဓောနစာရိနံ၊
 သာနိ ကမ္မာနိ နယန္တိ ဒုဂ္ဂတိ”န္တိ။

ဂဟေတွာ စာလေန္တော ဧကမ္ပိ ဓမ္မပဒံ အဒိသွာ “အဟံ သရဘညံ^၁ ဘဏိဿာမိ၊ အညော ဓမ္မကထံ ကထေတူ”တိ ဝတွာ ဩတရိ။ တေ အညေန ဓမ္မကထံ ကထာပေတွာ သရဘာဏတ္ထာယ^၂ ပုန တံ အာသနံ အာရောပယိ^၃သု။ သော ပုနပိ ကိဉ္စိ အဒိသွာ “အဟံ ရတ္တိံ ကထေဿာမိ၊ အညော သရဘညံ ဘဏတူ”တိ ဝတွာ အာသနာ ဩတရိ။ တေ အညေန သရဘညံ ဘဏာပေတွာ ပုန ရတ္တိံ ထေရံ အာနယိ^၃သု။ သော ရတ္တိမ္ပိ ကိဉ္စိ အဒိသွာ “အဟံ ပစ္စုသကာလေ ကထေဿာမိ၊ ရတ္တိံ အညော ကထေတူ”တိ ဝတွာ ဩတရိ။ တေ အညေန ရတ္တိံ ကထာပေတွာ ပုန ပစ္စုသေ တံ အာနယိ^၃သု။ သော ပုနပိ ကိဉ္စိ နာဒ္ဒသ။ မဟာဇနော လေဉ္စုဒဏ္ဍာဒီနိ ဂဟေတွာ “အန္ဓဗာလ တံ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ ဝဏ္ဏေ ကထိယမာနေ ဧဝဉ္စေဝဉ္စ ဝဒေသိ၊ ဣဒါနိ ကသ္မာ န ကထေသိ”တိ သန္တဇ္ဇေတွာ ပလာယန္တံ အနုဗန္ဓိ။ သော ပလာယန္တော ဧကိဿာ ဝစ္စကုဋိယာ ပတိ။

ဒုဘာဇနော ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ “အဇ္ဇ လာလုဒါယိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ ဂုဏကထာယ ပဝတ္တမာနာယ ဥဿယန္တော အတ္တနော ဓမ္မကထိကဘာဝံ ပကာသေတွာ မနုဿေဟိ သက္ကာရံ ဣတွာ ‘ဓမ္မံ သုဏောမာ’တိ ဝုတ္တေ စတုက္ခတ္တံ၊ အာဇာနေ နိသီဒိတွာ ကထေတဗ္ဗယုတ္တကံ ကိဉ္စိ အပဿန္တော ‘တံ အမှာကံ အယျေဟိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဂ္ဂါဟံ ဂဏှာသိ’တိ လေဉ္စုဒဏ္ဍာဒီနိ ဂဟေတွာ သန္တဇ္ဇေတွာ ပလာပိယမာနေ ဝစ္စကုဋိယာ ပတိတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဧသော ဂူထကူပေ နိမုဂ္ဂေါယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိတွာ—

“စတုပ္ပဒေါ အဟံ သမ္မ၊ တုမ္ပိ သမ္မ စတုပ္ပဒေါ။
 ဧဟိ သမ္မ နိဝတ္တဿု၊ ကိံ န ဘိတော ပလာယသိ။
 အသုစိပူတိလောမောသိ၊ ဒုဂ္ဂန္တော ဝါသိ သူကရ။
 သစေ ယုဇ္ဈိတုကာမောသိ၊ ဇယံ သမ္မ ဒဒါမိ တေ”တိ ၄—

ဣမံ ဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိ။ တဒါ သိဟော သာရိပုတ္တော အဟောသိ၊ သူကရော လာလုဒါယိတိ။ သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခဝေ လာလုဒါယိနာ အပ္ပမတ္တကောဝ ဓမ္မော ဥဂ္ဂဟိတော၊ သဇ္ဈာယံ ပန

၁-ပဒဘာဏံ (သီ၊ သျှာ)	၂-ပဒဘာဏာယ (သီ၊ သျှာ)
၃-အာရောပယိ ^၃ သု (သီ)	၄-၃ ၅-၃၆-ပိဋေ။

နေဝ အကာသိ၊ ကိဉ္စိ ပရိယတ္တိံ ဥဂ္ဂဟေတွာ တဿာ အသုဇ္ဈာယကရဏံ မလမေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၄၁။ “အသုဇ္ဈာယမလာ မန္တာ၊ အနုဋ္ဌာနမလာ ဃရာ။
မလံ ဝဏ္ဏဿ ကောသဇ္ဇံ၊ ပမာဒေါ ရက္ခတော မလ”န္တိ။

တတ္ထ အသုဇ္ဈာယမလာတိ ယာကာစိ ပရိယတ္တိံ ဝါ သိပ္ပံ ဝါ ယသ္မာ အသုဇ္ဈာယန္တဿ အနုယုဉ္ဇန္တဿ ဝိနာသတိ ဝါ နိရန္တရံ ဝါ န ဥပဋ္ဌာတိ။ တသ္မာ “အသုဇ္ဈာယမလာ မန္တာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန ဃရာဝါသံ ဝသန္တဿ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ဇိဏ္ဏပဋိသင်္ခရဏာဒီနိ အကရောန္တဿ ဃရံ နာမ ဝိနာသတိ။ တသ္မာ “အနုဋ္ဌာနမလာ ဃရာ”တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ဂိဟိဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ကောသဇ္ဇဝသေန သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ဝါ ပရိက္ခာရပဋိဇဂ္ဂနံ ဝါ အကရောန္တဿ ကာယော ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဟောတိ။ တသ္မာ “မလံ ဝဏ္ဏဿ ကောသဇ္ဇ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ဂါဝေါ ရက္ခန္တဿ ပမာဒဝသေန နိဒ္ဒါယန္တဿ ဝါ ကိဋ္ဌန္တဿ ဝါ တာ ဂါဝေါ အတိတ္ထပက္ခန္ဓနာဒိနာ ဝါ ဝါဠမိဂစောရာဒိ-ဥပဒ္ဓဝေန ဝါ ပရေသံ သာလိခေတ္တာဒိနိ ဩတရိတွာ ခါဒနဝသေန ဝိနာသံ အာပဇ္ဇန္တိ။ သယမ္ပိ ဒဏ္ဍံ ဝါ ပရိဘာသံ ဝါ ပါပုဏာတိ။ ပဗ္ဗဇိတံ ဝါ ပန ဆ ဋ္ဌါရာနိ အရက္ခန္တံ ပမာဒဝသေန ဂိလေသာ ဩတရိတွာ သာသနာ စာဝေန္တိ။ တသ္မာ “ပမာဒေါ ရက္ခတော”မလ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဘော ဟိဿ ဝိနာ-သာဝဟနေန ၂ မလဋ္ဌာနိယတ္တာ မလန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီံ သူတိ။
လာလုဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-အညတရကုလပုတ္တဝတ္ထု

မလိတ္တိယာ ဒုဗ္ဗနိကန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အည-တရံ ကုလပုတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တဿ ကိရ သမာနဇာတိကံ ကုလကုမာရိကံ အာနေသုံ။ သာ အာနိတ-ဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အတိစာရိနိ အဟောသိ။ သော ကုလပုတ္တော တဿာ အတိစာရေန လဇ္ဇိတော ကဿစိ သမ္ပုဒါဘာဝံ ဥပဂန္တံ အသက္ကောန္တော

၁-သံကိဉ္စိ ပရိယတ္တိံ ဝါ သိပ္ပံ ဝါ (သိ) ၂-ဝိနာသာဟရဏေန (သျှာ)

ဗုဒ္ဓပဋ္ဌာနာဒီနိ ပုစ္ဆိန္ဒိတွာ ကတိပါဟစ္စယေန သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဋိတွာ
ကောမန္တံ နိဿိန္ဒော “ကိံ ဥပါသက န ဒိဿသီ”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရော-
စေသိ။ အယ နံ သတ္တာ “ဥပါသက ပုဗ္ဗေပိ မယာ ‘ဣတ္ထိယော နာမ နဒီအာဒိ-
သဒိသာ၊ တာသု ပဏ္ဍိတေန ကောဓော န ကာတဗ္ဗော’တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပန
ဘဝပဋိစ္ဆန္ဒတ္တာ န သလ္လက္ခေသီ”တိ ဝတ္တာ တေန ယာစိတော—

“ယထာ နဒီ စ ပန္နော စ၊ ပါနာဂါရံ သဘာ ပပါ။
ဧဝံ လောကိတ္ထိယော နာမ၊ ဝေလာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ ဝ—

ဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ “ဥပါသက ဣတ္ထိယာ ဟိ အတိစာရိနိဘာဝေါ
မလံ၊ ဒါနံ ဒေန္တဿ မစ္ဆေရံ မလံ၊ ဣဓလောကပရလောကေသု သတ္တာနံ
အကုသလကမ္မံ ဝိနာသနတ္ထေန မလံ၊ အဝိဇ္ဇာ ပန သဗ္ဗမလာနံ ဥတ္တမမလ”န္တိ
ဝတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၄၂။ “မလိတ္ထိယာ ဒုစ္စရိတံ၊ မစ္ဆေရံ ဒဒတော မလံ။
မလာ ဝေ ပါပကာ ဓမ္မာ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိ စ။

၂၄၃။ တတော မလာ မလတရံ၊ အဝိဇ္ဇာ ပရမံ မလံ။
ဧတံ မလံ ပဟန္တာန၊ နိမ္မလာ ဟောထ ဘိက္ခဝေါ”တိ။

တတ္ထ ဒုစ္စရိတန္တိ အတိစာရော။ အတိစာရိနိံ ဟိ ဣတ္ထိံ သာမိကောပိ
ဂေဟာ နိဟရတိ၊ မာတာပိတုနံ သန္တိကံ ဂတမ္ပိ၂ “တံ ကုလဿ အဂါရဝဘူတာ၊
အက္ခိဟိပိ န ဒဋ္ဌဗ္ဗာ”တိ တံ နိဟရန္တိ ၇။ သာ အနာထာ ဝိစရန္တိ မဟာဒုက္ခံ
ပါပုဏာတိ။ တေနဿာ ဒုစ္စရိတံ “မလ”န္တိ ဝုတ္တံ။ ဒဒတောတိ ဒါယကဿ။
ယဿ ဟိ ခေတ္တကသနကာလေ “ဣမသ္မိံ ခေတ္တေ သမ္ပန္နေ သလာကဘတ္တာ-
ဒီနိ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ နိပ္ပန္နေ သဿေပိ မစ္ဆေရံ ဥပဇ္ဇိတွာ စာဂစိတ္တံ
နိဝါရေတိ၊ သော မစ္ဆေရဝသေန စာဂစိတ္တေ အဝိရူဟန္တေ မနုဿသမ္ပတ္တိံ
ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိန္တိ တိဿော သမ္ပတ္တိယော န လဘတိ။ တေန ဝုတ္တံ
“မစ္ဆေရံ ဒဒတော မလ”န္တိ။ သေသေသုပိ ဒေသေဝ နယော။ မပါပကာ ဓမ္မာတိ
အကုသလဓမ္မာ ပန ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ စ မလမေဝ။

တတောတိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမလတော။ မလတရန္တိ အတိရေကမလံ ဝေါ
ကထေမိတိ အတ္ထော။ အဝိဇ္ဇာတိ အဋ္ဌဝတ္ထုကံ အညာဏမေဝ ပရမံ မလံ။

၁-ဒု ၅-၁၆-၂၄၂-ပိဋေသု။
၁-အင်္ဂါရဘူတာ (သိ) ၂-ဂစ္ဆန္တံ (သျှာ)၊ ဂန္ဒာ (က)
၄-နိဟရတိ (က)

ဝိယ နိဒ္ဒါယန္တော ဝိယ စ ဟုတွာ မနုဿာနံ ပမာဒံ သလ္လက္ခေတွာ အနုပတိတွာ “သူသူ”တိ ဝဒန္တေသုယေဝ ဘာဇနတော မုခပူရံ ဂဟေတွာ ပလာယတိ၊ ဧဝမေဝံ အဟိရိကပုဂ္ဂလောပိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဂါမံ ပဝိသိတွာ ယာဂုဘတ္တဋ္ဌာနာဒီနိ ဝဝတ္ထပေတိ။ တတ္ထ ဘိက္ခု ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ယာပနမတ္တံ အာဒါယ အာသနသင်္ဂါယံ ဂန္တော ပစ္စဝေက္ခန္တော ယာဂုံ ပိဝိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရောန္တိ သဇ္ဈာယန္တိ အာသနသင်္ဂါယံ သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ အယံ ပန ကိဉ္စိ အကတွာ ဂါမာဘိမုခေါဝ ဟောတိ။

သော ဟိ ဘိက္ခုဟိ “ပဿထိမ”န္တိ ဩလောကိယမာနောပိ အနော-
 လောကေန္တော ဝိယ အညဝိဟိတော ဝိယ နိဒ္ဒါယန္တော ဝိယ ဂဏ္ဍိကံ
 ပဋိမုဉ္ဇန္တော ဝိယ စိဝရံ သံဝိဒဟန္တော ဝိယ ဟုတွာ “အသုကံ နာမ မေ ကမ္မံ
 အတ္ထိ”တိ ဝဒန္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဂါမံ ပဝိသိတွာ ပါတောဝ ဝဝတ္ထပိတ-
 ဂေဟေသု အညတရံ ဂေဟံ ဥပသင်္ဂမိတွာ သရမာနုသကေသု ထောကံ ကဝါဋ္ဌံ
 ပိဓာယ ဒွါရေ နိသိဒိတွာ ကန္တန္တေသုပိ ဧကေန ဟတ္ထေန ကဝါဋ္ဌံ ပဏာမေတွာ
 အန္တော ပဝိသတိ။ အထ နံ ဒိသ္မာ အကာမကာပိ အာသနေ နိသိဒါပေတွာ
 ယာဂုအာဒိသု ယံ အတ္ထိ၊ တံ ဒေန္တိ။ သော ယာဝဒတ္ထံ ဘုဉ္စိတွာ အဝသေသံ
 ပတ္တေနာဒါယ ပက္ကမတိ။ အယံ ကာကသုရော နာမ။ ဧဝရူပေန အဟိရိကေန
 သုဇိဝန္တိ အတ္ထော။

ဓံသိနာတိ “အသုကတ္ထေရော နာမ အပ္ပိစ္ဆော”တိအာဒီနိ ဝဒန္တေသု “ကိံ
 ပန မယံ န အပ္ပိစ္ဆော”တိအာဒိဝစနေန ပရေသံ ဂုဏဓံသနတာယ ဓံသိနာ။
 တထာရူပဿ ဝစနံ သုတွာ “အယမ္ပိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏေ ယုတ္ထော”တိ မညမာနာ
 မနုဿာ ဒါတဗ္ဗံ မညန္တိ။ သော ပန တတော ပဋ္ဌာယ ဝိညူပုရိသာနံ စိတ္တံ
 အာရာဓေတုံ အသက္ကောန္တော တမှာပိ လာဘာ ပရိဟာယတိ။ ဧဝံ ဓံသိပုဂ္ဂလော
 အတ္တနောပိ ပရဿပိ လာဘံ နာသေတိယေဝ။

ပက္ခန္တိနာတိ ပက္ခန္တစာရိနာ။ ပရေသံ ကိစ္စာနိပိ အတ္တနော ကိစ္စာနိ ဝိယ
 ဒသေန္တော ပါတောဝ ဘိက္ခုသု စေတိယင်္ဂဏာဒိသု ဝတ္တံ ကတွာ ကမ္မဋ္ဌာန-
 မနသိကာရေန ထောကံ နိသိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယ ဂါမံ ပဝိသန္တေသု မုခံ ဓောဝိတွာ
 ပဏ္ဍုကာသာဝပါရုပနအက္ခိအဋ္ဌနသိသမက္ခန္တနာဒီဟိ အတ္တဘာဝံ မဏ္ဍေတွာ
 သမ္ပဇ္ဇန္တော ဝိယ ဒွေ တယော သမ္ပဇ္ဇနိပဟာရေ ဒတွာ ဒွါရကောဋ္ဌကာ-
 ဘိမုခေါ ဟောတိ။ မနုဿာ ပါတောဝ “စေတိယံ ဝဉ္စိဿာမ၊ မာလာပူဇံ”

၁-မနသိ ကရောန္တော (သိ၊ သျာ)

ကရိယာမာ”တိ အာဂတာ တံ ဒိသ္မာ “အယံ ဝိဟာရော ဣမံ ဒဟရံ နိဿာယ ပဋိဇဂ္ဂနံ လဘတိ၊ ဣမံ မာ ပမဇ္ဇိတ္တာ”တိ ဝတ္တာ တဿ ဒါတဗ္ဗံ မညန္တိ။ ဧဝရူပေန ပက္ခန္ဓိနာပိ သုဇိဝံ။ ပဂဗ္ဘေနာတိ ကာယပါဂစ္ဆိယာဒီဟိ သမန္တာဂတေန။ သံကိလိဋ္ဌေန ဇိဝိတန္တိ ဣဝံ ဇိဝိကံ ကပ္ပေတွာ ဇိဝန္တေန ဟိ ပုဂ္ဂလေန သံကိလိဋ္ဌေန ဟုတွာ ဇိဝိတံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ဒုဇ္ဇိဝိတံ ပါပမေဝါတိ အတ္ထော။

ဟိရိမတာ စာတိ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နေန ပုဂ္ဂလေန ဒုဇ္ဇိဝံ။ သော ဟိ အမာတာဒယောဝ “မာတာ မေ”တိ အာဒိနိ အဝတွာ အဓမ္မိကေ ပစ္စယေ ဂူထံ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဓမ္မေန သမေန ပရိယေသန္တော သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တော လူခံ ဇိဝိကံ ဇိဝိတိတိ အတ္ထော။ သုစိဂဝေသိနာတိ သုစိနိ ကာယကမ္မာဒိနိ ပဂဝေသန္တေန။ အလိနေနာတိ ဇိဝိတဂုတ္တိမနလ္လိနေန။ သုဒ္ဓါဇိဝေန ပဿတာတိ ဧဝရူပေါ ဟိ ပုဂ္ဂလော သုဒ္ဓါဇိဝေါ နာမ ဟောတိ။ တေန ဧဝံ သုဒ္ဓါဇိဝေန တမေဝ သုဒ္ဓါဇိဝံ သာရတော ပဿတာ လူခဇိဝိတဝေသေန ဒုဇ္ဇိဝံ ဟောတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
စူဠသာရိဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ပဉ္စဥပါသကဝတ္ထု

ယော ပါဏန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စဥပါသကေ၊ အာရတ္တ ကုထေသိ။

တေသု ဟိ ဧကော ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိသိက္ခာပဒမေဝ ရက္ခတိ၊ ဣတရေ ဣတရာနိ။ ဟေ ဧကဒိဝသံ “အဟံ ဒုက္ကရံ ကရောမိ၊ ဒုက္ကရံ ရက္ခာမိ”တိ စိဝါဒါပန္နာ၊ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဝန္တိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တေသံ ကထံသုတွာ ဧကသီလမ္ပိ ကနိဋ္ဌကံ အကတွာ “သဗ္ဗာနေဝ ဒုရက္ခာနိ”တိ ဝတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၄၆။ “ယော ပါဏမတိပါတေတိ၊ မုသာဝါဒဉ္စ ဘာသတိ။
လောကေ အဒိန္နမာဒိယတိ၊ ပရဒါရဉ္စ ဂစ္ဆတိ။

၁-ဇိဝိတဂုတ္တိံ အနုအနုလ္လိနေန (သီ)၊ ဇိဝိတဂုတ္တိယာ အလိနေန (သျာ)
၂-ပဉ္စသတဥပါသကေ (သီ)၊ ပဉ္စသတေ ဥပါသကေ (က)

၂၄၇။ သုရာမေရယပါနဉ္စ၊ ယော နရော အနုယုဉ္စတိ။
ဣဓေဝ မေသော လောကသ္မိံ၊ မူလံ ခဏတိ အတ္တနော။

၂၄၈။ ဧဝံ ဘော ပုရိသ ဇာနာဟိ၊ ပါပဓမ္မော အသညတာ။
မာ တံ လောဘော အဓမ္မော စ၊ စိရံ ဒုက္ခာယ ရန္တယုန္တိ။

တတ္ထ ယော ပါဏမတိပါတေတိဘိ သော သာဟတ္ထိကာဒိသု ဆသု ပယောဂေသု ကေပယောဂေနာပိ ပရဿ ဇိပိတိန္ဒြိယံ ဥပစ္စိန္တတိ။ မုသာဝါဒန္တိ ပရေသံ အတ္တဘဉ္စနကံ မုသာဝါဒဉ္စ ဘာသတိ။ လောကေ အဒိန္နမာဒိ- ယတိတိ ဣမသ္မိံ သတ္တလောကေ ထေယျာဝဟာရာဒိသု ဧကေနပိ အဝ- ဟာရေန ပရပရိဂ္ဂဟိတံ အာဒိယတိ။ ပရဒါရဉ္စ ဂစ္ဆတိတိ ပရဿ ရက္ခိ- တဂေါပိတေသု ဘဏ္ဍေသု အပရဇ္ဈန္တော ဥပ္ပထစာရံ စရတိ။ သုရာမေရယ- ပါနန္တိ ယဿ ကဿစိ သုရာယ စေဝ မေရယဿ စ ပါနံ။ အနုယုဉ္စတိတိ သေဝတိ ဗဟုလိကဓရာတိ။ မူလံ ခဏတိတိ တိဋ္ဌတု ပရလောကော၊ သော ပန ပုံဂ္ဂလော ဣဓ လောကသ္မိံ ယေဝ ယေန ခေတ္တဂတ္ထုအာဒိနာ မူလေန ပတိဋ္ဌပေယျ၊ တမ္ပိ အဋ္ဌပေတွာ ဝါ ဝိဿဇေတွာ ဝါ သုရံ ပိဝန္တော အတ္တနော မူလံ ခဏတိ၊ အနာထော ကပဏော ဟုတွာ ပိစရတိ။ ဧဝံ ဘောတိ ပဉ္စဒုဿိလျကမ္မကာရကံ ပုဂ္ဂလံ အာလပတိ။ ပါပဓမ္မာတိ လာမကဓမ္မာ။ အသညတာတိ ကာယသည- တာဒိရဟိတာ။ အစေတသာတိပိ ပါဋ္ဌော၊ အစိတ္တကာတိ အတ္ထော။ လောဘော အဓမ္မော စာတိ လောဘော စေဝ ဒေါသော စ။ ဥဘယမ္ပိ ဟေတံ အကုသလမေဝိ။ စိရံ ဒုက္ခာယ ရန္တယုန္တိ စိရကာလံ နိရယဒုက္ခာဒိနံ အတ္တာယ တံ ဧတေ ဓမ္မာ မာ ရန္တေဓ၊ မာ မထေန္တုတိ၂ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဘေ ပဉ္စ ဥပါသကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။
ပဉ္စဥပါသကဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-တိဿဒဟရဝတ္ထု

ဒေါတိ ခေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တိဿဒဟရံ နာမ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိနော ဝိသာခါယ ဥပါသိကာ-
 ယာတိ ပဉ္စန္ဒံ အရိယသာဝကကောဋီနံ ဒါနံ နိန္ဒန္တော^၁ ဝိစရိ၊ အသဒိသဒါနံဗ္ဗိ
 နိဗ္ဗိယေဝ။ တေသံ တေသံ ဒါနဂ္ဂေ သိတလံ လဘိတွာ “သိတလ”န္တိ နိဗ္ဗိ၊ ဥဏှံ
 လဘိတွာ “ဥဏှ”န္တိ နိဗ္ဗိ။ အပံ ဒေန္တေပိ “ကိ” ဣမေ အပ္ပမတ္တကံ ဒေန္တိ”တိ နိဗ္ဗိ။
 ဗဟုံ ဒေန္တေပိ “ဣမေသံ ဂေဟေ ဌပနဋ္ဌာနံ မညေ နတ္ထိ၊ နန နာမ ဘိက္ခူနံ
 ယာပနမတ္တံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဧတ္တကံ ယာဂုဘတ္တံ နိရတ္ထကမေဝ ဝိဿဇ္ဇတိ”တိ နိဗ္ဗိ။
 အတ္တနော ပန ဉ္ဗတကေ အာရဗ္ဘ “အဟော အမှာကံ ဉ္ဗတကာနံ ဂေဟံ
 စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂတာဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဩပါနဘူတ”န္တိ^၂ အာဒိနိ ဝတွာ
 ပသံသံ ပဝတ္ထေသိ။ သော ပနေကဿ ဒေါဝါရိကဿ ပုတ္တော ဇနပဒံ
 ဝိစရန္တေဟိ ဝဗ္ဗကီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရန္တော သာဝတ္ထိံ ပတွာ ပဗ္ဗဇိတော။ အထ နံ
 ဘိက္ခူ ဧဝံ မနုဿာနံ ဒါနာဒိနိ နိန္ဒန္တံ ဒိသ္မာ “ပရိဂ္ဂဏိဿာမ န”န္တိ စိန္တေတွာ
 “အာဂုသောဓ္မတဝ ဉ္ဗတကာငကဟံ ဝသန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကဂါမေ
 နာမာ”တိ သုတွာဝ ကတိပယေ ဒဟရေ ပေသေသုံ။ တေ တတ္ထ ဂန္တော
 ဂါမဝါသိကေဟိ အာသနသာလာယ နိသီဒါပေတွာ ကတသက္ကာရာ ပုစ္ဆိံသု
 “ဣမမှာ ဂါမာ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတော တိဿော နာမ ဒဟရော အတ္ထိ၊ တဿ
 ကတမေ ဉ္ဗတကာ”တိ။ မနုဿာ “ဣမ ကုလဂေဟတော နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတ-
 ဒါရကော နတ္ထိ၊ ကိ” န ခေါ ဣမေ ဝဒန္တိ”တိ စိန္တေတွာ “ဘန္တေ ဧကော
 ဒေါဝါရိကပုတ္တော ဝဗ္ဗကီဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရိတွာ ပဗ္ဗဇိတောတိ သုဏောမ၊ တံ
 သန္ဓာယ ဝဒေထ မညေ”တိ အာဟံသု။ ဒဟရဘိက္ခူ တိဿဿ တတ္ထ
 ဣဿရဉ္ဗတကာနံ အဘာဝံ ဥတွာ သာဝတ္ထိံ ဂန္တော “အကာရဏမေဝ ဘန္တေ
 တိဿော ဝိလပန္တော ဝိစရတိ”တိ တံ ပဝတ္ထိံ ဘိက္ခူနံ အာရောစေသုံ။
 ဘိက္ခူပိ တံ တထာဂတဿ အာရောစေသုံ။

သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေဣဒါနေဝ ဝိကတ္ထေန္တော ဝိစရတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝိကတ္ထကောဝ
 အဟောသီ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခူဟိယာစိတော အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ဗဟုဗ္ဗိ သော ဝိကတ္ထေယျ၊ အညံ ဇနပဒံ ဂတော။
 အန္ဓာဂန္တောန ဒုသေယျ၊ ဘုဇ္ဇ ဘောဂေ ကဋ္ဌာဟကာ”တိ^၃—

ဣမံ ကဋ္ဌာဟဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ “ဘိက္ခဝေ ယော ဟိ ပုဂ္ဂလော ပရေဟိ
 အပ္ပကေ ဝါ ဗဟုကေ ဝါ လူခေ ဝါ ပဏီတေ ဝါ ဒိန္တေ အညေသံ ဝါ ဒတွာ

၁-ပဉ္စသတာနဗ္ဗိ အရိယသာဝကဒိနံ ဒါနံ ပုဂ္ဂိက္ကမန္တော (သိ)
 ၂-အာပါနဘူတန္တိ (သိ) ၃-၃၅-၂၉-ပိဋကေ

အတ္တနော အဒိန္နော မင်္ဂ ဟောတိ၊ တဿ ဈာနံ ဝါ ဝိပဿနံ ဝါ မဂ္ဂဖလောဒီနိ ဝါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”တိ ဝတော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါယာ အဘာသိ—

၂၄၉။ “ဒဒါတိ ဝေ ယထာသဒ္ဓံ၊ ယထာပသာဒနံ” ဇနော။
တတ္ထ ယော စ မင်္ဂ ဟောတိ၊ ပရေသံ ပါနဘောဇနော။
န သော ဒိဝါ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ၊ သမာဓိမဓိဂစ္ဆတိ။

၂၅၀။ ယဿ စေတံ သမုတ္တိန္နံ၊ မူလဃစ္စံ သမူဟတံ။
သ ဝေ ဒိဝါ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ၊ သမာဓိမဓိဂစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ ဒဒါတိ ဝေ ယထာသဒ္ဓန္တိ လူခပဏီတာဒိသု ယံကိဉ္စိ ဒေန္တော ဇနော ယထာသဒ္ဓံ အတ္တနော သဒ္ဓါနုရူပမေဝ ဒေတိ။ ယထာပသာဒနန္တိ ထေရနဝါဒိသု စဿ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ပသာဒေါဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဒေန္တော ယထာပသာဒနံ အတ္တနော ပသာဒါနုရူပမေဝ ဒေတိ။ တတ္ထာတိ တသ္မိံ ပရဿ ဒါနေ “မယာ အပ္ပံ ဝါ လဒ္ဓံ၊ လူခံ ဝါ လဒ္ဓံ”န္တိ မင်္ဂဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ။ သမာဓိန္တိ သော ပုဂ္ဂလော ဒိဝါ ဝါ ရတ္တိံ ဝါ ဥပစာရပ္ပနာဝသေန ဝါ မဂ္ဂဖလဝသေန ဝါ သမာဓိံ နာဓိဂစ္ဆတိ။ ယဿ စေတန္တိ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ ဧတံ ဧတေသု ဌာနေသု မင်္ဂဘာဝသင်္ခါတံ အကုသလံ သမုတ္တိန္နံ မူလဃစ္စံ ကတော အရဟိတ္တမဂ္ဂဉာဏေန သမူဟတံ၊ သော ဝုတ္တပ္ပကာရံ သမာဓိံ အဓိဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလောဒီနိ ပါပုဏိံသုတိ။
တိဿဒဟရဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-ပဉ္စဥပါသကဝတ္ထု

နတ္ထိ ရာဂသမော အင်္ဂါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စဥပါသကေ အာရဟ္တ ကထေသိ။

တေ ကိရ ဓမ္မံ သောတုကာမာ ဝိဟာရံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဉ္စိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိံသု။ ပုဒ္ဓါနဉ္စ “အယံ ခတ္တိယော၊ အယံ ပြာဟ္မဏော၊ အယံ အဓော၊ အယံ ဒုဂ္ဂတော၊ ဣမဿ ဥဋ္ဌာရံ ကတော ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ၊ ဣမဿ နော”တိ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယံကိဉ္စိ အာရဟ္တ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဓမ္မဂါရဝံ ပုရက္ခတွာ

၁-ယတ္ထ ပသာဒနံ (သိ) ၂-တတ္ထ သော မင်္ဂဘာဝံ ဝါ (သိ)၊ တတ္ထ ယော မင်္ဂဘော ဟောတိ (သျာ)

အာကာသဂံ° ဩတာရေန္တော ဝိယ ဒေသေတိ။ ဧဝံ ဒေသေန္တဿ ပန တထာဂတဿ သန္တိကေ နိသိန္ဓာနံ တေသံ ဧကော နိသိန္ဓကောဝ နိဒ္ဓါယိ၊ ဧကော အင်္ဂုလိယာ ဘူမိ° လိခန္တော နိသိဒိ၊ ဧကော ဧကံ ရုက္ခံ စာလေန္တော နိသိဒိ၊ ဧကော အာကာသံ ဥလ္လောကေန္တော နိသိဒိ၊ ဧကော ပန သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ အသောသိ။

အာနန္ဒတ္ထေရော သတ္တာရံ ဗီဇယမာနော တေသံ အာကာရံ ဩလောကေန္တော သတ္တာရံ အာဟ “ဘန္တေ တုမှေ ဣမေသံ မဟာမေဃဂဇ္ဇိတံ ဂဇ္ဇန္တော ဝိယ ဓမ္မံ ဒေသေထ၊ ဧတေ ပန တုမှေသုပိ ဓမ္မံ ကထေန္တေသု ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရေန္တော နိသိန္ဓာ”တိ။ အာနန္ဒ တံ ဧတေ န ဇာနာသိတိ။ အာမ န ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ ဧတေသု ဟိ ယော ဒေ နိဒ္ဓါယန္တော နိသိန္ဓော၊ ဒေ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ သပ္ပယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဘောဂေသု သီသံ ဌပေတွာ နိဒ္ဓါယိ၊ ဣဒါနိပိဿ နိဒ္ဓါယ တိတ္ထိ နတ္ထိ၊ နာဿ ကဏ္ဍံ မမ သဒ္ဓေါ ပဝိသတိတိ။ ကိ° ပန ဘန္တေ ပဋိပါဋိယာ ကထေထ၊ ဥဒါဟု အန္တရန္တရာတိ။ အာနန္ဒ တေဿ ဟိ ကာလေန မနုဿတ္တံ၊ ကာလေန ဒေဝတ္တံ၊ ကာလေန နာဂတ္တန္တိ ဧဝံ အန္တရန္တရာ ဥပ္ပဇန္တဿ ဥပပတ္တိယော သဗ္ဗညုတညာဏေနာပိ န သက္ကာ ပရိစ္ဆိန္တိတုံ။ ပဋိပါဋိယာ ပနေသ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ နာဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နိဒ္ဓါယန္တောပိ နိဒ္ဓါယ အတိတ္ထောယေဝ။ အင်္ဂုလိယာ ဘူမိ° လိခန္တော နိသိန္ဓပုရိသောပိ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဘူမိ° ခဏိ၊ ဣဒါနိပိ ဘူမိ° ခဏန္တောဝ မမ သဒ္ဓံ န သုဏာတိ။ ဒေ ရုက္ခံ စာလေန္တော နိသိန္ဓပုရိသောပိ ပဋိပါဋိယာ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ မက္ကဋယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဣဒါနိပိ ပုဗ္ဗာစိဏ္ဍဝသေန ရုက္ခံ စာလေတိယေဝ၊ နာဿ ကဏ္ဍံ မမ သဒ္ဓေါ ပဝိသတိ။ ဒေ အာကာသံ ဥလ္လောကေတွာ နိသိန္ဓပုရိသောပိ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ နက္ခတ္တပါဌကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဣဒါနိ ပုဗ္ဗာစိဏ္ဍဝသေန အဇ္ဇာပိ အာကာသမေဝ ဥလ္လောကေတိ၊ နာဿ ကဏ္ဍံ မမ သဒ္ဓေါ ပဝိသတိ။ ဒေ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ သုဏန္တော နိသိန္ဓပုရိသော ပန ပဋိပါဋိယာ ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ မန္တဇ္ဈာယကဗြာဟ္မဏော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဣဒါနိပိ မန္တ သံသန္တန္တော ဝိယ သက္ကစ္စံ သုဏာတိတိ။

ဘန္တေ တုမှာကံ ဓမ္မဒေသနာ ဆဝိအာဒိနိ ဆိန္ဒိတွာ အဋ္ဌိမိဉ္စ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ၊ ကဿ ဣမေ တုမှေသုပိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေသု သက္ကစ္စံ န သုဏန္တိတိ။ အာနန္ဒ မမ ဓမ္မော သုဿဝနိယောတိ သညံ ကရေသိ မညေတိ။ ကိ° ပန ဘန္တေ ဒုဿဝနိယောတိ။ အာမ အာနန္ဒာတိ။ ကဿ ဘန္တေတိ။ အာနန္ဒ

ဗုဒ္ဓေါတိ ဝါ ဓမ္မောတိ ဝါ သံဃောတိ ဝါ ပဒံ ဣမေဟိ သတ္ထေဟိ အနေကေ သုပိ ကပ္ပကောဋိသတသဟသေသု အသုတပုဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ဣမံ ဓမ္မံ သောတုံ န သက္ကောန္တာ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ဣမေ သတ္တာ အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံယေဝ သုဏန္တာ အာဂတာ၊ တသ္မာ သုရာပါနကေဋိမဏ္ဍလာဒိသု ဂါယန္တာ နစ္စန္တာ ဝိစရန္တိ၊ ဓမ္မံ သောတုံ န သက္ကောန္တိတိ။ ကိံ နိဿာယ ပနေတေ န သက္ကောန္တိ ဘန္တေတိ။

အထဿ သတ္တာ “အာနန္ဒ ရာဂံ နိဿာယ ဒေါသံ နိဿာယ မောဟံ နိဿာယ တဏှံ နိဿာယ န သက္ကောန္တိ။ ရာဂဂ္ဂိသဒိသော အဂ္ဂိ နာမ နတ္ထိ၊ သော ဆာရိကမ္ပိ အသေသေတွာ သတ္ထေ ဒဟတိ။ ကိဉ္စာပိ သတ္တသုရိယ-ပါတုဘာဝံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော ကပ္ပဝိနာသကော အဂ္ဂိပိ ကိဉ္စိ အနဝသေသေတွာဝ လောကံ ဒဟတိ၊ သော ပန အဂ္ဂိ ကဒါစိယေဝ ဒဟတိ။ ရာဂဂ္ဂိနော အဒဟနကာလော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ရာဂသမော ဝါ အဂ္ဂိ ဒေါသသမော ဝါ ဂဟော မောဟသမံ ဝါ ဇာလံ တဏှာသမာ ဝါ နဒီ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၅၁။ “နတ္ထိ ရာဂသမော အဂ္ဂိ၊ နတ္ထိ ဒေါသသမော ဂဟော။
နတ္ထိ မောဟသမံ ဇာလံ၊ နတ္ထိ တဏှာသမာ နဒီ”တိ။

တတ္ထ ရာဂသမောတိ ဓူမာဒိသု ကိဉ္စိ အဒသေတွာ အန္တောယေဝ ဥဋ္ဌာယ ဈာပနဝသေန ရာဂေန သမော အဂ္ဂိ နာမ နတ္ထိ။ ဒေါသသမောတိ ယက္ခဂဟ-အဇဂရဂဟကုမ္ဘိလဂဟာဒယော ၂ ကေသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ ဂဏှိတုံ သက္ကောန္တိ၊ ဒေါသဂဟော ပန သဗ္ဗတ္ထ ကေန္တမေဝ ဂဏှာတိတိ ဒေါသေန သမော ဂဟော နာမ နတ္ထိ။ မောဟသမံ ဩနန္ဒနပရိယောနန္ဒနဋ္ဌေန ပန မောဟသမံ ဇာလံ နာမ နတ္ထိ။ တဏှာသမာတိ ဂင်္ဂါဒီနံ နဒီနံ ပုဏ္ဏကာလောပိ ဝိနကာလောပိ သုက္ခကာလောပိ ပညာယတိ၊ တဏှာယ ပန ပုဏ္ဏကာလော ဝါ သုက္ခကာလော ဝါ နတ္ထိ၊ နိစ္စံ ဝိနာဝ ပညာယတိတိ ဒုပ္ပ။ ရဏဋ္ဌေန တဏှာယ သမာ နဒီ နာမ နတ္ထိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ သုဏန္တာ ဥပါသက္ခော သောတာပတ္တိ-ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ပဉ္စဥပါသကဝတ္ထု နဝမံ။

ယ-သက္ခာ-တသ္မာ (သျှ၊ က) ၂-သက္ခဂါဟအဇဂရဂါဟကုမ္ဘိလဂါဟာဒယော (သိ၊ က)
၃-န ကေမေဝ (သိ)

၁၀-မေဏှကသေဋ္ဌိဝတ္ထု

သုဒဿံ ဝဇ္ဇန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဘဒ္ဒိယနဂရံ နိဿာယ ဇာတိယာ ဝနေ ဝိဟရန္တော မေဏှကသေဋ္ဌိံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သတ္တာ ကိရ အင်္ဂုတ္တရာပေသု^၁ စာရိကံ စရန္တော မေဏှကသေဋ္ဌိနော စ၊ ဘဒ္ဒိယာယ စဿ စန္ဒပဒုမာယ၊ ပုတ္တဿ စ ခေနဉ္စယသေဋ္ဌိနော၊ သုဏိသာယ စ သုမနဒေဝိယာ၊ နတ္တာယ စဿ ဝိသာခါယ၊ ဒါသဿ စ ပုဏှဿာတိ ဣမေသံ သောတာပတ္တိဖလူပနိဿယံ ဒိသွာ ဘဒ္ဒိယနဂရံ ဂန္ဓာ ဇာတိယာဝနေ ဝိဟာသိ။ မေဏှကသေဋ္ဌိ သတ္ထု အာဂမနံ အသောသိ။ ကသ္မာ ပနေသ မေဏှကသေဋ္ဌိ နာမ ဇာတောတိ? တဿ ကိရ ပစ္ဆိမဂေဟေ အဋ္ဌကရိသမတ္တေ ဌာနေ ဟတ္ထိ- အဿဥသဘပမာဏာ သုဝဏှမေဏှကာ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ ပိဋ္ဌိယာ ပိဋ္ဌိံ ပဟရ- မာနာ ဥဋ္ဌဟိံ သု။ တေသံ မုခေသု ပဉ္စဝဏှာနံ သုတ္တာနံ ဂေဏှုကာ ပက္ခိတ္တာ ဟောန္တိ။ သပ္ပိတေလမရုဖာဏိတာဒိဟိ ဝါ ဝတ္တန္တောဒနဟိရညသုဝဏှာဒိဟိ ဝါ အတ္ထေ သတိ တေသံ မုခတော ဂေဏှုကေ အပနေန္တိ၊ ဧကဿာပိ မေဏှ- ကဿ မုခတော ဇမ္ပုဒိပဝါသိနံ ပဟောနကံ သပ္ပိတေလမရုဖာဏိတဝတ္တ- ဣာဒနဟိရညသုဝဏှံ နိက္ခမတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မေဏှကသေဋ္ဌိတိ ပညာယိ။

ကိံ ပနဿ ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ? ဝိပဿီဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ ဒေ အဝရောဇဿ နာမ ကုဋုမ္ဘိကဿ ဘာဂိနေယျော မာတုလေန သမာနနာမော အဝရောဇော နာမ အဟောသိ။ အထဿ မာတုလော သတ္ထု ဂန္ဓကုဋိံ ကာတုံ အာရဘိ။ သော တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “မာတုလ ဥဘောပိ သဟေဝ ကရောမာ”တိ ဝတွာ “အဟံ အညေဟိ သဒ္ဓိံ အသာဓာရဏံ ကတွာ ဧကကောဝ ကရိဿာ- မိ”တိ တေန ပန ပဋိက္ခိတ္တကာလေ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဂန္ဓကုဋိယာ ကတာယ ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ ကုဉ္ဇရသာလံ နာမ လဒ္ဓု ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ အရညတော ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ အာဟရာပေတွာ ဧကံ ထမ္ဘံ သုဝဏှာခစိတံ ဧကံ ရဇတခစိတံ၊ ဧကံ မဏိခစိတံ၊ ဧကံ သတ္တရတနခစိတန္တိ ဧဝံ တုလာသင်္ဘာတ- ဒ္ဓါရကဝါဠဝါတပါနဂေါပါနသီဆဒနိဋ္ဌကာ သဗ္ဗာပိ သုဝဏှာဒိခစိတာဝ ကာရေတွာ ဂန္ဓကုဋိယာ သမ္ပုဓဋ္ဌာနေ တထာဂတဿ သတ္တရတနမယံ ကုဉ္ဇရသာလံ ကာရေသိ။ တဿာ ဥပရိ ဃနရတ္တသုဝဏှမယာ ကမ္မလာ ပဝါဠမယာ သိခရထူပိကာယော^၂ အဟောသုံ။ ကုဉ္ဇရသာလာယ မဇ္ဈေ

၁-အင်္ဂုတ္တရာပထေသု (သျှာ)၊ အင်္ဂုတ္တရေသု (က)
၂-ဃနရတ္တသုဝဏှမယံ ကပါလံ ပဝါဠမယာ သိခရထူပိယော (သီ)၊ ဃနရတ္တသုဝဏှဖလိကပဝါဠမယာ တိဿော သိခရထူပိယော (သျှာ)

ဌာနေ ရတနမဏှပံ ကာရေတွာ ဓမ္မာသနံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တဿ ဃန-
 ရတ္တသုဝဏှမယာ ပါဒါ အဟေသုံ၊ တထာ စတဿော အဋ္ဌနိယော။ စတ္တာရော
 ပန သုဝဏှမေဏှကေ ကာရာပေတွာ အာသနဿ စတုန္ဒံ ပါဒါနံ ဟေဋ္ဌာ
 ဌပေသိ၊ ဒွေ မေဏှကေ ကာရာပေတွာ ပါဒါပိဋ္ဌကာယ ဟေဋ္ဌာ ဌပေသိ၊
 ဆ သုဝဏှမေဏှကေ ကာရာပေတွာ မဏှပံ ပရိက္ခိပေန္တော ဌပေသိ။ ဓမ္မာသနံ
 ပဌမံ သုတ္တမယေဟိ ရဇ္ဇုကေဟိ ဝါယာပေတွာ မဇ္ဈေ သုဝဏှသုတ္တမယေဟိ
 ဥပရိ မုတ္တမယေဟိ သုတ္တေဟိ ဝါယာပေသိ။ တဿ စန္ဒနမယော အပဿယော
 အဟောသိ။ ဧဝံ ကုဗ္ဗရသာလံ နိဋ္ဌာပေတွာ သာလာမဟံ ကရောန္တော အဋ္ဌ-
 သဋ္ဌိဟိ ဘိက္ခုသတသဟဿေဟိ^၁ သဒ္ဓိံ သတ္တာရံ နိမန္တောတွာ စတ္တာရော
 မာသေ ဒါနံ ဒတွာ ဩသာနဒိဝသေ တိစိဝရံ အဒါသိ။ တတ္ထ သံဃနဝကဿ
 သတသဟဿဋ္ဌနိကံ^၂ ပါပုဏိ။

ဧဝံ ဝိပဿီဗုဒ္ဓကာလေ ပုညကမ္မံ ကတွာ တတော စုတော ဒေဝေသု စ
 မနုဿေသု စ သံသရန္တော ဣမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဗာရာဏသီယံ မဟာဘောဂ-
 ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိ နာမ အဟောသိ။ သော ဧကဒိဝသံ
 ရာဇူပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော ပုရောဟိတံ ဒိသ္မာ “ကိံ အာစရိယ နက္ခတ္တမုဟုတ္တံ၊
 ဥပဓာရေထာ”တိ အာဟ။ အာမ ဥပဓာရေမိ၊ ကိံ အညံ အမှာကံ
 ကမ္မန္တိ။ တေန ဟိ ကိဒိသံ ဇနပဒစာရိတ္တန္တိ^၃။ ဧကံ ဘယံ ဘဝိဿတိတိ။
 ကိံ ဘယံ နာမာတိ။ ဆာတကဘယံ သေဋ္ဌိတိ။ ကဒါ ဘဝိဿတိတိ။ ဣတော
 တိဏှံ သံဝစ္ဆရာနံ အစ္စယေနာတိ။ တံ သုတွာ သေဋ္ဌိ ဗဟုံ ကသိကမ္မံ ကာရေတွာ
 ဂေဟေ ဝိဇ္ဇမာနဓနေနာပိ ခညမေဝ ဂဟေတွာ အမုတေရသာနိ ကောဋ္ဌ-
 သတာနိ ကာရေတွာ သဗ္ဗကောဋ္ဌကေ ဝိဟိဟိ ပရိပူရေသိ။ ကောဋ္ဌေသု အပ္ပ-
 ဟောန္တေသု စာဋိအာဒိနိ ပူရေတွာ အဝသေသံ ဘူမိယံ အာဝါဇ္ဇေ ကတွာ
 နိခဏိ။ နိဓာနာဝသေသံ မတ္တိကာယ သဒ္ဓိံ မဒ္ဓိတွာ ဘိတ္တိယော လိမ္မာပေသိ။

သော အပရေန သမယေန ဆာတကဘယေ သမ္ပတ္တေ ယထာနိက္ခိတ္တံ ခညံ
 ပရိဘုဉ္ဇန္တော ကောဋ္ဌေသု စ စာဋိအာဒိသု စ နိက္ခိတ္တဓညေ ပရိက္ခိဏေ
 ပရိဇနေ ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ “ဂစ္ဆထ တာတာ၊ ပဗ္ဗတပါဒံ ပဝိသိတွာ
 ဇီဝန္တာ သုဘိက္ခကာလေ မမ သန္တိကံ အာဂန္တုကာမာ အာဂစ္ဆထ၊ အနာ-
 ဂန္တုကာမာ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဇီဝထာ”တိ။ တေ ရောဒမာနာ အဿုမုခါဟုတွာ
 သေဋ္ဌိံ ဝန္တိတွာ ခမာပေတွာ သတ္တာဟံ နိသိဒိတွာ တထာ အကံသု။ တဿ ပန

၁-အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ ဘိက္ခုသဟဿေန (သီ)၊ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿေဟိ (သျှာ)
 ၂-သဟဿဋ္ဌနိကံ (သီ) ၃-ဇနပဒစာရိကန္တိ (က)

သန္တိကေ ဝေယျာဝစ္စကရော ဧကောဝ ပုဏ္ဏော နာမ ဒါသော ဩဟိယိ၊ တေန သဒ္ဓိံ သေဋ္ဌိဇာယာ သေဋ္ဌိပုဏ္ဏော သေဋ္ဌိသုဏ်သာတိ ပဉ္စေ ဇနာ အဟေသုံ။ တေ ဘူမိယံ အာဝါဋ္ဌေသု နိဟိတဓညေဝိ ပရိက္ခိဏေ ဘိတ္တိမတ္တိကံ ပါတေတွာ တေမေတွာ တတော လဒ္ဓဓညေန ယာပယိံ သု။ အထဿ ဇာယာ ဆာတကေ အဝတ္ထရန္တေ မတ္တိကာယ ဒီယမာနာယ ဘိတ္တိပါဒေသု^၁ အဝသိဋ္ဌမတ္တိကံ ပါတေတွာ တေမေတွာ အနာဠကမတ္တံ ဝိဟိံ လဘိတွာ ကောဋ္ဌေတွာ ဧကံ တဏှုလနာဋ္ဌိံ ဂဟေတွာ “ဆာတကကာလေ စောရာ ဗဟူ ဟောန္တိ”တိ စောရဘယေန ဧကသ္မိံ ကုဋ္ဌေပက္ခိပိတွာ ပိဒဟိတွာ ဘူမိယံ နိခဏိတွာ ဌပေသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ ရာဇူပဋ္ဌာနတော အာဂန္တော အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဆာတောမိ၊ အတ္တိ ကိန္တိ”တိ။ သာ ဝိဇ္ဇမာနံ “နတ္ထိ”တိ အဝတွာ “ဧကော တဏှုလနာဋ္ဌိ အတ္ထိ”တိ အာဟ။ ကဟံ သာတိ။ စောရဘယေန မေ နိခဏိတွာ ဌပိတာတိ။ တေန ဟိ နံ ဥဒ္ဓရိတွာ ကိန္တိ ပစာဟိတိ။ “သစေ ယာဂုံ ပစိဿာမိ၊ ဒွေ ဝါရေ လဘိဿတိ။ သစေ ဘတ္တံ ပစိဿာမိ၊ ဧကဝါရမေဝ လဘိဿတိ၊ ကိံ ပစာမိ သာမိ”တိ အာဟ။ အမှာကံ အညော ပစ္စယော နတ္ထိ၊ ဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိတွာ မရိဿာမ၊ ဘတ္တမေဝ ပစာဟိတိ။ သာ ဘတ္တံ ပစိတွာ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ သေဋ္ဌိနော ကောဋ္ဌာသံ ဝဇေတွာ ပုရတော ဌပေသိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာတိ။ အန္တောသမာပတ္တိယံ ကိရ သမာပတ္တိဗလေန ဇိဃန္တော န ဗာတေ။ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတာနံ ပန ဗလဝတိ ဟုတွာ ဥဒရပဋ္ဌလံ ဥယုန္တိ ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ တေ လဘနဋ္ဌာနံ ဩလောကေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တံ ဒိဝသံ စ တေသံ ဒါနံ ဒတွာ သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိသု အညတရသမ္ပတ္တိံ လဘန္တိ။ တသ္မာ သောပိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေန္တော “သကလဇမ္ပုဒိပေ ဆာတကဘယံ ဥပ္ပန္နံ၊ သေဋ္ဌိဂေဟေ စ ပဉ္စန္ဓံ ဇနာနံ နာဋ္ဌိကောဒနောဝ ပဏ္ဏော၊ သဒ္ဓါ န ခေါ ဧတေ၊ သက္ခိဿန္တိ ဝါမမ သင်္ဂဟံ ကာတု”န္တိ တေသံ သဒ္ဓဘာဝဉ္စ သင်္ဂဟံ ကာတု သမတ္တဘာဝဉ္စ ဒိသ္မာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ မဟာသေဋ္ဌိဿ ပုရတော ဋ္ဌါရေ ဌိတမေဝ အတ္တာနံ ဒသေသိ။ သော တံ ဒိသ္မာ ပသန္ဓစိတ္တော “ပုဗ္ဗေပိ မယာ ဒါနဿ အဒိန္နတ္တာ ဧဝရူပံ ဆာတကံ ဒိဋ္ဌံ၊ ဣဒံ ခေါ ပန ဘတ္တံ မံ ဧကဒိဝသ- မေဝ ရက္ခေယျ။ အယျဿ ပန ဒိန္နံ အနေကာသု ကပ္ပကောဋီသု မမ ဟိတသုခါဝဟံ ဘဝိဿတိ”တိ တံ ဘတ္တပါတိံ အပနေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဥပသင်္ဂမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ ဂေဟံ ပဝေသေတွာ အာသနေ

၁-ဘိတ္တိပါဒါယေဝ (သိ)

နိသိန္ဓသ ဟိဒေ ဧသဝိတွာ သုဝဏှပါဒပိဋေ ဌပေတွာ ဘတ္တပါတိမာဒါယ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပတ္တေ ဟဿိကိရိ။ ဥပဗျာဝသေသေ ဘတ္တေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဟတ္တေန ပတ္တံ ပိဒဟိ။ အထ နံ “ဘန္တေ ကောယ တဏှုလနာဠိယာ ပဉ္စန္ဒ ဇနာနံ ပတ္တဩဒနဿ အယံ ဧကော ကောဠာသော၊ ဣမံ ဒ္ဓိဓာ ကာတုံ န သက္ကာ။ မာ၊ မယံ ဧဇ္ဇဓလောကေ သင်္ဂဟံ ကရောထ၊ အဟံ နိရဝသေသံ ဒါတုကာမောမ္ပိ”တိ ဝတွာ သဗ္ဗံ ဘတ္တမဒါသိ။ ဒတွာ စ ပန ပတ္တနံ ပဌပေသိ “မာ ဘန္တေ ပုန နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဠာနေ ဧဝရူပံ ဆာတကဘယံ အဒ္ဓဿံ၊ ဣတော ပဠာယ သကလဇမ္ပဒီပဝါသိနံ ဗိဇဘတ္တံ ဒါတုံ သမတ္ထော ဘဝေယံ၊ သဟတ္တေန ကမ္ပံ ကတွာ ဇိဝိကံ န ကပ္ပေယံ၊ အမုတေရသ ကောဠာသတာနိ သောဓာပေတွာ သီသံ နှာယိတွာ တေသံ ဒ္ဓါရေ နိသိဒိတွာ ဥဒ္ဓံ၊ ဩလောကိတက္ခဏေယေဝ မေ ရတ္တသလိဓေရာ ပတိတွာ သဗ္ဗကောဠေ ပူရေယျ။ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဠာနေ စ အယမေဝ ဘရိယာ အယမေဝ ပုတ္တော၊ အယမေဝ သုဏီသာ၊ အယမေဝ ဒါသော ဟောတူ”တိ။

ဘရိယာပိဿ “မမ သာမိကေ-ဇိဗန္ဓာယ ပိဠိယမာနေ န သက္ကာ မယာ ဘုဒ္ဓိတု”န္တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော ကောဠာသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဒတွာ ပတ္တနံ ပဌပေသိ “ဘန္တေ ဣဒါနိ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဠာနေ ဧဝရူပံ ဆာတကဘယံ န ပသေယံ၊ ဘတ္တထာလိကံ ပုရတော ကတွာ သကလဇမ္ပဒီပဝါသိနံ ဘတ္တံ ဒေန္တိယာပိ စ မေ ယာဝ န ဥဠဟိဿာမိ၊ တာဝ ဂဟိတဂဟိတဠာနံ ပူရိတမေဝ ဟောတု။ အယမေဝ သာမိကော၊ အယမေဝ ပုတ္တော၊ အယမေဝ သုဏီသာ၊ အယမေဝ ဒါသော ဟောတူ”တိ။ ပုတ္တောပိဿ အတ္တနော ကောဠာသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဒတွာ ပတ္တနံ ပဌပေသိ “ဘန္တေ ဣတော ပဠာယ ဧဝရူပံ ဆာတကဘယံ န ပသေယံ၊ ဧကဉ္စ မေ သဟဿထဝိကံ ဂဟေတွာ သကလဇမ္ပဒီပဝါသိနံ ကဟာပဏံ ဒေန္တိယာပိ အယံ သဟဿထဝိကာ ပရိပုဏှာဝ ဟောတု၊ ဣမေယေဝ မာတာပိတရော ဟောန္တု၊ အယံ ဘရိယာ၊ အယံ ဒါသော ဟောတူ”တိ။

သုဏီသာပိဿ အတ္တနော ကောဠာသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဒတွာ ပတ္တနံ ပဌပေသိ “ဣတော ပဠာယ ဧဝရူပံ ဆာတကဘယံ န ပသေယံ၊ ဧကဉ္စ မေ ခညပိဋကံ ပုရတော ဌပေတွာ သကလဇမ္ပဒီပဝါသိနံ ဗိဇဘတ္တံ ဒေန္တိယာပိ ဒိဏဘာဝေါ မာ ပညာယိတ္ထ၊ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဠာနေ ဣမေယေဝ သသုရာ ဟောန္တု၊ အယမေဝ သာမိကော၊ အယမေဝ ဒါသော ဟောတူ”တိ။ ဒါသောပိ အတ္တနော ကောဠာသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဒတွာ ပတ္တနံ

ပဋ္ဌပေသိ “ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝရူပံ ဆာတကဘယံ န ပဿေယျံ၊ သဗ္ဗေ ဣမေ သာမိကာ ဟောန္တု၊ ကသန္တဿ စ မေ ဣတော တိဿော၊ ဧတ္တော တိဿော၊ မဇ္ဈေ ဧကာတိ ဒါရုအဗ္ဗဏမတ္တာ သတ္တ သတ္တ သီတာယော ဂစ္ဆန္တု”တိ။ သော တံ ဒိဝသံ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ပတ္ထေတွာ လဒ္ဓုံ သမတ္ထောပိ သာမိကေသု သိနေ-
 ဟေန “ဣမေယေဝ မေ သာမိကာ ဟောန္တု”တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝစနာဝသာနေ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ ဝတွာ—

“ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ တုယံ၊ ဒိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။
 သဗ္ဗေ ပူရေန္တု သင်္ကပ္ပါ၊ စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။

ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ တုယံ၊ ဒိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတု။
 သဗ္ဗေ ပူရေန္တု သင်္ကပ္ပါ၊ မဏိ ဇောတိရသော ယထာ”တိ—

ပစ္စေကဗုဒ္ဓဂါထာဟိ အနုမောဒနံ ကတွာ “မယာ ဣမေသံ စိတ္တံ ပသာဒေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ “ယာဝ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတာ ဣမေ မံ ပဿန္တု”တိ အဓိဋ္ဌ-
 ဟိတွာ ပက္ကာမိ။ တေပိ ဩလောကေတွာဝ အဋ္ဌံသု။ သော ဂန္ဓာ တံ ဘတ္တံ ပဉ္စဟိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသတေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိ။ တံ တဿာနုဘာဝေန သဗ္ဗေ-
 သမ္ပိ ပဟောတိ။ တေ ဩလောကေန္တာယေဝ အဋ္ဌံသု။

အတိက္ကန္တေ ပန မဇ္ဈနိကေ သေဋ္ဌိဘရိယာ ဥက္ခလိံ ဓောဝိတွာ ပိဒဟိတွာ
 ဌပေသိ။ သေဋ္ဌိပိ ဇိဆန္တာယ ပိဋ္ဌိတော နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံဩက္ကမိ။ သော သာယနေ
 ပဗုဇ္ဈိတွာ ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ အတိဝိယ ဆာတောမိ၊ အတ္ထိ န ခေါဥက္ခလိယာ
 တလေ ဈာမကသိတ္တာနိ”တိ။ သာ ဓောဝိတွာ ဥက္ခလိယာ ဌပိတဘာဝံ
 ဇာနန္တိပိ “နတ္ထိ”တိ အဝတွာ “ဥက္ခလိံ ဝိဝရိတွာ အာစိက္ခိဿာမိ”တိ ဥဋ္ဌာယ
 ဥက္ခလိမူလံ ဂန္ဓာ ဥက္ခလိံ ဝိဝရိ၊ တာဝဒေဝ သုမနမကုလသဒိသဝဏ္ဏဿ
 ဘတ္တဿ ပူရာ ဥက္ခလိ ပိဓာနံ ဥက္ခိပိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သာ တံ
 ဒိသျာဝ ပိတိယာ ဖုဋ္ဌသရိရာ သေဋ္ဌိံ အာဟ “ဥဋ္ဌေဟိ သာမိ၊ အဟံ ဥက္ခလိံ
 ဓောဝိတွာ ပိဒဟိံ၊ သာ ပန သုမနမကုလသဒိသဝဏ္ဏဿ ဘတ္တဿ ပူရာ၊
 ပုညာနိ နာမ ကတ္တဗ္ဗရူပါနိ၊ ဒါနံ နာမ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ။ ဥဋ္ဌေဟိ သာမိ
 ဘုဉ္ဇဿု”တိ။ သာ ဒိန္နံ ပိတာပုတ္တာနံ ဘတ္တံ အဒါသိ။ တေသုဘုတွာ ဥဋ္ဌိတေသု
 သုဏိသာယ သဒ္ဓိံ နိသိဒိတွာ ဘုဉ္ဇိတွာ ပုဏ္ဏဿ ဘတ္တံ အဒါသိ။ ဂဟိတ-
 ဂဟိတဋ္ဌာနံ န ဒိယတိ၊ ကဋ္ဌန္တုနာ သင်္ကံ ဂဟိတဋ္ဌာနမေဝ ပညာယတိ။
 တံဒိဝသမေဝ ကောဋ္ဌာဒယော ပုဗ္ဗေ ပူရိတနိယာမေနေဝ ပုန ပူရယိံသု။
 “သေဋ္ဌိဿ ဂေဟေ ဘတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၊ ဗိဇဘတ္ထေဟိ အတ္ထိကာ အာဂန္ဓာ ဂဏ္ဍန္တု”တိ

နဂရေ ဘောသနံ ကာရေသိ။ မနုဿာ တဿ ဂေဟတော ဝိဘတ္တံ ဂဏှိံသု။
သကလဇမ္ပုဒီပဝါသိနော တံ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိံသုယေဝ။

သော တတော စုတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒေဝမနုဿေသု
သံသရန္တော ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဘဒ္ဒိယနဂရေ သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဘရိယာ-
ပိဿ မဟာဘောဂကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တာ တဿေဝ ဂေဟံ အဂမာသိ။
တဿ တံ ပုဗ္ဗကမ္ပံ နိဿာယ ပစ္ဆာဂေဟေ ပုဗ္ဗေ ပုတ္တပ္ပကာရာ မေဏှကာ
ဥဋ္ဌဟိံသု။ ပုတ္တောပိ နေသံ ပုတ္တောဝ, သုဏှိသာ, သုဏှိသာဝ, ဒါသော
ဒါသောဝ အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ သေဋ္ဌိ အတ္တနော ပုညံ ဝိမံသိ-
တုကာမော အမုတေရသာနိ ကောဋ္ဌသတာနိ သောဓာပေတွာ သီသံ နှာတော
ဒွါရေ နိသီဒိတွာ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေသိ။ သဗ္ဗာနိပိ ပုတ္တပ္ပကာရာနံ ရတ္တသာလီနံ
ပူရယိံသု။ သော သေသာနမ္ပိ ပုညာနိ ဝိမံသိတုကာမော ဘရိယဉ္စ ပုတ္တာ-
ဒယော စ “တုမှာကမ္ပိ ပုညာနိ ဝိမံသိဿထာ”တိ အာဟ။

အထဿ ဘရိယာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ^၁ အလင်္ကာရိတွာ မဟာဇနဿ
ပဿန္တဿေဝ တဏှုလေ မိနာပေတွာ^၂ တေဟိ ဘတ္တံ ပစာပေတွာ ဒွါရ-
ကောဋ္ဌကေ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ သုဝဏှကဋ္ဌန္တံ အာဒါယ “ဘတ္တေန
အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တ။”တိ ဘောသာပေတွာ အာဂတာဂတာနံ ဥပနိတဘာဇ-
နာနိ ပူရေတွာ အဒါသိ။ သကလဒိဝသမ္ပိ ဒေန္တိယာ ကဋ္ဌန္တုနာ ဂဟိတဋ္ဌာနမေဝ
ပညာယတိ။ တဿာ ပန ပုရိမဗုဒ္ဓါနမ္ပိ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝါမဟတ္တေန ဥက္ခလိံ^၃
ဒက္ခိဏဟတ္တေန ကဋ္ဌန္တံ ဂဟေတွာ ဧဝမေဝ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဘတ္တဿ ဒိန္တတ္တာ
ဝါမဟတ္တတလံ ပူရေတွာ ပဒုမလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဒက္ခိဏဟတ္တတလံ ပူရေတွာ
စန္ဒလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တိ။ ယသ္မာ ပန ဝါမဟတ္တတော ဓမ္မကရဏံ^၄ အာဒါယ
ဘိက္ခုသံဃဿ ဥဒကံ ပရိဿာဝေတွာ ဒဒမာနာ အပရာပရံ ဝိစရိ၊ တေနဿာ
ဒက္ခိဏပါဒတလံ ပူရေတွာ စန္ဒလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဝါမပါဒတလံ ပူရေတွာ
ပဒုမလက္ခဏံ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ ဣမိနာ ကာရဏေန စန္ဒပဒုမာတိ နာမံ ကရိံသု။

ပုတ္တောပိဿ သီသံ နှာတော သဟဿထဝိကံ အာဒါယ “ကဟာပဏေဟိ
အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တ။”တိ ဝတွာ အာဂတာဂတာနံ ဂဟိတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ
အဒါသိ။ ထဝိကာယ ကဟာပဏသဟဿံ အဟောသိယေဝ။ သုဏှိသာပိဿ
သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကာရိတွာ ဝိဟိပိဋကံ အာဒါယ အာကာသင်္ဂဏေ
နိသိန္နာ “ဗိဇာဘတ္တေဟိ အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တ။”တိ ဝတွာ အာဂတာဂတာနံ
ဂဟိတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ အဒါသိ။ ပိဋကံ ယထာပူရိတမေဝ အဟောသိ။

၁-သဗ္ဗာလင်္ကာရံ(သီ) ၂-တဏှုလံ ကေနာဋ္ဌိမတ္တံ ဂဟေတွာ (က) ၃-ဓမ္မကရဏံ(သီ၊ သျာ)

ဒါသောပိဿ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အသင်္ကရိတွာ သုဝဏ္ဏယုဂေသု သုဝဏ္ဏ-
 ယောတ္တေဟိ ဂေါဏေ ယောဇေတွာ သုဝဏ္ဏပတောဒယဋ္ဌိံ အာဒါယ ဒိန္နံ
 ဂေါဏာနံ ဂန္ဓပဉ္စဂုံလိကာနိ ဒတွာ ဝိသာဏေသု သုဝဏ္ဏကောသကေ ပဋိမုဋ္ဌိတွာ
 ခေတ္တံ ဂန္ဓာ ပါဇေသိ။ ဣတော တိဿော၊ ဧတ္တော တိဿော၊ မဇ္ဈေ ကောတိ
 သတ္တ သိတာ ဘိဇ္ဇိတွာ အဂမံသု။ ဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော ဘတ္တဗိဇဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီသု
 ယသာရဗိတံ သေဋ္ဌိဂေဟတောယေဝ ဂဏှိံ သု။ ဣမေ ပဉ္စ မဟာပုညာ။

ဧဝံ ပဟာနုဘာဝေါ သေဋ္ဌိ “သတ္တာ ကိရ အာဂတော”တိ သုတွာ
 “သတ္တု ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရိဿာမီ”တိ နိက္ခမန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ တိတ္ထိယေ
 ဒိဿာ တေဟိ “ကုသ္မာ တံ ဂဟပတိ ကိရိယဝါဒေါ သမာနော အကိရိယ-
 ဝါဒဿ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆသိ”တိ နိဝါရိယမာနောပိ
 တေသံ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိ။
 အထဿ သတ္တာ အနုပုဋ္ဌိံ ကထံ ကထေသိ။ သော ဒေသနာဝသာနေ သော-
 တာပတ္တိဖလံ ပတွာ သတ္တု တိတ္ထိယေဟိ အဝဏ္ဏံ ဝတွာ အတ္တနော နိဝါရိတ-
 ဘာဝံ အာရောဇေသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဂဟပတိ ဣမေ သတ္တာ နာမ မဟန္တမ္ပိ
 အတ္တနော ဒေါသံ န ပဿန္တိ၊ အဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ပရေသံ ဒေါသံ ဝိဇ္ဇမာနံ ကတွာ
 တတ္ထ တတ္ထ ဘုသံ ဝိယ ဩပုနန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၅၂။ “သုဒဿံ ဝဇ္ဇမညေသံ၊ အတ္တနော ပန ဒုဒ္ဒသံ။
 ပရေသံ ဟိ သော ဝဇ္ဇာနိ၊ ဩပုနာတိ ယထာ ဘုသံ။
 အတ္တနော ပန ဆာဒေတိ၊ ကလိံ ဝ ကိတဝါ သဋ္ဌော”တိ။

တက္က သုဒဿံ ဝဇ္ဇန္တိ ပရဿ အဏုမတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇံ ခလိတံ-သုဒဿံ သုခေနေဝ
 ပဿိတုံ သက္ကာ၊ အတ္တနော ပန အတိမဟန္တမ္ပိ ဒုဒ္ဒသံ။ ပရေသံ ဟိတိ တေနေဝ
 ကာရဏေန သော ပုဂ္ဂလော သံဃမဇ္ဈာဒီသု ပရေသံ ဝဇ္ဇာနိ ဥစ္စဋ္ဌာနေ
 ဌပေတွာ ဘုသံ ဩပုနန္တော ဝိယ ဩပုနာတိ။ ကလိံ ဝ ကိတဝါ သဋ္ဌောတိ
 ဧတ္ထ သကုဏေသု အပရဇ္ဈနဘာဝေန အတ္တဘာဝေါ ကလိ နာမ၊ သာခဘင်္ဂါ-
 ဒိကံ ပဋိစ္ဆာဒနံ ကိတဝါ နာမ၊ သာကုဏိကော သဋ္ဌော နာမ။ ယထာ
 သကုဏလုဒ္ဒကော သကုဏေ ဂဟေတွာ မာရေတုကာမော ကိတဝါ ဝိယ
 အတ္တဘာဝံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ၊ ဧဝံ အတ္တနော ဝဇ္ဇံ ဆာဒေတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏှိံ သူတိ။

မေဏှကသေဋ္ဌိဝတ္ထု ဒသမံ။

၁-အပရဇ္ဈနဝသေန (သျှာ)

၁၁-ဥဇ္ဈာနသညိတ္ထေရဝတ္ထု

ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥဇ္ဈာနသညိ နာမ ဧကံ ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ “အယံ ဧဝံ နိဝါသေတိ၊ ဧဝံ ပါရုပတိ”တိ ဘိက္ခုနံ အန္တရမေဝ ဂဝေသန္တော ဝိစရတိ။ ဘိက္ခု “အသုကော နာမ ဘန္တေ ထေရော ဧဝံ ကရောတိ”တိ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ဝတ္တသိသေ ဌတွာ ဧဝံ ဩဝဒန္တော အနနုပဝါဒေါ။ ယော ပန နိစ္စံ ဥဇ္ဈာနသညိတာယ ပရေသံ အန္တရံ ပရိယေသမာနော ဧဝံ ဝတွာ ဝိစရတိ၊ တဿ ဈာနာဒိသု ဧကောပိ ဝိသေသော နုပုဇ္ဇတိ၊ ကေဝလံ အာသဝါယေဝ ဝဗုန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၅၃။ “ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ၊ နိစ္စံ ဥဇ္ဈာနသညိနော။
အာသဝါ တဿ ဝဗုန္တိ၊ အာရာ သော အာသဝက္ခယာ”တိ။

တတ္ထ ဥဇ္ဈာနသညိနောတိ ဧဝံ နိဝါသေတဗ္ဗံ ဧဝံ ပါရုပိတဗ္ဗန္တိ ပရေသံ အန္တရဂဝေသိတာယ ၂ ဥဇ္ဈာနဗဟုလဿ ပုဂ္ဂလဿ ဈာနာဒိသု ဧကမေဗောပိ န ဝဗုတိ၊ အထ ခေါ အာသဝါဝ တဿ ဝဗုန္တိ။ တေနေဝ ကာရဏေန သော အရဟတ္တမဂ္ဂသင်္ခါတာ အာသဝက္ခယာ အာရာ ဒူရံ ဂတောဝိ ဟောတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟု သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီ သူတိ။
ဥဇ္ဈာနသညိတ္ထေရဝတ္ထု၊ ဧကောဒသမံ။

၁၂-သုဘဒ္ဒပရိပ္ပာဇကဝတ္ထု

အာကာသေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ ပရိနိပ္ပာနမဉ္ဇကေ နိပန္နော သုဘဒ္ဒံ ပရိပ္ပာဇကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ အဘိတေ ကနိဋ္ဌဘာတရိ ဧကသ္မိံ သဿေ နဝက္ခတ္တု အဂ္ဂဒါနံ ဒေန္တေ ဒါနံ ဒါတုံ အနိစ္စန္တော ဩသတ္တိတွာ အဝသာနေ အဒါသိ။ တဿှာ ပဌမဗောဓိယမ္ပိ မဇ္ဈိမဗောဓိယမ္ပိ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌံ နာလတ္ထ။ ပစ္ဆိမဗောဓိယံ ပန သတ္ထု ပရိနိပ္ပာနကာလေ “အဟံ တိသု ပဠေသု အတ္တနော ကင်္ခံ မဟလ္လကေ

၁-ရန္တမေဝ (သီ) ၂-ရန္တဂဝေသိတာယ (သီ) ၃-ဒူရတောဝ (သျာ)

ပရိဗ္ဗာဇကေ ပုစ္ဆိတွာ သမဏံ ဂေါတမံ ‘ဒဟရော’တိ သညာယ န ပုစ္ဆိ၊
 တဿ စ ဒါနိ ပရိနိဗ္ဗာနကာလော၊ ပစ္ဆာ မေ သမဏဿ ဂေါတမဿ
 အပုစ္ဆိတကာရဏာ ဝိပုဋ္ဌိသာရော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
 အာနန္ဒတ္ထေရေန နိဝါရိယမာနောပိ သတ္တာရာ ဩကာသံ ကတွာ “အာနန္ဒ
 မာ သုဘဒ္ဒံ နိဝါရယိ၊ ပုစ္ဆတု မံ ပဉ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ အန္တောသာဏိံ ပဝိသိတွာ
 ဟေဋ္ဌာမဉ္စကေ နိသိန္နော “ဘော သမဏ ကိံ န ခေါ အာကာသေ ပဒံ နာမ
 အတ္ထိ၊ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏော နာမ အတ္ထိ၊ သင်္ခါရာ သဿတာ နာမ
 အတ္ထိ”တိ ဣမေ ပဉ္စေ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္တာ တေသံ အဘာဝံ အာစိက္ခန္တော
 ဣမာဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ—

၂၅၄။ “အာကာသေဝ ပဒံ နတ္ထိ၊ သမဏော နတ္ထိ ဗဟိရေ။
 ပပဉ္စာဘိရတာ ပဇာ၊ နိပ္ပပဉ္စာ တထာဂတာ။

၂၅၅။ အာကာသေဝ ပဒံ နတ္ထိ၊ သမဏော နတ္ထိ ဗဟိရေ။
 သင်္ခါရာ သဿတာ နတ္ထိ၊ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနိဗ္ဗိတ”န္တိ။

တတ္ထ ပဒန္တိ ဣမသ္မိံ အာကာသေ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဝသေန ဝေရူပန္တိ ပညာ-
 ပေတဗ္ဗိ ကဿစိ ပဒံ နာမ နတ္ထိ။ ဗဟိရေတိ မမ သာသနတော ဗဟိဒ္ဓါ
 မဂ္ဂဖလဋ္ဌော သမဏော နာမ နတ္ထိ။ ပဇာတိ အယံ သတ္တလောကသင်္ခါတာ
 ပဇာ တဏှာဒီသု ပပဉ္စေသုယေဝါဘိရတာ။ နိပ္ပပဉ္စာတိ ဗောဓိမူလေယေဝ
 သဗ္ဗပပဉ္စာနံ သမုစ္ဆိန္ဒတ္တာ နိပ္ပပဉ္စာ တထာဂတာ။ သင်္ခါရာတိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ တေသု
 ဟိ ဧကောပိ သဿတော နာမ နတ္ထိ။ ဣန္ဒြိတန္တိ ဗုဒ္ဓါနံ ပန တဏှာမာနာဒီသု
 ဣန္ဒြိတေသု ယေန သင်္ခါရာ သဿတာတိ ဂဏှေယျ၊ တံ ဧကံ ဣန္ဒြိတဗ္ဗိ နာမ
 နတ္ထိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သုဘဒ္ဓေါ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တပရိသာယပိ
 သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

သုဘဒ္ဓပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

မလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌာရသမော ဝဂ္ဂေါ။

၁၉-ဓမ္မဋ္ဌာန

၁-ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တဝတ္ထု

န တေန ဟောတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တေ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေဒိဝသံ ဟိ ဘိက္ခု။ သာဝတ္ထိယံ ဥတ္တရဒ္ဓါရဂါမေ ဝိဏ္ဏာယ စရိတွာ
ဝိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တာ နဂရမဇ္ဈေန ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မိံ ခဏေ
မေသော ဥဋ္ဌာယ ပါဝသိ။ တေ သမ္ပုခါဂတံ ဝိနိစ္ဆယသာလံ ပဝိသိတွာ
ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တေ လဉ္စ ဂဟေတွာ သာမိကေ အသာမိကေ ကရောန္တေ
ဒိဿာ “အဟော ဣမေ အဓမ္မိကာ၊ မယံ ပန ‘ဣမေ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆယံ ကရောန္တိ’တိ
သညိနော အဟုမှာ”တိ စိန္တေတွာ ဝဿေ ဝိဂတေ ဝိဟာရံ ဂန္တော သတ္တာရံ
ဝဉ္စိတွာ ကေမန္တံ နိသိန္တာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ
ဆန္ဒာဒိဝသိကာ ဟုတွာ သာဟသေန အတ္ထံ ဝိနိစ္ဆိနန္တာ ဓမ္မဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တိ၊
အပရာဓံ ပန အနုဝိဇ္ဇိတွာ အပရာဓာနုရူပံ အသာဟသေန ဝိနိစ္ဆယံ
ကရောန္တာ ဧဝ ဓမ္မဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၅၆။ “န တေန ဟောတိ ဓမ္မဋ္ဌော၊ ယေနတ္ထံ သာဟသာ^၁ နယေ။
ယော စ အတ္ထံ အနတ္ထဉ္စ၊ ဥဘော နိစ္ဆေယျ ပဏ္ဍိတော။

၂၅၇။ အသာဟသေန ဓမ္မေန၊ သမေန နယတိ ပရေ။
ဓမ္မဿ ဂုတ္တော မေဓာဝီ၊ ‘ဓမ္မဋ္ဌော’တိ ပဂုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ တေနာတိတ္ထေကေနဝ ကာရဏေန။ ဓမ္မဋ္ဌောတိ ရာဇာ ဟိ အတ္တနော
ကာတဗ္ဗေ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မေ ဌိတောပိ ဓမ္မဋ္ဌော နာမ န ဟောတိ။ ယေနာတိ
ယေန ကာရဏေန။ အတ္တန္တိ ဩတိဏ္ဏံ ဝိနိစ္ဆိတဗ္ဗံ အတ္ထံ။ သာဟသာ နယေတိ
ဆန္ဒာဒိသု ပတိဋ္ဌိတော သာဟသေန မုသာဝါဒေန ဝိနိစ္ဆေယျ။ ယော ဟိ
ဆန္တေ ပတိဋ္ဌာယ ဉ္စတိတိ ဝါ မိတ္တောတိ ဝါ မုသာ ဝတွာ^၂ အသာမိကမေဝ
သာမိကံ ကရောတိ၊ ဒေါသေ ပတိဋ္ဌာယ အတ္တနော ဝေရီနံ မုသာ ဝတွာ
သာမိကမေဝ အသာမိကံ ကရောတိ၊ မောဟေ ပတိဋ္ဌာယ လဉ္စ ဂဟေတွာ

၁-သာဟသာ (သီ၊ သျာ)

၂-အတ္တနော ဉ္စတိ ဝါ မိတ္တံ ဝါ မုသာ ဝတွာ (သီ)၊ အတ္တနော ဉ္စတိ ဝါ မိတ္တံ ဝါ မုသာဝါဒံ ဝတွာ (သျာ)

ဝိနိစ္ဆယကာလေ အညှိဝိဟိတော ဝိယ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော မုသာ ဝတွာ “ဣမိနာ ဇိတံ၊ အယံ ပရာဇိတော”တိ ပရံ နိဟရတိ၊ ဘယေ ပတိဋ္ဌာယ ကဿစိဒေဝ ဣဿရဇာတိကဿ ပရာဇယံ ပါပုဏန္တဿာပိ ဇယံ အာရောပေတိ၊ အယံ သာဟသေန အတ္ထံ နေတိ နာမ။ ဒေသော ဓမ္မဋ္ဌော နာမ န ဟောတီတိ အတ္ထော။ အတ္ထံ အနတ္ထဉ္စာတိ ဘူတဉ္စ အဘူတဉ္စ ကာရဏံ။ ဥဘော နိစ္ဆေယျာတိ ယော ပန ပဏ္ဍိတော ဥဘော အတ္ထာနတ္ထေ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ ဝဒတိ။ အသာဟသေနာတိ အမုသာဝါဒေန။ ဓမ္မေနာတိ ဝိနိစ္ဆယ-ဓမ္မေန၊ န ဆန္ဒာဒိဝသေန။ သမေနာတိ အပရာဇာနုရူပေနဝ ပရေ နယတိ၊ ဇယံ ဝါပရာဇယံ ဝါ ပါပေတိ။ ဓမ္မဿ ဂုတ္တောတိ သော ဓမ္မဂုတ္တော ဓမ္မရက္ခိ-တော ဓမ္မောဇပညာယ သမန္ဓာဂတော မေဓာဝိ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မေ ဌိတတ္တာ ဓမ္မဋ္ဌောတိ ပဂုစ္စတီတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟု သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏ်သုတိ။
 ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထု

န တေန ပဏ္ဍိတော ဟောတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဆဗ္ဗဂ္ဂိယေ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တေ ကိရ ဝိဟာရေပိ ဂါမေပိ ဘတ္တဂ္ဂံ အာကုလံ ကရောန္တာ ဝိစရန္တိ။ အထေကဒိဝသေ ဘိက္ခု။ ဂါမေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ အာဂတေ ဒဟရေ သာမဏေရေ စ ပုစ္ဆိံသု “ကိဒိသံ အာဂုသော ဘတ္တဂ္ဂံ”န္တိ။ ဘန္တေ မာ ပုစ္ဆထ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ “မယမေဝ ဝိယတ္တာ၊ မယမေဝ ပဏ္ဍိတာ၊ ဣမေ ပဟရိတွာ သိသေ ကစဝရံ အာကိရိတွာ နိဟရိဿာမာ”တိ ဝတွာ အမှေ ပိဋ္ဌိယံ ဂဟေတွာ ကစဝရံ ဩကိရန္တာ ဘတ္တဂ္ဂံ အာကုလံ အကံသုတိ။ ဘိက္ခု။ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ ဗဟုံ ဘာသိတွာ ပရေ ဝိဟေဋ္ဌယမာနံ ‘ပဏ္ဍိတော’တိ ဝဒါမိ၊ ခေမိနံ ပန အဝေရိနံ အဘယမေဝ ပဏ္ဍိတောတိ ဝဒါဒိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၅၀။ “န တေန ပဏ္ဍိတော ဟောတိ၊ ယာဝတာ ဗဟု ဘာသတိ။
 ခေမိ အဝေရိ အဘယော၊ ‘ပဏ္ဍိတော’တိ ပဂုစ္စတီ”တိ။

၁-အာဂတာ (သိ)

တတ္ထ ယာဝတတိ ယတ္ထကေန ကာရဏေန သံဃမဇ္ဈာဒိသု ဗဟုံ ကထေတိ၊
တေန ပဏ္ဍိတော နာမ န ဟောတိ။ ယော ပန သယံ ခေမိ ပဉ္စန္ဒံ ဝေရာနံ
အဘာဝေန အဝေရိ နိဗ္ဗယော၊ ယံ ဝါ အာဂမ္မ မဟာဇနဿ ဘယံ န ဟောတိ၊
သော ပဏ္ဍိတော နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဂဿာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလောဒိနိ ပါပုဏ်္ဏိံ သူတိ။
ဆဗ္ဗဂ္ဂိယဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ကျေဒါနတ္ထေရဒီဏာသဝဝတ္ထု

န တာဝတတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကျေဒါ-
နတ္ထေရံ နာမ ဒီဏာသဝံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ ဧကကောဝ ကေသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ဝိဟရတိ၊ ဧကမေဝဿ ဥဒါနံ
ပဂုဏ်—

“အဓိစေတသော အပ္ပမဇ္ဇတော၊
မုနိနော မောနပထေသု သိက္ခကော။
သောကာ န ဘဝန္တိ တာဒိနော၊
ဥပသန္တဿ သဒါ သတိမတော”တိ ၁။

သော ကိရ ဥပေါသထဒိဝသေသု သယမေဝ ဓမ္မဿဝနံ ဃောသေတွာ
ဣမံ ဂါထံ ဝဒတိ။ ပကဝိဥဇ္ဈိယနသဒ္ဓေါ ဝိယ ဒေဝတာနံ သာဓုကာရသဒ္ဓေါ
ဟောတိ။ အထေကသ္မိံ ဥပေါသထဒိဝသေ ပဉ္စပဉ္စသတပရိဝါရာ ဒွေ တိပိဋက-
ဓရာ ဘိက္ခု တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမံသု။ သော တေ ဒိသ္မာဝ တုဋ္ဌမာနသော
“သာဓု ဝေါ ကတံ ဣဓ အာဂစ္ဆန္တေဟိ၊ အဇ္ဇ မယံ တုမှာကံ ဓမ္မံ
သုဏိဿာမာ”တိ အာဟ။ အတ္ထိ ၂ ပန အာဂုသော ဣဓ ဓမ္မံ သောတုကာမာတိ ၂။
အတ္ထိ ဘန္တေ၊ အယံ ဝနသဏ္ဍော ဓမ္မဿဝနဒိဝသေ ဒေဝတာနံ သာဓုကာရ-
သဒ္ဓေန ဧကနိန္ဒာဒေါ ဟောတိတိ။ တေသု ဧကော တိပိဋကဓရာ ဓမ္မံ
ဩသာရေသိ၊ ဧကော ကထေသိ။ ဧကဒေဝတာပိ သာဓုကာရံ နာဒါသိ။ တေ
အာဟံသု “တွံ အာဂုသော ဓမ္မဿဝနဒိဝသေ ဣမသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ဒေဝတာ
မဟန္တေန သဒ္ဓေန သာဓုကာရံ ဒေန္တိတိ ဝဒေသိ၊ ကိံ နာမေတ”န္တိ။ ဘန္တေ
အညေသု ဒိဝသေသု သာဓုကာရသဒ္ဓေန ဧကနိန္ဒာဒေါ ဧဝ ဟောတိ၊ န အဇ္ဇ

၁-ဝိ ၂-၇၇၊ ၃ ၁-၁၂ ဝ-ပိဋေသု။ ၂-နတ္ထိ (သိ) ၃-သောတာရေတိ (သိ၊ သျာ)

ပန ဇာနာမိ “ကိမေတ”န္တိ။ တေန ဟိ အာဂုသော တံ တာဝ ဓမ္မံ ကထေဟီတိ။
 သော ဗီဇနိံ ဂဟေတွာ အာသနေ နိသိန္ဓော တမေဝ ဂါထံ ဝဒေသိ။ ဒေဝတာ
 မဟန္တေန သဒ္ဓေန သာဓုကာရမဒံသု။ အထ နေသံ ပရိဝါရာ ဘိက္ခု။ ဥဇ္ဈာယိံသု
 “ဣမသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ဒေဝတာ မုခေါလောကနေန သာဓုကာရံ ဒေန္တိ၊ တိပိဋက-
 ဓရဘိက္ခုသု ဧတ္တကံ ဘဏန္တေသုပိ ကိဉ္စိ ပသံသနမတ္တမ္ပိ” အဝတွာ ဧကေန
 မဟလ္လကတ္ထေရေန ဧကဂါထာယ ကထိတာယ မဟာသဒ္ဓေန သာဓုကာရံ
 ဒေန္တိ”တိ။ တေပိ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္ထု တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။

သတ္တာ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ ယော ဗဟုမ္ပိ ဥဂ္ဂဏှတိ ဝါ ဘာသတိ ဝါ၊ တံ
 ဓမ္မဓရောတိ ဝဒါမိ။ ယော ပန ဧကမ္ပိ ဂါထံ ဥဂ္ဂဏှိက္ခာ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊
 အယံ ဓမ္မဓရော နာမာ”တိ ဝပွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၅၉။ “န တာဝတာ ဓမ္မဓရော၊ ယာဝတာ ဗဟု ဘာသတိ။
 ယော စ အပ္ပမ္ပိ သုတွာန၊ ဓမ္မံ ကာယေန ပဿတိ။
 သ ဝေ ဓမ္မဓရော ဟောတိ၊ ယော ဓမ္မံ နပ္ပမဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ ယာဝတာတိ ယတ္တကေန ဥဂ္ဂဟဏဓာရဏဝါစနာဒိနာ ကာရဏေန
 ဗဟုံ ဘာသတိ၊ တာဝတ္တကေန ဓမ္မဓရော န ဟောတိ၊ ဝံသာနုရက္ခကော ပန
 ပဝေဏိပါလကော နာမ ဟောတိ။ ယော စ အပ္ပမ္ပိတိ ယော ပန အပ္ပမတ္တကမ္ပိ
 သုတွာ ဓမ္မမန္ဓာယ အတ္ထမန္ဓာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္ဓော ဟုတွာ နာမကာယေန
 ဒုက္ခာဒိနိ ပရိဇာနန္တော စတုသစ္စဓမ္မံ ပဿတိ၊ သ ဝေ ဓမ္မဓရော ဟောတိ။
 ယော ဓမ္မံ နပ္ပမဇ္ဇတိတိ ယောပိ အာရဒ္ဓဝိရိယော ဟုတွာ အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝါတိ
 ပဋိဝေဓံ အာကင်္ခန္တော ဓမ္မံ နပ္ပမဇ္ဇတိ၊ အယမ္ပိ ဓမ္မဓရောယေဝါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီံသုတိ။
 ဧကုဒါနဒိဏာသဝတ္ထေရဝတ္ထု တတိယံ။

၄-လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု

န တေန ထေရော သော ဟောတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
 ဝိဟရန္တော လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ကေဒိဝသံ ဟိ တသ္မိံ ထေရေ သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ပက္ကန္တမတ္ထေ^၁
 တိံသမတ္တာ အာရညိကာ ဘိက္ခု။ တံ ပဿန္တာ ဝေ အာဂန္ဓာ သတ္တာရံ
 ဝဋ္ဌိတွာ နိသီဒိံ သု။ သတ္တာ တေသံ အရဟတ္တုပနိဿယံ ဒိသ္မာ ဣမံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ
 “ဣတော ဂတံ ဧကံ ထေရံ ပဿထာ” တိ။ န ပဿာမ ဘန္တေတိ။ ကိံ န ဒိဋ္ဌော
 ဝေတိ။ ဧကံ ဘန္တေ သာမဏေရံ ပဿိမှာတိ။ န သော ဘိက္ခဝေ သာမ-
 ဏေရော၊ ထေရော ဝေ သောတိ။ အတိဝိယ ခုဒ္ဒကော ဘန္တေတိ။ “နာဟံ
 ဘိက္ခဝေ မဟလ္လကဘာဝေန ထေရာသနေ နိသိန္ဒမတ္တကေန ထေရောတိ ဝဒါမိ။
 ယော ပန သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ မဟာဇနဿ အဟိံသကဘာဝေ ပြိတော၊ အယံ
 ထေရေံ နာမာ” တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၆၀။ “န တေန ထေရော သော ဟောတိ၊ ယေနဿ ပလိတံ သိရော။
 ပရိပက္ခော ဝယော တဿ၊ ‘မောသဇိက္ခော’တိ ဝုစ္စတိ။

၂၆၁။ ယမိ သစ္စန္ဓ ဓမ္မော စ၊ အဟိံသာ သံယမော ဒမော။
 သ ဝေ ဝန္တမလော ဝိရော၊ ‘ထေရေ’ဣတိ ပဝုစ္စတိ” တိ။

တတ္ထ ပရိပက္ခောတိ ပရိဏတော၊ ဝုဗ္ဗဘာဝံ ပက္ခောတိ အတ္ထော။ မောသ-
 ဇိက္ခောတိ အန္တော ထေရကရာနံ ဓမ္မာနံ အဘာဝေန တုစ္ဆဇိက္ခော နာမ။
 ယမိ သစ္စန္ဓ ဓမ္မော စာတိ ယမိ ပန ပုဂ္ဂလေ သောဋ္ဌသဟာကာရေဟိ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ
 စဘုဗ္ဗိဓံ သစ္စံ၊ ဉာဏေန သစ္စိကတတ္တာ နဝဝိဓော လောကုတ္တရဓမ္မော စ အတ္ထိ။
 အဟိံသာတိ အဟိံသနဘာဝေ။ ဒေသနာမတ္တမေတံ၊ ယမိ ပန စဘုဗ္ဗိဓာပိ
 အပ္ပမညာဘာဝနာ အတ္ထိတိ အတ္ထော။ သံယမော ဒမောတိ သီလဉ္စေ
 ဣန္ဒြိယသံဝရော စ။ ဝန္တမလောတိ မဂ္ဂဉာဏေန နိဟဋ္ဌမလော။ ဝိရောတိ
 မိတိသမ္ပန္နော။ ထေရောတိ သော ဣမေဟိ ထိရဘာဝကာရကေဟိ သမန္တာ-
 ဂတတ္တာ ထေရောတိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံ သူတိ။
 လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယထွေရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၁-ပက္ကမန္တေ (သိ)

၂-ပရိဇိက္ခော (သိ)

၅-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု

န ဝါက္ခရုဏမတ္တေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟ-
ရန္တော သမ္ပဟုလေ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ ဒဟရေ စေဝ သာမဏေရေ စ အတ္တနော ဓမ္မာ-
စရိယာနမေဝ စိဝရရဇနာဒိနိ ဝေယျာဝစ္စာနိ ကရောန္တေ ဒိသ္မာ ဧကစ္စေ
ထေရာ စိန္တယိံသု “မယမ္ပိ ဗျဉ္ဇနသမယေ ကုသလာ၊ အမှာကမေဝ ကိပ္ပိ
နတ္ထိ။ ယံနုန မယံ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒေယျာမ ‘ဘန္တေ မယံ
ဗျဉ္ဇနသမယေ ကုသလာ၊ အညေသံ သန္တိကေ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏိတွာပိ ဣမေသံ
သန္တိကေ အသောဓေတွာ မာ သဇ္ဈာယိတ္တာတိ ဒဟရသာမဏေရေ အာဏာ-
ပေထာ’တိ။ ဧဝံပိ အမှာကံ လာဘသက္ကာရော ဝဗ္ဗိဿတိ”တိ။ တေ သတ္တာရံ
ဥပသင်္ကမိတွာ တထာ ဝဒိံသု။

သတ္တာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ “ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဝေဏိဝသေနေဝ ဧဝံ
ဝတ္ထု လဘတိ၊ ဣမေ ပန လာဘသက္ကာရေ နိဿိတာတိ ဥတွာ အဟံ တုမေ
ဝါက္ခရုဏမတ္တေန သာဓုရူပါတိ န ဝဒါမိ။ ယဿ ပနေတေ ဣဿာဒယော ဓမ္မာ
အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမုတ္တိန္ဒာ၊ ဧသော ဧဝ သာဓုရူပေါ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဘာသိ—

၂၆၂။ “န ဝါက္ခရုဏမတ္တေန၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ။
သာဓုရူပေါ နရော ဟောတိ၊ ဣဿုကီ မစ္ဆရီ သဌော။

၂၆၃။ ယဿ စေတံ သမုတ္တိန္ဒံ၊ မူလဃစုံ သမူဟတံ။
သ ဝန္တဒေါသော မေဓာဝီ၊ သာဓုရူပေါတိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ န ဝါက္ခရုဏမတ္တေနာတိ ဝစိကရုဏမတ္တေန သဒ္ဓလက္ခဏသမ္ပန္န-
ဝစနမတ္တေန။ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါတိ သရိရဝဏ္ဏဿ မနာပဘာဝေန ဝါ။
နရောတိ ဧတ္တကေနေဝ ကာရဏေန ပရလာဘာဒိသု ဣဿာမနကော ပဉ္စ-
ဝိဓေန မစ္ဆေရေန သမန္ဓာဂတော ကေရာဋိကဘာဝေန သဌော နရော
သာဓုရူပေါ န ဟောတိ။ ယဿ စေတန္တိ ယဿ စ ပုဂ္ဂလဿေတံ ဣဿာဒိ-
ဒေါသဇာတံ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန သမူလကံ ဆိန္ဒံ၊ မူလဃာတံ ကတွာ

၁-ကေရာဋိကပက္ခာဇနေန (သိ၊ သျာ)

သမူဟတံ၊ သော ဝန္တဒေါသော ဓမ္မောဇပညာယ သမန္ဓာဂတော သာဓု-
ရူပေါတိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။

သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ဟတ္ထကဝတ္ထု

န မုဏ္ဍကေန သမဏောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော
ဟတ္ထကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ဝါဒက္ခိတ္တော “တုမေ အသုကဝေလာယ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ
အာဂစ္ဆေယျာထ၊ ဝါဒံ ကရိဿာမာ”တိ ဝတွာ ပုရေတရမေဝ တတ္ထ ဂန္ဓာ
“ပဿထ၊ တိတ္ထိယာ မမ ဘယေန နာဂတာ၊ ဒေသောဝ ပန နေသံ ပရာ-
ဇယော”တိအာဒိနိ ဝတွာ ဝါဒက္ခိတ္တော အညေနညံ ပဋိစရန္တော ဝိစရတိ။
သတ္တာ “ဟတ္ထကော ကိရ ဧဝံ ကရောတိ”တိ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ
“သစ္စံ ကိရ တံ ဟတ္ထက ဧဝံ ကရောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ပုတ္တေ “ကသ္မာ
ဧဝံ ကရောသိ။ ဧဝရူပဋ္ဌိ မုသာဝါဒံ ကရောန္တော သီသမုဏ္ဍနာဒိမတ္ထေနော
သမဏော နာမ န ဟောတိ။ ယော ပန အဏုနိ ဝါ ထူလာနိ ဝါ ပါပါနိ
သမေတွာ ဌိတော၊ အယမေဝ သမဏော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ
အဘာသိ—

၂၆၄။ “န မုဏ္ဍကေန သမဏော၊ အဗ္ဗတော အလိကံ ဘဏံ။
ဣစ္ဆာလောဘသမာပန္နော၊ သမဏော ကိံ ဘဝိဿတိ။

၂၆၅။ ယော စ သမေတိ ပါပါနိ၊ အဏုံ ထူလာနိ သဗ္ဗသော။
သမိတတ္တာ ဟိ ပါပါနိ၊ ‘သမဏော’တိ ပဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ မုဏ္ဍကေနာတိ သီသမုဏ္ဍနမတ္ထေန။ အဗ္ဗတောတိ သီလဝတေန
စ ဓုတင်္ဂဝတေန စ ဝိရဟိတော။ အလိကံ ဘဏန္တိ မုသာဝါဒံ ဘဏန္တော
အသမ္ပတ္တေသု၊ အာရမ္မဏေသု ဣစ္ဆာယ ပတ္တေသု စ^၂ လောဘေန သမန္ဓာ-
ဂတော သမဏော နာမ ကိံ ဘဝိဿတိ။ သမေတိတိ ယော စ ပရိတ္တာနိ

၁-သီသမုဏ္ဍနာဒိနာ ဝိစရဏမတ္ထေနော (သိ) ၂-အပ္ပမတ္တေသု (က) ၃-မဟတ္တေသု စ(က)

ဝါ မဟန္တာနိ ဝါ ပါပါနိ ဝုပသမေတိ၊ သော တေသံ သမိတတ္တာ သမဏောတိ ပဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသုတိ။
ဟတ္ထကဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-အညတရမြာဟူဏဝတ္ထု

န တေန ဘိက္ခု သော ဟောတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ မြာဟူဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ဗာဟိရသမယေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဘိက္ခံ စရန္တော စိန္တေသိ “သမဏော ဂေါတမော အတ္တနော သာဝကေ ဘိက္ခာယ စရဏေန ‘ဘိက္ခု’တိ ဝဒတိ၊ မဗ္ဗိ၂ ‘ဘိက္ခု’တိ ဝတ္ထု ဝဋ္ဌတိ”တိ။ သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘော ဂေါတမ အဟမ္မိ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဇီဝါမိ၊ မဗ္ဗိ? ‘ဘိက္ခု’တိ ဝဒေဟိ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “နာဟံ မြာဟူဏ ဘိက္ခုနမတ္ထေန ဘိက္ခုတိ ဝဒါမိ။ န ဟိ ဝိသံ ဓမ္မံ သမာဒါယ ဝတ္ထန္တော ဘိက္ခု နာမ ဟောတိ။ ယော ပန သဗ္ဗသင်္ခါရေသု သင်္ခါယ စရတိ၊ သော ဘိက္ခု နာမာ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၆၆။ “န တေန ဘိက္ခု သော ဟောတိ၊ ယာဝတာ ဘိက္ခတေ ပရေ။
ဝိသံ ဓမ္မံ သမာဒါယ၊ ဘိက္ခု ဟောတိ န တာဝတာ။

၂၆၇။ ယောဓ ပုညဉ္စ ပါပဉ္စ၊ ဗာဟေတွာ မြဟ္မစရိယဝါ။
သင်္ခါယ လောကေ စရတိ၊ သ ဝေ ‘ဘိက္ခု’တိ ပုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ ယာဝတာတိ ယတ္ထကေန ပရေ ဘိက္ခတေ၊ တေန ဘိက္ခုနမတ္ထေန ဘိက္ခု နာမ န ဟောတိ။ ဝိသန္တိ ဝိသမံ ဓမ္မံ၊ ဝိသဂန္တံ ဝါ ကာယ-ကမ္မာဒိကံ ဓမ္မံ သမာဒါယ စရန္တော ဘိက္ခု နာမ န ဟောတိ။ ယောဓာတိ ယော ဣဓ သာသနေ ဥဘယမေတံ ပုညဉ္စ ပါပဉ္စ မဂ္ဂမြဟ္မစရိယေန ဗာဟေတွာ ပနဒိတွာ? မြဟ္မစရိယဝါ ဟောတိ။ သင်္ခါယာတိ ဉ္ဇဏေန။ လောကေတိ ခန္ဓာဒိလောကေ “ဣမေ အဇ္ဈတ္တိကာ ခန္ဓာ, ဣမေ ဗာဟိရာ”တိ ဝေံ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မေ

ဇာနိတွာ စရတိ၊ သော တေန ဉ္ဇဏေန ကိလေသာနံ ဘိန္ဒုတ္တာ “ဘိက္ခူ”တိ
ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

အညတရမြာဟုဏဝတ္ထု သတ္တမံ။

၈-တိတ္ထိယဝတ္ထု

န မောနေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တိတ္ထိယေ
အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တေ ကိရ ဘုတ္တဋ္ဌာနေသု မနုဿာနံ “ခေမံ ဟောတု၊ သုခံ ဟောတု၊
အာယု ဝခုတု၊ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ကလလံ အတ္ထိ၊ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ
ကဏ္ဍကော အတ္ထိ၊ ဧဝရူပံ ဌာနံ ဂန္တံ န ဝဇ္ဇတိ”တိအာဒိနာ နယေန မင်္ဂလံ
ဝတွာ ပက္ကမန္တိ။ ဘိက္ခူ ပန ပဌမဗောဓိယံ အနုမောဒနာဒိနံ အနုညာတ-
ကာလေ ဘတ္တဂ္ဂေ မနုဿာနံ အနုမောဒနံ အကတွာ ပက္ကမန္တိ။ မနုဿာ
“တိတ္ထိယာနံ သန္တိကာ မင်္ဂလံ သုဏာမ၊ ဘဒ္ဒန္တာ ပန တုဏှိဘူတာ ပက္ကမန္တိ”တိ
ဥဇ္ဈာယိံသု။ ဘိက္ခူ တမတ္ထံ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ဣတော
ပဋ္ဌာယ ဘတ္တဂ္ဂါဒိသု ယထာသုခံ အနုမောဒနံ ကရောထ၊ ဥပနိသိန္တကထံ
ကရောထ၊ ဓမ္မံ ကထေထာ”တိ အနုဇာနိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ မနုဿာ
အနုမောဒနာဒိနိ သုဏန္တာ ဥဿာဟပ္ပတ္တာ ဘိက္ခူ နိမန္တေတွာ သက္ကာရံ
ကရောန္တာ ဝိစရန္တိ။ တိတ္ထိယာ ပန “မယံ မုနိနော မောနံ ကရောမ၊ သမဏဿ
ဂေါတမဿ သာဝကာ ဘတ္တဂ္ဂါဒိသု မဟာကထံ ကထေန္တာ ဝိစရန္တိ”တိ
ဥဇ္ဈာယိံသု။

သတ္တာ တမတ္ထံ သုတွာ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ တုဏှိဘာဝမတ္ထေန ‘မုနိ’တိ
ဝဒါမိ။ ဧကစ္စေ ဟိ အဇာနန္တာ န ကထေန္တိ၊ ဧကစ္စေ အဝိသာရဒ-
တာယ၊ ဧကစ္စေ ‘မာ နော ဣမံ အတိသယတ္ထံ အညေ ဇာနိံသု’တိ မစ္ဆေရေန။
တသ္မာ မောနမတ္ထေန မုနိ န ဟောတိ၊ ပါပဝူပသမေန ပန မုနိ နာမ
ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါယာ အဘာသိ—

၂၆၈။ “န မောနေန မုနိ ဟောတိ၊ မူဠရူပေါ အဝိဒ္ဓသု။
ယော စ တုလံဝ ပဂ္ဂယ၊ ဝရမာဒါယ ပဏှိတော။

၂၆၉။ ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သ မုနိ တေန သော မုနိ။
ယော မုနာတိ ဥဘော လောကေ၊ မုနိ တေန ပဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ န မောနေနာတိ ကာမံ ဟိ မောနေယျပဋိပဒါသင်္ခါတေန မဂ္ဂဉာဏ-
မောနေန မုနိ နာမ ဟောတိ၊ ဣဓ ပန တုဏှိဘာဝံ သန္ဓာယ “မောနေနာ”တိ
ပုတ္တံ။ မုဗ္ဗူပေါတိ တုစ္ဆရူပေါ။ အဝိဒ္ဓုယူတိ အဝိညူ။ ဧဝရူပေါ ဟိ တုဏှိ-
ဘူတောပိ မုနိ နာမ န ဟောတိ။ အထ ဝါ မောနေန မုနိ နာမ န ဟောတိ၊
တုစ္ဆသဘာဝေါ ပန အဝိညူ ၊ စ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ယော စ တုလံစ
ပဂ္ဂယျာတိ ယထာ ဟိ တုလံ ဂဟေတွာ ဌိတော အတိရေကံ စေ ဟောတိ၊ ဟရတိ။
ဦနံ စေ ဟောတိ၊ ပက္ခိပတိ။ ဧဝမေဝ ယော အတိရေကံ ဟရန္တော ဝိယ ပါပံ
ဟရတိ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ဦနကေ ပက္ခိပန္တော ဝိယ ကုသလံ ပရိပူရေတိ။ ဧဝဉ္စ ပန
ကရောန္တော သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသင်္ခါတံ ဝရံ ဥတ္တမမေဝ
အာဒါယ ပါပါနိ အကုသလကမ္မာနိ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ သ မုနိတိ သော မုနိ နာမာတိ
အတ္ထော။ တေန သော မုနိတိ ကသ္မာ ပန သော မုနိတိ စေ? ယံ ဟေဋ္ဌာ ပုတ္တ-
ကာရဏံ၊ တေန သော မုနိတိ အတ္ထော။ ယော မုနာတိ ဥဘော လောကေတိ
ယော ပုဂ္ဂလော ဣမသ္မိံ ခန္ဓာဒိလောကေ တုလံ အာရောပေတွာ ဝိနန္တော ဝိယ
“ဣမေ အဇ္ဈတ္တိကာ ခန္ဓာ, ဣမေ ဗာဟိရာ”တိအာဒိနာ နယေန ဣမေ ဥဘော
အတ္ထေ မုနာတိ။ မုနိ တေန ပဝုစ္စတိတိ တေန ကာရဏေန မုနိတိ ပုစ္စတိယေဝါတိ
အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
တိတ္ထိယဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-ဗာလိသိကဝတ္ထု

န တေန အရိယော ဟောတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော ဧကံ အရိယံ နာမ ဗာလိသိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကဒိဝသဉ္စိ သတ္တာ တဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿပနိဿယံ ဒိသ္မာ
သာဝတ္ထိယာ ဥတ္တရဒ္ဓါရဂါမေ ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော တတော
အာဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သော ဗာလိသိကော ဗလိသေန မစ္ဆေ ဂဏှန္တော
ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသ္မာ ဗလိသယဋ္ဌိံ ဆဋ္ဌေတွာ အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ တဿ

၁-အညာဏီ (သျှာ၊က)

အဝိဒ္ဓုရေ ဌာနေ နိဝတ္တိတွာ ဌိတော “တံ ကိံနာမောသိ”တိ သာရိပုတ္တတ္ထေ-
 ရာဒီနံ နာမာနိ ပုစ္ဆိ။ တေပိ “အဟံ သာရိပုတ္တော, အဟံ မောဂ္ဂလ္လာနော”တိ
 အတ္တနော အတ္တနော နာမာနိ ကထယိံသု။ ဗာလိသိကော စိန္တေသိ “သတ္တာ
 သဗ္ဗေသံ နာမာနိ ပုစ္ဆတိ၊ မမေဓိ နာမံ ပုစ္ဆိသေတိ မညေ”တိ။ သတ္တာ တဿ ဣစ္ဆံ
 ဥတွာ “ဥပါသက တံ ကောနာမောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အဟံ ဘန္တေ အရိယော
 နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဥပါသက တာဒိသာ ပါဏာတိပါတိနော အရိယာ
 နာမ ဟောန္တိ၊ အရိယာ ပန မဟာဇနဿ အဟိံသနဘာဝေ ဌိတာ”တိ ဝတွာ
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၀။ “န တေန အရိယော ဟောတိ၊ ယေန ပါဏာနိ ဟိံသတိ။
 အဟိံသာ သဗ္ဗပါဏာနံ၊ ‘အရိယော’တိ ပဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ အဟိံသတိ အဟိံသနေန။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယေန ဟိ ပါဏာနိ
 ဟိံသတိ၊ န တေန ကာရဏေန အရိယော ဟောတိ။ ယော ပန သဗ္ဗပါဏာနံ
 ပါဏိအာဒိဟိ အဟိံသနေန မေတ္တာဒိဘာဝနာယ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ ဟိံသတော
 အာရာဝ ဌိတော၊ အယံ အရိယောတိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗာလိသိကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာ-
 နမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဗာလိသိကဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-သမ္မဟုလသီလာဒိသမ္ပန္နဘိက္ခုဝတ္ထု

န သီလဗ္ဗတမတ္တေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 သမ္မဟုလေ သီလာဒိသမ္ပန္န ဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။

တေသု ကိရ ဧကစ္စာနံ ဧဝံ အဟောသိ “မယံ သမ္ပန္နသီလာ, မယံ ဓုတင်္ဂဓရာ,
 မယံ ဗဟုဿုတာ, မယံ ပန္နသေနာသနဝါသိနော, မယံ ဈာနလာဘိနော၊
 န အမှာကံ အရဟတ္တံ ဒုလ္လဘံ၊ ဣစ္ဆိတဒိဝသေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿာ-
 မာ”တိ။ ယေပိ တတ္ထ အနာဂါမိနော၊ တေသမ္ပိ တေဒဟောသိ “န အမှာကံ
 ဣဒါနိ အရဟတ္တံ ဒုလ္လဘ”န္တိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဧကဒိဝသံ သတ္တာရံ ဥပသင်္ဂမိတွာ
 ဝန္တိတွာ နိသိန္တာ “အပိ န ခေါ ဝေါ ဘိက္ခုဝေ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ မတ္တကံ ပတ္တ”န္တိ
 သတ္တာရာ ပုဋ္ဌာ ဧဝမာဟံသု “ဘန္တေ မယံ ဧဝရူပါ ဧဝရူပါ စ၊ တသ္မာ ‘ဣစ္ဆိ-
 တိစ္ဆိတက္ခဏေယေဝ အရဟတ္တံ ပတ္တု သမတ္တမှာ’တိ စိန္တေတွာ ဝိဟရာမာ”တိ။

သတ္တာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ပရိသုဒ္ဓသီလာဒိ-
မတ္တကေန ဝါ အနာဂါမိသုခပ္ပတ္တမတ္တကေန ဝါ ‘အပ္ပကံ နော ဘဝဒုက္ခန္တိ ဝတ္ထိံ
န ဝဇ္ဇတိ၊ အာသဝက္ခယံ ပန အပ္ပတွာ ‘သုခိတောမ္ပိ’တိ စိတ္တံ န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗ”န္တိ
ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၇၁။ “န သီလဗ္ဗတမတ္တေန၊ ဗာဟုသစ္စေန ဝါ ပန။
အထ ဝါ သမာဓိလာဘေန၊ ဝိဝိတ္တသယနေန ဝါ။

၂၇၂။ ဖုဿမိ နေက္ခမ္မသုခံ၊ အပုထုဇ္ဇနသေဝိတံ။
ဘိက္ခု ဝိဿာသမာပါဒိ၊ အပ္ပတ္တော အာသဝက္ခယ”န္တိ။

တတ္ထ သီလဗ္ဗတမတ္တေနာတိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလမတ္တေန ဝါ တေရသ-
ရတင်္ဂမတ္တေန ဝါ။ ဗာဟုသစ္စေန ဝါတိ တိတ္ထံ ပိဋကနံ ဥဂ္ဂဟိတမတ္တေန ဝါ။
သမာဓိလာဘေနာတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိယာ လာဘေန။ နေက္ခမ္မသုခန္တိ အနာ-
ဂါမိသုခံ။ တံ၂ အနာဂါမိသုခံ ဖုဿမိတိ ဧတ္တကမတ္တေန ဝါ။ အပုထုဇ္ဇန-
သေဝိတန္တိ ပုထုဇ္ဇနေဟိ အသေဝိတံ အရိယသေဝိတမေဝ။ ဘိက္ခုတိ တေသံ
အညတရံ အာလပန္တော အာဟ။ ဝိဿာသမာပါဒိတိ ဝိဿာသံ န အာပဇ္ဇေယျ။
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘိက္ခု ဣမိနာ သမ္ပန္နသီလာဒိဘာဝမတ္တကေန ဝ “မယံ
ဘဝေါ အပ္ပကော ပရိတ္တကော”တိ အာသဝက္ခယသင်္ခါတံ အရဟတ္တံ အပ္ပတ္တော
ဟုတွာ ဘိက္ခု နာမ ဝိဿာသံ နာပဇ္ဇေယျ။ ယထာ ဟိ အပ္ပမတ္တကောပိ ဂူထော
ဒုဂ္ဂန္တော ဟောတိ၊ ဧဝံ အပ္ပမတ္တကောပိ ဘဝေါ ဒုက္ခောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု၊ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ
သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

သမ္ပဟုလသီလာဒိသမ္ပန္နဘိက္ခုဝတ္ထု ဒသမံ။

ဓမ္မဋ္ဌဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဧကေနဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၂၀-မဂ္ဂဝဂ္ဂ

၁-ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု

မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စ-
သတေ ဘိက္ခု။ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

တေ ကိရ သတ္တရိ ဇနပဒစာရိကံ စရိတွာ ပုန သာဝတ္ထိံ အာဂတေ ဥပ-
ဋ္ဌာနသာလာယ နိသိဒိတွာ “အသုကဂါမတော အသုကဂါမဿ မဂ္ဂေါ
သမော, အသုကဂါမဿ မဂ္ဂေါဝိသမော, သသက္ခရော, အသက္ခရော” တိအာဒိနာ
နယေန အတ္တနော ဝိစရိတမဂ္ဂံ အာရမ္ဘ မဂ္ဂကထံ ကထေသုံ။ သတ္တာ
တေသံ အရဟတ္တဿူပနိဿယံ ဒိသ္မာ တံ ဌာနံ အာဂန္တာ ပညတ္တာသနေ
နိသိန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဇေတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ
“ဣမာယ နာမာ” တိ ပုစ္ဆေ “ဘိက္ခဝေ အယံ ဗာဟိရကမဂ္ဂေါ၊ ဘိက္ခုနာ
နာမ အရိယမဂ္ဂေ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ ဟိ ကရောန္တော ဘိက္ခု သဗ္ဗ-
ဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ” တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၇၃။ “မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော၊ သစ္စာနံ စတုရော ပဒါ။
ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ၊ ဒွိပဒါနဉ္စ စက္ခုမာ။

၂၇၄။ ဧသေဝ မဂ္ဂေါ နုတ္ထညော၊ ဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ။
ဧတဉ္စိ တုမေ ပဋိပဇ္ဇထ၊ မာရဿေတံ ပမောဟနံ။

၂၇၅။ ဧတဉ္စိ တုမေ ပဋိပန္နာ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထ။
အက္ခာတော ဝေါ မယာ မဂ္ဂေါ၊ အညာယ သလ္လကန္တနံ။

၂၇၆။ တုမေဟိ ကိစ္စမာတပုံ၊ အက္ခာတာရော တထာဂတာ။
ပဋိပန္နာ ပမောက္ခန္တိ၊ ဈာယိနော မာရဗန္ဓနာ” တိ။

တတ္ထ မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကောတိ ဇဉ်မဂ္ဂါဒယော ဝါ ဟောန္တု ဒွါသဉ္စိ ဒိဋ္ဌိဂတမဂ္ဂါ
ဝါ၊ တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ မဂ္ဂါနံ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိဟိ အဋ္ဌဟိ အင်္ဂေဟိ မိစ္ဆာ-
ဒိဋ္ဌိအာဒိနံ အဋ္ဌန္တံ ပဟာနံ ကရောန္တော နိရောဓံ အာရမ္မဏံ ကတွာ စတုသုပိ
သစ္စေသု ဒုက္ခပရိဇာနနာဒိကိစ္စံ သာယေမာနော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ

သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ သစ္စာနံ စတုရော ပဒါတိ “သစ္စံ ဘဏော န ကုဇ္ဈေယျာ”တိ အာဂတံ ဝစီသစ္စံ ဝါ ဟောတု၊ “သစ္စော ပြာဟ္မဏော သစ္စော ခတ္တိယော”တိ- အာဒိဘေဒံ သမ္ပုတိသစ္စံ ဝါ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ၊ ဒိဋ္ဌိသစ္စံ ဝါ “ဒုက္ခံ အရိယသစ္စ”န္တိ အာဒိဘေဒံ ပရမတ္ထသစ္စံ ဝါ ဟောတု၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဣမေသံ သစ္စာနံ ပရိဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌေန သစ္စိကာတဗ္ဗဋ္ဌေန ပဟာတဗ္ဗဋ္ဌေန ဘာဝေတဗ္ဗဋ္ဌေန ဧကပဋိဝေဓဋ္ဌေန စ တထပဋိဝေဓဋ္ဌေန စ ဒုက္ခံ အရိယ- သစ္စန္တိအာဒယော စတုရော ပဒါ သေဋ္ဌော နာမ။ ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနန္တိ “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ ဝါ အသင်္ခတာ ဝါ၊ ဝိရာဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ၊ ဝစနတော သဗ္ဗဓမ္မာနံ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော။ ဒွိပဒါနဉ္စ စက္ခုမာတိ သဗ္ဗေသံ ဒေဝမနုဿာဒိဘေဒါနံ ဒွိပဒါနံ ပဉ္စဟိ၊ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ တထာဂတောဝ သေဋ္ဌော။ စသဒ္ဓေါ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ အရူပဓမ္မေ သမ္ပိဏ္ဏတိ။ တသ္မာ အရူပဓမ္မာနမ္ပိ တထာ- ဂတော သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။

ဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ မဂ္ဂဖလဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓတ္ထံ ယော မယာ “သေဋ္ဌော”တိ ဝုတ္တော၊ ဒေသောဝ မဂ္ဂေါ၊ နတ္ထညော။ တေဋ္ဌိ တုမှေတိ တသ္မာ တုမှေ တေမေဝ ပဋိပဇ္ဇေထ။ မာရဿေတံ ပမောဟနန္တိ ဧတံ မာရမောဟနံ မာရမန္တနန္တိ၊ ဝုဇ္ဇတိ။ ဒုက္ခဿန္တန္တိ သကလဿပိ ဝဋ္ဌဒုက္ခဿ အန္တံ ပရိစ္ဆေဒံ ကရိဿထာတိ အတ္ထော။ အညာယ သလ္လကန္တနန္တိ ရာဂသလ္လာဒီနံ ကန္တနံ နိဗ္ဗထနံ အဗျူဟဏံ^၁ ဧတံ မဂ္ဂံ၊ မယာ ဝိနာ အနုဿဝါဒီဟိ အတ္တပစ္စက္ခတော ဥတ္တာဝ အယံ မဂ္ဂေါ အက္ခာတော၊ ဣဒါနိ တုမှေဟိ ကိလေသာနံ အာတာပနေန “အာတပ္ပ”န္တိ သင်္ခံ ဂတံ တဿ အဓိဂမတ္ထာယ သမ္ပပ္ပဓာနဝိရိယံ ကိစ္စံ ကရဏီယံ။ ကေဝလဋ္ဌိ အက္ခာတာရောဝ တထာဂတာ။ တသ္မာ တေဟိ အက္ခာတဝသေန ယေ ပဋိပန္နာ ဒွိဟိ ဈာနေဟိ ဈာယိနေ၊ တေ တေဘူမကဝဋ္ဌသင်္ခါတာ မာရဗန္ဓနာ ပမောက္ခန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဧတ ဘိက္ခု အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု ပဌမံ။

၁-ခု ၁-၄၆-ပိဋ္ဌေ။
 ၂-အဘိ ၁-၂၃၀၊ မ ၂-၁၅၀-ပိဋ္ဌာဒီသု။
 ၃-ခု ၁-၂၅၄၊ အံ ၁-၃၄၃-ပိဋ္ဌသု။
 ၄-မာရဝစနန္တိ (သျှာ)၊ မာရဗန္ဓနန္တိ (သီ၊ က)
 ၅-အဗျူဟနံ (သျှာ၊ က)

၂-အနိစ္စလက္ခဏဝတ္ထု

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စသတေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

တေ ကိရ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဂန္တာ အရညေ ဝါယမန္တာပိ အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ “ဝိသေသေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏိဿာမာ”တိ သတ္ထု သန္တိကံ အာဂမိံသု။ သတ္ထာ “ကိံ န ခေါ ဣမေသ သပ္ပါယ”န္တိ ဝိမံသန္တော “ဣမေ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ အနိစ္စလက္ခဏေ အနုယုဋ္ဌိံသု၊ တဿှာ အနိစ္စလက္ခဏေနဝ တေသံ ဧကံ ဂါထံ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ “ဘိက္ခဝေ ကာမဘဝါဒီသု သဗ္ဗေပိ သင်္ခါရာ ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စာ ဧဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၇။ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာတိ ကာမဘဝါဒီသု ဥပ္ပန္နာ ခန္ဓာ တတ္ထ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈနတော အနိစ္စာတိ ယဒါ ဝိပဿနာပညာယ ပဿတိ၊ အထ ဣမသ္မိံ ခန္ဓပရိဟရဏဒုက္ခေ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ဒုက္ခပရိဇာနနာဒိဝသေန သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ ဝိသုဒ္ဓတ္ထာယ ဝေါဒါနတ္ထာယ ဧသ မဂ္ဂေါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ သမ္ပတ္တပရိသာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အနိစ္စလက္ခဏဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ဒုက္ခလက္ခဏဝတ္ထု

ဒုတိယဂါထာယပိ ဧဝရူပမေဝ ဝတ္ထု။ တဒါ ဟိ ဘဂဝါ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဒုက္ခလက္ခဏေ ကတာဘိယောဂဘာဝံ ဥတွာ “ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေပိ ခန္ဓာ ပဋိပိဋ္ဌနဋ္ဌေန ဒုက္ခာ ဧဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၈။ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဒေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ။

တတ္ထ ဒုက္ခာတိ ပဋိဝိဋ္ဌနဋ္ဌေန ဒုက္ခာ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။
ဒုက္ခလက္ခဏဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အနတ္တလက္ခဏဝတ္ထု

တတိယဂါထာယပိ ဒေသေ နယော။ ဧဝံလဉ္စိ ဧတ္ထ ဘဂဝါ တေသံ
ဘိက္ခူနံ ပုဗ္ဗေ အနတ္တလက္ခဏေ အနုယုတ္တဘာဝံ ဥတွာ “ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေပိ
ခန္ဓာ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာ ဝေါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၉။ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဒေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗေ ဓမ္မာတိ ပဉ္စကန္ဓာ ဧဝ အဓိပ္ပေတာ။ အနတ္တာတိ “မာ ဇီယန္တ၊
မာ ဇီယန္တ။”တိ ဝသေ ဝတ္ထေတုံ န သက္ကာတိ အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာ
အတ္တသုညာ အသာမိကာ အနိဿရာတိ အတ္ထော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

အနတ္တလက္ခဏဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ပဓာနကမ္မိကတိသတ္ထေရဝတ္ထု

ဥဋ္ဌာနကာလဒ္ဓိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဓာန-
ကမ္မိကတိသတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိဝါသိနော ကိရ ပဉ္စသတာ ကုလပုတ္တာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ
ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညံ အဂမံသု။ တေသု ဧကော တတ္ထေဝ ဩဟိယိ။
အဝသေသာ အရညေ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာ အရဟတ္တံ ပတွာ “ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ
သတ္ထု အာရောစေသာမာ”တိ ပုန သာဝတ္ထိံ အဂမံသု။ တေ သာဝတ္ထိတော
ယောဇနမတ္ထေ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တေ ဒိသွာ ဧကော ဥပါသကော
ယာဂုဘတ္တာဒိဟိ ပတိမာနေတွာ အနုမောဒနံ သုတွာ ပုနဒိဝသတ္ထာယပိ
နိမန္တေသိ။ တေ တဒဟေဝ သာပတ္ထိံ ဂန္ဓာ ပတ္တစိဝရံ ပဋိသာမေတွာ

သာယနသမယေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ
တေဟိ သဋ္ဌိံ အတိဝိယ တုဋ္ဌိံ ပဝေဒယမာနော ပဋိသန္တာရံ အကာသိ။

အထ နေသံ တတ္ထ ဩဟိနော သဟာယကဘိက္ခု^၁ စိန္တေသိ “သတ္ထု ဣမေဟိ
သဋ္ဌိံ ပဋိသန္တာရံ ကရောန္တဿ မုခံ နပ္ပဟောတိ၊ မယံ ပန မဂ္ဂဖလာဘာဝေန
မယာ သဋ္ဌိံ န ကထေတိ၊ အဇ္ဇေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ မယာ
သဋ္ဌိံ ကထာပေဿာမိ”တိ။ တေပိ ဘိက္ခု။ “ဘန္တေ မယံ အာဂမနမဂ္ဂေ ဧကေန
ဥပါသကေန သွာတနာယ နိမန္တိတာ၊ တတ္ထ ပါတောဝ ဂမိဿာမာ”တိ သတ္တာရံ
အပလောကေသုံ။ အထ နေသံ သဟာယကော ဘိက္ခု သဗ္ဗရတ္တိံ စင်္ဂမန္တော
နိဒ္ဒါဝသေန စင်္ဂမကောဋိယံ ဧကသ္မိံ ပါသာဏဖလကေ ပတိ၊ ဦရုဋ္ဌိ ဘိဇ္ဇိ။
သော မဟာသဒ္ဓေန ဝိရဝိ။ တဿ တေ သဟာယကာ ဘိက္ခု သဒ္ဓိ သဗ္ဗာနိတွာ
ဣတော စိတော စ ဥပဓာဝိံသု။ တေသံ ဒီပံ ဇာလေတွာ တဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ
ကရောန္တာနံယေဝ အရုဏော ဥဋ္ဌဟိ၊ တေ တံ ဂါမံ ဂန္တု ဩကာသံ န လဘိံသု။
အထ နေ သတ္တာ အာဟ “ကိံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခာစာရဂါမံ န ဂမိတ္ထာ”တိ။ တေ
“အာမ ဘန္တေ”တိ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဇေ
ဣဒါနေဝ တုမှာကံ လာဘန္တရာယံ ကရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အကာသိယေဝါ”တိ
ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ယော ပုဗ္ဗေ ကရဏီယာနိ၊ ပစ္ဆာ သော ကာတုမိစ္ဆတိ။
ဝရုဏကဋ္ဌဘဇောဝ၊ သ ပစ္ဆာ မနုတပ္ပတိ”တိ ၂—

ဇာတကံ ဝိတ္ထာရေသိ။ တဒါ ကိရ တေ ဘိက္ခု။ ပဉ္စသတာ မာဏဝကာ
အဟေသုံ၊ ကုသိတမာဏဝကော အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ၊ အာစရိယော ပန
တထာဂတောဝ အဟောသိတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခဝေ ယော ဟိ ဥဋ္ဌာနကာလေ
ဥဋ္ဌာနံ န ကရေတိ၊ သံသန္ဓသင်္ကပ္ပေ ဟောတိ၊ ကုသိတော သော ဈာနာဒိဘေဒိ
ဝိသေသံ နာဓိဂစ္ဆတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၀။ “ဥဋ္ဌာနကာလမိ အနုဋ္ဌဟာနော၊
ယုဝါ ဗလီ အာလသိယံ ဥပေတော။
သံသန္ဓသင်္ကပ္ပမနော ကုသိတော၊
ပညာယ မဂ္ဂံ အလသော န ဝိန္ဒတိ”တိ။

၁-ဩဟိတော သဟာယကဘိက္ခု (သိ)၊ ဩဟိယသဟာယကဘိက္ခု (က) ၂-၃ ၅-၁၇-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ အနုဋ္ဌဟာနောတိ အနုဋ္ဌဟန္တော အဝါယမန္တော။ ယုဝါ ဗလီတိ ပဌမယောဗ္ဗနေ ဌိတော ဗလသမ္ပန္နောပိ ဟုတွာ အလသဘာဝေန ဥပေတော ဟောတိ၊ ဘုတွာ သယတိ။ သံသန္ဓသင်္ကပ္ပမနောတိ တိဟိ မိစ္ဆာဝိတက္ကဟိ သုဋ္ဌ၊ အဝသန္ဓသမ္ဘာသင်္ကပ္ပစိတ္တော^၁။ ကုသိတောတိ နိဗ္ဗိရိယော။ အလသောတိ မဟာအလသော ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ အရိယမဂ္ဂံ အပဿန္တော န ဝိန္ဒတိ၊ န ပဋိလဘတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ပဓာနကမ္ပိကတိဿတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-သူကရပေတဝတ္ထု

ဝါစာနုရက္ခိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သူကရ-
ပေတံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေသိံ ဟိ ဒိဝသေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော လက္ခဏတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ^၁ ဝိဇ္ဇကုဋ္ဌာ ဩရောဟန္တော ကေသိံ ပဒေသေ သိတံ ပါတွာကာသိ။ “ကော န ခေါ အာဝုသော ဟေတု သိတဿ ပါတုကမ္ဘာယာ”တိ လက္ခဏတ္ထေရေန ပုဋ္ဌော “အကာလော အာဝုသော ဣမဿ ပဉ္စဿ၊ သတ္ထု သန္တိကေ မံ ပုစ္ဆေ-
ယျာထာ”တိ ဝတွာ လက္ခဏတ္ထေရေန သဒ္ဓိံယေဝ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဝေဠုဝနံ ဝန္တော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ နိသိဒိ။ အထ နံ လက္ခဏတ္ထေရော တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ “အာဝုသော အဟံ ဧကံ ပေတံ အဒ္ဓသံ၊ တဿ တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ သရိရံ၊ တံ မနုဿသရိရသဒိသံ။ သိသံ ပန သူကရဿ ဝိယ၊ တဿ မုခေ နဂုံဋ္ဌံ ဇာတံ၊ တတော ပုဋ္ဌဝါ ပဉ္စရန္တိ။ သွာဟံ ‘န မေ ဝေရူပေါ သတ္ထော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော’တိ တံ ဒိသွာ သိတံ ပါတွာကာသိ”န္တိ။ သတ္တာ “စက္ခုဘူတာ ဝတ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာ ဝိဟ-
ရန္တိ”တိ ဝတွာ “အဟမ္ပေတံ သတ္တံ ဗောဓိမဇ္ဈေယေဝ အဒ္ဓသံ။ ‘ယေ ပန မေ န သဒ္ဓဟေယျု၊ တေသံ အဟိတာယ အဿာ’တိ ပရေသံ အနုကမ္ဘာယ န ကထေသိ။ ဣဒါနိ မောဂ္ဂလ္လာနံ သက္ခိံ ကတွာ ကထေမိ။ သစ္စံ ဘိက္ခဝေ မောဂ္ဂလ္လာနော အာဟာ”တိ ကထေသိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု သတ္တာရံ ပုစ္ဆိံ သု

၁-အဝသန္ဓသင်္ကပ္ပစိတ္တော(သျှာ)

“ကိံ ပန ဘန္တေ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မ”န္တိ။ သတ္ထာ “တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထာ”တိ အတိတံ အာဟရိတွာ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ကထေသိ။

ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ ဧကသ္မိံ ဂါမကာဝါသေ ဒွေ ထေရာ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။ တေသု ဧကော သဠိဝဿော၊ ဧကော ဧကေနသဠိဝဿော။ ဧကေန- သဠိဝဿော ဣတရဿ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ ဝိစရိ၊ သာမဏေရော ဝိယ သဗ္ဗ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ အကာသိ။ တေသံ ဧကမာတုကုစ္ဆိယံ ဝုတ္တဘာတုနံ ဝိယ သမဂ္ဂ- ဝါသံ ဝသန္တာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဧကော ဓမ္မကထိကော အာဂမိ။ တဒါ စ ဓမ္မ- သာဝနဒိဝဿော ဟောတိ။ ထေရာ နံ သင်္ဂဏိတွာ “ဓမ္မကထံ နော ကထေဟိ သပ္ပုရိသာ”တိ အာဟံသု။ သော ဓမ္မကထံ ကထေသိ။ ထေရာ “ဓမ္မကထိကော နော လဒ္ဓေါ”တိ တုဠစိတ္တာ ပုနဒိဝဿေ တံ အာဒါယ ဓုရဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ကတဘတ္တကိစ္စာ “အာဝုသော ဟိယျော ကထိ- တဋ္ဌာနတောဝံ” ထောက် ဓမ္မံ ကထေဟိ”တိ မနုဿာနံ ဓမ္မံ ကထာပေသု။ မနုဿာ ဓမ္မကထံ သူတွာ ပုနဒိဝသတ္ထာယပိ နိမန္တယိံသု။ ဧဝံ သမန္တာ ဘိက္ခာစာရဂါမေသု ဒွေ ဒွေ ဒိဝဿေ တံ အာဒါယ ပိဏ္ဍာယ စရိံသု။

ဓမ္မကထိကော စိန္တေသိ “ဣမေ ဒွေပိ အတိမုဒုကာ၊ မယာ ဥဘောပေတေ ပလာပေတွာ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော သာယံ ထေရူပဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ဘိက္ခုနံ ဥဋ္ဌာယ ဂတကာလေ နိဝတ္တိတွာ မဟာထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ”တိ ဝတွာ “ကထေဟိ အာဝုသော”တိ ဝုတ္တေ ထောက် စိန္တေတွာ “ဘန္တေ ကထာ နာမေသာ မဟာသာဝဇ္ဇော”တိ ဝတွာ အကထေတွာဝ ပက္ကာမိ။ အနုထေရဿာပိ သန္တိကံ ဂန္တာ တထေဝ အကာသိ။ သော ဒုတိယ- ဒိဝဿေ တထေဝ ကတွာ တတိယဒိဝဿေ တေသံ အတိဝိယ ကောတုဟလေ ဥပ္ပန္နေ မဟာထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ တုမှာကံ ပန သန္တိကေ ဝတ္တု န ဝိသဟာမိ”တိ ဝတွာ ထေရေန “ဟောတု အာဝုသော ကထေဟိ”တိ နိဗ္ဗိဋ္ဌတော အာဟ “ကိံ ပန ဘန္တေ အနုထေရော တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ သံဘောဂေါ”တိ။ သပ္ပုရိသာ ကိံ နာမေတံ ကထေသိ၊ မယံ ဧကမာတုကုစ္ဆိယံ ဝုတ္တပုတ္တာ ဝိယ၊ အမှေသု ဧကေန ယံ လဒ္ဓိံ၊ ဣတရေနာပိ လဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ မယာ ဧတဿ ဧတ္တကံ ကာလံ အဂုဏော နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗောတိ။ ဧဝံ ဘန္တေတိ။ အာမာဝုသောတိ။ ဘန္တေ မံ အနုထေရော ဧဝမာဟ “သပ္ပုရိသာ တံ ကုလ- ပုတ္တော၊ အယံ မဟာထေရော လဇ္ဇိ ပေသလောတိ ဧတေန သဒ္ဓိံ သံဘောဂံ

ကရောန္တော ဥပပရိက္ခိတွာ ကရေယျာသိ”တိ ဧဝမေသ မံ အာဂတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝဒတိတိ။

မဟာထေရော တံ သုတွာဝ ကုဒ္ဒမာနသော ဒဏ္ဍာဘိဟတံ ကုလာလ-
ဘာဇနံ ဝိယ ဘိဇ္ဇိ။ ဣတရောပိ ဥဋ္ဌာယ အနုထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တော တထေဝ
အဝေါစ၊ သောပိ တထေဝ ဘိဇ္ဇိ။ တေသု ကိဉ္စာပိ ဧတ္တကံ ကာလံ ဧကောပိ
ဝိသုံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌပုဗ္ဗော နာမ နတ္ထိ၊ ပုနဒိဝသေ ပန ဝိသုံ ပိဏ္ဍာယ
ပဝိသိတွာ အနုထေရော ပုရေတရံ အာဂန္တော ဥပဋ္ဌာနသာလာယ အဋ္ဌာသိ၊
မဟာထေရော ပစ္စာ အဂမာသိ။ တံ ဒိသ္မာ အနုထေရော စိန္တေသိ “ကိံ န ခေါ
ဣမဿ ပတ္တစိဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဥဒါဟု နော”တိ။ သော “န ဣဒါနိ ပဋိဂ္ဂဟေ-
ဿာမိ”တိ စိန္တေတွာပိ “ဟောတု၊ န မယာ ဧဝံ ကတပုဗ္ဗံ၊ မယာ အတ္တနော
ဝတ္တံ ဟာပေတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ စိတ္တံ မုဒုကံ ကတွာ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ
ပတ္တစိဝရံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ ဣတရော “ဂစ္ဆ ဒုဗ္ဗိနိတ၊ န တံ မမ ပတ္တစိဝရံ
ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ယုတ္တရူပေါ”တိ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ တေနပိ “အာမ ဘန္တေ
အဟမ္ဘိ တုမှာကံ ပတ္တစိဝရံ န ပဋိဂ္ဂဏှာမိတိ စိန္တေသိ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာဝုသော
နဝက ကိံ တံ စိန္တေသိ၊ မမ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ကောစိ သင်္ဂေါ အတ္ထိ”တိ
အာဟ။ ဣတရောပိ “တုမေ ပန ဘန္တေ ကိံ ဧဝံ မညထ ‘မမ ဣမသ္မိံ’
ဝိဟာရေ ကောစိ သင်္ဂေါ အတ္ထိ”တိ၊ ဧသော တေ ဝိဟာရော”တိ ဝတွာ
ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ နိက္ခမိ။ ဣတရောပိ နိက္ခမိ။ တေ ဥဘောပိ ဧကမဂ္ဂေနာပိ
အဂန္တော ဧကော ပစ္စိမဒ္ဓါရေန မဂ္ဂံ ဂဏှိ၊ ဧကော ပုရတ္ထိမဒ္ဓါရေန။ ဓမ္မ-
ကထိကော “ဘန္တေ မာ ဧဝံ ကရောထ၊ မာ ဧဝံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ
“တိဋ္ဌာဝုသော”တိ ဝုတ္တေ နိဝတ္တိ။ သော ပုနဒိဝသေ ဓုရဂါမံ ပဝိဋ္ဌော
မနုဿေဟိ “ဘန္တေ ဘဒ္ဒန္တာ ကုဟိ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာဝုသော မာ ပုစ္ဆထ၊
တုမှာကံ ကုလုပကာ ဟိယျော ကလဟံ ကတွာ နိက္ခမိံသု၊ အဟံ ယာစန္တောပိ
နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ”န္တိ အာဟ။ တေသု ဗာလာ တုဏှိ အဟေသုံ။ ပဏှိတာ
ပန “အမေဟိ ဧတ္တကံ ကာလံ ဘဒ္ဒန္တာနံ ကိဉ္စိ ခလိတံ နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ တေသံ
ဘယံ ဣမံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတိ”တိ ဒေါမနဿပုတ္တာ အဟေသုံ။

တေပိ ထေရာ ဂတဋ္ဌာနေ စိတ္တသုခံ နာမ န လဘိံသု။ မဟာထေရော
စိန္တေသိ “အဟော နဝကဿ ဘိက္ခုနော ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ၊ မုဟုတ္တံ ဒိဋ္ဌံ နာမ
အာဂန္တုကဘိက္ခု အာဟ ‘မဟာထေရေန သဒ္ဓိံ သံဘောဂံ မာ အကာသိ’တိ”။
ဣတရောပိ စိန္တေသိ “အဟော မဟာထေရဿ ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ၊ မုဟုတ္တံ
ဒိဋ္ဌံ နာမ အာဂန္တုကဘိက္ခု အာဟ ‘ဣမိနာ သဒ္ဓိံ သံဘောဂံ မာ အကာသိ’တိ”။

တေသံ နေဝ သဇ္ဈာယော န မနသိကာရော အဟောသိ။ တေ ဝဿသတစ္စယေန ပစ္စိမဒိသာယ ဧကံ ဝိဟာရံ အဂမံသု။ တေသံ ဧကမေဝ သေနာသနံ ပါပုဏိ။ မဟာထေရေ ပဝိသိတွာ မဇ္ဇကေ နိသိန္ဓေ ဣတရောပိ ပါဝိသိ။ မဟာထေရော တံ ဒိသ္မာဝ သဗ္ဗာနိတွာ အဿုနိ သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိ။ ဣတရောပိ မဟာထေရံ သဗ္ဗာနိတွာ အဿုပုဏ္ဏဟိ နေတ္ထေဟိ “ကထေမိ န ခေါ မာ ကထေမိ”တိ စိန္တေတွာ “န တံ သဒ္ဓေယျရူပ”န္တိ ထေရံ ဝဇ္ဇိတွာ “အဟံ ဘန္တေတ္ထကံ ကာလံ တုမှာကံ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတွာ ဝိစရိံ၊ အပိ န ခေါ မေ ကာယဒ္ဓါရာဒိသု တုမှေဟိ ကိဉ္စိ အသာရပုံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ”န္တိ။ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ အာဝုသောတိ။ အထ ကဿ ဓမ္မကထိကံ အဝုတ္တ “မာ ဧတေန သဒ္ဓိံ သံဘောဂမကာသိ”တိ။ နာဟံ အာဝုသော ဧဝံ ကထေမိ၊ တယာ ကိရ မမ အန္တရေ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ။ အဟမ္ဘိ ဘန္တေ န ဝဒါမိတိ။ တေ တသ္မိံ ခဏေ “တေန အမှေ ဘိန္ဒိတုကာမေန ဧဝံ ဝုတ္တံ ဘဝိသတိ”တိ ဥတွာ အညမညံ အစွယံ ဒေသယိံသု။ တေ ဝဿသတံ စိတ္တဿာဒိ အလဘန္တာ တံ ဒိဝသံ သမဂ္ဂါဟုတွာ “အာယာမ၊ နံ တတော ဝိဟာရာ နိက္ကမိဿာမာ”တိ ပက္ကမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန တံ ဝိဟာရံ အဂမံသု။

ဓမ္မကထိကောပိ ထေရေ ဒိသ္မာ ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ဥပဂစ္ဆိ။ ထေရာ “န တံ ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိတုံ ယုတ္တရူပေါ”တိ အစ္ဆရံ ပဟရိံသု။ သော သဏ္ဍာတုံ အသက္ကောန္တော တာဝဒေဝ နိက္ခမိတွာ ပလာယိ။ အထ နံ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ ကတော သမဏဓမ္မော သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိ၊ တတော စဝိတွာ အဝိစိမ္ဘိ နိဗ္ဗတ္တော ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ပစ္စိတွာ ဣဒါနိ ဝိဇ္ဈကုဋေ ဝုတ္တပ္ပကာရေန အတ္တဘာဝေန ဒုက္ခံ အနုဘောတိတိ။

သတ္တာ ဣဒံ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ကာယာဒိဟိ ဥပသန္တရူပေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၁။ “ဝါစာနုရက္ခိ မနသာ သုသံဝုတော၊
 ကာယေန စ နာကုသလံ ကယိရာ။
 ဧတေ တယော ကမ္မပထေ ဝိသောဓယေ၊
 အာရာဓယေ မဂ္ဂ’မိသိပ္ပဝေဒိတ”န္တိ။

တဿတ္ထော---စတုန္တံ ဝစီဒုစ္စရိတာနံ ဝဇ္ဇနေန ဝါစာနုရက္ခိ အဘိဇ္ဈာဒိနံ အနုပ္ပါဒနေန မနသာ စ သုဋ္ဌ၊ သံဝုတော ပါဏာတိပါတာဒယော ပဇဟန္တော

ကာယေန စ အကုသလံ န ကယိရာ။ ဧဝံ ဧတေ တယော ကမ္မပထေ ဝိသော-
ဓယေ။ ဧဝံ ဝိသောဓေန္တော ဟိ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ ဒေသကေဟိ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ဣသီဟိ
ပဝေဒိတံ အဋ္ဌကိကမဂ္ဂံ အာရာဓေယျာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သူကရပေတဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ပေါဋ္ဌိလတ္တေရဝတ္ထု

ယောဂါ ဧတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပေါဋ္ဌိလံ
နာမ ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ သတ္တန္တမ္ပိ ဗုဒ္ဓါနံ သာသနေ တေပိဋကော ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ
ဓမ္မံ ဝါစေသိ။ သတ္တာ စိန္တေသိ “ဣမဿ ဘိက္ခုနော ‘အတ္တနော ဒုက္ခနိဿရဏံ
ကရိဿာမိ’တိ စိတ္တဗ္ဗိ နတ္ထိ၊ သံဝေဇေဿာမိ န”န္တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တံ
ထေရံ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတကာလေ “ဧဟိ တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလ၊ ဝန္တ တုစ္ဆ-
ပေါဋ္ဌိလ၊ နိသီဒ တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလ၊ ယာဟိ တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလာ”တိ ဝဒတိ။ ဥဋ္ဌာယ
ဂတကာလေပိ “တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလော ဂတော”တိ ဝဒတိ။ သော စိန္တေသိ “အဟံ
သာဋ္ဌကထာနိ တိဏိ ပိဋကာနိ ဓာရေမိ၊ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ အဋ္ဌာရသ
မဟာဂဏေ ဓမ္မံ ဝါစေမိ၊ အထ ပန မံ သတ္တာ အဘိက္ခဏံ ‘တုစ္ဆပေါဋ္ဌိလာ’တိ
ဝဒတိ၊ အဒ္ဓါ မံ သတ္တာ ဈာနာဒီနံ အဘာဝေန ဧဝံ ဝဒေတိ”တိ။ သော
ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ “ဒါနိ အရညံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ”တိ သယမေဝ
ပတ္တစိဝရံ သံဝိဒဟိတွာ ပစ္စုသကာလေ သဗ္ဗပစ္စာ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဝိက္ခမန္တေန
ဘိက္ခုနာသဒ္ဓိံ ဝိက္ခမိ။ ပရိဝေဏေ နိသီဒိတွာ သဇ္ဈာယန္တာ နံ “အာစရိယော”တိ
န သလ္လက္ခေသိ။ သော ဝိသယောဇနသတမဂ္ဂံ ဂန္တာ ဧကသ္မိံ အရညာဝါသေ
တိံသ ဘိက္ခု ဝသန္တိ၊ တေ ဥပသင်္ကမိတွာ သံဃတ္ထေရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ အဝဿ-
ယော မေ ဟောထာ”တိ အာဟ။ အာဂုသော တံ ဓမ္မကထိကော၊ အမှေဟိ
နာမ တံ နိဿာယ ကိဉ္စိ ဇာနိတဗ္ဗံ ဘဝေယျ၊ ကသ္မာ ဧဝံ ဝဒေသိတိ။
မာ ဘန္တေ ဧဝံ ကရောထ၊ အဝဿယော မေ ဟောထာတိ။ တေ ပန
သဗ္ဗေ ဒီဏာသဝါဝ။ အထ နံ မဟာထေရော “ဣမဿ ဥဂ္ဂဟံ နိဿာယ မာနော
အတ္ထိယေဝါ”တိ အနုထေရဿ သန္တိကံ ပဟိဏိ။ သောပိ နံ တထေဝါဟ။

ဣမိနာ နိဟာရေန သဗ္ဗေပိ တံ ပေသေန္တာ ဒိဝါဠာနေ နိသီဒိတွာ သူစိကမ္ပံ
ကရောန္တဿ သဗ္ဗနဝကဿ သတ္တဝသိကသာမဏောရဿ သန္တိကံ ပဟိဏိံ သူ။
ဝေမဿ မာနံ နိဟရိံ သူ။

သော နိဟတမာနော သာမဏောရဿ သန္တိကေ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ
“အဝဿယော မေ ဟောဟိံ သပ္ပုရိသာ”တိ အာဟ။ အဟော အာစရိယ ကိံ
နာမေတံ ကထေထ၊ တုမေ မဟလ္လကာ ဗဟုဿုတာ၊ တုမှာကံ သန္တိကေ မယာ
ကိဉ္စိ ကာရဏံ ဇာနိတဗ္ဗံ ဘဝေယျာတိ။ မာ ဧဝံ ကရိ သပ္ပုရိသာ၊ ဟောဟိံ ဝေဝ
မေ အဝဿယောတိ။ ဘန္တေ သစေပိ ဩဝါဒက္ခမာ ဘဝိဿထ၊ ဘဝိဿာမိ
ဝေါ အဝဿယောတိ။ ဟောမိ သပ္ပုရိသာ၊ အဟံ “အဂ္ဂိံ ပဝိသာ”တိ ဝုတ္တေ
အဂ္ဂိံ ပဝိသာမိယေဝါတိ။ အထ နံ သော အဝိဒူရေ ဧကံ သရံ ဒဿေတွာ “ဘန္တေ
ယထာနိဝတ္ထုပါရုတောဝ ဣမံ သရံ ပဝိသထာ”တိ အာဟ။ သော ဟိဿ
မဟလ္လါနံ ဒုပဋ္ဌစိဝရာနံ နိဝတ္ထုပါရုတဘာဝံ ဥတွာပိ “ဩဝါဒက္ခမော နု ခေါ”တိ
ဝိမံသန္တော ဝေမာဟ။ ထေရောပိ ဧကဝစနေနေဝ ဥဒကံ ဩတရိ။ အထ နံ
စိဝရကဏ္ဍာနံ တေမိတကာလေ “ထေ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ဧကဝစနေနေဝ
အာဂန္တာ ဌိတံ အာဟ “ဘန္တေ ဧကသ္မိံ ဝမ္ပိကေ ဆ ဆိဒ္ဓါနိ၊ တတ္ထ ဧကေန
ဆိဒ္ဓေန ဂေါဓာ အန္တော ပဝိဠာ၊ တံ ဂဏိတုကာမော ဣတရာနိ ပဉ္စ ဆိဒ္ဓါနိ
ထကေတွာ ဆဋ္ဌာဘိန္ဒိတွာ ပဝိဠာဆိဒ္ဓေန ဝဂဏာတိ၊ ဧဝံ တုမေပိ ဆဒ္ဓါရိကေသု
အာရမ္မဏေသု သေသာနိ ပဉ္စဒ္ဓါရာနိ ပိဓာယ မနောဒ္ဓါရေ ကမ္ပံ ပဠပေထာ”တိ။
ဗဟုဿုတဿ ဘိက္ခုနော ဧတ္ထကေန ဝပဒီပုဇ္ဇလနံ ဝိယ အဟောသိ။ သော
“ဧတ္ထကမေဝ ဟောတု သပ္ပုရိသာ”တိ ကရဇကောယေ ဉာဏံ ဩတာရေတွာ
သမဏဓမ္မံ အာရဘိ။

သတ္တာ ဝိသယောဇနသတမတ္ထကေနိသိန္နောဝ တံ ဘိက္ခုံ ဩလောကေတွာ
“ယထေဝါယံ ဘိက္ခု ဘူရိပညော၊ ဝေမေဝံ အနေန အတ္တာနံ ပတိဠာပေတုံ
ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော ဝိယ ဩဘာသံ ဖရိတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၂၇၂။ “ယောဂါ ဝေ ဇာယတီ ဘူရိ၊ အယောဂါ ဘူရိသင်္ခယော။
ဧတံ ဒွေဓာပထံ ဥတွာ၊ ဘဝါယ ဝိဘဝါယ စ။
တထာတ္တာနံ နိဝေသေယျ၊ ယထာ ဘူရိ ပဝဗုတိ”တိ။

တတ္ထ ယောဂါတိ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု ယောနိသော မနသိ-
 ကာရာ။ ဘူရိတိ ပထဝီသမာယ ဝိတ္ထတာယ ပညာယေတံ နာမံ။ သင်္ခယောတိ
 ဝိနာသော။ ဧတံ ဒွေဇာပထန္တိ ဧတံ ယောဂဉ္စ အယောဂဉ္စ။ ဘဝါယ
 ဝိဘဝါယ စာတိ ဝုဒ္ဓိယာ စ အဝုဒ္ဓိယာ စ။ တထာတိ ယထာ အယံ
 ဘူရိသင်္ခါတာ ပညာ ပဝေတိ၊ ဧဝံ အတ္တာနံ နိဝေသေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပေါဋ္ဌိလတ္ထေရော အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ပေါဋ္ဌိလတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-ပဉ္စမဟလ္လကတ္ထေရဝတ္ထု

ဝနံ ဆိန္ဒုထာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္ပဟုလေ
 မဟလ္လကေ ဘိက္ခု။ အာရပ္ပ ကထေသိ။

တေ ကိရ ဂိဟိကာလေ သာဝတ္ထိယံ ကုဋုမ္ပိကာ မဟဒ္ဒနာ အညမည-
 သဟာယကာ ဧကတော ပုညာနိ ကရောန္တာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ “မယံ
 မဟလ္လကာ၊ ကိံ နော သရာဝါသေနာ”တိ သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ ပဗ္ဗဇိံသု၊
 မဟလ္လကဘာဝေန ပန ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတုံ အသက္ကောန္တာ ဝိဟာရပရိယန္တေ
 ပဏ္ဏသလံ ကာရေတွာ ဧကတောဝ ဝသိံသု။ ပိဏ္ဏာယ စရန္တာပိ ယေဘုယျေန
 ပုတ္တဒါရဿေဝ ဂေဟံ ဂန္တာ ဘုဋ္ဌိံသု။ တေသု ဧကဿ ပုရာဏဒုတိယိကာ
 မဓုရပါစိကာ နာမ၊ သာ တေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဥပကာရိကာ အဟောသိ။
 ကသ္မာ သဗ္ဗေပိ အတ္တနာ လဒ္ဓါဟာရံ ဂဟေတွာ တဿာ ဧဝ ဂေဟေ နိသိဒိတွာ
 ဘုဋ္ဌန္တိ။ သာပိ နေသံ ယထာသန္တိဟိတံ သူပဗျဉ္ဇနံ ဒေတိ။ သာ အညတရာ-
 ဗာဓေန ဖုဋ္ဌာ ကာလမကာသိ။ အထ တေ မဟလ္လကတ္ထေရာ သဟာယကဿ
 ထေရဿ ပဏ္ဏသလာယ သန္တိပတိတွာ အညမညံ ဂိဝါသု ဂဟေတွာ “မဓုရ-
 ပါစိကာ ဥပါသိကာ ကာလကတာ”တိ ဝိလပန္တာ ရောဒိံသု။ ဘိက္ခုဟိ စ
 သမန္တတော ဥပဓာဝိတွာ “ကိံ ဣဒံ အာဝုသော”တိ ပုဋ္ဌာ “ဘန္တေ သဟာယ-
 ကဿ နော ပုရာဏဒုတိယိကာ ကာလကတာ၊ သာ အမှာကံ အတိဝိယ
 ဥပကာရိကာ။ ဣဒါနိ ကုတော တထာရူပိံ လဘိဿာမာတိ ဣမိနာ ကာရဏေန
 ရောဒါမာ”တိ အာဟံသု။

ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ
 နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ

ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ တေ ကာကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သမုဒ္ဒတိရေ စရမာနာ သမုဒ္ဒဉ္စိမိယာ သမုဒ္ဓံ ပဝေသေတွာ မာရိတာယ ကာကိယာ” ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ တံ နိဟရိဿာမာတိ မုခတုဏ္ဏကေဟိ မဟာသမုဒ္ဓံ ဥဿိဉ္စန္ဒာ ကိလမိ” သူ” တိ အတိတံ အာဟရိတွာ—

“အပိ န ဟနကာ သန္တာ၊ မုခဉ္စ ပရိသုဿတိ။
ဩရမာမ န ပါရေမ၊ ပူရတေဝ မဟောဒမိ” တိ။

ဣမံ ကာကဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ တေ ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “ဘိက္ခဝေ ရာဂဒေါသမောဟဝနံ နိဿာယ တုမှေဟိ ဣဒံ ဒုက္ခံ ပတ္တံ၊ တံ ဝနံ ဆိန္ဒိတုံ ဝနုတိ၊ ဧဝံ နိဒ္ဒါက္ခာ ဘဝိဿထာ” တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၇၃။ “ဝနံ ဆိန္ဒထ မာ ရုက္ခံ၊ ဝနတော ဇာယတေ ဘယံ။
ဆေတွာ ဝနဉ္စ ဝနထဉ္စ၊ နိဗ္ဗနာ ဟောထ ဘိက္ခဝေါ။

၂၇၄။ ယာဝ ဟိ ဝနထော န ဆိဇ္ဇတိ၊
အဏုမတ္ထောပိ နရဿ နာရိသု။
ပဋိဗဒ္ဓမနောဝ တာဝ သော၊
ဝစ္ဆော ဒီရပကောဝ မာတရိ” တိ။

တတ္ထ မာ ရုက္ခန္တိ သတ္တာရာ ဟိ “ဝနံ ဆိန္ဒထာ” တိ ဝုတ္တေ တေသံ အစိရ-
ပဗ္ဗဇိတာနံ “သတ္တာ အမှေ ဝါသိအာဒိနိ ဂဟေတွာ ဝနံ ဆိန္ဒာပေတိ” တိ ရုက္ခံ
ဆိန္ဒိတုကာမတာ? ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ နေ “မယာ ရာဂါဒိကိလေသဝနံ သန္တာယေတံ
ဝုတ္တံ၊ န ရုက္ခေ” တိ ပဋိသေဓေန္တော “မာ ရုက္ခ” န္တိ အာဟ။ ဝနတောတိ ယထာ
ပါကတိကဝနတော သိဟာဒိဘယံ ဇာယတိ၊ ဧဝံ ဇာတိအာဒိဘယမ္ပိ ကိလေ-
သဝနတော ဇာယတိတိ အတ္ထော။ ဝနဉ္စ ဝနထဉ္စာတိ ဧတ္ထ မဟန္တာ ရုက္ခာ ဝနံ
နာမ၊ ခုဒ္ဒကာ တသ္မိံ ဝနေ ဌိတတ္တာ ဝနထာ နာမ။ ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိကရုက္ခာ ဝါ ဝနံ
နာမ၊ အပရာပရုပ္ပတ္တိကာ ဝနထာ နာမ။ ဧဝမေဝ မဟန္တမဟန္တာ ဘဝါကခု-
နကာ ကိလေသာ ဝနံ နာမ၊ ပဝတ္တိယံ ဝိပါကဒါယကာ ဝနထာ နာမ။
ပုဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဝနံ နာမ၊ အပရာပရုပ္ပတ္တိကာ ဝနထာ နာမ။ တံ ဥဘယံ စတုတ္ထ-
မဂ္ဂဉ္စာန ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ တေနာဟ “ဆေတွာ ဝနဉ္စ ဝနထဉ္စ၊ နိဗ္ဗနာ ဟောထ
ဘိက္ခဝေါ” တိ။ နိဗ္ဗနာ ဟောထာတိ နိတ္တိလေသာ ဟောထ။ ယာဝ ဟိ
ဝနထောတိ ယာဝ ဧသ အဏုမတ္ထောပိ ကိလေသဝနထော နရဿ နာရိသု န

၁-ကာကာယ (က) ၂-၃၅-၃၄-ပိဋေ။ ၃-ဆိန္ဒိတုကာမတးစိတ္တံ (သျှာ)

ဆိဇ္ဇတိ၊ တာဝ သော ဒီရပကော ဝစ္ဆော မာတရိ ဝိယ ပဋိဗဒ္ဓမနော လဂ္ဂ-
စိတ္တောဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စပိ တေ မဟလ္လကတ္ထေရာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌ-
ဟိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ပဉ္စမဟလ္လကတ္ထေရဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-သုဝဏ္ဏကာရတ္ထေရဝတ္ထု

ဥန္တိန္ဒာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိပုတ္တ-
တ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ သုဝဏ္ဏကာရ်ပုတ္တော အဘိရူပေါ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ
သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ ထေရော “တရုဏာနံ ရာဂေါဥဿန္တော ဟောတိ” တိ စိန္တေတွာ
တဿ ရာဂပဋိဃာတာယ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ တဿ ပန တံ
အသပ္ပါယံ။ တသ္မာ အရညံ ပဝိသိတွာ တေမာသံ ဝါယမန္တော စိတ္တေကဂ္ဂမတ္တမ္ပိ
အလဘိတွာ ပုန ထေရဿ သန္တိကံ အာဂန္တော ထေရေန “ဥပဋ္ဌိတံ တေ
အာဝုသော ကမ္မဋ္ဌာန” န္တိ ဝုတ္တေ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ အထဿ ထေရော
“ကမ္မဋ္ဌာနံ န သမ္ပဇ္ဇတိတိ ဝေါသာနံ အာပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ” တိ ဝတွာ ပုန တဒေဝ
ကမ္မဋ္ဌာနံ သာဓုကံ ကထေတွာ အဒါသိ။ သော ဒုတိယဝါရေပိ ကိဉ္စိ ဝိသေသံ
နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော အာဂန္တော ထေရဿ အာရောစေသိ။ အထဿ
ထေရောပိ သကာရဏံ သဥပမံ ကတွာ တဒေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိ။ သော ပုနပိ
အာဂန္တော ကမ္မဋ္ဌာနဿ အသမ္ပဇ္ဇနဘာဝံ ကထေသိ။ ထေရော စိန္တေသိ
“ကာရကော ဘိက္ခု အတ္တနိ ပိဇ္ဇမာနေ ကာမစ္ဆန္ဒာဒယော ဝိဇ္ဇမာနာတိ
အဝိဇ္ဇမာနေ အဝိဇ္ဇမာနာတိ ပဇာနာတိ။ အယံ ဘိက္ခု ကာရကော၊ နော
အကာရကော၊ ပဋိပန္နော၊ နော အပ္ပဋိပန္နော၊ အဟံ ပနေတဿ အဇ္ဈာသယံ
န ဇာနာမိ၊ ဗုဒ္ဓဝေနေယျော ဧသော ဘဝိဿတိ” တိ တံ အာဒါယ သာယန-
သမယေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အယံ ဘန္တေ မမ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော၊ ဣမဿ
မယာ ဣမိနာ ကာရဏေန ဣဒံ နာမ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒိန္န” န္တိ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ
အာရောစေသိ။

အထ နံ သတ္တာ “အာသယာနုသယဉာဏံ နာမေတံ ပါရမိယော ပူရေတွာ
ဒသသဟသိလောကဓာတုံ ဥန္တာဒေတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တာနံ ဗုဒ္ဓါနိယေဝ

ဝိသယော”တိ ဝတ္တော “ကတရကုလာ န ခေါ ဝေပ ပဗ္ဗဇိတော”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “သုဝဏ္ဏကာရကုလာ”တိ ဥတ္တာ အတိတော အတ္တဘာဝေ ဩလောကေန္တော တဿ သုဝဏ္ဏကာရကုလေယေဝ ပဋိပါဋိယာ နိဗ္ဗတ္တာနိ ပဉ္စ အတ္တဘာဝသတိာနိ ဒိသ္မာ “ဣမိနာ ဒဟရေန ဒီဃရတ္တံ သုဝဏ္ဏကာရကမ္ပံ ကရောန္တေန ကဏိကာရ- ပုပ္ဖပဒုမပုပ္ဖါဒိနိ ကရိဿာမိတိ ရတ္တသုဝဏ္ဏမေဝ သမ္ပရိဝတ္တိတံ၊ တဿ ဣမဿ အသုဘပဋိကုလကမ္ပဋ္ဌာနံ န ဝဇ္ဇတိ၊ မနာပမေဝဿ ကမ္ပဋ္ဌာနံ သပ္ပါယ”န္တိ စိန္တေတွာ “သာရိပုတ္တ တယာ ကမ္ပဋ္ဌာနံ ဒတွာ စတ္တာရော မာသေ ကိလမိတံ ဘိက္ခုံ အဇ္ဇ ပစ္ဆာဘတ္တေယေဝ အရဟတ္တံ ပတ္တံ ပဿိဿသိ၊ ဂစ္ဆ တွ”န္တိ ထေရံ ဥပျောဇေတွာ ဣဒ္ဓိယာ စက္ကမတ္တံ သုဝဏ္ဏပဒုမံ မာပေတွာ ပတ္တေဟိ စေဝ နာလေဟိ စ ဥဒကဗိန္ဒုနိ မုဇ္ဇန္တံ ဝိယ ကတွာ “ဘိက္ခုံ ဣမံ ပဒုမံ အာဒါယ ဝိဟာရပစ္စန္ဓေ ဝါလုကရာသိမိ ဌပေတွာ သမ္ပါဒဋ္ဌာနေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိတွာ ‘လောဟိတကံ လောဟိတက’န္တိ ပရိကမ္ပံ ကရောဟိ”တိ အဒါသိ။ တဿ သတ္ထု- ဟတ္တတော ပဒုမံ ဂဏန္တဿေဝ စိတ္တံ ပသိဒိ။ သော ဝိဟာရပစ္စန္တံ ဂန္တော ဝါလုကံ ဥဿာပေတွာ တတ္ထ ပဒုမနာလံ ပဝေသေတွာ သမ္ပါဒေ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္တော “လောဟိတကံ လောဟိတက”န္တိ ပရိကမ္ပံ အာရဘိ။ အထဿ တံဇ်ဏညေဝ နိဝရဏာနိ ဝိက္ခန္တိံ သု၊ ဥပစာရဇ္ဈာနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တဒနန္တရံ ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပဉ္စဟာကာရေဟိ ဝသိဘာဝံ ပါပေတွာ ယထာနိသိန္တောဝ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနိပိ ပတွာ ဝသိဘူတော စတုတ္ထဇ္ဈာနေန ဈာနကီဠံ ကိဋ္ဌေန္တော နိသိဒိ။

သတ္တာ တဿ ဈာနာနံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ ဥတ္တာ “သက္ခိဿတိ န ခေါ ဝေပ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဥတ္တရိ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတု”န္တိ ဩလောကေန္တော “န သက္ခိဿတိ”တိ ဥတ္တာ “တံ ပဒုမံ မိလာယတူ”တိ အဓိဋ္ဌဟိ။ တံ ဟတ္တေဟိ မဒ္ဓိတပဒုမံ မိလာယန္တံ ဝိယ ကာဠဝဏ္ဏံ အဟောသိ။ သော ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ တံ ဩလောကေတွာ “ကိ” န ခေါ ဣမံ ပဒုမံ ဇရာယ ပဟဋ္ဌံ ပညာယတိ၊ အနု- ပါဒိဏ္ဏကေပိ ဧဝံ ဇရာယ အဘိဘုယုမာနေ ဥပါဒိဏ္ဏကေ ကထာဝ နတ္ထိ။ ဣဒမ္ပိ ဟိ ဇရာ အဘိဘဝိဿတိ”တိ အနိစ္စလက္ခဏံ ပဿိ။ တသ္မိံ ပန ဒိဋ္ဌေ ဒုက္ခလက္ခဏဉ္စ အနတ္တလက္ခဏဉ္စ ဒိဋ္ဌမေဝ ဟောတိ။ တဿ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဝိယ ကဏ္ဏေ ဗဒ္ဒကုဏပါ ဝိယ စ ခါယိံ သု။ တသ္မိံ ခဏေ တဿ အဝိဒူရေ ကုမာရကာ ဧကံ သရံ ဩဟရိတွာ ကုမုဒါနိ ဘဒ္ဓိတွာ ထလေ ရာသိံ ကရောန္တိ။ သော ဇလေ စ ထလေ စ ကုမုဒါနိ ဩလောကေသိ။ အထဿ ဇလေ ကုမုဒါနိ အဘိရူပါနိ ဥဒကပဋ္ဌရန္တာနိ ဝိယ ဥပဋ္ဌဟိံ သု၊ ဣတရာနိ အဂ္ဂဂေသု

ပရိမိလာတာနိ။ သော “အနုပါဒိဏ္ဍကံ ဇရာ ဧဝံ ပဟရတိ၊ ဥပါဒိဏ္ဍကံ ကိံ ပန န ပဟရိဿတိ”တိ သုဠုတရံ အနိစ္စလက္ခဏာဒီနိ အဒ္ဓသ။ သတ္ထာ “ပါကဋီဘူတံ ဣဒါနိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ကမ္မဋ္ဌာန”န္တိ ဥတွာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓကောဝ ဩဘာသံ မုဋ္ဌိ၊ သော တဿ မုခံ ပဟရိ။ အထဿ “ကိံ န ခေါ တေ”န္တိ ဩလောကေန္တဿ သတ္ထာ အာဂန္တော သမ္မုခေ ဌိတော ဝိယ အဟောသိ။ သော ဥဋ္ဌာယ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏိ။ အထဿ သတ္ထာ သပ္ပာယ် သလ္လက္ခေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀၅။ “ဥစ္ဆိန္ဒ သိနေဟမတ္တနော၊ ကုမုခံ သာရဒိကံဝ ပါဏိနာ။
သန္တိမဂ္ဂမေဝ ဗြူဟယ၊ နိဗ္ဗာနံ သုဂတေန ဒေသိတ”န္တိ။

တတ္ထ ဥစ္ဆိန္ဒာတိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဥစ္ဆိန္ဒ။ သာရဒိကန္တိ သရဒကာလေ နိဗ္ဗတ္တံ။ သန္တိမဂ္ဂန္တိ နိဗ္ဗာနဂါမိံ အဋ္ဌကိကံ မဂ္ဂံ။ ဗြူဟယာတိ ဝဗ္ဗယ။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ သုဂတေန ဒေသိတံ၊ တသ္မာ တဿ မဂ္ဂံ ဘာဝေဟိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ။
သုဝဏ္ဏကာရတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-မဟာနေဝါဏိဇဝတ္ထု

ဣဒ ဝဿန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာနေဝါဏိဇံ နာမ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ဗာရာဏသိတော ကုသုမ္ဘရတ္တာနံ ဝတ္ထာနံ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပူရေတွာ ဝဏိဇ္ဇာယ သာဝတ္ထိံ အာဂတော နဒိတီရံ ပတွာ “သွေ နဒိံ ဥတ္တရိဿာမိ”တိ တတ္ထေဝ သကဋာနိ မောစေတွာ ဝသိ။ ရတ္ထိံ မဟာမေသော ဥဋ္ဌဟိတွာ ဝသိ။ နဒိ သက္ကာဟံ ဥဒကဿ ပူရာ အဋ္ဌာသိ။ နာဂရာပိ သတ္တာဟံ နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိံ သု။ ကုသုမ္ဘရတ္တေဟိ ဝတ္ထေဟိ ကိစ္စံ န နိဋ္ဌိတံ။ ဝါဏိဇော စိန္တေသိ “အဟံ ဒူရံ အာဂတော။ သစေ ပုန ဂမိဿာမိ၊ ပပဉ္စော ဘဝိဿတိ။ ဣဓေဝ ဝဿဉ္စ ဟေမန္တဉ္စ ဝိမ္ပဉ္စ မမ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝသိတွာ ဣမာနိ ဝိက္ခိဏိဿာမိ”တိ။ သတ္ထာ နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တဿ စိတ္တံ ဥတွာ သိတံ ပါတုကရိတွာ အာနန္ဒတ္ထေရေန သိတကာရဏံ ပုဋ္ဌော အာဟ

“ဒိဋ္ဌော တေ အာနန္ဒ မဟာဓနဝါဏီဇော”တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ သော အတ္တနော ဇီဝိတန္တရာယံ အဇာနိတွာ ဣမံ သံဝစ္ဆရံ ဣဓေဝ ဝသိတွာ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ခိဏိတုံ စိတ္တမကာသိတိ။ ကိံ ပန တဿ ဘန္တေ အန္တရာယော ဘဝိဿတိတိ။ သတ္တာ “အာမာနန္ဒ သတ္တာဟမေဝ ဇီဝိတွာ သော မစ္စုမုခေ ပတိဿတိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“အဇ္ဇေဝ ကိစ္စမာတပုံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
 န ဟိ နော သင်္ဂရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။
 ဧဝံ ဝိဟာရိံ အာတာပိံ၊ အဟောရတ္တမတန္ဒိတံ။
 တံ ဝေ ဘဒ္ဒေကရတ္တောတိ၊ သန္တော အာစိက္ခတေ မုနိ”တိ။

ဂစ္ဆာမိဿဘန္တေ အာရောစေဿာမီတိ။ ဝိဿတ္ထော ဂစ္ဆာနန္ဒာတိ။ ထေရော သကဋ္ဌာနံ၂ ဂန္ဒာ ဘိက္ခာယ စရိ။ ဝါဏီဇော ထေရံ အာဟာရေန ပတိ-
 မာနေသိ။ အထ နံ ထေရော အာဟ “ကိတ္တကံ ကာလံ ဣဓ ဝသိဿသိ”တိ။
 ဘန္တေ အဟံ ဒူရတော အာဂတော။ သစေ ပုန ဂမိဿာမိ၊ ပပဉ္စော ဘဝိဿတိ၊
 ဣမံ သံဝစ္ဆရံ ဣဓ ဝသိတွာ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ခိဏိတွာ ဂမိဿာမီတိ။ ဥပါသက
 ဒုဇ္ဇောနော ဇီဝိတန္တရာယော၊ အပ္ပမာဒံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ
 အန္တရာယော ဘဝိဿတိတိ။ အာမ ဥပါသက၊ သတ္တာဟမေဝ တေ ဇီဝိတံ
 ပဝတ္ထိဿတိတိ။ သော သံဝိဂ္ဂမာနသော ဟုတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံသံ နိမန္တေတွာ
 သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ဒတွာ အနုမောဒနတ္ထာယ ပတ္တံ ဂဏှိ။ အထဿ သတ္တာ
 အနုမောဒနံ ကရောန္တော “ဥပါသက ပဏှိတေန နာမ ‘ဣဓေဝ ဝဿာဒိနိ
 ဝသိဿာမိ၊ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကမ္ပံ ပယောဇေဿာမီ’တိ စိန္တေတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ အတ္တနော
 ပန ဇီဝိတန္တရာယမေဝ စိန္တေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၆။ “ဣဓ ဝသံ ဝသိဿာမိ၊ ဣဓ ဟေမန္တဂိမ္ဘိသု။
 ဣတိ ဗာလော ဝိစိန္တေတိ၊ အန္တရာယံ န ဗုဇ္ဈတိ”တိ။

တတ္ထ ဣဓ ဝသန္တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရောန္တော စတုမာသံ
 ဝသံ ဝသိဿာမိ။ ဟေမန္တဂိမ္ဘိသုတိ ဟေမန္တဂိမ္ဘေသုပိ “စတ္တာရော မာသေ
 ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရောန္တော ဣဓေဝ ဝသိဿာမီ”တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌမိဋ္ဌကသမ္ပရာ-
 ယိကံ အတ္ထံ အဇာနန္တော ဗာလော ဝိစိန္တေတိ။ အန္တရာယန္တိ “အသုကသ္မိံ
 နာမ ကာလေ ဝါ ဒေသေ ဝါ ဝယေ ဝါ မရိဿာမီ”တိ အတ္တနော ဇီဝိတန္တ-
 ရာယံ န ဗုဇ္ဈတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဝါဏိဇော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိ။ ဝါဏိဇောပိ သတ္တာရံ အနုဂန္ဓာ နိဝတ္တိတွာ “သီသရောဂေါ ဝိယ မေ ဥပ္ပန္နော”တိ သယနေ နိပဇ္ဇိ၊ တထာနိပန္နောဝ ကာလံ ကတွာ တုသိတဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ။

မဟာနေဝါဏိဇဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-ကိသာဂေါတမိဝတ္ထု

တံ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိသာဂေါတမိံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု သဟဿဝဂ္ဂေ—

“ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ အမတံ ပဒံ။

ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော အမတံ ပဒ”န္တိ—

ဂါထာဝဏ္ဏနာယ ဝိတ္တာရေတွာ ကထိတံ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ “ကိသာဂေါတမိ လဒ္ဓါ တေ ဧကစ္ဆရမတ္တာ သိဒ္ဓတ္ထကာ”တိ အာဟ။ န လဒ္ဓါ ဘန္တေ၊ သကလဂါမေ ဇီဝန္တေဟိ ကိရ မတကာ ဧဝ ဗဟုတရာတိ။ အထ နံ သတ္တာ “တံ ‘မမေဝ ပုတ္တော မတော’တိ သလ္လက္ခေသိ၊ ဓုဝဓမ္မော သေ သဗ္ဗသတ္တာနံ။ မစ္စုရာဇော ဟိ သဗ္ဗသတ္တေ အပရိပုဏ္ဏဇ္ဈာသယေ ဧဝ မဟောသော ဝိယ ပရိကမုမာနော အပါယသမုဒ္ဒေ ပက္ခိပတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၇၇။ “တံ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တံ၊ ဗျာသတ္တမနသံ နရံ။ သုတ္တံ ဂါမံ မဟောသောဝ၊ မစ္စု အာဒါယ ဂစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ တံ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တန္တိ တံ ရူပဗလာဒိသမ္ပန္နေ ပုတ္တေ စ ပသု စ လဘိတွာ “မမ ပုတ္တာ အဘိရူပါ ဗလသမ္ပန္နာ ပဏ္ဍိတာ သဗ္ဗကိစ္စသမတ္တာ၊ မမ ဂေါဏာ အဘိရူပါ အရောဂါ မဟာဘာရဝဟာ၊ မမ ဂါဝိ ဗဟုဒီရာ”တိ ဧဝံ ပုတ္တေဟိ စ ပသုဟိ စ သမ္ပတ္တံ နရံ။ ဗျာသတ္တမနသန္တိ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိသု ဝါ ပတ္တစိဝရာဒိသု ဝါ ကိဋ္ဌိဒေဝ လဘိတွာ တတော ဥတ္တရိတရံ ပတ္တနတာယ အာသတ္တမာနသံ ဝါ၊ စက္ခုဝိညေယျာဒိသု အာရမ္မဏေသု ပုတ္တပ္ပကာရေသု ဝါ ပရိက္ခာရေသု ယံ ယံ လဒ္ဓံ ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ လဂ္ဂနတာယ

ဗျာသတ္တမာနသံ ဝါ။ သုတ္တံ ဂါမန္တိ နိဒ္ဒံ ဥပဂတံ သတ္တနိကာယ။ မဟောဗော-
 ဝါတိ ယထာ ဧဝရူပံ ဂါမံ ဂန္တိရဝိတ္ထတော မဟန္တော မဟာနဒီနံ ဩဃော
 အန္တမသော သုနခမ္ပိ အသေသေတွာ သဗ္ဗံ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ
 နရံ မစ္စ၊ အာဒါယ ဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ကိသာဂေါတမီ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာ-
 နမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ကိသာဂေါတမီဝတ္ထု ကောဒသမံ။

၁၂-ပဋိပညာရာဇဝတ္ထု

န သန္တိ ပုတ္တာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဋိပညာရံ
 အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု သဟဿဝဂ္ဂေ—

“ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
 ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယ”န္တိ—

ဂါထာဝဏ္ဏနာယ ဝိတ္တာရေတွာ ကထိတံ။ တဒါ ပန သတ္တာ ပဋိပညာရံ
 တနုဘူတသောကံ ဥတွာ “ပဋိပညာရေ ပုတ္တာဒယော နာမ ပရလောကံ
 ဂစ္ဆန္တဿ တာဏံ ဝါ လေဏံ ဝါ သရဏံ ဝါ ဘဝိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ တသ္မာ
 ဝိဇ္ဇမာနာပိ တေ န သန္တိယေဝ။ ပဏ္ဍိတေန ပန သီလံ ဝိသောဓေတွာ အတ္တနော
 နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂမေဝ သောဓေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ
 ဂါထာ အဘာသိ—

၂၇၀။ “န သန္တိ ပုတ္တာ တာဏာယ၊ န ဝိတာ နာပိ ဗန္ဓဝါ။
 အန္တကေနာဓိပန္နဿ၊ နတ္ထိ ဉ္ဇတိသု တာဏတာ။

၂၇၁။ ဧတမတ္ထဝသံ ဥတွာ၊ ပဏ္ဍိတော သီလသံဝုတော။
 နိဗ္ဗာနဂမနံ မဂ္ဂံ၊ ခိပ္ပမေဝ ဝိသောဓယေ”တိ။

တတ္ထ တာဏာယာတိ တာဏဘာဝါယ ပတိဋ္ဌာနတ္ထာယ။ ဗန္ဓဝါတိ
 ပုတ္တေ စ မာတာပိတရော စ ဌပေတွာ အဝသေသာ ဉ္ဇတိသုဟဇ္ဇာ။ အန္တ-
 ကေနာဓိပန္နဿာတိ မရဏေန အဘိဘူတဿ။ ပဝတ္တိယံ ဟိ ပုတ္တာဒယော

အန္တပါနာဒိဒါနေန စေဝ ဥပ္ပန္နကိစ္စနိတ္ထရဏေန စ တာဏာ ဟုတွာပိ မရဏ-
 ကာလေကေနစိဥပါယေန မရဏံ ပဋိဗာဟိတုံ အသမတ္ထတာယ တာဏတ္ထာယ
 လေဏတ္ထာယ န သန္တိ နာမ။ တေနေဝ ဝုတ္တံ “နတ္ထိ ဉာတိသု တာဏတာ”တိ။
 စေမတ္ထဝသန္တိ ဧဝံ တေသံ အညမညဿ တာဏံ ဘဝိတုံ အသမတ္ထဘာဝ-
 သင်္ခါတံ ကာရဏံ ဇာနိတွာ ပဏ္ဍိတော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန သံဝုတော
 ရက္ခိတဂေါပိတော ဟုတွာ နိဗ္ဗာနဂမနံ အဋ္ဌဂိုကံ မဂ္ဂံ သီဃံ သီဃံ ဝိသောဓေ-
 ယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပဋ္ဌာစာရာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ အညေ စ
 ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

ပဋ္ဌာစာရာဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

မဂ္ဂဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၂၁-ပက်ဗ္ဗကဝဂ္ဂ

၁-အတ္တနောပုဗ္ဗကမ္မဝတ္ထု

မတ္တာသုခပရိစ္ဆာဂါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မံ အာရဟ္တ ကထေသိ။

ကေသိံ ဟိ သမယေ ဝေသာလီ ဣဒ္ဓါ အဟောသိ ဖိတာ ဗဟုဇနာ
အာကိဏ္ဏမနုဿာ။ တတ္ထ ဟိ ဝါရေန ဝါရေန ဝရဇ္ဇိ ကာရေန္တာနံ ခတ္တိယာနံ-
ယေဝ သတ္တသတာမိကာနိ သတ္တသဟဿာနိ သတ္တ စ ခတ္တိယာ အဟောသုံ။
တေသံ ဝသနတ္တာယ တတ္ထကာယေဝ ပါသာဒါ တတ္ထကာနေဝ ကုဋ္ဌာဂါရာနိ
ဥယျာနေ ဝိဟာရတ္တာယ တတ္ထကာယေဝ အာရာမာ စ ပေါက္ခရဏိယော စ
အဟောသုံ။ သာ အပရေန သမယေန ဒုဗ္ဘိက္ခာ အဟောသိ ဒုဿဿာ။ တတ္ထ
ဆာတကဘယေန ပဌမံ ဒုဂ္ဂတမနုဿာ ကာလမကံသု။ တေသံ တေသံ တတ္ထ
တတ္ထ ဆဒ္ဓိတာနံ ကုဏပါနံ ဂန္ဓေန အမနုဿာ နဂရံ ပဝိသိံသု။ အမနုဿု-
ပဒ္ဒဝေန ဗဟုတရာ ၂ ကာလမကံသု။ တေသံ ကုဏပဂန္ဓပဋိက္ကလတာယ
သတ္တာနံ အဟိဝါတရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဧဝံ ဒုဗ္ဘိက္ခဘယံ အမနုဿဘယံ
ရောဂဘယန္တိ တိဏိ ဘယာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။

နဂရဝါသိနော သန္ဓိပတိတွာ ရာဇာနံ အာဟံသု “မဟာရာဇ ဣမသ္မိံ နဂရေ
တိဏိ ဘယာနိ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဣတော ပုဗ္ဗေ ယာဝ သတ္တမာ ရာဇပရိဝဇ္ဇော ဝေရူပံ
ဘယံ နာမ န ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗံ။ အဓမ္မိကရာဇုနံ ဟိ ကာလေ ဝေရူပံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ၇။
ရာဇာ သန္တာဂါရေ သဗ္ဗေသံ သန္ဓိပတိံ ကာရေတွာ “သစေ မေ အဓမ္မိကဘာဝေါ
အတ္ထိ၊ တံ ဝိစိနထာ”တိ အာဟ။ ဝေသာလီဝါသိနော သဗ္ဗံ ၇ ပဝေဏိံ ဝိစိနန္တာ
ရညော ကဋ္ဌိ ဒေါသံ အဒိသ္ဗာ “မဟာရာဇ နတ္ထိ တေ ဒေါသော”တိ ဝတွာ
“ကထံ န ခေါ ဣဒံ အမှာကံ ဘယံ ဝူပသမံ ဂစ္ဆေယျာ”တိ မန္တယိံသု။ တတ္ထ
ဧကစ္စေဟိ “ဗလိကမ္ပေန အာယာစနာယ မင်္ဂလကိရိယာယာ”တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗမ္ပိ
တံ ဝိစိံ ကတွာ ပဋိဗာဟိတုံ နာသက္ခိံသု။ အထညေ ဝေမာဟံသု “ဆ
သတ္တာရော မဟာနုဘာဝါ၊ တေသု ဣဓာဂတမတ္တေသု ဘယံ ဝူပသမေယျာ”တိ။
အပရေ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။ သော ဟိ ဘဂဝါ သဗ္ဗသတ္တ-
ဟိတာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ။ တသ္မိံ ဣဓ အာဂတေ

၁-ဝါရေန ဝါရံ (သီ) ၂-ဗဟုဇနာ (က)
၃-န ဥပ္ပန္နံ၊ ပုဗ္ဗေ ဓမ္မိကာနံ ရာဇုနံ ကာလေ ဝေရူပံ ဘယံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ (သီ၊ သျာ) ၄-သဗ္ဗေ (သီ)
ဓမ္မပဒ-၄ ၂-၁၈

ဣမာနိ ဘယာနိ ဝုပသမေယျူ”န္တိ အာဟံသု။ တေသံ ဝစနံ သဗ္ဗေပိ အဘိ-
 နန္ဒိတွာ “ကဟံ န ခေါ သော ဘဂဝါ ဧတရဟိ ဝိဟရတိ”တိ အာဟံသု။
 တဒါ ပန သတ္တာ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ရညော ဗိမ္ဗိသာရဿ ပဋိညံ
 ဒတွာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရတိ။ တေန စ သမယေန ဗိမ္ဗိသာရသမာဂမေ
 ဗိမ္ဗိသာရေန သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော မဟာလိ နာမ လိစ္ဆဝိ တဿံ
 ပရိသာယံ၂ နိသိန္ဓော ဟောတိ။

ဝေသာလိဝါသိနော မဟန္တံ ပဏ္ဏာကာရံ သဇ္ဇေတွာ ရာဇာနံ ဗိမ္ဗိသာရံ
 သညာပေတွာ “သတ္တာရံ ဣဓာနေထာ”တိ မဟာလိံ စေဝ လိစ္ဆဝိံ ပုရောဟိတ-
 ပုတ္တဉ္စ ပဟိဏီံသု။ တေ ဂန္ဓာ ရညော ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ တံ ပဝတ္တိံ
 နိဝေဒေတွာ “မဟာရာဇ သတ္တာရံ အမှာကံ နဂရံ ပေသေထာ”တိ ယာစိံသု။
 ရာဇာ “တုမှေဝ ဇာနာထာ”တိ န သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ တေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ
 ဝန္ဒိတွာ ယာစိံသု “ဘန္တေ ဝေသာလိယံ တိဏိ ဘယာနိ ဥပ္ပန္နာနိ၊ တာနိ
 တုမှေသု အာဂတေသု ဝုပသမိဿန္တိ၊ ဧထ ဘန္တေ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ သတ္တာ
 တေသံ ဝစနံ သုတွာ အာဝဇ္ဇေန္တော “ဝေသာလိယံ ရုတနသုတ္တေ” ပုတ္တေ
 သာ ရက္ခာ စက္ကဝါဠာနံ ကောဋိသတသဟဿံ ဖရိဿတိ၊ သုတ္တပရိယောသာနေ
 စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတိ၊ တာနိ စ
 ဘယာနိ ဝုပသမိဿန္တိ”တိ ဥတွာ တေသံ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။

ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော “သတ္တာရာ ကိရ ဝေသာလိဂမနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတ”န္တိ သုတွာ
 နဂရေ ဘောသနံ ကာရေတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ ဘန္တေ ဝေသာလိ-
 ဂမနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတ”န္တိ ပုတ္တိတွာ “အာမ မဟာရာဇာ”တိ ပုတ္တေ “တေန ဟိ
 ဘန္တေ အာဂမေထ၊ တာဝ မဂ္ဂံ ပဋိယာဒေဿာမိ”တိ၊ ဝတွာ ရာဇဂဟဿ စ
 ဂင်္ဂါယ စ အန္တရေ ပဉ္စယောဇနဘူမိံ သမံ ကာရေတွာ ယောဇနေ ယောဇနေ
 ဝိဟာရံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ သတ္တု ဂမနကာလံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ ပဉ္စဟိ
 ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ ယောဇနန္တရေ ဇက္ခမတ္တေန
 ဩဓိနာ ပဉ္စဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖုနိ ဩကိရာပေတွာ ဇေပဋ္ဌာကကဒလိအာဒိနိ
 ဥဿာပေတွာ ဘဂဝတော ဆတ္တာတိဆတ္တံ ကတွာ ဒွေ သေတစ္ဆတ္တာနိ
 ဧကမေကဿ ဘိက္ခုနော ဧကမေကံ သေတစ္ဆတ္တံ ဥပရိ ဓာရေတွာ
 သပရိဝါရော ပုပ္ဖဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇံ ကရောန္တော သတ္တာရံ ဧကေကသ္မိံ ဝိဟာရေ
 ဝသာပေတွာ မဟာဒါနာဒိနိ ဒတွာ ပဉ္စဟိ ဒိဝသေဟိ ဂင်္ဂါတိရံ ပါပေတွာ

၁-ဗိမ္ဗိသာရဿ သမာဂမေ (သျှာ၊က) ၂-ပရိသတိံ (သီ)
 ၃-ခု ၁-၄-၃၁၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၄-ပဋိဇ္ဇိဿာဒီဟိ (သီ)

တတ္ထ နာဝံ အလင်္ကရောန္တော ဝေသာလိကာနံ သာသနံ ပေသေသိ
 “မဂ္ဂံ ပဋိယာဒေတွာ သတ္ထု ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောန္တု”တိ။ တေ “ဒိဂုဏံ ပူဇံ
 ကရိဿာမာ”တိ ဝေသာလိယာ စ ဂင်္ဂါယ စ အန္တရေ တိယောဇနဘူမိံ သမံ
 ကာရေတွာ ဘဂဝတော စတူဟိ သေတစ္ဆတ္တေဟိ ဧကမေကဿ ဘိက္ခုနော
 ဒ္ဓိဟိ ဒ္ဓိဟိ သေတစ္ဆတ္တေဟိ ဆတ္တာတိဆတ္တာနိ သဇ္ဇေတွာ ပူဇံ ကုရမာနာ
 အာဂန္တာ ဂင်္ဂါတီရေ အဋ္ဌံသု။ ဗိမ္ဗိသာရော ဒွေ နာဝါ သံဃာဋ္ဌေတွာ မဏ္ဍပံ
 ကာရေတွာ ပုပ္ဖဒါမာဒိဟိ အလင်္ကာရာပေတွာ သဗ္ဗရတနမယံ ဗုဒ္ဓါသနံ
 ပညာပေသိ။ ဘဂဝါ တသ္မိံ နိသိဒိ။ ဘိက္ခုပိ နာဝံ အဘိရုဟိတွာ ဘဂဝန္တံ
 ပရိဝါရေတွာ နိသိဒိံသု။ ရာဇော အနုဂစ္ဆန္တော ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ဩတရိ-
 တွာ “ယာဝ ဘန္တေ ဘဂဝါ အာဂစ္ဆတိ၊ တာဝါဟံ ဣဝေ ဂင်္ဂါတီရေ
 ဝသိဿာမိ”တိ ဝတွာ နာဝံ ဥယျောဇေတွာ နိဝတ္တိ။ သတ္ထာ ယောဇနမတ္ထံ
 အဒ္ဓါနံ ဂင်္ဂါယ ဂန္တာ ဝေသာလိကာနံ သီမံ ပါပုဏိ။

လိစ္ဆဝီရာဇောနော သတ္တာရံ ပစ္စုဂ္ဂန္တာ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ဩတရိတွာ
 နာဝံ တီရံ ဥပနေတွာ သတ္တာရံ နာဝါတော ဩတာရယိံသု။ သတ္တာရာ
 ဩတရိတွာ တီရေ အက္ကန္တမတ္တေယေဝ မဟာမေသော ဥဋ္ဌဟိတွာ ပေါက္ခရဝဿံ
 ဝဿိ။ သဗ္ဗတ္ထ ဇဏ္ဍုပ္ပမာဏ ဦရုပ္ပမာဏ ကဋ္ဌုပ္ပမာဏာဒိနိ ဥဒကာနိ သန္တန္တာနိ
 သဗ္ဗကုဏပါနိ ဂင်္ဂံ ပဝေသယိံသု၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဘူမိဘာဂေါ အဟောသိ။
 လိစ္ဆဝီရာဇောနော သတ္တာရံ ယောဇနေ ယောဇနေ ဝသာပေတွာ မဟာဒါနံ
 ဒတွာ ဒိဂုဏံ ပူဇံ ကရောန္တာ တိဟိ ဒိဝသေဟိ ဝေသာလိံ နယိံသု။ သက္ကော
 ဒေဝရာဇော ဒေဝဂဏပရိဝုတော အာဂမာသိ၊ မဟေသက္ခာနံ ဒေဝါနံ သန္ဓိ-
 ပါတေန အမနုဿာ ယောဘုယျေန ပလာယိံသု။ သတ္တာ သာယံ နဂရဒ္ဓါရေ
 ဌတွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “ဣမံ အာနန္ဒ ရတနသုတ္တံ ဥဂ္ဂဏိတွာ
 လိစ္ဆဝီကုမာရေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရန္တော ဝေသာလိယာ တိဏ္ဍံ ပါကာရာနံ အန္တရေ
 ပရိတ္တံ ကရောဟိ”တိ။

ထေရော သတ္တာရာ ဒိန္နံ ရတနသုတ္တံ ဥဂ္ဂဏိတွာ သတ္ထု သေလမယပတ္တေန
 ဥဒကံ အာဒါယ နဂရဒ္ဓါရေ ဌိတော ပဏိဓာနတော ပဋ္ဌာယ တထာဂတဿ
 ဒသ ပါရမိယော ဒသ ဥပပါရမိယော ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ သမတိံသ
 ပါရမိယော ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ လောကတ္ထစရိယာ ဉ္စတတ္ထစရိယာ ဗုဒ္ဓတ္ထ-
 စရိယာတိ တိဿော စရိယာယော ပစ္ဆိမဘဝေ ဂစ္ဆဝေါက္ကန္တိံ^၁ ဇာတိံ^၁
 အဘိနိက္ခမနံ ပဓာနစရိယံ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ မာရဝိဇယံ သဗ္ဗညုတညာဏပဋိဝေဓံ

၁-ဂစ္ဆာဝက္ကန္တိံ (သိ၊ သျာ)

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ နဝလောကုတ္တရဓမ္မေတိ သဗ္ဗေပိမေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အာဝဇ္ဇေတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ တိယာမရတ္ထိံ တီသု ပါကာရန္တရေသု ပရိတ္တံ ကရောန္တော ဝိစရိ။ တေန “ယံကိဇ္ဇိ”တိ ဝုတ္တမတ္ထေယေဝ ဥဒ္ဓံ ဒိတ္တဥဒကံ အမနုဿာနံ ဥပရိ ပတိ။ “ယာနိဓ ဘူတာနိ”တိ ဂါထာကထနတော ပဋ္ဌာယ ရဇတဝဋ်သကာ ဝိယ ဥဒကဗိန္ဒုနိ အာကာသေန ဂန္ဓာ ဂိလာနမနုဿာနံ ဥပရိ ပတိံသု။ တာဝဒေဝ ဝူပသန္တရောဂါ မနုဿာ ဥဋ္ဌာယုဋ္ဌာယ ထေရံ ပရိဝါရေသုံ။ “ယံကိဇ္ဇိ”တိ ဝုတ္တပဒတော ပဋ္ဌာယ ပန ဥဒကဗုသိတေဟိ ဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌာ သဗ္ဗေ အပလာယန္တာ သင်္ကာရကုဋ္ဌာဘိတ္တိပဒေသာဒိနိဿိတာ အမနုဿာ တေန တေန ဒွါရေန ပလာယိံသု။ ဒွါရာနိ အနောကာသာနိ အဟေသုံ။ တေ၂ ဩကာသံ အလဘန္တာ ပါကာရံ ဘိန္ဒိတွာပိ ပလာယိံသု။

မဟာဇနော နဂရမဇ္ဈေ သန္တာဂါရံ သဗ္ဗဂန္ဓေဟိ ဥပလိမ္ပေတွာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကာဒိဝိစိတ္တံ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညာပေတွာ သတ္တာရံ အာနေသိ။ သတ္တာ ပညတ္ထေ အာသနေ နိသိဒိ။ ဘိက္ခုသံဃောပိ လိစ္ဆဝိ- ဂဏောပိ သတ္တာရံ ပရိဝါရေတွာ နိသိဒိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒေဝဂဏ- ပရိဝုတော ပတိရူပေ ဩကာသေ အဋ္ဌာသိ။ ထေရောပိ သကလနဂရံ အနုဝိ- စရိတွာ ဝူပသန္တရောဂေန မဟာဇနေန သဒ္ဓိံ အာဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္ဓိတွာ နိသိဒိ။ သတ္တာ ပရိသံ ဩလောကေတွာ တဒေဝ ရတနသုတ္တံ အဘာသိ။ ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ မ္ဗောဘိသမယော အဟောသိ။ ဧဝံ ပုနဒိဝသေပိတိ သတ္တာဟံ တဒေဝ ရတနသုတ္တံ ဒေသေတွာ သဗ္ဗဘယာနံ ဝူပသန္တဘာဝံ ဥတွာ လိစ္ဆဝိဂဏံ အာမန္တေတွာ ဝေသာ- လိတော နိက္ခမိ။ လိစ္ဆဝိရာဇာနော ဒိဂုဏံ သက္ကာရံ ကရောန္တာ ပုန တီဟိ ဒိဝသေဟိ သတ္တာရံ ဂင်္ဂါတီရံ နယိံသု။

ဂင်္ဂါယ နိဗ္ဗတ္တနာဂရာဇာနော စိန္တေသုံ “မနုဿာ တထာဂတဿ သက္ကာရံ ကရောန္တိ၊ မယံ ကိံ န ကရောမာ”တိ။ တေ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမယာ နာဝါယော မာပေတွာ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမယေ ပလ္လင်္ဂေ ပညာပေတွာ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသန္ဓန္တံ ဥဒကံ ကရိတွာ “ဘန္တေ အမှာကမ္ပိ အနုဂ္ဂဟံ ကရောထာ”တိ အတ္တနော အတ္တနော နာဝံ အဘိရုဟဏတ္တာယ သက္ကာရံ ယာစိံသု။ “မနုဿာ စ နာဂါ စ တထာဂတဿ ပူဇံ ကရောန္တိ၊ မယံ ပန ကိံ န ကရောမာ”တိ ဘူမဋ္ဌကဒေဝေပိ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ အကနိဋ္ဌမြဟ္မလောကာ သဗ္ဗေ ဒေဝါ သက္ကာရံ ကရိံသု။ တတ္ထ နာဂါ ယောဇနိကာနိ ဆတ္တာတိဆတ္တာနိ ဥက္ခိပိံသု။ ဧဝံ ဟေဋ္ဌာ

၁-တတိယဂါထာတော (သီ) ၂-တေသု (သီ)

နာဂါ ဘူမိတလေ ရုက္ခဂစ္ဆပဗ္ဗတာဒီသု^၁ ဘူမဋ္ဌကာ ဒေဝတာ၊ အန္တလိက္ခေ
 အာကာသဋ္ဌဒေဝါတိ နာဂဘဝနံ အာဒိ^၂ ကတွာ စက္ကဝါဠပရိယန္တေန^၂ ယာဝ
 မြဟ္မလောကာ ဆတ္တာတိဆတ္တာနိ ဥဿာပိတာနိ အဟေသံ။ ဆတ္တန္တရေသု
 ဇော၊ ဇေန္တရေသု ပဋ္ဌာကာ၊ တေသံ အန္တရန္တရာ^၃ ပုပ္ဖဒါမဝါသစုဏ္ဏဓုမာဒီဟိ^၄
 သက္ကာရော အဟောသိ။ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဒေဝပုတ္တာ ဆဏဝေသံ
 ဂဟေတွာ ဥဒ္ဓေါသယမာနာ အာကာသေ ဝိစရိ^၅သု။ တယော ဧဝ ကိရ
 သမာဂမာ မဟန္တာ အဟေသံ—ယမကပါဋိဟာရိယသမာဂမော ဒေဝေါ-
 ရောဟဏသမာဂမော အယံ ဂင်္ဂေါရောဟဏသမာဂမောတိ။

ပရတိရေ ဗိမ္ဗိသာရောပိ လိစ္ဆဝိဟိ ကတသက္ကာရတော ဒိဂုဏံ သက္ကာရံ
 သဇ္ဇေတွာ ဘဂဝတော အာဂမနံ ဥဒိက္ခမာနော အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ ဂင်္ဂါယ
 ဥဘောသု ပဿေသု ရာဇုနံ မဟန္တံ ပရိစ္စာဂံ ဩလောကေတွာ နာဂါဒိနန္ဒ
 အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ ဧကေကာယ နာဝါယ ပဉ္စပဉ္စဘိက္ခုသတပရိဝါရံ ဧကေကံ
 နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ မာပေသိ။ သော ဧကေကာယ သေတစ္ဆတ္တဿ စေဝ ကပ္ပရုက္ခဿ
 စ ပုပ္ဖဒါမဿ စ ဟေဋ္ဌာ နာဂဂဏပရိဝုတော နိသိန္ဓော ဟောတိ။
 ဘူမဋ္ဌကဒေဝတာဒီသုပိ ဧကေကသ္မိ^၆ ဩကာသေ သပရိဝါရံ ဧကေကံ နိမ္မိတဗုဒ္ဓံ
 မာပေသိ။ ဧဝံ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဗေ ဧကာလင်္ကာရေ ဧကုဿဝေ ဧကဆဏေ-
 ယေဝ စ ဇာတေ သတ္တာ နာဂါနမနုဂ္ဂဟံ ကရောန္တော ဧကံ ရတနနာဝံ
 အဘိရုဟိ။ ဘိက္ခုသုပိ ဧကေကော ဧကေကမေဝ အဘိရုဟိ။ နာဂရာဇာနော
 ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံသံ နာဂဘဝနံ ပဝေသေတွာ သဗ္ဗရတ္ထိ^၇ သတ္ထု သန္တိကေ
 ဓမ္မကထံ သုတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဒိဗ္ဗေန ခါဒနိယေန ဘောဇနိယေန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ
 ဘိက္ခုသံသံ ပရိဝိသိ^၈သု။ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကတွာ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ
 သကလစက္ကဝါဠဒေဝတာဟိ ပူဇိယမာနော ပဉ္စဟိ နာဝါသတေဟိ ဂင်္ဂါနဒိ^၉
 အတိက္ကမိ။

ရာဇာ ပစ္စုဂန္ဓာ သတ္တာရံ နာဝါတော ဩတာရေတွာ အာဂမနကာလေ
 လိစ္ဆဝိဟိ ကတသက္ကာရတော ဒိဂုဏံ သက္ကာရံ ကတွာ ပုရိမနယေနေဝ ပဉ္စဟိ
 ဒိဝသေဟိ ရာဇဂဟံ အဘိနေသိ။ ဒုတိယဒိဝသေ ဘိက္ခု ပိဏ္ဏပါတပဋိက္ကန္တာ
 သာယနသမယေ ဓမ္မသဘာယံ သန္တိသိန္ဓာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသံ “အဟော ဗုဒ္ဓါနံ
 မဟာနုဘာဝေါ၊ အဟော သတ္ထရိ ဒေဝမံနုဿာနံ ပသာဒေါ၊ ဂင်္ဂါယ နာမ

၁-ဘူမိဘလရုက္ခဂစ္ဆပဗ္ဗတာဒီသု (သီ)၊ ဘူမိတလေ မနဿာ ရုက္ခဂစ္ဆပဗ္ဗတာဒီသု (သျှာ)
 ၂-စက္ကဝါဠပရိယန္တေန (သီ) ၃-တေသု အန္တရန္တရာ (သီ)
 ၄-ပုပ္ဖဒါမဝါသစုဏ္ဏဓုမာဒီဟိ (သီ)

ဩရတော စ ပါရတော စ အဋ္ဌယောဇနေ မဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓဂတေန ပသာဒေန ရာဇုဟိ သမတလံ ဘူမိံ ကတွာ ဝါလုကာ ဩကိဏ္ဍာ၊ ဇဏ္ဍုမတ္တေန ဩဓိနာ နာနာဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖါနိ သန္တတာနိ၊ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ နာဂါနဘာဝေန ပဉ္စဝဏ္ဏေဟိ ပဒုမေဟိ သဉ္စန္ဒံ၊ ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ ဆတ္တာတိဆတ္တာနိ ဥဿာပိတာနိ၊ သကလဝက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ကောလင်္ကာရံ ကေုဿဝံ ဝိယ ဇာတ”န္တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဧသ ပူဇာသက္ကာရော မယံ ဗုဒ္ဓါ- နဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော၊ န နာဂဒေဝဗြဟ္မာနဘာဝေန။ အတိတေ ပန အပ္ပမတ္တ- ကပရိစ္စာဂါနဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော”တိ ဝတွာ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ တက္ကသိလာယံ သင်္ခါ နာမ ဗြာဟ္မဏော အဟောသိ။ တဿ ပုတ္တော သုသိမော နာမ မာဏဝေါ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကော ကေဒိဝသံ ပိတရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “ဣစ္ဆာမဟံ တာတ ဗာရာဏသိံ ဂန္တာ မန္တေ အဇ္ဈာယိတု”န္တိ။ အထ နံ ပိတာ အာဟ “တေန ဟိ တာတ အသုကော နာမ ဗြာဟ္မဏော မမ သဟာယကော၊ တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ အဓိယဿူ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ဂန္တာ တံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပိတရာ ပဟိတဘာဂမာစိက္ခိ။ အထ နံ သော “သဟာယကဿ မေ ပုတ္တော”တိ သမ္ပုဋိစ္ဆိတွာ ပဋိပဿန္တမဂ္ဂေ ဘဒ္ဒကေန ဒိဝသေန မန္တေ ဝါစေတုမာရတိ။ သော လဟုဉ္စ ဂဏ္ဍန္တော ဗဟုဉ္စ ဂဏ္ဍန္တော အတ္တနော ဥဂ္ဂဟိတုဂ္ဂဟိတံ သုဝဏ္ဏဘာဇနေ ပက္ခိတ္တသိဟတေလမိဝ အဝိနဿမာနံ ဓာရေန္တော န စိရဿေဝ အာစရိယဿ သမ္မုခတော ဥဂ္ဂဏိတဗ္ဗံ သဗ္ဗံ ဥဂ္ဂဏိတွာ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တော အတ္တနော ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပဿ အာဒိမဇ္ဈမေဝ ပဿတိ၊ နော ပရိယောသာနံ။

သော အာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အဟံ ဣမဿ သိပ္ပဿ အာဒိမဇ္ဈမေဝ ပဿာမိ၊ နော ပရိယောသာန”န္တိ ဝတွာ အာစရိယေန “အဟမ္မိ တာတ န ပဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ “အထ ကော အာစရိယ ပရိယောသာနံ ဇာနာတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမေ တာတ ဣသယော ဣသိပတနေ ဝိဟရန္တိ၊ တေ ဇာနေယျံ၊ တေသံ သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆဿူ”တိ အာစရိယေန ဝုတ္တေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “တုမေ ကိရ ပရိယောသာနံ ဇာနာထာ”တိ။ အာမ ဇာနာမာတိ။ တေန ဟိ မေ အာစိက္ခထာတိ။ န မယံ အပဗ္ဗဇိတဿ အာစိက္ခာမ။ သစေ တေ ပရိယောသာနေနတ္တော၊ ပဗ္ဗဇဿူတိ။ သော “သာဓူ”တိ

သမ္ပုဋိန္ဒြိယတွာ တေသံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ အထဿ တေ “ဣဒံ တာဝ သိက္ခဿူ” တိ
 ဝတ္တာ “ဧဝံ တေ နိဝါသေတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ ပါရုပိတဗ္ဗ” န္တိ အာဒိနာ နယေန အာဘိ-
 သမာစာရိကံ အာစိက္ခိံ သူ။ သော တတ္ထ သိက္ခန္တော ဥပနိဿယသမ္ပန္နတ္တာ
 န စိရဿေဝ ပစ္စေကသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓိတွာ သကလဗာရာဏသိနဂရေ
 ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ပါကဇ္ဇော လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော အဟောသိ။
 သော အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ န စိရဿေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ။
 အထဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ မဟာဇနော စ သရီရကိစ္စံ ကတွာ ဓာတုယော စ
 ဂဟေတွာ နဂရဒ္ဓါရေ ထူပံ ကာရေသုံ။

သင်္ခေါပိ ပြာဟ္မဏော “ပုတ္တော မေ စိရံ ဂတော၊ ပဝတ္တိမဿ ဇာနိဿာ-
 မီ” တိ တံ ဒဠုကာမော တက္ကသိလာတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ
 ပတွာ မဟာဇနကာယံ သန္တိပတိတံ ဒိသ္မာ “အဒ္ဓါ ဣမေသု ဧကောပိ မေ
 ပုတ္တဿ ပဝတ္တိံ ဇာနိဿတိ” တိ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “သုသိမော နာမ
 မာဏဝေါ ဣဓာဂမိ၊ အပိ န ခေါ တဿ ပဝတ္တိံ ဇာနာထာ” တိ။ အာမ
 ပြာဟ္မဏ ဇာနာမ၊ အသုကဿ ပြာဟ္မဏဿ သန္တိကေ တယော ဝေဒေ
 သဇ္ဈာယိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ပစ္စေကသမ္ဗောဓိံ သန္တိကတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ အယမဿ
 ထူပေါ ပတိဋ္ဌာပိတောတိ။ သော ဘူမိံ ဟတ္ထေန ပဟရိတွာ ရောဒိတွာ
 ကန္တိတွာ တံ စေတိယင်္ဂဏံ ဂန္တော တိဏာနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဥတ္တရသာဠကေန
 ဝါလုကံ အာဟရိတွာ စေတိယင်္ဂဏေ အာကိရိတွာ ကမဏ္ဍလုတော ဥဒကေန
 ပရိပ္ပေါသိတွာ ဝနပုပ္ဖေဟိ ပူဇံ ကတွာ သာဠကေန ပဋ္ဌာကံ အာရောပေတွာ
 ထူပဿ ဥပရိ အတ္တနော ဆတ္တကံ ဗန္ဓိတွာ ပက္ကာမိ။

သတ္တာ ဣဒံ အတိတံ အာဟရိတွာ “တဒါ ဘိက္ခဝေ အဟံ သင်္ခေါ
 ပြာဟ္မဏော အဟောသိ။ မယာ သုသိမဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ စေတိယင်္ဂဏေ
 တိဏာနိ ဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ၊ တဿ မေ ကမ္မဿ နိဿန္နေန အဋ္ဌယောဇနမဂ္ဂံ ဝိဟတ-
 ခါဏုကကဏုကံ ကတွာ သုဒ္ဓိံ သမတလံ ကရိံ သူ။ မယာ တတ္ထ ဝါလုကာ
 ဩကိဏ္ဏာ၊ တဿ မေ နိဿန္နေန အဋ္ဌယောဇနမဂ္ဂေ ဝါလုကံ ဩကိရိံ သူ။ မယာ
 တတ္ထ ဝနကုသုမေဟိ ပူဇာ ကတာ၊ တဿ မေ နိဿန္နေန အဋ္ဌယောဇနမဂ္ဂေ
 နာနာဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖါနိ ဩကိဏ္ဏာနိ၊ ဧကယောဇနဋ္ဌာနေ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ ပဉ္စ-
 ဝဏ္ဏေဟိ ပဒုမေဟိ သဉ္စန္ဒံ။ မယာ တတ္ထ ကမဏ္ဍလုဥဒကေန ဘူမိံ ပရိပ္ပေါ-
 သိတာ၊ တဿ မေ နိဿန္နေန ဝေသာလိယံ ပေါက္ခရဝဿံ ဝဿိ။ မယာ တတ္ထ
 ပဋ္ဌာကာ၊ အာရောပိတာ၊ ဆတ္တကဉ္စ ဗဒ္ဓိံ၊ တဿ မေ နိဿန္နေန ယာဝ အက-
 နိဋ္ဌဘဝနာ ဇေပဋ္ဌာကဆတ္တာတိဆတ္တာဒိဟိ သကလစက္ကဝါဠဂန္တံ ဧကုဿဝံ

ဝိယ ဇာတံ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒေ ပူဇာသက္ကာရော မယံ နေဝ ဗုဒ္ဓါနု-
ဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော၊ န နာဂဒေဝဗြဟ္မာနုဘာဝေန၊ အတိတေ ပန အပ္ပ-
မတ္တကပရိစ္စာဂါနုဘာဝေနာ”တိ ဝတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၉၀။ “မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါ၊ ပဿေ စေ ဝိပုလံ သုခံ။
စဇေ မတ္တာသုခံ ဝိရော၊ သမ္ပဿံ ဝိပုလံ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါတိ မတ္တာသုခန္တိ ပမာဏယုတ္တကံ ပရိတ္တသုခံ
ဝုစ္စတိံ၊ တဿ ပရိစ္စာဂေန။ ဝိပုလံ သုခန္တိ ဥဋ္ဌာရံ သုခံ နိဗ္ဗာနသုခံ ဝုစ္စတိံ၊
တံ စေ ပဿေယျာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဧကံ ဟိ ဘောဇနပါတိံ
သဇ္ဇာပေတွာ ဘုဇ္ဇန္တဿ မတ္တာသုခံ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ ပန ပရိစ္စဇိတွာ
ဥပေါသထံ ဝါ ကရောန္တဿ ဒါနံ ဝါ ဒဒန္တဿ ဝိပုလံ ဥဋ္ဌာရံ နိဗ္ဗာနသုခံ နာမ
နိဗ္ဗတ္တတိ။ တသ္မာ သစေ ဧဝံ တဿ မတ္တာသုခဿ ပရိစ္စာဂါ ဝိပုလံ သုခံ
ပဿတိ၊ အထေတံ ဝိပုလံ သုခံ သမ္ပာ ပဿန္တော ပဏ္ဍိတော တံ မတ္တာသုခံ
စဇေယျာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
အတ္တနောပုဗ္ဗကမ္မဝတ္ထု ပဋ္ဌမံ။

၂-ကုက္ကုဒ္ဓအဏ္ဍခါဒိကာဝတ္ထု၊

ပရဒုက္ခုပဓာနေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဧကံ ကုက္ကုဒ္ဓအဏ္ဍခါဒိကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယာ ကိရ အဝိဒူရေ ပဏ္ဍုရံ^၂ နာမ ဧကော ဂါမော၊ တတ္ထေကော
ကေဝဇ္ဇော ဝသတိ။ သော သာဝတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တော အစိရဝတိယံ ကစ္ဆပအဏ္ဍာနိ
ဒိသ္မာ တာနိ အာဒါယ သာဝတ္ထိံ ဂန္တော ဧကသ္မိံ ဂေဟေ ပစာပေတွာ
ခါဒန္တော တသ္မိံ ဂေဟေ ကုမာရိကာယပိ ဧကံ အဏ္ဍံ အဒါသိ။ သာ တံ
ခါဒိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ အညံ ခါဒနိယံ နာမ န ဣစ္စိ။ အထဿာ မာတာ
ကုက္ကုဒ္ဓိယာ ဝိဇာတဋ္ဌာနတော ဧကံ အဏ္ဍံ ဂဟေတွာ အဒါသိ။ သာ တံ ခါဒိတွာ
ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓါ တတော ပဋ္ဌာယ သယမေဝ ကုက္ကုဒ္ဓိယာ အဏ္ဍာနိ
ဂဟေတွာ ခါဒတိ။ ကုက္ကုဒ္ဓိ ဝိဇာတဝိဇာတကာလေ တံ အတ္တနော အဏ္ဍာနိ

၁-တတ္ထ မတ္တာသုခန္တိ ပမာဏသုခံ ပရိတ္တသုခံ ဝုစ္စတိ (သိ) ၂-ပဏ္ဍုပုရံ (သိ)

ဂဟေတွာ ခါဒန္တိံ ဒိသွာ တာယ ဥပဒ္ဒါတာ အာသာတံ ဗန္ဓိတွာ “ဣတော ဒါနိ စုတာ ယက္ခိနိ ဟုတွာ တဝ ဇာတဒါရကေ ခါဒိတုံ သမတ္ထာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေတွာ ကာလံ ကတွာ တသ္မိံယေဝ ဂေဟေ မဇ္ဇာရိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတရာပိ ကာလံ ကတွာ တတ္ထေဝ ကုက္ကုဒု ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကုက္ကုဒု အဏ္ဏာနိ ဝိဇာယိ၊ မဇ္ဇာရိ အာဂန္ဓာ တာနိ ခါဒိတွာ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ခါဒိယေဝ။ ကုက္ကုဒု “တယော ပါရေ မမ အဏ္ဏာနိ ခါဒိတွာ ဣဒါနိ မမ္ပိ ခါဒိတုကာမာသိ၊ ဣတော စုတာ သပုတ္တကံ တံ ခါဒိတုံ လဘေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ ကတွာ တတော စုတာ ဒိပိနိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတရာပိ ကာလံ ကတွာ မိဂိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ ဝိဇာတကာလေ ဒိပိနိ အာဂန္ဓာ တံ သဒ္ဓိံ ပုတ္တေဟိ ခါဒိ။ ဧဝံ ခါဒန္တာ ပဉ္စသု အတ္တဘာဝသတေသု အညမညဿ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတွာ အဝသာနေ ဧကာ ယက္ခိနိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧကာ သာဝတ္ထိယံ ကုလဒိတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတော ပရံ “န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ”တိ ဂါထာယ ပုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗိ။ ဣမ ပန သတ္တာ “ဝေရံ ဟိ အဝေရေန ဥပသမ္ပတိ၊ နော ဝေရေနာ”တိ ဝတွာ ဥဘိန္ဒမ္ပိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၉၁။ “ပရဒုက္ခုပဓာနေန၊ အတ္တနော သုခမိစ္ဆတိ။
 ဝေရသံသဂ္ဂသံသဋ္ဌော၊ ဝေရာ သော န ပရိမုစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ ပရဒုက္ခုပဓာနေနာတိ ပရသ္မိံ ဒုက္ခုပဓာနေန၊ ပရဿ ဒုက္ခုပ္ပါဒ-
 နေနာတိ အတ္ထော။ ဝေရသံသဂ္ဂသံသဋ္ဌောတိ ယော ပုဂ္ဂလော အက္ခောသန-
 ပစ္စက္ခောသနပဟရဏပဋိဟရဏာဒိနံ ဝသေန အညမညံ ကတေန ဝေရ-
 သံသဂ္ဂေန သံသဋ္ဌော။ ဝေရာ သော န ပရိမုစ္ဆတိတိ နိစ္စကာလံ ဝေရဝသေန
 ဒုက္ခမေဝ ပါပုဏာတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ယက္ခိနိ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စ သီလာနိ သမာဒိ-
 ယိတွာ ဝေရတော မုစ္စိ၊ ဣတရာပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ
 သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ကုက္ကုဒုအဏ္ဏခါဒိကာဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ဘဒ္ဒိယဘိက္ခုဝတ္ထု

ယံ ဟိ ကိစ္စန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ 'ဘဒ္ဒိယံ နိဿာယ ဇာတိယာဝနေ
ဝိဟရန္တော ဘဒ္ဒိယေ ဘိက္ခု။ အာရဟန္တ ကထေသိ။

တေ ကိရ ပါဒုကမဏ္ဍနေ ဥယျုတ္တာ အဟေသုံ။ ယထာဟ “တေန ခေါ
ပန သမယေန ဘဒ္ဒိယာ ဘိက္ခု။ အနေကဝိဟိတံ ပါဒုကမဏ္ဍနာနုယောဂ-
မနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ တိဏပါဒုကံ ကရောန္တိပိ ကာရာပေန္တိပိ၊ မုဉ္ဇပါဒုကံ
ကရောန္တိပိ ကာရာပေန္တိပိ၊ ပဗ္ဗဇပါဒုကံဟိန္တာလပါဒုကံကမလပါဒုကံ ကမ္မလ-
ပါဒုကံ ကရောန္တိပိ ကာရာပေန္တိပိ၊ ရိဉ္ဇန္တိ ဥဒ္ဓေသံ ပရိပုစ္ဆံ အဓိသီလံ အဓိစိတ္တံ
အဓိပည”န္တိ။ ဘိက္ခု။ တေသံ တထာကရဏဘာဝံ ဇာနိတွာ ဥဇ္ဈာယိတွာ
သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တေ ဘိက္ခု။ ဂရဟိတွာ “ဘိက္ခဝေ တုမေ
အညေန ကိစ္စေန အာဂတာ အညသ္မိယေဝ ကိစ္စေ ဥယျုတ္တာ”တိ ဝတွာ ဓမ္မ
ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၉၂။ “ယံ ဟိ ကိစ္စံ အပဝိဒ္ဓံ၊ အကိစ္စံ ပန ကရိယတိ။
ဥန္နဋ္ဌာနံ ပမတ္တာနံ၊ တေသံ ဝဗုန္တိ အာသဝါ။

၂၉၃။ ယေသဉ္စ သုသမာရဒ္ဓါ၊ နိစ္စံ ကာယဂတာ သတိ။
အကိစ္စံ တေ န သေဝန္တိ၊ ကိစ္စေ သာတစ္စကာရိနော။
သတာနံ သမ္ပဇာနာနံ၊ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ အာသဝါ”တိ။

တတ္ထ ယံ ဟိ ကိစ္စန္တိ ဘိက္ခုနော ဟိ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အပရိ-
မာဏသီလက္ခန္ဓဂေါပနံ အရညာဝါသော ဓုတင်္ဂပရိဟရဏံ ဘာဝနာရာမတာတိ
ဝေမာဒိနိ ကိစ္စံ နာမ။ ဣမေဟိ ပန ယံ အတ္တနော ကိစ္စံ၊ တံ အပဝိဒ္ဓံ ဆဒ္ဓိတံ။
အကိစ္စန္တိ ဘိက္ခုနော ဆတ္တမဏ္ဍနံ ဥပါဟနမဏ္ဍနံ ပါဒုကပတ္တထာလကဓမ္မကရ-
ဏကာယဗန္ဓနအံသဗဒ္ဓကမဏ္ဍနံ အကိစ္စံ နာမ။ ယေဟိ တံ ကယိရတိ၊ တေသံ
မာနနဠံ ဥက္ခိပိတွာ စရဏေန ဥန္နဋ္ဌာနံ သတိဝေါဿဂ္ဂေန ပမတ္တာနံ စတ္တာရော
အာသဝါ ဝဗုန္တိတိ အတ္ထော။ သုသမာရဒ္ဓါတိ သုပဂ္ဂဟိတာ။ ကာယဂတာ
သတိတိ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာ။ အကိစ္စန္တိ တေ ဧတံ ဆတ္တမဏ္ဍနာဒိကံ
အကိစ္စံ န သေဝန္တိ န ကရောန္တိတိ အတ္ထော။ ကိစ္စေတိ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ
ကတ္တဗ္ဗေ အပရိမာဏသီလက္ခန္ဓဂေါပနာဒိကေ ကရဏီယေ။ သာတစ္စကာရိနောတိ
သတတကာရိနော အဋ္ဌိတကာရိနော။ တေသံ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသေန သတာနံ

သာတ္ထကသမ္ပဇညံ သပ္ပါယသမ္ပဇညံ ဂေါစရသမ္ပဇညံ အသမ္မောဟသမ္ပဇညန္တိ
စတူဟိ သမ္ပဇညေဟိ သမ္ပဇောနာနံ စတ္တာရောပိ အာသဝါ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ၊
ပရိက္ခယံ အဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ
သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ဘဒ္ဒိယဝတ္ထု တတိယံ။

၄-လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု

မာတရန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လကုဏ္ဍက-
ဘဒ္ဒိယတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ကေဒိဝသံ ဟိ သမ္ပဟုလာ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ သတ္တာရံ ဒိဝါဠာနေ
နိသိန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိ-
ယတ္ထေရော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ အတိက္ကမတိ။ သတ္တာ တေသံ ဘိက္ခုနံ
စိတ္တာစာရံ ဥတွာ ဩလောကေတွာ “ပဿထ ဘိက္ခဝေ အယံ ဘိက္ခု မာတာ-
ပိတရော ဟန္တာ နိဒ္ဒါက္ခော ဟုတွာ ယာတိ”တိ ဝတွာ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ “ကိံ
နု ခေါသတ္တာ ဝဒတိ”တိ အညမညံ မုခါနိ ဩလောကေတွာ သံသယပက္ခန္ဓေဟိ
“ဘန္တေ ကိံ နာမေတံ ဝဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၂၉၄။ “မာတရံ ပိတရံ ဟန္တာ၊ ရာဇာနော ဒွေ စ ခတ္ထိယေ။
ရဋ္ဌံ သာနုစရံ ဟန္တာ၊ အနိဃော ယာတိ မြာဟ္မဏော”တိ။

တတ္ထ သာနုစရန္တိ အာယသာဓကေန အာယုတ္တကေန သဟိတံ။ ဧတ္ထ ဟိ
“တဏှာ ဇနေတိ ပုရိသ”န္တိ ဝစနတော တီသု ဘဝေသု သတ္တာနံ ဇနနတော
တဏှာ မာတာ နာမ။ “အဟံ အသုကဿ နာမ ရညော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တဿ
ဝါ ပုတ္တော”တိ ပိတရံ နိဿာယ အသ္မိမာနဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော အသ္မိမာနော
ပိတာ နာမ။ လောကော ဝိယ ရာဇာနံ ယသ္မာ သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဒွေ သဿ-
တုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယော ဘဇန္တိ၊ တသ္မာ ဒွေ သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယော ဒွေ ခတ္ထိယ-
ရာဇာနော နာမ။ ဒွါဒသာယတနာနိ ဝိတ္ထတဋ္ဌေန ရဋ္ဌသဒိသတ္တာ ရဋ္ဌံ နာမ။

၁-သံ ၁-၃၄-၃၅-ပိဋ္ဌေသု။

အာယသာဓကော အာယုတ္တကပုရိသော ဝိယ တန္တိဿိတော နန္ဒိရာဂေါ
အနုစရော နာမ။ အနိဿောတိ နိဒ္ဒါက္ခော။ မြာဟ္မဏောတိ ဒိဏာသဝေါ။
ဧတေသံ တဏှာဒီနံ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာသိနာ ဟတတ္တာ ဒိဏာသဝေါ
နိဒ္ဒါက္ခော ဟုတွာ ယာတီတိ အယမေတ္ထတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။

ဒုတိယဂါထာယပိ ဝတ္ထု ပုရိမသဒိသမေဝ။ တဒါ ဟိ သတ္တာ လကုဏ္ဍက-
ဘဒ္ဒိယတ္ထေရမေဝ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၂၉၅။ “မာတရံ ပိတရံ ဟန္တာ၊ ရာဇာနော ဒွေ စ သောတ္ထိယေ။
ဝေယျပဉ္စမံ ဟန္တာ၊ အနိဿော ယာတိ မြာဟ္မဏော”တိ။

တတ္ထ ဒွေ စ သောတ္ထိယေဟိ ဒွေ စ မြာဟ္မဏော။ ဣမိဿာ ဂါထာယ သတ္တာ
အတ္တနော ဓမ္မိဿရတာယ စ ဒေသနာဝိမိကုသလတာယ စ သဿတုဇ္ဈေဒ-
ဒိဋ္ဌိယော ဒွေ မြာဟ္မဏရာဇာနော စ ကတွာ ကထေသိ။ ဝေယျပဉ္စမန္တိ
တ္ထေ ဗျုပ္ပါနစရိတော သပ္ပင်္ဂါဘယော ဒုပ္ပင်္ဂါပန္နော^၁ မဂ္ဂေါ ဝေယျေဝါ နာမ၊
ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏမ္ပိ တေန သဒိသတာယ ဝေယျံ နာမ၊ တံ ပဉ္စမံ အဿာတိ
နိဝရဏပဉ္စကံ ဝေယျပဉ္စမံ နာမ။ ဣဒဉ္စ ဝေယျပဉ္စမံ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏာသိနာ
နိဿေသံ ဟန္တာ အနိဿောဝ ယာတိ မြာဟ္မဏောတိ အယမေတ္ထတ္ထော။ သေသံ
ပုရိမသဒိသမေဝါတိ။

လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ဒါရုသာကဒိကပုတ္တဝတ္ထု

ဗျုပ္ပဒန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒါရုသာ-
ကဒိကဿ ပုတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ရာဇဂဟသ္မိံ ဟိ သမ္မာဒိဋ္ဌိကပုတ္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကပုတ္တောတိ ဒွေ ဒါရကာ
အဘိက္ခဏံ ဂုဠကီဠံ ကီဠန္တိ။ တေသု သမ္မာဒိဋ္ဌိကပုတ္တော ဂုဠံ ဒိပမာနော ဗျုပ္ပ-
နဿတိံ အာဝဇ္ဇေတွာ “နမော ဗျုပ္ပဿာ”တိ ဝတွာ ဝတွာ ဂုဠံ ဒိပတိ။ ဣတရော
တိတ္ထိယဂုဏေ ဥဒ္ဓိသိတွာ “နမော အရဟန္တာန”န္တိ ဝတွာ ဝတွာ ဒိပတိ။ တေသု

၁-ဒုပ္ပင်္ဂါပန္နော (သိ)

သမ္မာဒိဋ္ဌိကဿ ပုတ္တော ဇိနာတိ၊ ဣတရော ပန ပရာဇယတိ။ သော တဿ ကိရိယံ ဒိသ္မာ “အယံ ဧဝံ အနုဿရိတွာ ဧဝံ ဝတွာ ဂုဋ် ခိပန္တော မမံ ဇိနာတိ၊ အဟမ္မိ ဧဝရူပံ ကရိဿာမီ” တိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိယံ ပရိစယမကာသိ။ အထေကဒိဝသံ တဿ ပိတာ သကဋံ ယောဇေတွာ ဒါရူနံ အတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော တမ္ပိ ဒါရကံ အာဒါယ ဂန္တော အဋ္ဌဝိယံ ဒါရူနံ သကဋံ ပူရေတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဗဟိနဂရေ သုသာနဿာမန္တေ ဥဒကဗာသုကဋ္ဌာနေ ဂေါဏေ မောစေတွာ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂမကာသိ။ အထဿ တေ ဂေါဏာ သာယနသမယေ နဂရံ ပဝိသန္တေန ဂေါဂဏေန သဒ္ဓိံ နဂရမေဝ ပဝိသိံသု။ သာကဋိကောပိ ဂေါဏေ အနုဗန္ဓန္တော နဂရံ ပဝိသိတွာ သာယံ ဂေါဏေ ဒိသ္မာ အာဒါယ နိက္ခမန္တော ဒွါရံ န သမ္မာပုဏိ။ တသ္မိဋ္ဌိ အသမ္ပတ္တေယေဝ ဒွါရံ ပိဟိတံ။

အထဿ ပုတ္တော ဧကကောဝ ရတ္တိဘာဂေ သကဋဿ ဟေဋ္ဌာ နိပဋိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ရာဇဂဟံ ပန ပကတိယာပိ အမနုဿဗဟုလံ။ အယဉ္စ သုသာနသန္တိကေ နိပန္တော။ တတ္ထ နံ ဒွေ အမနုဿာ ပဿိံသု။ ဧကော သာသနဿ ပဋိကဏ္ဍကော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ ဧကော သမ္မာဒိဋ္ဌိကော။ တေသု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော အာဟ “အယံ နော ဘက္ခော၊ ဣမံ ခါဒိဿာမာ” တိ။ ဣတရော “အလံ မာ တေ ရုစ္စိ” တိ နိဝါရေတိ။ သော တေန နိဝါရိယမာနောပိ တဿ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ ဒါရကံ ဝါဒေသု ဂဟေတွာ အာကမ္ပိ။ သော ဗုဒ္ဓါနုဿတိယာ ပရိစိတတ္တာ တသ္မိံ ခဏေ “နမော ဗုဒ္ဓဿာ” တိ အာဟ။ အမနုဿော မဟာဘယဘိတော ပဋိက္ကမိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဣတရော “အမေဟိ အကိစ္စံ ကတံ၊ ဒဏ္ဍကမ္ပံ တဿ ကရောမာ” တိ ဝတွာ တံ ရက္ခမာနော အဋ္ဌာသိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော နဂရံ ပဝိသိတွာ ရညော ဘောဇနပါတိံ ပူရေတွာ ဘောဇနံ အာဟရိ။ အထ နံ ဥဘောပိ တဿ မာတာပိတရော ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ဘောဇေတွာ “ဣမာနိ အက္ခရာနိ ရာဇာဝ ပဿတု၊ မာ အညော” တိ တံ ပဝတ္ထိံ ပကာသေန္တာ ယက္ခာနုဘာဝေန ဘောဇနပါတိယံ အက္ခရာနိ ဆိန္ဒိတွာ ပါတိံ ဒါရုသာကဋေ ပက္ခိပိတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ အာရက္ခံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။

ပုနဒိဝသေ “ရာဇကုလတော စောရေဟိ ဘောဇနဘဏ္ဍံ အဝဟဋ္ဌ” န္တိ ကောလာဟလံ ကရောန္တာ ဒွါရာနိ ပိဒဟိတွာ ဩလောကေန္တာ တတ္ထ အပဿန္တာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တာ ဒါရုသာကဋေ သုဝဏ္ဏပါတိံ ဒိသ္မာ “အယံ စောရော” တိ တံ ဒါရကံ ဂဟေတွာ ရညော ဒသေသု။ ရာဇာ အက္ခရာနိ ဒိသ္မာ “ကိံ ဧတံ တာတာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ

“နာဟံ ဒေဝ ဇာနာမိ၊ မာတာပိတရော မေ အာဂန္တာ ရတ္ထိံ ဘောဇေတွာ
 ရက္ခမာနာ အဋ္ဌံသု၊ အဟမ္ဘိ မာတာပိတရော မံ ရက္ခန္တိတိ နိဗ္ဗယောဝ နိဗ္ဌံ
 ဥပဂတော။ ဧတ္တကံ အဟံ ဇာနာမိ”တိ။ အထဿ မာတာပိတရောပိ တံ ဌာနံ
 အာဂမံသု။ ရာဇာ တံ ပဝတ္ထိံ ဥတွာ တေ တယောပိ ဇနေ အာဒါယ သတ္ထု
 သန္တိကံ ဂန္တာ သမ္ပံ အာရောစေတွာ “ကိံ န ခေါ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဝေ
 ရက္ခာ ဟောတိ၊ ဥဒါဟု ဓမ္မာနုဿတိအာဒယောပိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္တာ
 “မဟာရာဇ န ကေဝလံ ဗုဒ္ဓါနုဿတိယေဝ ရက္ခာ၊ ယေသံ ပန ဆဗ္ဗိဓေန စိတ္တံ
 သုဘာပိတံ၊ တေသံ အညေန ရက္ခာဝရဏေန ဝါ မန္တောသဓေဟိ ဝါ ကိစ္စံ
 နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဆ ဌာနာနိ ဒဿေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၉၆။ “သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊ သဒါ ဂေါတမသာဝကာ။
 ယေသံ ဒိဝါ စ ရတ္ထော စ၊ နိစ္စံ ဗုဒ္ဓဂတာ သတိ။

၂၉၇။ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊ သဒါ ဂေါတမသာဝကာ။
 ယေသံ ဒိဝါ စ ရတ္ထော စ၊ နိစ္စံ ဓမ္မဂတာ သတိ။

၂၉၈။ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊ သဒါ ဂေါတမသာဝကာ။
 ယေသံ ဒိဝါ စ ရတ္ထော စ၊ နိစ္စံ သံဃဂတာ သတိ။

၂၉၉။ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊ သဒါ ဂေါတမသာဝကာ။
 ယေသံ ဒိဝါ စ ရတ္ထော စ၊ နိစ္စံ ကာယဂတာ သတိ။

၃၀၀။ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊ သဒါ ဂေါတမသာဝကာ။
 ယေသံ ဒိဝါ စ ရတ္ထော စ၊ အဟိံသာယ ရတော မနော။

၃၀၁။ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ၊ သဒါ ဂေါတမသာဝကာ။
 ယေသံ ဒိဝါ စ ရတ္ထော စ၊ ဘာဝနာယ ရတော မနော”တိ။

တတ္ထ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိတိ ဗုဒ္ဓဂတံ သတိံ ဂဟေတွာ သုပန္တာ၊ ဂဟေ-
 တွာယေဝ စ ပဗုဇ္ဈန္တာ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ နာမ။ သဒါ ဂေါတမသာဝကာတိ
 ဂေါတမဂေါတ္တဿ ဗုဒ္ဓဿ သဝနန္တေ ဇာတတ္တာ တဿေဝ အနုသာသနိယာ
 သဝနတာယ ဂေါတမသာဝကာ။ ဗုဒ္ဓဂတာ သတိတိ ယေသံ “ဣတိပိ သော
 ဘဂဝါ”တိအာဒိပ္ပဘေဒေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အာရမ္ဘ ဥပ္ပဇမာနာ သတိ နိစ္စကာလံ
 အတ္ထိ၊ တေ သဒါပိ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိတိ အတ္ထော။ တထာ အသက္ကောန္တာ ပန

ဧကဒိဝသံ တီသု ကာလေသု ဒွီသု ကာလေသု ဧကသိပ္ပိ ကာလေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိံ
 မနသိ ကရောန္တာ သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိယေဝ နာမ။ ဓမ္မဂတာ သတိတိ
 “သွာခါတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော”တိအာဒိပ္ပဘေဒေ ဓမ္မဂုဏေ အာရဗ္ဘ
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ သတိ။ သံဃဂတာ သတိတိ “သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော
 သာဝကသံဃော”တိအာဒိပ္ပဘေဒေ သံဃဂုဏေ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ
 သတိ။ ကာယဂတာ သတိတိ ဒွတ္တိံသာကာရဝသေန ဝါ နဝသိဝထိကာဝသေန
 ဝါ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနဝသေန ဝါ အဇ္ဈတ္တနီလကသိဏာဒိရူပဇ္ဈာနဝသေန ဝါ
 ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ သတိ။ အဟိံသာယ ရုတောဘိ “သော ကရုဏာသဟဂတေန
 စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာယ ကရုဏာ-
 ဘာဝနာယ ရတော။ ဘာဝနာယာတိ မေတ္တာဘာဝနာယ။ ကိဉ္စာပိ ဟေဋ္ဌာ
 ကရုဏာဘာဝနာယ ဝုတ္တတ္တာ ဣဓ သဗ္ဗာပိ အဝသေသာ ဘာဝနာ နာမ၊ ဣဓ
 ပန မေတ္တာဘာဝနာဝ အဓိပ္ပေတာ။ သေသံ ပဌမဂါထာယ ဝုတ္တနယေနေဝ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒေသနာဝသာနေ ဒါရကော သဒ္ဓိံ မာတာပိတူဟိ သောတာပတ္တိဖလေ
 ပတိဋ္ဌဟိ။ ပစ္စာ ပန ပဗ္ဗဇိတွာ သဗ္ဗေပိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ
 သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဒါရုသာကဋီကပုတ္တဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ဝဇ္ဇိပုတ္တကဘိက္ခုဝတ္ထု

ဒုပ္ပဗုဒ္ဓန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေသာလိံ နိဿာယ မဟာဝနေ
 ဝိဟရန္တော အညတရံဝဇ္ဇိပုတ္တကံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—
 “အညတရော ဝဇ္ဇိပုတ္တကော ဘိက္ခု ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အညတရသ္မိံ
 ဝနသဏ္ဍေ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေသာလိယံ သဗ္ဗရတ္တိဆဏော
 ဟောတိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ဝေသာလိယာ တူရိယတာဋီတဝါဒိတနိဋ္ဌေ-
 သသဒ္ဓံ သုတွာ ပရိဒေဝမာနော တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

‘ဧကကာ မယံ အရညေ ဝိဟရာမ၊
 အပဝိဒ္ဓံ ဝနသ္မိံ ဒါရကံ။
 ဧတာဒိသိကာယ ရတ္တိယာ၊
 ကောသု နာမမေဟိ ပါပိယော’တိ” ၂။

၁-အဘိ ၂-၂၀၄-ပိဋက။ ၂-သံ ၁-၂၀၃-ပိဋက။

သော ကိရ ဝဇ္ဇိရဋ္ဌေ ရာဇပုတ္တော ဝါရေန သမ္ပတ္တံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော
 ဝေသာလိယံ စာတုမဟာရာဇိကေဟိ သဒ္ဓိံ ကောဗဒ္ဓိံ ကတွာ သကလနဂရေ
 ဓဇပဋ္ဌာကာဒိဟိ ပဋိမဏ္ဍိတေ ကောမုဒိယာ ပုဏ္ဏမာယ သဗ္ဗရတ္တိံ ဆဏဝါရေ
 ဝတ္တမာနေ ဘေရိယာဒီနံ တူရိယာနံ တာဠိတာနံ နိဋ္ဌေသံ ဝိဏာဒီနဉ္စ
 ဝါဒိတာနံ သဒ္ဓိံ သုတွာ ယာနိ ဝေသာလိယံ သတ္တ ရာဇသဟဿာနိ သတ္တ ရာဇ-
 သတာနိ သတ္တ ရာဇာနော, တတ္တကာ ဧဝ စ နေသံ ဥပရာဇသေနာပတိ-
 အာဒယော၂၊ တေသု အလင်္ကတပဋိယတ္တေသု နက္ခတ္တကိဋ္ဌနတ္ထာယ ဝိထိံ
 ဩတိဏ္ဏေသု သဋ္ဌိဟတ္ထေ မဟာစင်္ဂမေ စင်္ဂမမာနော ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတံ ပုဏ္ဏစန္ဒ
 ဒိသ္မာ စင်္ဂမကောဋိယံ ဖလင်္ဂံ နိဿာယ ဌိတော ဝေဋ္ဌနာလင်္ကာရဝိရဟိ-
 တတ္တာ ဝနေ ဆဒ္ဓိတဒါရုကံ ဝိယ အတ္တဘာဝံ ဩလောကေတွာ “အတ္ထိ န ခေါ
 အညော အမှေဟိ လာမကတရော”တိ စိန္တေန္တော ပကတိယာ အာရညကာဒိ-
 ဂုဏယုတ္တောပိ တသ္မိံ ခဏေ အနဘိရတိယာ ဝိဋ္ဌိတော ဧဝမာဟ။ သော
 တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ “ဣမံ ဘိက္ခုံ သံဝေဇေဿာမီ”တိ
 အဓိပ္ပာယေန—

“ကေကောဝ တံ အရညေ ဝိဟရသိ၊ အပဝိဒ္ဓံ ဝနသ္မိံ ဒါရုကံ။
 တဿ တေ ဗဟုကာ ပိဟယန္တိ၊ နေရယိကာ ဝိယ သဂ္ဂဂါမိန”န္တိ—

ဝုတ္တံ ဣမံ ဂါထံ သုတွာ ပုနဒိဝသေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ
 နိသီဒိ။ သတ္တာ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ ဃရာဝါသဿ ဒုက္ခတံ ပကာသေတုကာမော
 ပဉ္စ ဒုက္ခာနိ သမောဓာနေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၂။ “ဒုပ္ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒုရဘိရမံ၊ ဒုရာဝါသာ ဃရာ ဒုခါ။
 ဒုက္ခော သမာနသံဝါသော၊ ဒုက္ခာနုပတိတဒ္ဓဂူ။
 တသ္မာ န စဒ္ဓဂူ သိယာ၊ န စ ဒုက္ခာနုပတိတော သိယာ”တိ။

တတ္ထ ဒုပ္ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ အပ္ပံ ဝါ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓဉ္စေ ဉ္စတိပရိဝဋ္ဌေ
 ပဟာယ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ နာမ ဒုက္ခံ။ ဒုရဘိရမန္တိ ဧဝံ
 ပဗ္ဗဇိတေနာပိ ဘိက္ခာစရိယာယ ဇိဝိတဝုတ္တိံ ဃဋ္ဌေနေန အပရိမာဏသီလ-
 ကန္ဓဂေါပနဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပတ္တိပူရဏဝသေန အဘိရမိတုံ ဒုက္ခံ။ ဒုရာဝါသာတိ
 ယသ္မာ ပန ဃရံ အာဝသန္တေန ရာဇုနံ ရာဇကိစ္စံ, ဣဿရာနံ ဣဿရကိစ္စံ ဝဟိတဗ္ဗံ၊
 ပရိဇေနာ စေဝ ဓမ္မိကာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ သင်္ဂဟိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ သန္တေပိ
 ဃရာဝါသော ဆိဒ္ဓဃဋ္ဌော ဝိယ မဟာသမုဒ္ဓေါ ဝိယ စ ဒုပ္ပုရော။ တသ္မာ

၁-ဆဏစာရေ (က) ၂-ယုဝရာဇသေနာပတိအာဒယော (သီ) ၃-သံ ၁-၂၀၄-ပိဋ္ဌေ။

သရာဝါသာ နာမေတေ ဒုရာဝါသာ ဒုက္ခာ အာဝသိတုံ၊ တေနေဝ ကာရဏေန ဒုက္ခာတိ အတ္ထော။ ဒုက္ခော သမာနသံဝါသောတိ ဂိဟိနော ဝါ ဟိ ယေ ဇာတိ-
 ဂေါတ္တကုလဘောဂေဟိ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ သီလာစာရဗာဟုသစ္စာဒီဟိ သမာနာပိ ဟုတွာ “ကောသိ တံ၊ ကောသိ အဟ” န္တိအာဒိနိ ဝတွာ အဓိကရဏပသုတာ ဟောန္တိ၊ တေ အသမာနာ နာမ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသော ဒုက္ခောတိ အတ္ထော။
 ဒုက္ခာနုပတိတဒ္ဓဂူတိ ယေ ဝဇ္ဇသင်္ခါတံ အဒ္ဓါနံ ပဋိပန္နတ္တာ အဒ္ဓဂူ၊ တေ ဒုက္ခော အနုပတိတာဝ။ တသ္မာ န စဒ္ဓဂူတိ ယသ္မာ ဒုက္ခာနုပတိတဘာဝေါပိ ဒုက္ခော အဒ္ဓဂူဘာဝေါပိ၊ တသ္မာ ဝဇ္ဇသင်္ခါတံ အဒ္ဓါနံ ဂမနတာယ အဒ္ဓဂူန ဘဝေယျ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ဒုက္ခေန အနုပတိတောပိ န ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဘိက္ခု ပဉ္စသု ဌာနေသု ဒဿိတေ ဒုက္ခေ နိဗ္ဗန္တော ပဉ္စောရက္ခာဂိယာနိ ပဉ္စ ဥဒ္ဓန္တဂိယာနိ သံယောဇနာနိ ပဒါလေတွာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ဝဇ္ဇိပုတ္တကဘိက္ခုဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-စိတ္တဂဟပတိဝတ္ထု

သဒ္ဓေါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စိတ္တဂဟပတိ အာရမ္မ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဗာလဝဂ္ဂေ “အသန္တိ ဘာဝနာမိစ္ဆေယျာ” တိ ဂါထာ-
 ဝဏ္ဏနာယ ဝိတ္တာရိတံ။ ဂါထာပိ တတ္ထေဝ ဝုတ္တာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ တတ္ထု—

“ကိံ ပန ဘန္တေ ဧတဿ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တသေဝါယံ လာဘ-
 သက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဒါဟု အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” တိ။ “အာနန္ဒ မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တဿာပိ အညတ္ထ ဂစ္ဆန္တဿာပိ တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ။ အယံ ဟိ ဥပါသကော သဒ္ဓေါ ပသန္တော သမ္ပန္နသီလော၊ ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော ယံ ယံ ပဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝဿ လာဘသက္ကာရော နိဗ္ဗတ္တတိ” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၃။ “သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ယသောဘောဂသမပ္ပိတော။
 ယံ ယံ ပဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ပူဇိတော” တိ။

၁-တေ ဒုက္ခေန (သျှာ) ၂-ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဥပ္ပဇ္ဇေထ (သိ)
 ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၁၉

တတ္ထ သဒ္ဓေါတိ လောကိယလောကုတ္တရသဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော။ သီလေနာတိ အာဂါရိယသီလံ အနာဂါရိယသီလန္တိ ဒုဝိဓံ သီလံ။ တေသု ဣဓ အာဂါရိယသီလံ အဓိပေတံ၊ တေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ ယသောဘောဂသမဗ္ဗိတောတိ ယာဒိသော အနာထပိဏ္ဍိကာဒိနံ ပဉ္စဥပါသကသတပရိဝါရသင်္ခါတော အာဂါရိယယသော၊ တာဒိသေနော ယသေန ဓနုဗျာဒိကော စေဝံ သတ္တဝိဓအရိယဓနသင်္ခါတော စာတိ ဒုဝိဓော ဘောဂေါ၊ တေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ ယံ ယံ ပဒေသန္တိ ပုရတ္ထိမာဒိသု ဒိသာသု ဧဝရူပေါ ကုလပုတ္တော ယံ ယံ ပဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဧဝရူပေန လာဘသက္ကာရေန ပူဇိတောဝ ဟောတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
စိတ္တဂဟပတိဝတ္ထု သတ္တမံ။

၈-စူဠသုဘဒ္ဓါဝတ္ထု

စူဠေ သန္တောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဓိတရံ စူဠသုဘဒ္ဓံ နာမ အာရပ္ပ ကထေသိ။

အနာထပိဏ္ဍိကဿ ကိရ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဥဂ္ဂနဂရဝါသီ ဥဂ္ဂေါ နာမ သေဋ္ဌိပုတ္တော သဟာယကော အဟောသိ။ တေ ဧကာစရိယကုလေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တာ အညမညံ ကတိကံ ကရိံသု “အမှာကံ ဝယပ္ပတ္တကာလေ ပုတ္တဓိတာသု ဇာတာသု ယော ပုတ္တဿ၊ ဓိတရံ ဝါရေတိ၊ တေန တဿ ဓိတာ ဒါတဗ္ဗာ”တိ။ တေ ဥဘောပိ ဝယပ္ပတ္တာ အတ္တနော အတ္တနော နဂရေ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ အထေကသ္မိံ သမယေ ဥဂ္ဂသေဋ္ဌိ ဝဏိဇ္ဇံ ပယောဇေန္တော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ သာဝတ္ထိံ အဂမာသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော အတ္တနော ဓိတရံ စူဠသုဘဒ္ဓံ အာမန္တေတွာ “အဗ္ဗပိတာ တေ ဥဂ္ဂသေဋ္ဌိ နာမ အာဂတော၊ တဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ သဗ္ဗံ တဝ ဘာရော”တိ အာဏာပေသိ။ သာ “သာဓု”တိ ပဋိသုဏိတွာ တဿ အာဂတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သဟတ္ထေနော သူပဗျဉ္ဇနာဒိနိ သမ္ပာဒေတိ၊ မာဇာဂန္ဓဝိလေပနာဒိနိ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ဘောဇနကာလေ တဿ နှာနောဒကံ ပဋိယာဒါပေတွာ နှာနကာလတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗကိစ္စာနိ သာဓုကံ ကရေတိ။

၁-ဗျာဒိကော စေဝ (သီ) ၂-ပုတ္တဿ အတ္ထာယ (သျာ)

- ဥဂ္ဂသေဋ္ဌိ တဿာ အာစာရသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ ပသန္နစိတ္တော ဧကဒိဝသံ အနာထပိဏ္ဍိကေန သဒ္ဓိံ သုခကထာယ သန္ဓိသိန္ဓော “မယံ ဒဟရကာလေ ဧဝံ နာမံ ကတိကံ ကရိမှာ”တိ သာရေတွာ စူဠသုဘဒ္ဓံ အတ္တနော ပုတ္တဿတ္ထာယ ဝါရေသိ။ သော ပန ပကတိယာဝ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော။ တဿာ ဒသဗလဿ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ သတ္တာရာ ဥဂ္ဂသေဋ္ဌိသုပ- နိဿယံ ဒိသ္မာ အနုညာတော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ တဿ ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိတွာ ဒိဝသံ ဝဝတ္ထပေတွာ မိတရံ ဝိသာခံ ဒတွာ ဥယျောဇေန္တော နေဉ္ဇယသေဋ္ဌိ ဝိယ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကတွာ သုဘဒ္ဓံ အာမန္တေတွာ “အဗ္ဗ သသုရကုလေ ဝသန္တိယာ နာမ အန္တောအဂ္ဂိ ဗဟိ န နိဟရိတဗ္ဗော”တိ ၂ နေဉ္ဇယသေဋ္ဌိနာ ဝိသာခါယ ဒိန္နနယေနေဝ ဒသ ဩဝါဒေ ဒတွာ “သစေ မေ ဂတဋ္ဌာနေ မိတု ဒေါသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တုမှဟိ သောစေတဗ္ဗော”တိ အဋ္ဌ ကုဋုမ္ပိကေ ပါဠိဘောဂေ ဂဟေတွာ တဿာ ဥယျောဇနဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပုရိမဘဝေ မိတရာ ကတာနံ သုစရိတာနံ ဖလဝိဘူတိံ လောကဿ ပါကဋံ ကတွာ ဒသေသန္တော ဝိယ မဟန္တေန သက္ကာရေန မိတရံ ဥယျောဇေသိ။ တဿာ အနုပုဗ္ဗေန ဥဂ္ဂနဂရံ ပတ္တကာလေ သသုရကုလေန သဒ္ဓိံ မဟာဇနော ပစ္စုဂ္ဂမနမကာသိ။

သာပိ အတ္တနော သိရိဝိဘဝံ ပါကဋံ ကာတုံ ဝိသာခါ ဝိယ သကလနဂရဿ အတ္တာနံ ဒသေန္တိ ရထေ ဌတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ နာဂရေဟိ ပေသိတေ ပဏ္ဏာကာရေ ဂဟေတွာ အနုရူပဝသေန တေသံ တေသံ ပေသေန္တိ သကလနဂရံ အတ္တနော ဂုဏေဟိ ဧကောဗဒ္ဓမကာသိ။ မင်္ဂလဒိဝသာဒိသု ပနဿာ သသုရော အစေလကာနံ သက္ကာရံ ကရောန္တော “အာဂန္တာ အမှာကံ သမဏေ ဝန္တတူ”တိ ပေသေသိ။ သာ လဇ္ဇာယ နဂ္ဂေ ပဿိတုံ အသက္ကောန္တိ ဂန္တံ န ဣစ္ဆတိ။ သော ပုနပ္ပုနံ ပေသေတွာပိ တာယ ပဋိက္ခိတ္တော ကုဋ္ဌိတွာ “နိဟရထ န”န္တိ အာဟ။ သာ “န သက္ကာ မမ အကာရဏေန ဒေါသံ အာရောပေတု”န္တိ ကုဋုမ္ပိကေ ပက္ခောသာပေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တေ တဿာ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဥတွာ သေဋ္ဌိံ သညာပေသုံ။ သော “အယံ မမ သမဏေ အဟိရိကာတိ န ဝန္တိ”တိ ဘရိယာယ အာရောစေသိ။ သာ “ကိဒိသာ န ခေါ ဣမိဿာ သမဏာ၊ အတိဝိယ တေသံ ပသံသတိ”တိ တံ ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ—

“ကိဒိသာ သမဏာ တုယံ၊ ဗာဠံ ခေါ နေ ပသံသသိ။
 ကိံသီလာ ကိံသမာစာရာ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတာ”တိ?။

၁-ဧဝံ ကိရ (က) ၂-အံ-ဋ ၁-၃၁၊ ဓမ္မပဒ-ဋ ၁-၂၅၁-ပိဋေသုပိ။ ၃-အံ-ဋ ၂-၂၇၁-ပိဋေသုပိ။

အဘယံ သုဘဒ္ဒါ ဗုဒ္ဓါနဉ္စေဝ ဗုဒ္ဓသာဝကောနဉ္စ ဂုဏေ ပကာသေန္တိ—

“သန္တိန္ဒြိယာ သန္တမာနသာ၊ သန္တိ တေသံ ဂတံ ဌိတံ။

ဩက္ခိတ္တစက္ခ။ မိတဘာဏီ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။

ကာယကမ္မံ သုစိ နေသံ၊ ဝါစာကမ္မံ အနာဝိလံ။

မနောကမ္မံ သုဝံသုဒ္ဓံ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။

ဝိမလာ သင်္ခမုတ္တာဘာ၊ သုဒ္ဓါ အန္တရဗာဟိရာ။

ပုဏ္ဏာ သုဒ္ဓေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။

လာဘေန ဥန္တတော လောကော၊ အလာဘေန စ ဩနတော။

လာဘာလာဘေန ဧကဋ္ဌာ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။

ယသေန ဥန္တတော လောကော၊ အယသေန စ ဩနတော။

ယသာယသေန ဧကဋ္ဌာ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။

ပသံသာယုန္တတော လောကော၊ နိန္ဒာယာပိ စ ဩနတော။

သမာ နိန္ဒာပသံသာသု၊ တာဒိသာ သမဏာ မမ။

သုခေန ဥန္တတော လောကော၊ ဒုက္ခေနာပိ စ ဩနတော။

အကမ္မာ သုခဒုက္ခေသု၊ တာဒိသာ သမဏာ မမာ”တိ—

ဝေမာဒီဟိ ဝစနေဟိ သသ္မံ တောသေသိ။

အထ နံ “သက္ကာ တဝ သမဏေ အမှာကမ္ပိ ဒေသေတု”န္တိ ဝတွာ “သက္ကာ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ယထာ မယံ တေ ပဿာမ၊ တထာ ကရောဟိ”တိ ဝုတ္တေ သာ “သာဓု”တိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ သဇ္ဇေတွာ ဥပရိပါသာဒတလေ ဌတွာ ဇေတဝနာဘိမုခီ သက္ကန္တံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အာဝဇ္ဇေတွာ ဂန္ဓဝါသပုပ္ဖရမေဟိ” ပူဇံ ကတွာ “ဘန္တေ သွာတနာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေမိ၊ ဣမိနာ မေ သညာဏေန သတ္တာ နိမန္တိတဘာဝံ ဇာနာတူ”တိ သုမနပုပ္ဖါနံ အဋ္ဌ မုဋ္ဌိယော အာကာသေ ဒိပိ။ ပုပ္ဖါနိ ဂန္ဓာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ သတ္တုနော ဥပရိ မာလာဝိတာနံ ဟုတွာ အဋ္ဌံသု။ တသ္မိံ ခဏေ အနာထပိဏ္ဍိကောပိ ဓမ္မကထံ သုတွာ သွာတနာယ သတ္တာရံ နိမန္တေသိ။ သတ္တာ “အဓိဝုတ္တံ မယာ ဂဟပတိ သွာတနာယ ဘတ္တ”န္တိ ဝတွာ “ဘန္တေ မယာ ပုရေတရံ အာဂတော နတ္ထိ၊ ကဿ န ခေါ ဝေါ အဓိဝုတ္တ”န္တိ ဝုတ္တေ “စူဠသုဘဒ္ဒါယ ဂဟပတိ

၁-ဂန္ဓဝါသပုပ္ဖရမေဟိ (သီ၊ သျာ)

နိမန္တိတော”တိ ဝတ္ထာ “နန ဘန္တေ စူဠသုဘဒ္ဒါ ဒူရေ ဝသတိ ဣတော
ဝိသတိယောဇနသတမတ္ထကေ”တိ ဝတ္ထေ “အာမ ဂဟပတိ ဒူရေ ဝသန္တာပိ ဟိ
သပ္ပုရိသာ အဘိမုခေ ဌိတာ ဝိယ ပကာသေန္တိ”တိ ဝတ္ထာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၄။ “ဒူရေ သန္တော ပကာသေန္တိ၊ ဟိမဝန္တောဝ ပဗ္ဗတော။
အသန္တေတ္ထ န ဒိဿန္တိ၊ ရတ္ထိံ ဒိတ္တာ ယထာ သရာ”တိ။

တတ္ထ သန္တောတိ ရာဂါဒီနံ သန္တတာယ ဗုဒ္ဓါဒယော သန္တာ နာမ။ ဣမ
ပန ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓေသု ကတာမိကာရာ ဥဿန္တကုသလမူလာ ဘာဝိတဘာဝနာ
သတ္တာ သန္တောတိ အဓိပ္ပေတော။ ပကာသေန္တိတိ ဒူရေ ဌိတာပိ ဗုဒ္ဓါနံ ဉာဏပထံ
အာဂစ္ဆန္တာ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ဟိမဝန္တောဝါတိ ယထာ ဟိ တိယောဇန-
သဟဿဝိတ္ထတော ပဉ္စယောဇနသတုဗ္ဗေခေ စတုရာသီတိယာ ကုဋ္ဌသဟ-
ဿေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော ဟိမဝန္တပဗ္ဗတော ဒူရေ ဌိတာနမ္ပိ အဘိမုခေ ဌိတော ဝိယ
ပကာသေတိ၊ ဧဝံ ပကာသေန္တိတိ အတ္ထော။ အသန္တေတ္တာတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဂရုကာ
ဝိတိဏ္ဏပရလောကာ အာမိသစက္ခုကာ ဇိဝိကတ္တာယ ပဗ္ဗဇိတာ ဗာလပုဂ္ဂလာ
အသန္တော နာမ၊ တေ ဧတ္ထ ဗုဒ္ဓါနံ ဒက္ခိဏဿ ဇာဏုမဏ္ဍလဿ သန္တိကေ
နိသိန္တာပိ န ဒိဿန္တိ န ပညာယန္တိ။ ရတ္ထိံ ဒိတ္တာတိ ရတ္ထိံ စတုရင်္ဂသမန္တာဂတေ
အန္ဓကာရေ ဒိတ္တသရာ ဝိယ တထာရူပဿ ဥပနိဿယဘူတဿ ပုဗ္ဗ-
ဟေတုနော အဘာဝေန န ပညာယန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သက္ကော ဒေဝရာဇာ “သတ္တာရာ သုဘဒ္ဒါယ နိမန္တနံ အဓိဝါသိတ”န္တိ ဥတွာ
ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ အာဏာပေသိ “ပဉ္စ ကုဋ္ဌာဂါရသတာနိ နိဗ္ဗိနိတွာ သွေ
ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဥဂ္ဂနဂရံ နေဟိ”တိ။ သော ပုနဒိဝသေ ပဉ္စသတာနိ ကုဋ္ဌာ-
ဂါရာနိ နိဗ္ဗိနိတွာ ဇေတဝနဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ ဥစ္စိနိတွာ ဝိသုဒ္ဓခိဏာ-
သဝါနံယေဝ ပဉ္စသတာနိ အာဒါယ သပရိဝါရော ကုဋ္ဌာဂါရေသု နိသိဒိတွာ
ဥဂ္ဂနဂရံ အဂမာသိ။ ဥဂ္ဂသေဋ္ဌိပိ သပရိဝါရော သုဘဒ္ဒါယ ဒိန္နနယေနေဝ၊
တထာဂတဿ အာဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော သတ္တာရံ မဟန္တေန
သိရိဝိဘဝေန အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသွာ ပသန္ဓမာနသော မာလာဒီဟိ မဟန္တံ သက္ကာရံ
ကရောန္တော သပရိဝါရော သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ ဝန္တိတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပုနပ္ပုရိ
နိမန္တေတွာ သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ သတ္တာပိဿ သပ္ပုရိသံ သလ္လက္ခေတွာ

ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တံ အာဒိံ ကတွာ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာ-
ဘိသမယော အဟောသိ။ သတ္ထာ “စူဠသုဘဒ္ဒါယ အနုဂ္ဂဟဏတ္ထိ” တံ ဣဇေ
ဟောဟိ”တိ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ နိဝတ္ထာပေတွာ သာဝတ္ထိမေဝ အဂမာသိ။ တတော
ပဋ္ဌာယ တံ နဂရံ သဒ္ဓါသမ္ပန္နံ^၂ အဟောသိတိ။

စူဠသုဘဒ္ဒါဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-ကေဝိဟာရိတ္ထေရဝတ္ထု

ကောသနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကေဝိဟာ-
ရိတ္ထေရံ နာမ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ထေရော ကေကောဝ သေယျံ ကပ္ပေတိ၊ ကေကောဝ နိသီဒတိ၊
ကေကောဝ စက်မတိ၊ ကေကောဝ တိဋ္ဌတိတိ စတုပရိသန္တရေ ပါကဇော
အဟောသိ။ အယ နံ ဘိက္ခု။ “ဘန္တေ ဝေရူပေါ နာမာယံ ထေရော”တိ တထာ-
ဂတဿာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “သာဓု သာဓု”တိ တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ
“ဘိက္ခုနာ နာမ ပဝိဝိတ္ထေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝိဝေကေ အာနိသံသံ ကထေတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၃၀၅။ “ကောသနံ ကေသေယျံ၊ ကော စရမတန္တိတော။
ကော ဒမယမတ္တာနံ၊ ဝနန္တေ ရမိတော သိယာ”တိ။

တတ္ထ ကောသနံ ကေသေယျန္တိ ဘိက္ခုသဟဿမဇ္ဈေပိ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ
အဝိဇဟိတွာ တေနေဝ မနသိကာရေန နိသိန္ဓဿ အာသနံ ကောသနံ နာမ။
လောဟပါသာဒသဒိသေပိ စ ပါသာဒေ ဘိက္ခုသဟဿမဇ္ဈေပိ ပညတ္ထေ
ဝိစိတြပုံစူတ္ထရဏူပဓာနေ မဟာရဟေ သယနေ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဒက္ခိဏေန
ပဿေန မူလကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေန နိပန္ဓဿ ဘိက္ခုနော သေယျာ
ကေသေယျာ နာမ။ ဝေရူပံ ကောသနဉ္စ ကေသေယျဉ္စ ဘဇေထာတိ အတ္ထော။
အတန္တိတောတိ ဇဗ်ဗလံ နိဿာယ ဇီဝိတကပ္ပနေန အကုသိတော ဟုတွာ
သဗ္ဗိရိယာပထေသု ကေကောဝ စရန္တောတိ အတ္ထော။ ကော ဒမယန္တိ

၁-အနုဂ္ဂဟေန (သီ၊ က)

၂-သဒ္ဓံ ပသန္နံ (သီ၊ သျာ)

ရတ္တိဋ္ဌာနာဒီသု ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုယုဋ္ဌိတွာ မဂ္ဂဖလာမိဂမဝသေန ဧကောဝ ဟုတွာ
 အတ္တာနံ ဒမေန္ဓောတိ အတ္ထော။ **ပနန္တေ ရမိတော သီယာတိ** ဧဝံ အတ္တာနံ
 ဒမေန္ဓော ဣတ္ထိပုရိသသဒ္ဓါဒီဟိ ပဝိဝိတ္ထေ ဝနန္တေယေဝ အဘိရမိတော ဘဝေယျ။
 .န ဟိ သက္ကာ အာကိဏ္ဍဝိဟာရိနာ ဧဝံ အတ္တာနံ ဒမေတုန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏီသု။ တတော
 ပဋ္ဌာယ မဟာဇနော ကေဝိဟာရိကမေဝ ပတ္ထေသီတိ။

ကေဝိဟာရိတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

ပကိဏ္ဍကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကေဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၂၂-နိရယဝဂ္ဂ

၁-သုန္ဒရီပရိဗ္ဗာဇိကာဝတ္ထု

အဘူတဝါဒီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သုန္ဒရီ။
ပရိဗ္ဗာဇိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

“တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ သက္ကတော ဟောတိ ဂရုကတော
မာနိတော ပူဇိတော”တိ ဝတ္ထု ဝိတ္ထာရတော ဥဒါနေ အာဂတမေဝ။ အယံ
ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ—ဘဂဝတော ကိရ ဘိက္ခုသံဃဿ စ ပဉ္စန္ဒံ မဟာနဒီနံ
မဟောဃသဒိသေ လာဘသက္ကာရေ ဥပ္ပန္နေ ဟတလာဘသက္ကာရာ အည-
တိတ္ထိယာ သူရိယုဂ္ဂမနကာလေ ခဇောပနကာ ဝိယ နိပ္ပဘာ ဟုတွာ ဧကတော
သန္ဓိပတိတွာ မန္တယိံသု “မယံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဥပ္ပန္နကာလတော
ပဋ္ဌာယ ဟတလာဘသက္ကာရာ၊ န နော ကောစိ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ ဇာနာတိ၊ ကေန
န ခေါ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒေတွာ
လာဘသက္ကာရမဿ အန္တရဓာပေယျာမာ”တိ။ အယ နေသံ ဧတဒဟောသိ
“သုန္ဒရီယာ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ သက္ကုဏိဿာမာ”တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ
သုန္ဒရီ တိတ္ထိယာရာမံ ပဝိသိတွာ ဝန္တိတွာ ဌိတံ နာလပိံသု။ သာ ပုနပ္ပုနံ
သလ္လပန္နိပိ ပဋိဝစနံ အလဘိတွာ “အပိ ပနယျာ ကေနစိ ဝိဟေဋ္ဌိတတ္ထာ”တိ
ပုစ္ဆိ။ ကိံ ဘဂိနိ သမဏံ ဂေါတမံ အမေ ဝိဟေဋ္ဌေတွာ ဟတလာဘသက္ကာရေ
ကတွာ ဝိစရန္တံ န ပဿသိတိ။ မယာ ဧတ္ထ ကိံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။
တွံ ခေါသိ ဘဂိနိ အဘိရူပါ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ
အယသံ အာရောပေတွာ မဟာဇနံ တဝ ကထံ ဂါဟာပေတွာ ဟတလာဘ-
သက္ကာရံ ကရောဟိတိ။ သာ တံ သုတွာ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထိတွာ ပက္ကန္တာ
တတော ပဋ္ဌာယ မာလာဂန္ဓဝိလေပနကပ္ပုရကဋုကဖလာဒီနိ ဂဟေတွာ
သာယံ မဟာဇနဿ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နဂရံ ပဝိသနကာလေ
ဇေတဝနာဘိမုဒိ ဂစ္ဆတိ။ “ကဟံ ဂစ္ဆသိ”တိ စ ပုဋ္ဌာ “သမဏဿ ဂေါတမဿ
သန္ဓိကံ ဂမိဿာမိ၊ အဟံ ဟိ တေန သဒ္ဓိံ ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝသာမိ”တိ
ဝတွာ အညတရသ္မိံ တိတ္ထိယာရာမေ ဝသိတွာ ပါတောဝ ဇေတဝနမဂ္ဂံ
ဩတရိတွာ နဂရာဘိမုဒိ အာဂစ္ဆန္တိ “ကိံ သုန္ဒရိ ကဟံ ဂတာသိ”တိ ပုဋ္ဌာ
“သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝသိတွာ တံ ကိလေသရတိယာ
ရမာပေတွာ အာဂတာမိ”တိ ဝဒတိ။

အထ တေ ကတိပါဟစွယေန ခုတ္တာနံ ကဟာပဏေ ဒတွာ “ဂစ္ဆထ သုန္ဒရီ မာရေတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဂန္ဓကုဋိယာ သမိပေ မာလာ- ကစဝရန္တရေ နိက္ခိပိတွာ ထော”တိ ဝဒိံသု။ တေ တထာ အကံသု။ တတော တိတ္ထိယာ “သုန္ဒရီ န ပဿာမာ”တိ ကောလာဟဟံ ကတွာ ရညော အာရောစေတွာ “ကဟံ ဝေါ အာသင်္ကာ”တိ ဝုတ္တာ “ဗုဒ္ဓမေသု ဒိဝသေသု” ဇေတဝနေ ဝသတိ၊ တတ္ထဿာပဝတ္ထိံ န ဇာနာမာ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိ ဂစ္ဆထ၊ နံ ဝိစိနထာ”တိ ရညာ အနုညာတာ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကေ ဂဟေတွာ ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ ဝိစိနန္တာ မာလာကစဝရန္တရေ တံ ဒိသ္မာ မဇ္ဇကံ အာရောပေတွာ နဂရံ ပဝေသေတွာ “သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ ‘သတ္တာရာ ကတံ ပါပကမ္မံ ပဋိစ္ဆာဒေဿာမာ’တိ သုန္ဒရီ မာရေတွာ မာလာကစဝရန္တရေ နိက္ခိပိံသု”တိ ရညော အာရောစယိံသု။ ရာဇာ “တေန ဟိ ဂစ္ဆထ၊ နဂရံ အာဟိဏ္ဏထာ”တိ အာဟ။ တေ နဂရဝိထိသု “ပဿထ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ကမ္မ”န္တိ- အာဒိနိ ဝတွာ ပုန ရညော နိဝေသနဒ္ဓါရံ အာဂမိံသု။ ရာဇာ သုန္ဒရိယာ သရိရံ အာမကသုသာနေ အဋ္ဌကံ အာရောပေတွာ ရက္ခာပေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဌပေတွာ အရိယသာဝကေ သေသာ ယေဘုယျေန “ပဿထ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ ကမ္မ”န္တိအာဒိနိ ဝတွာ အန္တောနဂရေပိ ဗဟိနဂရေပိ ဘိက္ခု။ အက္ခောသန္တာ ဝိစရန္တိ။ ဘိက္ခု တံ ပဝတ္ထိံ တထာဂတဿ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “တေန ဟိ တုမှေပိ တေ မနုဿေ ဧဝံ ပဋိစောဒေထာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၆။ “အဘူတဝါဒီ နိရယံ ဥပေတိ၊
 ယော ဝါပိ ကတွာ န ကရောမိ’စာဟ။
 ဥဘောပိ တေ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တိ၊
 နိဟိနကမ္မာ မနုဇာ ပရတ္တာ”တိ။

တတ္ထ အဘူတဝါဒီတိ ပရဿ ဒေါသံ အဒိသ္မာဝ မုသာဝါဒံ ကတွာ တုစ္ဆေန ပရံ အဗ္ဘာစိက္ခန္တော။ ကတွာတိ ယော ဝါ ပန ပါပကမ္မံ ကတွာ “နာဟံ ဧတံ ကရောမိ”တိ အာဟ။ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တိတိ တေ ဥဘောပိ ဇနာ ပရလောကံ ဂန္ဓာ နိရယံ ဥပဂမနေန ဂတိယာ ၂ သမာ ဘဝန္တိ။ ဂတိယေဝ နေသံ ပရိစ္ဆိန္တာ၊ အာယု ပန နေသံ န ပရိစ္ဆိန္တံ။ ဗဟုကံ ဟိ ပါပကမ္မံ ကတွာ စိရံ နိရယေ ပစ္စန္တိ၊ ပရိတ္တံ ကတွာ အပ္ပမတ္တကမေဝ ကာလံ။ ယသ္မာ ပန နေသံ

၁-ဗုဒ္ဓသိဗ္ဗိ ဒိဝသေ(သျှာ၊က) ၂-ဒုဂ္ဂတိယာ(သျှာ၊က) ၃-ဒုဂ္ဂတိယေဝ(သျှာ၊က)

ဥတိန္ဒမိ လာမကမေဝ ကမ္ပံ၊ တေန ဝုတ္တံ “နိဟိနကမ္မာ မနုဇာ ပရတ္တာ”တိ။
 ပရတ္တာတိ ဣမဿ ပန ပဒဿ ပုရတော ပေစ္စပဒေန သမ္ပန္နော။ ပေစ္စ ပရတ္ထ
 ဣတော ဂန္တာ တေ နိဟိနကမ္မာ ပရလောကေ သမာ ဘဝန္တိတိ အတ္ထော။
 ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။

ရာဇာ “သုန္ဒရိယာ အညေဟိ မာရိတဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ ပုရိသေ
 ဥယျောဇေသိ။ အထ တေ ခုတ္တာ တေဟိ ကဟာပဏေဟိ သုရံ ပိဝန္တာ အည-
 မညံ ကလဟံ ကရိံသု။ ဧကော ဧကံ အာဟ “တံ သုန္ဒရိံ ဧကပ္ပဟာရေနော
 မာရေတွာ မာလာကစဝရန္တရေ နိက္ခိပိတွာ တတော လဒ္ဒကဟာပဏေဟိ သုရံ
 ပိဝသိ၊ ဟောတု ဟောတူ”တိ။ ရာဇပုရိသာ တေ ခုတ္တေ ဂဟေတွာ ရညော
 ဒဿေသုံ။ အထ နေ ရာဇာ “တုမေဟိ သာ မာရိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝါတိ။
 ကေဟိ မာရာပိတာတိ။ အညတိတ္ထိယေဟိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တိတ္ထိယေ ပက္ခော-
 သာပေတွာ ပုစ္ဆိ။ တေ တထေဝ ဝဒိံသု။ တေန ဟိ ဂစ္ဆထ တုမေ ဧဝံ ဝဒန္တာ
 နဂရံ အာဟိဏ္ဏထ “အယံ သုန္ဒရိ သမဏဿ ဂေါတမဿ အဝဏ္ဏံ အာရော-
 ပေတုကာမေဟိ အမေဟိ မာရာပိတာ၊ နေဝ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ န
 သာဝကာနံ ဒေါသော အတ္ထိ၊ အမှာကမေဝ ဒေါသော”တိ။ တေ တထာ
 ကရိံသု။ ဗာလမဟာဇနော တဒါ သဒ္ဒဟိ၊ တိတ္ထိယာပိ ခုတ္တာပိ ပုရိသဝဓဒဏ္ဍံ
 ပါပုဏိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓါနံ သက္ကာရော မဟာ အဟောသီတိ။

သုန္ဒရိပရိဗ္ဗာဇိကာဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ဒုစ္စရိတဖလဝိဋ္ဌိတဝတ္ထု

ကာသာဝကဏ္ဍာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒုစ္စရိ-
 တဖလာနုဘာဝေန ဝိဋ္ဌိတေ သတ္တေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

အာယသ္မာ ဟိ မောဂ္ဂလ္လာနော လက္ခဏတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ ဂိဇ္ဈကုဋှာ ဩရော-
 ဟန္တော အဋ္ဌိသင်္ခလိကပေတာဒိနံ အတ္တဘာဝေ ဒိသ္မာ သိတံ ကရောန္တော
 လက္ခဏတ္ထေရေန သိတကာရဏံ ပုဋ္ဌော “အကာလော အာဝုသော ဣမဿ
 ပဉ္စဿ၊ တထာဂတဿ သန္တိကေ မံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝတွာ တထာဂတဿ
 သန္တိကေ ထေရေန ပုဋ္ဌော အဋ္ဌိသင်္ခလိကပေတာဒိနံ ဒိဋ္ဌဘာဝံ အာစိက္ခိတွာ
 “ဣဓာဟံ အာဝုသော ဂိဇ္ဈကုဋှာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟန္တော အဒ္ဓသံ ဘိက္ခုံ

ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တဿ သံဃာဋီပိ အာဒိတ္တာ သမ္ပဇ္ဇလိတာ သဇောတိ-
 ဘူတာ။ ပ။ ကာယောပိ အာဒိတ္တာ”တိ အာဒိနာ” နယေန သဒ္ဓိံ ပတ္တစိဝရ-
 ကာယဗန္ဓနာဒိဟိ ဥယျမာနေ ပဉ္စ သဟဓမ္မိကေ အာရောစေသိ။ သတ္တာ တေသံ
 ကဿပဒသဗလဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အနုရူပံ ကာတုံ
 အသက္ကောန္တာနံ ပါပဘာဝံ အာစိက္ခိတွာ တသ္မိံ ခဏေ တတ္ထ နိသိန္နာနံ ဗဟူနံ
 ပါပဘိက္ခုနံ ဒုစ္စရိတကမ္မဿ ဝိပါကံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၇။ “ကာသာဝကဏ္ဍာ ဗဟဝေါ၊ ပါပဓမ္မာ အသညတာ။
 ပါပါ ပါပေဟိ ကမ္မေဟိ၊ နိရယံ တေ ဥပပဇ္ဇရေ”တိ။

တတ္ထ ကာသာဝကဏ္ဍာတိ ကာသာဝေန ပလိဝေဋ္ဌိတကဏ္ဍာ။ ပါပဓမ္မာတိ
 လာမကဓမ္မာ။ အသညတာတိ ကာယာဒိသံယမရဟိတာ၊ တထာရူပါ ပါပ-
 ပုဂ္ဂလာ အတ္တနာ ကတေဟိ အကုသလကမ္မေဟိ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ တေ
 တတ္ထ ပစ္စိတွာ တတော စုတာ ဝိပါကာဝသေသေန ပေတေသုပိ ဧဝံ ပစ္စန္နိတိ
 အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 ဒုစ္စရိတဖလဝိဋ္ဌိတဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ဝဂ္ဂ၊ မုဒါတီရိယဘိက္ခုဝတ္ထု

သေယျော အယောဂုဋ္ဌောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေသာလိံ
 ဥပနိဿာယ မဟာဝနေ ဝိဟရန္တော ဝဂ္ဂ၊ မုဒါတီရိယေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဗ
 ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မပါရာဇိကေ၊ အာဂတမေဝ။

တဒါ ဟိ သတ္တာ တေ ဘိက္ခု။ “ကိ” ပန တုမေ ဘိက္ခဝေ ဥဒရဿတ္တာယ
 ဂိဟိနံ အညမညဿ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသိတ္တာ”တိ ဝတွာ တေဟိ
 “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု။ အနေကပရိယာယေန ဂရဟိတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၃၀၈။ “သေယျော အယောဂုဋ္ဌော ဘုတ္တော၊ တတ္ထော အဂ္ဂိသိဉ္စပမော။
 ယဇ္ဇေ ဘုဇ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဏမသညတော”တိ။

တတ္ထ ယဉ္ဇေ ဘုဉ္ဇေယျာတိ ယံ ဒုဿီလော နိဿီလပုဂ္ဂလော ကာယာဒီဟိ အသညတော ရဋ္ဌဝါသီဟိ သဒ္ဓါယ ဒိန္နံ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ “သမဏောမိ”တိ ပဋိဇာနန္တော ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇေယျ။ တတ္ထော အာဒိတ္ထော အဂ္ဂိဝဏ္ဏော အယော-ဂုဋ္ဌောဝ ဘုတ္ထော သေယျော သုန္ဒရတရော။ ကိံ ကာရဏာ? တပ္ပစ္စယာ ဟိ ဧကောဝ အတ္တဘာဝေါ ဈာယေယျ။ ဒုဿီလော ပန သဒ္ဓါဒေယျံ ဘုဉ္ဇိတွာ အနေကာနိပိ ဇာတိသတာနိ နိရယေ ပစ္စေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသူတိ။
ဝဂ္ဂုမုဒါတိရိယဘိက္ခဝတ္ထု တတိယံ။

၄-ခေမကသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု

စတ္တာရိ ဌာနာနိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဘာဂိနေယျံ ခေမကံ နာမ သေဋ္ဌိပုတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ အဘိရူပေါ အဟောသိ၊ ယေဘုယျေန ဣတ္ထိယော တံ ဒိသ္မာ ရာဂါဘိဘူတာ သကဘာဝေန သဏ္ဍာတုံ နာသက္ခိံသု။ သောပိ ပရဒါရကမ္မာ-ဘိရတောဝ အဟောသိ။ အထ နံ ရတ္ထိံ ရာဇပုရိသာ ဂဟေတွာ ရညော ဒသေသံ။ ရာဇာ မဟာသေဋ္ဌိဿ လဇ္ဇာမိတိတံ ကိဉ္စိ အဝတွာ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ သော ပန နေဝ ဝိရမိ။ အထ နံ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ရာဇပုရိသာ ဂဟေတွာ ရညော ဒသေသံ။ ရာဇာ ဝိဿဇ္ဇာပေသိယေဝ။ မဟာသေဋ္ဌိ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ ဣမဿ ဓမ္မံ ဒေသေထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ တဿ သံဝေဂကထံ ဝတွာ ပရဒါရသေဝနာယ ဒေါသံ ဒသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၀၉။ “စတ္တာရိ ဌာနာနိ နရော ပမတ္ထော၊
အာပဇ္ဇတိ ပရဒါရူပသေဝိ။
အပုညလာဘံ န နိကာမသေယျံ၊
နိန္နံ တတိယံ နိရယံ စတုတ္ထံ။

၃၁၀။ အပုညလာဘော စ ဂတိ စ ပါပိကာ၊
 ဘိတဿ ဘိတာယ ရတိ စ ထောက်ကာ။
 ရာဇာ စ ဒဏ္ဍံ ဂရုကံ ပဏေတိ၊
 တသ္မာ နရော ပရဒါရံ န သေဝေ”တိ။

တတ္ထ ဌာနာနီတိ ဒုက္ခကရဏာနိ။ ပမတ္တောတိ သတိဝေါဿဂ္ဂေန သမန္တာဂတော။ အာပဇ္ဇတိတိ ပါပုဏာတိ။ ပရဒါရူပသေဝီတိ ပရဒါရံ ဥပသေဝန္တော ဥပ္ပထစာရိ။ အပုညလာဘန္တိ အကုသလလာဘံ။ န နိကာမ- သေယျန္တိ ယထာ ဣစ္ဆတိ။ ဧဝံ သေယျံ အလဘိတွာ အနိစ္ဆိတံ ပရိတ္တကမေဝ ကာလံ သေယျံ လဘတိ။ အပုညလာဘော စာတိ ဧဝံ တဿ အယဉ္ဇ အပုညလာဘော၊ တေန စ အပုညေန နိရယသင်္ခါတာ ပါပိကာ ဂတိ ဟောတိ။ ရတိ စ ထောက်ကာတိ ယာ တဿ ဘိတဿ ဘိတာယ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ ရတိ။ သာပိ ထောက်ကာ ပရိတ္တာ ဟောတိ။ ဂရုကန္တိ ရာဇာ စ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိဝသေန ဂရုကံ ဒဏ္ဍံ ပဏေတိ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ ပရဒါရံ သေဝန္တော ဧတာနိ အပုညာဒီနိ ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ ပရဒါရံ န သေဝေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ခေမကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တုတော ပဋ္ဌာယ မဟာဇနော သုခံ ဝီတိနာမေသိ။ ကိံ ပနဿ ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ? သော ကိရ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဥတ္တမမလ္လော ဟုတွာ ဒွေ သုဝဏ္ဏပဋ္ဌာကာ ဒသဗလဿ ကဉ္စနထူပေ အာရောပေတွာ ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေသိ “ဋ္ဌပေတွာ ဉ္ဇတိသာလောဟိ- တိတ္ထိယော အဝသေသာ မံ ဒိသွာ ရဇန္တိ။”တိ။ ဣဒမဿ ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ။ တေန တံ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဒိသွာ ပရေသံ ဣတ္ထိယော သကဘာဝေန သဏ္ဍာတုံ နာသက္ခိံ သူတိ။

ခေမကသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ဒုဗ္ဗစဘိက္ခုဝတ္ထု

ကုသော ယထာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ကော ကိရ ဘိက္ခု အသဉ္ဇိစ္စ ဧကံ တိဏံ ဆိန္ဒိတွာ ကုက္ကုဇ္ဈေ ဥပ္ပန္နေ ဧကံ ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ “အာဂုသော ယော တိဏံ ဆိန္ဒတိ။ တဿ ကိံ ဟောတိ”တိ တံ အတ္တနာ ကတဘာဝံ အာရောစေတွာ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ ဣတရော

“တွံ တိဏဿ ဆိန္ဒကာရဏာ ကိဉ္စိ ဟောတီတိ သညံ ကရောသိ၊ န ဧတ္ထ ကိဉ္စိ ဟောတိ၊ ဒေသေတွာ ပန မုစ္စတိ”တိ ဝတွာ သယမ္ပိ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ တိဏံ လုဉ္စိတွာ အဂ္ဂဟေသိ။ ဘိက္ခုံ တံ ပဝတ္တိံ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ တံ ဘိက္ခုံ အနေကပရိယာယေန ဝိဂရဟိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၁၁။ “ကုသော ယထာ ဒုဂ္ဂဟိတော၊ ဟတ္ထမေဝါ’နုကန္တတိ။
သာမညံ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ၊ နိရယာယု’ပကဗုတိ။

၃၁၂။ ယံ ကိဉ္စိ သိထိလံ ကမ္မံ၊ သံကိလိဋ္ဌဉ္စ ယံ ဝတံ။
သင်္ကံသရံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ န တံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။

၃၁၃။ ကယိရာ စေ ကယိရာထေနံ၊ ဒဋ္ဌမေနံ ပရက္ကမေ။
သိထိလော ဟိ ပရိဗ္ဗာဇော၊ ဘိယျော အာကိရတေ ရဇ”န္တိ။

တတ္ထ ကုသောတိ ယံ ကိဉ္စိ တိဒိဏဇာရံ တိဏံ အန္တမသော တာလပဏ္ဏမ္ပိ၊ ယထာ သော ကုသော ယေန ဒုဂ္ဂဟိတော၊ တဿ ဟတ္ထံ အနုကန္တတိ ဖာလေတိ၊ ဝေမေဝ သမဏဓမ္မသင်္ခါတံ သာမညမ္ပိ ခဏ္ဍာသီလာဒိတာယ ဒုပ္ပရာမဋ္ဌံ နိရယာယုပကဗုတိ၊ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာပေတိတိ အတ္ထော။ သိထိလန္တိ ဩလိယိတွာ ကရဏေန သိထိလဂါဟံ ကတွာ ကတံ ယံကိဉ္စိ ကမ္မံ။ သံကိလိဋ္ဌန္တိ ဝေသိယာဒိကေသု အဂေါစရေသု စရဏေန သံကိလိဋ္ဌံ။ သင်္ကံသရန္တိ သင်္ကာဟိ သရိတမ္ပံ၊ ဥပေါသထကိစ္စာဒိသု အညတရကိစ္စေန သန္နိပတိတမ္ပိ သံသံ ဒိသ္မာ “အဒ္ဓါ ဣမေ မမ စရိယံ ဥတွာ မံ ဥက္ခိပိတုကာမာဝ သန္နိပတိတာ”တိ ဝေ အတ္တနော အာသင်္ကာဟိ သရိတံ ဥဿင်္ကိတံ ပရိသင်္ကိတံ။ န တံ ဟောတီတိ တံ ဝေရူပံ သမဏဓမ္မသင်္ခါတံ ဗြဟ္မစရိယံ တဿ ပုဂ္ဂလဿ မဟပ္ပလံ န ဟောတိ၊ တဿ မဟပ္ပလာဘာဝေနော ဘိက္ခုဒါယကာနမ္ပိဿ န မဟပ္ပလံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ ကယိရာ စေတိ တသ္မာ ယံ ကမ္မံ ကရေယျ၊ တံ ကရေယျာထေဝ။ ဒဋ္ဌမေနံ ပရက္ကမေတိ ထိရကတမေဝ ကတွာ အဝတ္တသမာဒါနော’ ဟုတွာ ဧနံ ကယိရာ။ ပရိဗ္ဗာဇောတိ သိထိလဘာဝေန ကတော ခဏ္ဍာဒိဘာဝပ္ပတ္တော သမဏဓမ္မော။ ဘိယျော အာကိရတေ ရဇန္တိ အပ္ပန္နရေ ဝိဇ္ဇမာနံ ရာဂရဇာဒိ’ ဝေရူပေါ သမဏဓမ္မော အပနေတုံ န သက္ကောတိ၊ အထ ခေါ တဿ ဥပရိ အပရမ္ပိ ရာဂရဇာဒိ’ အာကိရတီတိ အတ္ထော။

၁-အဝဋ္ဌိတသမာဒါနော (သုာ)

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလဒါနိ ပါပုဏိသု၊ သောပိ
ဘိက္ခု သံဝရေ ဌတွာ ပစ္စာ ဝိပဿနံ ဝနေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတိ။

ဒုဗ္ဗစဘိက္ခုဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ဣဿာပကတိတ္ထိဝတ္ထု

အကတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော အညတရံ
ဣဿာပကတံ ဣတ္ထိံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

တဿာ ကိရ သာမိကော ဧကာယ ဂေဟဒါသိယာ သဒ္ဓိံ သန္တံ အကာသိ။
သာ ဣဿာပကတာ တံ ဒါသိံ ဟတ္ထပါဒေသု ဗန္ဓိတွာ တဿာ ကဏ္ဍနာသံ
ဆိန္ဒိတွာ ဧကသ္မိံ ဂုဠဂဗ္ဘေ ပက္ခိပိတွာ ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ တဿ ကမ္မဿ အတ္တနာ
ကတဘာဝံ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ “ဧဟိ အယျ၊ ဝိဟာရံ ဂန္တော ဓမ္မံ သုဏိဿာမာ”တိ
သာမိကံ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္တော ဓမ္မံ သုဏန္တိ နိသိဒိ။ အထဿာ အာဂန္တုက-
ဉ္စတကာ ဂေဟံ အာဂန္တော ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ တံ ဝိပုကာရံ ဒိသ္မာ ဒါသိံ
မောစယိံသု။ သာ ဝိဟာရံ ဂန္တော စတုပရိသမဇ္ဈေ ဌိတာ တမတ္ထံ ဒသဗလဿ
အာရောစေသိ။ သတ္တာ တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ဒုစ္စရိတံ နာမ ‘ဣဒံ မေ အညေ
န ဇာနန္တိ’တိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ န ကာတမ္ပံ၊ အညသ္မိံ အဇာနန္တေပံ သုစရိတမေဝ
ကာတမ္ပံ။ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ကတမ္ပိ ဟိ ဒုစ္စရိတံ နာမ ပစ္စာနုတာပံ ကရောတိ၊
သုစရိတံ ပါမောဇ္ဇမေဝ ဇနေတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၁၄။ “အကတံ ဒုက္ကဋံ သေယျော၊ ပစ္စာ တပ္ပတိ ဒုက္ကဋံ။
ကတဉ္စ သုကတံ သေယျော၊ ယံ ကတွာ နာနုတပ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ဒုက္ကဋန္တိ သာဝဇ္ဇံ အပါယသံဝတ္တနိကံ ကမ္ပံ အကတမေဝ သေယျော
ဝရံဥတ္တမံ။ ပစ္စာ တပ္ပတိတိ တံ ဟိ အနုဿရိတာနုဿရိတကာလေ တပ္ပတိယေဝ။
သုကတန္တိ အနဝဇ္ဇံ ပန သုခဒါယကံ သုဂတိသံဝတ္တနိကမေဝ ကမ္ပံ ကတံ
သေယျော။ ယံ ကတွာတိ ယံ ကမ္ပံ ကတွာ ပစ္စာ အနုဿရဏကာလေ န တပ္ပတိ
နာနုတပ္ပတိ၊ သောမနဿဇာတောဝ ဟောတိ၊ တံ ကမ္ပံ ဝရန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဥပါသကော စ သာ စ ဣတ္ထိံ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဉ္စ ပန ဒါသိံ တတ္ထေဝ ဘုဇိသံ ကတွာ ဓမ္မစာရိနိံ ကရိံသုတိ။

ဣဿာပကတိတ္ထိဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု

နဂရံ ယထာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္ပဟုလေ အာဂန္တုကေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တေ ကိရ ဧကသ္မိံ ပစ္စန္ဓေ ဝဿံ ဥပဂန္တော ပဌမမာသေ သုခံ ဝိဟရိံသု။ မဇ္ဈိမမာသေ စောရာ အာဂန္တော တေသံ ဂေါစရဂါမံ ပဟရိတွာ ကရမရေ ဂဟေတွာ အဂမံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ မနုဿာ စောရာနံ ပဋိဗာဟနတ္ထာယ တံ ပစ္စန္ဓနဂရံ အဘိသင်္ခရေန္တာ တေ ဘိက္ခု။ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဩကာသံ န လဘိံသု။ တေ အဖာသုကံ ဝဿံ ဝသိတွာ ဝုတ္တဝဿာ သတ္ထု ဒဿနာယ သာဝတ္ထိံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒ္ဓိံသု။ သတ္တာ တေဟိ သဗ္ဗိံ ကတပဋိသန္တာရော “ကိံ ဘိက္ခုဝေ သုခံ ဝသိတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ မယံ ပဌမမာသမေဝ သုခံ ဝသိမှာ၊ မဇ္ဈိမမာသေ စောရာ ဂါမံ ပဟရိံသု၊ တတော ပဋ္ဌာယ မနုဿာ နဂရံ အဘိသင်္ခရေန္တာ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဩကာသံ န လဘိံသု။ တသ္မာ အဖာသုကံ ဝဿံ ဝသိမှာ”တိ ဝုတ္တေ “အလံ ဘိက္ခုဝေ မာ စိန္တယိတ္ထု၊ ဖာသုဝိဟာရော နာမ နိစ္စကာလံ ဒုလ္လဘော၊ ဘိက္ခုနာ နာမ ယထာ တေ မနုဿာ နဂရံ ဂေါပယိံသု၊ ဧဝံ အတ္တဘာဝမေဝ ဂေါပယိံတုံ ဝဋ္ဌတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၁၅။ “နဂရံ ယထာ ပစ္စန္ဒံ၊ ဂုတ္တံ သန္တရဗာဟိရံ။
ဧဝံ ဂေါပေထ အတ္တာနံ၊ ခဏော ဝေါ မာ ဥပပစ္စဂါ။
ခဏာတိတာ ဟိ သောစန္ဒိ၊ နိရယမိ သမပ္ပိတာ”တိ။

တတ္ထ သန္တရဗာဟိရန္တိ ဘိက္ခုဝေ ယထာ တေဟိ မနုဿေဟိ တံ ပစ္စန္ဓ-
နဂရံ ဒွါရပါကာရာဒိနိ ထိရာနိ ကရောန္တေဟိ သအန္တရံ၊ အဇ္ဇောလကပရိခါဒိနိ
ထိရာနိ ကရောန္တေဟိ သဗာဟိရန္တိ သန္တရဗာဟိရံ သုဂုတ္တံ ကတံ၊ ဧဝံ တုမေပိ
သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ အဇ္ဈတ္တိကာနိ ဆ ဒွါရာနိ ပိဒဟိတွာ ဒွါရကွိကံ၂ သတိံ
အဝိဿဇ္ဇေတွာ ယထာ ဂယုမာနာနိ ဗာဟိရာနိ ဆ အာယတနာနိ အဇ္ဈတ္တိကာနံ
ဥပသာတာယ သံဝတ္တန္တိ၊ တထာ အဂ္ဂဟဏေန တာနိပိ ဝိ ထိရာနိ ကတွာ တေသံ
အပ္ပဝေသာယ ဒွါရကွိကံ၂ သတိံ အပ္ပဟာယ ဝိစရန္တော အတ္တာနံ ဂေါပေထာတိ
အတ္ထော။ ခဏော ဝေါ မာ ဥပပစ္စဂါတိ ယေဟိ ဧဝံ အတ္တာနံ န ဂေါပေထိ၊
တံ ပုဂ္ဂလံ အယံ ပုဒ္ဓုပ္ပါဒခဏော မဇ္ဈိမဒေသေ ဥပ္ပတ္တိခဏော သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ
ပဋိလဒ္ဓခဏော ဆန္တံ အာယတနာနံ အဝေကလ္လခဏောတိ သဗ္ဗေပိ အယံ

ဝိစရန္တာ လဇ္ဇိတာယေ န လဇ္ဇန္တိ နာမ။ တေန တေသံ အလဇ္ဇိတဗ္ဗေန လဇ္ဇိတံ လဇ္ဇိတဗ္ဗေန အလဇ္ဇိတံ တုစ္ဆဂဟဏဘာဝေန စ အညထာဂဟဏဘာဝေန စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ။ တံ သမာဒိယိတွာ ဝိစရန္တာ ပန တေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ သတ္တာ နိရယာဒိဘေဒံ ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ အဘယေတိ ဘိက္ခာဘာဇနံ နိဿာယ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိကိလေသဒုစ္စရိတဘယာနံ အနုပ္ပဇနတော ဘိက္ခာဘာဇနံ အဘယံ နာမ၊ ဘယေန တံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တာ ပန အဘယေ ဘယဒဿိနော နာမ။ ဟိရိကောပိနဂံ ပန နိဿာယ ရာဂါဒိနံ ဥပ္ပဇနတော တံ ဘယံ နာမ၊ တဿ အပဋိစ္ဆာဒနေန ဘယေ စဘယဒဿိနော။ တဿ တံ အယံထာဂဟဏဿ သမာဒိန္ဒတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ သတ္တာ ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ နိဂဏ္ဌာ သံဝိဂ္ဂမာနသာ ပဗ္ဗဇိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

နိဂဏ္ဌဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-တိတ္ထိယသာဝကဝတ္ထု

အဝဇ္ဇေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တိတ္ထိယ- သာဝကေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ အညတိတ္ထိယသာဝကာ အတ္တနော ပုတ္တေ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာနံ ဥပါသကာနံ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သပရိဝါရေ ကိဋ္ဌမာနေ ဒိသ္မာ ဂေဟံ အာဂတကာလေ “န ဝေါ သမဏာ သကျုပ္ပတ္တိယာ ဝန္တိတဗ္ဗာ၊ နာပိ တေသံ ဝိဟာရံ ပဝိသိတဗ္ဗ”န္တိ သပထံ ကာရယိံသု။ တေ ဧကဒိဝသံ ဇေတဝနဝိဟာရဿ ဗဟိဒ္ဓါရကောဋ္ဌကသာမန္တေ ကိဋ္ဌန္တာ ပိပါသိတာ အဟေသု။ အထေကံ ဥပါသကဒါရကံ “တွံ ဧတ္ထ ဂန္တာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ အမှာကမ္ပိ အာဟရာဟိ”တိ ပဟိဏိံသု။ သော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ သတ္တာ “တွမေဝ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဂန္တာ ဣတရေပိ ပါနိယပိဝနတ္ထာယ ဣဓေဝ ပေသေဟိ”တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။ တေ အာဂန္တာ ပါနိယံ ပိဝိံသု။ သတ္တာ တေ ပက္ခောသာပေတွာ တေသံ သပ္ပါယံ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ တေ အစလသဒ္ဓေ ကတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တေ သကာနိ ဂေဟာနိ ဂန္တာ တမတ္ထံ မာတာပိတူနံ

အာရောစေသို။ အထ နေသံ မာတာပိတရော “ပုတ္တကာ နော ဝိပန္နဒိဋ္ဌိကာ
 ဇာတာ”တိ ဒေါမနဿပုတ္တာ ပရိဒေဝိံသု။ အထ တေသံ ဆေကာ သမ္ပဟုလာ
 ပဋိဝိဿကာ မနဿာ အာဂန္တာ ဒေါမနဿဂူပသမနတ္ထာယ ဓမ္မံ ကထယိံသု။
 တေ တေသံ ကထံ သုတွာ “ဣမေ ဒါရကေ သမဏဿ ဂေါတမဿေဝ
 နိယျာဒေဿာမာ”တိ မဟန္တေန ဣတိဂဏေန သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ နယိံသု။ သတ္တာ
 တေသံ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ
 အဘာသိ—

၃၁၈။ “အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇမတိနော၊ ဝဇ္ဇေ စာဝဇ္ဇဒဿိနော။
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။”

၃၁၉။ ဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇတော ဥတွာ၊ အဝဇ္ဇေ အဝဇ္ဇတော။
 သမ္မာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ၊ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂ္ဂတိံ”န္တိ။

တတ္ထ အဝဇ္ဇတိ ဒသဝတ္ထုကာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ တဿာ ဥပနိဿယဘူတေ
 ဓမ္မေ စ။ ဝဇ္ဇမတိနောတိ ဝဇ္ဇံ ဣဒန္တိ ဥပုန္နမတိနော။ ဒသဝတ္ထုကာယ မိစ္ဆာ-
 ဒိဋ္ဌိယာ ပန တဿာ ဥပနိဿယဘူတေ ဓမ္မေ စ အဝဇ္ဇဒဿိနော၊ ဧတိဿာ
 အဝဇ္ဇံ ဝဇ္ဇတော ဝဇ္ဇေ အဝဇ္ဇတော ဥတွာ ဂဟဏသင်္ခါတာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ
 သမာဒိန္နတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမာဒါနာ သတ္တာ ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။
 ဒုတိယဂါထာယ ဂုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒေသနာဝသာနေ သဗ္ဗေပိ တေ တီသု သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ အပရာပရံ
 ဓမ္မံ သုဏန္တာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသုတိ။

တိတ္ထိယသာဝကဝတ္ထု နဝမံ။

နိရယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒွါဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၂၃-နာဂဝဂ္ဂ

၁-အတ္တဒန္တဝတ္ထု

အဟံ နာဂေါဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရန္တော
အတ္တာနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု အပ္ပမာဒဝဂ္ဂဿ အာဒိဂါထာဝဏ္ဏနာယ
ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ တတ္ထံ—

မာဂဏ္ဍိယာ တာသံ ကိဉ္စိ ကာတုံ အသက္ကုဏိတွာ “သမဏဿ ဂေါတ-
မဿေဝ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿာမိ”တိ နာဂရာနံ လဉ္စံ ဒတွာ “သမဏံ ဂေါတမ အန္တော-
နဂရံ ပဝိသိတွာ စရန္တံ ဒါသကမ္မကရပေါရိသေဟိ သဒ္ဓိံ အက္ကောသေတွာ
ပရိဘာသေတွာ ပလာပေထာ”တိ အာဏာပေသိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ တီသု ရတနေသု
အပ္ပသန္တာ အန္တောနဂရံ ပဝိဋ္ဌံ သတ္တာရံ အနုဗန္ဓိတွာ “စောရောသိ ဗာလောသိ
မူဠောသိ ထေနောသိ ဩဠောသိ ဂေါဏောသိ ဂဒြိဘောသိ နေရယိကောသိ
တိရစ္ဆာနဂတောသိ၊ နတ္ထိ တုယံ သုဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိယေဝ တုယံ ပါဠိကဒါ”တိ ဒသဟိ
အက္ကောသဝတ္ထုဟိ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ။ တံ သုတွာ အာယသ္မာ
အာနန္ဒော သတ္တာရံ ဧတဒဝေါစ “ဘန္တေ ဣမေ နာဂရာ အမေ အက္ကောသန္တိ
ပရိဘာသန္တိ၊ ဣတော အညတ္ထ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ ကုဟိံ အာနန္ဒာတိ။ အညံ
နဂရံ ဘန္တေတိ။ တတ္ထ မနုဿေသု အက္ကောသန္တေသု ပရိဘာသန္တေသု
ပုန ကတ္ထ ဂမိဿာမာနန္ဒာတိ။ တတောပိ အညံ နဂရံ ဘန္တေတိ။ တတ္ထ
မနုဿေသု အက္ကောသန္တေသု ပရိဘာသန္တေသု ကုဟိံ ဂမိဿာမာနန္ဒာတိ။
တတောပိ အညံ နဂရံ ဘန္တေတိ။ အာနန္ဒ န ဧဝံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထ
အဓိကရဏံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေဝ တသ္မိံ ဝုပသန္တေ အညတ္ထ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကေ ပန
တေ အာနန္ဒ အက္ကောသန္တိတိ။ ဘန္တေ ဒါသကမ္မကရေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ
အက္ကောသန္တိတိ။ “အဟံ အာနန္ဒ သင်္ဂါမံ ဩတိဏ္ဏဟတ္ထိသဒိသော။ သင်္ဂါမံ
ဩတိဏ္ဏဟတ္ထိနော ဟိ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂတေ သရေ သဟိတုံ ဘာရော၊
တထေဝ ဗဟူဟိ ဒုဿီလေဟိ ကထိတကထာနံ သဟနံ နာမ မယံ ဘာရော”တိ
ဝတွာ အတ္ထံ နံ အာရပ္ပ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၂၀။ “အဟံ နာဂေါဝ သင်္ဂါမေ၊ စာပတော ပတိတံ သရံ။
အတိဝါကျံ တိတိက္ခိဿံ၊ ဒုဿီလော ဟိ ဗဟုဇ္ဇနော။

၃၂၁။ ဒန္တံ နယန္တိ သမိတိံ၊ ဒန္တံ ရာဇာ'ဘိရူဟတိ။
ဒန္တော သေဋ္ဌော မနုဿေသု၊ ယော'တိဝါကျံ တိတိက္ခတိ။

၃၂၂။ ဝရမဿတရာ ဒန္တာ၊ အာဇာနိယာ စ သိန္ဓဝါ။
ကုဉ္ဇရာ စ မဟာနာဂါ၊ အတ္တဒန္တော တတော ဝရ"န္တိ။

တတ္ထ နာဂေါဝါတိ ဟတ္ထိ ဝိယ။ စာပတော ပတိတန္တိ ဓနုတော မုတ္တံ။ အတိဝါကျန္တိ အဋ္ဌအနရိယဝေါဟာရဝသေန ပဝတ္တံ ဝိတိက္ကမဝစနံ။ တိတိက္ခိယန္တိ ယထာ သင်္ဂါမာဝစရော သုဒန္တော မဟာနာဂေါ ခမော သတ္တိပဟာရာဒိနိ စာပတော မုတ္တိတွာ အတ္တနိ ပတိတေ သရေ အဝိဟညမာနော တိတိက္ခတိ၊ ဧဝမေဝ ဧဝရူပံ အတိဝါကျံ တိတိက္ခိယံ၊ သဟိဿာမိတိ အတ္ထော။ ခုဿိလော ဟိတိ အယံ ဟိ လောကိယမဟာဇနော မဟုဒုဿိလော အတ္တနော အတ္တနော ရုစိဝသေန ဝါစံ နိစ္ဆာရေတွာ သန္ဓေန္တော စရတိ၊ တတ္ထ အမိဝါသနံ အဇ္ဈုပေက္ခနမေဝ မမ ဘာရော။ သမိတိန္တိ ဥယျာနကိဋ္ဌမဏ္ဍလာဒိသု မဟာဇနမဇ္ဈံ ဂစ္ဆန္တာ ဒန္တမေဝ ဂေါဏဇာတိံ ဝါ အဿဇာတိံ ဝါ ယာနေ ယောဇေတွာ နယန္တိ။ ရာဇာတိ တထာရူပေဟေဝ ဝါဟနေဟိ ဂစ္ဆန္တော ရာဇာပိ ဒန္တမေဝ အဘိရူဟတိ။ မနုဿေသုတိ မနုဿေသုပိ စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ ဒန္တော နိဗ္ဗိသေဝနောဝ သေဋ္ဌော။ ယော'တိဝါကျန္တိ ယော ဧဝရူပံ အတိက္ကမဝစနံ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနမ္ပိ တိတိက္ခတိ န ပဋိပ္ပရတိ န ဝိဟညတိ၊ ဧဝရူပေါ ဒန္တော သေဋ္ဌောတိ အတ္ထော။

အဿတရာတိ ဝဋ္ဌဝါယ ဂဗြဘေန ဇာတာ။ အာဇာနိယာတိ ယံ အဿဒမသာရထိ ကာရဏံ ကာရေတိ၊ တဿ ဒိပ္ပံ ဇာနနသမတ္တာ။ သိန္ဓဝါတိ သိန္ဓဝရိဋ္ဌေ ဇာတာ အဿာ။ မဟာနာဂါတိ ကုဉ္ဇရသင်္ဂါတာ မဟာဟတ္ထိနော။ အတ္တဒန္တောတိ ဧတေ အဿတရာ စ သိန္ဓဝါ စ ကုဉ္ဇရာ စ ဒန္တာဝ ဝရံ၊ န အဒန္တာ။ ယော ပန စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ အတ္တနော ဒန္တတာယ အတ္တဒန္တော နိဗ္ဗိသေဝနော၊ အယံ တတောပိ ဝရံ၊ သဗ္ဗေဟိပိ ဧတေဟိ ဥတ္တရိတရောတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ဝိထိသိဉ်ာဋ္ဌကာဒိသု ဌတွာ အတ္ထောသန္တော ပရိဘာသန္တော သဗ္ဗောပိ သော မဟာဇနော သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏီတိ။

၂-ဟတ္ထာစရိယပုဗ္ဗကဘိက္ခုဝတ္ထု

န ဟိ ဧတေဟိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဟတ္ထာစရိယပုဗ္ဗကံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ဧကဒိဝသံ အစိရဝတီနဒီတီရေ ဟတ္ထိဒမကံ “ဧကံ ဟတ္ထိံ ဒမေဿာမီ”တိ အတ္တနာ ဣစ္ဆိတံ ကာရဏံ သိက္ခာပေတုံ အသက္ကောန္တံ ဒိသ္မာ သမိပေ ဌိတေ ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ အာဟ “အာဝုသော သစေ အယံ ဟတ္ထာစရိယော ဣမံ ဟတ္ထိံ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဝိဇ္ဈေယျ။ ဒိပ္ပမေဝ ဣမံ ကာရဏံ သိက္ခာပေယျာ”တိ။ သော တဿ ကထံ သုတွာ တထာ ကတွာ တံ ဟတ္ထိံ သုဒန္တံ ဒမေသိ။ တေ ဘိက္ခု။ တံ ပဝတ္ထိံ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ တံ ဘိက္ခုံ ပက္ကောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တယာ ဧဝံ ဝုတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ ဝိဂရဟိတွာ “ကိံ တေ မောဃပုရိသ ဟတ္ထိယာနေန ဝါ အညေန ဝါ ဒန္တေန။ န ဟိ ဧတေဟိ ယာနေဟိ အဂတပုဗ္ဗံ ဌာနံ ဂန္တံ သမတ္တာ နာမ အတ္ထိ။ အတ္တနာ ပန သုဒန္တေန သက္ကာ အဂတပုဗ္ဗံ ဌာနံ ဂန္တံ။ တသ္မာ အတ္တာနမေဝ ဒမေဟိ။ ကိံ တေ ဧတေသံ ဒမနေနာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၂၃။ “န ဟိ ဧတေဟိ ယာနေဟိ။ ဂစ္ဆေယျ အဂတံ ဒိသံ။ ယထာတ္တနာ သုဒန္တေန၊ ဒန္တော ဒန္တေန ဂစ္ဆတိ”တိ။

တဿတ္ထော—ယာနိ ကာနိ ဟတ္ထိယာနာဒိနိ ယာနာနိ၊ န ဟိ ဧတေဟိ ယာနေဟိ ကောစိ ပုဂ္ဂလော သုပိနန္တေနပိ အဂတပုဗ္ဗတ္တာ “အဂတ”န္တိ သင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနဒိသံ တထာ ဂစ္ဆေယျ။ ယထာ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဣန္ဒြိယဒမေန အပရဘာဂေ အရိယမဂ္ဂဘာဝနာယ သုဒန္တေန ဒန္တော နိဗ္ဗိသေဝနော သပ္ပညော ပုဂ္ဂလော တံ အဂတပုဗ္ဗံ ဒိသံ ဂစ္ဆတိ။ ဒန္တဘူမိံ ပါပုဏာတိ။ တသ္မာ အတ္တဒမနမေဝ တတော ဝရန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဟတ္ထာစရိယပုဗ္ဗကဘိက္ခုဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၁-နိဗ္ဗာနဒိသံ ဂစ္ဆေယျ (သျှာ)

၃-ပရိဇိဏ္ဍမြာဟူဏပုတ္တဝတ္ထု

နောပါလောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော အည-
တရဿ ပရိဇိဏ္ဍမြာဟူဏဿ ပုတ္တေ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော မြာဟူဏော အဋ္ဌသတသဟဿဝိဘဝေါ ငယ-
ပုတ္တာနံ စတုန္တံ ပုတ္တာနံ အာဝါဟံ ကတွာ စတ္တာရိ သတသဟဿာနိ အဒါသိ။
အထဿ မြာဟူဏိယာ ကာလကတာယ ပုတ္တာ သမ္ပန္နယိံသု “သစေ
အယံ အညံ မြာဟူဏိ” အာနေဿတိ၊ တဿာ ကုဏ္ဍိယံ နိဗ္ဗတ္တာနံ ဝသေန
ကုလသန္တကံ ဘိဇ္ဇိဿတိ၊ ဟန္တ နံ မယံ သင်္ဂဏိဿာမာ”တိ တေ တံ ပဏီတေဟိ
ဃာသတ္တာဒနာဒီဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ဟတ္ထပါဒသမ္မာဟနာဒီနိ ကရောန္တာ
ဥပဋ္ဌဟိတွာ ဧကဒိဝသမဿ ဒိဝါ နိဒ္ဒါယိတွာ ဝုဋ္ဌိတဿ ဟတ္ထပါဒေ သမ္မာ-
ဟန္တာ ပါဠိယေက္ကံ ဃရာဝါသေ အာဒီနဝံ ဝတွာ “မယံ တုမေ ဣမိနာ နိဟာရေန
ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမ၊ သေသနေမ္ပိ နော ဒေထာ” တိ ယာစိံသု။ မြာဟူဏော
ပုန ဧကေကဿ သတသဟဿံ ဒတွာ အတ္တနော နိဝတ္ထပါရူပနမတ္တံ ဌပေတွာ
သမ္ပိ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ နိယျာဒေသိ။ တံ
ဇေဋ္ဌပုတ္တော ကတိပါဟံ ဥပဋ္ဌဟိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ နတွာ အာဂစ္ဆန္တ
ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဌတွာ ၂ သုဏှာ ဝေမာဟ “ကိ” တယာ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ
သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ အတိရေကံ ဒိန္တံ အတ္ထိ၊ နန သဗ္ဗေသံ ဒွေ ဒွေ သတ-
သဟဿာနိ ဒိန္တာနိ၊ ကိံ သေသပုတ္တာနံ ဃရဿ မဂ္ဂံ န ဇာနာသိ” တိ။ သောပိ
“နဿ ဝသလိ” တိ ကုဏ္ဍိတွာ အညဿ ဃရံ အဂမာသိ။ တတောပိ ကတိ-
ပါဟစ္စယေန ဣမိနာဝ ဥပါယေန ပလာပိတော အညဿာတိ ဧဝံ ဧကဃရမ္ပိ^၃
ပဝေသနံ အလဘမာနော ပဏှာရဂ်ပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဘိက္ခာယ စရန္တော
ကာလာနမစ္စယေန ဇရာဇိဏ္ဏော ဒုဗ္ဘောဇနဒုက္ခသေယျာဟိ^၄ မိလာတသရိရော
ဘိက္ခာယ စရန္တော အာဂမ္မ ဝိဋ္ဌိကာယ နိပန္နော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတွာ ဥဋ္ဌာယ
နိသိန္နော အတ္တာနံ ဩလောကေတွာ ပုတ္တေသု အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ အပဿန္တော
စိန္တေသိ “သမဏော ကိရ ဂေါတမော အဗ္ဘာကုဋ္ဌိကော ဥတ္တာနမုခေါ သုခ-
သမ္ဘာသော ပဋိသန္တာရကုသလော၊ သက္ကာ သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ဂမိတွာ
ပဋိသန္တာရံ လဘိတု”န္တိ။ သော နိဝါသနပါရူပနံ သဏှာပေတွာ ဘိက္ခဘာဇနံ
ဂဟေတွာ ဒဏှမာဒါယ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ၂—

၁-ကုလံ (သိ၊ သျာ) ၂-ကတွာ (သိ) ၃-ကေဃရေပိ (သိ၊ သျာ)
၄-ဒုဗ္ဘောဇနဒုက္ခသေယျာဟိ (သိ) ၅-သံ ၁-၁၇၈-ပိဋ္ဌေ။

အထ ခေါ် အညတရော မြာဟ္မဏမဟာသာလော လူခေါ် လူခပါဝု-
 ရဏော ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။
 သတ္တာ ဧကမန္တံ နိဿိန္ဓေန တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ တေဒဝေါစ “ကိန္ဒ၊
 တံ မြာဟ္မဏ လူခေါ် လူခပါဝုရဏော”တိ။ ဣဓ မေ ဘော ဂေါတမ စတ္တာရော
 ပုတ္တာ၊ တေ မံ ဒါရေဟိ သံပုစ္ဆ သရာ နိက္ခာမေန္တိတိ။ တေန ဟိ တံ
 မြာဟ္မဏ ဣမာ ဂါထာယော ပရိယာပုဏိတွာ သဘာယံ မဟာဇနကာယေ
 သန္တိပတိတေ ပုတ္တေသု စ သန္တိသိန္ဓေသု ဘာသဿု—

“ယေဟိ ဇာတေဟိ နန္ဒိဿံ၊ ယေသဉ္စ ဘဝမိစ္ဆိသံ။
 တေ မံ ဒါရေဟိ သံပုစ္ဆ၊ သာဝ ဝါရေန္တိ သူကရံ။

အသန္တာ ကိရ မံ ဇမ္ဗာ၊ တာတ တာတာတိ ဘာသရေ။
 ရက္ခသာ ပုတ္တရူပေန၊ တေ ဇဟန္တိ ဝယောဂတံ။

အဿောဝ ဇိဏ္ဏော နိဗ္ဗောဂေါ၊ ခါဒနာ အပနိယတိ။
 ဗာလကာနံ ပိတာ ယေရော၊ ပရာဂါရေသု ဘိက္ခတိ။

ဒဏ္ဍောဝ ကိရ မေ သေယျော၊ ယဉ္စေ ပုတ္တာ အနဿဝါ။
 စဏ္ဍမ္ပိ ဂေါဏံ ဝါရေတိ၊ အထော စဏ္ဍမ္ပိ ကုက္ကရံ။

အန္ဓကာရေ ပုရေ ဟောတိ၊ ဂမ္ဘိရေ ဂါမေမေတိ။
 ဒဏ္ဍဿ အာနုဘာဝေန၊ ခလိတွာ ပတိတိဋ္ဌတိ”တိ”။

သော ဘဂဝတော သန္တိကေ တာ ဂါထာယော ဥဂ္ဂဏိတွာ တထာရူပေ
 မြာဟ္မဏာနံ သမာဂမဒိဝသေ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတေသု ပုတ္တေသု တံ သဘံ
 သြဂါဟိတွာ မြာဟ္မဏာနံ မဇ္ဈေ မဟာရဟေသု အာသနေသု နိဿိန္ဓေသု “အယံ
 မေ ကာလော”တိ သဘာယ မဇ္ဈေ ပဏိသိတွာ ဟတ္ထံ ဥက္ခိပိတွာ “အဟံ ဘော
 တုမှာကံ ဂါထာယော ဘာသိတုကာမော၊ သုဏိဿထာ”တိ ဝတွာ “ဘာ-
 သဿု မြာဟ္မဏ၊ သုဏောမာ”တိ ပုတ္တေ ဌိတကောဝ အဘာသိ။ တေန စ
 သမယေန မနုဿာနံ ဝတ္တံ ဟောတိ “ယော မာတာပိတုနံ သန္တကံ ခါဒန္တော
 မာတာပိတရော န ပေါသေတိ၊ သော မာရေတဗ္ဗော”တိ။ တသ္မာ တေ မြာဟ္မ-
 ဏပုတ္တာ ပိတု ပါဒေသု ပတိတွာ “ဇိဝိတံ နော တာတ ဒေထာ”တိ ယာစိ-
 သု။ သော ပိတု ဟဒယမုဒုတာယ “မာ မေ ဘော ပုတ္တကေ ဝိနာသယိတ္ထ၊
 ပေါသေဿန္တိ မ”န္တိ အာဟ။ အထဿ ပုတ္တေ မနုဿာ အာဟံသု “သစေ

ဘော အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ပီတရံ န သမ္မာ ပဋိဇဂ္ဂိဿထ၊ ဃာတေဿာမ ဝေါ”တိ။
 တေ ဘိတာ ပီတရံ ပိဋ္ဌေ နိဿိဒါပေတွာ သယံ ဥက္ခိပိတွာ ဂေဟံ နေတွာ
 သရိရံ တေလေန အတ္တိတွာ ဥဗ္ဗဇ္ဇေတွာ ဂန္ဓစုဏ္ဏာဒီဟိ နှာပေတွာ မြာဟ္မဏိ-
 ယော ပက္ခောသာပေတွာ “အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ အမှာကံ ပီတရံ သမ္မာ ပဋိဇဂ္ဂထ၊
 သစေ တုမေ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိဿထ၊ နိဂ္ဂဏိဿာမ ဝေါ”တိ ဝတွာ ပဏိတ-
 ဘောဇနံ ဘောဇေသုံ။

မြာဟ္မဏော သုဘောဇနဉ္စ သုခသေယျဉ္စ အာဂမ္မ ကတိပါဟဇ္ဇယေန
 သဉ္ဇာတဗလော ပီဏိန္ဒြိယော အတ္တဘာဝံ ဩလောကေတွာ “အယံ မေ
 သမ္ပတ္တိ သမဏံ ဂေါတမံ နိဿာယ လဒ္ဓါ”တိ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ ဧကံ
 ဒုဿယုဂံ အာဒါယ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကတပဋိသန္တာရော ဧကမန္တံ
 နိဿိန္ဓော တံ ဒုဿယုဂံ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “မယံ ဘော
 ဂေါတမ မြာဟ္မဏာ နာမ အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ပရိယေသာမ၊
 ပဋိဂ္ဂဏှာတု မေ ဘဝံ ဂေါတမော အာစရိယော အာစရိယဓနံ”န္တိ အာဟ။
 ဘဂဝါ တဿ အနုကမ္ပာယ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာ-
 ဝသာနေ မြာဟ္မဏော သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ဝေမာဟ “ဘော ဂေါတမ
 မယံ ပုတ္တေဟိ စတ္တာရိ ဓုဝဘတ္တာနိ ဒိန္နာနိ၊ တတော အဟံ ဒွေ တုမှာကံ
 ဒမ္မိ”တိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကလျာဏံ မြာဟ္မဏ၊ မယံ ပန ရုစ္စနဋ္ဌာနမေဝ
 ဂမိဿာမာ”တိ ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ မြာဟ္မဏော ဃရံ ဂန္ဓာ ပုတ္တေ
 အာဟ “တာတာ သမဏော ဂေါတမော မယံ သဟာယော၊ တဿ
 မေ ဒွေ ဓုဝဘတ္တာနိ ဒိန္နာနိ၊ တုမေ တသ္မိံ သမ္ပတ္တေ မာ ပမဇ္ဇိတ္တာ”တိ။ တေ
 “သာဓူ”တိ သမ္ပုဋိန္ဒိယု။

သတ္တာ ပုနဒိဝသေ ပိဏ္ဏာယ စရန္တော ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဃရဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။
 သော သတ္တာရံ ဒိသ္မိံ ပတ္တမာဒါယ ဃရံ ပဝေသေတွာ မဟာရဟေ ပလ္လင်္ကေ
 နိဿိဒါပေတွာ ပဏိတဘောဇနမဒါသိ။ သတ္တာ ပုနဒိဝသေ ဣတရဿ
 ဣတရဿာတိ ပဋိပါဋိယာ သဗ္ဗေသံ ဃရာနိ အဂမာသိ။ သဗ္ဗေ တေ တထေဝ
 သက္ကာရံ အကံသု။ ဧကဒိဝသံ ဇေဋ္ဌပုတ္တော မင်္ဂလေ ပစ္စုပဋိတေ ပီတရံ အာဟ
 “တာတ ကဿ မင်္ဂလံ ဒေမာ”တိ။ နာဟံ အညေ ဇာနာမိ၊ သမဏော
 ဂေါတမော မယံ သဟာယောတိ။ တေန ဟိ တံ သွာတနာယံ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု-
 သတေဟိ သဒ္ဓိံ နိမန္တေထာတိ။ မြာဟ္မဏော တထာ အကာသိ။ သတ္တာ
 ပုနဒိဝသေ သပရိဝါရော တဿ ဂေဟံ အဂမာသိ။ သော ဟရိတုပလိတ္တေ
 သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတေ ဂေဟေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိဿိဒါပေတွာ

အပေါ့ဒကမရူပါယသေန စေဝ ပဏီတေန ခါဒနိယေန စ ပရိဝိသိ။ အန္တရာ-
ဘတ္တသိယေဝ ဗြာဟ္မဏဿ စတ္တာရော ပုတ္တာ သတ္ထု သန္တိကေ နိသိဒိတွာ
အာဟံသု “ဘော ဂေါတမ မယံ အမှာကံ ပိတရံ ပဋိဇဂ္ဂါမ န ပမဇ္ဇာမ၊
ပဿထိမဿ အတ္တဘာဝ”န္တိ။

သတ္တာ “ကလျာဏံ ဝေါ ကတံ၊ မာတာပိတုပေါသနံ နာမ ပေါရာဏ-
ကပဏ္ဍိတာနံ အာစိဏ္ဏမေဝါ”တိ ဝဘွာ “တဿ နာဂဿ ဝိပွဝါသေန၊ ဝိရုဠာ
သလ္လကံ စ ကုဋ္ဌဇာ စာ”တိ ဣမံ ကောဒသနိပါတေ မာတုပေါသကနာဂ-
ရာဇဇာတကံ^၁ ဝိတ္တာရေန ကထေတွာ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ—

၃၂၄။ “ဓနပါလော နာမ ကုဋ္ဌရော၊
ကဋ္ဌကဘေဒနော ဒုန္ဒိဝါရယော။
ဗဒ္ဓေါ ကဗဠံ န ဘုဋ္ဌတိ၊
သုမရတိ နာဂဝနဿ ကုဋ္ဌရော”တိ။

ဟတ္ထ ဓနပါလော နာမာတိ တဒါ ကာသိကရညာ ဟတ္တာစရိယံ ပေသေတွာ
ရမဏီယေ နာဂဝနေ ဂါဟာပိတဿ ဟတ္ထိနော ဧတံ နာမံ။ ကဋ္ဌက-
ဘေဒနောတိ တိဒိဏမဒေါ။ ဟတ္ထိနံ ဟိ မဒကာလေ ကဏ္ဍစူဠိကာ ပဘိဇ္ဇန္တိ၊
ပကတိယာပိ ဟတ္ထိနော တသ္မိ^၂ ကာလေ အင်္ဂုသေ ဝါ ကုန္တတောမရေ ဝါ^၃
န ဂဏေန္တိ၊ စဏ္ဍာ ဘဝန္တိ။ သော ပန အတိစဏ္ဍောယေဝ။ တေန ဝုတ္တံ
ကဋ္ဌကဘေဒနော ဒုန္ဒိဝါရယောတိ။ ဗဒ္ဓေါ ကဗဠံ န ဘုဋ္ဌတိတိ သော ဗဒ္ဓေါ
ဟတ္ထိသာလံ ပန နေတွာ ဝိစိတြိသာဏိယာ ပရိက္ခိပါပေတွာ ကတဂန္ဓပရိ-
ဘဏ္ဍာယ ဥပရိ ဗဒ္ဓဝိစိတြိဝိတာနာယ ဘူမိယာ ဌပိတော ရညာ ရာဇာရဟေန
နာနဂ္ဂရသေန ဘောဇနေန ဥပဋ္ဌာပိတောပိ ကိဉ္စိ ဘုဋ္ဌိတုံ န ဣန္ဒြိ၊ တမတ္ထိ^၄
သန္ဓာယ “ဗဒ္ဓေါ ကဗဠံ န ဘုဋ္ဌတိ”တိ ဝုတ္တံ။ သုမရတိ နာဂဝနဿာတိ သော
ရမဏီယံ မေ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ နာဂဝနံ သရတိ။ “မာတာ ပန မေ အရညေ
ပုတ္တဝိယောဂေန ဒုက္ခပုတ္တာ အဟောသိ၊ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနဓမ္မော န မေ
ပူရတိ^၅၊ ကိ^၆ မေ ဣမိနာ ဘောဇနေနာ”တိ ဓမ္မိကံ^၇ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနဓမ္မမေဝ
သရိ။ တံ ပန ယသ္မာ တသ္မိ^၈ နာဂဝနေယေဝ ဌိတော သက္ကာ ပူရေတုံ၊
တေန ဝုတ္တံ သုမရတိ နာဂဝနဿ ကုဋ္ဌရောတိ။ သတ္ထရိ ဣမံ အတ္တနော

၁-၃ ၄-၃၉၊ ၃ ၅-၂၂၆-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-အင်္ဂုသံ ဝါ တုန္တံ ဝါ တောမရံ ဝါ (သျှာ)
၃-ဟတ္ထိသာလံ ပဝိသိတမတ္ထံ ပန (သျှာ၊ က)
၄-မာဟုပဋ္ဌာနဓမ္မော န ပူရေန္တေ (သီ)၊ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနဓမ္မမေဝ ပူရေတိ (သျှာ) ၅-ဓမ္မိကတ္တာ (သီ)

ပုဗ္ဗစရိယံ အာနေတွာ ကထေန္တေ ကထေန္တေယေဝ သဗ္ဗေပိ တေ အဿုဓာရာ ပဝတ္ထေတွာ မုဒုဟဒယာ ဩဟိတသောတာ ဘဝိံသု။ အထ နေသံ ဘဂဝါ သပ္ပါယံ ဝိဒိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

ဒေသနာဝသာနေ သဒ္ဓိံ ပုတ္တေဟိ စေဝ သုဏိသာဟိ စ ပြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ပရိဇိဏ္ဏပြာဟ္မဏပုတ္တဝတ္ထု တတိယံ။

၄-ပသေနဒိကောသလဝတ္ထု

မိဒ္ဓိ ယဒါ ဟောတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ရာဇာနံ ပသေနဒိကောသလံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ကေသိံ ဟိ သမယေ ရာဇာ တဏှုလဒေါဏဿ ဩဒနံ တဒုပိယေန သူပဗျဉ္ဇနေန ဘုဉ္ဇတိ။ သော ကေဒိဝသံ ဘုတ္တပါတရာသော ဘတ္တသမ္ပဒံ အဝိနောဒေတွာဝ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ကိလန္တရူပေါ ဣတော စိဟော စ သမ္ပရိဝတ္တတိ၊ နိဒ္ဒါယ အဘိဘုယုမာနောပိ ဥဇုကံ နိပဇ္ဇိတုံ အသက္ကောန္တော ကေမန္တံ နိသိဒိ။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ “ကိံ မဟာရာဇ အဝိဿမိတွာဝ အာဂတောသိ”တိ။ အာမ ဘန္တေ ဘုတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ မေ မဟာဒုက္ခံ ဟောတိတိ။ အထ နံ သတ္တာ “မဟာရာဇ အတိဗဟုဘောဇနံ ဧဝံ ဒုက္ခံ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၂၅။ “မိဒ္ဓိ ယဒါ ဟောတိ မဟန္တသော စ၊
နိဒ္ဒါယိတာ သမ္ပရိဝတ္တသာယိ။
မဟာဝရာဟောဝ နိဝါပပုဋ္ဌော၊
ပုနပ္ပုနံ ဂဟ္မမုပေတိ မန္တော”တိ။

တတ္ထ မိဒ္ဓိတိ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတော။ မဟန္တသော စာတိ မဟာဘောဇ-
နော အာဟရဟတ္တကအလံသာဋကတတြဝဋ္ဌကကာကမာသကဘုတ္တဝမိတကာနံ
အညတရော ဝိယ။ နိဝါပပုဋ္ဌောတိ ကုဏှကာဒိနာ သူကရဘတ္တေန ပုဋ္ဌော။
သရသူကရော ဟိ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ပေါသိယမာနော ထူလ-
သရီရကာလေ ဂေဟာ ဗဟိ နိက္ခမိတုံ အလဘန္တော ဟေဋ္ဌာမဇ္ဇာဒိသု

သမ္ပရိဝတ္တိတွာ အဿသန္တော ပဿသန္တော သယတေဝ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ—ယဒါ ပုရိသော မိဒ္ဓိ စ ဟောတိ မဟဋ္ဌသော စ၊ နိဝါပပုဋ္ဌော
 မဟာဝရာဟော ဝိယ စ အညေန ဣရိယာပထေန ယာပေတုံ^၁ အသက္ကောန္တော
 နိဒ္ဒါယနသီလော သမ္ပရိဝတ္တသာယီ၊ တဒါ သော “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ”တိ
 တိဏိ လက္ခဏာနိ မနသိ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ တေသံ အမနသိကာရာ
 မန္တပညော ပုနပ္ပုနံ ဂဗ္ဘမုပေတိ၊ ဂဗ္ဘဝါသတော န ပရိမုစ္စတိတိ။ ဒေသနာ-
 ဝသာနေ သတ္တာ ရညော ဥပကာရဝသေန—

“မနုဇဿ သဒါ သတီမတော၊ မတ္တံ ဇာနတော လဒ္ဓဘောဇနေ။
 တနုကဿ ဘဝန္တိ ဝေဒနာ၊ သဏိကံ ဇီရတိ အာယု ပါလယ”န္တိ^၂—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ဥတ္တရမာဏဝံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ “ဣမံ ဂါထံ ရညော ဘောဇ-
 နဝေလာယ ပဝေဒေယျာသိ^၃၊ ဣမိနာ ဥပါယေန ဘောဇနံ ပရိဟာပေယျာ-
 သိ”တိ ဥပါယံ အာစိက္ခိ၊ သော တထာ အကာသိ။ ရာဇာ အပရေန သမယေန
 နာဠိကောဒနပရမတာယ သဏ္ဍိတော သုသလ္လဟုကသရီရော သုခပ္ပတ္တော
 သတ္တရိ ဥပ္ပန္နဝိဿာသော သတ္တာဟံ အသဒိသဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ဒါနာနု-
 မောဒနာယ မဟာဇနော မဟန္တံ ဝိသေသံ ပါပုဏိတိ။

ပသေနဒိကောသလဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-သာနုသာမဏေရဝတ္ထု၊

ဣဒံ ပုရေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာနံ နာမ
 သာမဏေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ ဧကိဿာ ဥပါသိကာယ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ။ အထ နံ
 သာ ဒဟရကာလေယေဝ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ
 သီလဝါအဟောသိ ဝတ္တသမ္ပန္နော၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယအာဂန္တုကာနံ ဝတ္တံ ကတ-
 မေဝ ဟောတိ။ မာသဿ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ^၄ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဥဒကမာဋ္ဌကေ
 ဥဒကံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ဓမ္မဿဝနဂ္ဂံ^၅ သမ္ပဇိတွာ အာသနံ ပညာပေတွာ ဒီပံ
 ဇာလေတွာ မရုရဿရေန ဓမ္မဿဝနံ သောသေတိ။ ဘိက္ခု။ တဿ ထာမံ

၁-ဋ္ဌာတုံ (သီ)

၃-ဝေဒေယျာသိ (သီ၊ သျှာ)

၂-သံ ၁-ဂ ၂-ပိဋ္ဌေ။

၄-အဋ္ဌ ဒိဝသေ (သီ၊ သျှာ) အံ-ဋ္ဌ ၁-၂၀၀-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဥတွာ “သရဘညံ” ဘဏ သာမဏေရာ” တိ အဇ္ဈေသန္တိ။ သော “မယံ ဟဒယ-
 ဝါတော ရုဇတိ၊ ကာယော ဝါ ဗာဓတိ” တိ ကိဉ္စိ ပစ္စာဟာရံ အကတွာ ဓမ္မာသနံ
 အဘိရူဟိတွာ အာကာသံဂံ ဩတာရေန္တော ဝိယ သရဘညံ ဝတွာ
 ဩတရန္တော “မယံ မာတာပိတုနံ ဣမသ္မိံ သရဘညေ ပတ္တိံ ဒဗ္ဗိ” တိ ဝဒတိ။
 တဿ မနုဿာ မာတာပိတရော ပတ္တိယာ ဒိန္နဘာဝံ န ဇာနန္တိ။ အနန္တရတ္တ-
 ဘာဝေ ပနဿ မာတာ ယက္ခိနိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ၊ သာ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ
 အာဂန္တော ဓမ္မံ သုတွာ “သာမဏေရေန ဒိန္နပတ္တိံ အနုမောဒါမိ တာတာ” တိ
 ဝဒတိ။ “သီလသမ္ပန္နော စ နာမ ဘိက္ခု သဒေဝကဿ လောကဿ ပိယော
 ဟောတိ” တိ တသ္မိံ သာမဏေရေ ဒေဝတာ သလဇ္ဇော သဂါရဝါ မဟာ-
 ဗြဟ္မာနံ ဝိယ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ ဝိယ စ နံ မညန္တိ။ သာမဏေရေ ဂါရဝေန တဉ္စ
 ယက္ခိနိ ဂရုကံ ကတွာ ပဿန္တိ။ တာ ဓမ္မဿဝနယက္ခသမာဂ္ဂမာဒိသု
 “သာနုမာတာ သာနုမာတာ” တိ ယက္ခိနိယာ အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍိ
 ဒေန္တိ။ မဟေသက္ခာပိ ယက္ခာ တံ ဒိသွာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမန္တိ၊ အာသနာ ဝုဠဟန္တိ။

အထ ခေါ သာမဏေရော ဝုဗ္ဗိမန္တာယ ပရိပတ္တိန္ဒြိယော အနဘိရတိယာ
 ပိဋိတော အနဘိရတိံ ဝိနောဒေတုံ အသက္ကောန္တော ပရုဠကေသနခေါ ကိလိဋ္ဌ-
 နိဝါသနပါရူပနော ကဿစိ အနာရောစေတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ဧကကောဝ
 မာတုဗရံ အဂမာသိ။ ဥပါသိကာ ပုတ္တံ ဒိသွာ ဝန္တိတွာ အာဟ “ကိံ တာတ တံ
 ပုဗ္ဗေ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ ဝါ ဒဟရသာမဏေရေဟိ ဝါ သဒ္ဓိံ ဣဓာဂစ္ဆသိ၊
 ကသ္မာ ဧကကောဝ အဇ္ဇ အာဂတောသိ” တိ။ သော ဥက္ကဏ္ဍိတဘာဝံ အာရော-
 စေသိ။ သာ ဥပါသိကာ နာနပ္ပကာရေန ဗရာဝါသေ အာဒီနဝံ ဒသေတွာ ပုတ္တံ
 ဩဝဒမာနာပိ သညာပေတုံ အသက္ကောန္တိ “အပ္ပေဝ နာမ အတ္တနော ဓမ္မတာယပိ
 သလ္လက္ခေယျာ” တိ အနုယျောဇေတွာ “တိဋ္ဌ တာတ၊ ယာဝ တေ ယာဂုဘတ္တံ
 သမ္မာဒေမိ၊ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စဿ တေ မနာပါနိ ဝတ္ထာနိ နိဟ-
 ရိတွာ ဒဿာမိ” တိ ဝတွာ အာသနံ ပညာပေတွာ အဒါသိ။ နိသိဒိ သာမ-
 ဏေရော။ ဥပါသိကာ မုဟုတ္တေနဝ ယာဂုခဇ္ဇကံ သမ္မာဒေတွာ အဒါသိ။ အထ
 “ဘတ္တံ သမ္မာဒေဿာမိ” တိ အဝိဒူရေ နိသိန္တာ တဏှာလေ ဓောဝတိ။ တသ္မိံ
 သမယေ သာယက္ခိနိ “ကဟံ န ခေါ သာမဏေရော၊ ကစ္စိ ဘိက္ခာဟာရံ လဘတိ၊
 နော” တိ အာဝဇ္ဇမာနာ တဿ ဝိဟ္မမိတုကာမတာယ နိသိန္နဘာဝံ ဥတွာ
 “သာမဏေရော မေ မဟေသက္ခာနံ ဒေဝတာနံ အန္တရေ လဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေယျ၊
 ဂစ္ဆာမိဿ ဝိဟ္မမနေ အန္တရာယံ ကရိဿာမိ” တိ အာဂန္တော တဿ သရိရေ

၁-ပဒတသကံ (သီ၊ သျှ) ၂-ဥတွာ မာဟေဝ ခေါ မေ ဒေဝတာနံ အန္တရေ လဇ္ဇော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ (သီ)

အဓိမုစ္စိတွာ ဂိဝံ ပရိဝတ္တေတွာ ခေဋ္ဌေန ပဿရန္တေန ဘူမိယံ နိပတိံ။ ဥပါသိကာ ပုတ္တဿ တံ ဝိပုကာရံ ဒိသ္မာ ဝေဂေန ဂန္ဓာ ပုတ္တံ အာလိင်္ဂေတွာ ဦရုသု နိပဇ္ဇာပေသိ။ သကလဂါမဝါသိနော အာဂန္ဓာ ဗလိကမ္မာဒိနိ ကရိံသု။ ဥပါသိကာ ပန ပရိဒေဝမာနာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဂ္ဂိဟာရိယပက္ခဋ္ဌ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တိ၊ မြဟ္မစရိယံ စရန္တိ ယေ။
န တေဟိ ယက္ခာ ကိဋ္ဌန္တိ၊ ဣတိ မေ အရဟတံ သုတံ။
သာ ဒါနိ အဇ္ဇ ပဿာမိ၊ ယက္ခာ ကိဋ္ဌန္တိ သာနုနာ”တိ။

ဥပါသိကာယ ဝစနံ သုတွာ—

“စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဂ္ဂိဟာရိယပက္ခဋ္ဌ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။

ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တိ၊ မြဟ္မစရိယံ စရန္တိ ယေ။
န တေဟိ ယက္ခာ ကိဋ္ဌန္တိ၊ သာဟု တေ အရဟတံ သုတ”န္တိ—

ဝတွာ အာဟ—

“သာနံ ပဗုဒ္ဓံ ဝဇ္ဇာသိ၊ ယက္ခာနံ ဝစနံ ဣဒံ။
မာကာသိ ပါပကံ ကမ္မံ၊ အာဝိ ဝါ ယဒိ ဝါ ရဟော။

သစေ စ ပါပကံ ကမ္မံ၊ ကရိဿသိ ကရောသိ ဝါ။
န တေ ဒုက္ခာ ပမုတျတ္ထိ၊ ဥပ္ပစ္စာပိ ပလာယတော”တိ။

ဧဝံ ပါပကံ ကမ္မံ ကတွာ သကုဏဿ ဝိယ ဥပ္ပတိတွာ ပလာယတောပိ တေ မောက္ခော နတ္ထိတိ ဝတွာ သာ ယက္ခိနိ သာမဏေရံ မုဉ္ဇိ။ သော အက္ခိနိ ဥမ္မိလေတွာ မာတရံ ကေသေ ဝိကိရိယ အဿသန္တိ ပဿသန္တိ ရောဒမာနံ သကလဂါမဝါသိနော စ သန္တိပတိတေ ဒိသ္မာ အတ္တနော ယက္ခေန ဂဟိတဘာဝံ အဇာနန္တော “အဟံ ပုဗ္ဗေ ဝိဋ္ဌေ နိသိန္ဓော၊ မာတာ မေ အဝိဒူရေ နိသိဒိတွာ တဏှုလေ ဓောဝိ၊ ဣဒါနိ ပနမိ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇော၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ နိပဇ္ဇကောဝ မာတရံ အာဟ—

“မတံ ဝါ အမ္မ ရောဒန္တိ၊ ယော ဝါ ဇီဝံ န ဒိဿတိ။
ဇီဝန္တံ အမ္မ ပဿန္တိ၊ ကသ္မာ မံ အမ္မ ရောဒသိ”တိ။

အထဿ မာတာ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတဿ ပုန
ဝိဗ္ဗမနတ္ထံ အာဂမနေ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တိ အာဟ—

“မတံ ဝါ ပုတ္တ ရောဒန္တိ၊ ယော ဝါ ဇီဝံ န ဒိဿတိ။
ယော စ ကာမေ စဇိတွာန၊ ပုနရာဂစ္ဆတေ ဣဓ။
တံ ဝါပိ ပုတ္တ ရောဒန္တိ၊ ပုန ဇီဝံ မတော ဟိ သော”တိ။

ဝေဉ္စ ပုန ဝတွာ သရာဝါသံ ကုက္ကုဋ္ဌသဒိသဉ္စေ နရကသဒိသဉ္စေ ကတွာ
သရာဝါသေ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တိ ပုန အာဟ—

“ကုက္ကုဋ္ဌာ ဥဗ္ဘတော တာတ၊ ကုက္ကုဋ္ဌံ ပတိတုမိစ္ဆသိ။
နရကာ ဥဗ္ဘတော တာတ၊ နရကံ ပတိတုမိစ္ဆသိ”တိ။

အထ နံ “ပုတ္တ ဘဒ္ဒိ တဝ ဟောတု၊ မယာ ပုန ‘အယံ နော ပုတ္တကော
ဥယုမာနော’တိ ဂေဟာ ဘဏ္ဍံ ဝိယ နိဟရိတွာ ပုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗာဇိတော၊
သရာဝါသေ ပုန ဥယျိတုံ ဣစ္ဆသိ။ အဘိဓာဝထ ပရိတ္တာယထ နောတိ ဣမ-
မတ္ထံ ကဿ ဥဇ္ဈာပယာမ ကံ နိဇ္ဈာပယာမာ”တိ ဒီပေတုံ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“အဘိဓာဝထ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကဿ ဥဇ္ဈာပယာမသေ။
-အာဒိတ္တာ နိဟတံ ဘဏ္ဍံ၊ ပုန ဥယျိတုမိစ္ဆသိ”တိ။

သော မာတရိ ကထေန္တိယာ ကထေန္တိယာ သလ္လက္ခေတွာ “နတ္ထိ မယံ
ဂိဟိဘာဝေန အတ္ထော”တိ အာဟ။ အထဿ မာတာ “သာဓု တာတာ”တိ
တုဋ္ဌာ ပဏီတဘောဇနံ ဘောဇေတွာ “ကတိဝသောသိ တာတာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ ပရိပုဏ္ဏဝဿဘာဝံ ဥတွာ တိစိဝရံ ပဋိယာဒေသိ။ သော ပရိပုဏ္ဏပတ္တ-
စိဝရော ဥပသမ္ပဒံ လဘိ။ အထဿ အစိရူပသမ္ပန္ဓဿ သတ္တာ စိတ္တနိဂ္ဂဟေ
ဥဿာဟံ ဇနေန္တော “စိတ္တံ နာမေတံ နာနာရမ္မဏေသု ဒီသရတ္ထံ စာရိကံ စရန္တံ
အနိဂ္ဂဏှန္ဓဿ သောတ္ထိဘာဝေါ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အင်္ဂုသေန မတ္တဟတ္ထိနော
ဝိယ စိတ္တဿ နိဂ္ဂဏှနေ ယောဂေါ ကရဏိယော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-၃ ၂-၂၂၉၊ သံ ၁-၂၁၁-ပိဋေသု။ ၂-ကုက္ကုဋ္ဌေ (သိ) သံ ၁-၂၁၁-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

၃၂၆။ “ဣဒံ ပုရေ စိတ္တမစာရိ စာရိကံ၊
 ယေနိစ္ဆကံ ယတ္ထကာမံ ယထာသုခံ။
 တဒဇ္ဇဟံ နိဂ္ဂဟေဿာမိ ယောနိသော၊
 ဟတ္ထိပ္ပဘိန္ဒံ ဝိယ အင်္ဂသဂ္ဂဟော”တိ။

တဿတ္ထော—ဣဒံ စိတ္တံ နာမ ဣတော ပုဗ္ဗေ^၁ ရူပါဒီသု စ အာရမ္မဏေသု ရာဂါဒီနံ ယေန ကာရဏေန ဣစ္ဆတိ၊ ယတ္ထေဝဿ ကာမော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝသေန ယတ္ထ ကာမံ ယထာရုစိ စရန္တဿ သုခံ ဟောတိ၊ တထေဝ ဝိစရဏတော^၂ ယထာသုခံ ဒီဃရတ္တံ စာရိကံ စရိ၊ တံ^၃ အဇ္ဇ အဟံ ပဘိန္ဒံ မတ္တဟတ္ထိ^၄ ဟတ္တာစရိယသင်္ခါတော ဆေကော အင်္ဂသဂ္ဂဟော အင်္ဂသေန ဝိယ ယောနိသောမနသိကာရေန နိဂ္ဂဟေဿာမိ၊ နာဿ ဝိတိက္ကမိတုံ ဒဿာမိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သာနုနာ သဒ္ဓိ^၅ ဓမ္မဿဝနာယ ဥပသင်္ကမန္တာနံ ဗဟူနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ သောပါယသ္မာ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ မဟာဓမ္မကထိကော ဟုတွာ ဝိသဝဿသတံ ဌတွာ သကလဇမ္ပဒိပံ သင်္ခါဘေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ။

သာနုသာမဏေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ပါဝေယျကဟတ္ထိဝတ္ထု

အပ္ပမာဒရတာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရညော ပါဝေယျကံ^၆ နာမ ဟတ္ထိ^၇ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရဟတ္ထိ တရုဏကာလေ မဟာဗလော ဟုတွာ အပရေန သမယေန ဇရာဝါတဝေဂဗ္ဘာဟတော ဟုတွာ ဧကံ မဟန္တံ သရံ ဩရုပ္ပ ကလလေ လဂ္ဂိတွာ ဥတ္တရိတုံ နာသက္ခိ။ မဟာဇနော တံ ဒိသ္မာ “ဝေရူပေါပိ နာမ ဟတ္ထိ ဣမံ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ပတ္ထော”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇော တံ ပဝတ္ထိ^၈ သုတွာ ဟတ္တာစရိယံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ အာစရိယ တံ ဟတ္ထိ^၉ ကလလတော ဥဒ္ဓရာဟိ”တိ။ သော ဂန္ဓာ တသ္မိ^{၁၀} ဌာနေ သင်္ဂါမသီသံ ဒသေတွာ သင်္ဂါမဘေရိ^{၁၁} အာကောဋ္ဌာပေသိ။ မာနဇာတိကော ဟတ္ထိ ဝေဂေနဋ္ဌာယ ထလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဘိက္ခု တံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “တေန

၁-ပုရောရံ (သီ) ၂-စရန္တံ (သီ) ၃-စာရိကံ အကာသိ (သီ) ၄-မဒ္ဓေရကံ (သီ)

ဘိက္ခုဝေ ဟတ္ထိနာ ပကတိပက်ဒုဂ္ဂတော အတ္တာ ဥဒ္ဓဇ္ဇော၊ တုမေ ပန ကိလေသဒုဂ္ဂေ ပက္ခန္ဓာ။ တသ္မာ ယောနိသော ပဒဟိတွာ တုမေပိ တတော အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရထာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၂၇။ “အပ္ပမာဒရတာ ဟောထ၊ သစိတ္တမနုရက္ခထ။
ဒုဂ္ဂါ ဥဒ္ဓရထ’တ္တာနံ၊ ပဏေံ သန္ဓောဝ ကုဉ္ဇရော”တိ။

တတ္ထ အပ္ပမာဒရတာတိ သတိယာ အဝိပွဝါသေ အဘိရတာ ဟောထ။ သစိတ္တန္တိ ရူပါဒီသု အာရမ္မဏေသု အတ္တနော စိတ္တံ ယထာ ဝိတိက္ကမံ န ကရောတိ၊ ဧဝံ ရက္ခထ။ ဒုဂ္ဂါတိ ယထာ သော ပဏေံ သန္ဓော ကုဉ္ဇရော ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယာမံ ကတွာ ပက်ဒုဂ္ဂတော အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရိတွာ ထလေ ပတိဋ္ဌိတော၊ ဧဝံ တုမေပိ ကိလေသဒုဂ္ဂတော အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရထ၊ နိဗ္ဗာနထလေ ပတိဋ္ဌာပေထာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ဘိက္ခု၊ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံ သူတိ။

ပါဝေယျကဟတ္ထိဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-သမ္မဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု

သစေ လဘေထာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ပါလိလေယျကံ နိဿာယ ရက္ခိတဝနသဏ္ဍေ ဝိဟရန္တော သမ္မဟုလေ ဘိက္ခု၊ အာရမ္မ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ယမကဝဂ္ဂေ “ပရေ စ န ဝိဇာနန္တိ”တိ ဂါထာဝဏ္ဏနာယ အာဂတမေဝ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

တထာဂတဿ တတ္ထ ဟတ္ထိနာဂေန ဥပဋ္ဌိယမာနဿ ဝသနဘာဝေါ သကလဇမ္ပဒီပေ ပါကဇ္ဇော အဟောသိ။ သာဝတ္ထိနဂရတော “အနာထပိဏ္ဍိ- ကောဝိသာခါမဟာဥပါသိကာ”တိ ဧဝမာဒီနိ မဟာကုလာနိ အာနန္ဒတ္ထေရဿ သာသနံ ပဟိဏိံသု “သတ္တာရံ နော ဘန္တေ ဒသေထာ”တိ။ ဒိသာဝါ- သိနောပိ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု၊ ဝုဋ္ဌဝဿာ အာနန္ဒတ္ထေရံ ဥပသက်မိတွာ “စိရဿုတာ နော အာဝုသော အာနန္ဒ ဘဂဝတော သမ္ပါခါ ဓမ္မိ ကထာ၊ သာဓု မယံ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ လဘေယျာမ ဘဂဝတော သမ္ပါခါ ဓမ္မိ ကထံ သဝနာယာ”တိ ယာစိံသု။ ထေရော တေ ဘိက္ခု၊ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္ဓာ

၁-ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၁-၃၉-ပိဋ္ဌေ။

“တေမာသံ ဧကဝိဟာရိနော တထာဂတဿ သန္တိကံ ဧတ္ထကေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ဥပသင်္ကမနံ အယုတ္တ”န္တိ စိန္တေတွာ တေ ဘိက္ခု ဗဟိ ဌပေတွာ ဧကကောဝ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိ။ ပါလိလေယျကော တံ ဒိသ္မာ ဒဏ္ဍမာဒါယ ပက္ခန္ဓိ။ တံ သတ္တာ ဩလောကေတွာ “အပေဟိ အပေဟိ ပါလိလေယျက၊ မာ ဝါရယိ၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော ဒေသော”တိ အာဟ။ သော တတ္ထေဝ ဒဏ္ဍံ ဆဇ္ဇေတွာ ပတ္တစီဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ အာပုစ္ဆိ။ ထေရော နာဒါသိ။ နာဂေါ “သစေ ဥပ္ပဟိတ-ဝတ္ထော ဘဝိဿတိ၊ သတ္တု နိဿိဒနပါသာဏဗလကေ အတ္ထုနော ပရိက္ခာရံ န ဌပေဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ ထေရော ပတ္တစီဝရံ ဘူမိယံ ဌပေသိ။ ဝတ္ထုသမ္ပန္နာ ဟိ ဂရုနံ အာသနေ ဝါ သယနေ ဝါ အတ္ထုနော ပရိက္ခာရံ န ဌပေန္တိ။

ထေရော သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ နိဿိဒိ။ သတ္တာ “ဧကကောဝ အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ အာဂတဘာဝံ သုတွာ “ကဟံ ပန တေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “တုမှာကံ စိတ္တံ အဇာနန္တော ဗဟိ ဌပေတွာ အာဂတောပိ”တိ ဝုတ္တေ “ပက္ခောသာဟိ နေ”တိ အာဟ။ ထေရော တထာ အကာသိ။ သတ္တာ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ “ဘန္တေ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓသုခုမာလော စေဝ ဒတ္ထိယသုခုမာလော စ၊ တုမှေဟိ တေမာသံ ဧကကေဟိ တိဋ္ဌန္တေဟိ နိဿိဒန္တေဟိ စ ဒုတ္တရံ ကတံ၊ ဝတ္ထု-ပဋိဝတ္တကာရကောပိ မုခေါဒကာဒိဒါယကောပိ နာဟောသိ မညေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ပါလိလေယျကဟတ္ထိနာ မမ သဗ္ဗကိဋ္ဌာနိ ကတာနိ။ ဧဝဋ္ဋပံ ဟိ သဟာယံ လဘန္တေန ဧကကောဝ ဝသိတုံ ယုတ္တံ၊ အလဘန္တဿ ဧကစာရိက-ဘာဝေါဝ သေယျော”တိ ဝတွာ နာဂဝဂ္ဂေ ဣမာ ဂါယာ အဘာသိ—

၃၂၀။ “သစေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
 သဒ္ဓိံစရံ သာဓုဝိဟာရိ ဓိရံ။
 အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနိ၊
 စရေယျ တေန’တ္ထမနော သတိမာ။

၃၂၉။ နော စေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
 သဒ္ဓိံစရံ သာဓုဝိဟာရိ ဓိရံ။
 ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ဝိဇိတံ ပဟာယ၊
 ဧကော စရေ မာတင်္ဂ’ရညေဝ နာဂေါ။

၁-လဘန္တေန သဒ္ဓိံ တေန ဝသိတုံ (သိ)

၃၃၀။ ဧကဿ စရိတံ သေယျော၊
 နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာ။
 ဧကော စရေ န စ ပါပါနိ ကယိရာ၊
 အပ္ပေါဿုက္ကော မာတင်္ဂ'ရညေဝ နာဂေါ'တိ။

တတ္ထ နိပကန္တိ နေပက္ကပညာယ သမန္နာဂတံ။ သာဓုဝိဟာရိ ဝိရန္တိ ဘဒ္ဒက-
 ဝိဟာရိ ပဏ္ဍိတံ။ ပရိဿယာနိတိ တာဒိသံ မေတ္တာဝိဟာရိ သဟာယံ
 လဘန္တော သီဟဗျုပ္ပါဒယော ပါကဋ္ဌပရိဿယေ စ ရာဂဘယဒေါသဘယ-
 မောဟဘယာဒယော ပဋိစ္ဆန္တပရိဿယေ စာတိ သဗ္ဗေဝ ပရိဿယေ အဘိ-
 ဘဝိတွာ တေန သဒ္ဓိံ အတ္တမနော ဥပဋ္ဌိတသတိ ဟုတွာ စရေယျ၊ ဝိဟာရေယျာတိ
 အတ္ထော။

ရာဇာဝ ရုဒ္ဓန္တိ ရဋ္ဌံ ဟိတွာ ဂတော မဟာဇနကရာဇာ ဝိယ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ
 ဟောတိ—ယထာ ဝိဇိတဘူမိပဒေသော ရာဇာ “ဣဒံ ရဋ္ဌံ နာမ မဟန္တိ
 ပမာဒဋ္ဌာနံ၊ ကိံ မေ ရဇဇေန ကာရိတေနာ”တိ ဝိဇိတံ ရဋ္ဌံ ပဟာယ ဧကကောဝ
 မဟာရညံ ပဝိသိတွာ တာပသပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ စတုသု ဣရိယာပထေသု
 ဧကကောဝ စရတိ၊ ဧဝံ ဧကကောဝ စရေယျာတိ။ မာတင်္ဂ'ရညေဝ နာဂေါတိ
 ယထာ စ “အဟံ ခေါ အာကိဏ္ဏော ဝိဟရာမိ ဟတ္ထိဟိ ဟတ္ထိနိဟိ ဟတ္ထိကဋ္ဌ-
 ဘေဟိ ဟတ္ထိစ္ဆာပေဟိ၊ ဆိန္ဒုဂ္ဂါနိ စေဝ တိဏာနိ ခါဒါမိ၊ ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂဉ္စ မေ
 သာခါဘင်္ဂံ ခါဒန္တိ၊ အာဝိလာနိ စ ပါနိယာနိ ဝိဝါမိ၊ ဩဂါဟာ စ မေ
 ဥတ္တိဏ္ဏဿ ဟတ္ထိနိယော ကာယံ ဥပနိဗံသန္တိယော ဂစ္ဆန္တိ၊ ယံနုနာဟံ
 ဧကကောဝ ဂဏမှာ ဝုပကဋ္ဌော ဝိဟရေယျ”န္တိ ဧဝံ ပဋိသဉ္ဇိက္ခိတွာ ဂမနတော
 မာတင်္ဂေါတိ လဒ္ဓနာမော ဣမသ္မိံ အရညေ အယံ ဟတ္ထိနာဂေါ ယူထံ ပဟာယ
 သဗ္ဗိရိယာပထေသု ဧကကောဝ သုခံ စရတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဧကကောဝ စရေယျာတိ
 အတ္ထော။

ဧကဿာတိ ပဗ္ဗဇိတဿ ဟိ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧကိဘာဝါ-
 ဘိရတဿ ဧကကဿေဝ စရိတံ သေယျော။ နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာတိ
 စူဠသီလံ မဇ္ဈိမသီလံ မဟာသီလံ ဒသ ကထာဝတ္ထုနိ တေရသ ဓုတင်္ဂဂုဏာနိ
 ဝိပဿနာဉာဏံ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတ္တာရိ ဖလာနိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဆ အဘိညာ
 အမတမဟာနိဗ္ဗာနန္တိ အယဉ္ဇိ သဟာယတာ နာမ။ သာ ဗာလေ နိဿာယ

၁-ဝိ ၃-၅၀၀၊ ၃ ၁-၁၂၅-ဝိဇ္ဇေသု။

အဓိဂန္တု န သက္ကာတိ နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာ။ ဧကောကိ ဣဓိနာ ကာရ-
 ဏေန သဗ္ဗိရိယာပထေသု ဧကကောဝ စရေယျ။ အပ္ပမတ္တကာနိဝိ န စ ပါပါနိ
 ကယိရာ။ ယထာ သော အပ္ပေါသုက္ကော နိရာလယော ဣမသ္မိံ အရညေ
 မာဘင်္ဂနာဂေါ ဣန္ဒြိတိန္ဒြိကဋ္ဌာနေ သုခံ စရတိ၊ ဧဝံ ဧကကောဝ ဟုတွာ
 စရေယျ။ အပ္ပမတ္တကာနိဝိ န စ ပါပါနိ ကရေယျာတိ အတ္ထော။ တသ္မာ တုမှဟိ
 ပဟိရူပံ သဟာယံ အလဘန္တေဟိ ဧကစာရိယောဝ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဣပေက္ခံ
 ဒသေန္တော သက္ကာ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဒေသေသိ။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာပိ တေ ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပဟိဋ္ဌဟိ သူတိ။
 သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-မာရဝတ္ထု

အတ္တမ္ပိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သက္ကာ ဟိမဝန္တပဒေသေ အရညကုဋ်ကာယံ
 ဝိဟရန္တော မာရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဟသ္မိံ ကိရ ကာလေ ရာဇာနော မနုဿေ ဝိဋ္ဌေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဋ္ဌိ။
 အထ ဘဂဝါ အဓမ္မိကရာဇုနံ ရဇ္ဇေ ဒဏ္ဍကရဏပိဋိတေ^၁ မနုဿေ ဒိသ္မာ
 ကာရုညေန ဧဝံ စိန္တေသိ “သက္ကာ န ခေါ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ အဟနံ
 အဃာတယံ၊ အဇိနံ အဇာပယံ၊ အသောစံ အသောစာပယံ ဓမ္မေနာ” တိ။ မာရော
 ပါပိမာ တံ ဘဂဝတော ပရိဝိတက္ကံ ဥတွာ “သမဏော ဂေါတမော ‘သက္ကာ
 န ခေါ ရဇ္ဇံ ကာရေတု’န္တိ စိန္တေသိ၊ ဣဒါနိ ရဇ္ဇံ ကာရေတုကာမော
 ဘဝိဿတိ၊ ရဇ္ဇဉ္စ နာမေတံ ပမာဒဋ္ဌာနံ၊ တံ ကာရေန္တေ ၂ သက္ကာ ဩကာသံ
 လဘိတုံ၊ ဂစ္ဆာမိ ဥဿာဟမဿ ဇနေဿာမိ” တိ စိန္တေတွာ သက္ကာရံ ဥပ-
 သင်္ကံမိတွာ အာဟ “ကာရေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ရဇ္ဇံ၊ ကာရေတု သုဂတော
 ရဇ္ဇံ အဟနံ အဃာတယံ၊ အဇိနံ အဇာပယံ၊ အသောစံ အသောစာပယံ
 ဓမ္မေနာ” တိ။ အထ နံ သက္ကာ “ကိံ ပန မေ တံ ပါပိမ ပဿသိ၊ ယံ? မံ တံ ဧဝံ
 ဝဒေသိ” တိ ဝတွာ “ဘဂဝတာ ခေါဘန္တေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ သုဘာဝိတာ။
 အာကင်္ခမာနော ဟိ ဘဂဝါ ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇံ ‘သုဝဏ္ဏ’န္တိ အဓိမုစ္စေယျ။
 တဉ္စ သုဝဏ္ဏမေဝ အဿ၊ အဟမ္ပိ ခေါ ဓနေန ဓနကရဏိယံ ကရိဿာမိ၊
 တုမှေ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဿထာ” တိ တေန ဝုတ္တေ—

၁-ဒဏ္ဍကရမရပိဋိတေ (သိ) ၂-ကာရေန္တေသ (သျှာ) ၃-ကိံ (သိ) သံ ၁-၁၁၇-ဝိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။

“ပဗ္ဗတဿ သုဝဏ္ဏဿ၊ ဇာတရူပဿ ကေဝလော။
ဒွိတ္တာဝ နာလမေကဿ၊ ဣတိ ဝိဒ္ဓါ သမဗ္ဗရေ။

ယော ဒုက္ခမဒက္ခိ ယတောနိဒါနံ၊
ကာမေသု သော ဇန္တု ကထံ နမေယျ။
ဥပမိံ ဝိဒိတွာ သင်္ဂေတိ လောကေ၊
တဿေဝ ဇန္တု ဝိနယာယ သိက္ခေ”တိ—

ဣမာဟိ ဂါထာဟိ သံဝေဇေတွာ “အညော ဧဝ ခေါ ပါပိမ တဝ ဩဝါဒေါ၊
အညော မမ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဓမ္မသံသန္ဓနာ ၂ နာမ နတ္ထိ၊ အဟံ ဟိ ဧဝံ
ဩဝဒါမိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၃၁။ “အတ္ထမိ ဇာတမိ သုခါ သဟာယာ၊
တုဋ္ဌိ သုခါ ယာ ဣတရိတရေန။
ပုညံ သုခံ ဇီဝိတသင်္ခယမ္ပိ၊
သဗ္ဗဿ ဒုက္ခဿ သုခံ ပဟာနံ။

၃၃၂။ သုခါ မတ္တေယျတာ လောကေ၊
အထော ပေတ္တေယျတာ သုခါ။
သုခါ သာမညတာ လောကေ၊
အထော ဗြဟ္မညတာ သုခါ။

၃၃၃။ သုခံ ယာဝ ဇရာသီလံ၊ သုခါ သဒ္ဓါ ပတိဋ္ဌိတာ။
သုခေါ ပညာယ ပဋိလာဘော၊ ပါပါနံ အကရဏံ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ အတ္တန္တိတိ ပဗ္ဗဇိတဿာပိ ဟိစိဝရကရဏာဒိကေ ဝါ အဓိကရဏဂူပ-
သမာဒိကေ ဝါ ဂိဟိနောပိ ကသိကမ္ဘာဒိကေ ဝါ ဗလဝပက္ခသန္ဓိသိတေဟိ
အဘိဘဝနာဒိကေ ဝါ ကိစ္စေ ဥပ္ပန္နေ ယေ တံ ကိစ္စံ နိပ္ပါဒေတုံ ဝါ ဂူပသမေတုံ
ဝါ သက္ခောန္တိ၊ ဧဝရူပါ သုခါ သဟာယာတိ အတ္ထော။ တုဋ္ဌိ သုခါတိ ယသ္မာ
ပန ဂိဟိနောပိ သကေန အသန္တုဋ္ဌာ သန္ဓိစ္ဆေဒါဒိနိ အာရဘန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတာပိ
နာနပ္ပကာရံ အနေသနံ။ ဣတိ တေ သုခံ န ဝိဒ္ဓန္တိယေဝ။ တသ္မာ ယာ ဣတရိ-
တရေန ပရိတ္တေန ဝါ ပိပုလေန ဝါ အတ္တနော သန္တကေန သန္တုဋ္ဌိ၊ အယမေဝ
သုခါတိ အတ္ထော။ ပုညန္တိ မရဏကာလေ ပန ယထာဇ္ဈာသယေန ပတ္တရိတွာ

ကတပုညကမ္မမေဝ သုခံ။ သဗ္ဗဿာတိ သကလဿပိ ပန ဝဇ္ဇဒုက္ခဿ ပဟာန-
သင်္ခါတံ အရဟတ္တမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သုခံ နာမ။

မတ္တေယျတာတိ မာတရိ သမ္မာ ပဋိပတ္တိ။ ပေတ္တေယျတာတိ ပိတရိ
သမ္မာ ပဋိပတ္တိ။ ဥဘယေနပိ မာတာပိတုနံ ဥပဋ္ဌာနမေဝ ကထိတံ။ မာတာ-
ပိတရော ဟိ ပုတ္တာနံ အနုပဋ္ဌဟနဘာဝံ ဥတွာ အတ္တနော သန္တကံ ဘူမိယံ
ဝါ နိဒဟန္တိ၊ ပရေသံဝါ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ “မာတာပိတရော န ဥပဋ္ဌဟန္တိ”တိ နေသံ
နိဗ္ဗာပိ ဝဗုတိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ဂူထနိရယေပိ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ယေ ပန မာတာ-
ပိတရော သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ တေ တေသံ သန္တကံ ဓနမ္ပိ ပါပုဏန္တိ၊ ပသံသမ္ပိ
လဘန္တိ၊ ကာယဿ ဘေဒါ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတံ သုခန္တိ ဝုတ္တံ။
သာမညတာတိ ပဗ္ဗဇိတေသု သမ္မာ ပဋိပတ္တိ။ မြဟ္မညတာတိ ဗာဟိတ-
ပါပေသု ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကေသု သမ္မာ ပဋိပတ္တိယေဝ။ ဥဘယေနပိ တေသံ
စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဋိဇဂ္ဂနဘာဝေါ ကထိတော၊ ဣဒမ္ပိ လောကေ သုခံ နာမ
ကထိတံ။

သီလန္တိ မဏိကုဏ္ဍလရတ္တဝတ္ထာဒယော ဟိ အလင်္ကာရာ တသ္မိံ တသ္မိံ
ဝယေ ဌိတာနံယေဝ သောဘန္တိ။ န ဒဟရာနံ အလင်္ကာရော မဟလ္လက-
ကာလေ၊ မဟလ္လကာနံ ဝါ အလင်္ကာရော ဒဟရကာလေ သောဘတိ။
“ဥမ္မတ္တကော သေ မညေ”တိ ဂရဟုပ္ပါဒနေန ပန ဒေါသမေဝ ဇနေတိ။
ပဉ္စသီလဒသသီလာဒိဘေဒံ ပန သီလံ ဒဟရဿာပိ မဟလ္လကဿာပိ သဗ္ဗ-
ဝယေသု သောဘတိယေဝ။ “အဟော ဝတာယံ သီလဝါ”တိ ပသံ-
သုပ္ပါဒနေန သောမနဿမေဝ အာဝဟတိ။ တေန ဝုတ္တံ သုခံ ယာဝ
ဇရာ သီလန္တိ။ သဒ္ဓါ ပတိဋ္ဌိတာတိ လောကိယလောကုတ္တရတော ဒုပိဓာပိ သဒ္ဓါ
နိစ္စလာ ဟုက္ခာ ပတိဋ္ဌိတာ။ သုခေါ ပညာယ ပဋိလာဘောတိ လောကိယ-
လောကုတ္တရပညာယ ပဋိလာဘော သုခေါ။ ပါပါနံ အကရဏန္တိ သေတု-
သာတဝသေန ပန ပါပါနံ အကရဏံ ဣမသ္မိံ လောကေ သုခန္တိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသီတိ။

မာရဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

နာဂဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တေဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၂၄-တဏှာဝဂ္ဂ

၁-ကပိလမစ္ဆဝတ္ထု

မနုဇဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိလမစ္ဆံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

အဘိတေ ကိရ ကဿပဘဂဝတော ပရိနိဗ္ဗုတကာလေ ဒွေ ကုလဘာတရော နိက္ခမိတွာ သာဝကာနံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ တေသု ဇေဋ္ဌော သာဂတော နာမ အဟောသိ၊ ကနိဋ္ဌော ကပိလော နာမ။ မာတာ ပန နေသံ သာမိနိ နာမ၊ ကနိဋ္ဌဘဂိနိ တာပနာ နာမ။ တာပိ ဘိက္ခုနီသု ပဗ္ဗဇိံသု။ ဧဝံ တေသု ပဗ္ဗဇိတေသု ဥဘော ဘာတရော အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ ဝိဟရန္တော ဧကဒိဝသံ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ကတိ ဓုရာနိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဂန္ထဓုရံ ဝိပဿနာဓုရဉ္စာတိ ဒွေ ဓုရာနိ”တိ သုတွာ ဇေဋ္ဌော “ဝိပဿနာဓုရ ပူရေဿာမီ”တိ ပဉ္စ ဝဿာနိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သိကေ ဝသိ၊ သာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဝါယမန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏီ။ ကနိဋ္ဌော “အဟံ တာဝ တရုဏော၊ ဝုခုကာလေ ဝိပဿနာဓုရ ပူရေဿာမီ”တိ ဂန္ထဓုရံ ပဋ္ဌပေတွာ တိဏီ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဏီ။ တဿ ပရိယတ္တိံ နိဿာယ မဟာပရိဝါရော၊ ပရိဝါရံ နိဿာယ လာဘော ဥဒပါဒိ။ သော ဗာဟုသဗ္ဗမဒေန မတ္တော လာဘတဏှာယ အဘိဘူတော အဟိပဏ္ဍိတမာနိ- တာယ ပရေဟိ ဝုတ္တံ ကပ္ပိယမ္ပိ “အကပ္ပိယ”န္တိ ဝဒေတိ၊ အကပ္ပိယမ္ပိ “ကပ္ပိယ”န္တိ ဝဒေတိ၊ သာဝဇ္ဇမ္ပိ “အနဝဇ္ဇ”န္တိ၊ အနဝဇ္ဇမ္ပိ “သာဝဇ္ဇ”န္တိ။ သော ပေသလေဟိ ဘိက္ခုဟိ “မာ အာဝုသော ကပိလ ဧဝံ အဝစာ”တိ ဝတွာ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ ဒဿေတွာ ဩဝဒိယမာနောပိ “တုမှေ ကိံ ဇာနာထ၊ ရိတ္တမုဋ္ဌိသဒိသာ”တိ- အာဒိနိ ဝတွာ ခုံသေန္တော ဝမ္ဘေန္တော စရတိ။ အထဿ ဘာတု သာဂ- တတ္ထေရဿာပိ ဘိက္ခု တမတ္တံ အာရောစေသုံ။ သောပိ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အာဝုသော ကပိလ တုမှာဒိသာနဗ္ဗိ သမ္မာပဋိပတ္တိ သာသနဿ အာယု နာမ၊ တဿာ ပဋိပတ္တိံ ပဟာယ ကပ္ပိယာဒိနိ ပဋိဗာဟန္တော မာ ဧဝံ အဝစာ”တိ ဩဝဒိ။ သော တဿပိ ဝစနံ နာဒိယိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ထေရော ဒုတ္တိက္ခတ္တံ ဩဝဒိတွာ ဩဝါဒံ အဂဏှန္တံ “နာယံ မမ ဝစနံ ကရေတီ”တိ ဥတွာ “တေန အာဝုသော ပညာယိဿသိ သကေန ကမ္မေနာ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ နံ အညေ ပေသလာ ဘိက္ခု ဆဉ္စယိံသု။

သော ဒုရာစာရော ဟုတွာ ဒုရာစာရပရိဝုတော ဝိဟရန္တော ဧကဒိဝသံ ဥပေါသထဂ္ဂေ “ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိဿာမိ”တိ ဗိဇနိံ အာဒါယ ဓမ္မာသနေ နိသိဒိတွာ “ဝတ္တတိ အာဝုသော ဧတ္ထ သန္နိပတိတာနံ ဘိက္ခုနံ ပါတိမောက္ခံ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကော အတ္ထော ဣမဿ ပဋိဝစနေန ဒိန္ဓေနာ”တိ တုဏှိဘူတေ ဘိက္ခုနံ ဒိဿာ “အာဝုသော ဓမ္မော ဝါ ဝိနယော ဝါ နတ္ထိ၊ ပါတိမောက္ခေန သုတေန ဝါ အသုတေန ဝါ ကော အတ္ထော”တိ ဝတွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိ။ ဧဝံ သော ကဿပဿ ဘဂဝတော ပရိယတ္တိသာသနံ ဩသက္ကာပေသိ။ သာဂတတ္ထေရောပိ တဒဟေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ကပိလော အာယုပရိယောသာနေ အဝိစိမ္ပိ မဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သာပိဿ မာတာ စ ဘဂိနိ စ တဿေဝ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇိတွာ ပေသလေ ဘိက္ခုနံ အတ္ထောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိ သု။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ပဉ္စသတာ ပုရိသာ ဂါမဿာတကာဒိနိ ကတွာ စောရိကာယ ဇီဝန္တာ ဇနပဒမနုသေဟိ အနုဗဒ္ဓါ ပလာယမာနာ အရညံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ကိန္တိ ပဋိသရဏံ အပဿန္တာ အညတရံ အာရညိကံ ဘိက္ခုနံ ဒိဿာ ဝဋ္ဌိတွာ “ပဋိသရဏံ နော ဘန္တေ ဟောထာ”တိ ဝဒိံ သု။ ထေရော “တုမှာကံ သီလသဒိသံ ပဋိသရဏံ နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေပိ ပဉ္စသီလာနိ သမာဒိယထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိတွာ သီလာနိ သမာဒိယိံ သု။ အထ နေ တေရော ဩဝဒိ “ဣဒါနိ တုမ္ပေ သီလဝန္တာ၊ ဇီဝိတဟေတုပိ ဝေါ နေဝ သီလံ အတိက္ကမိတဗ္ဗံ၊ န မနောပဒေါသော ကာတဗ္ဗော”တိ။ တေ “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိံ သု။ အထ နေ ဇနပဒမနုဿာ တံ ဋ္ဌာနံ ပတွာ ဣတော စိတော စ ပရိယေသမာနာ တေ စောရေ ဒိဿာ သဗ္ဗေ တေ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသုံ။ တေ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံ သု။ စောရဇေဋ္ဌကော ဇေဋ္ဌကဒေဝပုတ္တော အဟောသိ။

တေ အနုလောမပဋိလောမဝသေန ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒေဝလောကေ သံသရိတွာ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ သာဝတ္ထိနဂရဒ္ဓါရေ ပဉ္စသတကုလိကေ ကေဝဋ္ဌဂါမေ နိဗ္ဗတ္တိံ သု။ ဇေဋ္ဌကဒေဝပုတ္တော ကေဝဋ္ဌဇေဋ္ဌကဿ ဂေဟေ ပဋိသန္တိံ ဂဏှိ၊ ဣတရေ ဣတရေသု။ ဧဝံ တေသံ ဧကဒိဝသေယေဝ ပဋိသန္တိဂဟဏဉ္စ မာတု- ကုစ္ဆိတော နိက္ခမနဉ္စ အဟောသိ။ ကေဝဋ္ဌဇေဋ္ဌကော “အတ္ထိ န ခေါ ဣမသ္မိံ ဂါမေ အညေပိ ဒါရကာ အဇ္ဇ ဇာတာ”တိ ပရိယေသာပေတွာ တေသံ ဇာတဘာဝံ ဥတွာ “ဧတေ မမ ပုတ္တဿ သဟာယကာ ဘဝိဿန္တိ”တိ သဗ္ဗေသံ

ပေါသောဝနိကံ ဒါပေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဟပံသုကိဋ္ဌကာ သဟာယကာ ဟုတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝယပ္ပတ္တာ အဟောသုံ။ တေသံ ကေဝဠုဇေဋ္ဌကပုတ္တောဝ ယသတော စ တေဇတော စ အဂ္ဂပုရိသော အဟောသိ။

ကပိလောပိ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန တသ္မိံ ကာလေ အစိရဝတိယာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဒုဂ္ဂန္ဓမုခေါ မစ္ဆော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထေကဒိဝသံ တေ သဟာယကာ “မစ္ဆေ ဗန္ဓိဿာမာ”တိ ဇာလာဒိနိ ဂဟေတွာ နဒိယာ ဒိပိံသု။ အထ နေသံ အန္တောဇာလံ သော မစ္ဆော ပါပိသိ။ တံ ဒိသွာ သဗ္ဗေ ကေဝဠုဂါမဝါသိနော ဥစ္စာသဒ္ဓမကံသု “ပုတ္တာ နော ပဌမံ မစ္ဆေ ဗန္ဓန္တာ သုဝဏ္ဏမစ္ဆံ ဗန္ဓိံသု၊ ဣဒါနိ နော ရာဇာ ဗဟုဓနံ ဒဿတိ”တိ။ တေပိ ခေါ သဟာယကာ မစ္ဆံ နာဝါယ ပက္ခိပိတွာ နာဝံ ဥက္ခိပိတွာ ရညော သန္တိကံ အဂမံသု။ ရညာပိ တံ ဒိသွာဝ “ကိံ တေ”န္တိ ပုတ္တေ “မစ္ဆော ဒေဝါ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မစ္ဆံ ဒိသွာ “သတ္တာ တေဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏကာရဏံ ဇာနိဿတိ”တိ မစ္ဆံ ဂါဟာပေတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ မစ္ဆေန မုခေ ဝိဝဠုမတ္တေယေဝ သကလဇေတဝနံ အတိဝိယ ဒုဂ္ဂန္ဓံ အဟောသိ။ ရာဇာ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ “ကသ္မာ ဘန္တေ မစ္ဆော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဇာတော၊ ကသ္မာ စဿ မုခတော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဝါယတိ”တိ။

အယံ မဟာရာဇ ကဿပဘဂဝတော ပါဝစနေ ကပိလော နာမ ဘိက္ခု အဟောသိ ဗဟုဿုတော မဟာပရိဝါရော လာဘတဏှာယ အဘိဘူတော အတ္တနော ဝစနံ အဂဏှန္တာနံ အက္ခောသကပရိဘာသကော၊ တဿ စ ဘဂဝတော သာသနံ ဩသက္ကာပေသိ၊ သော တေန ကမ္မေန အဝိစိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန ဣဒါနိ မစ္ဆော ဟုတွာ ဇာတော။ ယံ ပန သော ဒီဃရတ္တံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဝါစေသိ၊ ဗုဒ္ဓဿ စ ဂုဏံ ကထေသိ၊ တဿ နိဿန္တေန ဣမံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပဋိလဘိ။ ယံ ဘိက္ခုနံ အက္ခောသကပရိဘာသကော အဟောသိ၊ ဇေတနဿ မုခတော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဝါယတိ။ ကထာပေမိ နံ မဟာရာဇာတိ။ ကထာပေထ ဘန္တေတိ။ အထ နံ သတ္တာ ပုစ္ဆိ “တွံသိ ကပိလော”တိ။ အာမ ဘန္တေ အဟံ ကပိလောတိ။ ကုတော အာဂတောသိတိ။ အဝိစိမဟာနိရယတော ဘန္တေတိ။ ဇေဋ္ဌဘာတိကော တေ သာဂတော ကုဟိံ ဂတောတိ။ ပရိနိဗ္ဗုတော ဘန္တေတိ။ မာတာ ပန တေ သာဓိနိ ကဟန္တိ။ မဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တာ ဘန္တေတိ။ ကနိဋ္ဌဘဂိနိ စ တေ တာပနာ ကဟန္တိ။ မဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တာ ဘန္တေတိ။ ဣဒါနိ တွံ ကဟံ ဂမိဿသိတိ။ “အဝိစိမဟာနိရယမေဝ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ပိပ္ပဋိသာရာဘိဘူတော

၁-ဗဟုတဓနံ (သိ)၊ ဗဟုတံ ဓနံ (သျှာ)

နာဝံ သီသေန ပဟရိတွာ တာဝဒေဝ ကာလံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ မဟာ-
ဇနော သံဝိဂ္ဂေါ အဟောသိ လောမဟဋ္ဌဇာတော။

အထ ဘဂဝါ တသ္မိံ ခဏေ သန္ဓိပတိတာယ ပရိသာယ စိတ္တာစာရံ
ဩလောကေတွာ တင်္ခဏာနုရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ “ဓမ္မစရိယံ မြဟ္မစရိယံ၊
တေဒါဟု ဝသုတ္တမ”န္တိ သုတ္တနိပါတေ ကပိလသုတ္တံ^၁ ကထေတွာ ဣမာ ဂါယာ
အဘာသိ—

၃၃၄။ “မနုဇဿ ပမတ္တစာရိနော၊ တဏှာ ဝဗုတိ မာလုဝါ ဝိယ။
သော ည္ဇဝတိ ဟုရာ ဟုရံ၊ ဖလမိစ္ဆံဝ ဝနသ္မိ ဝါနရော။

၃၃၅။ ယံ သော သဟတေ ဇမ္ဗိ၊ တဏှာ လောကေ ဝိသတ္တိကာ။
သောကာ တဿ ပဝဗုန္တိ၊ အဘိဝဋ္ဌံဝ ဝိရဏံ။

၃၃၆။ ယော စေတံ သဟတေ ဇမ္ဗိ၊ တဏှံ လောကေ ဒုရစ္စယံ။
သောကာ တမှာ ပပတန္တိ၊ ဥဒဗိဋ္ဌုဝ ပေါက္ခရာ။

၃၃၇။ တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒံ ဝေါ၊ ယာဝန္တေ’တ္ထ သမာဂတာ။
တဏှာယ မူလံ ခဏထ၊ ဥသီရတ္ထောဝ ဝိရဏံ။
မာ ဝေါ နဠံဝ သောတောဝ၊ မာရော ဘဠိ ပုနပ္ပုန”န္တိ။

တတ္ထ ပမတ္တစာရိနော^၂တိ သတိဝေါသဂ္ဂလက္ခဏေန ပမာဒေန ပဗ္ဗေ-
စာရိယံ ပုဂ္ဂလဿ နေဝ ဈာနံ န ဝိပဿနာ န မဂ္ဂဖလာနိ ဝဗုန္တိ။ ယထာ ပန
ရုက္ခံ သံသိဗုန္တိ ပရိယောနန္တန္တိ တဿ ဝိနာသာယ မာလုဝါလတာ ဝဗုတိ၊
ဝေမဿ ဆဒ္ဒါရာနိ နိဿာယ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော တဏှာ ဝဗုတိတိ အတ္ထော။
သော ည္ဇဝတိ ဟုရာ ဟုရန္တိ သော တဏှာဝသိရော ပုဂ္ဂလော ဘဝေ
ဘဝေ ဥပ္ပုဝတိ ဓာဝတိ။ ယထာ ကိံ ဝိယာတိ? ဖလမိစ္ဆံဝ ဝနသ္မိ . ဝါနရော၊
ယထာ ရုက္ခဖလံ ဣစ္ဆန္တော ဝါနရော ဝနသ္မိံ ဓာဝတိ၊ တဿ တဿ ရုက္ခဿ
သာခံ ဂဏှာတိ၊ တံ မုဠိတွာ အညံ ဂဏှာတိ၊ တမ္ပိ မုဠိတွာ အညံ ဂဏှာတိ၊
“သာခံ အလဘိတွာ သန္ဓိသိန္ဓော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ နာပဇ္ဇတိ၊ ဝေမေဝ တဏှာဝသိ-
ကော ပုဂ္ဂလော ဟုရာ ဟုရံ ဓာဝန္တော “အာရမ္မဏံ အလဘိတွာ တဏှာယ
အပဝတ္တံ ပတ္ထော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ နာပဇ္ဇတိ။

၁-ခု ၁-၃၂၁-ပိဋကေ။

နာဝံ သီသေန ပဟရိတွာ တာဝဒေဝ ကာလံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ မဟာ-
ဇနော သံဝိဂ္ဂေါ အဟောသိ လောမဟဋ္ဌဇာတော။

အထ ဘဂဝါ တသ္မိံ ခဏေ သန္ဓိပတိတာယ ပရိသာယ စိတ္တာစာရံ
ဩလောကေတွာ တင်္ခဏာနုရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ “ဓမ္မစရိယံ မြဟ္မစရိယံ၊
တေဒါဟု ဝသုတ္တမ”န္တိ သုတ္တနိပါတေ ကပိလသုတ္တံ^၁ ကထေတွာ ဣမာ ဂါယာ
အဘာသိ—

၃၃၄။ “မနုဇဿ ပမတ္တစာရိနော၊ တဏှာ ဝဗုတိ မာလုဝါ ဝိယ။
သော ယ္ဇဝတိ ဟုရာ ဟုရံ၊ ဖလမိစ္ဆံဝ ဝနသ္မိ ဝါနရော။

၃၃၅။ ယံ သော သဟတေ ဇမ္ဗိ၊ တဏှာ လောကေ ဝိသတ္တိကာ။
သောကာ တဿ ပဝဗုန္တိ၊ အဘိဝဋ္ဌံဝ ဗိရဏံ။

၃၃၆။ ယော စေတံ သဟတေ ဇမ္ဗိ၊ တဏှံ လောကေ ဒုရစ္စယံ။
သောကာ တမှာ ပပတန္တိ၊ ဥဒဗိဗ္ဗုဝ ပေါက္ခရာ။

၃၃၇။ တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒံ ဝေါ၊ ယာဝန္တေ'တ္ထ သမာဂတာ။
တဏှာယ မူလံ ခဏထ၊ ဥသီရတ္ထောဝ ဗိရဏံ။
မာ ဝေါ နဠံဝ သောတောဝ၊ မာရော ဘဠိ ပုနပ္ပုန”န္တိ။

တတ္ထ ပမတ္တစာရိနော^၂တိ သတိဝေါသဂ္ဂလက္ခဏေန ပမာဒေန ပဗ္ဗေ-
စာရိယံ ပုဂ္ဂလဿ နေဝ ဈာနံ န ဝိပဿနာ န မဂ္ဂဖလာနိ ဝဗုန္တိ။ ယထာ ပန
ရက္ခံ သံသိဗုန္တိ ပရိယောနန္တန္တိ တဿ ဝိနာသာယ မာလုဝါလတာ ဝဗုတိ၊
ဝေမဿ ဆန္ဒါရာနိ နိဿာယ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇနတော တဏှာ ဝဗုတိတိ အတ္ထော။
သော ယ္ဇဝတိ ဟုရာ ဟုရန္တိ သော တဏှာဝသိကော ပုဂ္ဂလော ဘဝေ
ဘဝေ ဥပ္ပဝတိ ဓာဝတိ။ ယထာ ကိံ ဝိယာတိ? ဖလမိစ္ဆံဝ ဝနသ္မိ . ဝါနရော၊
ယထာ ရက္ခဖလံ ဣစ္ဆန္တော ဝါနရော ဝနသ္မိံ ဓာဝတိ၊ တဿ တဿ ရက္ခဿ
သာခံ ဂဏှာတိ၊ တံ မုဠိတွာ အညံ ဂဏှာတိ၊ တမ္ပိ မုဠိတွာ အညံ ဂဏှာတိ၊
“သာခံ အလဘိတွာ သန္ဓိသိန္ဓော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ နာပဇ္ဇတိ၊ ဝေမေဝ တဏှာဝသိ-
ကော ပုဂ္ဂလော ဟုရာ ဟုရံ ဓာဝန္တော “အာရမ္မဏံ အလဘိတွာ တဏှာယ
အပဝတ္တံ ပတ္ထော”တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ နာပဇ္ဇတိ။

၁-ခု ၁-၃ ၂၁-ပိဋကေ။

ကေသ္မိံ ကိရ သမယေ သတ္တာ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော ဧကံ သူက-
 ရပေါတိကံ ဒိသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသိ။ တဿ သိတံ ကရောန္တဿ မုခဝိဝရ-
 နိဂ္ဂတံ ဒန္တောဘာသမဏ္ဍလံ ဒိသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော “ကော န ခေါ ဘန္တေ
 ဟေတု သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ”တိ သိတကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္တာ
 အာဟ “ပဿသေဟံ အာနန္ဒ သူကရပေါတိက”န္တိ။ အာမ ဘန္တေဟိ။ ဧသေ
 ကကုသန္ဓဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဧကာယ အာသနသာလာယ သာမန္တာ
 ကုက္ကုဒ္ဓိ အဟောသိ။ သာ ဧကဿ ယောဂါဝစရဿ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနံ
 သဇ္ဈာယန္တဿ ဓမ္မဃောသံ သုတွာ တတော စုတာ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
 ဥဗ္ဗရိ နာမ ဝိ ရာဇမိတာ အဟောသိ။ သာ အပရဘာဂေ သရီရဝလဉ္ဇဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌာ
 ပုဋ္ဌဝကရာသိံ ဒိသ္မာ တတ္ထ ပုဋ္ဌဝကသညံ ဥပ္ပါဒေတွာ ပဌမံ ဈာနံ ပဋိလဘိ။
 သာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ တတော စုတာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။
 တတော စဝိတွာ ပုန ဂတိဝသေန အာလုလမာနာ ဣဒါနိ သူကရယောနိယံ
 နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣဒံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ မယာ သိတံ ပါတုကတန္တိ။ တံ သုတွာ
 အာနန္ဒတ္ထေရပုမုခါ ဘိက္ခု။ မဟန္တံ သံဝေဂံ ပဋိလဘိံ သု။ သတ္တာ တေသံ သံဝေဂံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ ဘဝတဏှာယ အာဒိနဝံ ပကာသေန္တော အန္တရဝိထိယံ ဌိတကောဂ
 ဣမာ ဂါယာ အဘာသိ—

၃၃၈။ “ယထာပိ ပူလေ အနုပဗ္ဗဝေ ဒဠေ၊
 ဆိန္ဒောပိ ရုက္ခော ပုနရေဝ ရူဟတိ။
 ဧဝမ္ပိ တဏှာနုသယေ အနုဟတေ၊
 နိဗ္ဗတ္တတိ ဒုက္ခမိဒံ ပုနပုနံ။”

၃၃၉။ ယဿ ဆတ္တိံ သတိ သောတာ၊ မနာပသဝနာ ဘုဿ။
 မဟာဝဟန္တိ ဒုဒ္ဓိဋ္ဌိံ၊ သင်္ကပ္ပါ ရာဂနိဿိတာ။

၃၄၀။ သဂန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာ၊ လတာ ဥပ္ပဇ္ဇ တိဋ္ဌတိ။
 တဉ္စ ဒိသ္မာ လဟံ ဇာတံ၊ မူလံ ပညာယ ဆိန္ဒထ။

၃၄၁။ သရိကာနိ သိနေဟိဗာနိ စ၊
 သောမနဿာနိ ဟောန္တိ ဇန္တုနော။
 ဟေ သာတသိတာ သုခေသိနော၊
 ဟေ ဧဝ ဇာဟိဇရူပဂါ နရာ။

၃၄၂။ တသိဏာယ ပုရက္ခတာ ပဇာ၊
 ပရိသပ္ပန္နိ သသောဝ ဗန္ဓိတော။
 သံယောဇနသင်္ဂသတ္တကာ၊
 ဒုက္ခမုပေန္တိ ပုနပ္ပုနံ စိရာယ။

၃၄၃။ တသိဏာယ ပုရက္ခတာ ပဇာ၊
 ပရိသပ္ပန္နိ သသောဝ ဗန္ဓိတော။
 တသ္မာ တသိဏံ ဝိနောဒယေ၊
 အာကင်္ခန္တိ ဝိရာဂမတ္တနော”တိ။

တတ္ထ မူလေတိ ယဿ ရုက္ခဿ စတူသု ဒိသာသု စတုစာ ဟေဋ္ဌာ စ ဥဇုကမေဝ ဂတေ ပဉ္စဝိမမူလေ ဆေဒနဖာလနပါဇနဝိဇ္ဇနာဒိနံ ကေနစိ ဥပဒ္ဒဝေန အနုပဒ္ဒဝေ ထိရပတ္တတာယ ဒဠေ သော ရုက္ခော ဥပရိတ္ထိန္ဒောပိ သာခါနံ ဝသေန ပုနဒေဝ ရူဟတိ၊ ဧဝမေဝ ဆဒ္ဒါရိကာယ တဏှာယ အနုသယေ အရဟတ္တမဂ္ဂဉ္စုဏေန အနုဟတေ အသမုတ္တိန္ဒေ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝေ ဇာတိ- အာဒိဘောဒံ ဣဒံ ဒုက္ခံ ပုနပ္ပုနံ နိဗ္ဗတ္တတိယေဝါတိ အတ္ထော။

ယဿာတိယဿ ပုဂ္ဂလဿ “ဣတိ အဇ္ဈတ္တိကဿူပါဒါယ အဋ္ဌာရသ တဏှာ- ဝိစရိတာနိ ဗာဟိရဿူပါဒါယ အဋ္ဌာရသ တဏှာဝိစရိတာနိ”တိ ဣမေသံ တဏှာဝိစရိတာနံ ဝသေန ဆတ္ထိံသတိယာ သောတေဟိ သမန္ဓာဂတာ မနာပေသု ရူပါဒိသု အာသဝတိ ပဝတ္တတိတိ မနာပသဝနာ တဏှာ ဘုဿာ ဗလဝတိ ဟောတိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ ဝိပန္နဉ္စုဏတာယ ဒုဒ္ဓိဋ္ဌိံ ပုနပ္ပုနံ ဥပဇုနတော မဟန္တဘာဝေန မဟာ ဟုတွာ ဈာနံ ဝါ ဝိပဿနံ ဝါ အနိဿာယ ရာဂ- နိဿိတာ သင်္ကပ္ပါ ဝဟန္တိတိ အတ္ထော။

သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာတိ ဣမေ တဏှာသောတာ စက္ခုဒ္ဓါရာဒိနံ ဝသေန သဗ္ဗေသု ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု သဝနတော၊ သဗ္ဗာပိ ရူပတဏှာ။ပ။ ဓမ္မ- တဏှာတိ သဗ္ဗဘဝေသု ဝါ သဝနတော သဗ္ဗမိ သဝန္တိ နာမ။ လတာတိ ပလိ- ဝေဋ္ဌနဋ္ဌေန သံသိဗ္ဗနဋ္ဌေန စ လတာ ဝိယာတိ လတာ။ ဥပဇု တိဋ္ဌတိတိ ဆဟိ ဒ္ဓါရေဟိ ဥပဇုတွာ ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု တိဋ္ဌတိ။ တဉ္စ ဒိသ္မာတိ တံ ပန တဏှာလတံ “ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပဇုမာနာ ဥပဇုတိ”တိ ဇာတဋ္ဌာနဝသေန ဒိသ္မာ။ ပညာယာတိ သတ္ထေန ဝနေ ဇာတံ လတံ ဝိယ မဂ္ဂပညာယ မူလေ ဆိန္ဒထာတိ အတ္ထော။

သရိတာနီတိ အနုသဋ္ဌာနိ ပယာတာနိ။ သိနေဟိတာနီတိ စိဝရာဒီသု ပဝတ္တ-
 သိနေဟဝသေန သိနေဟိတာနိ စ၊ တဏှာသိနေဟမက္ခိတာနီတိ အတ္ထော။
 သောမနဿာနီတိ တဏှာဝသိကဿ ဇန္တုနော ဝေရူပါနိ သောမနဿာနိ
 ဘဝန္တိ။ တေ သာတသိတာတိ တေ တဏှာဝသိကာ ပုဂ္ဂလာ သာတနိဿိတာ
 သုခနိဿိတာ စ ဟုတွာ သုခေသိနော သုခပရိယေသိနော ဘဝန္တိ။ တေ ဝေတိ
 ယေ ဝေရူပါ နရာ၊ တေ ဇာတိဇရာဗျာမိမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိယေဝါတိ ဇာတိ-
 ဇရူပဂါ နာမ ဟောန္တိ။ ပဇာတိ ဣမေ သတ္တာ တာသကရဏေန တသိဏာတိ
 သချိံ ဂတာယ တဏှာယ ပုရက္ခတာ ပရိဝါရိတာ ဟုတွာ။

ဗန္ဓိတောတိ လုဒ္ဒေန အရညေ ဗဒ္ဒေါ သသော ဝိယ ပရိသပ္ပန္တိ ဘာယန္တိ။
 သံယောဇနသင်္ဂသတ္တကာတိ ဒသဝိဓေန သံယောဇနသင်္ဂေန စေဝ သတ္တဝိဓေန
 ရာဂသင်္ဂါဒိနာ စ သတ္တာ ဗဒ္ဒေါ တသ္မိံ ဝါ လဂ္ဂါ ဟုတွာ။ စိရာယာတိ စိရံ
 ဒီသမဒ္ဓါနံ ပုနပ္ပုနံ ဇာတိအာဒိကံ ဒုက္ခံ ဥပဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ တသ္မာတိ ယသ္မာ
 တသိဏာယ ပုရက္ခတာ ပလိဝေဋ္ဌိတာ သတ္တာ၊ တသ္မာ အတ္တနော ဝိရာဂံ
 ရာဂါဒိဝိဂမံ နိဗ္ဗာနံ ပတ္ထေန္တော အာကင်္ခမာနော ဘိက္ခု အရဟတ္တမဂ္ဂေနတံ
 တသိဏံ ဝိနောဒယေ ပနုဒိတွာ နိဟရိတွာ ဆဇ္ဇေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသု။

သာပိ ခေါ သူကရပေါတိကာ ဟတော စဝိတွာ သုဝဏ္ဏဘူမိပံ ရာဇကုလေ
 နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတော စုတာ ဗာရာဏသီယံ၊ တတော စုတာ သုပ္ပါရကပဋ္ဌနေ
 အဿဝါဏိဇဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတော စုတာ ကာပိရပဋ္ဌနေ နာဝိကဿိ
 ဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတော စုတာ အနုရာဓပုရေ ဣဿရကုလဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ၊
 တတော စုတာ ဟဿဝ ဒက္ခိဏဒိသာယဘောက္ကန္တဂါမေ^၂ သုမနဿ နာမ
 ကုဋုမ္ဘိကဿ ဒိတာ နာမေန သုမနော ဧဝ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿာ ပိတာ
 တသ္မိံ ဂါမေ ဆဒ္ဓိဘေ ဒိသဝါပိရဋ္ဌံ ဂန္တော မဟာမုနိဂါမေ နာမ ဝသိ။ တတ္ထ နံ
 ဒုဋ္ဌဂါမဏိရညော အမစ္စော လကုဏ္ဍကအတိမ္ဗရော နာမ ကေနစိဒေဝ ကရဏိ-
 ယေန ဂတော ဒိသ္မာ မဟန္တံ မင်္ဂလံ ကတွာ အာဒါယ မဟာပုဏ္ဏဂါမံ ဂတော။
 အထ နံ ကောဋိပဗ္ဗတမဟာဝိဟာရဝါသီ မဟာအနုရုဒ္ဓတ္ထေရော^၃ နာမ တတ္ထ
 ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ တဿာ ဂေဟဒ္ဓါရေ ဌိတော ဒိသ္မာ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ
 ကထေသိ “အာဝုသော သူကရပေါတိကာ နာမ လကုဏ္ဍကအတိမ္ဗရမဟာ-
 မတ္တဿ ဘရိယဘာဝံ ပတ္တာ၊ အဟော အစ္စရိယ”န္တိ။ သာ တံ ကထံ သုတွာ

၁-ဝိက္ခယိကဿ (သီ) ၂-ဘောက္ကန္တဂါမေ (သျှာ) ၃-မဟာအတုလတ္ထေရော (သီ၊ သျှာ)

အတိတဘဝေ ဥဠါဋ္ဌေတွာ ဇာတိဿရဉာဏံ ပဋိလဘိ။ တံဏညေဝ ဥပ္ပန္န-
 သံဝေဂါ သာမိကံ ယာစိတွာ မဟန္တေန ဣဿရိယေန ပဉ္စဗလကတ္ထေရိနံ
 သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဿမဟာဝိဟာရေ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တကထံ သုတွာ
 သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ပစ္စာ ဒမိဋ္ဌမဒ္ဒနေ ကတေ ဉာတိနံ ဝသနဋ္ဌာနံ
 ဘောက္ကန္တဂါမမေဝ ဂန္တာ တတ္ထ ဝသန္တိ ကလ္လမဟာဝိဟာရေ အာသိဝိသော-
 ပမသုတ္တန္တံ သုတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

သာ ပရိနိဗ္ဗာနဒီဝသေ ဘိက္ခုဘိက္ခုနီဟိ ပုစ္ဆိတာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ သဗ္ဗံ ဣမံ
 ပဝတ္တိံ နိရန္တရံ ကထေတွာ သန္တိပတိတဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဇ္ဈေ
 မဏ္ဍလာရာမဝါယိနာ ဓမ္မပဒဘာဏကမဟာတိဿတ္ထေရေန သဗ္ဗိံ သံသန္တိတွာ
 “အဟံ ပုဗ္ဗေ မနုဿယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတော စုတာ ကုက္ကုဒ္ဓိဟုတွာ တတ္ထ
 သေနဿ သန္တိကာ သီသစ္ဆေဒံ ပတွာ ရာဇဂဟေ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ပရိဗ္ဗာဇိကာသု
 ပဗ္ဗဇိတွာ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနဘူမိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတော စုတာ သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တာ
 န စိရဿေဝ စဝိတွာ သူကရယောနိံ ဂန္တာ တတော စုတာ သုဝဏ္ဏဘူမိံ၊
 တတော စုတာ ဗာရာဏသီံ၊ တတော စုတာ သုပ္ပါရကပဋ္ဌနံ၊ တတော စုတာ
 ကာဝီရပဋ္ဌနံ၊ တတော စုတာ အနုရာဓပုရံ၊ တတော စုတာ ဘောက္ကန္တဂါမ”န္တိ
 ဧဝံ သမဝိသမေ တေရသ အတ္တဘာဝေ ပတွာ “ဣဒါနိ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ
 အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ သဗ္ဗေပိ^၁ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေယာ”တိ ဝတွာ စတသော
 မရိသာ သံဝေဇေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိတိ။

သူကရပေါတိကာဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ဝိဗ္ဗန္တဘိက္ခုဝတ္ထု

ယော နိဗ္ဗနထောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
 ဝိဗ္ဗန္တကံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ မဟာကဿပတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဟုတွာ စတ္တာရိ
 ဈာနာနိ ဥပ္ပါဒေတွာပိ အတ္တနော မာတုလဿ သုဝဏ္ဏကာရဿ ဂေဟေ
 ဝိသဘာဂါရမ္ဗဏံ ဒိသွာ တတ္ထ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဝိဗ္ဗမိ။ အထ နံ မနုဿာ
 အလသဘာဝေန ကမ္မံ ကာတုံ အနိစ္ဆန္တံ ဂေဟာ နိဟရိံသု။ သော ပါပမိတ္တ-
 သံသဂ္ဂေန စောရကမ္မေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော ဝိစရိ။ အထ နံ ဧကဒီဝသံ

၁-ဣဒါနိ ဥက္ကဏ္ဍိတာ သဗ္ဗေပိ (သီ)

ဂဟေတွာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠုဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ကသာဟိ တာဠေန္တာ အာဃာတနံ နယိံသု။ ထေရော ပိဏ္ဏာယ စရိတံ ပဝိသန္တော တံ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိဟရိယမာနံ ဒိသ္မာ ဗန္ဓနံ သိထိလံ ကာရေတွာ “ပုဗ္ဗေ တယာ ပရိစိတကမ္မဋ္ဌာနံ ပုန အာဝဇ္ဇေဟိ” တိ အာဟ။ သော တေန ဩဝါဒေန သတုပ္ပါဒံ လဘိတွာ ပုန စတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗုတ္တေသိ။ အထ နံ “အာဃာတနံ နေတွာ ဃာတေဿာမာ” တိ သူလေ ဥတ္တာသေသုံ။ သော န ဘာယတိ န သန္တသတိ။ အထဿ တသ္မိံ တသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ဌိတာ မနုဿာ အသိ- သတ္တိတောမရာဒီနိ အာဂုမာနိ ဥက္ခိပိတွာပိ တံ အသန္တသန္တမေဝ ဒိသ္မာ “ပဿထ ဘော ဣမံ ပုရိသံ၊ အနေကသတာနံ ဟိ အာဂုဟေတ္တာနံ ပုရိသာနံ မဇ္ဈေ နေဝ ဆပ္ပတိ န ဝေဓတိ၊ အဟော အစ္ဆရိယ” န္တိ အစ္ဆရိယဗျုတဇာတာ မဟာနာဒံ နဒိတွာ ရညော တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ တံ ကာရဏံ သုတွာ “ဝိဿဇ္ဇေထ န” န္တိ အာဟ။ သတ္ထု သန္တိကမ္ပိ ဂန္တော တမတ္ထံ အာရောစယိံသု။ သတ္တာ ဩဘာသံ ဖရိတွာ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၄၄။ “ယော နိဗ္ဗုနထော ဝနာမိမုတ္တော၊
 ဝနမုတ္တော ဝနမေဝ ဓာဝတိ။
 တံ ပုဂ္ဂလမေထ ပဿထ၊
 မုတ္တော ဗန္ဓနမေဝ ဓာဝတိ” တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုဂ္ဂလော ဂိဟိဘာဂေ အာလယသင်္ခါတံ ဝနထံ ဆဇ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတတာယ နိဗ္ဗုနထော ဒိဗ္ဗဝိဟာရသင်္ခါတေ တပေါဝနေ အဓိ- မုတ္တော ဃရာဝါသဗန္ဓနသင်္ခါတာ တဏှာဝနာ မုတ္တော ဟုတွာ ပုန ဃရာ- ဝါသဗန္ဓနသင်္ခါတံ တဏှာဝနမေဝ ဓာဝတိ၊ ဧထ တံ ပုဂ္ဂလံ ပဿထ၊ ဒေသော ဃရာဝါသဗန္ဓနတော မုတ္တော ဃရာဝါသဗန္ဓနမေဝ ဓာဝတိတိ။

ဣမံ ပန ဒေသနံ သုတွာ သော ရာဇပုရိသာနံ အန္တရေ သူလဂ္ဂေ နိသိန္နောဝ ဥဒယဗ္ဗယံ ပဋ္ဌပေတွာ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ သင်္ခါရေ သမ္ပသန္တော သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ သမာပတ္တိသုခံ အနဘဝန္တော ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေနေဝ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ သရာဇိကာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏီတိ။

ဝိဗ္ဗန္တဘိက္ခုဝတ္ထု တတိယံ။

၁-ဥတ္တာပေတုံ အာရဘိံသု (က)

၄-ဗန္ဓနာဂါရဝတ္ထု

န တံ ဒဋ္ဌန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဗန္ဓနာဂါရံ အာရဟ္တ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ကိရ ကာလေ ဗဟူ သန္ဓိစ္ဆေဒကပန္နိဿာတကမနုဿဃာတကေ စောရေ အာနေတွာ ကောသလရညော ဒဿယိံသု။ တေ ရာဇာ အန္ဓုဗန္ဓန- ရဇ္ဇုဗန္ဓနသင်္ခလိကဗန္ဓနေဟိ ဗန္ဓာပေသိ။ တိံသမတ္တာပိ ခေါ ဇာနပဒါ ဘိက္ခု။ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌကမာ အာဂန္တာ ဒိသ္မာ ဝန္တိတွာ ပုနဒိဝသေ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဗန္ဓနာဂါရံ ဂန္တာ တေ စောရေ ဒိသ္မာ ပိဏ္ဍာပါတပဋိက္ကန္တာ သာယန- သမယေ တထာဂတံ ဥပသင်္ခမိတွာ “ဘန္တေ ‘အဇ္ဇ အမှေဟိ ပိဏ္ဍာယ စရန္တေဟိ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဟူ စောရာ အန္ဓုဗန္ဓနာဒီဟိ ဗဒ္ဓါ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝန္တာ ဒိဋ္ဌာ၊ တေ တာနိ ဗန္ဓနာနိ ဆိန္ဒိတွာ ပလာယိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဘန္တေ တေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ထိရတရံ အညံ ဗန္ဓနံ နာမာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ “ဘိက္ခုဝေ ကိံ ဗန္ဓနာနိ နာမေတာနိ၊ ယံ ပနေတံ ဓနညေပုတ္တဒါရာဒိသု တဏှာသင်္ခါတံ ကိလေသဗန္ဓနံ၊ ဧတံ ဧတေဟိ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန ထိရတရံ၊ ဧဝံ မဟန္တမ္ပိ ပနေတံ ဒုစ္ဆန္ဒနိယံ ဗန္ဓနံ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဆိန္ဒိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိံသု”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကေသ္မိံ ဒုဂ္ဂတဂဟပတိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဝယပုတ္တဿ ပိတာ ကာလ- မကာသိ။ သော ဘတိံ ကတွာ မာတရံ ပေါသေသိ။ အထဿ မာတာ အနိစ္ဆ- မာနဿေဝ ဧကံ ကုလဓိတရံ ဂေဟေ ကတွာ အပရဘာဂေ ကာလမကာသိ။ ဘရိယာယပိဿ ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌဟိ။ သော ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ အဇာနန္တောဝ “ဘဒ္ဒေတွံ ဘတိံ ကတွာ ဇိဝ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ အာဟ။ “သာမိ နန၊ ဂဗ္ဘော မေ ပတိဋ္ဌိတော၊ မယိ ဝိဇာတာယ ဒါရကံ ဒိသ္မာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ အာဟ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတွာ တဿာ ဝိဇာတ- ကာလေ “ဘဒ္ဒေတွံ သောတ္တိနာ ဝိဇာတာ၊ ဣဒါနိ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ အာပုစ္ဆိ။ အထ နံ သာ “ပုတ္တဿ တာဝ ထနပါနတော အပဂမနကာလံ အာဂမေဟိ”တိ ဝတွာ ပုန ဂဗ္ဘံ ဂဏှိ။ သော စိန္တေသိ “ဣမံ သမ္ပုဋ္ဌိတွာပေတွာ ဂန္တံ န သတ္တာ၊ ဣမိဿာ အနာစိက္ခိတွာဝ ပလာယိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ။

၁-သမန္တာပိ (သိ) ၂-ဘတိံ ဝါတိံ ဝါကတွာ (သိ) ၃-သာပိ တံ (သိ)
ဓမ္မပဒ-၄ ၂-၂၂

သော တဿာ အနာစိက္ခိတွာဝ ရတ္တိဘာဂေ ဥဋ္ဌာယ ပလာယိ။ အထ နံ နဂရဂုတ္တိကာ အဂ္ဂဟေသံ။ သော “အဟံ သာမိ မာတုပေါသကော နာမ၊ ဝိဿဇ္ဇေထ မ”န္တိ အတ္တာနံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသိတွာ ဣယိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဒ္ဓဇိတွာ အဘိညာသမာပတ္တိယော လဘိတွာ ဈာနကိဋ္ဌာယ ကိဋ္ဌန္တော ဝိဟာသိ။ သော တတ္ထ ဝသန္တောယေဝ “ဧဝရူပမ္ပိ နာမ မေ ဒုန္တိန္နနိယံ ပုတ္တဒါရဗန္ဓနံ ကိလေသဗန္ဓနံ ဆိန္ဒ”န္တိ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိဘွာ တေန ဥဒါနိတံ ဥဒါနံ ပကာသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၄၅။ “န တံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓနမာဟု ဝိရာ၊
 ယဒါယသံ ဒါရုဇပဗ္ဗဇဉ္ဇ။
 သာရတ္တရတ္တာ မဏိကုဏ္ဍလေသု၊
 ပုတ္တေသု ဒါရေသု စ ယာ အပေက္ခာ။

၃၄၆။ ဧတံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓနမာဟု ဝိရာ၊
 ဩဟာရိနံ သိထိလံ ဒုပ္ပမုဉ္ဇိ။
 ဧတမ္ပိ ဆေဘွာန ပရိဗ္ဗဇန္တိ၊
 အနပေက္ခိနော ကာမသုခံ ပဟာယာ”တိ။

တတ္ထ ဝိရာဘိ ပုဒ္ဓါဒယော ပဏ္ဍိတပုရိသာ ယံ သင်္ခလိကသင်္ခါတံ အယသာ နိဗ္ဗတ္တံ အာယသံ၊ အန္တုဗန္ဓနသင်္ခါတံ ဒါရုဇံ၊ ယဉ္ဇ ပဗ္ဗဇတိဏေဟိ ဝါ အညေဟိ ဝါ ဝါကာဒိဟိ ရဇ္ဇံ၊ ကတွာ ကတံ ရဇ္ဇုဗန္ဓနံ၊ တံ အသိအာဒိဟိ ဆိန္ဒိတုံ သက္ကဏေယျဘာဝေန ထိရန္တိ န ဝဒန္တိတိ အတ္ထော။ သာရတ္တရတ္တာတိ သာရတ္တာ ဟုတွာ ရတ္တာ၊ ဗဟလတရရာဂရတ္တာတိ အတ္ထော။ မဏိကုဏ္ဍလေသုတိ မဏိသု စေဝ ကုဏ္ဍလေသု စ၊ မဏိဝိစိတ္တေသု ဝါ ကုဏ္ဍလေသု။ ဧတံ ဒဋ္ဌန္တိ ယေ မဏိကုဏ္ဍလေသု သာရတ္တရတ္တာ၊ တေသံ သော ရာဂေါ စ ယာ ပုတ္တဒါရေသု အပေက္ခာ တဏှာ၊ ဧတံ ကိလေသမယံ ဗန္ဓနဉ္ဇ ပဏ္ဍိတပုရိသာ ဒဋ္ဌန္တိ ဝဒန္တိ။ ဩဟာရိနန္တိ အာကခိတွာ စတုသု အပါယေသု ပါတနတော အဝဟရတိ ဟေဋ္ဌာ ဟရတိတိ ဩဟာရိနံ။ သိထိလန္တိ ဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဆဝိစမ္မမံသာနိ န ဆိန္ဒတိ၊ လောဟိတံ န နိဟရတိ၊ ဗန္ဓနဘာဝမ္ပိ အဇာနာပေတွာ ထလပထဇလပထာဒိသု ကမ္မာနိ ကာတုံ ဒေတိတိ သိထိလံ။ ဒုပ္ပမုဉ္ဇိန္တိ လောဘဝသေန ဟိ ဧကဝါရမ္ပိ ဥပ္ပန္နံ ကိလေသဗန္ဓနံ ဒဋ္ဌဋ္ဌာနတော

ကစ္ဆပေါ ဝိယ ဒုမ္မောစိယံ ဟောတီတိ ဒုပ္ပမုဉ္ဇံ။ တေမ္ပိ ဆေတွာနာတိ တေံ ဒဠုမ္ပိ ကိလေသဗန္ဓနံ ဉာဏခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိတွာ အနပေက္ခိနော ဟုတွာ ကာမသုခံ ပဟာယ ပရိဗ္ဗဇန္တိ၊ ပက္ကမန္တံ ပဗ္ဗဇန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။

ဗန္ဓနာဂါရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ခေမာထေရီဝတ္ထု

ယေ ရာဂရတ္တာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ခေမံ နာမ ရညော ဗိမ္ဗိသာရဿ အဂ္ဂမဟေသိံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သာ ကိရ ပဒုမုတ္တရပါဒမူလေ ပတ္တိတပတ္တနာ အတိဝိယ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ အဟောသိ။ “သတ္တာ ကိရ ရူပဿ ဒေါသံ ကထေတိ”တိ သုတွာ ပန သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တံ န ဣန္ဒြိယံ။ ရာဇာ တဿိာ ရူပမဒမတ္တဘာဝံ ဥတွာ ဝေဠုဝနေ ဝက္ကနာပဋိသံယုတ္တာနိ ဂိတာနိ ကာရေတွာ နဠာဒိနံ ဒါပေသိ။ တေသံ တာနိ ဂါယန္တာနံ သဒ္ဓိ သုတွာ တဿာ ဝေဠုဝနံ အဒိဠုပုဗ္ဗံ ဝိယ အသုတပုဗ္ဗံ ဝိယ စ အဟောသိ။ သာ “ကတရံ ဥယျာနံ သန္ဓာယ ဂါယထာ”တိ ပုတ္တိတွာ “ဒေဝီ တုမှာကံ ဝေဠုဝနုယျာနမေဝါ”တိ ဝုတ္တေ ဥယျာနံ ဂန္တုကာမာ အဟောသိ။ သတ္တာ တဿာ အာဂမနံ ဥတွာ ပရိသမဇ္ဈေ နိသိဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တောဝ တာလဝဏ္ဏံ အာဒါယ အတ္တနောပသေ ဌတွာ ဗိဇမာနံ အဘိရူပံ ဣတ္ထိံ နိဗ္ဗိနိ။ ခေမာ ဒေဝီပိ ပဝိသမာနာဝ တံ ဣတ္ထိံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ရူပဿ ဒေါသံ ကထေတိတိ ဝဒန္တိ၊ အယဉ္ဇဿ သန္တိကေ ဣတ္ထိံ ဒိဇယမာနာ ဌိတာ၊ နာဟံ ဣမိဿာ ကလဘာဂမ္ပိ ဥပေမိ၊ န မယာ ဤဒိသံ ဣတ္ထိရူပံ ဒိဠုပုဗ္ဗံ၊ သတ္တာရံ အဘူတေန အပ္ပာစိက္ခန္တိ မညေ”တိ စိန္တေတွာ တထာဂတဿ ကထာသဒ္ဓမ္ပိ အနိသာမေတွာ တမေဝ ဣတ္ထိံ ဩလောကယမာနာ အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ တဿာ တသ္မိံ ရူပေ ဥပ္ပန္နဗဟုမာနတံ ဥဟာ တံ ရူပံ ပဌမဝယာဒိဝသေန ဒေသေတွာ ဟေဠာ ဝုတ္တနယေနေဝ ပရိယောသာနေ အဋ္ဌိမတ္တာဝသာနံ ကတွာ ဒေသေသိ။ ခေမာ တံ ဒိသ္မာ “ဝေရူပမ္ပိ နာမေတံ ရူပံ မုဟုတ္တေနေဝ ခယဝယံ သမ္ပတ္တိ၊ နတ္ထိံ ဝတ ဣမသ္မိံ ရူပေ သာရော”တိ စိန္တေသိ။ သတ္တာ တဿာ စိတ္တာစာရံ ဩလောကေတွာ “ခေမေ တံ ‘ဣမသ္မိံ’ ရူပေ သာရော အတ္ထိံ”တိ စိန္တေသိ။ ပဿ ဒါနိဿ အသာရဘာဝ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ၊ ပဿ ခေမေ သမုဿယံ။
ဥဒ္ဓရန္တံ ပဒ္ဓရန္တံ၊ ဗာလာနံ အဘိပတ္တိတ”န္တိ”။

သာ ဂါထာပရိယောသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ အထ နံ သတ္တာ “ခေမေ ဣမေ သတ္တာ ရာဂရတ္တာ ဒေါသပဒုဋ္ဌာ မောဟမုဋ္ဌာ အတ္တနော တဏှာသောတံ သမတိက္ကမိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ တတ္ထေဝ လဂ္ဂန္တိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၄၇။ “ယေ ရာဂရတ္တာ’နုပတန္တိ သောတံ၊
သယံကတံ မက္ကဋ္ဌကောဝ ဇာလံ။
တေမ္ပိ ဆေတွာန ဝဇန္တိ ဝီရာ၊
အနပေက္ခိနော သဗ္ဗဒုက္ခံ ပဟာယာ”တိ။

တတ္ထ မက္ကဋ္ဌကောဝ ဇာလန္တိ ယထာ နာမ မက္ကဋ္ဌကော သုတ္တဇာလံ ကတွာ မဇ္ဈေ ဌာနေ နာဘိမဏ္ဍလေ နိပန္နော ပရိယန္တေ ပတိတံ ပဋ္ဌာန် ဝါ မက္ခိကံ ဝါ ဝေဂေန ဂန္တော ဝိဇ္ဈိတွာ တဿ ရသံ ဝိဝိတွာ ပုန ဂန္တော တသ္မိယေဝ ဌာနေ နိပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ယေ သတ္တာ ရာဂရတ္တာ ဒေါသပဒုဋ္ဌာ မောဟမုဋ္ဌာ သယံကတံ တဏှာသောတံ အနုပတန္တိ၊ တေ တံ သမတိက္ကမိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဧဝံ ဒုရတိက္ကမံ။ တေမ္ပိ ဆေတွာန ဝဇန္တိ ဝီရာတိ ပဏ္ဍိတာ ဧတံ ဗန္ဓနံ ဆေတွာ အနပေက္ခိနော နိရာလယာ ဟုတွာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗဒုက္ခံ ပဟာယ၊ ဝဇန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ခေမာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ မဟာဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိ။ သတ္တာ ရာဇာနံ အာဟ “မဟာရာဇ ခေမာယ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိတုံ ဝါဝဋ္ဋတိ”တိ။ ဘန္တေ ပဗ္ဗာဇေထ နံ၊ အလံ ပရိနိဗ္ဗာနေနာတိ။ သာ ပဗ္ဗဇိတွာ အဂ္ဂသာဝိကာ အဟောသိတိ။

ခေမာထေရိဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ဥဂ္ဂသေနဝတ္ထု

မုဉ္ဇ ပုရောဘိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဥဂ္ဂသေနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ပလာယိဿာမီတိ။ သာ “ကိ” ပန မယံ တယာ ပလာယိတေန ဝါ အာဂတေန ဝါ” တိ ပုနပျုနံ တဒေဝ ဂိတံ ဂါယတိ။ သာ ကိရ အတ္တနော ရူပသမ္ပတ္တိံ စေဝ ဓန-
 လာဘဉ္စ နိဿာယ တံ ကိသ္မိန္ဒ န မညတိ။ သော “ကိ” န ခေါ နိဿာယ ဣဒိဿာ
 အယံ မာနော” တိ စိန္တေန္တော “သိပ္ပံ နိဿာယာ” တိ ဥတွာ “ဟောတု၊ သိပ္ပံ
 ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ” တိ သသုရံ ဥပသင်္ကမိတွာ တဿ ဇာနနကသိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ
 ဂါမနိဂမာဒိသု သိပ္ပံ ဒဿေန္တော အနုပုဗ္ဗေန ရာဇဂဟံ အာဂန္တော “ဣတော
 သတ္တမေ ဒိဝသေ ဥဂ္ဂသေနော သေဋ္ဌိပုတ္တော နဂရဝါသိနံ သိပ္ပံ ဒဿေဿတိ” တိ
 အာရောစာပေသိ။

နဂရဝါသိနော မဇ္ဇာတိမဇ္ဇာဒယော ဗန္ဓာပေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ
 သန္နိပတိံသု။ သောပိ သဋ္ဌိဟတ္ထံ ဝံသံ အဘိရုယျ တဿ မတ္တကေ အဋ္ဌာသိ။
 တံ ဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသကာလေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော တံ အတ္တနော
 ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ “ကိ” န ခေါ ဘဝိဿတိ” တိ
 အာဝဇ္ဇေန္တော “သွေ သေဋ္ဌိပုတ္တော သိပ္ပံ ဒဿေဿာမီတိ ဝံသမတ္တကေ
 ဌဿတိ၊ တဿ ဒဿနတ္ထံ မဟာဇနော သန္နိပတိဿတိ။ တတြ အဟံ
 စတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ ဒေသေဿာမိ၊ တံ သုတွာ စတုရာသီတိယာ ပါဏ-
 သဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတိ၊ ဥဂ္ဂသေနောပိ အရဟတ္တေ
 ပတိဋ္ဌဟိဿတိ” တိ အညာသိ။ သတ္တာ ပုနဒိဝသေ ကာလံ သလ္လက္ခေတွာ
 ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဥဂ္ဂသေနောပိ သတ္တရိ
 အန္တောနဂရံ အပဝိဋ္ဌေယေဝ ဥန္တာဒနတ္ထာယ မဟာဇနဿ အင်္ဂလိသညံ ဒတွာ
 ဝံသမတ္တကေ ပတိဋ္ဌာယ အာကာသေယေဝ သတ္တ ဝါရေ ပရိဝတ္တိတွာ ဩရုယျ
 ဝံသမတ္တကေ အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ နဂရံ ပဝိသန္တော ယထာ တံ
 ပရိသာ န ဩလောကေတိ၊ ဧဝံ ကတွာ အတ္တာနမေဝ ဩလောကာပေသိ။
 ဥဂ္ဂသေနော ပရိသံ ဩလောကေတွာ “န မံ ပရိသာ ဩလောကေတိ” တိ
 ဒေါမနဿပုတ္တော “ဣဒံ မံယာ သံဝစ္ဆရေ ကတ္တဗ္ဗံ သိပ္ပံ၊ သတ္တရိ နဂရံ ပဝိသန္တေ
 ပရိသာ မံ အနောလောကေတွာ သတ္တာရမေဝ ဩလောကေတိ၊ မောဃံ ဝတ
 မေ သိပ္ပဒဿနံ ဇာတ” န္တိ စိန္တေသိ။

သတ္တာ တဿ စိတ္တံ ဥတွာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနံ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆ
 မောဂ္ဂလ္လာန သေဋ္ဌိပုတ္တံ ဝဒေဟိ ‘သိပ္ပံ ကိရ ဒဿေတူ’ တိ” အာဟ။ ထေရော
 ဂန္တော ဝံသဿ ဟေဋ္ဌာ ဌိတော သေဋ္ဌိပုတ္တံ အာမန္တေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-ဂတေန ဝါ အဂတေန (သိ)

“ဣဿံ ပဿ နဋ္ဌပုတ္တု၊ ဥဂ္ဂသေန မဟဗ္ဗလ။
ကရောဟိ ရင်္ဂံ ပရိသာယ၊ ဟာသယဿု မဟာဇန”န္တိ။

သော ထေရဿ ကထံ သုတွာ တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ “သတ္ထာ မညေ မမ သိပ္ပံ ပဿိဘုကာမော”တိ ဝံသမတ္ထကေ ဌိတကောဝ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဣဿံ ပဿ မဟာပည၊ မောဂ္ဂလ္လာန မဟိဒ္ဓိက။
ကရောမိ ရင်္ဂံ ပရိသာယ၊ ဟာသယာမိ မဟာဇန”န္တိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ဝံသမတ္ထကတော ဝေဟာသံ အပ္ပဂ္ဂန္တာ အာကာသေဝ စုဒ္ဒသက္ခတ္တံ ပရိဝတ္တိတွာ ဩရုယု ဝံသမတ္ထကေဝ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ “ဥဂ္ဂသေန ပဏ္ဍိတေန နာမ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု ခန္ဓေသု အာလယံ ပဟာယ ဇာတိအာဒိဟိ မုစ္စိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၄၇။ “မုဉ္စ ပုရေ မုဉ္စ ပစ္ဆတော၊
မဇ္ဈေ မုဉ္စ ဘဝဿ ပါရဂူ။
သဗ္ဗတ္ထ ဝိမုတ္တမာနသော၊
န ပုနံ ဇာတိဇရံ ဥပေဟိသိ”တိ။

တတ္ထ မုဉ္စ ပုရေတိ အတိတေသု ခန္ဓေသု အာလယံ နိကန္တိ အဇ္ဈောသာနံ ပတ္တနံ ပရိယုဋ္ဌာနံ ဂါဟံ ပရာမာသံ တဏှံ မုဉ္စ။ ပစ္ဆတောတိ အနာဂတေသုပိ ခန္ဓေသု အာလယာဒိနိ မုဉ္စ။ မဇ္ဈေတိ ပစ္စုပ္ပန္နေသုပိ တာနိ မုဉ္စ။ ဘဝဿ ပါရဂူတိ ဧဝံ သန္တေ တိဝိဿောပိ ဘဝဿ အဘိညာပရိညာပဟာနဘာဝနာ- သတ္တိကိရိယဝသေန ပါရဂူ ပါရင်္ဂတော ဟုတွာ ခန္ဓဓာတုအာယတနာဒိ- ဘေဒေ သဗ္ဗသင်္ခတေ ဝိမုတ္တမာနသော ဝိဟရန္တော ပုန ဇာတိဇရာမရဏာနိ န ဥပဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ သေဋ္ဌိပုတ္တောပိ ဝံသမတ္ထကေ ဌိတကောဝ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ဝံသတော ဩရုယု သတ္ထု သန္တိကံ အာဂန္တာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပဗ္ဗဇံ ယာစိ။ အထ နံ သတ္ထာ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “ဧဟိ ဘိက္ခု”တိ အာဟ။ သော တာဝဒေဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရော သဋ္ဌိဝဿိ- ကတ္ထေရော ဝိယ အဟောသိ။ အထ နံ ဘိက္ခု “အာဝုသော ဥဂ္ဂသေန သဋ္ဌိ- ဟတ္ထဿ ဘေ ဝံသဿ မတ္ထကတော ဩတရန္တဿ ဘယံ နာမ နာဟောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထိ မေ အာဝုသော ဘယ”န္တိ ဝုတ္တေ သတ္ထု အာရောစေသုံ “ဘန္တေ

ဥဂ္ဂသေနော ‘န ဘာယာမိ’တိ ဝဒတိ၊ အဘူတံ ဝတွာ အညံ ဗျာကရောတိ”တိ။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တေန ဥဂ္ဂသေနေန သဒိသာ ဆိန္ဓသံယောဇနာ ဘိက္ခု ဘာယန္တိ၊ န တသန္တိ”တိ ဝတွာ ပြာဟ္မဏဝဂ္ဂေ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“သဗ္ဗသံယောဇနံ ဆေတွာ၊ ယော ဝေ န ပရိတဿတိ။ သင်္ဂါတိဂံ ဝိသံယုတ္တံ၊ တမဟံ မြုမိ ပြာဟ္မဏ”န္တိ”။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ပုနေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ကိံ န ခေါ အာဝုသော ဧဝံ အရဟတ္တပုနိဿယသမ္ပန္နဿ ဘိက္ခုနော နဋ္ဌမိတရံ နိဿာယ နဋ္ဌေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရဏကာရဏံ၊ ကိံ အရဟတ္တပုနိဿယကာရဏ”န္တိ။ သတ္ထာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ဥဘယမ္ပေတံ ဣမိနာ ဧဝ ကတ”န္တိ ဝတွာ တမတ္ထံ ပကာသေတုံ အတိတံ အာဟရိ။

အတိတေ ကိရ ကဿပဒသဗလဿ သုဝဏ္ဏစေတိယေ ကရိယမာနေ ဗာရာဏသိဝါသိနော ကုလပုတ္တာ ဗဟုံ ခါဒနိယဘောဇနိယံ ယာနကေသု အာရောပေတွာ “ဟတ္ထကမ္ပံ ကရိဿာမာ”တိ စေတိယဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ ထေရံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တိ ပဿိံသု။ အထေကာ ကုလမိတာ ထေရံ ဩလောကေတွာ သာမိကံ အာဟ “သာမိ အယျော ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ၊ ယာနကေ စ နော ဗဟုံ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ၊ ပတ္တမဿ အာဟရ၊ ဘိက္ခံ ဒဿာမာ”တိ။ သော တံ ပဟ္ပံ အာဟရိတွာ ခါဒနိယဘောဇနိယဿ ပူရေတွာ ထေရဿ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌပေတွာ ဥဘောပိ ပတ္တနံ ကရိံသု “ဘန္တေ တုမေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿေဝ ဘာဂိနော ဘဝေယျာမာ”တိ။ သောပိ ထေရော ဒီဏာသဝေါဝ၊ တသ္မာ ဩလောကေန္တော တေသံ ပတ္တနာယ သမိဇ္ဈနဘာဝံ ဥတွာ သိတံ အကာသိ။ တံ ဒိသ္မာ သာ ဣတ္ထိ သာမိကံ အာဟ “အမှာကံ အယျော သိတံ ကရောတိ၊ ဧကော နဋ္ဌကာရကော ဘဝိဿတိ”တိ။ သာမိကောပိဿာ “ဧဝံ ဘဝိဿတိ ဘဒ္ဒေ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ဣဒံ တေသံ ပုဗ္ဗကမ္ပံ။ တေ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတော စဝိတွာ သာ ဣတ္ထိ နဋ္ဌဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပုရိသော သေဋ္ဌိဂေဟေ။ သော “ဧဝံ ဘဒ္ဒေ ဘဝိဿတိ”တိ တဿာ ပဋိဝစနဿ ဒိန္နတ္တာ နဋ္ဌေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရိ။

ဒီဏာသဝတ္ထေရဿ ဒိန္နပိဏ္ဍပါတံ နိဿာယ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သာပိ နဋ္ဌဗီတာ “ယာ မေ သာမိကဿ ဂတိ၊ မယုမ္ပိ သာ ဧဝ ဂတိ” တိ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ဥဂ္ဂသေနဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-စူဠဝေဒနဂဟပဏ္ဍိတဝတ္ထု

ဝိတက္ကမထိတဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စူဠဝေဒနဂဟပဏ္ဍိတံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ ဒဟရဘိက္ခု သလကဂ္ဂေ အတ္တနော ပတ္တသလကံ ဂဟေတွာ သလကယာဂုံ အာဒါယ အာသနသာလံ ဂန္ဓာ ပိဝံ။ တတ္ထ ဥဒကံ အလဘိတွာ ဥဒကတ္တာယ ဧကံ သရံ အဂမာသိ။ တတ္ထ တံ ဧကော ကုမာရိကာ ဒိသ္မာဝ ဥပ္ပန္နသိနေဟာ “ဘန္တေ ပုန ပါနိယေန အတ္ထေ သတိ ဣဓေဝ အာဂစ္ဆေယျာထာ” တိ အာဟ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ယဒါ ပါနိယံ န လဘတိ၊ တဒါ တတ္ထေဝ ဂစ္ဆတိ။ သာပိဿ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ပါနိယံ ဒေတိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ယာဂုမ္ပိ ဒတွာ ပုနေကဒိဝသံ တတ္ထေဝ နိသီဒါပေတွာ ဘတ္တံ အဒါသိ။ သန္တိကေ စဿ နိသီဒိတွာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ န ကိန္တိ နတ္ထိ နာမ၊ ကေဝလံ မယံ ဝိစရဏကမနုဿမေဝ န လဘာမာ” တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ။ သော ကကိပါဟေနေဝ တဿာ ကထံ သုတွာ ဥက္ကဏ္ဍိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ “ကသ္မာ တံ အာဝုသော ကိသော ဥပ္ပဏ္ဍုပဏ္ဍုကဇာတောသိ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဥက္ကဏ္ဍိတောမ္ပိ အာဝုသော” တိ ဝုတ္တေ အာစရိယုပဇ္ဇာယာနံ သန္တိကံ နယိံသု။ တေပိ နံ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ” နိ ဝုတ္တေ “ကသ္မာ တံ မာဒိသဿ အာရဒ္ဓဝိရိယဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ‘သောတာပန္နော’ တိ ဝါ ‘သကဒါဂါမိ’ တိ ဝါ အတ္တာနံ အဝဒါပေတွာ ‘ဥက္ကဏ္ဍိတော’ တိ ဝဒါပေသိ၊ ဘာရိယံ တေ ကမ္မံ ကတ” နိ ဝတွာ “ကိံ ကာရဏာ ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ” တိ ပုစ္ဆိ။ “ဘန္တေ ဧကော မံ ဣတ္ထိ ဧဝမာဟာ” တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု အနစ္စရိယံ ဧတံ တဿာ ကိရိယံ။ သာ ဟိ ပုဗ္ဗေ သကလဇမ္ပုဒီပေ အဂ္ဂဝေဒနဂဟပဏ္ဍိတံ ပဟာယ တံမုဟုတ္တဒိဋ္ဌကေ ဧကသ္မိံ သိနေဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ

တံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသီ”တိ ဝတ္တာ တဿတ္ထဿ ပကာသနတ္ထံ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော—

အဘိတေ စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတကာလေ ဟက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေတွာ တေန တုဋ္ဌေန ဒိန္နံ ဓိတရံ အာဒါယ ဗာရာဏသီ ဂစ္ဆန္တဿ ဧကသ္မိံ အဋ္ဌဝိမုခေ ဧကုနပညာသာယ ကဏ္ဍေဟိ ဧကုနပညာသစောရေ မာရေတွာ ကဏ္ဍေသု ဒီဏေသု စောရဇေဋ္ဌကံ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ပါတေတွာ “ဘဒ္ဒေ အသိံ အာဟရာ”တိ ဝုတ္တေ တာယ တံဓိကံ ဒိဋ္ဌစောရေ သိနေဟံ ကတွာ စောရဿ ဟတ္ထေ အသိထရံ ဌပေတွာ စောရေန ဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတဿ မာရိတဘာဝံ အာဝိကတွာ စောရေန စ တံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တေန “မမ္ဗိ ဧသာ အညံ ဒိသ္မာ အတ္တနော သာမိကံ ဝိယ မာရာပေသတိ၊ ကိံ မေ ဣမာယာ”တိ ဧကံ နဒိံ ဒိသ္မာ ဩရိမတီရေ တံ ဌပေတွာ တဿာ ဘဏ္ဍကံ အာဒါယ “တွံ ဣဓေဝ ဟောဟိ၊ ယာဝါဟံ ဘဏ္ဍိကံ ဥတ္တာရေမိ”တိ တတ္ထေဝ တံ ပဟာယ ဂမနဘာဝဉ္စ အာဝိကတွာ—

“သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ သမာဒါယ၊ ပါရံ တိဏ္ဍောသိ ပြာဟ္မဏ။
ပစ္စာဂစ္ဆ လဟုံ ဒိပ္ပံ၊ မမ္ဗိ တာရေဟိ ဒါနိ”တော။

အသန္တုတံ မံ စိရသန္တုတေန၊
နိမိနိ ဘောတိ အဒ္ဓါဝံ ဓုဝေန။
မယာပိ ဘောတိ နိမိနေယျ အညံ၊
ဣတော အဟံ ဒုရတရံ ဂမိဿံ။

ကာ’ယံ ဧဋ္ဌဂလာဂုဓ္မေ၊ ကဏှေဟိ အဟုဟာသိယံ။
နယိမ နစ္စံ ဝါ ဂိတံ ဝါ၊ တာဠံ ဝါ သုသမာဟိတံ။
အနဂ္ဂိကာလေ သုသောဏိ၊ ကိံ န ဇ္ဈသိ သောဘနေ။

သိင်္ဂါလ ဗာလ ဒုဓ္မေခ၊ အပ္ပပညောသိ ဇမ္ဗုက။
ဇိနော မစ္ဆန္တ ပေသိဉ္စ၊ ကပဏော ဝိယ ဈာယသိ။

သုဒဿံ ဝဇ္ဇမညေသံ၊ အတ္တနော ပန ဒုဒ္ဓသံ။
ဇိနာ ပတိဉ္စ ဇာရဉ္စ၊ မညေ တွညေဝ ဈာယသိ။

ဝေမေတံ မိဂရာဇ၊ ယထာ ဘာသသိ ဇမ္ဗုက။
သာ နူနာဟံ ဣတော ဂန္ဓာ၊ ဘတ္တု ဟေသံ ဝသာနုဂါ။

ယော ဟရေ မတ္တိကံ ထာလံ၊ ကံသထာလမ္ပိ သော ဟရေ။
ကတံ စေဝ တယာ ပါပံ၊ ပုနပေဝံ ကရိဿသိ”တိ” —

ဣမံ ပဉ္စကနိပါတေ စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာတကံ ဝိတ္ထာရေတွာ “တဒါ စူဠဓနုဂ္ဂဟ-
ပဏ္ဍိတော တံ အဟောသိ၊ သာ ဣတ္ထိံ ဧတရဟိ အယံ ကုမာရိကာ၊
သိင်္ဂါလရူပေန အာဂန္ဓာ တဿာ နိဂ္ဂဟကာရကော သက္ကော ဒေဝရာဇာ
အဟမေဝါ”တိ ဝတွာ “ဧဝံ သာ ဣတ္ထိံ တံမုဟုတ္တဒိဋ္ဌကေ ကေသ္မိံ သိနေဟေန
သကလဇမ္ဗုဒိပေ အဂ္ဂပဏ္ဍိတံ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေသိ၊ တံ ဣတ္ထိံ အာရမ္ဘ
ဥပ္ပန္နံ တဝ တဏှံ ဆိန္ဒိတွာ ဝိဟရာဟိ ဘိက္ခု”တိ တံ သြဝဒိတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၄၉။ “ဝိတက္ကမထိတဿ ဇန္တုနော၊
တိဗ္ဗရာဂဿ သုဘာနုပဿိနော။
ဘိယျော တဏှာ ပဝဗုတိ၊
သေ ခေါ ဒဠိံ ကရောတိ ဗန္ဓနံ။

၃၅၀။ ဝိတက္ကပသမေ စ ယော ရတော၊
အသုဘံ ဘာဝယတေ သဒါ သတော။
သေ ခေါ ဗျန္တိ ကာဟိတိ၊
သေ ဆေစ္ဆတိ မာရဗန္ဓန”န္တိ။

တတ္ထ ဝိတက္ကမထိတဿာတိ ကာမဝိတက္ကာဒီဟိ ဝိတက္ကေဟိ နိမ္မထိတဿ။
တိဗ္ဗရာဂဿာတိ ဗဟလရာဂဿ။ သုဘာနုပဿိနောတိ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ သုဘ-
နိဗ္ဗိတ္တဂါဟာဒိဝသေန ဝိဿဋ္ဌမာနသတာယ သုဘန္တိ အနုပဿန္တဿ။ တဏှာတိ
ဝေရူပဿ ဈာနာဒိသု ကေမ္ပိ န ဝဗုတိ၊ အထ ခေါ ဆဒ္ဓါရိကာ တဏှာယေဝ
ဘိယျော ဝဗုတိ။ သေ ခေါတိ ဒေသော ပုဂ္ဂလော တဏှာဗန္ဓနံ ဒဠိံ သုထိရံ
ကရောတိ။ ဝိတက္ကပသမေတိ ဝိဇ္ဇာဝိတက္ကာဒိနံ ဝုပသမသင်္ခါတေ ဒသသု
အသုဘေသု ပဋ္ဌမဇ္ဈာနေ။ သဒါ သတောတိ ယော ဧတ္ထ အဘိရတော ဟုတွာ
နိစ္စံ ဥပဋ္ဌိတသတိတာယ သတော တံ အသုဘဈာနံ ဘာဝေတိ။ ဗျန္တိ ကာဟိတိတိ

သေ ဘိက္ခု၊ တီသု ဘဝေသု ဥပ္ပဇ္ဇနကံ တဏှံ ဝိဂတန္တံ ကရိဿတိ။ မာရဗန္ဓနန္တိ
ဧသော တေဘူမကဝဋ္ဋသင်္ခါတံ မာရဗန္ဓနမ္ပိ ဆိန္ဒိဿတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဘိက္ခု၊ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ
သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

စူဠဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတဝတ္ထု သတ္တမံ။

၈-မာရဝတ္ထု

နိဋ္ဌင်္ဂတောဘိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မာရံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ကေဒိဝသဗ္ဗိ ဝိကာလေ သမ္ပဟုလာ ထေရာ ဇေတဝနဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ
ရာဟုလတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ တံ ဥဋ္ဌာပေသုံ။ သော အညတ္ထ ဝသနဋ္ဌာနံ
အပဿန္တော တထာဂတဿ ဂန္ဓကုဋိယာ ပမုခေ နိပဇ္ဇိ။ တဒါ သော အာယသ္မာ
အရဟတ္တံ ပတ္တော အဝသိကောဝ ဟောတိ။ မာရော ဝသဝတ္ထိဘဝနေ
ဋ္ဌိတောယေဝ တံ အာယသ္မန္တံ ဂန္ဓကုဋိပမုခေ နိပဇ္ဇံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “သမဏဿ
ဂေါတမဿ ရုဇနကအင်္ဂလီ ဗဟိ နိပဇ္ဇော၊ သယံ အန္တောဂန္ဓကုဋိယံ
နိပဇ္ဇော၊ အင်္ဂလိယာ ဝိဋ္ဌိယမာနာယ သယမ္ပိ ဝိဋ္ဌိတော ဘဝိဿတိ”တိ။ သော
မဟန္တံ ဟတ္ထိရာဇဝဏ္ဏံ အဘိနိမ္မိနိတွာ အာဂမ္မ သောဏှာယ ထေရဿ မတ္ထကံ
ပရိက္ခိပိတွာ မဟန္တေန သဒ္ဓေန ကောဉ္ဇနာဒံ ရဝိ။ သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ
တဿ မာရဘာဝံ ဥတွာ “မာရ တာဒိသာနံ သတသဟဿေနာပိ မမ
ပုတ္တဿ ဘယံ ဥပ္ပါဒေတုံ န သက္ကာ။ ပုတ္တော ဟိ မေ အသန္တာသိ ဝိတတဏှော
မဟာဝီရိယော မဟာပညော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၅၁။ “နိဋ္ဌင်္ဂတော အသန္တာသိ၊ ဝိတတဏှော အနင်္ဂဏော။
အတ္ထိန္တိ ဘဝသလ္လာနိ၊ အန္တိမောယံ သမုဿယော။

၃၅၂။ ဝိတတဏှော အနာဒါနော၊ နိရုတ္တိပဒကောဝိဒေါ။
အက္ခရာနံ သန္ဓိပါတံ၊ ဇညာ ပုဗ္ဗာပရာနိ စ။
သ ဝေ ‘အန္တိမသာရိရော၊
မဟာပညော မဟာပုရိသော’တိ ပုစ္စတိ”တိ။

၁-ဝသဝတ္ထိသဘာဝေန (သိ) ၂-ရုဇနကအင်္ဂလိယံ ဗဟိ နိပဇ္ဇာသံ (သိ)

တတ္ထ နိဋ္ဌင်္ဂတောတိ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတာနံ အရဟတ္တံ နိဋ္ဌ နာမ၊
တံ ဂတော ပတ္တောတိ အတ္ထော။ အသန္တာသီတိ အပ္ပန္နရေ ရာဂသန္တာသာဒီနံ
အဘာဝေန အသန္တသနကော။ အန္တိန္ဒိ ဘဝသလ္လာနီတိ သဗ္ဗာနိပိ ဘဝဂါမိနိ
သလ္လာနိ အန္တိန္ဒိ။ သမုဿယောတိ အယံ ဧတဿ အန္တိမော ဒေဟော။

အနာဒါနောတိ ခန္ဓဒိသု နိဂ္ဂဟဏော။ နိရုတ္တိပဒကောဝိဒေါတိ နိရုတ္တိယဉ္ဇ
သေသပဒေသု စာတိ စတူသုပိ ပဋိသမ္ဘိဒါသု ဆေကောတိ အတ္ထော။ အက္ခရာနံ
သန္ဓိပတိံ၊ ဇညာ ပုဗ္ဗာပရာနိ စာတိ အက္ခရာနံ သန္ဓိပတိသင်္ခါတံ အက္ခရပိဏ္ဍ
ဇာနာတိ၊ ပုဗ္ဗက္ခရေန အပရက္ခရံ၊ အပရက္ခရေန ပုဗ္ဗက္ခရဉ္စ ဇာနာတိ။ ပုဗ္ဗက္ခရေန
အပရက္ခရံ ဇာနာတိ နာမ—အာဒိမိ ပညာယမာနေ မဇ္ဈပရိယောသာနေသု
အပညာယမာနေသုပိ “ဣမေသံ အက္ခရာနံ ဣဒံ မဇ္ဈံ၊ ဣဒံ ပရိယောသာန”န္တိ
ဇာနာတိ။ အပရက္ခရေန ပုဗ္ဗက္ခရံ ဇာနာတိ နာမ—အန္တေ ပညာယမာနေ
အာဒိမဇ္ဈေသု အပညာယမာနေသု “ဣမေသံ အက္ခရာနံ ဣဒံ မဇ္ဈံ၊ အယံ
အာဒိ”တိ ဇာနာတိ။ မဇ္ဈေပညာယမာနေပိ “ဣမေသံ အက္ခရာနံ အယံ အာဒိ၊
အယံ အန္တော”တိ ဇာနာတိ။ ဧဝံ မဟာပညော။ သ ဝေ အန္တိမသာရီ-
ရောတိ သေ ကောဋိယံ ဌိတသရိရော၊ မဟန္တာနံ အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိပဋိဘာနာနံ^၁
သီလက္ခန္ဓာဒီနဉ္စ ပရိဂ္ဂါဟိကာယ ပညာယ သမန္နာဂတတ္တာ မဟာပညော၊
“ဝိမုတ္တစိတ္တတ္တာ ခွါဟံ သာရိပုတ္တ မဟာပုရိသောတိ ဝဒါမိ”တိ^၂ ဝစနတော
ဝိမုတ္တစိတ္တတာယ စ မဟာပုရိသောတိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသု။ မာရောပိ
ပါပိမာ “ဇာနာတိ မံ သမဏော ဂေါတမော”တိ တတ္ထေဝန္တရဓာယိတိ။

မာရဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-ဥပကာဇိဝကဝတ္ထု

သဗ္ဗာဘိဘူတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဥပကံ အာဇိဝကံ
အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိပ္ပိ သမယေ သတ္တာ ပတ္တသဗ္ဗညုတညာဏော ဗောဓိမဇ္ဈေ သတ္တ-
သတ္တာဟံ ဝိတိနာမေတွာ အတ္တနော ပတ္တစိဝရေမာဒါယ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနတ္ထံ
ဗာရာဏသိံ သန္ဓာယ အဋ္ဌာရသယောဇနမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော အန္တရာမဂ္ဂေ ဥပကံ

၁-အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါနံ (သီ) ၂-သံ ၃-၁၃၇-ပိဋေ။

အာဇီဝကံ အဒ္ဓသ။ သောပိ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ “ဝိပ္ပသန္နာနိ ခေါ တေ အာဂုသော ဣန္ဒြိယာနိ၊ ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော၊ ကံသိ တံ အာဂုသော ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကော ဝါ တေ သတ္တာ၊ ကဿ ဝါ တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္တာ “မယံ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၅၂။ “သဗ္ဗာဘိဘူ သဗ္ဗဝိဒူဟမသ္မိ၊
သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အနုပလိတ္တော။
သဗ္ဗဉ္စဟော တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တော၊
သယံ အဘိညာယ ကမုဒ္ဓိသေယျ”န္တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗာဘိဘူတိ သဗ္ဗေသံ တေဘူမကဓမ္မာနံ အဘိဘဝနတော သဗ္ဗာ-
ဘိဘူ။ သဗ္ဗဝိဒူတိ ဝိဒိတသဗ္ဗစတုဘူမကဓမ္မော။ သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ဝိ သဗ္ဗေ-
သုပိ တေဘူမကဓမ္မေသု တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အနုပလိတ္တော။ သဗ္ဗဉ္စဟောတိ သဗ္ဗေ
တေဘူမကဓမ္မေ ဇဟိတွာ ဌိတော။ တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တောတိ တဏှက္ခယန္တေ
ဥပ္ပါဒိတေ တဏှက္ခယသင်္ခါတေ အရဟတ္တေ အသေခါယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တော။
သယံ အဘိညာယာတိ အဘိညေယျာဒိဘေဒေ ဓမ္မေ သယမေဝ ဇာနိတွာ။
ကမုဒ္ဓိသေယျန္တိ “အယံ မေ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ အာစရိယော ဝါ”တိ ကံ နာမ
ဥဒ္ဓိသေယျန္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဥပကော အာဇီဝကော တထာဂတဿ ဝစနံ နေဝါ-
ဘိနန္တိ၊ န ပဋိက္ကောသိ။ သိသံ ပန စာလေတွာ ဇိဝံ နိဗ္ဗာဋ္ဌေတွာ ကေပဒိ-
ကမဂ္ဂံ ဂဟေတွာ အညတရံ လုဒ္ဒကနိဝါသနဋ္ဌာနံ အဂမာသိတိ။

ဥပကာဇီဝကဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-သက္ကပဉ္စဝတ္ထု

သဗ္ဗဒါနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သက္ကံ ဒေဝ-
ရာဇာနံ အာရတ္တ ကထေသိ။

ကေသျှိဋ္ဌိ သမယေ တာဝတိံသဒေဝလောကေ ဒေဝတာ သန္ဓိပတိတွာ စတ္တာရော ပဉ္စေ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ကတရံ ဒါနံ န ခေါဒါနေသု၊ ကတရော ရသော ရသေသု၊ ကတရာ ရတိ ရတီသု ဇေဋ္ဌကာ၊ တဏှက္ခယောဝ ကသ္မာ ဇေဋ္ဌ-ကောတိ ဝုစ္ဆတိ”တိ။ တေ ပဉ္စေ ကော ဒေဝတာပိ ဝိနိစ္ဆိတုံ နာသက္ခိ။ ဧကော ပန ဒေဝေါ ဧကံ ဒေဝံ၊ သောပိ အပရန္တိ ဧဝံ အညမညံ ပုစ္ဆန္တာ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟသေသု ဒွါဒသ သံဝစ္ဆရာနိ ဝိစရိံသု။ ဧတ္ထကေနာပိ ကာလေန ပဉ္စာနံ အတ္ထံ အဒိသ္မာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ သန္ဓိပတိတွာ စတုန္ဓံ မဟာရာဇာနံ သန္ဓိကံ ဂန္ဓာ “ကိံ တာတာ မဟာဒေဝတာသန္ဓိပတိတော”တိ ဝုတ္တေ “စတ္တာရော ပဉ္စေ သမုဋ္ဌာပေတွာ ဝိနိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တာ တုမှာကံ သန္ဓိကံ အာဂတမှာ”တိ။ ကိံ ပဉ္စံ နာမေတံ တာတာတိ။ “ဒါနရသရတီသု ကတမာ ဒါနရသရတီ န ခေါ သေဋ္ဌာ၊ တဏှက္ခယောဝ ကသ္မာ သေဋ္ဌော”တိ ဣမေ ပဉ္စေ ဝိနိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တာ အာဂတမှာတိ။ တာတာ မယမ္ဗိ ဣမေသံ အတ္ထေ န ဇာနာမ၊ အမှာကံ ပန ရာဇာ ဇနသဟသေသန စိန္တိတေ အတ္ထေ ဖိန္နောတွာ တံခံဏေနဝ ဇာနာတိ၊ သော အမှေဟိ ပညာယ စ ပုညေန စ ဝိသိဋ္ဌော၊ ဧထ၊ တဿ သန္ဓိကံ ဂန္ဓာမာတိ တမေဝ ဒေဝဂဏံ အာဒါယ သက္ကဿ ဒေဝရညော သန္ဓိကံ ဂန္ဓာ တေနာပိ “ကိံ တာတာ မဟန္တော ဒေဝသန္ဓိပတိတော”တိ ဝုတ္တေ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ “တာတာ ဣမေသံ ပဉ္စာနံ အတ္ထံ အညောပိ ဇာနိတုံ န သက္ကောတိ၊ ပုဒ္ဓဝိသယာ ဟေတေ။ သတ္တာ ပနေတရဟိ ကဟံ ဝိဟရတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဇေတဝနေ”တိ သုတွာ “ဧထ၊ တဿ သန္ဓိကံ ဂမိဿာမာ”တိ ဒေဝဂဏေန သဒ္ဓိံ ရတ္ထိဘာဂေ သကလံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ ဌိတော “ကိံ မဟာရာဇ မဟတာ ဒေဝသံဃေန အာဂကောသိ”တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ ဒေဝဂဏေန ဣမေ နာမ ပဉ္စာ သမုဋ္ဌာပိတာ၊ အညော ဣမေသံ အတ္ထံ ဇာနိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ဣမေသံ နော အတ္ထံ ပကာသေထာ”တိ အာဟ။

သတ္တာ “သာရ မဟာရာဇ၊ မယာဟိ ပါရမိယော ပူရေတွာ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇိတွာ တုမှာဒိသာနံ ကံခန္ဓေဒနတ္ထမေဝ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဒ္ဓိ၊ တယာ ပုစ္ဆိတပဉ္စေသု ဟိံ သဗ္ဗဒါနာနံ ဓမ္မဒါနံ သေဋ္ဌံ၊ သဗ္ဗရသာနံ ဓမ္မရသော သေဋ္ဌော၊ သဗ္ဗရတီနံ ဓမ္မရတိ သေဋ္ဌော၊ တဏှက္ခယော ပန အရဟတ္ထံ သမ္မာပကတ္တာ သေဋ္ဌောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-ပုစ္ဆိတပဉ္စေ သုဏာဟိ (သျှာ)၊ ပုစ္ဆိတပဉ္စဿ ဟိ (က)

၃၅၄။ “သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ၊
 သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ။
 သဗ္ဗရတိံ ဓမ္မရတိံ ဇိနာတိ၊
 တဏှက္ခယော သဗ္ဗဒုက္ခံ ဇိနာတိ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနန္တိ သစေပိ ဟိ စက္ကဝါဠဂဗ္ဘေ ယာဝ မြဟ္မ-
 လောကာ နိရန္တရံ ကတွာ သန္ဓိသိန္ဓာနံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဒီဏာသဝါနံ ကဒလိ-
 ဂဗ္ဘသဒိသာနိ စီဝရာနိ ဒဒေယျ။ တသ္မိံ သမာဂမေ စတုပ္ပဒိကာယ ဂါထာယ
 ကတာနုမောဒနာဝ သေဋ္ဌာ။ တံ ဟိ ဒါနံ တဿာ ဂါထာယ သောဋ္ဌသိံ
 ကလံ နာဂ္ဂတိ။ ဧဝံ ဓမ္မဿ ဒေသနာပိ ဝါစနမ္ပိ သဝနမ္ပိ မဟန္တံ။ ယေန စ
 ပုဂ္ဂလေန ဗဟူနံ တံ ဓမ္မဿဝနံ ကာရိတံ၊ တဿေဝ အာနိသံသော မဟာ။
 တထာရူပါယ ဧဝ ပရိသာယ ပဏီတပိဏ္ဍပါတဿ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဒိန္န-
 ဒါနတောပိ သပ္ပိတေလာဒီနံ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဒိန္နဘေသဇ္ဇဒါနတောပိ မဟာ-
 ဝိဟာရသဒိသာနံ ဝိဟာရာနံ စ လောဟပါသာဒသဒိသာနဉ္စ ပါသာဒါနံ
 အနေကာနိ သတသဟဿာနိ ကာရေတွာ ဒိန္နသေနာသနဒါနတောပိ အနာ-
 ထပိဏ္ဍိကာဒီဟိ ဝိဟာရေ အာရဗ္ဘ ကတပရိစ္စာဂတောပိ အန္တမသော
 စတုပ္ပဒိကာယ ဂါထာယ အနုမောဒနာဝသေနာပိ ပဝတ္တိတံ ဓမ္မဒါနမေဝ ဝရံ
 သေဋ္ဌံ။ ကိံ ကာရဏာ? ဧဝရူပါနိ ဟိ ပုညာနိ ကရောန္တာ ဓမ္မံ သုတွာဝ
 ကရောန္တိ၊ နော အသုတွာ။ သစေ ဟိ ဣဝံ သတ္တာ ဓမ္မံ န သုဏေယျ။ ဥဋ္ဌုက်-
 မတ္တံ ယာဂုမ္ပိ ကဋ္ဌုမတ္တံ ဘတ္တမ္ပိ န ဒဒေယျ။ ဣမိနာ ကာရဏေန
 သဗ္ဗဒါနေဟိ ဓမ္မဒါနမေဝ သေဋ္ဌံ။ အပိစ ဌပေတွာ ဗုဒ္ဓေ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ
 စ သကလကပ္ပံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဥဒကမိန္ဒု။ နိ ဂဏေတုံ သမတ္တာယ ပညာယ
 သမန္ဓာဂတာ သာရိပုတ္တာဒယောပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ သောတာပတ္တိ-
 ဖလာဒီနိ အဓိဂန္တု နာသက္ခိံသု၊ အဿဇိတ္ထေရာဒီဟိ ကထိတမ္ပေ သုတွာ
 သောတာပတ္တိဖလံ သတ္တိကရိံသု၊ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနာယ သာဝကပါရမီဉ္စဏံ
 သတ္တိကရိံသု။ ဣမိနာပိ ကာရဏေန မဟာရာဇ ဓမ္မဒါနမေဝ သေဋ္ဌံ။ တေန
 ဝုတ္တံ “သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ”တိ။

သဗ္ဗေ ပန ဂန္ဓရသာဒယောပိရသာ ဥက္ကံသတော ဒေဝတာနံ သုဓာဘောဇန-
 ရသောပိ သံသာရဝဇ္ဇေ ပါတေတွာ ဒုက္ခာနုဘဝနဿေဝ ပစ္စယော။ ယော ပနေသ
 သတ္တတိံ သဗောဓိပက္ခိယဓမ္မသင်္ခါတော စ နဝလောကုတ္တရဓမ္မသင်္ခါတော စ
 ဓမ္မရသော၊ အယမေဝ သဗ္ဗရသာနံ သေဋ္ဌာ။ တေန ဝုတ္တံ “သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော

ဇိနာတိ”တိ။ ယာပေသာ ပုတ္တရတိဓိတုရတိဓနရတိဇ္ဇတ္ထိရတိနစ္စဂိတဝါဒိတာဒိ-
 ရတိပဘောဒါ စ အနေကပ္ပဘောဒါ ရတိ၊ သာပိ သံသာရဝဋ္ဋေ ပါတေတွာ
 ဒုက္ခာနုဘဝနဿေဝ ပစ္စယော။ ယာ ပနေသာ ဓမ္မံ ကထေန္တဿ ဝါ သုဏန္တဿ
 ဝါ ဝါဏေန္တဿ ဝါ အန္တော ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ပီတိ ဥဒဂ္ဂဘာဝံ ဇနေတိ၊ အဿုနိ
 ပဝတ္တေတိ၊ လောမဟံသံ ဇနေတိ၊ သာယံ သံသာရဝဋ္ဋဿ အန္တံ ကတွာ
 အရဟတ္တပရိယောသာနာ ဟောတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗရတိနံ ဧဝရူပါ ဓမ္မရတိယေဝ
 သေဋ္ဌာ။ တေန ဝုတ္တံ “သဗ္ဗရတိံ ဓမ္မရတိံ ဇိနာတိ”တိ။ တဏှက္ခယော ပန
 တဏှာယ ခယန္တေ ဥပ္ပန္တံ အရဟတ္တံ သကလဿပိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အဘိဘဝနတော
 သဗ္ဗသေဋ္ဌမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ “တဏှက္ခယော သဗ္ဗဒုက္ခံ ဇိနာတိ”တိ။

ဧဝံ သတ္တရိ ဣမိဿာ ဂါထာယ အတ္ထံ ကထေန္တယေဝ စတုရာသီတိယာ
 ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ သက္ကောပိ သတ္ထု ဓမ္မကထံ
 သုတွာ သတ္တာရံဝဋ္ဋိတွာ ဧဝမာဟ “ဘန္တေ ဧဝံဇေဋ္ဌကေ နာမ ဓမ္မဒါနေ ကိမတ္ထံ
 အမှာကံ ပတ္တိံ န ဒါပေထ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ နော ဘိက္ခုသံဃဿ ကထေတွာ
 ပတ္တိံ ဒါပေထ ဘန္တေ”တိ။ သတ္တာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဘိက္ခုသံဃံ
 သန္တိပါတေတွာ “ဘိက္ခဝေ အဇ္ဇောဒိံ ကတွာ မဟာဓမ္မဿဝနံ ဝါ ပါကတိက-
 ဓမ္မဿဝနံ ဝါ” ဥပနိသိန္တကထံ ဝါ အန္တမသော အနုမောဒနမ္ပိ ကထေတွာ
 သဗ္ဗသတ္တာနံ ပတ္တိံ ဒဒေယျာထာ”တိ အာဟ။

သက္ကပဉ္စဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-အပုတ္တကသေဋ္ဌိဝတ္ထု

ဟနန္တိ ဘောဂါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော
 အပုတ္တကသေဋ္ဌိံ နာမ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

တဿ ကိရ ကာလကိရိယံ သုတွာ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော
 “အပုတ္တကံ သာပတေယျံ ကဿ ပါပုဏာတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ရညော”တိ
 သုတွာ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ တဿ ဂေဟတော ဓနံ ရာဇကုလံ အဘိဟရာ-
 ပေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဟန္တ ကုတော န တံ မဟာရာဇ
 အာဂစ္ဆသိ ဒိဝါဒိဝဿာ”တိ ဝုတ္တေ “ဣမ ဘန္တေ သာဝတ္ထိယံ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ
 ကာလကတော၊ တမဟံ အပုတ္တကံ သာပတေယျံ ရာဇန္တေပုရံ အဘိဟရိတွာ
 အာဂစ္ဆာမိ”တိ အာဟ။ သဗ္ဗံ သုတ္တေ ၂ အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁-ပကတိဓမ္မဿနံ ဝါ (သီး သျာ)

၂-သံ ၁-၉၀-ပိဋ္ဌာဒိသု။

သော ကိရ သုဝဏ္ဏပါတိယာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနေ ဥပနိတေ “ဝေရူပံ နာမ မနုဿာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ကိံ တုမှေ မယာ သဒ္ဓိံ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ကေဋ္ဌိံ ကရော- ထာ”တိ ဘောဇနေ ဥပဋ္ဌိတေ လေဇျဒဏ္ဍာဒိဟိ ပဟရိတွာ ပလာပေတွာ “ဣဒိ မနုဿာနံ ဘောဇန”န္တိ ကဏာဇကံ ဘုဉ္ဇတိ ဗိဇ္ဇင်္ဂဒုတိယံ။ ဝတ္ထယာနဆတ္ထေသုပိ မနာပေသု ဥပဋ္ဌာပိတေသု တေ မနုဿေ လေဇျဒဏ္ဍာဒိဟိ ပဟရန္တော ပလာပေတွာ သာဏာနိ ဓာရေတိ၊ ဇေရရထကေန ယာတိ ပဏ္ဏဆတ္ထကေန ဓာရိယမာနေနာတိ ဧဝံ ရညာ အာရောစိတေ သတ္တာ တဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ ကထေသိ။

ဘူတပုဗ္ဗံ သော မဟာရာဇ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ တဂရသိဒိံ နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ပိဏ္ဍပါတေန ပဋိပါဒေသိ။ “ဒေထ သမဏဿ ပိဏ္ဍ”န္တိ ဝတွာ သော ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ တသ္မိံ ကိရ အဿဒ္ဓေ ဗာလေ ဧဝံ ဝတွာ ပက္ကန္တေ တဿ ဘရိယာ သဒ္ဓါပသန္ဓာ “စိရသံ ဝတ မေ ဣမဿ မုခတော ‘ဒေဟိ’တိ ဝစနံ သုတံ၊ အဇ္ဇ မမ မနောရထံ ပူရေန္တိ ပိဏ္ဍပါတံ ဒဿာမိ”တိ ပစ္စေက- ဗုဒ္ဓဿ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ပဏိတဘောဇနဿ ပူရေတွာ အဒါသိ။ သောပိ နိဝတ္တမာနော တံ ဒိသ္မာ “ကိံ သမဏ ကိဋ္ဌိ တေ လဒ္ဓ”န္တိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ပဏိတပိဏ္ဍပါတံ ဒိသ္မာ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ ဟုတွာ ဧဝံ စိန္တေသိ “ဝရမေတံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါသာ ဝါ ကမ္မကရာ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ”န္တိ။ တေ ဟိ ဣမံ ဘုဉ္ဇိတွာ မယံ ကမ္ပံ ကရိဿန္တိ၊ အယံ ပန ဂန္ဓာ ဘုဉ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယိဿတိ၊ နဋ္ဌော မေ သော ပိဏ္ဍပါတော”တိ။ သော ဘာတု စ ပန ဧကပုတ္တကံ သာပတေယျဿ ကာရဏာ ဇိဝိတာ ဝေါရောပေသိ။ သော ကိရဿ အင်္ဂလိံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော “ဣဒိ မယံ ပိတုသန္တကံ ယာနကံ၊ အယံ တဿ ဂေါဏော”တိအာဒိနိ အာဟ။ အထ နံ သော သေဋ္ဌိ “ဣဒါနိ တာဝေသ ဧဝံ ဝဒေတိ၊ ဣမဿ ပန ဝုဗ္ဗိပုတ္တ- ကာလေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဘောဂေ ကော ရက္ခိဿတိ”တိ တံ အရညံ နေတွာ ဧကသ္မိံ ဂစ္ဆမူလေ ဂိဝါယ ဂဟေတွာ မူလကန္တံ ဝိယ ဂိဝံ ဖာလေတွာ မာရေတွာ တတ္ထေဝ ဆဇ္ဇေသိ။ ဣဒမဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ယံ ခေါ သော မဟာရာဇ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ တဂရသိဒိံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ပိဏ္ဍ- ပါတေန ပဋိပါဒေသိ၊ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန သတ္တက္ခတ္တံ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိ၊ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝေသေနေ ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ သတ္တက္ခတ္တံ သေဋ္ဌိတ္တံ ကာရေသိ။ ယံ ခေါ သော မဟာရာဇ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိဒတွာ ပစ္စာ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ အဟောသိ ‘ဝရမေတံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါသာ ဝါ ကမ္မကရာ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ’န္တိ၊ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန နာသုဋ္ဌာရာယ

ဘတ္တဘောဂါယ စိတ္တံ နမတိ၊ နာဿုဠာရာယ ဝတ္တဘောဂါယ၊ နာဿုဠာရာယ
 ယာနဘောဂါယ၊ နာဿုဠာရာနံ ပဉ္စန္ဒိကမဂုဏာနံ ဘောဂါယ စိတ္တံ နမတိ။
 ယံ ခေါ သော မဟာရာဇ သေဠိဂဟပတိ ဘာတု စ ပန ဧကပုတ္တံ
 သာပတေယျဿ ကာရဏာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ၊ တဿ ကမ္မဿ
 ဝိပါကေန ဗဟူနိ ဝဿသတာနိ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ဗဟူနိ ဝဿသတ-
 သဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စိတ္ထ၊ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန ဣဒံ သတ္တမံ
 အပုတ္တကံ သာပတေယျံ ရာဇကောသံ ပဝေသေတိ။ တဿ ခေါ ပန မဟာရာဇ
 သေဠိဿ ဂဟပတိဿ ပုရာဏဉ္စ ပုညံ ပရိက္ခိဏံ၊ နဝဉ္စ ပုညံ အနုပစိတံ။ အဇ္ဇ
 ပန မဟာရာဇ သေဠိဂဟပတိ မဟာရောရုဝေ နိရယေ ပစ္စတိ”တိ။

ရာဇာ သတ္ထု ဝစနံ သုတွာ “အဟော ဘန္တေ ဘာရိယံ ကမ္မံ၊ ဧတ္တကေ
 နာမ ဘောဂေ ဝိဇ္ဇမာနေ နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဠိ၊ န တုမှာဒိသေ ပုဒ္ဓေ
 ဓုရဝိဟာရေ ဝိဟရန္တေ ပုညကမ္မံ အကာသိ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ “ဧဝမေတံ
 မဟာရာဇ၊ ဒုမ္မေဓပုဂ္ဂလာ နာမ ဘောဂေ လဘိတွာ နိဗ္ဗာနံ န ဂဝေသန္တိ၊
 ဘောဂေ နိဿာယ ဥပ္ပန္နတဏှာ ပနေတေ ဒိဃရတ္တံ ဟနတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၃၅၅။ “ဟနန္တိ ဘောဂါ ဒုမ္မေဓံ၊ နော စ ပါရဂဝေသိနော။
 ဘောဂတဏှာယ ဒုမ္မေဓော၊ ဟန္တိ အညေဝ အတ္တန”န္တိ။

တတ္ထ နော စ ပါရဂဝေသိနောတိ ယေ ပန နိဗ္ဗာနပါရဂဝေသိနော
 ပုဂ္ဂလာ၊ န တေ ဘောဂါ ဟနန္တိ။ အညေဝ အတ္တနန္တိ ဘောဂေ နိဿာယ
 ဥပ္ပန္နာယ တဏှာယ ဒုပ္ပညော ပုဂ္ဂလော ပရေ ဝိယ အတ္တာနမေဝ ဟနတိတိ
 အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 အပုတ္တကသေဠိဝတ္ထု ဧကောဒသမံ။

————— သာသနာသေဝိတ္တုနိကောဠိပိတ္ထာစရံ၊
 စာကြည့်လိုက်
 ၁၂-အင်္ဂုရဝတ္ထု ကမ္ဘာအေး - ရန်ကုန်။

တိဏဒေါသာနီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာယံ ဝိဟ-
 ရန္တော အင်္ဂုရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု “ယေ ဈာနပ္ပသုတာ ဝိရာ”တိ။

ဂါထာယ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ တတ္ထံ ဣန္ဒကံ အာရဗ္ဘ။ သော
 ကိရ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဿ အန္တောဂါမံ ပိဏှာယ ပဝိဋ္ဌဿ အတ္တနော အဘာတံ
 ကဋ္ဌန္တုမတ္တကံ ဘိက္ခံ ဒါပေသိ။ တဒဿ ပုညံ အင်္ဂုရေန ဒသဝဿသဟဿာနိ
 ဒွါဒသယောဇနိကံ ဥဒ္ဓနပန္နိံ ကတွာ ဒိန္နဒါနတော မဟပ္ပလတရံ ဇာတံ။
 တသ္မာ ဝေမာဟ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သတ္တာ “အင်္ဂုရ ဒါနံ နာမ ဝိစေယျ ဒါတုံ
 ဝဋ္ဋတိ၊ ဧဝံ တံ သုခေတ္ထေ သုဝုတ္တဗိဇံ ဝိယ မဟပ္ပလံ ဟောတိ။ တံ ပန တထာ
 နာကာသိ၊ တေန တေ ဒါနံ န မဟပ္ပလံ ဇာတ”န္တိ ဣမမတ္ထံ ဝိဘာဝေန္တော—

“ဝိစေယျ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
 ဝိစေယျ ဒါနံ သုဂတပ္ပသတ္ထံ၊
 ယေ ဒက္ခိဏေယျာ ဣမဇီဝလောကေ။
 ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ပလာနိ၊
 ဗိဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယထာသုခေတ္ထေ”တိ၂—

ဝတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၃၅၆။ “တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ရာဂဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိတရာဂေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
- ၃၅၇။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဒေါသဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိတဒေါသေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
- ၃၅၈။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ မောဟဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိတမောဟေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
- ၃၅၉။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဣစ္ဆာဒေါသာ အယံ ပဇာ။
 တသ္မာ ဟိ ဝိဂတိစ္ဆေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလ”န္တိ။

တတ္ထ တိဏဒေါသာနိတိ သာမာကာဒိနိ တိဏာနိ ဥဋ္ဌဟန္တာနိ ပုဗ္ဗဏှာ-
 ပရဏှာနိ ခေတ္တာနိ ဒူသေန္တိ၊ တေန တာနိ န ဗဟုဖလာနိ ဟောန္တိ။ ဧဝံ
 သတ္တာနမ္ပိ အန္တော ရာဂေါ ဥပ္ပဇန္တော သတ္ထေ ဒူသေတိ၊ တေန တေသု ဒိန္နံ
 မဟပ္ပလံ န ဟောတိ။ ဝိဏာသဝေသု ဒိန္နံ ပန မဟပ္ပလံ ဟောတိ။ တေန
 ဝုတ္တံ—

၁-ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၁၄၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-၃ ၂-၁၆၀၊ သံ ၁-၂၀-ပိဋ္ဌေသု။

“တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ရာဂဒေါသာ အယံ ပဇာ။
တသ္မာ ဟိ ဝိတရာဂေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလ”န္တိ။

သေသဂါထာသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဒေသနာဝသာနေ အင်္ဂုရော စ ဣန္ဒကော စ သောတာပတ္တိဖလေ
ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

အင်္ဂုရဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

တဏှာဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုရိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၂၅-ဘိက္ခုဝဂ္ဂ

၁-ပဉ္စဘိက္ခုဝဂ္ဂ

စက္ခုနာ သံဝရောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စဘိက္ခု အာရမ္ဘ ကထေသိ။

တေသု ကိရ ဧကေကော စက္ခုဒွါရာဒီသု ပဉ္စသု ဒွါရေသု ဧကေကမေပ ရက္ခိ။ အထေကဒိဝသံ သန္နိပတိတွာ “အဟံ ဒုရက္ခံ ရက္ခာမိ၊ အဟံ ဒုရက္ခံ ရက္ခာမိ”တိ ဝိဝေဒိတွာ “သတ္တာရံ ပုစ္ဆိတွာ ဣမမတ္ထံ ဇာနိဿာမာ”တိ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ မယံ စက္ခုဒွါရာဒီနိ ရက္ခန္တာ အတ္တနော အတ္တနော ရက္ခနဒွါရမေပ ဒုရက္ခန္တိ မညာမ၊ ကော န ခေါ အမှေသု ဒုရက္ခံ ရက္ခတိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ ဧကံ ဘိက္ခုမ္ပိ အနောသာဒေတွာ “ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗာနိ ဝေတာနိ ဒုရက္ခာနေဝ၊ အပိ စ ခေါ ပန တုမှေ န ဣဒါနေဝ ပဉ္စသု ဌာနေသု အသံဝုတာ၊ ပုဗ္ဗေပိ အသံဝုတာ၊ အသံဝုတတ္တာယေဝ စ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒေ အဝတ္တိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိတ္ထာ”တိ ဝတွာ “ကဒါ ဘန္တေ”တိ တေဟိ ယာစိတော အတိတေ တက္ကသိလဇာတကဿ ဝတ္ထုံ ဝိတ္တာရေတွာ ရက္ခသီနံ ဝသေန ရာဇကုလေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တေ ပတ္တာဘိသေကေန မဟာသတ္တေန သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ ရာဇာသနေ နိသိန္ဓေန အတ္တနော သိရိသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ “ဝိရိယံ နာမေတ် သတ္တေဟိ ကတ္တဗ္ဗမေဝါ”တိ ဥဒါနဝသေန ဥဒါနိတံ—

“ကုသလူပဒေသေ မိတိယာ ဒဠာယ စ၊
အနိပတ္တိတတ္တာဘယဘိရုတာယ စ။
န ရက္ခသီနံ ဝသမာဂမိမှသေ၊
သ သောတ္တိဘာဝေါ မဟတာ ဘယေန မေ”တိ၂—

ဣမံ ဂါထံ ဒသေတွာ “တဒါပိ တုမှေဝ ပဉ္စ ဇနာ တက္ကသိလာယံ ရဇ္ဇဂဟဏတ္ထာယ နိက္ခန္တိ မဟာသတ္တံ အာဝုဓဟတ္တာ ပရိဝါရေတွာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ရက္ခသီဟိ စက္ခုဒွါရာဒိဝသေန ဥပနိတေသု ရူပါရမ္မဏာဒီသု အသံဝုတာ ပဏ္ဍိတဿ ဩဝါဒေ အဝတ္တိတွာ ဩလိယန္တာ ရက္ခသီဟိ ခါဒိတာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိတ္ထ။ တေသု ပန အာရမ္မဏေသု သုသံဝုတော ဝိဠိတော ဝိဠိတော အနုဗန္ဓန္တိ ဒေဝဝဏ္ဏိံ ယက္ခိနိ အနာဒိယိတွာ သောတ္တိနာ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ

၁-အနောသာရေတွာ အနေသာရေတွာ (က) ၂-၃၅-၃၁-ပိဋေ ဇာကထေ။

ရဇ္ဇံ ပတ္တော ရာဇာ အဟမေဝါ”တိ ဇာတကံ သမောဓာနေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ သဗ္ဗာနိ ဒွါရာနိ သံဝရိတဗ္ဗာနိ။ တောနိ ဟိ သံဝရန္တော ဧဝ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၆၀။ “စက္ခုနာ သံဝရော သာရ၊ သာရ သောတေန သံဝရော။
ဃာနေန သံဝရော သာရ၊ သာရ ဇိဂ္ဂါယ သံဝရော။

၃၆၁။ ကာယေန သံဝရော သာရ၊ သာရ ဝါစာယ သံဝရော။
မနသာ သံဝရော သာရ၊ သာရ သဗ္ဗတ္ထ သံဝရော။
သဗ္ဗတ္ထ သံဝုတော ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ စက္ခုနာတိ ယဒါ ဟိ ဘိက္ခုနော စက္ခုဒွါရေ ရူပါရမ္မဏံ အာပါထ-
မာဂစ္ဆတိ၊ တဒါ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ အရဇ္ဇန္တဿ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ အဒုဿန္တဿ
အသမပေက္ခနေန မောဟံ အနုပ္ပါဒေန္တဿ တသ္မိံ ဒွါရေ သံဝရော ထကနံ
ပိဒဟနံ ဂုတ္တိ ကတာ နာမ ဟောတိ။ တဿ သော ဧဝရူပေါ စက္ခုနာ သံဝရော
သာရ။ ဧသ နယော သောတဒွါရာဒီသုပိ။ စက္ခုဒွါရာဒီသုယေဝ ပန သံဝရော
ဝါ အသံဝရော ဝါ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပရတော ပန ဇဝနဝိထိယံ ဧသ လဗ္ဘတိ။ တဒါ
ဟိ အသံဝရော ဥပ္ပဇ္ဇန္တော အဿဒွါ အက္ခန္တိ ကောသဇ္ဇံ မုဋ္ဌသစ္စံ အညာဏန္တိ
အကုသလဝိထိယံ အယံ ပဉ္စဝိဓော လဗ္ဘတိ။ သံဝရော ဥပ္ပဇ္ဇန္တော သဒ္ဓါ ခန္တိ
ဝိရိယံ သတိ ဉာဏန္တိ ကုသလဝိထိယံ အယံ ပဉ္စဝိဓော လဗ္ဘတိ။

ကာယေန သံဝရောတိ ဧတ္ထ ပန ပသာဒကာယောပိ စောပနကာယောပိ
လဗ္ဘတိ။ ဥဘယမ္ပိ ပနေတံ ကာယဒွါရမေဝ။ တတ္ထ ပသာဒဒွါရေ သံဝရာ-
သံဝရော ကထိတောဝ။ စောပနဒွါရေပိ တံဝတ္ထုကာ ပါဏာတိပါတအဒိန္နာ-
ဒါနကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ။ တေဟိ ပန သဒ္ဓိံ အကုသလဝိထိယံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဟိ
တံ ဒွါရံ အသံဝုတံ ဟောတိ၊ ကုသလဝိထိယံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဟိ ပါဏာတိပါတာ-
ဝေရမဏိအာဒိဟိ သံဝုတံ။ သာရ ဝါစာယာတိ ဧတ္ထာပိ စောပနဝါစာပိ
ဝါစာ။ တာယ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေဟိ မုသာဝါဒါဒိဟိ တံ ဒွါရံ အသံဝုတံ ဟောတိ၊
မုသာဝါဒါဝေရမဏိအာဒိဟိ သံဝုတံ။ မနသာ သံဝရောတိ ဧတ္ထာပိ ဇဝနမန-
တော အညေန မနေန သဒ္ဓိံ အဘိဇ္ဈာဒယော နတ္ထိ။ မနောဒွါရေ ပန
ဇဝနက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေဟိ အဘိဇ္ဈာဒိဟိ တံ ဒွါရံ အသံဝုတံ ဟောတိ၊ အန-
ဘိဇ္ဈာဒိဟိ သံဝုတံ ဟောတိ။ သာရ သဗ္ဗတ္တာတိ တေသု စက္ခုဒွါရာဒီသု
သဗ္ဗေသုပိ သံဝရော သာရ။ ဧတ္တာဝတာ ဟိ အဋ္ဌ သံဝရဒွါရာနိ အဋ္ဌ စ
အသံဝရဒွါရာနိ ကထိတာနိ။ တေသု အဋ္ဌသု အသံဝရဒွါရေသု ဌိတော ဘိက္ခု

သကလဝဋ္ဌမူလကဒုက္ခတော န မုစ္စတိ၊ သံဝရဒ္ဓါရေသု ပန ဌိတော သဗ္ဗသ္မာပိ
ဝဋ္ဌမူလကဒုက္ခာ မုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ “သဗ္ဗတ္ထ သံဝုတော ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ
ပမုစ္စတိ”တိ။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ပဉ္စ ဘိက္ခု။ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊
သဗ္ဗတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ပဉ္စဘိက္ခုဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ဟံသဃာတကဘိက္ခုဝတ္ထု

ဟတ္ထသံယတောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
ဟံသဃာတကံ ဘိက္ခု၊ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိဝါသိနော ကိရ ဒွေ သဟာယကာ ဘိက္ခုသု ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပ-
သမ္ပဒါ ယေဘုယျေန ဧကတော ဝိစရန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ အစိရဝတိံ ဂန္ဓာ
နတွာ အာတပေ တပ္ပမာနာ သာရဏီယကထံ ကထေန္တာ အဋ္ဌံသု။ တသ္မိံ
ခဏေ ဒွေ ဟံသာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တိ။ အထေကော ဒဟရဘိက္ခု
သက္ခရံ ဂဟေတွာ “ဧကဿ ဟံသပေါတကဿ အက္ခိံ ပဟရိဿာမီ”တိ
အာဟ၊ ဣတရော “န သက္ခိဿသိ”တိ အာဟ။ တိဋ္ဌတု ဣမသ္မိံ ပသေ အက္ခိ၊
ပရပသေ အက္ခိံ ပဟရိဿာမီတိ။ ဣဒမ္ပိ န သက္ခိဿသိယေဝါတိ။ “တေန ဟိ
ဥပဓာရေဟိ”တိ ဒုတိယံ သက္ခရံ ဂဟေတွာ ဟံသဿ ပစ္စာဘာဂေ ဒိပိ၊
ဟံသော သက္ခရသဒ္ဓံ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေသိ။ အထ နံ ဣတရံ
ဝဋ္ဌသက္ခရံ ဂဟေတွာ ပရပသေ အက္ခိမိ ပဟရိတွာ ဩရိမက္ခိနာ နိက္ခာ-
မေသိ။ ဟံသော ဝိရဝန္တော ပရိဝတ္တိတွာ တေသံ ပါဒမူလေယေဝ ပတိ။ တတ္ထ
တတ္ထ ဌိတာ ဘိက္ခု၊ ဒိသ္မာ “အာဝုသော ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အနနုစ္ဆရိကံ
ဝေါ ကတံ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တေဟိ”တိ ဝတွာ တေ အာဒါယ ဂန္ဓာ
တထာဂတဿ ဒသေသုံ။

သတ္တာ “သစ္စံ ကိရ တယာ ဘိက္ခု ပါဏာတိပါတော ကတော”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ကဿ ဧဝရူပေ နိယျာနိက-
သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧဝမကာသိ၊ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ

အာဘတံ ကုရုဓမ္မံ ဒိသ္မာဝ သမာဒါယ သာဓုကံ ပူရေသိ။ တဿ ရဋ္ဌေ ဒေဝေါ ပါဝဿိ၊ ရဋ္ဌံ ခေမံ သုဘိက္ခံ အဟောသိ။ သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ဂဏိကာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ၊ ပုဏ္ဏော ဒေါဝါရိကော တဒါ။
ရဇ္ဇုဂါဟော စ ကစ္စာနော၊ ဒေါဏမာပကော စ ကောလိတော။
သာရိပုတ္တော တဒါ သေဋ္ဌိ၊ အနုရုဒ္ဓေါ စ သာရထိ။
ဗြာဟ္မဏော ကဿပေါ ထေရော၊ ဥပရာဇာ’နန္ဒပဏ္ဍိတော။
မဟေသိ ရာဟုလမာတာ၊ မာယာဒေဝိ ဇနေတ္ထိကာ။
ကုရုရာဇာ ဗောဓိသတ္တော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက”န္တိ—

ဇာတကံ သမောဓာနေတွာ “ဘိက္ခု ဧဝံ ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတာ အပ္ပမတ္တကေပိ ကုက္ကုဇစ္စ ဥပ္ပန္နေ အတ္တနော သီလဘေဒေ အာသကံ” ကရိံသု၊ တံ ပန မာဒိ- သဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တော အတိဘာရိယံ ဟမ္မမကာသိ၊ ဘိက္ခုနာ နာမ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေဟိ ဝါစာယ စ သံယတေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၆၂။ “ဟတ္ထသံယတော ပါဒသံယတော
ဝါစာသံယတော သံယတုတ္တမော။
အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော၊
ဧကော သန္တုသိတော တမာဟု ဘိက္ခု”န္တိ။

တတ္ထ ဟတ္ထသံယတောတိ ဟတ္ထကိဋ္ဌာပနာဒိနံ ဝါ ဟတ္ထေန ပရေသံ ပဟရဏာဒိနံ ဝါ အဘာဝေန ဟတ္ထသံယတော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ ဝါစာယ ပန မုသာဝါဒါဒိနံ အကရဏတော ဝါစာယ သံယတော။ သံယ- တုတ္တမောဟိ သံယတတ္တဘာဝေါ၊ ကာယစလနသီသုက္ခိပနဘမုကဝိကာရာဒိနံ အကာရကောတိ အတ္ထော။ အဇ္ဈတ္တရတောတိ ဂေါစရဇ္ဈတ္တသင်္ခါတာယ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယ ရတော။ သမာဟိတောတိ သုဋ္ဌု ဌပိတော။ ဧကော သန္တုသိတောတိ ဧကဝိဟာရိ ဟုတွာ သုဋ္ဌု တုသိတော ဝိပဿနာစာရတော ပဋ္ဌာယ အတ္တနော အဓိဂမေန တုဋ္ဌမာနသော။ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံဟိ အာဒိံ ကက္ခာ သဗ္ဗေပိ သေခါ အတ္တနော အဓိဂမေန သန္တုသန္တိတိ သန္တုသိတာ၊ အရဟာပနဧကန္တသန္တုသိတောဝ။ တံ သန္တာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဟံသဃာတကဘိက္ခုဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ကောကာလိကဝတ္ထု

ယော မုခသံယတောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကောကာလိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု “အထ ခေါ ကောကာလိကော
ဘိက္ခု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ”တိ သုတ္တေ^၁ အာဂတမေဝ။ အတ္ထော-
ပိဿ အဋ္ဌကထာယ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ကောကာလိကေ ပန ပဒုမနိရယေ ဥပ္ပန္နေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာ-
ပေသုံ “အဟော ကောကာလိကော ဘိက္ခု အတ္တနော မုခံ နိဿာယ ဝိနာသံ
ပတ္ထော၊ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ အတ္ထောသန္တဿေဝ ဟိဿ ပထဝီ ဝိဝရံ အဒါ-
သိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိ-
သိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ
ကောကာလိကော ဘိက္ခု အတ္တနော မုခမေဝ နိဿာယ နဋ္ဌော”တိ ဝတွာ
တမတ္ထံ သောတုကာမေဟိ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော တဿ ပကာသနတ္ထံ အတိတံ
အာဟရိ။

အတိတေ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဧကသ္မိံ သရေ ကစ္ဆပေါ ဝသတိ။ ဒွေ ဟံသ-
ပေါတကာ ဂေါစရာယ စရန္တာ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ကတွာ ဒဠ္ဇဝိဿာ-
သိကာ ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ကစ္ဆပံ ပုစ္ဆိံသု “သမ္မ အမှာကံ ဟိမဝန္တေ
စိတ္တကုဋုပဗ္ဗတတလေ^၂ ကဉ္စနဂုဟာယ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ ရမဏိယော ပဒေသော၊
ဂစ္ဆိဿသိ အမှေဟိ သဒ္ဓိ”န္တိ။ သမ္မ အဟံ ကထံ ဂမိဿာမီတိ။ မယံ တံ
နေဿာမ၊ သစေ မုခံ ရက္ခိတုံ သက္ခိဿသိတိ။ ရက္ခိဿာမိ၊ သမ္မာ ဂဟေတွာ မံ
ဂစ္ဆထာတိ။ တေ “သာဓူ”တိ ဝတွာ ဧကံ ဒဏှကံ ကစ္ဆပေန ခံသာပေတွာ
သယံ တဿ ဥဘော ကောဋီယော ခံသိတွာ အာကာသံ ပက္ခန္တိံသု။ တံ တထာ
ဟံသေဟိ နိယမာနံ ဂါမဒါရကာ ဒိသွာ “ဒွေ ဟံသာ ကစ္ဆပံ ဒဏှေန ဟရန္တိ”တိ
အာဟံသု။ ကစ္ဆပေါ “ယဒိ မံ သဟာယကာ နေန္တိ၊ တုမှာကံ ဧတ္ထ ကိံ
ဟောတိ ဒုဋ္ဌစေဋကော”တိ ဝတ္ထုကာမော ဟံသာနံ သီဃဝေဂတာယ ဗာရာ-
ဏသိနဂရေ ရာဇနိဝေသနဿ ဥပရိဘာဂံ သမ္ပတ္တကာလေ ဒဋ္ဌဋ္ဌာနတော
ဒဏှကံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အာကာသင်္ဂဏေ^၃ ပတိတွာ ဒွေဓာ ဘိဇ္ဇိ။ သတ္တာ
ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ—

၁-သံ ၁-၁၅၂၊ ၃ ၁-၃၇၉၊ အံ ၃-၃၉၃-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-စိတ္တကုဋုပဗ္ဗတပါဒေ (က)
၃-ရာဇင်္ဂဏေ (သျှာ)

“အဝဓိ ဝတ အတ္တာနံ၊ ကစ္ဆပေါ ဗျာဟရံ ဂိရံ။
 သုဂ္ဂဟိတသ္မိံ ကဋ္ဌသ္မိံ၊ ဝါစာယ သကိယာ’ဝဓိ။
 တေမ္ပိ ဒိသ္မာ နရဝီရိယသေဋ္ဌ၊
 ဝါစံ ပမုဇ္ဇေ ကုသလံ နာတိဝေလံ။
 ပဿသိ ဗဟုဘာဏေန၊
 ကစ္ဆပံ ဗျသနံ ဂတ”န္တိ။”

ဣမံ ဒုကနိပါတေ ဗဟုဘာဏိဇာတကံ ဝိတ္ထာရေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ မုခသံယတေန သမစာရိနာ အနုဒ္ဓတေန နိဗ္ဗုတစိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၆၃။ “ယော မုခသံယတော ဘိက္ခု၊ မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတော။
 အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ဒီပေတိ၊ မရရံ တဿ ဘာသိတ”န္တိ။

တတ္ထ မုခသံယတောတိ ဒါသစဏ္ဍာလာဒယောပိ “တွံ ဒုဇ္ဇာတော၊ တွံ ဒုဿိလော”တိအာဒိနံ အဝစနတာယ မုခေန သံယတော။ မန္တဘာဏီတိ မန္တာ ဝုစ္စတိ ပညာ၊ တာယ ဘဏနသိလော။ အနုဒ္ဓတောတိ နိဗ္ဗုတ- စိတ္တော။ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ဒီပေတိတိ ဘာသိတတ္ထဉ္စေ ဒေသနာဓမ္မဉ္စ ကထေတိ။ မရရန္တိ ဝေရူပဿ ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ မရရံ နာမ။ ယော ပန အတ္ထမေဝ သမ္မာဒေတိ၊ န ပါဠိံ၊ ပါဠိံယေဝ သမ္မာဒေတိ၊ န အတ္ထံ၊ ဥဘယံ ဝါ ပန န သမ္မာဒေတိ၊ တဿ ဘာသိတံ မရရံ နာမ န ဟောတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသူတိ။
 ကောကာလိကဝတ္ထု တတိယံ။

၄-ဓမ္မာရာမတ္ထေရဝတ္ထု

ဓမ္မာရာမောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မာ- ရာမတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သတ္တာရာ ကိရ “ဣတော မေ စတုမာသစ္စယေန ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ”တိ အာရောစိတေ အနေကသဟဿာ ဘိက္ခု။ သတ္တာရံ ပရိဝါရေတွာ ဝိစရိံသု။ တတ္ထ

ပုထုဇ္ဇနာ ဘိက္ခု။ အဿုနိ သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိံ သု၊ ဒီဏာသဝါနံ ဓမ္မသံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သဗ္ဗေပိ “ကိံ န ခေါ ကရိဿာမာ” တိ ဝဂ္ဂဗန္ဓနေန ဝိစရန္တိ။ ဧကော ပန ဓမ္မာရာမော နာမ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနံ သန္တိကံ န ဥပသင်္ကမတိ။ ဘိက္ခုဟိ “ကိံ အာဂုသော” တိ ဝုစ္စမာနော ပဋိဝစနမ္ပိ အဒတွာ “သတ္တာ ကိရ စတု- မာသစ္စယေန ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ အဟဉ္ဇမ္ပိ အဝိတရာဂေါ၊ သတ္တရိ ဓရမာနေ- ယေဝ ဝါယမိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿာမီ” တိ ဧကကောဝ ဝိဟရန္တော သတ္တာရာ ဒေသိတံ ဓမ္မံ အာဝဇ္ဇေတိ စိန္တေတိ အနုဿရတိ။ ဘိက္ခု တထာဂတဿ အာရောစေသုံ “ဘန္တေ ဓမ္မာရာမဿ တုမှေသု သိနေဟမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ၊ ‘သတ္တာ ကိရ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ကိံ န ခေါ ကရိဿာမာ’ တိ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပန္နနမတ္တမ္ပိ န ကရောတိ” တိ။ သတ္တာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဧဝံ ကရောသိ” တိ ပုစ္ဆိ။ သစ္စံ ဘန္တေတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ တုမှေ ကိရ စတုမာသစ္စယေန ပရိနိဗ္ဗာယိဿထ၊ အဟဉ္ဇမ္ပိ အဝိတရာဂေါ၊ တုမှေသု ဓရန္တေသုယေဝ ဝါယမိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿာမီတိ တုမှေဟိ ဒေသိတံ ဓမ္မံ အာဝဇ္ဇာမိ စိန္တေမိ အနုဿရာမီတိ။

သတ္တာ “သာဓု သာဓု” တိ တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ “ဘိက္ခဝေ အညေနာပိ မယိ သိနေဟဝန္တေန ဘိက္ခုနာ နာမ ဓမ္မာရာမသဒိသေနော ဘဝိတဗ္ဗံ။ န ဟိ မယံ မာလာဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇံ ကရောန္တာ မမ ပူဇံ ကရောန္တိ နာမ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇန္တာယေဝ ပန မံ ပူဇေန္တိ နာမာ” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၆၄။ “ဓမ္မာရာမော ဓမ္မရတော၊ ဓမ္မံ အနုဝိစိန္တယံ။
ဓမ္မံ အနုဿရံ ဘိက္ခု၊ သဒ္ဓမ္မာ န ပရိဟာယတိ” တိ။

တတ္ထ နိဝါသနဋ္ဌေန သမထဝိပဿနာဓမ္မော အာရာမော အဿာတိ ဓမ္မာရာမော။ တသ္မိံယေဝ ဓမ္မေ ရတောတိ ဓမ္မရတော။ တဿေဝ ဓမ္မဿ ပုနပ္ပုနံ ဝိစိန္တနတာယ ဓမ္မံ အနုဝိစိန္တယံ၊ တံ ဓမ္မံ အာဝဇ္ဇေန္တော မနသိ- ကရောန္တောတိ အတ္ထော။ အနုဿရန္တိ တမေဝ ဓမ္မံ အနုဿရန္တော။ သဒ္ဓမ္မာတိ ဝေရူပေါ ဘိက္ခု သတ္တတိံ သဘေဒါ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ နဝဝိဓလောကုတ္တရဓမ္မာ စ န ပရိဟာယတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဘိက္ခု အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဓမ္မာရာမတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထိ။

၅-ဝိပက္ခသေဝကဘိက္ခုဝတ္ထု

သလာဘန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဝိပက္ခသေဝကံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တဿ ကိရေကော ဒေဝဒတ္တပက္ခိကော ဘိက္ခု သဟာယော အဟောသိ။ သော တံ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသျှာ “ကုဟိံ ဂတေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ပိဏ္ဍာယ စရိတုန္တိ။ လဒ္ဓေါ တေ ပိဏ္ဍပါတေတိ။ အာမ လဒ္ဓေါတိ။ ဣဓ အမှာကံ မဟာလာဘသက္ကာရော၊ ကတိပါဟံ ဣဓေဝ ဟောဟိတိ။ သော တဿ ဝစနေန ကတိပါဟံ တတ္ထ ဝသိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ အထ နံ ဘိက္ခု “အယံ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တဿ ဥပ္ပန္နလာဘသက္ကာရံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဒေဝဒတ္တဿ ပက္ခိကော ဒေသော”တိ တထာဂတဿ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဝေမကာသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေ၊ အဟံ တတ္ထ ဧကံ ဒဟရံ နိဿာယ ကတိပါဟံ ဝသိ။ န စ ပန ဒေဝဒတ္တဿ လဒ္ဓိံ ရောစေမိတိ။ အထ နံ ဘဂဝါ “ကိဉ္ဇာပိ တံ လဒ္ဓိံ န ရောစေသိ၊ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌကာနံယေဝ ပန လဒ္ဓိံ ရောစေန္တော ဝိယ ဝိစရသိ။ န တံ ဣဒါနေဝ ဧဝံ ကရေသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဝေရူပေါယေဝါ”တိ ဝတွာ “ဣဒါနိ တာဝ ဘန္တေ အမှေဟိ သာမံ ဒိဋ္ဌော၊ ပုဗ္ဗေ ပနေသ ကေသံ လဒ္ဓိံ ရောစေန္တော ဝိယ ဝိစရိ၊ အာစိက္ခထ နော”တိ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ပုရာဏစောရာန ဝစော နိသမ္ဗ၊
မဟိဋ္ဌာမုခေါ ပေါထယမန္တစာရိ။
သုသညတာနံ ဟိ ဝစော နိသမ္ဗ၊
ဂဇုတ္တမော သဗ္ဗဂုဏေသု အဋ္ဌာ”တိ—

ဣမံ မဟိဋ္ဌာမုခဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ သကလာဘေနေဝ သန္တုဋ္ဌေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပရလာဘံ ပတ္ထေတုံ န ဝဇ္ဇတိ။ ပရလာဘံ ပတ္ထေန္တဿ ဟိ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂုဖလေသု ဧကဓမ္မောပိ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ သကလာဘသန္တုဋ္ဌဿေဝ ပန ဈာနာဒိနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၆၅။ “သလာဘံ နာတိမညေယျ၊ နာ’ညေသံ ဝိဟယံ စရေ။
အညေသံ ဝိဟယံ ဘိက္ခု၊ သမာဓိံ နာမိဂစ္ဆတိ။

၃၆၆။ အပ္ပလာဘောပိ စေ ဘိက္ခု၊ သလာဘံ နာတိမညတိ။
တံ ဝေ ဒေဝါ ပသံသန္တိ၊ သုဒ္ဓါဇိဝိံ အတန္တိတ'န္တိ။

တတ္ထ သလာဘန္တိ အတ္တနော ဥပ္ပဇ္ဇနကလာဘံ။ သပဒါနစာရံ ဟိ ပရိ-
ဝဇ္ဇေတွာ အနေသနာယ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တော သလာဘံ အတိမညတိ ဟိဋ္ဌေတိ
ဇိဂုစ္ဆတိ နာမ။ တသ္မာ ဧဝံ အကာရဏေန သလာဘံ နာတိမညေယျ။ အညေသံ
ဝိဟယန္တိ အညေသံ လာဘံ ပတ္ထေန္တော န စရေယျာတိ အတ္ထော။ သမာဓိံ
နာဓိဂစ္ဆတိတိ အညေသဉ္စိ လာဘံ ဝိဟယန္တော တေသံ စိဝရာဒိကရဏေ
ဥဿုက္ကံ အာပန္နော ဘိက္ခု အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ ဥပစာရသမာဓိံ ဝါ နာဓိ-
ဂစ္ဆတိ။ သလာဘံ နာတိမညတိတိ အပ္ပလာဘောပိ သမာနော ဥစ္စနိစ-
ကုလေ ပဋိပင်္ဂါယာ သပဒါနံ စရန္တော ဘိက္ခု သလာဘံ နာတိမညတိ နာမ။
တံ ဝေတိ တံ ဝေရူပံ ဘိက္ခု သာရဇိဝိတတာယ သုဒ္ဓါဇိဝိံ ဇဗ်ဗလံ
နိဿာယ ဇိဝိတကပ္ပနေန အကုသိတတာယ အတန္တိတံ ဒေဝါ ပသံသန္တိ
ထောမေန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဝိပက္ခသေဝကဘိက္ခုဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ပဉ္စဂ္ဂဒါယကမြာဟုဏဝတ္ထု

သဗ္ဗသောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စဂ္ဂဒါယကံ
နာမ မြာဟုဏံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သော ကိရ သဿေ ခေတ္တေ ဌိတကာလေယေဝ^၁ ခေတ္တဂ္ဂံ နာမ ဒေတိ၊
ခလကာလေ ခလဂ္ဂံ နာမ ဒေတိ၊ ခလဘဏ္ဍကာလေ ခလဘဏ္ဍဂ္ဂံ နာမ
ဒေတိ၊ ဥက္ခလိကကာလေ ကုမ္ဘဂ္ဂံ နာမ ဒေတိ၊ ပါတိယံ ဝဗ္ဗိတကာလေ
ပါတဂ္ဂံ နာမ ဒေတိတိ ဣမာနိ ပဉ္စ အဂ္ဂဒါနာနိ ဒေတိ၊ သဗ္ဗတ္တဿ
အဒတွာ နာမ န ဘုဉ္ဇတိ။ တေနဿ ပဉ္စဂ္ဂဒါယကောတွေဝ နာမံ အဟောသိ။
သတ္တာ တဿ စ မြာဟုဏိယာ စဿ တိဏ္ဍံ ဖလာနံ ဥပနိဿယံ ဒိသ္မာ
မြာဟုဏဿ ဘောဇနဝေလာယံ ဂန္တော ဒွါရေ အဋ္ဌာသိ။ သောပိ ဒွါရပမုခေ
အန္တောဂေဟာဘိမုခေ နိသိဒိတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ သတ္တာရံ ဒွါရေ ဌိတံ န ပဿတိ။
မြာဟုဏိ ပန တံ ပရိဝိသမာနာ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “အယံ မြာဟုဏော

၁-သဿခေတ္တဿ သောဓိတကာလေယေဝ (သျှာ)၊ သဿခေတ္တေ သောဓိတကာလေယေဝ (က)

ပဉ္စသု ဌာနေသု အဂ္ဂံ ဒတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဣဒါနိ စ သမဏော ဂေါတမော အာဂန္တာ ဒွါရေ ဌိတော။ သစေ ပြာဟ္မဏော ဧတံ ဒိသ္မာ အတ္တနော ဘတ္တိ ဟရိတွာ ဒဿတိ၊ ပုနပါဟံ ပစိတုံ န သက္ခိဿာမိ”တိ။ သာ “ဧဝံ အယံ သမဏံ ဂေါတမံ န ပဿိဿတိ”တိ သတ္ထု ဝိဋ္ဌိံ ဒတွာ တဿ ပစ္ဆတော တံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ ဩနမိတွာ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ပါဏိနာ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ တထာ ဌိတာ ဧဝ စ ပန “ဂတော န ခေါ နော”တိ သတ္တာရံ အဗုက္ခိကေန ဩလောကေသိ။ သတ္တာ တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသိ။ ပြာဟ္မဏဿ ပန သဝနဘယေန “အတိစ္ဆထာ”တိ န ဝဒေတိ၊ ဩသတ္တိတွာ ပန သဏိကမေဝ “အတိစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “န ဂမိဿာမိ”တိ သိသံ စာလေသိ။ လောကဂရုနာ ဗုဒ္ဓေန “န ဂမိဿာမိ”တိ သိသေ စာလိတေ သာ သန္တာရေတုံ အသက္ခောန္တိ မဟာဟသိတံ ဟသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ ဂေဟဘိမုခံ ဩဘာသံ မုဋ္ဌိ။ ပြာဟ္မဏောပိ ဝိဋ္ဌိံ ဒတွာ နိသိန္ဓောယေဝ ပြာဟ္မဏိယာ ဟသိတသဒ္ဓံ သုတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏာနဉ္စ ရသ္မိနံ ဩဘာသံ ဩလောကေတွာ သတ္တာရံ အဒ္ဓသ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ နာမ ဂါမေ ဝါ အရညေ ဝါ ဟေတုသမ္ပန္နာနံ အတ္တာနံ အဒဿေတွာ န ပက္ကမန္တိ။ ပြာဟ္မဏောပိ သတ္တာရံ ဒိသ္မာ “ဘောတိ နာသိတောမိ တယာ၊ ရာဇပုတ္တံ အာဂန္တာ ဒွါရေ ဌိတံ မယံ အနာစိက္ခန္တိယာ ဘာရိယံတေ ကမ္မံကတ”န္တိ ဝတွာ အဗုဘုတ္တံ ဘောဇနပါတိံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ “ဘော ဂေါတမ အဟံ ပဉ္စသု ဌာနေသု အဂ္ဂံ ဒတွာဝ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဣတော စ မေ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဧကောဝ ဘတ္တကောဋ္ဌာသော ဘုတ္တော၊ ဧကော ကောဋ္ဌာသော အဝသိဋ္ဌော၊ ပဋိဂ္ဂဏိဿသိ မေ ဣဒံ ဘတ္တ”န္တိ။ သတ္တာ “န မေ တဝ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တေန အတ္ထော”တိ အဝတွာ “ပြာဟ္မဏ အဂ္ဂမ္ပိ မယုမေဝ အနုစ္ဆဝိကံ၊ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ အဗုဘုတ္တဘတ္တမ္ပိ၊ စရိမကဘတ္တပိဏ္ဍောပိ မယုမေဝ အနုစ္ဆဝိကော။ မယံ ဟိ ပြာဟ္မဏ ပရဒတ္တုပဇိဝိပေတသဒိသာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ယဒဂ္ဂတော မဇ္ဈတော သေသတော ဝါ၊
 ပိဏ္ဍံ လဘေထ ပရဒတ္တုပဇိဝိ။
 နာလံ ထုတုံ နောပိ နိပစ္စဝါဒိ၊
 တံ ဝါပိ မိရာ မုနိ ဝေဒယန္တိ”တိ။

ပြာဟ္မဏော တံ သုတွာဝ ပသန္တစိတ္တော ဟုတွာ “အဟော အစ္ဆရိယံ၊ ဒီပဿာမိကော နာမ ရာဇပုတ္တော ‘န မေ တဝ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တေန အတ္ထော’တိ အဝတွာ ဧဝံ ဝက္ခတိ”တိ ဒွါရေ ဌိတကောဝ သတ္တာရံ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ “ဘော

ဂေါတမ တုမေ အတ္တနော သာဝကေ ဘိက္ခုတိ ဝဒထ၊ ကိတ္တာဝတာ ဘိက္ခု
 နာမ ဟောတိ”တိ။ သတ္တာ “ကထံရူပါ န ခေါ ဣမဿ ဓမ္မဒေသနာ သပ္ပိ-
 ယာ”တိ ဥပဓာရေန္တော “ဣမေ ဒွေပိ ဇနာ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ‘နာမရူပ’န္တိ
 ဝဒန္တာနံ ကထံ သုဏီ”သု၊ နာမရူပံ အဝိဿဇ္ဇိတွာဝ နေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ
 ဝဋ္ဋတိ”တိ “ဗြာဟ္မဏ နာမေ စ ရူပေ စ^၁ အရဇ္ဇန္တော အသဇ္ဇန္တော အသော-
 စန္တော ဘိက္ခု နာမ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၆၇။ “သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ၊ ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။
 အသတာ စ န သောစတိ၊ သ ဝေ ‘ဘိက္ခု’တိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗသောတိ သဗ္ဗသ္မိံဝိ ဝေဒနာဒီနံ စတုန္တံ၊ ရူပက္ခန္ဓဿ စာတိ ပဉ္စန္တံ
 ခန္ဓာနံ ဝသေန ပဝတ္ထေ နာမရူပေ။ မမာယိတန္တိ ယံဿ အဟန္တိ ဝါ မမန္တိ ဝါ
 ဂါဟော နတ္ထိ။ အသတာ စ န သောစတိတိ တသ္မိံ စ နာမရူပေ ခယဝယံ ပတ္ထေ
 “မမ ရူပံ ဒီဏံ၊ ပ။ မမ ဝိညာဏံ ဒီဏံ”န္တိ န သောစတိ န ဝိဟညတိ၊ “ခယဝယ-
 ဓမ္မံ မေ၂ ဒီဏံ”န္တိ ပဿတိ။ သ ဝေတိ သော ဇေရူပေါ ဝိဇ္ဇမာနေပိ^၃ နာမ-
 ရူပေ မမာယိတရဟိတောပိ အသတာပိ တေန အသောစန္တော ဘိက္ခုတိ
 ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ”သု၊
 သမ္ပတ္တာနမ္မိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ပဉ္စဂ္ဂဒါယကဗြာဟ္မဏဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-သမ္မဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု

မေတ္တာဝိဟာရီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္မဟု-
 လေ ဘိက္ခု အာရမ္ဘ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ အာယသ္မန္တေ မဟာကစ္စာနေ အဝန္တိဇနပဒေ
 ကုရရဃရံ^၄ နိဿာယ ပဝတ္ထပဗ္ဗတေ ဝိဟရန္တေ သောဏော နာမ ကောဋီ-
 ကဏ္ဍော ဥပါသကော ထေရဿ ဓမ္မကထာယ ပသီဒိတွာ ထေရဿ သန္တိကေ

၁-နာမရူပေ (သျှာ)	၂-ခယဝယဓမ္မမေဝ (သျှာ)
၃-ဘိဇ္ဇမာနေပိ (က)	၄-ကုလဃရနဂရံ (က)
ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၂၄	

ပဗ္ဗဇိတုကာမော ထေရေန “ဒုက္ကရံ ခေါ သောဏ ယာဝဇီဝံ ဧကဘတ္တံ ဧက-
 သေယျံ မြဟ္မစရိယ” န္တိ ဝတွာ ဒွေ ဝါရေ ပဋိက္ခိတ္တောပိ ပဗ္ဗဇာယ အတိဝိယ
 ဥဿာဟဇာတော တတိယဝါရေ ထေရံ ယာဝိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အပ္ပဘိက္ခုကတ္တာ
 ဒက္ခိဏာပထေ တိဏ္ဏံ ဝဿာနံ အစ္စယေန လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ သတ္တာရံ သမ္မုခါ
 ဒဋ္ဌုကာမော ဟုတွာ ဥပဇ္ဈာယံ အာပုစ္ဆိတွာ တေန ဒိန္နံ သာသနံ ဂဟေတွာ
 အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ကတပဋိသန္ဓာရော သတ္တာရာ
 ဧကဂန္ဓကုဋိယံယေဝ အနုညာတသေနာသနော ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ အဇ္ဈောကာ-
 သေ ဝိတိနာမေတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတွာ အတ္တနော ပတ္တသေနာ-
 သနေ တံ ရတ္တိဘာဂံ ဝိတိနာမေတွာ ပစ္စုသသမယေ သတ္တာရာ အဇ္ဈိဋ္ဌော
 သောဋ္ဌသ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိကာနိံ သဗ္ဗာနေဝ သရဘညေန အဟဏိံ။ အထဿ ဘဂ-
 ဝါ သရဘညပရိယောသာနေ အပ္ပာနုမောဒေန္တော “သာဓု သာဓု ဘိက္ခု” တိ
 သာဓုကာရံ အဒါသိ။ သတ္တာရာ ဒိန္နသာဓုကာရံ သုတွာ ဘူမဋ္ဌကဒေဝါ
 နာဂါ သုပဏ္ဏာတိ ဧဝံ ယာဝ မြဟ္မလောကာ ဧကသာဓုကာရမေဝ အဟောသိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဇေတဝနတော ဝိသယောဇနသတမတ္ထကေ ကုရရဃရနဂရေ
 ထေရဿ မာတု မဟာဥပါသိကာယ ဂေဟေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာပိ မဟန္တေန
 သဒ္ဓေန သာဓုကာရမဒါသိ။ အထ နံ ဥပါသိကာ အာဟ “ကော ဧသ သာဓု-
 ကာရံ ဒေတိ” တိ။ အဟံ ဘဂိနိတိ။ ကောသိ တွန္တိ။ ဟဝ ဂေဟေ အဓိဝတ္ထာ
 ဒေဝတာတိ။ တံ ဣတော ပုဗ္ဗေ မယံ သာဓုကာရံ အဒတွာ အဇ္ဇေ ကဿာ ဒေသိတိ။
 နာဟံ တုယံ သာဓုကာရံ ဒဋ္ဌိတိ။ အထ ကဿ တေ သာဓုကာရော ဒိန္နောတိ။
 တဝ ပုတ္တဿ ကောဋိကဏ္ဍဿ သောဏတ္ထေရဿာတိ။ ကိံ မေ ပုတ္တေန ကတန္တိ။
 ပုတ္တော တေ အဇ္ဇေ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝသိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။
 သတ္တာ တဝ ပုတ္တဿ ဓမ္မံ သုတွာ ပသန္ဓော သာဓုကာရမဒါသိ။ တေနဿ
 မယာပိ သာဓုကာရော ဒိန္နော။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ ဟိ သာဓုကာရံ သမ္ပုဋ္ဌိ-
 တွာ ဘူမဋ္ဌကဒေဝေ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ မြဟ္မလောကာ ဧကသာဓုကာရ-
 မေဝ ဇာတန္တိ။ ကိံ ပန သာမိ မမ ပုတ္တေန သတ္ထု ဓမ္မော ကထိတော။
 သတ္တာရာ မမ ပုတ္တဿ ကထိတောတိ။ တဝ ပုတ္တေန သတ္ထု ကထိတောတိ။
 ဧဝံ ဒေဝတာယ ကထေန္တိယာဝ ဥပါသိကာယ ပဉ္စဝဏ္ဏာ ဝိတိ ဥပ္ပဇိတွာ
 သကလသရီရံ ဖရိ။

အထဿာ ဧတဒဟောသိ “သစေ မေ ပုတ္တော သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ
 ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝသိတွာ သတ္ထု ဓမ္မံ ကထေတုံ သက္ခိ၊ မယုမ္ပိ ကထေတုံ

သက္ကိဿတိယေဝ။ ပုတ္တဿ အာဂတကာလေ ဓမ္မဿဝနံ ကာရေတွာ ဓမ္မကထံ သုဏိဿာမီ”တိ။ သောဏတ္ထေရောပိ ခေါသတ္ထာရာ သာဓုကာရေဒိန္နော “အယံ မေ ဥပဇ္ဈာယေန ဒိန္နဿသနံ အာရောစေတုံ ကာလော”တိ ဘဂဝန္တံ ပစ္စန္ဓိ-
 မေသု ဇနပဒေသု ဝိနယရေပဉ္စမေန ဂဏေန ဥပသမ္ပဒံ အာဒိ”ကတွာ” ပဉ္စ ဝရေ ယာစိတွာ ကတိပါဟံ သတ္ထု သန္တိကေယေဝ ဝသိတွာ “ဥပဇ္ဈာယံပဿိဿာမီ”တိ သတ္ထာရံ အာပုစ္ဆိတွာ ဇေတဝနာ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဥပဋ္ဌာယဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။

ထေရော ပုနဒိဝသေ တံ အာဒါယ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော မာတု ဥပါသိကာယ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သာပိ ပုတ္တံ ဒိသွာ တုဋ္ဌမာနသာ ဝန္တိတွာ သက္ကစ္စံ ပရိ-
 ဝိသိတွာ ပုစ္ဆိ “သစ္စံ ကိရ တံ တာတ သတ္ထာရာ သဒ္ဓိ” ကေဂန္ဓကုဋိယံ ဝသိတွာ သတ္ထု ဓမ္မကထံ ကထေသိ”တိ။ ဥပါသိကေ တုယံ ကေန ဣဒံ ကထိတန္တိ။ တာတ ဣမသ္မိ” ဂေဟေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ မဟန္တေန သဒ္ဓေန သာဓုကာရံ ဒတွာ မယာ “ကောဇေသော”တိ ဝုတ္တေ “အဟ”န္တိ ဝတွာ ဧဝဉ္စ ဧဝဉ္စ ကထေသိ။ တံ သုတွာ မယံ ဧတဒဟောသိ “သစေ မေ ပုတ္တော သတ္ထု ဓမ္မကထံ ကထေသိ၊ မယုမ္ပိ ကထေတုံ သက္ကိဿတိ”တိ။ အထ နံ အာဟ “တာတ ယတော တယာ သတ္ထု သမ္ပုခါ ဓမ္မော ကထိတော၊ မယုမ္ပိ ကထေတုံ သက္ကိဿသိ ဧဝ။ အသုက-
 ဒိဝသေ နာမ ဓမ္မဿဝနံ ကာရေတွာ တဝ ဓမ္မံ သုဏိဿာမီ တာတာ”တိ။ သော အဓိဝါသေသိ။ ဥပါသိကာ ဘိက္ခုသံဃဿဒါနံ ဒတွာ ပူဇံ ကတွာ “ပုတ္တဿ မေ ဓမ္မကထံ သုဏိဿာမီ”တိ ကေမေဝ ဒါသိ” ဂေဟရက္ခိကံ ဌပေတွာ သဗ္ဗံ ပရိဇနံ အာဒါယ အန္တောနဂရေ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ကာရိတေ မဏ္ဍပေ အလင်္ကတ-
 ဓမ္မာသနံ အဘိရုယု ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ ပုတ္တဿ ဓမ္မကထံ သောတုံ အဂမာသိ။

တသ္မိ” ပန ကာလေ နဝသတာ စောရာ တဿာ ဥပါသိကာယ ဂေဟေ ဩတာရံ၊ ဩလောကေန္တာ ဝိစရန္တိ။ တဿာ ပန ဂေဟံ သတ္တဟိ ပါကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တံ သတ္တဒ္ဓါရကောဋ္ဌကယုတ္တံ၊ တတ္ထ တေသု တေသု ဌာနေသု စဏ္ဍာသုနခေ ဗန္ဓိတွာ ဌပယိ”သု။ အန္တောဂေဟေ ဆဒနဿ ဥဒက-
 ပါတဌာနေ ပန ပရိခံ ခဏိတွာ တိပုနာ ပူရယိ”သု။ တံ ဒိဝါ အာတပေန ဝိလိနံ ပက္ခယိတံ ဝိယ တိဌတိ၊ ရတ္ထိ” ကဋ္ဌိနံ? ကက္ခဋံ ဟုတွာ တိဌတိ။ တဿာနန္တရာ မဟန္တာနိ အယသင်္ဘာဋကောနိ နိရန္တရံ ဘူမိယံ ဩဒဟိ”သု။ ဣတိ ဣမဉ္စာရက္ခံ ဥပါသိကာယ စ အန္တောဂေဟေ ဌိတဘာဝံ ပဋိစ္စ တေ စောရာ ဩကာသံ အလဘန္တာ တံ ဒိဝသံ တဿာ ဂတဘာဝံ ဥတွာ ဥမင်္ဂံ ဘိန္ဒိတွာ

၁-ဝိ ၃-၂၀၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဩကာသံ (သျှာ၊က) ၃-တိဒိဏံ (သိ)၊ ထိနံ (သျှာ)

တိပုပရိခါယ စ အယသင်္ခါဒကနန္ဒ ဟေဋ္ဌာဘာဂေနေဝ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ စောရဇေဋ္ဌကံ တဿာ သန္တိကံ ပဟိဏီံသု “သစေ သာ အမှာကံ ဣဓ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဂေဟာဘိမုခိ အာဂစ္ဆတိ၊ အသိနာ နံ ပဟရိတွာ မာရေထာ”တိ။ သော ဂန္ဓာ တဿာ သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။

စောရာပိ အန္တောဂေဟေ ဒီပံ ဇာလေတွာ ကဟာပဏဂဗ္ဘဒ္ဓါရံ ဝိဝရိံသု။ သာဒါသိ စောရေ ဒိသွာ ဥပါသိကာယ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “အယျေ ဗဟူ စောရာ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ကဟာပဏဂဗ္ဘဒ္ဓါရံ ဝိဝရိံသု”တိ အာရောစေသိ။ “စောရာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကဟာပဏေ ဟရန္တု၊ အဟံ မမ ပုတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုဏာမိ၊ မာ မေ ဓမ္မဿ အန္တရာယံ ကရိ၊ ဂေဟံ ဂစ္ဆာ”တိ တံ ပဟိဏီ။ စောရာပိ ကဟာပဏဂဗ္ဘံ တုန္တံ ကတွာ ရဇတဂဗ္ဘံ ဝိဝရိံသု။ သာ ပုနပိ ဂန္ဓာ တမတ္ထိ အာရောစေသိ။ ဥပါသိကာပိ “စောရာ အတ္တနာ ဣန္ဒြိတံ ဟရန္တု၊ မာ မေ အန္တရာယံ ကရိ”တိ ပုန တံ ပဟိဏီ။ စောရာ ရဇတဂဗ္ဘံ တုန္တံ ကတွာ သုဝဏ္ဏဂဗ္ဘံ ဝိဝရိံသု။ သာ ပုနပိ ဂန္ဓာ ဥပါသိကာယ တမတ္ထိ အာရောစေသိ။ အယ နံ ဥပါသိကာ အာမန္တေတွာ “ဘောတိ ဇေ တံ အနေကဝါရံ မမ သန္တိကံ အာဂတာ၊ ‘စောရာ ယထာရုစိတံ ဟရန္တု၊ အဟံ မမ ပုတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုဏာမိ၊ မာ မေ အန္တရာယံ ကရိ’တိ မယာ ပုတ္တာပိ မမ ကထံ အနာဒိယိတွာ ပုနပ္ပုနံ အာဂစ္ဆသိယေဝ။ သစေ ဣဒါနိ တံ အာဂစ္ဆိဿသိ၊ ဇာနိဿာမိ တေ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဂေဟမေဝ ဂစ္ဆာ”တိ ပဟိဏီ။

စောရဇေဋ္ဌကော တဿာ ကထံ သုတွာ “ဝေရူပါယ ဣတ္ထိယာ သန္တိကံ ဟရန္တာနံ အသနိ ပတိတွာ မတ္ထကံ ဘိန္ဒေယျာ”တိ စောရာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “သိဃံ ဥပါသိကာယ သန္တိကံ ပဋိပါကတိကံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ တေ ကဟာပဏေဟိ ကဟာပဏဂဗ္ဘံ၊ ရဇတသုဝဏ္ဏေဟိ ရဇတသုဝဏ္ဏဂဗ္ဘေ ပုန ပူရယိံသု။ ဓမ္မတာ ကိရေသာ၊ ယံ ဓမ္မော ဓမ္မစာရိနံ ရက္ခတိ။ တေနေဝါဟ—

“ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ၊
ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟတိ။
သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊
န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိ”တိ။

စောရာပိ ဂန္ဓာ ဓမ္မဿဝနဋ္ဌာနေ အဋ္ဌံသု။ ထေရောပိ ဓမ္မံ ကထေတွာ ဝိဘာတာယ ရတ္ထိယာ အာသနာ ဩတရိ။ တသ္မိံ ခဏေ စောရဇေဋ္ဌကော

၁-ခု ၂-၂၇၂၊ ၃ ၅-၂၁၅-ပိဋကေ။

ဥပါသိကာယ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ခမာဟိ မေ အယျေ”တိ အာဟ။ ကိ° ဣဒံ တာတာတိ။ အဟံ ဟိ တုမှေသု အာဃာတံ ကတွာ တုမှေ မာရေတုကာမော အဋ္ဌာသိန္နိ။ တေန ဟိ တေ တာတ ခမာမီတိ။ သေသစောရာပိ တထေဝ တွာ “တာတာ ခမာမီ”တိ ဝုတ္တေ အာဟံသု “အယျေ သစေ နော ခမထ၊ ပုတ္တဿ ဝေါ သန္တိကေ အမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒါပေထာ”တိ။ သာ ပုတ္တံ ဝဋ္ဋိတွာ အာဟ “တာတ ဣမေ စောရာ မမ ဂုဏေသု တုမှာကဉ္စ ဓမ္မကထာယ ပသန္ဓာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစန္တိ၊ ပဗ္ဗာဇေထ နေ”တိ။ ထေရော “သံာရူ”တိ ဝတွာ တေဟိ နိဝတ္ထဝတ္ထာနံ ဒသာနိ ဆိန္ဒာပေတွာ တမ္မမတ္တိကာယ ရဇာပေတွာ တေ ပဗ္ဗာဇေတွာ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ဥပသမ္ပန္နကာလေ စ နေသံ ဧကေကဿိ^၁ ဝိသုံ ဝိသုံ ကမ္မဋ္ဌာနမဒါသိ။ တေ နဝသတာ ဘိက္ခု။ ဝိသုံ ဝိသုံ နဝသကကမ္မဋ္ဌာနာနိ^၂ ဂဟေတွာ ဧကံ ပဗ္ဗတံ အဘိရုယျ တဿ တဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ နိသိဒ္ဓိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိံသု။

သတ္တာ ဝိသယောဇနသတမတ္တကေ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ နိသိန္ဒောဝ တေ ဘိက္ခု။ ဩလောကေတွာ တေသံ စရိယဝသေန ဓမ္မဒေသနံ ဝဝတ္ထာပေတွာ ဩကာသံ ဖရိတွာ သမ္မုခေ နိသိဒ္ဓိတွာ ကထေန္တော ဝိယ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၆၈။ “မေတ္တာဝိဟာရိ ယော ဘိက္ခု၊ ပသန္ဓော ဗုဒ္ဓသာသနေ။
အဓိဂစ္ဆေ ပဒံ သန္တိ၊ သင်္ခါရူပသမံ သုခံ။

၃၆၉။ သိဉ္စ ဘိက္ခု ဣမံ နာဝံ၊ သိတ္တာ တေ လဟုမေဿတိ။
ဆေတွာ ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ၊ တတော နိဗ္ဗာနမေဟိသိ။

၃၇၀။ ပဉ္စ ဆိန္ဒေ ပဉ္စ ဇဟေ၊ ပဉ္စ စုတ္တရိ ဘာဝယေ။
ပဉ္စသင်္ဂါတိဂေါ ဘိက္ခု၊ ဩဃတိဏ္ဍောတိ ဝုစ္စတိ။

၃၇၁။ ဈာယ ဘိက္ခု မာ ပမာဒေါ၊
မာ တေ ကာမဂုဏေ ရမေဿု^၃ စိတ္တံ။
မာ လောဟဂုဋ္ဌံ ဂိလီ ပမတ္ထော၊
မာ ‘ကန္တိ ဒုက္ခမိဒ’န္တိ ဒယုမာနော။

၁-ဧကေကဿ သတဿ (သျှာ) ၂-နဝ ကမ္မဋ္ဌာနသတာနိ (သိ)၊ နဝ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ (သျှာ)
၃-ဘမဿု (သိ၊ သျှာ)

ပဉ္စ ဆိန္ဒေတိ ဟေဋ္ဌာအပါယသမ္မာပကာနိ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယသံယော-
 ဇနာနိ ဝါဒေ ဗဒ္ဒရဇ္ဇေ ပုရိသော သက္ကေန ဝိယ ဟေဋ္ဌာမဂ္ဂတ္ထယေန ဆိန္ဒေယျ။
 ပဉ္စ ဇဟေတိ ဥပရိဒေဝဇောကာသမ္မာပကာနိ ပဉ္စုဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇနာနိ
 ပုရိသော ဂိဝါယ ဗဒ္ဒရဇ္ဇေကံ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ဇဟေယျ ပဇဟေယျ။
 ဆိန္ဒေယျာတိ အတ္ထော။ ပဉ္စ ဝုတ္တရိ ဘာဝယေတိ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇနာနံ
 ပဟာနတ္ထာယ သဒ္ဓါဒိနိ ပဉ္စိန္ဒိယာနိ ဥတ္တရိ ဘာဝေယျ။ ပဉ္စသင်္ဂါတိဂေါတိ
 ဧဝံ သန္တေ ပဉ္စန္ဒံ ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိသင်္ဂါနံ အတိတ္တမနေန ပဉ္စသင်္ဂါ-
 တိဂေါတိဘိက္ခု ဩဃတိဏ္ဏောတိ ဝုစ္စတိ၊ စတ္တာရော ဩသေ တိဏ္ဏောယေဝါတိ
 ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဈာယ ဘိက္ခုတိ ဘိက္ခု တံ ဒွိန္ဒံ ဈာနာနံ ဝသေန ဈာယ စေဝ, ကာယ-
 ကမ္မာဒိသု စ အပ္ပမတ္တဝိဟာရိတာယ မာ ပမဇ္ဇိ။ ရမေဿူတိ^၁ ပဉ္စဝိဓေ စ ကာမ-
 ဂုဏေ တေ စိတ္တံ မာ ရမေဿု။ မာ လောဟဂုဋ္ဌန္တိ သတိဝေါသဂ္ဂလက္ခဏေန
 ဟိ ပမာဒေန ပမတ္တာ နိရယေ တတ္ထံ လောဟဂုဋ္ဌံ ဂိလန္တိ၊ တေန တံ ဝဒါမိ
 “မာ ပမတ္တာ ဟုတွာ လောဟဂုဋ္ဌံ ဂိလိ၊ မာ နိရယေ ဒုယုမာနော ‘ဒုက္ခမိဒ’န္တိ
 ကန္တိ”တိ အတ္ထော။

နတ္ထိ ဈာနန္တိ ဈာနုပ္ပါဒိကာယ ဝါယာမပညာယ အပညဿ ဈာနံ နာမ
 နတ္ထိ။ ပညာ နတ္ထိတိ အဈာယန္တဿ “သမာဟိတော ဘိက္ခု ယထာဘူတံ
 ဇာနာတိ ပဿတိ”တိ ဝုတ္တလက္ခဏာ ပညာ နတ္ထိ။ ယမ္ပိ ဈာနဉ္စ ပညာ စာတိ
 ယမ္ပိ ပုဂ္ဂလေ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ အတ္ထိ၊ သော နိဗ္ဗာနဿ သန္တိကေ ဌိတောယေပါတိ
 အတ္ထော။

သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿာတိ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဝိဝိတ္ထောကာသေ ကမ္မဋ္ဌာနံ
 အဝိဇဟိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေန နိသိန္တဿ။ သန္တိဗိတ္တဿာတိ နိဗ္ဗုတ-
 စိတ္တဿ။ သမ္မာတိ ဟေတုနာ ကာရဏေန ဓမ္မံ ဝိပဿန္တဿ ဝိပဿနာ-
 သင်္ခါတာ အမာနသိ ရတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိသင်္ခါတာ ဒိဗ္ဗာပိ ရတိ ဟောတိ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။

ယတော ယတော သမ္မသတိတိ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု ကမ္မံ
 ကရောန္တော ယေန ယေနာကာရေန, ပုရောဘတ္တာဒိသု ဝါ ကာလေသု ယသ္မိံ
 ယသ္မိံ အတ္တနာ အဘိရုစိတေ ကာလေ, အဘိရုစိတေ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနေ ကမ္မံ
 ကရောန္တော သမ္မသတိ။ ဥဒယဗ္ဗယန္တိ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ ပဉ္စဝိသတိယာ လက္ခဏေဟိ

၁-ဘမဿူတိ (သီး သျာ) ၂-မာ ဘမတု (သီး သျာ)

ဥဒယံ၊ ပဉ္စဝိသတိယာ ဧဝ စ လက္ခဏေဟိ ဝယံ။ ဝီတိပါမောဇ္ဇန္တံ ဧဝံ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ သမ္မာသန္တော ဓမ္မပီတိံ ဓမ္မပါမောဇ္ဇန္တု လဘတိ။ အမတန္တိ တံ သပ္ပစ္စယေ နာမရူပေ ပါကဋေ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တေ ဥပ္ပန္နံ ဝီတိပါမောဇ္ဇံ အမတနိဗ္ဗာန- သမ္မာပကတ္တာ ဝိဇာနတံ ပဏ္ဍိတာနံ အမတမေဝါတိ အတ္ထော။

တကြာယမာဒိ ဘဝတိတိ တကြ အယံ အာဒိ၊ ဣဒံ ပုဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဣဝ ပညဿာတိ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဏ္ဍိတဘိက္ခုနော။ ဣဒါနိ “တံ အာဒိ”တိ ဝုတ္တံ ပုဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဒဿေန္တော ဣန္ဒြိယဂုတ္တိတိအာဒိမာဟ။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဟိ ပုဗ္ဗဋ္ဌာနံ နာမ။ တတ္ထ ဣန္ဒြိယဂုတ္တိတိ ဣန္ဒြိယသံဝရော။ သန္တုဒ္ဓိတိ စတုပစ္စယ- သန္တောသော။ တေန အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ စေဝ ပစ္စယသန္ဓိဿိတဉ္စ သီလံ ကထိတံ။ ပါတိမောက္ခေတိ ပါတိမောက္ခသင်္ခါတေ ဇေဋ္ဌကသီလေ ပရိပူရကာရိတာ ကထိတာ။

မိတ္တေ ဘဇဿု ကလျာဏေတိ ဝိဿဋ္ဌကမ္မန္တေ အပတိရူပသဟာယေ ဝဇ္ဇေတွာ သာဓုဇီဝိတာယ သုဒ္ဓါဇီဝေ ဇာန်ဗလံ နိဿာယ ဇီဝိကကပ္ပနာယ အကုသိဘေ အတန္တိတေ ကလျာဏမိတ္တေ ဘဇဿု၊ သေဝဿုတိ အတ္ထော။ ပဋိသန္တာရဝုဗ္ဗာဿာတိ အာမိသပဋိသန္တာရေန စ ဓမ္မပဋိသန္တာရေန စ သမ္ပန္နဝုတ္တိတာယ ပဋိသန္တာရဝုတ္တိ အဿ၊ ပဋိသန္တာရဿ ကာရကော ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ အာစာရကုသလောတိ သီလမ္ပိ အာစာရော၊ ဝတ္တ- ပဋိဝတ္တမ္ပိ အာစာရော။ တတ္ထ ကုသလော သိယာ၊ ဆေကော ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ တတော ပါမောဇ္ဇဗဟုလောတိ တတော ပဋိသန္တာရဝုတ္တိတော စ အာစာရကောသလ္လတော စ ဥပ္ပန္နေန ဓမ္မပါမောဇ္ဇေန ပါမောဇ္ဇ- ဗဟုလော ဟုတွာ တံ သကလဿာပိ ဝဋ္ဌဒုက္ခဿ အန္တံ ကရိဿတိတိ အတ္ထော။

ဧဝံ သတ္တာရာ ဒေသိတာသု ဣမာသု ဂါထာသု ဧကမေကိဿာယ ဂါထာယ ပရိယောသာနေ ဧကမေကံ ဘိက္ခုသတံ နိသိန္နနိသိန္နဋ္ဌာနေယေဝ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ဝေဟာသံ အပ္ပါဂန္တာ သဗ္ဗေပိ တေ ဘိက္ခု။ အာကာသေနေဝ ဝိသယောဇနသတိကံ ကန္တာရံ အတိက္ကမိတွာ တထာဂတဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ ဝဏ္ဏေန္တာ တောမေန္တာ ပါဒေ ဝဋ္ဌိံ သူတိ။

သမ္မဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု သတ္တမံ။

၈-ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု

ဝဿိကာ ဝိယ ပုပ္ဖါနီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဉ္စသတေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တေ ကိရ သတ္တု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညေ သမဏဓမ္မံ ကရေန္တာ ပါတောဝ ပုပ္ဖိဘာနိ ဝဿိကပုပ္ဖါနိ သာယံ ဝဏ္ဏတော မုစ္ဆန္တာနိ ဒိသ္မာ “ပုပ္ဖါနံ” ဝဏ္ဏေဟိ မုစ္ဆနတော မယံ ပဌမတရံ ရာဂါဒိဟိ မုစ္ဆိဿာမာ” တိ ဝါယမိံသု။ သတ္တာ တေ ဘိက္ခု။ ဩလောကေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ဝဏ္ဏတော မုစ္ဆနပုပ္ဖေန ဝိယ ဒုက္ခတော မုစ္ဆိတုံ ဝါယမိတဗ္ဗမေဝါ” တိ ဝတွာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိဿိန္နောဝ အာလောကံ ဖရိတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၇၇။ “ဝဿိကာ ဝိယ ပုပ္ဖါနိ၊ မဒ္ဒဝါနိ ပမုဇ္ဇတိ။
ဧဝံ ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ၊ ဝိပ္ပမုဇ္ဇေထ ဘိက္ခဝေါ” တိ။

တတ္ထ ဝဿိကာတိ သုမနာ။ မဒ္ဒဝါနီတိ၊ မိလာတာနိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—
ယထာ ဝဿိကာ ဟိယျော ပုပ္ဖိတပုပ္ဖါနိ ပုနဒိဝသေ ပုရာဏဘူတာနိ မုဇ္ဇတိ၊
ဝဏ္ဏတော ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ ဧဝံ တုမေပိ ရာဂါဒယော ဒေါသေ ဝိပ္ပမုဇ္ဇေယာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သဗ္ဗေပိ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိံသုတိ။
ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-သန္တကာယတ္ထေရဝတ္ထု

သန္တကာယောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သန္တ-
ကာယတ္ထေရံ နာမ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တဿ ကိရ ဟတ္ထပါဒကုက္ကုစ္စံ နာမ နာဟောသိ၊ ကာယဝိဇ္ဇန္တနရဟိတော
သန္တအတ္တဘာဝေါဝ အဟောသိ။ သော ကိရ သီဟယောနိတော အာဂတော
ထေရော။ သီဟာ ကိရ ဧကဒိဝသံ ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ရဇတသုဝဏ္ဏမဏိပဝါဠ-
ဂုဟာနံ အညတရံ ပဝိသိတွာ မနောသိလာတလေ ဟရိဟာလစုဏ္ဏေသု
သတ္တာဟံ နိပဇ္ဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဥဋ္ဌာယ နိပန္နဋ္ဌာနံ ဩလောကေတွာ
သစေ နဂုံဋ္ဌဿ ဝါကဏ္ဍာနံ ဝါ ဟတ္ထပါဒါနံ ဝါ စလိတတ္တာ မနောသိလာဟရိ-
တာလစုဏ္ဍာနံ ဝိပ္ပကိဏ္ဍတံ ပဿန္တိ။ “န တေ ဣဒံ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တဿ ဝါ

၁-တုမှာကံ (သီ၊ က) ၂-မဒ္ဒဝါနီတိ (သျှာ)၊ ပစ္စဝါနီတိ (က)

ပတိရူပ” နှိ ပုန သတ္တာဟံ နိရာဟာရာ နိပဇ္ဇန္တိ၊ စုဏ္ဏာနံ ပန ဝိပွက်ဏ္ဏဘာဝေ အသတိ “ဣဒံ ဝေ ဇာတိဂေါတ္တာနံ အနုစ္ဆရိက” နှိ အာသယာ ဝိန္ဒမိတ္တာ ဝိဇ္ဇိတ္တာ ဒိသာ အနုဝိလောကေတွာ တိက္ခတ္ထု သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမန္တိ။ ဝေရူပါယ သီဟယောနိယာ အာဂတော အယံ ဘိက္ခု။ တဿ ကာယသမာစာရံ ဒိသ္မာ ဘိက္ခု။ သတ္ထု အာရောစေသုံ “န နော ဘန္တေ သန္တကာယတ္ထေရသဒိသော ဘိက္ခု ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။ ဣမဿ ဟိ နိသိန္နဋ္ဌာနေ ဟတ္ထစလနံ ဝါ ပါဒစလနံ ဝါ ကာယဝိဇ္ဇိတာ ဝါ နတ္ထိ” တိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ သန္တကာယတ္ထေရေန ဝိယ ကာယာဒိဟိ ဥပသန္တေနော ဘဝိတဗ္ဗ” နှိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၇၀။ “သန္တကာယော သန္တဝါစော၊ သန္တဝါ သုသမာဟိတော။
ဝန္တလောကာမိသော ဘိက္ခု၊ ‘ဥပသန္တော’ တိ ဝုစ္စတိ” တိ။

ကတ္ထ သန္တကာယောဟိ ပါဏာဟိပါတာဒိနံ အဘာဝေန သန္တကာယော၊ မုသာဝါဒါဒိနံ အဘာဝေန သန္တဝါစော၊ အဘိဇ္ဈာဒိနံ အဘာဝေန သန္တဝါ၊ ကာယာဒိနံ တိဏ္ဏမ္ပိ သုဋ္ဌု သမာဟိတတ္တာ သုသမာဟိတော၊ စဟူဟိ မဂ္ဂေဟိ လောကာမိသဿ ဝန္တတာယ ဝန္တလောကာမိသော ဘိက္ခု အဗ္ဘန္တရေ ရာဂါဒိနံ ဥပသန္တတာယ ဥပသန္တော တိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ဂေရော အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

သန္တကာယတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-နင်္ဂလကုလတ္ထေရဝတ္ထု

အတ္တနာ စောဒယတ္တာနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော နင်္ဂလကုလတ္ထေရံ? အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ ဒုဂ္ဂတမနုဿော ပရေသံ ဘတိ ကတွာ ဇီဝတိ၊ တံ ဧကော ဘိက္ခု ပိလောတိကဓဏ္ဍနိဝတ္ထံ နင်္ဂလံ ဥက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ ဝေမာဟ “ကိ ပန ဟေ ဧဝံ ဇီဝနတော ပဗ္ဗဇိတုံ န ဝရ” နှိ ၄။ ဧကော မံ ဘန္တေ ဧဝံ ဇီဝန္တိ ပဗ္ဗာဇေဿတိတိ။ သစေ ပဗ္ဗဇိဿသိ၊ အဟံ တံ ပဗ္ဗာဇေဿာမိတိ။ သာဓု

၁-မိလာသယာ (က) ၂-သန္တမနော (သျှာ)
၃-နင်္ဂလကုလတ္ထေရံ (သျှာ) ၄-န ဝုစ္စတိ (သိ၊ က)

ဘန္တေ၊ သစေ မံ ပဗ္ဗာဇေသထ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ အထ နံ သော ထေရော
 ဇေတဝနံ နေတွာ သဟတ္ထေန နှာပေတွာ မာဠကေ ဌပေတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ
 နိဝတ္ထပိလောတိကခဏ္ဍေန သဒ္ဓိံ နဂါလံ မာဠကသီမာယမေဝ ရုက္ခသာခါယံ
 ဌပပါပေသိ။ သော ဥပသမ္ပန္နကာလေပိ နဂါလကုလတ္တေရေတွေဝ ပညာယိ။
 သော ဗုဒ္ဓါနံ ဥပုန္နလာဘသက္ကာရံ နိဿာယ ဇိဝန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ဥက္ကဏ္ဍိတံ
 ဝိနောဒေတုံ အသက္ကောန္တော “န ဒါနိ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ကာသာယာနိ ပရိဒဟိ-
 တွာ ဂမိဿာမီ”တိ တံ ရုက္ခမူလံ ဂန္တော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဩဝဒိ “အဟိရိက
 နိလ္လဇ ဣဒံ နိဝါသေတွာ ဝိပ္ပမိတွာ ဘတိံ ကတွာ ဇိဝိတုကာမော ဇာတော”တိ။
 တဿေဝံ အတ္တာနံ ဩဝဒန္တဿေဝ စိတ္တံ တနုကဘာဝံ ဂတံ။ သော နိဝတ္ထိတွာ
 ပုန ကတိပါဟစ္စယေန ဥက္ကဏ္ဍိတွာ တထေဝ အတ္တာနံ ဩဝဒိ၊ ပုနဿ စိတ္တံ
 နိဝတ္ထိ။ သော ဣမိနာဝ နိဟာရေန ဥက္ကဏ္ဍိတဥက္ကဏ္ဍိတကာလေ တတ္ထ ဂန္တော
 အတ္တာနံ ဩဝဒိ။ အထ နံ ဘိက္ခု တတ္ထ အဘိဏ္ဍံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “အာဝုသော
 နဂါလတ္တေရ ကဿာ ဧတ္ထ ဂစ္ဆသိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော “အာစရိယဿ သန္တိကံ
 ဂစ္ဆာမိ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ကတိပါဟေနေဝ^၁ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

ဘိက္ခု တေန သဒ္ဓိံ ကေဋ္ဌိံ ကရောန္တော အာဟံသု “အာဝုသော နဂါလတ္တေရ
 တဝ ဝိစရဏမဂ္ဂေါ အဝဠဉ္ဇော ဝိယ ဇာတော၊ အာစရိယဿ သန္တိကံ န ဂစ္ဆသိ
 မညေ”တိ။ အာမ ဘန္တေ မယံ သံသဂ္ဂေ သတိ အဂမိမ္မာ၊ ဣဒါနိ ပန သော
 သံသဂ္ဂေါ ဆိန္နော၊ တေန န ဂစ္ဆာမာတိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု “ဧသ အဘူတံ
 ဝတွာ အညံ ဗျာကရေတိ”တိ သတ္ထု တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “အာမ
 ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ စောဒေတွာ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စဿ မတ္တကံ
 ပတ္တော”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၇၉။ “အတ္တနာ စောဒယတ္တာနံ၊ ပဋိမံသေထ အတ္တနာ။
 သော အတ္တဂုတ္တော သတိမာ၊ သုခံ ဘိက္ခု ဝိဟာဟိသိ။

၃၈၀။ အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နာထော၊
 (ကော ဟိ နာထော ပရော သိယာ။)၂
 အတ္တာ ဟိ အတ္တနော ဂတိ။
 တသ္မာ သံယမမတ္တာနံ၊
 အသံ ဘဒြိဝ ဝါဏိဇော”တိ။

၁-ကတိပါဟစ္စယေန (သိ)၊ ကတိပါဟဿေဝ (သျှာ) ၂-()နတ္ထိ သိ-သျှာ ပေါတ္တကေသု။

တတ္ထ စောဒယတ္တာနန္တိ အတ္တနာဝံ အတ္တာနံ စောဒယ သာရယ။ ပဋိ-
မံသေထာတိ^၁ အတ္တနာဝံ အတ္တာနံ ပရိဝိမံသထ။^၂။ သောတိ သော တံ ဘိက္ခု
ဧဝံ သန္တေ အတ္တနာဝံ ဂုတ္တတာယ အတ္တဂုတ္တော၊ ဥပဋ္ဌိတသတိတာယ
သတိမာ ဟုတွာ သဗ္ဗိရိယာပထေသု သုခံ ဝိဟရိဿသီတိ အတ္တော။

နာထောတိ အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ။ ကော ဟိ နာထော ပရောတိ^၃ ယသ္မာ
ပရဿ အတ္တဘာဝေ ပတိဋ္ဌာယ ကုသလံ ဝါ ကတွာ သဂ္ဂပရာယဏေန မဂ္ဂံ ဝါ
ဘာဝေတွာ သစ္စိကတဖလေန ဘဝိတုံ န သက္ကာ၊ တသ္မာ ကော ဟိ နာမ ပရော
နာထော ဘဝေယျာတိ အတ္တော။ တသ္မာတိ ယသ္မာ အတ္တာဝံ အတ္တနော ဂတိ
ပတိဋ္ဌာ သရဏံ၊ တသ္မာ ယထာ ဘဒ္ဒြိ အဿာဇာနိယံ နိဿာယ လာဘံ
ပတ္တယန္တော ဝါဏိဇော တဿ ဝိသမဋ္ဌာနစာရံ ပစ္စိန္နိတွာ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တံ၊
နဟာပေန္တော ဘောဇေန္တော သံယမေတိ ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ ဧဝံ တုမ္ပိ အနုပ္ပန္နဿ
အကုသလဿ ဥပ္ပါဒိ နိဝါရေန္တော သတိသမ္ဗောသေန ဥပ္ပန္နံ အကုသလံ
ပဇဟန္တော အတ္တာနံ သံယမ ဂေါပယ၊ ဧဝံ သန္တေ ပဌမဇ္ဈာနံ အာဒိံ ကတွာ
လောကီယလောကုတ္တရဝိသေသံ အဓိဂမိဿသီတိ အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
နင်္ဂလကုလတ္တေရဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-ဝတ္ထလိတ္တေရဝတ္ထု။

ပါမောဇ္ဇမဟုလောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
ဝတ္ထလိတ္တေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရာယသ္မာ သာဝတ္ထိယံ ပြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော
ဝိဏ္ဏာယ ပဝိဋ္ဌံ တထာဂတံ ဒိသ္မာ သတ္ထု သရိရသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ
သရိရသမ္ပတ္တိဒဿနေန အတိတ္တော “ဧဝါဟံ နိစ္စကာလံ တထာဂတံ ဒဠှံ
လဘိဿာမိ”တိ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ယတ္ထ ဌိတေန သက္ကာ ဒသဗလံ
ပဿိတုံ၊ တတ္ထ ဌိတော သဇ္ဈာယကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရာဒိနိ ပဟာယ သတ္တာရံ
ဩလောကေန္တောဝံ ဝိစရတိ။ သတ္တာ တဿ ဉာဏပရိပါကံ အာဂမေန္တော
ကိဉ္စိ အဝတွာ “ဣဒါနိဿ ဉာဏံ ပရိပါကံ ဂတ”န္တိ ဥတွာ “ကိ” တေ ဝတ္ထလိ

၁-ပဋိမာသေထာတိ (သီ)၊ ပဋိမံသေတိ (သျှာ) ၂-ပရိဝိမံသေ (သီ)၊ ပရိဝိမံသ (သျှာ)
၃-အတ္တာ ဟိ အတ္တနော ဂတိတိ (သီ)၊ ကော ဟိ နာထော ပရော ဘဝေယျ (သျှာ)

ဣမိနာ ပူတိကာယေန ဒိဋ္ဌေန၊ ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ။ ယော မံ ပဿတိ၊ သော ဓမ္မံ ပဿတိ”တိ^၁ ဝတွာ ဩဝဒိ။ သော ဧဝံ ဩဝဒိတောပိ သတ္ထု ဒဿနံ ပဟာယ နေဝ အညတ္ထ ဂန္တံ သက္ကောတိ။ အထ နံ သတ္တာ “နာယံ ဘိက္ခု သံဝေဂံ အလဘိတွာ ဗုဒ္ဓိဿတိ”တိ ဥပကဋ္ဌာယ ဝဿူပနာယိကာယ ရာဇဂဟံ ဂန္တော ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ “အပေဟိ ဝက္ကလိ၊ အပေဟိ ဝက္ကလိ”တိ ပဏာမေသိ။ သော “န မံ သတ္တာ အာလပတိ”တိ တေမာသံ သတ္ထု သမ္ဗုဒ္ဓေ ဌာတုံ အသက္ကောန္တော “ဂံ” မယုံ ဇီဝိတေန၊ ပဗ္ဗတာ အတ္တာနံ ပါတေသာမီ”တိ ဂိဇ္ဈကုဋံ အဘိရဟိ။

သတ္တာ တဿ ကိလမနဘာဝံ ဥတွာ “အယံ ဘိက္ခု မမ သန္တိကာ အဿာသံ အလဘန္တော မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယံ နာသေယျာ”တိ အတ္တာနံ ဒဿေတုံ ဩဘာသံ မုဗ္ဗိ။ အထဿ သတ္ထု ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ တာဝမဟန္တောပိ သောကော ပဟိယိ။ သတ္တာ သုက္ခတဋ္ဌာကံ ဩဗေန ပူရေန္တော ဝိယ ထေရဿ ဗလဝပီတိပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေတုံ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၁။ “ပါမောဇ္ဇဗဟုလော ဘိက္ခု၊ ပသန္တော ဗုဒ္ဓသာသနေ။
အဓိဂစ္ဆေ ပဒံ သန္တံ၊ သင်္ခါရူပသမံ သုခ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ပကတိယာပိ ပါမောဇ္ဇဗဟုလော ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသာဒံ ရောစေတိ၊ သော ဧဝံ ပသန္တော ဗုဒ္ဓသာသနေ သန္တံ ပဒံ သင်္ခါရူပသမံ သုခန္တိ လဒ္ဓနာမံ နိဗ္ဗာနံ အဓိဂစ္ဆေယျာတိ။ ဣမဉ္စ ပန ဂါထံ ဝတွာ သတ္တာ ဝက္ကလိတ္ထေရဿ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ—

“ဧဟိ ဝက္ကလိ မာ ဘာယိ၊ ဩလောကေဟိ တထာဂတံ။
အဟံ တံ ဥဒ္ဓရိဿာမိ၊ ပဏေံ သန္တံဝ ကုဉ္ဇရံ။
ဧဟိ ဝက္ကလိ မာ ဘာယိ၊ ဩလောကေဟိ တထာဂတံ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ရာဟုဂ္ဂဟံဝ သူရိယံ။
ဧဟိ ဝက္ကလိ မာ ဘာယိ၊ ဩလောကေဟိ တထာဂတံ။
အဟံ တံ မောစယိဿာမိ၊ ရာဟုဂ္ဂဟံဝ စန္ဒိမ”န္တိ—

ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ။ သော “ဒသဗလော မေ ဒိဋ္ဌော၊ ဧဟိတိ စ အဂ္ဂါနမ္ပိ လဒ္ဓ”န္တိ ဗလဝပီတိ^၁ ဥပ္ပါဒေတွာ “ကုတော န ခေါ ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ ဂမနမဂ္ဂံ အပဿန္တော ဒသဗလဿ သမ္ဗုဒ္ဓေ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ပဋ္ဌမပါဒေ

ပဗ္ဗတေ ဌိတေယေဝ သတ္ထာရာ ဝုတ္တဂါထာ အာဝဇ္ဇန္တော အာကာသေယေဝ
ဝီတိံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ တထာဂတံ
ဝန္ဓမာနောဝ ဩတရိတွာ သတ္ထု သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ
အပရဘာဂေ သဒ္ဓါမိမုတ္တာနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပေသိတိ။

ဝက္ကလိတ္ထေရဝတ္ထု ကောဒသမံ။

၁၂-သုမနသာမဏေရဝတ္ထု

ယော ဟဇေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တော သုမန-
သာမဏေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ တကြာယံ အနုပုဗ္ဗိ ကထာ—

ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓကာလသို့ဌိ ကော ကုလပုတ္တော သတ္ထာရာ စတုပရိသမဇ္ဈေ
ဧကံ ဘိက္ခုံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပေန္တံ ဒိသ္မာ တံ သမ္ပတ္တိံ ပတ္တယ-
မာနော သတ္ထာရံ နိမန္တေတွာ သတ္ထာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ
ဒတွာ “ဘန္တေ အဟမ္ဘိ အနာဂတေ ကေဿ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ
အဂ္ဂေါ ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္တနံ ဌပေသိ။ သတ္ထာ ကပ္ပသတသဟဿံ ဩလော-
ကေန္တော တဿ ပတ္တနာယ သမိဇ္ဈနဘာဝံ ဝိဒိတွာ “ဣတော ကပ္ပသတသဟဿ-
မတ္ထကေ ဂေါတမဗုဒ္ဓသာသနေ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ အဂ္ဂေါ အနုရုဒ္ဓေါ နာမ
ဘဝိဿသိ”တိ ဗျာကာသိ။ သော တံ ဗျာကရဏံ သုတွာ သွေ ပတ္တဗ္ဗံ ဝိယ တံ
သမ္ပတ္တိံ မညမာနော ပရိနိဗ္ဗုတေ သတ္ထရိ ဘိက္ခု။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပရိကမ္ဘံ ပုစ္ဆိတွာ
သတ္ထယောဇနိကံ ကဉ္ဇနထူပံ ပရိက္ခိပိတွာ အနေကာနိ ဒိပရုက္ခသဟဿာနိ
ကာရေတွာ ဒိပပူဇံ ကတွာ တတော စုတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
ဒေဝမနုဿေသု ကပ္ပသတသဟဿာနိ သံသရိတွာ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ ဗာရာဏ-
သိယံ ဒလိဒ္ဓကုလေ နိဗ္ဗတ္တော သုမနသေဌိံ နိဿာယ တဿ တိဏဟာရကော
ဟုတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ အန္ဓဘာရောတိဿ နာမံ အဟောသိ။ သုမနသေဌိပိ
တသ္မိံ နဂရေ နိစ္စကာလံ မဟာဒါနံ ဒေတိ။

အထေကဒိဝသံ ဥပရိဋ္ဌော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဂန္ဓမာဒနေနိရောဓေမာပတ္တိ-
တော ဝုဋ္ဌာယ “ကဿ န ခေါ အဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟံ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “အဇ္ဇ
မယာ အန္ဓဘာရဿ အနုဂ္ဂဟံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒါနိ စ သော အဋ္ဌဝိတော
တိဏံ အာဒါယ ဂေဟံ အာဂမိဿတိ”တိ ဥတွာ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ဣဒ္ဓိယာ
ဂန္တော အန္ဓဘာရဿ သမ္ပုခေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ။ အန္ဓဘာရော တံ တုစ္ဆပတ္တဟတ္ထံ ဒိသ္မာ

“အပိဘန္တေ ဘိက္ခံ လဘိတ္တာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “လဘိဿာမ မဟာပုညာ” တိ ပုတ္တေ “တေန ဟိ ဘန္တေ ထောကံ အာဂမေထာ” တိ တိဏကာဇံ ဆဉ္ဇေတွာ ဝေဂေန ဂေဟံ ဂန္ဓာ “ဘဒ္ဒေ မယံ ဌပိတဘာဂဘတ္တံ အတ္ထိ၊ နတ္ထိ” တိ ဘရိယံ ပုစ္ဆိတွာ “အတ္ထိ သာမီ” တိ ပုတ္တေ ဝေဂေန ပစ္စာဂန္ဓာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပတ္တံ အာဒါယ “မယံ ဒါတုကာမတာယ သတိ ဒေယျဓမ္မော န ဟောတိ၊ ဒေယျဓမ္မေ သတိ ပဋိဂ္ဂါဟကံ န လဘာမိ။ အဇ္ဇ ပန မေ ပဋိဂ္ဂါဟကော စ ဒိဋ္ဌော၊ ဒေယျဓမ္မော စ အတ္ထိ၊ လာဘာ ဝတ မေ” တိ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဘတ္တံ ပတ္တေ ပက္ခိ-ပါပေတွာ^၁ ပစ္စာဟရိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌပေတွာ—

“ဣမိနာ ပန ဒါနေန၊ မာ မေ ဒါလိဒ္ဓိယံ အဟု။
 နတ္ထိတိ ဝစနံ နာမ၊ မာ အဟောသိ ဘဝါဘဝေ။

ဘန္တေ ဝေရူပါ ဒုဇ္ဇိဝိတာ မုစ္စေယျံ၊ ‘နတ္ထိ’ တိ ပဒမေဝ န သုဏေယျ” န္တိ ပတ္တနံ ဌပေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ “ဝေ ဟောတု မဟာပုညာ” တိ ပတွာ အနု-မောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

သုမနသေဋ္ဌိနောပိ ဆတ္ထေ အဓိဝတ္တာ ဒေဝတာ “အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ၊ ဥပရိဋ္ဌေ သုပတိဋ္ဌိတ” န္တိ ဝတွာ တိက္ခတ္တံ သာဓုကာရမဒါသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ “ကိံ မံ ဧတ္ထကံ ကာလံ ဒါနံ ဒဒမာနံ န ပဿသိ” တိ အာဟ။ နာဟံ ဇာဝ ဒါနံ အာရဗ္ဘ သာဓုကာရံ ဒေမိ၊ အန္ဓဘာရေန ပန ဥပရိဋ္ဌဿ ဒိန္နပိဏ္ဍပါတေ ပသိဒိတွာ မယာ သေ သာဓုကာရော ပဝတ္ထိတောတိ။ သော “အတ္ထရိယံ ဝတ ဘော၊ အဟံ ဧတ္ထကံ ကာလံ ဒါနံ ဒဒန္တော ဒေဝတံ သာဓုကာရံ ဒါပေတုံ နာသက္ခိံ၊ အန္ဓဘာရော မံ နိဿာယ ဇိဝန္တော ဧကပိဏ္ဍပါတေနဝ သာဓုကာရံ ဒါပေသိ၊ တဿ ဒါနေ အနုစ္ဆရိကံ ကတွာ တံ ပိဏ္ဍပါတံ မမ သန္တကံ ကရိဿာမီ” တိ စိန္တေတွာ ‘တံ ပက္ကာသာပေတွာ “အဇ္ဇ တယာ ကဿစိ ကိဉ္စိ ဒိန္န” န္တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ သာမိ ဥပရိဋ္ဌပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ မေ အဇ္ဇ ဘာဂဘတ္တံ ဒိန္နန္တိ။ ဟန္တ ဘော ကဟာပဏံ ဂဟေတွာ ဧတံ မယံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒေဟိတိ။ န ဒေမိ သာမိတိ။ သော ယာဝ သဟဿံ ဝဇေသိ၊ ဣတရော သဟဿေနာပိ နာဒါသိ။ အထ နံ “ဟောတု ဘော ယဒိ ပိဏ္ဍပါတံ န ဒေသိ၊ သဟဿံ ဂဟေတွာ ပတ္ထိံ မေ ဒေဟိ” တိ အာဟ။ သော “အယျေန သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ဇာနိဿာမီ” တိ ဝေဂေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ သမ္မာပုဏိတွာ “ဘန္တေ သုမနသေဋ္ဌိ သဟဿံ ဒတွာ တုမှာကံ ပိဏ္ဍပါတေ ပတ္ထိံ ယာစတိ၊ ကိံ ကရောမီ” တိ ပုစ္ဆိ။

၁-အာကိရာပေတွာ (သီ၊ သျာ) ၂-ပဒေဝ (သီ)

အထဿ သော ဥပမံ အာဟရိ “သေယျထာပိ ပဏှိတ ကုလသတိကေ ဂါမေ ဧကသ္မိံ ဃရေ ဒီပံ ဇာလေယျ၊ သေသာ အတ္တနော တေလေန ဝဇ္ဇိံ တေမေဘွာ ဇာလာပေတွာ ဂဏှေယျ၊ ပုရိမပဒီပဿ ပဘာ အတ္ထိတိ ဝတ္တဗ္ဗာ နတ္ထိ”တိ။ အတိရေကတရာ ဘန္တေ ပဘာ ဟောတိတိ။ ဧဝမေဝံ ပဏှိတ ဥဠုက်ယာရ ဝါ ဟောတု၊ ကဋ္ဌန္တုဘိက္ခာ ဝါ၊ အတ္တနော ပိဏှပါတေ ပရေသံ ပတ္ထိံ ဒေန္တဿ ယတ္တကာနံ ဒေတိ၊ တတ္တကံ ဝခုတိ။ တံ ဟိ ဧကမေဝ ပိဏှပါတံ အဒါသိ၊ သေဋ္ဌိဿ ပန ပတ္ထိယာ ဒိန္နာယ ဒွေ ပိဏှပါတာ ဟောန္တိ ဧကော တဝ, ဧကော တဿာတိ။

သော “သာဓု ဘန္တေ”တိ တံ အဘိဝါဒေတွာ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ ဂန္တော “ဂဏှ သာမိ ပတ္ထိ”န္တိ အာဟ။ ခတန ဟိ ဣမေ ကဟာပဏေ ဂဏှာတိ။ နာဟံ ပိဏှပါတံ ပိတ္တိဏာမိ၊ သဒ္ဓါယ တေ ပတ္ထိံ ဒဗ္ဗိတိ။ “တံ သဒ္ဓါယ ဒေသိ၊ အဟမ္ဘိ တဝ ဂုဏေ ပူဇေမိ၊ ဂဏှ တာတ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ စ ပန မာ သဟတ္တာ ကမ္မမကာသိ၊ ဝိထိယံ ဃရံ မာပေတွာ ဝသ။ ယေန စ တေ အတ္ထော ဟောတိ၊ သဗ္ဗံ မမ သန္တိကာ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌိတဿ ပန ဒိန္နပိဏှပါတော တဒဟေဝ ဝိပါကံ ဒေတိ။ တသ္မာ ရာဇာပိ တံ ပဝတ္ထိံ သုဘွာ အန္ဓဘာရံ ပက္ခောသာပေတွာ ပတ္ထိံ ဂဟေတွာ မဟန္တံ ဘောဂံ ဒတွာ ဣဿ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ဒါပေသိ။

သော သုမနသေဋ္ဌိဿ သဟာယကော ဟုတွာ ယာဝဇီဝံ ပုညာနိ ကတွာ တတော စုတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တော ဣမသ္မိံ ပုဒ္ဂုပ္ပါဒေ ကပိလဝတ္ထုနဂရေ အမိတောဒနဿ သက္ကဿ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ အနုရုဒ္ဓေါတိဿ နာမံ အကံသု။ သော မဟာနာမသက္ကဿ ကနိဋ္ဌဘာတာ, သတ္ထု စူဠပိတု ပုတ္တော ပရမသုခုမာလော? မဟာပုညော အဟောသိ။ ဧကဒိဝသံ ကိရ ဆသု ခတ္ထိယေသု ပူဝေ? လက္ခံ ကတွာ ဂုဠေဟိ ကိဠန္တေသု အနုရုဒ္ဓေါ ပရာဇိတော ပူဝါနံ အတ္ထာယ မာတု သန္တိကံ ပဟိဏှိ။ သာ မဟန္တံ သုဝဏှထာလံ ပူရေတွာ ပူဝေ ပေသေသိ။ ပူဝေ ခါဒိတွာ ပုန ကိဠန္တော ပရာဇိတော တထေဝ ပဟိဏှိ။ ဧဝံ တိက္ခတ္တု ပူဝေသု အာဟဇေသု စတုတ္ထေ ဝါရေ မာတာ “ဣဒါနိ ပူဝါ နတ္ထိ”တိ ပဟိဏှိ။ တဿာ ဝစနံ သုတွာ “နတ္ထိ”တိ ပဒဿ အသုတပုဗ္ဗတာယ “နတ္ထိပူဝါ နာမ ဣဒါနိ ဘဝိ- သန္တိ”တိ သညံ ကတွာ “ဂစ္ဆ နတ္ထိပူဝေ အာဟရာ”တိ ပေသေသိ။

၁-ဒေန္တော (သိ)
 ၃-ပရမသုကုမာလော (သိ၊ က)

၂-ဒေဟိ (သိ)
 ၄-ပူဝေဟိ (က)

အထဿ မာတာ “နတ္ထိပူဝေ ကိရ အယျေ ဒေဿာ”တိ ဝုတ္တေ “မမ ပုတ္တေန နတ္ထိတိ ပဒံ န သုတပုဗ္ဗံ၊ ကထံ န ခေါ နတ္ထိဘာဝံ ဇာနာပေယျ”န္တိ သုဝဏ္ဏပါတိ ခောဝိတွာ အပရာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ “ဟန္တ တာတ ဣမံ မမ ပုတ္တဿ ဒေဟိ”တိ ပဟိဏိ။ တသ္မိံ ခဏေ နဂရပရိဂ္ဂါ-ဟိကာ ဒေဝတာ “အမှာကံ သာမိနာ အန္ဓဘာရကာလေ ဥပရိဋ္ဌဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဘာဂဘတ္တံ ဒတွာ ‘နတ္ထိတိ ပဒမေဝ န သုဏေယျ’န္တိ ပတ္တနာ နာမ ဌပိတာ။ သစေ မယံ တမတ္ထံ ဥတွာ အဇ္ဈုပေက္ခေယျာမ၊ မုဒ္ဒါပိ နော သတ္တဓာ ဖလေယျာ”တိ စိန္တေတွာ ဒိဗ္ဗပူဝေဟိ ပါတိ ပူရယိံသု။ သော ပုရိသော ပါတိ အာဟရိတွာ တဿ သန္တိကေ ဌပေတွာ ဝိဝရိ။ တေသံ ဂန္ဓော သကလနဂရံ ဖရိ။ ပူဝေါ ပန မုခေ ဌပိတမတ္ထောဝ သတ္တရသဟရဏိ-သဟဿာနိ ဖရိတွာ အဋ္ဌာသိ။

အနုရုဒ္ဓေါပိ စိန္တေသိ “န မံ မညေ ဣတော ပုဗ္ဗေ မာတာ ပိယာယတိ။ န ဟိ မေ အညဒါ တာယ နတ္ထိပူဝါ နာမ ပတ္တပုဗ္ဗာ”တိ။ သော ဂန္ဓော မာတရံ ဧဝမာဟ “အမ္မ နာဟံ တဝ ပိယော”တိ။ တာတ ကိံ ဝဒေသိ၊ မမ အက္ခိဟိပိ ဟဒယမံသတောပိ တံ ပိယတရောတိ။ သစာဟံ အမ္မ တဝ ပိယော၊ ကသ္မာ မမ ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပေ နတ္ထိပူဝေ နာမ န အဒါသိတိ။ သာ တံ ပုရိသံ ပုစ္ဆိ “တာတ ကိန္တိ ပါတိယံ အဟောသိ”တိ။ အာမ အယျေ ပူဝါနံ ပါတိ ပရိပုဏ္ဏာ အဟောသိ၊ န မေ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာတိ။ သာ စိန္တေသိ “ပုတ္တော မေ ကတ-ပုညော၊ ဒေဝတာဟိဿ ဒိဗ္ဗပူဝါ ပဟိတာ ဘဝိဿန္တိ”တိ။ သောပိ မာတရံ အာဟ “အမ္မ န မယာ ဧဝရူပါ ပူဝါ ခါဒိတပုဗ္ဗာ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မေ နတ္ထိပူဝမေဝ ပစေယျာသိ”တိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ တေန “ပူဝေ ခါဒိတု-ကာမောမိ”တိ ဝုတ္တကာလေ သုဝဏ္ဏပါတိ ခောဝိတွာ အညာယ ပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ ပဟိဏတိ၊ ဒေဝတာ ပါတိ ပူရေန္တိ။ ဧဝံ သော အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တော နတ္ထိတိ ပဒဿ အတ္ထံ အဇာနိတွာ ဒိဗ္ဗပူဝေယေဝ ပရိဘုဋ္ဌိ။

သတ္ထု ပန ပရိဝါရတ္ထံ ကုလပဋိပါဋိယာ သာကိယကုမာရေသု ပဗ္ဗဇန္တေသု မဟာနာမေန သက္ကေန “တာတ အမှာကံ ကုလာ ကောစိ ပဗ္ဗဇိတော နတ္ထိ၊ တယာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဗ္ဗံ၊ မယာ ဝါ”တိ ဝုတ္တေ သော အာဟ “အဟံ အတိသုခု-မာလော ၂ ပဗ္ဗဇိတံ န သက္ခိဿာမိ”တိ။ တေန ဟိ ကမ္မန္တံ ဥဂ္ဂဏှ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ ကော ဧသ ကမ္မန္တော နာမာတိ။ သော ဟိ ဘတ္တဿ ဥဋ္ဌာန-ဋ္ဌာနမ္ပိ န ဇာနာတိ၊ ကမ္မန္တံ ကိမေဝ ဇာနိဿတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဧကဒိဝသံ

၁-ပေသေယျာသိတိ (က) ၂-အတိသုကုမာလော (သိ၊ က)

ဟိ အနုရုဒ္ဓေါ ဘဒ္ဒိယော ကိမိလောတိ^၁ တယော ဇနာ “ဘတ္တံ နာမ ကဟံ ဥဋ္ဌာတိ”တိ မန္တယိ^၂ သု။ တေသု ကိမိလော “ကောဋ္ဌေသု ဥဋ္ဌာတိ”တိ အာဟ။ သော ကိရေကဒိဝသံ ဝိဟိ ကောဋ္ဌမိ ပက္ခိပန္တေ အဒ္ဓသ၊ တသ္မာ “ကောဋ္ဌေ ဘတ္တံ ဥပုဇ္ဇတိ”တိ သညာယ ဝေမာဟ။ အထ နံ ဘဒ္ဒိယော “တွံ န ဇာနာသိ”တိ ဝတွာ “ဘတ္တံ နာမ ဥက္ခလိယံ ဥဋ္ဌာတိ”တိ အာဟ။ သော ကိရေကဒိဝသံ ဥက္ခလိတော ဘတ္တံ ဝဇေန္တေ ဒိသ္မာ “ဧတ္ထေဝေတံ ဥပုဇ္ဇတိ”တိ သညမကာသိ၊ တသ္မာ ဝေမာဟ။ အနုရုဒ္ဓေါ တေ ဥဘောပိ “တုမေ န ဇာနာယာ”တိ ဝတွာ “ဘတ္တံ နာမ ရတနုဗ္ဗေမေကုဋ္ဌာယ မဟာသုဝဏ္ဏပါတိယံ ဥဋ္ဌာတိ”တိ အာဟ။ တေန ကိရ နေဝ ဝိဟိ^၃ ကောဋ္ဌေန္တာ၊ န ဘတ္တံ ပစန္တာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ သုဝဏ္ဏပါတိယံ ဝဇေတွာ ပုရတော ဌပိတဘတ္တမေဝ ပဿတိ၊ တသ္မာ “ပါတိယံယေဝေတံ ဥပုဇ္ဇတိ”တိ သညမကာသိ၊ တသ္မာ ဝေမာဟ။ ဧဝံ ဘတ္တုဋ္ဌာနဋ္ဌာနဗ္ဗိ အဇာနန္တော မဟာပုညော ကုလပုတ္တော ကမ္မန္တေ ကိ^၄ ဇာနိဿတိ။

သော “ဧဟိ ခေါ တေ အနုရုဒ္ဓ ဃရာဝါသတ္ထံ အနုသာသိဿာမိ၊ ပဌမံ ခေတ္တံ ကသာပေတဗ္ဗ”န္တိ အာဒိနာ နယေန ဘာတရာ ဝုတ္တာနံ ကမ္မန္တာနံ အပရိယန္တ- ဘာဝံ သုတွာ “န မေ ဃရာဝါသေန အတ္ထော”တိ မာတရံ အာပုစ္ဆိတွာ ဘဒ္ဒိယပမုခေဟိ ပဉ္စဟိ သာကိယကုမာရေဟိ သဒ္ဓိ^၅ နိက္ခမိတွာ အနုပိယဗ္ဗဝနေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန သမ္မာပဋိပဒံ ပဋိပန္တော အနုပုဗ္ဗေန တိဿော ဝိဇ္ဇော သစ္စိကတွာ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဧကာသနေ နိသိန္တောဝ ဟတ္ထတလေ ဌပိတအာမလကာနိ ဝိယ သဟဿလောကောတုယော ဩလောကနသမတ္ထော ဟုတွာ—

“ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဇာနာမိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဝိသောမိတံ။
 တေဝိဇ္ဇော ဣဒ္ဓိပတ္တောမိ၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ ၂—

ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ “ကိ^၆ န ခေါ မေ ကတွာ အယံ သမ္ပတ္တိလဒ္ဓါ”တိ ဩလော- ကေန္တော “ပဒုမုတ္တရပါဒမူလေ ပတ္တနံ ဌပေသိ”န္တိ ဥတွာ ပုန “သံသာရေ သံသာရန္တော အသုကသ္မိ^၇ နာမ ဘာလေ ဗာရာဏသိယံ သုမနသေဋ္ဌိ^၈ နိဿာယ ဇိဝန္တော အန္ဓဘာရော နာမ အဟောသိ”န္တိပိ ဥတွာ—

“အန္ဓဘာရော ပုရေ အာသိ၊ ဒလိဒ္ဓေါ တိဏဟာရကော^၉။
 ပိဏ္ဏပါတော မယာ ဒိန္တော၊ ဥပရိဋ္ဌဿ တာဒိနော”တိ ၄—

၁-ကိမိလောတိ (လီ၊ သျာ) ၂-ဒု ၂-၃၃၇-ဝိဇ္ဇေ။
 ၃-ကာဇဟာရကော (သီ) ၄-ယသသိနောတိ (သျာ)

အာဟ။ အထဿ တေဒဟောသိ “ယော သော တဒါ မယာ ဥပရိဋ္ဌဿ ဒိဋ္ဌ-
 ပိဏ္ဍပါတတော ကဟာပဏေ ဒတွာ ပတ္တိံ အဂ္ဂဟေသိ၊ မမ သဟာယကော
 သုမနသေဋ္ဌိ ကဟံ န ခေါ သော တေရဟိ နိဗ္ဗတ္တော” တိ။ အထ နံ “ဝိဇ္ဇာဋ္ဌ-
 ဝိယံ ပဗ္ဗတပါဒေ မုဏ္ဍနိဂမော နာမ အတ္ထိ၊ တတ္ထ မဟာမုဏ္ဍဿ နာမဥပါ-
 သကဿ မဟာသုမနော စူဠသုမနောတိ ဒွေ ပုတ္တာ၊ တေသု သော စူဠသုမနော
 ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော” တိ အဒ္ဓဿ။ ဒိသွာ စ ပန စိန္တေသိ “အတ္ထိ န ခေါ တတ္ထ
 မယိ ဂတေ ဥပကာရော၊ နတ္ထိ” တိ။ သော ဥပဓာရေန္တော ဣဒံ အဒ္ဓဿ “သော
 တတ္ထ မယိ ဂတေ သတ္တဝဿိကောဝ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ခုရဂ္ဂေယေဝ စ
 အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ” တိ။ ဒိသွာ စ ပန ဥပကဋ္ဌေ အန္တောဝဿေ အာကာ-
 သေန ဂန္တာ ဂါမဒ္ဓါရေ ဩတရိ။ မဟာမုဏ္ဍော ပန ဥပါသကော ထေရေဿ
 ပုဗ္ဗေပိ ဝိဿာသိကော ဧဝ။ သော ထေရံ ပိဏ္ဍပါတကာလေ စိဝရံ ပါပန္နိ
 ဒိသွာ ပုတ္တံ မဟာသုမနံ အာဟ “တာတ အယျော မေ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော
 အာဂတော၊ ယာဝဿ အညော ကောစိ ပတ္တံ န ဂဏှာတိ၊ တာဝဿ ဂန္တာ
 ပတ္တံ ဂဏှ၊ အဟံ အာသနံ ပညာပေဿာမိ” တိ။ သော တထာ အကာသိ။
 ဥပါသကော ထေရံ အန္တောနိဝေသနေ သက္ကစ္ဆံ ပရိဝိသိတွာ တေမာသံ ဝသ-
 နတ္တာယ ပဋိညံ ဂဏှိ၊ ထေရောပိ အဓိဝါသေသိ။

အထ နံ ဧကဒိဝသံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဝိယ တေမာသံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ မဟာပဝါရဏာယ
 တိစိဝရဉ္စေဝ ဂုဠတေလတဏှုလာဒီနိ စ အာဟရိတွာ ထေရဿ ပါဒမူလေ
 ဌပေတွာ “ဂဏှထ ဘန္တေ” တိ အာဟ။ အလံ ဥပါသက၊ န မေ ဣမိနာ အတ္ထောတိ။
 တေန ဟိ ဘန္တေ ဝဿာဝါသိကလာဘော နာမေသ၊ ဂဏှထ နန္တိ။ န ဂဏှာမိ
 ဥပါသကာတိ။ ကိမတ္တံ န ဂဏှထ ဘန္တေတိ။ မယံ သန္တိကေ ကပ္ပိယကာရကော
 သာမဏေရောပိ နတ္ထိတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ မမ ပုတ္တော မဟာသုမနော
 သာမဏေရော ဘဝိဿတိတိ။ န မေ ဥပါသက မဟာသုမနေနတ္ထောတိ။
 တေန ဟိ ဘန္တေ စူဠသုမနံ ပဗ္ဗာဇေထာတိ။ ထေရော “သာရူ” တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ
 စူဠသုမနံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ထေရော
 တေန သဒ္ဓိံ အမုမာသမတ္တံ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ “သတ္တာရံ ပဿိဿာမိ” တိ
 တဿ ဉ္ဇတကေ အာပုတ္တိတွာ အာကာသေနော ဂန္တာ ဟိမဝန္တပဒေသေ
 အရညကုဋိကာယ ဩတရိ။

ထေရော ပန ပကတိယာပိ အာရဒ္ဓဝီရိယော၊ တဿ တတ္ထ ပုဗ္ဗရတ္တာ-
 ပရရတ္တံ စက်မန္တဿ ဥဒရဝါတော သမုဠဟိ။ အထ နံ ကိလန္တရူပံ ဒိသွာ
 သာမဏေရော ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ကိံ ဝေါ ရုဇ္ဇတိ” တိ။ ဥဒရဝါတော မေ

သမုဋ္ဌိတောတိ။ အညဒါပိ သမုဋ္ဌိတပုဗ္ဗော ဘန္တေတိ။ အာမာဝုသောတိ။ ကေန ဖာသုကံ ဟောတိ ဘန္တေတိ။ အနောတတ္ထတော ပါနိယေ လဒ္ဓေ ဖာသုကံ ဟောတိ အာဝုသောတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ အာဟရာမိတိ။ သက္ခိဿသိ သာမဏေရာတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ အနောတတ္ထေ ပန္နဂေါ နာမ နာဂ- ရာဇာ မံ ဇာနာတိ၊ တဿ အာစိက္ခိတွာ ဘေသဇ္ဇတ္ထာယ ဧကံ ပါနိယဝါရကံ အာဟရာတိ။ သော သာမုတိ ဥပဇ္ဈာယံ ဝန္တိတွာ ဝေဟာသံ အပ္ပဂန္တာ ပဉ္စယော- ဇနသတံ ဌာနံ အဂမာသိ။ တံ ဒိဝသံ ပန နာဂရာဇာ နာဂနာဂုကပရိဝုတော ဥဒကကီဠိ ကီဠိတုကာမော ဟောတိ။ သော သာမဏေရံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာဝ ကုဇ္ဈိ။ “အယံ မုဏ္ဍကသမဏော အတ္တနော ပါဒပံသုံ မမ မတ္ထကေ ဩကိရန္တော ဝိစရတိ၊ အနောတတ္ထေ ပါနိယတ္ထာယ အာဂတော ဘဝိဿတိ၊ န ဒါနိဿ ပါနိ- ယံဒဿာမိ” တိ ပဏ္ဍာသယောဇနိကံ အနောတတ္ထဒဟံ မဟာပါတိယာ ဥက္ခလိံ ပိဒဟန္တော ဝိယ ဖဏေန ပိဒဟိတွာ နိပဇ္ဇိ။ သာမဏေရော နာဂရာဇဿ အာကာရံ ဩလောကေတွာဝ “ကုဒ္ဓေါ အယ” န္တိ ဥတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“သုဏောဟိ မေ နာဂရာဇ၊ ဥဂ္ဂတေဇ မဟဗ္ဗလ။
ဒေဟိ မေ ပါနိယသဋ္ဌံ၊ ဘေသဇ္ဇတ္ထမိ အာဂတော”တိ။

တံ သုတွာ နာဂရာဇာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ၊ ဂင်္ဂါ နာမ မဟာနဒီ။
မဟာသမုဒ္ဒမပ္ပေတိ၊ တတော တံ ပါနိယံ ဟရာ”တိ။

တံ သုတွာ သာမဏေရော “အယံ နာဂရာဇာ အတ္တနော ဣစ္ဆာယ န ဒဿတိ၊ အဟံ ဗလက္ကာရံ ကတွာ အာနုဘာဝံ၊ ဇာနာပေတွာ ဣမံ အဘိ- ဘဝိတွာဝ ပါနိယံ ဂဏှိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “မဟာရာဇ ဥပဇ္ဈာယော မံ အနောတတ္ထတောဝ ပါနိယံ အာဟရာပေတိ၊ တေနာဟံ ဣဒမေဝ ဟရိဿာမိ၊ အပေဟိ၊ မာ မံ ဝါရေဟိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဣတောဝ ပါနိယံ ဟာသံ၊ ဣမိနာဝမိ အတ္ထိကော။
ယဒိ တေ ထာမဗလံ အတ္ထိ၊ နာဂရာဇ နိဝါရယာ”တိ။

အထ နံ နာဂရာဇာ အာဟ—

“သာမဏေရ သစေ အတ္ထိ၊ တဝ ဝိက္ခမ ပေါရိသံ။
အဘိနန္ဒာမိ တေ ဝါစံ၊ ဟရဿု ပါနိယံ မမာ”တိ။

၁-ပန္နကော (သိ၊ သျှာ) ၂-မနုဿဘာဝံ (သိ)၊ မဟာနုဘာဝံ (သျှာ)၊ ၃-ဟရိဿံ (သိ၊ ကံ)

အထ နံ သာမဏေရော “ဧဝံ မဟာရာဇ ဟရာမီ”တိ ဝတွာ “ယဒိ သက္ကောန္တော ဟရာဟီ”တိ ပုတ္တေ “တေန ဟိ သုဠု ဇာနဿူ”တိ တိက္ခတ္ထံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ “ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာနုဘာဝံ ဒေယေတွာ မယာ ပါနိယံ ဟရိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာနံ တာဝ သန္တိကံ အဂမာ-
 သိ။ တာ အာဂန္တော ဝန္တိတွာ “ကိံ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ အဋ္ဌံသု။ “ဧတသ္မိံ အနောတတ္ထဒဟပိဋ္ဌေ ပန္နဂနာဂရာဇေန သန္တိံ မမ သင်္ဂါမော ဘဝိဿတိ။ တတ္ထ ဂန္တော ဇယပရာဇယံ ဩလောကေထာ”တိ အာဟ။ သော ဧတေနဝ နိဟာရေန စတ္တာရော လောကပါလေ သက္ကသုယာမသန္တုသိတ-
 ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိံ^၁ စ ဥပသင်္ဂမိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တတော ပရံ ပဋိပါဋိယာ ယာဝ မြဟ္မလောကံ ဂန္တော တတ္ထ တတ္ထ မြဟ္မေဟိ အာဂန္တော ဝန္တိတွာ ဌိတေဟိ “ကိံ ဘန္တေ”တိ ပုဋ္ဌော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ဧဝံ သော အသညေ စ အရူပိမြဟ္မာနော စ ဌပေတွာ သဗ္ဗတ္ထ မုဟုတ္တေနဝ အာဟိဏ္ဍိတွာ အာရောစေသိ။ တဿ ဝစနံ သုတွာ သဗ္ဗာပိ ဒေဝတာ အနောတတ္ထဒဟပိဋ္ဌေ နာဋိယံ ပက္ခိတ္တာနိ ပိဋ္ဌစုဏ္ဏာနိ^၂ ဝိယ အာကာသံ နိရန္တရံ ပူရေတွာ သန္တိ-
 ပတိံ^၃သု။ သန္တိပတိတေ ဒေဝသံဃော သာမဏေရော အာကာသေ ဌတွာ နာဂရာဇံ အာဟ—

“သုဏောဟိ မေ နာဂရာဇ၊ ဥဂ္ဂတေဇ မဟဗ္ဗလ။
 ဒေဟိ မေ ပါနိယဃဋံ၊ ဘေသဇ္ဇတ္ထမိ အာဂတော”တိ။

အထ နံ နာဂေါ အာဟ—

“သာမဏေရ သစေ အတ္ထိ၊ တဝ ဝိက္ကမ ပေါရိသံ။
 အဘိနန္ဒာမိ တေ ဝါစံ၊ ဟရဿု ပါနိယံ မမာ”တိ။

သော တိက္ခတ္ထံ နာဂရာဇဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ အာကာသေ ဌိတကောဝ ဒွါဒသယောဇနိကံ မြဟ္မတ္တဘာဝံ မာပေတွာ အာကာသတော ဩရုယု နာဂ-
 ရာဇဿ ဖဏေ အက္ကမိတွာ အခေမုခံ နိဗ္ဗိဋ္ဌေသိ။ တာဝဒေဝ ဗလဝတာ ပုရိသေန အက္ကန္တအလ္လစမ္ပံ ဝိယ နာဂရာဇဿ ဖဏေ အက္ကန္တ မတ္တေ ဩဂလိတွာ^၄ ဒဗ္ဗိမက္ကာ ဖဏပုဋ္ဌကာ အဟေသုံ။ နာဂရာဇဿ ဖဏေဟိ မုတ္တမုတ္တဋ္ဌာနတော^၅ တာလက္ခန္ဓပမာဏာ ဥဒကဝဋိယော ဥဂ္ဂဋ္ဌိံ^၆သု။ သာမဏေရော အာကာသေ-
 ယေဝ ပါနိယဝါရကံ ပူရေသိ။ ဒေဝသံဃော သာဓုကာရမဒါသိ။ အထ

၁-....သုနိမ္မိတဝသဝတ္တိံ (သျှာ)
 ၃-ဩဘိဇ္ဇိတွာ (သျှာ)

၂-ပက္ခိတ္တာ ပူစုဏ္ဏာ (သျှာ)
 ၄-မုတ္တဋ္ဌာနေ (သျှာ၊ က)

နာဂရာဇာ လဇ္ဇိတွာ သာမဏေရဿ ကုဇ္ဈိ၊ ဇယကုသုမဝဏ္ဏာနိဿ^၁ အက္ခိနိ အဟေသုံ။ သော “အယံ မံ ဒေဝသံဃံ သန္ဓိပါတေတွာ ပါနိယံ ဂဟေတွာ^၂ လဇ္ဇာပေသိ၊ ဧတံ ဂဟေတွာ မုခေ ဟတ္ထံ ပက္ခိပိတွာ ဟဒယမံသံ ဝါဿ မဒ္ဒါမိ၊ ပါဒေ ဝါ နံ ဂဟေတွာ ပါရဂင်္ဂါယံ ဒိပါမိ”တိ ဝေဂေန အနုဗန္ဓိ။ အနုဗန္ဓန္တောပိ နံ ပါပုဏိတုံ နာသက္ခိယေဝ။ သာမဏေရော ဂန္ဓာ ဥပဇ္ဈာယဿ ဟတ္ထေ ပါနိယံ ဌပေတွာ “ပိဝထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ နာဂရာဇာပိ ပစ္ဆတော အာဂန္ဓာ “ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ သာမဏေရော မယာ အဒိန္ဒမေဝ ပါနိယံ ဂဟေတွာ အာဂတော၊ မာ ပိဝိတ္ထာ”တိ အာဟ။ ဧဝံ ကိရ သာမဏေရတိ။ “ပိဝထ ဘန္တေ၊ ဣမိနာ မေ ဒိန္ဒံ ပါနိယံ အာဟဋ္ဌ”န္တိ အာဟ။ ထေရော “ဒိဏာသဝသာမဏေရဿ မုသာကထနံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဥတွာ ပါနိယံ ပိဝိ။ တင်္ဂဏညေဝဿ အာဗာဓော ပဋိပဿန္တိ။ ပုန နာဂေါ ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ သာမဏေရေနမိ သဗ္ဗံ ဒေဝဂဏံ သန္ဓိပါတေတွာ လဇ္ဇာပိတော၊ အဟမဿ ဟဒယံ ဝါ ဖာလေဿာမိ၊ ပါဒေ ဝါ နံ ဂဟေတွာ ပါရဂင်္ဂါယံ ဒိပါဿာမိ”တိ။ မဟာရာဇ သာမဏေရော မဟာနဘာဝေါ၊ တုမေ သာမဏေရေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမေတုံ န သက္ခိယထ၊ ခမာပေတွာ နံ ဂစ္ဆထာတိ။ သော သယမ္ပိ သာမဏေရဿ အာနဘာဝံ ဇာနာတိယေဝ၊ လဇ္ဇာယ ပန အနုဗန္ဓိတွာ အာဂတော။ အထ နံ ထေရဿ ဝစနေန ခမာပေတွာ တေန သဒ္ဓိံ မိတ္တသန္တဝံ ကတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ အနောတတ္ထဥဒကေန အတ္ထေ သတိ တုမှာကံ အာဂမနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ မယံ ပဟိဏေယျာထ၊ အဟမေဝ အာဟရိတွာ ဒဿာမိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

ထေရောပိ သာမဏေရံ အာဒါယ ပါယာသိ။ သတ္တာ ထေရဿ အာဂမနဘာဝံ ဥတွာ မိဂါရမာတုပါသာဒေ ထေရဿ အာဂမနံ ဩလောကေန္တော နိသီဒိ။ ဘိက္ခုပိ ထေရံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ပစ္စုဂန္ဓာ ပတ္တစိဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ။ အထေကစ္စေ သာမဏေရံ သီသေပိ ကဏ္ဍေသုပိ ဗာဟာယမ္ပိ ဂဟေတွာ သဗ္ဗာလေတွာ “ကိံ သာမဏေရ စူဠကနိဋ္ဌာ^၃ န ဥက္ကဏ္ဍိတောသိ”တိ အာဟံသု။ သတ္တာ တေသံ ကိရိယံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “ဘာရိယံ ဝတိမေသံ ဘိက္ခုနံ ကမ္ပံ၊ အာသိဝိသံ ဂိဝါယ ဂဏှန္တာ ဝိယ သာမဏေရံ ဂဏှန္တိ၊ နာဿ အာနဘာဝံ ဇာနန္တိ၊ အဇ္ဇေ မယာ သုမနသာမဏေရဿ ဂုဏံ ပါကဋ္ဌံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ ထေရောပိ အာဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ နိသီဒိ။ သတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “အာနန္ဒ အနောတတ္ထဥဒကေနမိ ပါဒေ

၁-ဂုဇ္ဇဝဏ္ဏာနိဿ (သီ) ၂-ဖဏေ ဌတွာ (သီ) ၃-သာမဏေရပိလ္လက (သီ)

ဓောဝိတုကာမော၊ သာမဏေရာနံ ဘဒ္ဒံ^၁ ဒတွာ ပါနိယံ အာဟရာပေဟီ”တိ။
 ထေရော ဝိဟာရေ ပဉ္စမတ္တာနိ သာမဏေရသတာနိ သဒ္ဓိပါတေသိ။ တေသု
 သုမနသာမဏေရော သဗ္ဗနဝကော အဟောသိ။ ထေရော သဗ္ဗမဟလ္လကံ
 သာမဏေရံ အာဟ “သာမဏေရ သတ္တာ အနောတတ္ထဒဟဉဒကေန ပါဒေ
 ဓောဝိတုကာမော၊ ဘဒ္ဒံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ပါနိယံ အာဟရာ”တိ။ သော “န
 သက္ကောမိ ဘန္တေ”တိ န ဣစ္ဆိ။ ထေရော သေသေပိ ပဋိပါဋိယာ ပုစ္ဆိ၊ တေဝိ
 တထေဝ ဝတွာ ပဋိက္ခိပိံသု။ ကိံ ပနေတ္ထ ဒိဏာသဝသာမဏေရာ နတ္ထိတိ?
 အတ္ထိ၊ တေ ပန “နာယံ အမှာကံ ဗဒ္ဓေါ မာလာပုဋ္ဌော၊ သုမနသာမဏေရသေဝ
 ဗဒ္ဓေါ”တိ န ဣစ္ဆိံသု၊ ပုထုဇ္ဇနာ ပန အတ္တနော အသမတ္တတာယေဝ န ဣစ္ဆိံသု။
 ပရိယောသာနေ ပန သုမနသာ ဝါရေ သမ္ပတ္တေ “သာမဏေရ သတ္တာ
 အနောတတ္ထဒဟဉဒကေန ပါဒေ ဓောဝိတုကာမော၊ ကုဋံ အာဒါယ ကိရ
 ဉဒကံ အာဟရာ”တိ အာဟ။ သော “သတ္တရိ အာဟရာပေန္တေ အာဟရိဿာ-
 မိ”တိ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ အနောတတ္ထသော ကိရ မံ ဉဒကံ အာဟာရာ-
 ပေထာ”တိ အာဟ။ အာမ သုမနာတိ။ သော ဝိသာခါယ ကာရိတေသု
 ဗနသုပဏ္ဏကောဋိမေသု သေနာသနကုဋေသု ဧကံ သဋ္ဌိကုဋုဉဒကဂဏှနကံ
 မဟာဘဒ္ဒံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ “ဣမိနာ မေ ဉက္ခိပိတွာ အံသကုဋေ ဌပိတေန
 အတ္ထော နတ္ထိ”တိ ဩလမ္ပကံ ကတွာ ဝေဟာသံ အပ္ပဂုန္ဓာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ
 ပက္ခန္တိ။

နာဂရာဇာ သာမဏေရံ ဒူရဒတာဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ပစ္စုဂုန္ဓာ ကုဋံ
 အံသကုဋေန အာဒါယ “ဘန္တေ တုမေ မာဒိသေ ဒါသေ ဝိဇ္ဇမာနေ ကသ္မာ
 သယံ အာဂတာ၊ ဉဒကေနတ္ထေ သတိ ကသ္မာ သာသနမတ္တမ္ပိ န ပဟိဏ-
 ထာ”တိ ကုဋေန ဉဒကံ အာဒါယ သယံ ဉက္ခိပိတွာ “ပုရတော ဟောထ
 ဘန္တေ၊ အဟမေဝ အာဟရိဿာမိ”တိ အာဟ။ “တိဋ္ဌထ တုမေ မဟာရာဇ၊
 အဟမေဝ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေန အာဏတ္ထော”တိ နာဂရာဇာနံ နိဝတ္တာပေတွာ
 ကုဋံ မုခဝဋိယံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ အာကာသေနာဂဋ္ဌိ။ အထ နံ သတ္တာ
 အာဂစ္ဆန္တံ ဩလောကေတွာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ပဿထ ဘိက္ခဝေ
 သံမဏေရဿ လီလံ၊ အာကာသေ ဟံသရာဇာ ဝိယ သောဘတိ”တိ အာဟ။
 သောပိ ပါနိယဘဒ္ဒံ ဌပေတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္တာ
 အာဟ “ကတိဝသောသိ တံ သုမနာ”တိ။ သတ္တဝသောမိ ဘန္တေတိ။ “တေန ဟိ
 သုမန အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခု ဟောဟီ”တိ ဝတွာ ဒါယဇ္ဇဉယမ္ပဒံ အဒါသိ။

၁-ဘဒ္ဒကေ (သိ)

ဒွေယေဝ ကိရ သာမဏေရာ သတ္တဝသိကာ ဥပသမ္ပဒံ လဘိံသု—အယဉ္ဇ သုမနော သောပါကော စာတိ။

ဧဝံ တသ္မိံ ဥပသမ္ပန္ဓေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အစ္ဆရိယံ အာဝုသော၊ ဧဝရူပေါ ဟိ နာမ ဒဟရသာမဏေရဿ အာနုဘာဝေါ ဟောတိ၊ န နော ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပေါ အာနုဘာဝေါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ မမ သာသနေ ဒဟရောပိ သမ္ပာ ပုဂ္ဂိုလန္တော ဧဝရူပံ သမ္ပတ္တိံ လဘတိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၈၂။ “ယော ဟဝေ ဒဟရော ဘိက္ခု၊ ယုဉ္ဇတိ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
သော’မံ လောကံ ပဘာသေတိ၊ အဗ္ဘာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ”တိ။

တတ္ထ ယုဉ္ဇတိတိ ဃဋတိ ဝါယမတိ။ ပဘာသေတိတိ သော ဘိက္ခု၊ အတ္တနော အရဟတ္တမဂ္ဂဉ္ဇဏေန အဗ္ဘာဒီဟိ မုတ္တော စန္ဒိမာ ဝိယ လောကံ ခန္ဓာဒိဘေဒံ လောကံ ဩဘာသေတိ၊ ဧကာလောကံ ကရေတိတိ အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
သုမနသာမဏေရဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

ဘိက္ခုဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၂၆-မြာဟ္မဏဝဂ္ဂ

၁-ပသာဒဗဟုလမြာဟ္မဏဝဂ္ဂ

ဆိန္ဒု သောတန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပသာဒ-
ဗဟုလံ မြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ မြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္တိတ္ထော
အတ္တနော ဂေဟေ သောဠသမတ္တာနံ ဘိက္ခုနံ နိစ္စဘတ္တံ ပဠပေတွာ ဘိက္ခုနံ
အာဂတဝေလာယ ပတ္တံ ဂဟေတွာ “အာဂစ္ဆန္တ၊ ဘောန္တော အရဟန္တော၊
နိဿိဒန္တ၊ ဘောန္တော အရဟန္တော”တိ ယံကိဉ္စိ ဝဒန္တော အရဟန္တ-
ဝါဒပဋိသံယုတ္တမေဝ ဝဒတိ။ တေသု ပုထုဇ္ဇနာ “အယံ အမှေသု အရဟန္တ-
သညိ”တိ စိန္တယိံသု၊ ဒီဏာသဝါ “အယံ နော ဒီဏာသဝဘာဝံ ဇာနာတိ”တိ။
ဧဝံ တေ သဗ္ဗေပိ ကုက္ကုစ္စာယန္တာ တဿ ဂေဟံ နာဂမိံသု။ သော ဒုက္ခိ
ဒုမ္မနော “ကိန္တု ခေါ အယျာ နာဂစ္ဆန္တိ”တိ ဝိဟာရံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ
တမတ္တံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ကိ” ဧတံ ဘိက္ခဝေ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ တေဟိ တသ္မိံ အတ္ထေ အာရောစိတေ “သာဒိယထ ပန တုမှေ ဘိက္ခဝေ
အရဟန္တဝါဒ”န္တိ အာဟ။ န သာဒိယာမ မယံ ဘန္တေတိ။ “ဧဝံ သန္တေ
မနုဿာနံ ဧတံ ပသာဒဘညံ၊ အနာပတ္တိ ဘိက္ခဝေ ပသာဒဘညေ၊ အပိ စ ခေါ
ပန မြာဟ္မဏဿ အရဟန္တေသု အဓိမတ္တံ ပေမံ၊ တသ္မာ တုမှေဟိပိ
တဏှာသောတံ ဆေတွာ အရဟတ္တမေဝ ပတ္တုယုတ္တ”န္တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၃။ “ဆိန္ဒု သောတံ ပရက္ကမ္မ၊ ကာမေ ပနဒ မြာဟ္မဏ။
သင်္ခါရာနံ ခယံ ဥတွာ၊ အကတညူသိ မြာဟ္မဏာ”တိ။

တတ္ထ ပရက္ကမ္မာတိ တဏှာသောတံ နာမ န အပ္ပမတ္တကေန ဝါယာမေန
ဆိန္ဒိတုံ သက္ကာ၊ တသ္မာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တေန မဟန္တေန ပရက္ကမေန ပရက္ကမိတွာ
တံ သောတံ ဆိန္ဒု။ ဥဘောပိ ကာမေ ပနဒ နိဟရ။ မြာဟ္မဏာတိ ဒီဏာ-
သဝါနံ အာလပနမေတံ။ သင်္ခါရာနန္တိ ပဉ္စန္ဓံ ခန္ဓာနံ ခယံ ဇာနိတွာ။ အက-
တညူဟိ ဧဝံ သန္တေ တံ သုဝဏှာဒီသု ကေနစိ အကတဿ နိဗ္ဗာနဿ ဇာန-
နတော အကတညူ နာမ ဟောသိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
ပသာဒဗဟုလမြာဟ္မဏဝဂ္ဂ ပဌမံ။

၂-သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု

ယဒါ ဒွယေသုတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သမ္ပ-
ဟုလေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ကေဒိဝသဉ္စိ တိသမတ္တာ ဒိသာဝါသိကာ ဘိက္ခု။ အာဂန္တော သတ္တာရံ
ဝန္တိတွာ နိသီဒိသု။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော တေသံ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယံ ဒိသ္မာ
သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဌိတကောဝ ဣမံ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ဒွေ ဓမ္မာတိ
ဝုစ္ဆန္တိ၊ ကတမေ န ခေါ ဒွေ ဓမ္မာ”တိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဒွေ ဓမ္မာတိ ခေါ
သာရိပုတ္တ သမထဝိပဿနာ ဝုစ္ဆန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၈၄။ “ယဒါ ဒွယေသု ဓမ္မေသု၊ ပါရဂူ ဟောတိ မြာဟူဏော။
အထဿ သဗ္ဗေ သံယောဂါ၊ အတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ ဇာနတော”တိ။

တတ္ထ ယဒါတိ ယသ္မိံ ကာလေ ဒွိဓာ ဌိတေသု သမထဝိပဿနာဓမ္မေသု
အဘိညာပါရဂါဒိဝသေန အယံ ဒီဏာသဝေါ ပါရဂူ ဟောတိ၊ အထဿ
ဝဋ္ဋသ္မိံ သံယောဇနသမတ္တာ သဗ္ဗေ ကာမယောဂါဒယော သံယောဂါ ဧဝံ
ဇာနန္တဿ အတ္ထံ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သဗ္ဗေဝံ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသုတိ။
သမ္ပဟုလဘိက္ခုဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-မာရဝတ္ထု

ယဿ ပါရန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မာရံ
အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရေကသ္မိံ ဒိဝသေ အညတရော ပုရိသော ဝိယ ဟုတွာ သတ္တာရံ
ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ပါရံ ပါရန္တိ ဝုစ္ဆတိ၊ ကိန္နု ခေါ ဧတံ ပါရံ နာမာ”တိ။
သတ္တာ “မာရော အယ”န္တိ ဝိဒိတွာ “ပါဝိမ ကိံ တဝ ပါရေန၊ တံ ဟိ ဝိတံ-
ရာဂေဟိ ပတ္တဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၈၅။ “ယဿ ပါရံ အပါရံ ဝါ၊ ပါရာပါရံ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဝိတဒ္ဓရံ ဝိသံယုတ္တံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ပါရန္တိ အတ္ထတ္တိကာနိ ဆ အာယတနာနိ။ အပါရန္တိ ဗာဟိရာနိ ဆ အာယတနာနိ။ ပါရာပါရန္တိ တဒုဘယံ။ န ဝိဇ္ဇတိတိ ယဿ သဗ္ဗမေတံ “အဟ”န္တိ ဝါ “မမ”န္တိ ဝါ ဂဟဏာဘာဝေန နတ္ထိ၊ ဘံ ကိလေသဒရထာနံ ဝိဂမေန ဝိတဒ္ဓရံ သဗ္ဗကိလေသေဟိ ဝိသံယုတ္တံ အဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလောဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
မာရဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အညတရမြာဟူဏဝတ္ထု

ဈာယိန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ မြာဟူဏံ အာရတ္တ ကထေသိ။

သော ကိရ စိန္တေသိ “သတ္တာ အတ္တနော သာဝကေ ‘မြာဟူဏာ’တိ ဝဒတိ၊ အဟဉ္ဇမ္ပိ ဇာဟိဂေါတ္တေန မြာဟူဏော၊ မပ္ပိ န ခေါ ဧဝံ ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ဂမိတွာ တမတ္ထံ ပုန္နိ။ သတ္တာ “နာဟံ ဇာဟိဂေါတ္တမတ္တေန မြာဟူဏံ ဝဒါမိ၊ ဥတ္တမတ္ထံ အရဟတ္တံ အနုပ္ပတ္တမေဝ ပနေဝံ ဝဒါမိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၆။ “ဈာယိံ ဝိရဇ’မာသိနံ၊ ကတကိစ္စ’မနာသဝံ။
ဥတ္တမတ္ထ’မနုပ္ပတ္တံ၊ တမဟံ မြူမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ဈာယိန္တိ ဒုဝိခေန ဈာနေန ဈာယန္တိ ကာမရဇေန ဝိရဇံ ဝနေ ဧကကမာသိနံ စတူဟိ မဂ္ဂဟိ သောဠသန္တိ ကိစ္စာနံ ကတတ္တာ ကတကိစ္စံ အာသဝါနံ အဘာဝေန အနာသဝံ ဥတ္တမတ္ထံ အရဟတ္တံ အနုပ္ပတ္တံ အဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော မြာဟူဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သဗ္ဗတ္တာနမ္ပိ သာတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အညတရမြာဟူဏဝတ္ထု ဇကုတ္ထံ။

၁-သံကိလေသဒရထာနံ (သိ)၊ ကိလေသဒရာနံ (သျှာ)

၅-အာနန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု

ဒိဝါ တပတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ မိဂါရမာတုပါသာဒေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒတ္ထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ပသေနဒိ ကောသလော ကိရ မဟာပဝါရဏာယ သဗ္ဗဘရဏပဋိမဏ္ဍိတော ဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဒါယ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကာဠုဒါယိတ္ထေရော ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ပရိသပရိယန္တေ နိသိန္ဓော ဟောတိ၊ နာမမေဝ ပနသေတံ၊ သရီရံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ။ တသ္မိံ ပန ခဏေ စန္ဒော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သူရိယော အတ္ထမေတိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော အတ္ထမေန္တဿ စ သူရိယဿ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တဿ စ စန္ဒဿ ဩဘာသံ ဩလောကေန္တော ရညော သရီရောဘာသံ ထေရဿ သရီရောဘာသံ တထာဂတဿ စ သရီရောဘာသံ ဩလောကေသိ။ တတ္ထ သဗ္ဗောဘာသေ အတိက္ကမိတွာ သတ္တာဝ ဝိရောစတိ။ ထေရော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ အဇ္ဇမမ ဣမေ ဩဘာသေ ဩလောကေန္တဿ တုမှာကမေဝ ဩဘာသော ရုစ္ဆတိ။ တုမှာကံဟိ သရီရံ သဗ္ဗောဘာသေ အတိက္ကမိတွာ ဝိရောစတိ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “အာနန္ဒ သူရိယော နာမ ဒိဝါ ဝိရောစတိ၊ စန္ဒော ရတ္ထိံ၊ ရာဇာ အလင်္ကတကာလေယေဝ၊ ဒိဏာသဝေါ ဂဏသင်္ဂဏိကံ ပဟာယ အန္တောသမာပတ္တိယံယေဝ ဝိရောစတိ၊ ဗုဒ္ဓါ ပန ရတ္ထိမ္ပိ ဒိဝါပိ ပဉ္စဝိဓေန တေဇေန ဝိရောစန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၇။ “ဒိဝါ တပတိ အာဒိစ္စော၊ ရတ္ထိမာဘာတိ စန္ဒိမာ။
သန္ဓဒ္ဓေါ ခတ္ထိယော တပတိ၊ ဈာယိ တပတိ မြာဟူဏော။
အထ သဗ္ဗမဟောရတ္ထိံ၊ ဗုဒ္ဓေါ တပတိ တေဇသာ”တိ။

တတ္ထ ဒိဝါ တပတိတိ ဒိဝါ ဝိရောစတိ၊ ရတ္ထိံ ပနဿ ဂတမဂ္ဂေါပိ န ပညာယတိ။ စန္ဒိမာတိ စန္ဒောပိ အပ္ပာဒီဟိ ဝိမုတ္တော ရတ္ထိမေဝ ဝိရောစတိ၊ နော ဒိဝါ။ သန္ဓဒ္ဓေါတိ သုဝဏ္ဏမဏိဝိစိတ္တေဟိ သဗ္ဗဘရဏေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော စတုရဂီနိယာ သေနာယ ပရိက္ခိတ္တောဝ ဟော ဝိရောစတိ၊ န အညာဏကဝေသေန ဌိတော။ ဈာယိတိ ဒိဏာသဝေါ ပန ဂဏံ ဝိနောဒေတွာ ဈာယန္တောဝ ဝိရောစတိ။ တေဇသာတိ သဗ္ဗာသမ္ပုဒ္ဓေါ ပန သီလတေဇေန ဒုဿီလုတေဇံ၊ ဂုဏတေဇေန နိဂ္ဂုဏတေဇံ၊ ပညာတေဇေန ဒုပ္ပညတေဇံ၊

ပုညတေဇေန အပုညတေဇံ၊ ဓမ္မတေဇေန အဓမ္မတေဇံ ပရိယာဒိယိတွာ ဣမိနာ ပဉ္စဝိဓေန တေဇသာ နိစ္စကာလမေဝ ဝိရောစတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။

အာနန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-အညတရမြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု

ဗာဟိတပါပေါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ မြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ မြာဟ္မဏော ဗာဟိရကပဗ္ဗဇာယ ပဗ္ဗဇိတွာ “သမဏော ဂေါတမော အတ္တနော သာဝကော ‘ပဗ္ဗဇိတာ’တိ ဝဒတိ၊ အဟဉ္စမိ ပဗ္ဗဇိတော၊ မမ္ပိ ခေါ ဧဝံ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ တေမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “နာဟံ ဧတ္တကေန ‘ပဗ္ဗဇိတော’တိ ဝဒါမိ၊ ကိလေသမလာနံ ပန ပဗ္ဗာဇိတတ္တာ ပဗ္ဗဇိတော နာမ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၀၀။ “ဗာဟိတပါပေါတိ မြာဟ္မဏော၊
သမစရိယာ သမဏောတိ ဝုစ္စတိ။
ပဗ္ဗာဇယမတ္တနော မလံ၊
‘တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော’တိ ဝုစ္စတိ”တိ။

တတ္ထ သမစရိယာတိ သဗ္ဗာကုသလာနိ သမေတွာ စရဏေန။ တသ္မာတိ ယသ္မာ ဗာဟိတပါပတာယ မြာဟ္မဏော၊ အကုသလာနိ သမေတွာ စရဏေန သမဏောတိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ယော အတ္တနော ရာဂါဒိမလံ ပဗ္ဗာဇယန္တော ဝိနောဒေန္တော စရတိ၊ သောပိ တေန ပဗ္ဗာဇနေန ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝုစ္စတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော မြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အညတရမြာဟ္မဏပဗ္ဗဇိတဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

န မြာဟုဏဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကသိ ကိရ ဌာနေ သမ္ပဟုလာ မနုဿာ “အဟော အမှာကံ အယျော ခန္တိဗလေန သမန္နာဂတော၊ အညေသု အက္ခောသန္တေသု ဝါ ပဟရန္တေသု ဝါ ကောပမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ”တိ ထေရဿ ဂုဏေ ကထယိံသု။ အထေကော မိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိကော မြာဟုဏော “ကော ဒေသနကုဇ္ဈတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အမှာကံ ထေရောတိ။ နံ ကုဇ္ဈာပေန္တော န ဘဝိဿတိတိ။ နတ္ထေတံ မြာဟုဏာတိ။ တေန ဟိ အဟံ နံ ကုဇ္ဈာပေဿာမိတိ။ သစေ သက္ခောသိ၊ ကုဇ္ဈာပေဟိတိ။ သော “ဟောတု၊ ဇာနိဿာမိဿ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ထေရံ ဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ ပစ္ဆာဘာဂေန ဂန္တော ပိဋ္ဌမဇ္ဈေ မဟန္တံ ပါဏိပ္ပဟာရမဒါသိ။ ထေရော “ကိ နာမေတ”န္တိ အနော-လောကေတွာဝ ဂတော။ မြာဟုဏဿ သကလသရီရေ ညာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော “အဟော ဂုဏသမ္ပန္နော အယျော”တိ ထေရဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ခမထ မေ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “ကိ ဇေတ”န္တိ စ ဝုတ္တေ “အဟံ ဝိမံသနတ္ထာယ တုမေ ပဟရိ”န္တိ အာဟ။ ဟောတု ခမာမိ တေတိ။ သစေ မေ ဘန္တေ ခမထ၊ မမ ဂေဟေယေဝ နိသိဒိတွာ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ ထေရဿ ပတ္တံ ဂဏှိ၊ ထေရောပိ ပတ္တံ အဒါသိ။ မြာဟုဏော ထေရံ ဂေဟံ နေတွာ ပရိဝိသိ။

မနုဿာ ကုဇ္ဈိတွာ “ဣမိနာ အမှာကံ နိရပရာဓော အယျော ပဟရော၊ ဒဏှေနပိဿ မောက္ခော နတ္ထိ၊ ဇေတ္ထေဝ နံ မာရေဿာမာ”တိ လေဉ္စဒဏှာဒိ-ဟတ္တာ မြာဟုဏဿ ဂေဟဒ္ဓါရေ အဋ္ဌံသု။ ထေရော ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တော မြာဟု-ဏဿ ဟတ္ထေ ပတ္တံ အဒါသိ။ မနုဿာ တံ ထေရေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ တုမှာကံ ပတ္တံ ဂဟေတွာ မြာဟုဏံ နိဝတ္ထေထာ”တိ အာဟံသု။ ကိ ဇေတံ ဥပါသကာတိ။ မြာဟုဏေန တုမေ ပဟရော၊ မယမဿ ကတ္တဗ္ဗ ဇာနိဿာမာတိ။ ကိ ပန တုမေ ဣမိနာ ပဟရော၊ ဥဒါဟု အဟန္တိ။ တုမေ ဘန္တေတိ။ “မံ ဒေသ ပဟရိတွာ ခမာပေသိ၊ ဂစ္ဆထ တုမေ”တိ မနုဿေ ဥယျောဇေတွာ မြာဟုဏံ နိဝတ္တာပေတွာ ထေရော ဝိဟာရမေဝ ဂတော။ ဘိက္ခူ ဥဇ္ဈာယိံသု “ကိ နာမေတံ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ယေန မြာဟုဏေန ပဟရော၊ တသေဝ ဂေဟေ နိသိဒိတွာ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ အာဂတော။ ထေရဿ ပဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဣဒါနိ သော ကဿ၊ လဇ္ဇိဿတိ၊ အဝသေသေ ပေါထေန္တော ဝိစရိဿတိ”တိ။ သတ္တာ

၁-ပိဋ္ဌိပဿေန ဌာနာ (သိ) ၂-န ဣဒါနိ သော ကဿပိ (သုာ)

အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ပြာဟ္မဏော ပြာဟ္မဏံ ပဟရန္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဂိဟိပြာဟ္မဏေန ပန သမဏပြာဟ္မဏော ပဟဇ္ဇော ဘဝိဿတိ၊ ကောဓော နာမေသ အနာဂါမိမဂ္ဂေန သမုဋ္ဌါတံ ဂစ္ဆတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃၉၉။ “န ပြာဟ္မဏဿ ပဟရေယျ၊ နာဿ မုဇ္ဈေထ ပြာဟ္မဏော။
ဓိ ပြာဟ္မဏဿ ဟန္တာရံ၊ တတော ဓိ ယဿ မုဇ္ဈတိ။

၃၉၀။ န ပြာဟ္မဏဿေ’တဒကိဉ္စိ သေယျော၊
ယဒါ နိသေဓော မနသော ပိယေဟိ။
ယတော ယတော ဟိံသမနော နိဝတ္တတိ၊
တတော တတော သမ္ပတိမေဝ ဒုက္ခ”န္တိ။

တတ္ထ ပဟရေယျာတိ “ဒိဏာသဝပြာဟ္မဏောဟမသ္မိ”တိ ဇာနန္တော ဒိဏာသဝဿ ဝါ အညတရဿ ဝါ ဇာတိပြာဟ္မဏဿ န ပဟရေယျ။ နာဿ မုဇ္ဈေထာတိ သောပိ ပဟဇ္ဇော ဒိဏာသဝပြာဟ္မဏော အဿ ပဟရိတွာ ဌိတဿ ဝေရံ န မုဇ္ဈေထ၊ တသ္မိံ ကောပံ န ကရေယျာတိ အတ္ထော။ ဓိ ပြာဟ္မဏဿာတိ ဒိဏာသဝပြာဟ္မဏဿ ဟန္တာရံ ဂရဟာမိ။ တတော ဓိတိ ယော ပန တံ ပဟရန္တံ ပဋိပဟရန္တော တဿ ဥပရိ ဝေရံ မုဇ္ဈတိ၊ တံ တတောပိ ဂရဟာမိယေဝ။

တေဒကိဉ္စိ သေယျောတိ ယံ ဒိဏာသဝဿ အက္ကောသန္တံ ဝါ အပစ္စက္ကောသနံ၊ ပဟရန္တံ ဝါ အပ္ပဋိပဟရဏံ၊ ဧတံ တဿ ဒိဏာသဝပြာဟ္မဏဿ န ကိဉ္စိ သေယျော၊ အပ္ပမတ္တကံ သေယျော န ဟောတိ၊ အဓိမတ္တမေဝ သေယျောတိ အတ္ထော။ ယဒါ နိသေဓော မနသော ပိယေဟိတိ ကောဓနဿ ဟိ ကောဓုပ္ပါဒေါ မနသော ပိယော နာမ။ ကောဓော ဟိ ပနေသ မာတာပိတူသုပိ ဗုဒ္ဓါဒိသုပိ အပရဇ္ဈတိ^၁။ တသ္မာ ယော အဿ တေဟိ မနသော နိသေဓော ကောဓဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ စိတ္တဿ နိဂ္ဂဟော၊ ဧတံ န ကိဉ္စိ သေယျောတိ အတ္ထော^၂။ ဟိံသမနောတိ ကောဓမနော။ သော တဿ ယတော ယတော ဝတ္ထုတော အနာဂါမိမဂ္ဂေန သမုဋ္ဌါတံ ဂစ္ဆန္တော

၁-တေဟိ ကောဓုပ္ပါဒေဟိ မနဿာ။ပ။ အပရဇ္ဈန္တိ (သိ)၊ တေဟိ ပနေသ။ပ။ အပရဇ္ဈတိ (သျှာ)
၂-ယော သော အဝဿံ တေဟိ မနသော နိသေဓော။ပ။ သေယျော၊ အဓိမတ္တမေဝ သေယျောတိ အတ္ထော (သိ၊က)

နိဝတ္တတိ။ တတော တတောတိ တတော တတော ဝတ္ထုတော သကလမ္ပိ
ဝဋ္ဋဒုက္ခံ နိဝတ္တတိယေဝါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-မဟာပဇာပတိဂေါတမိဝတ္ထု

ယဿ ကာယေန ဝါစာယာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော မဟာပဇာပတိံ ဂေါတမိံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ဘဂဝတာ ဟိ အနုပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသ္မိံ ပညတ္တေ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မေ မဏ္ဍနကဇာတိ-
ယော ပုရိသော သုရဘိပုပ္ဖဒါမံ ဝိယ သိရသာ သမ္ပုဋိန္ဒိတ္တာ သပရိဝါရာ
မဟာပဇာပတိ ဂေါတမိ ဥပသမ္ပဒံ လဘိ၊ အညော တဿာ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ
အာစရိယော ဝါ နတ္ထိ။ ဧဝံ လဒ္ဓုပသမ္ပဒံ ထေရိံ အာရဟန္တ အပရေန သမယေန
ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “မဟာပဇာပတိယာ ဂေါတမိယာ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ
န ပညာယန္တိ၊ သဟတ္ထေနော ကာသာယာနိ ဂဏှိ”တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ
ဘိက္ခုနိယော ကုက္ကုစ္စာယန္တိယော တာယ သံဒ္ဓိံ နော ဥပေါသထံ န ပဝါရဏံ
ကရောန္တိ၊ တာ ဂန္တော တထာဂတဿပိ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တာသံ
ကထံ သုတွာ “မယာ မဟာပဇာပတိယာ ဂေါတမိယာ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မာ ဒိန္နာ၊
အဟမေဝဿာစရိယော၊ အဟမေဝ ဥပဇ္ဈာယော။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝိရဟိ-
တေသု ဒိဏာသဝေသု ကုက္ကုစ္စံ နာမ န ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၁။ “ယဿ ကာယေန ဝါစာယ၊ မနသာ နတ္ထိ ဒုက္ခဋ္ဌံ။
သံဝုတံ တီဟိ ဌာနေဟိ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ဒုက္ခဋ္ဌန္တိ သာဝဇ္ဇံ ဒုက္ခုဒြိယံ အပါယသံဝတ္တနိကံ ကမ္မံ။ တီဟိ ဌာနေ-
ဟိတိ ဧတေဟိ ကာယာဒိဟိ တီဟိ ကာရဏေဟိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိပဝေသနိဝါ-
ရဏတ္ထာယ ဒွါရံ ပိဟိတံ၊ တံ အဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

မဟာပဇာပတိဂေါတမိဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

ယမှာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရာယသ္မာ အဿဇိတ္ထေရဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ သောတာ-
ပတ္တိဖလံ ပတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ “ယဿံ ဒိသာယံ ထေရော ဝသတိ”တိ
သုဏာတိ၊ တတော အဗ္ဗလိံ ပဂ္ဂယ တတောဝ သိသံ ကတွာ နိပဇ္ဇတိ။ ဘိက္ခု။
“မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော သာရိပုတ္တော၊ အဇ္ဇောပိ ဒိသာ နမဿမာနော ဝိစရတိ”တိ
တမတ္တံ တထာဂတဿ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ ထေရံ ပက္ခောသာပေတွာ
“သစ္စံ ကိရ တံ သာရိပုတ္တ ဒိသာ နမဿန္တော ဝိစရသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ
မမ ဒိသာ နမဿနဘာဝံ ဝါ အနမဿနဘာဝံ ဝါ တုမှေဝ ဇာနာထာ”တိ
ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တော ဒိသာ နမဿတိ၊ အဿဇိတ္ထေရဿ ပန
သန္တိကာ ဓမ္မံ သုတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တကာယ အတ္တနော အာစရိယံ
နမဿတိ။ ယံ ဟိ အာစရိယံ နိဿာယ ဘိက္ခု ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ၊ တေန သော
မြာဟူဏေန အဂ္ဂိ ဝိယ သက္ကစ္စံ နမဿိတဗ္ဗောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၂။ “ယမှာ ဓမ္မံ ဝိဇာနေယျ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတံ။
သက္ကစ္စံ တံ နမဿေယျ၊ အဂ္ဂိဟုတ္တံ ပြာဟူဏော”တိ။

တတ္ထ အဂ္ဂိဟုတ္တံဝါတိ ယထာ ပြာဟူဏော အဂ္ဂိဟုတ္တံ သမ္မာ ပရိစရဏေန
စေဝ အဗ္ဗလိကမ္မာဒိဟိ စ^၁ သက္ကစ္စံ နမဿတိ၊ ဧဝံ ယမှာ အာစရိယာ တထာ-
ဂတပဝေဒိတံ ဓမ္မံ ဝိဇာနေယျ၊ တံ သက္ကစ္စံ နမဿေယျာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏ်^၁ သူတိ။
သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-ဇဋိလမြာဟူဏဝတ္ထု

န ဇဋာဟိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဇဋိလ-
မြာဟူဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

၁-ဗလိကမ္မာဒိဟိ စ (သိ)

သော ကိရ “အဟံ မာတိတော စ ပိတိတော စ သုဇာတော မြာဟုဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တော။ သစေ သမဏော ဂေါတမော အတ္တနော သာဝကေ မြာဟုဏာတိ ဝဒတိ၊ မဗ္ဗိ န ခေါ တထာ ဝတ္ထု ဝဇ္ဇတိ”တိ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္တာ “နာဟံ မြာဟုဏ ဇဋ္ဌာမတ္တေန၊ န ဇာတိဂေါတ္တမတ္တေန မြာဟုဏံ ဝဒါမိ၊ ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စမေဝ ပနာဟံ မြာဟုဏောတိ ဝဒါမိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၃။ “န ဇဋ္ဌာဟိ န ဂေါတ္တေန၊ န ဇစ္စာ ဟောတိ မြာဟုဏော။
ယမိ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ၊ သော သုစိ သော စ မြာဟုဏော”တိ။

တတ္ထ သစ္စန္တိ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ စတ္တာရိ သစ္စာနိ သောဠသဟာကာရေဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတံ သစ္စဉ္စာဉ္စေ နဝရိဓော စ လောကုတ္တရဓမ္မော အတ္ထိ၊ သော သုစိ၊ သော မြာဟုဏော စာတိ အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဇဋ္ဌိလမြာဟုဏဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-ကုဟကမြာဟုဏဝတ္ထု

ကိံ တေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဝဂ္ဂုလိဝတံ ကုဟကမြာဟုဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ဝေသာလိနဂရဒ္ဓါရေ ဧကံ ကကုဓရက္ခံ အာရုယု ဒ္ဓိဟိ ပါဒေဟိ ရုက္ခသာခံ ဂဏှိတွာ အဓောသိရော ဩလမ္ဗန္တော “ကပိလာနံ မေ သတံ” ဒေထ၊ ကဟာပဏေ ဒေထ၊ ပရိစာရိကံ ဒေထ၊ နော စေ ဒဿထ၊ ဣတောပတိတွာ မရန္တော နဂရံ အနဂရံ ကရိဿာမိ”တိ ဝဒတိ။ တထာဂတဿ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတဿ နဂရံ ပဝိသနကာလေ ဘိက္ခု။ တံ မြာဟုဏံ ဒိသ္မာ နိက္ခမနကာလေပိ နံ တထေဝ ဩလမ္ဗန္တံ ပဿိံ သု။ နာဂရာပိ “အယံ ပါတောဝ ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ဩလမ္ဗန္တော ပတိတွာ မရန္တော နဂရံ အနဂရံ ကရေယျာ”တိ စိန္တေတွာ နဂရဝိနာသဘိတာ “ယံ သော ယာစတိ၊ သဗ္ဗံ ဒေမာ”တိ ပဋိသုဏှိတွာ အဒံ သု။ သော ဩတရိတွာ သဗ္ဗံ ဂဟေတွာ အဂမာသိ။ ဘိက္ခု။ ဝိဟာရူပစာရေ တံ ဂါဝိံ ဝိယ ဝိရဝိတွာ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ သဗ္ဗာနိတွာ “လဒ္ဓံ

တေ မြာဟူဏ ယထာပတ္တိတ” နှိ ပုစ္ဆိက္ခာ “အာမ လဒ္ဓိ မေ” တိ သုတ္တာ အန္တောဝိဟာရံ ဂန္တာ တထာဂတဿ တမတ္ထံ အာရောစေသံ။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သော ကုဟကစောရော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဟကစောရောယေဝ အဟောသိ။ ဣဒါနိ ပနေသ ဗာလဇနံ ဝဇ္ဇေတိ၊ တဒါ ပန ပဏ္ဍိတေ ဝဇ္ဇေတုံ နာသက္ခိ” တိ ဝတ္တာ တေဟိ ယာစိတော အတိတမာဟရိ။

အတိတေ ဧကံ ကာသိကဂါမံ နိဿာယ ဧကော ကုဟကတာပသော ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တံ ဧကံ ကုလံ ပဋိဇဉ်။ ဒိဝါ ဥပ္ပန္နခါဒနိယဘောဇနိယတော အတ္တနော ပုတ္တာနံ ဝိယ တဿပိ ဧကံ ကောဋ္ဌာသံ ဒေတိ၊ သာယံ ဥပ္ပန္နကောဋ္ဌာသံ ဌပေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ဒေတိ။ အထေကဒိဝသံ သာယံ ဂေါဓမံသံ လဘိတွာ သာခုကံ ပစိတွာ တတော ကောဋ္ဌာသံ ဌပေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ တဿ အဒိသု။ တာပသော မံသံ ခါဒိတွာဝံ ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓေါ “ကိံမံသံ နာမေတ” နှိ ပုစ္ဆိက္ခာ “ဂေါဓမံသ” နှိ သုတ္တာ ဘိက္ခာယ စရိတွာ သပ္ပိဒဓိ- ကဋ္ဌုကဘဏ္ဍာဒိနိ ဂဟေတွာ ပဏ္ဍာသလံ ဂန္တာ ဧကမန္တံ ဌပေသိ။ ပဏ္ဍာသ- လာယ ပန အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ ဝမ္ဗိကေ ဂေါဓရာဇာ ဝိဟရတိ။ သော ကာလေန ကာလံ တာပသံ ဝန္တိတုံ အာဂစ္ဆတိ။ တံဒိဝသံ ပနေသ “တံ ဝဓိဿာမီ” တိ ဒဏ္ဍံ ပဋိစ္စာဒေတွာ တဿ ဝမ္ဗိကဿ အဝိဒူရေ ဌာနေ နိဒ္ဒါယန္တော ဝိယ နိသီဒိ။ ဂေါဓရာဇာ ဝမ္ဗိကတော နိက္ခမိတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တောဝ အာကာရံ သလ္လက္ခေတွာ “န မေ အဇ္ဇ အာစရိယဿ အာကာရော ရုစ္စတိ” တိ တတောဝ နိဂတ္တိ။ တာပသော တဿ နိဝတ္တနဘာဝံ ဥတွာ တဿ မာရ- ဏတ္ထာယ ဒဏ္ဍံ ဒိဝိ၊ ဒဏ္ဍော ဝိရဇ္ဈိတွာ ဂတော။ ဂေါဓရာဇာပိ ဝမ္ဗိကံ ပဝိ- သိတွာ တတော သီသံ နိဟရိတွာ အာဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော တာပသံ အာဟ—

“သမဏံ တံ မညမာနော၊ ဥပဂစ္ဆိံ’ မသညတံ။
 သော မံ ဒဏ္ဍေန ပါဟာသိ၊ ယထာ အသမဏော တထာ။
 ကိံ တေ ဇဋ္ဌာဟိ ဒုမ္မေ၊ ကိံ တေ အဇိနသာဋီယာ။
 အပ္ပန္နရံ တေ ဂဟနံ၊ ဗာဟိရံ ပရိမဇ္ဇသိ” ၂ တိ။

အထ နံ တာပသော အတ္တနော သန္တကေန ပလောဘေတုံ ဧဝမာဟ—

“ဧဟိ ဂေါဓ နိဝတ္တဿ၊ ဘုဇ္ဇ သာလိနမောဒနံ။
 တေလံ လောဏဉ္စ မေ အတ္ထိ၊ ပဟူတံ မယ ပိပ္ပလိ” ၂ တိ။

တံ သုတွာ ဂေါရောဇာ “ယထာ ယထာ တံ ကထေသိ၊ တထာ တထာ မေ ပလာယိတုကာမတာဝ ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဧသ ဘိယျော ပဝေက္ခာမိ၊ ဝမ္ဘိကံ သတပေါရိသံ။
တေလံ လောဏန္တ ကိတ္တေသိ၊ အဟိတံ မယု ပိပ္ပလိ”တိ။

ဧဝံ ပန ဝတွာ “အဟံ ဧတ္တကံ ကာလံ တယိ သမဏသညံ အကာသိံ၊ ဣဒါနိ ပန ဓတ မံ ပဟရိတုကာမတာယ ဒဏ္ဍောဒိတ္တော၊ တဿ ဒိတ္တကာလေယေဝ အသမဏော ဇာတော။ ကိံ တာဒိသဿ ဒုပ္ပညဿ ပုဂ္ဂလဿ ဇဋ္ဌာဟိ၊ ကိံ သခုရေန အဇိနစမ္ပေန။ အဗ္ဘန္တရံ ဟိ တေ ဂဟနံ၊ ကေဝလံ ဗာဟိရမေဝ ပရိမဇ္ဇေသိ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ ဣမံ အဟိတံ အာဟရိတွာ “တဒါ ဧသ ကုဟကော တာပသော အဟောသိ၊ ဂေါရောဇာ ပန အဟမေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေတွာ တဒါ ဂေါပေဏ္ဍိတေန တဿ နိဂ္ဂဟိတကာရဏံ ဒဿေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၄။ “ကိံ တေ ဇဋ္ဌာဟိ ဒုမ္ပေမ၊ ကိံ တေ အဇိနသာဋိယာ။
အဗ္ဘန္တရံ တေ ဂဟနံ၊ ဗာဟိရံ ပရိမဇ္ဇေသိ”တိ။

တတ္ထ ကိံ တေ ဇဋ္ဌာဟိတိ အဟော ဒုပ္ပည တဝ ဗဒ္ဓါဟိဝိ ဣမာဟိ ဇဋ္ဌာဟိ သခုရာယ နိဝတ္ထာယဝိ ဣမာယ အဇိနဇမ္ပသာဋိကာယ စ ကိမက္ခောတိ။ အဗ္ဘန္တရန္တိ အဗ္ဘန္တရံ ဟိ တေ ရာဂါဒိကိလေသဂဟနံ၊ ကေဝလံ ဟတ္ထိလဏ္ဍံ အဿလဏ္ဍံ ဝိယ မဋ္ဌံ ဗာဟိရံ ပရိမဇ္ဇေသိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ကုဟကမြာဟူဏဝတ္ထု ကောဒသမံ။

၁၂-ကိသာဂေါတမိဝတ္ထု

ပံသုကူလဓရန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဂိဇ္ဈကူဇေ ပဗ္ဗတေ ဝိဟရန္တော ကိသာဂေါတမိံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

တဒါ ကိရ သက္ကော ပဋ္ဌမယာမာဝသာနေ ဒေဝပရိသာယ သဒ္ဓိံ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တေ သာရဏီယဓမ္မကထံ သုဏန္တော နိသိဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ကိသာဂေါတမိ “သတ္တာရံပဿိသာမိ”တိ အာကာသေနာဂန္တော သက္ကံ ဒိသ္မာ နိဝတ္တိ။ သော တံ ဝန္တိတွာ နိဝတ္တန္တိံ ဒိသ္မာ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ “ကာ

နာမေသာ ဘန္တေ၊ အာဂစ္ဆမာနာဝ တုမေ ဒိသ္မာ နိဝတ္တတိ”တိ။ သတ္ထာ “ကိသာဂေါတမိနာမေသာမဟာရာဇ မမဓိတာ ပံသုကူလိကတ္ထေရိနံ အဂ္ဂါ”တိ ဝတ္တာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၅။ “ပံသုကူလဓရံ ဇန္တံ၊ ကိသံ ဓမနိသန္တတံ။
ဧကံ ဝနသ္မိံ ဈာယန္တံ၊ တမဟံ ပြုမိ ပြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ကိသန္တိ ပံသုကူလိကာ ဟိ အတ္တနော အနုရူပံ ပဋိပဒံ ပူရေန္တာ အပ္ပမံသလောဟိတာ စေဝ ဟောန္တိ ဓမနိသန္တတဂတ္တာ စ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။
ဧကံ ဝနသ္မိံန္တိ ဝိဝိတ္တဋ္ဌာနေ ဧကကံ ဝနသ္မိံ ဈာယန္တံ တမဟံ ပြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ကိသာဂေါတမိဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

၁၃-ကေပြာဟူဏဝတ္ထု

န စာဟန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ပြာဟူဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ “သမဏော ဂေါတမော အတ္တနော သာဝကော ပြာဟူဏာတိ ဝဒတိ၊ အဟဉ္ဇမိ ပြာဟူဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော၊ မမ္မိ န ခေါ ဧဝံ ဝတ္ထု ဝဋ္ဋတိ”တိ သတ္တာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္တာ “နာဟံ ပြာဟူဏ ပြာဟူဏယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တမတ္ထေနဝံ ဝဒါမိ၊ ယော ပန အင်္ဂါန္တေနာ အဂဟဏော”၊ တမဟံ ပြာဟူဏံ ဝဒါမိ”တိ ဝတ္တာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၆။ “န စာဟံ ပြာဟူဏံ ပြုမိ၊ ယောနိဇံ မတ္တိသမ္ဘဝံ။
ဘောဝါဒိ နာမ သော ဟောတိ၊ သစေ ဟောတိ သင်္ကါဉ္ဇနော။
အင်္ဂါဉ္ဇနံ အနာဒါနံ၊ တမဟံ ပြုမိ ပြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ယောနိဇန္တိ ယောနိယံ ဇာတံ။ မတ္တိသမ္ဘဝန္တိ ပြာဟူဏိယာ မာတု သန္တကေ ဥဒရသ္မိံ သမ္ဘူတံ။ ဘောဝါဒိတိ သော ပန အာမန္တနာဒိသု “ဘော ဘော”တိ ဝတ္တာ ဝိစရန္တော ဘောဝါဒိ နာမ ဟောတိ၊ သစေ

၁-အဂဟဏော အနင်္ဂဏော (သိ)

ရာဂါဒိဟိ ကိဉ္ဇနေဟိ သကိဉ္ဇနော။ အဟံ ပန ရာဂါဒိဟိ အနိဉ္ဇနံ စတူဟိ
ဥပါဒါနေဟိ အနာဒါနံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊
သဗ္ဗတ္တာနုဗ္ဗိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ကေမြာဟ္မဏဝတ္ထု တေရသမံ။

၁၄-ဥဂ္ဂသေနသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု

သဗ္ဗသံယောဇနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဥဂ္ဂ-
သေနံ နာမ သေဋ္ဌိပုတ္တံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု “မုဉ္ဇ ပုရေ မုဉ္ဇ ပစ္ဆိတော” တိ
ဂါယာဝဏ္ဏနာယ ဝိတ္တာရိတမေဝ။

တဒါ ဟိ သတ္တာ “ဘန္တေ ဥဂ္ဂသေနော ‘န ဘာယာမိ’ တိ ဝဒတိ၊ အဘူတေန
မညေ အညံ ဗျာကရေတိ” တိ ဘိက္ခုဟိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တသဒိသာ
ဆိန္နသံယောဇနာ န ဘာယန္တိယေဝါ” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါယမာဟ—

၃၉၇။ “သဗ္ဗသံယောဇနံ ဆေတွာ၊ ယော ဝေ န ပရိတဿတိ။
သင်္ဂါတိဂံ ဝိသံယုတ္တံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ” န္တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗသံယောဇနန္တိ ဒသဝိသံယောဇနံ။ န ပရိတဿတိတိ တဏှာယ
န ဘာယတိ။ တမဟန္တိ တံ အဟံ ရာဂါဒိနံ သင်္ဂါနံ အတိတတ္တာ၊ သင်္ဂါတိဂံ၊
စတုန္ဒုမ္ဗိ ယောဂါနံ အဘာဝေန ဝိသံယုတ္တံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဥဂ္ဂသေနသေဋ္ဌိပုတ္တဝတ္ထု စုဒ္ဒသမံ။

၁၅-ဒွေမြာဟ္မဏဝတ္ထု

ဆေတွာ နန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ မြာဟ္မ-
ဏေ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တေသု ကိရေကဿ စူဠရောဟိတော နာမ ဂေါဏော အဟောသိ၊ ဧကဿ မဟာရောဟိတော နာမ။ တေ ဧကဒိဝသံ “တဝ ဂေါဏော ဗလဝါ၊ မမ ဂေါဏော ဗလဝါ”တိ ဝိဝဒိတွာ “ကိ” နော ဝိဝါဒေန၊ ပါဇေတွာ ဇာနိဿာမာ”တိ အစိရဝတီတီရေ သကဋံ ဝါလုကာယ ပူရေတွာ ဂေါဏေ ယောဇယိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဘိက္ခုပိ နှာယိတုံ တတ္ထ ဂတာ ဟောန္တိ။ ပြာဟ္မဏာ ဂေါဏေ ပါဇေသုံ။ သကဋံ နိစ္စလံ အဋ္ဌာသိ၊ နဒ္ဒိဝရတ္တာ ပန ဆိဇ္ဇိံသု။ ဘိက္ခု ဒိသ္မာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ သတ္ထု အာရောစယိံသု။ သတ္ထာ “ဘိက္ခဝေ ဗာဟိရာ ဧတာ နဒ္ဒိဝရတ္တာ၊ ယော ဧကောစိ ဧတာ ဆိန္ဒုတေဝ၊ ဘိက္ခုနာ ပန အဇ္ဈတ္တိကံ ဧကောနေဒ္ဒိဇ္ဇေဝ တဏှာဝရတ္တဉ္စ ဆိန္ဒုတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၀။ “ဆေတွာ နဒ္ဒိံ ဝရတ္တဉ္စ၊ သန္ဓာနံ သဟနုက္ကမံ။
ဥက္ခိတ္တပလိဃံ ဗုဒ္ဓံ၊ တမဟံ ပြုမိ ပြာဟ္မဏ”န္တိ။

တတ္ထ နဒ္ဒိန္တိ နယုနဘာဝေန ပဝတ္ထံ ဧကောမံ။ ဝရတ္တန္တိ ဗန္ဓနဘာဝေန ပဝတ္ထံ တဏှံ။ သန္ဓာနံ သဟနုက္ကမန္တိ အနုသယာနုက္ကမသဟိတံ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိသန္ဓာနံ၊ ဣဒံ သဗ္ဗမိ ဆိန္ဒုတွာ ဌိတံ အဝိဇ္ဇာပလိဃဿ ဥက္ခိတ္တတ္တာ ဥက္ခိတ္တပလိဃံ၊ စတုန္ဓံ သစ္စာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓံ တံ အဟံ ပြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု၊ သဗ္ဗတ္တာနမ္ပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ဒွေပြာဟ္မဏဝတ္ထု ပန္နရသမံ။

၁၆-အက္ခရာသကဘာရဒ္ဒါဇဝတ္ထု

အက္ခရာသန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အက္ခရာသကဘာရဒ္ဒါဇံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

တဿ ဟိ ဘာတု ဘာရဒ္ဒါဇဿ ဓနဉ္စာနီ နာမ ပြာဟ္မဏီ သောတာပန္နာ အဟောသိ။ သာ ဒီပိတွာပိ ကာသိတွာပိ ပက္ခလိတွာပိ “နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ”တိ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ သာ ဧကဒိဝသံ ပြာဟ္မဏပရိဝေသနာယ ပဝတ္ထမာနာယ ပက္ခလိတွာ တထေဝ မဟာသဒ္ဓေန ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ ပြာဟ္မဏော ကုဇ္ဈိတွာ “ဧဝမေဝါယံ ဝသလီ ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ ပက္ခလိတွာ တဿ မုဏှကဿ သမဏကဿ ဝဏှံ

ဘာသတိ”တိ ဝတွာ “ဣဒါနိ တေ ဝသလိ ဂန္ဓာ တဿ သတ္ထုနော ဝါဒိ အာရောပေဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ သာ “ဂစ္ဆ မြာဟူဏ၊ နာဟံ တံ ပဿာမိ၊ ယော တဿ ဘဂဝတော ဝါဒိ အာရောပေယျ၊ အပိ စ ဂန္ဓာ တံ ဘဂဝန္တံ ပဉ္စ ပုစ္ဆဿူ”တိ အာဟ။ သော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ အဝဋ္ဌိတွာဝ ကေမန္တံ ဌိတော ပဉ္စ ပုစ္ဆန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ကိံသု ဆေတွာ သုခံ သေတိ၊ ကိံသု ဆေတွာ န သောစတိ။
 ကိံသဿု ကေမဿ၊ ဝဓံ ရောစေသိ ဂေါတမာ”တိ ၁။

အထဿ ပဉ္စ ဗျာကရောန္တော သတ္တာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ကောဓံ ဆေတွာ သုခံ သေတိ၊ ကောဓံ ဆေတွာ န သောစတိ။
 ကောဓဿ ဝိသမူလဿ၊ မရုရဂ္ဂဿ မြာဟူဏ။
 ဝဓံ အရိယာ ပသံသန္တိ၊ တံ ဟိ ဆေတွာ န သောစတိ”တိ ၂။

သော သတ္ထရိ ပသိဒိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အထဿ ကနိဋ္ဌော အက္ခောသကဘာရဒ္ဒါဇော “ဘာတာ ကိရ မေ ပဗ္ဗဇိတော”တိ သုတွာ ကုဒ္ဓေါ အာဂန္ဓာ သတ္တာရံ အသဗ္ဘာဟိ ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ အက္ခောသိ။ သောပိ သတ္တာရာ အတိထိနံ ခါဒနိယာဒိဒါနဩပမ္ပေန သညတ္တော သတ္ထရိ ပသန္တော ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အပရေပိဿ သုန္ဒရိကဘာရဒ္ဒါဇော ဗိလိင်္ဂကဘာရဒ္ဒါဇောတိ ဒွေ ကနိဋ္ဌဘာတရော သတ္တာရံ အက္ခောသန္တာဝ သတ္တာရာ ဝိနိတာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော အစ္ဆရိယာ ဝတ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ စတူသု နာမ ဘာတိကေသု အက္ခောသန္တေသု သတ္တာ ကိဉ္စိ အဝတွာ တေသံယေဝ ပတိဋ္ဌာ ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နုတ္ထ တိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ အဟံ မမ ခန္တိဗလေန သမန္နာဂတတ္တာ ဒုဋ္ဌေသု အဒုဿန္တော မဟာဇနဿ ပတိဋ္ဌာ ဟောမိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၉၉။ “အက္ခောသံ ဝဓပန္နဉ္စ၊ အဒုဋ္ဌော ယော တိတိက္ခတိ။
 ခန္တိဗလံ ဗလာနိကံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ အဒုဋ္ဌောတိ ဧတံ ဒသဟိ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ အက္ခောသဉ္စ ပါဏိ-
 အာဒိဟိ ပေါထနဉ္စ အန္တုဗန္ဓနာဒိဟိ ဗန္ဓနဉ္စ ယော အကုဒ္ဓမာနသော ဟုတွာ

အဓိဝါသေတိ၊ ခန္တိဗလေန သမန္ဓာဂတတ္တာ ခန္တိဗလံ၊ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပတ္တိယာ
အနိကဘူတေန တေနေဝ ခန္တိဗလေန သမန္ဓာဂတတ္တာ ဗလာနိကံ တံ ဝေရူပံ
အဟံ ပြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

အက္ခောသကဘာရဒ္ဒါဇဝတ္ထု သောဠသမံ။

၁၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

အက္ခောဓနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိ-
ပုတ္တတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

တဒါ ကိရ ထေရော ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော
နာလကဂါမေ မာတု ဃရဒ္ဒါရံ အဂမာသိ။ အထ နံ သာ နိသီဒါပေတွာ
ပရိဝိသမာနာ အက္ခောသိ “အက္ခော ဥစ္ဆိဋ္ဌခါဒက ဥစ္ဆိဋ္ဌကဉ္စိယံ အလဘိတွာ
ပရဃရေသု ဥဠုကံပိဋ္ဌေန ဃဉ္စိတကဉ္စိယံ ပရိဘုဉ္စိတံ” အသိတိကောဋီဓနံ
ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတေသိ၊ နာသိတမှာ တယာ၊ ဘုဉ္စာဟိ ဒါနိ”တိ။ ဘိက္ခုနမ္ပိ
ဘတ္တံ ဒေမာနာ “တုမှေဟိ မမ ပုတ္တော အတ္တနော စူဠပဋ္ဌာကော ကတော၊
ဣဒါနိ ဘုဉ္စထာ”တိ ဝဒေတိ။ ထေရော ဘိက္ခု ဝဟေတွာ ဝိဟာရမေဝ
အဂမာသိ။ အထာယသ္မာ ရာဟုလော သတ္တာရံ ပိဏ္ဍပါတေန အာပုစ္ဆိ။
အထ နံ သတ္တာ အာဟ “ရာဟုလ ကဟံ ဝမိတ္တာ”တိ။ အယျိကာယ ဂါမံ
ဘန္တေတိ။ ကိံ ပန တေ အယျိကာယ ဥပဇ္ဈာယော ဝုတ္တောတိ။ အယျိကာယ
မေ ဘန္တေ ဥပဇ္ဈာယော အက္ခုဠောတိ။ ကိန္တိ ဝတွာတိ။ ဣဒံ နာမ ဘန္တေတိ။
ဥပဇ္ဈာယေန ပန တေ ကိံ ဝုတ္တန္တိ။ န ကိဉ္စိ ဘန္တေတိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု
ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသံ “အဒုဝသော အစ္ဆရိယာ ဝတ သာရိပုတ္တ-
တ္ထေရဿ ဂုဏာ၊ ဧဝံနာမဿ မာတရိ အက္ခောသန္တိယာ ကောဓမ္မတ္တမ္ပိ
နာဟေသိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ
သန္တိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ဒိဏာသဝါ
နာမ အက္ခောဓနာဝ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၀။ “အက္ခောဓနံ ဝတဝန္တံ၊ သီလဝန္တံ အနုဿဒံ။
ဒန္တံ အန္တိမသာရိရံ၊ တမဟံ ပြုမိ ပြာဟ္မဏ”န္တိ။

၁-ပရိဘုဉ္စိတံ အရဟသိ (သျှာ)

တတ္ထ ဝဏဝန္တိန္တိ ခုတဝတေန၊ သမန္တာဂတံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန သီလ-
ဝန္တိ၊ တဏှာဥဿဒါဘာဝေန အနုဿဒံ၊^၁ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဒမနေန ဝန္တိ၊ ကောဝိယံ
ဋ္ဌိတေန အတ္တဘာဝေန အန္တိမသရီရံ တမဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တရသမံ။

၁၈-ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီဝတ္ထု

ဝါရိ ပေါက္ခရပတ္တေဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဥပ္ပလဝဏ္ဏထေရီ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု “မရဝါ မညတိ ဗာလော” တိ ဂါထာ-
ဝဏ္ဏနာယ ၂ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဝုတ္တဋ္ဌိ တတ္ထိ—

အပရေန သမယေန မဟာဇနော ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ
“ဒိဏာသဝါဝိ မညေ ကာမသုခံ သာဒိယန္တိ၊ ကာမံ သေဝန္တိ၊ ကိံ န
သေဝိဿန္တိ။ န ဟေတေ ကောဋ္ဌာပရက္ခာ၊ န စ ဝမ္ဗိကာ၊ အလ္လမံသသရီရာဝ၊
တသ္မာ ဧတေပိ ကာမသုခံ သာဒိယန္တိ” တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ
ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ
ဝုတ္ထေ “န ဘိက္ခဝေ ဒိဏာသဝါ ကာမသုခံ သာဒိယန္တိ၊ န ကာမံ သေဝန္တိ။
ယထာ ဟိ ပဒုမပတ္တေ ပတိတံ ဥဒကဗိန္ဒု၊ န လိမ္ပတိ န သဏ္ဍာတိ၊ ဝိနိဝတ္တိတွာ
ပန ပဟတေဝ။ ယထာ စ အာရဂ္ဂေ သာသပေါ န ဥပလိမ္ပတိ န သဏ္ဍာတိ၊
ဝိနိဝတ္တိတွာ ပတတေဝ။ ဧဝံ ဒိဏာသဝဿ စိတ္တေ ဒုဝိဓေပိ ကာမော န လိမ္ပတိ
န သဏ္ဍာတိ” တိ အနုသန္ဓိံ ဃဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၁။ “ဝါရိ ပေါက္ခရပတ္တေဝ၊ အာရဂ္ဂေရိဝ သာသပေါ။
ယော န လိမ္ပတိ၊ ကာမေသု၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ” န္တိ။

တတ္ထ ယော န လိမ္ပတိတိ ဧဝမေဝံ ယော အပ္ပန္နရေ ဒုဝိဓေပိ ကာမေ န
ဥပလိမ္ပတိ၊ တသ္မိံ ကာမေ န သဏ္ဍာတိ၊ တမဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီဝတ္ထု အဋ္ဌာရသမံ။

၁-တဏှာဥဿဒါဘာဝေန အနုဿဒံ (သီ) ၂-ခု ၁-၂၃-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၁-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၄-လိမ္ပတိ (သီ)

၁၉-အညတရမြာဟ္မဏဝတ္ထု

ယော ဒုက္ခဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အညတရံ မြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တဿ ကိရေကော ဒါသော အပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ ပလာယိတွာ
ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ မြာဟ္မဏော တံ ဩလောကေန္တော အဒိသ္မာ
ဧကဒိဝသံ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တံ ဒွါရန္တရေ ဒိသ္မာ စိဝရံ ဒဠိ
အဂ္ဂဟေသိ။ သတ္တာ နိဝတ္တိတွာ “ကိံ ဣဒံ မြာဟ္မဏာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒါသော
မေ ဘော ဂေါတမာတိ။ ပန္နဘာရောဓေ မြာဟ္မဏာတိ။ “ပန္နဘာရော”တိ စ
ဝုတ္တေ မြာဟ္မဏော “အရဟာ”တိ သလ္လက္ခေသိ။ တသ္မာ ပုနပိ တေန “ဧဝံ
ဘော ဂေါတမာ”တိ ဝုတ္တေ သတ္တာ “အာမ မြာဟ္မဏ ပန္နဘာရော”တိ ဝတွာ
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၂။ “ယော ဒုက္ခဿ ပဇာနာတိ၊ ဣဓေဝ ခယမတ္တနော။
ပန္နဘာရံ ဝိသံယုတ္တံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ။

တတ္ထ ဒုက္ခဿာတိ ခန္ဓဒုက္ခဿ။ ပန္နဘာရန္တိ ဩဟိတခန္ဓဘာရံ စတူဟိ
ယောဂေဟိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ ဝါ ဝိသံယုတ္တံ တမဟံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ
အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဠဟိ၊
သမ္ပတ္တာနမ္ပိ သံဘတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အညတရမြာဟ္မဏဝတ္ထု ကျေနဝိသတိမံ။

၂၀-ခေမာဘိက္ခုနီဝတ္ထု

ဂန္တိရပညန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္တာ ဝိဇ္ဇာကုဋေ ဝိဟရန္တော ခေမံ နာမ
ဘိက္ခုနီ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကဒိဝသံ ဟိ ပဌမယာမသမနန္တရေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ပရိသာယ
သဒ္ဓိံ အာဂန္တာ သတ္ထု သန္တိကေ သာရဏီယဓမ္မကထံ သုဏန္တော နိသီဒိ။
တသ္မိံ ခဏေ ခေမာ ဘိက္ခုနီ “သတ္တာရံ ပဿိဿာမိ”တိ အာဂန္တာ သက္ကံ
ဒိသ္မာ အာကာသေ ဌိတာဝ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ နိဝတ္တိ။ သက္ကော တံ ဒိသ္မာ

“ကာ သော ဘန္တေ အာဂစ္ဆမာနာ အာကာသေ ဌိတာဝ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ နိဝတ္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “သော မဟာရာဇ မမ ဝိတာ ခေမာ နာမ မဟာပညာ မဂ္ဂါမဂ္ဂကောဝိဒါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၃။ “ဂန္ထိရပညံ မေဓာဝိံ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဿ ကောဝိဒံ။
ဥတ္တမတ္တမနုပ္ပတ္တံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ဂန္ထိရပညန္တိ ဂန္ထိရေသု ခန္ဓာဒီသု ပဝတ္တာယ ပညာယ သမန္ဓာဂတံ ဓမ္မောဇပညာယ သမန္ဓာဂတံ မေဓာဝိံ” “အယံ ဒုဂ္ဂတိယာ မဂ္ဂေါ၊ အယံ သုဂ္ဂတိယာ မဂ္ဂေါ၊ အယံ နိဗ္ဗာနဿ မဂ္ဂေါ၊ အယံ အမဂ္ဂေါ”တိ ဧဝံ မဂ္ဂေ စ အမဂ္ဂေ စ ဆေကတာယ မဂ္ဂါမဂ္ဂဿ ကောဝိဒံ အရဟတ္တသင်္ခါတံ ဥတ္တမတ္တံ အနုပ္ပတ္တံ တမဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ခေမာဘိက္ခုနိဝတ္တု ဝိသတိမံ။

၂၁-ပဗ္ဗာရဝါသီတိသတ္ထေရဝတ္ထု

အသံသဋ္ဌန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဗ္ဗာရဝါသီ-
တိသတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ သတ္တု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ သပ္ပါယံ သေနာသနံ ဩလောကေန္တော ဧကံ လေဏပဗ္ဗာရံ ပါပုဏိံ၊ သမ္ပတ္တက္ခဏယေဝဿ စိတ္တံ ကေဂ္ဂတံ လဘိ။ သော “အဟံ ဣဓ ဝသန္တော ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ နိပ္ပါဒေတုံ သက္ခိယာမီ”တိ စိန္တေသိ။ လေဏေပိ အဓိဝတ္တာ ဒေဝတာ “သီလဝါ ဘိက္ခု အာဂတော၊ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ကေဋ္ဌာနေ ဝသိတုံ ဒုဂ္ဂံ။ အယံ ပန ဣဓ ကေရတ္တိမေဝ ဝသိတွာ ပက္ကမိဿ-
တိ”တိ စိန္တေတွာ ပုတ္တေ အာဒါယ နိက္ခမိ။ ထေရော ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ ဂေါစရဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထ နံ ကော ဥပါသိကာ ဒိသွာဝ ပုတ္တ-
သိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ ဂေဟေ နိသီဒါပေတွာ ဘောဇေတွာ အတ္တာနံ နိဿာယ တေမာသံ ဝသနတ္ထာယ ယာစိ။ သောပိ “သက္ကာ မယာ ဣမံ

၁-ဓမ္မောဇပညာယ မေဓာဝိံ (သိ)

နိဿာယ ဘဝနိဿရဏံ ကာတု”န္တိ အဓိဝါသေတွာ တမေဝ လေဏံ အဂမာသိ။
ဒေဝတာ တံ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိသ္မာ “အဒ္ဓါ ကေနစိ နိမန္တိတော ဘဝိဿတိ၊ သွေ
ဝါ ပရသုဝေ ဝါ ဂမိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။

ဧဝံ အစုမာသမတ္ထေ အတိက္ကန္တေ “အယံ ဣဝေဝ မညေ အန္တောဝဿံ
ဝသိဿတိ၊ သီလဝတာ ပန သဒ္ဓိံ ကေဠာနေ ပုတ္တကေဟိ သဒ္ဓိံ ဝသိတုံ
ဒုက္ကရံ၊ ဣမဉ္စ ‘နိက္ခမာ’တိ ဝတ္ထုံ န သက္ကာ၊ အတ္ထိံ န ခေါ ဣမဿ သီလေ
ခလိတ”န္တိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေန္တိ ဥပသမ္ပဒမာဠကတော ပဠာယ
တဿ သီလေ ခလိတံ အဒိသ္မာ “ပရိသုဒ္ဓမဿ သီလံ၊ ကိဉ္စိဒေဝဿ ကတွာ
အယသံ ဥပ္ပါဒေဿာမိ”တိ တဿ ဥပဠာကကုလေ ဥပါသိကာယ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ
သရီရေ အဓိမုစ္စိတွာ ဂိဝံ ပရိဝတ္ထေသိ။ တဿ အက္ခိနိ နိက္ခမိံသု၊ မုခတော
ခေဠော ပဉ္စရိ။ ဥပါသိကာ တံ ဒိသ္မာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ဝိရဝိ။ အထ နံ ဒေဝတာ
အဒိဿမာနရူပါ ဧဝမာဟ “မယာ ဧသ ဂဟိတော၊ ဗလိကမ္ပေနပိ မေ
အတ္ထော နတ္ထိ၊ တုမှာကံ ပန ကုလူပကံ ထေရံ လဠိမရကံ ယာစိတွာ တေန
ဧတလံ ပစိတွာ ဣမဿ နတ္ထုကမ္ပံ ဒေထ၊ ဧဝါဟံ ဣမံ မုဉ္စိဿာမိ”တိ။ နဿတု
ဝါ ဧသ မရတု ဝါ၊ န သက္ခိဿာမဟံ အယံ လဠိမရကံ ယာစိတုန္တိ။ သစေ
လဠိမရကံ ယာစိတုံ န သက္ကောထ၊ နာသိကာယ’ဿ ဟိဂုံစုဏ္ဏံ ပက္ခိပိတုံ
ဝဒေဃာဟိ။ ဣဒမ္ပိ ဝတ္ထုံ န သက္ကောမာတိ။ တေန ဟိဿ ပါဒေဝေနဥဒကံ
အာဒါယ သိသေ အာသိဉ္စထာတိ။ ဥပါသိကာ “သက္ကာ ဣဒံ ကာတု”န္တိ
ဝေလာယ အာဂတံ ထေရံ နိသိဒါပေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဒတွာ အန္တရဘတ္ထေ
နိသိန္ဓဿ ပါဒေ ခေဝိတွာ ဥဒကံ ဂဟေတွာ “ဘန္တေ ဣဒံ ဥဒကံ ဒါရကဿ
သိသေ အာသိဉ္စာမာ”ဟိ အာပုစ္ဆိတွာ “တေန ဟိ အာသိဉ္စထာ”တိ ဝုတ္ထေ
တထာ အကာသိ။ သာ ဒေဝတာ တာဝဒေဝ တံ မုဉ္စိတွာ ဂန္တော လေဏဒ္ဓါရေ
အဠာသိ။

ထေရောပိ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဥဠာယာသနာ အဝိဿဠကမ္ပဠာနတာယ
ဒုက္ခိံသာကာရံ သဇ္ဈာယန္တောဝ ပက္ကာမိ။ အထ နံ လေဏဒ္ဓါရံ ပတ္တကာလေ
သာ ဒေဝတာ “မဟာဝေဇ္ဇေ မာ ဣမ ပဝိသာ”တိ အာဟ။ သော တတ္ထေဝ
ဠာတွာ “ကာသိ တွ”န္တိ အာဟ။ အဟံ ဣမ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာတိ။ ထေရော
“အတ္ထိံ န ခေါ မယာ ဝေဇ္ဇကမ္ပဿ ကတဠာန”န္တိ ဥပသမ္ပဒမာဠကတော
ပဠာယ ဩလောကေန္တော အတ္တနော သီလေ တိလကံ ဝါ ကာဠကံ ဝါ”

အဒိသ္မာ “အဟံ မယာ ဝေဇ္ဇကမ္မဿ ကတဋ္ဌာနံ န ပဿာမိ၊ ကဿှာ ဧဝံ ဝဒေသိ”တိ အာဟ။ န ပဿသိတိ။ အာမ န ပဿာမိတိ။ အာစိက္ခာမိ တေတိ။ အာမ အာစိက္ခာဟိတိ။ တိဋ္ဌတု တာဝ ဒူရေ ကတံ၊ အဇ္ဇေဝ တယာ အမနုဿဂဟိတဿ ဥပဋ္ဌာကပုတ္တဿ ပါဒဓောဝနဥဒကံ သီသေ အာသိက္ခံ၊ နာသိက္ခန္တိ။ အာမ အာသိက္ခန္တိ။ ကိံ ဧတံ န ပဿသိတိ။ ဧတံ သန္ဓာယ တံ ဝဒေသိတိ။ အာမ ဧတံ သန္ဓာယ ဝဒါမိတိ။ ထေရော စိန္တေသိ “အဟော ဝတ မေ သမ္မာ ပဏိဟိတော အတ္တာ၊ သာသနဿ အနုရူပံ ဝတ မေ စရိတံ၊ ဒေဝတာပိ မမ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ တိလကံ ဝါ ကာဠကံ ဝါ” အဒိသ္မာ ဒါရ- ကဿ သီသေ အာသိက္ခပါဒဓောဝနမတ္ထံ အဒ္ဓသာ”တိ တဿ သီလံ အာရဗ္ဗ ဗလဝပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော တံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ပါဒုဒ္ဓါရမ္ပိ အကတွာ တဗ္ဗေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ “မာဒိသံ ပရိသုဒ္ဓိံ သမဏံ ဒူသေတွာ မာ ဣဓ ဝနသဇ္ဈေ ဝသိ”၊ တုမေဝ နိက္ခမာဟိ”တိ ဒေဝတံ ဩဝဒန္တော ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ဝိသုဒ္ဓေါ ဝတ မေ ဝါသော၊ နိမ္မလံ မံ တပဿိနံ။
မာ တံ ဝိသုဒ္ဓိံ ဒူသေသိ၊ နိက္ခမ ပဝနာ တုဝ”န္တိ။

သော တဗ္ဗေဝ တေမာသံ ဝသိတွာ ဝုတ္တဝသော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုဟိ “ကိံ” အာဝုသော ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ တေ မတ္ထကံ ပါပိတ”န္တိ ပုဋ္ဌော တသ္မိံ လေဏေ ဝဿူပဂမနတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ ဘိက္ခုနံ အာရော- စေတွာ “အာဝုသော တံ ဒေဝတာယ ဧဝံ ဝုစ္စမာနော န ကုဇ္ဈိ”တိ ပုတ္တေ “န ကုဇ္ဈိ”န္တိ အာဟ။ ဘိက္ခု တထာဂတဿ အာရောစေသုံ “ဘန္တေ အယံ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရေတိ၊ ဒေဝတာယ ဣဒံ နာမ ဝုစ္စမာနောပိ န ကုဇ္ဈိန္တိ ဝဒတိ”တိ။ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ “နေဝ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော ကုဇ္ဈတိ၊ ဧတဿ ဂိဟိဟိ ဝါ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ဝါ သံသဂ္ဂေါ နာမ နတ္ထိ၊ အသံသဋ္ဌော ဒေ အပ္ပိန္တော သန္တုဋ္ဌော”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၄။ “အသံသဋ္ဌံ ဂဟေဋ္ဌေဟိ၊ အနာဂါရေဟိ စူဘယံ။
အနောကသာရိ’မပ္ပိန္တံ၊ တမဟံ ပြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ အသံသဋ္ဌန္တိ ဒဿနသဝနသမုလ္လပနပရိဘောဂကာယသံသဂ္ဂါနံ အဘာဝေန အသံသဋ္ဌံ။ ဥဘယန္တိ ဂိဟိဟိ စ အနာဂါရေဟိ စာတိ ဥဘယေဟိပိ

၁-ကာဠကံ ဝါ ဟိလမတ္ထံ (က) ၂-ဝသနဋ္ဌာနေ ဝသိတ္ထ (သိ)

အသံသဠံ^၁။ အနောကသာရိန္တိ အနာလယစာရိ^၂ တံ၂ ဝေရူပံ အဟံ မြာဟ္မဏံ
ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိ^၃ သူတိ။
ပဗ္ဗာရဝါသိတိဿတ္ထေရဝတ္ထု ကေဝိသတိမံ။

၂၂-အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု

နိမာယ ဒဏ္ဍန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ
ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရေညေ ဝါယ-
မန္တော အရဟတ္တံ ပတွာ “ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ သတ္ထု အာရောစေဿာမီ”တိ တတော
နိက္ခမိ။ အထ နံ ကေသ္မိ^၄ ဂါမေ ကော ဣတ္ထိ သာမိကေန သဒ္ဓိ^၅ ကလဟံ ကတွာ
တသ္မိ^၆ ဗဟိ နိက္ခန္တေ “ကုလဃရံ ဂမိဿာမီ”တိ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော အန္တရာမဂ္ဂေ ဒိသ္မာ
“ဣမံ ထေရံ နိဿာယ ဂမိဿာမီ”တိ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။ ထေရော
ပန တံ န ပဿတိ။ အထဿာ သာမိကော ဂေဟံ အာဂတော တံ အဒိသ္မာ
“ကုလဂါမံ ဂတာ ဘဝိဿတိ”တိ အနုဗန္ဓန္တော တံ ဒိသ္မာ “န သက္ကာ ဣမာယ
ဧကိကာယ ဣမံ အဂ္ဂဝိ^၇ ပဋိပဇ္ဇိတုံ၊ ကံ န ခေါ နိဿာယ ဂစ္ဆတိ”တိ ဩလော-
ကေန္တော ထေရံ ဒိသ္မာ “အယံ ဣမံ ဂဏှိတွာ နိက္ခန္တော ဘဝိဿတိ”တိ
စိန္တေတွာ ထေရံ သန္တဇ္ဇေသိ။ အထ နံ သာ ဣတ္ထိ “နေဝ မံ သေ ဘဒန္တော ပဿတိ၊
န အာလပတိ၊ မာ နံ ကိဋ္ဌိ အဝစာ”တိ အာဟ။ သော “ကိ^၈ ပန တံ အတ္တာနံ
ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တံ မမ အာစိက္ခိဿသိ၊ တုယုမေဝ အနုစ္ဆဝိကံ ဣမဿ
ကရိဿာမီ”တိ ဥပ္ပန္နကောဓော ဣတ္ထိယာ အာဃာတေန ထေရံ ပေါထေတွာ
တံ အာဒါယ နိဝတ္တိ။ ထေရဿ သကလသရိရံ သဗ္ဗာတဂဏှံ အဟောသိ။
အထဿ ဝိဟာရံ ဂတကာလေ ဘိက္ခု။ သရိရံ သမ္မာဟန္တာ ဂဏှော ဒိသ္မာ “ကိ^၉
ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိ^{၁၀} သူ။ သော တေသံ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ ဘိက္ခု။
“အာဝုသော တသ္မိ^{၁၁} ပုရိသေ ဧဝံ ပဟရန္တေ တံ ကိ^{၁၂} အဝစ၊ ကိ^{၁၃} ဝါ တေ
ကောဓော ဥပ္ပန္နော”တိ။ “န မေ အာဝုသော ကောဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ”တိ ဝုတ္တေ
သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဘန္တေ သေ ဘိက္ခု၊ ကောဓော

၁-အသံသဠံ အနာလယစာရန္တိ အတ္ထော (သိ)၊ အသံသဠံ အနာလယံ စရိတန္တိ အတ္ထော (က)
၂-အနာလယစာရိနံ (သိ)

တေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ'တိ ဝုစ္စမာနော 'န မေ အာဂုသော ကောဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ'တိ အဘူတံ ဝတွာ အညံ ဗျာကရောတိ"တိ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ တေသံ ကထံ သုတွာ "ဘိက္ခဝေ ဒိဏာသဝါ နာမ နိဟိတဒဏှာ၊ တေ ပဟရန္တေသုပိ ကောဓံ န ကရောန္တိယေဝါ"တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၅။ “နိဓာယ ဒဏှံ ဘူတေသု၊ တသေသု ထာဝရေသု စ။
ယော န ဟန္တိ န ဃာတေတိ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ။

တတ္ထ နိဓာယာတိ နိက္ခိပိတွာ ဩရောပေတွာ။ တသေသု ထာဝရေသု စာတိ တဏှာဘာသေန^၁ တသေသု၊ တဏှာအဘာဝေန ထိရတာယ ထာဝရေသု စ။ ယော န ဟန္တိ တိ ယော ဧဝံ သဗ္ဗသတ္တေသု ဝိဂတပဋိသတာယ နိက္ခိတ္တဒဏှာ နေဝ ကဋ္ဌိ သယံ ဟနတိ၊ န အညေ ဃာတေတိ၊ တမဟံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသုတိ။
အညတရတိက္ခုဝတ္ထု ဗာဝိသတိမံ။

၂၃-သာမဏေရာနံ ဝတ္ထု

အဝိရုဒ္ဓန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စတ္တာရော သာမဏေရေ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကာ ကိရ မြာဟ္မဏီ စတုန္တံ ဘိက္ခုနံ ဥဒ္ဓေသဘတ္တံ သဇ္ဇေတွာ မြာဟ္မဏံ အာဟ “ဝိဟာရံ ဂန္တော စတ္တာရော မဟလ္လကမြာဟ္မဏေ ဥဒ္ဓိသဘာဝတွာ၊ အာနေဟိ”တိ။ သော ဝိဟာရံ ဂန္တော “စတ္တာရော မေ မြာဟ္မဏေ ဥဒ္ဓိသဘာဝတွာ၊ ဒေထာ”တိ အာဟ။ တဿ သံကိစ္စော ပဏှိတော သောပါကော ရေဝတောတိ သတ္တဝသိကာ စဘူရော ဒိဏာသဝသာမဏေရာ ပါပုဏိံသု။ မြာဟ္မဏီ မဟာရဟာနိ အာသနာနိ ပညာပေတွာ ဌိတာ သာမဏေရေ ဒိသ္မာဝ ကုပိတာ ဥဒ္ဓနေ ပက္ခိတ္တလောဏံ ဝိယ တဋ္ဌတဋ္ဌာယမာနာ “တံ ဝိဟာရံ ဂန္တော အတ္တနော နတ္ထုမတ္ထေပိ အပ္ပဟောန္တေ စတ္တာရော ကုမာရကေ ဂဟေတွာ အာဂတောသိ”တိ ဝတွာ တေသံ တေသု အာသနေသု နိသီဒိတုံ အဒတွာ နိစပိဋ္ဌကာနိ အတ္ထရိတွာ “ဧတေသု နိသီဒထာ”တိ ဝတွာ “ဂစ္ဆ မြာဟ္မဏ၊ မဟလ္လကေ ဩလောကေတွာ

၁-တဏှာဘာသေန (က) ၂-ဥဒ္ဓိသိတွာ (သီ၊ သျာ) ၃-ဥဒ္ဓိသာပေတွာ (သီ)

အာနေဟီ”တိ အာဟ။ မြာဟ္မဏော ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ ဒိသ္မာ “ဧေ၊ အမှာကံ ဂေဟံ ဂမိဿာမာ”တိ အာနေသိ။ ထေရော အာဂန္ဓာ သာမဏေရေ ဒိသ္မာ “ဣမေဟိ မြာဟ္မဏေဟိ ဘတ္တံ လဒ္ဓ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “န လဒ္ဓ”န္တိ ဝုတ္တေ စတုန္ဒမေဝ ဘတ္တဿ ပဋိယတ္တဘာဝံ ဥတွာ “အာဟရ မေ ပတ္တ”န္တိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ မြာဟ္မဏီပိ “ကိံ ဣမိနာ ဝုတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧတေသံ နိသိန္ဓာနံ မြာဟ္မဏာနံ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ၊ အာဟရ မေ ပတ္တ”န္တိ အတ္တနော ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဂတော၊ န ဘုဒ္ဓိတုကာမော ဘဝိဿတိ၊ သီဃံ ဂန္ဓာ အညံ ဩလောကေတွာ အာနေဟီတိ။ မြာဟ္မဏော ဂန္ဓာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ ဒိသ္မာ တထေဝ ဝတွာ အာနေသိ။ သောပိ သာမဏေရေ ဒိသ္မာ တထေဝ ဝတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ အထ နံ မြာဟ္မဏီ အာဟ “ဧတေ န ဘုဒ္ဓိတုကာမာ၊ မြာဟ္မဏဝါဒကံ” ဂန္ဓာ ဧကံမဟလ္လကမြာဟ္မဏံ အာနေဟီ”တိ။

သာမဏေရာပိ ပါတောဝ ပဋ္ဌာယ ကိဉ္စိ အလဘမာနာ ဇိဃန္တာယ ပိဋိတာ နိသိဒိ”သု။ အထ နေသံ ဂုဏတေဇေန သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော အာဝဇ္ဇေန္တော တေသံ ပါတောဝ ပဋ္ဌာယ နိသိန္ဓာနံ ကံလန္တဘာဝံ ဥတွာ “မယာ တတ္ထ ဂန္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဇရာဇိဏှော မဟလ္လကမြာဟ္မဏော ဟုတွာ တသ္မိံ မြာဟ္မဏဝါဒကေ မြာဟ္မဏာနံ အဂ္ဂါသနေ နိသိဒိ။ မြာဟ္မဏော တံ ဒိသ္မာ “ဣဒါနိ မေ မြာဟ္မဏီ အတ္တမနာ ဘဝိဿတိ”တိ “ဧဟိ ဂေဟံ ဂမိဿာမာ”တိ တံ အာဒါယ ဂေဟံ အဂမာသိ။ မြာဟ္မဏီ တံ ဒိသ္မာဝ တုဋ္ဌစိတ္တာ ဒ္ဓိသု အာသနေသု အတ္တရဏံ ဧကသ္မိံယေဝ အတ္တရိတွာ “အယျ ဣဓ နိသိဒါဟီ”တိ အာဟ။ သက္ကော ဂေဟံ ပဝိသိတွာ စတ္တာရော သာမဏေရေ ပဉ္စပတိဋ္ဌိဟေန ဝဋ္ဌိတွာ တေသံ အာသနပရိယန္တေ ဘူမိယံ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒိ။ အထ နံ ဒိသ္မာ မြာဟ္မဏီ မြာဟ္မဏံ အာဟ “အဟော တေ အာနိတော မြာဟ္မဏော၊ ဧတမ္ပိ ဥမ္ပတ္တကံ” ဂဟေတွာ အာဂတောသိ၊ အတ္တနော နတ္ထုမတ္ထေ ဝဋ္ဌေန္တော ဝိစရတိ၊ ကိံ ဣမိနာ၊ နိဟရာဟိ န”န္တိ။ သော ခန္ဓေပိ ဟတ္ထေပိ ကန္တာယပိ ဂဟေတွာ နိက္ကမိယမာနော ဥဋ္ဌာတုမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ။ အထ နံ မြာဟ္မဏီ “ဧဟိ မြာဟ္မဏ၊ တံ ဧကသ္မိံ ဟတ္ထေ ဂဏှ၊ အဟံ ဧကသ္မိံ ဟတ္ထေ ဂဏှိဿာမိ”တိ ဥဘောပိ ဒ္ဓိသု ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ ပိဋိယံ ပေါထေန္တာ ဂေဟဒ္ဓါရတော ဗဟိ အကံသု။ သက္ကောပိ နိသိန္ဓဋ္ဌာနေယေဝ နိသိန္ဓော ဟတ္တံ ပရိဝတ္ထေသိ။ တေ နိဝတ္တိတွာ တံ နိသိန္ဓမေဝ ဒိသ္မာ ဘိတရဝံ ရဝန္တာ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော အတ္တနော သက္ကဘာဝံ ဇာနာပေသိ။ အထ နေသံ အာဟာရံ အဒိသု။ ပဉ္စပိ

၁-မြာဟ္မဏဝါဒကံ (သီ) ၂-ဧတံ ဝိတုမတ္တကံ (သီ၊ က)
ဓမ္မပဒ-၄ ၂-၂၇

ဇနာ အာဟာရံ ဂဟေတွာ ဧကော ကဏ္ဍိကာမဏ္ဍလံ ဝိနိဝိဿန္တာ၊ ဧကော ဆဒနဿ ပုရိမဘာဂံ၊ ဧကော ပုစ္ဆိမဘာဂံ၊ ဧကော ပထဝီယံ နိမုဇ္ဇိတွာ၊ သက္ကောပိ ဧကေန ဌာနေန နိက္ခမိတိ^၁ ဧဝံ ပဉ္စဓာ အဂမံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ စ ပန တံ ဂေဟံ ပဉ္စဆိဒ္ဓဂေဟံ ကိရ နာမ ဇာတံ။

သာမဏေရေပိ ဝိဟာရံ ဂတကာလေ ဘိက္ခု။ “အာဝုသော ကိဒိသ”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ မာ နော ပုစ္ဆိတ္ထု၊ အမှာကံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ မြာဟ္မဏီ ကောဓာ-ဘိဘူတာ ပညတ္တာသနေသု နော နိသိဒိတုမ္ပိ အဒတွာ “သိသံ သိသံ မဟလ္လက-မြာဟ္မဏံ အာနေဟိ”တိ အာဟ။ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော အာဂန္တာ အမေ ဒိသ္မာ “ဣမေသံ နိသိန္ဒုမြာဟ္မဏာနံ လဒ္ဓု ဝဇ္ဇတိ”တိ ပတ္တံ အာဟရာပေတွာ နိက္ခမိ။ “အညံ မဟလ္လကံ မြာဟ္မဏံ အာနေဟိ”တိ ဝုတ္တေ မြာဟ္မဏော မဟာမောဂ္ဂလ္လာ-နတ္ထေရံ အာနေသိ၊ သောပိ အမေ ဒိသ္မာ တထေဝ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ အထ မြာဟ္မဏီ “န ဧတေ ဘုဒ္ဓိတုကာမာ၊ ဂစ္ဆ မြာဟ္မဏဝါဒကတော ဧကံ မဟလ္လက-မြာဟ္မဏံ အာနေဟိ”တိ မြာဟ္မဏံ ပဟိဏိ။ သော တတ္ထ ဂန္တာ မြာဟ္မဏ-ဝေသေန အာဂတံ သက္ကံ အာနေသိ၊ တဿ အာဂတကာလေ အမှာကံ အာဟာရံ အဒံသုတိ။ ဧဝံ ကရောန္တာနံ ပန တေသံ တုမေ န ကုဇ္ဈိတ္တာတိ။ န ကုဇ္ဈိမှာတိ။ ဘိက္ခု။ တံ သုတွာ သတ္ထု အာရောစေသံ “ဘန္တေ ဣမေ ‘န ကုဇ္ဈိမှာ’တိ အဘူတံ ဝတွာ အညံ ဗျာကရောန္တိ”တိ။ သတ္ထာ “ဘိက္ခဝေ ဒိဏာသဝါ နာမ ဝိရုဒ္ဓေသုပိ? န ဝိရုဇ္ဈန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါယမာဟ—

၄၀၆။ “အဝိရုဒ္ဓံ ဝိရုဒ္ဓေသု၊ အတ္တဒဏ္ဍေသု နိဗ္ဗုတံ။
သာဒါနေသု အနာဒါနံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ။

တတ္ထ အဝိရုဒ္ဓန္တိ အာဃာတဝသေန ဝိရုဒ္ဓေသုပိ လောကီယမဟာဇနေသု အာဃာတာဘာဝေန^၄ အဝိရုဒ္ဓံ။ ဟတ္ထဂတေ ဒဏ္ဍေ ဝါ သတ္တေ ဝါ အဝိဇ္ဇမာနေပိ^၅ ပရေသံ ပဟာရဒါနတော အဝိရတတ္တာ အတ္တဒဏ္ဍေသု ဇနေသု နိဗ္ဗုတံ နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍံ၊ ပဉ္စန္ဒံ ခန္ဓာနံ အဟံ မမန္တိ ဂဟိတတ္တာ သာဒါနေသု တဿ ဂဟဏဿ အဘာဝေန အနာဒါနံ တံ ဧဝရူပံ အဟံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါနိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
သာမဏေရာနံ ဝတ္ထု တေဝိသတိမံ။

၁-နိက္ခမိတွာတိ(သီ၊က) ၂-ဧဝံ ပဉ္စပိ ဇနာ ပဉ္စဌာနာနိ အဂမံသု (သျာ၊က) ၃-ဝိရုဒ္ဓေဟိပိ (သီ၊က)
၄-အာဃာတဝသေန (က) ၅-ဟတ္ထဂတေဟိ ဒဏ္ဍေဟိ ဝါ သတ္တေဟိ ဝါ(သီ)

၂၄-မဟာပန္နကတ္ထေရဝတ္ထု

ယဿ ရာဂေါ စာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ပိဟရန္တော မဟာပန္နကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ဟာယသ္မာ စူဠပန္နကံ စတုဟိ မာသေဟိ ဧကံ ငါထံ ပဂုဏံ ကာတုံ အသက္ကောန္တံ “တွံ သာသနေ အာဗ္ဗော၊ ဂိဟိဘောဂံ ပိ ပရိဟိနော၊ ကိံ တေ ဣမ ဝါသေန၊ ဣတော နိက္ခမာ”တိ ပိဟာရာ နိက္ခဗိတွာ ဒွါရံ ထကေသိ။ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော မဟာပန္နကတ္ထေရေန ဣဒံ နာမ ကတံ၊ ဒီဏာသဝါနမ္ပိ မညေကောဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဒီဏာသဝါနံ ရာဂါဒယော ကိလေသာ အတ္ထိ၊ မမ ပုတ္တေန အတ္ထပုရေက္ခာရတာယ စေဝ ဓမ္မပုရေက္ခာရတာယ စ ကတ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၇။ “ယဿ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ၊ မာနော မက္ခော စ ပါတိတော။ သာသပေါရိဝ အာရဂ္ဂါ၊ တမဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏ”န္တိ။

တတ္ထ အာရဂ္ဂါတိ ယသေတေ ရာဂါဒယော ကိလေသာ၊ အယဉ္စ ပရဂုဏ-မက္ခနလက္ခဏော မက္ခော အာရဂ္ဂါ သာသပေါ ပိယ ပါတိတော၊ ယထာ သာသပေါ အာရဂ္ဂေ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ စိတ္တေ န သန္တိဋ္ဌတိ၊ တမဟံ ဗြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
မဟာပန္နကတ္ထေရဝတ္ထု စတုဝိသတိမံ။

၂၅-ပိလိန္ဒဝစ္ဆတ္ထေရဝတ္ထု

အကတ္တသန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ပိဟရန္တော ပိလိန္ဒ-ဝစ္ဆတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရာယသ္မာ “ဧဟိ ဝသလိ၊ ယာဟိ ဝသလီ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တော ဂိဟိပိ ပဗ္ဗဇိတေပိ ဝသလိဝါဒေနေဝ သမုဒါစရတိ။ အထေကဒိဝသံ သမ္ပ-ဟုလာ ဘိက္ခု။ သတ္ထု အာရောစေသုံ “အာယသ္မာ ဘန္တေ ပိလိန္ဒဝစ္ဆော ဘိက္ခု။ ဝသလိဝါဒေန သမုဒါစရတိ”တိ။ သတ္တာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ

တွံ ပိလိန္ဒဝစ္ဆ ဘိက္ခု။ ဝသလိဝါဒေန သမုဒါစရသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ တဿာယသ္မတော ပုဗ္ဗေနိဝါသံ မနသိကရိတွာ “မာ ခေါ တုမှေ ဘိက္ခဝေ ဝစ္ဆဿ ဘိက္ခုနော ဥဇ္ဈာယိတ္ထ၊ န ဘိက္ခဝေ ဝစ္ဆော ဒေါသန္တရော ဘိက္ခု။ ဝသလိဝါဒေန သမုဒါစရတိ၊ ဝစ္ဆဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပဉ္စဇာတိသတာနိ အဗ္ဗောကိဏ္ဍာနိ သဗ္ဗာနိ တာနိ မြာဟူဏကုလေ ပစ္စာဇာတာနိ၊ သော တဿ ဒီဃရတ္တံ ဝသလိဝါဒေါ သမုဒါစိဏ္ဍော၊ ဒီဏာ- သဝဿ နာမ ကက္ကသံ ဖရသံ ပရေသံ မဗ္ဗဃဋ္ဌနဝစနမေဝ^၁ နတ္ထိ။ အာစိဏ္ဍ- ဝသေန ဟိ မမ ပုတ္တော ဧဝံ ကထေတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၈။ “အကက္ကသံ ဝိညာပနိံ၊ ဂိရံ သစ္စ’မုဒီရယေ။
ယာယ နာဘိသဇေ ကဗ္ဗိ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ အကက္ကသန္တိ အဖရသံ။ ဝိညာပနိန္တိ အတ္ထဝိညာပနိံ။ သစ္စန္တိ ဘူတတ္ထံ။ နာဘိသဇေတိ ယာယ ဂိရာယ အညံ ကုဇ္ဈာပနဝသေန န လဂ္ဂါပေယျ၊ ဒီဏာ- သဝေါ နာမ ဧဝရူပမေဝ ဂိရံ ဘာသေယျ၊ တသ္မာ တမဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ပိလိန္ဒဝစ္ဆတ္ထေရဝတ္ထု၊ ပဉ္စဝိသတိမံ။

၂၆-အညတရတ္ထေရဝတ္ထု

ယောဓ ဒီဃန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အည- တရတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော မြာဟူဏော သရီရဂန္ဓဂဟဏ- တယေန ဥတ္တရသာဋကံ အပနေတွာ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ ဂေဟဒ္ဓါရာ- တိမုခေါ^၂ နိသိဒိ။ အထေကော ဒီဏာသဝေါ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တော တံ သာဋကံ ဒိသ္မာ ဣတော စိတော စ ဩလောကေတွာ ကဗ္ဗိ အပဿန္တော “နိဿာမိကော အယ”န္တိ ပံသုကူလံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ဂဏှိ။ အထ နံ မြာဟူဏော ဒိသ္မာ အက္ကောသန္တော ဥပသင်္ကမိတွာ “မုဏ္ဍက သမဏ မမ သာဋကံ ဂဏှသီ”တိ အာဟ။ တဝေသော မြာဟူဏာတိ။ အာမ သမဏာတိ။

၁-ဃဋ္ဌနဝသေန (က)

၂-ဂေဟဒ္ဓါရေ ဗဟိမုခေါ(သျှ၊က)

“မယာ ကဋ္ဌိ အပဿန္တေန ပံသုကူလသညာယ ဂဟိတော၊ ဂဏှ န”န္တိ တဿ ဒတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တော ဘိက္ခုနံ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထဿ ဝစနံ သုတွာ ဘိက္ခု တေန သဒ္ဓိံ ကေဋ္ဌိံ ကရောန္တာ “ကိံ န ခေါ အာဝုသော သာဠကော ဒီဃော ရဿော ထူလော သဏှော”တိ။ အာဝုသော ဒီဃော ဝါ ဟောတု ရဿော ဝါ ထူလော ဝါ သဏှော ဝါ၊ နတ္ထိ မယံ တသ္မိံ အာလယော၊ ပံသုကူလသညာယ နံ ဂဏှိန္တိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု တထာဂတဿ အာရောစေသံ “ဧသ ဘန္တေ ဘိက္ခု အဘူတံ ဝတွာ အညံ ဗျာကရောတိ”တိ။ သတ္ထာ “ဘူတံ ဘိက္ခဝေ ဧသ ကထေတိ၊ ဒိဏာသဝါ နာမ ပရေသံ သန္တကံ န ဂဏှန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀၉။ “ယောခ ဒီဃံ ဝ ရဿံ ဝါ၊ အဏုံ ထူလံ သုဘာသုဘံ။
 လောကေ အဒိန္နံ နာဒိယတိ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ။

တဿတ္ထော—သာဠကဘာရဏာဒီသု ဒီဃံ ဝါ ရဿံ ဝါ မဏိမုတ္တာ-ဒီသု အဏုံ ဝါ ထူလံ ဝါ မဟဂ္ဂအပ္ပဂ္ဂဝသေန သုဘံ ဝါ အသုဘံ ဝါ ယော ပုဂ္ဂလော ဣမသ္မိံ သောကေ ပရပရိဂ္ဂဟိတံ နာဒိယတိ၊ တမဟံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါ-မီတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 အညတရတ္ထေရဝတ္ထု ဆဗ္ဗိသတိမံ။

၂၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

အာသာ ယဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရံ အာရဟ္မ ကထေသိ။

ထေရော ကိရ ပဉ္စဘိက္ခုသတပရိဝါရော ဇနပဒေ ဧကံ ဝိဟာရံ ဂန္တော ဝဿံ ဥပဂဋ္ဌိ။ မနုဿာ ထေရံ ဒိသ္မာ ဗဟုံ ဝဿာဝါသိကံ ပဋိသုဏိံ သု။ ထေရော ပဝါရေတွာ သဗ္ဗသ္မိံ ဝဿာဝါသိကေ အသမ္ပတ္တေယေဝ သတ္ထု သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တော ဘိက္ခု အာဟ “ဒဟရာနဉ္စေဝ သာမဏေရာနဉ္စ မနုဿေဟိ ဝဿာဝါသိကေ အာဟဠေ ဂဟေတွာ ပေသေယျာထ၊ ဌပေတွာ ဝါ သာသနံ ပဟိဏေယျာထာ”တိ။ ဧဝံ ဝတွာ စ ပန သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသံ “အဇ္ဇာပိ မညေ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ တဏှာ အတ္ထိယေဝ။

တထာ ဟိ မနုဿေဟိ ဝဿာဝါသိကေ ဒိန္ဓေ အတ္တနော သဒ္ဓိဝိဟာရိကာနံ
 ‘ဝဿာဝါသိကံ ပေသေယျာထ၊ ဌပေတွာ ဝါ သာသနံ ပဟိဏေယျာထာ’တိ
 ဘိက္ခူနံ ဝတွာ အာဂဘော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ
 တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န
 ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တဿ တဏှာ အတ္ထိ၊ မနုဿာနံ ပန ပုညတော ဒဟရ-
 သာမဏေရာနဉ္စ ဓမ္မိကလာဘတော ပရိဟာနိ မာ အဟောသိတိ တေနေဝံ
 ကထိတ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၀။ “အာသာ ယဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမိ ဝ။
 နိရာသာသံ ဝိသံယုတ္တံ၊ တမဟံ ဗြူမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ အာသာတိ တဏှာ။ နိရာသာသန္တိ နိတ္တဏှံ။ ဝိသံယုတ္တန္တိ သဗ္ဗ-
 ကိလေသေဟိ ဝိသံယုတ္တံ တမဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တဝိသတိမံ။

၂.၈-မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဝတ္ထု

ယဿာလယာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာ-
 မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပုရိမသဒိသမေဝ။ ဣဓ ပန သတ္တာ
 မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ နိတ္တဏှာဘာဝံ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၁။ “ယဿာလယာ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ အညာယ အကထံကထိ။
 အမတောဂဓ’မနုပ္ပတ္တံ၊ တမဟံ ဗြူမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ အာလယာတိ တဏှာ။ အညာယ အကထံကထိတိ အဋ္ဌ ဝတ္ထုနိ
 ယထာဘူတံ ဇာနိတွာ အဋ္ဌဝတ္ထုကာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆော။ အမတော-
 ဂဓမနုပ္ပတ္တန္တိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ဩဂါဟေတွာ အနုပ္ပတ္တံ တမဟံ မြာဟူဏံ
 ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဝတ္ထု အဋ္ဌဝိသတိမံ။

၁-နိရာသယန္တိ (သိ)

၂၉-ရေဝတတ္ထေရဝတ္ထု

ယောဓ ပုညဉ္ဇာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တော
ရေဝတတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု “ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ”တိ
ဂါထာဝဏ္ဏနာယ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ ဝုတ္တံ ဟိ တတ္ထု—

ပုန ဧကဒိဝသံ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဟော သာမဏေရဿ
လာဘော၊ အဟော ပုညံ၊ ယေန ဧကကေန ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ပဉ္စကုဋ္ဌာ-
ဂါရသတာနိ ကတာနိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ
ကဿာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္ထေ “ဘိက္ခဝေ မယံ
ပုတ္တဿ နေဝ ပုညံ အတ္ထိ၊ န ပါပံ၊ ဥဘယမဿ ပဟိန”န္တိ ဝတွာ ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၄၁၂။ “ယောဓ ပုညဉ္ဇ ပါပဉ္စ၊ ဥဘော သင်္ဂ’မုပစ္စဂါ။
အသောကံ ဝိရဇံ သုဒ္ဓံ၊ တမဟံ ပြုမိ ပြာဟ္မဏ”န္တိ။

တတ္ထ ဥဘောတိ ဒွေပိ ပုညာနိ စ ပါပါနိ စ ဆဉ္စေတွာတိ အတ္ထော။ သင်္ဂန္တိ
ရာဂါဒိဘေဒံ သင်္ဂံ။ ဥပစ္စဂါတိ အတိက္ကန္တော။ ဝဋ္ဋမူလကသောကာဘာဝေန
အသောကံ အပ္ပန္နရေ ရာဂရဇာဒိနံ အဘာဝေန ဝိရဇံ နိရူပတ္တိလေသတာယ
သုဒ္ဓံ တမဟံ ပြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ရေဝတတ္ထေရဝတ္ထု ဧကေနတိံ သတိမံ။

၃၀-စန္ဒာဘတ္တေရဝတ္ထု

စန္ဒံဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စန္ဒာဘတ္တေရံ
အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တကြာယံ အနုပုဗ္ဗိ ကထာ—အတိတေ ဧကော ဗာရာဏသိဝါသီ
ဝါဏိဇော “ပစ္စန္ဒံ ဂန္တာ စန္ဒနံ အာဟရိဿာမီ”တိ ဗဟူနိ ဝတ္ထာဘရဏာဒိနိ
ဂဟေတွာ ပဉ္စဟိ သကဋ္ဌသတေဟိ ပစ္စန္ဒံ ဂန္တာ ဂါမဒ္ဓါရေ နိဝါသံ ဂဟေတွာ
အဋ္ဌဝိယံ ဂေါပါလဒါရကေ ပုစ္ဆိ “ဣမသ္မိ” ဂါမေ ပဗ္ဗတပါဒကမ္ပိကော

ကောစိ မနုဿော အတ္ထိ”တိ။ အာမ အတ္ထိတိ။ ကော နာမေသောတိ။ အသုကော နာမာတိ။ ဘရိယာယ ပနဿ ပုတ္တာနံ ဝါ ကိံနာမန္တိ။ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌာတိ။ ကဟံ ပနဿ ဌာနေ ဂေဟန္တိ။ အသုကဌာနေ နာမာတိ။ သော တေဟိ ဒိန္နသညာယ သုခယာနကေ နိသီဒိတွာ တဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ ဂန္ဓာ ယာနာ ဩရုယ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ “အသုကနာမေ”တိ တံ ဣတ္ထိံ ပက္ခောသိ။ သာ “ဧကော နော ဉ္ဇတကော ဘဝိဿတိ”တိ ဝေဂေနာဂန္ဓာ အာသနံ ပညာပေသိ။ သော တတ္ထ နိသီဒိတွာ နာမံ ဝတွာ “မမ သဟာယော ကဟ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အရညံ ဂတော သာမိတိ။ “မမ ပုက္ခော အသုကော နာမ၊ မမ ဝိတာ အသုကာ နာမ ကဟ”န္တိ သဗ္ဗေသံ နာမံ ကိတ္ထေန္တောဝ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာနိ နေသံ ဝတ္တာဘရဏာနိ ဒဒေယျာသိ၊ သဟာယဿာပိ မေ အဋ္ဌဝိတော အာဂတကာလေ ဣဒံ ဝတ္တာဘရဏံ ဒဒေယျာသိ”တိ အဒါသိ။ သာ တဿ ဉ္ဇာရံ သက္ကာရံ ကတွာ သာမိကဿ အာဂတကာလေ “သာမိ ဣမိနာ အာဂတကာလတော ပဌာယ သဗ္ဗေသံ နာမံ ဝတွာ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ ဒိန္န”န္တိ အာဟ။ သောပိဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကရိ။

အထ နံ သာယံ သယနေ နိသိန္ဓော ပုစ္ဆိ “သမ္မ ပဗ္ဗတပါဒေ စရန္တေန ဘေ ကိံ ဗဟံ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ”န္တိ။ အညံ န ပဿာမိ၊ ရတ္တသာခါ ပန မေ ဗဟူ ရုက္ခာ ဒိဋ္ဌာတိ။ ဗဟူ ရုက္ခာတိ။ အာမ ဗဟူတိ။ တေန ဟိ တေ အမှာကံ ဒသေဟိတိ တေန သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ ရတ္တစန္ဒနရက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပူရေတွာ အာဂစ္ဆန္တော တံ အာဟ “သမ္မ ဗာရာဏသိယံ အသုကဌာနေ နာမ မမ ဂေဟံ၊ ကာလေန ကာလံ မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆေယျာသိ၊ အညေန စ မေ ပဏ္ဍာကာရေန အတ္ထော နတ္ထိ၊ ရတ္တသာခရက္ခေ ဧဝ အာဟရေယျာသိ”တိ။ သော “သာမူ”တိ ဝတွာ ကာလေန ကာလံ တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော ရတ္တစန္ဒနမေဝ အာဟရတိ၊ သောပိဿ ဗဟုဓနံ ဒေတိ။

တတော အပရေန သမယေန ပရိနိဗ္ဗုတေ ကဿပဒသဗလေ ပတိဋ္ဌိတေ ကဉ္စနထူပေ သော ပုရိသော ဗဟံ စန္ဒနံ အာဒါယ ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ အထဿံ သော သဟာယကော ဝါဏိဇော ဗဟံ စန္ဒနံ ပိသာပေတွာ ပါတိံ ပူရေတွာ “ဧဟိ သမ္မ၊ ယာဝ ဘတ္တံ ပစတိ၊ တာဝ စေတိယကရဏဌာနံ ဂန္ဓာ အာဂမိဿာမာ”တိ တံ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္ဓာ စန္ဒနပူဇံ အကာသိ။ သော-ပိဿ ပစ္စန္ဒဝါသိ သဟာယကော စေတိယကုစ္ဆိယံ စန္ဒနေန စန္ဒမဏ္ဍလံ အကာသိ။ ဧတ္တကမေဝဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ။

၁-ကိံကိန္နာမန္တိ (သိ)

သော တတော စုတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ တတ္ထ
 ခေပေတွာ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ရာဇဂဟနဂရေ ပြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ
 နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ နာဘိမဏ္ဍလတော စန္ဒမဏ္ဍလသဒိသာ ပဘာ ဥဋ္ဌဟိ၊ တေနဿ
 စန္ဒာဘောတွေဝ နာမံ ကရိံသု။ စေတိယေ ကိရဿ စန္ဒမဏ္ဍလကရဏ-
 နိဿန္ဓော ဒေ။ ပြာဟ္မဏာ စိန္တယိံသု “သက္ကာ အမှေဟိ ဣမံ ဂဟေတွာ
 လောကံ ခါဒိတု”န္တိ။ တံ ယံနေ နိဿိဒါပေတွာ “ယော ဣမဿ သရီရံ
 ဟတ္ထေန ပရာမသတိ၊ သော ဧဝရူပံ နာမ ဣဿရိယသမ္ပတ္တိံ လဘတိ”တိ ဝတွာ
 ဝိစရိံသု။ သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ ဒဒမာနာ ဧဝ တဿ သရီရံ ဟတ္ထေန
 ဖုသိတုံ လဘန္တိ။ တေ ဧဝံ အနုဝိစရန္တာ သာဝတ္ထိံ အနုပုတ္တာ နဂရဿ စ
 ဝိဟာရဿ စ အန္တရာ နိဝါသံ ဂဏိံသု။ သာဝတ္ထိယမ္ပိ ပဉ္စကောဋိမတ္တာ
 အရိယသာဝကာ ပုရောဘတ္တံ ဒါနံ ဒတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဂန္ဓမာလဝတ္ထကောသဇ္ဇာဒိ-
 ဟတ္တာ ဓမ္မဿဝနာယ ဂစ္ဆန္တိ။ ပြာဟ္မဏာ တေ ဒိသ္မာ “ကဟံ ဂစ္ဆထာ”တိ
 ပုတ္တိံသု။ သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မဿဝနာယာတိ။ ဧဝ တတ္ထ ဂန္ဓာ ကိံ ကရိဿထ၊
 အမှာကံ စန္ဒာဘဿ ပြာဟ္မဏဿ အာနုဘာဝသဒိသော အာနုဘာဝေါ နတ္ထိ။
 တေဿ ဟိ သရီရံ ဖုသန္တာ ဣဒံ နာမ လဘန္တိ၊ ဧဝ ပဿထ နန္တိ။ တုမှာကံ
 စန္ဒာဘဿ ပြာဟ္မဏဿ ကော အာနုဘာဝေါ နာမ၊ အမှာကံ သတ္တာယေဝ
 မဟာနုဘာဝေါတိ။ တေ အညမညံ သညာပေတုံ အသက္ကောန္တာ “ဝိဟာရံ
 ဂန္ဓာ စန္ဒာဘဿ ဝါ အမှာကံ ဝါ သတ္ထု အာနုဘာဝံ ဇာနိဿာမာ”တိ တံ
 ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ အဂမံသု။

သတ္တာ တသ္မိံ အတ္တနော သန္တိကံ ဥပသင်္ကမန္တေယေဝ စန္ဒာဘာယ အန္တ-
 ရဓာနံ အကာသိ။ သော သတ္ထု သန္တိကေ အင်္ဂါရပတ္တိယံ ကာကော ဝိယ
 အဟောသိ။ အထ နံ ကေမန္တံ နယိံသု၊ အာဘာ ပဋိပါကတိကာ အဟောသိ။
 ပုန သတ္ထု သန္တိကံ အာနယိံသု၊ အာဘာ တထေဝ အန္တရဓာယိ။ ဧဝံ တိက္ခတ္ထု
 ဂန္ဓာ အန္တရဓာယမာနံ အာဘံ ဒိသ္မာ စန္ဒာဘော စိန္တေသိ “အယံ အာဘာယ
 အန္တရဓာနမန္တံ ၂ ဇာနာတိ မညေ”တိ။ သော သတ္တာရံ ပုတ္တိ “ကိံ န ခေါ
 အာဘာယ အန္တရဓာနမန္တံ ဇာနာထာ”တိ။ အာမ ဇာနာမိတိ။ , တေန
 ဟိ မေ ဒေထာတိ။ န သက္ကာ အပဗ္ဗဇိတဿ ဒါတုန္တိ။ သော ပြာဟ္မဏေ
 အာဟ “ဧတသ္မိံ မန္တေ ဂဟိတေ အဟံ သကလဇမ္ပုဒိပေ ဇေဋ္ဌကော
 ဘဝိဿာမိ၊ တုမှေ ဧတ္ထေဝ ဟောထ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိတွာ ကတိပါဟေနေဝ မန္တံ
 ဂဏိံဿာမိ”တိ။ သော သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇံ ယာစိတွာ ဥပသမ္ပုဇ္ဇိ။ အထဿ

၁-ဝေဇေတုန္တိ (က) ၂-အန္တရဓာပနမန္တံ (သိ)

ဒွတ္တိံသာကာရံ အာစိက္ခိ။ သော “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဣဒံ မန္တဿ ပရိကမ္ပံ သဇ္ဈာယိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ မြာဟ္မဏာပိ အန္တရန္တရာ အာဂန္တော “ဂဟိတော တေ မန္တော”တိ ပုစ္ဆန္တိ။ န တာဝ ဂဏှာမိတိ။ သော ကတိပါဟေနေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ မြာဟ္မဏေဟိ အာဂန္တော ပုစ္ဆိတကာလေ “ယာထ တုမှေ၊ ဣဒါနာဟံ အနာဂမနဓမ္မော ဇာတော”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု တထာဂတဿ အာရောစေသုံ “အယံ ဘန္တေ အဘူတံ ဝတွာ အညံ ဗျာကရေတိ”တိ။ သတ္ထာ “ဒိဏာသဝေါဣဒါနိ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော စန္ဒာဘော”၊ ဘူတမေဝေသ ကထေတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၃။ “စန္ဒံ ဝိမလံ သုဒ္ဓံ၊ ဝိပ္ပသန္ဓမနာဝိလံ။
 နန္ဒိဘဝပရိက္ခိဏံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ။

တတ္ထ ဝိမလန္တိ အပ္ပာဒိမလရဟိတံ။ သုဒ္ဓန္တိ နိရူပက္ခိလေသံ။ ဝိပ္ပသန္ဓန္တိ ပသန္ဓစိတ္တံ။ အနာဝိလန္တိ ကိလေသာဝိလတ္တရဟိတံ။ နန္ဒိဘဝပရိက္ခိဏန္တိ တိသုဘဝေသု ပရိက္ခိဏတဏှံ တမဟံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 စန္ဒာဘတ္ထေရဝတ္ထု တိံသတိမံ။

၃၁-သီဝလိတ္ထေရဝတ္ထု

ယော ဣမန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ကုဏ္ဍကောလိယံ^၁ နိဿာယ ကုဏ္ဍောနာဝနေ ဝိဟရန္တော သီဝလိတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ သုပ္ပဝါသာ နာမ ကောလိယဓိတာ သတ္တဝဿာနိ ဂပ္ပံ ဓာရေတွာ သတ္တာဟံ မူဠဂပ္ပာ ဒုက္ခာဟိ တိဗ္ဗာဟိ ကဋုကာဟိ ဝေဒနာဟိ ဖုဋ္ဌာ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝတ သော ဘဂဝါ၊ ယော ဣမဿ ဧဝရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သုပ္ပုဋ္ဌိပန္နော ဝတ တဿ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊ ယော ဣမဿ ဧဝရူပဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ပဋ္ဌိပန္နော။ သုသုခံ ဝတ တံ နိဗ္ဗာနံ၊ ယထိဒံ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ နသံဝိဇ္ဇတိ”တိ^၂ ဣမေဟိ တိဟိ ဝိတက္ကေဟိ

၁-ဒိဏာ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တဿ နန္ဒိ (သိ)

၂-နိက္ခိလေသံ ကိလေသာဝိလတ္တရဟိတံ (သိ)၊ ကိလေသာဒိမလရဟိတံ (သျှာ)၊ ကိလေသာဝိရဟိတံ (က)

၃-ကုဏ္ဍိကောဋိယံ (သျှာ) ၃ ၁-၉၃-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၄-၃ ၁-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

တံ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေန္တိ သာမိကံ သတ္ထု သန္တိကံ ပေသေတွာ တေန တဿာ
 ၀စနေန သတ္ထု ဝန္တနာယ အာရောစိတာယ “သုခိနိ ဟောတု သုပ္ပဝါသာ
 ကောလိယစိတာ၊ အရောဂါအရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာယတူ”တိ သတ္ထာရာ ဝုတ္တက္ခ-
 ဏေယေဝ သုခိနိ အရောဂါ အရောဂံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ
 နိမန္တေတွာ သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ ပုတ္တောပိဿာ ဇာတဒိဝသတော
 ပဋ္ဌာယ ဓမ္မကရဏံ အာဒါယ သံဃဿ ဥဒကံ ပရိဿာဝေသိ။ သော အပရ-
 ဘာဂေ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတော အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ပဿထာဝုသော
 ဧဝရူပေါ နာမ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပန္နော ဘိက္ခု ဧတ္တကံ ကာလံ
 မာတုကုပ္ပိသ္မိံ ဒုက္ခံ အနုဘောသိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန အညေ၊ ဗဟံ ဝတ ဣမိနာ ဒုက္ခံ
 နိတ္တိဏ္ဏန္တိ”။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ
 သန္တိသိန္တာ”တိ ပုတ္တိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘိက္ခဝေ မမ
 ပုတ္တော ဧတ္တကာ ဒုက္ခာ မုစ္စိတွာ ဣဒါနိ နိဗ္ဗာနံ သန္တိကတွာ ဝိဟရတိ”တိ ဝတွာ
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၄။ “ယော’ မံ ပလိပထံ ဒုဂ္ဂံ၊ သံသာရံ မောဟမစ္စဂါ။
 တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော ဈာယိ၊ အနေဇော အကထံကထိ။
 အနုပါဒါယ နိဗ္ဗုတော၊ တမဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏံ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယော ဘိက္ခု ဣမံ ရာဂပလိပထံ စေဝ ကိလေသဒုဂ္ဂဉ္စ
 သံသာရဝဋ္ဋဉ္စ စတုန္တံ အရိယသစ္စာနံ အပ္ပုဂ္ဂိဝိဇ္ဇနကမောဟဉ္စ အတိတော၊
 စတ္တာရော ဩဗေ တိဏ္ဏော ဟုတွာ ပါရံ အနုပ္ပတ္တော၊ ဒုဝိဓေန ဈာနေန ဈာယိ၊
 တဏှာယ အဘာဝေန အနေဇော၊ ကထံကထာယ အဘာဝေန အကထံကထိ၊
 ဥပါဒါနာနံ အဘာဝေန အနုပါဒိယိတွာ ကိလေသနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတော၊ တမဟံ
 ဗြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 သီဝလိတ္ထေရဝတ္ထု ဧကတိံ သတိမံ။

၁-ကိဝ ဗဟူ ဝတ ဣမိနာ ဒုက္ခံ နိတ္တိဏ္ဏန္တိ (သိ)၊ ကိမင်္ဂံ ပန အညေသံ ဗဟူ ဝတ ဣမိနာ
 ဒုက္ခံ နိတ္တိဏ္ဏန္တိ (က)

၃၂-သုန္ဒရသမုဒ္ဒတ္တေရဝတ္ထု

ယောဓ ကာမေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သုန္ဒရ-
သမုဒ္ဒတ္တေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ကုလပုတ္တော သုန္ဒရသမုဒ္ဒကုမာရော နာမ စတ္တာလိ-
သကောဋီဝိဘဝေ မဟာကုလေ နိဗ္ဗတ္တော။ သော ဧကဒိဝသံ ပစ္ဆာဘတ္တံ
ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္တံ မဟာဇနံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဇေတဝနံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ကဟံ
ဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယာ”တိ ဝုတ္တေ “အဟမ္မိ
ဂမိဿာမိ”တိ ဝတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ ပရိသပရိယန္တေ နိသိဒိ။ သတ္တာ
တဿ အာသယံ ဝိဒိတွာ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သော “န သက္ကာ
အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တေန သင်္ခလိခိတံ မြဟ္မစရိယံ စရိတု”န္တိ သတ္ထု ဓမ္မကထံ
နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဇာတုဿာဟော ပရိသာယ ပက္ကန္တာယ သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ
ယာစိတွာ “မာတာပိတူဟိ အနုညာတံ တထာဂတာ န ပဗ္ဗာဇေန္တိ”တိ
သုတွာ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ရဋ္ဌပါလကုလပုတ္တာဒယော ဝိယ မဟန္တေန ဝါယာမေန
မာတာပိတရော အနုဇာနာပေတွာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေ၊
“ကိံ မေ ဣဓ ဝါသေနာ”တိ တတော နိက္ခမိတွာ ရာဇဂဟံ ဂန္ဓာ ပိဏ္ဍာယ
စရန္တော ဝိတိနာမေသိ။

အထေကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ တဿ မာတာပိတရော ဧကသ္မိံ ဆဏဒိဝသေ
မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန တဿ သဟာယကကုမာရကေ ကိဋ္ဌမာနေ ဒိသ္မာ
“အမှာကံ ပုတ္တဿ ဣဒံ ဒုလ္လဘံ ဇာတ”န္တိ ပရိဒေဝိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော
ဂဏိကာ တံ ကုလံ ဂန္ဓာ တဿ မာတရံ ရောဒမာနံ နိသိန္တံ ဒိသ္မာ “အမ္မ ကိံ
ကာရဏာ ရောဒသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပုတ္တံ အနုဿရိတွာ ရောဒါမိတိ။ ကဟံ ပန သော
အမ္မာတိ။ ဘိက္ခုသု ပဗ္ဗဇိတောတိ။ ကိံ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ။ ဝဋ္ဋတိ၊
န ပန ဣစ္ဆတိ၊ ဣတော နိက္ခမိတွာ ရာဇဂဟံ ဂတောတိ။ သစာဟံ တံ ဥပ္ပဗ္ဗာ-
ဇေယျံ၊ ကိံ မေ ကရေယျာထာတိ။ ဣမဿ တေ ဝိ ကုလဿ ကုဋုမ္မသာမိနိံ
ကရေယျာမာတိ။ တေန ဟိ မေ ပရိဗ္ဗယံ ဒေထာတိ ပရိဗ္ဗယံ ဂဟေတွာ
မဟန္တေန ပရိဝါရေန ရာဇဂဟံ ဂန္ဓာ တဿ ပိဏ္ဍာယ စရဏပိထိံ
သလ္လက္ခေတွာ တတ္ထေကံ နိဝါသဂေဟံ ဂဟေတွာ ပါတောဝ ပဏိတံ အာဟာရံ
ပဋိယာဒေတွာ ထေရဿ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌကာလေ ဘိက္ခံ ဒတွာ ကတိပါဟစ္စ-
ယေန “ဘန္တေ ဣဓေဝ နိသိဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောထာ”တိ ပတ္တံ ဂဏှိ။ သော
ပတ္တမဒါသိ။

အထ နံ ပဏီတေန အာဟာရေန ပရိဝိသိတွာ “ဘန္တေ ဣဓေဝ ပိဏ္ဏာယ စရိတုံ ဖာသုက” န္တိ ဝတွာ ကတိပါဟံ အာလိန္တေ နိသီဒါပေတွာ ဘောဇေတွာ ဒါရကေ ပူဝေဟိ သင်္ဂဏိတွာ “ဧေ တုမေ ထေရဿ အာဂတ- ကာလေ မယိ ဝါရေန္တိယာပိ ဣဓာဂန္တော ရဇံ ဥဋ္ဌာပေယျာထာ” တိ အာဟ။ တေ ပုနဒိဝသေ ထေရဿ ဘောဇနဝေလာယ တာယ ဝါရိယမာနာပိ ရဇံ ဥဋ္ဌာပေသုံ။ သာ ပုနဒိဝသေ “ဘန္တေ ဒါရကာ ဝါရိယမာနာပိ မမ ဝစနံ အသုဏိတွာ ဣဓ ရဇံ ဥဋ္ဌာပေန္တိ၊ အန္တောဂေဟေ နိသီဒထာ” တိ အန္တော နိသီ- ဒါပေတွာ ကတိပါဟံ ဘောဇေသိ။ ပုန ဒါရကေ သင်္ဂဏိတွာ “တုမေ မယာ ဝါရိယမာနာပိ ထေရဿ ဘောဇနကာလေ မဟာသဒ္ဓံ ကရေယျာထာ” တိ အာဟ။ တေ တထာ ကရိံသု။ သာ ပုနဒိဝသေ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ အတိ- ဝိယ မဟာသဒ္ဓေါ ဧကောတိ၊ ဒါရကာ မယာ ဝါရိယမာနာပိ ဝစနံ န ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဥပရိပါသာဒေယေဝ နိသီဒထာ” တိ ဝတွာ ထေရေန အဓိဝါသိတေ ထေရံ ပုရတော ကဘွာ ပါသာဒံ အဘိရုဟန္တိ ဒွါရာနိ ပိဒဟမာနာဝ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။ ထေရော ဥက္ကဋ္ဌသပဒါနစာရိကော သမာနောပိ ရသတဏှာယ ဗဒ္ဓေါ တဿာ ဝစနေန သတ္တဘူမိကံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။

သာ ထေရံ နိသီဒါပေတွာ “စတ္တာလီသာယ ခလု သမ္ပ ပုဏ္ဏမုခ ဌာနေဟိ ဣတ္ထိ ပုရိသံ အစ္စာဝဒတိ ဝိဇ္ဇတိ ဝိနမတိ ဝိလသတိ ဝိလဇ္ဇတိ နခေန နခံ သဇ္ဇတိ၊ ပါဒေန ပါဒံ အက္ကမတိ၊ ကဋ္ဌေန ပထဝိံ ဝိလိခတိ၊ ဒါရကံ ဥလ္လဗေတိ၊ ဩလဗေတိ၊ ကိဋ္ဌတိ ကိဋ္ဌာပေတိ၊ စုမ္ပတိ စုမ္ပာပေတိ၊ ဘုဉ္ဇတိ ဘုဉ္ဇာပေတိ၊ ဒဒါတိ အာယာစတိ၊ ကတမနုကရောတိ၊ ဥစ္စံ ဘာသတိ၊ နိစံ ဘာသတိ၊ အဝိစ္စံ ဘာသတိ၊ ဝိဝိစ္စံ ဘာသတိ၊ နစ္စေန ဂိတေန ဝါဒိတေန ရောဒိတေန ဝိလ- သိတေန ဝိဘူသိတေန ဇ္ဈတိ၊ ပေက္ခတိ၊ ကဋ္ဌိံ စာလေတိ၊ ဂုယဘဏ္ဍကံ စာလေတိ၊ ဦရုံ ဝိဝရတိ၊ ဦရုံ ပိဒဟတိ၊ ထနံ ဒသေတိ၊ ကစ္ဆံ ဒသေတိ၊ နာဘိံ ဒသေတိ၊ အက္ခိံ နိခဏတိ၊ ဘမုကံ ဥက္ခိပတိ၊ ဩဋ္ဌံ ပလိခတိ၊ ဇိဝံ နိလ္လာလေတိ၊ ဒုဿံ မုဉ္ဇတိ၊ ဒုဿံ ဗန္ဓတိ၊ သိရသံ မုဉ္ဇတိ၊ သိရသံ ဗန္ဓတိ” တိ ဧဝံ အာဂတံ ဣတ္ထိကုတ္တံ ဣတ္ထိလီလံ ဒသေတွာ တဿ ပုရတော ဌိတာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“အလတ္တကကတာ ပါဒါ၊ ပါဒုကာရုယျ ဝေသိယာ။
 ဣဝဋ္ဌိ ဒဟရော မမ၊ အဟမ္ပိ ဒဟရာ တဝ။
 ဥပောပိ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ ဇိဣတ္တာ ဒဏ္ဍပရာယဏာ” တိ ၂။

၁-မု ၆-၁၂၁-ပိဋေ ဇာတကေ။ ၂-၃ ၂-၂၉၁-ပိဋေ။

ထေရဿ “အဟော ဝတ မေ ဘာရိယံ အနုပဓာရေတွာ ကတကမ္မ”န္တိ မဟာသံဝေဂေါ ဥဒပါဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇန- မတ္တကေ ဇေတဝနေ နိသိန္ဓောဝ တံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသိ။ အထ နံ အာနန္ဒတ္ထေရော ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ကော န ခေါ ဟေတု၊ ကော ပစ္စယော သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ”တိ။ အာနန္ဒ ရာဇဂဟနဂရေ သတ္တဘူမိကပါသာဒ- တလေ သုန္ဒရသမုဒ္ဒဿ စ ဘိက္ခုနော ဂဏိကာယ စ သင်္ဂါမော ဝတ္တတိတိ။ ကဿ န ခေါ ဘန္တေ ဇယော ဘဝိဿတိ၊ ကဿ ပရာဇယောတိ။ သတ္တာ “အာနန္ဒ သုန္ဒရသမုဒ္ဒဿ ဇယော ဘဝိဿတိ၊ ဂဏိကာယ ပရာဇယော”တိ ထေရဿ ဇယံ ပကာသေတွာ တတ္ထ နိသိန္ဓကောဝ ဩဘာသံ ဖရိတွာ “ဘိက္ခု ဥဘောပိ ကာမေ နိရပေက္ခော ပဇဟာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၅။ “ယောဓ ကာမေ ပဟန္တာန၊ အနာဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
 ကာမဘဝပရိက္ခိဏံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုဂ္ဂလော ဣဓ လောကေ ဥဘောပိ ကာမေ ဟိတွာ အနာဂါရော ဟုတွာ ပရိဗ္ဗဇတိ၊ တံ ပရိက္ခိဏကာမဉ္ဇေဝ ပရိက္ခိဏဘဝဉ္ဇ အဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ထေရော အရဟတ္တံ ပတွာ ဣဒ္ဓိဗလေန ဝေဟာသံ အတ္တဂန္တာ ကဏ္ဍိကာမဏ္ဍလံ ဝိနိဝိဇ္ဇိတွာ သတ္ထု သရီရံ ထောမေန္တောယေဝ အာဂန္တာ သတ္တာရံ ဝန္တိ။ ဓမ္မသဘာယမ္ပိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဂုသော ဇိဝှါဝိညေယျံ ရသံ နိဿာယ မနံ နဋ္ဌော သုန္ဒရသမုဒ္ဒတ္ထေရော၊ သတ္တာ ပနဿ အဝဿယော ဇာတော”တိ။ သတ္တာ တံ ကထံ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပါဟံ ဧတဿ ရသတဏှာယ ဗဒ္ဒမနဿ” အဝဿယော ဇာတောယေ- ဝါ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော တဿတ္ထဿ ပကာသနတ္ထံ အတိတံ အာဟရိတွာ—

“န ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါဝိယော၊
 အာဝါသေဟိ ဝါ သန္တဝေဟိ ဝါ။
 ဝါတမိဂံ ဂဟနနိဿိတံ၊
 ဝသမာနေသိ ရသေဟိ သဉ္ဇယော”တိ?—

ကေကနိပါတေ ဣမံ ဝါတမိဂဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ “တဒါ သုန္ဒရသမုဒ္ဒေါ ဝါတမိဂေါ အဟောသိ၊ ဣမံ ပန ဂါထံ ဝတွာ တဿ ဝိဿန္တာပေတာ ရညော မဟာမစ္စော အဟမေဝါ”တိ ဇာတကံ သမောဓာနေသိတိ။

သုန္ဒရသမုဒ္ဒတ္တေရဝတ္ထု ဗတ္တိံသတိမံ။

၃၃-ဇဋိလတ္တေရဝတ္ထု

ယောဓ တဏှန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဇဋိလ-
တ္တေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

တကြာယံ အနုပုဗ္ဗိ ကထာ—အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ ဒွေ ဘာတရော ကုဋုမ္ဗိကာ မဟန္တံ ဥစ္ဆုခေတ္တံ ကာရေသုံ။ အထေကဒိဝသံ ကနိဋ္ဌဘာတာ ဥစ္ဆုခေတ္တံ ဂန္တာ “ဧကံ ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ ဒဿာမိ၊ ဧကံ မယံ ဘဝိဿတိ”တိ ဒွေ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိယော ရသဿ အနိက္ခမနတ္ထာယ ဆိန္နဋ္ဌာနေ ဗန္ဓိတွာ ဂဏှိ။ တဒါ ကိရ ဥစ္ဆုနံ ယန္တေန^၂ ပိဋ္ဌနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အဂ္ဂေ ဝါ မူလေ ဝါ ဆိန္နိတွာ ဥက္ခိတ္တကာလေ ဓမ္မကရဏတော ဥဒကံ ဝိယ သယမေဝ ရသော နိက္ခမတိ။ တဿ ပန ခေတ္တတော ဥစ္ဆုယဋ္ဌိယော ဂဟေတွာ အာဂမနကာလေ ဂန္ဓမာဒနေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ “ကဿ န ခေါ အဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟံ ကရိဿာမိ”တိ ဥပဓာရေန္တော တံ အတ္တနော ဉာဏဇာလေ ပဝိဋ္ဌံ ဒိသ္မာ သင်္ဂဟံ ကာတုံ သမတ္တဘာဝဉ္ဇဿ ဥတွာ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ ဣဒ္ဓိယာ အာဂန္တာ တဿ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ သော တံ ဒိသ္မာဝ ပသန္ဓစိတ္တော ဥတ္တရသာဋကံ ဥစ္စတရေ ဘူမိပဒေသေ အတ္တရိတွာ “ဘန္တေ ဣဓ နိသီဒထာ”တိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ နိသီဒါ-
ပေတွာ “ပတ္တံ ဥပနာမေထာ”တိ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိယာ ဗန္ဓနဋ္ဌာနံ မောစေတွာ ပတ္တဿ ဥပရိ အကာသိ၊ ရသော ဩတရိတွာ ပတ္တံ ပူရေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန တသ္မိံ ရသေ ပီတေ “သာဓုကံ ဝတ မေ အယျေန ရသော ပီတော။ သစေ မေ ဇေဋ္ဌ-
ဘာတိကော မူလံ အာဟရာပေဿတိ၊ မူလံ ဒဿာမိ။ သစေ ပတ္တိံ အာဟရာ-
ပေဿတိ၊ ပတ္တိံ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “ဘန္တေ ပတ္တံ မေ ဥပနာမေထာ”တိ ဒုတိယမ္ပိ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိံ မောစေတွာ ရသံ အဒါသိ။ “ဘာတာ မေ ဥစ္ဆုခေတ္တတော အညံ ဥစ္ဆု အာဟရိတွာ ခါဒိဿတိ”တိ ဧတ္တကမ္ပိ ကိရဿ ဝဉ္စနစိတ္တံ နာဟောသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပန ပဌမံ ဥစ္ဆုရသဿ ပီတတ္တာ တံ

၁-ဇောတိယတ္တေရံ (သီ)၊ ဇောတိကတ္တေရံ (သျှာ) ၂-ယန္တေ (သီ)

ဥစ္ဆုရသံ အညေဟိပိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတုကာမော ဟုတွာ ဂဟေတွာဝ နိသီဒိ။
 သော တဿ အာကာရံ ဥတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ ယော
 အယံ^၁ မယာ ဒိန္နော အဂ္ဂရသော၊ ဣမဿ နိဿန္တေန ဒေဝမနုဿေသု
 သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ပရိယောသာနေ တုမှေဟိ ပတ္တဓမ္မမေဝ ပါပုဏေယျ”န္တိ
 ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါပိဿ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ ဝတွာ “ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ
 တုယျ”န္တိ ဒ္ဓိဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒနံ ကတွာ ယထာ သော ပဿတိ။ ဧဝံ
 အဓိဋ္ဌဟိတွာ အာကာသေန ဂန္ဓမာဒနံ ဂန္ဓော ပဉ္စန္ဒံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသတာနံ တံ
 ရသံ အဒါသိ။

သော တံ ပါဠိဟာရိယံ ဒိသွာ ဘာတု သဒ္ဓိကံ ဂန္ဓော “ကဟံ ဂတော-
 သီ”တိ ဝုတ္တေ “ဥစ္ဆုခေတ္တံ ဩလောကေတုံ ဂတောမ္ပိ”တိ။ “ကိံ
 တာဒိသေန ဥစ္ဆုခေတ္တံ ဂတေန၊ နန နာမ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိယော
 အာဒါယ အာဂန္တဗ္ဗံ ဘဝေယျာ”တိ ဘာတရာ ဝုတ္တော “အာမ ဘာတိက
 ဒွေ မေ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိယော ဂဟိတာ၊ ဧကံ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ မမ ဥစ္ဆုယ-
 ဋ္ဌိတော ရသံ ဒတွာ ‘မူလံ ဝါ ပတ္ထိံ ဝါ ဒဿာမီ’တိ တုမှာကမ္ပိ မေ ဥစ္ဆုယ-
 ဋ္ဌိတော ရသော ဒိန္နော၊ ကိံ န ခေါ တဿ မူလံ ဂဏှိဿထ၊ ဥဒါဟု ပတ္ထိ”န္တိ
 အာဟ။ ကိံ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန ကတန္တိ။ မမ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိတော ရသံ ပိဝိတွာ
 တုမှာကံ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိတော ရသံ အာဒါယ အာကာသေန ဂန္ဓမာဒနံ ဂန္ဓော ပဉ္စ-
 သတာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ အဒါသိတိ။ သော တသ္မိံ ကထေန္တေယေဝ နိရန္တရံ
 ပီတိယာ ဖုဋ္ဌသရီရော ဟုတွာ “တေန မေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန ဒိဋ္ဌဓမ္မဿေဝ အဓိဂမော
 ဘဝေယျာ”တိ ပတ္တနံ အကာသိ။ ဧဝံ ကနိဋ္ဌေန တိဿော သမ္ပတ္တိယော
 ပတ္ထိတာ၊ ဇေဋ္ဌေန ပန ဧကပဒေနေဝ အရဟတ္တံ ပတ္ထိတန္တိ ဣဒံ တေသံ
 ပုဗ္ဗကမ္ပံ။

တေ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ တတော စုတာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
 ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ခေပယိံသု။ တေသံ ဒေဝလောကေ ဌိတကာလေယေဝ ပိပဿိ
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တေပိ ဒေဝလောကတော စဝိတွာ ဗန္ဓု-
 မတိယာ ဧကသ္မိံ ကုလဂေဟေ ဇေဋ္ဌော ဇေဋ္ဌောဝ, ကနိဋ္ဌော ကနိဋ္ဌောဝ ဟုတွာ
 ပဋိသဒ္ဓိံ ဂဏှိံသု။ တေသု ဇေဋ္ဌဿ သေနောတိ နာမံ အကံသု၊ ကနိဋ္ဌဿ
 အပရာဇိတောတိ။ တေသု ဝယပ္ပတ္တကာလေ ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဍာပေတွာ ပိဟရန္တေသု
 “ဗုဒ္ဓရတနံ လောကေ ဥပ္ပန္နံ၊ ဓမ္မရတနံ၊ သံဃရတနံ၊ ဒါနာနိ ဒေထ၊ ပုညာနိ
 ကရောထ၊ အဇ္ဇ အဋ္ဌမီ၊ အဇ္ဇ စာတုဒ္ဓသိ၊ အဇ္ဇ ပန္နရသိ၊ ဥပေါသထံ ကရောထ။

၁-ယော သော (သီ)၊ ယောယံ (က)

ဓမ္မံ သုဏာထာ”တိ ဓမ္မသောသကဿ ဗန္ဓုမတီနဂရေ ယောသနံ သုတွာ မဟာဇနံ ပုရေဘတ္တံ ဒါနံ ဒတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဓမ္မဿဝနာယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ သေန- ကုဋုမ္ပိကော “ကဟံ ဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မဿဝနာယာ”တိ ပုတ္တေ “အဟမ္ပိ ဂမိဿာမိ”တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ယေဝ ဂန္ဓာ ပရိသပရိယန္တေ နိသိဒိ။

သတ္တာ တဿ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သော သတ္ထု ဓမ္မံ သုတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဥဿာဟဇာတော သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ အထ နံ သတ္တာ “အတ္ထိ ပန တေ အပလောကေတဗ္ဗာ ဉှတကာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ အပလောကေတွာ ဧဟိတိ။ သော ကနိဋ္ဌဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ယံ ဣမသ္မိံ ကုဏေ သာပတေယျံ၊ တံ သဗ္ဗံ တဝ ဟောတူ”တိ အာဟ။ တုမေ ပန သာမိတိ။ အဟံ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ သာမိ ကိံ ဝဒေထ၊ အဟံ မာတရိ မတာယ မာတရံ ဝိယ၊ ဝိတရိ မတေ ဝိတရံ ဝိယ တုမေ အလတ္ထံ၊ ဣဒံ ကုလံ မဟာဘောဂံ၊ ဂေဟေ ဌိဟေနေဝ သက္ကာ ပုညာနိ ကာတုံ၊ မာ ဧဝံ ကရိတ္တာတိ။ မယာ သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မော သုတော၊ န သက္ကာ တံ အဂါရမဇ္ဈေ ဌိတေန ပုရေတုံ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမေဝါဟံ၊ တံ နိဝတ္တာ- ဟိတိ။ ဧဝံ သော ကနိဋ္ဌံ နိဝတ္တာပေတွာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပ- သမ္ပဒေါ န စိရဿေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ကနိဋ္ဌောပိ “ဘာတု ပဗ္ဗဇိတသက္ကာရံ ကရိဿာမိ”တိ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒတွာ ဘာတရံ ဝန္တိတွာ အာဟ “ဘန္တေ တုမေဟိ အတ္တနော ဘဝနိဿရဏံ ကတံ၊ အဟံ ပန ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ ဗဒ္ဓေါ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ န သက္ကောမိ၊ မယံ ဂေဟေ ဌိတဿေဝ အနုစ္ဆရိကံ မဟန္တံ ပုညကမ္ပံ အာစိက္ခထာ”တိ။ အထ နံ ထေရော “သာဓု သာဓု ပဏ္ဍိတ၊ သတ္ထု ဂန္ဓကုဋိံ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထိတွာ နာနာဒါရူနိ အာဟရာပေတွာ တမ္ဘာဒိနံ အတ္ထာယ တစ္ဆာပေတွာ ဧကံ သုဝဏ္ဏခစိတံ၊ ဧကံ ရဇတခစိတံ၊ ဧကံ မဟိခစိတန္တိ သဗ္ဗာနိ သတ္တရတနခစိတာနိ ကာရေတွာ တေဟိ ဂန္ဓကုဋိံ ကာရေတွာ သတ္တရတန- ခစိတာဟေဝ ဆဒနိဋ္ဌကာဟိ ဆာဒါပေသိ။ ဂန္ဓကုဋိယာ ကရဏကောလေယေဝ ပန တံ အတ္တံနာ သမာနနာမကော အပရာဇိတောယေဝ နာမ ဘာဂိနေယျော ဥပသင်္ကမိတွာ “အဟမ္ပိ ကရိဿာမိ၊ မယုမ္ပိ ပတ္ထိံ ဒေထ မာတုလာ”တိ အာဟ။ န ဒေမိ တာတ၊ အညေဟိ အသာဓာရဏံ ကရိဿာမိတိ။ သော ဗဟုမ္ပိ ယာစိတွာ ပတ္ထိံ အလဘမာနော “ဂန္ဓကုဋိယာ ပုရတော ကုဉ္ဇရသာလံ လဒ္ဓု ဝဋ္ဋတိ”တိ သတ္တရတနမယံ ကုဉ္ဇရသာလံ ကာရေသိ။ သော ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။

ကုဋုမ္ဗိကော သမန္တာရက္ခိဋ္ဌပေက္ခာ မနုဿေ အာဟာ “တဘူတာ ဥစ္ဆရိန်န ဝါ ပစ္စိပသိဗ္ဗကေဟိ ဝါ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တေ ဝါရေယျာထ၊ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ပန မာ ဝါရယိတ္တာ”တိ။ အန္တောနဂရေပိ အာရောစာပေသိ “မယာ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ သတ္တ ရတနာနိ ဩကိဏ္ဏာနိ၊ သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံသုတွာ ဂစ္ဆန္တာ ဒုဂ္ဂတမနုဿာ ဥဘော ဟတ္ထေ ပူရေတွာ ဂဏှန္တု၊ သုခိတာပိ ဧကေန ဂဏှန္တု”တိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သဒ္ဓါ တာဝ ဓမ္မံ သောတုကာမာ ဂမိဿန္တိယေဝ၊ အဿဒ္ဓါပိ ပန ဓနလောဘေန ဂန္တာ ဓမ္မံ သုတွာ ဒုက္ခတော မုစ္ဆိဿန္တိ”တိ။ တသ္မာ ဇနသင်္ဂဟတ္ထာယ ဧဝံ အာရောစာပေသိ။ မဟာဇနော တေန ဝုတ္တနိယာမေနေဝ ရတနာနိ ဂဏှိ။ သကိံ ဩကိဏ္ဏရတနေသု ဒိဏေသု ယာဝတတိယံ ဇဏှမတ္ထေန ဩဓိနာ ဩကိရာပေသိယေဝ။ သတ္ထု ပန ပါဒမူလေ တိပုသမတ္တံ အနန္တံ မဏိရတနံ ဌပေသိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သတ္ထု သရိရတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာယ ပဘာယ သဒ္ဓိံ မဏိပဘံ ဩလောကေန္တာနံ တိတ္ထိ နာမ န ဘဝိဿတိ”တိ။ တသ္မာ ဧဝမံကာသိ။ မဟာဇနောပိ အတိတ္ထောဝ ဩလောကေသိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကပြာဟ္မဏော “သတ္ထု ကိရ ပါဒမူလေ မဟန္တံ မဏိရတနံ နိက္ခိတ္တံ၊ ဟရိဿာမိ န”န္တိ ဝိဟာရံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝန္တိတုံ အာဂတဿ မဟာဇနဿ အန္တရေန ပါဝိသိ။ ကုဋုမ္ဗိကော တဿ ပဝိသနာကာရေနေဝ “မဏိံ ဂဏှိတုကာမော”တိ သလ္လက္ခေတွာ “အဟော ဝတ န ဂဏှေယျာ”တိ စိန္တေသိ။ သောပိ သတ္တာရံ ဝန္တန္တော ဝိယ ပါဒမူလေ ဟတ္တံ ဥပနာမေတွာ မဏိံ ဂဟေတွာ ဩဝဋ္ဌိကာယ ကတွာ ပက္ကာမိ။ ကုဋုမ္ဗိကော တသ္မိံ စိတ္တံ ပသာဒေတုံ နာသက္ခိ။ သော ဓမ္မကထာဝသာနေ သတ္တာရံ ဥပသင်္ဂမိတွာ အာဟာ “ဘန္တေ မယာ တိက္ခတ္ထု၊ ဂန္ဓကုဋိံ ပရိက္ခိပိတွာ ဇဏှမတ္ထေန ဩဓိနာ သတ္တ ရတနာနိ ဩကိဏ္ဏာနိ၊ တာနိ မေ ဂဏှန္တေသု အာသာတော နာမ နာဟောသိ၊ စိတ္တံ ဘိယျော ဘိယျော ပသိဒိယေဝ။ အဇ္ဇ ပန ‘အဟော ဝတာယံ ပြာဟ္မဏော မဏိံ န ဂဏှေယျာ’တိ စိန္တေတွာ တသ္မိံ မဏိံ အာဒါယ ဂတေ စိတ္တံ ပသာဒေတုံ နာသက္ခိ”န္တိ။ သတ္တာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “နန ဥပါသက အတ္တနော သန္တကံ ပရေဟိ အနာဟရဏီယံ ကာတုံ သက္ကောသိ”တိ နယံ အဒါသိ။ သော သတ္တာရာ ဒိန္နနယေ ဌတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ “အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ မမ သန္တကံ ဒသိကသုတ္တမတ္တမိ မံ အဘိဘဝိတွာ အနေကသတာပိ ရာဇာနော ဝါ စောရာ ဝါ ဂဏှိတုံ သမတ္ထာ နာမ မာ ဟောန္တု။ အဂ္ဂိနာပိ မမ သန္တကံ မာ ဝုယုတု၊ ဥဒကေနပိ မာ ဝုယုတု”တိ ပတ္တနံ

အကာသိ။ သတ္တဝါပိဿ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ အနုမောဒနံ အကာသိ။ သော
ဂန္ဓကုဋ်မဟံ ကရောန္တော အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ အန္တော-
ဝိဟာရေယေဝ နဝ မာသေ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဒါနပရိယောသာနေ သဗ္ဗေသံ
တိစိဝရံ အဒါသိ။ သံဃနဝကဿ စိဝရသာဋ္ဌကာ သဟဿဋ္ဌနကာ အဟေသုံ။

သော ဧဝံယာဝတာယုကံ ပုညာနိ ကရိတွာ တတော စုတော ဒေဝလောကေ
နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧတ္တကံ ကာလံ ဒေဝမနုဿေသု သံသရိတွာ ဣမသ္မိံ ပုဒ္ဓုပ္ပါဒေ
ရာဇဂဟေ ကေသ္မိံ သေဋ္ဌိကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ အနုမာသာမိကေ
နဝ မာသေ မာတုကုတ္တိယံ ဝသိ။ ဇာတဒိဝသေ ပနဿ သကလနဂရေ
သဗ္ဗာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိံသု၊ သဗ္ဗေသံ ကာယရုဋ္ဌာနိ အာဘရဏာနိပိ ပဇ္ဇလိကာနိ
ဝိယ ဩဘာသံ မုဋ္ဌိံသု၊ နဂရံ ကေပဇ္ဇောတံ အဟောသိ။ သေဋ္ဌိပိ ပါတောဝ
ရာဇူပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ “အဇ္ဇ သဗ္ဗာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိံသု၊
နဂရံ ကေပဇ္ဇောတံ ဇာတံ၊ ဇာနာသိ န ခေါ ဧတ္ထ ကာရဏ”န္တိ။ ဇာနာမိ
ဒေဝါတိ။ ကိံ သေဋ္ဌိတိ။ မမ ဂေဟေ တုမှာကံ ဒါသော ဇာတော၊ တဿ
ပုညတေဇေနဝံ အဟောသိတိ။ ကိံ န ခေါ စောရော ဘဝိဿတိတိ။ နတ္ထေတံ
ဒေဝ၊ ပုညဝါ သတ္တော ကတာဘိနိဟာရေတိ။ “တေန ဟိ နံ သမ္မာ ပေါသေတုံ
ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒမဿ ဒီရမူလံ ဟောတူ”တိ ဒေဝသိကံ သဟဿံ ပဋ္ဌပေသိ။ အထဿ
နာမဂဟဏဒိဝသေ သကလနဂရဿ ကေပဇ္ဇောတဘူတတ္တာ ဇောတိကော-
တွေဝံ နာမံ ကရိံသု။

အထဿ ဝယပ္ပတ္တကာလေ ဂေဟကရဏတ္ထာယ ဘူမိတလေ သောမိယ-
မာနေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော “ကိံ န ခေါ ဣဒ”န္တိ
ဥပဓာရယမာနော “ဇောတိကဿ ဂေဟဋ္ဌာနံ ဂဏှန္တိ”တိ ဥတွာ “နာယံ
ဧဘေဟိ ကတဂေဟေ ဝသိဿတိ၊ မယာပေတ္ထ ဂန္တိ ဝဇ္ဇတိ”တံ ဝနုကီဝေသေန
တတ္ထ ဂန္တော “ကိံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ ဇောတိကဿ ဂေဟဋ္ဌာနံ
ဂဏှာမာတိ။ “အပေထ၊ နာယံ တုမှေဟိ ကတဂေဟေ ဝသိဿတိ”တိ ဝတွာ
သောဋ္ဌသကရိသမတ္တံ ဘူမိပဒေသံ ဩလောကေသိ၊ သော တာဝဒေဝ
ကသိဏမဏှလံ ဝိယ သမော အဟောသိ။ ပုန “ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ
သတ္တရတနမယော သတ္တဘူမိကပါသာဒေါ ဥဋ္ဌဟတူ”တိ စိန္တေတွာ ဩလော-
ကေသိ၊ တာဝဒေဝ တထာရူပေါ ပါသာဒေါ ဥဋ္ဌဟိ။ ပုန “ဣမံ ပရိက္ခိပိတွာ
သတ္တရတနမယာ သတ္တ ပါကာရာ ဥဋ္ဌဟန္တူ”တိ စိန္တေတွာ ဩလောကေသိ၊
တထာရူပါပါကာရာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ အထ “နေသံ ပရိယန္တေ ကပ္ပရက္ခာ ဥဋ္ဌဟန္တူ”တိ

စိန္တေတွာ ဩလောကေသိ၊ တထာရူပါ ကပ္ပရက္ခာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ “ပါသာဒဿ စတုသု ကဏ္ဍေသု စတဿော နိဗ္ဗိကုတ္တိယော ဥဋ္ဌဟန္တူ”တိ စိန္တေတွာ ဩလောကေသိ၊ သဗ္ဗံ တထေဝ အဟောသိ။ နိဗ္ဗိကုတ္တိသု ပန ဧကာ ယောဇနိကာ အဟောသိ၊ ဧကာ တိဂါဝုတိကာ၊ ဧကာ အဗုယောဇနိကာ၊ ဧကာ ဂါဝုတပ္ပမာဏာ။ ဗောဓိသတ္တဿ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗိကုတ္တိနံ ပန ဧကမုခပ္ပမာဏံ အဟောသိ၊ ဟေဋ္ဌာ ပထဝီပရိယန္တာဝ အဟောသုံ။ ဇောတိကဿ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗိကုတ္တိနံ မုခပရိမာဏံ န ကထိတံ၊ သဗ္ဗာ မုခဆိန္ဒတာလဖလံ ဝိယ ပရိပုဏ္ဏာဝ ဥဋ္ဌဟိံသု။ ပါသာဒဿ စတုသု ကဏ္ဍေသု တရုဏတာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ စတဿော သုဝဏ္ဏမယာ ဥစ္ဆယဋ္ဌိယော နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တာသံ မဏိမယာနိ ပတ္တာနိ၊ သောဝဏ္ဏမယာနိ ခန္ဓာနိ ၊ အဟောသုံ။ ပုဗ္ဗကမ္မဿ ဒဿနတ္ထံ ကိရေ- တာနိ၊ နိဗ္ဗတ္တိံသု။

သတ္တသု ဒွါရကောဋ္ဌကေသု သတ္တ ယက္ခာ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။ ပဌမေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ ယမကောဋ္ဌိ နာမ ၇ ယက္ခော အတ္တနော ပရိဝါရေန ယက္ခသဟဿေန သဒ္ဓိံ အာရက္ခံ ဂဏှိံ၊ ဒုတိယေ ဥပ္ပလော နာမ အတ္တနော ပရိဝါရယက္ခာနံ ဒ္ဓိဟိံ သဟဿေဟိံ သဒ္ဓိံ၊ တတိယေ ဝဇီရော နာမ တိဟိံ သဟဿေဟိံ သဒ္ဓိံ၊ စတုတ္ထေ ဝဇီရဗာဟု နာမ စတုဟိံ သဟဿေဟိံ သဒ္ဓိံ၊ ပဉ္စမေ ကသကန္ဓော ၇ နာမ ပဉ္စဟိံ သဟဿေဟိံ သဒ္ဓိံ၊ ဆဋ္ဌေ ကဋ္ဌတ္ထော ၅ နာမ ဆဟိံ သဟဿေဟိံ သဒ္ဓိံ၊ သတ္တမေ ဒိသာမုခေါ ၆ နာမ သတ္တဟိံ သဟဿေဟိံ သဒ္ဓိံ အာရက္ခံ ဂဏှိံ။ ဧဝံ ပါသာဒဿ အန္တော စ ဗဟိံ စ ဂါဠရက္ခာ အဟောသိ။ “ဇောတိကဿ ကိရ သတ္တရတနမယော သတ္တဘူမိက- ပါသာဒေါ ဥဋ္ဌိတော၊ သတ္တ ပါကာရာ သတ္တဒွါရကောဋ္ဌကာ စတဿော နိဗ္ဗိ- ကုတ္တိယော ဥဋ္ဌိတာ”တိ သုတွာ ဗိမ္ဗိသာရော ရာဇော သေဋ္ဌိန္ဒတ္ထံ ပဟိဏှိ။ သော ဇောတိကသေဋ္ဌိနာမ အဟောသိ။

တေန ပန သဒ္ဓိံ ကတပုညကမ္မာ ဣတ္ထိ ဥတ္တရကုရုသု နိဗ္ဗတ္တိ။ အထ နံ ဒေဝတာ တတော အာနေတွာ သိရိဂဗ္ဘေ နိသီဒါပေသုံ။ သာ အာဂစ္ဆမာနာ ဧကံ တဏှုလနာဋ္ဌိံ တယော စ ဇောတိပါသာဏေ ဂဏှိ။ တေသံ ယာဝဇီဝံ တာယေဝ တဏှုလနာဋ္ဌိယာ ဘတ္တံ အဟောသိ။ သစေ ကိရ တေ သကဋ္ဌသတမ္ပိ တဏှုလနာဋ္ဌိံ ပူရေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ သာ တဏှုလနာဋ္ဌိံ နာဋ္ဌိယေဝ ဟုတွာ တိဋ္ဌတိ။ ဘတ္တပဇနကာလေ တဏှုလေ ဥက္ခလိယံ ပက္ခိပိတွာ တေသံ

၁-ဒေဝံ မုခပ္ပမာဏံ (သီ) ၂-ပဗ္ဗာနိ (သီ) ၃-ယမကစောလီ နာမ (သီ)၊ ယမမောလီ နာမ (သု)၊
 ၄-သကဋ္ဌ (သီ သု) ၅-သကဋ္ဌတ္ထော (သု) ၆-ဒိသာပါမုခေါ (က)

ပါသာဏာနံ ဥပရိ ဌပေတိ၊ ပါသာဏာ တာဝဒေဝ ပဇ္ဇလိတွာ ဘတ္တေ ပက္ကမတ္တေ နိဗ္ဗာယန္တိ။ တေနေဝ သညာဏေန ဘတ္တဿ ပက္ကဘာဝံ ဇာနန္တိ။ သူပေယျာဒိပစနကာလေပိ ဒေဝေ နယော။ ဧဝံ တေသံ ဇောတိပါသာ-
 ဏေဟိ အာဟာရော ပစ္စတိ။ မဏိအာလောကေန စ ဝသန္တိ၊ အဂ္ဂိဿ ဝါ ဒီပဿ ဝါ ဩဘာသံ နေဝ ဇာနိံသု။ “ဇောတိကဿ ကိရ ဧဝရူပါ သမ္ပတ္တိ”တိ သကလဇမ္မုဒိပေ ပါကဋ္ဌော အဟောသိ။ မဟာဇနော ယာနာဒီနိ ယောဇေတွာ ဒဿနတ္ထာယ အာဂစ္ဆတိ။ ဇောတိကသေဋ္ဌိ အာဂတာဂတာနံ ဥတ္တရကုရုတဏှုလာနံ ဘတ္တံ ပစာပေတွာ ဒါပေသိ။ “ကပ္ပရက္ခေဟိ ဝတ္ထာနိ ဂဏှန္တု၊ အာဘရဏာနိ ဂဏှန္တု”တိ အာဏာပေသိ။ “ဂါဂုကိကနိမိကုမ္ဘိယာ” မုခံ ဝိဝရာပေတွာ ယာပနမတ္တံ ဓနံ ဂဏှန္တု”တိ အာဏာပေသိ။ သကလဇမ္မု-
 ဒိပဝါသိကေသု ဓနံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေသု နိမိကုမ္ဘိယာ အင်္ဂုလိမတ္တမ္ပိ ငြိနံ နာဟောသိ။ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ ဝါလုကံ ကတွာ ဩကိဏှရတနာနံ ကိရဿ ဒေသော နိဿန္တော။

ဧဝံ မဟာဇနေ ဝတ္ထာဘရဏာနိ စေဝ ဓနဉ္စ ယဒိစ္ဆကံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တေ ဗိမ္ဗိသာရော တဿ ပါသာဒံ ဒဋ္ဌုကာမောပိ မဟာဇနေ အာဂစ္ဆန္တေ ဩကာသံ နာလတ္ထ။ အပရဘာဂေ ယဒိစ္ဆကံ အာဒါယ ဂတတ္တာ မနုဿေသု မန္တိဘူတေသု ရာဇာ ဇောတိကဿ ပိတရံ အာဟ “တဝ ပုတ္တဿ ပါသာဒံ ဒဋ္ဌုကာမမှာ”တိ။ သော “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဝတွာ ဂန္ဓာ ပုတ္တဿ ကထေသိ “တာတ ရာဇာ တေ ပါသာဒံ ဒဋ္ဌုကာမော”တိ။ သာဓု တာတ အာဂစ္ဆတူတိ။ ရာဇာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တတ္ထ အဂမာသိ။ ပဌမဒွါရကောဋ္ဌကေ သမ္ပုဇ္ဇိတွာ ကစဝရဆဒ္ဓိကာ ဒါသိ ရညော ဟတ္ထံ အဒါသိ၊ ရာဇာ “သေဋ္ဌိဇာယာ”တိ သညာယ လဇ္ဇမာနော တဿာ ဗာဟာယ ဟတ္ထံ န ဌပေသိ။ ဧဝံ သေသဒွါရ-
 ကောဋ္ဌကေသုပိ ဒါသိယော “သေဋ္ဌိဘရိယာယော”တိ မညမာနော တာသံ ဗာဟာယ ဟတ္ထံ န ဌပေသိ။ ဇောတိကော အာဂန္ဓာ ရာဇာနံ ပစ္စုဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ ပစ္စတော ဟုတွာ “ပုရတော ယာထ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ရညော မဏိ-
 ပထဝီ သတပေါရိသပပါတော ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟိ။ သော “ဣမိနာ မမ ဂဟဏတ္ထာယ ဩပါတော ခဏိတော”တိ မညမာနော ပါဒံ နိက္ခိပိတုံ န ဝိသဟိ။ ဇောတိကော “နာယံ ဒေဝ ဩပါတော၊ မမ ပစ္စတော အာဂစ္ဆထာ”တိ ပုရတော အဟောသိ။ ရာဇာ တေန အက္ကန္တကာလေ ဘူမိံ အက္ကမိတွာ

၁-တိဂါဂုတာယ နိမိကုမ္ဘိယာ (သိ)

ဟေဋ္ဌမတလတော ပဋ္ဌာယ ပါသာဒံ ဩလောကေန္တော ဝိစရိ။ တဒါ အဇာတ-
 သတ္တုကုမာရောပိ ပိတု အင်္ဂုလိံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော စိန္တေသိ “အဟောန
 အန္ဓဗာလော မမာ ပိတာ၊ ဂဟပတိကေ နာမ သတ္တရတနမယေ ပါသာဒေ
 ဝသန္တေ ဒေ ရာဇာ ဟုတွာ ဒါရုမယေ ဂေဟေ ဝသတိ၊ အဟံ ဒါနိ ရာဇာ
 ဟုတွာ ဣမဿ ဣမသ္မိံ ပါသာဒေ ဝသိတုံ န ဒဿာမိ”တိ။

ရညောပိ ဥပရိမတလာနိ အဘိရုဟန္တသေဝ ပါတရာသဝေလာ ဇာတာ။
 သော သေဋ္ဌိံ အာမန္တေတွာ “မဟာသေဋ္ဌိ ဣဝေဝပါတရာသံ ဘုဋ္ဌိဿာမာ”တိ။
 ဇာနာမိ ဒေဝ၊ သဇ္ဇိတော ဒေဝဿာဟာရောဟိ။ သော သောဋ္ဌသဟိ ဂန္တော
 ဒကဿဇေဟိ နှတွာ ရတနမယေ သေဋ္ဌိဿ နိသီဒနမဏ္ဍပေ ပညတ္တေ တသေဝ
 နိသီဒနပလ္လုကေ နိသီဒိ။ အထဿ ဟတ္ထဇောဝနုဒကံ ဒတွာ သတသဟဿံ
 နိကာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ကိလိန္ဒပါယာသံ ဝဇေတွာ ပုရတော ဌပယိံသု။
 ရာဇာ “ဘောဇန”န္တိ သညာယ ဘုဋ္ဌိတုံ အာရတိ။ သေဋ္ဌိ “နယိဒံ ဒေဝ ဘောဇနံ၊
 ကိလိန္ဒပါယာသောဇေသော”တိ အညိဿာ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ဘောဇနံ ဝဇေတွာ
 ပုရိမပါတိယံ ဌပယိံသု။ တတော ဥဋ္ဌိတဥတုနာ ကိရ ဟံ ဘုဋ္ဌိတုံ သုခံ ဟောတိ။
 ရာဇာ မရုရဘောဇနံ ဘုဋ္ဌန္တော ပမာဏံ န အညာသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ ဝဋ္ဌိတွာ
 အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယ “အလံ ဒေဝ ဧတ္ထကမေဝ ဟောတု၊ ဣတော ဥတ္တရိ
 ဇိရာပေတုံ န သက္ကာ”တိ အာဟ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟ “ကိံ ဂဟပတိ
 ဂရုကံ ကိတွာ ကထေသိ အတ္တနော ဘတ္တ”န္တိ။ ဒေဝ နတ္ထေတံ၊ တုမှာကံ
 သဗ္ဗဿာပိ ဟိ ဗလကာယဿ ဣဒမေဝ ဘတ္တံ ဣဒံ သုပေယျံ။ အပိ စ ခေါ
 အဟံ အယသဿ ဘာယာမိတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ? သစေ ဒေဝဿ
 ကာယာလသိယမတ္တံ ဘဝေယျ။ “ဟိယျော ရညာ သေဋ္ဌိဿ ဂေဟေ ဘတ္တံ
 ဘုတ္တံ၊ သေဋ္ဌိနာ ကိဋ္ဌိ ကတံ ဘဝိဿတိ”တိ ဝစနဿ ဘာယာမိ ဒေဝါတိ။ တေန
 ဟိ ဘတ္တံ ဟရ၊ ဥဒကံ အာဟရာတိ။ ရညော ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သဗ္ဗော
 ရာဇပရိဝါရော တဒေဝ ဘတ္တံ ပရိဘုဋ္ဌိ။

ရာဇာ သုခကထာယ နိသီန္တော သေဋ္ဌိံ အာမန္တေတွာ “ကိံ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ
 သေဋ္ဌိဘရိယာ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ အာမ အတ္ထိ ဒေဝါတိ။ ကဟံ သာတိ။ သိရိဂဗ္ဗေ
 နိသီန္တော၊ ဒေဝဿ အာဂတဘာဝံ န ဇာနာတိတိ။ ကိဉ္ဇာပိ ဟိ ပါတောဥဝ ရာဇာ
 သပရိဝါရော အာဂတော၊ သာ ပနဿ အာဂတဘာဝံ န ဇာနာတေဝ။
 တတော သေဋ္ဌိ “ရာဇာ မေ ဘရိယံ ဒဋ္ဌုကာမော”တိ တဿာ သန္တိကံ ဂန္တော
 “ရာဇာ အာဂတော၊ ကိံ တဝ ရာဇာနံ ဒဋ္ဌု န ဝဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။ သာ

၁-ဥပရိမိတံ ကိရ နံ ဥဏ္ဍတ္တာ (သိ) ၂-နတ္ထေတံ အမှာကံ ဂရု (သိ)

နိပန္နကာဝ “ကော ဝေ သာမိ ရာဇာ နာမာ” တိ ဝတော “ရာဇာ နာမ အမှာကံ ဣဿရော” တိ ဝုတ္တေ အနတ္တမနတံ ပဝေဒေန္တိ “ဒုက္ကဋ္ဌာနံ ဝတ နော ပုညကမ္မာနံ၊ ယေသံ နော ဣဿရောပိ အတ္ထိ။ အဿဒ္ဓါယ နာမ ပုညကမ္မာနိ ကတွာ မယံ သမ္ပတ္တိံ ပါပုဏိတွာ” အညဿ ဣဿရိယဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တိယာ။ အဒ္ဓါ အမှေဟိ အသဒ္ဓဟိတွာ ဒါနံ ဒိန္နံ ဘဝိဿတိ၊ တဿေတံ ဖလ”န္တိ ဝဘော “ကိ” ဒါနိ ကရောမိ သာမိ” တိ အာဟ။ ၂ တာလဝဏ္ဏံ အာဒါယ အာဂန္တော ရာဇာနံ ဗီဇာဟိတိ ၂။ တဿာ တာလဝဏ္ဏံ အာဒါယ အာဂန္တော ရာဇာနံ ဗီဇေန္တိယာ ရညော ဝေဋ္ဌနဿ ဂန္ဓဝါတော အက္ခိနိ ပဟရိ၊ အထဿာ အက္ခိဟိ အသုဓာရာ ပဝတ္တိံ သု။ တံ ဒုယျာ ရာဇာ သေဋ္ဌိံ အာဟ “မဟာသေဋ္ဌိ မာတုဂါမော နာမ အပ္ပဗုဒ္ဓိကော၊ ‘ရာဇာ မေ သာမိကဿ သမ္ပတ္တိံ ဂဏှေယျာ’ တိ ဘယေန ရောဒတိ မညေ၊ အဿာသေဟံ နံ ‘န မေ တဝ သမ္ပတ္တိယာ အတ္ထော’ တိ” ။ န သော ဒေဝ ရောဒတိတိ။ အထ ကိံ ဧတန္တိ။ တုမှာကံ ဝေဋ္ဌနဂန္ဓနဿာ အဿုနိ ပဝတ္တိံ သု။ အယဉ္ဇိ ဒီပေါဘာသံ ဝါ အဂ္ဂိဩဘာသံ ဝါ အဒိဿာ မဏိအာလောကေနဝ ဘုဉ္ဇတိ စ နိသီဒတိ စ နိပဇ္ဇတိ စ၊ ဒေဝေါ ပန ဒီပေါလောကေန နိသီန္ဓော ဘဝိဿတိတိ။ အာမ သေဋ္ဌိဟိ။ တေန ဟိ ဒေဝ အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ မဏိအာလောကေန နိသီဒထာတိ မဟန္တံ တိပုသမတ္တံ အနန္တံ မဏိရတနံ အဒါသိ။ ရာဇာ ဂေဟံ ဩလောကေတွာ “မဟတိ ဝတ ဇောတိကဿ သမ္ပတ္တိ” တိ ဝတော အဂမာသိ။ အယံ တာဝ ဇောတိကဿ ဥပ္ပတ္တိ။

ဣဒါနိ ဇဋ္ဌိလဿ ဥပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ဗာရာဏသိယံ ဟိ ကော သေဋ္ဌိ- ဝိတာ အဘိရူပါ အဟောသိ၊ တံ ပန္နရသသောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကကာလေ ရက္ခဏတ္ထာယ ဧကံ ဒါသိ” ဒတွာ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိမ- တလေ သိရိဂဗ္ဘေ ဝါသယိံ သု။ တံ ဧကဒိဝသံ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ ဗဟိ ဩလောကယမာနံ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဧကော ဝိဇ္ဇာရော ဒိဿာ ဥပ္ပန္နသိနေဟော ဝါတပါနေန ပဝိသိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ သန္တဝမကာသိ။ သာ တေန သဒ္ဓိံ သံဝါသမန္ဓာယ န စိရဿေဝ ဂစ္ဆံ ပဋ္ဌိလဟိ။ အထ နံ သာ ဒါသိ ဒိဿာ “အမ္မ ကိံ ဣဒ”န္တိ ဝတော “ဟောတု မာ ကဿစိ အာစိက္ခိ” တိ တာယ ဝုတ္တာ ဘယေန တုဏှိ အဟောသိ။ သာပိ ဒသမာသဇ္ဇယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ နဝဘာဇနံ အာဟရာပေတွာ ကတ္ထ တံ ဒါရကံ နိပဇ္ဇာပေတွာ တံ ဘာဇနံ ပိဒဟိတွာ ဥပရိ ပုပ္ဖဒါမာနိ ဌပေတွာ “ဣမံ သိသေန ဥက္ခိပိတွာ

၁-အပါပုဏိတွာ (သိ) ၂-၂-ဝိဇေတဗ္ဗံ ဘဒ္ဒေတိ (သိ) ၃-ဒသမေဝ မာသေ (သိ)

ဂင်္ဂါယ ဝိဿဇ္ဇေဟိ၊ 'ကိ' ဣဒ'န္တိ စ ပုဋ္ဌာ 'အယျာယ မေ ဗလိကမ္ပ'န္တိ ဝဒေယျာ-
သိ"တိ ဒါသိ အာဏာပေသိ။ သာ တထာ အကာသိ။

ဟေဋ္ဌာဂင်္ဂါယမ္ပိ ဒွေ ဣတ္ထိယော နှာယမာနာ တံ ဘာဇနံ ဥဒကေနာ-
ဟရိယမာနံ ဒိသ္မာ ဧကော "မယျေတံ ဘာဇန"န္တိ အာဟ။ ဧကော "ယံ
ဧတဿ အန္တော၊ တံ မယျ"န္တိ ဝတွာ ဘာဇနေ သမ္ပတ္တေ တံ အာဒါယ ထလေ
ဋ္ဌပေတွာ ဝိဝရံတွာ ဒါရကံ ဒိသ္မာ ဧကော "မမ ဘာဇနန္တိ ဝုတ္တတာယ
ဒါရကော မမေဝ ဟောတိ"တိ အာဟ။ ဧကော "ယံ ဘာဇနဿ အန္တော၊
တံ မမေဝ ဟောတူတိ ဝုတ္တတာယ မမ ဒါရကော"တိ အာဟ။ တာ ဝိဝဒမာနာ
ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ ဂန္တော တမတ္ထံ အာရောစေတွာ အမဇ္ဇေသု ဝိနိစ္ဆိတုံ အသက္ကော-
န္တေသု ရညော သန္တိကံ အဂမံသု။ ရာဇော တာသံ ဝစနံ သုတွာ "တွံ ဒါရကံ
ဂဏှ၊ တွံ ဘာဇနံ ဂဏှာ"တိ အာဟ။ ယာယ ပန ဒါရကော လဒ္ဓေါ၊ သာ
မဟာကမ္မာနတ္ထေရဿ ဥပဋ္ဌာယိကာ အဟောသိ။ တသ္မာ သာ ဒါရကံ
"ဣမံ ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ"တိ ပေါသေသိ။ တဿ ဇာတ-
ဒိဝသေ ဂဗ္ဘမလဿ ခောဝိတွာ အနပနိတတာယ ဧကသာ ဇဉ်တာ ဟုတွာ
အဋ္ဌံသု၊ တေနဿ ဇဉ်လောဘေဝ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ပဒသာ ဝိစရဏ-
ကာလေ ထေရော တံ ဂေဟံ ပိဏှာယ ပါဝိသိ။ ဥပါယိကာ ထေရံ နိသီဒါပေတွာ
အာဟာရမဒါသိ။ ထေရော ဒါရကံ ဒိသ္မာ "ကိ" ဥပါယိကေ ဒါရကော လဒ္ဓေါ"တိ
ပုစ္ဆိ။ "အာမ ဘန္တေ၊ ဣမာဟံ ဒါရကံ တုမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေဿာမီတိ
ပေါသေသိ"၊ ပဗ္ဗာဇေထ န"န္တိ အဒါသိ။ ထေရော "သာရု"တိ အာဒါယ တံ
ဂစ္ဆန္တော "အတ္ထိ နု ခေါ ဣမဿ ဂိဟိသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတုံ ပုညကမ္ပ"န္တိ
ဩလောကေန္တော "မဟာပုညော သတ္တော မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿတိ၊
ဒဟရော ဧသ တာဝ၊ ဉာဏမ္ပိဿ ပရိပါကံ န ဂစ္ဆတိ"တိ စိန္တေတွာ တံ
အာဒါယ တက္ကသိလာယံ ဧကဿ ဥပဋ္ဌာကဿ ဂေဟံ အဂမာသိ။

သော သေရံ ဝန္တိတွာ ဌိတော တံ ဒါရကံ ဒိသ္မာ "ဒါရကော ဝေါ ဘန္တေ
လဒ္ဓေါ"တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဥပါသကပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ဒဟရော တာဝ၊ တဝေဝ သန္တိကေ
ဟောတူတိ။ သော "သာရု ဘန္တေ"တိ ကံ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဋ္ဌပေတွာ ပဋိဇဉ်။ တဿ
ပန ဂေဟေ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဘဏှကံ ဥဿန္တံ ဟောတိ။ သော ဂါမန္တရံ
ဂစ္ဆန္တော သဗ္ဗမ္ပိ တံ ဘဏှံ အာပဏံ ဟရိတွာ ဒါရကံ အာပဏေ နိသီဒါ-
ပေတွာ တဿ တဿ ဘဏှကဿ မူလံ အာစိက္ခိတွာ "ဣဒဉ္စ ဣဒဉ္စ ဧတ္တကံ

နာမ မနံ ဂဟေတွာ ဒဒေယျာသိ” တိ တွာ ပက္ခာမိ။ တံဒိဝသံ နဂရပရိဂ္ဂါ-
 ဟိကာ ဒေဝတာ အန္တမသော မရိစဇီရကမတ္ထေနာပိ အတ္ထိကေ တသေဝ
 အာပဏာဘိမုခေ ကရိံသု။ သော ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဥဿန္တံ ဘဏ္ဍကံ ကေဒိဝ-
 သေနဝ ဝိတ္တိဏိ။ ကုဠုမ္ပိကော အာဂန္တော အာပဏေ ကိဉ္စိ အဒိသျှာ “သဗ္ဗံ ကေ
 တာတ ဘဏ္ဍကံ နာသိတ” န္တိ အာဟ။ န နာသေမိ၊ သဗ္ဗံ တုမေဟိ ဝုတ္တ-
 နယေနဝ ဝိတ္တိဏိ။ ဣဒံ အသုကဿ မူလံ၊ ဣဒံ အသုကဿာတိ။ ကုဠုမ္ပိကော
 ပသိဒိတွာ “အနန္တေ ပုရိသော၊ ယတ္ထ ကတ္တမိ ဇီဝိတုံ သမတ္ထော” တိ အတ္တနော
 ဂေဟေ ဝယပ္ပတ္တံ ဝိတရံ တဿ ဒတွာ “ဂေဟမဿ ကရောထာ” တိ ပုရိသေ
 အာဏာပေတွာ နိဋ္ဌိတေ ဂေဟေ “ဂစ္ဆထ၊ တုမေ အတ္တနော ဂေဟေ
 ဝသထာ” တိ အာဟ။

အထဿ ဂေဟပဝိသနကာလေ ဧကေန ပါဒေန ဥမ္မာရေ အတ္တန္တမတ္ထေ
 ဂေဟဿ ပစ္စိမဘာဂေ ဘူမိံ ဘိန္ဒိတွာ အသိတိဟတ္ထော သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော
 ဥဋ္ဌဟိ။ ရာဇာ “ဇဠိလကုမာရဿ ကိရ ဂေဟေ ဘူမိံ” ဘိန္ဒိတွာ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော
 ဥဋ္ဌိတော” တိ သုတွာဝ တဿ သေဋ္ဌိစ္ဆတ္တံ ပေသေသိ။ သော ဇဠိလသေဋ္ဌိ
 နာမ အဟောသိ။ တဿ တယော ပုတ္တာ အဟေသုံ။ သော တေသံ ဝယပ္ပတ္တ-
 ကာလေ ပဗ္ဗဇာယ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ “သစေ အမေဟိ သမာနဘောဂံ သေဋ္ဌိ-
 ကုလံ ဘဝိဿတိ၊ ပဗ္ဗဇိတုံ ဒဿန္တိ။ နော စေ၊ န ဒဿန္တိ။ အတ္ထိ န ခေါ ဇမ္ဗု-
 ဒိပေ အမေဟိ သမာနဘောဂံ ကုလ” န္တိ ဝိမံသနတ္ထာယ သုဝဏ္ဏမယံ ဣဋ္ဌကံ
 သုဝဏ္ဏမယံ ပတောဒလဋ္ဌိံ သုဝဏ္ဏမယံ ပါဒကဉ္စိ ကာရာပေတွာ ပုရိသာနံ
 ဟတ္ထေ ဒတွာ “ဂစ္ဆထ၊ ဣမာနိ အာဒါယ ကိဉ္စိဒေဝ ဩလောကယမာနာ
 ဝိယ ဇမ္ဗုဒိပတဇေ ဝိစရိတွာ အမေဟိ သမာနဘောဂဿ သေဋ္ဌိကုလဿ
 အတ္ထိဘာဝံ ဝါ နတ္ထိဘာဝံ ဝါ ဥတွာ အာဂစ္ဆထာ” တိ ပဟိဏိ။

တေ စာရိကံ စရန္တာ ဘဒ္ဒိယနဂရံ ပါပုဏိံ သု။ အထ၊ နေ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ
 ဒိသျှာ “တာတာ ကိံ ကရောန္တာ ဝိစရထာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧကံ ဩလောကေန္တာ
 ဝိစရာမာ” တိ ဝုတ္ထေ “ဣမေသံ ဣမာနိ ဂဟေတွာ ကိဉ္စိဒေဝ ဩလောကေတုံ
 ဝိစရဏကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ရဋ္ဌံ ပရိဂ္ဂဏ္ဍမာနာ ဝိစရန္တိ” တိ ဥတွာ “တာတာ အမှာကံ
 ပစ္စိမဂေဟံ ပဝိသိတွာ ဩလောကေထာ” တိ အာဟ။ တေ တတ္ထ အဋ္ဌကရိသ-
 မတ္ထေ ဌာနေ ဟတ္ထိအဿဥသဘပ္ပမာဏေ ဝိဋ္ဌိယာ ဝိဋ္ဌိံ အာဟန္တ ပထဝိံ
 ဘိန္ဒိတွာ ဥဋ္ဌိတေ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပ္ပကာရေ သုဝဏ္ဏမေဏ္ဍကေ ဒိသျှာ တေသံ

၁-ပါမင် (သိ)

၂-သေဋ္ဌိ (ဥဒ္ဓာ)

အန္တရန္တရာ ဝိစရိတွာ နိက္ခမိံ သု။ အထ နေ သေဋ္ဌိ “တာတာ ယံ ဩလော-
 ကေန္တာ ဝိစရထ၊ ဒိဋ္ဌော ဝေါ သော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပဿာမ သာမီ”တိ
 ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဂစ္ဆထာ”တိ ဥပယျာဇေသိ။ တေ တတောဝ ဂန္တာ
 အတ္တနေော သေဋ္ဌိနာ “ကိံ တာတာ ဒိဋ္ဌံ ဝေါ အမှာကံ သမာနဘောဂံ သေဋ္ဌိ-
 ကုလ”န္တိ ဝုတ္တေ “သာမိ တုမှာကံ ကိံ အတ္ထိ၊ ဘဒ္ဒိယနဂရေ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ-
 နော ဧဝရူပေါ နာမ ဝိဘဝေါ”တိ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိန္တိံ သု။ ငှတံ သုတွာ
 သေဋ္ဌိ အတ္တမနေော ဟုတွာ “ဧကံ တာဝ သေဋ္ဌိကုလံ လဒ္ဓံ၊ အပရမ္ပိ န ခေါ
 အတ္ထိ”တိ သတသဟဿဂ္ဂနိကံ ကမ္မလံ ဒတွာ “ဂစ္ဆထ တာတာ၊ အညမ္ပိ။
 သေဋ္ဌိကုလံ ဝိစိနထာ”တိ ပဟိဏိ။

တေ ရာဇဂဟံ ဂန္တာ ဇောတိကသေဋ္ဌိဿ ဂေဟတော အဝိဒ္ဓုရေ ဒါရုရာသိံ၊
 ကတွာ အဂ္ဂိံ ဒတွာ အဋ္ဌံ သု။ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုဋ္ဌကာလေ စ “ဧကံ နော မဟဂ္ဂ-
 ကမ္မလံ ဝိတ္တိဏန္တာနံ ကယိကော ၂ နတ္ထိ၊ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တာပိ စောရာနံ
 ဘာယာမ၊ တေန တံ ဈာပေတွာ ဂမိဿာမာ”တိ ဝဒိံ သု။ အထ နေ ဇောတိ-
 ကသေဋ္ဌိ ဒိဿာ “ဣမေ ကိံ ကရောန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ ပက္ခောသာ-
 ပေတွာ “ကိံ အဂ္ဂနကော ကမ္မလော”တိ ပုစ္ဆိ။ “သတသဟဿဂ္ဂနကော”တိ
 ဝုတ္တေ သတသဟဿံ ဒါပေတွာ “ဒွါရကောဋ္ဌကံ သမ္ပဇ္ဇိတွာ ကစဝရဆဋ္ဌိကာယ
 ဒါသိယာ ဒေထာ”တိ တေသံယေဝ ဟတ္ထေ ပဟိဏိ။ သာ ကမ္မလံ ဂဟေတွာ
 ရောဒမာနာ သာမိကဿ သန္တိကံ အာဂန္တာ “ကိံ မံ သာမိ အပရာဓေ သတိ ပဟ-
 ရိတုံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကသ္မာ မေ ဧဝရူပံ ထူလကမ္မလံ ပဟိဏိတ္ထု၊ ကထာဟံ? ဣမံ နိဝါ-
 သေသာမိ ဝါ ပါရူပိဿာမိ ဝါ”တိ။ နာဟံ တဝ ဧတဒတ္ထာယ ပဟိဏိံ၊ ဧတံ ပန
 ပလိဝေဋ္ဌေတွာ တဝ သယနပါဒမူလေ ၄- ဌပေတွာ နိပဇ္ဇနကာလေ ဂန္ဓော-
 ဒကေန ဓောတာနံ ပါဒါနံ ပုဉ္ဇနတ္ထာယ တေ ပဟိဏိံ၊ ကိံ ဧတမ္ပိ ကာတုံ
 န သက္ခောသိတိ။ သာ “ဧတံ ပန ကာတုံ သက္ခိဿာမီ”တိ ဂဟေတွာ
 အဂမာသိ။ တေ စ ပုရိသာ တံ ကာရဏံ ဒိဿာ အတ္တနေော သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ
 ဂန္တာ “ကိံ တာတာ ဒိဋ္ဌံ ဝေါ သေဋ္ဌိကုလ”န္တိ ဝုတ္တေ “သာမိ ကိံ တုမှာကံ
 အတ္ထိ၊ ရာဇဂဟနဂရေ ဇောတိကသေဋ္ဌိဿ ဧဝရူပေါ နာမ သမ္ပတ္ထိ”တိ သဗ္ဗံ
 ဂေဟသမ္ပတ္ထိံ အာရာစေတွာ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိန္တိံ သု။ သေဋ္ဌိ တေသံ ဝစနံ
 သုတွာ တုဋ္ဌမာနသော “ဣဒါနိ ပဗ္ဗဇိတုံ လဘိဿာမီ”တိ ရညော သန္တိကံ
 ဂန္တာ “ပဗ္ဗဇိတုကာမောမ္ပိ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ သာဓု မဟာသေဋ္ဌိ၊

၁-န ဒိဋ္ဌော သာမီတိ (သီ) ၂-ကာယကော (သီ)
 ၃-ကတ္တာဟံ (သီ) ၄-သယနမူလေ (သျှာ၊က)

ပဗ္ဗဇာဟိတိ။ သော ဂေဟံ ဂန္ဓာ ပုတ္တေ ပက္ခောသာပေတွာ သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍံ ဝဇီရကုဒ္ဒါလံ^၁ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ “တာတ ပစ္စိမဂေဟေ သုဝဏ္ဏ- ပဗ္ဗတတော သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍံ ဥဒ္ဓရာဟိ”တိ အာဟ။ သော ကုဒ္ဒါလံ အာဒါယ ဂန္ဓာ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတံ ပဟရိ၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ပဟဋကာလော ဝိယ အဟောသိ။ တဿ ဟတ္ထတော ကုဒ္ဒါလံ ဂဟေတွာ မဇ္ဈိမပုတ္တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပဟိဏိ၊ တဿပိ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတံ ပဟရန္တဿ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ပဟဋကာလော ဝိယ အဟောသိ။ အထ နံ ကနိဋ္ဌပုတ္တဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ ပဟိဏိ၊ တဿ တံ ဂဟေတွာ ပဟရန္တဿ ကောဇေတွာ ရာသိကတဿ မတ္တိကာယ ပဟဋ- ကာလော ဝိယ အဟောသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ “ဧဟိ တာတ၊ အလံ ဧတ္ထကေ- နာ”တိ ဝတွာ ဣတရေ ဒွေ ဇေဋ္ဌဘာတိကေ ပက္ခောသာပေတွာ “အယံ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော န တုမှာကံ နိဗ္ဗတ္တော၊ မယုဉ္စ ကနိဋ္ဌဿ စ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ကေတော ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ အာဟ။ ကသ္မာ ပန သော တေသမေဝ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ကသ္မာ စ ဇဋ္ဌိသော ဇာတကာလေ ဥဒကေ ပါတိ- တောတိ? အတ္တနော ကတကမ္မေနော။

ကဿပသမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ ဟိ စေတိယေ ကရိယမာနေ ဧကော ဒိဏာသဝေါ စေတိယဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ဩလောကေတွာ “တာတာ ကသ္မာ စေတိယဿ ဥတ္တရေန မုခံ န ဥဋ္ဌဟတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ “သုဝဏ္ဏံ နပ္ပဟောတိ”တိ အာဟံသု။ အဟံ အန္တောဂါမံ ပဝိသိတွာ သမာဒပေဿာမိ၊ တုမေ အာဒိရေန ကမ္မံ ကရော- ထာတိ။ သော ဧဝံ ဝတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ “အမ္မာ တာတာ တုမှာကံ စေတိယဿ ကေသ္မိံ မုခေ သုဝဏ္ဏံ နပ္ပဟောတိ၊ သုဝဏ္ဏံ ဇာနာထာ”တိ မဟာဇနံ သမာဒပေန္တော သုဝဏ္ဏကာရကုလံ အဂမာသိ။ သုဝဏ္ဏကာရောပိ တံခဲဏေယေဝ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရောန္တော နိသိန္တော ဟောတိ။ အထ နံ သေရော “စေတိယေ တုမေဟိ ဂဟိတမုခဿ သုဝဏ္ဏံ နပ္ပဟောတိ၊ တံ ဇာနိတုံ ဝဋ္ဌတိ”တိ အာဟ။ သော ဘရိယာယ ကောပေန “တဝ သတ္တာရံ ဥဒကေ ဝိပိဟ္တာ ဂစ္ဆာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သာ “အတိသာဟသိကကမ္မံ တေ ကာံ၊ မမ ကုဒ္ဓေန ဘေ အဟမေဝ အက္ခောသိတဗ္ဗာ ဝါ ပဟရိကဗ္ဗာ ဝ။ ကသ္မာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု ဗုဒ္ဓေသု ဝေရမကာသိ”တိ အာဟ။ သုဝဏ္ဏကာရော တာဝဒေဝ သံဝေဂဗ္ဗတ္တော ဟုတွာ “ခမတ မေ ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ဘေရဿ ပါဒမုလေ နိပဇ္ဇိ။ တာတ အဟံ တယာ န ကိဋ္ဌိ ဝုတ္တော၊ သတ္တာရံ ခမာပေဟိတိ။ ကိဋ္ဌိ ကတွာ ခမာပေမိ ဘန္တေတိ။ သုဝဏ္ဏပုပ္ဖါနံ

၁-ဝဇီရဟလံ ကုဒ္ဒါလံ (သိ)၊ ဝဇီရဟလံ ကုဒ္ဒါလံ (သုာ)

တယော ကုမ္ဘေ ကတွာ အန္တောဓာတုနိဓာနေ ပက္ခိပိတွာ အလ္လဝတ္ထော အလ္လ-
ကေသော ဟုတွာ ခမာပေဟိ တာတာတိ။

သော “သာဓု ဘန္တေ”တိ ဝတွာ သုဝဏ္ဏပုပ္ဖုနိ ကရောန္တော တီသု
ပုတ္တေသု ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဧဟိ တာတာ၊ အဟံ သတ္တာရံ
ဝေရဝစနေန အဝစံ၊ တသ္မာ ဣမာနိ ပုပ္ဖုနိ ကတွာ ဓာတုနိဓာနေ ပက္ခိပိတွာ
ခမာပေဿာမိ၊ တွမ္ပိ ခေါ မေ သဟာယော ဟောဟိ”တိ အာဟ။
သော “န တံ မယာ ဝေရဝစနံ ဝဒါပိတော၊ တံယေဝ ကရောဟိ”တိ
ကာတုံ န ဣတ္ထိ။ မဇ္ဈိမပုတ္တံ ပက္ခောသိတွာ တထေဝါဟ၊ သောပိ တထေဝ
ဝတွာ ကာတုံ န ဣတ္ထိ။ ကနိဋ္ဌံ ပက္ခောသိတွာ တထေဝါဟ၊ သော “ပိတု
ဥပ္ပန္နကိစ္စံ နာမ ပုတ္တဿ ဘာရော”တိ ဝတွာ ပိတုသဟာယော ဟုတွာ ပုပ္ဖုနိ
အကာသိ။ သုဝဏ္ဏကာရော ဝိဒတ္ထိပ္ပမာဏာနံ ပုပ္ဖုနိ တယော ကုမ္ဘေ နိဋ္ဌာပေတွာ
ဓာတုနိဓာနေ ပက္ခိပိတွာ အလ္လဝတ္ထော အလ္လကေသော သတ္တာရံ ခမာပေသိ။
ဣတိ သော သတ္တက္ခတ္တံ ဇာတဏာလေ ဥဒကေ ပါတနံ လဘိ။ အယံ ပနဿ
ကောဋိယံ ဌိတော အတ္တဘာဝေါ။ ဣဓာပိ တထေဝ နိဿန္တေန ဥဒကေ
ပါတိတော။ ယေ ပနဿ ဒွေ ဇေဋ္ဌဘာတိကာ ပုတ္တာ သုဝဏ္ဏပုပ္ဖုနိ ကရဏ-
ကာလေ သဟာယာ ဘဝိတုံ န ဣတ္ထိ သု၊ တေသံ တေန ကာရဏေန သုဝဏ္ဏ-
ပဗ္ဗတော န နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဇဋိလဿ စေဝ ကနိဋ္ဌပုတ္တဿ စ ကေတော ကတဘာဝေန
နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတိ သော ပုတ္တေ အနုသာသိတွာ သတ္တု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကတိ-
ပါဟေနေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သတ္တာ အပရေန သမယေန ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု-
သတေဟိ သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တဿ ပုတ္တာနံ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ၊
တေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ အခုမာသံ ဘိက္ခာဒါနံ အဒံသု။

ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဇ္ဇာပိ တေ အာဝုသော ဇဋိလ
အသီတိဟတ္ထေ သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတေ စ ပုတ္တေသု စ တဏှာ အတ္ထိ”တိ။ န မေ
အာဝုသော ဧတေသု တဏှာ ဝါ မာနော ဝါ အတ္ထိတိ။ တေ “အယံ
ဇဋိလတ္တေရော အဘူတံ ဝတွာ အညံ ဗျာကရောတိ”တိ ဝဒိံသု။ သတ္တာ
တေသံ ကထံ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တဿ တေသု တဏှာ ဝါ မာနော ဝါ
အတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၆။ “ယောဓ တဏှံ ပဟန္တာန၊ အနာဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
တဏှာဘဝပရိက္ခိဏံ၊ တမဟံ ပြုမိ ပြာဟ္မဏ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယော ဣဓ လောကေ ဆဒ္ဓါရိကံ တဏှံ ဝါ မာနံ ဝါ ဇဟိတွာ ဃရာဝါသေန အနတ္ထိကော အနာဂါရော ဟုတွာ ပရိဗ္ဗဇတိ၊ တဏှာယ စေဝ ဘဝဿ စ ပရိက္ခိဏတ္တာ တဏှာဘဝပရိက္ခိဏံ တမဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

ဇဋိလတ္ထေရဝတ္ထု တေတ္ထိံ သတိမံ။

၃၄-ဇောတိကတ္ထေရဝတ္ထု

ယောဓ တဏှန္တိ ပုန ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဇောတိကတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

အဇောတသတ္တုကုမာရော ဟိ ဒေဝဒတ္ထေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ ပိတရံ ဃာတေတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတော “ဇောတိကသေဋ္ဌိဿ မဟာပါသာဒံ ဂဏှိ- သာမိ”တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇော နိက္ခမိတွာ မဏိပါကာရေ သပရိဝါရဿ အတ္တနော ဆာယံဒိသ္မာ “ဂဟပတိကောယုဒ္ဓသဇ္ဇော ဟုတွာ ဗလံ အာဒါယ နိက္ခန္တော”တိ သလ္လက္ခေတွာ ဥပဂန္တံ န ဝိသဟိ။ သေဋ္ဌိပိ တံ ဒိဝသံ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ ပါတောဝ ဘုတ္တပါတရာသော ဝိဟာရံ ဂန္တော သတ္တု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုဏန္တော နိသိန္တော ဟောတိ။ ပဌမေ ဒ္ဓါရကောဠကေ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ ဋ္ဌိတော ပန ယမကောဋ္ဌိ နာမ ယက္ခော တံ ဒိသ္မာ “ကဟံ ဂစ္ဆသိ”တိ သပရိဝါရံ ဝိဒ္ဓိ- သေတွာ ဒိသာဝိဒိသာသု အနုဗန္ဓိ။ ရာဇော ဝိဟာရမေဝ အဂမာသိ။

အထ နံ သေဋ္ဌိ ဒိသ္မာဝ “ကိံ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အဋ္ဌာသိ။ ဂဟပတိ ကိံ တံ တဝ ပုရိသေ “မယာ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈထာ”တိ အာဇာပေတွာ ဣဓာဂမ္မ ဓမ္မံ သုဏန္တော ဝိယ နိသိန္တောတိ။ ကိံ ပန ဒေဝေါ မမ ဂေယ ဂဏှိတုံ ဂတောတိ။ အာမ ဂတောဋိတိ။ မမ အနိစ္ဆာယ မမ ဂေဟံ ဂဏှိတုံ ရာဇ- သဟဿမ္ပိ န သက္ကာတိ ဒေဝါတိ။ သော “ကိံ ပန တံ ရာဇော ဘဝိဿသိ”တိ ကုဇ္ဈိ။ နာဟံ ရာဇော၊ မမ သန္တကံ ပန ဒသိကသုတ္တမ္ပိ မမ အနိစ္ဆာယ ရာဇုဟိ ဝါ စောရေဟိ ဝါ ဂဟေတုံ န သက္ကာတိ။ ကိံ ပနာဟံ တဝ ရုစိယာ ဂဏှိသာမိတိ။ တေန ဟိ ဒေဝ ဣမာ မေ ဒသသု အင်္ဂလီသု ဝိသတိ မုဒ္ဓိကာ၊ ဣမာဟံ တုမှာကံ န ဒေမိ။ သစေ သက္ကာထ၊ ဂဏှဏာတိ။ သော ပန ရာဇော ဘူမိယံ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ နိသိဒိတွာ ဥလ္လဗ်န္တော အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ ဌာနံ အဘိရုဟတိ၊ ဌတွာ ဥလ္လဗ်န္တော

အသိတိဟတ္ထံ ဌာနံ အဘိရဟတိ။ ဧဝံမဟာဗလော သမာနောပိ ဣတော
 စိတော စ ပရိဝတ္ထေန္တော ဧကံ မုဒ္ဒိကမ္ပိ ကမ္ပိတုံ နာသက္ခိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ “သာဠကံ
 ပတ္တရ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ အင်္ဂုလိယော ဥဇုကာ အကာသိ၊ ဝိသတိပိ မုဒ္ဒိကာ
 နိက္ခမိံသု။ အထ နံ သေဋ္ဌိ “ဧဝံ ဒေဝ မမ သန္တကံ မမ အနိစ္စာယ န သက္ကာ
 ဂဏှိတု”န္တိ ဝတွာ ရညော ကိရိယာယ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ “ပဗ္ဗဇိတုံ မေ အနုဇာန
 ဒေဝါ”တိ အာဟ။ သော “ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗဇိတေ သုခံ ပါသာဒံ ဂဏှိဿာမိ”တိ
 စိန္တေတွာ ဧကဝစနေနေဝ “တွံ ပဗ္ဗဇာဟိ”တိ အာဟ။ သော သတ္ထု သန္တိကေ
 ပဗ္ဗဇိတွာ န စိရသေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ ဇောတိကတ္ထေရော နာမ အဟောသိ။
 တဿ အရဟတ္တံ ပတ္တက္ခဏေယေဝ သဗ္ဗာပိ သာ သမ္ပတ္တိ အန္တရဓာယိ၊ တမ္ပိဿ
 သတုလကာယိံ နာမ ဘရိယံ ဒေဝတာ ဥတ္တရကုရုမေဝ နယိံသု။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု။ တံ အာမန္တေတွာ “အာဝုသော ဇောတိက တသ္မိံ
 ပန တေ ပါသာဒေ ဝါ ဣတ္ထိယာ ဝါ တဏှာ အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထာ-
 ဝုသော”တိ ဝုတ္ထေ သတ္ထု အာရောစေသုံ “အယံ ဘန္တေ အဘူတံ ဝတွာ အညံ
 ဗျာကရောတိ”တိ။ သတ္ထာ “နတ္ထေဝ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တဿ တသ္မိံ တဏှာ”တိ
 ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၆။ “ယောစ တဏှံ ပဟန္တာန၊ အနာဂါရော ပရိဗ္ဗဇေ။
 တဏှာဘဝပရိက္ခိဏံ၊ တမဟံ ပြုမိ ပြာဟူဏ”န္တိ။
 ဣမိဿာ ဂါတာယတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဇဋ္ဌိလတ္ထေရဝတ္ထုမ္ပိ ဝုတ္တနယေနေဝ
 ဝေဒိတဗ္ဗော။
 ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
 ဇောတိကတ္ထေရဝတ္ထု စတုတိံသတိမံ။

၃၅-နဂုပုတ္တကတ္ထေရဝတ္ထု

ဟိတွာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ နဂု-
 ပုတ္တကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ ဧကံ နဂုကိဋ္ဌံ ကိဋ္ဌယမာနော ဝိစရန္တော သတ္ထု ဓမ္မကထံ
 သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ။ တသ္မိံ ပုဒ္ဓပ္ပမုခေန ဘိက္ခုသံသေန

သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဏာယ ပဝိသန္တေ ဘိက္ခု ဧကံ နုဋ္ဌပုတ္တံ ကိဋ္ဌန္တံ ဒိသ္မာ “အာရုသော
 သေ တယာ ကိဋ္ဌိတကိဋ္ဌိတံ ကိဋ္ဌတိ၊ အတ္ထိ န ခေါ တေ ဧတ္ထ သိနေဟော”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထိ”တိ ဝုတ္တေ “အယံ ဘန္တေ အဘူတံ ဝတွာ အညံ ဗျာကရောတိ”တိ
 အာဟံသု။ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော သဗ္ဗယောဂေ
 အထိက္ကန္တော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁၇။ “ဟိတွာ မာနုသကံ ယောဂံ၊ ဒိဗ္ဗံ ယောဂံ ဥပစ္စဂါ။
 သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ မာနုသကံ ယောဂန္တိ မာနုသကံ အာယုဉ္ဇေဝ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ စ။
 ဒိဗ္ဗယောဂေပိ ဒေသေ နယော။ ဥပစ္စဂါတိ ယော မာနုသကံ ယောဂံ ဟိတွာ
 ဒိဗ္ဗံ ယောဂံ အထိက္ကန္တော၊ တံ သဗ္ဗေဟိ စတူဟိပိ ယောဂေဟိ ဝိသံယုတ္တံ အဟံ
 မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
 နုဋ္ဌပုတ္တကတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စတိံသတိမံ။

၃၆-နုဋ္ဌပုတ္တကတ္ထေရဝတ္ထု

ဟိတွာ ရတိဉ္စာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ
 နုဋ္ဌပုတ္တကံယေဝ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပုရိမသဒိသမေဝ။ ဣမ ပန သတ္တာ
 “ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော ရတိဉ္စ အရတိဉ္စ ပဟာယ ဌိတော”တိ ဝတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၄၁၈။ “ဟိတွာ ရတိံ စ အရတိံ စ၊ သိတိဘူတံ နိရူပမိံ။
 သဗ္ဗလောကာဘိဘုံ ဝီရံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ရတိန္တိ ပဉ္စကာမဂုဏရဟိံ။ အရတိန္တိ အရညဝါသေ ဥက္ကဏ္ဍိတတ္ထိံ။
 သိတိဘူတန္တိ နိဗ္ဗုတံ။ နိရူပမိန္တိ နိရူပတ္တိလေသံ။ ဝီရန္တိ တံ ဝေရူပံ သဗ္ဗ
 ခန္ဓလောကံ အဘိဘဝိတွာ ဌိတံ ဝီရိယဝန္တံ အဟံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
 နုဋ္ဌပုတ္တကတ္ထေရဝတ္ထု ဆတ္တိံသတိမံ။

၁-ဥက္ကဏ္ဍိံ (သျှာ)၊ ဥက္ကဏ္ဍိတံ (က)

၃၇-ဝိသတ္တေရဝတ္ထု

စုတိံ ယော ဝေဒီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိသတ္တေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ရာဇဂဟေ ကိရေကော ပြာဟ္မဏော ဝိသေသော နာမ မတမနုဿာနံ သီသံ အာကောဇေတွာ “ဣဒံ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တဿ သီသံ၊ ဣဒံ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ ဣဒံ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ဣဒံ မနုဿလောကေ၊ ဣဒံ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တဿ သီသ”န္တိ ဇာနာတိ။ ပြာဟ္မဏာ “သတ္တာ ဣမံ နိဿာယ လောကံ ခါဒိတု”န္တိ စိန္တေတွာ တံ ဒွေ ရတ္တဝတ္တာနိ ပရိဒဟာပေတွာ အာဒါယ ဇနပဒံ စရန္တော မနုဿေ ဝဒန္တိ “ဧသော ဝိသေသော နာမ ပြာဟ္မဏော မတမနုဿာနံ သီသံ အာကော-ဇေတွာ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ ဇာနာတိ၊ အတ္တနော ဉ္ဇတကာနံ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ ပုစ္ဆထာ”တိ။ မနုဿာ ယထာဗလံ ဒသပိ ကဟာပဏေ ဝိသတိပိ သတမ္ပိ ဒတွာ ဉ္ဇတကာနံ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ ပုစ္ဆန္တိ။ တေ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ပတွာ ဇေတဝနဿ အဝိဒူရေ နိဝါသံ ဂဏိံ သု။ တေ ဘုတ္တပါတရာသာ မဟာဇနံ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထံ ဓမ္မဿ-ဝနာယ ဂစ္ဆန္တိ ဒိသွာ “ကဟံ ဂစ္ဆထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဝိဟာရံ ဓမ္မဿဝနာယာ”တိ ဝုတ္တေ “တတ္ထ ဂန္ဓာ ကိံ ကရိဿထ၊ အမှာကံ ဝိသပြာဟ္မဏေန သဒိသော နာမ နတ္ထိ၊ မတမနုဿာနံ သီသံ အာကောဇေတွာ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ ဇာနာတိ၊ ဉ္ဇတကာနံ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ ပုစ္ဆထာ”တိ အာဟံသု။ တေ “ဝိသေသ ကိံ ဇာနာတိ၊ အမှာကံ သတ္တာရာ သဒိသော နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ ဣတရေဟိပိ “ဝိသသဒိသော နတ္ထိ”တိ ဝုတ္တေ ကထံ ဝဇေတွာ “ဧေ၊ ဒါနိ ဝေါ ဝိသဿ ဝါ အမှာကံ ဝါ သတ္တာ ဇာနနဘာဝံ ဇာနိဿာမာ”တိ တေ အာဒါယ ဝိဟာရံ အဂမံသု။ သတ္တာ တေသံ အာဂမနဘာဝံ ဥတွာ နိရယေ တိရစ္ဆာနယောနိယံ မနုဿ-လောကေ ဒေဝလောကေတိ စတူသု ဌာနေသု နိဗ္ဗတ္တာနံ စတ္တာရိ သီသာနိ၊ ဒီဏာသဝသိသဉ္ဇာတိ ပဉ္စ သီသာနိ အာဟာရာပေတွာ ပဋိပင်္ဂါယာ ဌပေတွာ အာဂတကာလေ ဝိသံ ပုစ္ဆိ “တွံ ကိရ သီသံ အာကောဇေတွာ မတကာနံ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ ဇာနာသိ”တိ။ အာမ ဇာနာမိတိ။ ဣဒံ ကဿ သီသန္တိ။ သော တံ အာကောဇေတွာ “နိရယေ နိဗ္ဗတ္တဿာ”တိ အာဟ။ အထဿ သတ္တာ “သာဓု သာဓု”တိ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဣတရာနိပိ တီဏိ သီသာနိ ပုစ္ဆိတွာ တေန အဝိရဋ္ဌိတွာ ဝုတ္တဝုတ္တက္ခဏေ တထေဝ တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ ပဉ္စမံ သီသံ ဒသေတွာ “ဣဒံ ကဿ သီသ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော တမ္ပိ အာကောဇေတွာ နိဗ္ဗတ္တဌာနံ န ဇာနာတိ။

အထ နံ သတ္တာ “ကိံ ဝဂီသန ဇာနာသိ”တိ ဝတ္တာ “အာမ န ဇာနာမိ”တိ
 ဝုတ္တေ “အဟံ ဇာနာမိ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဝဂီသော ယာဖိ “ဒေထ မေ
 ဣမံ မန္တ”န္တိ။ န သက္ကာ အပဗ္ဗဇိတဿ ဒါတုန္တိ။ သော “ဣမသ္မိ” မန္တေ ဂဟိတေ
 သကလဇမ္ပဒါပေ အဟံ ဇေဋ္ဌကော ဘဝိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တေ မြာဟူဏေ
 “တုမေ တတ္ထေဝ ကတိပါဟံ ဝသထ၊ အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”ဟိ ဥယျောဇေတွာ
 သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ ဝဂီသတ္ထေရော နာမ အဟောသိ။
 အထဿ သတ္တာ ဒုတ္တိံ သာကာရကမ္ပဋ္ဌာနံ ဒတွာ “မန္တဿ ပရိကမ္ပံ သဇ္ဈာယာ-
 ဟိ”တိ အာဟ။ သော တံ သဇ္ဈာယန္တော အန္တရန္တရော မြာဟူဏေဟိ “ဂဟိတော
 တေ မန္တော”တိ ပုစ္ဆိယမာနော “အာဂမေထ တာဝ ဂဏှာမိ”တိ ဝတ္တာ
 ကတိပါဟေနေဝိ အရဟတ္တံ ပတွာ ပုန မြာဟူဏေဟိ ပုဋ္ဌော “အဘဗ္ဗော
 ဒါနာဟံ အာဝုသော ဂန္တ”န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု “ဧသံ ဘန္တေ
 အဘူတေန အညံ ဗျာကရောတိ”တိ သတ္ထု အာရောစေသံ။ သတ္တာ “မာ
 ဘိက္ခဝေ ဧဝံ အဝုတ္ထ၊ ဣဒါနိ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော စုတိပဋိသန္တိကုသလော
 ဇာတော”တိ ဝတ္တာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၄၁၉။ “စုတိံ ယော ဝေဒီ သတ္တာနံ၊ ဥပပတ္တိဉ္စ သဗ္ဗသော။
 အသတ္တံ သုဂတံ ဗုဒ္ဓံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏံ။

၄၂၀။ ယဿ ဂတိံ န ဇာနန္တိ၊ ဒေဝါ ဂန္ဓဗ္ဗမာနသာ။
 ဒိဏာသဝံ အရဟန္တံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ယော ဝေဒီတိ ယော သတ္တာနံ သဗ္ဗာကာရေန စုတိံ စ ပဋိသန္တိံ စ
 ပါကဋံ ကတွာ ဇာနာတိ၊ တမဟံ အလဂ္ဂတာယ အသတ္တံ၊ ပဋိပတ္တိယာ သုဠု
 ဂတတ္တာ သုဂတံ၊ စတုန္တံ သစ္စာနံ ဗုဒ္ဓတာယ ဗုဒ္ဓံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။
 ယဿာတိ ယသောတေ ဒေဝါဒယော ဂတိံ န ဇာနန္တိ၊ တမဟံ အာသဝါနံ
 ဒိဏတာယ ဒိဏာသဝံ၊ ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ အရဟန္တံ မြာဟူဏံ
 ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 ဝဂီသတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တတိံ သတိမံ။

၃၀-ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရီဝတ္ထု

ယဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မဒိန္နံ နာမ ဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကဒိဝသံ ဟိ တဿာ ဂိဟိကာလေ သာမိကော ဝိသာခေါ ဥပါသကော သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ အနာဂါမိဖလံ ပတွာ စိန္တေသိ “မယာ သဗ္ဗိ သာပတေယျံ ဓမ္မဒိန္နံ ပဋိစ္ဆာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော တတော ပုဗ္ဗေ အာဂစ္ဆန္တော ဓမ္မဒိန္နံ ဝါတပါနေန ဩလောကေန္တိ ဒိသွာ သိတံ ကရောတိ။ တံ ဒိဝသံ ပန ဝါတပါနေန ဌိတံ အနောလောကေန္တောဝ အဂမာသိ။ သာ “ကိံ န ခေါ ဣဒ”န္တိ စိန္တေတွာ “ဟောတု၊ ဘောဇနကာလေ ဇာနိဿာမီ”တိ ဘောဇနဝေလာယ ဘတ္တံ ဥပနာမေသိ။ သော အညေသု ဒိဝသေသု “ဧဟိ၊ ဧကတော ဘုဉ္ဇာမာ”တိ ဝဒတိ။ တံ ဒိဝသံ ပန တုဏှိဘူတောဝ ဘုဉ္ဇိ။ သာ “ကေနစိဒေဝ ကာရဏေန ကုပိတော ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ အထ နံ ဝိသာခေါ သုခနိသိန္နဝေလာယ တံ ပက္ခောသိတွာ “ဓမ္မဒိန္နေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ သဗ္ဗိ သာပတေယျံ ပဋိစ္ဆာဟိ”တိ အာဟ။ သာ “ကုဒ္ဓါ နာမ သာပတေယျံ န ပဋိစ္ဆာပေန္တိ၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ စိန္တေတွာ “တုမေ ပန သာမီ”တိ အာဟ။ အဟံ ဣတော ပဋ္ဌာယ န ကိဉ္ဇိ ဝိစာရေမိတိ။ တုမေဟိ ဆဉ္ဇိတံ ခေဠံ ကော ပဋိစ္ဆိဿတိ။ ဧဝံ သန္တေ မမ ပဗ္ဗဇံ အနုဇာနာထာတိ။ သော “သာဓု ဘဒ္ဒေ”ဟိ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆိတွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန တံ ဘိက္ခုနိဥပဿယံ နေတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒါ ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရီ နာမ အဟောသိ။

သာ ပဝိဝေကကာမတာယ ဘိက္ခုနိဟိသဒ္ဓိံ ဇနပဒံ ဂန္တာ တတ္ထ ဝိဟရန္တိ န စိရဿေဝ သဟ ပဋိသတ္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ “ဣဒါနိ မံ နိဿာယ ဉှတိဇနာ ပုညာနိ ကရိဿန္တိ”တိ ပုနဒေဝ ရာဇဂဟံ ပစ္စာဂဉ္ဇိ။ ဥပါသကော တဿာ အာဂတဘာဝံ သုတွာ “ကေန န ခေါ ကာရဏေန အာဂတာ”တိ ဘိက္ခုနိဥပဿယံ ဂန္တာ ထေရိံ ဝဉ္ဇိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္တော “ဥက္ကဏှိတာ န ခေါသိ အယျေတိ ဝတ္ထု အပ္ပတိရူပံ၊ ပဉ္စမေကံ နံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိံ။ သာ တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဥပါသကော တေနေဝ ဥပါယေန သေသမဂ္ဂေသုပိ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိတွာ အတိက္ကမ္မ ပဉ္စဿ ပုဋ္ဌကာလေ တာယ “အစ္စယာသိ၊ အာဂုသော ဝိသာခါ”တိ ဝတွာ “အာကင်္ခမာနော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ ပုတ္တေ ထေရိံ ဝဉ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ သတ္ထု

၁-မ ၁-၃၇၃ -ပိဋေ ပိတ္တာရတော အာဂတံ။ ၂-အစ္စသရာ တေ (သိ၊ သျာ) မ ၁-၃၇၉-ပိဋေ ပဿိတဗ္ဗံ။

သန္တိကံ ဂန္ဓာ တံ ကထာသလ္လာပံ သဗ္ဗံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ သတ္ထာ “သုကထိတံ မမ ဝိတာယ ဓမ္မဒိန္နာယ၊ အဟမ္ပေတံ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဧဝမေဝ ဝိဿဇ္ဇေယျ”န္တိ ဝတော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၂၁။ “ယဿ ပုရေ စ ပစ္ဆာ စ၊ မဇ္ဈေ စ နတ္ထိ ကိဉ္ဇနံ။
အကိဉ္ဇနံ အနာဒါနံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

တတ္ထ ပုရေတိ အတိတေသု ခန္ဓေသု။ ပစ္ဆာတိ အနာဂတေသု ခန္ဓေသု။ မဇ္ဈေတိ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ခန္ဓေသု။ နတ္ထိ ကိဉ္ဇနန္တိ ယသေတေသု ဌာနေသု တဏှာ- ဂါဟသင်္ခါတံ ကိဉ္ဇနံ နတ္ထိ၊ တမဟံ ရာဂကိဉ္ဇနာဒိဟံ အကိဉ္ဇနံ ကဿစိ ဂဟဏဿ အဘာဝေန အနာဒါနံ မြာဟူဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရိဝတ္ထု၊ အဋ္ဌတိံသတိမံ။

၃၉-အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဝတ္ထု၊

ဥသဘန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အင်္ဂုလိမာလ- ထွေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု “န ဝေ ကဒရိယာ ဒေဝလောကံ ဝဇန္တိ”တိ ဝ ဂါထာဝဏ္ဏနာယ ဝုတ္တမေဝ။ ဝုတ္တဉ္စိ တတ္ထု—

ဘိက္ခု။ အင်္ဂုလိမာလံ ပုစ္ဆိံသု “ကိံ န ခေါ အာဝုသော အင်္ဂုလိမာလ ဒုဋ္ဌ- ဟတ္ထိံ ဆတ္တံ ဓာရေတွာ ဌိတံ ဒိသွာ ဘာယိ”တိ ၇။ န ဘာယိံ ၄ အာဝုသောတိ။ တေ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟံသု “အင်္ဂုလိမာလော ဘန္တေ အညံ ဗျာကဓရာတိ”တိ။ သတ္ထာ ‘န ဘိက္ခုဝေ မမ ပုတ္တော အင်္ဂုလိမာလော ဘာယတိ။ ဒီဏာသဝဉ္ဇသဘာနဉ္စိ အန္တရေ ဇေဋ္ဌကဉ္ဇသဘာ မမ ပုတ္တသဒိသာ ဘိက္ခု။ န ဘာယန္တိ”တိ ဝတော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၂၂။ “ဥသဘံ ပဝရံ ဝိရံ၊ မဟေသိံ ဝိဇိတာဝိနံ။
အနေဇံ နှာတကံ ပုဒ္ဓံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟူဏ”န္တိ။

၁-ခု၁-၄၀-ပိဋေ။ ၂-ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၂-၁၂၁-ပိဋေ။
၃-ဘာယသိတိ (သိ၊ သျာ၊ က) ၄-န ဘာယာမိ (သျာ၊ က)

တဿတ္ထော—အတ္ထန္တိတဋ္ဌေန ဥသဘသဒိသတာယ ဥသဘံ ဥတ္တမဋ္ဌေန
 ပဝရံ ဝိရိယသမ္ပတ္တိယာ ဝိရံ မဟန္တာနံ သီလက္ခန္ဓာဒိနံ ဧသိတတ္တာ မဟေသိ
 တိဏ္ဍိ မာရာနံ ဝိဇိတတ္တာ ဝိဇိတာဝိနံ နှာတကိလေသတာယ နှာတကံ
 စတုသစ္စဗုဒ္ဓတာယ ဗုဒ္ဓံ တံ ဝေရူပံ အဟံ မြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဝတ္ထု ဧကေနစတ္တာလီသံ။

၄၀-ဒေဝဟိတမြာဟ္မဏဝတ္ထု

ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝ-
 ဟိတမြာဟ္မဏဿ^၁ ပဉ္စ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ ဘဂဝါ ဝါတရောဂေန အာဗာဓိကော ဟုတွာ ဥပ-
 ဝါဏတ္ထေရံ ဥဏှောဒကတ္တာယ ဒေဝဟိတမြာဟ္မဏဿ သန္တိကံ ပဟိဏိ။
 သော ဂန္ဓာ သတ္ထု အာဗာဓိကဘာဝံ အာစိက္ခိတွာ ဥဏှောဒကံ ယာစိ၊ တံ
 သုတွာ မြာဟ္မဏော တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ “လာဘာ ဝတ မေယံ မမ သန္တိကံ
 သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဥဏှောဒကဿတ္တာယ သာဝကံ ပဟိဏိ”တိ ဥဏှောဒကဿ
 ကာဇံ ပုရိသေန ဂါဟာပေတွာ ဖာဏိတဿ စ ပုဉ္စ ဥပဝါဏတ္ထေရဿ
 ပါဒါသိ။ ထေရော တံ ဂါဟာပေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္ထာရံ ဥဏှောဒကေန
 နှာပေတွာ ဥဏှောဒကေန ဖာဏိတံ အာလောဋ္ဌေတွာ ဘဂဝတော ပါဒါသိ၊
 တဿ တင်္ခဏေယေဝ သော အာဗာဓော ပဋိပဿန္တိ။ မြာဟ္မဏော စိန္တေသိ
 “ကဿ နု ခေါ ဒေယျဓမ္မော ဒိန္တော မဟပ္ပလော ဟောတိ၊ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိဿာ-
 မိ”တိ သော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ကတ္ထ ဒဇ္ဇော ဒေယျဓမ္မံ၊ ကတ္ထ ဒိန္တံ မဟပ္ပလံ။
 ကထံ ဟိ ယဇမာနဿ၊ ကထံ ဣဇ္ဈတိ ဒက္ခိဏာ”တိ။

အထဿ သတ္တာ “ဝေရူပဿ မြာဟ္မဏဿ ဒိန္တံ မဟပ္ပလံ ဟောတိ”တိ
 ဝတွာ မြာဟ္မဏံ ပကာသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၂၃။ “ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ယော ဝေဒိ၊ သဂ္ဂါပါယဉ္စ ပဿတိ။
အထော ဇာတိက္ခယံ ပတ္တော၊ အဘိညာဝေါသိတော မုနိ။
သဗ္ဗဝေါသိတဝေါသာနံ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ။

တဿတ္ထော—ယော ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ပါကင်္ဂံ ကတွာ ဇာနာတိ၊ ဆဗ္ဗိသတိ-
ဒေဝလောကဘေဒံ သဂ္ဂဉ္စ စတုပ္ပိဓံ အပါယဉ္စ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ပဿတိ၊ အထော
ဇာတိက္ခယသင်္ခါတံ အရဟတ္တံ ပတ္တော၊ အဘိညေယျံ ဓမ္မံ အဘိဇာနိတွာ
ပရိညေယျံ ပရိဇာနိတွာ ပဟာတဗ္ဗံ ပဟာယ သစ္စိကာတဗ္ဗံ သစ္စိကတွာ
ဝေါသိတော နိဋ္ဌာနံ ပတ္တော^၁၊ ဝုသိတဝေါသာနံ ဝါ ပတ္တော၊ အာသဝက္ခယ-
ပညာယ မောနဘာဝံ ပတ္တတ္တာ မုနိ၊ တမဟံ သဗ္ဗေသံ ကိလေသာနံ ဝေါသာနံ
အရဟတ္တမဂ္ဂဉ္ဇာဏံ မြဟ္မစရိယဝါသံ ဝုတ္တဘာဝေန သဗ္ဗဝေါသိတဝေါသာနံ
မြာဟ္မဏံ ဝဒါမိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု၊ မြာဟ္မဏောပိ
ပသန္ဓမာနသော သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ဥပါသကတ္တံ ပဝေဒေသိတိ။

ဒေဝဟိတမြာဟ္မဏဝတ္ထု စတ္တာလီသံ။

မြာဟ္မဏဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆဗ္ဗိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

၁-နိဗ္ဗာနံ ပတ္တော (သျှာ)၊ နိဗ္ဗာနပုတ္တော (က)

မဟာကဝိနာ ပဘိန္ဒူပဋိသတ္တိဒါပရိဝါရေ ဆဋ္ဌဘိညာပဋိသတ္တိဒါဒိပ္ပဘောဒဂုဏ-
ပဋိမဏ္ဍိတေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနံ ထေရဝံသပ္ပဒိပါနံ ထေရာနံ
မဟာဝိဟာရဝါသိနံ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ ဗုဒ္ဓဃော-
သောတိ ဂရူဟိ ဂဟိတနာမဓေယျေန ထေရေန ကတာယံ ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ—

တာဝ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ လောကနိတ္ထရဏေသိနံ။

ဒဿေန္တိ ကုလပုတ္တာနံ၊ နယံ သဒ္ဓါဒိဗုဒ္ဓိယာံ။

ယာဝ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမဓိ၊ သုဒ္ဓစိတ္တဿ တာဒိနော။

လောကမ္ပိ လောကဇေဋ္ဌဿ၊ ပဝတ္တတိ မဟေသိနောတိ။

ဣတိ ဧတဝိသာမိကစတုသတဂါထာပဉ္စာမိကတိသတဝတ္ထုပဋိမဏ္ဍိတာ

ဆဋ္ဌိသတိဝဂ္ဂသမန္တာဂတာ ဓမ္မပဒဝဏ္ဏနာ သမတ္တာ။

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာ
သဗ္ဗာကာရေန နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မပဒန္တကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာရ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အကက္ကသံ	၄၂၀	အတိဓောနစာရိနံ	၂၂၀
အကတံ	၁၀၁	အတိဝါကျံ	၃၀၉
အကတညူ	၃၉၃	အတုလာ	၂၁၀
အကထံကထိ	၄၂၂	အတ္တဂုတ္တော	၃၈၀
အကရဏံ	၃၂၆	အတ္တဃာတာယ	၁၀၀
အကိစ္စံ	၂၈၂	အတ္တဒတ္တမဘိညာယ	၁၀၃
အကိဉ္ဇနံ	၄၀၆၊ ၄၅၂	အတ္တဒန္တော	၃၀၉
အကုတောဘယေ	၁၆၄	အတ္တနာ	၉၆၊ ၁၀၁
အကုဗ္ဗတော	၁၈	အတ္တနာ၀	၁၀၁
အက္ခောဓေန	၂၀၂	အတ္တနော	၉၄
အက္ခရာနံ သန္ဓိပါတံ	၃၄၉	အတ္တသမ္ဘဝံ	၉၇
အဂ္ဂိ	၄၅	အတ္တာ	၉၁
အဂ္ဂိဉ္ဇုဇော၀	၄၁	အတ္တာနံ	၈၇
အဂ္ဂိဟုတ္တံ၀	၄၀၁	အတ္တာနဉ္ဇေ	၉၁
အစရိတွာ	၈၃	အတ္တာနမေ၀	၉၀
အစန္တဒုဿီလျံ	၉၇	အတ္တံ	၂၄၁
အစုတံ	၂၀၆	အတ္တံ အနတ္တဉ္ဇ	၂၄၂
အတ္ထိန္ဒိ	၃၄၉	အတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ	၂၀၈
အဇ္ဇတနာမိ၀	၂၁၀	အတ္တံ ဓမ္မဉ္ဇ	၃၆၄
အဇ္ဈတ္တရတော	၃၆၂	အတ္တံ ဟိတွာ	၁၇၉
အညံ	၁၀၁	အတ္တမိ	၃၂၅
အညာယ	၂၅၄၊ ၄၂၂	အထ	၁၀၊ ၄၁
အညေ၀ အတ္တနံ	၃၅၅	အထညံ	၉၀
အညေသံ	၃၆၇	အဒဏ္ဍေသု	၄၅
အညော	၁၀၁	အဒိန္နံ	၂၂၇
အတန္တိတော	၂၉၄	အဒုဋ္ဌော	၄၀၈

ပဒါနုက္ကမော

[အ]

ပိဋကံ

ပဒါနုက္ကမော

[အ]

ပိဋကံ

အဓမ္မော

၂၂၇

အန္တရာ

၂၁၆

အဓိစိတ္တေ

၁၅၄

အန္တရာယံ

၂၆၉

အဓိပ္ပတိ ရာဇာ

၁၅၁

အန္တလိက္ခေ

၂၀

အဓိမုတ္တာနံ

၂၀၈

အန္တိမသရီရံ

၄၁၀

အနက္ခာတေ

၁၈၉

အန္တိမသာရီရော

၃၄၉

အနင်္ဂဏဿ

၂၂

အန္ဓဘူတော

၁၁၄

အနတ္တာ

၂၅၆

အပတ္တာနိ

၇၁

အနန္တဂေါဝရံ

၁၂၉

အပဗောဓေတိ

၅၄

အနာဒါနံ

၄၀၆၊ ၄၅၂

အပါရံ

၃၉၅

အနာဒါနော

၃၄၉

အပိ ဒိဗ္ဗေသု

၁၅၆

အနာဝိလံ

၄၂၆

အပုညလာဘံ

၃၀၁

အနာသဝံ

၃၉၅

အပုညလာဘော

၃၀၁

အနိစ္စာ

၂၅၅

အပုထုဇ္ဇနသေဝိတံ

၂၅၂

အနိဗ္ဗိသံ

၈၁

အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော

၁၈၉

အနိဗော

၂၈၄

အပ္ပဒုဋ္ဌဿ

၂၂

အနုဋ္ဌဟာနေော

၂၅၈

အပ္ပဒုဋ္ဌေသု

၄၅

အနုဋ္ဌာနမလာ ဃရာ

၂၂၂

အပ္ပမာဒရတာ

၃၂၁

အနုတ္တါနံ

၈၄

အပ္ပသတ္တော

၁၅

အနုဒ္ဓတော

၃၆၄

အပ္ပဿာဒါ

၁၅၆

အနုပုဗ္ဗေန

၂၁၇

အပ္ပဿုတာယံ

၇၉

အနုပ္ပတ္တံ

၃၉၅၊ ၄၁၂

အပ္ပေါ

၁၁၄

အနုယုဉ္ဇတိ

၂၂၇

အဗ္ဗတော

၂၄၇

အနုသာသေယျ

၉၀

အဗ္ဘက္ခာနံ

၄၅

အနုဿဒံ

၄၁၀

အဘယဒဿိနေော

၃၀၆

အနုဿရံ

၃၆၅

အဘယေ

၃၀၆

အနုပဃာတော

၁၅၄

အဘိတ္ထရေထ

၃

အနုပဝါဒေါ

၁၅၄

အဘိနန္ဒန္တိ

၁၉၁

အနေကဇာတိသံသာရံ

၈၁

အဘိမတ္ထတိ

၉၇

အနောကသာရိ°

၄၁၅

အဘူတဝါဒီ

၂၉၇

အန္တကေနာမိပန္နဿ

၂၇၁

အမတံ

၃၇၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၅၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အမတောဂဓမနုပ္ပတ္တံ	၄၂၂	အသန္တေတ္ထ	၂၉၃
အယံ လောကော	၁၁၄	အသာဓုံ	၂၀၂
အယသာဝ	၂၂၀	အသာဓုနိ	၉၉
အယောဂေ	၁၇၉	အသာဟသေန	၂၄၂
အရဇ္ဇံ	၁၅၁	အသုဒ္ဓိ	၁၀၁
အရတိံ	၄၄၈	အဿ	၁၈
အရဟတံ	၁၀၀	အဿတရာ	၃၀၉
အရဟန္တံ	၄၅၀	အဿော	၅၄
အရိယဘူမိံ	၂၁၅	အဟိံသာ	၂၄၅၊ ၂၅၁
အရိယသစ္စာနိ	၁၆၀	အဟိံသာယ ရတော	၂၈၇
အရိယာနံ	၁၀၀	အဟိတာနိ	၉၉
အရုကာယံ	၆၉	အဟိရိကေန	၂၂၄
အလင်္ကတော	၅၂	အဟောရတ္တာနုသိက္ခိနံ	၂၀၈
အလဇ္ဇိတာယေ	၃၀၅	[အာ]	
အလသော	၂၅၈	အာကာသေ	၁၁၅
အလိကံ ဘဏံ	၂၄၇	အာကိရတေ	၃၀၂
အလီနေန	၂၂၆	အာဂတံ	၁၉၁
အဝဇ္ဇေ	၃၀၇	အာဂမိဿတိ	၁၁
အဝိတိဏ္ဏကံ	၄၉	အာစာရကုသလော	၃၇၆
အဝိဇ္ဇာ	၂၂၃	အာဇာနိယာ	၃၀၉
အဝိဒ္ဓသု	၂၅၀	အာတာပိနော	၅၄
အဝိရုဒ္ဓိံ	၄၁၈	အာတုရံ	၆၉
အဝေက္ခန္တံ	၁၀၈	အာဒိစ္စပထေ	၁၁၅
အသံသဋ္ဌိံ	၄၁၄	အာဒိယတိ	၂၂၇
အသဇ္ဇမာနံ	၁၉၃	အာနန္ဒော	၆၅
အသဇ္ဈာယမလာ	၂၂၂	အာပဇ္ဇတိ	၃၀၁
အသညတာ	၂၂၇၊ ၂၉၉	အာယံ	၃၈
အသတ္တံ	၄၅၀	အာယောဂေါ	၁၅၄
အသတာ စ	၃၆၉	အာရဂ္ဂါ	၄၁၉
အသန္တာသီ	၃၄၉		

ပဒါနုတ္တမော [အာ] ပိဋကံ

အာရောဂျပရမာ လာဘာ ၁၇၃
အာလယာ ၄၂၂
အာသာ ၄၂၂

[ဣ]

အဇိတံ ၂၄၀
အတရော ဇနော ၁၉၅
အတိ ဝိညာယ ၁၅၆
အဗံ ၇၀
အဗ္ဗိယာ ၁၁၅
အဓ ပညဿ ၃၇၆
အဓ ဝဿံ ၂၆၉
အဇ္ဈိယဂုတ္တိ ၃၇၆
အမံ နာဝံ ၃၇၄
အမံ လောကံ ၁၀၈
အမေတ္တမပိ ၁၆၄

[ဥ]

ဥက္ခိတ္တပလိဗံ ၄၀၇
ဥက္ကုဒ္ဓိကပ္ပဓာနံ ၄၉
ဥစ္စယော ၄၂၇
ဥစ္ဆိန္ဒ ၂၆၈
ဥဇ္ဈာနသညိနော ၂၃၉
ဥတ္တမတ္ထံ ၃၉၅၊ ၄၁၂
ဥတ္တိဋ္ဌေ ၁၀၆
ဥဒ္ဓံသောတော ၁၈၉
ဥဒကုဗ္ဗောပိ ၁၁
ဥဒဗိန္ဒုနိပါတေန ၁၃
ဥဒယဗ္ဗယံ ၃၇၅
ဥပစ္စဂါ ၃၀၄၊ ၄၂၃၊ ၄၄၈
ဥပနိတဝယော ၂၁၆

ပဒါနုတ္တမော [ဥ] ပိဋကံ

ဥပသင်္ဂံ ၄၅
ဥပသန္ဓော ၁၆၈၊ ၃၇၈
ဥပသမ္ပဒါ ၁၅၄
ဥပဟတော ၃၇
ဥပေတိ ၇၇
ဥပ္ပဇ္ဇ တိဋ္ဌတိ ၃၃၃
ဥပ္ပတိတံ ၁၉၅
ဥဘယံ ၄၁၄
ဥဘော ၂၄၂၊ ၄၂၃
ဥဘော လောကေ ၂၅၀
ဥယျောဂမုခေ ၂၁၅
ဥသဘံ ၄၅၃
ဥသီရတ္ထောဝ ၃၃၁

[ဧ]

ဧကံ ဓမ္မံ ၁၁၉
ဧကံ ဝနသ္မိံ ၄၀၅
ဧကရဇ္ဇေန ၁၂၄
ဧကသေယျံ ၂၉၄
ဧကဿ ၃၂၃
ဧကာသနံ ၂၉၄
ဧကော ၃၂၄
ဧကော ဒမယံ ၂၉၄
ဧကော သန္တုသိတော ၃၆၂
ဧတံ ၁၅၄၊ ၁၆၀
ဧတံ ဥတွာ ၁၇၁
ဧတံ ဒဋ္ဌံ ၃၃၈
ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသနံ ၁၅၄
ဧတဗ္ဗိ တုမ္ပေ ၂၅၄
ဧတဒကိဗ္ဗိ ၃၉၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၆၁

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

[ဇ]

[ဈ]

ဧတမတ္ထဝသံ

၂၇၂

ကရောတော

၃

ဧတမ္ပိ

၃၄၀

ကလိဝံ

၂၃၈

ဧတမ္ပိ ဆေတွာန

၃၃၉

ကလိ

၁၆၉

ဧတေဟိ

၂၀၄

ကလျာဏေ

၃၇၆

ဧဝံ ဘော

၂၂၇

ကသာမိဝ

၅၄

ဧသ

၃၇

ကဟာပဏဝဿေန

၁၅၆

ဧသ ခေါ

၃၄၇

ကာကသူရေန

၂၂၄

ဧသ မဂ္ဂေါ

၂၅၅

ကာပေါတကာနိ

၇၁

ကာမတော

၁၈၅

ကာမေ ပနဒ

၃၉၃

[ဋ]

ဩသတိဏ္ဍော

၃၇၅

ကာယဂတာ သတိ

၂၀၂၊ ၂၈၇

ဩနဒ္ဓါ

၆၆

ကာယဒုစ္စရိတံ ဟိတွာ

၂၁၂

ဩဟာရိနံ

၃၃၈

ကာယပ္ပကောပံ

၂၁၂

[ဎ]

ကံသော

၃၇

ကာယေန

၂၀၆

ကဗ္ဗိ

၃၇

ကာယေန သံဝရော

၃၅၉

ကဋုကဘေဒနော

၃၁၄

ကာယေန သံဝတာ

၂၁၂

ကဋ္ဌကဿ

၁၀၀

ကာယေန သံဝတော

၂၁၂

ကတကိစ္စံ

၃၉၅

ကာယေန သုစရိတံ

၂၁၂

ကတွာ

၂၉၇

ကာသာဝကဏ္ဍာ

၂၉၉

ကကံသု

၁၅၁

ကာဟသိ

၈၁

ကဒရိယံ

၂၀၂

ကာဟိတိ

၃၄၇

ကဒရိယာ

၁၂၂

ကိဝုသု

၁၅၁

ကဗဠံ

၃၁၄

ကိစ္စံ

၂၀၂

ကမုဒ္ဓိသေယျံ

၃၅၀

ကိစ္စေ

၂၈၂

ကမ္မ ကုဗ္ဗာနံ

၁၈၈

ကိတဝါ သဋ္ဌော

၂၃၈

ကမ္မာရော

၂၁၇

ကိလိသေယျ

၉၀

ကမ္မေဟိ

၄၁

ကိသံ

၄၀၅

ကယိရာ

၄၁၉၁

ကုဇ္ဈေယျ

၂၀၄

ကယိရာ စေ

၃၀၂

ကုဇ္ဇရော

၃၁၄

ကုလံ

၁၆၁

ပဒါနုက္ကမော

[က]

ပိဋကံ

ကုသလေန

၁၁၁

ကုသီတော

၂၅၀

ကုသော

၃၀၂

ကုဟိဋ္ဌိ

၁၂၉

ကေနစိ

၁၆၄

ကေန ပဒေန

၁၂၉

ကော

၆၅

ကောစိ လောကသ္မိံ

၅၄

ကောဓံ

၁၉၃

ကောဝိဒံ

၄၁၂

ကော ဟိ နာထော

၃၀၀

[ခ]

ခဏာတိတာ

၃၀၅

ခဏေ ခဏေ

၂၁၇

ခဏော

၃၀၄

ခန္ဓသမာ

၁၆၉

ခန္ဓဗလံ

၄၀၉

ခန္ဓ

၁၅၄

ခယမဇ္ဈဂါ

၈၁

ခိတ္တော

၂၂

ခိဏမစ္ဆေ

၈၃

ခိဏာသဝံ

၄၅၀

ခေမံ

၁၆၀

[ဝ]

ဝစ္ဆတိ

၁၁၄၊ ၂၂၇

ဝန္ဓာ

၁၈၀

ဝဋ်

၂၄

ဝဋ်ရပညံ

၄၁၂

ပဒါနုက္ကမော

[ဂ-ဃ]

ပိဋကံ

ဂရုကံ

၄၅၊ ၃၀၁

ဂဝေသထ

၆၆

ဂဝေသန္တော

၈၀

ဂဟကာရံ

၈၀

ဂဟကူဋံ

၈၁

ဂေဟံ

၈၁

ဂေါစရံ

၃၈

ဂေါတမသာဝကာ

၂၈၆

ဂေါပါလော

၃၈

သာတယေ

၃၁

[စ-ဆ]

စက္ခုနာ

၃၅၉

စက္ခုမာ

၂၅၄

စတုရော ပဒါ

၂၅၄

စန္ဒိမာ

၃၉၆

စရေ

၁၀၇၊ ၂၁၂

စာပတော ပတိတံ

၃၀၉

စာပါတိဒီဏာဝ

၈၃

စိတ္တံ

၈၁၊ ၁၀၈

စိတ္တကတံ

၆၉

စိတ္တက္ခေပံ

၄၅

စိရံ

၂၂၇

စိရပ္ပဝါသိံ

၁၉၁

စိရာယ

၃၃၄

စောဒယတ္တာနံ

၃၈၀

ဆဒ္ဓါရာဓိပ္ပတီ ရာဇာ

၁၅၁

ဆန္ဒဇာတော

၁၈၉

ဆေတွာ

၃၇၄

ဆေတွာန

၃၄၀

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၆၃

ပဒါနုက္ကမော

[၉-၅]

ပိဋကံ

ပဒါနုက္ကမော

[၅-၃]

ပိဋကံ

ဇညာ
 ဇဋ္ဌာဟိ
 ဇနော
 ဇယံ
 ဇရံ
 ဇရာ
 ဇာတိ
 ဇာတိဇရံ
 ဇာနိဝံ
 ဇာယတိ
 ဇာလမုတ္တောဝ
 ဇာလိနိ
 ဇိဃန္တာပရမာ
 ဇိက္ခကောဉ္ဇာ
 ဇိနာတိ
 ဇိရတိ
 ဇိရန္တိ
 ဇိဝိတံ
 ဇိဝိတုကာမော
 ဇေတွာ
 ဈာနဉ္စ
 ဈာနပသုတာ
 ဈာယ ဘိက္ခု
 ဈာယိ
 ဈာယိ

၃၄၉
 ၄၀၄
 ၁၈၈
 ၁၆၈
 ၇၇
 ၃၂၆
 ၈၁
 ၂၁၆
 ၄၅
 ၁၆၁
 ၁၁၄
 ၁၂၉
 ၁၇၁
 ၈၃
 ၃၅၂
 ၇၉
 ၇၇
 ၃၂၂၇၀
 ၁၅
 ၁၁၅
 ၃၇၅
 ၁၄၇
 ၃၇၅
 ၃၉၅
 ၃၉၆

[၉]

ဉ္စတိမိတ္တာ
 ဉ္စတိနံ
 ဉ္စတိနံဝ

၁၉၁
 ၄၅
 ၁၇၆

ဋ္ဌာနံ
 ဋ္ဌာနာနိ
 ဋ္ဌိတံ
 ဋ္ဌိတိ
 ဋဟတိ

၄၅၂၀၆
 ၃၀၁
 ၃၀
 ၆၉
 ၄၅

[၈]

တံ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တိ
 တံ ဝေ
 တံ ဝေါ ဝဒါမိ
 တဉ္စ ဒိသွာ
 တဏှက္ခယရတော
 တဏှက္ခယေ ဝိမုတ္တော
 တဏှက္ခယော
 တဏှာ
 တဏှာနံ
 တဏှာယ
 တဏှာသမာ
 တတုဋ္ဌာယ
 တတော
 တတော တတော
 တတော ဒီ
 တတ္ထ
 တတြာယမာဒိ
 တထေဝ
 တနုကေ'တ္ထ
 တပေါ
 တပ္ပတိ
 တမဟံ
 တမ္ပိ

၂၇၀
 ၃၆၇
 ၃၃၁
 ၃၃၃
 ၁၅၆
 ၃၅၀
 ၃၅၃
 ၃၄၇
 ၈၁
 ၁၈၆
 ၂၃၁
 ၂၂၀
 ၂၂၃
 ၄၀၀
 ၃၉၉
 ၂၂၉
 ၃၇၆
 ၁၉၁
 ၁၁၄
 ၁၆၂
 ၄၁
 ၁၉၅၂၄၀၆
 ၄

၄၆၄

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

ပဒါနုတ္တမော [၈]

တမေဝ ဗာလံ	၂၂
တသန္တိ	၃၁
တသေ့သု	၄၁၆
တသ္မာ	၁၇၉၊ ၃၀၁၊ ၃၃၄၊ ၃၈၀
တသ္မာ န စဒ္ဓဂူ	၂၈၉
တသ္မာ ဟိ	၁၇၆
တာဏတာ	၂၇၂
တာဏာယ	၂၇၁
တာဒိသေ	၁၆၄
တာနိ	၇၁
တိဏဒေါသာနိ	၃၅၆
တိဏ္ဍသောကပရိဒ္ဓဝေ	၁၆၃
တိတိက္ခိယံ	၃၀၉
တိဗ္ဗရာဂဿ	၃၄၇
တိရုဏံ	၁၆၄
တိဟိ ဌာနေဟိ	၄၀၀
တုဋ္ဌိ သုခါ	၃၂၅
တုဏှိမာသိနံ	၂၁၁
တုလံဝ	၂၅၀
တေ	၈၁၊ ၁၆၄၊ ၃၇၄၊ ၄၀၂
တေဇသာ	၃၉၆
တေန	၂၄၁
တေန သော မုနိ	၂၅၀
တေနေဝ	၁၂၂
တေ ဝေ	၃၃၄
တေ သာတသိတာ	၃၃၄

[၈]

ထာဝရေသု	၄၁၆
ထေရော	၂၄၅

ပဒါနုတ္တမော [၈]

ထောက် ထောက်ဗွိ	၁၃
ထောက်ကာ	၃၀၁
ထဏှိလသာယိကာ	၄၉

[၉]

ဒဇ္ဇော	၁၄၃
ဒဏ္ဍေန	၃၃၊ ၃၈
ဒဒတော	၂၂၃
ဒဒါတိ	၂၂၉
ဒန္တံ	၄၁၀
ဒန္တံ	၃
ဒန္တော	၅၂
ဒမေထ	၉၁
ဒမော	၂၄၅
ဒသန္ဓမညတရံ	၄၅
ဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ	၂၅၄
ဒဠမေနံ	၃၀၂
ဒါနိယိ	၂၁၅
ဒါရုဏံ	၄၅
ဒိဠိ	၁၀၀
ဒိဠောသိ	၈၁
ဒိဝါ တပတိ	၃၉၆
ဒိသ္မာန	၇၁
ဒိဃမဒ္ဓါနံ	၁၇၆
ဒိပေတိ	၃၆၄
ဒုက္ကဋံ	၃၀၃၊ ၄၀၀
ဒုက္ခဿ	၄၁၁
ဒုက္ခဿန္တံ	၂၅၄
ဒုက္ခာ	၃၇၊ ၈၁၊ ၂၅၆
ဒုက္ခာနုပတိတဒ္ဓဂူ	၂၈၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါန် အနုတ္တမဏိကာ ၄၆၅

ပဒါနုတ္တမော ပိဋကံ

[၁]

ဒုက္ခာယ	၂၂၇
ဒုက္ခော	၄
ဒုက္ခော'သမာနသံဝါသော	၂၀၉
ဒုခါ	၁၅၆
ဒုဂ္ဂါ	၃၂၁
ဒုစ္စရိတံ	၁၀၇၊ ၂၂၃
ဒုဒ္ဓမော	၉၁
ဒုန္ဒဝါရယော	၃၁၄
ဒုပ္ပဗ္ဗန္ဓံ	၂၀၀
ဒုပ္ပမုဉ္ဇံ	၃၃၀
ဒုမ္မေဓံ	၉၇
ဒုမ္မေဓော	၄၁၊ ၁၀၀
ဒုရစ္စယံ	၃၃၁
ဒုရဘိရမံ	၂၀၀
ဒုရာဝါသာ	၂၀၀
ဒုလ္လဘံ	၉၅
ဒုလ္လဘော	၁၆၁
ဒုဿတိ	၂၂
ဒုဿီလဘာဝေါ	၉၇
ဒုဿီလော	၃၀၉
ဒုရတော	၁၉၁
ဒေဝါပိ	၁၄၇၊ ၂၁၁
ဒေါသသမော	၂၃၁
ဒွိပဒါနဉ္စ	၂၅၄
ဒွေဓာပထံ	၂၆၄

[၂]

ဓံသိနာ	၂၂၅
ဓနပါလော နာမ	၃၁၄
ဓမ္မံ	၁၀၆

ပဒါနုတ္တမော

[၃]

ဓမ္မံ အနုဝိစိန္တယံ	၃၆၅
ဓမ္မဂတာ သတိ	၂၀၇
ဓမ္မစာရီ	၁၀၇
ဓမ္မဇိဝိနံ	၁၀၀
ဓမ္မဋ္ဌံ	၁၀၀
ဓမ္မဋ္ဌော	၂၄၁
ဓမ္မဒါနံ	၃၅၂
ဓမ္မရတိ	၃၅၃
ဓမ္မရတော	၃၆၅
ဓမ္မရသော	၃၅၂
ဓမ္မဝိနိစ္ဆယေန	၅၅
ဓမ္မဿ ဂုတ္တော	၂၄၂
ဓမ္မာနံ	၂၅၄
ဓမ္မာရာမော	၃၆၅
ဓမ္မေန	၂၄၂
ဓမ္မော စ	၂၄၅
ဓာရဏံ	၁၆၄
ဓိ	၃၉၉
ဓိရာ	၁၁၅၊ ၃၃၀၊ ၃၄၀
ဓိရော	၁၃၁၊ ၂၂၊ ၁၆၁၊ ၁၇၆
ဓုဝံ	၆၉

[၄]

နံ	၄၊ ၀၇
နဂရံ	၇၅
နရဿ	၂၂
နရော	၂၄၆
နတ္ထိ	၁၀၊ ၁၆၉
နတ္ထိ ကိဉ္စနံ	၄၅၂
နတ္ထိ ဈာနံ	၃၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[န]		[န]	
နတ္ထိ ဣတိသု	၂၇၂	နိယတော	၅၂
နတ္ထိ ဗာလေ	၃၂၃	နိရယံ	၄၅
နတ္ထိ	၄၀၇	နိရယာယုပကခုတိ	၃၀၂
နတ္ထိဘဝပရိက္ခိဏံ	၄၂၆	နိရာသာသံ	၄၂၂
နပ္ပမဇ္ဇတိ	၁၁၀၊ ၂၄၄	နိရုတ္တိပဒကောဝိဒေါ	၃၄၉
နပ္ပမဇ္ဇေယျ	၁၀၆	နိရူပဓိ	၄၄၀
နပ္ပသဟေယျ	၃၀	နိဝါပပုဋ္ဌော	၃၁၅
နာဂဝနဿ	၃၁၄	နိဝါရယေ	၃
နာဂေါ	၃၀၉	နိဝေသယေ	၉၀
နာတိမညတိ	၃၆၇	နိဟိနကမ္မာ	၂၉၀
နာထံ	၉၅	နိတဝယော	၂၁၆
နာထော	၉၄၊ ၃၀၀	နိယန္တိ	၁၁၅
နာမိဂစ္ဆတိ	၃၆၇	နေက္ခမ္မသုခံ	၂၅၂
နာနာသကာ	၄၉	နေက္ခမ္မပသမေ	၁၄၇
နာဗ္ဗဏံ	၁၀	နေတံ	၂၁၀
နာဘိသဇေ	၄၂၀	နေတံ သရဏံ	၁၆၀
နာဝဇီယတိ	၁၂၉	နေတုံ	၁၂၉
နကာမသေယျံ	၃၀၁	နေရေသိ	၃၇
နော	၆၅	နော	၁၆၇
နောက္ခေယျ	၂၄၂	နော'ယာတိ	၁၂၉
နောဗျဉ္ဇင်္ဂတော	၃၄၉	နှာတကံ	၄၅၃
နောယံ	၅၄	[ဝ]	
နောယ	၄၁၆	ပကာသေန္တိ	၂၉၃
နောယ ဒဏ္ဍံ	၅၃	ပက္ခန္ဓိနာ	၂၂၅
နောပကံ	၃၂၃	ပဂဗ္ဗေန	၂၂၆
နောပပဉ္စာ	၂၄၀	ပဂ္ဂယု	၂၅၀
နောဗ္ဗနာ ဟောထ	၂၆၅	ပစ္စတ္တံ	၁၀၁
နောဗ္ဗာနံ	၁၅၄၊ ၁၇၁၊ ၂၀၀	ပစ္စတိ	၁၀
နောဗ္ဗာနပရမံ သုခံ	၁၇၃	ပစ္စေတိ	၂၂
နောဗ္ဗုတေ	၁၆၄	ပစ္ဆတော	၃၄၃

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၆၇

ပဒါနုက္ကမော [၀]

ပစ္ဆာ	၄၅၂
ပစ္ဆာ တပ္ပတိ	၃၀၃
ပဇာ	၂၄၀၊ ၃၃၄
ပဇ္ဇလိတေ	၆၅
ပဇ္ဇ စုတ္တရိ	၃၇၅
ပဇ္ဇ ဆိန္ဒေ	၃၇၅
ပဇ္ဇ ဇဟေ	၃၇၅
ပဇ္ဇသင်္ဂါတိဂေါ	၃၇၅
ပညာ	၈၀
ပညာ စ	၃၇၅
ပညာ နတ္ထိ	၃၇၅
ပညာယ	၃၂၆၊ ၃၃၃
ပဏ္ဍိက္ခောသတိ	၁၀၀
ပဏ္ဍိဒဏ္ဍာ	၃၇
ပဏ္ဍိမံသေထ	၃၈၀
ပဏ္ဍိလာဘော	၃၂၆
ပဏ္ဍိဝဒေယျံ	၃၇
ပဏ္ဍိဝါတံ	၂၂
ပဏ္ဍိသန္တာရဂုတျဿ	၃၇၆
ပဌမံ	၉၀
ပဏ္ဍိတော	၉၀
ပဏ္ဍိပလာသောဝ	၂၁၅
ပတိရူပေ	၉၀
ပတိဿတာ	၅၅
ပဓတ္တာသိ	၃၇
ပထဗျာ	၁၂၄
ပဒံ	၂၄၀
ပဒံ သန္တံ	၃၇၄
ပဒံ	၁၅၄
ပဒံဘာရံ	၄၁၁

ပဒါနုက္ကမော [၀]

ပပဉ္စသမတိက္ကန္တေ	၁၆၃
ပဗ္ဗဇိတော	၁၅၄
ပဗ္ဗတာနိ	၁၆၀
ပဗုဇ္ဈန္တိ	၂၈၆
ပဘင်္ဂရံ	၄၅၊ ၇၀
ပမဇ္ဇိတွာ	၁၁၀၊
ပမတ္တစာရိနော	၃၃၀၊
ပမတ္တော	၃၀၁၊
ပမာဒေန	၁၀၅
ပမာဒေါ	၂၂၂
ပမောဟနံ	၂၅၄
ပရက္ကမ္မ	၃၉၃
ပရက္ကမေ	၃၀၂
ပရတ္ထ	၁၂၂၊ ၂၉၈
ပရဒါရဉ္စ	၂၂၇
ပရဒါရူပသေဝီ	၃၀၁
ပရဒုက္ခပဓာနေန	၂၈၁
ပရမံ	၁၅၄
ပရမံ သုခံ	၁၇၁
ပရာဇိတော	၁၆၈
ပရိက္ခယံဝ	၄၅
ပရိဇိတ္တံ	၇၀
ပရိတဿတိ	၄၀၆
ပရိပက္ခော	၂၄၅
ပရိဗ္ဗာဇော	၃၀၂
ပရိမုစ္စတိ	၂၈၁
ပရိဿယာနိ	၃၂၃
ပရေသံ	၂၃၈
ပရော	၉၄၊ ၃၈၀
ပလ္လလေ	၈၃

၄၆၈

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

ပဒါနုတ္တမော

[၀]

ပိဋကံ

ပဒါနုတ္တမော

[၀]

ပိဋကံ

ပွဝတီ ၃၃၀
 ပဝရံ ၄၅၃
 ပဝေဒယန္တိ ၇၇
 ပသန္ဓော ၃၇၄
 ပဿတာ ၂၂၆
 ပဿတိ ၁၀၈၊ ၁၆၀
 ပဟန္တာန ၂၂၄
 ပဟရေယျ ၃၉၉
 ပါဇေတိ ၃၈
 ပါဇေန္တိ ၃၈
 ပါဏမတိပါတေတိ ၂၂၇
 ပါတိမောက္ခေ ၁၅၄၊ ၃၇၆
 ပါထေယျံ ၂၁၅-၆
 ပါပံ ၂၂၊ ၁၀၁
 ပါပကာ ဓမ္မာ ၂၂၃
 ပါပကော ၁၈၀
 ပါပဓမ္မာ ၂၂၇၊ ၂၉၉
 ပါပသ္မိ ၄
 ပါပဿ ၄၊ ၁၁
 ပါပါ စိတ္တံ ၃
 ပါပါနံ ၃၂၆
 ပါပါနိ ၁၅၊ ၄၁
 ပါပါနိယေဝ ၁၀
 ပါပိကံ ၁၀၀
 ပါပေါ ၁၀
 ပါမောဇ္ဇမဟုလော ၃၇၆
 ပါရံ ၃၉၅
 ပါရဂဝေသိနော ၃၅၅
 ပါရာပါရံ ၃၉၅
 ပိယံ ၃၂၊ ၈၇

ပိယံ ဉ္ဇတိဝ ၁၉၁
 ပိယဂ္ဂါဟိ ၁၇၉
 ပိယတော ၁၈၁
 ပိယာပါယော ၁၇၉
 ပိဟယံ ၃၆၇
 ပိဟေတ'တ္တာနုယောဂိနံ ၁၇၉
 ပိတိပါမောဇ္ဇံ ၃၇၆
 ပိတိဘက္ခာ ၁၆၇
 ပုဂ္ဂလေန ၁၆၄
 ပုညံ ၁၆၄၊ ၃၂၅
 ပုညဿ ၇၊ ၁၃
 ပုနပ္ပုနံ ၈၁၊ ၃၃၁
 ပုဗ္ဗာပရာနိ ၀ ၃၄၉
 ပုဗ္ဗုဋ္ဌကံ ၁၀၈
 ပုဗ္ဗေ ၁၁၀
 ပုရာဏာနိ ၈၄
 ပုရိသော ၄
 ပုရေ ၄၅၂
 ပုဇယတော ၁၆၃
 ပုဇာရဟာ ၁၆၃
 ပုဇာရဟေ ၁၆၃
 ပုရဏံ ၁၆၄
 ပုရတိ ၁၁၊ ၁၃
 ပုရတိယေဝ ၁၁
 ပေစ္စ ၃၃
 ပေစ္စ သမာ ၂၉၇
 ပေတ္တေယျတာ ၃၂၆
 ပေမတော ၁၈၂
 ပေါရာဏမေတံ ၂၁၀
 ပေါသဿ ၂၂

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၆၉

ပဒါနုက္ကမော

[၅-၆]

ပိဋကံ

ပဒါနုက္ကမော

[၇]

ပိဋကံ

ဖရူသံ ၃၇၂၄၅
 ဖလမိစ္ဆံ ၃၃၀
 ဖလာနိ ၁၀၀
 ဖာသုကာ ၈၁
 ဖုဋ္ဌော ၁၈၉
 ဖလ္လတိ ၁၀၀
 ဗလာနီကံ ၄၀၉
 ဗလိဗဒ္ဓေါ ၇၉
 ဗဟံ ၁၆၀
 ဗဟုဘာဏိနံ ၂၁၁
 ဗဟုသင်္ကပ္ပံ ၆၉
 ဗဒ္ဓေါ ၃၁၄
 ဗန္ဓဝါ ၂၇၁
 ဗန္ဓိတော ၃၃၄
 ဗာလသင်္ဂတစာရိဟိ ၁၇၆
 ဗာလာ ၁၂၂
 ဗာလော ၄၁
 ဗာဟိရေ ၂၄၀
 ဗာဟုသစ္စေန ၂၅၂
 ဗိမ္ဗံ ၆၉
 ဗီရဏံ ၃၃၁
 ဗုဇ္ဈတိ ၄၁
 ဗုဒ္ဓံ ၄၀၇၂၄၅၀၂၄၅၃
 ဗုဒ္ဓဂတာ သတိ ၂၈၆
 ဗုဒ္ဓါ ၁၅၄
 ဗုဒ္ဓါနုမုပ္ပါဒေါ ၁၆၂
 ဗုဒ္ဓေ ၁၆၃
 ဗျန္တိ ၃၄၇
 ဗျာသာတ္တမနသံ ၂၇၀

ဗြဟ္မစာရီ
 ဗြဟ္မညတာ
 ဗြဟ္မနာပိ
 ဗြဟ္မဏံ
 ဗြဟ္မဏ
 ဗြဟ္မဏဿ
 ဗြဟ္မဏော
 ဗြဟ္မာယ

၅၃
 ၃၂၆
 ၂၁၁
 ၄၀၆
 ၃၉၃
 ၃၉၉
 ၅၃၂၅၈၄
 ၂၆၈

[၈]

ဘဂ္ဂါ
 ဘဇဿ
 ဘဇိ
 ဘဇိဝေါ
 ဘဇိယံ
 ဘဇိဗ္ဗိ
 ဘဇိနိယေဝ
 ဘဇိဒြာ
 ဘဇိယံ
 ဘယဒဿိနော
 ဘယေ
 ဘဝတိ
 ဘဝသလ္လာနိ
 ဘဝဿ ပါရဂူ
 ဘဝါယ
 ဘာယန္တိ
 ဘာဝနာယ
 ဘာဝယေ
 ဘိက္ခု
 ဘိဇ္ဇတိ

၈၁
 ၃၇၆
 ၃၃၁
 ၃၃၁
 ၁၀၂
 ၁၀၂
 ၁၀
 ၁၀၂၅၄
 ၁၅၂
 ၃၀၆
 ၃၀၆
 ၃၇၆
 ၃၄၉
 ၃၄၃
 ၂၆၄
 ၃၁
 ၂၀၇
 ၃၇၅
 ၅၃၂၅၂
 ၇၀

ပဒါနုက္ကမော

[ဘ]

ဘိယျော

၃၀၂

ဘုဉ္ဇတိ

၃၁၄

ဘုဉ္ဇေယျ

၃၀၀

ဘုရိ

၂၆၄

ဘောဒနံ

၄၅

ဘောဝါဒိ

၄၀၅

[မ]

မံသာနိ

၇၉

မက္ကဋ္ဌကောဝဇာလံ

၃၄၀

မဂ္ဂံ

၁၅

မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကော

၂၅၃

မဂ္ဂါမဂ္ဂဿ

၄၁၂

မစ္ဆံ

၄၉

မစ္ဆါ

၃၀

မစ္ဆါနော

၃၁

မစ္ဆါရာဇာ

၁၀၀

မစ္ဆေရံ

၂၂၃

မစ္ဆေ

၃၄၃၊ ၄၅၂

မဏိံ

၉၆

မဏိကုဏ္ဍလေသု

၃၃၀

မတ္တညုတာ

၁၅၄

မတ္တာသုခံ

၂၀၀

မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါ

၂၀၀

မတ္တိသမ္ဘဝံ

၄၀၅

မတ္တေယျတာ

၃၂၆

မဒ္ဒဝါနိ

၃၇၇

မဓရံ

၃၆၄

မနဿ

၁၀၉

မနဿ သံဝရော

၃၅၉

ပဒါနုက္ကမော

[မ]

မနသော ပိယေဟိ

၃၉၉

မနုဇာ

၂၉၀

မနုဿေသု

၃၀၉

မနော

၄

မန္တံ

၁၁

မန္တဘာဏီ

၃၆၄

မမာယိတံ

၃၆၉

မရဏန္တံ

၇၀

မရိစိကံ

၁၀၇

မလံ ဝဏ္ဏဿ ကောသဇ္ဇံ

၂၂၂

မလတရံ

၂၂၃

မဟဋ္ဌသော စ

၃၁၅

မဟာနာဂါ

၃၀၉

မဟေသိံ

၄၅၃

မဟောဃောဝ

၂၇၁

မာတင်္ဂ'ရညေဝ နာခဂါ

၃၂၃

မာနုသကံ ယောဂံ

၄၄၀

မာနေန

၁၆၄

မာ ပိယေဟိ

၁၇၉

မာရံ

၁၁၅

မာရဗန္ဓနံ

၄၀

မာရဿေတံ

၂၅၄

မာ ရုက္ခံ

၂၆၅

မာရော

၃၃၁

မာလုဝါ

၉၀

မာဝမညေထ

၁၁

မာဝေါစ

၃၇

မာ ဝေါ နဋ္ဌံဝ

၃၃၁

မိတဘာဏီဗ္ဗိ

၂၁၁

မိတ္တေ

၃၇၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါန် အနုက္ကမဏိကာ ၄၇၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[မ]		[ဃ]	
မိဒ္ဓိ	၃၁၅	ယတ္ထ	၃၀၊ ၁၀၀၊ ၀၊ ၁၆၁၊ ၂၀၆
မုခသံယတော	၃၆၄	ယထာပသာဒနံ	၂၂၉
မုစ္ဆေယျ	၂၀	ယထာသဒ္ဓိ	၂၂၉
မုဇ္ဇ ပုရေ	၃၄၃	ယဒါ	၁၀၊ ၃၉၄
မုဇ္ဇေထ	၃၉၉	ယဒါ နိသေဓော	၃၉၉
မုဏ္ဍကေန	၂၄၇	ယဒိ	၁၆၃
မုတ္တော	၁၁၀	ယန္တိ	၁၁၅
မုနယော	၂၀၆	ယမပုရိသာ	၂၁၅
မုနာတိ	၂၅၀	ယမဿ သန္တိကံ	၂၁၆
မုနိ တေန ပဝုစ္စတိ	၂၅၀	ယမ္ပိ	၂၄၅၊ ၃၇၅
မုသာဝါဒံ	၂၂၇	ယသောဘောဂသမပ္ပိတော	၂၉၀
မုသာဝါဒိဿ	၁၁၉	ယဿ	၃၃၃၊ ၄၅၀
မူလံ	၃၃၁	ယဿ စေတံ	၂၂၉၊ ၂၄၆
မူလံ ခဏတိ	၂၂၇	ယဿ ဇိတံ	၁၂၉
မူလေ	၃၃၃	ယာစိတော	၂၀၄
မူဠရူပေါ	၂၅၀	ယာမံ	၀၇
မေတ္တာဝိဟာရိ	၃၇၄	ယာဝတာ	၂၄၃၊ ၂၄၄၊ ၂၄၀
မေဓာဝိ°	၄၁၂	ယာဝ ပါပံ	၁၀
မေဓာဝိ	၂၁၇	ယုဝါ ဗလီ	၂၅၀
မောဃဇိဏ္ဍော	၂၄၅	ယေ	၁၄၇
မောနေန	၂၅၀	ယေန	၂၄၁
မောဟသမံ	၂၃၁	ယေသံ	၁၆၇
[ဃ]		ယော	၅၄၊ ၁၁၀
ယံ	၃၃၁	ယောဂသ္မိ°	၁၇၉
ယံ ကတ္တာ	၃၀၃	ယောဂါ	၂၆၄
ယံ စေ ဝိညူ	၂၁၁	ယော စ	၁၆၀၊ ၂၅၀
ယံ ယံ ပဒေသံ	၂၉၀	ယော စ အပ္ပမ္ပိ	၂၄၄
ယဇ္ဇေ	၃၀၀	ယော'တိဝါကျံ	၃၀၉
ယတော ယတော	၃၇၅	ယောဓ	၂၄၀
		ယော ဓမ္မံ	၂၄၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ယ]		[လ]	
ယောနိဇံ	၄၀၅	လဇ္ဇိတာယေ	၃၀၅
ယောဗ္ဗနေ	၈၃	လတာ	၃၃၃
[၇]		လဘတေ	၃၃
ရက္ခတော	၂၂၂	လဟုမေဿတိ	၃၇၄
ရက္ခေယျ	၈၇	လိမ္ပတိ	၄၁၀
ရဇံ	၃၀၂	လောကဝနုနော	၁၀၅
ရဇတဿေဝ	၂၁၇	လောကေ	၂၂၇၊ ၂၄၈
ရဇော	၂၂	လောဘော	၂၂၇
ရဇောဇလ္လံ	၄၉	လောဟဂုဋ်	၃၇၅
ရဇ္ဇံ	၁၅၁	[ဝ]	
ရဇ္ဇမာနော	၁၅၁	ဝဇ္ဇိ	၃၄၀
ရဇ္ဇိဿရော	၁၅၁	ဝဇ္ဇိရံဝ'သ္မမယံ	၉၆
ရတာ	၁၄၇	ဝဇ္ဇံ	၂၃၈
ရတိံ	၄၄၈	ဝဇ္ဇမတိနော	၃၀၇
ရတ္တိံ ခိတ္တာ	၂၉၃	ဝနုတ္တိ	၇၉
ရတိယာ	၁၈၃	ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ	၂၄၆
ရတိ	၃၀၁	ဝတဝန္တိ	၄၁၀
ရထံ ဘန္တံ	၁၉၅	ဝဒန္တိ	၁၅၄
ရန္တယံ	၂၂၇	ဝနဉ္စ	၂၆၅
ရမတိ	၄	ဝနတော	၂၆၅
ရမိတော	၂၉၅	ဝနထဉ္စ	၂၆၅
ရမေဿု	၃၇၅	ဝနထော	၂၆၅
ရာဂဿမော	၁၆၉၊ ၂၃၁	ဝနန္တေ	၂၉၅
ရာဇတော	၄၅	ဝနသ္မိ	၃၃၀
ရာဇာ	၃၀၉	ဝန္တမလော	၂၄၅
ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ	၃၂၃	ဝန္တလောကာမိဿော	၃၇၈
ရူပံ	၇၀	ဝရတ္တံ	၄၀၇
ရောဂနိဋ္ဌံ	၇၀	ဝဿိကာ	၃၇၇
ရောဂါ	၁၇၁	ဝါက္ခရဏမတ္တေန	၂၄၆

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝါနရော	၃၃၀
ဝါသော	၂၁၆
ဝိဇာနတံ	၁၀၉
ဝိဇိတာဝိနံ	၄၅၃
ဝိဇ္ဇတိ	၅၄၊ ၃၉၅
ဝိဇ္ဇန္တိ	၁၀၀
ဝိညာပနိ	၄၂၀
ဝိတက္ကမထိတဿ	၃၄၇
ဝိတက္ကပဿမေ	၃၄၇
ဝိတိဏ္ဏပရလောကဿ	
ဝိပဿတိ	၁၁၄
ဝိပုလံ သုခံ	၂၀၀
ဝိပ္ပသန္နံ	၄၂၆
ဝိဘဝါယ	၂၆၄
ဝိမလံ	၄၂၆
ဝိရဇံ	၃၉၅
ဝိရဇော ဟောတိ	၁၅၁
ဝိရာဂေါ	၂၅၄
ဝိသံ	၁၅
ဝိသံယုတ္တံ	၃၉၅၊ ၄၀၆၊ ၄၁၁၊ ၄၂၂
ဝိသင်္ခတံ	၈၁
ဝိသင်္ခါရဂတံ	၈၁
ဝိသတ္တိကာ	၁၂၉
ဝိသမန္ဓေတိ	၁၈
ဝိသုဇ္ဈတိ	၁၀၁
ဝိသုဒ္ဓိယာ	၂၅၅
ဝိသောဓယေ	၁၀၁
ဝိသံ	၂၄၈
ဝိသာသပရမာ ဉ္ဇတိ	၁၇၃
ဝိသာသမာပါဒိ	၂၅၂

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝိတဒ္ဓရံ	၃၉၅
ဝိရံ	၄၄၈၊ ၄၅၃
ဝေ	၇၇၊ ၂၂၉
ဝေဒနံ	၄၅
ဝေဒိ	၄၅၀
ဝေယုပ္ပဗ္ဗမံ	၂၈၄
ဝေရသံသဂ္ဂသံသဋ္ဌော	၂၈၁
ဝေရာ	၂၈၁
ဝေါ	၃၀၄

[သ]

သံကိလိဋ္ဌံ	၃၀၂
သံကိလိဋ္ဌေန ဇီဝိတံ	၂၂၆
သံကိလိဿတိ	၁၀၁
သံဃဂတာ သတိ	၂၈၇
သံယတုတ္တမော	၃၆၂
သံယမော	၂၄၅
သံယောဇနံ	၁၉၃
သံယောဇနသင်္ဂသတ္တကာ	၃၃၄
သံဝရော	၁၅၄
သံဝသေ	၁၀၅
သံဝေဂိနော	၅၄
သံသန္ဓသင်္ဂပ္ပမနော	၂၅၈
သက္ကာ	၁၆၄
သဂ္ဂဿ ဂမနေန	၁၂၄
သဂ္ဂါယ	၁၁၄
သင်္ဂယော	၃၀၂
သင်္ခယော	၂၆၄
သင်္ခါတုံ	၁၆၄
သင်္ခါယ	၂၄၈

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သင်္ခါရာ	၁၇၁၊ ၂၄၀	သန္တုပ္ပိပရမံ ဓနံ	၁၇၃
သင်္ခါရာနံ	၃၉၃	သန္တုသိတော	၃၆၂
သင်္ဂါ	၄၂၃	သန္တော	၅၂၊ ၇၇၊ ၂၉၃
သင်္ဂါတိဂံ	၄၀၆	သန္တုဒ္ဓေါ	၃၉၆
သင်္ဂါ	၁၀၉	သန္တာနံ	၄၀၇
သစ္စံ	၄၀၂၊ ၄၂၀	သန္တာဝိဿံ	၈၁
သစ္စံ ဘဏေ	၂၀၄	သန္တဝါသော	၁၇၆
သစ္စဉ္စ	၂၄၅	သဗ္ဗညုဟော	၃၅၀
သစ္စဝေဒိနံ	၁၈၈	သဗ္ဗဒါ	၁၇၆
သစ္စာနံ	၂၅၄	သဗ္ဗဒါနံ	၃၅၂
သစိတ္တံ	၃၂၁	သဗ္ဗဒုက္ခံ	၃၅၃
သစိတ္တပရိယောဒပနံ	၁၅၄	သဗ္ဗပါပဿ	၁၅၄
သတဉ္စ	၇၇	သဗ္ဗရတိ°	၃၅၃
သတီမတံ	၁၄၇	သဗ္ဗရသံ	၃၅၂
သဒတ္ထပသုတော	၁၀၃	သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန	၁၂၄
သဒါ	၂၈၆	သဗ္ဗဝိဒူ	၃၅၀
သဒါ သတော	၃၄၇	သဗ္ဗသံယောဇနံ	၄၀၆
သဒ္ဓမ္မဒေသနာ	၁၆၂	သဗ္ဗသော	၃၆၉
သဒ္ဓမ္မာ	၃၆၅	သဗ္ဗဿ	၃၂၆
သဒ္ဓါ ပတိဋ္ဌိတာ	၃၂၆	သဗ္ဗာ	၈၁
သဒ္ဓါယ	၅၅	သဗ္ဗာဘိဘူ	၃၅၀
သဒ္ဓေါ	၂၉၀	သဗ္ဗေ	၃၁
သန္တကာယော	၃၇၈	သဗ္ဗေ ဓမ္မာ	၂၅၆
သန္တစိတ္တဿ	၃၇၅	သဗ္ဗေသံ	၃၂
သန္တရဗာဟိရံ	၃၀၄	သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ	၂၅၅
သန္တဝါ	၃၇၈	သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု	၃၅၀
သန္တဝါစော	၃၇၈	သဗ္ဗေသု ဘူတေသု	၅၃
သန္တပရံ	၁၆၉	သတ္တိ	၇၇
သန္တမဂ္ဂံ	၂၆၈	သမံ စရေယျ	၅၂
သန္တုပ္ပိ	၃၇၆	သမဂ္ဂါနံ	၁၆၅

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သမစရိယာ	၃၉၇	သာဓုဉ္စ	၉၉
သမဏော	၅၃၁၁၅၄	သာဓု ဝါစာယ	၃၅၉
သမာဂမော	၁၇၆	သာဓုဝိဟာရိ ဝီရံ	၃၂၃
သမာဓိ°	၂၂၉၊ ၃၆၇	သာဓု သဗ္ဗတ္ထ	၃၅၉
သမာဓိလာဘေန	၂၅၂	သာနုစရံ	၂၇၃
သမာဟိတော	၃၆၂	သာမညတံ	၃၂၆
သမိတိ°	၃၀၉	သာမဂ္ဂိ	၁၆၂
သ မုနိ	၂၅၀	သာရတ္ထရတ္တံ	၃၃၀
သမုဿယော	၃၄၉	သာရဒိကံ	၂၆၀
သမုဿိတံ	၆၉	သာရဒေ	၇၁
သမေတိ	၂၄၇	သာရမ္ဘကထာ	၃၇
သမေန	၂၄၂	သာရမ္ဘော	၃၇
သမ္ပန္နဝိဇ္ဇာစရဏာ	၅၅	သာလမိဝေါတ္ထတံ	၉၀
သမ္ပယာတောသိ	၂၁၆	သာသနံ	၁၀၀
သမ္ပပ္ပညာယ	၁၆၀	သာဟသာ နယေ	၂၄၁
သမ္ပသတိ	၃၇၅	သာဟု	၁၇၆
သမ္ပာ	၃၇၅	သိဉ္စ ဘိက္ခု	၃၇၄
သမ္ပာသမ္ပုဒ္ဓသာဝကော	၁၅၆	သိတ္တာ	၃၇၄
သယံ အဘိညာယ	၃၅၀	သိထိလံ	၃၀၂၊ ၃၃၀
သရဏံ	၁၆၀	သိနေဟိတာနိ	၃၃၄
သရိတာနိ	၃၃၄	သိန္ဓဝါ	၃၀၉
သရီရမ္ပိ	၇၇	သိယာ	၂၉၅
သလာဘံ	၃၆၇	သိတိဘူတံ	၄၄၀
သလ္လကန္တနံ	၂၅၄	သီလံ	၃၂၆
သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာ	၃၃၃	သီလဒဿနသမ္ပန္နံ	၁၈၀
သဝါဟိနိ°	၁၁၅	သီလဗ္ဗတမတ္ထေန	၂၅၂
သ ဝေ	၃၄၉၊ ၃၆၉	သီလဝန္တံ	၄၁၀
သဟနုက္ကမံ	၄၀၇	သီလေန	၂၉၀
သဟာယတာ	၃၂၃	သုကတံ	၃၀၃
သာတစ္စကာရိနော	၂၇၂	သုကရာနိ	၉၉

ပဒါနုတ္တမော

[သ]

ပိဋကံ

သုခံ ၃၃၊ ၃၂၆
 သုခံ သေတိ ၁၀၇
 သုခမေဓတိ ၁၆၁
 သုခသံဝါသော ၁၇၆
 သုခါ ၁၆၂
 သုဒ္ဓိ ၁၂၂
 သုခုမော ၂၂
 သုခေါ ၇၊ ၁၆၂၊ ၃၂၆
 သုဂတံ ၄၅၀
 သုစရိတံ ၁၀၇
 သုစိဂဝေသိနာ ၂၂၆
 သုစိတ္တာ ၇၇
 သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ ၃၇၅
 သုတ္တံ ဂါမိ ၂၇၁
 သုဒန္တေန ၉၄
 သုဒန္တော ၉၁
 သုဒဿံ ၂၃၈
 သုဒ္ဓိ ၄၂၆
 သုဒ္ဓဿ ၂၂
 သုဒ္ဓါဇိဝေန ၂၂၆
 သုဒ္ဓိ ၁၀၁
 သုပ္ပဗုဒ္ဓိ ၂၈၆
 သုဗ္ဗတာ ၆၃
 သုဘာနပဿိနော ၃၄၇
 သုမရတိ ၃၁၄
 သုရက္ခိတံ ၈၇
 သုရာမေရယပါနံ ၂၂၇
 သုသမာရဒ္ဓါ ၂၅၂
 သုသမာဟိတော ၃၇၈
 သုသုခံ ၁၆၆

ပဒါနုတ္တမော

[သ]

ပိဋကံ

သုဟဇ္ဇာ ၁၉၁
 သေဋ္ဌော ၂၅၄
 သေယျော ၃၉၉
 သေဝေယျ ၁၀၅
 သေဟိ ၄၁
 သော ၅၃၊ ၂၁၅၊ ၃၈၀
 သောစတိ ၃၆၉
 သောတာပတ္တိဖလံ ဝရံ ၃၂၅
 သောတ္ထိမာဂတံ ၁၉၁
 သောတ္ထိယေ ၂၈၄
 သောတောဝ ၃၃၁
 သောဓန္တိ ၄၉
 သောမနဿာနိ ၃၃၄

[ဟ]

ဟံသာ ၁၁၅
 ဟတ္ထသံယတော ၃၆၂
 ဟနေယျ ၃၁
 ဟန္တိ ၄၁၆
 ဟရေယျ ၁၈
 ဟာသော ၆၅
 ဟိံသမနော ၃၉၉
 ဟိတဉ္စ ၉၉
 ဟိမဝန္တောဝ ၂၉၃
 ဟိရိနိသေဓော ၅၄
 ဟိရိမတာ ၂၂၆
 ဟိနံ ဓမ္မံ ၁၀၅
 ဟုရာ ဟုရံ ၃၃၀
 ဟေမန္တဂိမိသု ၂၆၉

ဓမ္မပဒေသနာထာယ ဒုတိယဘာဂေ

လက္ခိတဗျာနံ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အဂေါစရေသု စရဏာနိ	၃၀၂	အတ္တာနံ အပ္ပိယဏာ	၈၇-၈
အဂ္ဂဒါနာနိ ပဉ္စ	၃၆၇	အတ္တာနံ ကိလေသဒုဂ္ဂတော	
အစလစေတီယဋ္ဌာန	၁၄၇	ဥဒ္ဓရထ	၃၂၁
အဇဂရပေတဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ	၃၉	အတ္တာဝံ အတ္တနော နာထော	
အဇ္ဇေဝ ကိစ္ဆံ အာတပုံ	၂၆၉	ပရော ကိံ ကရိဿတိ	၉၄
အတိဗဟုဘောဇနံ ဧဝံ		အဓမ္မိကရာဇူနံ ကာလေ	
ဒုက္ခံ ဟောတိ	၃၁၅	ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	၂၇၃
အတ္တဒမနမေဝ တိကော		အနတ္တလက္ခဏဂါထာ	၂၅၆
ဝရံ	၃၀၉၊ ၃၁၀	အနိစ္စလက္ခဏဂါထာ	၂၅၅
အတ္တနာ ကတံ ပါပံ		အနိစ္စလက္ခဏေ ဒိဋ္ဌေ	
အတ္တနာဝံ သံကိလိဿတိ ဝဝံ		ဒုက္ခာနတ္တလက္ခဏဉ္စ ဒိဋ္ဌမေဝ	၂၆၇
အတ္တနာ ကတပါပကမ္မမေဝ		အနုပဝါဒါနုပသာတာနံ	
အပါယေသု အဘိမတ္တတိ	၉၆	ဝိသေသတာ	၁၅၄
အတ္တနော ဇီဝိတန္တရာယမေဝ		အနုပါဒိဏ္ဏကေပိ ဇရာယ	
စိန္တေတုံ ဝဇ္ဇတိ	၂၆၉	အဘိဘုယျတိ	၂၆၇
အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မဿ		အနုရုဒ္ဓ	၃၈၄
အတိတဝတ္ထု	၂၇၈	အန္ဓဗာလာနံ နိန္ဒပသံသာ	
အတ္တနော မုခမေဝ နိဿာယ		အပ္ပမာဏာ	၂၁၀
နဋ္ဌတာ	၃၆၃	အန္ဓဘာရ	၃၈၂
အတ္တနော ဝဇ္ဇံ အတိမဟန္တမ္ပိ		အပစ္စဝေက္ခဏာနံ အာဒိနဝါ	၂၂၀
ဒုဒ္ဓသံ	၂၃၈	အပညာစက္ခု အန္ဓာံ ဧဝ	၁၁၄
အတ္တနော သန္တကေန		အဘယေ ဘယဒဿိနော	
သန္တုဋ္ဌိ သုခါ	၃၂၅	ဒုဂ္ဂတိပရာယဏာဝ	၃၀၅
အတ္တနော သုခံ ပတ္ထေန္တေန		အမရရ	၃၆၄
ပရံ ပဟရိတုံ န ဝဇ္ဇတိ	၃၃	အမာနုသိ ရတိ	၃၇၅
အတ္တဘာဝါ ကေရသ	၃၃၄-၅	အရတိ	

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[အ]	

အရိယ	၂၅၁
အရိယာနံ ဒဿနမ္ပိ သူခံ	၁၇၆
အရောဂါနံ ပရမလာဘတာ	၁၇၃
အလဇ္ဇိတဗ္ဗေန လဇ္ဇမာနာ	
ဒုဂ္ဂတိပရာယဏာဝ-	၃၀၅
အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇမတိနော	
ဒုဂ္ဂတိပရာယဏာဝ	၃၀၅
အဝိဇဟိတဋ္ဌာန	၁၄၇
အဝိဇ္ဇာ သဗ္ဗမလာနံ ဥတ္တမမလံ	၂၂၃
အသဇ္ဈာယ မလာနိ	၂၂၂
အသညတဿ အာဒိနဝါ	၂၉၉၊ ၃၀၀
အသဒိသဒါနဿ ဝိမိ	၁၂၀
အသဒ္ဓဟနဒါနဿ ဖလံ	၄၄၀
အသမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ နိစ္စကာလံ	၁၀၉
အသေခမုနီနံ အဘိ-	
သမ္ပရာယော နာမ နတ္ထိ	၂၀၆

[အ]

အာစရိယော အဂ္ဂိ ဝိယ သက္ကစ္စံ	
နမဿိတဗ္ဗောယေဝ	၄၀၁
အာဇာနိယာနံ ဥပ္ပဇ္ဇနကုလာနိ	၁၆၁
အာသဝက္ခယံ အပ္ပတွာ	
သုခိတောမ္ပိတိ စိတ္တံ	
န ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ	၂၅၂

[ဣ-၉]

ဣတ္ထိယော နာမ	
နဒိအာဒိသဒိသာ	၂၂၃
ဥက္ကဋ္ဌသပဒါနစာရိကော	
သမာနောပိ ရသတဏှာယ	
ဗဒ္ဓတာ	၄၂၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဉ]	

ဥဒကပတိတဿ ကာရဏံ	၄၄၄-၅
ဥဒ္ဓါ ဒွေ	၈၉
ဥဒ္ဓိသောတ	၁၈၉
ဥပကပ္ပနကဩဇ	၂၀၇
ဥပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိနိပိ	
ဟာယနကာရဏာနိ	၁၀၃
ဥပ္ပန္နတဏှာယ ဒိဿရတ္တံ	
ဟနတာ	၃၅၅
ဥဘောပိ ကာမေ	
နိရပေက္ခော ပဇဟ	၄၃၀

[ဧ-၁၂]

ဧရကပတ္တ	၁၄၉
ဧဟိ ဘိက္ခု	၃၄၃
ဩဘာသာ ပဉ္စ	၃၉၆
ဩဝါဒပိတိမောက္ခဿ	
ကာလဘေဒါ	၁၅၃

[က]

ကဏ္ဍမ္ပရက္ခ	၁၃၅
ကပိလမစ္ဆဿ အတိတဝတ္ထု	၃၂၉
ကလဟာနံ ဝူပသမကာရဏာနိ	၁၆၆
ကဿ နုခေါ ဒေယျဓမ္မော	
ဒိန္နော မဟပ္ပလော	၄၅၃
ကာကသူရ	၂၂၅
ကိစ္စာကိစ္စာနံ ဝိသေသတာ	၂၈၂
ကုဉ္ဇရသာလာယ ဝိမိ	၂၃၂
ကုမာရကဿပ	၉၃
ကုရုဓမ္မ	၃၆၁
ကုသလာ အကုသလမလံ	
နိဟရန္တိယေဝ	၂၁၇

လက်တဗွာနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[က]	
ကုသိတဿ ဝိသေသံ	
နာဓိဂစ္ဆတိ	၂၅၇
ကောကသုနခလုဒ္ဒကဿ	
အတိတဝတ္ထု	၂၁
ကောကာလိကဿ	
အတိတဝတ္ထု	၃၆၃
ကောဏ္ဍဓာနတ္ထေရ	၃၅
ကောဏ္ဍဓာနတ္ထေရဿ	
ပုဗ္ဗကမ္ပံ	၃၄-၅
ကောဇေဿာ အပ္ပမတ္တ-	
ကောပိ န ကာတဗွာ	၁၉၃
ကောဓော မာတာပိတူသုပိ	
ဗုဒ္ဓါဒိသုပိ အပရဇ္ဈတိ	၃၉၉
[ခ]	
ခဏော တုမေ မာ	
အတိက္ကမထ	၃၀၄-၅
ဒိဏာသဝဿ နာမ ပရေသံ	
မဗ္ဗဃဋ္ဌနဝစနမေဝ နတ္ထိ	၄၂၀
ဒိဏာသဝါ ကာမသုခံ	
န သာဒိယန္တိ	၄၁၀
ဒိဏာသဝါနံ ဇီဝိတမရဏေ	
ဥပေက္ခကောဝ	၃၂
ဒိဏာသဝါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ	၃၅၆
ဒိဏာသဝါနံ ဓမ္မသံဝေဂတာ	၁၇၄
ဒိဏာသဝါနံ ရာဂါဒယော နတ္ထိ၄၁၉	
ဒိဏာသဝါ နာမ အက္ခောဓနာဝ	
ဟောန္တိ	၄၀၉
ဒိဏာသဝါ နာမ နိဟိတဒဏ္ဍာ	၄၁၆
ဒိဏာသဝါ နာမ ပရေသံ	
သန္တကံ န ဂဏ္ဍန္တိ	၄၂၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ခ]	
ဒိဏာသဝေသု ကုက္ကုစ္စံ နာမ	
န ကာတဗွံ	၄၀၀
ခေမကဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ	၃၀၁
[ဂ]	
ဂန္ဓကုဋ်	၄၃၄
ဂန္ဓသေဋ္ဌိ	၅၅
ဂိဟိပဗ္ဗဇိတာနံ အတ္တာနံ	
ရက္ခဏတာ	၈၇
ဂိဟိပဗ္ဗဇိတေဟိ အသံသဂ္ဂါ	၄၁၄
ဂေါဃာတကဿ	
ကမ္မသရိက္ခကဝိပါက	၂၁၄
[ဃ]	
ဃရာဝါသာနံ ဒုက္ခာ	၂၈၈
ဃရာဝါသာနံ နရကသဒိသတာ	၃၁၉
[င]	
စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိတောပိ	
သောတာပတ္တိဖလမေဝ ဝရံ	၁၂၄
စန္ဒပဒုမာ	၂၃၇
စန္ဒဘာ	၄၂၅
စန္ဒဘာတ္ထေရဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ	၄၂၃-၄
စိဉ္ဇမာဏဝိကာယ အတိတဝတ္ထု	၁၁၈
စိဉ္ဇမာဏဝိကာယ	
တထာဂတံ အဘူတေန	
အက္ခောသနံတာ	၁၁၇
စိဉ္ဇမာဏဝိကာယ ပထဝီ	
ဂ ပဝိဋ္ဌတာ	၁၁၇-၈
စိတ္တဿ နိဂ္ဂဏှနေ ယောဂေါ	
ကရဏိယော	၃၁၉

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ [၈-ဆ]

စိတ္တဿ ပါပနိန္ဒတာဝ ၄
 စိတ္တဿေဝ ပဓာနာနိ ၁၆၄
 စိတ္တဿူပမာ စတဿော ၁၉၄
 စူဠဓနုဂဟပဏ္ဍိတဿ
 အတိတဝတ္ထု ၃၄၆
 စေတိယာနိ တိဏိ ၁၆၃
 ဆဒ္ဓါရိကာရမ္မဏေသု
 သေသာနိ ပိဓေယ
 မနောဒ္ဓါရေ ကမ္မံ ပဋ္ဌပေထ ၂၆၃

[၉]

ဇဠိလ ၄၄၁
 ဇဠိလတ္ထေရဿ တဏှာမာနာနံ
 နတ္ထိတာ ၄၄၅
 ဇဠိလတ္ထေရဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ၄၃၁-၂
 ဇဠိလဿ ဥပ္ပတ္တိ ၄၄၀
 ဇယပရာဇယာနံ ဝေရာဝေရာနိ ၁၆၈
 ဇယော စတုဗ္ဗိဓော ၂၀၂
 ဇိဃစ္ဆာသဒိသော ရောဂေါ
 နာမ နတ္ထိ ၁၇၁
 ဇောတိက ၄၃၆၊ ၄၄၀
 ဇောတိကတ္ထေရဿ တဏှာနံ
 နတ္ထိတာ ၄၄၇

[၉]

ဣတိနံ သမာဂမော သုခေါ ၁၇၆

[၁၀]

တဏှက္ခယော သဗ္ဗသေဋ္ဌမေဝ ၃၅၃
 တဏှာ ၁၂၈
 တဏှာ နိရယာဒိသု
 နိဗ္ဗတ္တာပေတိ ၂၁၉

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ [၁၀-ထ]

တဏှာယ ဂင်္ဂါသဒိသတာ ၂၃၁
 တဏှာယ နတ္ထိတာ ၄၂၂
 တိဏဿ ဆိန္ဒတာ ၃၀၂
 တုစ္ဆာတိ ဝဒေတိ အဘိက္ခဏံ ၂၆၂
 တေဇာ ပဉ္စ ၃၉၆-၇
 ထေရ ၂၄၅

[၁၁]

ဒဏှဿ ဌပေတွာ စတ္တာရော
 တသန္တိ ၃၁
 ဒါနစတုက္က ၁၁၊ ၁၂
 ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယဿ အင်္ဂါနိ
 စတ္တာရိ ၅၉
 ဒိန္နပိဏ္ဏပါတံ နိဿာယ
 အရဟတ္တတာ ၃၄၄-၅
 ဒိဗ္ဗာ ရတိ ၃၇၅
 ဒီပပူဇာယ အာနိသံသာ ၃၈၂
 ဒုက္ခလက္ခဏဂါထာ ၂၅၆
 ဒုစ္စရိတံ နာမ အညေ န
 ဇာနန္ဒိတိ အပ္ပမတ္တကမ္မိ န
 ကာတမ္ပံ ၃၀၃
 ဒုစ္စရိတံ နာမ ပစ္ဆာနုတာပံ
 ကရောတိ ၃၀၃
 ဒုစ္စရိတကမ္မဿ ဝိပါကာ ၂၉၉
 ဒုဋ္ဌေသု အဒုဿန္တော မဟာ-
 ဇနဿ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ-
 ယေဝ ၄၀၈
 ဒုဿဝနိယ ၂၃၀-၁
 ဒူရေ ဝသန္တာပိ ဗုဒ္ဓါနံ
 အဘိမုခေ ဌိတာ ဝိယ ၂၉၃

လက်တဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၈၁

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

[၁]

ဒေဝဓမ္မ	၄၇-၈
ဒေဝါနံ ပစ္စုဂ္ဂမနတာ	၁၉၁
ဒေဝါနံ မနုဿဂန္ဓောယောဇန-	
ဉာဏတတောပဋ္ဌာယဝါယတိ၁၇၅	
ဒေဝေါရောဟဏကာလဿဝိမိ၁၄၆	
ဒေါသဿဂဟသဒိသတာ	၂၃၁
ဒွါရာနိ သဗ္ဗာနိ ဘိက္ခုနာ	
သံဝရိတဗ္ဗာနိ	၃၅၉

[၂]

ဓမ္မကရဏေန ဥဒကံ	
ပရိဿာဝေသိ	၄၂၇
ဓမ္မဃောသက	၄၃၂-၃
ဓမ္မဋ္ဌ	၂၄၂
ဓမ္မဒါနမေဝ ဝရံ သေဋ္ဌံ	၃၅၂
ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရိ	၄၅၁
ဓမ္မဓရ	၂၄၄
ဓမ္မရတိယေဝ သေဋ္ဌာ	၃၅၃
ဓမ္မရသောယေဝ သေဋ္ဌာ	၃၅၂
ဓမ္မာ ဒွေ	၃၉၄
ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇန္တာယေဝ မံ	
ပူဇေန္တိ နာမာဂ ၁၇၄၊ ၃၆၅	
ဓမ္မော ဓမ္မစာရိနံ ရက္ခတိ	၃၇၂
ဓိရာ ပရေသမ္ပိ ဒါနံ အနုမော-	
ဒိတ္တာ သဂ္ဂပရာယဏာဝ ၁၂၂	
ဓုရာနိ ဒွေ	၃၂၇

[၃]

နဂ္ဂစရိယံ မိစ္ဆာဒဿနံ	၄၉
နဂ်လကုလတ္ထေရ	၃၇၉

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

[၄]

နဋပုတ္တကတ္ထေရဿ သဗ္ဗ-	
ယောဂါနံ အတိက္ကန္တတာ ၄၄၈	
နရံ မစ္စ၊ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ ၂၇၀-၁	
နဝကဿ သန္တိကေပိ	
အဗ္ဗလိတဗ္ဗော	၂၆၃
နိမိကုမ္ဘိယော စတဿော	၄၃၇
နိဗ္ဗာနသုခသဒိသံ သုခမ္ပိ	
နတ္ထိယေဝံ ၁၆၉၊ ၁၇၁၊ ၁၇၃	
နိယတာနိယတဂတိက	၁၁၃
နိရဝသေသဒါန	၅၈
နေသာဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တ-	
ကာရဏာနိ	၁၈-၉

[၅]

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ အနုမောဒန-	
ဂါထာ	၂၃၆
ပဉ္စဂ္ဂဒါယက	၃၆၇
ပဉ္စဆိဒ္ဓဂေဟ	၄၁၈
ပဉ္စသုသီလျကမ္မကာရက	၂၂၆
ပဉ္စာ စတ္တာရော	၁၁၃၊ ၃၅၁-၂
ပညာစက္ခ၊ စက္ခမန္တောဝ	၁၁၄
ပဏ္ဍိတ	၂၄၂-၃
ပဏ္ဍိတာနံ အတိတာနာဂတ-	
ပစ္စုပ္ပန္နခန္ဓေသု	
အနာလယတာ	၃၄၃
ပဏ္ဍိတာနံ အမတတာ	၃၇၆
ပဏ္ဍိတာနံ အဝဉ္ဇနတာ	၄၀၃
ပဏ္ဍိတာနံ နိန္ဒပသံသာဝ	
ပမာဏာ	၂၁၀
ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ သံဝါသော	
သုခေါ	၁၇၆

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[၁]	
ပဏ္ဍိတကမ္မလသီလာ	၁၄၁
ပဒဝါရာ တယော	
ပါဒဆိဒ္ဓါနိ ဒွေ	၁၄၀
ပဒုဿန္တာနံ အနယဗျသန-	
ကာရဏာနိ ဒသ	၄၄-၅
ပဗ္ဗဇိတ	၃၉၇
ပဗ္ဗဇိတကိစ္စဿ	
မတ္တကတာ	၃၇၉၊ ၃၈၀
ပရံ ဩဝဒန္တေန အတ္တာ	
သုဒန္တော ကာတဗ္ဗော	၉၁
ပရံ ဩဝဒန္တေန ပဌမမေဝ	
အတ္တာ ပတိရူပေ	
ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗော	၉၀
ပရဒါရသေဝနာယ ဒေါသာ	၃၀၀
ပရလာဘံ ပတ္ထေန္တဿ	
ဈာနာနိ နုပုဇ္ဇန္တိ	၃၆၆
ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ အာဒိနဝါ	၂၃၉
ပရေသံ ပတ္တိံ ယတ္ထကာနံ	
ဒေတိ၊ တတ္ထကံ ဝဗ္ဗတိ	၃၈၄
ပရဿ ဝဇ္ဇံ သုခေနေဝ	
ပဿိတဗ္ဗံ	၂၃၈
ပသန္တစိတ္တာနံ အာနိသံသာ	၅
ပသာဒဘည	၃၉၃
ပါပံ ဝိပါကဒုက္ခဝသေန ပစ္စေတိ	၂၂
ပါပကမ္မံ ကတွာ စိရပ္ပကံ	
နိရယေ ပစ္စန္တိ	၂၉၇
ပါပကမ္မံ ကုသလေန ပိဟိတံ	၁၁၀
ပါပကမ္မံ နာမ အပ္ပကန္တိ န	
အဝမညိတဗ္ဗံ	၁၀
ပါပဿ ဥဘယတ္ထ ဒုက္ခမေဝ	၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[၁-၈]	
ပါပဿ ပစ္စာပစ္စတာ	၉၊ ၁၀
ပါပါနံ အကရဏံ သုခံ	၃၂၆
ပါပါနိ အပ္ပမတ္တကာနိပိ	
ပရိဝဇ္ဇေယျ	၁၅
ပါမောဇ္ဇမဟုလ	၃၇၆၊ ၃၈၁
ပါရာပါရာနံ ဝိသေသတာ	၃၉၅
ပိဏ္ဍပါတဒါနဿ ဝိပါကတာ	၃၅၄
ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇဿ	
ပါဂ္ဂိဟာရိယာနိ	၁၃၃
ပုညံ နာမ အပ္ပကန္တိ န	
အဝမညိတဗ္ဗံ	၁၃
ပုညဿ ဥဘယတ္ထ သုခမေဝ	၆၊ ၇
ပုညပါပါနံ ပဟိနတာ	၄၂၃
ပုတ္တဝိယောဂဒုက္ခ	၉၃
ပုရိသာဇာနိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇန-	
ဋ္ဌာနာနိ	၁၆၁
ဖာသုဝိဟာရော နာမ နိစ္စကာလံ	
ဒုလ္လဘော	၃၀၄
[၁]	
ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခုဿ	
အတိတဝတ္ထု	၄၆
ဗာလဇနဿ ဝဉ္ဇနတာ	၄၀၃
ဗာလဇနာနံ သံသီဒနဋ္ဌာနံ	၁၀၈
ဗာလာ ပရဿ ဒါနံ အနဘိ-	
နန္ဒိတွာ ဒုဂ္ဂတိပရာယဏာဝာ	၂၂
ဗာလေဟိ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗမေတံ ဒုက္ခံ	၁၇၆
ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိ	၁၂
ဗုဒ္ဓဒတ္တိယဝိမာန	၁၉၆
ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဂုဏာ	၂၉၂

လက္ခိတဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၈၃

ပဒါနုက္ကမော

ဝိဋ္ဌဏံ

[ဗ]

ဗုဒ္ဓဝစနကထနာနံ အာနိ-
သံသာနိ ၃၂၉

ဗုဒ္ဓါ နာမ ဟေတုသမ္ပန္နာနံ
အတ္တာနံ အဒဿေတွာ န
ပက္ကမန္တိ ၃၆၈

ဗုဒ္ဓါ ဧကဋ္ဌာနေယေဝ
နိဗ္ဗတ္တိကံ န ဝဏ္ဏန္တိ ၂၀၄

ဗုဒ္ဓါ ပဋိပါဋိယာ ပိဏ္ဍာယ
စရိံသု ၁၀၆

ဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇ္ဇာဟိတဥဒါနံ ၈၀

ဗုဒ္ဓါနံ ဧကပုဂ္ဂလေပိ ဣဿာဝါ
ဒေါသော ဝါ နတ္ထိ ၁၈၇

ဗုဒ္ဓါနံ ပဒစေတိယံ အဓိဋ္ဌာယေဝ
ပညာယတိ ၁၂၆

ဗြာဟ္မဏ ၃၉၅၊ ၄၀၀၊ ၄၀၂၊
၄၀၅၊ ၄၀၆၊ ၄၀၇၊
၄၀၉၊ ၄၁၀၊ ၄၁၁၊
၄၁၂၊ ၄၁၄၊ ၄၁၆၊
၄၁၈၊ ၄၁၉၊ ၄၂၀၊
၄၂၁၊ ၄၂၂၊ ၄၂၃၊
၄၂၆၊ ၄၂၇၊ ၄၃၀၊
၄၄၅၊ ၄၄၇၊ ၄၄၈၊
၄၅၀၊ ၄၅၂၊ ၄၅၄၊

ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏံ
ပဟရန္တော နာမ နတ္ထိ ၃၉၉

[ဘ]

ဘယာနိ တီဏိ ၂၇၄

ဘဝတဏှာယ အာဒိနဝါ ၃၃၂

ဘိက္ခု ၂၄၈

ပဒါနုက္ကမော

ဝိဋ္ဌဏံ

[ဘ]

ဘိက္ခုနံ ဝုဇိကာရဏာနိ ၁၆၂

ဘိက္ခုနာ နာမ ကာယာဒိနိ
ရက္ခိတဗ္ဗာနိ ၂၁၂

ဘိက္ခုနာ နာမ ကာယာဒိဟိ
ဥပသန္တရူပေန
ဘဝိတဗ္ဗံ ၂၆၁၊ ၃၇၈

ဘိက္ခုနာ နာမ ဒုက္ခတော
မုစ္ဆိတုံ ဝါယမိတဗ္ဗမေဝ ၃၇၇

ဘိက္ခုနာ နာမ ပဝိဝိတ္ထေန
ဘဝိတဗ္ဗံ ၂၉၄

ဘိက္ခုနာ နာမ နာမရူပေ
အရဇန္တော ဟောတိ ၃၆၉

ဘိက္ခုနာ နာမ ဟတ္ထပါဒဝါစာဟိ
သံယတေန ဘဝိတဗ္ဗံ ၃၆၂

ဘိဇ္ဇနဓမ္မံ ဘိန္တံ ၁၈၀

ဘောဂါယ ဒုဗ္ဗေဓံ ဟနတာ ၃၅၅

[ဃ]

မဂ္ဂါမဂ္ဂ ၄၁၂

မင်္ဂုနံ အာဒိနဝါ ၂၂၉

မဇ္ဈတ္တဓာတုက ၁၃၀

မတကသီသံ အာကောဋေတွာ
နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနဿ ဇာနာ-
ဇာနတာ ၄၄၉

မတကာ ဧဝ ဗဟုတရာ ၂၇၀

မရဏဓမ္မံ မတံ ၁၈၀

မဟာဥပဋ္ဌာနာနိ တီဏိ ၇

မဟာကာလဥပါသကဿ

ပုဗ္ဗကမ္မံ ၉၆

မဟာပုညာ ပဉ္စ ၂၃၈

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကံ

[ဗ]

မဟာဗြဟ္မာနံ ဝိတိသုခေနေဝ ဝိတိနာမနတာ	၁၆၇
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ အနန့်ရူပါနိ မရဏာနိ	၄၂-၃
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ	၄၃
မဟိံသကုမာရ	၄၆
မာတာပိတုနံ ဥပဋ္ဌဟနံ သုဂတိပရာယဏံ	၃၂၆
မာတာပိတုပေါသနံ နာမ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ အာစိဏ္ဏမေဝ	၃၁၄
မာနာ တယော	၁၆၄
မာရဓိတရာနံ ပလောဘနံ	၁၂၀
မာရဿ ဓိတရာ တိဿော	၁၂၀
မာလာဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇေန္တိသိ န မမ ပူဇံ ကရောန္တိ နာမ	၃၆၅
မုဒုစိတ္တဿ အာနိသံသာ	၂၄
မုနိ	၂၄၉၊ ၂၅၀၊
မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ	၂၃၂၊ ၄၃၃
မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ	၂၃၂
မောဟဿ ဇာလသဒိသတာ	၂၃၁

[ဃ]

ယက္ခာ သတ္တ	၄၃၇
ယတ္ထ အဓိကရဏံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေဝ တသ္မိံ ဝူပသန္တေ အညတ္ထ ဝန္တံ ဝန္တိ	၃၀၈
ယမကပါဂ္ဂိဟာရိယ	၁၃၈-၉
ယောနိနံ ဝဟာနိ	၂၃၈

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကံ

[ခ]

ရဂါ	၁၂၈
ရဇ္ဇေ နာမေတံ ပမာဒဋ္ဌာနံ	၃၂၄
ရတနသုတ္တဿ အာနိသံသာနိ ရတိံ စ အရတိံ စ ပဟာယ ဋ္ဌိတတာ	၂၇၄
ရသံ နိဿာယ မနံ နဋ္ဌတာ	၄၃၀
ရာဂဿ အဂ္ဂိသဒိသတာ	၂၃၁
ရုက္ခဿ ဆာယာယ နိသိဒိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိ သု	၃၇၃
ရူပနန္ဒာ	၇၂
ရူပဿ အသာရတာ	၃၃၉
ရောဟိဏိနဒိ	၁၆၅-၆

[လ-ဝ]

လဇ္ဇိတဗျေန အလဇ္ဇမာနာ ဒုဂ္ဂတိပရာယဏာဝ	၃၀၅
လောကပါလာ စတ္တာရော	၃၈၉
ဝဋ္ဋမေဝ ပဏ္ဍိန္တိ	၃၈
ဝတ္ထု၊ ကိလေသကာမေသု တိတ္ထိ နာမ နတ္ထိ	၁၅၆
ဝနံ နိဿာယ ဒုက္ခံ ပတ္တံ	၂၆၅
ဝယေသုပိ တိသု အပ္ပမတ္တတာ ဂ၇-၈ ဝဿသတံ ဇီဝိတော ဧကာဟမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျော	၂၇၀-၁
ဝိနိစ္ဆယဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနိ	၂၄၁
ဝိပါကာဝသေသဿ အာနိသံသာ	၂၆-၇၊ ၄၁၊ ၉၆၊ ၂၉၉၊ ၃၅၅
ဝိဿာသာနံ ပရမတ္တကိတာ	၁၇၃
ဝိနိယံ နာမေတံ သတ္တေဟိ ကတ္တဗ္ဗမေဝ	

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကံ

[သ]

သေဋ္ဌာ စတ္တာရော		၂၅၃-၄
သောကဘယာနိ ကာမံ		
နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ		၁၈၅
သောကဘယာနိ ပိယမေဝ		
နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ		၁၈၁
သောကဘယာနိ ပေမတောဝ		
ဇာယန္တိ		၁၈၂
သောကဘယာနိ ရတိံ နိဿာယ		
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ		၁၈၃

ပဒါနုတ္တမော

ပိဋကံ

[သ]

သောတာပန္နာနံ ပိဟိတာပါယ-		
ဒွါရတာ		၁၂၅
သောတာပန္နာနံ ပါဏာတိပါတံ		
ကရောန္တိ		၁၈
သောပါနာနိ တိဏိ		၁၄၆

[ဗ]

ဟိတာ ဟိတကမ္မာနံ		
ဒုက္ကရသုကရတာ		၉၉

ဓမ္မပဒန္တကထာယ ဒုတိယဘာဂေ

နာမာနုတ္တမော

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]	
အဂ္ဂဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတ	၃၄၅
အဂ္ဂါဠဝစေတီယ	၁၁၁၊ ၁၉၄
အဂ္ဂါဠဝဝိဟာရ	၁၁၂
အဂ္ဂိဒတ္တဗြာဟ္မဏ	၇၀၊ ၁၅၆-၆၀
အင်္ဂုရ	၁၄၂-၄
အင်္ဂ (ရဋ္ဌ)	၁၅၇၊ ၁၆၀
အင်္ဂုတ္တရာပ (ရဋ္ဌ)	၂၃၂
အင်္ဂုလိမာလ	၁၂၀-၁
အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရ	၁၀၀-၁၊ ၄၅၂-၃
အစိရဝတီနဒီ	၃၂၉
အဇကရပေတ	၃၉၊ ၄၁
အဇာတသတ္တု	၄၃၊ ၉၇၊ ၁၆၀၊ ၄၃၉၊ ၄၄၆
အတုလဥပါသက	၂၀၉
အတ္တဒတ္တတ္ထေရ	၁၀၂-၃
အနာထပိဏ္ဍိက	၇၊ ၁၀၊ ၃၅၊ ၉၂၊ ၁၂၃၊ ၁၂၅၊ ၂၂၀၊ ၂၉၀-၂၊ ၃၀၀၊ ၃၂၁
အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရ	၁၀၃-၅
အနုရာဓပုရ	၃၃၄-၅
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရ	၁၄၁၊ ၁၄၃၊ ၁၉၂၊ ၁၉၄
အဘယရာဇကုမာရ	၁၀၀-၉
အသညတပရိက္ခာရဘိက္ခု	၁၀-၁
အဟိဆတ္တနာဂရာဇ	၁၅၇

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အာ]	
အာနန္ဒတ္ထေရ	၁၀၊ ၂၉၊ ၄၉၊ ၅၀၊ ၅၃၊ ၆၅၊ ၇၁၊ ၇၉၊ ၈၀၊ ၈၂၊ ၈၆၊ ၉၀-၉၊ ၁၁၅၊ ၁၃၄၊ ၁၅၃-၄၊ ၁၆၁၊ ၂၀၇၊ ၂၁၁၊ ၂၁၉၊ ၂၃၀-၁၊ ၂၄၀၊ ၂၆၀-၉၊ ၂၇၅၊ ၂၈၉၊ ၃၀၀၊ ၃၂၁၊ ၃၃၂၊ ၄၃၀
အာဠဝိရဋ္ဌ	၁၁၁-၂၊ ၁၆၉-၇၀၊ ၁၉၅

[အ-ဇ]	
အန္ဓကဒေဝပုတ္တ	၁၄၂-၄
အုသိဂိလိ	၁၆၀
ဥဂ္ဂနဂရ	၂၉၀-၁
ဥဂ္ဂသေဠိ	၂၉၁
ဥဂ္ဂသေဠိပုတ္တ ^၁	၂၉၀
ဥဂ္ဂသေန	၃၄၀-၂၊ ၃၄၅
ဥဇ္ဈာနသညိတ္ထေရ	၂၃၉
ဥတ္တရကုရ	၁၄၄၊ ၄၃၇-၀၊ ၄၄၇
ဥတ္တရမာဏဝ	၁၅၀-၂ ၆၆
ဥတ္တရာ	၆၆
ဥတ္တရာ ဥပါသိကာ	၁၉၆၊ ၂၀၀-၂
ဥတ္တရာထေရီ	၇၀
ဥဒါယိတ္ထေရ	၂၂၀
ဥဒေနစေတီယ	၁၆၀
ဥပကအာဇီဝက	၃၄၉-၅၀
ဥပနန္ဒသကျပုတ္တ	၀၀၊ ၉၀

၄၈၈

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘဉာဏ

နာမာနုတ္တမော

ပိဋကံ

[ဥ]

ဥပဝါဏတ္ထေရ	၄၅၃
ဥပပါလိတ္ထေရ	၉၂
ဥပ္ပလယက္ခ	၄၃၇
ဥပ္ပလဝဏ္ဏာထေရီ	၁၃၇
ဥပ္ပရီ	၃၃၂

[ဇ]

ဇေကပတ္တနာဂရာဇ	၁၄၉-၅၀၊ ၁၅၃
ဇေသာဋက	၃
ဇေကုဒါနတ္ထေရ	၂၄၃-၄

[ဈ]

ဈကကုသန္ဓ(ဗုဒ္ဓ)	၁၅၃၊ ၃၃၂
ဈကုတ္တယက္ခ	၄၃၇
ဈက္ခဝါဟန(ရာဇာ)	၈၆
ဈာပိလတ္ထေရ	၃၂၇၊ ၃၂၉၊ ၃၃၁
ဈာပိလဝတ္ထု	၁၆၅၊ ၁၉၂
ဈာသကန္ဓယက္ခ	၄၃၇
ဈာဿပ(ဗုဒ္ဓ)	၃၄၊ ၃၉၊ ၉၃၊ ၁၄၅၊ ၁၄၉၊ ၁၅၃၊ ၁၆၃-၄၊ ၂၅၅၊ ၂၅၉၊ ၃၂၇-၉၊ ၄၄၄
ဈာလတ္ထေရ	၉၉၊ ၁၀၀
ဈာဝီရပဋန	၃၃၄-၅
ဈာသိကဂါမ	၁၆၈
ဈာသာဂေါတမီ	၂၇၀-၁
ဈာတ္တုဋ္ဌမိတ္တနေသာဒ	၁၅-၈၊ ၂၀
ဈာတ္တကောလိယ	၄၂၆
ဈာတ္တဓာနဝန	၄၂၆
ဈာမာရကဿပတ္ထေရ	၉၂-၅
ဈာရုရဋ္ဌ	၁၂၆၊ ၁၅၇၊ ၁၆၀
ဈာသိနာရ	၂၃၉

နာမာနုတ္တမော

ပိဋကံ

[ဏ]

ဏေဝဋ္ဋဂါမ	၃၂၈-၉၊ ၃၃၁
ဏေကနဒ(ပါသာဒ)	၈၅
ဏေကသုနခလုဒ္ဓက	၂၀-၂၂
ဏေကဋီပဗ္ဗတမဟာဝိဟာရ	၃၃၄
ဏေကဏ္ဍဓာနတ္ထေရ	၃၃၊ ၃၅၊ ၃၇
ဏေကဏာဂမန(ဗုဒ္ဓ)	၁၅၃
ဏေကလိယနဂရ	၁၆၅
ဏေကသမ္ဘိနဂရ	၃၀၈
ဏေကသလရဋ္ဌ	၁၅၆
ဏေကသလရာဇ	၄၉၊ ၁၃၄၊ ၁၅၇၊ ၁၆၈၊ ၁၇၃၊ ၁၇၃၊ ၃၁၅-၆၊ ၃၂၀၊ ၃၃၇

[ဏ-ဂ]

ဏေမကသေဋ္ဌိပုတ္တ	၃၀၀-၁
ဏေမာ	၃၃၉-၄၀
ဏဂါ(နဒီ)	၁၃၀၊ ၁၄၈-၉၊ ၂၇၄-၉
ဏန္ဒကုဋီ	၁၀၇၊ ၁၁၇၊ ၁၃၆၊ ၁၇၀၊ ၂၁၉၊ ၂၃၂
ဏန္ဒကုမာရ	၅၅
ဏန္ဒမာဒနပဗ္ဗတ	၅၇-၈၊ ၂၃၄၊ ၂၃၆၊ ၄၃၁
ဏန္ဒသေဋ္ဌိ	၅၅-၇၊ ၅၉၊ ၆၀
ဏိဇ္ဈကုဋ	၃၉၊ ၂၀၆၊ ၂၅၈၊ ၂၉၈
ဏေါသာတကပုတ္တ	၂၁၃-၄၊ ၂၁၆
ဏေါတမစေတီယ	၁၆၀
ဏေါတမ(ဗုဒ္ဓ)	၈၊ ၄၁၊ ၅၀၊ ၆၅၊ ၁၁၂၊ ၁၁၆-၇၊ ၁၃၃-၄၊ ၁၆၀၊ ၁၆၃၊ ၁၈၅-၆၊ ၂၄၈-၉၊ ၂၈၆၊ ၂၉၆-၈၊ ၃၀၇-၈၊ ၃၁၂-၃၊ ၃၂၄၊ ၃၄၈

နာမာနုက္ကမော ပိဋကံ
[ဂ-ဃ]

ဂေါသိင်္ဂသာလဝန ၁၆၀
သရဏီ(ဥပါသိကာ) ၁၃၆

[စ-ဆ]

စန္ဒကုမာရ ၄၆၊ ၄၈-၉
စန္ဒပဒုမာ ၂၃၂
စန္ဒဘာထွေရ ၄၂၃
စန္ဒဘာဗြာဟ္မဏ ၄၂၅-၆
စိဉ္ဇမာဏဝိကာ ၁၁၆၊ ၁၁၈-၉
စိတ္တဂဟပတိ ၂၈၉-၉၀
စုန္ဒသာမဏေရ ၁၃၇
စုဋ္ဌအနာထပိဏ္ဍိက ၉၂၊ ၁၃၆၊ ၁၄၂
စုဋ္ဌကာလဥပါသက ၁၀၁-၂
စုဋ္ဌဓနုဂ္ဂဟပဏ္ဍိတ ၃၄၅-၈
စုဋ္ဌပန္နကထွေရ ၄၁၉
စုဋ္ဌသာရိ ၂၂၄၊ ၂၂၆
စုဋ္ဌသုဘဒ္ဒ ၂၉၀-၄
စုဋ္ဌေကသာဠကဗြာဟ္မဏ ၁၊ ၃၊ ၄
ဆဗ္ဗင်္ဂိ ဘိက္ခု ၃၁-၂၊ ၂၁၁-၂၊ ၂၄၂-၃

[ဇ]

ဇင်္ဂိလထွေရ ၄၃၁
ဇင်္ဂိလသေဋ္ဌိ ၄၄၀-၂၊ ၄၄၄
ဇနပဒကလျာဏီ ၇၂၊ ၇၅
ဇမ္ဗုဒီပ ၈၊ ၄၃၊ ၁၅၀၊ ၂၃၂၊
၂၃၄-၅၊ ၂၃၈၊ ၃၂၁၊
၃၄၅၊ ၃၄၇၊ ၄၃၈၊
၄၄၂၊ ၄၅၀
ဇိဝက ၆၈
ဇိဝကမ္ပဝန ၁၆၀

နာမာနုက္ကမော ပိဋကံ
[ဇ]

ဇေတဝန ၁၊ ၄၊ ၇၊ ၁၀-၁၊ ၁၄၊ ၂၊ ၀၊
၂၂၊ ၂၄၊ ၃၁-၃၊ ၄၅၊ ၄၉၊ ၅၃၊
၅၅၊ ၆၄၊ ၇၀-၂၊ ၇၅၊ ၇၇၊ ၈၈၊
၉၀၊ ၉၂၊ ၉၅၊ ၉၈၊ ၁၀၁-၂၊
၁၀၄၊ ၁၀၇၊ ၁၀၉-၁၁၊ ၁၁၅-၇၊
၁၁၉၊ ၁၂၃၊ ၁၅၃၊ ၁၅၅-၇၊
၁၆၁-၂၊ ၁၆၈၊ ၁၇၀-၁၊
၁၇၈၊ ၁၈၀-၁၊ ၁၈၃၊ ၁၈၅၊
၁၈၈၊ ၂၀၃၊ ၂၀၉၊ ၂၁၃၊
၂၁၇-၈၊ ၂၂၀၊ ၂၂၄၊ ၂၂၆-၇၊
၂၂၉၊ ၂၃၉၊ ၂၄၁၊ ၂၄၂-၄၊
၂၄၆၊ ၂၄၈-၅၊ ၂၅၃၊
၂၅၅-၆၊ ၂၆၂၊ ၂၆၄၊ ၂၆၆၊
၂၆၈၊ ၂၇၀-၁၊ ၂၈၀၊ ၂၈၃၊
၂၈၉-၉၀၊ ၂၉၂၊ ၂၉၄၊
၂၉၆-၇၊ ၃၀၀-၁၊ ၃၀၃-၆၊
၃၁၀၊ ၃၁၅-၆၊ ၃၂၀၊ ၃၂၇၊
၃၂၉၊ ၃၃၇၊ ၃၄၅၊ ၃၄၈၊
၃၅၀-၁၊ ၄၂၀-၃၊ ၄၂၈၊ ၄၄၉၊

၄၅၂-၃

ဇောတိကံထွေရ ၄၄၆-၇
ဇောတိကသေဋ္ဌိ ၄၃၆-၈၊ ၄၄၀၊
၄၄၃၊ ၄၄၆

[ဇ]

တက္ကသိလာ (ရဋ္ဌ) ၂၁၄၊ ၂၇၈၊ ၃၄၆
တာပနာ ၃၂၇
တာဝတိံသ ၅၊ ၃၄၊ ၁၄၂၊ ၁၉၀၊
၁၉၄၊ ၃၅၁
တိဿထွေရ ၁၇၄၊ ၂၁၈-၂၀

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[တ-ဒ-ဓ]	
တိဿဒဟရ	၂၂၇-၉
တုသိတ	၇၆
တောဒေယျဂါမ	၁၆၃
ဒဗ္ဗမလ္လပုတ္တ	၂၀၇
ဒဟရဘိက္ခု	၁၀၄-၅
ဒိဿာပါမောက္ခ	၃၄၆
ဒိဿာမုခယက္ခ	၄၃၇
ဒိဿဝါပီ	၃၃၄
ဒုဋ္ဌဂါမဏိ	၃၃၄
ဒေဝဒတ္တ	၉၂၊ ၉၄၊ ၉၇-၈၊ ၄၄၆
ဒေဝဟိတဗြာဟ္မဏ	၄၅၃-၄
ဓနုဗ္ဗယသေဋ္ဌိ	၂၃၂၊ ၂၉၁
ဓမ္မဒိန္နတ္ထေရီ	၄၅၁-၂

[န-ပ]

နဋပုတ္တကတ္ထေရ	၄၄၇-၈
နန္ဒိယကုလပုတ္တ	၁၈၉-၉၁
နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ	၁၃၁
နိဂြောဓာရာမ	၂၈၊ ၁၀၅၊ ၁၉၂
ပဉ္စဥပါသက	၂၂၆-၇၊ ၂၂၉၊ ၂၃၁
ပဉ္စသတဝိပဿကဘိက္ခု	၁၀၇-၈
ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တ	၁၄၆၊ ၁၇၅
ပဋ္ဌာစာရာ	၁၇၁-၂
ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာ	၁၄၁-၂
ပဒုမုတ္တရ (ဗုဒ္ဓ)	၉၂၊ ၃၃၉
ပဓာနိကတိဿတ္ထေရ	၉၀-၁၊ ၂၅၆
ပရိဇိဏ္ဍဗြာဟ္မဏပုတ္တ	၃၁၁၊ ၃၁၅
ပါလိလေယျက	၃၂၁-၂
ပါဝေယျက (ဟတ္ထိ)	၃၂၀-၁

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ပ]	
ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇတ္ထေရ	၁၃၁-၂
ပိပ္ပလိဂုဟာ	၅
ပိလိန္ဒဝစ္ဆတ္ထေရ	၄၁၉၊ ၄၂၀
ပိလောတိကတိဿတ္ထေရ	၅၃၊ ၅၅
ပုဏ္ဏ (ဒလိဒ္ဒ)	၁၉၆၊ ၁၉၉
ပုဏ္ဏ (ဒါသ)	၂၃၂
ပုဏ္ဏ (ဒါသိ)	၂၀၆-၉
ပုဗ္ဗာရာမ	၃၇၊ ၄၂၃
ပေသကာရစိတာ	၁၁၁၊ ၁၁၃၊ ၁၁၅
ပေါဋ္ဌိလတ္ထေရ	၂၆၂၊ ၂၆၄

[ဗ]

ဗန္ဓုမတီနဂရ	၅၁၊ ၄၃၃
ဗဟုဘဏ္ဍိကဘိက္ခု	၄၅၊ ၄၉
ဗာရာဏသီ	၂၆-၇၊ ၄၆၊ ၄၈၊ ၅၅၊ ၇၈၊ ၈၁၊ ၉၅၊ ၁၄၉၊ ၁၅၀၊ ၁၆၃၊ ၁၈၉၊ ၁၉၃၊ ၂၃၃၊ ၂၇၉၊ ၃၃၄-၅၊ ၃၄၄၊ ၃၄၆၊ ၃၄၉၊ ၄၂၃-၄၊ ၄၃၁၊ ၄၄၀
ဗာလိသိကအရိယ	၂၅၀-၁
ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိ	၁၁-၃
ဗိမ္ဗိသာရ	၁၀၈၊ ၁၃၃၊ ၂၇၄၊ ၂၇၇၊ ၃၃၉၊ ၄၃၇
ဗုဒ္ဓဗောဓ	၄၅၆
ဗေလုဝပဏ္ဍုပိဏ	၁၄၆
ဗောဓိရာဇကုမာရ	၈၅၊ ၈၈
ဗြဟ္မဒတ္တ	၃၃၇

မာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဘ]	
ဘတ္တဘတိကသေဋ္ဌိ	၆၀
ဘဒ္ဒိယနဂရ	၂၃၂၊ ၂၃၇
	၂၀၂၊ ၄၄၂
ဘဒ္ဒိယဘိက္ခု	၂၀၂
ဘေသကဋ္ဌာဝန	၈၅
ဘောက္ကန္တဂါမ	၃၃၄-၅
[ဗ]	
မဂဓရဋ္ဌ	၁၆၀
မဏိကာရကုလူ-	
ပကတိဿတ္ထေရ	၂၂၊ ၂၄
မလ္လရဋ္ဌ	၂၃၉
မလ္လိကာဒေဝီ	၇၅-၇၊ ၁၂၀
မဟာအနုရုဒ္ဓတ္ထေရ	၃၃၄
မဟာဧကသာဋကဗြာဟ္မဏ	၂
မဟာကဿပတ္ထေရ	၅-၆၊
	၁၈၇၊ ၃၃၅
မဟာကာလဥပါသက	၉၅၊ ၉၇
မဟာတိဿတ္ထေရ	၃၃၅
မဟာဓနဝါဏိဇ	၁၄-၅
မဟာဓနသေဋ္ဌိ	၈၁-၂၊ ၈၄
မဟာပဒုမကုမာရ	၁၁၈
မဟာပန္နကတ္ထေရ	၄၁၉
မဟာပုဏ္ဏဂါမ	၃၃၄
မဟာမုနိဂါမ	၃၃၄
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရ	၃၉၊ ၄၁-၅၊
	၁၃၁-၂၊ ၁၃၇-၈၊
	၁၄၁-၂၊ ၁၄၅၊
	၁၄၇၊ ၁၅၇၊ ၁၉၀၊ ၂၀၃၊
	၂၂၀-၁၊ ၂၅၁၊ ၂၅၈၊
	၂၉၈၊ ၃၄၂၊ ၄၁၇-၈၊ ၄၂၂

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဃ]	
မဟာလိလိစ္ဆဝီ	၂၇၄
မဟာဝန	၁၆၀၊ ၂၈၇၊ ၂၉၉
မဟိသကုမာရ	၄၆၊ ၄၉၊
မာဂဏိယဗြာဟ္မဏ	၁၂၆
မာတလံ	၁၄၆
မာရ	၁၂၆၊ ၁၂၉၊ ၁၃၀၊
	၁၆၇၊ ၂၅၄၊ ၃၂၄၊
	၃၂၆၊ ၃၄၈-၉၊ ၄၃၄
မိဂဒါယ	၈၁
မိဂဓေန ထေရီ	၉၄
မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ	၂၃၂၊ ၂၃၇-၈၊
	၄၃၃၊ ၄၄၂
[င]	
ရဋ္ဌပါလကုလပုတ္တ	၄၂၈
ရာဇဂဟ	၅၊ ၁၆၊ ၂၀၊ ၃၉၊ ၆၆၊
	၉၂၊ ၉၈၊ ၁၃၀-၂၊ ၁၃၄၊
	၁၈၇၊ ၁၉၅-၆၊ ၁၉၉၊
	၂၀၆၊ ၂၅၇၊ ၂၇၄၊ ၂၇၇၊
	၂၈၄-၅၊ ၃၃၂၊ ၃၃၅၊
	၃၄၁-၂၊ ၄၂၅၊ ၄၂၈၊
	၄၃၆၊ ၄၄၃၊ ၄၄၉၊ ၄၅၁
ရာဟုလကုမာရ	၇၂
ရာဟုလတ္ထေရ	၁၀၆၊ ၃၄၈
ရူပနန္ဒာ	၇၂-၄
ရူပနန္ဒာထေရီ	၇၂၊ ၇၅
ရေဝတတ္ထေရ	၁၀၉၊ ၄၂၃
ရေဝတီ	၁၈၉
ရောဟိနီ ခတ္တိယကညာ	၁၉၂

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[လ]	
လကုဏ္ဍကအတိမ္ဗရ	၃၃၄
လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရ	၂၄၄-၅၊ ၂၀၃-၄
လက္ခဏတ္ထေရ	၃၉၊၂၅၀-၉
လာဇဒေဝဓိတာ	၅-၇
လာလုဒါယိတ္ထေရ	၂၂၀-၂
လာဠုဒါယိတ္ထေရ	၄၊၇၇၊၈၀
လိစ္ဆဝီ	၁၀၂၊၂၇၄-၅၊ ၂၇၇

[ဝ]	
ဝဂ္ဂုမုဒါ (နဒီ)	၂၉၉
ဝင်္ဂိသတ္ထေရ	၄၄၉၊၄၅၀
ဝင်္ဂိသဗြာဟ္မဏ	၄၄၉-၅၀
ဝဇိရဗာဟုယက္ခ	၄၃၇
ဝဇိရယက္ခ	၄၃၇
ဝဇ္ဇိပုတ္တကဘိက္ခု	၂၀၇၊၂၀၉
ဝဇ္ဇိရဋ္ဌ	၂၀၈
ဝိနိစ္ဆယမဟာမတ္တ	၂၄၁-၂
ဝိပဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၅၁၊၁၅၃၊၂၃၂-၃
ဝိသာခ (ဥပါသက)	၄၅၁
ဝိသာခါ (ဥပါသိကာ)	၃၇-၈၊ ၅၃၊ ၆၄-၆၊ ၉၂၊ ၁၀၄၊၁၈၁-၂၊ ၂၂၀၊၂၃၂၊ ၂၉၁၊ ၃၂၁
ဝေပုလ္လ	၁၆၀
ဝေဘာရ	၁၆၀
ဝေသာလီရဋ္ဌ	၁၇၃၊၁၈၂၊၂၇၃၊ ၂၇၅၊၂၀၇၊၂၀၈၊၂၉၉
ဝေဿန္တရ	၁၀၆

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဝ]	
ဝေဿဘူ (ဗုဒ္ဓ)	၁၅၃
ဝေဠုဂါမ	၁၇၅
ဝေဠုဝန	၁၅၊၃၉၊၄၁၊၆၆၊ ၉၇-၈၊၁၀၈၊၁၆၀၊ ၁၈၇၊ ၁၉၆၊၂၁၁၊ ၂၂၂၊၂၅၈၊ ၂၇၃- ၄၊၂၀၄၊၂၉၈၊၃၃၁၊ ၃၃၅၊ ၃၃၉၊၃၄၀၊ ၄၁၉၊၄၃၁၊၄၄၆-၈၊ ၄၅၁

[သ]	
သက္က (ဒေဝရာဇ)	၈၊၁၃၄၊၁၃၆၊ ၁၄၆၊၁၇၅-၇၊ ၁၉၄၊ ၂၉၃၊ ၃၄၇၊ ၃၅၀၊ ၄၁၇-၈
သက္က (ရဋ္ဌ)	၁၆၅
သင်္ကဿနဂရ	၁၃၀၊၁၄၅-၇
သင်္ခါဗြာဟ္မဏ	၂၇၈
သန္တတိမဟာမတ္တ	၄၉၊၅၃
သမ္ပဇနတ္ထေရ	၁၀၉-၁၀
သာကေတ	၂၀၄
သာဂတ	၃၂၇
သာမိနီ	၃၂၇
သာနုသာမဏေရ	၃၁၆၊၂၃၀
သာရိပုတ္တတ္ထေရ	၄၂၊၄၉၊၆၀၊၆၂၊ ၁၄၅-၈၊ ၁၉၇၊ ၂၂၀-၁၊ ၂၂၄၊ ၂၅၁၊ ၂၆၆-၇၊ ၄၁၇၊၄၂၁

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ	နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
	[သ]		[သ-ဟ]
သာဝတ္ထိ	၁၊ ၁၁၊ ၂၃၊ ၃၅၊ ၃၈၊ ၄၆၊ ၆၀၊ ၆၄၊ ၇၂၊ ၉၉၊ ၁၀၁၊ ၁၁၆၊ ၁၃၄၊ ၁၄၅၊ ၁၅၇၊ ၁၆၃၊ ၁၇၈၊ ၁၈၂-၃၊ ၂၀၉၊ ၂၁၃-၄၊ ၂၁၈၊ ၂၂၈၊ ၂၄၁၊ ၂၄၇၊ ၂၅၀၊ ၂၅၃၊ ၂၅၆၊ ၂၆၄၊ ၂၈၀၊ ၂၉၀၊ ၂၉၄၊ ၃၁၁၊ ၃၂၁၊ ၃၂၈၊ ၃၃၇၊ ၄၂၀၊ ၄၂၈	သုန္ဒရီပရိဗ္ဗာဇိကာ	၂၉၆-၈
		သုပ္ပဗုဒ္ဓ	၂၈-၃၀
		သုပ္ပဝါသာ	၄၂၆
		သုပ္ပါရကပဋန	၃၃၄-၅
		သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇက	၂၃၉-၄၀
		သုဘဒ္ဒါ	၂၉၂-၃
		သုမင်္ဂလသေဋ္ဌိ	၃၉
		သုမန (ကုဋုမ္ပိက)	၃၃၄
		သုမနဒေဝီ	၂၃၂
သိဒ္ဓိ (ဗုဒ္ဓ)	၁၅၃	သုမနသေဋ္ဌိ	၆၆၊ ၁၉၆
သိရိမာ (ဂဏိကာ)	၆၆၊ ၆၈-၉၊ ၂၀၀၊ ၂၀၂	သုမနာ (ကုဋုမ္ပိကဿ ဓိတာ)	၃၃၄
		သုဝဏ္ဏဘူမိ	၃၃၄
သီလိတ္ထေရ	၄၂၆-၇	သုသီမမာဏဝ	၂၇၈
သုခကုမာရ	၆၀	သုရိယကုမာရ	၄၆-၉
သုခသာမဏေရ	၅၅၊ ၆၁-၃	သေယျသကတ္ထေရ	၄
သုဒတ္တာ (ကုမာရီ)	၁၈၁	သောတာပန္န	၁၈၊ ၁၄၇၊ ၁၅၀-၁
သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇ	၁၀၅၊ ၁၀၇	သောမဒတ္တကုမာရ	၇၈-၉
သုန္ဒရသမုဒ္ဒတ္ထေရ	၄၂၈၊ ၄၃၀၊ ၄၃၁	ဟိမဝန္တ	၁၁၈၊ ၃၂၄

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ဒုတိယဘာဝေ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သိ...သိဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျှာ...သျှာမပေါတ္ထကံ၊
 ဣ...ဣဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က...ကေသုစိ မရမ္မပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊
 က-သိ...ကေသုစိ သိဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော။

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အကုသလမေဝ = အကုသလမူလံ (သိ)	၂၂၇
အခိပိတွာ = ပက္ခိပိတွာ (သျှာ၊ က)	၁၄၈
အဂရုကန္တိ = အတိဂရုကန္တိ (သျှာ၊ က)	၁၀၄
အဂဟဏော = အဂဟဏော အနဂ်ဏော (သိ)	၄၀၅
အဂါရဝဘူတာ = အဂ်ါရဘူတာ (သိ)	၂၂၃
အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ = အဂ္ဂိက္ခန္ဓဿ ပဝတ္တိံ (သိ)	၁၃၉
အင်္ဂုသေ ဝါ ကုန္တတောမရေ ဝါ = အင်္ဂုသံ ဝါ တုန္တံ ဝါ တောမရံ ဝါ (သျှာ)	၃၁၄
အစ္စယာသိ = အစ္စယရာ ဟေ (သိ၊ သျှာ)	၄၅၁
အစ္စာယံ = အယာယံ (သိ၊ သျှာ)	၈၉
အဇ္ဇ ဝါ သုဝေ ဝါတိ = အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝါတိ (သိ၊ သျှာ)	၁၀၃
အဇ္ဇနသန္ဓိဘော = အဇ္ဇနဝသဘော (သိ၊ သျှာ)	၃၆၁
အဇ္ဇလိကမ္မာဒိဟိ စ = ဗလိကမ္မာဒိဟိ စ (သိ)	၄၀၁
အညာဏီ = အနညမနော (သျှာ)	၆၈
အဏုမတ္တဗ္ဗိ = တိလမတ္တဗ္ဗိ (သျှာ)	၃၄
အတိသုခုမာလော = အတိသုကုမာလော (သိ၊ က)	၃၈၅
အတိတတ္တာ = အတိဂတတ္တာ (သိ)	၄၀၆
အတုလ = အတုလာလံ (သိ)	၂၁၀
အတ္တဃာတာယ = အတ္တဃညာယ (သိ၊ သျှာ)	၁၈၀
အတ္တဃာတာယောဂ = အတ္တဃညာယောဝ (သိ)	၁၈၀
အတ္တနာ ဟိ အပ္ပနာဂ (သိ၊ သျှာ)	၁၈၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ]

အတ္ထိ = နတ္ထိ (သီ)	၂၄၃
အနုဂစ္ဆန္တိယော = အနုပဂစ္ဆန္တိယော (သီ)	၁၂၀
အနောလောကေန္တော ဝိယ = အတ္တမနော ဩလောကေန္တော ဝိယ (သီ)	၂၂၄
အနောသာဒေတွာ = အနောသာရေတွာ အနုသာရေတွာ (က)	၃၅၀
အန္တရဂဝေသိတာယ = ရန္တဂဝေသိတာယ (သီ)	၂၃၉
အန္တရဓာနမန္တံ = အန္တရဓာပနမန္တံ (သီ)	၄၂၅
အန္တရမေဝ = ရန္တမေဝ (သီ)	၂၃၉
အပရဇ္ဈနဘာဝေန = အပရဇ္ဈနဝသေန (သျှာ)	၂၃၀
အဗ္ဗူဟဏံ = အဗ္ဗာဟနံ (သျှာ၊ က)	၂၅၄
အဘိနန္ဒန္တာနိ = အဘိနန္ဒထာတိ (သီ)၊ အဘိနန္ဒန္တာ (က)	၁၉၁
အယံ နော အတ္ထောတိ = အယံ အယံ အတ္ထောတိ (သီ)	၆
အဝတ္တသမာဒါနော = အဝဋ္ဌိတသမာဒါနော (သျှာ)	၃၀၂
အဝိညူ = အညာဏီ (သျှာ၊ က)	၂၅၀
အသဒိသဒါနံ နာမ = ယဿ ကဿစိ နာမ (သီ၊ သျှာ)	၁၂၂
အသမ္ပတ္တေသု = အပ္ပမတ္တေသု (က)	၂၄၇

[အာ]

အာကာသင်္ဂဏေ = ရာဇင်္ဂဏေ (သျှာ)	၃၆၃
အာဂတာတိ = အာဂတာဂတံ (သီ)	၁၀၄
အာဂန္တာ = ဂန္တာ (သီ)	၁၀၄
အာစိက္ခန္တော = အာစိကရောန္တော (သီ)	၅၀
အာနယိံသု = အာရောပယိံသု (သီ)	၂၂၁
အာနုဘာဝံ = မနုဿဘာဝံ (သီ)၊ မဟာနုဘာဝံ (သျှာ)	၃၀၀
အာရောစေတွာ = အာရောစာပေတွာ (သီ)	၃၀၀
အာသယာ = ဗိလာသယာ (က)	၃၇၀

[ဣ]

ဣတ္ထံ သုဒံ = ဣဒံ သုတ္ထံ (က)	၇၄
ဣဒံ ဝါ = အညံ ဝါ (သီ၊ က)	၄၅
ဣဒါနိ ကတေန = ဣဒါနေဝ ခေတ္တဋ္ဌာနေ (သျှာ)	၃
ဣဒါနိ သော ကဿ = န ဣဒါနိ သော ကဿစိ (သျှာ)	၃၉၀
ဣဒါနေဝ = ဣဓ (သီ၊ သျှာ)	၁၁၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဥ-ဦ]

ဥဂ္ဂဏိတွာ = ပဂ္ဂဏိတွာ (သီ)	၂၆၂
ဥတ္တာနော = ပရိဝတ္တမာနော (သျှာ)	၂၃
ဥတ္တာသေသုံ = ဥတ္တာပေတုံ အာရဘိံသု (က)	၃၃၆
ဥဒ္ဓါမောတိ = ဥတြာသောတိ (က)	၃၀
ဥပေတိတိ = ကရောတိ (သျှာ၊ က)	၇၇
ဥဗ္ဗရိ နာမ = ဥပရိ နာမ (က)	၃၃၂
ဥရူသု = ဥရေ (က)	၃၁၈

[ဧ]

ဧကံ = သကံ (သီ)	၃၀၅
ဧကန္တမေဝ = န ဧကမေဝ (သီ)	၂၃၁
ဧကေကဿ = ဧကေကဿ သတဿ (သျှာ)	၃၇၃
ဧတံ = ဧဝံ (သီ)	၁၀
ဧတမ္ပိ ဥဗ္ဗတ္တကံ = ဧတံ ပိတုမတ္တကံ (သီ၊ က)	၄၁၇
ဧဝံ အယုတ္တကံ = ဧတံ ဧတ္တကံ (သျှာ)	၄၀
ဧဝရူပံ ပဒံ = ဧဝရူပဿ သဒ္ဓံ (က)	၁၅၁

[ဩ]

ဩဂလိတွာ = ဩဘိဇ္ဇိတွာ (သျှာ)	၃၀၉
ဩတရထာတိ = ဥဋ္ဌဟထာတိ (သီ၊ က)	၃၆
ဩတာရံ = ဩကာသံ (က)	၁၄၊ ၆၅၊ ၃၇၁
ဩတ္ထရန္တိ = ဩတ္ထတံ (သျှာ၊ က)	၉၈
ဩပါနဘူတန္တိ = အာပါနဘူတန္တိ (သီ)	၂၂၀

[က]

ကဋ္ဌိနံ = တိဒိဏံ (သီ)၊ ထိနံ (သျှာ)	၃၇၁
ကတိပါဟေနေဝ = ကတိပါဟသေဝ (သျှာ၊ က)	၄၅၀
ကထိတဋ္ဌာနတောဝ = ဋ္ဌိတဋ္ဌာနတော (သီ၊ သျှာ)	၂၅၉
ကမ္ပေတုံ = ဟရာပေတုံ (သီ)	၈
ကရောန္တေန = တေန (သျှာ၊ က)	၈၇
ကာကိယာ = ကာကာယ (က)	၂၆၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[က]

ကာဠိ = ကလင်္ဂ (သီ)၊ ကာဠကံ (သျှာ)	၃၇
ကိစ္စံ န နိဋ္ဌိတံ = ကိစ္စံ နတ္ထိ (သျှာ)	၂၆၀
ကိမိလောတိ = ကမ္ဘိလောတိ (သီ၊ သျှာ)	၃၀၆
ကိလေသဒရထာနံ = သံကိလေသဒရထာနံ (သီ)၊ ကိလေသဒရာနံ (သျှာ)	၃၉၅
ကုရရဃရံ = ကုလဃရနဂရံ (က)	၃၆၉
ကုရုဓမ္မေ = ဂရုဓမ္မေ (က)	၃၆၁
ကုရုဓမ္မော = ဂရုဓမ္မော (က)	၃၆၁
ကုလသန္တကံ = ကုလံ (သီ၊ သျှာ)	၃၁၁
ကော = ကောစိ (က)	၁၇

[ခ]

ခဇ္ဇကမံသေ = ဘဇ္ဇိတမံသေ (သီ)၊ ခဇ္ဇမံသေ (သျှာ)	၀၂
ခန္ဓာနိ = ပဗ္ဗာနိ (သီ)	၄၃၇
ခါဒိတွာဝ = သာယိတွာဝ (သီ)	၄၀၃
ခါဒိတုန္တိ = ဝဇ္ဇေတုန္တိ (က)	၄၂၅
ခိယေ = လက္ခေန (သီ၊ သျှာ)	၁၄၀

[ဝ]

ဝစ္ဆန္တိ = ဝစ္ဆတိတိ (သီ)၊ ဝစ္ဆိဿတိတိ (က)	၁၁၃
ဝစ္ဆန္တိ = အာဝစ္ဆန္တိ (သီ)	၁၅၀
ဝဏှိတုံ = ပါပုဏှိတုံ (က)	၉၃
ဝတိယာ = ဒုဂ္ဂတိယာ (သျှာ၊ က)	၂၉၇
ဝတိယေဝ = ဒုဂ္ဂတိယေဝ (သျှာ၊ က)	၂၉၇
ဝန္ဓာ = အာဝန္ဓာ (သီ)	၆
ဝန္ဓာ = နိသိဒိတွာ (က)	၆၅
ဝန္တုကာမော = ဝဏှိတုကာမော (သီ)	၁၃၁
ဝပ္ပဝေါက္ကန္တိ = ဝပ္ပာဝက္ကန္တိ (သီ၊ သျှာ)	၂၇၅
ဝဟနနိဿိတံ = ဂေဟနိဿိတံ (သီ)	၄၃၀
ဝါထာကထနတော = တတိယဝါထာဟော (သီ)	၂၇၆

နာနာပါဌာ

ပိဋကတ်

[ဝ]

ဝီဝရံ = ဝီဝရကဏ္ဍံ (သီ၊ က)

၆၀

ဝုဠကနိဋ္ဌ = ပိလ္လက (သီ)

၃၉၀

ဝေလပုဋိကံ = ဝေလပတ္တိကံ (သီ)

၈၆

[ဆ]

ဆက္ခတ္တံ = သတ္တက္ခတ္တံ (က)

၁၂၀

ဆဏဝါရေ = ဆဏစာရေ (က)

၂၀၀

ဆာတဇ္ဈတ္တောပိ = နိပဇ္ဇန္တောပိ (သီ)

၆၀

ဆိဇ္ဇိံသု = ဘိဇ္ဇိံသု (သျှ၊ က)

၁၁၇

ဆိန္ဒိတုကာမတာ = ဆိန္ဒိတုကာမတာစိတ္တံ (သျှ၊ က)

၂၆၅

[ဇ]

ဇဋိလတ္ထေရံ = ဇောတိယတ္ထေရံ (သီ)၊ ဇောတိကတ္ထေရံ (သျှ၊ က)

၄၃၁

ဇဏ္ဍနာ = ဇတ္ထနာဝ (သီ)၊ ဇန္ဒနာဝ (သျှ၊ က)

၁၅၁

ဇယကုသုမဝဏ္ဏာနိဿ = ဂုဉ္ဇဝဏ္ဏာနိဿ (သီ)

၃၉၀

ဇိတံ ယဿ = ဇိတမဿ (သီ၊ သျှ၊ က)

၁၂၀

ဇိဝိတဂုတ္တိမနုဇ္ဈိနေန = ဇိဝိတဂုတ္တိံ အနုအနုဇ္ဈိနေန (သီ)၊

ဇိဝိတဂုတ္တိယာ အလိနေန (သျှ၊ က)

၂၂၆

[ဋ]

ဋတော = ကတော (သီ)

၃၁၁

ဋုပါပေသိ = ဆုပါပေသိ (သီ)

၁၉၃

[ဒ]

ဒုာဟေန = ဒေါသေန (က)

၁၀၀

[တ]

တံ ဌာနံ = တတ္ထ (က)

၁၄

တံ = တဿ (သျှ၊ က)

၂၅၂

တံ = သော (သျှ၊ က)

၈၀

တဏှာတာသေန = တဏှာဝသေန (က)

၄၁၆

တဏှာလေ မိနာပေတွာ = တဏှာလံ ဧကနာဋ္ဌိမတ္တံ ဂဟေတွာ (က)

၂၃၇

တတ္ထေဝ = တထေဝ (သျှ၊ က)

၄၇

တဒုပိယေန = တဒနုဗ္ဗိပိကေန (သီ)၊ တဒနုဗ္ဗိပိယေန (က)

၁၇၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၈]

တဒုပိယေန = တဒနုရူပေန (သီ၊က)	၃၁၅
တမတ္တံ = ဟတ္ထိသာလံ ပဝိသိတမတ္တံ ပန (သျှာ၊က)	၃၁၄
တမ္မမတ္တိကသဒိသာ = တမ္မဝမ္ဘိကသဒိသာ (သီ၊သျှာ)	၁၃၅
တဿေဝ = တတ္ထေဝ (သျှာ)	၅၇
တာဒိနောတိ = ယသသိနောတိ (သျှာ)	၃၀၆
တိံသမတ္တာပိ = သမန္တာပိ (သီ)	၃၃၇
တိဏံ အာဟရတိ = ဂေါဏာစာရိကံ စရတိ (က)	၃၄၁
တိဏဟာရကော = ကာဇဟာရကော (သီ)	၃၀၆
တိတ္ထံ = တတ္ထ (သီ)	၁၀၄
တုမှာကံ = အမှာကံ ဂရု (သီ)	၄၃၉
တုသိတဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ = ပပတာ (သီ)	၁၁၄
တေ = မေ (သီ)	၄၂၀
တေနောကာရေန = ကေန ကာရဏေန (သျှာ၊က)	၇၇

[၉]

ဒက္ခိဿတိ = ရက္ခိဿတိ (က)	၁၃
ဒဏ္ဍကရဏပိဋိတေ = ဒဏ္ဍကရမရပိဋိတေ (သီ)	၃၂၄
ဒဏ္ဍကော ဝိယ = ဒဏ္ဍကောဋီယံ (သီ၊က)	၃၄
ဒဏ္ဍေန ဃဇ္ဇေသိ = ဒဏ္ဍကေန ယန္တေသိ (သီ)	၂၃
ဒတွာ = အဒတ္ထ (သီ)	၁၄၃
ဒဠိ = ဂါဠိ (သီ)	၁၃၂
ဒါပေသိ = ဌပေသိ (သျှာ)	၆၇
ဒုက္ခဿန္တကိရိယံ = ဒုက္ခဿန္တံ ကိရိယာယ (က)	၃၃၁
ဒုတိယံ = တိယန္တံ (သီ)	၃၆၀
ဒုပ္ပုပ္ပန္နော = ဒုပ္ပုပ္ပန္ဇော (သီ)	၂၀၄
ဒုဿန္တေ = ဒသန္တေ (သီ)	၇၂
ဒုရံ ဂတောဝံ = ဒုရတောဝံ (သျှာ)	၂၃၉
ဒေဝဟိတမြာဟ္မဏဿ = ဒေဝဂီကမြာဟ္မဏဿ (သီ)	၄၅၃
ဒွါဒသ = ဧကောဒသ (သီ)	၄၅၅
ဒွါဒသယောဇနိကံ = ဒွါဒသဟတ္ထံ (သျှာ)	၅
ဒွါရရက္ခိကံ = ဒွါရရက္ခိတံ (က)	၃၀၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ခနညောဒိကော စေဝ = ခညောဒိကော စေဝ (သီ)	၂၉၀
ဓမ္မကရဏံ = ဓမ္မကရကံ (သီ၊ သျှာ)	၂၃၇
ဓမ္မသံသန္ဓနာ = သမ္မန္တနာ (သီ၊ သျှာ)	၃၂၅
ဓမ္မိကံ = ဓမ္မိကတ္တာ (သီ)	၃၁၄
ဓာရာဝေဂေန = ဝါတဝေဂေန (က)	၁၀၇
ရူပယမာနာယ = ပစမာနာယ (သျှာ)	၂၅

[န]

နင်္ဂလကုလထွေရံ = နင်္ဂလကုဋထွေရံ (သျှာ)	၃၇၀
နဇ္ဈာမ၊ ဂါယံာမာတိ = နဗ္ဗိဿာမ ဂါယိဿာမာတိ (သီ၊ သျှာ)	၆၅
နတ္တာယ = ဒန္တာယ (သီ)	၁၀၂
နတ္ထိတိ = အတ္ထိတိ (သီ)	၆
နဒိတော = တုရိတေန (သီ)	၁၅၇
နပ္ပတိရူပံ န ခေါ = ပတိရူပံ န ခေါ (သျှာ၊ က)	၇၁
နလာဋ် = လလာဋ် (သျှာ)	၇၃
နာလံ ထုတုံ = နာလတ္ထတံ (သီ)	၃၆၀
နိကမုန္တော = နိဂ္ဂဏ္ဍန္တော (သီ၊ သျှာ)	၁၃၅
နိက္ခံ = နေက္ခံ (သီ)	၂၁၀
နိက္ခမထာတိ အာဟ = တိဋ္ဌထာတိ အာဟ (သီ)	၃၅
နိက္ခမိတိ = နိက္ခမိတွာတိ (သီ၊ က)	၄၁၀
နိဋ္ဌာနံ ပတ္တော = နိဗ္ဗာနံ ပတ္တော (သျှာ)၊ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော (က)	၄၅၄
နိဓာယ ဒဏ္ဍံ = နိဟိတဒဏ္ဍော (သီ)	၅၃
နိပတိ = ဝိပ္ပဏ္ဍိ (သီ၊ သျှာ)	၃၁၀
နိပ္ပဏ္ဍံ = နိပ္ပဏ္ဍန္တိ မညမာနာ (သျှာ)	၇၁
နိဗ္ဗန္တန္တော = နိဗ္ဗိန္တော (သီ)	၂၅၅
နိယျာဒေန္တော = နိပ္ပါဒေန္တော (က)	၁၉၀
နိဝိကဿ = ဝိက္ကယိကဿ (သီ)	၃၃၄
နိစာသနဋ္ဌာနံ = နိဗ္ဗာနဋ္ဌာနံ (သီ၊ က)	၆၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၁]

ပက္ကန္တမတ္ထေ = ပက္ကမန္တေ (သီ)	၂၄၅
ပက္ကုထိတံ = ပက္ကဋ္ဌိတံ (သီ)	၂၀၁
ပက္ခိပါပေတွာ = အာကိရာပေတွာ (သီ၊ သျှာ)	၃၈၃
ပစေယျာသီတိ = ပေသေယျာသီတိ (က)	၃၈၅
ပဉ္စဥပါသကေ = ပဉ္စသတဥပါသကေ (သီ)၊ ပဉ္စသတေ ဥပါသကေ (က)	၂၂၆
ပဉ္စသတကုလိကေ = ပဉ္စကုလသတိကေ (သီ)	၃၂၈
ပဉ္စာဓိကာ = ဧကေနနာ (သီ၊ က)၊ ဧကေနနေ (သျှာ)	၄၅၅
ပဉ္စာဓိကာနိ = ဧကေနာနိ (သီ)၊ ဧကေနနာနိ (သျှာ)	၄၅၅
ပဋိစ္ဆာဒေန္တော = ပရိစ္ဆန္ဒန္တော (သီ)	၁၃၂
ပဋိဘာနာနံ = ပဋိသမ္ဘိဒါနံ (သီ)	၃၄၉
ပဋိယာဒေဿာမီတိ = ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီတိ (သီ)	၂၇၄
ပဏ္ဍုရံ = ပဏ္ဍုပုရံ (သီ)	၂၈၀
ပတ္တေသု စ = မဟတ္တေသု စ (က)	၂၄၇
ပဒိတ္တံ = ပဒိပိတံ (သီ)၊ ပရိဒုယိတံ (က)	၁၅၈
ပနဒိတွာ = ဩပုဏာပေတွာ (သီ)	၂၄၈
ပန္နဂေါ = ပန္နကော (သီ၊ သျှာ)	၃၈၈
ပဗ္ဗတေ = သဗ္ဗေတေ (က)	၂၀၇
ပဘဂံရံ = ပဘဂံဏံ (သျှာ)	၇၀
ပရမသုခုမာလော = ပရမသုကုမာလော (သီ၊ က)	၃၈၄
ပရိဏတော = ပရိဇိဏ္ဏော (သီ)	၂၄၅
ပရိဘုဋ္ဌိတုံ = ပရိဘုဋ္ဌိတုံ အရဟသိ (သျှာ)	၄၀၉
ပရိသာယံ = ပရိသတိံ (သီ)	၂၇၄
ပဝိသတိ = ပဝိသန္တိ (သျှာ၊ က)	၁၁၇
ပဝိသေတွာ = ပိဉ္စေတွာ (သီ)၊ ပိဇေတွာ (သျှာ)	၂၁၈
ပဝေဒေယျာသိ = ဝဒေယျာသိ (သီ၊ သျှာ)	၃၁၆
ပသံသနမတ္တမ္ပိ = ဝစနမတ္တမ္ပိ (သီ)	၂၄၄
ပဿာမ = န ဒိဋ္ဌော (သီ)	၄၄၃
ပဟရန္တဿ = ဟနတော (သီ)	၃၇
ပဟရန္တာ = ဟနန္တာ (သီ)	၃၃

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ပဟရန္တိ = ပိဟရန္တိ (သျှာ)	၉၅
ပါကတိကဓမ္မဿဝနံ ဝါ = ပကတိဓမ္မဿဝနံ ဝါ (သီ၊ သျှာ)	၃၅၃
ပါဒုကဉ္စ = ပါမင်္ဂ (သီ)	၄၄၂
ပါနိယံ ဂဟေတွာ = ဖဏေ ဌတွာ (သီ)	၃၉၀
ပါပုဏိတွာ = အပါပုဏိတွာ (သီ)	၄၄၀
ပါဝေယျကံ = ဗဒ္ဓေရကံ (သီ)	၃၂၀
ပိဋ္ဌိ° = ပိတ္ထိ (သီ)	၄၃
ပိတ္တန္တိ = နိပိတ္တန္တိ (က)	၁၀
ပိယံ မဓုရံ = ပိယတရံ (သျှာ)	၃၂
ပိဟယန္တိ = ပိဟေန္တိ (သီ)	၁၄၇
ပုစ္ဆိတပဉ္ဇေသု ဟိ = ပုစ္ဆိတပဉ္ဇေ သုဏာဟိ (သျှာ)၊ ပုစ္ဆိတပဉ္ဇဿ ဟိ (က)	၃၅၁
ပုပ္ဖါနံ = တုမှာကံ (သီ၊ က)	၃၇၇
ပုရတော = ပရတော (သီ)	၂၉

[ဝ]

ဗဒ္ဓမနဿ = ဗဇ္ဈမာနဿ (သျှာ)	၄၃၀
ဗလဝပစ္ဆိမယာမေ = ဗလဝပစ္စုသေ (သျှာ)	၃
ဗဟုတရာ = ဗဟုဇနာ (က)	၅၇၃
ဗိဇ္ဇာလပါဒကသေဋ္ဌိ° = ဗိဇ္ဇာလပဒကသေဋ္ဌိ° (သျှာ၊ က)	၁၁၁

[ဘ]

ဘာဇနတော = ဥဒ္ဓနတော (သျှာ)	၂၅
ဘာယိတိ = ဘာယသိတိ (သီ၊ သျှာ၊ က)	၄၅၂
ဘာဝနာရာမတံ = ဘာဝနာမတ္တံ (က)	၇၉
ဘိက္ခု ယာစိတွာ = ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ (သျှာ)	၁၇၀
ဘေရီ စရတိ = ဘေရီ° စရာပေတိ (သျှာ၊ က)	၅၆
ဘောက္ကန္တဂါမေ = ဘောက္ကန္တဂါမေ (သျှာ)	၃၃၄

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[မ]

မံသံ = သယံ (က)	၂၁၃
မညနံလက္ခဏဿ = မဇ္ဇနလက္ခဏဿ (သျှာ)	၇၅
မထေန္တုတိ = မဒ္ဒေန္တုတိ (က)	၂၂၇
မဒ္ဒဝါနိတိ = မဇ္ဇဝါနိတိ (သျှာ)၊ ပစ္စဝါနိတိ (က)	၃၇၇
မန္တေသုံ = စိန္တေသုံ (သျှာ၊က)	၄၁
ဓမ္မသဋ္ဌနဝစနမေဝ = သဋ္ဌနဝသေန (က)	၄၂၀
မယာ = မံ (က)	၇၁
မရဏကသတ္တံ = အမရဏသတ္တံ (က)	၃၁
မရဏဇာလေန = မာရဇာလေန (သီ၊ သျှာ)	၁၁၄
မဟာအနုရုဒ္ဓတ္ထေရော = မဟာအတုလတ္ထေရော (သီ၊ သျှာ)	၃၃၄
မာရဗိတရဝတ္ထု = မာဂဏ္ဍိယဝတ္ထု (က)	၁၂၆
မာရမန္တနန္တိ = မာရဝစနန္တိ (သျှာ)၊ မာရဗန္တနန္တိ (သီ၊က)	၂၅၄
မုတ္တမုတ္တဋ္ဌာနတော = မုတ္တဋ္ဌာနေ (သျှာ၊က)	၃၀၉
မူဠမာတုကော = မန္တမာတုကော (သျှာ)	၇၅
မေ သတံ = ဂေါသတံ (က)	၄၀၂

[ယ]

ယသ္မာ = တသ္မာ (သီ၊က)	၇၀
ယာပနံ = သာယပါတံ သဗ္ဗကာလေ (သျှာ)၊ ပါတရာသကာလေ (က)	၁၄၂
ယာပေတုံ = ဌာတုံ (သီ)	၃၁၆
ယာဝ = နဝ (သီ)	၁၄၇
ယာဝ = နဝေဝ (သီ)	၁၄၆
ယာဝ သဗ္ဗသတာ = ယာဝတာ (သီ)၊ ယာဝ သတ္တ (က)	၃
ယုဇ္ဈထာတိ = ယုဇ္ဈန္တုတိ (သီ)	၄၄၆

[ရ]

ရဋ္ဌံ = သေဋ္ဌိံ (သျှာ)	၄၄၂
ရတ္တသုဝဏ္ဏနိက္ခသဟသံ = တတ္ထ သုဝဏ္ဏဿ နိက္ခသဟသံ (သီ)	၁၀၃
ရမေဿု = ဘမတု (သီ၊ သျှာ)	၃၇၅
ရမေဿု = ဘမဿု (သီ၊ သျှာ)	၃၇၃
ရမေဿုတိ = ဘမဿုတိ (သီ၊ သျှာ)	၃၇၅
ရစိံ = ရုစိယာ (သျှာ)	၁၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၇]

ရောဂနိဠိ = ရောဂနိဠိ (သိ)၊ ရောဂနိဠိ (သျှာ)
ရောစေတိယေဝါတိ = ရောပေတိယေဝါတိ (သျှာ)

၇၀
၃၇၄

[၈]

လက္ခဏာဟတံ = ပက္ခာဟတံ (သိ)
လဗ္ဗိကဓိတာ = လာသကဓိတာ (သိ)၊ လဗ္ဗိကဓိတာ (သျှာ)
လေခံ = လက္ခံ (သိ၊ သျှာ)

၂၀၃
၃၄၁
၁၄၈

[၉]

ဝ = စ (က)
ဝဂ္ဂါနံ = သုတ္တဝဂ္ဂါနံ (သျှာ)၊ ပန္နရသဝဂ္ဂါနံ (က)
ဝဂ္ဂုဝဒေါ = ဝဂ္ဂုဝဒေါ (သျှာ)၊ ဝဂ္ဂုဝတော (က)
ဝဇ္ဇေတွာ = ဝဇ္ဇေတွာ (သိ)
ဝတ္တု = ဒဋ္ဌု (သိ၊ သျှာ)
ဝနသဏ္ဍေ ဝသိ = ဝသနဋ္ဌာနေ ဝသိတ္ထ (သိ)
ဝရန္တိ = ဝရန္တိတိ (သိ၊ က)
ဝသိတုံ = ဝတ္တု (သိ၊ သျှာ)
ဝဿသဋ္ဌိကထေရာ = ဝဿသတိကတ္ထေရာ (သိ၊ သျှာ)
ဝါသိယမာနာ = ပေါသိယမာနာ (သိ၊ က)
ဝိက္ခမ္ဘိသု = နိက္ခမ္ဘိသု (က)
ဝိစရတု = စရိတုံ သက္ကောတိ (က)
ဝိဇ္ဇမာနေပိ = ဘိဇ္ဇမာနေပိ (က)
ဝိတ္တာရေတွာ = ဝိစာရေတွာ (သျှာ)
ဝိနာသာဝဟနေန = ဝိနာသာဟရဏေန (သျှာ)
ဝိနိစ္ဆိနာထာတိ = ပစ္ဆိန္ဒထာတိ (သိ)၊ နိစ္ဆထာတိ (က)
ဝိရဝံ = ဝိဿရံ (သိ)၊ မဟာဝိရဝံ (သျှာ)
ဝိဿဇ္ဇေတာ = ဝိဿဇ္ဇန္တော (သျှာ၊ က)
ဝုတ္တံ = ဝုတ္တဘာဝံ (သိ၊ သျှာ)
ဝုတ္တဋ္ဌာနေယေဝ = ဝုတ္တနိယမေနေဝ (က)
ဝုတ္တာ = ပုဋ္ဌာ (သျှာ)

၄၄
၇၉
၁၄၆
၁၁၂
၂၅၂
၄၁၄
၃၇၈
၁၉၀
၁၆၀
၁၆
၂၆၇
၃၄၁
၃၆၉
၂၁၈
၂၂၂
၁၉၄
၂၅
၁၄၇
၄၀
၁၇၀
၉၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၀]

ဝေဒနာပမတ္တော = ဝေဒနာပုတ္တော (သျှာ)

၂၃

ဝေါ = ဝေ (သီ)

၃၀၄

[ဆ]

သကဋ္ဌာနံ = သကဋ္ဌာဝါရံ (သီ)

၂၆၉

သကလနဂရံ = သကလဝိဟာရံ နဂရဉ္စ (သီ၊ က)

၁၆၈

သက္ကော = သတ္တာ (သျှာ)

၁၃၆

သဃ် = ဇဃ် (က)

၈၀

သဇ္ဇော = သဇ္ဇိတော (သီ)

၂၁၆

သဏ္ဍာပေတွာ = ထပေတွာ (သီ)

၅၅

သတသဟဿဋ္ဌနိကံ = သဟဿဋ္ဌနကံ (သီ)

၂၃၃

သတ္တာ = မဟာသတ္တော (သီ၊ သျှာ)

၁၁၈

သဒ္ဓါဒိဗုဒ္ဓိယာ = သီလဝိသုဒ္ဓိယာ (သီ)

၄၅၆

သဒ္ဓါသမ္ပန္နံ = သဒ္ဓံ ပသန္နံ (သီ၊ သျှာ)

၂၉၄

သန္တာရေတုံ = နိဝါရေတုံ (သျှာ)

၉၄

သန္ဓိသိဒ္ဓိ = ပသိဒ္ဓိ (သျှာ)

၅၃

သဗ္ဗထာမေန = သဗ္ဗဋ္ဌာနေ (သျှာ)

၃

သမ္ဘာဝေန္တော = ဝိဘာဝေန္တော (သီ)၊ ပဘာဝေန္တော (သျှာ)

၁၄၂

သမ္မဇ္ဇန္တိယာဝ = သြပုဇ္ဇန္တိယာဝ (သီ)

၁၉၂

သမ္မန္တနမတ္တမ္ပိ = သံသန္တနမတ္တမ္ပိ (က)

၃၆၅

သမ္မန္တယိတွာ = သမဿာသေတွာ (သျှာ၊ က)

၆၄

သယနေ စေဝ = သယနိယေ စ (သီ)

၁၉၃

သရဘညံ = ပဒဘာဏံ (သီ၊ သျှာ)

၃၁၇

သရဘာဏတ္ထာယ = ပဒဘာဏာယ (သီ၊ သျှာ)

၂၂၁

သာဂတော = သောဓနော (သီ၊ သျှာ)

၃၂၇

သာဓု၊ သာဓု = သာဓုံ၊ သာဓုံ (က)

၉၈

သာနိ = ယာနိ (သီ)

၂၂၀

သာမိ နနု = သာပိ တံ (သီ)

၃၃၇

သာဟသာ = သဟသာ (သီ၊ သျှာ)

၂၄၁

သိပ္ပိ၊ သော = သိပ္ပိယော (သျှာ၊ က)

၈၅

နာနာသိဋ္ဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သုဏန္တော = ကရောန္တော (သီ)	၉၅
သုဒတ္တံ = ဒန္တံ (သီ)၊ သုဒတ္တိံ (သျှာ)	၁၈၁
သုပဂ္ဂဟိတာ = သုပရိဂ္ဂဟိတာ (သီ)	၂၀၂
သုမနပုပ္ဖါနိ = သုဝဏ္ဏပုပ္ဖါနိ (က)	၅၂
သုဝဏ္ဏပါတိဂဟဏံ ဝိယ = သုဝဏ္ဏပါတိဂ္ဂဟဏသဒိသံ ဟိ (သီ)	၁၉၀
သောတုကာမာတိ = သောတာရောတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၄၃

[ဟ]

ဟဋ္ဌန္တိ = ဂဟိတန္တိ (သီ၊ သျှာ)	၉၆
ဟဿကေဋ္ဌိံ = ဟသနကေဋ္ဌိံ (သျှာ၊ က)	၁၆၇
ဟာပေသိ = ဟာရေသိ (သီ၊ သျှာ)	၁၇၂
ဟာသံ = ဟရိသံ (သီ၊ က)	၃၈၈
ဟေဋ္ဌာသာလံ သမ္ပဇ္ဇနာဒီနိ = ဟေဋ္ဌာ ဩပုဇ္ဇနာဒီနိ (သီ)	၁၉၂
ဟောဟိ = ဟောတု (သီ)	၂၆၃

ဓမ္မပဒေသနာကထာယ ဒုတိယအာဂေ

ဂါထာသုစိ

ပဌမပါဒါ	ဝိဋ္ဌင်္ဂါ	ပဌမပါဒါ	ဝိဋ္ဌင်္ဂါ
[အ]		[အ]	
အကက္ကသံ ဝိညာပနိံ	၄၂၀	အနေကဇာတိသံသာရံ	၈၀
အကတံ ဒုက္ကဋံ သေယျော	၃၀၃	အန္ဓဘာရော ပုရေ အာသိံ	၃၈၆
အက္ကောဓနံ ဝတဝန္တံ	၄၀၉	အန္ဓကာရေ ပုရေ ဟောတိ	၃၁၂
အက္ကောဓေန ဇိနေ ကောဓံ၆၆၊	၂၀၂	အန္ဓဘူတော အယံ လောကော၁၁၄	
အက္ကောသံ ဝဗေန္ဓဉ္စ	၄၀၈	အပိ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု	၁၅၆
အစရိတွာ မြဟ္မစရိယံ	၈၃	အပိ နု ဟနုကာ သန္တာ	၂၆၅
အဇ္ဇေဝ ကိစ္စမာတပုံ	၂၆၉	အပုညလာဘော စ ဂတိံ စ	
အဋ္ဌိနံ နဂရံ ကတံ	၇၄	ပါပိကာ	၃၀၁
အတ္တဒတ္တံ ပရတ္တေန	၁၀၂	အပွံ ဝတ ဇီဝိတံ ဣဒံ	၂၀၆
အတ္တနာ စောဒယတ္တာနံ	၃၇၉	အပ္ပမာဒရတာ ဟောထ	၃၂၁
အတ္တနာ ဟိ ကတံ ပါပံ	၉၇၊ ၁၀၁	အပ္ပလာဘောပိ စေဘိက္ခု	၃၆၇
အတ္တာနဉ္စေ တထာ ကယိရာ	၉၁	အပ္ပဿုတာယံ ပုရိသော	၇၉
အတ္တာနဉ္စေ ဝိယံ ဇညာ	၈၇	အဘယေ ဘယဒဿိနော	၃၀၅
အတ္တာနမေဝ ပဌမံ	၉၀	အဘိတ္ထရေထ ကလျာဏေ	၃
အတ္တာ ဟိ အတ္တနော		အဘိဓာဝထ ဘဒ္ဒန္တေ	၃၁၉
နာထော	၉၄၊ ၃၇၉	အဘူတဝါဒိ နိရယံ ဥပေတိ	၂၉၇
အတ္ထဗျဉ္စနသမ္ပန္နံ	၄၅၅	အမာတာပိတရသံဝဇော	၉၁
အတ္ထမိ ဇာတမိ		အယံ သော ဣန္ဒကော ယက္ခော	၁၄၃
သုခါ သဟာယာ	၃၂၅	အယသာဝ မလံ သမုဋ္ဌိတံ	၂၁၉
အထ ပါပါနိ ကမ္မာနိ	၄၁	အယောဂေ ယုဉ္ဇမတ္တာနံ	၁၇၉
အထ ဝါဿ အဂါရာနိ	၄၅	အလင်္ကတော စေပိ သမံ စရေယျ ၅၂	
အဓိစေတသော အပ္ပ-		အလဇ္ဇိတာယေ လဇ္ဇန္တိ	၃၀၅
မဇ္ဇတော	၂၄၃	အလတ္တကကတာ ပါဒါ	၄၂၉
အနုတိရစာရိ နဂုံဋ္ဌံ	၈၉	အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇမတိနော	၃၀၇
အနုပုဗ္ဗေန မေဓာဝီ	၂၁၇	အဝဓိ ဝတ အတ္တာနံ	၃၆၄
အနုပဝါဒေါ အနုပဿာတော	၁၅၄	အဝိရုဒ္ဓံ ဝိရုဒ္ဓေသု	၄၁၈

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ - အာ]	
အသံသဋ္ဌံ ဂဟဋ္ဌေဟိ	၄၁၄
အသဇ္ဈာယမလာ မန္တာ	၂၂၂
အသန္တာ ကိရ မံ ဇမ္ဗာ	၃၁၂
အသန္တုတံ မံ စိရသန္တုတေန	၃၄၆
အသာဟသေန ဓမ္မေန	၂၄၁
အသုစိပူတိလောမောသိ	၂၂၁
အသော ယထာ ဘဒြော	

ကသာနိဝိဋ္ဌော	၅၄
အသောဝ ဇိဏ္ဏော နိဗ္ဗောဂေါ	၃၁၂
အဟံ နာဂေါဝ သင်္ဂါမေ	၃၀၈
အဟိံသကာ ယေ မုနယော	၂၀၆
အာကာသေဝ ပဒံ နတ္ထိ	၂၄၀
အာတုရံ အသုစိံ ပူတိံ	၇၄၊ ၃၄၀
အာရောဂျပရမာ လာဘာ	၁၇၃
အာသာ ယဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ	၄၂၂

[ဣ]

ဣဗံ ပဿ နဋပုတ္တ	၃၄၃
ဣဗံ ပဿ မဟာပည	၃၄၃
ဣန္ဒြိတံ ပတ္ထိတံ တုယံ	၅၈၊ ၂၃၆
ဣတောဝ ပါနိယံ ဟာသံ	၃၈၈
ဣဒံ ပုဓရ စိတ္တမစာရိ စာရိကံ	၃၂၀
ဣဓ ဝဿံ ဝသိဿာမိ	၂၆၉
ဣမိနာ ပန ဒါနေန	၃၈၃

[ဥ]

ဥစ္ဆိန္ဒ သိနေဟမတ္တနော	၂၆၈
ဥဇ္ဇင်္ဂလေ ယထာ ခေတ္တေ	၁၄၃
ဥဋ္ဌာနကာလမိ အနုဋ္ဌဟာနော	၂၅၇
ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ	၁၀၆

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဥ]	
ဥဒကံ ဟိ နယန္တိ နေတ္ထိကာ	၆၃
ဥပနိတဝယော စ ဒါနိသိ	၂၁၆
ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တိ	၃၁၈
ဥရဂေါဝ တစံ ဇိဏ္ဏံ	၁၈၁
ဥသဘံ ပဝရံ ဝီရံ	၁၂၁၊ ၄၅၂

[ဇ]

ဇကံ ဓမ္မံ အဟိတဿ	၁၀၉
ဇကကာ မယံ အရညေ ဝိဟရာမ	၂၈၇
ဇကကောဝ တံ အရညေ	
ဝိဟရသိ	၂၈၈
ဇကဿ စရိတံ သေယျော	၃၂၃
ဇကာသနံ ဇကသေယျံ	၂၉၄
ဇတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ	၁၆၀
ဇတံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓနမာဟု မိရာ	၃၃၈
ဇတဉ္စိ တုမေ ပဋိပန္နာ	၂၅၃
ဇတမတ္ထဝသံ ဥတွာ	၂၇၁
ဇတမ္ပိ ဒိသွာ နရဝီရိယသေဋ္ဌ	၃၆၄
ဇထ ပဿထိမံ လောကံ	၁၀၈
ဇဝံ ဘော ပုရိသ ဇာနာဟိ	၂၂၇
ဇဝံ ဝိဟာရိံ အာတာပိံ	၂၆၉
ဇဝမေတံ မိဂရာဇ	၃၄၇
ဇေ ဘိယျော ပဝေက္ခာမိ	၄၀၄
ဇေသေဝ မဂ္ဂေါ နတ္ထညော	၂၅၃
ဇဟိ ဂေါဓ နိဝတ္တဿု	၄၀၃
ဇဟိ ဝက္ကလိ မာ ဘာယိ	၃၈၁

[ဋ]

ဋြဗေန ဝုယုတိ ဗာလော	၁၅၁
ဋြလောကေတွာန သမ္ပုဒ္ဓေါ	၁၄၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က-ခ-ဂ]	
ကတ္တ ဒဇ္ဇော ဒေယျဓမ္မံ	၄၅၃
ကယိရာ စေ ကယိရာထေနံ	၃၀၂
ကာမတော ဇာယတီ	
သောကော	၁၈၅
ကာ'ယံဇဠဂလာဂုဗ္ဗေ	၃၄၆
ကာယကမ္မံ သုစိ နေသံ	၂၉၂
ကာယပ္ပကောပံ ရက္ခေယျ	၂၁၂
ကာယေန သံဝရော သာဓု	၃၅၉
ကာယေန သံဝုတာ ဓိရာ	၂၁၂
ကာသာဝကဏ္ဍာ ဗဟဝေါ	၂၉၉
ကိံ တေ ဇဠာဟိ ဒုဗ္ဗေဓ	၄၀၃-၄
ကိံ သု အဓိပ္ပတီ ရာဇာ	၁၅၀
ကိံ သု ဆေတွာ သုခံ သေတိ	၄၀၈
ကိစ္ဆော မနုဿပဋိလာဘော	၁၅၂
ကိဒိသာ သမဏာ တုယံ	၂၉၁
ကုက္ကုဠာ ဥပ္ပတော တာတ	၃၁၉
ကုသလူပဒေသေ ဓိတိယာ	
ဒဠာယ စ	၃၅၈
ကုသော ယထာ ဒုဂ္ဂဟိတော	၃၀၂
ကေနဿု ဝုယတိ ဗာလော	၁၅၁
ကောဓံ ဆေတွာ သုခံ သေတိ	၄၀၈
ကောဓံ ဇဟေဝိပ္ပဇဟေယျ မာနံ	၁၉၃
ကော နု ဟာသော ကိမာနန္ဓော	၆၅
ခန္တိ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ	၁၅၃
ဂင်္ဂါယ ဝါလုကာ ဒီယေ	၁၄၈
ဂဏိကာ ဥပ္ပလဝဏ္ဍာ	၃၆၂
ဂတော နု စိတ္တကုဋံ ဝါ	၁၄၁
ဂပ္ပမေကေ ဥပ္ပဇန္တိ	၂၄
ဂမ္ဘီရပညံ မေဓာဝိ	၄၁၂
ဂဟကာရက ဒိဋ္ဌောသိ	၈၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဓ-ဆ]	
စက္ခုနာ သံဝရော သာဓု	၃၅၉
စတ္တာရိ ဌာနာနိ နရော	
ပမတ္တော	၃၀၀
စတုပ္ပဒေါ အဟံ သမ္ဗ	၂၂၁
စန္ဒံဝ ဝိမလံ သုဒ္ဓိ	၄၂၆
စာတုဒ္ဓသိံ ပဉ္စဒသိံ	၃၁၈
စိရပ္ပဝါသိံ ပုရိသံ	၁၉၁
စုတိံ ယော ဝေဒိ သတ္တာနံ	၄၅၀
စောဒိတော ဘာဝိတတ္ထေန	၁၄၃
ဆဒ္ဓါရာဓိပ္ပတီ ရာဇာ	၁၅၀
ဆန္ဒဇာတော အနက္ခာတေ	၁၈၉
ဆိန္ဒသောတံ ပရက္ကမ္မ	၃၉၃
ဆေတွာ နဒ္ဓိံ ဝရတ္တဉ္စ	၄၀၇
[ဇ-ဈ-ဍ]	
ဇယံ ဝေရံ ပသဝတိ	၁၆၈
ဇိဗန္ဓာပရမာ ရောဂါ	၁၇၁
ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ	၇၇
ဈာယ ဘိက္ခု မာ ပမာဒေါ	၃၇၃
ဈာယိံ ဝိရဇ'မာသိနံ	၃၉၅
ဍုယမာနော န ဇာနာတိ	၁၈၁
[တ]	
တံ ပုတ္တပသုသမ္ဗတ္တံ	၂၇၀
တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒိ ဝေါ	၃၃၀
တဏှာယ ဇာယတီ သောကော	၁၈၆
တတြာယမာဒိ ဘဝတိ	၃၇၄
တတော မလာ မလတရံ	၂၂၃
တထေဝ ကတပုညမ္ဘိ	၁၉၁
တထေဝ ဒါနံ ဗဟုကံ	၁၄၃
တထေဝ သီလဝန္တေသု	၁၄၃

ဖဋ္ဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[တ]	
တဝ သဒ္ဓန္တ သီလဉ္စ	၃၆၁
တသ္မာ ပိယံ န ကယိရာထ	၁၇၉
တသိကာယ ပုရက္ခတာ ပဇာ	၃၃၃
တာဝတိံသေ ယဒါ ဗုဒ္ဓေါ	၁၄၂
တာဝ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ	၄၅၆
တာသံ အဋ္ဌကထံ ဧတံ	၄၅၅
တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗုတေ စာပိ	၁၆၄
တိဏဒေါသာနိ	
ခေတ္တာနိ	၁၄၄၊ ၃၅၆-၇
တုမှေဟိ ကိစ္စမာတပုံ	၂၅၃
တေ တာဒိသေ ပူဇယတော	၁၆၃
တွဉ္စ ခေါ မံ ပဇာနာသိ	၂၀၉

[၁-၈]

ဒဏ္ဍောဝ ကိရ မေ သေယျော	၃၁၂
ဒဒါတိ ဝေ ယထာသဒ္ဓံ	၂၂၉
ဒန္တံ နယန္တိ သမိတိံ	၃၀၉
ဒသသု လောကဓာတူသု	၁၄၂
ဒိဝါ တပတိ အာဒိစ္စော	၃၉၆
ဒိသ္မာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ	၁၃၀
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ	၁၅၉
ဒုပ္ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒုရဘိရမံ	၂၀၀
ဒုလ္လဘော ပုရိသာဇညော	၁၆၁
ဒူရေ သန္တော ပကာသေန္တိ	၂၉၃
ဒွေ မေ ဂေါဏာ မဟာရာဇ	၇၀-၉
ဇနပါလော နာမ ကုဉ္စရော	၃၁၄
ဓမ္မံ စရေ သုစရိတံ	၁၀၆
ဓမ္မာရာမော ဓမ္မရတော	၃၆၅
ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ	၃၇၂
ဓိရဉ္စ ပညဉ္စ ဗဟုသုတဉ္စ	၁၇၆

ဖဋ္ဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[န]	
န အန္တလိက္ခေ န သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ	၂၀-၉
န ကဟာပဏဝသေန	၁၅၆
န ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါပိယော	၄၃၀
န ကောစိ ဒေဝေါ ဝဏ္ဏေန	၁၄၂
န ဂရံ ယထာ ပစ္စန္တံ	၃၀၄
န စာဟံ ပြာဟ္မဏံ ပြုမိ	၄၀၅
န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ	၂၁၀
န ဇဋ္ဌာဟိ န ဂေါတ္ထေန	၄၀၂
န တံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓနမာဟု ဝီရာ	၃၃၀
န တာဝတာ ဓမ္မဓရော	၂၄၄
န တေန အရိယော ဟောတိ	၂၅၁
န တေန ထေရော သော ဟောတိ	၂၄၅
န တေန ပဏ္ဍိတော ဟောတိ	၂၄၂
န တေန ဘိက္ခု သော ဟောတိ	၂၄၀
န တေန ဟောတိ ဓမ္မဋ္ဌော	၂၄၁
နတ္ထိ ဈာနံ အပညဿ	၃၇၄
နတ္ထိ ရာဂသမော အဂ္ဂိ	၁၆၉၊ ၂၃၁
န နဂ္ဂစရိယာ န ဇဋ္ဌာ န ပင်္ကာ	၄၉
န ပြာဟ္မဏဿ ပဟရေယျ	၃၉၉
န ပြာဟ္မဏဿေ'-	
တဒကိဉ္စိ သေယျော	၃၉၉
န မုဏ္ဍကေန သမဏော	၂၄၇
န မေ ဒိဋ္ဌော ဣတော ပုဗ္ဗေ	၁၄၆
န မောနေန မုနိ ဟောတိ	၂၄၉
န ဝါက္ခရဏမတ္ထေန	၂၄၆
န ဝေ ကဒရိယာ ဒေဝလောကံ	
ဝဇန္တိ	၁၂၂
န သန္တိ ပုတ္တာ တာဏာယ	၂၇၁
န သီလဗ္ဗတမတ္ထေန	၂၅၂
န ဟိ ဧတေဟိ ယာနေဟိ	၃၁၀

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[န]

နာ'ဒဋ္ဌာ ပရတော ဒေါသံ	၁၁၈
နိက္ခံ ဇမ္ဗောနဒဿေဝ	၂၁၀
နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျ	၉၄
နိဋ္ဌင်္ဂတော အသန္တာသီ	၃၄၈
နိဓာယ ဒဏ္ဍံ ဘူတေသု	၄၁၆
နေတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ	၁၅၉
နော စေ လဘေထ နိပကံ	
သဟာယံ	၃၂၂

[ဝ]

ပံသုကူလဓရံ ဇန္တိံ	၄၀၅
ပဉ္စ ဆိန္ဓေ ပဉ္စ ဇဟေ	၃၇၃
ပဏ္ဍုပလာသောဝ ဒါနိသီ	၂၁၅
ပတ္တံ ဓမ္မပဒံ ယေန	၄၅၅
ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန	၁၂၄
ပဗ္ဗတဿ သုဝဏ္ဏဿ	၃၂၅
ပရဒုက္ခုပဓာနေန	၂၈၁
ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ	၂၃၉
ပရိဇိဏ္ဏမိဒံ ရူပံ	၇၀
ပရောသဟဿမ္ပိ သမာဂတာနံ	၁၄၉
ပဝိဝေကရတော မိရော	၁၄၁
ပိဝိဝေကရသံ ပိတွာ	၁၇၄
ပသံသာယုန္ဓတော လောကော	၂၉၂
ပဿ စိတ္တကတံ ဗိမ္ဗိ	၆၉
ပါဏိမ္ပိ စေ ဝဏော နာဿ	၁၈
ပါပဉ္စေ ပုရိသော ကယိရာ	၄
ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေတိ	၂၅၀
ပါပေါပိ ပဿတိ ဘဒ္ဒြိ	၉
ပါမောဇ္ဇဗဟုလော ဘိက္ခု	၃၈၁
ပိယတော ဇာယတိသောကော	၁၈၁

ပဌမပါဒါ

ပိဋကံ

[ဝ]

ပုစ္ဆ ဝါသဝ မံ ပဉ္စံ	၁၇၅
ပုညဉ္စေ ပုရိသော ကယိရာ	၇
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ဇာနာမိ	၃၈၆
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ ယော ဝေဒိ	၄၅၄
ပုဗ္ဗေဝ သန္ဓိဝါသေန	၂၀၊ ၂၀၅
ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ	၃၈၈
ပုရာဏစောရာန ဝစော နိသမ္ပ	၃၆၆
ပူဇာရဟေ ပူဇယတော	၁၆၃
ပေမတော ဇာယတိသောကော	၁၈၂
ပေါရာဏမေတံ အတုလ	၂၁၀

[ဖ-ဗ-ဘ]

ဖလံ ဝေ ကဒလိံ ဟန္တိ	၁၀၀
ဖုသာမိ နေက္ခမ္မသုခံ	၂၅၂
ဖဟံ ဝေ သရဏံ ယန္တိ	၁၅၉
ဖဟုမ္ပိ သော ဝိကတ္ထေယျ	၂၂၈
ဗာလသင်္ဂတစာရိဟိ	၁၇၆
ဗာဟိတပါပေါတိဗြာဟ္မဏော	၃၉၇
ဘဒ္ဒြောပိ ပဿတိ ပါပံ	၉
ဘုတွာ တိဏပရိဃာသံ	၂၈၈

[ဗ]

မဂ္ဂါနဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော	၂၅၃
မတံ ဝါ ပုတ္တ ရောဒန္တိ	၃၁၉
မတံ ဝါ အဗ္ဗ ရောဒန္တိ	၃၁၉
မတ္တာသုခပရိစ္စာဂါ	၂၈၀
မနုဇဿ ပမတ္တစာရိနော	၃၃၀
မနုဇဿ သဒါ	
သတိမတော	၁၇၂၊ ၃၁၆
မနုညမေဝ ဘာသေယျ	၁၃၈
မနောပကောပံ ရက္ခေယျ	၂၁၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဗ]	
မလိတ္ထိယာ ဒုစ္စရိတံ	၂၂၃
မဟာဒါနံ တယာ ဒိန္နံ	၁၄၃
မဟေသီ ရာဟုလမာတာ	၃၆၂
မာတရံပိတရံ ဟန္တာ	၂၀၃-၄
မာ ပိယေဟိ သမာဂဋ္ဌိ	၁၇၉
မာဝမညေထ ပါပဿ	၁၁
မာဝမညေထ ပုညဿ	၁၃
မာဝေါစ ဖရသံ ကဋ္ဌိ	၃၇
မိတ္တေ ဘဇေသု ကလျာဏေ	၃၇၄
မိဒ္ဓိ ယဒါ ဟောတိ	

မဟာဋ္ဌသော စ ၁၇၂၊ ၃၁၅

မုဇ္ဇ ပုရေ မုဇ္ဇ ပစ္ဆတော	၃၄၃
မေတ္တာဝိဟာရီ ယော ဘိက္ခု	၃၇၃

[ဃ]

ယံ သော သဟတေ ဇဗ္ဗိ	၃၃၀
ယံ ကိဋ္ဌိ သိထိလံ ကမ္မံ	၃၀၂
ယံ စေ ဝိညူ ပသံသန္တိ	၂၁၀
ယံ ပတ္တံ ကုသလံ တေန	၄၅၅
ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ	၅၁
ယံ ဟိ ကိစ္စံ အပပိဒ္ဓံ	၂၀၂
ယတော ယတော ဂရု ဓုရံ	၁၃၀
ယတော ယတော သမ္ပသတိ	၃၇၄
ယတ္ထ ပေါသံ န ဇာနန္တိ	၂၀၀
ယထာ ဣဒံ တထာ ဧတံ	၇၄
ယထာ ဒဏ္ဍေန ဂေါပါလော	၃၀
ယထာ နဒီ စ ပန္နော စ	၂၂၃
ယထာပိ ဘဒ္ဒကေ ခေတ္တေ	၁၄၃
ယထာပိ မူလေ အနုပဒ္ဒဝေ ဒဠေ	၃၃၂
ယထာ ပုဗ္ဗုဠကံ ပဿေ	၁၀၇

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဃ]	
ယဒဂ္ဂတော မဇ္ဈတော	
သေသတော ဝါ	၃၆၀
ယဒါ ဒွယေသု ဓမ္မေသု	၃၉၄
ယမှာ ဓမ္မံ ဝိဇာနေယျ	၄၀၁
ယမှိ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ	၂၄၅
ယသ္မိံ မနော နိဝိသတိ	၂၀၅
ယသေန ဥန္တတော လောကော	၂၉၂
ယဿ အစ္စန္တဒုဿီလျံ	၉၇
ယဿ ကာယေန ဝါစာယ	၄၀၀
ယဿ ဂတိံ န ဇာနန္တိ	၄၅၀
ယဿ စေတံ သမုစ္ဆိန္နံ	၂၂၉၊ ၂၄၆
ယဿ ဆတ္တိံသတိ သောတာ	၃၃၂
ယဿ ဇာလိနိ ဝိသတ္တိကာ	၁၂၉
ယဿ ဇိတံ နာဝဇိယတိ	၁၂၀
ယဿ ပါပံ ကတံ ကမ္မံ	၁၁၁
ယဿ ပါရံ အပါရံ ဝါ	၃၉၄
ယဿ ပုရေ စ ပစ္ဆာ စ	၄၅၂
ယဿ ရာဂေါ စ ဒေါသော စ	၄၁၉
ယဿာလယာ န ဝိဇ္ဇန္တိ	၄၂၂
ယာနိမာနိ အပတ္တာနိ	၇၁
ယာဝတာ စန္ဒိမသုရိယာ	
ပရိဟရန္တိ	၁၅၆
ယာဝ ဗုဒ္ဓေါတိ နာမဗ္ဗိ	၄၅၆
ယာဝ ဟိ ဝနထော န ဆိဇ္ဇတိ	၂၆၅
ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ	၁၄၀
ယေ ဈာနပသုတာ ဝိရာ	၁၄၇
ယေရာဂရတ္တာ'နပံတန္တိ သောတံ	၃၄၀
ယေသဉ္စ သုသမာရဒ္ဓါ	၂၀၂
ယေဟိ ဇာတေဟိ နန္ဒိဿံ	၃၁၂
ယော အပ္ပဒုဋ္ဌဿ နရဿ ဒုဿတိ	၂၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သဗ္ဗသံယောဇနံ ဆေတွာ	၃၄၄၊ ၄၀၆
သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ	၃၆၉
သဗ္ဗဘိဘူ သဗ္ဗဝိဒူဟမသ္မိ	၃၅၀
သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏှဿ	၃၁၊ ၃၂
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ	၂၅၆
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ	၂၅၅
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ	၂၅၆
သမဏံ တံ မညမာနော	၄၀၃
သရိတာနိ သိနေဟိတာနိ စ	၃၃၂
သလာဘံ နာတိမညေယျ	၃၆၆
သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာ	၃၃၂
သာနံ ပဗုဒ္ဓံ ဝဇ္ဇာသိ	၃၁၀
သာမဏောရ သစေ အတ္ထိ	၃၀၀-၉
သာရိပုတ္တော တဒါ သေဋ္ဌိ	၃၆၂
သာဟုဒဿနမရိယာနံ	၁၇၆
သိင်္ဂါလ ဗာလ ဒုဓမ္မေ	၃၄၆
သိဉ္စ ဘိက္ခု ဣမံ နာဝံ	၃၇၃
သီလဒဿနသမ္ပန္နံ	၁၀၇
သုကရံ သာဓုနာ သာဓု	၉၀
သုကရာနိ အသာဓုနိ	၉၉
သုခံ ယာဝ ဇရာ သီလံ	၃၂၅
သုခကာမာနိ ဘူတာနိ	၃၃
သုခါ မတ္တေယျတာ လောကေ	၃၂၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သုခေန ဥန္တတော လောကော	၂၉၂
သုခေါ ဗုဒ္ဓါနမုပ္ပါဒေါ	၁၆၂
သုဇိဝံ အဟိရိကေန	၂၂၄
သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ	၃၇၄
သုဏောဟိ မေ နာဂရာဇ	၃၀၀-၉
သုဒဿံ ဝဇ္ဇမညေသံ	၂၃၀၊ ၃၄၆
သုပ္ပဗုဒ္ဓံ ပဗုဇ္ဈန္တိ	၂၀၆
သုရာမေရယပါနဉ္စ	၂၂၇
သုသုခံ ဝဟ ဇီဝါမ	၁၆၆-၇
သေယျော အယောဂုဋ္ဌော	
ဘုတ္တော	၂၉၉
သော ကရောဟိ ဒီပမတ္တနော	၂၁၅-၆
[ဟ]	
ဟံသာ'ဒိစ္စပထေ ယန္တိ	၁၁၅
ဟတ္ထသံယတော	
ပါဒသံယတော	၃၆၂
ဟနန္တိ ဘောဂါ ဒုဓမ္မေ	၃၅၅
ဟိတွာ မာနုသကံ ယောဂံ	၄၄၀
ဟိတွာ ရတိံ စ အရတိံ စ	၄၄၀
ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာ	၄၀
ဟိရိနိသေဓော ပုရိသော	၅၄
ဟိရိမတာ စ ဒုဇ္ဇိဝံ	၂၂၄
ဟိနံ ဓမ္မံ န သေဝေယျ	၁၀၅

သာသနာ့ဆေးကြောရေးဦးစီးဌာန
 * မြန်မာ့ သို့မဟုတ်
 ကမ္ဘာဆေး - ရန်ကုန် "

